

Kurdish, Central: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹ئەمە تۆمارى رەجەلەكى يەشوۋا مەسىھە كورى داڧىد كورى ئەفراھام: ²ئەفراھام باوكى يتساخ بوو. يتساخ باوكى ياكوف بوو. ياكوف باوكى يەھودا و براكانى بوو. ³يەھودا باوكى پېترىتس و زېراخ بوو كە تامار دايكان بوو. پېترىتس باوكى خەتسرون بوو. خەتسرون باوكى رام بوو. ⁴رام باوكى ئەمىناداف بوو. ئەمىناداف باوكى نەخشون بوو. نەخشون باوكى شەلمون بوو. ⁵شەلمون باوكى بوعاز بوو كە راجاب دايكى بوو. بوعاز باوكى عوفيد بوو كە رانئوس دايكى بوو. عوفيد باوكى يشاي بوو. ⁶يشاي باوكى داڧىد پاشا بوو. داڧىد باوكى شلومو بوو لەو ژنەي كە پېتتر ژنى ئوربابو. ⁷شلومو باوكى رەخەفەعام بوو. رەخەفەعام باوكى ئەڧيا بوو. ئەڧيا باوكى ئەسا بوو. ⁸ئەسا باوكى يەھوشافات بوو. يەھوشافات باوكى يەھورام بوو. يەھورام باوكى عوزابھو بوو. ⁹عوزابھو باوكى يوتام بوو. يوتام باوكى ئاخاز بوو. ئاخاز باوكى حزكياھو بوو. ¹⁰حزكياھو باوكى مەنەشئ بوو. مەنەشئ باوكى ئەممون بوو. ئەممون باوكى يوشياھو بوو. ¹¹يوشياھو باوكى يەھوياكين و براكانى بوو. لە كاتى راپېچكردنەكە بۇ بابل. ¹²لەدواى راپېچكردنەكە بۇ بابل، يەھوياكين باوكى شالتيئيل بوو. شالتيئيل باوكى زەروبەڧيل بوو. ¹³زەروبەڧيل باوكى ئەڧيھود بوو. ئەڧيھود باوكى ياكيم بوو. ياكيم باوكى عەزوبو. ¹⁴عەزو باوكى تسادوك بوو. تسادوك باوكى ياخيم بوو. ياخيم باوكى ئەليھود بوو. ¹⁵ئەليھود باوكى ئيلازار بوو. ئيلازار باوكى ماتان بوو. ماتان باوكى ياكوف بوو. ¹⁶ياكوف باوكى يوسپ مىردى مىريام بوو ئەوئەي يەشوۋا لېئو كە بە مەسىھەكە بانگ دەكرېت. ¹⁷بەم شېئەيە ھەموو نەوكان لە ئەفراھام ھەتا داڧىد چواردە نەوكان؛ لە داڧىد ھەتا راپېچكردنەكە بۇ بابل چواردە نەوكان؛ لە راپېچكردنەكە شەوہ بۇ بابل ھەتا مەسىھ چواردە نەوكان. ¹⁸يەشوۋا مەسىھ ئاوا لە دايك بوو: كاتېك مىريامى دايكى دەستگيرانى يوسپ بوو؛ پېش ئەوئەي بگوازېتەوہ و بچنە لاي يەك، زانرا كە سىكەكە لە گيانى پېرۇزەوہيە. ¹⁹يوسپى دەستگيرانى كە پياوڧكى چاكەكار بوو، نەبوېست ناوى بىزېت، و بېربارىدا بە نھېئى دەستبەردارى بېت. ²⁰كاتېك بېرى لەم شتەنە دەكردەوہ، فرېشتەيەكى پەروەردگار ھاتە خەونى و پېئى فەرموو: «يوسپى نەوئەي داڧىد! مەترسە لەوئەي مىريام بھېئىت، چۈنكە ئەوئەي ئەو پېئى دووگانە لە گيانى پېرۇزە. ²¹كۆرېكى دەبېت، ناوى دەئىت يەشوۋا، چۈنكە گەلەكەي لە گوناھەكانيان رزگار دەكات». ²²ئەمانە ھەمووى پروېدا تاكو ئەوئەي پەروەردگار لە رېڭكەي پېغەمبەرەكەيەوہ فەرموويەتى بېتەدى: ²³«ئەوئەتا پاكيزەيەك سىك دەكات، و كۆرېكى دەبېت، بە ئەمانوئېل بانگى دەكەن!» بەواتاى «خودا لەگەلمانە». ²⁴كاتېك يوسپ لە خەو ھەستا ئەوئەي فرېشتەكەي پەروەردگار فەرمانى پېدا بوو؛ ئەنجامىدا و ژنەكەي گواستەوہ بۆمالى خۇي. ²⁵بەلام ھەتا كۆرەكە لە دايك نەبوو، لەگەل مىريام نەنووست ئىنجا ناوى لېئنا يەشوۋا.

¹ لهدوای له دایکبوونی په شوا له بیت له خمی په هودیا له سهردهمی هیرودی پاشا، کومه لیک مۆغ له پرۆژه لاته وه هاتنه یورشه لایم،
² پرسپیان: «کوا پاشاکه په هود ئه وهی له دایک بووه؟ له بهر ئه وهی ئه ستیره ئومان له پرۆژه لاته وه بینی، هاتوین کړنوشی بۆ بهین». ³ کاتیک هیرودی پاشا ئه مهی بیست، شله ژاو هه موو خه لکی یورشه لایم ش له گه لی. ⁴ هه موو سهرۆک کاهینه کان و مامۆستایانی ته وراتی گه لی کۆکرده وه، لپی پرسپین: «مه سبه که له کوئ له دایک ده بیت» ⁵ وه لایمیان دایه وه: «له بیت له خمی په هودیا، چونکه پیغه مبه ره که ئاواي فهرمووه: ⁶ به لام تۆ ئه ی بیت له خمی خاکی په هودا، که متر نیت له ناو فهرمانیره واکانی په هودا، چونکه له تۆوه فهرمانیره وایه که دهرده که ویت شوانابه تی په سرائیلی گه لم ده کات!» ⁷ دواي ئه مه هیرود به نه پنی مۆغه کانی بانگ کرد، و له باره ی کاتی دهرکه وتنی ئه ستیره که لیکۆلینه وهی له گه ل کردن. ⁸ ئینجا بۆ بیت له خمی ناردن، و پنی گوتن: «پرۆن و به وردی به دواي منداله که دا بگه رپن. کاتیک دوزیتانه وه هه والم بده ن، تاوه کو منیش بیم و کړنوشی بۆ بیه م». ⁹ له دواي ئه وهی گوپیستی پاشا بوون، به رپگای خۆبانا رپوشتن، هه مان ئه و ئه ستیره به ی، که له پرۆژه لات بینوویان، پینشیان کهوت و هات و له سهر ئه و شوپنه راوه ستا که منداله که ی لئ بوو. ¹⁰ کاتیک ئه ستیره که یان بینی زور شادومان بوون؛ ¹¹ چوونه ماله که منداله که یان له گه ل میریامی دایکی بینی. چۆکیان دادا و کړنوشیان بۆ برد، و گه نچینه کانیان کرده وه زیر و بخوور و بنیشتنه تاله یان به دیاری پینشکه ش کرد. ¹² که به سروشی خودا و له خه وندا ئاگادار کرانه وه که نه گه رپنه وه لای هیرود، و به رپگایه کی تر دا بگه رپنه وه بۆ ولاتی خۆیان. ¹³ دواي رپوشتنی مۆغه کان، فریشته یه کی په روه ردگار له خه وندا بۆ یۆسپ دهرکه ووت، و پنی گوت: «هه سته منداله که و دایکی له گه ل خۆت بیه و راپکه بۆ میسر، له وئ بینه ره وه تا فهرمانت پیده که م بۆ گه رانه وه ت، چونکه هیرود به شوپن منداله که دا ده گه رپت و به نیازی کوشتنی کوره که به». ¹⁴ یۆسپیش هه ستا و له شه ودا کوره که و دایکی برد، و به ره و میسر به رپت کهوت، ¹⁵ هه تا مردنی هیرود له وئ مایه وه، تا ئه وهی په روه ردگار له رپگای پیغه مبه ره که وه فهرمووی بیته دی: «من رپۆله که ی خۆم له میسر بانگ کرد». ¹⁶ کاتیک هیرود زانی مۆغه کان فریویان داوه، زور تووره بوو، به گوپره ی ئه و کاته ی به پنی دهرکه وتنی ئه ستیره که له مۆغه کانه وه لپی کۆلیبۆوه، فهرمانی کرد هه موو کورپکی خوارته مه ن دوو سال له بیت له خم و دهره به ری بکوژن. ¹⁷ ئینجا ئه وهی له رپگه ی به رمیای پیغه مبه ره وه گوترا بوو هاته دی: ¹⁸ «ده نگیک له راماهه بیسترا: گریان و شیوه نیککی گه وره! راختل بۆ منداله کانی ده گریت، نه یویست دلنه وای بکرت، چونکه نه مابوون!» ¹⁹ دواي مردنی هیرود، فریشته یه کی په روه ردگار له خودا له میسر بۆ یۆسپ دهرکه ووت، ²⁰ گوتی: «هه سته منداله که و دایکی بیه و بگه رپوه بۆ خاکی په سرائیل، چونکه ئه وانه ی به دواي ژبانی مناله که دا ده گه ران مردوون!» ²¹ هه ستا و منداله که و دایکی برده وه بۆ خاکی په سرائیل. ²² به لام کاتیک بیستی ئه رخیلاوس له په هودیا له چپی هیرودی باوکی فهرمانیره وایه، ترسا بچپته ئه وئ. پاش ئه وهی به سروشی خودا ئاگادار کرابه وه، به ره و ناوچه ی گه لیلی به رپکه ووت، ²³ جا هات و له شارپک نیشتنه جئ بوو به ناوی «ناسیره»، بۆ ئه وهی ئه و فهرماشته ی له رپگه ی پیغه مبه رانه وه گوترا بوو بیته دی که به ناسیره یی ناوده بردرپت!

¹ ھەر لە وەرژانەدا، یۆخەنانی لە ئاوەھەڵکێش لە دەشتی یەھودیا مژدەى دەدا ² دەبگوت: «پاشگەر ببنەو، چونکە پاشایەتى ئاسمانەکان نزیك بۆتەو!» ³ یۆخەنان ئەو کەسە بە کە لە پرڤگەى پێغەمبەر ئیشایاوە دەربارەى گوتراوە دەلێت: «کەسێک لە چۆلەوانى ھاوار دەکات: پرڤگا بۆ ھاتنى پەرەردگار ئامادە بکەن، پرڤکەکانى بۆ پرڤکێخەن!» ⁴ جلوبەرگى یۆخەنان لە مووى و شتر بوو، پشنتێکى چەرمیشى لە ناوقەد دەبەست، خواردنیشى کولە و ھەنگوینى کپۆى بوو. ⁵ لەو کاتەدا ھەموو دانیشتووانى یۆرشەلایم و یەھودیا و ھەموو ناوچەى ئێردەن چوونە لای؛ ⁶ دواى داننان بە گوناھەکانیاندا لە سەردەستى ئەو لە پرووبارى ئێردەن لە ئاوەھەڵکێشان. ⁷ کە بىنى زۆر لە فەرىسى و سەدوکیمەکان بۆ لە ئاوەھەڵکێشانەکەى دین، پێى گوتن: «ئەى پێچوو ماران، کێ ئاگادارى کردوونەتەو لە دەست ئەو توورەبە ھەلێن کە دێت؟» ⁸ بۆیە بەرھەمێکى شاىستەى پاشگەر بوونەو بەرھەم بەپێن. ⁹ بىر لەو مەکەنەو بەخۆتان بلێن: ئەفراھام باوکمانە! پێتان دەلێم: خودا دەتوانێت لەم بەردانە نەو بۆ ئەفراھام ھەستێتەو. ¹⁰ ئەوەتا تەو خراوەتە سەر پرەگى دار، ھەر دارێک بەرھەمى باش نەدات دەبردتەو و فرێدەدرتە ناو ئاگرەو. ¹¹ من بۆ پاشگەزبوونەو لە ئاوتان ھەلەدەکێشم، بەلام ئەوێ لەدواى من دێت لە من بە ھێزترە، شایانى ئەو نیم تەنانت پێلاوەکانیشى بۆ ھەلگیرم. ئەو لە ئاگر و لە گیانى پەرۆزان ھەلەدەکێشێت، ¹² ئەو شەنى خۆى بە دەستەو، و خەرمانەکەى پاک دەکاتەو: و گەنمەکە کۆدەکاتەو لە ناو کۆگا ھەلەدەگرێت، سەبارەت بە کایەکەش بە ئاگرێکى نەکوژاوە دەسووتێت!» ¹³ پاشان یەشوا لە ناوچەى گەلێلى ھاتە سەر پرووبارى ئێردەن، کە یۆخەنانى لێبوو تاوێک لەلایەن ئەووە لە ئاوەھەڵکێشێت. ¹⁴ بەلام یۆخەنان دەبویست رڤگى لێکات و دەبگوت: «من پێویستیم بەو بە لەلایەن تۆ لە ئاوەھەڵکێشێم، کە چى تۆ دێت بۆ لای من!» ¹⁵ بەلام یەشوا وەلامى داو: «ئێستا با وایێت! چونکە واشایستەبە بۆ ئێمە ئەمە بکەن بۆ ئەوێ راستدرووستى بە دییێت.» ئینجا پرڤگەیدا. ¹⁶ ھەرکە یەشوا لە ئاوەھەڵکێشرا لە ئاوەکە ھاتە دەرەو لەو ساتەدا، ئاسمانەکانى بۆ کرایەو و گیانى خودای بىنى وەک شێوێکى کۆترێک دادەبەزێت و دێتە سەرى. ¹⁷ دەنگێکیش لە ئاسمانەو فەرمووی: «ئەمە پرۆلەى خۆشەوېستمە، کە پێى دلخۆشم!»

¹ پاشان پەشوا بە گيان بردرايه چۆلەوانى، تاكو لەلایەن شەیتانەوہە ئاقى بکریتەوہە. ² دواى ئەوہى كە چل شەو و چل ڕۆژ بە ڕۆژوو بوو برسى بوو، ³ تاقىكەرەوہە لى ھاتە پىش و پى گوت: «ئەگەر تۆ ڕۆلەى خودايت، بەم بەردانە بلى با بن بە نان!» ⁴ ۋەلامى داىەوہ: «نووسراوہ: مرقف تەنھا بە نان نازى، بەلكو بە ھەر وشەيەك كە لە دەمى خودا دەرەچىت!» ⁵ ئىنجا شەيتان بردىيە شارە پىرۆزەكە، و لەسەر لىواری سەربانى پەرستگا ڕاىگرت، ⁶ پى گوت: «ئەگەر تۆ ڕۆلەى خودايت، خۆت ھەلبدە خوارەوہ، لەبەر ئەوہى نووسراوہ: سەبارەت بە تۆ فەرمان بە فرىشتەكانى دەدات، لەسەر دەستيان ھەلنگىرن تاكو پىت بەر بەردىك نەكەوت!» ⁷ پەشوا پى فەرموو: «ھەرەوہا نووسراوہ: پەرەردگارى خودات ئاقى مەكەرەوہ!» ⁸ ديسان شەيتان بۆ سەر لوتكەى شاخىكى زۆر بلندى برد، و ھەموو شانشىنەكانى جىھان و مەزنايەتى ئەوانى پىشاندا، ⁹ پى گوت: «ھەموو ئەمانە ئەدەم بە تۆ ئەگەر كىرنۆش ببەيت و بمپەرستى!» ¹⁰ ئىنجا پەشوا پى فەرموو: «پىرۆ ئەى شەيتان! چونكە نووسراوہ: كىرنۆش بۆ پەرەردگارى خودات دەبەيت، وە تەنھا ئەو دەپەرستىت!» ¹¹ ئىتر شەيتان وازى لى ھىنا، وە چەند فرىشتەيەك ھاتن و خزمەتيان دەکرد. ¹² كاتىك پەشوا بىستى يۆخەنان گىراوہ، گەرايەوہ بۆ ناوچەى گەللى. ¹³ ناسىرەى بەجىھىشت، و ھات لە شارى كەفەرناخوم نىشتەجى بوو، كە لەسەر دەرياچەيە لە سنوورى زەفولون و نەفتالىم، ¹⁴ تاكو ئەوہى لە ڕىگەى پىغەمبەر ئىشايائە گوتراوہ بىتەدى: ¹⁵ «خاكى زەفولون و خاكى نەفتالىم، لە سەر ڕىگەى پرووبارى ئەودىو ئەردەن، و لائى گەللى، كە خەلكى بىگانە تىيدا نىشتەجى، ¹⁶ ئەو گەلەى لە تارىكىدا نىشتەجىيە، پرووناكىيەكى مەزنى بىنى، دانىشتووان لە خاكى سىيەرى مەرگ، پرووناكى بەسەرياندا ھەلھات!» ¹⁷ لەو كاتەوہ پەشوا دەستى بە مزگىنيدان كرد و فەرموو: «پاشگەز بىنەوہ، چونكە شانشىنى ئاسمانەكان نرىك بۆتەوہ!» ¹⁸ كاتىك پەشوا بە كەنارى دەرياچەى گەللىدا دەرۆيشت، دوو براى بىنى، شىمۆن كە پى دەگوترا پەترۆ لەگەل ئاندريا براى، تۆريان فىرەدەبايە دەرياچەكە، چونكە ماسىگر بوون. ¹⁹ پى فەرموون: «وەرن شوپىم بکەون، دەتانكەم بە ڕاوکەرى مرقف!» ²⁰ دەستبەجى تۆرەكانيان بەجىھىشت و شوپى كەوتن. ²¹ كە لەو ڕۆيشت دوو براى دىكەى بىنى، ياكوفى كورى زەفدى و يۆخەناى براى، لە بەلەمىكدا لەگەل زەفدى باوكيان تۆرەكانيان چاك دەكرەوہ، ئەوانىشى بانگکرد. ²² دەستبەجى بەلەمەكە و باوكيان بەجىھىشت، و شوپى كەوتن. ²³ ئىنجا پەشوا بە ھەموو گەللىدا دەگەرا، لە كەنىشتى يەھودىيەكان خەلكى فىر دەکرد و مزگىنى شانشىنەكەى ڕادەگەياندا، ھەرچى نەخۆشى و دەردى نىو خەلكى ھەبوو چاكى دەكرەوہ، ²⁴ لەبەر ئەوہ دەنگوباسى بە تەواوى سوريادا بلاء بۆوہ. ئەوانىش ھەموو نەخۆشكىيان دەھىنايە لای بە جۆرەھا دەرد و نازارەوہ، ئەوانەى خىويان تىدابوو، فىدار، و ئىفلىج، چاكى دەكرەوہ. ²⁵ خەلكىكى زۆر لە گەللى، و دە شارەكە، و يۆرشەلايم، و يەھوديا، و پىشتى ئەردەن شوپى كەوتن.

¹كائىك خەلگەكەي يىنى، چوۋە سەر چيا، كە كائىك دانىشت، قوتايىيەكانى لىنى نىزىك بونەۋە. ²قسەي بۇ كىردىن دەستى كىردى بە فېرگىردىيان. ³«خۆزگە دەخوارزىت بەۋانەي كە بە گيان، ھەزارچونكە شاننىشىنى ئاسمانەكان بۇ ئەۋانە. ⁴خۆزگە دەخوارزىت بەۋانەي كە مائەمدارن، چونكە دىنەۋايى دەكرېن. ⁵خۆزگە دەخوارزىت بە دىنەرمەكان، چونكە دىنە مېرات گىرى زەۋى. ⁶خۆزگە دەخوارزىت بە برىسى و تىنەۋەكانى راستودروستى، چونكە تېر دەكرېن. ⁷خۆزگە دەخوارزىت بەۋانەي بە بەزەيىن، چونكە بەر بەزەيى دەكەۋن. ⁸خۆزگە دەخوارزىت بە دىل پاكەكان، چونكە خۇدا دەيىن. ⁹خۆزگە دەخوارزىت بە بەدېيەنەكانى ئاشتى، چونكە بەر ۋەلى خۇدا ئاۋدەبردېن. ¹⁰خۆزگە دەخوارزىت بەۋانەي لە پىناۋ راستى دەچەۋسېننەۋە، چونكە شاننىشىنى ئاسمانەكان بۇ ئەۋانە. ¹¹خۆزگە دەخوارزىت بە ئىۋە كائىك خەلگى جىتوتان پىدەدەن و دەتەنچەۋسېننەۋە، لە پىناۋى مەن ھەموو جۆرە بوختانېكتان بۇ ھەلدەبەستىن. ¹²دېخۇش و شادومەن بىن، لەبەر ئەۋەي لە ئاسمانەكان پاداشتەن گەۋرەيە. چونكە پىش ئىۋە پىغەمبەرانىشيان ئاۋا چەۋساندۆتەۋە! ¹³ئىۋە خۇيى زەۋىن، بەلام ئەگەر خۇي سۈپرىيەكەي نەما، چۇن تامە سۈپرىيەكەي بۇ دەگەرېندىرتەۋە؟ ئىتر بەكەلگى ھىچ نايەت ئەۋە نەبى فېرېدېرتە دەرەۋە و خەلگىش پىي لېيىت! ¹⁴ئىۋە پروۋناكى جىھان. شارېك لەسەر چيا دروست كرايىت ناتوانىت بشاردېرتەۋە! ¹⁵خەلگى چىرا ھەلئەكەن تاكو بىخەنە ژىر چىرادان، بەلكو لەسەر چىرادان دايدەن بۇ ئەۋەي پروۋناكى بدانە ھەموو ئەۋانەي لە مەلەكەدان. ¹⁶بە ھەمان شىۋە، با ئىۋەش پروۋناكىيان بۇ خەلگى بدەرەۋىشەۋە، تاكو كىردارە باشەكانتەن بىيىن و ستايىشى ئەۋە باۋكەتان بىكەن كە لە ئاسمانەكانە. ¹⁷ۋا گومان نەكەن مەن ھاتووم تەۋرات يان پىغەمبەران پوچەل بىكەمەۋە. نەھاتووم بۇ پوچەل كىردەۋەيان، بەلكو ھاتووم بۇ تەۋاۋىردىيان. ¹⁸راستىيان پى دەلېم: ھەتا زەۋى و ئاسمان لەئارادا بىت، پىتېك يان خالېك لە تەۋرات لەناۋ ناچىت، ھەتا ھەموۋى دېتەدى. ¹⁹بۇيە ئەۋەي بىچوۋكىرنى ئەم راستىيانە بىشكىتېت، و خەلگىش ئاۋا فېر بىكات، لە شاننىشىنى ئاسمانەكان بە بىچوۋكىرنى ئاۋدەبردېرت. بەلام ئەۋەي بەيەرەۋان بىكات و خەلگى ۋا فېر بىكات، لە شاننىشىنى ئاسمانەكان بە مەزەن ئاۋدەبردېرت. ²⁰بۇيە پىتان دەلېم: ئەگەر راستودروستىيان لە مامۇستايى تەۋرات و فەرىسىيەكان زىاتر نەبىت، ھەرگىز ناچەن ئاۋ شاننىشىنى ئاسمانەكانەۋە. ²¹بىستوتانە بە پىشيان گوتراۋە: مەكۇژن! ئەۋەي بىكۇزىت شايانى دادگايى كىردەن. ²²بەلام مەن پىتان دەلېم: ئەۋەي لە خوشكى يان براكەي توۋرە بىت، شايانى دادگايى كىردەن: ئەۋەي بە براكەي بىت: بىت نىخ! دەبىت بىكرىتە پەند لە بەردەم ئەنجومەنى بال! ئەۋەي بىت: كىلە! شايانى ئاگرى دۆزەخ! ²³لەبەر ئەۋە ئەگەر قوربانىت بۇ قوربانگا ھىتا، و لەۋى بىرت كەۋتەۋە كە براكەت شىتېكى بەسەر تەۋە ھەيە، ²⁴لەۋى لەبەر دەم قوربانگا قوربانىيەكەت بەجىيەلە، و پىرۇ يەكەم جار براكەت ئاشت بىكەرەۋە، پاشان ۋەرە و قوربانىيەكەت ئەنجام بەدە. ²⁵خىرا پرکاۋەرەكەت پىزىبىكە لەۋ كاتەي لەگەلئە و بەرېگاۋەن بۇ دادگا، نەۋەك پرکاۋەرەكەت بىتدەن دەست دادوۋەر، و دادوۋەرىش بىتدەن دەست پاسەۋان، و فېرېدېرتە بەندىخانە. ²⁶راستىت پىدەلېم لەۋى دەرناچى ھەتا دوايىن فىلس نەدەيەۋە! ²⁷بىستوتانە گوتراۋە: داۋىنىيىسى مەكە! ²⁸بەلام مەن پىتان دەلېم: ھەر كەسېك بەمەبەستى ھەۋەسبازىيەۋە سەبىرى ئافەرېتېك بىكات، ئەۋە لە دىلى خۇدا داۋىنىيىسى لەگەل كىردوۋە! ²⁹ئەگەر چاۋى راست تەلە بوو بۇت، دەرېيەنە و فېرېدە. بۇ تۇ باشترە ئەندامېكت لەدەست بىچىت، لەۋەي ھەموو لەشت فېرېدېرتە دۆزەخ! ³⁰ئەگەر دەستى راست تەلەبەك بوو بۇت، بىيەرەۋە و فېرېدە، بۇ تۇ باشترە ئەندامېكت لەدەست بىچىت لەۋەي ھەموو لەشت فېرېدېرتە دۆزەخەۋە! ³¹ھەرۋەھا گوتراۋە: ئەۋەي ئەۋەي تەلەق بىكات، با تەلەقنامەي بدانە دەست. ³²بەلام مەن پىتان دەلېم: ئەۋەي بەبى ھۇ داۋىنىيىسى ئەۋەي تەلەق بىكات، ۋا لېدەكەت داۋىنىيىسى بىكات. ئەۋەش تەلەقراۋىك بىتېت ئەۋە داۋىنىيىسى دىكات. ³³بىستوتانە كە بە پىشيان گوتراۋە: سۈپندەكانت مەشكىنە، بەلكو سۈپندەكانت بۇ پەرۋەردگار بەرەسەر. ³⁴بەلام مەن پىتان دەلېم: ھەرگىز سۈپند مەخۇن، نە بە ئاسمان لەبەر ئەۋەي تەختى خۇدايە، ³⁵نە بە زەۋى لەبەر ئەۋەي تەختە پىيەنى، نە پۇرشەلەيم لەبەر ئەۋەي شارى مەزىتەن پاشايە. ³⁶سۈپند بە سەرى خۇت مەخۇ چونكە ناتوانىت ئالە موۋەكى لى سىپى يان رەش بىكەيت. ³⁷بەلام با قسەتان بەلئ بۇ بەلئ: يا: نەخىر بۇ نەخىر بىت. لەمە زىاتر لە خراپەكارەۋەيە. ³⁸بىستوتانە گوتراۋە: چاۋ بە چاۋ ددان بە ددان. ³⁹بەلام مەن پىتان دەلېم: بەرەۋەكانى خراپەكار مەكەن، بەلكو ئەۋەي لە پرومەتى راستى داپت، لايەكەي دىكەشى بۇ بسۈرېنە! ⁴⁰ئەۋەي ۋىستى بىتدەن دادگا و كراسەكەت لى بىستېت، كەۋاكەشتى بەدەرئ! ⁴¹ئەۋەي يەك مىل بىگارى پى كىردىت، دوۋانى لەگەل پىرۇ. ⁴²ئەۋەي داۋى شىتېكى لېكردىت، بىدەرئ. ئەۋەي داۋى قەرزى لېكردىت نا ئومېدى مەكە! ⁴³بىستوتانە گوتراۋە: نىزىكەكەت خۇشبوۋىت رقت لە دۆزىمىت بىتەۋە. ⁴⁴بەلام پىتان دەلېم: دۆزىمىتەن خۇش بوۋىت، ئەۋەش بەرەكەتدار بىكەن كە نەفرەتەن لېدەكەن، چاكەكارىن لەگەل ئەۋەي رقىبان لېتەنە، نىزىكەن لەپىناۋ ئەۋەي، خراپ مامەلەتان لەگەل دىكەن و دىتەن چەۋسېننەۋە، ⁴⁵تاكو بىنە ۋەلى ئەۋە باۋكەتان كە لە ئاسمانەكانە: ئەۋە خۇرى خۇي بەسەر چاك و خراپدا ھەلېتېت، ۋە باران بەسەر چاكەكارو خراپەكاردا دىبارىتېت. ⁴⁶ئەگەر ھەر ئەۋەتەن خۇشبوۋى كە ئىۋەيان خۇشەۋىت، چ پاداشتىك ۋەردەگىن؟ ئايا باجگىرانىش ئەمە ناكەن؟ ⁴⁷ئەگەر تەنھا پىشۋازى لە براكتەن بىكەن، چى شىتېكى باشتان كىردوۋە؟ ئايا بىت پەرىستانىش ئەمە ناكەن؟ ⁴⁸بۇيە ئىۋەش كامىل بىن، ھەرۋەك باۋكى ئاسمانىتان كامىل!

¹ ھۆشيار بن و نەكەن لەبەرچاوی خەلك چاكە بكەن بۆ ئەوەی بتانبین. چونكە لەلای باوكی ئاسمانیان پاداشتت ناییت.² لەبەر ئەوە كاتێك خێرێك دەكەیت، زورنای بۆ لێمەدە ھەروەك دوورووان كە لە كەنیش و سەر شەقامەكان دەبكەن، بۆ ئەوەی لەلایەن خەلكەووە ستایش بكەن. راستیتان پێ دەلێم: ئەوانە پاداشتی خۆیان وەرگرتوووە.³ بەلام تۆ، كە خێرێ بەكەسیك دەكەیت، مەھێلە دەستی چەپت بزانیت دەستی راستت چى دەكات،⁴ تاكو خێرەكەت بە نھێنى بێت، باوكیشت كە ھەموو نھێنیەك دەبێنیت، پاداشتت دەداتەووە.⁵ كاتێك نزا دەكەن، وەك دوورووان مەبە چونكە ئەوان ھەز دەكەن بە پێوە لە كەنیش و سووچی شەقامەكان نزا بكەن بۆ ئەوەی خەلكی بیانبین. راستیتان پێ دەلێم: ئەوانە پاداشتی خۆیان وەرگرتوووە.⁶ بەلام تۆ كاتێك نزا دەكەیت، بێرۆ ژوورەكەت و دەرگا لەسەر خۆت داخە، نزا بكە بۆ باوكی نەبیراوت. باوكیشت كە بە نھێنى دەبێنیت، پاداشتت دەداتەووە.⁷ كاتێك نزا دەكەن، وەك بێرستان ئەوەندە وشە بەتال دووبارە مەكەنەووە، چونكە وا دەزانن بە زۆر گوتن، لێت وەردەگیرت.⁸ لەبەر ئەوە وەك ئەوان مەبە، چونكە باوكتان دەزانیت پێوستیتان بە چێبە پێش ئەوەی داواى لێ بكەن.⁹ بەلام ئێوە بەم شێوە نزا بكەن و بڵێن: باوكمان لە ئاسمانەكان، با ناوت پیرۆز بێت!¹⁰ با شانیشیەكت بێت! با خواستت لەسەر زەوى پەیرەو بكریت وەك لە ئاسمان!¹¹ نانی پێوستى ئەمپروشان بەدەر!¹² لە تاوانەكانمان خۆشە، وەك چۆن ئێمە لەوانە خۆشدەبین كە تاوانمان بەرامبەر دەكەن!¹³ مەمانخەرە ناو تاكێردنەووە، بەلكو لە خراپەكار پزگارانمان بكە، چونكە ھەتاهەتایە پاشایەتى و ھێز و شكۆ ھى تۆبە. ئامین.¹⁴ ئەگەر لە تاوانەكانى خەلكى خۆشبین، ئەوا باوكى ئاسمانیشتان لێتان خۆشدەبێت.¹⁵ ئەگەر لە تاوانەكانى خەلكى خۆش نەبن، ئەوا باوكى ئاسمانیان لە تاوانەكانتان خۆش ناییت.¹⁶ كاتێك بەرۆژوو دەبن، پرووگرژ مەبە وەك دوورووان، چونكە ئەوان پرووی خۆیان دەگۆرن تاكو بۆ خەلكى دەرێخەن كە بەرۆژوون. راستیتان پێ دەلێم: ئەوانە پاداشتی خۆیان وەرگرتوووە.¹⁷ بەلام تۆ كە بەرۆژوو دەبیت، دەمووچاوت بشۆ، وە بۆن لەسەرت بەدە،¹⁸ تاكو بۆ خەلك دەرەكەوت كە بەرۆژوویت، تەنھا بۆ ئەو باوكى لە شاراوەبدايە. باوكیشت كە بەشاردراوى دەبێنیت، پاداشتت دەداتەووە.¹⁹ لەسەر زەوى سامان بۆ خۆتان كۆمەكەنەووە، كە مۆرانە و ژەنگ لێ دەكات، وە دز دەبیرت و دەبدرت.²⁰ بەلكو گەنجینە بۆ خۆتان لە ئاسمان كۆبەكەنەووە، كە مۆرانە خراپى ناكات و دزیش ناییرت و نایدزرت.²¹ چونكە سامان لەكوئ بێت، دلێشت لەوئ دەبێت!²² چاوە چرای جەستەبە. ئەگەر چاوت ساغ بێت، ئەوا جەستە ھەمووی پرووناکییە،²³ بەلام ئەگەر چاوت خراپ بێت، ئەوا ھەموو جەستە تارىك دەبێت، لەبەر ئەوە ئەگەر ئەو پرووناکییە لە تۆدايە تارىكى بێت، ئاخۆ دەبێت لەمە تارىكتەر چیبێت!²⁴ كەس ناتوانیت كۆیلايەتى دوو گەورە بكات: چونكە رقی لە یەكێیان دەبێتەووە و ئەوەی دیکەى خۆشدەوێت، یان دەست بە یەكێیانەووە دەگرت و ئەوەی دیکە پشتگوێ دەخات. ئێوەش ناتوانن كۆیلاى خودا و پەرە بن.²⁵ بۆیە پێتان دەلێم: خەم بۆ زیانتان مەخۆن كە چى بخۆن و چى بخۆنەووە، ھەروەھا بۆ جەستەتان كە چى بپۆشن. ئایا زیان لە خواردن گرتگرت نایە، یان جەستە لە پۆشاك؟²⁶ سەیری بالندەى ئاسمان بكەن: نە تۆ دەكەن و نە دروینە و نە لە ئەمبار كۆدەكەنەووە، لەگەڵ ئەوەشدا باوكى ئاسمانیان بەخپویان دەكات. ئایا ئێوە زۆر لەوان زیاترن؟²⁷ كێ لە ئێوە ئەگەر بارگرانی و دلە راوكێی ھەبە دەتوانیت تەنھا بەك كاتریمێر لە تەمەنى خۆی زیاد بكات؟²⁸ ھەروەھا بۆچى خەمى پۆشاكەنە؟ سەیری گۆلى سەوسەن بكەن چۆن گەشە دەكات: نە خۆى ماندوو دەكات و نە دەرپسێت!²⁹ بەلام پێتان دەلێم: تەنانەت شلۆمۆ لەو پەرى شكۆمەندیدا وەك بەكێك لەوانەى نەپۆشیووە!³⁰ ئەى كەم باوەربنە، ئەگەر خودا ئەو گىابەى كە ئەمپرو لە كێلگەبە و بەیانى دەخرتە ناگەرەووە، بەو شێوەیە بپۆشیت، ئایا ئێوە زیاتر نین، ھەتا پۆشتەتان بكات؟³¹ با دلە راوكێتان نەبێت بڵێن: چى بخۆن؟ یان: چى بخۆنەووە؟ یان چى لەبەر بكەین؟³² ھەموو ئەمانە ئەو شتانەن كە خەلكى ئەم جیھانە بەدوایدا دەگەڕێن. بەراستى باوكى ئاسمانیان دەزانیت كە پێوستیتان بە ھەموو ئەمانە ھەبە.³³ بەلام ئێوە، سەرەتا داواى شانیشیەكەى خودا و راستدروستیەكەى بكەن، ھەموو ئەمانەتان بۆ زیاد دەكړیت.³⁴ لەبەر ئەوە خەمى سبەى مەخۆن، چونكە سبەى خەمى خۆى دەخوات. بۆ ھەر پڕۆژێك بەسە كە خراپەى خۆى تێدايە!

¹خه لکی تاوانبار مه کهن بۆنه وهی تاوانبار نه کرته وه. ²چونکه به و شیوه یه خه لکی تاوانبار ده کهن به هه مان شیوه تاوانبار ده کرته وه؛ به و پتوانه به که دهی پتون به و پتوانه بۆتان ده پتورته وه. ³بۆچی سه رنج له پووشی ناو چاوی براکهت ده دهیت. به لام ئه و چیلکه گه وره یه ناو چاوی خۆت نابینی؟ ⁴یان، چۆن به براکهت ده لیتی: پتم به با پووشه کهی ناو چاوت ده ره پتم، له کاتیکدا چیلکه به که له ناو چاوی خۆتدایه! ⁵ئه ی دووروو! به کهم جار چیلکه ی ناو چاوی خۆت ده ره پتم، با بۆ ده ره پتمانی پووشی ناو چاوی براکهت به باشی ببینی. ⁶شتی پیرۆز مه ده ن به سه گ، مرواریشتان فرتمه ده نه به رده می به راز، نه وه که پشیلان به کهن و هه لیکه پرتنه وه و پارچه پارچه تان به کهن. ⁷داوا به کهن. پیتان ده درت، بگه رتن، ده دۆزنه وه. له ده رگا به ن، لیتان ده کرته وه. ⁸چونکه هه رکه سیگ داوا بکات، وه رده گرت؛ ئه وه ی بگه رت، ده دۆزته وه؛ ئه وه ش له ده رگا بدات، لیتی ده کرته وه، ⁹ئایا، که سیگ له ئیوه دا هه به ئه گه ر کوره کهی داوا ی نانی لئ بکات، به ردی بدات، ¹⁰یان داوا ی ماسی لئ بکات، ماری بدات؟ ¹¹جا ئه گه ر ئیوه هه رچه نه ده خراپه کارن، به لام ده زانن چۆن شته باشه کان به ن به منداله کانتان، بیر له وه به که نه وه باوکی ئاسمانیتان چهن د زیاتر شته باشه کان ده دات به و که سانه ی داوا ی لیده کهن؟ ¹²چۆن، ده تانه وئ خه لکی هه لسوکه و تان له گه لدا به کهن، ئیوه ش به و شیوه یه هه لسوکه و تیان له گه لدا به کهن چونکه ئه مه به: پوخته ی فیرکردنه کان و ته وراتی پیغه مبه ران. ¹³له ده روازه ی ته نگه که بچه ژووره وه! چونکه ئه و ده روازه یه که پانه و ئه و پرتگایه که به رینه؛ به ره و له ناوچوون ده چیت و زۆرن ئه وانه ی پیتا ده چنه ژووره وه. ¹⁴له بهر ئه وه ی ده روازه ته نگ و رتگا ته سه که به ره و ژبان ده چیت! که من ئه وانه ی ده پدۆزنه وه. ¹⁵ئاگاداری پیغه مبه ره درۆزنه کان بن که له پستی مه ردا بۆ لاتان دتن، به لام له ناوه وه گورگی پرتنه رن! ¹⁶به به ره مبه ران ده باناسنه وه. ئایا له ترئ درک ده رنن، یان هه نجیر له چقل؟ ¹⁷به م شیوه یه، هه موو دره ختیکی باش به ره مبه ی باشی ده پیت. دره ختی پرزیویش، به ره مبه ی خراپی ده پیت. ¹⁸داری چاک ناتوانیت به ره مبه ی خراپ بدات، وه داری پرزیویش ناتوانیت به ره مبه ی باش بدات. ¹⁹هه ر دره ختیکی به ره مبه ی باشی نه پیت، ده پیردته وه و فیردته درته ناو ئاگر. ²⁰بۆیه به به ره مبه ران ده باناسنه وه. ²¹هه رکه سیگ پتم بلت: پهروه ردارم، پهروه ردارم! ناچته ناو شانیشینی ئاسمانه کان، به لکو ته نیا ئه و که سه ی که خواستی باوکی ئاسمانیم ئه نجام ده دات. ²²له و پرۆزه دا زۆر که س پتم ده لئن: پهروه ردارم، پهروه ردارم، ئایا ئیمه به ناوی تۆوه پیشینیان نه کرد، به ناوی تۆوه خیه کانمان ده رنه کرد، به ناوی تۆوه په رجووی زۆرمان نه کرد؟ ²³ئینجا منیش پتیا نرا ده گه یه نم: قهت ئیوه مه نه ناسیوه! ئیم دوور به که ونه وه، ئه ی به دکاران! ²⁴له بهر ئه وه هه رکه سیگ ئه م وتانه م ببیست و کاری پتیکات، وه ک پیاوکی دانا وایه که خانووه کهی له سه ر به رد دروست بکات، ²⁵باران باری، و لافاو هه ستا، و په شه با هه لیکرد، و له خانووه کهیدا، به لام نه روو خا چونکه بناغه کهی له سه ر به رد بوو. ²⁶له بهر ئه وه هه رکه سیگ ئه م وتانه م ببیست و کاری پتیکات، له پیاوکی گیل ده چیت که خانووه کهی له سه ر لم دروست بکات، ²⁷ئینجا باران باری، و لافاو هه ستا، و په شه با هه لیکرد و له ماله کهیدا، به ته وای پروو خا. ²⁸کاتیک به شوا وته کانی ته واو کرد، خه لکه که له فیرکردنه کهی سه رسام بوون، ²⁹چونکه به ده سه لاتوه فیری ده کردن، نه ک وه کو مامۆستایانی ته ورات.

¹كاتېك له چياكه هاته خوارهوه، خه لکېکي زور شوېنى کهوتن. ²ئینجا پیاوېک هات که نه خوښی گولی هه بوو، کړنوشی بۆ برد و گوتی: «گه ورم، نه گهر بتهوېت، ده توانیت پاکم بکه بتهوه!» ³دهستی درېژ کرد و دهستی لېدا و فرمووی: «دمهوېت، پاک بهر هوه!» دهست به جئ له گولی پاک بۆوه. ⁴پاشان یه شوا پئی فرموو: «ناگاداره! به کهس مه لئ، تنها بچۆ بۆ لای کاهین تا بتینیت، نهو قوربانیه پیشکش بکه که موشه فرمانی پئ کردوه وهک شایه تحالیهک بۆان!» ⁵كاتېک یه شوا چوووه ناو شاری که فهرانخوم، سهریه لیک هاته لای لئی پارابهوه ⁶گوتی: «گه ورم! خزمه تکاره کهم ئیفلجه و له ناو پیخه فدا له ماله وه که وتووه، و نازاریکی زوری هه به.» ⁷یه شوا پئی فرموو: «دېم چاکي ده که موه!» ⁸سهریه له کهش وه لامي دایهوه: «گه ورم، شایانی نهوه نیم خۆت بئیته ماله کهم. به لکو تنها وشه یکه به فرموو خزمه تکاره کهم چاک ده بتهوه. ⁹چونکه منیش خۆم له ژېر فرماندام، سهریازشم له ژېر فرماندایه! به یه کیک ده لیم: یرو! دهروات، به وی دیکهش ده لیم: وهره! دېت، به خزمه تکاره کهم ده لیم: نه مه بکه! ده یکات.» ¹⁰كاتېک یه شوا گوتی له مه بوو، سهرسام بوو به وانه ی فرموو که دواي که وتبوون: «راستیتان پئ ده لیم: تنانته له یه سرائیلدا باوه رېکی ناوا مه زرم نه دۆزیه توه!» ¹¹پیتان ده لیم: که خه لکېکي زور له پرۆه هلات و پرۆه ناواوه دین و له گهل نه فراهام و یتساخ و یاکوؤف له شانیشینی ئاسمانه کانددا دانهیشن. ¹²به لام پرۆه لکانی شانیشین، فرېده درته تاریکی دهرهوه، جا گریان و جیره ی ددان له وی ده پت! ¹³پاشان یه شوا به سهریه له کهی فرموو: «یرو، با ههروهک باوه رت هئنا بۆت بېت!» جا له و کاته دا خزمه تکاره کهی چاک بۆوه. ¹⁴یه شوا هاته مالی په ترۆ، خه سووی په ترۆی بینی تاي هه به له ناو جئ که وتووه. ¹⁵دهستی له دهستیدا، تايه که به رېدا، ئه ویش هه ستابه وه و دهستی کرد به خزمه تکرديان. ¹⁶كاتېک ئیواره داهات، زور که سیان هئنا بۆ لای که خپو دهستی به سهریاند گرتبوو. ئه ویش به وشه یکه خپوه کانی دهر کرد. و هه موو نه خوښه کانی چاک کردهوه، ¹⁷بۆ نه وه ی پیشبینه که ی پیغمبر ئیشایا بته دی که ده لیت: «نهو دهرده کانی ئیمه ی برد، و نه خوښیه کانمانی هه لگرت.» ¹⁸كاتېک یه شوا خه لکېکي زوری له دهوری خوی بینی، فرمانی به قوتابیه کانیدا که به رنه وه ئه و به ری دهریاجه که. ¹⁹مامۆستابه کی تهورات هاته لای و پئی گوت: «مامۆستا، بۆ هه رکوی بچیت شوېنت ده که وم!» ²⁰یه شواش پئی فرموو: «رئوی حه شارگی هه به، و بالنده ی ئاسمانیش هئانه! به لام پرۆه لای مروؤف جئیه کی نیبه که سهری له سهر داپنیت.» ²¹یه کیکي دیکه له قوتابیه کانی پئی گوت: «گه ورم، رېگه م بده یه کهم جار بچم باوکم بننیم!» ²²به لام یه شوا پئی فرموو: «شوېتم بکه وه واز له مردووان به پته با مردووه کانی خۆبان بننن!» ²³كاتېک سواری به له مه که بوو، قوتابیه کانی شوېنی کهوتن. ²⁴له ناکاو ره شه بایه کی به هئز هه لیکرده سهر دهریاجه که، خه ریک بوو شه پوله کان به له مه که لووش بدهن. له و کاته دا نهو نوستبوو. ²⁵ئینجا قوتابیه کانی هه لیانستاند و گوتیان: «گه ورم رزگارمان بکه! وا له ناوده چین!» ²⁶نه ویش پئی فرموون: «ئهی کهم باوه رینه، بۆچی دهرسن؟» ئینجا هه ستا له ره شه با و دهریاجه که ی راخوری، ئیتر بووه ئارامیه کی ته واو. ²⁷خه لکه که سهرسام بوون و گوتیان: «نه مه کئیه، تنانته با و دهریاش گوترايه لی دهن؟» ²⁸كاتېک یه شوا گه یشته نه و به ری دهریاجه که، له هه ریمی گه دهرین، دوو پیاوی تووش بوو که خپو دهستی به سهردا گرتبوون، له گورستانه وه هاتبوونه دهره وه، به راده یکه توندوتېژ بوون که تنانته کهس نه یده توانی به و رېگایه دا تیپه رېت. ²⁹له ناکاو هاواریان کرد و گوتیان: «جیت لیمان ده وی ئهی یه شوای پرۆه لی خودا؟ ئایا پیخه وخت بۆ ئیره هاتوویت تاکو نه شکه نجه مان بده پت؟» ³⁰له دووری نه وانه وه ره وه به رازیکي گه وره ده له وه راند، ³¹خپوه کان لئی پارانه وه و گوتیان: «مادام دهرمانده که پت، بماننیره ناو ره وه به رازه که.» ³²نه ویش پئی فرموون: «یروؤن!» نه وانش له دوو که سه که هاته دهره وه و چوونه ناو به رازه کان، نه وه بوو هه موو ره وه به رازه که به خیرایی له قه دپاله که وه بۆ ناو دهریاجه که هه لېران، و له ناوه که دا خنکان. ³³به رازه وانه کانیش پرایان کرد بۆ ناو شار، و هه موو نه و پرووداوه شیان گتراه وه که به سهر نه وانه دا هاتبوو، که خپو دهستی به سهریاند گرتبوو. ³⁴نه وه بوو شاره که هه مووی بۆ بېنینی یه شوا هاته دهره وه، که بېنیان، لئی پارانه وه ناوچه کیان به جئیه لیت.

¹ پاشان يەشوا سواری بەلەمەكە بوو، و لە دەریاچەكە گەرایەووە بۆ زېدی خۆی (كەفەرناخوم)، ² كەسێكی ئیفلجیان ھێنايە لای لەناو چینگادا كەوتوو. كاتێك يەشوا باوەری ئەوانی بینی، بە ئیفلجیەكەي فەرموو: «كۆرم! دێنایە گوناھەكانت بەخشران» ³ جا ھەندێك لە مامۆستایانی تەورات لە دلی خۆیاندا گوتیان: «ئەمە كوفر دەكات!» ⁴ یەشواش زانی بێر لە چی دەكەنەووە و فەرموو: «بۆچی لە دلتاندا بێر لە خراپە دەكەنەووە؟» كامیان ئاسانتەرە: بگوترێت: گوناھەكانت بەخشران، یان بگوترێت: ھەستە و بێرۆ؟ ⁶ بەلام (ئەمەم گوت) بۆ ئەوێ بزانی كە پڕۆلەي مرۆف دەسەلانی لەسەر زەوی ھەبە بۆ لیخۆشبوون لە گوناھەكان. پاشان بە ئیفلجیەكەي فەرموو: «ھەستە نوێتەكەت ھەلبگرە، و بێرۆ مألەو!» ⁷ بۆیە ھەستا و چۆو مألەي خۆي. ⁸ كاتێك خەلكەكە ئەمەیان بینی، سام داگیرتن، و ستایشی خودایان كرد كە دەسەلانی ئاواي بە خەلكداو. ⁹ كاتێك يەشوا بەلای فەرمانگەي وەرگرتنی باجدا تێدەپەری، باج وەرگرتیكی بینی بە ناوی مەتا لەوێ دانیشتیوو. پێی فەرموو: «شونێم بكەو!» بۆیە ھەستا و بەدوايدا پڕۆیشیت. ¹⁰ لە كاتێكدا يەشوا لە مألەي مەتا پالیدا، بۆو، زۆرێك لە باجگرەكان و گوناھبارەكان ھاتن و لەگەڵ يەشوا و قوتابیەكانی دانیشتن، ¹¹ كاتێك فەریسییەكان ئەمەیان بینی، بە قوتابیەكانیان گوت: «بۆچی مامۆستاكەتان لەگەڵ باجگران و گوناھباران نان دەخوات؟» ¹² كاتێك يەشوا گوتی لە قسەكانیان بوو، فەرموو: لەش ساغ پێویستی بە پزیشك نییە، بەلكو نەخۆش! ¹³ بێرۆ مانای ئەو وتەبە پترە: من بەدواي بەزەیدا دەگەرێم نەك قوربانی. چونكە من نەھانووم بانگی راستودروستەكان بكەم بەلكو گوناھباران! ¹⁴ پاشان قوتابیەكانی یۆخەنان ھاتنە لای يەشوا و لێیان پرسى: «بۆچی ئێمە و فەریسییەكان بەرۆژوو دەبین، بەلام قوتابیەكانت بەرۆژوو نابن؟» ¹⁵ يەشوا پێی فەرموو: «ئایا كەسانی زاوا دەتوانن مائەمینی بگێڕن لە كاتێكدا زاوا لەگەڵیاندايە؟ بەلام، پڕۆژانێك دێن كە زاوا ھەلدەگێڕت لە ئێوانیان، و ئەوكاتە بەرۆژوو دەبن! ¹⁶ كەس كراسی كۆن بە پەرۆبەك كە تازەبە پینە ناكات، چونكە پینەكە كراسەكە لێك پرا دەكێشێت، و دراویبەكە خراپتر دەكات! ¹⁷ خەلك شەرابی نوێ ناكەنە ناو پێستەي شەرابی كۆن، ئەگەرنا پێستەكان دەتەقن، و شەرابەكە دەرژێت و پێستەكان لەناو دەبەن، بەلام شەرابی نوێ دەخەنە ناو پێستی نوێ، بۆیە شەرابەكە و پێستەكان پێكەو دەپارێژێت!» ¹⁸ كاتێك ئەو ئەمەي دەفەرموو، بینی سەرۆكی كەنیشتەكە ھاتە پێشەو و كێرۆشی بۆرد و گوتی. ¹⁹ «كچەكەم ئێستا مردوو. بەلام وەرە دەستی لێدە زیندوو دەیتەو!» بۆیە يەشوا ھەستا و بەدوايدا پڕۆیشیت، لەگەڵ قوتابیەكانی. ²⁰ ژنێك كە دوازدە سال خۆین بەربوونی ھەبوو، لە دواو ھاتە لای، و دەستی لە لێواری كەواكەیدا، ²¹ چونكە لە دلی خۆیدا وتی: «بەسە بۆ من دەست لە جلەكانیشی بەم بۆ ئەوێ چاك بێمەو!» ²² يەشوا ئاوی دایەو و بینی، و فەرموو: «كچەكەم دێنایە. باوەرەكەت چاكی كردیتەو!» ژنەكەش لەو كاتەدا چاك بۆو. ²³ كاتێك يەشوا چوو مألەي پێشەوای كەنیشتەكە، و خەلكەكەي بینی بە شمشال لێدان مائەمیان دەگێرا، ²⁴ فەرموو: «لاچن! كچەكە نەمردوو، بەلكو خەوتوو!» ئەوانیش پێی پێكەنین. ²⁵ كاتێك خەلكەكەي ناردە دەرەو، چوو ژوورەو و دەستی كچەكەي گرت، و ھەلێستاندەو. ²⁶ ئەم ھەوالەش بە ھەموو ولاتدا بڵاوبۆو. ²⁷ كاتێك يەشوا لەوێو دەرۆیشیت، دوو كۆپر بەدوايدا پڕۆیشتن و ھاواریان دەكرد: «بەزەبیت پێماندا بێتەو كۆری داڤیدا!» ²⁸ كاتێك چوو ناو مألەكە لێیان چۆیش. يەشوا لێی پرسین: «باوەرتان وايە كە من دەتوانم ئەمە بكەم؟» و ھەلامیان داڤیو: «بەلێ گەرەم!» ²⁹ دەستی لە چاوەكانیاندا و فەرموو: «بەپێی باوەرتان بۆتان دەكرێت.» ³⁰ پاشان چاویان كرايەو. يەشواش بە توندی ئاگاداری كردنەو و فەرموو: «ئاگادارن! بەھێچ كەس مەلێن!» ³¹ بەلام چوون و ناوبانگی ئەویان بە ھەموو ئەو ولاتەدا بڵاوكردەو. ³² كاتێك پڕۆیشتن، يەكێكی لاڵیان ھێنايە لای كە خۆي تێدا بوو. ³³ كاتێك خێو كە دەرکرا، لالەكە قسەي كرد. جەماوەرەكە سەریان سورما و گوتیان: «ھەرگیز لە یەسرائیل شتیكی لەم شێوێە نەبینراو.» ³⁴ بەلام فەریسییەكان گوتیان: «ئەو خێو كە بە سەرۆكی خێو كە دەرەكات!» ³⁵ يەشوا بە ھەموو شار و گوندەكاندا دەگەرا، و لە كەنیشتی یەھودیەكان فێركاری دەكرد و مزگینێ شانشینەكەي دەدا، و ھەموو نەخۆشی و دەرەكانی چاك دەكردەو. ³⁶ كاتێك خەلكەكەي بینی، بەزەبی پێیاندا ھاتەو، چونكە ئازاردراو پەرتەوازی بوون وەك مەری بێ شوان. ³⁷ لەو كاتەدا بە قوتابیەكانی فەرموو: «دروێنە زۆرە، كێركارەكانیش كەمن.» ³⁸ جا داوا لە پەرورەدگاری دروێنە بكەن كە كێركاران بێتێت بۆ دروێنەكردنی!»

¹ پاشان دوازده قوتاييه کي بانگ کرد بۆ لای خۆی، و دهسه لاتی به سهر گیانه پیسه کاندای پیدان که دهریان بکه و هه موو نه خۆشی و دهر دیک چاک بکه نه وه. ² ئاوی دوازده نێردراوان ئه مانه: شیمۆن که پتی ده گوترا په ترۆ، و ئه ندریای برای، و یاکوؤفی کوری زه قدی، و یۆخه نای برای؛ ³ فیلیپ، و بهر تۆلمیۆ؛ تۆما، مه نای باجگر؛ یاکوؤفی کوری ههلقای، تادیۆس؛ ⁴ شیمۆنی کانه وی؛ په هودای ئیسخاریۆتی که ناپاکی لیکرد. ⁵ ئه مه دوازده نێردراوا که نه یه شوا ناردنی، پراسپاردن و فهرمووی: «مه چنه پرێگای نه ته وه کان، و مه چنه ناو شاری سامری. ⁶ به لکو سه ره تا پرۆن بۆ لای مه ره ونبوه کانی، مالی په سرائیل. ⁷ کاتیک ده رۆن مزگینی بده و بلین: شانیشینی ئاسمانه کان نریکه. ⁸ نه خۆشه کان چاک بکه نه وه، مردوو زیندوو بکه نه وه، گوله کان پاک بکه نه وه، و خۆیه کان دهری که نه. به خۆرای و هه تانگرتووه، به خۆرای بیبه خشن! ⁹ نه زپرو و نه مس له پشیتنه کانتاندا هه لمه گرن، ¹⁰ بۆ پرێگا نه کراس و نه پیلای زیاده و نه گۆچانیس مه به ن: چونکه کرێکار شایانی نانی خۆیه تی. ¹¹ هه رکاتیک چوونه ناو شاریک یان گوندیکه وه، له وێدا بگه رپن بۆ که سیک که شایسته بیت، و له وئ بمیننه وه تا ده رۆن. ¹² وه کاتیک ده چنه ناو ماله که، سلاو بکه ن. ¹³ نه گه ر به راستی ئه و ماله شایسته بیت، ئاشیتان له سه ری بیت. وه نه گه ر شایسته نه بوو، با ئاشتی بۆ خۆتان بگه رپته وه ¹⁴ ئه وه ی پیشوازی لئ نه کردن و گوپی له قسه تان نه گرت له و ماله یان له و شاره، برۆنه دهر وه، و تۆزی پیتان به کینن. ¹⁵ راستیتان په دلیم: له پرۆزی لپرسینه وه دا سزای شاری سه دۆم و عه مۆرا له هی ئه م شاره سوکتر ده بیت. ¹⁶ ئه وه تا من وه ک مه ر بۆ ناو گورگتان ده نیرم، جا وه ک مار ئاگادارین و وه ک کوتر ئاشتی خواز. ¹⁷ له خه لکی به ئاگابن! چونکه ده تانده نه دادگا، و له که نیشته کان به قامچی لیتان ده دن؛ ¹⁸ له پیتاوی مندا ده برپه به رده م فه رمان په رواکان و پاشاکان: ئه مه ش شایه تحالی من ده بیت بۆ په هودیه کان و هه م بۆ نه ته وه کان وه کو په ک. ¹⁹ کاتیک پراده ستان ده کهن، خه می ئه وه تان نه بیت که چۆن قسه بکه ن و چی بلین. چونکه له و کاته دا پیتان ده درپت بۆ ئه وه ی چی بلین. ²⁰ ئه وه ئیوه نین که قسه ده کهن، به لکو گیانی باوکانه که له ئیوه دا قسه ده کات. ²¹ برا برا که ی پراده ستی مردن ده کات، و باوکیش مندا له که ی. مندا لان له دایک و باوکیان پاخی ده بن، و ده یان کوژن! ²² له پیتاوی من هه مووان پر قبان لیتان ده پیته وه. به لام ئه وه ی تا کو تابی به رگه بگرت، ئه وه پرزگاری ده بیت. ²³ که له م شاره ده تانچه وسیننه وه، پرا که ن بۆ شاریکی دیکه. راستیتان پت ده لیم: شاره کانی په سرائیل چۆل نا کړن تا رۆله ی مرۆف نه به ت. ²⁴ قوتابی له مامۆستاکه ی زیاتر نییه، و کو پله ش له گه وره که ی زیاتر نییه. ²⁵ بۆ قوتابی به سه وه ک مامۆستاکه ی بیت، و کو پله ش وه ک گه وره که ی! نه گه ر خاوه ن مال به به عله زه بووب ناو به ردرپت، چه ن زیاتر خاوه ناده که ی؟ ²⁶ له به ر ئه وه لیتان مه ترسن: چونکه هه یج شتیکی دا پۆشراو نییه ده رنه که ویت، نه ئینی نییه ئاشکرا نه بیت! ²⁷ ئه وه ی له تاریکی دا پیتانی ده لیم، له پرووناکی دا بیلپنه وه؛ ئه وه ی به چریه ده بیستن، له سه ربانه کان جاری بۆ بده ن. ²⁸ له و که سانه مه ترسن که جه سه ته ده کوژن، به لام ناتوان گیان بکوژن، به لکو له و به ترسن که توانای له ناو بردنی گیان و جه سه ته ی هه یه پیکه وه له دۆزه خدا. ²⁹ ئایا دوو چۆله که به فلسیک نافرو شیرپت؟ که چی هه یج په کیکیان به ی خواستی باوکتان ناکه ویته سه ر زه وی. ³⁰ سه باره ت به ئیوه ته نانه ت مووی سه رتان هه مووی ژمێردراوه. ³¹ که واته مه ترسن! ئیوه زۆر له چۆله که کان زیاترن. ³² هه رکه سیک له به رده م خه لکی دا دان به مندا بیت، منیش له به رده م باوکم که له ئاسمانه کانه دان به و ده نیت. ³³ هه رکه سیک له به رده م خه لکی دا نکۆلی له من بکات، هه روه ها منیش له به رده م باوکم که له ئاسمانه کانه نکۆلی لیده که م. ³⁴ وا مه زان من هاتووم بۆ ئه وه ی ئاشتی له سه ر زه وی به ریا بکه م. من بۆ به ریا کردنی ئاشتی نه هاتووم، به لکو شمشیر. ³⁵ من هاتووم بۆ هه لگه رانده نه وه ی کور له باوکی، و کچ له دایکی، و بووک له خه سووی. ³⁶ به م شیوه به دۆزمنانی مرۆف له خاوه ناده که ی خۆی ده بیت. ³⁷ ئه وه ی باوک و دایکی له من زیاتر خۆش بویت، شایسته ی من نییه. وه هه رکه سیک کور یان کچه که ی له من زیاتر خۆش بویت، شایسته ی من نییه. ³⁸ ئه وه ی خاچه که ی هه لنه گرت و شوپنم نه که ویت، شایسته ی من نییه. ³⁹ ئه وه ی ده ست به ژبانی خۆیه وه ده گرت، له ده ستی ده دات؛ ئه وه ی له پیتاوی مندا ژبانی له ده ست بدات، ئه وه به ده ستی هیتاوه. ⁴⁰ ئه وه ی پیشوازیان لئ بکات، پیشوازی له من ده کات؛ ئه وه ش پیشوازی له من بکات، پیشوازی له وه ده کات که ناردوومی. ⁴¹ ئه وه ی پیشوازی له پیغه مه رپک ده کات، پاداشتی وه ک پیغه مه ر ده بیت؛ ئه وه ی پیشوازی له پیاوکی چاکه کار بکات ئه وه چاکه ی کردوه، له به ر ئه وه پاداشتی وه ک راستو دروستان ده بیت. ⁴² هه رکه سیک ته نانه ت جامیک ئاوی ساردیش بداته په کیک له م بجووانه بۆ خواردنه وه، ته نها له به ر ئه وه ی قوتابی من، راستیتان پیده لیم پاداشته که ی هه رگیز بزر نابیت.»

¹دواى ئوۋى يەشوا تەۋاۋ بوۋ لە پىئدانى راسپاردە بە دوازە قوتاييەكەى، لەۋىشەۋە پىۋىشت، و چوۋ بۇ فېركردن و مزگىندان لە شارهكانيان. ²كائىك يۇخەنان ئوۋى بېست، كە مەسىح ج كارتىكى ئەنجام داۋە، لە زىندان بوۋ، ھەندىك لە قوتاييەكانى نارد بۇلاى، ³لېيان پىرسى: «ئاي تۇ ئوۋى كە دېت، يان چاۋەرپى يەككىكى تىرىن؟» ⁴يەشوا ۋەلامى دانەۋە و فەرموۋى: «پىرۇن ئوۋى دەبېستىن و دەبېستىن بە يۇخەنان بلىن: ⁵كۆپرەكان دەبېستىن، شەلەكان دەرۋىن، گولەكان پاك دەبنەۋە، كەرەكان دەبېستىن، مردوۋ ھەلدەستەۋە، مۇدە بە ھەزاران دەدېت. ⁶خۇزگە بەۋ كەسەى گومانم لئ نەكات!» كە قوتاييەكانى يۇخەنان پىۋىشتىن، يەشوا دەستى كىر بە قىسەكردن لەگەل خەلكەكە سەبارەت بە يۇخەنان: «ئېۋە چۈنە دەرەۋە بۇ چۆلەۋانى بۇ ئوۋى چى بېستىن؟ قامىشىك كە بەھۋى باۋە دەلەرپتەۋە؟ ⁸ئەى بۇچى چۈنە دەرەۋە بۇ بېستىن: پىاۋىك كە جلى نەرمى لەبەردا بوۋ؟ ئەۋانەى جلى نەرم لەبەر دەكەن لە كۆشكى پاشاكاندان! ⁹كەۋاتە، بۇ بېستىن چى چوۋن بۇ دەرەۋە؟ پىغەمبەرپك؟ بەلئ، پىتان دەلئىم، لە پىغەمبەرپش مەزىتەر. ¹⁰ئەمە ئەۋ كەسەى كە دەرەۋە نووسراۋە: ئەۋەتا مەن نىردراۋى خۇم لە پىشتەۋە دەنئىم ئەۋەى رېگات بۇ نامادە دەكات! ¹¹راستىتان پىدەلئىم: پىاۋىكى مەزىتەر لە يۇخەنانى لە ئاۋ ھەلگىش لە نىۋ ئەۋانەى لە ژن لەدايك بوۋن دەرەكەۋتەۋە. بەلام بچوكتىرىن شانشىنى ئاسمانەكان لە ئەۋ مەزىتەر! ¹²لەۋ كاتەى يۇخەنانى لە ئاۋ ھەلگىش دەستى بە خىزمەت كىردوۋە خەلكى ھەۋلىان داۋە و تىكۇشاۋن بۇ چوۋنە ئاۋ شانشىنى ئاسمانەكان ۋە ھەۋلدەران بەسەخى دەچنە ناۋى! ¹³چۈنكە تەۋرات و پىغەمبەرەن ھەموۋيان پىشېنىيان دەكرد تا دەرەكەۋتەى يۇخەنان. ¹⁴ئەگەر ئامادەن باۋەر بگەن ئەم يۇخەنانە ئىلپايە، كە چاۋەرۋانى گەرەنەۋەى دەكرا. ¹⁵ئەۋەى گۆپى ھەبە با بېستىت! ¹⁶بەلام، ئەم نەۋەبە بە كئ بەراۋرد بگەم؟ ئەۋان ۋەك مىندالېك وان كە لە گۆرەپانە گىشتىيەكان دانىشتوۋن، بانگى ھاۋەلەكانيان دەكەن و دەلئىن: ¹⁷زورنامان بۇ لېدان، بەلام ئېۋە سەماتان نەكرد! بۇ ئېۋە ماتەمىنېمان گىرت، بەلام ئېۋە نەگىريان! ¹⁸يۇخەنان ھات نە دەخۋارد و نە دەخۋاردەۋە، گوتىان: خىۋى تېدايە! ¹⁹ئىنجا پىۋەلى مېۋى ھات دەخۋات و دەخۋاتەۋە، گوتىان: ئەمە خۋاردن خۇر و سەرخۇشە، ھاورپى باجگر و گوناھبارانە. بەلام دانايى بە كارەكانى تاقى دەكرپتەۋە. ²⁰پاشان يەشوا دەستى كىر بە سەرزەشتىكردى ئەۋ شارانەى كە زۆرىەى پەرچوۋكانى تېدا ئەنجام دابوۋ، چۈنكە لە گوناھكانيان پاشگەز نەبىۋنەۋە. ²¹ئىنجا فەرموۋى: «ھاۋار بە تۇ خۇرازىن! ھاۋار بە تۇ بېت سىدۇن! ئەگەر ھەمان پەرچوۋ لە سور و سىدۇن ئەنجام بدرايە، گەلەكەيان لە كۆنەۋە لە گوناھكانيان پاشگەز دەبىۋنەۋە و لە ناۋ خۇلەمىشدا پۇشاكى گۇشيان لەبەر دەكرد. ²²بەلام پىتان دەلئىم: لە پىرۇزى لېپىرسىنەۋەدا سزى سور و سىدۇن سووكتەر دەبېت، لەۋەى بۇ ئېۋە! ²³ئۆش ئەى كەفەرناخوم: ئاي بۇ ئاسمان بەرز دەكرپتەۋە؟ تۇ بۇ جىھانى مردوۋان دەچىتە خۋارەۋە. چۈنكە ئەگەر ئەۋ پەرچوۋانەى كە لەنئو تۇدا كرا لە سۇدۇم بىراۋاۋايە، ئەۋا تاكو ئەمىرۋ دەمايەۋە. ²⁴بەلام پىتان دەلئىم باروۋۇخى سۇدۇم لە پىرۇزى لېپىرسىنەۋەدا لە دۇخى ئېۋە سووكتەر دەبېت! ²⁵لەۋ كاتەدا يەشوا قىسەى كىر و فەرموۋى: «باۋكە، پەرۋەردگارى ئاسمان و زەۋى سىۋاست دەكەم، چۈنكە ئەم شتەنەت لە دانا و تېگەبىشتۋان شاردۆتەۋە و بۇ مىندالانت ئاشكرا كىردوۋە! ²⁶بەلئ ئەى باۋك، چۈنكە ئەمەت پىت باش بوۋ. ²⁷باۋك ھەموۋ شىتېكى پىت سىپاردوۋم. كەس كۆرەكە نانسىت باۋك نەبېت، كەسىش باۋك نانسىت تەنھا كۆرەكە نەبېت، ئەۋەى كۆرەكە بېھەۋىت بۇ ئاشكرا دەكات. ²⁸ۋەرن بۇ لام ھەموۋ مەندوۋان و بارگرانەكان، مەن دەتەنەسېنمەۋە. ²⁹ئىرى مەن بىخەنە سەر خۇتان و لە مەۋە فېرتىن، چۈنكە دىنەرم و بېفېزىم، جەسانەۋەش بۇ دەرۋىتەن دەۋرنەۋە. ³⁰چۈنكە نىرەكەم گونجاۋە، و بارم سووكة!»

¹لهو کاته دا یه شوا له رږوژنکی شهباندا به کتلگه کاندایه تیهری. قوتابییه کانی برسی بوون، گولگه نهمیان دهرواندو دهیانخوارد. ²کاتیک فهرسییه کان یینیان پتیاڼ گوت: «نوهو تا قوتابییه کانت نهو کاره ده کهن که له رږوژن شهباندا ریگه پندراو نیه بیکهن!» ³وهلامی دانهوه: «نایا نه تاخوتندو تهوه نهوهی دافید و هاوریکانی کردیان له کانی برسیبووندا؟» ⁴چون چوووه ناو مالی خودا و نانی پتیشکه شکر او خوار که بڅو یان هاوه له کانی دروست نهو بوو بیخون به لکو تنها بڅو کاهینه کان بوو! ⁵نایا له تهوراندا نه تاخوتندو تهوه که کاهینه کان رږوژن شهبات (کار ده کهن) له پرستگادا وه رږوژانی شهبات پتیشل ده کهن و تاوانبار ناکرین؟ ⁶به لام پتیاڼ ده لیم: نهوهی لیره به له پرستگا مهزتره! ⁷وه نه گهر له مانای نهو و ته به تیگه پشتمان: من به دواي بهزیدا ده گهریم نهک قوریانی، نهوا دادوه ریت له سهر نهو که سانه نه ده کرد که هیچ تاوانیکان نییه! ⁸رږولهی مروږ په روه ردگاری شهبانه! ⁹پاشان لهوئ رږویش و چوووه که نیشته کیهان، ¹⁰لهوئ پیاوړکی لیبووه ده ستیکی وشک بېو. بڅو نهوهی فهرسییه کان بتوان سکالای لئ بکهن، لپان برسی: «نایا له رږوژن شهباندا چاکر د نهوهی نه خویش ریگه پندراوه؟» ¹¹وهلامی دانهوه: «کام له تیوه مهرکی هیه و نه گهر له رږوژن شهباندا بکه وپته ناو چالیکهوه، دهستی ناگرت و نایکیشیته دهرهوه؟» ¹²مروږ چهند له مهر به نرخره! که وانه ریگه پندراوه چاکه کردن له رږوژن شهباندا. ¹³نیجا به پیاوړه کی فرموو: «دهست درې بکه!» درې کرد و وهک دهسته کی تری لپهاتهوه. ¹⁴به لام فهرسییه کان چوووه دهرهوه و پیلانیان له دزی یه شوا دانا بڅو کوشتی. ¹⁵کاتیک نهوهی زانی لهوئ کشایهوه. کومه لیکي زوریش به دوايدا هاتن، و ههموویانی چاک کردهوه، ¹⁶ناگاداری کردهوه له لای کهس باسی نه کهن، ¹⁷ناکو نهوهی له ریگه پیغه مهبر نیشایاوه گوتراوه بیتهدی که ده لپت: ¹⁸«نهوه تا رږولهی خوم هلمبارد، خو شوه وسته کهم که پپی دلشادم! گیانم له سهری داده نیم، نهویش راستی بڅو گهلان راده گه پته بیت. ¹⁹به ره لستنی ناکات و هوار ناکات، که سپیش له شه قامه کاندایه نگی نایستیت. ²⁰قامیشی چه ماوه ناشکیتیت، و پلپته به دوکهل ناکوژتیتتهوه، تا دادپه روهی بهرو سهر که وتن دبات، ²¹گهلان نومیدیان به ناوی نهو ده پت! ²²پاشان پیاوړکی کویر و لالیان هتیا به لای که خوی تیدا بوو، نهویش چاکي کردهوه تا بتوانیت بییت و قسه بکات. ²³ههموو خه لکه که سهریان سورما و گوتیان: «په رنکه نهوه کوری دافید بیت! ²⁴به لام فهرسییه کان، که نهوه یان بیست گوتیان: «نهوه خپوه کان دهر ناکات، مه گهر به به علزه بووی شای گیانه پیسه کان نه بیت! ²⁵به لام یه شوا به بیر کردهوهی نهوانی زانی، پپی فرموو: «هر شانشینیک دوو بهر کی تیدا بیت، ویران ده بیت. هر شارنیک یان مالیک دوو بهر کی تیدا بیت، خوی راناکرتیت. ²⁶نه گهر شهبان شهبان دهر بکات، نهوا دوو بهر کیان تیدا بیت، که وانه چون شانشینه کی خوی راده گرت؟ ²⁷نه گهر من به به علزه بوو خپوه کان دهر بکه، نهی رږوله کانی تیوه به کت دهریان ده کهن؟ له بهر نهوه نهوان تاوانبارتان ده کهن؟ ²⁸به لام نه گهر به گیانی خودا خپوه کان دهر بکه، نهوا شانشینی خودا هاتوته سهرتان! ²⁹نه گینا، چون که سپیک ده چپته ناو مالی پیاوړکی به هیز بڅو نهوهی کالاکانی تالان بکات نه گهر سهرتا پیاوړه به هیزه که نه به ستیتتهوه! و پاشان مالکه کی تالان بکات؟ ³⁰نهوهی له گهل نییه، دزی منه! وه ههر که سپیک له گهل کڅو ناکاتهوه، بللای ده کاتهوه. ³¹بڅو پتیاڼ ده لیم: ههموو گوناوه و کوفرکی مروږقه کان ده به خشریت. ³²سه بارهت به کوفر کردن به گیانی (پیروز)، نابه خشریت. ههر که سپیک قسه بهک دزی رږولهی مروږ بکات، ده به خشریت. ههر که سپیک قسه بهک دزی گیانی پیروز بلپت، نه له سهر دمه و نه له رږوژن داهاتوودا نابه خشریت. ³³نه گهر دار باش بیت، به ره می باش ددهات! نه گهر دار خراب بیت، به ره می خراب ددهات! دار به به ره می که کی، ده ناسرپتهوه. ³⁴تهی مندالی مار، که تیوه خراب بن، چون ده توان، به چاکه بدوین؟ دم نهوه ده لپت که له دلوه هلدوه قولیت. ³⁵مروږی چاک، له گه نجینه چاکي دلیدا، شتی چاک دهر ده پتیت. مروږی خرابیش، له گه نجینه خرابی ناخیدا شتی خراب دهر ده پتیت. ³⁶به لام پتیاڼ ده لیم: هر قسه به کی پوچ که خه لکی ده پلپن، له رږوژن دوايدا لپرسینه وهی له گهل ده کرتیت. ³⁷چونکه به قسه کانت بیتاوان ده کرتیت، و به قسه کانت تاوانبار ده کرتیت! ³⁸نیجا هندی که له ماموستایان و فهرسییه کان وه لامیان دایهوه، و گوتیان: «ماموستا، پیمان خو شه نیشانه بهک بیین که تو نهجامی ده دیت!» ³⁹وهلامی دانهوه: «نهوهی خراپه کار و ناپاک داوی نیشانه ده کات! وه هیچ نیشانه بهک نادرپت جگه له نیشانهی پیغه مهبر یوان. ⁴⁰وهک چون یوان سځ رږوژ و سځ شوه له سکی نه ههنگه که دا مایهوه، رږولهی مروږیش سځ رږوژ و سځ شوه له ناخی زه ویدا ده میتیتتهوه. ⁴¹له رږوژن لپرسینه وه دا خه لکی نهینهوا له گهل هم نهوه ویدا ده وهستن و تاوانباری ده کهن! چونکه له گوناوه کانیان پاشگهز بوونهوه کاتیک یوان ناگاداری کردهوه. نهوه تا له یوان مهزتر لیره به! ⁴²شارنی باشوور له رږوژن لپرسینه وه له گهل هم نهوه ویدا هلدوستیتتهوه و تاوانباری ده کات، چونکه لهویه ری زهویه وه هاتووه بڅو نهوهی گوئ له دانایی شلوم بگرت. نهوهی لیره به له شلوم مهزتره! ⁴³کاتیک گیانی پیس له مروږیک دهر ده چپت، له شوپنه وشکه کاندایه دواي حهوانه وه ده گهرپت، نایدورپتهوه. ⁴⁴ده لپت: ده گهرپتهوه بڅو مال کهم که لپه وه روشتیم! وه کاتیک ده گهرپتهوه، ده بیتیت که به تاله گسکی لپدراوه و رازاوه تهوه. ⁴⁵جا دهروات، حهوت گیانی خراپتر له خوی ده پتیت، و ههموویان ده چنه ناوی و نیشته جتی نهو کهسه ده بن، بڅو نهوهی ژبانی کوتایی له جاران خراپتر بیت. چاره نویی هم نهوه خراپه کارهش ناواده بیت! ⁴⁶کاتیک له گهل خه لکه که قسهی ده کرد، دایکی و براکانی له دهرهوه وه ستابوون، و داوايان ده کرد قسهی له گهل بکهن. ⁴⁷یه کیک له ناماده بووان پپی گوت: «دایکت و براکانت له دهرهوه وه ستاون و داوا ده کهن قسهت له گهل بکهن!» ⁴⁸وهلامی دایهوه و پپی فرموو: «دایکم کیه؟ وه براکانم کین؟» ⁴⁹پاشان نامازهی بڅو قوتابییه کانی کرد، و فرموو: «نه مانه دایکم و براکانم: چونکه ههر که سپیک به ویستی باوکم بکات که له ناسمانه کانه برا و خوشک و دایکه!»

¹لهو پرۆزه دا له مالموه هاته دهرهوه و له كه ناري دهرپاچه كه دانيشت. ²خه لکيكي ئيجگار زور لتي کۆبووه، ههتا واي ليهات چوووه ناو به له ميک دانيشت، هه موو خه لکه کەش له كه ناره كه پراوهستان. ³به نموونه باسي زور شتي بۆ کردن، و فهرمووی: «جوتيارک چوووه دهرهوه تۆو بکات. ⁴له کاتي چاندندا به شیک له تۆوه كه كهوته سهر پرنگاکان و بالنده کان هاتن و خواردیان. ⁵هه نديکيش كهوته سهر زهويهه کي بهرده لان كه خۆلي کم بوو، خپرا سهریان دهرکرد چونكه زهويهه کي قوول نه بوو؛ ⁶به لام کاتيک خۆر هه لاهات، سووتاهه و وشک بوو، چونكه بئ پرگ بوو. ⁷به شیک له تۆوه كه كهوته ناو دهرکه کان، کاتيک دهرکه کان گه وره بوون خنکانديان. ⁸هه نديک له تۆوه کان كهوته ناو خاکی باشهوه، هه نديکيان سهد و هه نديکيان شهست، و هه نديکيان سي هينده به رهه میان هینا. ⁹ئه وهی گوپی هه به با بيسيت! ¹⁰«ئینجا قوتاييه کانی هاتنه لای و لتيان پرسى: «بۆچی به نموونه قسه یان له گهل ده کيت؟» ¹¹وه لامی دانهوه: «له بهر ئه وهی به ئیوه دراوه نهینى شانیشینی ئاسمانه کان بزاسن؛ به لام به وان، نه دراوه. ¹²چونكه ئه وهی هه به تی، پتي دهرپت و لتي دهرپت؛ به لام ئه وهی نييه تی، ته نانهت ئه وهی هه شيه تی لتي ده سه ندرته وه. ¹³له بهر ئه وه به نموونه قسه یان بۆ ده کم: چونكه سهر دهرکه ن به لام نابین، گوئ دهرگرن به لام نابيسن و تيناگه ن. ¹⁴له واندنا پتیشيني ئيشايا هاته دی وهک ده لیت: به بيسن ده بيسن به لام تيناگه ن، به سهرکردن سهر دهرکه ن به لام نابین. ¹⁵له بهر ئه وهی دلی ئه م گه له رهق بووه، گوچکه یان گران بووه بۆ بيسن، و چاوان داخستوه؛ نهک به چاوی خۆيان بيسن، و به گوپی خۆيان بيسن، و به دليان تينگه ن، و به گهرپته وه بۆ لای من، چاکيان بکه موه! ¹⁶به لام ئیوهش خۆزگه به چاوه کانتان، چونكه ده بيسن، وه گوچکه کانتان چونكه ده بيسن. ¹⁷راستيتان پت ده لیم: زور له پيغه مبه ران و راستودروستان به ئاوات بوون ئه وه بيسن كه ئیوه ده بيسن به لام نه يانينی، ئه وهش بيسن كه ئیوه ده بيسن به لام نه يانينیست! ¹⁸مانای نموونه ی جوتياره كه بيسن: ¹⁹هه ره کسپک گوپی له وشه ی شانیشین پت و لتي تينگات، خراپه کار دیت و ئه وهی له دلیدا چينراوه دهرپتیت: ئه مه به که له سهر پرنگاکان چينراوه. ²⁰سه بارهت به وهی له سهر زهويه به ردينه کان چينراوه، ئه وه که سه به که گوپی له وشه که ده پت و به کسهر به خۆشيوه وه ريده گرت، ²¹به لام رهگ و پریشه ی له خۆیدا نييه، به لکو بۆ ماوه بهک ده ميئتته وه: هه ره که له پتايوی وشه که دا نازار یان گۆشه گيری پرويدا تووشی کۆسپ ده پت. ²²سه بارهت به وهی له نيو دهرکدا چينرا، ئه وه که سه به که گوپی له وشه که ده پت، به لام خه می سهرده می ئيسن و فريودانی ده وه له مه ندی وشه که ده خنکيتیت، بۆ به رهه م ناهيتیت. ²³سه بارهت به وهی له خاکی باشدا چينراوه ئه وه ئه وه که سه به که گوپی له وشه که ده پت و لتي تينگات، و ئه وه که سه به که به رهه می ده هيتیت. يه که به سهد به رهه م ده هيتیت، ئه وه تر شه ست، و ئه وهی دواتر سی! ²⁴نموونه يه کي دیکه ی بۆ هينانه وه، فهرمووی: «شانیشینی ئاسمانه کان له مروفتیک ده چت تۆوی چاک له کيلگه که ی بچيتیت. ²⁵به لام کاتيک خه لک له خه ودا بوون، دوژمنه که ی هات، و له ناو گه نمه که دا زتوانی چاند، و پرۆيشت. ²⁶کاتيک گه نمه که پرا و گۆلی دهرکرد، زتوانه که ش دهرکه و. ²⁷خزمه تکاره کانی خاوه ن ماله که چوون، و پتيان گوت: گه وره م، ئايا تۆوی باشت له کيلگه که دا نه چاند؟ ئه م زتوانه له کوپوه هاتوه؟ ²⁸ئه ویش وه لامی دانه وه دوژمن ئه مه ی کردوه! خزمه تکاره کانی پتيان گوت: ده ته وئ بچين زتوانه که بزار بکه ی؟ ²⁹وه لامی دانه وه: نه خپر، نه وهک له گهل بزارکردنی زتوانه که گه نمیش هه لیکيشن. ³⁰لتي بگه رين با هه ردوکیان پيکه وه گه شه بکه ن تا کاتی دروپته. وه له کاتی دروپته کردندا به دروپته کاران ده لیم: سه ره تا زتوانه که کۆپکه نه وه و به قسل بيه ستنه وه بۆ سوتاندن. سه بارهت به گه نمیش، له کۆگا که مدا کۆی بکه نه وه. ³¹نموونه يه کي دیکه ی بۆ هينانه وه، و فهرمووی: «شانیشینی ئاسمانه کان له دهنکه خه رده لیک ده چت که يه کيک بيه يتیت و له کيلگه که دا بچيتیت. ³²هه ره چنده له هه موو تۆوه کان بچوکت ره، به لام کاتيک گه شه ده کات ده پته گه وره ترينی هه موو، پاشان ده پته دار، به جۆرک بالنده ی ئاسمان دین و له له که نيدا هينانه ده کهن. ³³نموونه يه کي دیکه ی بۆ هينانه وه فهرمووی: «شانیشینی ئاسمان له هه ویرترشیک ده چت ژنيک هينای و کرديه ناو سن پتوانه ئارده وه، هه تا هه مووی هه لاهات. ³⁴يه شوا هه موو ئه مانه ی به نموونه بۆ خه لکه که باسکرد. به پت نموونه قسه ی بۆ نه ده کردن، ³⁵تا کو ئه وهی له پرنگه ی پيغه مبه ره که وه تراوه پته دی: «به نموونه ده مم ده که موه، ئه وهی له دامه زراندي جيهانه وه شاراهه يه ئاشکرای ده کم. ³⁶پاشان يه شوا خه لکه که ی به ریکرد و گه رايه وه ماله وه. قوتاييه کانی هاتنه لای و گوتيان: «نموونه ی زتوانی ناو کيلگه که مان بۆ پروون بکه ره وه. ³⁷وه لامی دايه وه: «ئه وهی تۆوه چاکه که ی چاند پرۆله ی مروقه. ³⁸کيلگه که ش جيهانه. تۆوه چاکه که ش پرۆله کانی شانیشین. زتوانه که ش پرۆله ی خراپه کارن. ³⁹دوژمنه که ش که تۆوی کردن شه پتانه. دروپته که ش کۆتايی زه مانه. دروپته کارانیش فريشته کان. ⁴⁰هه ره وک چۆن زتوانه کان کۆده کرينه وه و به ئاگر ده سوتينرين، به هه مان شپوه له کۆتايی زه ماندا به و جۆره به: ⁴¹پرۆله ی مروف فريشته کانی ده نپرت، و هه موو تیکد ره و گوناها ران له شانیشينه که ی دهرده کهن، ⁴²فريپان ده دهنه ناو کووره ی ئاگره وه، جا گريان و جيره ی ددان له وئ ده پت. ⁴³ئه وکاته راستودروستان وهک خۆر له شانیشینی باوکياندا ده دره وشينه وه. ئه وهی گوپی هه به، با بيسيت! ⁴⁴شانیشینی ئاسمانه کان له گه نجينه يه ک ده چت له کيلگه که دا شاردا پته وه، که سيک ده يدۆرتته وه و ديسان ده يشارتته وه. له خۆشيان، ده چت و هه رچی هه به ده يفرۆشيت و ئه و کيلگه که ی پت ده کريت. ⁴⁵هه ره ها شانیشینی ئاسمانه کان له بازارگانیک ده چت که به شوین مرواری جواندا ده گه ريت. ⁴⁶هه ره که مرواري به زور به نرخه که ی دۆزيه وه، چو هه موو شتيکی خۆی فروشت، و کړی. ⁴⁷شانیشینی ئاسمانیش له تۆرک ده چت که فريپراوه ته ناو دهرباهه، و له هه موو جۆره کان کۆده کاته وه. ⁴⁸کاتيک پر بوو، ماسيگره کان رايانکيشا بۆ که نار و دانيشن، ئینجا باشه که یان کۆکرده وه، و خراپه کانيان فريپدايه دهره وه. ⁴⁹له کۆتايی زه ماندا به م شپوه يه ده پت: فريشته کان دین و خراپه کاران له ناو راستودروستان دهرده کهن، ⁵⁰فريپان ده دهنه ناو کووره ی ئاگره وه، جا گريان و جيره ی ددان له وئ ده پت. ⁵¹ئايا ئیوه له هه موو ئه م با به تانه تينگه يشتن؟ ⁵²وه لاميان دايه وه: «به لئ!» ⁵³جا پيی فهرموون: «له بهر ئه وه، هه ره مامۆستايه کي ته ورات که بووه ته قوتايی له شانیشینی ئاسمانه کان، له مروفتیکي خاوه ن مالد ده چت له گه نجينه که دا له کۆن و نوئ ده ريه يتیت!» ⁵⁴کاتيک يه شوا ئه م نموونه ی ته واکرد، له وئ پرۆيشت. ⁵⁵کاتيک گه رايه وه بۆ شارکه ی، له که نيشته کانياندا به هوديه کانی فیر ده کرد، تا سهریان سورما و پرسياريان کرد: «ئه م دانیی و ئه م په رجوانه ت له کوپوه وه رگرتوه؟ ⁵⁶ئايا کوری دارتاشه که نييه؟ ئايا دايکی ناوی ميريام و براکانی ياکۆف و یۆسپ و شيمۆن و يه هودا نه بوون؟ ⁵⁷ئايا خوشکه کانی هه موويان له لای ئيمه نين؟ هه موو ئه مانه ی له کوئ

بوو؟»⁵⁷ جا گومانيان ليکڙد. به لام نه و پتي فهرموون: «پتغمهبر بئ پرتر نيه ته نها له شار و مالي خوي نه يئت!»⁵⁸ له وئ پهر جووي زوري نه کرد، له بهر بيا وهرييان به و.

¹لەو کاتەدا ھیرۆدی فەرمانپەرەوای تەتارک ھەوایی یەشوای بیست. ²بە خزمەتکارەکانی گوت: «ئەمە یۆخەنانی لە ئاو ھەلکێشە، و لە مردن ھەستاوەتەو. بۆیە پەرچوو لەسەر دەستی ئەنجام دەدرێت!» ³چونکە ھیرۆد یۆخەنانی گرتبوو کۆت و بەندی کردبوو، خستبوو بە زندانەو لە پێناو ھیرۆدیای ھاوسەری فیلیپپۆسی بڕایدا. ⁴چونکە یۆخەنان پێی دەگوت: «پێگە پێدراو نییە ھاوسەرگیری لەگەڵدا بکەیت!» ⁵کاتێک ھیرۆد ویستی یۆخەنان بکوژێت، لە خەڵکەکان دەترسا، چونکە یۆخەنانیان بە پیغمبەر دەزانی. ⁶لە کاتی ئاھەنگی لەداپکبوونی ھیرۆد، کچی ھیرۆدیا لە ناوەرێستدا سەمای کرد، و ھیرۆدی دڵخۆشی کرد، ⁷بۆیە سوپێندی بۆ خوارد بەلێنی پێدا ھەر شتێک داوای بکات پێی بدات. ⁸دوای ئەوەی راوێژی بە دایکی کرد، وتی: «ھەر لێرە لەسەر سینیپەک سەری یۆخەنانی لە ئاو ھەلکێشم پێدە!» ⁹جا پاشا غەمبار بوو؛ بەلام فەرمانی کرد ئەوەی دەبەوت بیدەن، لەبەر ئەوەی سوپێندی خوارد لەبەردەم ئەوانە لەگەڵدا دانیشتیوون. ¹⁰ئینجا ناردی لە زندان سەری یۆخەنانی پەراند. ¹¹سەرەکیان لەسەر سینیپەک ھێناو، پێشکەشی کەچەکە کرا، ئویش ھەلگیرت و بردی بۆ دایکی. ¹²قوتابیپەکانی یۆخەنان ھاتن، و تەرمەکیان ھەلگیرت، و ناشتیان. پاشان چوون و بە یەشوایان ڕاگەیاند. ¹³ھەر کە یەشوا ئەمە ییست، سواری بەلەمێک بوو بەتەنیا بەرەو شوپێتێکی چۆل ڕۆیشت. خەڵکەکان ئەمەیان بیست، لە شارەکانەو بە پت بەدوایدا ڕۆیشتن. ¹⁴کاتێک یەشوا لە کەنار دەریاکە داہەزی، خەلکیکی زۆری بینی، و بەزەیی پێیاندا ھاتەو و نەخۆشەکانیان چاککردەو. ¹⁵کاتێک ئێوارە ھات، قوتابیپەکانی لێی نزیک بوونەو و گوتیان: «ئەم شوپتە چۆل، و زۆر درەنگ بوو. خەڵکەکان بێرە بۆ ئەوەی بچنە گوندەکان و خواردن بۆ خۆیان بکەن.» ¹⁶بەلام یەشوا پێی فەرموون: «پێویست ناکات ئەوان بڕۆن. ئێوە خواردنیان پێدەن!» ¹⁷گوتیان: «ئێمە لێرە تەنیا پێنج نان و دوو ماسیمان ھەیە.» ¹⁸فەرمووی: «بۆمە بھێنە ئێرە!» ¹⁹فەرمانی بە خەڵکەکان کرد لەسەر گیاکە دانیشن. پاشان پێنج نانەکان و دوو ماسیپەکی ھەلگیرت، بەرزی کردەو سەیری ئاسمانی کردو، بەرەکەتی خستە سەر و نانەکی شکاند و دای بە قوتابیپەکانی، ئەوانیش بەسەر خەڵکەکاندا داہەشیان کرد. ²⁰ھەموویان خواردیان و تێر بوون. پاشان قوتابیپەکانی دوازدە سەبەتەیان ھەلگیرت پیران کرد لەو پارچە نانانەکی مابوو. ²¹زمارەکی ئەوانەکی خواردیان نزیکەکی پێنج ھەزار پیاو بوو، جگە لە ژن و منداڵ. ²²ئینجا یەشوا قوتابیپەکانی ناچار کرد کە سواری بەلەمەکان بن و پێش ئەو بڕۆن بۆ ئەوبەری دەریاچەکە، تاوەکو خۆی خەڵکەکان بەرپێکات. ²³دوای ئەوەی خەڵکەکانی بەرپێکرد، چوو سەر شاخ بۆ ئەوەی بە تەنیا نزا بکات. ئێوارە بوو ئویش بە تەنیا لەوئ بوو. ²⁴ئینجا بەلەمی قوتابیپەکانی گەیشتە ناوەرێستای دەریاچەکە شەپۆلەکانیش لێی ئەدان، چونکە ڕەشەباکە پێچەوانە بوو. ²⁵لە چارەکی کۆتایی شەودا یەشوا ھاتە لای قوتابیپەکانی و بەسەر ئاوی دەریاچەکەدا دەرپویشت. ²⁶کاتێک قوتابیپەکانی بینییان کە بەسەر ئاوەکەدا دەروات، تووشی شلەژان بوون و گوتیان: «ئەو جێگە یە!» وە لە ترسی خۆیان ھاواریان کرد. ²⁷یەکسەر یەشوا قەسە لەگەڵ کردن و فەرمووی: «ئازابن! ئەو مەنم. مەترسن!» ²⁸پەترۆ پێی گوت: «ئەگەر تۆ ئویت، فەرمانم پێکە بەسەر ئاوەکەدا بڕۆم و بێمەلات!» ²⁹ئینجا یەشوا پێی فەرموو: «وەرە!» بۆیە پەترۆ لە بەلەمەکان داہەزی و بەسەر ئاوەکەدا بەرەو یەشوا ڕۆیشت. ³⁰بەلام کاتێک ھەستی بە ھێزی ڕەشەباکە کرد، ترساو نوقم بوو، بۆیە ھاواری کرد و وتی: «پەرورەدگار ڕزگارم بکە!» ³¹یەشوا دەستبەجێ دەستی درێژ کرد و گرتی و پێی فەرموو: «ئەی کەم باوەر، بۆچی گومانێت کرد؟» ³²ھەر کە سواری بەلەمەکان بوون، ڕەشەباکە ھێمن بوو. ³³ئینجا ئەوانە لە بەلەمەکاندا بوون لێی نزیک بوونەو، و کێرۆشیان بۆ بردو گوتیان: «بەرێستی تۆ ڕۆلەکی خودایت!» ³⁴کاتێک پەرینەو بۆ ئەوبەری دەریاچەکە، لە شاری کینەرەت داہەزین. ³⁵خەلکی ئەو ناوچەییە ناسیانەو، و ھەواییان بۆ ولاتانی دراوسێ نارد، و ھەموو نەخۆشەکانیان بۆ ھینا، ³⁶داوایان لێکرد کە تەنھا دەست لە لێواری جەلەکی بدەن. ھەموو ئەوانەکی دەستیان لێدابوو بە تەواوی چاک بوونەو.

¹ هەندێک لە مامۆستایانی تەورات و فەریسییەکان لە پۆرشەلامەو، هاتنە لای یەشوا و لێیان پرسى: ² «بۆچی قوتابییه کانت پێچهوانەى نەرىتى پیرانن، دەستیان ناشۆن پێش نان خواردن؟» ³ وەلامى دانەو «بۆچی ئێو بۆ پاراستنى نەرىتە کانتان سەرپێچى پراسپاردەکانى خودا دەکەن؟» خودا پراسپاردن و فەرمووی: پێز لە باوک و دایکت بگره. وە هەرکەسێک سوکایەتى بە باوکى یان دایکى بکات، با مردن سزای بێت. ⁵ بەلام ئێو دەلێن: ئەو کەسەى بە باوکى یان دایکى دەلێت: ئەوێى وىستم بیدەمە ئێو وەک قوتابییهک پێشکەشى پەرستگاکەم کرد، ⁶ تازادە لە پێزگرتن لە باوک و دایکى. وە ئێو، بەم شێوەیە، ئەوێى خودا پراسپاردوون هەڵدەوێت و شێتەو، نەرىتە کانتان دەپارێزن. ⁷ ئەى دوورووکان! سەبارەت بە ئێو ئیشایای پێغمەبەر پێشبینیهکی باشى کردووه کە فەرمووبەتى: ⁸ ئەم گەلە بە لێوێهەکانى پێزەم لێدەگرن، بەلام دلێان لە منەو دوورە! ⁹ بێهووه دەمبەرستن ئەوان فێرکارێک فێردەکەن کە جگە لە پراسپاردەى مەروڤەکان هیچى تر نین». ¹⁰ ئینجا خەلکەکەى بانگ کرد و پێى فەرموون: «گۆی بگرن و تێگەن: ¹¹ ئەوێى دەچێتە ناو دەمەو مەروڤ گلاو ناکات، بەلکو ئەوێى لە دەمەو دێتە دەرەو مەروڤ گلاو دەکات». ¹² قوتابییهکانى هاتنە لای و پێیان گوت: «دەزانیت ئەم قەسەى فەریسییهکانى بێزار کردووه؟» ¹³ وەلامى دانەو: «هەر یووێک کە باوکى ئاسمانیم نەبچاندووه، دەبێت هەلکە ندرێت. ¹⁴ وازیان لێ بهێنن، ئەوانە کوێرن و رابەراییەتى کوێرەکان دەکەن. ئەگەر کوێر رابەراییەتى کوێر بکات، هەردووکیان دەکەوێتە چالەو». ¹⁵ پەترو پێى گوت: «ئەم نمونەى پەمان بۆ روون بکەرەو!» ¹⁶ وەلامى دایەو: «ئایا ئێو هێشتا تێناگەن؟ ¹⁷ ئایا هێشتا درک بەو ناکەن کە ئەو خواردنەى دەچێتە ناو دەمەو دەچێتە خوارەو بۆ ناو سێ، پاشان فری دەدرێتە دەرەو؟» ¹⁸ سەبارەت بەوێى لە دەمەو دێتە دەرەو، لە دڵەو دەرەو چێت، ئەوێش ئەوێهە مەروڤ پێس دەکات. ¹⁹ چونکە بیری خراپ لە دڵەو سەرچاو دەگرێت، کوشتن، داوێنێسى، بەدەرەوشتى، دزی، شایەتى درۆ، گالته پێکردن. ²⁰ ئەمانە ئەو شتەن کە مەروڤ گلاو دەکەن. سەبارەت بە نان خواردن بە دەستى نەشوارا، مەروڤ گلاو ناکات! ²¹ پاشان یەشوا ئەو ناوچەى بە جێهێشت، و چوو ناوچەى سور و سیدوون. ²² زۆنێکى کە نەعانی خەلکى دەورووبەرى ئەو، بەرەو یووی هات و هاواری کرد: «گەورەم، ئەى کورى داڤید! بەزەیت پێمدا بێتەو کچەکەم بەهۆى گبانى پێسەو، نازاریکی زۆرى هیه». ²³ بەلام یەشوا تەنەت بە وشەى کێش وەلامى نەدایەو قوتابییهکانى هاتنە لای و پێداگریان کرد وتیان: «پێداویستییهکانى بەدیهێنە. ئەو بۆ ئێمە هاوار دەکات!» ²⁴ وەلامى دایەو: «تەنها بۆ مەرە ونبووکان نێردراوم، بۆ مالى یەسرائیل!» ²⁵ بەلام زۆنەکە لێى نزیک بووه، و کێرۆشى بۆ بردو، گوتى: «گەورەم، یارمەتیم بدە!» ²⁶ وەلامى دایەو: «دروست نیه نانى منداڵەکان بەریت و فریى بدەیت بۆ سەگ!» ²⁷ زۆنەکە گوتى: «راستە گەورەم! بەلام سەگەکان ئەو پارچانە دەخۆن کە لە خوانى خاوەنەکانیانەو دەکەوێتە خوارەو!» ²⁸ یەشوا وەلامى دایەو: «ئەى ژن، باوەرەکەت مەزە! هەرەوێک چۆن داواى دەکەیت با بۆت بێت!» ²⁹ کچەکەى لەو کاتەدا چاک بووه. ²⁹ پاشان یەشوا لەو ناوچەى پڕویشت، بەرەو دەرپاچەى گەللیا چوو. چوو سەر شاخەکە و لەوێ دانیشت. ³⁰ ئەو بوو خەلکێکى زۆر هاتنە لای شەل و کوێر و گۆج و لال و زۆرى دیکەشيان لەگەڵ بوو، لەبەرپێى داياتان، ئەویش چاکیکردنەو. ³¹ خەلکەکە سەرسام بوون کە بینیان لال قەسە دەکات، و گۆج چاکدەبێتەو، و شەل دەروا، و کوێر دەبینێت! جا خوداى یەسرائیلیان شکۆمەند کرد. ³² ئینجا یەشوا قوتابییهکانى بانگکرد و فەرمووی: «بەزەبیم بەو خەلکەدا دێتەو ئەو سێ پڕۆزە لەگەڵمدان و هېچیان نیه بیهۆن. ناشمەوت بە برسیبێتى بیانێرمەو نەوێک لە رێگا هێزبان نەمێنێت». ³³ قوتابییهکانى وەلامیان دایەو: «لەم چۆلەوانیه ئەو نە زۆرەمان لەکوێ بوو بۆ ئەم خەلکە بێشومارە؟» ³⁴ پراسپاری لێکردن: «چەند نانتان هەیه؟» وەلامیان دایەو: «حەوت و چەند ماسیهکى بچوو!» ³⁵ ئینجا فەرمانى بە خەلکەکە کرد لەسەر زەوى دانیشتن، ئینجا حەوت نەوێک و ماسیهکى هەلگرت، و سوپاسى کردو شکاندی، و دای بە قوتابییهکانى، ئەوانیش بەسەر خەلکەدا دابەشيان کرد. ³⁷ بۆیه هەموویان تێریان خوارد. پاشان قوتابییهکانى حەوت سەبەتەیان هەلگرت و پیران کرد لەو پارچانەى کە مابوونەو. ³⁸ ژمارەى ئەوانەى خواردیان چوار هەزار پیاو بوو، جگە لە ژن و منداڵ. ³⁹ ئینجا یەشوا خەلکەکەى بەرپێکرد، و سواری بەلەمێک بوو، هاتە ناوچەى مەگادان.

¹ ھەندېك لە ڤەرىسىيەكان و سەدوكىمەكان ھاتنە لای يەشوا بۆ ئەوھى تاقى بىكەنەو، داوايان لېكرىد پەرجوھەكان پېشان بەدات لە ئاسمانەو. ² وەلامى دانەو: «ئەگەر ئاسمان سوورى پروو بوو لە كاتى خۆرئاوا بووندا، ئىو دەلېن: دەپتە سامال! ³ وە ئەگەر بەبانيان ئاسمان سوور و تەمومزاي بوو، دەلېن: ئەمىرۆ باران دەبارت! لە دېمەنى ئاسمانەو كەشووھەوا دەرەخەن. سەبارەت بە نېشانەكانى سەردەم، ناتوان بەلگەى لە سەر بھېننەو! ⁴ ئەوھەكى خراپ و خپانەكار داواى نېشانە دەكات، ھېچ نېشانەبەك نادرت جگە لەوھى بەسەر پېغەمبەر يونان ھات». پاشان جېي ھېشتن و رۆشت. ⁵ كاتېك قوتابىيەكانى گەبشتنە ئەوھەرى دەرپاچەكە، لەبېريان چوو لەگەل خۆيان نان بېن. ⁶ يەشوا پېي ڤەرموون: «ورىان! ئاگادارى ھەويرترشى ڤەرىسى و سەدوكىمەكان بن!» ⁷ لەناو خۆياندا گەفتوگۆيان كردو، گوتيان: «ئەوھە بۆيە وا دەلېت چونكە نانمان لەگەل خۆمان نەھتئاو!» ⁸ يەشوا بەمەى زانى، و پېي ڤەرموون: «ئەى كەم باوھرىنە، بۆچى لەئىو خۆتان دەلېن نانمان نەھتئاو؟ ⁹ ھېشتا تېنەگەبشتوون؟ يان ئەو پېنج نانەتان لەبېر چوو كە پېنج ھەزارەكەى تېركرد، و چەند سەبەتەشتان لئ ھەلگرتەوھ؟ ¹⁰ يان ئەو ھەوت نانەتان لەبېر كردوھ كە چوار ھەزارەكەى تېركرد، وە چەند سەبەتەتان ھەلگرتوھ؟ ¹¹ چۆن تېنەگەن كە مەبەستم نان نەبووھ كاتېك پېم وتوون: ورياو ئاگادارى ھەويرى ترشى ڤەرىسىيەكان و سەدوكىمەكان بن؟» ¹² ئىنجا قوتابىيەكانى تېگەبشتن كە لە ھەويرى ترشى نان ئاگاداريان ناكاتەو، بەلكو لە ڤىركارى ڤەرىسىيەكان و سەدوكىمەكان ئاگاداريان دەكاتەو. ¹³ كە يەشوا گەبشتە ناوچەى كەيسەرياي ڤىلېپۇس، لە قوتابىيەكانى پرسى: «ئاي خەلك دەلېن رۆلەى مرۆڤ كېيە؟» ¹⁴ وەلاميان داپەو: «ھەندېك دەلېن تۆ پۆخەنانى لە ئاو ھەلگىشت، ھەندېكى تر دەلېن تۆ پېغەمبەر ئىلياي، ھەندېكىش دەلېن تۆ يەرمياي، يان يەكېك لە پېغەمبەرەكان.» ¹⁵ پرسبارى لېكرىد: «ئەى ئىو، دەلېن من كېم؟» ¹⁶ شيمۇن پەترۆ وەلامى داپەو و گوتى: «تۆ مەسىحەكەيت رۆلەى خوداي زىندوويت!» ¹⁷ يەشوا پېي ڤەرمو: «خۆزگە بە تۆ شيمۇنى كورى بونا. ئەمە بە گۆشت و خوين بۆت ئاشكرا نەكراو، بەلكو باوكم كە لە ئاسمانەكانداپە. ¹⁸ ھەروھەا من پېت دەلېم: تۆ تاشە بەردىت. لەسەر ئەم بەردە كلىساكەم بنات دەتېم، وە دەروازەكانى دۆزەخېش بەسەريدا زال نابن! ¹⁹ كلىلەكانى شانېنى ئاسمانەكانت دەدەمى: ئەوھى تۆ لەسەر زەوى گرىى بدەيت، لە ئاسماندا گرېدراو دەپت! ئەوھى تۆ لەسەر زەوى بىكەتەو، لە ئاسماندا كراو دەپت!» ²⁰ پاشان قوتابىيەكانى ئاگادار كردەو بە كەس نەلېن ئەو مەسىحەكەپە. ²¹ لەو كاتەدا، يەشوا بە قوتابىيەكانى راگەياند كە دەپت بچتتە پۆرشەلايم، لەوئ بە دەستى پيران و سەرۆك كاھىنەكان و مامۇستايانى تەورات، زۆر نازار بچتت و بكوزرت و لە رۆژى سېئەم ھەلستتەو. ²² پەترۆ بردىيە لايەك، و دەستى كرد بە لۆمە كردنى و گوتى: «دورپت لە تۆ ئەى پەروەردگار ئەمەت بەسەردا نەپەت!» ²³ يەشوا ئاورى داپەو و بە پەترۆى ڤەرمو: «لەبەر چاوم مەمېنە، ئەى شەيتان! تۆ كۆسپى لەبەردەم، چونكە بېر لە كاروبارە خودايەكان ناكەپتەو، بەلكو كاروبارى مرۆفانە!» ²⁴ پاشان يەشوا بە قوتابىيەكانى ڤەرمو: «ئەگەر كەسېك بېھوېت شوېنم بکەوېت، با نكۆلى لە خۆى بكات و خاچەكەى ھەلگرت و شوېنم بکەوېت. ²⁵ ئەگەر كەسېك بېھوېت ژبانى رزگار بكات، ئەوا لەدەستى دەدات؛ بەلام ئەوھى لە پېناو مندا ژبانى لەدەست بەدات، دەپدۆرتتەو. ²⁶ چونكە مرۆڤ چ قازانچىكى دەپت ئەگەر ھەموو دونيا بەرتتەو بەلام خۆى بدۆرتت؟ يان مرۆڤ لە بەرامبەر خۆيدا چى بەھايەك ئەدات؟ ²⁷ چونكە رۆلەى مرۆڤ لەگەل ڤرىشتەكانيدا بە شكۆمەندى باوكەوھە دەگەرتتەو، پاداشتى ھەر كەسېك بەپېي كردەوھەكانى دەدانەو. ²⁸ راستىتان پېدەلېم: ھەندېك لەوانەى لېرە وەستاو پېش ئەوھى رۆلەى مرۆڤ بېين كە لە شانېنى خۆيدا دېت، مردن ناچېزن».

¹دوای شەش رۆژ، یەشوا بە تەنھا پەترۆ و یاکۆف و یۆخەنای برای، لەگەڵ خۆی برد بۆ سەر چایەکی بەرز،² ئینجا لە پێش چاویان شێوەی گۆردرا، پرووی وەک رۆژ دەرەوشایەوه، و جلەکانی وەک پرووناکی سپی ھەلگەران.³ پاشان موشە و ئیلیا بۆیان دەرکەوتن و قسەیان لەگەڵ دەکرد. ئینجا پەترۆ بە یەشواي وت: «ئەي پەروەردگار، چەند باشە بۆ ئێمە لێرە بمێنێنەوه! ئەگەر حەز دەکەیت، لێرە سێ چادر ھەڵدەدەم: یەکیکیان بۆ تۆ، یەکیکیان بۆ موشە، یەکیکیان بۆ ئیلیا». کاتێک قسەي دەکرد، ھەورێکی رۆشن بآلی بەسەریاندا کێشا و دەنگێک لە ھەورەکەو ھات فەرمووی: «ئەمە رۆژەي خۆشەوێستەم ئەو ھەي پێی دڵشادم. گوێی لێ بگرن!»⁶ کاتێک قوتابییهکانی گوتیان لە دەنگەکە بوو، لە ترساندا بە پروودا کەوتن.⁷ ئینجا یەشوا لێیان نزیک بۆو ھەستی لێدان و فەرمووی: «ھەستەن و مە ترسن!»⁸ ئینجا ھەستان و سەریان کرد، جگە لە یەشوا کەسی تریان نەبینی.⁹ کاتێک لە شاخەکە دەھاتنە خوارو ھە، یەشوا پرایسپاردن و فەرمووی: «ئەو ھەي بینواتنە بە کەس مەلێن تا رۆژەي مرۆف لە نێو مردوان ھەڵدەستێتەو». ¹⁰قوتابییهکانی لێیان پرسى: «باشە بۆچی مامۆستایانی تەورات دەلێن دەبێت لە پێشدا ئیلیا بێت؟»¹¹ وەلامی دانەو ھە: «راستە، ئیلیا دێت و ھەموو شتێک چاک دەکاتەو». ¹²بەلام پێتان دەلێم: ئیلیا ھات، و نەیانناسی، چیان وێست پێیان کرد. ھەروەھا رۆژەي مرۆفیش بێ گومان بە دەستیانەو ھەزار دەچێژت.¹³ ئینجا قوتابییهکان تێگەیشتن کە باسی یۆخەنای لە ئاو ھەلکێشیان بۆ دەکات.¹⁴ کاتێک گەیشتنە لای خەلکەکە، پیاویک لە یەشوا، ھاتە پێش و لەبەردەمی چۆکی دادا،¹⁵ گوتی: «گەرەم، بەزەبێت بە کورەکەمدا بێتەو ھەزارە، و ئازارێکی زۆر دەچێژت. ھەندیک جار دەکەوتنە ئاو ئاگر و ھەندیک جاریش ئاو ئاو ھەو. ¹⁶منیش ھێنامە لای قوتابییهکان و نەیاننوانی چاکى بکەنەو». ¹⁷جا یەشوا وەلامی دا یەو: «ئەي نەو ھەي بیاو ھەر و خوار، ھەتا کەي لەگەڵتان بم؟ ھەتا کەي بەرگەتان بگرم؟ ئەو کورە بھێننە لێرە بۆ لام!»¹⁸ یەشوا لە گیانە پیسەکەي ناوی پراخوړی. و لە کورەکە ھاتە دەرەو ھە، لەو کاتەدا کورەکە چاک بۆو. ¹⁹پاشان قوتابییهکان بە تەنھا ھاتنە لای یەشوا و گوتیان: «بۆچی ئێمە نەمانتوانی گیانی پیس دەرکەین؟»²⁰ ئەویش پێی فەرموون: «لەبەر کەمی باو ھەرتان. راستیان پت دەلێم: ئەگەر ئەو ھەندەي تۆی خەردەلێک باو ھەرتان ھەبێ، بەو کێو دەلێن: لەوێ پڕۆ دەروات، و ھێچ شتێک بۆتان ئەستەم نایێت. ²¹سەبارەت بەم جۆرە گیانە پیسانە، تەنھا بە نزا و بەرۆزوو دەرەکرت». ²²کاتێک لە گەلیلی کۆبوونەو ھە، یەشوا بە قوتابییهکانی فەرمو: «بێگومان رۆژەي مرۆف دەریتە دەستی خەلکی، و ²³دەیکۆزن. و ھە لە رۆژی سێھەمدا ھەڵدەستێتەو». ئەوانیش بەمە زۆر دڵ تەنگ بوون. ²⁴کاتێک گەیشتنە کەفەرناخوم، باجگرای دوو درھەمەکەي پەرستگا ھاتنە لای پەترۆ، و گوتیان: «ئەرئ مامۆستاکەت دوو درھەمەکە ئەدات؟» لە وەلامدا وتی: «بەلێ!»²⁵ کاتێک پەترۆ ھاتە مآلەو ھە، یەشوا دست پێشخەری کرد و لێی پرسى: «رات چیه شیمۆن: پاشایانی زەو سەرانە و باج لە کت وەردەگرن؟ لە ھاوڵاتیانی خۆیان، یان لە خەلکی بێگانە؟»²⁶ پەترۆ وەلامی دا یەو: «لە بیانی». یەشواش پێی فەرمو: «کەواتە ھاوڵاتیانی ئازادن، ²⁷بەلام بۆ ئەو ھەي نەبیە کۆسپ بۆیان، پڕۆ بۆ دەرپاچەکە، و قولایێکی پراو فرێ بدە: یەکەم ماسی کە گرتت دەری بھێنە، ئینجا دەمی بکەرەو ھە و دراویکی تێدا دەدۆزیتەو کە بەھای چوار درھەمە، بۆیە بیبە و باجەکەي خۆم و خۆت بدە!»

»

¹لەو کاتەدا، فوتابییەکانی ھاتنە لای یەشوا و لێیان پرسى: «کەواتە کێ مەزنتەرنە، لە شانیشینی ئاسمانەکاندا؟»² پاشان کورێکی بچووکی بانگ کرد و لە نێوانیاندا رایگرت،³ قەرمووی: «راستیتان پێ دەلێم ئەگەر نەگۆرێن و ھەک منداڵانی بچوکتان لێنەبەت، ھەرگیز ناچنە ناو شانیشینی ئاسمانەکانەو. ئەوێ وەک ئەم منداڵە خۆی نزم بکاتەو، لە شانیشینی ئاسمانەکاندا مەزنتەرنە.»⁵ ئەوێ بە ناوی منەو پێشوازی لە منداڵێکی وەک ئەمە بکات، پێشوازی لە من دەکات.⁶ ھەركەسێک بێت بە کۆسپ بۆ ئەم بچووکەنە کە باوەریان پێم ھەبە، باشترە بۆ بەرداشێک بە ملیدا ھەلبواسێت و لە قوولایی دەربادا خۆی نقوم بکات.⁷ ھاوار بۆ جیھان لەبەر کۆسپەکانی! کۆسپەکان ھەردێن؛ بەلام ھاوار بەوێ دەبێتە ھۆی کۆسپەکان!⁸ ئەگەر دەستت یان پێت تەلە بوو بۆت، بپیروو و فیرییدە: بۆ تۆ باشترە بێ دەست یان بێ پێ بچیتە ناو ژبانەو، لەوێ کە بە دوو دەست یان دوو پێو فیرییدیتە ناو ئاگری ھەتاھەتاییەو.⁹ ئەگەر چاوت تەلە بوو بۆت، دەریبھێتە و فیرییدە: بۆ تۆ باشترە بە یەک چاوەو بچیتە ناو ژبانەو، لەوێ کە بە دوو چاوەو فیرییدیتە ناو ئاگری دۆزەخەو.¹⁰ ھیچ کام بەم بچووکە سووکایەتی مەکە! بۆیە پێتان دەلێم: فەریشتەکانیان لە ئاسمان ھەمیشە پرووخساری باوکم دەبینن کە لە ئاسمانەکانە.¹¹ چونکە پڕۆلەى مرۆف ھات بۆ پزرگەردنی لە ناوچووان.¹² پراتان چییە ئەگەر یەکیک سەد مەری ھەبێت، و دانەپەکی لێ ون بێت: ئایا نەوێ و نۆپەکە لە چادا بەجێناھێلێت، تاكو پروات بەدوای ونبوووەکەدا بگەرێت؟¹³ راستیتان پێ بلێم: ئەگەر دۆزییەو، لە نەوێ و نۆپەکی تر کە بزر نەبوون زیاتر پێی دلخۆش دەبێت!¹⁴ بەم شیوہیە، باوکت کە لە ئاسمانەکانە نایەوێت یەکیک لەم بچووکەنە ناو بچێت.¹⁵ ئەگەر براکەت تاوانی بەرامبەر کردیت، بە تەنھا پڕۆ بۆ لای و لە نێوان خۆت و ئەو گەلەیی لێکە. ئەگەر گوێی لێ گرتیت، ئەوا براکەت بردۆتەو.¹⁶ ئەگەر گوێی لێ نەگرتی، براپەک یان دووان لەگەڵ خۆت بێ، بۆ ئەوێ ھەموو شتێک بە شاہیەتی دوو یان سێ شاہیتەدەر بسەلمێنرێت.¹⁷ ئەگەر گوێی لێ نەگرتن، بابەتەکە بگەینە کێسا. ئەگەر گوێی لە کێسا نەگرت، با لەلای ئێو وەک بت پەرسیت و باج وەرگرییت.¹⁸ راستیتان پێ دەلێم: ئەوێ لەسەر زەوی داہیخەن لە ئاسمانیش داخراو دەبێت، ئەوێ لەسەر زەوی بیکەنەو لە ئاسمانیش کراو دەبێت.¹⁹ ھەروەھا پێتان دەلێم: ئەگەر دوو کەستان لەسەر زەوی لە سەر ھەر شتێک پڕێک بکەون، ھەرچیەک داوای بکەن، ئەوا لە باوکمەو کە لە ئاسمانەکانە بۆیان دەبێت.²⁰ چونکە لە ھەر شوێنێک دوو کەس یان سێ کەس بە ناوی منەو کۆبنەو، من لە نێوانیاندام.²¹ ئینجا پەترۆ ھاتە لای و لێی پرسى: «ئەى پەروردگار، براکەم چەند جار خراپەم لە گەل بکات و لێی خۆشیم؟ ئایا بۆ ھەوت جارە؟»²² یەشوا وەلامی دایەو: «نەک ھەوت جار، بەلکو ھەفتا کەرەت ھەوت جار!»²³ لەبەر ئەو ھۆکارە، شانیشینی ئاسمانەکان لە پاشایەک دەچێت و بستی لێرسینەو لەگەڵ خزمەتکارەکانی بکات.²⁴ کاتێک دەستی کرد بە لێرسینەو لەگەڵیان، یەکیکیان ھاتە لای کە دە ھەزار پارچە زیو قەرزاری بوو.²⁵ کە ھیچى نەبوو قەرزەکەى بداتەو، گەورەکەى فەرمانی دا خۆی و ژن و منداڵ و ھەرجى ھەبەتى بفرۆشرێت و قەرزەکە بداتەو.²⁶ بەلام خزمەتکارەکە کێنۆشی بۆ برد و گوتى: «گەورەم، کاتم پێ بدە، ھەموو قەرزەکەت پێدەدەمەو.»²⁷ گەورەى ئەو خزمەتکارە بەزەبى پێداھاتەو، و ئازادى کرد، و لە قەرزەکەى خۆشیو.²⁸ ئەم خزمەتکارە پڕوشت، خزمەتکارێکی ھاوکاری خۆی بینی کە سەد دینار قەرزاری بوو. قورگی گرت و گوتى: ئەوێ لەسەر تە بمدەرەو!²⁹ خزمەتکارە ھاوکارەکەى لەبەرپێی چۆکی دادا و لێی پارابەو وتى: کاتم بدەرئ دەتەدەمەو!³⁰ ئەویش رازی نەبوو بەلکو چوو و فیرییدایە زیندان تا قەرزەکەى بداتەو.³¹ کاتێک ھاواری خزمەتکارەکە ئەو یان بینی، زۆر دلەنگ بوون، و چوون و ھەموو شتێکیان بۆ گەورەکەیان گیرابەو.³² ئینجا گەورەکەى بانگی کرد و پێی گوت: ئەى بەندەى خراپەکار، لە ھەموو قەرزە کانت خۆش بووم چونکە تۆ لێم پارابەو.³³ ئایا نەدەبوو بەزەبى بە ھاو خزمەتکارەکەتدا بێتەو وەک چۆن منیش بەزەبیم پێتدا ھاتەو؟³⁴ کاتێک نوورەبى گەورەکەى لە دزی ھاتە ئاراو، دایە دەستی سزادەران تا ئازاری بدەن بۆ ئەوێ ھەموو قەرزەکانی بداتەو.³⁵ باوکی ئاسمانیم ئاوانان لەگەڵ دەکات ئەگەر ھەریەکیکتان لە دلەو لە براکەى خۆش نەبێت!»

¹ دواى ئەوۋى يەشوا قىسەكانى تەواو كرد، لە گەلىلى رۆڭڭشت و چوۋە ناوچەكانى دەوروپەرى يەھودىا لەودىوى پرووبارى ئەردەن.

² كۆمەللىكى زۆر شوپىنى كەوتن، لەوئى نەخۆشەكانىيانى چاككردهوه. ³ ھەندىك لە فەرىسىيەكان ھاتتە لاى و تاقىيان كردهوه، لىيان پرسى: «ئايان دروستە پياو بە ھەر ھۆكارىك لە ژنەكەى جياپىتتەوه؟» ⁴ ۋەلامى دانەوۋە فەرمووى: «ئايان نەتەنخوتندووۋەتەوۋە كە بەدېھتەر ھەر لە سەرەتاوۋە مرۆڧى بە نېر و مئ دروست كردهوه، ⁵ ۋە فەرمووى: ھەر بۆيە پياو باوك و دايكى بەجىدەھىلپت و لەگەل ژنەكەى يەكەدەگرپت، بۆ ئەوۋى ئەو دووانە بىنە يەك جەستە؟ ⁶ كەواتە چىتر دوو نېن، بەلكو يەك جەستەن. ئەوۋى خودا بە يەكتىرى گەباندوۋە با مرۆڧ جياى نەكاتەوۋە!» لىيان پرسى: «ئەى بۆچى موشە راسپاردوين پياو تەلقانامە بە ژنەكەى بدات و لىي جودا بېتتەوۋە؟» ⁸ لە ۋەلامدا فەرمووى: «لەبەر دل رەقتان، موشە رېگەى پىداون لە ژنەكانتان جياپىنەوۋە. بەلام لە سەرەتاوۋە وا نەبوو. ⁹ بەلام پىتان دەلېم: ئەوۋى بەبئ ھۆى داوتىپىسى ژنەكەى خۆى تەلاق بدات، و يەكتىكى دېكە بھىتت، ئەوا داوتىپىسى دەكات. ۋەئەوۋى لە گەل تەلاق دراوىك ھاوسەرگىرى بكات، داوتىپىسى دەكات.» ¹⁰ قوتابىيەكانى پىيان گوت: «ئەگەر بارو دۆخى مېرد لەگەل ژن وا بوو، وا باشتەر ھاوسەرگىرى نەكات!» ¹¹ ۋەلامى دانەوۋە: «ھەموو خەلكى ناتوانن ئەم قىسەيە پەسەند بىكەن، بەلكو ئەوانەى پىيان دراو. ¹² خەساو ھەن زگمەكەن! خەساوئىش ھەن خەلكى خەساندونى! ھەيە خۆيان خەساندوۋە لە پىتاوى شاننىشىنى ئاسمانەكان. كئ دەتوانت پەسەندى بكات، با پەسەندى بكات!» ¹³ پاشان ھەندىكانى مندالى بچووكيان ھىنايە لاى تا دەست بخاتە سەريان و نزا بكات، بەلام قوتابىيەكانى سەرزەنشتيان كردن. ¹⁴ بەلام يەشوا فەرمووى: «با بچووكەكان بېنە لام و رېگريان لئ مەكەن، چونكە شاننىشىنى ئاسمانەكان بۆ ھى ۋەك ئەمانەيە!» ¹⁵ دەستى خستە سەريان، و پاشان لەوئى رۆڭڭشت. ¹⁶ گەنجىك دېتە لاى و لىي دەپرسىت: «مامۆستاي چاك، دەبېت چ چاكەيەك بىكەم بۆ ئەوۋى ژيانى ھەتاهەتايى بەدەست بھىنم؟» ¹⁷ ۋەلامى داپەوۋە: «بۆچى پرسىارم لئ دەكەيت دەربارەى چى چاكە؟ تەنھا يەكتىك چاكە. بەلام، ئەگەر دەتەوئت بچىتە ناو ژيانەوۋە، كار بە راسپاردەكان بىكە.» ¹⁸ پرسىارى كرد: «كام راسپاردە؟» يەشوا ۋەلامى داپەوۋە: «مەكوژە! داوتىپىسى مەكە! دزى مەكە! شاپەتى درۆ مەدە!» ¹⁹ رېز لە باوك و دايكت بگرە! ۋە نىكەكەت ۋەك خۆت خۆش بوئت.» ²⁰ گەنجەكە پىي گوت: «ھەموو ئەم كارانەم لە مندالىيەوۋە كردهو، ئىتر لە چىم كەمە؟» ²¹ يەشوا ۋەلامى داپەوۋە: «ئەگەر دەتەوئت تەواو بىت، بىرۆ ھەر چىت ھەيە، بىفرۆشە و بەسەر ھەزاراندا دابەشى بىكە، لە ئاسمان گەنجىنەت دەبېت. ۋەرەو شوپنم بىكەو!» ²² كاتىك گەنجەكە گوئى لەم قىسانەى بوو، بە دلئەنگىيەوۋە رۆڭڭشت چونكە خاۋەنى سامانلىكى زۆر بوو. ²³ يەشوا بە قوتابىيەكانى فەرمووى: «راستىتان پىدەلېم: ئەستەمە دەۋلەمەند بچىتە ناو شاننىشىنى ئاسمانەكانەوۋە. ²⁴ ھەرۋەھا دەلېم: ئاسانترە وشتەر بە كونى دەرزىدا تېپەرپت لەوۋى دەۋلەمەندىك بچىتە ناو شاننىشىنى خوداۋە.» ²⁵ قوتابىيەكانى كاتىك ئەمەيان بېست زۆر سەرسام بوون، و پرسىارىيان كرد: «كەواتە، كئ دەتوانت پرزگارى بېت؟» ²⁶ سەبرى كردن و پىي فەرموون: «ئەمە بۆ خەلكى ئەستەمە. بەلام لاى خودا، ھەموو شتەكان دەكرېت!» ²⁷ لەوكاتەدا پەترۆ گوئى: «ئەوۋەتا ئېمە ھەموو شتىكمان بەجىھىشت و شوپن كەوتىن، بەشى ئېمە چى دەبېت؟» ²⁸ يەشوا ۋەلامى دانەوۋە: «راستىتان پىدەلېم: كاتىك رۆلەى مرۆڧ لە سەردەمى نوئ بوونەوۋەدا، لەسەر تەختى شكۆمەندى خۆى دادەنېشپت، ئېوۋە ئەوانەى شوپنم كەوتوون لەسەر دوانزە تەخت دادەنېش بۆ ئەوۋى دادوۋەرى دوازە ھۆزەكەى يەسرائىل بىكەن. ²⁹ ھەر كەسپىك لە پىتاۋ ناۋى من مال و برا و خوشك و باوك و دايك و مندال و خاكى بەجئ ھېشتىت، سەد ھېندە ۋەردەگرپت و ژيانى ھەتاهەتايى بە مىرات دەگرپت. ³⁰ بەلام زۆر لە يەكەمىنەكان دەبنە دواھەمىن، و زۆرىش لە دواھەمىنەكان دەبنە يەكەمىن.

¹ چونكه شانشىنى ئاسمانەكان وەك خاوەن مالىك وایە كە بەیانی زوو دەچتە دەرەوہ بۆ ئەوہی كرىكار بۆ پرەزەكەى بەكرى بگرىت،
² لەگەل كرىكارەكان رىككەوت رۆژى بە يەك دىنار، و ناردىنى بۆ پرەزەكە. نىزىكەى كاتزمىر نۆى بەیانی چووہ دەرەوہ، لە گۆرەپانى
 شارەكەدا كرىكارى دىكەى بى كارى بىنى،⁴ پى گوتى: ئىوہش بىرۆن و لە پرەزەكەى مندا كار بكەن و مافى خۆتان دەدەم! ئەوانىش
 رۆيشن.⁵ پاشان چووہ دەرەوہ بۆ گۆرەپانەكە نىزىكەى كاتزمىر دوازەى پاشىوہرۆ. وە نىزىكەى كاتزمىر سى پاشىوہرۆ، كرىكارى
 زياترى نارد بۆ ناو پرەزەكەى.⁶ نىزىكەى كاتزمىر پىنجى پاشىوہرۆ، بەھەمان شىوہ چووہ دەرەوہ و كرىكارى دىكەى دۆزىوہ كە كارىان
 نەبووہ، بۆيە لى پىرسىن: بۆچى بەدرىزايى رۆژ بىكار لىرە دەوہستن؟⁷ وەلاميان دایەوہ: چونكە كەس بەكرى نەگرتوىن. ئىنجا گوتى:
 ھەرەھا ئىوہش بچنە ناو پرەزەكەى من! كاتىك ئىوارە ھات، خاوەن پرەزەكەى بە سەركارەكەى گوت: كرىكارەكان بانگ بكە و كرىكەيان
 بەدەرئ لە دواھەمىنەكان دەست پىدەكات لە يەكەمىنەكان كۆتايى دىت.⁹ جا ئەوانەى لە كاتزمىر پىنجەوہ كارىان دەكرد ھاتن و
 ھەربەكەيان بەك دىنارى وەرگرت.¹⁰ كاتىك يەكەمىنەكان ھاتن، پىيان وابوو كە زياتر وەردەگرن. بەلام ھەربەكەيان بەك دىنارىان
 وەرگرت.¹¹ كاتىك دىنارەكەيان وەرگرت، بۆلەبۆلپان بەسەر خاوەن مالەكەدا كرد،¹² وتیان: ئەمانەى تر تەنھا يەك كاتزمىر كارىان كردوہ،
 ئىوہش يەكسانتان كردوون بە ئىمە كە بە درىزايى رۆژ لە ژىرگەرمای خۆدا كارمان كردوہ!¹³ وەلامى يەكەى لەوانى دایەوہ:
 ھارپىكەم، من سەمم لئ نەكردووت! لەسەر دىنارىك لەگەلم رىك نەكەوتى؟¹⁴ ئەوہى ھى خۆتە بىيە و بە رىكاى خۆتا بىرۆ: چونكە من
 دەمەوێت بەوہى دواى تۆش وەك تۆى بەدەم.¹⁵ ئايا مافى ئەوہم نىيە پارەكەم بەو شىوہى بەكار بھێنم كە دەمەوێت؟ يان چاوت خرابە
 لەبەر ئەوہى من باشم؟¹⁶ بەم شىوہى دواھەمىن دەبنە يەكەمىن، و يەكەمىنەكان دەبنە دواھەمىن.¹⁷ كاتىك يەشوا بەرەو بۆرشەلايم
 دەچو، دوازە قوتابىيەكەى لە رىگادا جياكردوہ، و پى فەرموون:¹⁸ «ئەوہ تا ئىمە بەرەو بۆرشەلايم سەردەكەوين، لەو رۆلەى مەروڤ
 رادەستى سەرۆك كاھىنەكان، و مامۇستايانى تەورات دەكرىت، و سزاي مردنى بەسەردا دەدەن،¹⁹ دەبدەنە دەستى نەتەوہكان، و
 گالتي پىدەكەن و بە قامچى لى دەدەن. و لە خاچى دەدەن. بەلام لە رۆژى سىھەمدا ھەلدەستىتەوہ.»²⁰ دايكى كورەكانى زەفدى
 لەگەل كورەكانى ھاتە لای، و كرىنۆشى بۆ برد و داواى چاكەيەكى لىكرد.²¹ پى فەرموو: «چىت دەوێت؟» ژنەكە وەلامى دایەوہ: «بلى
 ئەم دوو كورەم: لە شانشىنى تۆدا دابىيش، يەكەيان لە دەستى راست، و ئەوى دىكەيان لە لای چەپتەوہ!»²² يەشوا وەلامى دایەوہ و
 بە ياكۆف و يۆخەناى فەرمووى: «ئىوہ نازان داواى چى دەكەن! ئايا تواناي خواردنەوہى ئەو جامەتان ھەيە كە من دەيخۆمەوہ؟» لە
 وەلامدا وتیان: «بەلى، دەتوانىن!»²³ پى فەرموون: «لە جامەكەم دەخۆنەوہ. سەبارەت بە دانىشتن لە لای راستم و لای چەپم، تەنيا
 دەتوانم بىدەم بەو كەسانەى باوكم بۆ ئامادە كردوون!»²⁴ كاتىك دە قوتابىيەكەيتەر ئەمەيان بىست، نەرەزايى خۆيان لەو دوو برايە
 دەرپرئ پاشان يەشوا ھەموويانى بانگ كردو و فەرمووى: «دەزان كە فەرمانرەواى نەتەوہكان بەسەرياندا زال دەبن، و مەزنەكانيان
 دەسەلاتدار دەبن بە سەرباندا.²⁶ سەبارەت بە ئىوہش، با ئەوہ لە نىوانتاندا نەيىت، بەلكو ھەركەسێك دەيەوێت لە نىوانتاندا گەورە بىت،
 با بىتە خەمەتكاران،²⁷ ھەركەسێك ئارەزووى ئەوہ دەكات لە نىوانتاندا بەكەم بىت، با بىتە خەمەتكاران.²⁸ وەك چۆن رۆلەى مەروڤ:
 كە نەھاتوہ تاكو خەمەت بكرىت، بەلكو خەمەت بكات وە خۆي بەخت بكات لە پىناو زۆرىنەدا.»²⁹ كاتىك يەشوا و قوتابىيەكانى شارى
 يەريخۆيان بەجىدەھىشت، كۆمەلێكى زۆرىدوايدا رۆيشن.³⁰ ئەوہ بوو دوو نابىنا لەلای رىگا كە دانىشتبوون، ھەر كە بىستيان يەشوا
 بەوێدا تىدەپەرىت، ھاواريان كرد: «ئەى پەرورەدگار، كورى دافىد بەزەيت پىماندا بىتەوہ!»³¹ بەلام خەلكەكە سەرزەنشتيان كرد كە
 بىدەنگ بن، بەلام زياتر ھاواريان دەكرد: «ئەى پەرورەدگار، ئەى كورى دافىد بەزەيت پىماندا بىتەوہ!»³² يەشوا وەستا و بانگى كردن، و
 لىيانى پرسى: «دەتەوێت چىتان بۆ بكەم؟»³³ ئەوانىش وەلاميان دایەوہ: «ئەى پەرورەدگار چاومان بكەرەوہ.»³⁴ بەزەيى پىياندا ھاتەوہ،
 و دەستى لە چاوەكانيان دا، يەكسەر چاوەكانيان كرايەوہ و بەدوايدا رۆيشن.

¹ کاتیک له یورشه لایم نریک بوونهوه، گه پشتنه گوندی پت فاکه لای چپای زه پتون، یه شوا دووانی له قوتابییه کانی خوی نارد، ² پتی فرموون: «پرئونه ئه و گونده ی بهرامبه رتان، له وئ ماکه ریک ده بینن به ستراره و تهوه جاشکه کی له گه له، بیکه نه وه و بیانته ی بۆ لای من. ³ ته گهر هه رکه سیک ناره زای بهرامبه رتان هه بوو، بلت: په روه ردگار پتووستی پتیانه. یه کسه ر ده باننیرن». ⁴ ته مهش پرویدا بۆ ته وه ی له ریکه ی پیغه مبه ره که وه گوترا به دبیت که ده لیت: ⁵ «مژده به کچی سه هیو بدهن: ته وه تا پاشاکه ت دپته لات، دلنه رمه و سواری ماکه ریک و جاشی ماکه ریک بووه!» ⁶ بۆیه هه ردوو قوتابییه کی رویشتن، و ته وه ی شوا فرهانی پیکردن کردبان، ⁷ ماکه ر و جاشکه کیان هپنا، جله کانیان خسته سه ری، و یه شوا سواربوو. ⁸ کۆمه لیک زور گه ر هه جله کانیان له سه ر ریکه راکه راکه راکه تریش لق و پویان له داره کان پری و له سه ر ریکه راکه داینا. ⁹ ته وه خه لکه نه ی پش یه شوا که وتبوون ته وانهش له دواپه وه ده رۆشتن هاواربان ده کرد: «هۆشیه نا بۆ کوری دافیدا! پیروژه ته وه ی به ناوی په روه ردگار وه دپت! هۆشیه نا له به رزتریندا!» ¹⁰ کاتیک یه شوا چوو یورشه لایم، هه موو شاره که ورزواو، پرسباربان ده کرد: «ته مه کیه؟» ¹¹ ئینجا خه لکه که وه لایمان داپه وه: «ته مه یه شوا ی پیغه مبه ره که خه لکی ناسیره یه له گه لیلی». ¹² ئینجا یه شوا چوو ناو په رستگاکه، و هه موو ته وانه ی ده رکرد که کپرن و فروشتنیان ده کرد له حه وشه ی په رستگا! متری پاره گوره کان و کورسی کۆتر فروشه کانی هه لگیراپه وه. ¹³ پتی فرموون: «نووسراوه: ماله که م ناوده بریت به مالی نزا. به لام ئیوه کردتان به ته شکوته ی دزه کان!» ¹⁴ کاتیک له په رستگا بوو کوپریک و ئیفلیجیک هاتنه لای، و چاکی کردنه وه. ¹⁵ سه رۆکی کاهینه کان، و مامۆستایانی ته ورات، بزار بوون کاتیک ته م کاره سه رسوره ته رانه یان بینی که ته و کردی، هه روه ها مندالانیش له په رستگا هاواربان ده کرد: «هۆشیه نا بۆ کوری دافیدا!» ¹⁶ لایان پرسى: «ده بیستیت ته م خه لکه چی ده لپن؟» یه شواش وه لایمان داپه وه: «به لئ! ئایا هه رگیز نه تانخوئنه وه: له زاری کۆریه و شیره خۆرانه وه ستایشم ئاماده کردوه؟» ¹⁷ ئینجا لایان جیا بۆوه و له شاره که چوو ده روه بۆ گوندی پت ته نیا، و له وئ شه وه کی به سه ر برد. ¹⁸ بۆ به یانی روژی دواتر، گه راپه وه بۆ شار، برسی بوو. ¹⁹ کاتیک دار هه نجیریک له ته نیشتی ریکه کی بینی پرووی تیکرد، هیچی نه دۆزییه وه ته نیا گه لا نه بیت، پتی گوت: «با بۆ هه تاهه تابه چتر به ره مه ت نه مپیت!» یه کسه ر دار هه نجیره که وشک بوو. ²⁰ کاتیک قوتابییه کان ته مه یان بینى، سه ربان سورما و گوتیان: «چهنه خیرا دار هه نجیره که وشک بوو!» ²¹ وه لایمان داپه وه: «راستیتان پت ده لیم: ته گه ر باوه رتان هه بیت و گومان نه کن، نه ک هه ر ته مه ی دار هه نجیره که ده کن، به لکو ته گه ر به م کپوه بلین: هه لکه نه رئ و بکه وه ناو ده رپاوه، ته وه ده بیت. ²² هه رچییه که به باوه ر له نزا داوا ی بکن، وه ریده گرن». ²³ کاتیک گه یشته په رستگاکه و ده ستی کرد به فیکردن، سه رۆک کاهینه کان و پیرانی گه ل هاتنه لای، و لایان پرسى: «به چ ده سه لاتیکی ته و کاره ده کیته؟ وه کئ ته م ده سه لاته ی پداویتی؟» ²⁴ یه شوا وه لایمان داپه وه و فرمووی: «منیش یه ک شتتان لئ ده پرسم، ته گه ر وه لایمان بده نه وه، پیتان ده لیم به چ ده سه لاتیکی ته و کاره ده کم: ²⁵ له ئاوه لکیشانی یۆخه نان له کوپوه هاتوه؟ له ئاسمانه وه یان له خه لکه وه؟» ²⁶ بۆیه له نیوان خۆبانا راوئریان کرد و گوتیان: «ته گه ر پتی بلین له ئاسمانه وه هاتوه، پیمان ده لیت: بۆچی پرواتان پتی نه کرد؟» ²⁷ ته گه ر بلین: له خه لکه وه، ترسمان له وه هه یه که جه ماوه ری گه ل له دزی ئیمه راپه رن، چونکه هه موویان یۆخه نان به پیغه مبه ر ده ران». ²⁸ «راتان چیه؟ که سیک دوو کوری هه بوو. چوو لای یه که میان و پتی گوت: کوره که م، ته مپرو پرو و له رزه که مدا کاریکه! ²⁹ له وه لایمان داپه وه: من نامه ویت. به لام دواتر په شیمان بۆوه و رویشتن. ³⁰ ئینجا پیاوه که چوو لای کوری دووه م و ته وه ی به یه که می گوتبوو به ویشی گوت. له وه لایمان داپه وه: ته م خزمه تدام گه وره م! به لام نه چوو. ³¹ کام له و دووانه به ویشی باوکی کرد؟» گوتیان: «یه که میان!» یه شوا پتی فرموون: «راستیتان پیده لیم باجر و داوئنیسان پش ئیوه ده چنه ناو شانیشی خودا. ³² یۆخه نان هات بۆ ته وه ی ریکای راستدروستیتان نیشان بدات، به لام ئیوه پرواتان پتی نه کرد. به لام باجران و له شفرۆشان پروایان پتی کرد. وه کاتیک ئیوه ته مه تان بینى، په شیمان نه بوونه وه و باوه رتان پتی نه کرد! ³³ گوئ له نموونه یه کی دیکه بگرن: خاوه ن مالیک هه بوو په رزیکى چاند، و په رزینیکى به ده وریا کرد، گوشه ریکى تری تیدا هه لکه ند، و شوئینیکى به رزی بۆ چاودپری تیدا دروست کرد. ئینجا داپه ده ست چهنه رزه وانیک و گه شتی کرد. ³⁴ جا کانی کۆکرده وه ی به ره م هات، خزمه تکاره کانی نارد بۆ لای رزه وانه کان بۆ وه رگرتی به ره مه ی رزه وه کی، ³⁵ رزه وانه کان خزمه تکاره کانیان گرت، و له یه کپکیاندا، و یه کپکیان کوشت، و ته و ی دیکه یان به رده باران کرد. ³⁶ پاشان خاوه ن مال خزمه تکاری دیکه ی نارد که ژماره یان له وانه ی پیشت زباتر بوو. رزه وانه کان هه مان شتیان به سه ر ته وانیشتا هپنا. ³⁷ له کۆنایدا کوره که ی نارد، و وتی: ته وان پرتز له کوره که م ده گرن! ³⁸ هه ر که رزه وانه کان کوره که یان بینى به یه کتریان گوت: ته مه میرانگره که یه! با بیکوژین تا بتوانین ده ست به سه ر میرانه که یدا بگرن. ³⁹ پاشان گرتیان، و کردیانه ده ره و ی رزه وه که، و کوشتیان! ⁴⁰ کاتیک خاوه نی رزه وه که گه راپه وه، چی له رزه وانه کان ده کات؟» ⁴¹ وه لایمان داپه وه: «خراپه کاران، به خراپی له ناو ده بات. پاشان رزه وه راده ستی رزه وانی دیکه ده کات که له کانی خۆیدا به ره مه که ی پیده ده ن». ⁴² یه شوا پتی فرموون: «ئایا ئیوه له په رتوکه که دا نه تانخوئنه وه: هه مان ته و به رده ی بیناکاران په تیان کرده وه، بوو به سه ره کترین به ردی بناغه. ته مه له په روه ردگار وه بوو، له تیروانینماندا سه رسوره ته ره! ⁴³ بۆیه پیتان ده لیم: شانیشی خودا له ده ستان ده سه ندرته وه و ده رپت به گه لیک که به ره م ده دن. ⁴⁴ ته وه ی به سه ر ته م به رده دا بکه وپت تیکده شکیت، ته وه ش که به رده که به سه ریدا بکه وپت پانی ده کاته وه!» ⁴⁵ کاتیک سه رۆک کاهینه کان و فره سییه کان گوپیان له نموونه کان بوو که یه شوا ده پته یانه وه، تیکه یشتن که مه به ستی ته وانه. ⁴⁶ هه رچه نه ده وه لایان ده دا ده ستگیری بکن، به لام له خه لکه که ده ترسان چونکه به پیغه مبه ربان ده رانی.

¹دووباره يه شوا به نمونه فسهى بۇ كردن، فەرمووى: ²«پاشايەتى ئاسمانەكان لە پاشايەك دەچىت كە زەماوەندى بۇ كورەكەى گىرا،
³خزمەتكارەكانى نارد تاكو بانگهيشت كراوان بۇ زەماوەندەكە بانگ بكەن، بەلام نەيانويست ئامادەبن. ⁴ديسان پاشا خزمەتكارانى ترى
نارد و پىي گوتىن: بە ئەوانەى بانگهيشت كراوان بلىن: ئەوتە من خوانەكەمم ئامادە كردووه؛ گا و گۆلكە قەلەوكانم سەرپرېووه هەموو
شتىك ئامادەيه، بۆيه وەرەن بۇ زەماوەندەكە! ⁵بەلام ئەوانەى بانگهيشت كرايوون كەم تەرخەم بوون، يەككيان دەچوووه كىلگەكەى، و
يەككى دىكەيان بۇ بازىرگانی! ⁶ئەوانىتر خزمەتكارەكانى پاشايان دەستگير كرد و سوکاىه تيبان پىكردن و كوشتيان. ⁷جا پاشا توورە بوو،
سوپاكەى نارد، و ئەو بكورانهى لەناوبرد و شارەكەيانى سووتاند. ⁸پاشان بە خزمەتكارەكانى گوت: زەماوندى هاوسەرگيرى ئامادەيه،
بەلام ئەوانەى بانگهيشت كرايوون شايستە نەبوون. ⁹بۆيه پرۆنە سەر رىنگاكان، و هەر كەسك دەبينى بانگهيشتى زەماوەندەكەى بكەن!
¹⁰خزمەتكارەكان چوونە دەرەوه بۇ سەر رىنگاكان، و ئەوئەى بينان هەموويان كۆكردووه، چاك و خراب، تا هۆلى هاوسەرگيرى پىر بوو لە
ميوان. ¹¹پاشا چوووه ژوورەوه بۇ بينىنى ميوانەكان، كەسكى بىنى كە جلى زەماوەندى لەبەردا نەبوو. ¹²پىي گوت: هاوړكەم، چۆن هاتىتە
ژوورەوه بۇ ئىترە بەبى جلى زەماوەند؟ بىدەنگ ماىهوه. ¹³ئىنجا پاشا فەرمانى بە خزمەتكارەكانى كرد و وتى: دەست و قاچى بىهستن، و
فېرى بدەنە ناو تارىكى دەرەوه، لەوئ گريان و چىرەى ددان دەيت! ¹⁴چونكە بانگهيشت كراوان زۆرن، بەلام هەلپىردراوان
كەمن! ¹⁵فەرىسيەكان چوون و پىلانيان دارىشت كە چۆن بە قسەكانى خۆي توشى بكەن. ¹⁶هەندىك لە فوتابىيەكانى خۆيان و
لاپەنگرانى هېرۆديان ناردە لای، و پىيان گوت: «مامۆستا، دەراني تۆ راستگويت و بە راستى خەلكى فېرى رىنگاى خودا دەكەيت، و
كەست بۇ گرنگ نىيە و پىگەى خەلكى لەبەر چاو ناگريت، ¹⁷كەواتە پىمان بلى راي تۆ چييه؟ ئابا رىنگە پىدراوه سەرانه بدەين بە قەيسەر
يان نا؟» ¹⁸يەشوا بە فېلەكەيانى زانى و فەرمووى: «ئەى دوو پرووهكان، بۆچى من بە قسەكانم توشم دەكەن؟ ¹⁹دراوى سەرانهكەم
پىشان بدەن!» دىنارپىكان پىدا. ²⁰پرسىارى لىكردن: «ئەمە وئە و نەخشى كىيە؟» ²¹وئەلاميان داىهوه: «هەى قەيسەرە!» پىي فەرموون:
«كەواتە، ئەوئەى هەى قەيسەرە بىدەنە قەيسەر، و ئەوئەى هەى خودايە بىدەنە خودا» ²²بەجىيان هېشت و رۆبىشتن، و سەريان سورما
لەوئەى بىستيان. ²³لەو رۆژەدا هەندىك لەسەدۆكىمەكان كە باوەريان بە زىندووبوونەوه نىيە، هاتتە لای و پرسىاريان لىكرد ²⁴«مامۆستا،
موشە دەلئيت: ئەگەر پياوئىكى وەجاخ كۆتر مرد، ئەوا براكەى براژنەكەى دەخوازىتەوه، و وەچە لەسەر ناوى براكەى دەخاتەوه. ²⁵لەلای
ئىمە حەوت برا هەبوو، يەكەميان هاوسەرگيرى كرد پاشان مردوو مندالى بە جىنەهيشت، بۆيه ژنەكەى بۇ براكەى بەجىنەهيشت؛ ²⁶هەمان
شت بۇ دووهم پاشان سىتھەم، تا حەوتەم. ²⁷دواى هەموويان، ژنەكەش مرد. ²⁸لە زىندووبوونەوهدا، ژنەكە دەيتە هاوسەرى كاميان لەو
حەوت كەسە، چونكە ژنى هەموويان بووه؟» ²⁹يەشوا وئەلامى دانەوه و فەرمووى: «ئىوه هەلەن چونكە لە نوسراوه پىرۆزەكان و هېزى
خودا تىناگەن. ³⁰مروؤفەكان لە زىندووبوونەوهدا نە شوو دەكەن و نە ژن دەهينن، بەلكو وەك فريشتهكانى خودا دەبن لە ئاسمان.
³¹سەبارەت بە زىندووبوونەوهى مردووهكان، ئابا ئەوئەى لە خوداوه پىتان وتراوه نەتان خويندۆتەوه: ³²من خوداى ئەفراهم و خوداى
يتساخ و خوداى ياكۆفم؟ ئەو خوداى مردووان نىيە، بەلكو هەى زىندووانە». ³³كايتىك خەلكەكە ئەمەيان بىست، لە فېركارىيەكانى سەرسام
بوون. ³⁴كايتىك فەرىسيەكان بىستيان كە يەشوا سەدوقىيەكانى بىدەنگ كردووه، لەگەلى كۆبوونەوه، ³⁵يەككى لەوان پرسىارى لىكرد، لە
زانايانى تەورات بوو، هەولیدا هەلىسەنگىن: ³⁶«مامۆستا، گرنگترين راسپاردە لە تەوراتدا چييه؟» ³⁷وئەلامى داىهوه: «پەروەردگارى
خودات بە هەموو دل و بە هەموو گيان و بە هەموو بىرتەوه خۆش بوئت! ³⁸ئەمە مەزنترين و يەكەم راسپاردەيه. ³⁹و دووهميان
هاوشيوئە ئەوه: نزىكەكەت وەك خۆت خۆش بوئت! ⁴⁰جا هەموو تەورات و يەيامى پىغەمبەران بەم دوو راسپاردەيهوه
پەيوەستن!» ⁴¹كايتىك فەرىسيەكان كۆبوونەوه، يەشوا لىي پرسىن: ⁴²«راتان چييه لەسەر مەسىح: رۆلەى كىيە؟» وئەلاميان داىهوه:
«رۆلەى دافيد!» ⁴³پرسىارى لىكردن: «ئەى چۆن، دافيد بە گيان پىي دەلئيت پەروەردگارم كە دەلئيت: ⁴⁴پەروەردگار بە پەروەردگارمى
فەرموو: لە راستەم دابىيشە تا دوژمنەكانت دەكەمە تەختە پىت؟ ⁴⁵ئەگەر دافيد پىي بلىت پەروەردگارم، چۆن دەيتە كورى؟» ⁴⁶يەككيان
نەيتوانى تەنانتە بە يەك وشەش وئەلامى بدەنەوه. وە لەو رۆژەوه كەس نەيوئرا هەلىسەنگىن بە هېچ پرسىارىك.

¹ئىنجا يەشوا قىسەى لەگەل خەلک و قوتايىيەکانى کرد، ²فەرمووى: «مامۇستايانى تەورات و فەرىسىيەکان لەسەر کورسى موشە دانېشتن: ³هەموو ئەوانە جېيەجى بکەن کە پېتان دەلېن. بەلام بە کردارى ئەوان مەکەن: چونکە ئەو دەلېن خۇيان کارى پىت ناکەن، بەلکو بارى قورس و گران دەخەنە سەر شانى خەلکى، بەلام خۇيان نايانەوت بە نوکى پەنجەپەک بيانجولېتن. ⁵هەر کارىک دەیکەن، بۇ پراکېشانى سەرنجى خەلکە بۇ لاى خۇيان. تەفېلېنەکانيان نامېش دەکەن و لېواری جەلەکانيان درېژ دەکەنەو، ⁶خەزدەکەن لە ئاھەنگەکاندا شوپنېان لە پېشەوہ بېت، و لە کەنېشتەکاندا باپەخيان پېدېرېت، ⁷لەگۆرەپانەکاندا سلاوبان لېکېرېت، بۇ ئەو دەلېن خەلکى بانگيان بکەن: مامۇستا، مامۇستا. ⁸بەلام ئېوہ، پرىگە مەدەن کەس بانگيان بکات: مامۇستا! چونکە بەک مامۇستا ھەپە، ئېوہ ھەمووتان بران. ⁹کەسېش لەسەر زەوى بە باوک بانگ مەکەن: چونکە بەک باوکتان ھەپە، ئەو دەلېن ئەسانەکانە. ¹⁰پرىگە مەدەن کەس بە سەرۆک بانگيان بکات، چونکە تەنھا بەک سەرۆکتان ھەپە، ئەوېش مەسېحە. ¹¹گەورەترېتان با خەزمەتکارى ئېوہ بېت. ¹²ئەو دەلېن خۇي بەرز بکاتەوہ نزم دەکرتەوہ، ئەوېش خۇي نزم بکاتەوہ بەرز دەکرتەوہ. ¹³بەلام ھاوار بە ئېوہ ئەى مامۇستايانى تەورات و فەرىسىيە دوورەوہکان! چونکە دەرگای شانىشنى ئاسمان بە پرووى خەلکدا دادەخەن، نە خۇتان دەچنە ناوى، و نە دەھېلن ئەوانەى کە دەپانەوت بچنە ناوى! ¹⁴ھاوار بە ئېوہ ئەى مامۇستايانى تەورات و فەرىسىيە دوورەوہکان! مالى پېوہژن دەخۇن بېانو دەھېننەوہ بۇ درېژ کردەوہى نزاکاتان. لەبەر ئەوہ سزای توندتر دېتە سەرتان! ¹⁵ھاوار بە ئېوہ ئەى مامۇستايانى تەورات و فەرىسىيە دوورەوہکان! دەرپا و وشکانى دەگەرېن تاکو يەکېک بکەنە يەھودى! کە بووہ يەھودى ئەوسا دوو ھېندەى خۇتان دەیکەنە مندالى دۆزەخ! ¹⁶ھاوار بە ئېوہ ئەى پراپەرە کوپەرەکان! ئېوہ دەلېن: سوپند خواردن بە پەرەستگا، سوپندەکە پابەندى ناکات! بەلام ئەو دەلېن سوپند بە زېرى پەرستگا بخوات، ئەوا سوپندەکەى پابەندى دەکات! ¹⁷ئەى نەزان و نايانگان! کام لەم دووانە مەزنتەرە: زېرى يان ئەو پەرستگایەى زېرەکە پېرۆژ دەکات! ¹⁸ئېوہ دەلېن: ئەو دەلېن سوپند بە قوربانگا بخوات، سوپندەکەى پابەندى ناکات! وھەر کەسېک سوپند بە قوربانى سەر قوربانگا بخوات، سوپندەکەى پابەندى دەکات! ¹⁹ئەى نايانگان! کام لەم دووانە مەزنتەرە: قوربانى يان ئەو قوربانگایەى کە قوربانىيەکە پېرۆژ دەکات! ²⁰چونکە ئەو دەلېن سوپند بە قوربانگا دەخوات، ئەوا سوپند دەخوات بە ھەموو ئەوانەش کە لەسەرەتې، ²¹ئەو دەلېن سوپند بە پەرستگا دەخوات، ئەوا سوپند بەو دەخوات و بە ئەوېش کە تېندا نېشتەجېيە! ²²ئەو دەلېن سوپند بە ئاسمان دەخوات، ئەوا سوپند بە تەختى خودا دەخوات و بەوېش کە لەسەرى دانېشتوہ! ²³ھاوار بە ئېوہ ئەى مامۇستايانى تەورات و فەرىسىيە دوورەوہکان! چونکە دەپەکى نەعنا و پونگ و زېرە دەدەن، بەلام پراسپاردە گرنەگەکانى تەورات پىشت گوئ دەخەن: وەکو دادپەرەوہرى و بەزەبى دلسۆزى. پېوېست بوو ئەمانە پېرەو بکەن و ئەوانېش پىشتگوئ نەخەن! ²⁴ئەى پراپەرى نايان! ئېوہ ئاو لە مېشووہ دەپالېون، بەلام وىشتەر قووتدەدەن! ²⁵ھاوار بە ئېوہ مامۇستايانى تەورات و فەرىسىيە دوورەوہکان! دەرەوہى جام و دەرەکان پاک دەکەنەوہ، بەلام لە ناوہوہ پېرن لەوہى بە تالانى و چاو چنۆکى بەدەستتان ھېناوہ! ²⁶ئەى فەرىسىيە نايان، سەرەتا ناوہوہى دەرەکە پاک بکەرەوہ بۇ ئەو دەلېن سوپند بە ئېوہ مامۇستايانى تەورات و فەرىسىيە دوورەوہکان! چونکە ئېوہ وەک گۆرە سېى کراوہکان: لە دەرەوہ جوان دەرەکەون، بەلام لە ناوہوہ پېرن لە ئېسکى مردوو و ھەموو پېسىيەک! ²⁸بە ھەمان شېوہ ئېوہش، بە راستودروست دەرەکەون، بەلام لە ناوہوہ پېرن لە دوو پرووى و خراپەکارى! ²⁹ھاوار بە ئېوہ مامۇستايانى تەورات و فەرىسىيە دوورەوہکان! ئېوہ گۆرى پېغەمبەرەکان دروست دەکەن و ئارامگای راستودروستان دەرەزېننەوہ، ³⁰ئېوہ دەلېن: ئەگەر ئېمە لە سەردەمى باوپايرانماندا بزايانپە لەگەلېان بەشدارېمان نەدەکرد لە پرشتنى خوئنى پېغەمبەرەکان. ³¹بەم قىسەى لە دزى خۇتان شايەتى دەدەن کە ئېوہ پړۆلەى ئەوانەن کە پېغەمبەرەکانيان کوشتوہ! ³²کەواتە ئەوہى باوکانتان دەستيان پېکردوہ تەواوى بکەن تا پېوانەکەيان سەررېژ دەبېت! ³³ئەى مارەکان، مندالانى مار! چۆن لە سزای دۆزەخ پزگارگان دەبېت! ³⁴بۆيە: ئەوہتا پېغەمبەر و دانا و مامۇستاتان بۇ دەنېرم، ھەندېکيان دەکوژن و لە خاچيان ئەدەن، ھەندېکيشيان لە کەنېشتەکانتاندا بە قامچى لېيان ئەدەن، و لە شارېکەوہ بۇ شارېکى دېکە دەرپان دەکەن. ³⁵بەمەش خوئنى ھەموو بېتاوانېک کە لەسەر زەوى پزراوہ لە ئەستۆبى ئېوہى: لە خوئنى ھابېلى راستودروستەوہ تا خوئنى زەخەرباي کورى بەرەخيا کە لە نېوان پەرستگا و قوربانگا کەدا کوشتان. ³⁶راستيان پېدەلېم: سزای ھەموو ئەمانە بۇ ئەم نەوہى دادەبەزېت. ³⁷ئەى يۆرشەلايم، ئەى يۆرشەلايم، بکوژى پېغەمبەرەکان و بەردبارانکەرى ئەوانەى بۆت نېردران! چەند جار وېستم مندالەکانت کۆپکەمەوہ ھەرەک چۆن مېرىشک جوجەلەکانى لەژېر بالېدا کۆدەکانەوہ، بەلام نەتانوېست! ³⁸ئەوہتا مالەکەتان بە وېراني بۇ بەجېدەھېلدرې! ³⁹پېتان دەلېم ئېتر نامېننەوہ، ھەتا ئەو کاتەى دەلېن: پېرۆژە ئەوہى بە ناوى پەرەردگارەوہوہ دېت!»

¹ پاشان يەشوا پەرستگاھى بەجھېتىشت، كاتىك رۇبىشت قوتايىيەكانى ھاتتە لاي، و سەرنجيان بۇ تەلارەكانى پەرستگاھ پراكتىشا.² پىنى فەرموون: «ئەم ھەموو تەلارەنە دەيىن؟ راستىيان پىدەلېم: ھېچ بەردىك لىرە لەسەر بەردىك نامىننەتتەو ھە نەروخت!»³ لەكاتىكدا لەسەر چىاي زەيتون دانىشتىوو، قوتايىيەكانى بە تەنيا ھاتتە لاي و پىيان گوت: «پىمان بلى كەي ئەمە پروودەدات. وە نىشانى گەرەنەوت و كۆتايى سەردەم چىيە؟»⁴ يەشوا وەللامى داپەو: «ئاگادار بن! با كەس گومىراتان نەكات! چۈنكە زۆر كەس بە ناوى مەنوۋە دېن و دەلېن مەسېحەكەم، وە زۆر كەس گومىرا دەكەن.⁶ گوئى بېستى شەپ و ھەوالى جەنگ دەبن. بەلام مەترس! ئەمە ھەمووى دەبىت پروودەدات، بەلام ھېشتا كۆتايى نىيە.⁷ نەتەو لە نەتەو ھەل دەگەرېتتەو، شانشىن دژى شانشىن، و لە زۆر شوپن برىستى و بوومەلەرزە پروودەدات.⁸ بەلام ھەموو ئەمانە تەنھا سەرەتاي ئازارەكان.⁹ لەوكاتەدا خەللى پروادەستتان دەكەن بۇ ئەشكەنچە دان، و دەتانكوژن، لە پىناو ناوى مىندا ھەموو گەلان رىقيان لىتان دەبىتتەو؛¹⁰ زۆر كەس ھەل دەگەرېتتەو و بەكتىر بە گرتن دەدەن و رىقيان لە يەكتىر دەبىتتەو،¹¹ زۆر پىغەمبەرى درۆزن و دژە مەسېحەكان دەردەكەن و زۆرىش گومىرا دەكەن.¹² لەگەل پەرەسەندى گوناھە، خۆشەيىستى زۆر كەس سارد دەبىتتەو.¹³ بەلام ئەوئەي تا كۆتايى بەرگە بگىرت، رىزگارى دەبىت.¹⁴ ئەم مىزگىتى شانشىنە لە ھەموو جىھاندا پروادەگەنرېت، وەك شاىتەتلىك بۇ مەن بۇ ھەموو گەلان. وە دواتر كۆتايى دېت.¹⁵ كاتىك دەيىن قىزەونى وىرانكەر، لە شوپنى پىرۇزدا پراوەستاو، ئەوئەي دانيال پىغەمبەر باسى كرودو، با خوتنەر تىگات!¹⁶ لەوكاتەدا با ئەوانى لە ناوچەي يەھوديان بەرەو شاخەكان ھەلېن!¹⁷ ئەوئەي لەسەريانە، با نەچىتە خوارەو بۇ بردنى ئەوئەي لە مالكەيدايە!¹⁸ ئەو كەسەي لە كىلگەيە، با نەگەرېتتەو بۇ ئەوئەي جەكانى بيات!¹⁹ ھاوار بۇ دووگيان و شىرەدەرەكان لەو پروژانەدا!²⁰ نزا بىكەن با ھەلانتان لە زىستان يان لە شەباتدا نەبىت،²¹ ئەو كاتە تەنگەنەيەكى گەرە پروودەدات كە لە سەرەتاي جىھانەو تا بىستا پرووى نەداو و ھەرگىز پرووشنادات.²² ئەگەر ئەو پروژانە كورت نەكرائەتتەو، ھېچ كەسكى رىزگارى نەدەبوو. بەلام لە پىناوى ھەلېنرەدراوەكاندا ئەو پروژانە كورت دەكرېتتەو.²³ ئەگەر ئەو كاتە پىيان گوتن: ئەوئەي مەسېحەكە لىرەيە، يان ئەوئەي لىرەيە، باوەر مەكەن!²⁴ زۆر دژە مەسېح و پىغەمبەرى ساختە دەردەكەن، نىشانى مەزن و بەرجوو دەنوتن، بە شىوئەيەك ئەگەر بتوانن، تەنانت ھەلېنرەدراوانىش گومىرا دەكەن.²⁵ ئەوئەي پىش ئەوئەي پروودەدات پىم گوتن.²⁶ ئەگەر خەللى پىيان گوتن: ئەوئەي مەسېحەكە لە چۆلەوانىيە! مەچنە دەرەو بۆلايى، يان: ئەوئەي لە زوورەكانى ناوئەيە! باوەر مەكەن.²⁷ چۆن ھەرە پروسكە پرووناكى دەدات لە پروژەلەنەو پروژانوا پروناك دەكاتتەو، گەرەنەوئەي پروئەي مروفېش ئاوا دەبىت.²⁸ كەلاك لەكوئى پىت، دال لەوئى كۆدەبىتتەو!²⁹ دەستبەجئى دواي تەنگەنەي ئەو پروژانە، خۆر تارىك دەبىت، و مانگ پرووناكى خۆي دەشارتتەو، و ئەستېرەكان لە ئاسمان دەكەونە خوارەو، و ھىزى ئاسمانەكان دەھەزىن.³⁰ پاشان نىشانى پروئەي مروف لە ئاسمان دەردەكەوئە، و ھەموو ھۆزەكانى سەر زەوى ماتەمىنى دەگىرن، و پروئەي مروف دەيىن كە لە ھەورى ئاسماندا بە ھىز و شىكۆمەندىيەكى مەزنەو دېت.³¹ فرىشتەكانى دەبىرېت بە دىنگى كەرەنەيەكى مەزنەو بۇ كۆكرەنەوئەي ھەلېنرەدراوەكانى لە ئاراستەي چوار لايەكە، لەم سەرى ئاسمانەكانەو ھەتا ئەو سەرى.³² ئەم نمونەيە لە دار ھەنجىرەوئەي فېرن: كاتىك لەقەكانى نەرم دەبن، و گەل دەكات، دەزانن كە ھاوېن نىك بۆتەو.³³ بە ھەمان شىوئەي كاتىك ھەموو ئەم شتەنە دەيىن، بزانن كە نىكە و لە بەردەرگاھ!³⁴ راستىيان پىدەلېم: ئەم نەوئەيە ھەرگىز بەسەرنەچىت، تا ھەموو ئەمانە پروونەدەن.³⁵ ئاسمان و زەوى بەسەردەچن! بەلام وشەكانم ھەرگىز بەسەرنەچن.³⁶ سەبارەت بەو پروژ و كاتىمىرە، كەس ناپزانىت، تەنانت فرىشتەكانى ئاسمانىش، بەلكو تەنھا باوك نەبىت.³⁷ سەردەمى نواخ چۆن بوو، كاتى گەرەنەوئەي پروئەي مروفېش ئاوا دەبىت: ³⁸ لە پروژانى پىش لافاوەكە خەللى دەيانخوارد و دەيانخواردەو زىيان دەھىتا و شويان دەكرە، سەريان سورما ئەو پروژەي نواخ چووە ناو كەشتىيەكەو،³⁹ نەياندەزانى چى پروودەدات ھەتا لافاوەكە ھات و ھەمووى بىرد. گەرەنەوئەي پروئەي مروفېش ئاوا دەبىت: ⁴⁰ لەوكاتەدا دوو پىاو لە كىلگەدا دەبن، يەككىيان دەبىرېت و ئەوئەي دىكەيان بەجىدەھىلېرت،⁴¹ دوو ژن دەستار دەگىرن، يەككىيان دەبىرېت، و ئەوئەي دىكەيان بەجىدەھىلېرت.⁴² جا ئىشك بگرن، چۈنكە نازانن پەرەردگارتان لە چ كاتىكدا دەگەرېتتەو.⁴³ بزانە ئەگەر خاوەن مالەكە بزانىت لە چ چارەككى شەودا دژەكە دەچىتە سەرى، ئەوا بە ئاگا دەمايەو و نەبىدەھىشت مالەكەي بىردىرت.⁴⁴ ھەرەوھا ئامادەبن، چۈنكە پروئەي مروف لە كاتىكدا دەگەرېتتەو كە چاوەروانىتان نەدەكرە!⁴⁵ گەواتە كىيە ئەو خزمەتكارە دىسۆز و داناھەي كە گەرەكەي دىكەتە سەرىرەشتىيەي خانەوادەكەي تا لە كاتى خۆيدا خواردىيان پىيدات؟⁴⁶ خۆزگە بەو خزمەتكارەي كە گەرەكەي دېت و دەيىنېت كە كارەكانى دەكات.⁴⁷ راستىيان پىدەلېم: دىكەتە سەرىرەشتىيەي ھەموو مولك و مالەكەي.⁴⁸ بەلام ئەگەر ئەو خزمەتكارە خراپە لە دلى خۆيدا بلى: گەرەكەم لە گەرەنەوئەي دواوەكەوئە!⁴⁹ دەستى كرد بە لىدانى ھاو خزمەتكارەكانى و لەگەل سەرخۆشەكان خواردى و خواردىيەو،⁵⁰ نىتر گەرەي ئەو خزمەتكارە لە پروژىكدا دەگەرېتتەو كە چاوەرېنى ناكات، وە كاتىمىك كە ناپزانىت،⁵¹ نىجا پارچەپارچەي دەكات و بەشى لەگەل دوورواوندا دادەنيت، جا گريان و جىرەي ددان لەوئەي دەبىت!

¹لەو کاتەدا شانیشینی ئاسمانەکان لە دە پاکیزە دەچیت، کە چرایان ھەلگرتیت و بەرھەپیری زاوا بچن. ²پێنج لەوان دانا بوون، وە پێنجیان نەزان. ³جا نەزانەکان چراکانیان بەبێ زەیت بردبوو. ⁴بەلام داناگان، لەگەڵ چراکانیان زەیتیان لە دەرھەکانیاندا برد. ⁵کاتیک زاوا دواکەوت، ھەموویان خەو بردنییەو و نووستن. ⁶لە نیوێ شەودا ھاوار کرا: ئەوێتا زاوا دێت؛ بۆیە چوون بەرھە پیری! ئێنجا ھەموو پاکیزەکان ھەستان و چراکانیان ئامادە کرد. ⁸نەزانەکان بە داناگان گوت: ھەندیک زیتمان لەوێ خۆتان بدەن، چونکە چراکانمان دەکوژنەو! ⁹داناگان وەلامیان دانەو: لەوانەبە بەشی خۆشمان نەکات. بۆیە پێوێ بۆ لای زەیت فرۆشەکان و بکێن بەلام! ¹⁰لە کاتیکدا کە نەزانەکان چوون بۆ کێرینی، زاوا ھات و ئەوانە ئامادە بوون لەگەڵیدا چوونە ناو ھۆلی زەماوەندەکە، و دەرگاکی داخرا. ¹¹دوای ئەوێ پاکیزەکانیتر گەرانەو، گوتیان: گەرھەم، گەرھەم، لێمان بکەرەو! ¹²زاواش وەلامی دانەو: راستیتان پێدەلێم بەلام: من ناتناسم! ¹³بۆیە ئێشک بکێن، چونکە پێوێ و کاتەکان نازان. ¹⁴لە مەوێک دەچیت کە گەشت دەکات، و خزمەتکارەکانی بانگ بکات و سامانەکی خۆی بدات پێیان، ¹⁵پێنج کیسە (زیوی) داھە یەکیکیان، و ئەوێ دیکە دوو کیسە، و سێیەمیش یەکی کیسە، ھەرھەکە بەگۆنێری توانای خۆی، پاشان گەشتی کرد. ¹⁶ئەوێ پێنج کیسە زیوێکە وەرگرت، بازارگانی پێوێ کرد، پێنجی دیکەشی قازانج کرد. ¹⁷بە ھەمان شێوێ ئەوێ دوو کیسە زیوێکە وەرگرت، دوانی تری قازانج کرد. ¹⁸بەلام ئەوێ یەکی کیسە زیوێکە وەرگرت، پێنجی و چالێکی ھەلکەند و پارەکی گەرھەکی تێدا شاردەو. ¹⁹دوای ماوەیەک زۆر، گەرھە ئێو خزمەتکارانە گەراپەو و لێپرسینیەوێ لەگەڵدا کردن. ²⁰ئێنجا ئێو کەسێ پێنج کیسەکی وەرگرتبوو، ھاتە لای و پێنج کیسەکی دیکە ھێنا، و گوتی: گەرھەم تۆ پێنج کیسەت پێدام، ئەمانەش پێنج کیسە ترن کە بەدەستم ھێناو! ²¹گەرھەکی پێی گوت: کارێکی چاکت کردووە ئێو خزمەتکاری چاک و دەستپاک! لە کەم دەستپاک بوویت، دەسەڵات بەسەر زۆرتەدا ئەدەم. بچۆ ناو خۆشی گەرھەکە! ²²ئێنجا ئێو کەسێ دوو کیسەکی وەرگرتبوو ھاتە لای و وتی: گەرھەم تۆ دوو کیسەت پێدام، ئەمانە دوو کیسە ترن کە بەدەستم ھێناو! ²³گەرھەکی پێی گوت: کارێکی چاکت کردووە ئێو خزمەتکاری چاک و دەستپاک! لە کەم دەستپاک بوویت، دەسەڵات بەسەر زۆرتەدا ئەدەم. بچۆ ناو خۆشی گەرھەکە! ²⁴پاشان ئەو ھات کە یەکی کیسە زیوێکە وەرگرتبوو، گوتی: گەرھەم، زانییم تۆ پیاویکی دلێرەقیت، لە شوێنیک دروێنە دەکەیت کە نەتچاندووە، و لە شوێنیکیش کۆدەکەیتەو کە تۆوت نەکردووە، ²⁵بۆیە ترسام، و کیسەکەتم لە زەویدا شاردەو. ئەمە پارەکەت! ²⁶گەرھەکی وەلامی داھەو: ئێو خزمەتکاری بەدکار و تەمبەل! کە زانییت من دروێنە لەو شوێنە دەکەم کە نەمچاندووە، لەو کۆدەکەمەو کە تۆوم نەکردووە، ²⁷باش بوو بۆ تۆ پارەکەمت لای پارەگۆرەوکانم داھایە بۆ ئەوێ لە گەرھەوێمدا لەگەڵ سوودەکی وەرپێگرمەو! ²⁸پاشان بە خزمەتکارەکانی گوت: کیسەکی لێ وەرگیرن، و بێدەن بە خاوەنی دەکیسەکە: ²⁹چونکە ئەوێ ھەبەتی، پێی دەدریت و لێی دەرژێت؛ بەلام ئەوێ نییەتی، تەنانت ئەوێ ھەشەتی لێی دەسەنرێتەو. ³⁰سەبارەت بەم خزمەتکارە بێ سوودەش، فێرێدەنە تاریکی دەرھەو، جا گریان و جیرەکی ددان لەوێ دەبێت! ³¹کاتیک پێوێ مەوێ لەگەڵ ھەموو فێرشتەکانی لە شکۆمەندی خۆیدا دەگەرێتەو، لەسەر تەختی شکۆمەندی خۆی دادەنیشێت، ³²ھەموو گەلان لەبەردەمیدا کۆدەبنەو، ئەویش لە بەکتر جاپان دەکاتەو وەک چۆن شوانێک مەرھەکان لە بزەکان جیادەکاتەو، ³³مەرھەکان لە لای راستی، و بزەکان لە لای چەپی رادەگرت؛ ³⁴ئێنجا پاشا بەوانە لای راستی دەفەرموێ: وەرە ئێو ئەوانە باوکم بەرھەت داریکردن، بێنە میرانگری ئێو شانیشینە کە لە دامەزراندنی جیھانەو بۆتان ئامادە کراو: ³⁵چونکە برسی بووم ناتان دام، تینو بووم ئاتان دام، نامۆ بووم شویتان کردمەو، ³⁶پرووت بووم پۆشانتانم، نەخۆش بووم سەردانتان کردم، زیندانی بووم ھاتنە لام! ³⁷جا چاکەکاران وەلامیان داھەو و تیان: ئێو پەرورەدگار، کە تۆمان بێنیو بە برسیتی و نانت بدەیت، یان تینوویت ئاوت بدەیت؟ ³⁸کە تۆمان بێنیو بە نامۆی و شویتان پێداویت، یان پرووت بوویت تۆمان پۆشیت؟ ³⁹کە تۆمان بە نەخۆشی یان زیندانی بێنیو و ھاتووبن بۆلات؟ ⁴⁰ئێنجا پاشا وەلامی دانەو: راستیتان پێدەلێم: ھەرچییەکتان بۆ یەکیک لەم برا بچووکەنەم کردووە، بۆ منتان کردووە! ⁴¹پاشان بە ئەوانە لای چەپی خۆی دەلێت: ئێو نەفرەت لێکراوان لێم دوربەن بۆ ناو ئاگری ھەتاھەتای پێوێ کە بۆ شەیتان و ھاوکارەکانی ئامادە کراو! ⁴²چونکە برسی بووم ناتان نەدام، تینو بووم ئاتان نەدام، نامۆ بووم شویتان نەکردمەو، پرووت بووم نەتان پۆشیم، نەخۆش و زیندانی بووم نەھاتن بۆ سەردانم! ⁴³ئەوانیش وەلامیان داھەو و گوتیان: ئێو پەرورەدگار، کە برسی یان تینو یان نامۆ یان پرووت یان نەخۆش یان لە زیندان تۆمان بێنی، و خزمەتەن نەکردیت؟ ⁴⁴وەلامی دانەو: راستیتان پێدەلێم: لەبەر ئەوێ لەگەڵ یەکیک لەم برا بچووکەنەمدا نەتانکرد، بۆ منیشتان نەکردو! ⁴⁵ئەوانە بۆ سزای ھەتاھەتای دەروێ، بەلام راستدروستان بۆ ژبانی ھەتاھەتای! «

¹ کاتیک یه شوا هه موو ئه م فرمایشتانه ی ته واک کرد، به قوتابییه کانی فرموو: ² «ده زان دوی دوو رۆژ په سخه دیت، رۆله ی مرؤفیش به دهسته وه دهریت بۆ له خاچدان». ³ پاشان سه رۆک کاهینه کان و پیرانی گهل له مالی سه رۆک کاهین که پتی ده گوترا کپافا کۆبوونه وه، وه پیلانیان دانا به فیلک په شوا بگرن و بیکوژن. ⁴ به لام ئه وان گوتیان: «له جه ژندا ئه مه ناکه بن، نه ک نازاوه له نیوان گهلدا دروست بیت!» ⁵ کاتیک یه شوا له گهل شیمونی گول له بیت ئه نیا بوو، ⁶ ژنیک به شوشه به ک بونی خۆشی گرانیه هاوه هاته لای، له کاتیکدا که پالی دابووه به سه ر سه ریدا پرشتی. ⁷ قوتابییه کانی نارازی بوون کاتیک ئه مه بان بینی، و گوتیان: «ئهم زیاده ره ویه به چی؟ ⁸ ده کرا ئهم بونه به پاره به کی زۆر به رۆشرايه، پاره کی به رایه به هه ژاران؟» ⁹ کاتیک یه شوا ئه مه ی زانی، پتی فرموو: «بۆچی ئهم ژنه هه راسان ده کهن؟ ئه وه ی کردی بۆ من کاریکی باش بوو. ¹⁰ چونکه هه ژاران هه میشه له گهلان؛ به لام من هه موو کاتیک له گهلان نابم. ¹¹ چونکه کاتیک بۆنه کی به سه ر جه سته مدا پرشت، وه ک ناماده کاریه ک بوو بۆ ناشتم. ¹² راستیان پیده لیم: له هه ر شوتنیک جیهاندا ئهم مرگنیه رابگه به نریت، یادئوه ش ده کرتته وه، که ئهم ژنه کردوویه تی». ¹³ په کیک له دوازه که، که به یه هودای ئیسخاریوتی بانگ ده کرا، چوو له لای سه رۆک کاهینه کان، ¹⁴ وتی: «چه ند پیده ده یه ت تا راده سته ئیوه ی به کهم؟» سی پارچه زیوان پیتا. ¹⁵ له و کاته وه، یه هودا چاوهرپی هه لیک ده کرد بۆ به ده سته وه دانی. ¹⁶ له رۆژی به کهمی رۆژانی فه تیره دا، قوتابییه کان هاته له لای یه شوا و لیتان پرسی: «ده ته وئ له کوئ ناماده کاریت بۆ به کهن تاکو نانی په سخه به خۆت؟» ¹⁷ وه لامی دانه وه: «پروته ناو شاره که و به نه لای فلان کس و پتی بلین: ماموستا ده لیت کاته که م نرکه، ده بیت له لای تۆ له گهل قوتابییه کانم په سخه به کهم». ¹⁸ قوتابییه کان وه ک یه شوا فرمانی پیکردن کردیان، و جه ژنی په سخه یان له وئ ناماده کرد. ¹⁹ لای ئواره له گهل دوازه قوتابییه که دانیشته. ²⁰ کاتیک نانیان ده خوارد، فرمووی: «راستیان پیده لیم: په کیک له ئیوه به گرتم ده دات». ²¹ بۆیه زۆر دلته نگ بوون، و هه ره به کیه یان پرسیاربان لیکرد: «ئهی په ره وردگار ئایا منم؟» ²² وه لامی دایه وه: «ئوه ی له گهل ده ست ده خاته ناو قاپه که ئه وه به که به گرتم ده دات. ²³ رۆله ی مرؤف ده بیت بیرواته وه ک ئه وه ی ده رباره ی نووسراوه، به لام هاوار به ئه و پیاوه ی که به ده سته ئیوه ی مرؤف به گرتن ده دیت. باشتر بوو بۆ ئه و پیاوه ئه گهر له دایک نه بووايه!» ²⁴ نینجا په هودا که ناپاکی لیکرد لپی پرسی: «ماموستا ئایا من ئه وم؟» له وه لامدا فرمووی: «تۆ وت!» ²⁵ کاتی نان خواردندا، یه شوا ناتیکی هه لگرت، و به ره که تداري کرد، و شکاندی و دای به قوتابییه کانی و فرمووی: «وه ریکرن، بیخون: ئه مه جه سته ی منه!» ²⁶ پاشان جامه کی هه لگرت، و سوپاسی کرد، پیتان و پتی فرموو: «هه موواتان لپی به خونه وه. ²⁷ چونکه ئه مه خونی منه که بۆ په یمانی نوپه که له پیتا و زۆرینه دا ده رتیریت بۆ لیخۆشبوونی گونا هه کان. ²⁸ به لام پیتان ده لیم: چیر له م به ره مه ی تریه ناخۆمه وه تا ئه و رۆژه دیت که له شانیشینی باوکمدا به تازیه ی له گهلان ده یخۆمه وه». ²⁹ پاشان په سنیان گوت و، چوونه ده ره وه بۆ شاخی زه یتوون. ³⁰ نینجا یه شوا پتی فرموو: «ئهمشه وه له هه موواتان به د گومان ده بن. چونکه نووسراوه: له شوانه که ده دم، مه ره کانی میگه له که به رته وازه ده بن. ³¹ به لام دوی هه ستانه وه م پیتش ئیوه ده چه گه لیلی». ³² په ترۆ وه لامی دایه وه و گوتی: «ئه گهر هه مووان گومان لیتکه، من هه رگیز گومان ناکه م!» ³³ یه شوا پتی فرموو: «راستیت پیده لیم: ئهمشه وه، پیتش خوتندی که له شیر، سی جار نکۆلی له من ده کیت!» ³⁴ په ترۆ پتی گوت: «ته نانه ت ئه گهر له گه لیشته بمرم، هه رگیز نکۆلیت لئ ناکه م!» هه موو قوتابییه کانی هه مان شتبان گوت. ³⁵ پاشان یه شوا و قوتابییه کانی چوونه باخچه به ک به ناوی گیتسمانی، و پتی فرموو: «لیتره دانیشتن تا من ده چه ئه وئ و نزا ده که م». ³⁶ په ترۆ و دوو کوره کی زه فدی برد و هه سته ی به خه م و په ژاره کرد. ³⁷ پتی فرموو: «زۆر دلته نگم خه رکه بمرم! لیتره بمتنه وه و به ناگابن له گهل!» ³⁸ که میک لیتان دورتر که وته وه و به سه ر پرودا که وت و نرای کرد، و فرمووی: «باوکه، ئه گهر ده کرتیت، با ئهم جامه م لئ تیپه ریت: به لام، نه ک وه ک ئه وه ی من ده مه ویت، به لکو وه ک ئه وه ی تۆ ده ته ویت!» ³⁹ نینجا گه رابه وه بۆ لای قوتابییه کانی بینی نوستوون، به په ترۆی فرموو: «به م شیوه به نه تانوانی بۆ ماوه ی به ک کاتر میتر له گه لمد به ناگابن؟» ⁴⁰ به ناگابن و نزا به ک تا نه چه نیو تافیکردنه وه. گیان چالاکه، به لام جه سته لاوازه. ⁴¹ دووباره چو بۆ نزا کردن و فرمووی: «باوکه، ئه گهر نابیت ئهم جامه م لئ تیپه ریت تا نه یخۆمه وه، ئه و با به ویستی تۆ بیت!» ⁴² کاتیک گه رابه وه بۆ لای قوتابییه کانی، بینی نوستوون چونکه خه و چاوه کانیانی قورس کردبوون. ⁴³ جا وازی لئ هیتان، و بۆ جاری سیه م نرای کرد، و هه مان وشه کانی دووباره کردوه. ⁴⁴ پاشان گه رابه وه بۆ لای قوتابییه کانی و فرمووی: «ئیتسا به ون و پشوو به دن! کاته که هات، رۆله ی مرؤف ده دیت ده سته گونا هه یار. ⁴⁵ هه ستن با برۆین! ئه و ته ئه وه ی به گرتم ده دات نرکه بۆته وه». ⁴⁶ کاتیک هیتسا قسه ی ده کرد، یه هودا، په کیک له دوازه که، گه پشته لای و له گهل خه لکیکی زۆر که شمشیر و داریان هه لگرتبوو، له لایه ن سه رۆک کاهینه کان و پیرانی گه له وه نیردرا بوون. ⁴⁷ ئه وه ی به گرتمی ده دا نیشانه یه کی پیتا بوون و گوتی: «ئهو که سه ی ماچی ده که م ئه وه خۆبه تی: ده سته گیری به ک!» ⁴⁸ جا هاته لای یه شوا و گوتی: «سلا و گه وره م!» و ماچی کرد. ⁴⁹ یه شوا پتی فرموو: «هاوریکه م، بۆچی لیتره یه ت؟» خه لکه که هاته پیتشه وه و یه شوایان ده سته گیری کرد. ⁵⁰ په کیک له و که سانه ی له گهل یه شوا بوو ده سته درت کرد و شمشیره کی هه لکیتسا، و له خزمه تکاری سه رۆک کاهینه کیدا، و گوپی پری. ⁵¹ یه شوا پتی فرموو: «شمشیره که ت به ره وه ناو کیلانه کی! ئه وانه ی په نا بۆ شمشیر ده پهن، به شمشیر له ناو ده چن!» ⁵² پان گومان ده کیت که ناتوانم له باوکم داوا به کم زیاتر له دوازه له شکر فریشته م بۆ بنیریت؟ ⁵³ به لام چۆن نووسراوه کان دینه دی که ده لیت ئه وه ی ئیتسا پرووده دات ده بیت پروودات؟ ⁵⁴ پاشان یه شوا پرووی قسه کانی کرده خه لکه که و فرمووی: «ئایا من جه رد ه م به شمشیر و داره وه هاتوون بۆ گرتم. هه موو رۆژیک له نیو ئیوه دا فیکر کاریم ده کرد له په رستگادا، منتان نه گرت! ⁵⁵ به لام، هه موو ئه مانه پرویدا بۆ ئه وه ی نووسراوی پیغه مه ران بیتته دی!» ⁵⁶ پاشان هه موو قوتابییه کانی جیتان هیتشت و هه لانت! ⁵⁷ ئه وانه ی یه شوایان گرتبوو، بردیان بۆ لای کپافای سه رۆک کاهین، له وئ ماموستایانی ته ورات و پیران کۆبوونه وه. ⁵⁸ په ترۆ له دووره وه به دوایدا رۆبشت بۆ مالی سه رۆک کاهین، پاشان چوو زووره وه، و له نیو پاسه وانه کاندانیشته تا کۆتاییه کی ببینت. ⁵⁹ هه موو له ئه نجومه ن کۆبوونه وه سه رۆک کاهینه کان و پیران، به دوی شایه تحالیکی درۆدا ده گه ران له دژی یه شوا، بۆ ئه وه ی به مردن سزای به دن، ⁶⁰ به لام نه یاندۆزیه وه، هه رچه ند ه شایه تحالی درۆزن زۆر بوون. له کۆتاییدا دووان هاتن ⁶¹ گوتیان: «ئهمه وتی: من ده توانم له سی رۆژدا په رستگای خودا پروختم و دروستی به کهمه وه». ⁶² پاشان سه رۆکی کاهینه کان هه سته و لپی پرسی: «ئایا هیه شتیکت نییه بۆ ئه وه ی بلتیت له سه ر ئه وه ی که ئه وان

شایهتیت له سمر ده دهن؟»⁶³ به لام یه شوا بیده نگ بوو. بویه سهرۆکی کاهینه کان دیسان لئی پرسى: وتى: «سوئدت ئه دهم به خودای زیندوو که پیمان بلئیت: ئایا تۆ مه سیحه کهیت پرۆلهی خودایت؟»⁶⁴ یه شوا وه لامی دایه وه: «تۆ وتت! ههروه ها پیتان ده لیم له ئیستاوه پرۆلهی مرۆف ده بین که له راستهی توناداری دانیشتوو به سهر هه وری ئاسمانه وه دیت!»⁶⁵ ئینجا سهرۆکی کاهینه کان جلهکانی دادری و هاواری کرد: «کوفری کرد! ئیتر پتوبستمان به شایه تحال نییه. ئه وه تا ئیوه ش کوفره که پتان بیست.»⁶⁶ «راتان چیه؟» وه لامیان دایه وه: «ئه و شایه نی سزای مردنه!»⁶⁷ ئینجا تفیان له پرووی کرد، و لیباند، هه ندیکش زله یان لیدا⁶⁸ گوتیان: «پیشبینیمان بۆ بکه، ئه ی مه سیح، کئ بوو لئی دایت!»⁶⁹ له و ساته دا په ترۆ له حه وشه ی دهره وه دانیشتوو، خزمه تکارێک هاته لای و گوتی: «تۆش له گه ل یه شوای گه لیلی بوویت.»⁷⁰ په ترۆ له به رده م هه موواندا نکۆلی کرد و گوتی: «نازانم چی ده لئیت!»⁷¹ پاشان چوووه دهره وه بۆ دهر وازه ی حه وشه که، کچه خزمه تکارێک ئه وی ناسیه وه، و به ئاماده بووانی ئه وپی گوت: «ئهمه ش له گه ل یه شوای ناسیره دا بوو!»⁷² په ترۆ جارێکی تر نکۆلی کرد و سوئدی خوارد: «من ئه و پیاوه ناسم!»⁷³ پاش که میک ئه وانه ی له وئ وه ستابوون هاتنه لای په ترۆ و پیمان گوت: «به راستی تۆ یه کیکیت له وانه، چونکه شیوه زارت ئامازه یه بۆ ئه وه!»⁷⁴ ئینجا په ترۆ دهستی کرد به نه فره ت کردن و سوئندخواردن، و گوتی: «من ئه و پیاوه ناسم!» له و کاته دا که لشی ره که خوئندی،⁷⁵ پاشان په ترۆ بیرى فسه که ی یه شوا که وته وه که پپی فهرموو: «پیش ئه وه ی که له شیر بخوئیت سئ جار نکۆلی له من ده کهیت.» چوووه دهره وه، و به کول گریا.

¹که رۆژ بۆوه، سەرۆک کاهینه‌کان و گه‌وره‌کانی گهل جارتیکتر کۆبونه‌وه، و پیلانیان له دژی یه‌شوا دا‌رشت بۆ ئه‌وه‌ی سزای مردنی به‌سهردا ب‌سه‌پێن. ²پاشان به‌ستیانه‌وه و بر‌دیان و دا‌یانه ده‌ست پ‌یلاتۆسی فهرمان‌یه‌وا. ³یه‌هودا ئه‌وه‌ی به‌گرتیدا که ب‌ینی سزای به‌سهردا دراوه، پاشگه‌ز بۆوه له تاوانه‌که‌ی و سی پارچه زیوه‌که‌ی گه‌رانده‌وه بۆ سەرۆک کاهینه‌کان و پیران، ⁴گو‌تی: «گو‌ناهم کردووه که خو‌ینی ب‌ئ تاوانیکم را‌ده‌ستی ئ‌یوه کرد». وه‌لامیان دا‌یه‌وه: «په‌یوه‌ندی به‌ئ‌یمه‌وه نییه، به‌ل‌کو په‌یوه‌ندی به‌خۆته‌وه هه‌به!» ⁵پارچه زیوه‌کانی ف‌ر‌پ‌دا‌یه ناو په‌رستگاهه و ده‌ر‌چوو، پاشان ر‌و‌پ‌شت و خ‌و‌ی هه‌لو‌اسی. ⁶جا سەرۆک کاهینه‌کان پارچه زیوه‌کانیان برد و گو‌تیان: «ئ‌مه به‌های خو‌ینه، دروست نییه بۆ ئ‌یمه ب‌یخه‌ینه ناو گه‌نجینه‌ی په‌رستگا!» ⁷د‌و‌ای را‌و‌پ‌ژ‌کردن ک‌ی‌ل‌گه‌ی گۆزه که‌ریان پ‌ت ک‌ری بۆ ئه‌وه‌ی ب‌ی‌ته‌ گۆرستانی ب‌ی‌گانه‌کان، ⁸بۆه تا ئ‌مه‌ر‌وش ئ‌م ک‌ی‌ل‌گه‌یه به‌ ک‌ی‌ل‌گه‌ی خو‌پ‌ ناوده‌بر‌ت. ئه‌وه‌ی به‌رم‌یای ب‌ی‌غم‌یه‌ر گو‌تی ها‌ته‌دی ده‌ل‌یت: «ئ‌و سی پارچه زیوه‌ی بر‌دیان، ئ‌و به‌ها به‌ نرخ‌به‌و که نه‌وه‌ی په‌س‌رائیل به‌هاکه‌یان نرخ‌اند‌وو، ¹⁰هه‌روه‌ک چۆن په‌روه‌ردگار فهرمانی پ‌یک‌ردم، به‌ ک‌ی‌ل‌گه‌ی گۆزه‌که‌رمدا». ¹¹یه‌شوا له‌به‌رده‌م فهرمان‌یه‌وا وه‌ستا. فهرمان‌یه‌وا ل‌ئی پرس‌ی: «تۆ پاشای په‌هودیت؟» له وه‌لامدا فهرمو‌ی: «تۆ وت!» ¹²سەرۆک کاهینه‌کان و پیران تۆمه‌تیان دا‌یه پ‌الی، به‌لام ب‌ی‌ده‌نگ بوو و وه‌لامی نه‌دا‌یه‌وه. ¹³پ‌یلاتۆس پ‌تی گو‌ت: «گو‌یت له‌وه نییه که ئ‌ه‌وان شایه‌ته‌ت له‌سهر ئ‌ه‌ده‌ن؟» ¹⁴به‌لام یه‌شوا ته‌نانه‌ت به‌ وشه‌یه‌کی‌ش وه‌لامی فهرمان‌یه‌وا‌ی نه‌دا‌یه‌وه، به‌جۆر‌یک فهرمان‌یه‌وا زۆر سهرسام بوو. ¹⁵ئه‌رت‌ی فهرمان‌یه‌وا وابوو له هه‌موو جه‌ژن‌یکدا هه‌ر زیندان‌یه‌ک گهل بیوستایه‌ نازادی ده‌کرد بۆیان. ¹⁶له‌ سهرده‌مه‌دا زیندان‌یه‌کی به‌ناوبانگیان هه‌بوو به‌ ناوی بارابا؛ ¹⁷کات‌یک کۆکرانه‌وه، پ‌یلاتۆس ل‌یانی پرس‌ی: «ده‌تانه‌وت ک‌یتان بۆ نازاد ب‌که‌م: بارابا، یا نه‌شوا که پ‌تی ده‌وتر‌یت مه‌سیح؟» ¹⁸چونکه ده‌یزانی له‌به‌ر ئ‌یره‌ی را‌ده‌ستیان کردووه. ¹⁹کات‌یک له‌سهر کورسی دا‌وه‌ری دان‌یشت‌وو، ژنه‌کی په‌یامی بۆ نارد: «هیچ په‌یوه‌ندی‌به‌کت به‌و را‌ست‌ودروسته‌وه نه‌پ‌ت! چونکه ئ‌مه‌ر‌و له‌ خه‌وندا له‌به‌ر ئ‌و زۆر نازارم چ‌ی‌ژ‌ت». ²⁰به‌لام سەرۆک کاهینه‌کان و پیران خه‌ل‌که‌که‌یان هان ده‌دا دا‌وی نازاد‌کردنی بارابا و کوشتنی یه‌شوا ب‌که‌ن. ²¹پ‌یلاتۆس ل‌یانی پرس‌ی: «ده‌تانه‌وت کام له‌و دووانه‌تان بۆ نازاد ب‌که‌م؟» ئه‌وان‌یش وه‌لامیان دا‌یه‌وه: «بارابا». ²²دووباره پرس‌ی: «چی له‌ یه‌شوا ب‌که‌م که پ‌تی ده‌وتر‌یت مه‌سیح؟» هه‌مووبان وه‌لامیان دا‌یه‌وه: «با له‌ خ‌ا‌ج بدر‌یت!» ²³فهرمان‌یه‌وا پرس‌ی: «چ خ‌را‌یه‌یه‌کی کردو؟» زیاتر و زیاتر هاواریان ده‌کرد: «با له‌ خ‌ا‌ج بدر‌یت!» ²⁴کات‌یک پ‌یلاتۆس ب‌ینی که هیچ سوود‌یک‌ی نییه، و خه‌ریکه‌ نازاوه‌یه‌ک سهره‌له‌ده‌ات، ناوی ه‌ت‌تا و ده‌سته‌کانی له‌به‌رده‌م خه‌ل‌که‌که‌دا شۆرد، و گو‌تی: «من له‌ خو‌پ‌نی ئ‌م را‌ست‌ودروسته‌ ب‌ی‌ه‌رم. ئ‌یوه‌ش ئ‌مه‌ ب‌ی‌ن!» ²⁵ئ‌ینجا هه‌موو گهل وه‌لامیان دا‌یه‌وه: «خو‌پ‌نی له‌سهر ئ‌یمه و منداله‌کانمان ب‌یت!» ²⁶جا بارابای بۆ نازاد‌کردن، سه‌باره‌ت به‌ یه‌شوا فهرمان‌یدا به‌ قام‌چی ل‌ی‌ید‌ه‌ن، پاشان را‌ده‌ستی کرد بۆ ئه‌وه‌ی له‌ خ‌ا‌ج بدر‌یت. ²⁷سهر‌باز‌ه‌کانی فهرمان‌یه‌وا یه‌شوا‌یان بر‌ده‌ کۆش‌کی فهرمان‌یه‌وا‌ی، و سهر‌بازانی له‌ش‌کر هه‌موو ل‌ئی کۆبونه‌وه، ²⁸ج‌له‌کانیان له‌به‌ر دا‌که‌ند، و که‌وا‌یه‌کی قرمزبان له‌به‌ر کرد. ²⁹ئ‌ینجا تاج‌یکان له‌ د‌ر‌ک دروست‌کرد خست‌یه‌ سهر سهری، قام‌ش‌یکان دا‌یه ده‌ستی را‌ستی، له‌به‌رده‌می چۆکیان دا‌دا و گ‌الته‌یان پ‌ت ده‌کرد و ده‌یانگوت: «س‌لاو ئ‌ه‌ی پاشای په‌هودا!» ³⁰وه ت‌ف‌یان ل‌یک‌رد، قام‌یشه‌که‌یان بر‌د، و ده‌یانک‌شا به‌سهر‌یدا. ³¹د‌و‌ای ئه‌وه‌ی گ‌الته‌یان پ‌یک‌رد، که‌واکه‌یان له‌به‌ردا دا‌که‌ند، و ج‌له‌کانی خ‌و‌یان له‌ به‌ر‌کرد، و به‌ره‌و له‌ خ‌ا‌ج‌دان بر‌دیان. ³²له‌ کات‌یکدا سهر‌باز‌ه‌کان ده‌یان‌برد بۆ ئه‌وه‌ی له‌ خ‌ا‌ج‌ی بدن، پ‌یاو‌ت‌یکان ب‌ینی خه‌ل‌کی ق‌یره‌وان بوو ناوی ش‌یم‌و‌ن بوو، ناچار‌یان کرد خ‌ا‌جه‌که هه‌ل‌گ‌ر‌پ‌ت. ³³کات‌یک گه‌پ‌شته‌ ئ‌و شو‌پ‌ته‌ی که به‌ گۆل‌گۆسا ناسراوه، که پ‌تی ده‌وتر‌یت شو‌پ‌تی کاسه‌ سهر، ³⁴شه‌رابی ت‌یکه‌ل به‌ تا‌لا‌ویان دا‌یه یه‌شوا بۆ ئه‌وه‌ی ب‌یخا‌وته‌وه که تامی کرد، په‌ت‌یک‌رده‌وه ب‌یخا‌وته‌وه. ³⁵له‌ خ‌ا‌ج‌یان دا، پاشان ج‌له‌کانیان به‌ ت‌یره‌وش‌یک له‌تیوان خ‌و‌یان دا‌به‌ش کرد. ³⁶له‌و‌ئ دان‌یشتن و پاسه‌وان‌ییان ده‌کرد؛ ³⁷له‌ ژور سهر‌یه‌وه نو‌س‌راوه‌یه‌کیان هه‌لو‌اسی که تۆمه‌ته‌که‌ی له‌سهر بوو، له‌سهری نو‌س‌را‌وو: «ئ‌مه ئ‌ه‌وه یه‌شوا، پاشای په‌هودا». ³⁸له‌گه‌ل‌یدا دوو د‌زبان له‌ خ‌ا‌ج‌دا، په‌ک‌یک‌یان له‌ل‌ای را‌ست، و په‌ک‌یک‌یان له‌ل‌ای چه‌پ. ³⁹ئ‌ه‌وانه‌ی به‌ل‌ایدا ت‌ی‌ده‌په‌ر‌ین جو‌تیان پ‌ته‌دا، و سهر‌یان با‌ده‌دا ⁴⁰ده‌یانگوت: «ئ‌ه‌ی پرو‌خ‌ینه‌ری په‌ست‌گا و دروست که‌ره‌وه‌ی له‌ س‌ئ رۆژ‌دا، خ‌وت‌ ر‌زگار ب‌که! ئ‌ه‌گه‌ر تۆ رۆله‌ی خو‌دا‌یت له‌ خ‌ا‌جه‌که دا‌به‌زه!» ⁴¹سەرۆک کاهینه‌کان و مام‌و‌ستایانی ته‌ورات و پیران گ‌الته‌یان پ‌تی ده‌کرد و ده‌یانگوت: ⁴²«ئ‌و که‌سانی د‌یکه‌ی ر‌زگار کرد؛ به‌لام خ‌و‌ی نا‌نو‌ئی ر‌زگار‌ی ب‌یت! ئ‌ایا ئ‌و پاشای په‌سرائ‌یه‌ل؟ با ئ‌یستا له‌ خ‌ا‌ج دا‌به‌ز‌یت ئ‌یمه‌ش با‌وه‌ر‌مان پ‌تی ده‌پ‌ت! ⁴³ئ‌و پ‌شت به‌ خو‌دا ده‌به‌ست‌یت، با‌ر‌زگار‌ی ب‌کات ئ‌ه‌گه‌ر ده‌به‌وت! چونکه ئ‌و ده‌ب‌گوت: من رۆله‌ی خو‌دام!» ⁴⁴ئ‌و دوو د‌زانه‌ی له‌گه‌ل‌یدا له‌ خ‌ا‌ج درا‌و‌بوون به‌م هه‌مان ئ‌و قسه‌یه‌ گ‌الته‌یان پ‌ی‌ده‌کرد! ⁴⁵له‌ کات‌ر‌م‌یر د‌وا‌زه‌ی نیوه‌ر‌و تا کات‌ر‌م‌یر س‌پی پ‌اش‌نبوه‌ر‌و، تاریکی بال‌ی به‌سهر هه‌موو زه‌ویدا ک‌یشا. ⁴⁶نزیکه‌ی کات‌ر‌م‌یر س‌ئ یه‌شوا به‌ ده‌نگ‌یک‌ی مه‌زن ها‌واری کرد: «إِیْی، إِیْی، لَمَّا شَبَقْتَنِي؟» واته: «خو‌دا‌ی، من خو‌دا‌ی من، بۆچی به‌ج‌ته‌پ‌شت‌م؟» ⁴⁷له‌و کانه‌دا هه‌ند‌یک له‌وانه‌ی له‌و‌ئ وه‌ستا‌بوون گو‌تیان ل‌ئ بوو، گو‌تیان: «ئ‌و بانگی ئ‌یلیا ده‌کات!» ⁴⁸یه‌ک‌یک له‌وانه‌ ر‌ای‌کرد، و ئ‌یسه‌فه‌نج‌یک‌ی بر‌د و له‌ سهر‌کی هه‌ل‌ک‌یشا، و خست‌یه‌ سهر قام‌ش‌یک و پ‌ی‌یدا تا ب‌یخا‌وته‌وه؛ ⁴⁹به‌لام ئ‌ه‌وانی تر گو‌تیان: «وازی ل‌ئ ب‌ته‌! با بزانی ئ‌یلیا د‌یت ر‌زگار‌ی ب‌کات یا نا!» ⁵⁰ئ‌ینجا یه‌شوا دی‌سانه‌و به‌ ده‌نگ‌یک‌ی مه‌زن ها‌واری کرد، و گیانی به‌ ده‌سته‌وه‌دا. ⁵¹په‌رده‌ی په‌رست‌گاش له‌ سهر‌وه هه‌تا خ‌واره‌وه، دا‌برا و بوو به‌ دوو به‌شه‌وه، زه‌و‌یش له‌رز‌ی، و به‌رده‌کان در‌زبان ت‌ی‌بوو، ⁵²گۆره‌کان کرانه‌وه، و لاشه‌ی زۆر له‌ پ‌یر‌وزان که خه‌وت‌بوون هه‌ستانه‌وه؛ ⁵³کات‌یک له‌ گۆره‌کان ها‌ته‌ ده‌ره‌وه، د‌و‌ای هه‌ستانه‌وه‌ی یه‌شوا چوونه‌ ناو شاره‌ پ‌یر‌وزه‌که، و زۆر که‌س ب‌ینیان. ⁵⁴سهر‌یه‌له‌که و سهر‌باز‌ه‌کانی، که پاسه‌وانی یه‌شوا‌یان ده‌کرد، کات‌یک بوومه‌له‌ر‌زه و هه‌موو پرو‌ودا‌وه‌کانیان ب‌ینی تر‌س‌یک‌ی زۆریان ل‌ئ ن‌یشت، و گو‌تیان: «به‌راستی ئ‌مه‌ رۆله‌ی خو‌دا بوو!» ⁵⁵له‌ دووره‌وه، زۆر‌یک له‌ ژنه‌کان چا‌و‌د‌یر‌یان ده‌کرد تا بزانی چی پرو‌وده‌ات، که له‌ گه‌ل‌یه‌یه‌وه به‌د‌و‌ای یه‌شوا‌دا ها‌ت‌بوون بۆ خ‌زمه‌ت‌کردنی، ⁵⁶له‌ئ‌یواندا میر‌یامی مه‌گ‌ده‌ل‌ین، و میر‌یامی د‌ای‌کی یا‌کو‌ف و یه‌شوا، و د‌ای‌کی کورانی زه‌ف‌دی. ⁵⁷کات‌یک ئ‌ی‌واره‌هات، پ‌یاو‌ت‌یک ده‌وله‌مه‌ند له‌ شاری ر‌اما هات، ناوی بۆس‌پ بوو، قوتابی یه‌شوا بوو. ⁵⁸جا چووه‌ ل‌ای پ‌یلاتۆس بۆ ئه‌وه‌ی دا‌وی ته‌رم‌ی یه‌شوا ب‌کات. جا پ‌یلاتۆس فهرمانی دا که پ‌تی بدر‌یت بۆس‌پ ته‌رمه‌که‌ی بر‌د، و له‌ که‌تانیکی پاک‌دا پ‌ن‌چ‌ایه‌وه، ⁶⁰له‌و گۆره‌ نۆپ‌یه‌ی خ‌و‌ی ناشتی که له‌ تاشه‌به‌رد هه‌ل‌که‌ند‌رابوو؛ ئ‌ینجا به‌ر‌د‌یک‌ی گه‌وره‌ی گ‌لۆر کرد‌وه‌وه سهر‌ ده‌ر‌گای گۆره‌که، و پاشان ر‌و‌پ‌شت. ⁶¹میر‌یامی مه‌گ‌ده‌ل‌ین و میر‌یامه‌که‌ی ت‌ریش به‌رام‌یه‌ر گۆره‌که دان‌یشت‌بوون. ⁶²رۆژی دواتر، واته د‌و‌ای ناماده‌کاری بۆ شه‌بات، سەرۆک کاهینه‌کان و فهر‌سییه‌کان چوون بۆ ل‌ای پ‌یلاتۆس، گو‌تیان: «گه‌وره‌م. بیرمان

هاتهوه كه نهو چه واشه كاره كاتيك له ژياندا بووه وتی: دواى سى پروژ هه لده ستمه وه.⁶⁴ فه رمان بده تا پروژى سئيم گوره كه به پارټز راوى رابگيرټ، نه وهك قوتابيه كاني يتن و بيدزن، و به خلكى بلين: له نيو مردووه كان هه ستاو ته وه دوايين چه واشه كارى له يه كه م خراپتر ده يت.⁶⁵ پيلاتوس وه لامى دانه وه: «ئوه پاسه وان تان هه يه! كه واته وهك نه وهى ده يينن پروډن پاسه وانى بكن.»⁶⁶ جا چوون و گوره كه يان به باشى داخست، و به رده كه بان موړ كرد، و پاسه وان يان دانا.

¹ له يه کم رږژي ههفته دا، دواي کډتايي هاتني شه بات، ميريامي مه گدله لښ و ميريامه کهي تر چوون سهری گوره که بکن. ² بومه لره زه يه کی توند روویدا، چونکه فريشته يه کی په روه دگار له ناسمانه وه دابه زی، و به رده کهي لایرد و له سهری دانيشت. ³ ديمه نی فريشته که وهک بروسکه بوو، جله کهي وهک به فر سپی بوو. ⁴ نو سهر بازانه کی په پاسه وانی گوره که بوون کاتيک بينيان، ترسيان لښ نېشت و وهک مردوويان لښات. ⁵ فريشته که دلنبايی دا به ژنه کان و وتی: «مترسن. دوزانم که ټپوه به شوېن په شواي له خاچدراودا ده گه رږن. ⁶ لږه نيه، هه ستايه وه، وهک خوی فهرمووی. وهره نو شوپنه بينه که تييدا دانراوو. ⁷ خيرا برؤ و به قوتاييه کانی بلښ نو له نيو مردووه کان هه ستايه وه، نو هتا پيش ټپوه د پروات بو گه لیلی، له وئ ده بينن. نو هتا من پيم وتوون!» ⁸ پاشان دوو ژنه که به خيرا يی له گوره که دهرچوون، و به ترسيکی زور و خوښيه کی مهنه وه، رايانکرد بو لای قوتاييه کانی و مزده ی خوښيان هئا. ⁹ کاتيک دهرچوون مزده بدن به قوتاييه کانی، په شوا خوی چاوی پيان کهوت و فهرمووی: «سلاو!» جا هاتنه پيشه وه و ده ستیان به پييه کانيه وه گرت، و کړنوشيان بو برد. ¹⁰ ټينجا په شوا پيی فهرموون: «مترسن! برؤن به براکانم بلښ بچنه گه لیلی، له وئ ده بينن!» ¹¹ کاتيک دوو ژنه که له وئ رويشتن، هه نديک له پاسه وانه کان چوونه ناو شاره که و هه موو شتيکیان به سهرؤک کاهينه کان گوت نو هوی که بوو. ¹² سهرؤک کاهينه کان و پيران کوږونه وه و راوټريان کرد سهاره ت بهو بابه ته. پاشان پاره يه کی زوربان وهک به رتيل دايه سهر بازه کان، ¹³ پيان گوتن. «بلښ: له شه ودا کاتيک ټيمه نوستيوين قوتاييه کانی هاتن و دزيان!» ¹⁴ نه گهر هوال بگاته فرمانيره و، ټيمه به رگريتان لږده که يښ، له ههر زياتيک پارټراو ده بڼ. ¹⁵ سهر بازه کان پاره که يان برد، نو هويان نه جامدا که فترکراوون. نو هم دنگوږه تا نه مړوش له ناو په هودا بلاوه. ¹⁶ سهاره ت به يازده قوتاييه که، چوونه ناوچه ی گه لیلی، بو نو چپايی که په شوا بوی دباری کردبوون. ¹⁷ کاتيک بينيان، کړوشيان بو برد. به لام هه نديکیان گومانيان هه بوو، ¹⁸ ټينجا په شوا هاته پيشه وه و پيی فهرموون: «هه موو ده سه لاتيکم پدراوه له ناسمان و له سهر زه وی. ¹⁹ که واته برؤن، هه موو نه ته وه کان فترکرن، له ناويان هه لکيشن به ناوی باوک و رؤله و گيانی پيرؤر. ²⁰ فتران بکن با کار بکن به هه موو نو شتانه کی که رامسپاردوون. نو هتا من هه موو رږژيک له گه لئانم هه تا کډتايي زه مانه!»

Mark

Chapter 1

¹ نه مه سهره تاي مزگيني په شواي مه سيحي رږلوی خودايه: ² هه روهک چؤن له په رتوکی نيشايا نوسراوه: «من نږدراوی خؤم له پيشته وه دهنرم نو هوی رښکات بو ناماده ده کات؛ که سيک له چؤله وانی بانگه واز ده کات: رښکا بو هاتني په روه ردار ناماده بکن، رښکه کانی بو رښکخن!» ³ يو خه نانی له ناوه لکيش له بياباندا دهرکهوت بانگی بو له ناوه لکيشان دهرکرد بو لږخوشبون و پاشگه زبونونه له گوناوه کانيان. ⁴ خه لکی هه موو گونده کانی په هوديا و هه موو يورشه لایم ده هاتنه لای، دانيان به گوناوه کانياندا دنا و له سهر دهستی نو له روبراری نردن له ناوه لده کيشران. ⁵ يو خه نان نو جلوه رگه کی له بهری دهرکرد له موی وشتر بوو، پشيتيکی چه رميشی له ناو قه دی ده به ست، کوله و هه نگوینی کڼوی دهرخوار. ⁶ نامؤزگاری دهرکردن و ده بگوت: «له دواي من که سيک دپت زور له من به توانره، تنانته من شايه نی نو هه نيم دايه نو ټيمه وه قه تانی پلاوه کانی بو بکه موه. ⁷ من له ناوان هه لده کيشم؛ به لام نو له گيانی پيرؤزان هه لده کيشيت.» ⁸ له و رږژاندا په شوا له ناسيره وه هات که سهر به ناوچه ی گه لیلی، له روبراری نردن له سهر دهستی يو خه نان له ناوه لکيشرا. ⁹ هه رکه په شوا له ناوه که هاته دهره وه، بينی ناسمان کرايه وه، گيانی پيرؤز هه روهک کؤتريک دابه زيه سهری، ¹⁰ ده ننگيش له ناسمانه کانه وه هات: «تو رږلوی خو شه ويستی منی به تو زور خوشحالم!» ¹¹ له و کانه دا گيان په شواي برد بو چؤله وانی، ¹² چل رږژ له وئ مایه وه شه پتان له وئ تاقی دهرکده وه. له و کانه که له ناو گيانله به راندا بوو فريشته کان خزمه تيان دهرکرد. ¹³ دواي ده ستگيرکردنی يو خه نان، په شوا هاته ناوچه ی گه لیلی، و مزگيني خوداي راگه ياند دهی فهرموو: ¹⁴ «کاته که هاتوته دی و پاشايه تی خودا نزیک بوته وه. پاشگه ز بينه وه باوه ر به مزگينيه به ټن!» ¹⁵ کاتيک په شوا به که ناری دهرپاچه ی گه ليليدا دهرويشت، شيمون و ناندريای برای بينی، توربان فريده دايه ناو دهرپاچه که، چونکه راوچی بوون. ¹⁶ په شوا پيی فهرموون: «وهرن شوينم بکن، ده تانکه مه راوکه ری مرؤف!» ¹⁷ ده سته جئ توره کانيان به جښت و شوپنی کهوتن. ¹⁸ ټينجا که ميک دورکه و ته وه، ياکؤفی برای زه قدی و يو خه نای برای بينی له ناو به له ميکدا توره که ی خؤيان چاک دهرکده وه، ¹⁹ له و کانه دا بانگی کردن، نو انيش زه قدی باوکيان له گه ل کړکاره کانی ناو به له مه که به جښت و شوپنی کهوتن. ²⁰ پاشان رويشتن بو شاری که فهرناخوم. چونه ناوشاره که، و له رږژي شه باندا، چوه که نيشته و دهستی کرد به فترکردنيان. ²¹ ناماده بووان له فترکردنه کهي سهرسام بوون، چونکه به ده سه لانه وه فیری دهرکردن نهک وه کو مامؤستايانی ته ورات. ²² له که نيشته که ياندا که سيکی لږبوو گيانی پيسی تييدا بوو، له پير هاواری کرد ²³ گوتی: «په شواي ناسيره یی چيت ليمان ده وټ؟ هاتوی له ناومان بيه يټ؟ دوزانم تو کڼی. پيرؤزه کهي خودايټ!» ²⁴ په شوا لږی راخوری و فهرمووی: «بيدهنگ به لږی وهره دهره وه!» ²⁵ گيانه پيسه که ش قی له پياوه که هئاو، به ده نگی به رز هاواری کرد، و لږی هاته دهره وه. ²⁶ هه موو سهرسام بوون و له يه کيان پرسى: «نه مه چه؟ فترکردنکی نوټيه، به ده سه لانه وه فرمان به گيانه پيسه کانيش ده وادو گوترايه لی ده بڼ!» ²⁷ په کسهر ناويانگی په شوا به هه موو ناوچه ی دهروربه ی گه ليليدا بلاو بووه. ²⁸ له و کانه دا که نيشته که يان به جښت، چوونه مالی شيمون و ناندريای، ياکوف و يو خه ناشيان له گه ل بوو. ²⁹ خه سوی شيمون له ناو جيگه دا که و تيوو، تاي هه بوو. له و کانه دا به په شوايان راگه ياند. ³⁰ نو ویش هات لږی نزیک بووه، دهستی گرت و هه ليستاند. هه رله و کانه دا تايه که به ريدا، نو ویش هه ستاو دهستی کرد به خزمه ت کردنيان. ³¹ ټپواره درهنگان له پاش رږژ ناو بون، هه موو خه لکی له لای کوږونه وه نو هه که سانه يان بو ده هئا که گيانی پيسيان تييدا بوو، ³² هه موو دانيشتوانی شاره که له بهر دهرگا کوږونه وه. ³³ ژماره يه کی زورنه خوشی به جوړه ها دهرده وه چاک کردوه، و زور خوی دهرکرد و رښکای نه دا به ختوه کان بدوين،

چونکه ده يانزانی کښه.³⁵ له بهر به يانی پرؤزی دواتردا که هښستا تاريک بوو ههستا، چوو ه جڼگايه کی چؤل و لهوئ دهستی به نزا کرد.
³⁶ شيمؤن و هاورپکانی به شوپنيدا گهران. کاتيک دؤزيانه وه پښانگوت: ³⁷ «هممويان داواتده کهن!» ³⁸ يه شوا پښی فهرموون: «وهرن با
 برؤبن بؤ گونده کانی دهوروبهر تاکوو له وښ مزگښی بدهم. چونکه من بؤ ئمه هاتوم.» ³⁹ ئينجا روښت و له همموو که نيشته کانی
 گه لیلی مزگښی دا، و خپوی دهرده کرد. ⁴⁰ پياوڼک هاته لای نه خوښی گولی هه بوو لښی پارايه وه. له بهر ده می چؤکی دادا و پښی گوت: «
 نه گهر ته وښت ده توانی پاکم بکه يته وه!» ⁴¹ يه شوا به زه بهی پښدا هاته وه و دهستی درښ کرد و دهستی لښا و پښی فهرموو: «دهمه وښت، پاک
 بهر وه!» ⁴² ههر که قسه ی کرد ده سته جڼ پاک بؤوه. ⁴³ دواي ئه وهی که يه شوا پياوه که ی به توندی ئاگادار کرده وه و بهر پښی کرد ⁴⁴ پښی
 فهرموو: «ئاگادار به! هيچ شتيک به کهس مه لئ، به لام يرؤ خؤت پيشانی کاهين بده، بؤ پاک بوونه وه کهت ئه و قوربانیه ی موشه
 فهرمانی کردووه بيکه، وهک شابه تيهک بؤيان!» ⁴⁵ به لام ئه و، روښت و دهستی به جار دان و بلاو کردنه وهی ئه م هه واله کرد، له بهر ئه وهی
 يه شوا نه توانی به ئاشکرا بجښته ناوهيچ شارپک، به لکو له دهره وه له شوپنه چؤل ه کاندابوو، خه لکښ له همموو لايه که وه ده هاته لای.

¹دوای چەند ڕۆژێک، یەشوا گەڕایەووە بۆ شارێ کە فەرنەخۆم. هەوڵە کە بۆووە کە ئەو لە مەلەووە،² خەڵکیکی زۆرکۆبوونەووە، شوێنی یەک کەس نەدەبوو، تەنانت لە بەردەرگاش. ئەویش دەستی کرد بە باس کردنی وشەیی خودا بۆیان.³ ئەو کاتەدا کابرایەکی ئیفلجیان ھێنایە لای بە چوار کەس ھەڵیان گرتبوو.⁴ بەلام بە ھۆی زۆری خەڵکە کەووە نەیان توانی لێی نزیک بینەو. جا کونێکی گەورەیان کردە سەربانی ئەو شوێنە کە یەشوای لێبوو، نوێنە کەیان شۆر کردەووە کە پیاو ئیفلجە کە لە سەر بوو.⁵ کاتێک یەشوا باوەری ئەوانی بینی، بە ئیفلجە کە فەرموو: «کۆرم گوناھە کانت بە خشران!»⁶ ھەندێک لە مامۆستایانی تەورات کە لەوێ دانیشتیوون، لە دلی خۆیاندا گوتیان: «بۆچی ئەم پیاو بەم شێوە بە دەوێت؟ ئەو و شانی دەلیت کوفرە! جگە لە خودا کێ دەتوانێت لە گوناھە خۆش بێت؟»⁸ یەشوا لە گیانیەووە زانی کە ئەوان لە دلیاندا چۆن بیر دەکەنەووە، پرسیاری لێکردن: «بۆچی لە دلیاندا بیر لەم شتانە دەکەنەووە؟»⁹ کامیان ئاساترە بە ئیفلجە کە بگوترێت: گوناھە کانت بە خشران، یان بگوترێت: ھەستە و نوێنە کەت ھەلگرە و یرۆ؟¹⁰ بۆیە وام گوت تا بزانی ڕۆلە مرۆف لە سەرزەوی دەسەلاتی بە خشیانی گوناھەیی ھەبە. پاشان بە ئیفلجە کە فەرموو: «پێت دەلێم: ھەستە نوێنە کەت ھەلگرە، و یرۆ بۆ مەلەو!»¹² ئەویش دەستەبەجێ ھەستا، نوێنە کە ھەلگرە، و لە بەرچاوی ھەموویان رۆشت. بە شێوەیەک ھەموویان سەرسام بوون و ستایشی خودایان کرد و گوتیان: «ھەرگیز شتی وامان نەبینووە!»¹³ دووبارە یەشوا چوو بۆ کەناری دەریاچە کە، خەڵکە ھەموو لێی کۆبوونەووە. ئەویش دەستی کرد بە فێرکردن. ئەو کاتی رۆشتنیدا، لێقی کۆری ھەلقای بینی لە شوێنی باجگران دانیشتیو، پێی فەرموو: «شوێنم بکەو!» ئەویش ھەستا و شوێنی کەوت.¹⁵ لە کاتێکدا یەشوا لە مالی لێقی دانیشتیو، زۆریک لە باجگران و گوناھباران لەگەڵ ئەو و قوتابیەکانی دانیشتیوون، چونکە زۆریک کە لەوێ بوون بەدوایدا ڕۆشتیوون.¹⁶ کاتێک مامۆستایانی تەورات و فەریسیەکان یەشوایانی بینی لەگەڵ باجگران و گوناھباران نان دەخوات، بە قوتابیەکانی ئەویان گوت: «بۆچی لەگەڵ باجگر و گوناھباران نان دەخوات؟»¹⁷ یەشوا گوتی لێبوو، وەلامی دا یەو: «تەندرووستەکان نین کە پێوستیان بە پزیشکە، بەلکو نەخۆشەکان. من نەھاتووم راستو دروستەکان بانگھێشت بکەم بەلکو گوناھباران!»¹⁸ کاتێک قوتابیەکانی یۆحەنان و فەریسیەکان بە ڕۆژو بوون، ھەندێک ھاتنە لای یەشوای لێیان پرسی: «بۆچی قوتابیەکانی یۆحەنان و فەریسیەکان بە ڕۆژو ئەبن، بەلام قوتابیەکانی تۆ بە ڕۆژو نابن؟»¹⁹ وەلامی دانەو: «تایا بنەمالە زوا دەتوانن بە ڕۆژو بن؟ مادەم زوا لە نێوانیاندا نەتوانن بە ڕۆژو بن.²⁰ بەلام ڕۆژانێک دیت کە زوا لە نێوانیاندا ھەلەدەگیرێت. ئەوسا بە ڕۆژو دەبن.²¹ کەس کراسی کۆن بە قوماشی نوێ پینە ناکات، چونکە پینە نوێیە کە لە کراسە کۆنە کە ڕادەکێشێت، و ڕاویە کە خراپتر دەکات!²² کەس شیش شەرابی نوێ ناکاتە ناو پێستە کۆنەو، ئەگینا شەرابە کە پێستە کە دەدرێت، شەرابە کە دەرژێت و پێستە کە خراپ دەکات. بەلکو شەرابی نوێ دەکرێتە پێستە نوێ.»²³ لە یەکێک لە شەباتەکاندا یەشوا بە ناو کێلگەکاندا تێدەپەری، قوتابیەکانی بە ڕێگاوە دەستیان کرد بە پرواندنی گۆلە گەنم.²⁴ فەریسیەکان بە یەشوایان گوت: «بروانە! بۆچی قوتابیەکان شتی دەکەن کە لە شەباتدا ڕێگە پێدراو نەبێ؟»²⁵ وەلامی دانەو: «تایا ئێوە نەتانخوێندۆتەو کە داڤید و ھارێکانی لە کاتی پێوستی و برسییدا چیان کرد؟»²⁶ چۆن چوو ناو مالی خودا، لە سەردەمی ئەڤیاتاری سەرۆک کاھین، نانی پێشکەشکراویان خوارد کە ڕێگە پێدراو نییە بخورێت تەنھا بۆ کاھینەکان نەبێت، بەلام دا یە ھاوڵەکانی و ئەوانیش خواردیان؟»²⁷ پاشان پێی فەرموون: «شەبات بۆ مرۆف بەدی ھێنراو، نەک مرۆف بپێتە کۆیلە شەبات. ڕۆلە مرۆف پەرەردگاری شەبات!»²⁸

¹ يەشوا جارتىكتىر چوۋە ناۋ كەنىشت. پياۋىك لەۋى بوۋ دەستى وشك بېۋو. ² ھەندئ لە ئامادەبوۋان چاۋدېرىيان دەكرد تاكو بزانن ئەۋ پياۋە لە شەباتدا چاك دەكاتەۋە، بۇ ئەۋە تاۋانبارى بكەن. ³ يەشوا بە پياۋە دەست وشك بوۋەكەى فەرموو: «لە ناۋە پراست پراۋەستە!» ⁴ پاشان پرسىارى لىكردن: «لە شەباتدا كاميان رىگە پىدراۋە كارى چاكە يان خراپە؟ پرزگاركردى ژبان يان كوشتن؟» ھەموۋان بىدەنگ بوۋن. ⁵ يەشوا بە توۋرەيىۋە ئاۋرى داۋەۋە و سەبرىكردن لەبەر دلىرەقپيان غەمبار بوۋ، بە پياۋەكەى فەرموو: «دەستت درىژ بكة!» ئەۋىش دەستى درىژ كرد، و چاك بوۋە. ⁶ دەستبەجى فەرىسىيەكان چۈنە دەرەۋە و لەگەل ھىرۋدبىيەكان، پىلانىان گىپرا كە چۈن بىكوژن. ⁷ يەشوا و قوتابىيەكان گەرانەۋە بەرەۋ دەرپاچەكە. خەللىكى زۆر لە ناۋچەكانى گەللى و يەھودىا شوپنى كەۋتن ⁸ لە يۆرشەلايم و ئىدوما و ئەۋدىۋى پروبارى ئەردەن، خەللىكى زۆرىش لە ناۋچەكانى سور و سىدۆن بەدۋايدا ھاتبوۋن، ھەموۋ ئەۋ كارانەيان بىستىۋو كە ئەنجامى دابوۋ. ⁹ چا يەشوا فەرمىانى بەقوتابىيەكانى كرد كە بەلەمىكى بچوۋكى بۇ ئامادە بكەن، بۇ ئەۋەى خەللكە قەرەبالغى نەكەن، ¹⁰ لەبەر ئەۋەى زۆر كەسى چاك كرىۋوۋە، ۋە ھەركەسىك نەخۇش بۋايە بە پەلە دەھات تاكو دەستى لىدات. ¹¹ ئەۋ كەسانەى كە گيانى پىسيان تىدابوۋ كاتىك دەيانىنى كىرۋىشان بۇ دەبرد، ۋەھواريان دەكرد: «تۆرۋلەى خودايت!» ¹² ئەۋىش بە تۈندى ئاگادارى دەكرىنەۋە كە كارەكەى بەنەئى بھىلنەۋە. ¹³ پاشان يەشوا چوۋە سەر كىۋىك، و ئەۋانەى بانگ كرد كە خۇى دەۋىست، ئەۋانىش چۈنە لاي. ¹⁴ دۋازدەى ھەلېژارد تاكو ياۋەرى بن و بىانئىرت بۇ مرگىتى دان، ¹⁵ ۋە دەسەلتان ھەپىت بۇ دەركردى خىۋەكان. ¹⁶ ئەۋ دۋازدە كەسەى ھەلېژاردن، ئەمانە بوۋن: شىمۆن، كە ناۋى لىنا پەترۆ، ¹⁷ ياكۋفى كورى زەفدى، و يۆخەناى براى، كە ناۋى لىنان بۋانەرگس، ۋاتا كورانى ھەۋرەترىشقە، ¹⁸ ئاندريا، فىلېپپۇس، بەرتۆلمىۋ، مەتا، تۆما، ياكۋفى كورى ھەلفاى، تەداۋس، شىمۆنى كانەۋى، ¹⁹ يەھوداى ئىسخرىۋتى ئەۋەى ئاپاكى لەيەشوا كرد. ²⁰ پاشان يەشوا گەرايەۋە بۇ مالىۋە، و دېسان خەللىكى زۆرى لى كۆبۋوۋە، بە رادەبەك يەشۋاۋ قوتابىيەكانى نەپانتۋانى نان بخۆن. ²¹ كاتىك كەسوكارى بىستيان، ھاتن بىيەنەۋە، چۈنكە دەيانگوت مېشكى تىكچوۋە. ²² مامۋستيانى تەۋرانتىش كە لە يۆرشەلايم ھاتبوۋن، گوتيان: «بەغلزەبۋى تىدايە، بە سەرۋكى خىۋەكان خىۋەكان دەرەكات!» ²³ بانگى لاي خۇى كردن و بە نمۋنە قسەى بۇ كردن، فەرموو: «شەپتان چۈن دەۋانئىت شەپتان دەرېكات؟» ²⁴ ئەگەر شانشىتېك دوۋبەرەكى تىبىكەۋىت، ئەۋ شانشىنە ناتۋانئى خۇى رابگرىت. ²⁵ ئەگەر مالىكىش دوۋبەرەكى تىبىكەۋىت، ئەۋ مالى ناتۋانئىت خۇى رابگرىت. ²⁶ ئەگەر شەپتان لە خۇى ھەلگەرايەۋە و دوۋبەرەكى تىكەۋت، ئەۋە ناتۋانئىت خۇى رابگرىت، بەلكو كۆتايى پى دىت! ²⁷ كەسىش ناتۋانئىت بچىتە مالى پياۋىكى بەھىز شتەكانى تالان بكات ئەگەرئەۋ پياۋە بەھىزە يەكەم جار نەبەستىتەۋە. ئىنجا مالىكەى تالان بكات. ²⁸ راستىتان پىدەلېم: ھەموۋ گوناھەكانى مرۋقەكان دەبەخشىرت، تەنانت ئەۋ قسەۋ كوفرانەى كە دەلېن. ²⁹ بەلام ھەركەسىك سوۋكاپەتى بە گيانى پىرۋز بكات، ھەرگىز نابەخشىرت، بەلكو بۇ ھەتاھەتايە سزا دەدرىت. ³⁰ چۈنكە گوتيان: «گيانى پىسى تىدا!» ³¹ براكانى و دايكى ھاتن، و لە دەرەۋەى مالىكە ۋەستان و نارديان تاۋەكو بانگى بكەن. ³² خەللىكى زۆر لە دەۋرى دانىشتىۋن، و پىيان گوت: «داپكت و براكانت لە دەرەۋەن و داۋات دەكەن!» ³³ ۋەلامى دانەۋە: «داپكم و براكانم كىن؟» ³⁴ پاشان سەپرى ئەۋ خەللكە زۆرى كرد كە لە دەۋرى دانىشتىۋن و فەرموو: «داپك و براى من ئەمانەن، ³⁵ ئەۋەى خواستى خودا جىبەجى بكات، ئەۋە براۋ خوشك و داپكمە!»

¹ پاشان دهستی کرد به فیرکردنی خه‌لک له که ناری ده‌ریاچه‌که، خه‌لک‌یکی زۆرله ده‌وری کۆبوونه‌وه، تا وایله‌هاات چوو له‌هه‌له‌م‌یک دانیشته که له‌ئاوه‌که‌دا بوو، هه‌موویان کۆبوونه‌وه له‌رۆخی ده‌ریاچه‌که. ² به‌نموونه زۆر شتی فیرکردن. وه‌ئوه‌ی له‌فیرکردنه‌که‌یدا پیتی وتن: ³ «گویی بگرن! جوتیاریک چوو ده‌روهه‌ تۆو بکات. ⁴ که‌ تۆوی ده‌وه‌شاند، هه‌ندیکی که‌وته‌ سه‌ر رێگا، بالنده‌ش هاتن و خواردیان. ⁵ هه‌ندیکیش که‌وته‌ سه‌رزه‌ویه‌کی به‌رده‌لان که‌ خۆلی که‌م بوو خپرا سه‌ریان ده‌رکرد، چونکه‌ زه‌ویه‌کی قوول نه‌بوو. ⁶ به‌لام که‌ رۆژ هه‌له‌هاات سووتان، و وشک بوون چونکه‌ ره‌گیان نه‌بوو. ⁷ هه‌ندیکیشیان که‌وته‌ نۆو درکه‌کان، درکه‌کان گه‌وره‌ بوون و خنک‌اندیان، و به‌ره‌میان نه‌دا. ⁸ هه‌ندیکیش که‌وته‌ سه‌ر زه‌ویه‌کی باش، پرووان و گه‌شه‌یان کرد و به‌ره‌میاندا، یه‌ک به‌ سی، و یه‌ک به‌ شه‌ست، و یه‌ک به‌ سه‌د». ⁹ پاشان فه‌رمووی: «ئوه‌ی گوپی هه‌به‌ به‌ بۆ بیستن، با بیستیت!» ¹⁰ کاتیک یه‌شوا به‌ تنه‌ها بوو، ئه‌وانه‌ی له‌ ده‌رویشتی بوون له‌گه‌ل دوازه‌ قوتابییه‌که‌ له‌ مه‌به‌ستی نموونه‌ پخ ده‌گوتریت، ¹¹ پیتی فه‌رموون: «به‌ ئیوه‌ دراوه‌ نه‌یتی شانشینی خودا بزائن. به‌لام ئه‌وانه‌ی له‌ ده‌روه‌ن، هه‌موو شتیکیان به‌ نموونه‌ پخ ده‌گوتریت، ¹² ئه‌وانه‌ی: به‌ سه‌یرکردن سه‌یرده‌که‌ن به‌لام نابین، به‌ بیستن ده‌بیستن به‌لام تیناگه‌ن، نه‌وه‌ک پاشگه‌ز بینه‌وه‌ وله‌ گوناهه‌کانیان خۆش بم!» ¹³ پیتی فه‌رموون: «ئایا له‌م نموونه‌یه‌ تینه‌گه‌یشتن؟ باشه‌ چۆن له‌ نموونه‌کانی دیکه‌ تیده‌گه‌ن؟» ¹⁴ جوتیاره‌که‌ وشه‌ی خودا تۆو ده‌کات. ¹⁵ هه‌ندیک که‌س وه‌کو نه‌و تۆوانه‌ن که‌ ده‌که‌ونه‌ سه‌ر رێگا، کاتیک ده‌بیستن وشه‌یان دیت و ئه‌و وشه‌یه‌ ده‌رفینیت که‌ تیناندا چنדרاوه‌. ¹⁶ ئه‌وانه‌ی دیکه‌ که‌ له‌سه‌ر زه‌ویه‌ به‌رده‌لانکه‌ چنדרان، ئه‌وانه‌ن که‌ وشه‌که‌ ده‌بیستن و به‌ خۆشیه‌وه‌ وه‌ریده‌گرن، ¹⁷ به‌لام له‌ناخاندان ره‌گیان دانه‌کوتاوه‌، تنه‌ها بۆ ماوه‌یه‌کن ده‌مپنه‌وه‌. کاتیک له‌به‌ر وشه‌که‌ تووشی ته‌نگانه‌ و چه‌وسانه‌وه‌ ده‌بن، یه‌کسه‌ر ده‌بیته‌ کۆسپ بۆیان. ¹⁸ ئه‌وانه‌ی دیکه‌ که‌ له‌نۆو درکه‌کاندا چاندران، ئه‌وه‌ن که‌ وشه‌که‌ ده‌بیستن، ¹⁹ به‌لام خه‌می ژبانی ئیستا و فربوخاردنی ده‌وله‌مه‌ندی و ئاره‌زووی شته‌کانی دیکه‌، دینه‌ ناوه‌وه‌ و وشه‌که‌ ده‌خنکین، ئیتر بێ به‌ره‌م ده‌بن. ²⁰ ئه‌وانه‌ی دیکه‌ که‌ له‌سه‌ر زه‌ویه‌کی باش چاندران، ئه‌وانه‌ن که‌ وشه‌که‌ ده‌بیستن و وه‌ریده‌گرن و به‌ره‌م ده‌دن، یه‌ک به‌ سی و یه‌ک به‌ شه‌ست، و یه‌ک به‌ سه‌د». ²¹ تینجا پیتی فه‌رموون: «ئایا چرا ده‌هینرتته‌ زووره‌وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی بخرتته‌ ژێر سه‌به‌ته‌ یان ژێر جیگا؟ ئایا له‌سه‌ر چرادان دانانرتیت؟» ²² چونکه‌ هیچ شتیکی شاراه‌ نیه‌ که‌ ناشکرا نه‌بیت، هیچ نه‌یتیه‌ک نیه‌ ده‌رنه‌که‌وت! ²³ ئه‌وه‌ی گوپی هه‌یه‌ بۆ بیستن، با بیستیت!» ²⁴ هه‌روه‌ها پیتی فه‌رموون: «و ربابان له‌وه‌ی ده‌بیستن. به‌و پتوانه‌یه‌ی بۆ خه‌لک ده‌بیستن، بۆتان ده‌پۆرتته‌وه‌ و بۆتان زیاد ده‌کریت. ²⁵ چونکه‌ ئه‌وه‌ی هه‌یه‌تی زیاتری پیتی ده‌دریت، ئه‌وه‌ش که‌ نیه‌تی، ته‌نانه‌ت ئه‌وه‌ی هه‌شیه‌تی لێی ده‌سه‌ندرته‌وه‌». ²⁶ هه‌روه‌ها فه‌رمووی: «شانشینی خودا له‌ مرۆفیک ده‌چیت تۆو بوه‌شپینته‌ سه‌ر زه‌وی، ²⁷ شه‌و ده‌خه‌وت بۆ به‌یانی که‌ هه‌لده‌ستیت، تۆوه‌که‌ سه‌ری ده‌رکردوه‌ و گه‌شه‌ ده‌کات ئه‌وبش نازانیت چۆن رویداوه‌. ²⁸ زه‌وی له‌ خۆیه‌وه‌ به‌ره‌م ده‌دات، یه‌که‌م جار گیا سه‌ر ده‌رده‌کات، پاشان گوله‌گه‌نم، پاشان له‌ گوله‌گه‌نمه‌که‌دا گه‌نمی پیر. ²⁹ به‌لام کاتیک به‌ره‌که‌ پیده‌گات، ده‌سته‌جئ داسی لئ گیر ده‌کات چونکه‌ کانی دروینه‌ی هاتوه‌». ³⁰ هه‌روه‌ها فه‌رمووی: «شانشینی خودا له‌ چی ده‌چیت، به‌ چ نموونه‌یه‌ک به‌راوردی بکه‌ین؟» ³¹ شانشینی خودا له‌ ده‌نکه‌ خه‌رده‌لێک ده‌چیت، که‌ له‌سه‌ر زه‌وی تۆو ده‌کریت له‌ هه‌موو تۆوه‌کانی سه‌ر زه‌وی بچووکتره‌، ³² کاتیک ده‌چنדרیت، لقو پۆی گه‌وره‌تر ده‌رده‌کات، به‌ شپۆیه‌ک بالنده‌ی ئاسمان ده‌توانن له‌ژێر سببه‌ریدا هه‌لانه‌ بکه‌ن». ³³ به‌ زۆرێک له‌م جوړه‌ نموونه‌ به‌شوا قسه‌ی بۆ خه‌لکه‌که‌ ده‌کرد تا ئه‌وه‌نده‌ی توانای گوپرتیان هه‌بوو. ³⁴ به‌بێ نموونه‌ قسه‌ی بۆ نه‌ده‌کردن. به‌لام هه‌موو شتیکی بۆ قوتابییه‌کانی پروون ده‌کردوه‌ کاتیک به‌ تنه‌ها له‌گه‌لیان ده‌بوو. ³⁵ هه‌ره‌همان رۆژ که‌ ئیواره‌ داهاات، به‌ قوتابییه‌کانی فه‌رمو: «با به‌ره‌نه‌وه‌ بۆ ئه‌وبه‌ر!» ³⁶ کاتیک خه‌لکه‌که‌یان به‌جته‌یشته‌، له‌گه‌ل خۆیان بردیان بۆ ناو به‌لمه‌که‌ که‌ له‌ وێبوو. هه‌روه‌ها به‌له‌می دیکه‌شی له‌گه‌ل بوو. ³⁷ زرباتیکی توند هه‌لیکرد، و شه‌پۆله‌کان به‌ توندی له‌ به‌لمه‌که‌یان ده‌دا به‌جۆرێک که‌ خه‌ریک بوو پیر بیت له‌ ئاو. ³⁸ یه‌شوا له‌ دواوه‌ی به‌لمه‌که‌ سه‌ری له‌سه‌ر سه‌رینیک داناووه‌ خه‌وتبوو. هه‌لیانساند و پتیاان گوت: «مامۆستا، به‌لاته‌وه‌ گرنگ نیه‌ ئه‌گه‌ر ئیمه‌ له‌ناو بچین؟» ³⁹ ئه‌وبش هه‌ستا، و له‌ ره‌شه‌باکه‌ی راخوری، و به‌ ده‌ریا که‌ی فه‌رمو: «پیده‌نگ به‌. و هه‌من به‌!» ره‌شه‌باکه‌ وه‌ستا و بووه‌ هه‌مینیه‌کی ته‌واو. ⁴⁰ پاشان پیتی فه‌رموون: «بۆچی ئه‌وه‌نده‌ ده‌ترسن؟ چۆن باوه‌رتان نیه‌؟» ⁴¹ ئه‌وانیش زۆر ترسان، و به‌ یه‌کتیریان ده‌گوت: «ئمه‌ کتیه‌، ته‌نانه‌ت با و ده‌ریاش گوپرایه‌لی ده‌بن؟»

¹ ئىنجا گەيشتە ئوبەرى دەرياچەكە، بۇ ھەرمى گەراسىن. ² كاتىك لە بەلمەكە دابەزى، لەو كاتەدا لەناو گۆرستان پياوئىكى پىنگەيشت كە گيانى پىسى تىدابوو، ³ لەناو گۆرستاندا دەژبا. كەس نەيدەتوانى چىتر بىبەستىتەو تەنانت بە زنجىرىش. ⁴ زۆر جار بە كۆت و زنجىر دەبەسترايەو، بەلام زنجىرەكانى دەپساند و كۆتەكانىشى دەشكاند، كەس نەيدەتوانى بەسەرىدا زال يىت. ⁵ شەو و رۆژ بەردەوام لەناو گۆرستان و لە چىكاندا بوو، ھاواری دەكرد و بە بەرد لەشى خۆى برىندار دەكرد. ⁶ كاتىك لە دوورەو پەشواى بىنى، رايكرد و كىرئوشى بۇ برد، ⁷ بە دەنگىكى بەرز ھاواری كرد: «چىت لە من دەوت ئەي پەشواى رۆلەي خوداي بەرز؟ سوئندت دەدەم بە خودا ئەشكەنچەم مەدە!» ⁸ چونكە پەشوا پىي فەرمووبوو: «ئەي گيانى پىس، لە مرۆفەكە وەرە دەروە!» ⁹ پەشوا پرسىارى لىكرد: «ناوت چىيە؟» وەلامى دابەو: «ناوم لىگىيۆنە چونكە ئىمە لەشكرىكى گەورەين!» ¹⁰ گيانە پىسەكان لىي پارانەو و داوايان لىكرد نەيانئىرتتە دەروەي ناوچەكە. ¹¹ لەوئى رانە بەرازىكى گەورە لە شاخەكە دەلەوەرەن، ¹² گيانە پىسەكان لە پەشوا پارانەو: «بمانئىرە ناو بەرازەكان با بچىنە ناويان!» ¹³ ئەويش رىگەي دان. گيانەپىسەكان ھاتنە دەروە و چوونە ناو بەرازەكان، ئىنجا بە خىرايى لە قەدپالى چىاكەو بۇ ناو دەرياچەكە، ھەلدېران و خنكان. رانەكە نىزىكەي دوو ھەزار سەر دەبوون. ¹⁴ شوانى بەرازەكان رايانكرد و ھەواليان دا بە شار و گوندەكان. خەلكەكەش ھاتن تاكو ئەو بىنن كە پروويداو، ¹⁵ ھاتنە لاي پەشوا، بىنپان ئەوئەي لەشكرىكى گيانى پىسى تىدابوو دانىشتوو و پۆشەيە و ئەفلى تەواو، ترس دايگرتن. ¹⁶ ئەوانەي بىنپان پىيان وتن چى بەسەر شىتەكە و بەرازەكاندا ھاتوو ¹⁷ ئەوانىش داوايان لە پەشوا كرد لە ناوچەكەيان پروات. ¹⁸ كاتىك سواری بەلمەكە دەبوو، ئەو كەسەي كە پىشتر گيانى پىسى تىدابوو لىي پارايەو كە لەگەلى يىت. ¹⁹ رىگاي پىنەدا، بەلكو پىي فەرموو: «بگەرئو ناو مال، و كەسوكارەكەت، بۇيان بگىرەو پەروەردگار چى بۇ كىردوو و چۆن بەزەي پىندا ھاتەو.» ²⁰ ئىنجا رۆيشت و لە دە شارەكە بانگەواری ئەوئەي كرد كە پەشوا چى بۇ كىردوو. ھەمووان سەرسام بوون. ²¹ كاتىك پەشوا گەرايەو بە بەلمەكە پەرىنەو بۇ بەرامبەر دەرياچەكە، ھەر لە كەنار ئاوەكە خەلكىكى زۆر لىي كۆبونەو. ²² بەكەك لە پىشەوايانى كەنىشت ھات، ناوى يائىربوو، ھات بۇ لاي. ھەركە بىنى، خۆى خستە بەر پىي، ²³ زۆر لىي پارايەو، پىگوت: «كچە بچووكەم لە سەرەمەرگدايە. وەرە دەستى لىدە تاكو چاك بىتەو و بىت!» ²⁴ ئىنجا لەگەلدا رۆيشت، و جەماوەرەكى زۆر بەدايدا ھاتن و قەرەباغىيان كرد. ²⁵ زىتك لەوئى بوو كە دوازە سال بوو خويئ بەربوونى ھەبوو، ²⁶ بە دەستى چەندىن پىشك نازارى زۆرى چىشتبوو، ئەوئەي ھەبوو بۇ چارەسەرى خۆى خەرج كىردوو، ھىچ سوودىكى نەبوو، بەلكو بارودۆخى خراپتر ببوو. ²⁷ باسى پەشواى بىستبوو، بۇبە ھاتە ناو خەلكەكە و لە دواو دەستى لە كەواكەي دا، ²⁸ چونكە گوتىووي: «بەسمە دەست لە جەلكانى بدەم تا چاك بىمەو.» ²⁹ دەستبەجئ خويئەربوونەكەي راووستا و لە جەستەيدا ھەستى كرد كە نەخۆشپەكەي چاك بۆتەو. ³⁰ ھەركە پەشوا ھەستى بەو ھىزە كرد كە لىي ھاتە دەروە، چاوى گىرا بە ناو خەلكەكەدا و پرسى: «كئ دەستى لە جەلكانمدا؟» ³¹ قوتابىيەكانى پيان گوت: «تو دەبىنيت خەلكەكە قەرەباغىيان كىردوو، و دەپرسىت: كئ دەستى لىدام؟» ³² بەلام بەردەوام سەبرى دەروەرى دەكرد تا بىنيت كئ ئەو كارەي كىردوو. ³³ كاتىك ژنەكە زانى چى بەسەرھاتوو، بە ترس و لەرزەو ھات، و خۆى خستە پەرىي ھەموو راسىيەكانى پى گوت. ³⁴ ئەويش پىي فەرموو: «كچم، باوەرەكەت تۆي چاككردەو. بىرۆ بە ئاشتى و لە نەخۆشپەكەت چاكبەو!» ³⁵ لە كاتىكدا پەشوا قسەي دەكرد، چەند كەسك لە مالى پىشەوای كەنىشتەكەو ھاتن و گوتيان: «كچەكەت مرد. كەواتە بۆچى ھىشتا لە مامۇستا داوا دەكەي؟» ³⁶ بەلام كاتىك، پەشوا ئەم ھەوالەي بىست، بە پىشەوای كەنىشتەكەي گوت: «مەترسە! تەنھا باوەرەت ھەيئ!» ³⁷ نەيھىشت كەس لەگەلى بچت بە ترۆ و ياكوف و پۆخەناي براى ياكوف نەيئ. ³⁸ ھاتنە مالى پىشەوای كەنىشتەكە، و خەلكەكەي بىنى كە زۆر دەگريان و دەلاوانەو. ³⁹ كاتىك ھاتە ژوورەو، پىي فەرموون: «بۆچى بىزارن و دەگرين؟ كچەكە نەمردوو، بەلكو نوستوو.» ⁴⁰ پىي پىكەنن. بەلام پەشوا، ھەمووانى كىردە دەروە، پاشان دايك و باوكى كچەكەي برد وئەوانەش كە لەگەلدا بوون و چوونە ژوورەو، بۇ ئەو شوئەي كچەكەي لىبوو. ⁴¹ دەستى گرت و فەرمووي: «تالىتا قومى!» واتا «ئەي كچ، پىت دەلئىم: ھەستە.» ⁴² دەستبەجئ ھەستا و دەستى بە رۆيشتن كرد، كچەكە تەمەنى دوازە سال بوو. جا ھەمويان زۆر سەرسام بوون. ⁴³ بە توندى فەرمىانى پىدان كەس بەمە نەزانىت، وە داواي كرد شىكى پىدەن بىخوات.

¹ يەشوا ئەوتى بەجىھىشت و گەرايەو شاره كەى خۇى، قوتايىيە كانىشى شوپىنى كەوتن. ² كە بوو شەبات، لە كەنىشتدا دەستى كرد بە فېركردنى خەلك، زۆر لەوانەى گوتيان لئ دەگرت سەرسام بوون، گوتيان: «ئەمە ئەمانەى لەكوئ بوو؟ ئەى ئەم دانايىيە چيە كە پىتى دراو، و ئەم پەرجووانەى لەسەر دەستى دەكرېن؟» ئەرى ئەمە دارتاشەكەى كورى ميريام، و براكەى ياكوف و يۇسپ و يەھودا و شىمۇن نىيە؟ خوشكەكانى لېرە لەلامان نين؟» بەوشپۆيە گومانپان لېكرد. ⁴ بەلام يەشوا پىتى فەرموون: «هېچ پېغەمبەر بئ رېز نىيە، مەگەر لە شارى خۇى، و لەتوان خزم و كەسوكار، و مالى خۇى نەبىت!» ⁵ ئېتر لەوئدا نەبتوانى هېچ پەرجووبەك بكات، تەنها چەند نەخۇشېك نەبىت كە دەستى لەسەر دانان و چاكىكردەو. ⁶ لە پىناوهرى ئەوان سەرى سورما. ئىنجا بە گوندەكانى دەوروبەردا دەگەرا و خەلكى فېر دەكرد. ⁷ پاشان دوازده قوتايىيەكەى بانگكرد، دوو دوو دەستى بە ناردنپان كرد، و دەسەلانى بەسەر گيانە پيسەكاندا پېدان، ⁸ رابىسپاردن كە بۇ رېنگا هېچ نەبەن جگە لە گۆچان، نە نان و نە پىخۆر و نە بارە بۇ بەر پىشتن، ⁹ بەلكو پىلاو و تەنها بەك كەوا لەبەر بكەن. ¹⁰ پىتى فەرموون: «لە هەر شوپىنىك چوونە مالىك، لەوئ بىمىنەو هەتا ئەوئ بەجىدەهېلن. ¹¹ ئەگەر لە هەر شوپىنىكىش پىتسوزيان لئ نەكردن و گوتيان لئ نەگرتن، لەوئ پىرۆنە دەرەو و تۆزى پىتان بتهكتن، بۇ شاىەتى لەسەريان.» ¹² ئەوانىش چوونە دەرەو و جارى پاشكەزبونەو پىندا، ¹³ گيانى پىسى زۆريان دەركرد، و زۆر نەخۇشپان بە زەيت چەوركرد، و چاكپان كردەو. ¹⁴ هېرۆدى پاشا لە بارەى يەشواو بىستى، چونكە ناوى دەنگى دابۆو، و هەندىكپان دەيانگوت: «يۆخەنانى لەناو هەلگىش لەناو مردووان هەستاوئەو، لەبەر ئەو كارى پەرجوو لەسەر دەستى ئەو دەكرت!» ¹⁵ خەلكى دىكە دەيانگوت: «ئىلپايە» هەندىكپان دەيانگوت: «پېغەمبەر، وەك پېغەمبەرانى سەردەمى كۆن!» ¹⁶ بەلام هېرۆد، كاتىك بىستى گوتى «ئەو كەسىكى تر نىيە جگە لە يۆخەنان ئەوئ كە سەرم بېرى، هەستاوئەو!» ¹⁷ چونكە هېرۆد يۆخەنانى دەستگىر و زىندانى كردبوو. ئەوئ لە پىناو هېرۆدىا بوو كە هېرۆد هاوسەرگىر لەگەل كردبوو كە ژنى فېلېپسى براى بوو. ¹⁸ لەبەر ئەوئ يۆخەنان پىتى دەگوت: «رېنگە پىدراو نىيە براژنەكەت بخوازىت!» ¹⁹ ئېتر هېرۆدىا زۆر رقى لە يۆخەنان دەبۆو، و حەزى دەكرد بىكوژىت، بەلام نەيدەتوانى. ²⁰ هېرۆد لە يۆخەنان دەترسا چونكە دەيزانى پياوئى راستدوروست و پىرۆزە، خۇى دەپارژىت. هەرچەندە زۆرچار بە قسەكانى بىزاردەبوو، بەلام زۆر حەزى لە گونگرتنى بوو. ²¹ پاشان دەرەفەتىك رەخسا هېرۆد لە جەژنى لەدايك بوونىدا خواتىكى بۇ گەورە پياوان و فەرماندەكانى و پياو ماقولانى گەللىلى سازكرد. ²² كچى هېرۆدىا هاتە ژوورەو و سەماى كرد، جا هېرۆد و ئەوانى دىخۆش كرد كە لەگەلى پالىاندا بۆو. پاشا بە كچەكەى گوت: «ئەوئ دەتەوت لە منى داوا بكە، دەتەم!» ²³ سوپىندىشى بۇ خوارد گوتى: «هەرچىم لئ داوا بكەيت دەتەم، ئەگەر نىوئ شانشىنەكەشم پىت!» ²⁴ ئەوئ چوونە دەرەو و پرسپارى لە داىكى كرد: «داواى چى بكەم؟» وەلامى داىو: «سەرى يۆخەنانى لەناو هەلگىش!» ²⁵ دەستبەجئ و بە پەلە هاتە ژوورەو داواى لېكرد: «دەمەوت ئىستا سەرى يۆخەنانى لەناو هەلگىش لەسەر سىنپىك بەدەيت!» ²⁶ پاشا زۆر دىلگران بوو. بەلام لەبەر سوپىندەكەى و ئەوانى لەگەلى پالىاندا بۆو نەبوست پىچەوانەى ئەوئ لېنە پىت كە پىدابوو. ²⁷ لەوكانەدا پاشا سزادەرانى نارد و فەرمانىدا سەرى يۆخەنان بېتن. سزادەركە روپشتوو و لە زىندان سەرى پەران، ²⁸ پاشان لەسەر سىنپىك سەريان هېتا و داىان بە كچەك و كچەكەش داى بە داىكى. ²⁹ قوتايىيەكانى يۆخەنان بىستپان، هاتن تەرمەكەيان هەلگرت و لە گۆرېكدا ناشتپان. ³⁰ ئىزدراوان لە يەشوا كۆبونەو، وەهوالى هەموو شىتپان پىدا: هەموو ئەو كار و فېركردنەى ئەنجامپان دابوو. ³¹ ئەوئ پىتى فەرموون: «بە تەنيا وەرن بۇ شوپىنىكى چۆل، كەمىك پىشوو بەن.» لەبەر ئەوئ ئەوانى دەهاتن و دەچوون زۆر بوون دەرەفەتى نان خواردنپان نەبوو. ³² قوتايىيەكانى بە بەلەمىك بە تەنيا چوونە شوپىنىكى چۆل. ³³ بەلام خەلكىكى زۆر لە كاتى رۆپىشتدا ئەوانپان بىنى، بۆيە شوپىنى مەبەستپان زانى، پىكەو بە پت بەرەو ئەوئ رايانەكرد، لە هەموو شارهكانەو هاتن، پىشپان كەوتن. ³⁴ كاتىك يەشوا لە بەلەمەكە داىزى، خەلكىكى پىشومارى بىنى و بەزى پىياندا هاتەو، چونكە وەك مەرى بئ شوان وابوون. هەر بۆيە زۆر شتى فېركردن. ³⁵ دەرەنگانى رۆژ بوو، قوتايىيەكانى هاتە لاي، و گوتيان: «ئەم شوپنە چۆل، و ئىستا كاتىش دەرەنگە. ³⁶ هەمووپان بەرئ بكە تاكو بچنە ئەم كىلگە و گوندەنى دەوروبەر خواردن بۇ خۇيان بىكرن.» ³⁷ وەلامى دانەو فەرمووى: «شىتپان پىدەن با بىخۆن!» پىيان گوت: «ئاي بچىن بابى دوو سەد دىنار ناپان بۇ بىكرىن و بپاندەيت تاكو بىخۆن؟» ³⁸ لېتى پرسىن: «چەند نانتان لايە؟ پىرۆن و سەبرى بكەن.» كە زانىيان، گوتيان: «پىنج، و دوو ماسى!» ³⁹ ئىنجا فەرمانى پىدان خەلكەكە بە كۆمەل كۆمەل لەسەر گياكە دانىشتن. ⁴⁰ بە بازە دانىشتن سەد سەد و پەنجا پەنجا. ⁴¹ ئىنجا يەشوا پىنج نانەكە و دوو ماسىيەكەى هەلگرت، و تەماشاش ئاسمانى كرد و بەرەكتدارى كرد و نانەكانى لەتكرد، و داىە قوتايىيەكانى تاكو لەبەردەمى خەلكەكە داىپىن و دوو ماسىيەكەشى بەسەر هەمووپان داىەش كرد. ⁴² هەموو خواردپان و تېر بوون. ⁴³ پاشان دوازده سەبەتەى پىر لە پەلكەنان و ماسىيان هەلگرتەو. ⁴⁴ ئەوانەى لە نانەكەيان خوارد، پىنج هەزار پياو بوون. ⁴⁵ لەو كانەدا قوتايىيەكانى ناچار كرد سوارى بەلەمەكە بن و پىشى بكەون بۇ ئەوئ، بۇ شارۆچكەى پىت سەيدا، هەتا خۇى خەلكەكە بەرئ بكات. ⁴⁶ داوى بەرئكرديان بۇ نزاكردن چوونە سەر شاخ. ⁴⁷ كە ئىواره داها، بەلەمەكە لە ناوهراسىتى دەرياچەكە بوو، يەشوا بە تەنها لەسەر وشكانى بوو. ⁴⁸ كە بىنى قوتايىيەكانى بەهۆى سەول لېدانەو ماندوو بوون، چونكە رەشەباكە پىچەوانەيان بوو، لە بەرەبەيان هاتە لايان، بەسەر دەرياچەكەدا رۆپىشت و بىستى لپان تېپىرئ. ⁴⁹ بەلام كاتىك بىنيان بەسەر دەرياچەكەدا دەرەوات، و ايانزانى جۆكەبە جا هاوارپان كرد. ⁵⁰ چونكە هەموو بىنيان و پەشۆكان، ئەو دەستبەجئ قسەى لەگەل كردن و پىيانى فەرموو: «وەرەتان بەرز بئ، ئەوئ مەنم، مەترىس!» ⁵¹ ئىنجا رۆپىشت بەرەو بەلەمەكە و رەشەباكە هېم بۆو. سەريان سوورما، ⁵² لەبەر ئەوئ لە پەرجووى نانەكان تېنەگەبىشتوون، دىلان هەر رەق بوو. ⁵³ كاتىك لەگەل قوتايىيەكانى پەرىنەو ئەوئ، هاتە خاكى كىنەرەت، و لەنگەريان گرت. ⁵⁴ كاتىك لە بەلەمەكە داىزىن، خەلك ئەوپان ناسىيەو، ⁵⁵ چونكە پىشتەر بەو ناوچانەدا گەرايوون، و لە هەموو لايەكەو دەپانىست ئەوئ لېنە ئەو نەخۇشەنى لە ناو جىگا كەوتبوون دەپانردە لاي. ⁵⁶ بۇ هەر شوپىنىك دەچوون، گوند و شارو كىلگە، خەلك نەخۇشەكانپان لە شوپنە گىشتىەكان دادەنا، و لپى دەپارانەو كە تەنها دەست لە داوتنى كەواكەى بەن. جا هەموو ئەوانەى دەستپان لپى دەدا چاك دەبونەو.

¹ ھەندېك لە ھەرىسى و مامۇستايانى تەورات كۆبۈنەنە، لە يۆرشەلايمە ھاتنە لاي.² بىنپان ھەندېك لە فوتابىيەكانى بە دەستى پىس نان دەخۇن، واتا بىت دەست شۈشتىن.³ چۈنكى ھەرىسى، و ھەموو يەھوودىيەكان، نان ناخۇن ئەگەر بە باشى دەستيان نەشۇن، لەبەر ئەۋەي پەيۋەست بوون بە نەرىتى پىرانەۋە.⁴ ھەروەھا كاتېك لە بازار دېنەۋە، نان ناخۇن ھەتا خۇيان نەشۇن. زۆر دابونەرىتى دېكەش ھەيە كە جىيەجىيە دەكەن، ۋەك شۆردنى دەفر و پەرداخ و قاپە مسەكان.⁵ لەۋكانەدا لىيان پىرسى ھەرىسىيەكان و مامۇستايانى تەورات : «بۆچى فوتابىيەكانت لەسەر نەرىتى پىران ناپۇن، و بەلكو بە دەستى پىس خواردن دەخۇن؟»⁶ ۋەلامى دانەۋە و ھەرموۋى: «ئىشاپاي پىغەمبەر سەبارەت بە ئۆۋەي دوۋرو پىشپىنى باشى كىردوۋە، ۋەك نووسراۋە: ئەم گەلە ھەر بە دەم رېزىم لى دەگىر، بەلام دلىان لىم دوۋرە.⁷ بېھودە دەمپەرستىن لە كاتېكدا ئەۋان رىتمايەكان دەزانن بەلام تەنھا راسپاردەي مۇقائە فېرى خەلك دەكەن! ئۆۋە راسپاردەي خوداتان بىشگۇئ خستوۋە و دەستان بە نەرىتى مۇقائەكانەۋە گىرتوۋە!»⁸ پىي ھەرموۋى: «باش راسپاردەي خودا رەت دەكەنەۋە بۆ ئەۋەي پارىزگارى لە نەرىتى خۇتان بىكەن!⁹ موشە ھەرموۋىيە: رېزى لە باوك و دايكت بگەر! ھەروەھا: ھەركەسېك سوكايەتى بە باوكى يان دايكى بىكات، با مردن سزاي بىت!¹⁰ بەلام ئۆۋە دەلېن: ئەگەر يەكېك بە دايك يان باوكى بلىت: ئەۋەي لە منەۋە سوودت لىي ۋەردەگىر دەكەنەۋە قوربانى، واتە پىشكەشكراۋ بۆ پەرسىگا،¹¹ ئىتر نايەلن شىتېك بۆ دايكى يان باوكى بىكات!¹² بەۋىشۋەيە دەسەلانى ۋىشەي خودا رەت دەكەنەۋە بە پىي ئەۋ نەرىتى كە لە يەكىرى ۋەردەگىر. و زۆر شتى دېكەي ۋەك ئەمە دەكەن!»¹³ كاتېك بۆ جارى دوۋم جەماۋەرەكەي بانگ كىرد، پىي ھەرموۋى: «ھەموۋتان گۆيىم لى بگىر و تېگەن!¹⁴ ھەر شىتېك لە دەرەۋەي مۇقائە بچىتە نايەۋە ناتواپىت پىسى بىكات. سەبارەت بەۋ شتەنەي كە لە مۇقائەۋە دېنە دەرەۋە، ئەۋانەن كە پىسى دەكەن.¹⁵ ئەۋەي گۆيى ھەيە بۆ بىستىن، با بىستىن.»¹⁶ كاتېك خەلكەكەي بەجىھىشت و ھاتە مالىۋە، فوتابىيەكانى دەرەۋەي نمونەكە پىرسپارىان لىكرد،¹⁷ پىي ھەرموۋى: «ئاي ئۆۋەش تېنەگەبىشتوۋن؟ ئاي تېناگەن كە ھەرچى لە دەرەۋەي مۇقائەۋە دېنە نايەۋە ناتواپىت پىسى بىكات،¹⁸ چۈنكى ناچىتە دلىيەۋە بەلكو سىكى، پاشان دەچىتە دەرەۋەي جەستەي؟» بەمەش رايگەباند كە ھەموۋ خواردىك پاكە.¹⁹ ئىنجا ھەرموۋى: «ئەۋەي لە مۇقائەۋە دەردەچىت، ئەۋەيە مۇقائەۋە پىس دەكات.²⁰ چۈنكى لە ناۋەۋە، لە دلى مۇقائەكانەۋەيە، كە بىرى خراپ و بىر رەۋىشتى، و دى، و كوشتن سەرھەلدەن،²¹ داۋىنپىسى، چاۋچىۋىكى، خراپەكارى، ھەلخەلەتاندن، بەدەرەۋىشتى، بەرەللى، چاۋپىسى، كوفىر، لوۋتەرزى، گەمژەيى²² ھەموۋ ئەم خراپانە لە ناخى مۇقائەۋە دەردەچىن و پىسى دەكەن.»²³ پاشان يەشۋا ئەۋى بەجىھىشت و چوۋ بۆ ھەرىمى سور. چوۋە مالىك و نەپۋىست كەس بزانىت. بەلام نەيتۋانى خۆي بشارىتەۋە.²⁴ لەبەر ئەۋەي زىك كچەكەي گىانى پىسى تىداۋوۋ كاتېك ھەۋالى ئەۋى بىست يەكسەر ھات و لەبەرپىي كەۋت،²⁵ ئەكەش كەنعانى بوۋ، لە رەگەزى فېنىقىي سوري بوۋ، داۋاي لىكرد گىانە پىسەكە لە كچەكەي دەرەكات.²⁶ ئەۋىش پىي ھەرموۋى: «با سەرەتا مىدالەكان تېرىن! چۈنكى ناشىت نان مىدالان بىرىت و فېرىدېرېت بۆ سەگ.»²⁷ بەلام ۋەلامى دابەۋە پىي گوت: «راستە گەۋرەم! سەگىش لەزىر خواندا لە پاشماۋە مىدالان دەخوات!»²⁸ پىي ھەرموۋى: «لەبەر ئەم قىسەيە، بىرۇ گىانە پىسەكە لە كچەكەت دەرچوۋ!»²⁹ كاتېك ئەكەش گەرايەۋە مالىۋە، بىنى مىدالەكە لەسەر چىگاگەي پالکەۋتوۋە و خىۋەكەي لى دەرچوۋبوۋ.³⁰ پاشان يەشۋا دەۋرۋەرى سورى بەجىھىشت و گەرايەۋە بۆ دەرەچەي گەللى، بە سىدۇندا رۆبىشت و سنورى دە شارەكەي تېپەرانى.³¹ پىۋىكى كەر و لالىان بۆ ھىنا، و لىي پارانەۋە دەستى لەسەر دابىن.³² بۆيە لە خەلكەكە دوۋرى خستەۋە. پەنجەكانى خستە گۆيى كابر، پاشان تفى كىرد و دەستى لە زمانىدا،³³ ۋە سەرى بەرز كىردەۋە بۆ ئاسمان، ئاھىكى ھەلگىشا و پىي گوت: «ئافانا!»³⁴ واتە بىكرىرەۋە.³⁵ دەستبەجى گۆيەكانى كرانەۋە و زمانى بەرىۋو، و بە رەۋانى قىسەي كىرد.³⁶ ئىنجا راسپاردىن بەكەس نەلېن. بەلام چەند رايەدەسپاردىن، ئەۋان زياتر بلاۋيان دەكردەۋە.³⁷ زۆر سەرسام بوون، و دەيانگوت: «ھەموۋ شىتېكى بە باشى كىردوۋە. ۋا دەكات كەر بىستى و لال قىسە بىكات.»

¹له و پرۆژانه دا، کۆمه له خه لکێکی زۆری دیکه کۆبوونهوه، له بهر ئه وهی هه چیان نه بوو به یخۆن، به شوا قوتاییه کانی بانگ کرد و پیتی فرموون: ²«به زه یم بهم خه لکدا دیته وه چونکه سێ پرۆژه له گه لهن و هه چیان نییه به یخۆن. ³وه ئه گهر به پرۆژه وه به یاتیرمه وه بۆ ماله کانیان، له رێگا هه زیان نامیتیت، و هه ندیکشیان له دووره وه هاتوون». ⁴قوتاییه کانی پشان گوت: «چۆن که سێک ئهم خه لکه به نان تیر بکات لیره لهم شوینه چۆله؟» ⁵لینی پرسین: «چهند ناتان پێیه؟» وه لامیان دایه وه: «حهوت!» ⁶فرمانیدا خه لکه که له سه ر زه وی دابنیشن. حهوت نانه که ی هه لگرت، و سوپاسی کرد، و شکاندی و دایه قوتاییه کان بۆ ئه وه ی بیده ن به خه لکه که، ئه وانیش کردیان ⁷هروه ها چهند ماسیه کی به چووکشیان پیتی بوو، ئه ویش به ره که تدار ی کرد و فرمانی دا که بیده ن به خه لکه که. ⁸خواردیان هه تا تیربوون. دوا ی حهوت سه به ته ی پر په لکه نانیان هه لگرته وه. ⁹زماره ی ئه وانه ی ئاماده بوون نزیکه ی چوار هه زار که س ده بوون. پاشان به رپی کردن، ¹⁰له و کاته دا له گه ل قوتاییه کانی سواری به له مه که بوو، و هاته ناوچه ی ده لمانووته. ¹¹فرسییه کان هاتن و له گه لی ده ستیان به مشتومر کرد، هروه ها بۆ ئه وه ی تافی به که نه وه داوا ی به رجو به کی ئاسمانیان لیکرد. ¹²بۆیه به نا ره حه تی ئه یکی هه لکیشا، و فرمووی: «بۆچی ئهم نه وه یه داوا ی نیشانه ده کات؟ راستیتان پت ده لیم: هه یج نیشانه یه ک بهم نه وه یه نا دریت!» ¹³پاشان به چتی هیشتن و سواری به له مه که بوو و به رینه وه بۆ که نا ری به رامبه ر. ¹⁴قوتاییه کان له بیریان چو بوو له گه ل خۆیان نان به یتن، له به له مه که دا ته نها یه ک نانیان پێوو. ¹⁵پراسپاردن فرمو ی: «وریان! ئاگاداری هه ویر ترشی فرسییه کان و هه ویر ترشی هه رۆد بن». ¹⁶ئه وانیش له گه ل په کتردا ده مه قاله یان ده کرد، و گوتیان: «چونکه نانمان نییه». ¹⁷یه شوا که به مه ی زانی، پیتی فرموون: «بۆچی له بهر ئه وه ی ناتان نییه له گه ل په کتردا ده مه قاله ده کهن؟ ئایا تا ئیستا هه ست نا کهن و تینا گهن؟ ئایا هه تا ئیستا دلتان هه رره قه؟» ¹⁸چاوتان هه به، نایین؟ گوتان هه به، نایستن؟ هروه ها بیرتان نا به ته وه؟ ¹⁹کاتیک پینج نانه که م شکاند بۆ پینج هه زاره که، چهند سه به ته ی پر له په لکه ناتان هه لگرته وه؟» وه لامیان دایه وه: «دوا زده». ²⁰کاتیک حهوت نانه که م شکاند بۆ چوار هه زاره که، چهند سه به ته ی پر له په لکه ناتان هه لگرته وه؟» وه لامیان دایه وه: «حهوت!» ²¹تینجا پیتی فرموون: «چۆن هیشتا تینه گه یشتوون؟» ²²کاتیک له گه ل قوتاییه کانی هاتنه پیت سه یدا، که سێکی نایانیان هه نایه لای لینی پارانه وه ده ستی له سه ر دابنیت. ²³بۆیه ده ستی نایانی که ی گرت و له گونده که بر دییه ده ره وه، و دوا ی ئه وه ی تفی له سه ر چاوه کانی دانا، ده ستی خسته سه ر و لینی پرس ی: «ئایا هه یج ده بینیت؟» ²⁴سه ری به رز کرده وه، و گوتی: «خه لک ده بینم، وه ک دره خت، ده رۆن». ²⁵دیسان ده ستی خسته وه سه ر چاوه کانی، و به وردی سه یری کرد، و ته ندرووستی بۆ گه رایه وه و هه موو شتیکی به پروونی بین ی. ²⁶بۆیه نا ردی بۆ ماله وه و فرمووی: «مه چۆ ژووره وه ته نانه ت بۆ ناو گوندیش!» ²⁷پاشان یه شوا و قوتاییه کانی به ره و گونده کانی که ی سه ر یه ی فیلیپۆس به رپکه و تن. له رێگا، له قوتاییه کانی پرس ی: «خه لک ده لێن من کیم؟» ²⁸وه لامیان دایه وه: «(هه ندیک ده لێن) یۆخه نانی له ناوه لکیش، هه ندیکیش ده لێن ئیلیا، هه ندیکیش تریش ده لێن په کیکه له یغه مبه ران». ²⁹لینی پرسین: «ئهی ئیوه، ده لێن من کیم؟» په ترۆ وه لامی دایه وه: «تۆ مه سیحه که یت!» ³⁰بۆیه ئاگاداری کردنه وه ئهم با به ته به که س نه لێن. ³¹تینجا فیری کردن که پرۆله ی مرۆف ده پیت زۆر ئازار به یتریت، پیران و کاهینانی بالا و مامۆستایانی ته ورات پر هتی به که نه وه، به کوژریت، و دوا ی سێ پرۆژ هه ستیه وه. ³²فسه که ی ئه وه نده به ئاشکرا کرد. که په ترۆ هه نایه ئهم لاوه و ده ستی کرد به لۆمه کردنی. ³³به لام پرووی کرده قوتاییه کانی و په ترۆ ی سه ر زه نشت کرد و فرمووی: «له به رچاوم لاچۆ ئهی شه یتان، تۆ بیر له شته خودایه کان نا که یته وه به لکو شتی مرۆفانه!» ³⁴تینجا خه لکه که و قوتاییه کانی بانگ کرد، و پیتی فرموون: «ئه گهر که سێک ده به ویت به یته قوتابی من، با نکۆلی له خۆی بکات، و خا چه که ی هه لگرتیت، و دوام به که ویت. ³⁵ئه وه ی به ویت ژبانی خۆی پر زگار بکات، ده یدق رتیت. به لام ئه وه ی له پیناوی من و مرگینییه که م ژبانی خۆی بدق رتیت، پر زگاری ده کات. ³⁶چی به که لکی مرۆف دیت ئه گه ره هه موو جیهان به ته وه و خۆی بدق رتیت؟» ³⁷یان مرۆف له به رامبه ر ژبانی خۆیدا چ به هایه ک ده دات؟ ³⁸ئه وه ی له لای ئهم نه وه داو پینیس و گونا هه باره شه رمی به من و به ته کانم بیت، پرۆله ی مرۆفیش شه رمی پیتی ده پیت کاتیک له شکۆمه ندی باوکی له گه ل فریشته پیرۆزه کاندایه وه».

¹ پاشان پتی فەرموون: «راستیتان پت دەلیم: هەندیک لەوانە ی لێره ڕاوەستاو، مردن ناچێژن هەتا شانیشینی خودا نەبین کە بە ھێزەو دەیت.»² دواى شەش ڕۆژ، یەشوا پەترو و یاکوف و یۆخەناى لەگەڵ خۆى بە تەنھا برد، بۆ سەر چیاھەکی بەرز، لەوێ لەپیشیان شێوێ گۆردرا،³ جلەکانی لە بەفر سیتر بوون، چونکە هیچ سبیکەرەو ھەوێکی سەر زەوی نەیدەتوانی شتیک وەک ئەمە سبێ بکاتەو. ⁴ ئینجا ئیلیا و موشەیان بۆ دەرکەوت لەگەڵ یەشوادا گفتوگۆیان دەکرد. ⁵ ئینجا پەترو بە یەشواى گوت: «گەرەم، چەندە باشە بۆ ئێمە لێرە بمیننەو. یا سێ چادەرە لێدەین: یەکیکیان بۆ تۆ، یەکیکیان بۆ موشە، ئەوتیریش بۆ ئیلیا!»⁶ نەیدەزانی چی دەلێت، چونکە ترس داگیرتبوون.⁷ ھەوریکیش ھات و بالی بەسەرماندا کێشا، دەنگیک لە ھەورەکەو ھات: «ئەمە ڕۆلەى خۆشەویستەم. گوێ لێ بگرن!»⁸ کاتیک لەناکاو سەیری دەروپشتیان کرد لە یەشوا زیاتر کەسیان لەگەڵ خۆیان نەبین. کاتیک لە چیاکە دەھانتە خوارەو، یەشوا ڕايسپاردن ئەوێ بێنیان بە کەسی نەلێن، ھەتا ڕۆلەى مرۆف لەناو مردووان ھەلەدەستیتەو.¹⁰ ئەوانیش ڕاسپاردەکیان ئەنجامدا، پاشان لەئێو خۆیاندا پرسپاریان لە یەکتەر کرد «مانای ھەستەنەو لە ئێومردوان چیه؟»¹¹ جا پرسپاریان لیکرد: «بۆچی مامۆستایانی تەورات دەلێن دەیت لە پێشدا ئیلیا بێت؟»¹² وەلامی دانەو: «راستە، ئیلیا دێت و ھەموو شتیک چاک دەکاتەو. ھەرەو ھا لە پەتروو کەدا ھاتوو کە ڕۆلەى مرۆف دەیت نازاری زۆر بچێت و بێ ڕیزی پت بکرت. ¹³ بەلام پێتان دەلیم: ئیلیا پێشتر ھات، و چیان وێست پێتان کرد، ھەرەو کە چۆن لەبارەى ئەو لە پەتروو کەدا ھاتو!»¹⁴ کاتیک ھانتەو لای قوتابییەکانی تر، خەلکیکی زۆریان لە دەروپشتیان بینی و مامۆستایانی تەوراتیش دەمەقالیان لەگەڵ دەکردن. ¹⁵ کە ھەموو خەلکە بێنیان، سەرسام بوون بە پەلە سلاووان لیکرد. ¹⁶ لێی پرسین: «لەسەر چی دەمەقالەیان لەگەڵ دەکەن؟»¹⁷ یەکیک لە خەلکە وەلامی داوێو و گوتی: «مامۆستا، کورەکەم ھێناو تە لات گیانیکى لالی تێدا، ¹⁸ ھەر کاتیک دەستی بەسەردا دەگرت، دەکەوتە سەر زەوی دەمی کەف دەکات و ددانەکانی جێردەکاتەو و ڕەق دەبێت. داوام لە قوتابییەکان کرد دەرێکەن، نەباتوانی.»¹⁹ وەلامی دانەو و فەرمووی: «ئەى نەوێ بێناوەر!» ھەتا کە لەگەڵان بمیننەو؟ ھەتا کە بەرگەتان بگرم؟ منداڵەکە بھێنە لام!»²⁰ ئەوانیش ھێنایانە لای. کە گیانە پێسەکە یەشواى بینی، دەستەجێ منداڵەکە فێی لێھات و کەوتە سەر زەوی، دەگەوزا و کەف لە دەمەو دەھات. ²¹ لە باوکی منداڵەکە یەرسى: «لە کەپەو ھای لێھاتوو؟» وەلامی داوێو: «لە کاتی منداڵەو. ²² زۆرجار فێرێداو تە ناو ناگر و ناو ناو بۆ ئەوێ لەناو بچێت. ئەگەر دەتوانی ھەرشێکت ھەبە، بۆیە بەزەبیت پێماندا بێتەو و یارمەتیمان بدە!»²³ یەشوا پتی فەرمو: «بەلام ئەگەر تەوانیت باوەر ت ھەبیت، بۆ باوەر دار ھەموو شتیک دەبێت!»²⁴ دەستەجێ باوکی منداڵەکە ھاواری کرد: «باوەر ھەبە، باوەرەکەم بە ھێز بکە.»²⁵ یەشواکە بینی خەریکە قەرەبالغ دەبێت، لە گیانە پێسەکە ڕاخواری: «ئەى گیانە کەروال، فەرمانت پت دەکەم، لێی وەرە دەرەو و چیتەر مەچۆرەو ناو!»²⁶ ئینجا گیانە پێسەکە ھاواری کرد و بە توندی فێی لێھتا، و پاشان ھاتە دەرەو. کورەکەش وەک ئەوێ مردبێت، تەنانەت زۆر کەس گوتیان: «مرد!»²⁷ بەلام کاتیک یەشوا دەستی گرت و ھەلێستاندو، و ڕاوەستا. ²⁸ کاتیک یەشوا چوو ناو مالاکە، قوتابییەکانی بە تەنیا لێیان پرسى: «بۆچی ئێمە نەمانتوانی گیانە پێسەکە دەرێکەن؟»²⁹ پتی فەرموون: «ئەم جۆرانە دەرناکرێن تەنھا بە نزا و ڕۆژوو نەبێت!»³⁰ لەوێش ڕۆبشتن و بە ناوچەى گەلێدا تێپەڕین، ئەوتیش نەیدەوێست کەس لەبارەبەو بزانێت،³¹ یەشوا نەوێست کەس بزانێت، چونکە قوتابییەکانی فێردەکرد و پتی دەفەرموون: «ڕۆلەى مرۆف دەدرتە دەست خەلک، و دەیکوژن، دواى کوشتنی لە ڕۆژی سێھەمدا ھەلەدەستیتەو.»³² بەلام ئەوان لە وتەکەى تێنەگەبشتن، و ترسان پرسپاری لێ بکەن. ³³ ئینجا ھانتە کەفەراخوم. کە گەیشتە مالاو، لە قوتابییەکانی پرسى: «بۆچی لە ڕێگادا مشتومرتان دەکرد؟»³⁴ بۆیە بێدەنگ بوون، چونکە لە ڕێگادا مشتومریان لەسەر ئەو دەکرد کە کامیان پایەبەرزترینە. ³⁵ بۆیە دانیشت، و دوازدە قوتابییەکەى بانگکرد، پتی فەرموون: «ئەوێ دەپەوت یەکەم بێت، با خۆی بکاتە دواھەمین و خزمەتکاری ھەمووان بێت!»³⁶ پاشان کوریکى بچووکى برد و لە ناوێدا ڕایگرت، و لە باوہشی گرت، و پتی فەرموون: ³⁷ «ئەوێ بە ناوی منەو یەکیک لە منداڵانە پەسەند بکات، ئەو من پەسەند کردو. ئەوێ من پەسەند بکات، تەنھا من پەسەند نەکردو، بەلکو ئەوێ کە ناروومى.»³⁸ یۆخەنا پتی گوت: «مامۆستا، یەکیکمان بینی بە ناوی تۆو گیانێ پێسى دەرەکرد، ئێمەش ڕێمان لێ گرت، چونکە شوێنمان ناکەوت!»³⁹ یەشوا فەرمووی: «پتی لێ مەگرن! کەس نییە بە ناوی منەو پەرچوو بکات و بتوانێت لەدواى ماوہەکی کورت بە خراپە باسم بکات. ⁴⁰ ئەوێ دژی ئێمە نییە لەگەڵمانە. ⁴¹ ئەوێ بە ناوی منەو جامیک ئاتان بدات چونکە ئێو ھى مەسیح، بە راستی پێتان دەلیم پاداشتی ون نایێت!»⁴² ئەوێ بپەوت بپێتە کۆسپ بۆئەم بچووکانەى کە باوہریان بە من ھەبە، باشتەر بۆ بەرداشنیکى گەرە بە ملیو ھەلبواسرێت و بخرتە ناو دەرپاو. ⁴³ ئەگەر دەستت تەلەبەک بوو بۆت، ببیرە: بۆ تۆ باشتەر بە دەستیکەو بچیتە ناو زانەو لەوێ دوو دەست ھەبیت و بچیتە دۆزەخ، بۆ ناو ناگریکی نەکوژاو ⁴⁴ لەوێ کرمەکان نامریت، و ناگرەکە ناکوژیتەو ⁴⁵ ئەگەر پت تەلەبە بۆت، ببیرە: باشتەر بۆت بچیتە زانەو بە پتی پراوہو، لەوێ دوو پت ھەبیت و فیرێ بدرتە دۆزەخو، بۆ ناو ناگریکی نەکوژاو. ⁴⁶ لەوێ کرمەکانیان نامریت و ناگرەکە ناکوژیتەو. ⁴⁷ ئەگەر چاوت تەلە بوو بۆت، دەرپەیتە: باشتەر بە یەک چاو بچیتە ناو شانیشینی خودا، لەوێ دوو چاوت ھەبیت، فیرێ بدرتە ناو ناگری دۆزەخو. ⁴⁸ لەوێ کرمەکانیان نامریت، و ناگرەکە ناکوژیتەو. ⁴⁹ ھەموو کەسێک بە ناگر سوپر دەکرت. ⁵⁰ خۆئ باشە، بەلام ئەگەر خۆئ سوپریبەکەى نەما، چۆن دەتوانی تامەکەى بدەیتەو؟ با خۆتان تێداییت و لەگەڵ یەکتەى لە ناشتیدا بن!»

¹ پاشان ئەو ناوچەيە بەجەنەشت و ھاتە دەوروپەري ناوچەيە يەھوديا و ئەوديو پرووباري ئەردەن. دووبارە خەلک لای کۆبونوھە ئەویش ھەگ نەريتی خۆی دەستی کرد بە فێرکردن. ² ھەندیک فەريسی ھاتن و بۆ تافیکردنەو پرسیاریان لای کرد: «ئایا دروستە مێرد ژنەکی تەلاق بەدات؟» ³ ھەلەمى دانەو پرسیاری لای کرد: ⁴ «موشە بە چى راسپاردوون؟» گوتیان: «موشە پرى داوھ پیاو تەلاقنامە بنووسیت و ژنەکی تەلاق بەدات». ⁵ یەشوا ھەلەمى داوھ: «بەھۆی دل رەقبتانەو موشە ئەم راسپاردەيە بۆ نووسین. ⁶ بەلام لە سەرەتای بەدەیتانەو خودا مرۆفی بە تیر و مێ بەدەیتان. ⁷ بۆیە پیاو باوک و دایکی بەجیدەھێلێت و لەگەل ژنەکیدە گرت، ⁸ کەواتە ھەردووکیان دەبنە یەك جەستە. ئێتر دوو کەس نین بەلکو یەك جەستەن. ⁹ ئەوێ خودا بەبەکی گەباندوون با مرۆف جیای نەکاتەو». ¹⁰ ھەلە مائەو، قوتابیەکان ديسان سەبارەت بەو بابەتە پرسیاریان لیکرد. ¹¹ پێی فەرموون: «ئەوێ کە ژنەکی تەلاق بەدات، و یەكێکی تر بەیتێت ئەو داوتیپسی لەگەل دەکات. ¹² ئەگەر ژن لە مێردەکی تەلاق وەرگیرێت و مێرد بە یەكێکی تر بکات، ئەو داوتیپسی دەکات!» ¹³ ھەندیکیان مندالی بچووکیان بۆ ھێنا تا دەستیان لێبەدات. بەلام قوتابیەکان سەرزەنشتیان کردن. ¹⁴ کە بەشوا ئەمەي بینی، توورە بوو پێی فەرموون: «با منداڵە بچووکەکان بێتە لام، رێیان لای مەگرن، چونکە شانیشینی خودا ھى ھەگ ئەمانەيە!» ¹⁵ بەراستی پێتان دەلیم: ئەوێ ھەگ منداڵێکی بچووک شانیشینی خودا وەرەگرت، ھەرگیز ناچیتە ناوێو!» ¹⁶ پاشان منداڵەکانی لە باوھش گرت و دەستی لەسەریان دانا و بەرەکەنداری کردن. ¹⁷ کاتیک خەریک بوو دەرپوشت، پیاویک بە پەلە بەرەو پرووی ھات کێرئۆشی بۆ برد و لای پرسی: «ئەي مامۆستای چاک، چى بکەم تاكو ژبانی ھەتاهەتای بە میرات وەرگیرم؟» ¹⁸ یەشوا پێی فەرمو: «بۆچی بە چاک ناوم دەبەیت؟ تەنھا یەك کەس چاکە، وئەویش خودایە. ¹⁹ بۆ راسپاردەکان دەزانیت: مەکوژە! داوتیپسی مەکە! دزی مەکە! شایەتی درۆ مەدە! ستم مەکە! پێر لە باوک و دایک بگرە!» ²⁰ ئینجا ھەلەمى داوھ و گوتی: «لە منداڵیەو ھەموو ئەم کارانەم ئەنجام داو» ²¹ یەشوا سەیری کرد و خۆشیویست، پێی فەرمو: «شتیکت کەمە: پێر، ھەموو ئەوێ ھەتە بفرۆشە، و بیدە بە ھەزاران، بەمە گەنجینەيەکت لە ئاسماندا دەیت، ئینجا وەرە شوێنم بکەو». ²² بەم قسەيە غەمبار بوو بە دلنەنگیەو رۆشیت، چونکە سامانیکی زۆری ھەبوو. ²³ یەشوا سەیری دەروپوشتی کرد و بە قوتابیەکانی فەرمو: «زۆرقورسە بۆ دەولەمەندان بچنە ناو شانیشینی خودا!» ²⁴ قوتابیەکان لە قسەکانی سەرسام بوون. بەلام یەشوا ديسان پێی فەرموون: «رۆلەکانم، چەندە قورسە بۆ ئەوانەي پشت بە پارە دەبەستن بچنە ناو شانیشینی خودا!» ²⁵ ئاسانترە وشتێک بە کونی دەرزیدا تێپەریت، لەوێ دەولەمەندیک بچیتە ناو شانیشینی خودا». ²⁶ جا زۆر سەرسام بوون، و بە یەکتەیان گوت: «کێ دەتوانیت پزگاری بێت؟» ²⁷ یەشوا سەیری کردن و فەرمووی: «لەلای مرۆفەکان ئەمە ئاستەمە، بەلام لای خودا نا. چونکە ھەموو شتیک لەلای خودا دەیت!» ²⁸ پەترۆ گوتی: «ئەوھتا ئیمە ھەموو شتیکمان بەجەنەشت و شوێنت کەوتین.» ²⁹ یەشوا ھەلەمى دانەو: «راستیان پێ دەلیم: کەس نییە لە پێناوی من و مزگینەيەکم مأل وبرا و خوشک و دایک و باوک و منداڵ یان کێلگەي بەجێ ھێشتیت، ³⁰ ئیستا لەم سەردەمە سەد ھێندە وەرەگرتەو، لە مأل وبرا و خوشک و دایک و منداڵ و کێلگە لەگەل پاداشی چەوسانەو کەي، وە لە پزۆری کۆتایي ژبانی ھەتاهەتای پیدەدرت. ³¹ بەلام زۆر لە یەكەمینەکان دەبنە دواھەمین، و دواھەمینەکانیش دەبنە یەكەمین!» ³² لە پزگاو سەردەکەوتن بەرەو پۆرشەلایم، یەشوا پێشیان کەوتوو، قوتابیەکانیش سەرسام بوون، ئەوانەي شوێنی دەکەوتن دەرسان. جارێکتر، دوازدە قوتابیەکی جیا کردەو، ئاگاداری کردنەو لەوێ کە چى بەسەردیت، فەرمووی: «ئەوھتا ئیمە بەرەو پۆرشەلایم سەردەکەوین، پزۆلەي مرۆف رادەستی سەرۆک کاهینەکان و زانایانی تەورات دەکرت، ئینجا سزای مردنی دەدەن، دەدەنە دەست نەتەوھەکان، ³⁴ گالئەي پێ دەکەن، و تفی لێدەکەن، و بە قامچی لای دەدەن، و دەیکوژن. دواي سێ پزۆرھەلدەستیتەو!» ³⁵ یاکوف و یۆخەنا کورەکانی زەفدی، ھاتنە لای و پێیان گوت: «مامۆستا، دەمانەوت داوای ھەرچیەك دەکەین بۆمان بکەیت.» ³⁶ لای پرسی: «ئارەزوی چێتان ھەيە بۆتان بکەم؟» ³⁷ ھەلەمیان داوھ: «رێگەمان بەدە لە شکۆمەندیەکەتدا دابینشین: یەكێک لە دەستی راست، یەكێک لە دەستی چەپ!» ³⁸ یەشوا پێی فەرموون: «نازان داوای چى دەکەن: ئایا دەتوانن ئەو جامە بخۆنەو کە من دەبخۆمەو، یان دەتوانن خۆتان لەو ئازارانەدا نوقم بکەن کە من تێیاندا نوقم دەبم؟» ³⁹ ھەلەمیان داوھ: «دەتوانین!» یەشوا ھەلەمى دانەو: «ئەو جامەي من دەبخۆمەو، ئێوھش دەبخۆنەو، وە ئەو ئازارانەي کە من تێیاندا نوقم دەبم ئێوھش تێیاندا نوقم دەبن. ⁴⁰ بەلام دانیشتن لەلای راست و چەمەو، ئەو بۆ من نییە بیدەم تەنھا بۆ ئەوانەي کە بۆیان ئامادە کراو» ⁴¹ کاتیک دە قوتابیەکی دیکە ئەمەیان بیست، ئارەزایەتیان دەریری بەرامبەر یاکوف و یۆخەنا. ⁴² بەلام یەشوا بانگی کردنە لای خۆی و پێی فەرموون: «دەزان ئەوانەي بە فەرمانرەوای نەتەوھەکان دادەنرێن فەرمانرەواییان بەسەردا دەکەن، و گەرەکانیان دەسەلتان بەسەرباندا دەسەپن. ⁴³ با ئەمە لە ئێوان ئێوھ نەیت، ئەوێ دەیەوئ لە ئێوانتادا مەزترین بیت، با بیتە خزمەتکاران، ⁴⁴ ھەرکەسیک دەیەوئ یەكەمین بیت لە ئێوانتادا، با خزمەتکاری ھەمووان بیت. ⁴⁵ چونکە تەنھەت پزۆلەي مرۆفیش نەھاتوو تاکو خزمەت بکرت، بەلکو ھاتوو بۆ خزمەتکردن و بەخت کردنی خۆی لە پێناوی زۆرینەدا.» ⁴⁶ پاشان گەیشتنە یەریخۆ. لەو کاتەي خۆی و قوتابیەکانی، و خەلکیکی زۆر لە یەریخۆ ھاتنە دەرەو، بارتیماسی کوێر - کوری سیمانۆس، لە لای پزگاکە دانیشتوو و سوالی دەکرد. ⁴⁷ کە بیستی ئەو یەشواي ناسیرەي، ھاواری کرد: «یەشوا کوری داڤید، بەزەيیت پێدا بێتەو!» ⁴⁸ زۆر کەس سەرزەنشتیان کرد کە بیدەنگ بیت، بەلام ئەو زیاتر ھاواری دەکرد: «ئەي کوری داڤید، بەزەيیت پێدا بێتەو.» ⁴⁹ یەشوا ھاوھست و فەرمووی: «بانگی بکەن!» ئەوانیش نایانکەیان بانگکرد و پێیان گوت: «ھەستە، و وەرەت بەرز بیت! بانگت دەکات!» ⁵⁰ ئێتر ھەست و ھاتە لای یەشوا و کەواکەي فێریدا. ⁵¹ یەشوا لای پرسی: «چیت دەوئ بۆت بکەم؟» نایانکە پێی گوت: «گەرەم، دەمەوئ بینم!» ⁵² یەشوا پێی فەرمو: «پێر! باوھەرەکت تۆی چاککردەو». دەستەجێ بینی، و بە پزگادا دواي یەشوا کەوت.

¹ ھەر ڪه له يورشەلايم نزيك بوونەو، گەيشتنە گوندی یت فاکە و گوندی یت ئەنیا، لەلای چای زەیتون، یەشوا دووان له قوتابییه کانی نارد، ² پتی فەرموون: «پروۆنە ئەو گوندە بەرامبەر تان، لەگەڵ چوونە ژوورەو تان بۆ ئەو، دەبین جاشکیک بەستراوەتەو هەتا ئیستا کەس سواری نەبوو: بیکەنەو و بیهێنە ئێرە. ³ ئەگەر بەکیک پتی گوتن: بۆچی ئەم کارە دەکەن؟ بلێن: پەرورەدگارمان پتووستی پتیهتی، زوو دەبێت بۆ ئێرە». ⁴ کاتیک پرۆشتن، بینیان لەبەر دەرگای مایک و جاشکەکە لەسەر پرێگاکە بەستراوەتەو، ئەوانیش کردیانەو. ⁵ ھەندیک لەوانە لەو وەستا بوون پتیا گوتن: «چی دەکەن؟ بۆچی جاشکەکە دەکەنەو؟» ⁶ ئەوانیش وەلامیان دایەو وەک ئەو یەشوا پتی راسپارد بوون ئێر پرێگەباندان. ⁷ ئینجا جاشکەکەیان ھێنا بە شوا، و جلەکانیان لەسەر دانا، ئەویش سواری بوو. ⁸ خەلکیکی زۆریش جلەکانیان لەسەر پرێگاکە راخت و ھەندیکی تریان بە لق و پۆی دارەکان کە لە کێلگەکان ییریویان. ⁹ ئەوانە لە پتیهتیو دەروشتن و ئەوانەش کە لە پتیهتیو دەروشتن، ھاواریان دەکرد: «ھۆشیەنا! پیرۆزە ئەو یە ناوی پەرورەدگارەو دێت! ¹⁰ پیرۆزە شانیشی دافیدی باوکمان کە دێت! ھۆشیەنا لە بەرزتریندا!» ¹¹ پاشان یەشوا چوو ناو یورشەلايم، تا ھاتە ناو پەرستگا، تەماشای ھەموو ئەو شتانە دەکرد کە تیدا دەگوزەرت. کاتیک ئێوارە ھات، لەگەڵ دوازدە قوتابییه کە چو بۆ یت ئەنیا. ¹² پرۆزی دواتر، کە یت ئەنیا یان بەجھێشت، برسی بوو. ¹³ دارھەنجیریکی لە دوورەو بێی گەلای کردبوو، چوو لەو ھوایە ھەندیک بەروبوومی پتووە یت. کە گەیشتنە لای لە گەلای زياتر ھێچی پتووە نەبین، چونکە وەرزى ھەنجیر نەبوو. ¹⁴ پتی فەرموو: «ئیتە کەس لەبەر بوومی ناخوات لە ئیستاو ھۆتەتەو تەو!» و قوتابییه کانیشی گوتیان لێبوو. ¹⁵ ھاتنە یورشەلايم، یەشوا چوو ناو پەرستگا و ئەوانە لەو خەریکی کیرن و فروشتن بوون لە ھەوشە پەرستگا دەرکردن، مێزی پارەگۆرەکان و کورسی ئەو کەسانە کە کۆتران دەفروشت ھەلگیراندەو. ¹⁶ ھەرەو ھا پرێگە نەدەدا کەس بە کەلوپەلەو بەناو پەرستگا کەدا تپەرت. ¹⁷ فێری کردن و دەیفەرموو: «وێک نووسراو: مائە کەم بە مائی نزا ناودەبردت لەلایەن ھەموو نەتەوکانەو؟ بەلام ئێو کردووتانە بە ئەشکەوتی دزەکان!» ¹⁸ سەرۆک کاهینەکان، و مامۆستایانی تەورات گوتیان لێبوو، بیریان دەکردەو چۆن لەناوی بێن: چونکە لێی دەرسان، لەبەر ئەو ھەموو خەلکە سەریان سورمابوو لە فیکارییەکانی. ¹⁹ کاتیک ئێوارە ھات، چوونە دەرەو شار. ²⁰ سەبە بەیانی زوو بەلاید تیدەپەرین، دار ھەنجیرەکیان بێی لە پرەگەو و شک بوو. ²¹ پەترۆ بیرى کەوتەو و گوتی: «مامۆستا، سەیرکە! ئەو دارھەنجیرە کە نەفرەت لیکرد و شک بوو!» ²² یەشوا وەلامی دانەو و فەرمووی: «باوەرتان بە خودا ھەبێت! ²³ راستیتان پت دەلیم: ئەو یە بەم شاخە بلێ: ھەلکەنرئ و بکەو ناو دەرپاو! و لە دایدا گومان ناکات، بەلکو باوەری بەو یت کە دەلپت پروودەدات، ئەو یە دەلپت بۆ دەرکرت. ²⁴ لەبەر ئەو پتتان دەلیم: ئەو یە داوای دەرکەیت و نزا بۆ دەرکەیت، کەواتە باوەرت بەو ھەبێت کە بەدەستت ھێناو، بۆت بەدی دێت. ²⁵ کاتیک بۆ نزا کردن دەووستن، ئەگەر شتیکتان ھەبە بەرامبەر بە کەسیک لێی خوشبن، بۆ ئەو یە باوکتان لە ئاسمانەکان لە تاوانە کانتان خوش یت. ²⁶ بەلام، ئەگەر ئێو لێی خوش نەبن، باوکی ئاسمانیشتان لە تاوانە کانتان خوش نایێت. ²⁷ پاشان جارێکی تر گەرانەو بۆ یورشەلايم. کاتیک لە پەرستگا کەدا دەرگەرا، کاهینانی بالا، و مامۆستایانی تەورات، و پیران ھاتنە لای، ²⁸ لێیان پرسى: «بە چ دەسەلاتیک ئەو کارانە دەرکەیت؟ کئ ئەم دەسەلاتە بە تۆ داو ئەم کارانە بکەیت؟» ²⁹ یەشوا وەلامی دانەو و پتی فەرموون: «منیش دەرپارە شتیک پرسبارکتان لئ دەرکەم. وەلامم بدەنەو، پتتان دەلیم، بە چ دەسەلاتیک ئەم کارانە دەرکەم: ³⁰ ئایا لەئاو ھەلکیشانی یۆخەنان لە ئاسمانەو بوو یان لە خەلکەو؟ وەلامم بدەنەو!» ³¹ بۆیە لە نیوان خۆباندراوێزان کرد، و گوتیان: «ئەگەر بلێن: لە ئاسمانەو بوو، دەلیم: باشە بۆچی باوەرتان پتی نەبوو؟ ³² ئەگەریش بلێن: لە خەلکەو بوو؟» ئەوان لە خەلک دەرسان چونکە ھەموویان یۆخەنانیان بە پتەمبەرکی راستەقینە دەزانی. ³³ ئینجا وەلامی یەشوايان دایەو: «نازانین!» یەشوا پتی فەرموون: «منیش پتتان نالیم بە چ دەسەلاتیک ئەم کارانە دەرکەم!»

¹ ئىنجا بە نموونە قىسە لەگەل كىردن وفەرمووى: «كەلەكەت پەرزەنتىكى چاند، پەرزەنتىكى بە دەورىدا كىرد، چاللىكى بۇ تىرى گۆشىنى تىدا ھەلگەند، و شوپىتىكى بەرزى بۇ چاودىرى دروست كىرد. پاشان باخەكە بە پەرزەوانان سپارد، و گەشتى كىرد. ² لە وەرزى خۇيدا ، خەزمەتكارلىكى بۇ لاي پەرزەوانەكان نارد تاكو بەشى خۇي لە بەروبوومى پەرزەكە وەرىگىرت. ³ بەلام گىرتىيان و لىياندا و بە دەستى بەتال ناردىانە. ⁴ خەزمەتكارلىكى دىكە بۇلايان نارد، سەرى ئەمىشيان شكاند و سوكاىەتەيان پىكرد و ناردىانە. ⁵ بەكىكى دىكەشى نارد، ئەمىشيان كوشت. زۆر خەزمەتكارى دىكەشى نارد، لە ھەندىكىان دا و ھەندىكىان كوشت. ⁶ ئەنھا كۆرە خۇشەوېستەكەى مابوو، لە كۇتايىدا ئەوېشى بۇ لايان نارد، گوتى: پىرژ لە كۆرەكەم دەگىرن! ⁷ بەلام ئەو پەرزەوانانە بە بەكتىيان گوت: ئەمە مىراتگەرەكەبە! وەرن با بىكۆرېن بۇ ئەوې مىراتەكە بەدەست بەيىن! ⁸ ئىنجا گىرتىيان و كوشتىيان و فىرتىيان داىە دەروەى پەرزەكە. ⁹ كەوانە خاوەنى پەرزەكە چى دەكات؟ دىت و ئەم پەرزەوانانە لەناودەبات، و پەرزەكە ئەدانە كەسانى تر. ¹⁰ ئەم نووسراو پىرژەتان نەخوتىدۆتەو: ئەو بەردەى بىناسازەكان پەرتىيان كىردەو، بوو بە بەكەم بەردى بناغە. ¹¹ ئەمە لە پەروەردگارەو بوو، لە چاوى ئىمەشدا سەرسورھىنەرە! ¹² ئەوانىش ھەوليان دا بىگىرن، بەلام لە خەلگەكە ترسان، چونكە تىگەيشتن كە مەبەستى نموونەكە لەوانە، ئىتر وازيان لى ھىئا و پىششتن. ¹³ پاشان ھەندىك لە فەرىسىيەكان و ئەندامانى سەربە ھىرۆدىيان بۇ نارد، بۇ ئەوې بە وشەپەك كە دەلىت توشى يەكن. ¹⁴ ھاتن و پىيان گوت: «مامۇستا، دەزايىن تۆ راسىتگوت، وە لە كەس سىل ناكەيت، چونكە تۆ پىنگەى كەس لە بەرچا و ناگىرت، بەلكو پىنگاى خودايان بەراستى فىردەكەيت: ئايا دروستە سەرانە بدىرتە قەيسەر يان نا؟ بىدەىن يان نەيدەىن؟» ¹⁵ بە دووروىى ئەوانى زانى و پىتى فەرموون: «بۆچى تاقىم دەكەنەو؟ دىنارىكم بۇ بەيىن با بىيىن! ¹⁶ دىنارىكىان بۆھىئا، پىرسارى لىكردن: «ئەمە وىنە و نەخشى كىلى لەسەرە؟» وەلاميان داىەو: «ھى قەيسەر». ¹⁷ وەلامى دانەو و پىتى فەرموون: «ھى قەيسەر بەدەن بە قەيسەر، ئەوېش ھى خودايە بىدەنەو بە خودا!» ئەوانىش سەرسام بوون. ¹⁸ ھەندىك لە سەدوكىمەكان كە باوهرىيان بە زىندووېوونەو نەبوو ھاتە لاي، و لىيان پىرسى و گوتىيان: ¹⁹ «مامۇستا، موشە بۆى نووسىن: ئەگەر براى كەسېك مرد و ژەكەى دواى خۇي بەجىھىشت بە بى ئەوې مىندالى ھەبىت، ئەوا براكەى دەبىت لەگەل براژنەكەى ھاوسەر گىرى بىكات و نەو بەخانەو لەسەر ناوى براكەى. ²⁰ ھەوت برا ھەبوون، يەكەمىيان ژنى ھىئا و بە بى ئەوې مىندالى ھەبىت مرد، ²¹ دووھم خواستىيەو و بەبى ئەوې ھىچ نەوېەك بەخانەو مرد، سىئەمىش بە ھەمان شىئە. ²² بەم شىئەيە ھەر ھەوتەكە بەبى ئەوې نەوېەك بەخانەو ھىئاىان. وە دواى ئەوانىش، ھەروەھا ژەكەش مرد. ²³ لە پىرژى زىندووېوونەو، كاتىك زىندووېوونەو، ژەكە دەبىتە ژنى كامىيان، چونكە ئەو ژنى ھەر ھەوتىيان بوو؟» ²⁴ يەشواىش ولامى دانەو پىتى فەرموون: «ئايا پىتان وانىە لە تارىكىدان كە نە لە پەرتووكى پىرژ و نە لە ھىزى خودا تىناگەن؟» ²⁵ وە كاتىك مەرقەكان لە مردن ھەلدەستىدېرنەو، نە ژن دەھىن و نە مېرد دەكەن، بەلكو وەك ئەو فرىشتانە وان كە لە ئاسمانەكاندان. ²⁶ بەلام دەربارەى مردووان كە ھەلدەستەنەو، كەوانە ئەوې لە پەرتووكى موشەدا، لە باسى دەوئەكە نەتانخوتىدۆتەو، خودا چۆن قىسە لەگەل كىرد و پىتى فەرموون: «من خوداى ئەفراھام و خوداى ئىتساق و خوداى ياكوف؟» ²⁷ چونكە خوداى مردووەكان نىيە، بەلكو خوداى زىندووېوونەو. كەوانە ئىئو لە تارىكەكى مەزندان! ²⁸ بەكېك لە مامۇستايانى تەورات گوتى لە مشتومرىيان بوو ھاتە لايان، بىنى كە بە باشى وەلامى دانەتەو، بۆھ لىتى پىرسى: «چ راسپاردەكە گىنگىر لە ھەموو راسپاردەكانە؟» ²⁹ يەشوا وەلامى داىەو: «لە ھەموو پان گىنگىر ئەمەيە: ئەى يەسرائىل گوتى بگىرن، پەروەردگارى خودامان يەك پەروەردگارە ³⁰ كەوانە پەروەردگارى خودات بە ھەموو دل و بە ھەموو گىيان و بە ھەموو بىر و بە ھەموو توانانەو خۇش بوپت. ئەمە راسپاردەى يەكەمە. ³¹ لەدواى ئەوېش ئەمەيە، نىكەكەت وەك خۇت خۇشبوپت، ھىچ راسپاردەيەك گەورەتر لەمانە نىيە. ³² مامۇستاكەى تەوراتىش پىتى گوت: «راستە، مامۇستا! بەپىتى راستىيەكە قىسەت كىردو. كە يەك خودا ھەيە و بىچگە لە ئەو ھىچ خودايەكى دىكە نىيە. ³³ خۇشت بوپت بە ھەموو دل و بە ھەموو تىگەيشتن و بە ھەموو توانانەو، و خۇشبوپتىنى نىكەكەت وەك خۇت، شاىستەترە لە ھەموو قورىانى سووتاندن و پىشكەش كراوتك! ³⁴ كاتىك يەشوا بىنى كە بە زىرى وەلامى داوئەتەو، پىتى فەرموون: «تۆ لە شاننىنى خودا دوور نىت!» دواى ئەو كەس نەبوپرا ھىچ پىرسارىكى لى بىكات. ³⁵ يەشوا لە كاتى وانەگوتنەو لە پەرسىنگا قىسەى كىرد، و فەرمووى: «مامۇستاكە چۆن دەتوان بلىن مەسىح كورى داقدە؟ ³⁶ داقد خۇي بە گىيانى پىرژگوتى: پەروەردگار بە پەروەردگارى فەرموون: لە راستەم دابىشە ھەتا دوژمنان دەخەمە ژىر پىت! ³⁷ مادەم داقد خۇي پىتى بلىت پەروەردگار ئىتر چۆن دەبىتە پىرژەى؟» خەلگەكە زۆر بە خۇشالەو گوتىيان لىگىرت. ³⁸ لە فىركارىيەكانىدا دەيفەرموون: «ئاگادارى مامۇستايانى تەورات بن كە ھەز دەكەن بە جلى سەرنج راكىشەو بگەپن، و پىيان خۇشە لە شوپنە گىشتەكان سلاويان لى بىكەن، ³⁹ و لە كەنىشتەكان لە پىزى پىشەو دابىشەن، و لە پىزى يەكەمى ئاھەنگەكاندا بن. ⁴⁰ مالى پىئوئەكەن دەخۇن، و بۇ خۇدەرخستىن نزاكانيان درىژ دەكەنەو. ئەوانە سزاي توند بەسەرياندا دەدرىت! ⁴¹ يەشوا بەرامبەر گەنجىنەى پەرسىنگا دابىشت، و سەپىرى كىرد چۆن خەلگە پارە دەخەنە ناو گەنجىنەكەو. زۆرېك لە دەولەمەندەكان پارەيەكى زۆريان دەخستە ناوى. ⁴² پاشان پىئوئەتتىكى ھەزارھاتوو دوو فىلسى دان. ⁴³ قوتابىيەكانى بانگ كىرد و پىتى فەرموون: «راستىيان پىت دەلېم: ئەم پىئوئەنە ھەزارە لە ھەموو ئەوانەى دىكە پارەى زياترى خستە ناو گەنجىنەكە: ⁴⁴ چونكە ھەمووان لە زىادەى خۇيان بەخشىيان، بەلام ئەم پىئوئەنە سەرهەراى ھەزارىيەكەى ھەرىچى ھەبىو بەخشى!»

¹ کاتیک له پهرستگاهه دهچووه دهرهوه، په کتیک له فوتابیه کانی پتی گوت: «نهی ماموستا، سهیری جوانی ئه م بهردانه و تهلارانه بکه!»
² په شوا وهلامی دایهوه: «نهم تهلاره مهزانه دهینیت؟ لیره دا بهردی بهسهر بهردیهوه نامینیت و ههمووی دپرووخت! کاتیک لهسهر
 کتوی زهیتوون بهرامهر پهرستگاهه دانیشتیوو، په ترۆ و یاکوف و یوخنا و ئه ندربا به تنها لئیان پرسى: ⁴ «پتمان بلئ کهى ئه مانه
 پرووده دهن، ههروه ها نیشانه کانی پیش ئه و پرووداوانه چین؟» ⁵ په شوا وهلامی دانهوه و فهرمووی: «ناگادار بن! با کهس گومراتان نهکات!
⁶ چونکه زۆر کهس به ناوی منهوه دین، و ده لئین ئه وین زۆر کهسپش گومرا دهکهن. ⁷ بهلام کاتیک گویت له شهر و دنگوی شهر دهیت
 توووشی شلهزان مه بن! چونکه دهیت ئه مانه پروودات، بهلام هیشتا کوٹایى نیه. ⁸ نهتهوه له نهتهوه، شانشین له شانشین
 هه لده گهرتهوه، له زۆر شوین بوممه لهره پرووده دات، وهک چۆن برستیی پرووده دات، بهلام ئه مه دهستپیکى زانه کانه. ⁹ ناگاداری خوٹان
 بن، چونکه براده ستی دادگا و که نیشته کان دهکرتن، و لئتان دهرت له پیناوی مندا له بهردهم فهرمانیره و ا پاشایان براده وه ستیرن،
 وهک شایه تی بو ئه وان. ¹⁰ ههروه ها دهیت په کهم جار مزگینییه کهم به ههموو نهتهوه کان رابگه یه نریت. ¹¹ کاتیک براده ستان دهکهن،
 پینشوخت نیگهرانی ئه وه مه بن له وهی چی بلین: به لکو له و کاته دا چینان به سروش بو دیت به وه دهوین، چونکه ئیوه نین دهوین
 به لکو گیانی پیرۆزه. ¹² برا برای خوئی به دهسته وه دوات بو مردن، باوکیش منداله کهی، منداله کانیش دزی دایک و باوکیان
 هه لده گهرتهوه و ده بانکوژن. ¹³ و له پیناوی ناوی مندا ههمووان رقیان لئتان دهیتته وه. بهلام ئه وهی تا کوٹایى بهرگه بگریت، رزگاری
 دهیت. ¹⁴ کاتیک قیزه ونی و پیرانکه دهینن له و شوپنه وه ستاوه که ناییت لئی بی، با خوتنر تیکات! ئینجا ئه وانهی له ناوچهی یه هودیان با
 بهره و شاخه کان هه لئین! ¹⁵ هه رکه سیک له سه ربانه، با نه ته خواره وه بو بردنی شته کانی! ¹⁶ نه وهی له کیلگه به، با نه گهرته وه بو بردنی
 جله کانی. ¹⁷ هاوار به وانهی له و پروژانه دا دوو گیان و شیردهرن! ¹⁸ که واته نزابکهن تاکو له زستاندا ئه مه پروونه دات: ¹⁹ له و پروژانه دا
 ته نگانه بهک پرووده دات که هاویشووی ئه و له سه ره تاي په دابوونه وه که خودا به دیه پناوه تا ئیستا پرووی نه داوه و پروونادات. ²⁰ وه ئه گهر
 پهروه ردار ئه و پروژانهی کورت نه کردایه ته وه، هیچ مرؤفیک رزگاری نه ده بوو. بهلام له پیناوی ئه وانهی هه لیزاردوون، ئه و پروژانهی
 کورت کردوته وه. ²¹ ته گهر ئه و کاته په کتیک هاته لاتان و پتی گوتن: ئه و ته مه سیحه که لیره یه! یان: ئه و ته له وپیه! باوهر مه کهن. ²² ئینجا زۆر
 دزه مه سیح و پیغه مبهری ساخته دهرده کهن، نیشانه مه زن و په رجوو دهنوین، به شیوه ییک ته گهر بتوان هه لیزاردوونیش، گومرا
 دهکهن. ²³ بهلام ناگادار بن! ئه و ته ههموو شتیکم پت پراگه یاندوون پیش ئه وهی پروودات. ²⁴ بهلام له و پروژانه دا، دواى ئه و ته نگانه یه، خوړ
 تاریک دهیت و مانگ پرووناکى خوئی دشارتته وه، ²⁵ ئه ستیره کانی ئاسمانیش دهکونه خواره وه، وهیزی ئاسمانه کان دهه ژین.
²⁶ له وکاته دا دهینن پروئی مرؤف که له هه وری ئاسماندا به هیز و شکۆمه ندیه کی مه زنه وه دیت. ²⁷ له وکاته دا فریشته کانی دهنریت بو
 کوکرنه وهی هه لیزاردووه کانی له ئاراسته ی چوار لایه که، له مسهری زهویه وه تا ئه وسهری ئاسمان. ²⁸ له دار هه نجیره وه ئه م په نده
 فیریه: کاتیک لقه کانی نهرم دهین و گه لاکانی گه شه دهکهن، ده زان هاوین نریکه. ²⁹ به هه مان شیوه، کاتیک ئیوه ش دهینن ئه م شتانه
 پرووده دات، بزنان که نریکه، و له بهرده رگایه. ³⁰ راستیتان پت ده لیم: ئه م نه وه یه هه رگیز تیناپه ریت تا ههموو ئه مانه پروو نه دات.
³¹ ئاسمان و زهوی تیده پهرن، بهلام وشه کانم هه رگیز به سه رناچن. ³² سه باره ت به ئه و پروژه و کاته کهس نایزایت، ته نانه ت فریشته کانی
 ئاسمانیش و نه کوره که، ته نیا باوک نه بیت. ³³ ناگادار بن و ئیشک بگرن چونکه نازانن چ کاتیک دیت! ³⁴ وهک پیاوئیکه گه شتی کردیت،
 ماله کهی به جئ هیشتییت، و ده سه لاتی دایته خر مه تکاره کانی هه ریه که و به ئیشی خوئی، دهرگاوانیشی راسپاردیت چاوه دپیری بکات.
³⁵ بویه چاوه رئ بن، چونکه نازانن کهی خاوه ماله که ده گهرته وه: ئیواره، یان نیوهی شهو، یان له گه ل خوتندنی که له شتیر، یان به یانی،
³⁶ نهک له ناکاو بگهرته وه و بتابینیت که خه وتوون. ³⁷ جا ئه وهی به ئیوهی ده لیم، به ههمووانی ده لیم: ئیشک بگرن!

1 جەزنى پەسخە و ناننى فەتىرە دوو رېژى مابوو، سەرۆك كاهينەكان و مامۇستايانى تەورات ھېشتا ھولايان دەدا بە فېلىك دەستگىرى
بەن و يېكوژن. 2 ئەوانىش گوتيان: «لە كاتى جەزندا نايىت، نەو كە تازاۋە لەنيو خەلكدا دروست بېت!» 3 لە كاتىكدا لە بېت ئەنيا بوو، لە
مالى شېمۆنى گول پالى دابوۋە، ژىتىك بە شووشەيەكەو ھات كە بوئىكى زۆر گرانبەھى تېداوو و لە گوللى بېگدر دروستكرايوو،
شووشەكەي شكاند و بۇنەكەي بە سەرىدا پرشت. 4 ھەندىكيان نارازى بوون و بە يەكتريان گوت: «بۆچى لە بۇنەكەدا زىادە رەوى
دەكات؟ 5 دەكرام ئەم بۇنە بە زىاتر لە سىئ سەد دېنار بېرۆشرايە، وپارەكەي بىدرايە بە ھەزاران.» 6 جا لۆمەي ژنەكەيان كرد. 7 بەلام يەشوا
فەرمووى: «وازي لىت بېھتىن! بۆچى ھەراسانى دەكەن؟ ئەوى كردى بۆ من كارتىكى باش بوو. 7 ھەزارەكان لە ھەموو كاتىكدا لەگەلتانن،
ھەركاتىك بىتانەوئەت دەتوانن چاكەيان لەگەلدا بەن. بەلام من بەردەوام لەگەلتان نايەم. 8 ئەوى لە دەستى ھات كردى. سەرھەتا
جەستەمى بۆن خۆش كرد وەك ئامادەكارىيەك بۆ ناشت. 9 راستىتان پىئ دەلئيم: لەو شوئانەي كە مەزگىنەكەم لە ھەموو جىھاندا
رادەگەيەندەيت، يادى ئەو دەكەن كە ئەم ژنە چى كردوۋە!» 10 پاشان يەھوداي ئىسخرابوئى، كە يەككىك بوو لە دوازە قوتاييەكە، چوو
بۆ لاي كاهينانى بالآ تاكو يەشوايان رادەست بكات. 11 كاتىك ئەمەيان بېست، دلخۆش بوون، بەلئىيان دا پارەي پىئ بەن. بۆيە كاتى بۆ
تەرخان كرد تا لە دەرڤەتەيكى گونجاودا رادەستى بكات. 12 لە رېژى يەكەم فەتىرەدا، كە(بەرخى) پەسخەيان سەردەپىرى، قوتاييەكەيان
لئيان پرسى: «دەتەوئ بچىنە كوئ ئامادەكارى بەكەن تاكو ناننى پەسخە بۆيىت؟» 13 ئەويش دوو قوتايى نارد، و پىئ فەرموون: «بېرۆنە
ناو شار، لەوئ چاوتان بە پياويك دەكەوئەت كە گۆزەيەكى ناوى ھەلگرتوۋە، شوئى بەكەن. 14 لە كوئ دەچىتە ژوورەو، بە خاۋەن مالەكە
بلىن: مامۇستا فەرموۋەت: كوا ژوورەكەم كە تېيدا ناننى پەسخە لەگەل قوتايەكانم دەخۆم؟» 15 ژوورەيكى گەورەتان لە نەۋمى سەرەو
پىشان دەدات، كە تەرخان و ئامادە كراۋە. ئەوئ بۆ ئىمە ئامادە بەكەن!» 16 قوتاييەكان رېۋىشتن و چوئە ناو شارەك، وە پىنيان ھەرەكە
پىئ فەرموۋبوون. وە لەوئ ناننى پەسخەيان ئامادە كرد. 17 كاتى ئىوارە، يەشوا لەگەل دوازەكەدا ھات. 18 كاتىك ئەوان پالايان دايەو بە بۆ
نان خواردن، يەشوا فەرمووى: « راستىتان پىدەلئيم: يەككىك لە ئىۋە بە گرتىم دەدات، ئەوئە ئىستا لەگەلدا نان دەخوات.» 19 خەم
دايگرتن، و پاشان يەك لەدوای يەك پرسىاريان لىدەكرد: «ئايامەن؟» 20 بەلام ۋەلامى دايەو و پىئ فەرموون: «ئەو يەككىكە لە دوازەكە،
و ئەويش لەگەل دەستى لەناو قايەكەدايە. 21 رۆلەي مەوئ دەيئەت وەك ئەوئە لەبارەيەو نووسراۋە روۋىدات، بەلام ھاۋار بە ئەو
كەسەي كە بە دەستى ئەو رۆلەي مەوئ بەگرتن دەدەيت. بۆ ئەو پياۋە باشتىر بوو كە لەدايەك نەبوۋايە!» 22 كاتىك ناپايان دەخوارد، يەشوا
نايىكى ھەلگرت، و بەرەكەتدارى كرد، و شكاندى، و پىيدان و فەرمووى: «ۋەرىگرتن: ئەمە جەستەي مەن.» 23 ئىنجا جامىكى ھەلگرت، و
سوپاسى كرد، و پىيدان، و ھەموو لئيان خواردوۋە، 24 پىئ فەرموون: «ئەمە خويى مەن كە بۆ يەماني نوئە، كە لە پىتاۋ زۆرىنەدا
دەپىژەيت. 25 راستىتان پىئ دەلئيم: ئىترەگىز لەم بەرھەمى تىرەپە ناخۆمەو، تا ئەو رېژى بە تازەيى لە شانىشىنى خۇدا دەخۆمەو.»
26 ئىنجا پەسنىيان گوت، و چوۋە دەروە بۆ چپاي زەيتوون. 27 يەشوا پىئ فەرموون: «لە ھەمووتان بەگومان دەبن، چونكە نووسراۋە: لە
شوانەكە دەدەم، مەركەن پەرتەۋارە دەبن. 28 بەلام دواي ھەستانەو، پىشتان دەكەوم بۆ گەللى.» 29 بەلام پەرتۆ پىئ گوت: «ئەگەر
ھەمووان گومانەت لىت بەكەن، من ھەرگىز گومان ناكەم.» 30 يەشوا پىئ فەرمووى: «راستىت پىدەلئيم: تۆ ئەمە، ھەر ئەمەشە، پىش ئەوئە
دوۋ جار كەلەشتىر بوئىت، سىئ جار نكۆلى لە ناسىنى من دەكەيت.» 31 بەلام پەرتۆ زىاتر پىداگىرى كرد و گوتى: «ئەگەر لەگەلپىشت
بەرم، نكۆلىت لىت ناكەم!» ھەموو واپان گوت. 32 پاشان چوۋە باخىك پىئ دەگوترا گىتسىمانى، بە قوتاييەكەيان فەرمووى: «لېرە دانىش
تاكو نزادەكەم.» 33 ئەوسا پەرتۆ و ياكوف و يوخەناي لەگەل خۆي برد، ھەستى بە دلگىراني و دل تەنگى دەكرد. 34 پىئ فەرموون:
«زۆرلەنگەم خەرىكە بەرم. لېرە بىمىنەو و بە ئاگا بن.» 35 كەمىك دوور كەوتەو، بەسەر روودا كەوت، نزاى كرد تاكو ئەگەر بىكرىت
كاتەكەي بەسەردا تېپىرەيت. 36 فەرمووى: «بايە! باۋكە، ھەموو شىئەك لە تواناي تۆدا ھەيە. ئەم جامەم لىت دوور بىخەرەو، بەلام نەك
ئەوئە من دەمەوئەت، بەلكو ئەوئە تۆ دەتەوئەت!» 37 گەرايەو ۋە بىنى قوتاييەكەيان نوستوون، بە پەرتۆي فەرمووى: «ئاي تو خەوتوئەت
شېمۆن؟ نەتوانى كاتىمىرىك بەئاگاپىت؟» 38 بە ئاگابن و نزا بەكەن، تاكو نەكەوئە ناو تاقىكردەو. گيان چالاكە، بەلام جەستە لاۋارە.»
39 پاشان رېۋىشت دووبارە نزاى كرد، ھەمان وشەكانى دووبارە دەكردەو. 40 كاتىك ھاتەو، دىسان بىنى نووستون چونكە خەو چاۋەكانىيان
قورس كرىدو، نەياندەزاني چۆن ۋەلامى بەدەنەو. 41 سىيەم جار گەرايەو پىئ فەرموون: «ئىستا بىخەن و پىشوۋ بەن. ئەوئەندە بەسە!
كاتەكە ھانۋە. ئەوئە رۆلەي مەوئ رادەستى گوناھباران دەكرىت. 42 ھەستى با پىرۆن. ئەوئە نەزىكە ئەوئە رادەستىم
دەكات!» 43 ھەرلەو كاتەدا، ھېشتا قەسەي دەكرد، يەھودا گەيشت، كە يەككىك بوو لە دوازەكە، لەگەل جەماۋەرىكى زۆر كە شمشىر و
داريان ھەلگرتو، لەلايەن سەرۆك كاهينەكان و مامۇستايانى تەورات و پىرانەو تىردرايوون. 44 ئەوئە بە گرتى دەدا نىشانەيەكى
پىدرايوون گوتىووى: «ئەوئەسەي ماچى دەكەم، ئەوئە خۆيەت. دەستگىرى بەكەن و بە ورايەوۋە بىبەن.» 45 كاتىك يەھودا گەيشت، چوۋ بۆ
لاي، گوتى: «گەورەم!» بە گەرمى ماچى كرد. 46 دەستگىريان كرد و برديان. 47 يەككىك لەوانەي لەوئ ۋەستابو، شمشىرەكەي دەرھىتا و
لە خەمەتكارى سەرۆك كاهينەكەي دا و گوتى پىرى. 48 يەشوا پىئ فەرموون: «ئايامەن جەردەم كە بە شمشىر و دارەو ھانۋەن بىكرن؟
49 من ھەموو رېژىك لە نىۋ ئىۋەدا بووم و فېركردىم دەكرد لە پەرسىنگادا، ئىۋە نەتانگرتەم. بەلام ئەمە پرودەدات بۆ ئەوئە كە نووسراۋە
بىتە دى.» 50 پاشان ھەموويان جىئانھىشت و ھەلتان. 51 گەنجىك دواي يەشوا كەوت كە تەنھا بە پارچە كاتىك روۋىتەيەكەي داپۆشېو،
كاتىك گرتيان. 52 كەتەنەكەي بەجىھىشت و بە پروۋى ھەلت. 53 يەشوايان بىرە لاي سەرۆك كاهينەكان. ھەموو سەرۆكى كاهينان و پىران و
مامۇستايانى تەورات كۆبوونەو. 54 پەرتۆ لە دوورەو بەدوايدا رېۋىشت بۆ مالى سەرۆك كاهىن، پاشان چوۋە ژوورەو، و لەلاي
پاسەوانەكان لەبەردەم ئاگرەكە دانىشتوۋ خۆي گەرم دەكردەو. 55 سەرۆك كاهينەكان و ھەموو ئەنجومەنى بالآ بەدواي شاھەتالېكدا
دەگەران بۆ ئەوئە يەشوا بكوژن، بەلام نەياندۆزىيەو. 56 زۆرىك شاھەتەي درۆيان لە دژى دەدا، بەلام شاھەتەيەكەي بەكەي نەدەگرتەو.
57 پاشان ھەندىكيان ھەستان و شاھەتەي درۆيان لە دژى دا و گوتيان: 58 «گوتەمان لىت بوو دەبگوت: ئەم پەرسىنگايە دەستكردە دىرووخىتم،
بە سىئ رېژىرەستگايەكى دىكە بىنەد دەتەم كە دەستكردى مەوئ نەيت.» 59 بەلام لەمەشدا، شاھەتەيەكەيان بەكەي نەدەگرتەو.
60 سەرۆكى كاهىننىش، لە ناۋەرەست راۋەستا و لەبەشۋاي پرسى: «ھېچ ۋەلام نادەيتەو؟ ئەوانە بەجى شاھەتەت لەسەر دەدەن؟»

⁶¹ بەلام بئدەنگ مايەو و هيچ وەلامى نەدايەو. ديسان سەرۆكى كاھىنان لى پىرسى، و پىتى گوت: «ئايا تۆمەسيحەكەى، پرولە پىرۆزەكە؟» ⁶² يەشوا فەرمووى: «من ئەوم. لە داھاتووش دەيىن پرولە مروڤ لە راستەى توانادارى دادەنيشت، و بەسەر ھەورى ئاسمانەو دېت!» ⁶³ سەرۆكى كاھىنان جلەكانى خۆى دادىرى، و گوتى: «چىتر پتويستمان بە شايتەحال نييە. ⁶⁴ ئۆو ش گوتتان لە كوفرەكە بوو: راتان چيە؟» ھەموو پىريارىيان دا كە شاپانى مردنە. ⁶⁵ ھەندىكيان تفيان لە روى كرد، دەم و چاويان داڤوشى و بە مست لتيان دەدا پتيان دەگوت: «پيشيني بكە!» پاسەوانەكانيش گرتييان و لتياندا. ⁶⁶ كاتيك پەترۆ لە ھوشەكەدا بوو، يەككە لە خزمەتكارەكانى سەرۆك كاھينەكان ھات، ⁶⁷ پەترۆى بينى خۆى گەرم دەكاتەو، تپيروانى و گوتى: «تۆش لەگەل يەشوای ناسيرەيى بوويت!» ⁶⁸ بەلام پەترۆ نكوڤى كرد و گوتى: «نازانم وتيناگەم چى دەلپيت!» پاشان چوو دەروەى دەرگای ماله كە. ئينجا كەلەشپىر خوتىدى ⁶⁹ خزمەتكارەكە جارېكى تر بينيەو، بەو كەسانەى گوت كە لەوئ وەستابوون: «ئەمە يەككە لەوانە!» ⁷⁰ ديسان نكوڤى كرد. پاش كەمېك بەھەمان شپو، ئەوانەى لەوئدا پراوەستابوون، بە پەترۆيان گوت: «بەراستى تۆ يەككەيت لەوان، چونكە تۆش گەلپليت.» ⁷¹ دەستى كرد بە نەفرەتكردن و سوپندخواردن: «من ئەم پياو ناسم كە باسى دەكەيت.» ⁷² كەلەشپىر بۇ دووھم جار خوتىدى پەترۆش قسەكەى يەشوای بىركەوتەو كە پتى فەرمووبوو: «پتش ئەوەى دوو جار كەلەشپىر بخوتيت، ست جار نكوڤم لئ دەكەيت.» لە ئەو كاتەدا بىرى كەوتەو و گريا.

¹که به یانی هات، سەرۆک کاهینه کان و پیره کان و مامۆستایانی تهورات و هه موو ئه نجومه نی باڵا راوێژیان کرد، پاشان به شوایان به ستهوه، و بردیان، و ڕادهستی پیلانۆسیان کرد. ² پیلانۆس لێ پرسی: «تۆ پاشای به هودی؟» به شوا وهلامی دایهوه: «خۆت گوتت». ³ سەرۆک کاهینه کان تۆمهتی زۆریان دایه پالی. ⁴ پیلانۆس دووباره پرسباری لیکرد: «نایا هیچ وهلام نادهیتهوه؟ دهینی ئهوانه شایهتیت له سهر ئهدهن!» ⁵ بهلام به شوا هیچ وهلامیکى نه دایهوه، و پیلانۆسیش به مه سهرسام بوو. ⁶ نه ریت وابوو له ههر جهژنیکدا به ندرکراوێک به خواستی خه لک ئازاد بکری. ⁷ پیاوێک به ناوی بارابا له گه ل یاخیووان به تاوانی کوشتن و ئازاوه گیرى له زبندان بوو ⁸ جهماوهر به دهنگی بهرز داوایان له پیلانۆس کرد ئه و شتهیان بۆ بکات که هه میشه ئه یکرد. ⁹ ئینجا پیلانۆس قسه ی له گه ل کردن و لێ پرسین: «ده تانه وئ پاشای به هودتان بۆ ئازاد بکه م؟» ¹⁰ ده بزانی که سەرۆک کاهینه کان له بهر ئیره یی ڕاده ستیان کردووه. ¹¹ بهلام سەرۆک کاهینه کان داوایان له جهماوهره که کرد که داوی ئازادکردنی بارابا بکه ن. ¹² دیسان پیلانۆس لێ پرسین: «ئیه ده تانه وئ چى له گه ل ئه مه بکه م که پێی ده لێن پاشای به هود؟» ¹³ هاواریان ده کرد جار له دوی جار: «له خاچی بده!» ¹⁴ پیلانۆس لێ پرسین: «چ خراپه به کی کردووه؟» بهلام ئهوان زیاتر و زیاتر هاواریان ده کرد: «له خاچی بده!» ¹⁵ پیلانۆسیش ده یویست خه لکه که ڕازی بکات، بۆیه بارابای بۆ ئازاد کردن، له دوی ئه وهی به شوا به قامچی لێ درا ڕاده ستی کرد بۆ ئه وهی له خاچ بدریت. ¹⁶ بۆیه سهر بازه کان بردیانه ناوکۆشکه که، وانا کۆشکی فره مانیره واه و هه موو سهر بازانی له شکریان کۆکردوه. ¹⁷ که وایه کی ئه رخه وانیان له بهر کرد، تاجیک له درکیان بۆ درووست کرد و له سهر سهری دایان. ¹⁸ ده ستیان کرد به سلوا لیکردنی و ده یانگوت: «سلوا، ئه ی پاشای به هود!» ¹⁹ به قامیش له سهریان ده دا، و تیفان لێی ده کرد، چۆکیان داده دا و له بهرده می کړنۆشیان ده برد. ²⁰ کاتیک گالته یان پێ کرد، کراسه ئه رخه وانییه که یان له بهر داکه ند و جله که ی خۆیان له بهر کردوه و بردیانه ده ره وه بۆ له خاچدان. ²¹ به کیک له رېپواره کانیا ن ناچار کرد خاچه که ی هه لېگرېت، ناوی شیمۆنی قیره وان بوو، باوکی ئه سه کهنه ر و روفوس، ناچاریان کرد خاچه که ی ئه وه هه لېگرېت. ²² بردیان بۆ شوپنیک به ناوی گۆلگۆسا، وانا شوپنی کاسه سهر. ²³ شه رابی تیکه ل به ئالاولان پێدا، بهلام ره تیکرده وه و نه یخواردوه. ²⁴ پاش ئه وهی له خاچان دا جله کانیا ن دابه ش کرد، تیریشکیان له سهر کرد بۆ ئه وهی به شکی ههر به کیکیان دباری بکه ن. ²⁵ کاتژمێر نۆی به یانی بوو که له خاچاندا. ²⁶ ناوینشانی تۆمه ته که ی نووسرا بوو: «پاشای به هود». ²⁷ دوو دزیان له گه لدا له خاچدا، به کیکیان له لای راستی، و به کیکیان له لای چه پی. ²⁸ نیشانه که هاته دی که ده لیت: «له گه ل تاوانباران هه ژمار ده کړت». ²⁹ ئه وانه ی به ویدا تیده په رین جێپوێن پێته دا، و سهریان باده دا و ده یان گوت: «ئه ها ده ی! تۆ که په رستگا که وێران ده که ی و به سێ رۆژ دروستی ده که یته وه، ³⁰ خۆت ڕزگار بکه، و له خاچه که دابه زه!» ³¹ به هه مان شێوه سهرۆک کاهینه کانیش له گه ل مامۆستایانی تهورات گالته یان پێده کرد و به په کترین ده گوت: «خه لکی دیکه ی ڕزگار کرد، بهلام ناتوانی خۆی ڕزگار بکات. ³² با ئیستا مه سیحی پاشای په سرائیل له خاچه که دابه زت، تاکو ببینن و باوهر به یینن!» ئه وه دوو دزه ش که له گه لیدا له خاچ درابوون به هه مان شێوه سهر زه نشیان ده کرد. ³³ له کاتژمێر دوازه ی نیوه رۆ، تا کاتژمێر سێ پاشنیوه رۆ تاریکی باڵی به سهر هه موو زه ویدا کیشا. ³⁴ له کاتژمێر سێ، به شوا به ده نگیکى مه زن هاواری کرد: «ئیلی، ئیلی، لَمَّا شَبَقْتَنِي؟» واته «خودای من خودای من، بۆچی به جێته یشتم؟» ³⁵ هه ندیک له وانه ی له وئ ڕاوه ستابوون گوێیان لێی بوو گوێیان: «ئه وه بانگی ئیلیا ده کات!» ³⁶ به کیک ڕایکرد و پارچه ئیسفهنجیکى له سرکه هه لکیشا و خسته به سهر قامیشیک و پێیدا تاکو بیخواته وه، گوێیان: «لېگه رین! با بزاین ئیلیا دت دایگرېت!» ³⁷ به شواش به ده نگیکى مه زن هاواری کرد، و گیانی دا به ده سته وه. ³⁸ په رده ی په رستگا ش له سهر وه هه تا خواره وه داډرا و بوو به دوو به شه وه. ³⁹ له ئه و کاته دا سهر به له که که به رامبه ری وه ستابوو، بینی که هاواری کرد و گیانی سپارد، گوتی: «به راستی، ئه م مرۆفه رۆله ی خودا بوو!» ⁴⁰ چه ند ژنیک له دووره وه سهریان ده کرد، له ئیوانیاندا میریامی مه گده لین و میریامی دایکی یاکوفی برا بچووکی به شوا و سالومه ده بیتران. ⁴¹ ئه مانه له گه ليله وه دوی به شوا که وتیوون و خزمه تیان ده کرد، زۆری دیکه ش له گه لی هاتبوونه یۆرشه لایم. ⁴² کاتیک ئیواره هات، ئه میرۆ رۆژی خۆ ئاماده کردن بوو، واته رۆژی پێش شه بات، ⁴³ یۆسپ که له رامواه هاتبوو، ئه وه ئه ندامیکى به رزی ئه نجومه نی باڵا بوو، ئه ویش چاوه رپێ شانیشی خودای ده کرد، به یئ ترس چوو بۆ لای پیلانۆس، و داوی تهرمه که ی به شوای کرد. ⁴⁴ پیلانۆس سهری سورما که مردووه، بۆیه سهر به له که ی بانگ کرد و لێ پرسی: نایا ماوه به کی زۆره مردووه ⁴⁵ کاتیک له سهر به له که وه ئه مه ی زانی تهرمه که ی دایه یۆسپ. ⁴⁶ ئه ویش که تانی کړی تهرمه که ی هینایه خواره وه، وله ناو که تانه که دا پێچایه وه، و له گۆرێکدا ناشتی که له تاشه به رد هه لکه ندرابوو، ئینجا به ردیکى گلۆر کردوه سهر ده رگای گۆره که. ⁴⁷ میریامی مه گده لین و میریامی دایکی به شوا بینیان له کوئ نێژرا.

¹كە پرۆژى شەبەت تەواو بوو، مېرىامى مەگدەلېن و سالومە و مېرىامى دايكى ياكوف بۇن و بەراميان كېرى، تاكو بچن و تەرمى يەشوا چەورېكەن. ²لە يەكەم پرۆژى ھەفتەدا، بەيانى زوو لەگەل خۆرھەلانتدا ھاتنە لاي گۆرەكە. ³بە يەكتېران دەرگوت: «باشە كى بەردى سەردەرگاي گۆرەكەمان بۇ گۆردەكانەو؟» ⁴بەلام كە سەريان كىر بېنيان بەردەكە گلۆر كراوئەتەو، ھەرچەندە زۆر گەورە بوو. ⁵جا چوونە ناو گۆرەكە، و لەلاي راستەو ھەنجىكاي بېنى دانىشتىبوو، چىكى سېى لەبەر بوو، ترس دەستى بەسەردا گرتن. ⁶پىي گوتن: «مەترس. ئېو بە شوپن يەشواي ناسېرەيىدا دەگەرېن كە لەخاچدرا. ئەو ھەستايەو! ئەو لېرە نېيە. ئەوئەتەو شوپنەي لېيان دانابوو. ⁷بەلام بېرۇن و بە قوتاييەكانى، و بە پەترۇ بلىن، ئەو پېشتان دەكەوتت بۇ گەلېلى؛ وەك چۆن پىي فەرموون لەوئ دەيېنن. ⁸بۇيە بە خېراي لە گۆرەكە چوونە دەرەو، تۆشى لەرز و سەرسورمانىكى زۆربوون. ھېچيان بە كەس نەگوت، چوونە دەرەسان. ⁹دواي ئەوئەي يەشوا بەيانى زوو لە يەكەم پرۆژى ھەفتەدا ھەستايەو، يەكەم جار بۇ مېرىامى مەگدەلېن دەرەكەوت ئەوئەي ھەوت گېانى پېسى لېي دەرەكبوو. ¹⁰بۇيە چو و مژدەي دا بە ئەو كەسانە كە لەگەلېدا بوون، شېوھەنيان دەگېرا و دەگريان. ¹¹كاتىك بېستيان كە ئەو زىندوو و ئەم كچە بېنيوھەي، باوھريان نەكرد. ¹²پاشان بۇ دوو كەسى تر بە شېوھەيكى تر دەرەكەوت كە لە رېگادا بوون بۇ گوندېك. ¹³بۇيە چوون و مژدەيان دا بە ئەوانىتر، ھەرەوھا ئەوانىش باوھريان پت نەكردن. ¹⁴پاشان بۇ يازدە قوتاييەكە دەرەكەوت لە كاتىكدا كە پالپان دابووھو، لەسەر يېاوپھرى و دېرەقيان سەرزەشتى كىردن، چوونە باوھريان بەو كەسانە نەدەكرد كە دواي ھەستايەوئەي بېنيوھە. ¹⁵پىي فەرموون: «بېرۇن بۇ ھەموو جېھان، و مژدەي ئەم مژگىنيە بە ھەموو بەدېھتېراوان رابگەيەنن: ¹⁶ئەوئەي باوھر دەھېتت لە ئا و ھەلدەكېشرى، رېزگارى دەيىت، ئەوئەش كە باوھر ناھىتت تاوانباردەيىت. ¹⁷ئەوانەي باوھر دەھېتن، ئەم نېشانانەيان لەگەل دەيىت: بە ناوي مەن خېوھەكەن دەرەكەن ولەگەلېان بە زمانى نوئ دەدوئ، ¹⁸بە دەستيان مار دەگرن، وە ئەگەر خواردەنەوھەيكى كوشندە بخۆئەو بە ھېچ شېوھەيك زېانيان پت ناگات، دەست لەسەر نەخۆش دادەتېن و چاكەبەنەو. ¹⁹پاشان پەرورەدگار، دواي ئەوئەي قەسى لەگەل كىردن، بۇ ئاسمان بەرزبۆو و لە راستەي خودا دانىشت. ²⁰ئېنجا ئەوانىش، لە ھەموو لايەك مژگىنياندا، پەرورەدگار لەگەلېان كارى دەكرد و بە نېشانە و دەرەكەوتنى تايەت بەخۆي وشەكەي پىشتراست دەكردو.

Luke

Chapter 1

¹لەبەر ئەوئەي زۆر كەس ھەولېان داوھ چېرۆكى ئەو پرووداوانەي لە لاي ئېمە ھاتنە دى داپېرئەنەو، ²وەك چۆن لەلایەن ئەوانەو كە لە سەرەتاوھ بە راشكاوي شايەتھال بوون رادەستى ئېمە كرا، و پاشان بوون بە خزمەتكارى وشەكە، ³ساوفېلۇسى پاھ بەرز لە دواي ئەوئەي مەن لە سەرەتاوھ پىشكېنېكى وردم بۇ ھەموو شىتېك كىرد بە باشم زانى بە رېز بەندى بۆت بنوسم، ⁴بۇ ئەوئەي دىلپايت لە دروستى ئەو وشانەي كە پىتگەبىشتوو. ⁵لە سەردەمى ھېرۆدى پاشاي بەھودا كاھىنېك ھەبوو بە ناوي زەخەريا، لە كۆمەلەي ئەبىا، ژنەكەي لە نەوئەي ئارۇن، ناوي ئېلېشەبات بوو. ⁶ھەردووكان لەبەردەم خودا راستدوروست، و بى گەلېلى بە پىي ھەموو راسپاردەكانى پەرورەدگاربان ھەلس و كەوتيان دەكرد. ⁷بەلام مندالپان نەبوو چوونە ئېلېشەبات نەزۆك بوو و ھەردووكان زۆر بەتەمەن بوون. ⁸كاتىك زەخەريا لە نۆرەي كۆمەلەكەي خۆيدا، كاروبارى كاھىنېتى لەبەردەم خوداجىتەجى دەكرد، ⁹بە گۆرەي داب و نەرتى كاھىنەيەي تېروپىشكەكە كەوتە سەرى تاكوو بچتە ناو پەرسنگاي پەرورەدگار و بخور بسوتىتت. ¹⁰لە كاتى سوتاندىنى بخورەكەدا ھەموو جەماوھ لە دەرەوھ نزايان دەكرد. ¹¹فېرىشتەيكى پەرورەدگار لېي دەرەكەوت كە لە لاي راستى قوربانگاي بخورەكە وەستابوو. ¹²زەخەريا بە بېنيى شلەزاو ترس دايگرت. ¹³فېرىشتەكە پىي گوت: «زەخەريا مەترسە، چوونە داواكارىيەكەت بېسترا، و ئېلېشەباتى ھاوسەرت كورېكى بۆت دەيىت و ناوي دەنېت پۆخەنان، ¹⁴ئەو دەيىتە ماھىي خۆشى و شادى بۇ تۆ ھەرەوھا زۆر كەسېش بە لە دايك بوونى دل خۆش دەبن. ¹⁵لە بەردەم پەرورەدگار مەزن دەيىت، و شەراب و خواردنەو ناخواتەو، كاتى ھېشتا لە سكى دايكباھەي پىر دەيىت لە گېانى پېرۆز، ¹⁶زۆرېك لە پۆلەكانى يەسرائېل دەگەرېتتەوھ بۇ پەرورەدگارى خودايان، ¹⁷لە پىشى دەپروت و گېان و ھېزى ئېلپاي ھەبە، بۇ ئەوئەي دلې باوكان بگەرېتتەوھ بۇ لاي مندالەكان، و سەرىچىكارانىش بۇ لاي دانايى چاكەكاران، بۇ ئەوئەي گەلېكى ئامادە بۇ پەرورەدگار پىك بھېتت!» ¹⁸زەخەريا لە فېرىشتەكەي پىرسى: «چۆن لەمە دىلپايم، چوونە مەن پىرم و ھاوسەرەكەشم بە سالأچوو؟» ¹⁹فېرىشتەكەش وەلامى دايەو: «مەن گەفرەئېلم، لەبەردەم خودا رادەوھەستم، ئېدراوم بۇ ئەوئەي لەگەل بدوئم و ئەم مژگىنيەت پىن بدەم. ²⁰لە ئېستاوھ تۆ لال دەيىت و تواناي قەسەكردنت نامىتت، ھەت ئەو پرۆژەي ئەم شتانە پروودەدەن، چوونە باوھەرت بە وشەكانم، و ئەوئەي لە كاتى خۆيدا دېتە دى نەكرد.» ²¹جەماوھەركە چاوپرېنى زەخەريان دەكرد و سەريان سورما لە دواكەوتنى لە پەرسنگادا. ²²بەلام كاتىك چوونە دەرەوھ نەيتوانى قەسەيان لەگەل بكات، تېگەبىشتن كە لە ناو پەرسنگاكەدا بېنيىكى ديوە. بۇيە بە ئامازە لەگەلېان دواو بە بېدەنگى ماھەو. ²³كاتىك پرۆژانى خزمەتەكەي تەواو كىرد، گەپرايەو مالاھە. ²⁴دواي ئەو پرۆژانە، ئېلېشەباتى ھاوسەرى دووگيان بوو، ئەويش بۇ ماوئەي پىتېج مانگ خۆي شارەدوھ و گوتى: ²⁵«ئەمەيە ئەوئەي پەرورەدگار بۆيكرەم، لەم پرۆژانەدا چاكەي خۆي پېشاندا و ئايرووي مەنى لەنئو خەللكدا كىريەو!» ²⁶لە مانگى شەشەمېدا، فېرىشتە گەفرەئېل لەلایەن خوداوە پرەوانەي شارېك كرا لە گەلېلى بە ناوي ناسېرە، ²⁷بۇ لاي پاكېزەيك كە دەستگېراني پياوېك بوو لە بنەمالەي داقيد بە ناوي يۆسپ، ناوي پاكېزەكەش مېريام بوو. ²⁸فېرىشتەكە چوونە ژورەوھ و پىي گوت: «سلاو، ئەي ئەو كەسەي بەخشىشت بەسەردا پراو!» پەرورەدگار لەگەلە: تۆ لە ناو ژاندا پېرۆزكراي.» ²⁹مېريام بە قەسەكانى فېرىشتەكە تووشى دلەپراوئ بوو، و لە خۆي پىرسى: «دەيىت ئەمە چ جور سلاوئېك بېت؟» ³⁰فېرىشتەكەش پىي گوت: «مەترسە مېريام، چوونە تۆ رەزامەندىت لەلاي خودا بەدەست ھېتا! ³¹دوويگان دەيىت و كورېكت دەيىت، و ناوي دەنېت يەشوا. ³²مەزن

دەبیت و پیتی دەگوتریت پڕۆلەى خودای هەرە بەرزو، پەرورەدگار تەختی دافیدی باوکی پێدەدانهوه،³³ هەتاھەتایە حوکمپرانى نەوہى پاکۆف دەکات، شانشینەکەشى کۆتایی نایەت». ³⁴ میریام بە فریشتەکەى گوت: «ئەمە چۆن دەبیت، لە کاتیکدا من پیاوێک ناناسم؟»³⁵ فریشتەکەش وەلامى داہەوہ: «گیانی پیرۆز دیتە سەرت و ھێزی خودای ھەرەبەرز دەبیتە سایەى سەرت. بۆئە ئەو پیرۆزەى کە لە تۆ دەبیت بە پڕۆلەى خودا بانگ دەکرت. ئەو تە ئێلېشاباتى خزمیشت بەو پیریە سکی پرە بە کورێک. ئەو مانگی شەشەمى دووگیانیەتى کە سێکە پێى دەگوترا نەزۆک. ³⁷ چونکە ھێچ شتێک لەلای خودا ئەستەم نییە». ³⁸ میریام گوتى: «ئەو منم کارەکەرەکەى پەرورەدگار. ئەوہى تۆ دەیفەرموویت با بێتە دى!» پاشان فریشتەکە بەجێ ھێشت. ³⁹ لەو پڕۆزانەدا، میریام ھەستا و خێرا بۆ شارۆچکەى بک چوو، لە ناوچە شاخاویەکانى ھەریمی یەھودیا. ⁴⁰ چوو بۆ مالى زەخەریا و سلاوى لە ئېلېشەبات کرد. ⁴¹ کاتیک ئېلېشەبات گوێى لە سلاوہکەى میریام بوو، منداڵەکە لە سکیداچوو. ئېلېشەبات پېرپو لە گیانی پیرۆز. ⁴² ئېلېشەبات بە دەنگێکی بەرز ھاواری کرد: «لەتۆ ژاندا پیرۆزکراویت، بەرھەمى سکت پیرۆزکراو دەبیت! ⁴³ من کوا شایستەى ئەوہ بووم: تاکو دایکی پەرورەدگارم بێت بۆ لام؟ ⁴⁴ چونکە ھەرکە دەنگى سلاوہکەت بەر گویم کەوت منداڵەکە لە خۆشیدا لە سکمدا ھەلبەزییەوہ: ⁴⁵ خۆزگە بەوہى باوہرى وابە ئەوہى لە پەرورەدگارەوہ پت گوتراوہ دیتە دى!» ⁴⁶ میریامیش گوتى: «گیانم ستایشى پەرورەدگار دەکات، ⁴⁷ گیانم بە خودای پزگاکەرم شاد دەبیت. ⁴⁸ چونکە لە بێغیزی کارەکەرەکەى پرووانى، ئەو تە لە ئیستاوہ ھەموو نەوہکان خۆزگە بە من دەخوازن. ⁴⁹ چونکە خودای بە توانا کارى مەزنى بۆ من ئەنجام دا، پیرۆزە ناوی ئەو، ⁵⁰ بەزییەکەى بۆ ئەوانەى کە نەوہ دواى نەوہ لێى دەترسن. ⁵¹ بە ھێزی بازووی کارى ئەنجامدا! خۆ بەزلزانەکانى لە ئارەزووی دلپان پەرتەوازە کرد. ⁵² تەختى توانادارەکانى سەرھۆزێر کردووە، و بێغیزەکانى بەرز کردووە. ⁵³ برسپیەکانى بە باشە تێر کرد، ساماندارانى بە دەستى بەتال پەوانە کردووە. ⁵⁴ یارمەتى گەلى یەسرائیلی خزمەتکاری خۆیدا، بە وەبیرھێنانەوہى بەزەییەکەى، ⁵⁵ ھەرۆک لەگەل باوبایرانمان قسەى کردبوو، بۆ ئەفراھام و نەوہکانى بۆ ھەتاھەتایە». ⁵⁶ میریام لەلای ئېلېشەبات نزیکەى سێ مانگ ماہوہ، پاشان گەراہوہ بۆ مالىەکەى خۆى. ⁵⁷ ئېلېشەبات کاتى منداڵبوونى ھات و کورێکی بوو. ⁵⁸ دراوسێ و خزانى بیستیان پەرورەدگار بەزەبى خۆى بە سەرباندا باراندووە، لەگەلى شادمان بوون. ⁵⁹ لە پڕۆزى ھەشتەمدا بۆ خەتەنەکردنى کورەکە ھاتن، لەسەر ناوی باوکی ناویان لێنا زەخەریا. ⁶⁰ بەلام دایکی گوتى: «نەخێر، ناوی دەنریت یۆخەنان!» ⁶¹ پێیان گوت: «کەس لە ناو خێلەکەت بەم ناوہ ناوہنراوہ». ⁶² ئینجا ئاماژەیان بۆ باوکی کرد، دەیەوێت چ ناویکی لێ بنێت. ⁶³ تەختەپەکی داوا کرد و لەسەرى نووسى: «ناوی یۆخەنانە». ھەموو سەرسام بوون. ⁶⁴ زەخەریا دەمى کردووە و دەستبەجێ زمانى کراہوہ، دەستى کرد بە قسەکردن و ستایشى خودای کرد. ⁶⁵ ھەموو دانیشتوانى دەورووبەرى ترس دایگرتن، و لە سەرتانسەرى ناوچە شاخاویەکانى یەھودیا ھەموو ئەم شتەنە بوون بە قسە و باسى سەر زارى خەلکی. ⁶⁶ ھەموو ئەوانەى ئەم باسەیان بیست لە دلى خۆیاندا گوتیان: «ئەم منداڵە دەبیتە چى؟» چونکە دەستى پەرورەدگارى لەگەلدا بوو. ⁶⁷ زەخەریای باوکیشى پېرپو لە گیانی پیرۆز، پێشینی کرد و گوتى: ⁶⁸ «ستایش بۆ پەرورەدگارى خودای یەسرائیل، چونکە گەلەکەى بەسەرکردەوہ و کیریەوہ، ⁶⁹ ھێزی پزگاریمانى لە بنەمالەى دافیدی خزمەتکاریەوہ ھەستاندوہ، ⁷⁰ وەک چۆن لە کۆنەوہ لە پزگەى پێغەمبەرە پیرۆزەکانیەوہ دواوہ: ⁷¹ پزگاریبوون لە دوژمنەکانمان و لە دەستى ھەموو ئەوانەى پزگاریان لێمانە، ⁷² بۆ ئەوہى بەزەبى تەواوى بەرامبەر باوبایرانمان ھەبێت و پەیمانە پیرۆزەکەیمان لە بیر بێت. ⁷³ ئەو سوێندەى کە بۆ ئەفراھام باپیرە گەورەمانى خوارد: پێمان بەخشیت ⁷⁴ پاش پزگاریمان لە دەست دوژمنانمان، بێ ترس بیەرستین، ⁷⁵ ھەموو زیانمان، بە پیرۆزى و راستدروستى لەبەردەمیدا بین. ⁷⁶ تۆش، ئەى پڕۆلە، بە پێغەمبەرى خودای ھەرەبەرز ناودەبردریت، چونکە پێش پەرورەدگار دەکەویت تاکو پزگای بۆ خۆش بکەیت، ⁷⁷ تاکو بە گەلەکەى پزگەپەنیت بە لیخۆشبوونى گوناھەکانیان پزگاریان دەبیت ⁷⁸ بەھۆى بەزەبیە بەسۆزەکەى خودامانەوہ، کە بەھۆى ئەوہ پرووناکی پڕۆزەلالت لە بەزاییەوہ بەسەرماندا دەرەوشیتەوہ، ⁷⁹ تاکو بەسەر ئەوانەى لە تاریکی و لە سێبەرى مەرگدا دانیشتوون بدرەوشیتەوہ، بۆ ئەوہى ھەنگاوەکانمان بەرەو پزگای ئاشتى ببات». ⁸⁰ منداڵەکەش گەشەى دەکرد و لە گیاندا بەھێز دەبوو، لە چۆلەوانى ماہوہ ھەتا ئەو پڕۆزەى کە خۆى بۆ گەلى یەسرائیل دەرخت.

¹لهو سەردەمەدا، له ئۆگستۆسی قەیسەرەووە فەرمانتیک دەرچوو کە ھەموو دانیشتووانی ئیمپراتۆریەتیەکی سەرژمێری بکڕێت. ²ئەمە یەکەم ناوئوسین بوو کاتیک کیرینیۆس فەرمانرەوای سوریا بوو. ³بەمەبەستی ناوئوسین، ھەرکەسەو بەرەو شارێ خۆی ڕۆیشت. ⁴یۆسپیش لە شارێ ناسیرەووە سەر بە ناوچەێ گەلێلی بەرەو شارێ دافید لە ناوچەێ یەھودیا سەرکەوت کە پێی دەگوترێت بیت لەخم، چونکە لە بنەمالە و خێلی دافید بوو، ⁵تاکو لەگەڵ میریامی دەرگێرانی کە دووگیان بوو، ناوئوس بکڕێت. ⁶کە لەوێ بوون، کاتی مندالیوونی ھات، ⁷جا کورە نۆبەرەکی لەدایک بوو، قوماتی کرد، و لە گەوریکدا خەواندی، چونکە ھیچ مالدیکان بۆ نوستن دەست نەکەوت. ⁸لەو ناوچەێ شوان ھەبوون شەوانە لە دەشت دەمانەووە، و بە نۆرە پاسەوانی مێگەلەکەیان دەکرد. ⁹فریشتەیک لەلایەن پەرورەدگار لێیان دەرکەوت، و شکۆی پەرورەدگار بە دەوریاندا دەدرەوشایەووە، بەمە ترسێکی بەکجار زۆریان لێ نیشیت. ¹⁰فریشتەیک پێی گوتن: «مەترس! ئەوا مزگینێ شادییەکی گەورەتان دەدەمێ کە بۆ ھەموو گەل: ¹¹ئەمڕۆ لە شارێ دافید ڕزگارکەریکتان بۆ لەدایک بوو ئەویش مەسیحی پەرورەدگارە. ¹²ئەمەش نیشانەکیەتی بۆ ئێوە. مەلۆتکەیک دەبینن لەناو گەوریکدا خەوتووە». ¹³لەناکاو لەگەڵ فریشتەیک لەشکرێکی گەورە ئاسمانی دەرکەوت و ستایشی خودایان دەکرد و دەیانگوت: ¹⁴«شکۆ بۆ خودا لە ئاسمان، لەسەر زەویش ئاشتی! بۆ ئەوانەێ جێی ڕەزامەندی ئەوان!» ¹⁵کاتیک فریشتەکان بەرەو ئاسمان بەجێیان ھێشتن، شوانەکان بە یەکتریان گوت: «کەواتە با ڕۆیشتە بیت لەخم و ئەم شتەێ ڕوویداووە ببینین کە پەرورەدگار پێی ڕاگەیاندین.» ¹⁶خێرا ھاتن، و میریام و یۆسپیان دۆزییەووە، ئەو مەلۆتکەێش کە لە گەورەکەدا دانرابوو. ¹⁷کاتیک ئەوانەێان بینی، دەستیان کرد بە گێڕانەووەی ئەوێ کە پێیان گوترابوو دەربارەێ ئەم مندالە. ¹⁸ھەموو ئەوانەێ گوێیان لێبوو سەریان سۆرمابوو لەوێ شوانەکان پێیان دەگوتن. ¹⁹بەلام میریام، ھەموو ئەم شتانەێ لە دلی خۆیدا ھەلدەگرت، و لێکی دەدا بەو. ²⁰شوانەکان گەرانەووە و شکۆی پەرورەدگارێان ڕاگەیاند و ستایشیان کرد لە پێناوی ھەموو ئەوێ بیستیان و بینیان، بەو شێوہەێ پێیان گوترابوو. ²¹لە ڕۆژێ ھەشتەم کاتی خەتەنەکردنی مندالەکە ھات، ناوی لێنا بەشوا، بەو شێوہەێ فریشتەیک ناوی لێنا پێش ئەوێ میریام دووگیان بیت. ²²لەدوای تەواوبوونی ڕۆژانی پاکبوونەو بەگوتەێ تەوراتی موشە، بەرەو یورشەلایم سەرکەوتن تاکو پێشکەشی پەرورەدگاری بکەن، ²³ھەرۆک لە تەوراتدا نووسراو: «ھەر نۆرینەیک نۆبەرە بۆ پەرورەدگار تەرخان دەکڕێت»، ²⁴وہک لە تەوراتی پەرورەدگاردادا ھاتووە با قوربانییەک پێشکەش بکەن کە: «دوو کوکوختی، یان دوو بۆجۆوہ کۆترە». ²⁵پیاویکی چاک و لەخواترس ھەبوو بە ناوی شیمۆن، لە یورشەلایم چاوہرێ ھاتنی دلنەوایکەری بەسرائیل بوو و گیانی پیرۆزی لەسەر بوو. ²⁶گیانی پیرۆز بە سروسش بۆ ئاشکرا کردبوو کە نامرێت ھەتا مەسیحی پەرورەدگار نەبینێت. ²⁷ئەو بە پالئەری گیانەکە ھات بۆ پەرستگا. کاتیک دایک و باوکەکە بە گوتەێ یاسای تەورات یەشوای مندالیان پێشکەش کرد، ²⁸لە باوہشی گرت و ستایشی خودای کرد، و گوتی: ²⁹«ئەێ پەرورەدگار، ئێستا بەگوتەێ بەلێنەکەت بەندەێ خۆت بە ئاشتی بەرێیکە! ئەوا چاوم ڕزگاری تۆی بینی ³¹ئەوێ ئامادەت کردووە پێشکەشی ھەموو گەلانی بکەیت، ³²ھەتا بییتە ڕووناکیەک بۆ ڕێنمایی گەلان و شکۆمەندییەک بۆ گەلەکەت بەسرائیل». ³³دایک و باوکی سەرسام بوون لەو قسانەێ دەربارەێ گوترا. ³⁴شیمۆن پیرۆزی کردن و بە میریامی دایکی مندالەکە گوت: «ئەم مندالە دەبییتە ھۆی کەوتن و ھەستانەووە کەسانێکی زۆر لە یەسرائیل، ھەرۆھا دەبییتە نیشانەیک دزایەتی دەکڕێت ³⁵تەنانەت تۆش شمشیرێک جەرگت دەپڕێت و نیازی دلی زۆر کەس ئاشکرا دەبییت!» ³⁶پێغەمبەرێکی ژن ھەبوو، بە ناوی ھەننا کچی پەنوتیل لە ھۆزی ئاشیر، زۆر بە تەمەن بوو، لەدوای شووکردنی تەنھا جەوت سال لەگەڵ مێردەکەێ ژباوو، ³⁷ئەو بیوہژێکی ھەشتاوجار سالان بوو. پەرستگای بەجێ نەدەھێشت شەو و ڕۆژ بە نزا و ڕۆژوو خودای دەپەرست. ³⁸ھەر لەو کاتەدا ھات بۆ لای ئەوان و ستایشی خودای کرد، باسی مندالەکەێ بۆ ھەموو ئەوانە کرد کە یورشەلایم چاوہروانی ڕزگاری بوون. ³⁹پاش ئەوێ ھەموو شتێکیان بەگوتەێ تەوراتی پەرورەدگار تەواو کرد، ھاتنەووە بۆ ناسیرەێ شارەکەێ خۆیان لە ناوچەێ گەلێلی. ⁴⁰مندالەکە گەشەێ دەکرد و بەھێز دەبوو، پیربوو لە دانایی، و بەخششی خودای لەسەر بوو. ⁴¹دایک و باوکی ھەموو سالیکی لە جەژنی پەسخە دەچوونە یورشەلایم. ⁴²کاتیک یەشوای بووہ دوازدە سال، وەک نەریتی جەژن بەرەو یورشەلایم سەرکەوتن. ⁴³دوای تەواوبوونی ڕۆژانی جەژن، لە گەرانەووەیاند، بەئ ئەوێ بزائن، یەشوای مێردمندال لە یورشەلایم ماہەو. ⁴⁴بەلام پێیان وابوو لەنتو کاروانەکە، ڕۆژە ڕێیک ڕۆیشتن ئینجا لەناو خزم و ناسیاوہکاندا بەدوایدا گەران. ⁴⁵کاتیک نەیاندۆزییەووە، گەرانەووە بۆ یورشەلایم بۆ ئەوێ بەدوایدا بگەرێن. ⁴⁶دوای سێ ڕۆژ لە پەرستگاکەدا دۆزیانەووە، لەناو مامۆستاگان دانیشتیوو گوێیان لێدەگرت و پرسیاریان لێ دەکرد. ⁴⁷ھەموو ئەوانە گوێیان لێی ڕاگرتوو لە تێگەیشتن و ھەلەمەکانی سەرسام بوون. ⁴⁸کاتیک بینیان سەریان سورما، ئینجا دایکی پێی گوت: «کورم، بۆ وات لێکڕدین؟ من و باوکت نێگەرانت بووین، و بەدواتدا دەگەریان!» ⁴⁹وہلەم دانەوہ: «بۆچی بەدوامدا دەگەریان؟ تەناندەزانی پێویستە لە سەر کارەکانی باوکم بم؟» ⁵⁰بەلام لەو فەسەپە تێنەگەیشتن کە پێی فەرموون. ⁵¹ئینجا لەگەلیان گەرایەووە و ھاتەووە ناسیرە، و گوترا یەلێان بوو. میریامی دایکی ئەمانە ھەموو لە دلی خۆیدا ڕائەگرت. ⁵²یەشوای، لە دانایی و بالادا گەشەێ کرد، لە لای خودا و مرقۆفەکان جێگە ڕەزامەندی بوو.

¹له سالى پازدهمىنى حوكمپراني تيارپۇسى قەيسەر؛ كاتىك پىلانۇس پۇنتىۇس فەرمانپەرەۋاي يەھوديا بوو، ھېرۇدى ئەنتىپاس فەرمانپەرەۋاي تېتتاركى گەلىلى بوو و فيليپۇسى براشى فەرمانپەرەۋاي تېتتاركى ئىتۆرىيە و تەراخۇنتۇس بوو، ليسانيۇس فەرمانپەرەۋاي تېتتاركى ئەبىليە بوو؛² له سەردەمى سەرۆك كاھىنىيىتى ئەنانيا و كەيافا؛ وشەى خودا بۇ يۇخەنانى كورى زەخەريا ھات كە لە چۆلەۋانى دەژبا.³ بە ھەموو ناۋچەكانى دەۋرۋەرى پروۋبارى ئەردەندا دەگەرە بانگەشەى دەكرىد بۇ لەئاۋەھەلکېشەنى پاشگەزبونوۋە بۇ لېخۇشبوون لە گوناھەكان.⁴ ۋەك لە پېشېنبېيەكانى پەرتوۋكى ئېشايى پېغەمبەردا نوسراۋە: «دەنگىك لە چۆلەۋانى بانگەۋاز دەكات و دەلېت: پرىگا بۇ ھاتنى پەرۋەردگار خۇش بىكەن و پرىچكەكانى بۇ پرىچكەن.⁵ ھەموو دۆلېك، پىر دەپتەۋە و ھەموو چىا و گىردېك پىرۋدەچېت، پرىگا خواروخچەكان راست دەبنەۋە و رېگە دزۋارەكان تەخت دەبن،⁶ ھەموو مەۋقايەتى پىزگارېى خودا دەبن! ⁷بە ۋەلەكى دەگووت كە دەھان تاكو لە ئاۋيان ھەلکېشېت: «ئەى بېچۋە مارەكان، كى ئاگادارى كىرۋەنەتەۋە لە دەست تورېبى داھانو ھەلېن؟⁸ بە ھەمىكتان ھەبېت لە پاشگەزبونوۋە بوەشېتەۋە، بە خۇتان مەلېن: ئەفراھام باۋكمانە! پېتان دەلېم خودا دەتوانىت لەم بەردانە نەۋە بۇ ئەفراھام دروستىكات.⁹ ئەۋەتا تەۋر خراۋەتە سەررەگى دار: ھەر دارېك بەرھەمى باش نەدات، دەپىرېتەۋە و فېرېدەرتتە ناۋ ئاگرەۋە». ¹⁰جەماۋەرەكە پىرسىارىان لېكرىد: «كەۋاتە چى بىكەن؟» ¹¹ۋەلامى دانەۋە: «ئەۋەى دوو كراسى ھەيە، با يەكېكېان بدانە ئەۋەى كە نېيەتى؛ ئەۋەش كە خواردىنى ھەيە، با ھەمان شت بىكات». ¹²ھەرۋەھا باجگرانېش بۇ لەئاۋەھەلکېشەنى ھاتن، لېيان پىرسى: «مامۇستا، ئېمە چى بىكەن؟» ¹³پېى گوتن: «لەۋەى لەسەرتانە زىاتر ۋەرمەگرن». ¹⁴كۆمەلېك لە سەربازانېش پىرسىارىان لېكرىد: «ئەى ئېمە، چى بىكەن؟» ۋەلامى دانەۋە: «ستەم لە كەس مەكەن و بە درۆ كەس تۆمەتار مەكەن، بە موۋچەكانتان پىزى بن!» ¹⁵گەل لە چاۋەروانى (مەسىح)دا بوون، ھەموو لە دلى خۇياندا سەبارەت بە يۇخەنان پىرسىارىان لە خۇيان دەكرىد: «ئايا ئەۋ مەسىحەكە؟» ¹⁶يۇخەنان ۋەلامى ھەموۋانى داۋەۋە و پېى گوتن: «من لە ئاۋتان ھەلدەكېشم، بەلام ئەۋەى لەدۋاي من دېت، لە من بە ھېترە، شاينى ئەۋە نېم تەنانت قەيتانى پېلاۋەكانېشى بۇ بېستەم: ئەۋ لە ئاگر و لە گيانى پىرۋزان ھەلدەكېشېت. ¹⁷ئەۋ شەنى خۇى بە دەستەۋەيە و خەرمەنەكى پاك دەكانەۋە، و گەنمەكە لە ناۋ كۇگا كۆدەكانەۋە و قەسەلەكەشى بە ئاگرېكى نەكوزاۋە دەسوۋتېنېت». ¹⁸بە زۆر شتى دېكەش ئامۇزگارى گەلى دەكرىد و مژدەى دەدا. ¹⁹بەلام كاتىك يۇخەنان سەرزەنشتى ھېرۇدى ئەنتىپاسى فەرمانپەرەۋاي تېتتاركى گەلىلى كىرېۋو، لەبەر ئەۋەى كە ھېرۇدىاي براۋنى خۇى ھېتابو و ھەرۋەھا بە ھۇى ھەموو ئەۋ خراپەكارىانەى كە كىرېۋو، ²⁰ئەمەشى بۇ خراپەكارىەكانى پېشۋوۋى زىاد كىرېد: يۇخەنانى لە زىندان بەندكرىد. ²¹كاتىك ھەموو گەل لە ئاۋ ھەلکېشەنى، يەشۋاش لە ئاۋ ھەلکېشەنى، كاتىك كە يەشۋا نزاى دەكرىد ئاسمان كرايەۋە، و ²²گيانى پىرۋز لە شېۋەى كۆتېرىك ھاتە سەرى، دەنگىك لە ئاسمانەۋە ھات: «تۆرۋلەى خۇشەۋىستىمى بە تۆرۋر دېخۇشم!» ²³كاتىك يەشۋا دەستى بە (خەزمەتەكى) كىر تەمەنى نىكەى سى سال بوو و ناسراۋ بوو بەۋە كە كورى يۇسپ، كورى ھېلى، ²⁴كورى مەتھات كورى لېقى، كورى مەلخى كورى يەنەى، كورى يۇسپ ²⁵كورى مەتېياھو، كورى ئامۇس كورى ناخوم، كورى ھەسلى كورى نەگى، ²⁶كورى مەئات كورى مەتېياھو، كورى شېمى كورى يۇسپ، كورى يەھودا ²⁷كورى بوخەننا، كورى رېشا كورى زروۋەفېل، كورى شالتيېل كورى نېرى، ²⁸كورى مەلخى كورى ئادى، كورى كوسام كورى ئەلمودام، كورى ئېر ²⁹كورى يەشۋە، كورى ئېلېعازار كورى بورىم، كورى مەتېياھو كورى لېقى، ³⁰كورى شېمۇن كورى يەھودا، كورى يۇسپ كورى يۇنام، كورى ئېلېاخېم ³¹كورى مەئلىا كورى مەننە، كورى مەتانا كورى ناتان، كورى داۋىد ³²كورى يېشاش، كورى ئوفېد كورى بۇعەز، كورى سەلمۇن كورى نەخشۇن، ³³كورى ئەمىناداف كورى ئەپرام كورى خەسرۇن، كورى پېرتس كورى يەھودا، ³⁴كورى ياكۇف كورى يىتساخ، كورى ئەفراھام كورى تارەج، كورى ناخۇر ³⁵كورى سىرۇگ، كورى پەئو كورى پەلەگ، كورى ھېفەر كورى شالەح، ³⁶كورى كېتان كورى نەرىخشا، كورى سام كورى نواخ، كورى لامەخ ³⁷كورى مەتوشالەخ، كورى خەنۇخ كورى پارەد، كورى مەھلەلئېل كورى كېتان، ³⁸كورى ئەنۇش كورى شېت، كورى ئادەم كورى خودايە.

¹ یەشوا، کاتئ له ئێردەن گەریاوێوە پیر بوو له گیانی پیرۆز. گیانەکه بەرەو چۆلەوانی ڕێنمایی کرد ² چل ڕۆژ، شەیتان تاقی دەکردووە. له ماوەی ئەو ڕۆژانەدا هیچی نەخوارد. کاتئ تەواو بوو، برسی بوو. ³ شەیتان پیتی گوت: «ئەگەر تۆ ڕۆڵە خۆدايت، بەم بەردە بلت با بپتە نان». ⁴ یەشوا وەلامی داوێوە: «نووسراو: مرۆف تەنها بە نان ناییت. (بەلکوو بە ھەموو وشەیکە که له زاری خۆداوھ دتە دەر)!» ⁵ ئینجا شەیتان یەشوای بردە شاخێکی بەرز، و له چرکەساتیک ھەموو شانیشینەکانی جیھانی پیشان دا، ⁶ پیتی گوت: «من دەسەلاتت پت دەدەم بە سەر ھەموو ئەم شانیشینانە و ئەو گەورەییە تێپاندایە، چونکە رادەستی من کراو و منبش دەیدەم بە ھەرکەسێک که بمەوێت. ⁷ ئەگەر لەبەردەمم کێنۆش ببەیت، ھەمووی بۆ تۆ دەپیت!» ⁸ یەشوا وەلامی داوێوە: «نووسراو: کێنۆش بۆ پەرورەدگار خۆدای خۆت دەبەیت، و تەنها ئەو دەپەرسیت!» ⁹ ئینجا شەیتان بۆ یورشەلامی برد و له لیواری سەربانی پەرستگا، رابگرت و پیتی گوت: «ئەگەر تۆ ڕۆڵە خۆدای، لیترەو خۆت ھەلێدە خوارووە. ¹⁰ لەبەر ئەوەی نووسراو: «سەبارەت بە تۆ فەرمان بە فریشتەکانی دەدات بپارێزن، ¹¹ لەسەر دەستیان ھەلێدەگرن تاکو پیت بەر بەردیک نەکوێت.» ¹² یەشوا وەلامی داوێوە: «گوتراو: یەزدانی پەرورەدگارتان تاقی مەکەنەو!» ¹³ کاتیک شەیتان ھەموو تاقیکردنەوێکی تەواو کرد، بۆ ماوەیک یەشوای بەجی ھێشت. ¹⁴ یەشوا بە ھیزی گیانی پیرۆزەو گەریاوێوە ناوچە گەلیلی؛ ناوانگی له ھەموو گوندەکانی دەورویشت بڵاو بۆو. ¹⁵ له کەنیشتەکانیان وانە دەگوتەو، و ھەموو ستایشیان دەکرد. ¹⁶ ھاتە ناسیرە که لێی گەورە بوو، وەک نەربتی خۆی، له شەباتدا، چوو ھەنیش و بۆ خۆتدەو ھەستا، ¹⁷ پەرتووکی ئیشایا پیغمبەریان خستە بەردەست، کاتیک کردیو ھەو ئەو شوێنە دۆزیو ھەو که تێیدا نووسراو: ¹⁸ «گیانی پەرورەدگار له سەرمە، چونکە دەستیشتان کردووم بۆ ئەوەی مزگینی بدەم بە ھەزاران؛ منی ناردووە ئازادی بۆ بەدیلگیراوان رابگەنەم، بینای بۆ کوپران بگەنەم، ستملیکراوان ئازاد بکەم ¹⁹ مزگینی سالی پرەزامەندی لای پەرورەدگار رابگەنەم.» ²⁰ پاشان پەرتووکی یەشوا پێچایو ھەو ھەو خەمەتکارە، و دانیش. چاوی ھەموو ئەوانە له کەنیشت دانیشتیوون لەسەر ئەو بوو. ²¹ پرووی تێکردن و فەرمووی: «ئەمڕۆ ئەم نووسراوێ گوتان لیوو ھاتە دی.» ²² دانیشتیوان ھەموو شاہتەحالی بوون، و سەرسام بوون بەو وشە بخششەنە که له زاری دەرەچوو، و برسیاریان کرد: «ئەمە کوری یۆسپ نییە؟» ²³ پیتی فەرموون: «یۆگومان ئەم نمونەم پت دەلین: ئەی یزیشک چارەسەری خۆت بکە! ئەوەی بیستمان و له شاری کەفەرناخوم کردت لیترەش له شارەکی خۆتدا بیکە.» ²⁴ ھەرەھا فەرمووی: «راستیان پت دەلیم: ھێچ پیغمبەرێک له شارەکی خۆی وەرناگیرت. ²⁵ بەراستی پتتان دەلیم له سەردەمی ئیلیادا یۆئەزەکان زۆر بوون له یسرائیل، که ئاسمان سێ سال و شەش مانگ داخرا، برسیتیپەکی گەورە له ھەموو زەویدا رویدا؛ ²⁶ بەلام ئیلا بۆ ھێچ کامیان نەنێردا، تەنیا بۆ لای یۆئەزێک نەبت له ساریفات سیدۆن. ²⁷ له سەردەمی ئیلیشای پیغمبەردا، له یسرائیل، زۆر تووشبووی پەتای گولی ھەبوون. بەلام یەکیان پاک نەکرایو، تەنها نەعمانی سوری نەپت!» ²⁸ ھەموو ئەوانە له کەنیشتەکەدا بوون کاتیک ئەمانەیان بیست، پیر بوون له توورەیی ²⁹ وە له شارەکە دەرناکرد و بردیان بەرەو لیواری ئەو چیاہی شارەکەیان لەسەر بنیاد نرابو تاکو فریبدەنە خوارووە. ³⁰ بەلام ئەو بە ناوایدا تپیەری و رویش. ³¹ ئینجا چوو ھەو فەرناخوم، که شارێکە له ناوچە گەلیلی، و له شەباتدا وانە بە جەماوەر دەگوتەو. ³² ئەوان سەرسام بوون بە فێرکاریەکانی، چونکە وشەکی دەسەلاتی ھەبوو. ³³ پیاویک له کەنیشتەکەدا ھەبوو که گیانی خۆتکی پيس تێیدا نیشتەجی ببوو. بە دەنگی بەرز ھاواری کرد: ³⁴ «ئای! چیت لیمانداو ئەی یەشوای ناسیرەیی؟ تۆ ھاتوویت بۆ لەناوبردنی ئیمە؟ من دەزانم تۆ کیت: تۆ پیرۆزەکی خۆدایت.» ³⁵ بەلام یەشوا لێی راخوری و وتی: «بێدەنگ بە، و لێی بجۆ دەرەو.» کاتیک خۆو ھەو پیاو ھەو فێرادیە ناوەرستیان، لێی چوو دەر و ئازاری پتەگەیان. ³⁶ ھەمووان سەریان سورما، و له نیوان خۆیاندا دەستیان کرد بە پرسیارکردن: «ئەمانە چ جۆر وشەیکە؟ چونکە بە دەسەلات و ھیزو ھەو فەرمان بە گیانە پیسەکان دەکات ئەوانیش دەرەچن!» ³⁷ ناوانگەکی له ھەموو ناوچە دەورەری بڵاوو ھەو. ³⁸ پاشان کەنیشتی بە جی ھێشتوو و چوو مالی شیمۆن. خەسووی شیمۆن تووشی تاپەکی زۆر بوو دەینالاند، داوی لیکرد پارمەتی بدات. ³⁹ یەشوا له تەنیش جیگاکی راو ھەستا، و له تاپەکە راخوری، و بەجی ھێشت. له ھەمان کاتدا تاپەکە و ھەستا و خەسووی یەکسەر ھەستا و دەستی کرد بە خەمەت کردنیان. ⁴⁰ کاتیک خۆر ئاوا بوو، ھەموو ئەوانە نەخۆش بوون و بە دەردی جۆراوجۆر ھەو گرفتار بوون، دەیانھێتان بۆ لای، ئەویش یەک بە یەک دەستی دەخستە سەر، و چاکی دەکردنەو. ⁴¹ خۆو کانیش له زۆر کەسەو ئەھاتنە دەرەو، و ھاواریان دەر کرد و دەیانگوت: «تۆ کوری خۆدایت!» ئەویش لیان رادەخوری و ڕنگە نەدا قسە بکەن، چونکە دەیانزانی که ئەو مەسیحەکە. ⁴² کە ڕۆژ ھەلھات، چوو دەرەو و بۆ شوێنێکی چۆل. جەماوەرەکە بەدویدا گەران تا دۆزیانەو، و رابانگرت تا بەجیان نەھێلێت. ⁴³ بەلام پیتی فەرموون: «دەپیت بانگەشە شانشینی خۆدا بۆ شارەکانی دیکەش بکەم، چونکە ئەمە یەکە من بۆی نێردراوم.» ⁴⁴ پاشان بەردەوام له کەنیشتی یەھودیا مزگینی رادەگەیان.

¹لە کاتێکدا جەماوەرەکە لە دەوری کۆدەبوونەووە بۆ گۆنگرتن لە وشەیی خودا، ئەو لە کەناری دەریاچەیی کینەرەت وەستابوو. ²دوو بەلەمی بینی کە لە کەناری دەریاچەکەدا لەنگەریان گرتبوو، و ماسیگرەکان بە جێیان ھێشتبوو و خەریکی شۆردنی تۆرەکان بوون. ³سواری یەکیەک لە بەلەمەکان بوو، ھی شیمۆن بوو، داوای لێکرد کەمێک لە کەنارەکە دووری بخاتەو، پاشان دانیشیت و لە ناو بەلەمەکەووە جەماوەرەکەیی فێردەکرد. ⁴کاتێک وشەکانی تەواو کرد، بە شیمۆنی فەرموو: «دووری بخەرەووە بۆ قوولایی، و تۆرەکانتان بۆ ڕاوکردن ھەڵبەن». ⁵شیمۆن وەڵامی داوێ: «گەرەم بە درێژایی شەو زۆر ھەولمان دا و ھێچمان نەگرت. بەلام لەبەر وشەیی تۆ، تۆرەکان ھەڵدەبەن!» ⁶کاتێک ئەمەیان کرد ماسییەکی زۆریان گرت، بە شێوەیەک کە خەریک بوو تۆرەکانیان بدرێت. ⁷بۆیە بە ئاماژە داوایان لە ھاوکارانی ناو بەلەمەکەیی دیکە کرد، تاکو بێن و یارمەتییان بدن، ھاتن و ھەردوو بەلەمەکانیان پێکرد، ھەتا وای لێھات خەریک بوو نوقم بین. ⁸شیمۆن پەترو کە ئەمەیی بینی، کێنووشی برد لە بەرپێی یەشوا و گوتی: «پەرورەدگارم، لێم دووربکەو، چونکە من مەرقیسی گوناھبارم». ⁹پەترو و ھەموو ئەوانەیی لەگەڵیدا بوون، لە زۆری ئەو ماسییانەیی گرتبوویان سەریان سورماوو، ¹⁰یاکووف و یوخەنای کورەکانی زەفدیش، ھاوھەشی شیمۆن بوون. یەشوا بە شیمۆنی فەرموو: «مەترسە! ئیتر تۆ لە ئیستاونە ئەبیت بە ڕاوچی مەروف». ¹¹پاشان بەلەمەکانیان ھێنا بە شکانی، ھەموو شتیکیان بە جێھێشت و شوپێن یەشوا کەوتن. ¹²کاتێک یەشوا لە یەکیەک لە شارەکان بوو، پیاویک ھات کە ھەموو لەشی تووشی نەخۆشی گولی ببوو، کاتێک یەشوا یەشوا یەشوا خستە بەر پێی و لێی پاراھەو: «گەرەم، ئەگەر بتەوت، دەتوانیت پاکم بکەیتەو!» ¹³یەشوا دەستی بۆ درێژکرد و دەستی لێدا و فەرموو: «دەمەوت، پاک بەرەو!» دەمەودەست گولیەکەیی پاک بۆو. ¹⁴یەشوا فەرمانی پێکرد: «بە کەس مەلێ، بەلام پێو خۆت پێشانی کاهین بدە، و بۆ پاکبوونەووەکت بە پێی ڕاسپاردەیی موشە قوربانیکە پێشکەش بکە، تاکو بپتە شایەتی بۆیان». ¹⁵لەگەڵ ئەوێشدا ھەوالی یەشوا زیاتر بڵاو بۆو، بۆیە جەماوەرێکی زۆر کۆبوونەووە تاکو گۆی بگرن و نەخۆشیەکانیان چاک بپتەو. ¹⁶بەلام ئەو، دوورەکەوتەووە بۆ چۆلەوانی بۆ ئەوێ نرا بکات. ¹⁷رۆژێکیان یەشوا خەریکی فێرکردن بوو، لە ناو دانیشتواندا فەریسی و مامۆستایانی تەوراتیش لە نێوانیاندا ھەبوون کە لە ھەموو گوندەکانی گەلیلی و یەھودیا، و یورشەلایمەو ھاتبوون. ¹⁸چەند کەسیک ھاتن کابرایەکی ئیفلیجیان بە پێخەفەکیەو ھێنا، و دیانویست بپەنە زوورەو و لەبەر دەمی دانپێتن. ¹⁹بەلام لەبەر زۆری جەماوەرەکە ڕێیان نەبوو بپەنە زوورەو، سەرکەوتنە سەریان و بە پێخەفەکیەو لە سەربانەکەو شۆریان کردەو بۆ ناو ڕاستی زوورەکە بۆ بەرپێی یەشوا. ²⁰کاتێک باوەرەکانی بینی، فەرموو: «ئەی مەروف، گوناھەکانت بەخشان!» ²¹بۆیە مامۆستایانی تەورات و فەریسییەکان بیران کردەو و گوتیان: «ئەمە کییە کە وشەیی کوفر دەلێت؟» کێ دەتوانیت لە گوناھەکان خۆش بپت ئەنھا خودا نەبێت؟ ²²بەلام یەشوا تێگەشت کە بیر لە چی دەکەنەو، بۆیە وەڵامی دانەو و فەرموو: «لە دلتاندا بیر لە چی دەکەنەو؟» ²³کام لەم دووانە ئاساترە: بلیم: گوناھەکانت بەخشان! یان بلیم: ھەستە و پێو؟ ²⁴بەلام (ئەو ھەم گوت) بۆ ئەوێ بزانی کە پێو لەی مەروف بۆ لێخۆشیوون لە گوناھە دەسەلاتی لەسەر زەوی ھەبە. بە ئیفلیجەکی فەرموو: «پت دەلێم ھەستە پێخەفەکت ھەلگیرە، و پێو مەلەو». ²⁵دەستبەجێ لەبەرچاویان ھەستا بە دەم ستایشی خودا، و ئەوێ لەسەری ڕاکشابوو ھەلگیرت و چوو بۆ مالی خۆی. ²⁶جەماوەر ھەموویان سەرسام بوون، و ستایشی خودایان کرد: ترس داگیرتن و گوتیان: «ئەمێرۆ شتی سەرسوڕھێنەرمان بینی!» ²⁷لەدوای ئەمانە ئەوێ بە جێھێشت، باجگریکی بینی ناوی لێفی بوو، لە شوپێی باجگران دانیشتوو، پێی فەرموو: «شوێنم بکەو!» ²⁸لێفی ھەستا و شوپێی کەوت و ھەموو شتیکی بە جێھێشت. ²⁹لێفی لە مالی خۆیدا میواندارییەکی گەرەو بۆ کرد، زۆر لە باجگران و جەماوەری دیکە لەگەڵیان لەسەر خوان بوون. ³⁰بەلام مامۆستایانی تەوراتی یەھود و فەریسییەکان سەرزەنشتی قوتابیەکانیان کرد، و گوتیان: «بۆچی لەگەڵ باجگر و گوناھیاران دەخۆن و دەخۆنەو؟» ³¹یەشوا وەڵامی دانەو فەرموو: «ئەوێ کە پتووستی بە پزیشکە تەندروست نیە، بەلکوو نەخۆشە!» ³²نەھاتووم ڕاستوورستان بۆ پاشگەز بوونەو بانگھێشت بکەم بەلکوو گوناھیاران!» ³³ئینجا پتیان گوت: «قوتابیەکانی یوخەنان زۆر پێوژوو دەگرن و نزا دەکەن، قوتابی فەریسییەکانیش ھەروا، بەلام قوتابیانی تۆ دەخۆن و دەخۆنەو!» ³⁴یەشوا پێی فەرموو: «ئایا دەتوانن وا بکەن بانگھێشتکراوانی زەماوەند بە پێوژوو بن، کاتێک زاوا لەگەڵیاندا بە؟» ³⁵بەلام پێوژانیک دپت کە زاوا لە نێوانیان بەرز دەکرتەو، لەو پێوژانەدا بە پێوژوو دەبن. ³⁶ھەروەھا نموونەییەکی بۆ ھێناوەو و فەرموو: «ھیچ کەس پارچەبەک لە جلوبەرگێکی نوێ لێناکاتەو بۆ ئەوێ جلوبەرگێکی کۆنی پێ پینە بکات، چونکە جلوبەرگە نوێیە کە دەدرێت و پینە نوێیە کەش لەگەڵ جلوبەرگە کۆنە کە ناگۆنچێت. ³⁷کەسیش شەرابی نوێ ناکاتەو ناو پتستەیی کۆنەو، چونکە شەرابە نوێیە کە پتستە دەدرێت و دەرژێت، پتستە کەش لەناودەچێت. ³⁸کەواتە پتووستە شەرابی نوێ بخرتە ناو پتستەیی نوێو. ³⁹کەسیش نیە شەرابی کۆن بخواتەو و ئارەزووی نوێ بکات، چونکە دەلێت: کۆنە کە خۆشترە!»

¹ له پروژیکي شهباندا په شوا به ناو کتلگه په کدا تیده پیری، قوتابیه کانی گولگه نیمان لیده کړده وه له ناو ده ستیان ده پانپرواند و ده پانخوارد. ² هندیکی فیرسی لیتان پرسین: «بچی نه وهی له پروژی شهباندا رنګه پندراو نیه ده بکهن؟»³ په شوا وه لامي دانه وه فیرمووی: «نایا نه تانخو ټندووه ته وه دافید چی کرد، کاتیک خوی و نه وانهی له گهلې بوون برسینان بوو؟⁴ چوون چووه مالی خودا و نانی پینشکه شکرای برد و خواردی، دای به نه وانهش که له گهلې بوون، نه وانهی بو کس رنګه پندراو نه بوو بیخوات کاهین نه بیت؟»⁵ ټینجا پتی فیرموون: «رولې مروځ پروه ردگاری شهبانه!»⁶ له شهباتیکی دیکه دا، چووه ناو کهنیشت و وانهی به جه ماوهر ده گوته وه. پیاوټکی لټ بوو دهستی راستی وشک بیوو. ⁷ ماموستایانی تهورات و فیرسییه کان چاودیری په شویان ده کرد: نایا له شهبات کس چاک ده کاته وه، تاکو شتیکی لټ بدژنه وه و به گوږی نه وه تاوانباری بکهن. ⁸ په شوا به بیرکړده وه یانی زانی، به پیاوه دهست وشکبووه کی فیرموو: «هسته و له ناوهراسندا رابوهسته!»⁹ تهویش ههستا، و له وټدا پراوهستا. ¹⁰ په شوا پتی فیرموون: «برسیار ټکیتان لټ ده پرسم، کامیان له شهبات رنګه پندراوه کاری چاک یان کاری خراب؟ پرزگار کردنی ژبانی که سیک یان له ناو بردنی؟»¹¹ چاوی به هه موویاندا گټرا، به پیاوه کی فیرموو: «دهست درټر بکه.»¹² تهویش کردی، و دهستی چاک بووه. ¹³ به لام گهمزی دهستی به سهر داکرتن و تنانته له ناو خویان راوټریان ده کرد چی له په شوا بکهن. ¹⁴ له پروژاندا بوو، چووه دهره وه بو سهر چپایک تاکو نزا بکات، شوه کی هه موو به نزا کردن بو خودا به سهر برد. ¹⁵ له پروژ بووه، قوتابیه کانی بانگ کرد، دوازدی لټ هه لټاردن و ناوی لټان نټردراوان. ¹⁶ له نه مانه بوون: شیمون، که ناوی لټنا په ترڅ، له گهل نه دریای برای؛ یاکوځ، یوخنا؛ فیلیپس و، بهرتولمبو؛¹⁷ مهتا و ټوما؛ یاکوځی کوری هه لفا، شیمون که ناسراو بوو به دلگهرم؛¹⁸ په هودای برای یاکوځ، و په هودای ئیسخاریوټی که دواتر ناپاکی له په شوا کرد. ¹⁹ ټینجا په شوا له گهل دوازدی قوتابیه کانی هاته خواره وه و له شوټیکی تهخت پراوهستا. خوی و قوتابیه کانی و، هه روه ها جه ماوهر ټکی ټیجگار زور، که له هه موو په هودیا و بورشه لایم و که ناری سور و سیدوونه وه. ²⁰ هاتوون تاکو گوټی لټ بگرن و له نه خو شیهه کانیاں چاکبینه وه. نه وانهی که به دهست گیانه پیسه کانه وه ده پانلاند چاکبوونه وه. ²¹ هه موو خه لکه کش هه لټان دده دهستی لټ بدن، چونکه هټزی لټ ده هاته دهره وه و هه مووانی چاک ده کړده وه. ²² ټینجا چاوی بو قوتابیه کانی هه لټیری و فیرمووی: «خوزگه به ټیوه، نهی هه زاران، چونکه شانشینى خودا هی ټیوه یه. ²³ خوزگه به ټیوه که ئیستا برسین، چونکه تیر دهن. خوزگه به ټیوه که ئیستا ده گرین، چونکه له داهانودا پیده کهن. ²⁴ خوزگه به ټیوه کاتیک خه لک رقیان لټان ده بیته وه، دهرتان ده کهن، سوکایه تی به ناوتان ده کهن و رهنده کړته وه وهک نه وهی خراپه کار بن، له پټناو رولې مروځدا. ²⁵ له پروژده دا دلخوش و شادمان بن، له بهر نه وهی له ناسمان پاداشستان گهره یه: چونکه باباپیرانیشیان هر بهم شپوه رهنه قاریان له گهل پیغه مبه ران کړدوه. ²⁶ به لام هاوار به ټیوه نهی سامانداران، چونکه دلنه وایی خوتان لټره وهرگرتوه! ²⁷ هاوار به ټیوه نهی نه وانهی ئیستا تیرن، چونکه له داهاتوو برسی دهن. هاوار به ټیوه نهی نه وانهی ئیستا پیده کهن، چونکه ټیوه پرسه ده گټرن و ده گرین. ²⁸ هاوار به ټیوه کاتیک هه موو خه لک ستایشان ده کات، چونکه باباپیرانیاں ناوایان بو پیغه مبه ره درژنه کان کړدوه. ²⁹ به لام نهی گوټگران، پټان ده لټم: دوژمنه کانتان خو شپوئ! چاکه بکهن له گهل نه وانهی رقیان لټان ده بیته وه! ³⁰ نه وانهش بهرکه تدار بکهن که نه فره تان لیده کهن؛ نزا بکهن بو نه وانهی خراپه تان له گهل ده کهن. ³¹ نه گهر به کټک له پرومه تت بدات، لایه کی دیکه شی بو شل بکه. نه گهر به کټک که واکه تی برد، لاریت نه بیت له وهی کراسه که شتی پیده ی. ³² هه رکه سیک داوی شتیکی لټ کردیت بیده ی: نه ووش که سامانی لټ داگیر کردیت لټی داوا مه کوه. ³³ چوون ده تانه وئ خه لکی هه لټسوه ووتان له گهل بکهن ټیوهش به و شپوه به هه لټسوه ووتان له گهل بکهن. ³⁴ نه گهر نه وانه تان خو شپوئ که ټیوه تان خو شپوئ، چ چ چاکه یه کی بو ټیوه تیدایه؟ ته نانه ت گونا هبارانیش نه وانه یان خو شپوه وئ که خو شیان ده وئ! ³⁵ نه گهر هه لټس و که ووتان باش بت له گهل نه وانهی که به باشی له گهل تان هه لټس و که ووت ده کهن، چ چاکه یه کی بو ټیوه تیدایه؟ ته نانه ت گونا هبارانیش قهرز ده دهنه گونا هباران تاکو به رامبر نه وهنده کی دواپانه وهریگر نه وه. ³⁶ به لام، دوژمنه کانتان خو شپوئ، چاکه بکهن، قهرز بدن بت نه وهی چاوه ری وهرگرتنه وهی بکهن، به مه پاداشستان مهن ده بیت و دهنه رولې خودای هه ربه رز، چونکه نه و بو بت نه مهک و خراپه کارانیش به خششی هه یه. ³⁷ به به زه یی بن، هه روهک چوون باوکتان به به زه ییه. ³⁸ پریار له سهر کهس مه دهن، با پریارتان له سهر نه درئ. داوه ری کهس مه کهن با داوه ریتان له سهر نه کړئ. له خه لکی خو ش بن، با لټان خو ش بن. ³⁹ به خشن، پټان ده به خشریت: پټانه یه کی به باشی په سټیرناوی هه زټرناوی لټورټان ده خرتنه باوهش، چونکه به و پټانه یه ی ټیوه بو خه لک ده پټون، بو ټیوهش ده پټورئ.»⁴⁰ نموونه یه کی بو هټانه وه: «نایا کوټر ده توانیت رټنمای کوټر بکات؟ هه ردوکیان ناکه ونه چاله وه؟ ⁴¹ قوتابی له ماموستا کی زیتر نییه، به لام هه رکه سیک به ته وای فیریت، وهک ماموستا کی لټ دټ! ⁴² بچی سهریج له پووشی ناو چاوی براکت ده دیت، به لام ناگات له چیلکه ی ناو چاوی خو ت نییه؟ ⁴³ چوون ده توانی به براکت بلئی: برام، با پووشه کی ناو چاوت دهره ټیم! له کاتیکدا چیلکه کی ناو چاوی خو ت نابینیت. نهی دوروو، یه کهم جار چیلکه کی ناو چاوی خو ت دهره ټیم، نا بو دهره ټیانی پووشی ناو چاوی براکت به باشی ببینیت. ⁴⁴ «هیچ دارټکی باش بهری خراب نادات و داری خراپیش بهری باش نادات: ⁴⁵ هه ر دارټک به بهرکه کی ده ناسرتنه وه. هه نجیر له درک ناچندرئ، له درکیش ترئ ناچندرته وه. ⁴⁶ مروځی چاکه کار، له گهنجینه ی چاکه دلی چاکه دهرده هټیت. به لام مروځی خراپه کار، له خراپه وه دهرده هټیت: چونکه نه وهی زار پیی ده دټ له دلوه هه لده قوټیت. ⁴⁷ بچی به په روه ردگارم، په روه ردگارم بانگم ده کهن که چی نه وهی نه یلیم کاری پټ ناکهن؟ ⁴⁸ نه وهی بو لام دټ، و گوئ له وشم ده گرت و کاری پټ ده کات، با پیشانتان بدهم له کټ ده چټ. ⁴⁹ له مروځیک ده چټ خانووبه کی درووست کرد، زه ویهه کی بو هه لکه ند و قوولی کرد و بناغه کی له سهر بهر دانا. لافا و ههستا و له خانووه کی دا، به لام نه یوانی بیجوټیت، چونکه له سهر بهر درووست کرابوو. ⁵⁰ به لام نه وهی گوټی لټ بیت و په پیره وی نه کات، له مروځیک ده چټ که خانووبه کی بت بناغه ی له سهر زه وی درووست کردیت. کاتیک لافا و هات و له خانووه کی دا، ده سته جی به ته وای پروو!»

¹له‌دوای ئه‌وه‌ی یه‌شوا هه‌موو وته‌کانی به‌گوتی جه‌ماوه‌ر گه‌یاند، چوو‌ه ناو‌شاری که‌فه‌رناخوم.² سه‌ره‌یه‌لیک کۆپله‌یه‌کی هه‌بوو زۆری خۆشده‌ویست، نه‌خۆش بوو و له‌سه‌ره‌مه‌رگدا بوو.³ کاتیک سه‌ره‌یه‌له‌که‌ ده‌رباره‌ی یه‌شوا بیستی، پیرانی یه‌هودی نارد‌ه‌ لای، بۆ ئه‌وه‌ی داوای لێ بکه‌ن که‌ بێت و کۆپله‌که‌ی چاک بکاته‌وه‌.⁴ ته‌وانیش ها‌ته‌ لای یه‌شوا و به‌ دڵ لێی پارانه‌وه‌ و گوتیان: «شایانی ئه‌وه‌یه‌ که‌ ئه‌مه‌ی بۆ بکه‌یت،⁵ چونکه‌ گه‌لی ئیمه‌ی خۆشده‌وێت و که‌نیشته‌ی بۆمان دروستکردووه‌.»⁶ یه‌شواش له‌گه‌لیان چوو. به‌لام زۆری نه‌ما‌بوو بگاته‌ ماله‌که‌ که‌ سه‌ره‌یه‌له‌که‌ هاو‌ریکانی نارد‌ پێی بلێن: «گه‌وره‌م، خۆت ماندوو مه‌که‌، چونکه‌ من شایانی ئه‌وه‌ نیم‌ خۆت بێته‌ ماله‌که‌م،⁷ وه‌ک چۆن خۆم به‌ شایانی ئه‌وه‌ نه‌زانی که‌ بێمه‌ لات. ته‌نها وشه‌به‌ک به‌فه‌رموو، خزمه‌تکاره‌که‌م چاک ده‌بێته‌وه‌.»⁸ چونکه‌ منبش خۆم که‌سێکم له‌ژێر فه‌رماندام، سه‌ریازیشم له‌ژێر ده‌ستدا‌یه‌، به‌یه‌کیان بلێم: یڕۆ! ده‌روات! به‌وی دیکه‌ش بلێم: وه‌ره‌! دێت! به‌کۆپله‌که‌شم ده‌لێم: ئه‌مه‌ بکه‌! ده‌یکات.»⁹ کاتیک یه‌شوا گوتی له‌مه‌ بوو، پێی سه‌رسام بوو، ئینجا ناو‌ری له‌جه‌ماوه‌ره‌که‌ دا‌یه‌وه‌ که‌ شوێنی که‌وتبوون، فه‌رموو: «پێتان ده‌لێم، له‌یه‌سرائیلدا باوه‌ریکی به‌هێزی ناوام نه‌دیه‌!»¹⁰ ته‌وانه‌ی ئێرد‌رابوون گه‌رانه‌وه‌ ماله‌که‌، بینیان کۆپله‌که‌ چاک بووه‌ته‌وه‌.¹¹ له‌پڕۆژی دوای، یه‌شوا بۆ شارێک چو‌و ناوی نایین بوو، قوتا‌بییه‌کانی و جه‌ماوه‌ریکی زۆری له‌گه‌ل چوون.¹² کاتیک له‌ده‌روازه‌ی شاره‌که‌ نزیک بووه‌وه‌، ته‌رمیکی بی‌ی له‌سه‌ر شانی کۆمه‌لیک خه‌لک، ئه‌ویش کوره‌ ئاقانه‌ی پێوه‌ژێرێک بوو، جه‌ماوه‌ریکی زۆری شاره‌که‌ی له‌گه‌ل بوو.¹³ کاتیک په‌روه‌ردگار ژنه‌که‌ی بی‌ی، دلی پێی سووتا و پێی فه‌رموو: «مه‌گری!»¹⁴ ئینجا لێی چوو‌ه پێشه‌وه‌ و ده‌ستی له‌داره‌مه‌یه‌که‌ دا، ته‌وانه‌ی هه‌لیانگرتبوو پراوه‌ستان. فه‌رموو: «ئه‌ی کوری گه‌نج، پێت ده‌لێم، هه‌سته‌!»¹⁵ مردوو‌ه‌که‌ دانیش‌ت و ده‌ستی کرد به‌قه‌سه‌کردن، یه‌شوا سپارد‌یه‌وه‌ ده‌ست دا‌یک‌ی.¹⁶ هه‌موو ترسیان لێ‌نیشت، ستایشی خودایان کرد و گوتیان: «له‌ناوماندا پێغه‌مبه‌ریکی مه‌زن ده‌رکه‌وتوو، خوداش گه‌له‌که‌ی خۆی به‌سه‌رکرده‌وه‌!»¹⁷ ته‌م هه‌واله‌ی ئه‌و له‌هه‌موو یه‌هودیا و هه‌موو ناوچه‌کانی ده‌ورو‌پشت ب‌لاو بووه‌وه‌.¹⁸ قوتا‌بییه‌کانی یۆخه‌نان هه‌موو ته‌مانه‌یان به‌یۆخه‌نان پراگه‌یاند. ئه‌ویش دووان له‌قوتا‌بییه‌کانی بانگ کرد،¹⁹ ناردنی بۆ لای په‌روه‌ردگار، بۆ ئه‌وه‌ی لێی بیرس‌ن: «ئایا تۆی ئه‌وه‌ی که‌ دێت، یان چاوه‌ری پێ‌کیکی دیکه‌ بکه‌ین؟»²⁰ پیاوه‌کان ها‌ته‌ لای په‌روه‌ردگار و گوتیان: «یۆخه‌نانی له‌ئاوه‌لکێش ئیمه‌ی بۆ لات ناردوو، ده‌لێت: «ئایا تۆی ئه‌وه‌ی که‌ دێت، یان چاوه‌ری پێ‌کیکی دیکه‌ بکه‌ین؟»²¹ له‌و کاته‌دا یه‌شوا زۆر که‌سی له‌نه‌خۆشی و ده‌رد و خێوه‌کان چاک‌کرده‌وه‌، بینایی به‌چاوی زۆر له‌کو‌پره‌کان به‌خش‌ی.²² ئینجا یه‌شوا وه‌لامی راسپێرد‌راوانی داوه‌ و پێی فه‌رموو: «پێرون چیتان بینوه‌ و بیستوتانه‌ به‌یۆخه‌نان رایگه‌یه‌نن: کو‌پره‌ ده‌بینیت، شمل ده‌روات، گول پاک ده‌بێته‌وه‌، که‌پر ده‌بیستیت، مردوو هه‌له‌ده‌ستیتوه‌ و هه‌ژار مزگینێ پێده‌درێت.»²³ خۆزگه‌ به‌وه‌ی گومانم لێ‌ناکات!»²⁴ کاتیک ئێرد‌راوانی یۆخه‌نان پڕوشتن یه‌شوا پ‌رووی له‌خه‌لک کرد و سه‌باره‌ت به‌یۆخه‌نان فه‌رموو: «بۆ بینینی چی چوونه‌چۆله‌وانی؟ قامیشێک که‌با ده‌جولێتته‌وه‌؟»²⁵ ئه‌ی بۆ بینینی چی چوون؟ مرۆفێک که‌جلوبه‌رگی گرانبه‌های پۆشیوه‌؟ نه‌خێر، ته‌وانه‌ی جلوبه‌رگی گرانبه‌ها ده‌پۆشن و خۆش پ‌را‌ده‌بو‌پ‌رن له‌کۆشکه‌کان ده‌ژین.²⁶ ئه‌ی بۆ بینینی چی چوون؟ پێغه‌مبه‌ریک؟ به‌لێ، پێتان ده‌لێم، له‌پێغه‌مبه‌ریش مه‌زن‌تره‌! یۆخه‌نان ئه‌و که‌سه‌یه‌ که‌ ده‌رباره‌ی نووسراوه‌: من ئێرد‌راوی خۆم له‌پێشه‌وه‌ ده‌نێرم بۆ ئه‌وه‌ی پ‌رگات بۆ ئاماده‌بکات.²⁸ من پێتان ده‌لێم: له‌نێوان ته‌وانه‌ی له‌ژن له‌دا‌یک بوون، که‌س له‌یۆخه‌نان مه‌زن‌تر نییه‌، به‌لام بچوو‌کترین له‌شانشینی خودا له‌و پاپه‌ به‌رز‌تره‌!»²⁹ هه‌موو ته‌وانه‌ی گوتیان لێ‌بوو، ته‌نانه‌ت باجگرایش، دانیان نا به‌دا‌په‌روه‌ری خودا، چونکه‌ به‌ده‌ستی یۆخه‌نان له‌ئو هه‌لکێشرا بوون؛³⁰ به‌لام فه‌ریسی و زانا‌یانی ته‌ورات؛ خواستی خودایان په‌رته‌کرده‌وه‌ چونکه‌ له‌سه‌ر ده‌ستی ئه‌و له‌ئو هه‌لنه‌کێش‌رابوون.³¹ که‌واته‌ ته‌م نه‌وه‌یه‌ به‌چی به‌راورد بکه‌م؟ و له‌چی ده‌چن؟³² ته‌وان وه‌ک مندالێک وان که‌له‌ بازاردا دانیش‌توون، بانگی یه‌ک‌تر ده‌که‌ن ده‌لێن: زورنامان بۆتان لێ‌دا و سه‌مانان نه‌کرد؛ شیوه‌نمان گێراو نه‌گرایان؛³³ یۆخه‌نانی له‌ئاوه‌لکێش ها‌ت نه‌ده‌یخوارد و نه‌ده‌یخواردوه‌، گوتان: خۆی تێدا نیشته‌جێیه‌.³⁴ جا پ‌رۆله‌ی مرۆف ها‌توو ده‌خوات و ده‌خواته‌وه‌، گوتان: ته‌م پیاوه‌ نه‌وسن و شه‌را‌بخۆره‌، هاو‌ری باجگران و گونا‌ه‌بارانه‌؛³⁵ به‌لام دانا‌یی راسته‌قینه‌ بۆ هه‌موو منداله‌کانی ره‌واه‌یه‌.³⁶ یه‌کێک له‌فه‌ریسییه‌کان داوای لێ‌کرد که‌له‌گه‌لێدا نان بخوات. ئینجا چوو‌ه مالی فه‌ریسییه‌که‌ و له‌سه‌ر خوان دانیش‌ت.³⁷ ژنێک له‌شاره‌که‌دا هه‌بوو که‌گونا‌ه‌بار بوو، کاتیک زانی یه‌شوا له‌مالی فه‌ریسییه‌کان دانیش‌توو، شووشه‌یه‌ک بۆنی خۆشی هێنا،³⁸ و له‌به‌رده‌میا دانیش‌ت و پێیه‌کانی به‌فرمێسک شۆرده‌وه‌، و به‌ق‌ژی سپریه‌وه‌، و به‌گه‌رمی ماچی کرد، و بۆنه‌ خۆشه‌که‌ی لێ‌دا.³⁹ ته‌و فه‌ریسییه‌ی که‌بانگه‌پ‌شتی کردبوو کاتیک ئه‌وه‌ی بی‌ی، له‌دلی خۆیدا گوتی: «ته‌م پیاوه‌ ته‌گه‌ر پێغه‌مبه‌ر بووا‌یه‌، ده‌یزانی کێ و چ جۆره‌ ژنێک ده‌ستی لێ‌ده‌ات؛ چونکه‌ گونا‌ه‌باره‌!»⁴⁰ یه‌شوا وه‌لامی دا‌یه‌وه‌ و فه‌رموو: «شیمۆن، ده‌مه‌وێ شتێک پێ‌بلێم.» وه‌لامی دا‌یه‌وه‌: «مامۆستا، به‌فه‌رموو!»⁴¹ فه‌رموو: «که‌سێک هه‌بوو که‌ دوو قه‌رداری هه‌بوو: یه‌کیان پێنج سه‌د دیناری قه‌رز داربووی، وه‌ ئه‌وی دیکه‌یان په‌نجا دینار.⁴² کاتیک هێچیان نه‌یان‌بوو قه‌رز‌ه‌که‌ی بده‌نه‌وه‌، له‌هه‌ردووکیان خۆش بوو. که‌واته‌ پێم ب‌لێت کامیان زۆر‌ترین خۆشه‌ویستیان بۆی هه‌یه‌؟»⁴³ شیمۆن وه‌لامی دا‌یه‌وه‌ و گوتی: «پێموا‌یه‌ ئه‌وه‌ی که‌ زۆر‌ترین قه‌رزى به‌لاوه‌ بوو. ئینجا پێی گوت: «تۆ به‌درووستی پیرارت دا!»⁴⁴ ئینجا پ‌رووی له‌ژنه‌که‌ کرد، و به‌شیمۆنی گوت: «ته‌م ژنه‌ ده‌بینیت؟ من ها‌تمه‌ ماله‌که‌ت تۆ ئاوت بۆ نه‌هێنام پێیه‌کانم بشۆم! به‌لام ته‌و، پێیه‌کانمی به‌فرمێسک شۆرده‌وه‌ و به‌ق‌ژی سپریه‌وه‌. تۆ ته‌نانه‌ت یه‌ک جار ماچ‌ت نه‌کردم! به‌لام ته‌م، له‌و کاته‌وه‌ی ها‌توو‌مه‌ته‌ ژووره‌وه‌ وازی له‌ماچ‌کردنی پێیه‌کانم نه‌هێناوه‌.»⁴⁶ تۆ سه‌رم‌ت به‌پ‌رۆن چه‌ره‌ نه‌کرد! به‌لام ته‌م ژنه‌، بۆنی خۆشی له‌پێیه‌کانم دا.⁴⁷ هه‌ر بۆیه‌ پێتان ده‌لێم: ته‌گه‌رچی زۆر گونا‌ه‌باریش بێت، هه‌مووی به‌خشران. به‌هۆی ئه‌و خۆشه‌ویستییه‌ زۆره‌ی که‌ ده‌رییری. به‌لام ئه‌وه‌ی که‌م به‌خشران، که‌می خۆشه‌ویستی ده‌رییری!»⁴⁸ ئینجا پێی گوت: «گونا‌ه‌کانت به‌خشران!»⁴⁹ ته‌وانه‌ی له‌گه‌لێدا دانیش‌توون له‌دلی خۆیاندا ده‌یان‌ب‌رسی: «ته‌مه‌ کێیه‌ له‌گونا‌ه‌کانیش خۆش ده‌بێت؟»⁵⁰ به‌ژنه‌که‌ی فه‌رموو: «باوه‌ر‌ت پ‌رزگاری کردیت. ی‌رۆ له‌ناشتیدا به‌!»

¹ پاشان به همموو شار و گوندیکدا دهگهرا و وانهی دهگوتوه و مزگینی شانیشینی خودای رادهگه یاند و دوازده قووتاییه کهش لهگه لیدا بوون، ² ههروه ها هندیگ ژنیس که له گیانی پیس و نهخویشی چاک بیوونهوه، له وانه میریام ناسراو به مهگذهلین که حوت ختوی لئ دهرکرا بوو، ³ یونا هاوسهری خۆزی راوژکاری هیرۆد، و شوژشانا، و چەندین کەسی دیکه که به سامانه کانیان خزمهتیان دهکرد. ⁴ خەلکیکی زۆر لئی کۆبوونهوه که له همموو شاریکه وه هاتبوونه لای، به نموونه بهک قسهی لهگه ل کردن: ⁵ «جووتیاریک بۆ چاندنی تۆوه کهی هاته دهرهوه. لهو تۆوانه که دهیچاند، ههندیکیان کهوتنه سهر پرتگا، ئه وانه ژیر پت کهوتن، و بالنده کانی ئاسمان خواردیان. ⁶ ههندیکیان کهوتنه سهر بهرده لآن، کاتی سهریان هه لدا وشک بوون چونکه شپدار نه بوو. ⁷ ههندیکیان کهوتنه ناوه راستی دهرکه کانهوه، دهرکه کانیس لهگه لیداندا گه شه یان کرد و خنکاندیان. ⁸ ههندیکیتریش کهوتنه سهر زهوی باش. گه شه یان کرد، و سهد هینده بهرهمیان هینا». کاتیک ئهم قسانه ی کرد به دهنگی بهرز فهرمووی: «با ئه وهی گوپی هه به بۆ بیستن، بییستیت! ⁹ قووتاییه کانی لئیان پرسی: «واتای ئهم نموونه چیه؟» ¹⁰ فهرمووی: «پیتان دراوه نهیینه کانی شانیشینی خودا بزنان. به لام به نموونه قسه بۆ خه لک دهکهم ته نانه ت ئه وانه ی: سهر دهکهم به لام نابین، و گوئ دهگرن به لام تیناگن. ¹¹ تینتا واتای نموونه که ئه مه یه: تۆوه که وشه ی خودایه. ¹² ئه وانه ی له سهر پرتگا که دان ئه وانه ن که (وشه که) ده بیستن، پاشان شه یان دیت و وشه که له دلایان دهر فیت، نهکا باوهر بهین و پرزگاریان بیت. ¹³ ئه وانه ی له سهر بهرده لانه که ن ئه وانه ن که وشه که ده بیستن و به خو شحالییه وه وشه که وهر دهگرن، به لام پره گیان دانه کووتاه، بۆ ماوه یه که باوهر دههین، و له کاتی تاقیکردنه وه دا پاشه کسه دهکهم. ¹⁴ ئه و تۆوانه ی که له تۆو دهرکه کاندان کهوتن بۆ ئه وانه یه که ده بیستن به لام کاتیک دهر پوتن خه مه کانی ژیان و دهوله مه ندی و چۆره کان، ده بانخنکیت و بهرهمی پنگه بیشتوویان ناب. ¹⁵ به لام تۆوی سهر زهویه باشه که، بۆ ئه وانه یه که وشه که ده بیستن و به دلکی باش و راست ده ییارژرن، و به خۆراگرییه وه بهروبوومیک بهرهم دههینیت. ¹⁶ ههچ که سیک چرایه که داناگریستیت و به قاپیک دایبۆشیت، یان بیخاته ژیر پتخه ف، به لکو له سهر چرادانیک دایده ن بۆ ئه وه ی ههرکه سیک بچیته ژوره وه پرووناکیه که بییست. ¹⁷ له بهر ئه وه ی ههچ شاراهیه که نیبه که نه دۆزرتته وه، و نهیینه که نیبه که نه ناسرت و رانه گه یه ندریت. ¹⁸ به وردی گوئ بگرن، چونکه ئه وه ی هه یه تی زیارتی پیده دریت: به لام ئه وه ی نیه تی، چی به هی خۆی ده رانیت، لئی ده سیندرتته وه!» ¹⁹ دایک و براکانی یه شوا هاتن بۆ لای، به لام له بهر زۆری جه ماوه ره که نه یاتتوانی لئی نریک بکه ونه وه. ²⁰ پیتان گوت: «دایک و براکان له دهره وه راوه ستاون، ده یانه وئ تبین!» ²¹ وه لامی دانه وه و فهرمووی: «دایک و براکانم ئه وانه ن که گوئ له وشه ی خودا دهگرن و به کاری دههین». ²² رۆژیکان یه شوا به قووتاییه کانی، فهرموو: «با بچینه ئه وه یه دهریچه که!» سواری به له میک بوون و بهرکه وتن. ²³ کاتیک به دهریدا رۆشستن، نووست. زربانکی کتوپری با له سهر دهریچه که دا هه لیکرد، و به له مه که پیر بوو له ناو، و کهوتنه مه ترسییه وه. ²⁴ قووتاییه کانی یه شوا هاته سهری و به خه بهریان هینا و گوتیان: «گه وهره م، گه وهره م، خه ریکه ده مرین!» ئه ویش هه ستا و له با و ئاوه که ی راخوری، ئاو و بایه که راوه ستان و دۆخه که هیم بۆوه. ²⁵ پیتی فهرموو: «باوه رتان له کوپیه؟» به لام ئه وان ترسا بوون و سهرسام بوون، به یه کتریان گوت: «ئهمه کییه؟ ته نانه ت فهرمان به با و ئاو دهکات و گوپرایه لی ده بن؟» ²⁶ پاشان گه بیشتنه ناوچه ی گه راسین، که کهوتته بهرامهر گه لیلی. ²⁷ کاتیک یه شوا دابه زیه سهر وشکانی، پیاوکی دی خه لکی شارۆچکه که بۆ ماوه یه کی زۆر ختو ده ستیان به سهردا گرتبوو، جل و بهرگی له بهردا نه بوو و مالکی نه بوو تیا ی بژی به لکوو له ناو گۆره کاندان ده ماپه وه. ²⁸ کاتیک یه شوا یی، هاواری کرد و له بهر پیتی چۆکی دادا، به دهنگیکی بهرز گوتی: «چیت له من دهوینت، یه شوا ی رۆله ی خودای هه ره بهرز؟ لیت ده پارتیه وه ئه شکه نه جه مه مه ده؟» ²⁹ چونکه یه شوا فهرمانی دابوو گیانی پیس له پیاوه که بیته دهره وه. زۆر جار دهستی به سهردا گرتبوو، هه رچه ند کۆت و زنجیر کرابوو و له ژیر چاودیریدا بوو، زنجیره کانی شکاندبوو و له لایه ن گیانی پیسه وه بۆ که لاوه کان بردرابوو. ³⁰ یه شوا لئی پرسی: «ناوت چیه؟» وه لامی دایه وه: «لینگیون!» چونکه سوپایه که له ختوه کان چووبونه ناوی، ³¹ تینجا چه ند جار پک تکیان له یه شوا کرد که فهرمانیان پت نه دات بچه ناو بیری بت بن. ³² ره وه به رازیکی گه وره له سهر لئواری چیا که ده له وه ران، گیانه پیسه کان له یه شوا پارانه وه که پرتگیان پیدات بچه ناو به رازه کان، ئه ویش پرتگی پیدان. ³³ کاتیک ختوه کان له مرۆفه که هاته دهره وه، چوونه ناو به رازه کان، ره وه به رازه که بيش له لئواری شاخه که وه خۆیان هه لدا به ناو دهریچه که و خنکان. ³⁴ کاتیک شوانه کان بیینیان چی پروویداوه، به ره و شار و کێلگه کان به هه لاتن هه والی رووداوه که یان بلاو کرده وه. ³⁵ خه لکه که چوونه دهره وه بۆ ئه وه ی بیینی چی پروویداوه، کاتیک گه بیشتنه لای یه شوا، ئه و پیاوه یان دی که ختوه کان لئی چوونه دهره وه، له بهر پیتی یه شوا دانیشتوه و جل و بهرگی له بهردایه و ئه قلی ته ندرووسته. بۆیه ترسان. ³⁶ ئه وانه ی بیینیان به خه لکه که یان راگه یاند که چی روویداوه، و چۆن پیاوه که چاک بۆته وه. ³⁷ تینجا هه موو خه لکی ناوچه ی گه راسین داوایان له یه شوا کرد وازیان لئ بهییت، چونکه ترسیکی زۆر دایگرتبوون. یه شوا سواری به له مه که بوو و گه راپه وه. ³⁸ به لام ئه و پیاوه ی گیانی پیسی لئ دهرچووبوو، لئی پاراپه وه که له گه لی پروات. به لام یه شوا ره تیکرده وه و فهرمووی: ³⁹ «بگه رتوه ماله وه، و پیتان بلت که خودا چی بۆ کردوویت!» پیاوه که رۆشیت و به هه موو شاره که ی راگه یاند که یه شوا چی بۆ کردووه. ⁴⁰ کاتیک یه شوا گه راپه وه، خه لکیکی زۆر پیتشوازیان لیکرد، چونکه هه موو چاوه رتی گه رانه وه یان ده کرد. ⁴¹ تینجا پیاوکی به ناوی یائیر، که پیتشه وای که نیشت بوو، هات و خۆی خسته بهر پیتی یه شوا و لئی پاراپه وه بیته ماله که ی، ⁴² چونکه تاقه که چه که ی، که دوازده سالان بوو، له سهرمه رگدا بوو. به دهم رۆشیتته وه، جه ماوه ر پاله په ستۆیان ئه خسته سهری. ⁴³ ژنیک له ناو خه لکه که دا بوو که بۆ ماوه ی دوازده سال خوتنی له بهر دهرۆشیت هه رچه ند هه موو ئه و شتانه ی که هه بیوو له پیدانی پاره ی پزیشکه کاندان له دهستی دابوو، به لام له سهر دهستی ههچ کهس چاک نه بووه. ⁴⁴ بۆیه له دواوه چوو به ره و یه شوا، و دهستی به که واکه یدا هینا، و دهستی به ختیه جت خوتنه ربوونه که ی وه ستا. ⁴⁵ یه شوا فهرمووی: «کئ بوو دهستی لیدام؟» کاتیک هه موویان ره تیان کرده وه، په ترۆ گوتی: «گه وهره م، به قه ره بالغی پاله په ستۆ ده خه نه سهرت و ته نگت پتیه لده چن، تۆش ده برسیست کئ دهستی لیدام؟» ⁴⁶ به لام یه شوا فهرمووی: «که سیک دهستی لیدام، چونکه هه ستم به هینرک کرد له منه وه چوو دهره وه». ⁴⁷ ئه که یی که ناتوانیت بابه ته که بشارتته وه، به له زه وه هات، و کهوته سهر پتیه کانی له بهردهم هه موو خه لکه که دا باسی ئه وه ی کرد که بۆچی دهستی لیداو، و چۆن دهستی به جت چاک بووته وه. ⁴⁸ تینجا پیتی فهرموو: «کچم، باوه ره که ت تۆی چاک کرده وه؛ پیرۆ له ناشتیدا به!» ⁴⁹ له کاتیکدا یه شوا قسه ی ده کرد، که سیک له مالی یائیری پیتشه وای که نیشتته وه، هات پیتی گوت: «

کچه که ت مردووہ. چیتیر مامؤستا ماندوو مہ کہ! ⁵⁰ یشوا گوپی لہ مہ بوو، بہ یائیری فہرموو: « مہ ترسہ، باوہ یرت ہہ بی، و چاک دہ بیٹہ وہ! » ⁵¹ کاتیک گہیشٹہ مالی یائیر، نہ یہیشٹ کہس لہ گہلی بچیتہ ژوورہ وہ، پترؤ و یوخنا و یاکوؤف و دایک و باوکی مندا لہ کہ نہ بیٹ. ⁵² ھمووان دہ گریان و شیوہ نیان بؤ دہ کرد. یشوا فہرموو: « مہ گرین. ئو نہ مردووہ، بہ لکو خہ وتووہ! » ⁵³ بہ لام پی پی پیکہ نین، چونکہ دہ یانزانی مردووہ. ⁵⁴ بہ لام کاتیک ھموویانی دہ رکرد، دہستی گرت، بانگی کرد فہرموو: « ئہی کچ، ھستہ! » ⁵⁵ گیانہ کہی بؤ گہ رایہ وہ، دہستیہ جئ ھستاہ وہ. ئینجا یشوا پی فہرموون خواردنیک پییدہن. ⁵⁶ دایک و باوکی سہ رسام بوون؛ بہ لام پی پراسپارن ئوہی پرویدا وہ بہ کہسی نہ لین.

¹ پاشان يەشوا دوازده فوتاييپه كەي بانگكرد، ھېز و دەسەلانی پېدان بۆ دەرکردنی ھەموو خێوەكان و چارەسەرکردنی نەخۆشپەكان، ² وە ناردنی بۆ ئەوێ مرگیتی پاشاپەتی خودا پرابگەپەنن و نەخۆشەكان چاك بكەنەو. ³ پێی فەرموون: «ھېچ شتێ بۆ پرڭا ھەلمەگرن: نە گۆچان، نە پێخۆر، نە نان، نە پارە، كەسێك جلی زیادە ھەلنەگرێت. ⁴ چوونە ھەر مالێك لەوئ نېشتەجێ بن تا لەوئ دەرۆن. ⁵ ئەگەر خەلك پېشوازيان لێتان نەكرد، لەوئ پرۆن و تۆز و خۆل لە پێپەكانتان بتهكێنن وەك شاپەتھالپپەك لە دژی ئەوان. ⁶ پاشان بە گوندەكاندا دەرۆشتن و مرگتیبیان دەدا و خەلكيان چاك دەرەو. ⁷ ھېرۆدی فەرمانبرەوای تېترارك سەبارەت بە ھەموو ئەو شتانە پرويان دەدا بېستى. سەرى سورما چونكە ھەندێك دەیانگوت: «يۆخەنان لە ناو مردووان ھەستاوئەو!» ⁸ ھەندێكی تریش دەیانگوت: «ئېلیا دەرکەوتوئە!» ھەندێكی تریش دەیانگوت: «يەكێك لە پېتھەمبەرانی كۆنە ھەستاوئەو!» ⁹ بەلام ھېرۆد گوتی: «من سەرى يۆخەنانم یرى، كەواتە ئەمە كێپە كە من شتی لەو جۆرەي لەبارەبەرە دەبېستم؟» تامەزرۆی بېینی بوو. ¹⁰ كاتێك تېتراروان گەرانەو، بەشوايان لە ھەموو ئەو شتانەي ئەنجامیان داو بوو ئاگادار کردو، پاشان لەگەل خۆی بردنی و بەتەنیا رۆشتن بۆ شارۆچكەيەك بە ناوی بېت سەيدا. ¹¹ بەلام خەلكەكە پێیان زانی و لەگەل ھاوڕێی پرڭای بوون، ئەویش پېشوازی لێکردن و باسی شانیشینی خودای بۆ كردن، ئەوانەي پېوېستیان بە چاكبوونەو بوو چاكی كردنەو. ¹² لە كۆتایي پرۆژا دوازده كەسەكە ھاتنە لای و پێیان گوت: «جەماوەرەكە بېئەرە تا بچنە گوندەكان، و كێلگەكانی دەورویەر، و با لەوئ بھێننەو و خواردنیش بدۆزنەو، چونكە ئێمە لێرە لە شوێنێكی دوورداین!» ¹³ پێی فەرموون: «شتێكیان پێ بدەن با بېخۆن!» وەلامیان داوئەو: «تەنھا پێنج نان و دوو ماسېمان ھەبە مەگەر ئەوێ بچن خواردن بۆ ئەم ھەموو خەلكە بكړن.» ¹⁴ نزېكەي پێنج ھەزار كەس لەوئ دانېشتبوون. پاشان بە قوتاييپەكانی فەرمو: «بە كۆمەل دايانېشتن بە ھەر كامە لە پەنجا كەس پێك ھاتبێت.» ¹⁵ قوتاييپەكان ئەنجامیان دا، و ھەمووان دانېشتن. ¹⁶ پێنج نان و دوو ماسېپەكەي ھەلگرت، چاوی ھەلبرى بەرەو ئاسمان، بەرەكەتي خستە سەر و لەتی كردن و داى بە قوتاييپەكان تا بەسەر خەلكەكەدا داېەشی بكەن. ¹⁷ ھەمووان خواردیان و تېر بوون. قوتاييپەكانیش دوانزە سەبەتەيان لەو بەشانەي كە ماپوئە پرکرد. ¹⁸ جارێكیان كە يەشوا بە تاكەكەسي نزای دەرکرد و قوتاييپەكانی لەگەلیدا بوون، لێی پرسین: «جەماوەرەكە دەلێن من كېم؟» ¹⁹ وەلامیان داوئەو: «ھەندێك دەلێن يۆخەنانی لە ئاوەلکیشی، ھەندێكی تر دەلێن ئېلیا، و ھەندێكی تریش پێیان وایە يەكێك لە پېتھەمبەرانی سەردەمی كۆنی كە ھەستاوتەو.» ²⁰ لێی پرسین: «بەلام ئەي ئێو، ئێو دەلێن من كېم؟» پەترۆ وەلامی داوئەو: «تۆ مەسیحی خودای!» ²¹ بەلام ئاگاداری كردن كە ئەو بە كەس نەلێن. ²² فەرمووی: «رۆلەي مرۆف دەبێت ئازاری زۆر بچێژێت و لەلایەن پېرەكان و سەرۆك كاھینەكان و مامۆستایانی تەورات پەت بکړتەو، و بکۆژێت، و لە رۆژی سېتھەمدا ھەلدەسێتەو.» ²³ پاشان بە ھەمووانی گوت: «ھەرکەسێك بېەوېت بە دواي مندا بێت، دەبێت نكۆلی لە خۆي بكات و پرۆژانە خاچەكەي ھەلگرت و شوپنم بکەوېت. ²⁴ چونكە ھەرکەسێك بېەوېت ژبانی خۆي پرڭار بكات، لەدەستی دەدات؛ بەلام ئەوێ ژبانی خۆي لەپێتو مندا لەدەست بدات، پرڭاری دەبێت. ²⁵ مرۆف چ قازانجێك دەكات ئەگەر ھەموو دونیا بەدەست بھێت و خۆي لەدەست بدات یان خۆي لەناو ببات؟ ²⁶ ھەرکەسێك شەرم لە من و وشەكەم بكات، كاتێك رۆلەي مرۆف بە شكۆي خۆي و بە شكۆي باوك و فرېشتە پېرۆرەكانەو دەت شەرمیان لێدەكات. ²⁷ بەلام بەراستی پێتان دەلێم، لە نێو ئەوانەي لێرە وەستاوان ھەندێك ھەن تا شانیشینی خودا نەبېنن مردن ناچێژن.» ²⁸ نزېكەي ھەشت پرۆژ دواي ئەوێ يەشوا ئەمەي فەرمو، پەترۆ و يۆخەنا و ياكۆفی لەگەل خۆي برد و بۆ نزاكردن چوون سەر شاخێك. ²⁹ كاتێك نزای دەرکرد، روخساری گۆرا و جلەكانی وەك بروسكەي رووناکی دەدروشاپەو. ³⁰ دوو پیاو لەگەل ھەلە دەدان، كە موشە و ئېلیا بوون، ³¹ بە شكۆمەنديپەو دەرکەوتن و باسی رۆشتنی ئەویان كرد كە بېار بوو لە یورشەلايم تەواو بێت. ³² خەو پەترۆ و ھاوئەلەكانی داگرتبوو، بەلام كاتێك بە تەواوی بە ئاگا ھاتنەو، شكۆمەندی ئەو دوو پیاوئەيان بېنی كە لەگەلیدا وەستاوون. ³³ كاتێك بەجیانھێشتن، پەترۆ بە يەشواي گوت: «مامۆستا، باشتەر لێرە بھێننەو! با سێ چادر ھەلدەين: يەكێكیان بۆ تۆ، يەكێكیان بۆ موشە، و يەكێكیان بۆ ئېلیا» و ئەو نەیدەزانی چی دەلێت. ³⁴ لە ھەمان كاتدا كە قەسەي دەرکرد، ھەورێك دەرکەوت و دايبووشين، كاتێك چوونە ناو ھەورەكە ترسیان لێ نېشت، ³⁵ دەنگێك لە ھەورەكەو ھات و گوتی: «ئەمەيە كورەكەم، كە ھەلمېژاردو. گوێی لێ بگرن!» ³⁶ كاتێك دەنگەكە نەما، يەشوايان بە تەنبايی دۆزبەرەو. ئەمەيان لای خۆيان ھېشتەو و لەو پرۆژانەدا ئەوێ دېتيان بە كەسيان نەدەگوت. ³⁷ پرۆژي دواتر، يەشوا لەگەل سێ قوتاييپەكەي لە شاخەكە ھاتنە خوارەو، ³⁸ خەلكێكی زۆر جاويان پێی كەوت. پیاوێك لەناو جەماوەرەكەو بانگی كرد و گوتی: «مامۆستا، تكايە لێت دەپارتمەو يارمەتي كورەكەم بدەيت، ئەو تاكە مندالی منە. ³⁹ ھەندێك جار گيايێك دەستی بەسەردا دەرگرت، و كتوپر ھاوار دەكات، تووشی فېي دەكات و كەف لە دەمی دېتە دەر، بە ئاستەم وازی لێدەھێنێت پاش ئەوێ برینداری دەكات. ⁴⁰ داوام لە قوتاييپەكانت كرد كە گيايێ خراپي لێ دەرېكەن. بەلام نەياتوانی.» ⁴¹ يەشوا وەلامی داوئەو و فەرمووی: «ئێو ئەي نەوێ بێ باوھري لارێ! تاكەي لەگەلئان بھێنمەو و بەرگەتان بگرم؟» (بە پیاوئەكەي فەرمو): «كورەكەت بھێنە بۆ ئێرە!» ⁴² لە كاتێكدا كورەكە دەھات، شەپتانەكە بە زەويدا دا و بە توندی لێیدا. يەشوا لە گيايە پيسەكەي پراخوري، و مندالەكەي چاك کردو و رادەستی باوكی كرد. ⁴³ ھەمووان سەرسام بوون بە گەورەيی خودا. يەشوا بۆ جاري دووھەم پېشبینی مردنی خۆي کردو و ھەمووان سەرسام بوون بە ھەموو ئەو كارانەي يەشوا کردبوو، بە قوتاييپەكانی فەرمو: ⁴⁴ «با ئەم وشانە بچێتە گوتنەو: رۆلەي مرۆف رادەستی خەلك دەكړت!» ⁴⁵ بەلام ئەوان لەم وتەيە تېنەگەيشتن، و لېيان شارداربوو بۆيە لېي تېنەگەيشتن، و ترسان لېي بېرسن. تاكوکيپەك لە تېوانياندا دروست بوو كە كێ لە ھەمووان مەزنتەرە. ⁴⁷ كاتێك يەشوا بە مەبەستی دلېانی زانی، كورێكی بچووكی برد و لە تەنېشتی خۆي داينا، ⁴⁸ و پێی فەرموون: «ھەرکەسێك ئەم كورە بچووكە بە ناوي منەو وەرگرتو، مني وەرگرتو، ھەرکەسێك من وەرگرت، ئەو كەسە وەرەگرت كە مني ناردو. چونكە ئەوێ لە ھەمووان بچووكترە، مەزنتېرە.» ⁴⁹ يۆخەنا گوتی: «گەرەم، بېنيمان كەسێك بە ناوي تۆ خێوەكانی دەرکرد، بەرمان پێ گرت چونكە لەگەل ئێمە شوپن تۆ نەكەوتو.» ⁵⁰ يەشوا پێی فەرموون: «بەري پێ مەگرن، چونكە ئەوێ دژی ئێو نېيە، لەگەل ئێوئە!» ⁵¹ كاتێك پرۆژەكانی بەرەكردنەوێ نزېك بوو، بېاريدا بچێتە یورشەلايم. ⁵² بۆيە ھەندێك تېترارواي پېش خۆي نارد و چوونە ناو گوندێكی سامريپەكان، بۆ ئەوێ مالێكی بۆ ئامادە بكەن. ⁵³ بەلام ئەوان ئامادە نەبوون پېشوازی لێ بكەن چونكە لە پرڭاي يورشەلايم دا بوو.

⁵⁴ ياكۆف و پۆخەنا كە ئەمەيان بىنى، گوتيان: «پەروەردگار، دەرەخىت فەرمان بكەين كە ئاگر لە ئاسمانەو دابەزىت و لەناويان ببات؟»
⁵⁵ پرووى تىكردن و بە توندى سەرزەنشەتى كردن و فەرمووى: «ئۆو نازان لە چ جۆرە گيانىكن،⁵⁶ چونكە پۆلەى مرۆف نەهاتووە
 مرۆفەكان لەناو ببات، بەلكو پۆرگار كردنيان هاتووە.» پاشان بەرەو گوندىكى تر پۆيشتن.⁵⁷ كاتىك بەرپۆه بوون، يەككى پى گوت:
 «گەرەم، پۆهەركوئى بچىت شوئىت دەكەوم!»⁵⁸ يەشوا فەرمووى: «پۆيەكان كونيان هەبە، بالەندەكانى ئاسمان هەلانەيان هەبە، بەلام
 پۆلەى مرۆف هەچ شوئىنكى نەبە سەرى حەسانەوەى لە سەر دان.»⁵⁹ بە كەسكى دىكەى فەرموو: «شوئىم بكەو!» بەلام ئەمەيان
 گوتى: «گەرەم، پۆگەم بدە سەرەتا بچم باوكم بنۆزم!»⁶⁰ يەشوا پى فەرموو: «لەگەرى با مردووەكان مردووەكانيان بنۆزن، بەلام تۆ
 پۆر مەگىنى شانشىنى خودا پراپگەنە.»⁶¹ يەككى دىكە پى گوت: «گەرەم، شوئىت دەكەوم، بەلام يەكەم جار پۆگەم بدە مالتاوايى لە
 خزانەكەم بكەم!»⁶² يەشواش پى فەرموو: «كەسكى دەستى لەسەر گاسنەكە بۆ و ئاور لە دواو بەتەو، شايستەى شانشىنى خودا
 نە.»

¹ پاشان پەروەردگار ھەفتا و دوو کەسی دیکە دەست نیشان کرد و دوو دوو، پێش خۆی بۆ ھەر شار و شوپێتیک کە پیرار بوو بۆی بچیت ناردی. ² ھەروەھا پێی فەرموون: «دروتنە زۆر، بەلام کرێکارەکان کەمن، بۆیە لە پەروەردگاری دروتنە بپارێنەووە کە کرێکار بپێریت بۆ دروتنەکە. ³ کەواتە بپۆن! ئەوێتا من وەک بەرخ دەتانیترمە نێو گورگەکان. ⁴ ئە جانتای پارە ھەلبگر و نە توورەکە ی پێخۆر و نە پێلاو! و لە سەر پرێگادا سلاو لە کەس مەکەن. ⁵ کە چوونە ھەر مالێک، سەرەتا بڵێن: ئاشتی لە سەر ئەم ماله بێت! ⁶ ئەگەر ئاشتیخواز لە ماله کەدا ھەبێت، ئاشتی ئێوەیان لەسەر دەبێت. ئەگینا، ئاشتیتان دەگەرێتەو بۆ خۆتان. ⁷ لەو ماله دا بپێنەووە و لەو شتانە ھەیانە بخۆن و بخۆنەو: چونکە کرێکار شایەنی کرپی خۆبەتی. ماله و مال مەکەن. ⁸ چوونە ناو ھەر شارێکەووە و دانیشتوانەکە ی وەریانگرتن، لەو ھەرخۆنە کە پێشکەشتان دەکرێت، و ئەو نەخۆشانە چاک بکەنەو کە تێیدان و پێیان بڵێن: شانشینی خودا لێتان نزیک بۆتەو! ¹⁰ چوونە ھەر شارێکەووە و خەلکەکە ی وەریانگرتن، بچنە سەر شەقامەکانی، و بڵێن: ¹¹ تەنانەت تۆزخۆلی شارەکەتان لە پێمان دادەتەکێن، بەلام ئەمە بزانی: شانشینی خودا نزیکە! ¹² پێتان دەلێم: لەو پرۆژەدا سۆدۆم زیاتر لە چاوە و شارە بەرگە دەگرێت. ¹³ ھاوار لە تۆ خۆرازی! ھاوار لە تۆ بێتسەیدا! ئەگەر ئەو پەرجووانە ی لە ناو ئێوەدا کرا لە سور و سیدۆن بکرایە، گەلەکیان ھەر لە کۆنەووە پاشگەز دەبوونەو و تەلپسیان لەبەر دەکرد و لەناو خۆلەمیشدا دادەنیشان. ¹⁴ بەلام لە پرۆژی پیرارداندا سور و سیدۆن زیاتر بەرگە دەگیرێت لە ئێوە. ¹⁵ تۆش ئە ی کەفرناخوم، ئایا بەرزکرایتەو بۆ ئاسمان؟ تۆ بەرەو جیهانی مردووان شۆر دەبیت بۆ خوارەو! ¹⁶ ئەو ی گوێتان لێ بگرێت گوێ لە من دەگرێت، ئەو ی ئێوە پەتەدەکاتەووە من پەتەدەکاتەووە! و ھەرکەسێک پەتە بکاتەووە ئەو کەسە پەتەدەکاتەووە کە منی ناردووە!» ¹⁷ ئینجا ھەفتا و دوو کەسە کە بە دلخۆشییەو گەرانەو، و گوێیان: «پەروەردگار، تەنانەت خێوەکانیش بە ناوی تۆووە ملکەچی ئێمە!» ¹⁸ پێی فەرموون: «شەیتانم بینی وەک برووسکە لە ئاسمانەووە دەکوتە خوارەو. ¹⁹ ئەوێتا دەسەلاتم پێداون بە سەر مار و دوویشکەکان و ھەموو ھیزی دوژمن زال بن، و ھیچ شتێک زیاتان پێناگەیت. ²⁰ بەلام بەو دلخۆش مەبەن کە گیانەکان ملکەچی ئێوەن، بەلکو بەو دلخۆش بن کە ناوەکانتان لە ئاسمانەکاندا نووسراو.» ²¹ لەو کاتەدا یەشوا بە گیان شادمان بوو و گوئی: «باوکە، پەروەردگاری ئاسمان و زەوی، سوپاست دەکەم، چونکە ئەم شتانە لە دانایان و تێگەشتووان شارەدۆتەووە بۆ منداڵانت ئاشکرا کردووە. بەلێ باوکە، چونکە ئاوا لە بەر چاوی تۆ زۆر باش بوو! ²² ھەموو شتەکان لەلایەن باوکەمەو پراوەستی من کراون و کەس نازانیت پرۆلە کێیە جگە لە باوک، کەس باوک ناسیت جگە لە پرۆلەکە، ئەوانە ی کە دیەوت بۆانی ئاشکرا بکات! ²³ پاشان پرووی لە قونایبەکانی کرد و پێی گوئی: «خۆزگە بەو چاوانە ی ئەو دەبین کە ئێوە دەبین! ²⁴ چونکە پێتان دەلێم زۆرێک لە پێغەمبەران و پاشاکان ئارەزووی بینی ئێوەیان دەکرد کە ئێوە دەبین بەلام نەیانینی، و ئەو دەبین کە ئێوە دەبین بەلام نەیانینیست.» ²⁵ وە پەکیک لە زانایانی تەورات پروو پەرووی بۆو لەبەر ئەو ی تاقی بکاتەو، وتی: «مامۆستا، چی بکەم بۆ ئەو ی ژبانی ھەتاھەتایی بە میرات بگرم؟» ²⁶ پێی فەرموو: «لە تەوراتدا چی نووسراو؟ چۆن دەخوێنتەو؟» ²⁷ وەلامی داہەو: «پەروەردگار بە ھەموو دل و بە ھەموو گیان و بە ھەموو ھیز و بە ھەموو بیرت خۆش بویت و دراوسێکەت وەک خۆت خۆش بویت.» ²⁸ پێی فەرموو: «وەلامەکەت پراستە. ئەگەر ئەمە بکەیت، دەژیت!» ²⁹ بەلام ویستی پاساو بۆ خۆی بپێتەو، لە بەشوا ی پرسی: «دراوسێکەم کێیە؟» ³⁰ یەشوا وەلامی داہەو و فەرمووی: «پیاویک لە یورشەلایمەو چو بۆ بەرخۆ، کەوتە دەستی دزەکان، جل و بەرگ و پارەکیان برد برینداریان کرد، پاشان بە نیو مردووی بە جێیان ھێشت. ³¹ کاهینیک بەو پرێگایەدا دەرویشت و کاتیک بینی، خۆی لێ لادا و گوئی پێنەدا بە پرێگایەکی تردا تێپەری. ³² ھەروەھا یەکیک لە لێفیەکان بەلایدا تێپەری، کاتیک گەیشتە ئەو شوپێت، سەیری کرد و گوئی پێنەدا. ³³ بەلام رێبوارنکی سامری ھاتە لای، بەزەیی پێیدا ھاتەو، ³⁴ چو بۆ لای برینەکانی پێچایەو پاش ئەو ی پرۆن و شەرابی لە برینەکانی دا. سواری ئەسپەکە ی کرد و بردی بۆ میوانخانەیک و ئاگاداری کرد. ³⁵ لە پرۆژی دواتردا کات میوانخانەکە ی بە جێھێشت، دوو دیناری دەرھێنا و دا بە خاوەن میوانخانەکە و گوئی: چاودێری بکە! بە زیادووە بۆی خەرج بکە، کاتیک گەرامەووە پارەکەت دەدەمەو. ³⁶ کەواتە کام لەم سێ کەسە پێت وایە لەو کەسە نزیکترە کە ووتووەتە دەستی جەردەکان؟» ³⁷ لە وەلامدا گوئی: «ئەو کەسە کە بە بەزەییەو ھەلس و کەوتی لەگەڵدا کردووە!» یەشوا پێی فەرموو: «پرۆ، و بە ھەمان شێو بکە!» ³⁸ لە پرێگادا بوون، چووە ناو گوندیک، و ژنیک بە ناوی مارتا پێشوازی لێکرد بۆ ماله کە ی. ³⁹ خوشکیکی ھەبوو بە ناوی میریام، لە بەردەم یەشوا دانیشتوو و گوئی لە وتەکانی گرتبوو. ⁴⁰ بەلام مارتا سەرقالی کاروبارەکانی خزمەتکردنیان بوو. ھاتە پێش و گوئی: پەروەردگار، گرنگی نادە ی بەو کە خوشکەکەم جێی ھێشتوو و ئەبێ بە تەنیا خزمەت بکەم؟ پێی بڵێ یارمەتیم بدات!» ⁴¹ بەلام یەشوا وەلامی داہەو و فەرمووی: «مارتا، مارتا! تۆ نینگەرانی و دلەراوکییت بۆ زۆر شت ھەبە. ⁴² بەلام پێوستیت تەنھا بە یەکیکە، و میریام بەشە چاکەکە ی ھەلێاردووە کە لێی وەرناگیرتەو!»

¹له يه کيک له شوته کان نزاى ده کرد، کاتيک ته وواو بوو، يه کيک له قوتاييه کاني پتي گوت: «په روهر دگار، فيرمان بکه نزا بکهين وهک چوڼ يوڅه نان فيري قوتاييه کاني خوځي کرد». ²فهرمووي: «کاتيک نزا ده کهن، بلين: باوکمان که له ناسمانه کاني! پيرور بيت ناول، شانشينکهت با بيت. با ويستی تو وهک له ناسمانه کانه ههروه ها له سر زه ویش جيه جت بکرت. ³بژتوي پتويستی هه موو روژيکمان پت بده. ⁴له گونا هه کانمان خوځشيه، وهک چوڼ ئيمهش له وانه خوځش ده بين که تاوانمان بهر انهر ده کهن! ممانخه ره ناو تافیکر دته وه به لکو له خراپه کار پرزگار مان بکه! ⁵پاشان پتي فهرموون: «کي له ئيوه هاوريه کي ههيه، له نيوهي شه ودا ده چيته لاي و پتي ده ليت: هاوري، سي نانم به قهرز پيیده، ⁶هاوريه کم له سه فهره وه هاوتو ته لام، هيچم نييه بو ته وهی له پيشي دانيم! ⁷به لام هاوريه کي له ژور وه وه لامی دده اته وه و ده ليت: بزارم مه که! ده رگا کم داخستوه، ئيستا من و منداله کانم له ناو جیداين. ناتوانم هه ستم و نانت پيیده! ⁸پيتان ده ليم ده بيت هه ستيته وه و چه ندي پتويسته پتي بدات، چونکه پيدا گري له سر داواکي کرد. ⁹پيتان ده ليم: داوا بکه، پيتان ده دريت. بگري، ده دوزنه وه! له ده رگا بدن، ليتان ده کرتته وه: چونکه هه رکه سيک داوا ده کات و ده رده گريت، ¹⁰ته وهی ده گه ريت ده دوزيته وه و ته وهی له ده رگا ده دات، ليتي ده کرتته وه. ¹¹چ باوکيک له ئيوه نه گه ر کوره کي داواي ناني لي بکات بهر ديکي پيیده دات؟ يان نه گه ر داواي ماسي بکات له بري ماسي مار يکي پيیده دات؟ ¹²يان نه گه ر داواي هيلکه بکات، دوو پيشکي پت دده دات؟ ¹³چا نه گه ر ئيوه خراپه کار بزاني چوڼ شتيکي باش بدن به منداله کانتان، چه نده زياتر باوک، که له ناسمانه گياني پيرور دده دات به و که سانه ي داواي ده کهن؟» ¹⁴خويک بوو که (پياويکي) لال کردبوو. کاتيک خويه که ده رکا، لاله که قسه ي کرد. بويه خه لکه که سهر يان سورما. ¹⁵به لام هه نديکيان گوتيان: «دياره له لايه ن به علزه بويي فهرمانيره واي خويه کانه وه خويه کان ده رده کات». ¹⁶هه نديکي تريس، بو تافیکر دته وهی، داواي په رجويان له ناسمانه وه کرد. ¹⁷به لام زاني بير له چي ده کهنه وه و پتي فهرموون: «هه ر شانشينيه که که له دزي خوځي دابهش بوو، ويران ده بيت، و هه ر مالک (دابهش بکريت) ده روخت. ¹⁸نه گه ر شه پتان بهم شيويه له دزي خوځي دابهش بوو، چوڼ شانشينيه کي راگير ده بيت؟ پيم ده لين من به به علزه بوب خويه کانم ده رکا. ¹⁹به لام نه گه ر من به به به علزه بوب خويه کان ده رکه م، روژه کانتان به کت ده ريان ده کهن؟ بويه تاوانبارتان ده کهن. ²⁰به لام نه گه ر به په نجه ي خودا خويه کان ده رکه م، که وانه شانشيني خودا ديتته سهرتان. ²¹کاتيک پياويکي به هيز به هه موو چه که کانيه وه پاريزگاري ماله کي ده کات، که لويه له کاني پاريزراون. ²²به لام کاتيک که سيکي به هيز تر له خوځي داگيري ده کات و زال ده بيت به سهر يدا، هه موو چه که کاني لي ده ستيته وه که پشني پت به ستوه، ده سکه و ته کانيش دابهش ده کريت. ²³ته وهی له گه لم نييه، دزي منه! وه ته وهی له گه لمدا کونا کانه وه، په رته وازه ي ده کات. ²⁴پاش ته وهی گيايکي پيس له مروفيک دوو ده خريته وه، له چوله وانيه کانداهه سوور ته وه و به دواي شوپيک بو پشوودان ده گه ريت، کاتيک هيچي نه دوزيه وه، ده ليت: ده گه ر ته وه بو لاي مالي پيشووم که چيم هيشتوه! ²⁵کاتيک دپت، ده بيت که خاوين کراوه ته وه. ²⁶ده چيت حوت گياني تر له خوځي به هيز تر ده هيتت، ده چنه ناو مروقه که و تيدا نيشته جت ده بن، که واته دؤخي دواتري ته و مروقه له جاري يه کم خراپه ر! ²⁷کاتيک ته و وشانه ي ده فهرموو، ژيک له بيو خه لکه که دا به ده نگی بهر ز گوتي: «خوزگه به و دايکي توي لي بووي، و شيري پت دا! ²⁸فهرمووي: «خوزگه به ته وانه ي گوتيان له وشه ي خودا ده بيت و جيه جتي ده کهن. ²⁹کاتيک جه ماوه ره که له ده ري قه ره باغيان کرد، فهرمووي: «ته و نه وه يه نه وه يه کي خراپه کاره، داواي په رجوو ده کات، هيچ په رجويه کي پياندريت، جگه په رجويه کي يونان نه بيت. ³⁰هه ر وهک چوڼ يونان نيشانه يه ک بوو بو خه لگی نه يه و، روژه ي مروفيش بو ته و نه وه يه ده بيت. ³¹شازني باشوور له روژي داوه ري له گه ل ته و نه وه يدا هه لده ستيته وه و داوه ريان له سر ده کات چونکه له ويه ري زويه وه هات بو گوگرتن له دانايي شلومو. ته و ته که سيک له شلومو موزتر ليره دايه! ³²خه لگی نه يه و له گه ل ته و نه وه يدا له روژي داوه ري هه لده ستيته وه و داوه ريان له سر ده کهن، چونکه ته و ان کاتيک يونان بانگه وازي ده کرد بو پاشگه ز بوونه وه. ته و ته که سيک موزتر له يونان ليره يه. ³³که س خراپه ک داناکير سيني بو ته وهی له شوپيکي شارواه و له ژر سه به ته دا دايانته، به لکو له سر چرادان هه ليده گريت، بو ته وهی ته وانه ي دته ژور وهه پروونا کيه که بيني. ³⁴چاوه کانت چرای جه سته ن: نه گه ر چاوه کانت ته ندروست بن، هه موو جه سته له پروونا کيدا ده بيت! به لام نه گه ر چاوت خراپه کار بيت، جه سته تاريک ده بيت. ³⁵که واته ناگاداره، ته و پروونا کيه کي له ناو تو دايه تاريک نه بيت. ³⁶چونکه! نه گه ر هه موو جه سته پروونا ک بووه و لايه ني تاريکي تيدا نه بوو، ته و به ته واي پروونا ک ده بيتته وه، وهک چوڼ خراپه ک به دره وشاوه يي بو ت تيشک دده اته وه! ³⁷کاتيک هيشته قسه ي ده کرد، فهرسيه ک داواي ليکرد که له گه ليده نان بخوات. چوه ناو (ماله کي) و پالي داوه. ³⁸به لام فهرسيه که سهر ي سورما کاتيک بيني پيش ناخواردني ئيواره خوځي نه شوږدوه. ³⁹په روهر دگاريش پتي فهرموو: «ئيوه فهرسي ده ره وه ي جام و قاپه که خاوين ده کهنه وه، به لام ناوه و ته ان پرن له تالان کردن و خراپه کاري. ⁴⁰گيلىنه، ناپا ته و که سهر ده ره وه ي خولفاندوه هه ر ته و نه يه ناوه وه ي به ديته واه؟ ⁴¹باشتر وايه ته وهی هه ته بييه خشت به هه زاران، ته وکات هه موو شتيک بو تو خاوين ده بيتته وه. ⁴²به لام هاوار بو ئيوه فهرسي، چونکه ده يه کي نه عنا و پونگه و رووه کي تر ده به خشن وسه ريچي له راستي و درووستي و خوځه ويستی خودا ده کهن: پتويسته ته مانه بکه ن و ته وانه ي تر پشتگوئ نه خن! ⁴³هاوار له ئيوه فهرسي، چونکه زورتان پيخوشه له که نيشته کانداهه ريزي پيشه وه دانيش و له گيره پانه گشتيه کانداهه سلواتان لي بکريت! ⁴⁴هاوار بو ئيوه، چونکه ئيوه له گوږي شارواه ده چن، خه لک به ي ته وهی بزاني به سهر ياندا ده روژ! ⁴⁵به کيک له زاناياني ته ورات گوتي: «ماموستا، بهم قسه يه ت بيريزي به ئيمهش ده که يت». ⁴⁶فهرمووي: «هاوار به ئيوهش، زاناياني ته ورات، چونکه ئيوه باري گران ده خنه سهر شاني خه لک، و خوتان ته نانه ت په نجه يه کيشي بو ناهن. ⁴⁷هاوار به ئيوه، چونکه ئيوه گوږ بو ته و پيغه مبه رانه هه لده به ستن و باويپارانتان کوشتويان. ⁴⁸که واته شايه تي بو کاره کاني باويپارانتان ده دن: ته و ان پيغه مبه رانه کانيان کوشت، ئيوهش گوږه کانيان بو هه لده به ستن. ⁴⁹له بهر ته م هوکارهش دانايي خودا فهرموويه تي: پيغه مبه ر و نيردراوانيان بو ده نيرم، ته و انيش ده يانکوزن و ده يانچه وسپينه وه، ⁵⁰ته نانه ت خويي هه موو پيغه مبه رانه که له سهر تاي دروستووني جيه انه وه رزاهه، له م نه وه يه داواي ده کريت، ⁵¹له خويي هاييل هه ته خويي زه خه ربا که له تيوان قوربانگا و شوپي پيروردا کوژرا! پيتان ده ليم: به لي، ته و خويته له م نه وه يه داوا ده کرتته وه. ⁵²هاوار به ئيوه ته ي زاناياني ته ورات، چونکه کليلي زانايان پرفاندوه، بويه نه خوتان ده چنه ژور وهه و نه ريگه تان به وانه يش دا که ده چونه ژور وهه! ⁵³کاتيک

يەشوا ئوۋى بەجىھىشت، مامۇستايانى تەورات و فەرىسىيەكان تەنگيان پىت ھەلچنى و ھەوليان دا لە زۆر بابەتدا ھەلىسەنگىتىن،
چاۋەپرئ بوون بە وشەكانى خۆى توۋىشى بکەن.⁵⁴

¹لەم نێوەندەدا، کاتیک دەیان ھەزار کەس کۆبونەووە و پێشان لە یەک دەنا، سەرەتا بە قووتاییبەکانی فەرموو: «خۆتان بپارێزن لە ھەویرترشی فەریسییەکان چونکە دووروییە! شاراوێبەکی نییە ئاشکرا نەبێت، و نەتێبەکی نییە دەرنەکەوێت. ³بۆیە ھەرجێبەکی لە تاریکیدا دەبێت لە رووناکییدا دەبێسترت، و ئەوێ لە ژوورەکاندا بە چرە دەلێن لەسەر بانی مەلەکان پراوەگەبەندرت. ⁴پێتان دەلێم خۆشەوستانم: لەو کەسانە مەترسەن کە جەستە دەکوژن و ناتوان لەو زباتر ئەنجام بدەن. ⁵بەلام من پێشانتان دەدەم لە کێ بترسەن: لەو بترسەن کە توانای ئەوێ ھەبە دواى کوشتن فری بداتە ناو دۆزەخەو. بەلێ، پێتان دەلێم لەمە بترسە! ⁶ئایا پێنج چۆلەک بە دوو دراو نافرۆشێن؟ لەگەڵ ئەوێشدا خودا تەنانت بەکێکیان لەبەر ناکات. ⁷بەرستی مووی سەرتان ھەمووی ژمارە کران. کەواتە مەترسەن، چونکە ئێو لە چۆلەکان بەنرخترن! ⁸بەلام من پێتان دەلێم: ھەركەسێک لەبەردەم مرۆفەکاندا دان بە مندا بنیت، رۆلێ مرۆفیش لەبەردەم فریشتەکانی خودا دان بەودا دەنیت. ⁹ھەركەسێک لەبەردەم خەلکدا نكۆلێ لە من بکات، لەبەردەم فریشتەکانی خودا نكۆلێ لێ دەکرت. ¹⁰ھەركەسێک قەسەبەکی دژی رۆلێ مرۆف بکات، دەبەخشرێت. بەلام ئەوێ بپێرێ بە گیانی پیرۆز بکات، نابەخشرێت! ¹¹کاتیک دەچنە بەردەم کەنیشتە و فەرمانرەوا و دەسەلاتداران، دڵەراوکێتان نەبێت کە چۆن و چی بێن و چی نەلێن! ¹²چونکە گیانی پیرۆز ھەر لەو کاتەدا پێتان دەلێت کە دەبێت چی بێن. ¹³یەکیک لە ناو جەماوەرەکە پێی گوت: «مامۆستا، بە براکەم بلی میرانەکم لەگەڵدا دابەش بکات!» ¹⁴فەرمووی: «ئەى مرۆف، کێ منى وەك دادوەر یان دابەشکەر بەسەر تۆدا داناو؟» ¹⁵بە جەماوەرەکەى فەرموو: «خۆتان لە چاوپنۆکی بپارێزن. چونکە ژبانی مرۆف لە زۆری ئەو شتانەدا نییە کە خاوەنەبێت. ¹⁶نموونەبەکی بۆ ھێنانەو، فەرمووی «زەوی دەولەمەندێک زۆر بەرھەمی ھێنا، ¹⁷لە دلی خۆیدا بیری کردووە و گوتی: «چی بکەم، چونکە ھیچ شوپێکم نییە بەرھەمەکانمى لێ کۆ بکەو؟» ¹⁸گوتی: ئەمە دەکەم: کۆگاکانم دەروخێم و کۆگای گەورەتر درووست دەکەم. لەوێش ھەموو بەرھەم و داراییە باشەکانم کۆدەکەمەو. ¹⁹جا لەدلی خۆمدا بە خۆم دەلێم، تۆ کالابەکی زۆرت ھەبە کە بۆ چەندین سال کۆکراوەتەو، ئارام بگرە و بخۆ و بخۆرەو و دلخۆش بە! ²⁰بەلام خودا پێی فەرموو: ئەى گیل، ئەمشەو گیانت دەردەچێت، کەواتە بۆ کێ دەمبێتەو ئەوێ ئامادەت کردووە؟ ²¹ئەمە دۆخی ئەو کەسانەبە کە گەنجینەکان بۆ خۆیان کۆدەکەنەو و لای خودا ساماندار نین!» ²²پاشان بە قووتاییبەکانی گوت: «بەم ھۆبە پێتان دەلێم: خەمى ئەوەتان نەبێت لە ژبانتان چی بخۆن، و جەستەتان بە چی داپۆشن، ²³ژبان زباترە لە خواردن، جەستەش زباترە لە پۆشاک. ²⁴سەیری قەلەرەشەکان بکەن! نە دەچێن و نە درووتە دەکەن و نە کۆ دەکەنەو، بەلام خودا بژێویان بۆ دابین دەکات. ئەى ئێو چەند لە پالندە بەنرخترن. ²⁵بەلام کام لە ئێو بە دڵەراوکێ دەتوانێت تەمەنى تەنانت یەک کاتر مێر درێژ بکاتەو؟ ²⁶ئەو کاتەى تەنانت دەسەلانی بچووکترین شتەکانیشتان نییە، بۆچی گرنگى بە شتێر دەدەن؟ ²⁷سەیری سۆسنەکان بکەن، چۆن گەشە دەکەن! نە رەنج دەکێشن و نە ھەولێ بۆ دەدەن، بەلام پێتان دەلێم: ئایا تەنانت شلۆمۆش لە بەرزترین ئاستی شکۆمەندی خۆی ھاوتای شکۆمەندی تاکە یەکیکیان بەدەست ھێنا؟ ²⁸ئەگەر خودا پۆشاکێکی بەم شیوەبە بدات بە گزۆگیا، ھەرچەندە ئەمڕۆ لە کێلگەدا یە و سەبەى فری دەدرێتە ناو تەنورەو، چەند لە گزۆگیاکان شایستەترن (کە خودا پۆشەتەن بکات) ئەى کەم باوەرین؟ ²⁹کەواتە ھەول مەدەن بۆ ئەوێ چی بخۆن و بخۆنەو، و دڵەراوکێتان نەبێت. ³⁰چونکە گەلانی جیھان بەدواى ھەموو ئەم پێداویستیانەدا دەگەرێن، باوکتان دەزانێت کە ئێو پێویستیان بەمانە ھەبە. ³¹بەلام بەدواى شانشینی ئەودا بگەرێن، ھەموو ئەمانەتان بۆ زیاد دەکرت. ³²مەترسەن، ئەى مەرە بچووکەکان، چونکە باوکتان پێی خۆشە شانشینیان پێ بەخشیست. ³³ئەوێ ھەتەنە بیفرۆشن و بیدەن بە ھەزاران، گەنجینەبەکی بۆ خۆتان ئامادە بکەن کە لەناو نەچێت، گەنجینەبەکی لە ئاسمانەکاندا کە لە ناو ناچێت، دز لێ نزیك نابێتەو، و مۆزانە لێ نادات. ³⁴چونکە گەنجینەکەتان لە کوێ بیت، دلیشتان لەوێ دەبێت. ³⁵با پشیتێنتان بەستراو بیت و چراتان داگیرساو بیت، ³⁶ئێوێش وەک ئەو کەسانە بن کە چاوەرێی گەورەکیان دەکەن کاتیک لە ئاھەنگی ھاوسەرگیری دەگەرێتەو بۆ ئەوێ کاتیک گەبێشت و لە دەرکەى دا، دەستبەجێ بۆی بکەنەو. ³⁷خۆزگە بەو خزمەتکارانەى کە گەورەکیان لە گەرانەویدا چاوی پێتان دەکەوێ کە چاوەرێن. راستیتان پێ دەلێم: پشیتنەکی دەبەستێ و لە سەر خوان دایاندەنیشیت و خزمەتیار دەکات. ³⁸خۆزگە بەوانەى کاتیک لە چارەکی دووھەم یان سێھەمی شەودا دەگەرێتەو و لەو دۆخدا دەیانیشیت. ³⁹بەلام ئەمە بزانن: ئەگەر خاوەن مەلەکە برایت لە چ کاتر مێرێکدا دزەکە دەچێتە ژوورەو، ئەوا بەخەبەر دەماہەو و نەبەدەھێشت مەلەکەى بیڕن. ⁴⁰بۆ ئامادە بن، چونکە رۆلێ مرۆف لە کاتیکدا دەگەرێتەو کە چاوەرێی ناکەن. ⁴¹پەترۆ لێی پرسى: «پەرورەدگار، ئایا تۆ ئەم نموونە بۆ ئێمە دەلێت یان بۆ ھەمووان بە یەکسانى؟» ⁴²پەرورەدگار فەرمووی: «کەواتە کێبە بەرپۆبەرێکی دلسۆز و ژیر، کە گەورەکی دەیکانە بەرپرس لە سەر مال و خێزانى بۆ ئەوێ لە کاتی خۆیدا خواردنیان بۆ دابین بکات؟» ⁴³خۆزگە بەو خزمەتکارەى کە کاتیک گەورەکی دەگەرێتەو، دەبیشیت ئەم کارە دەکات. ⁴⁴راستیتان پێدەلێم، ئەو دەیکانە سەرپرشتی ھەموو مال و سامانى خۆی. ⁴⁵بەلام ئەگەر ئەو بەندەبە لە دلی خۆیدا بلی: گەورەکەم لە گەرانەویدا دوا دەکەوێت؛ دەست بکات بە لێدان لە خزمەتکارە کچ و کورەکان و بخوا و بخواوەو و سەرخۆش بیت، ⁴⁶ئەوا کات گەورەکی لە رۆژێکدا دەگەرێتەو کە چاوەرێی نەدەکرد، و لە کاتیکدا کە نایزانیت، ئەو جیای دەکاتەو و چارەنووسی لەگەڵ ناپاکەکاندا دەبێت. ⁴⁷و ئەو خزمەتکارەى کە مەبەستەکی ئاغای خۆی زانیو و خۆی ئامادە نەکردووە و ئەوێ گەورەکی و یستوبەتى نەیکردووە، بە توندی لێ دەدرێت. ⁴⁸بەلام ئەوێ نەیزانیت و ئەو بکات کە شایەنى لێدانە، کەمتری لێ دەدرێت. چونکە ھەركەسێک زۆرى پێ بدرێت، زۆرى لێ دەخوارێت؛ و ھەركەسێک زۆرتى پێسپێردراو، داواى زباترى لێدەکرت. ⁴⁹من ھاتووم ئاگر بەردەم لە زەوی، و خۆزگە پێشتر ئاگری تێبەردابا؟ ⁵⁰بەلام لە ئاھەلکشانیکی ھەبە کە دەبێت پێی لە ئاھەلکشێم و تا کاتێ بە تەواوی بەدی دێت زۆر دڵنەگم! پێتان وایە من ھاتووم بۆ ئەوێ ئاشتى بۆ سەر زەوی بھێتم؟ پێتان دەلێم: نەخێر، بەلکو زباتر بۆ لیکتارازان ھاتووم، ⁵²لەمەودوا پێنج کەس لە مالێکدا دەبن و دابەش دەبن: سێیان دژ بە دووان، دووان دژ بە سێیان ⁵³باوک دژ بە کورەکەى، کوریش دژ بە باوکى، دایک لە دژی کچەکەى، کچ لە دژی دایکى، و خەسوو دژ بە بووکەکەى، بووکەکەش دژ بە خەسووی! ⁵⁴بە جەماوەرەکەى فەرموو: کاتیک ھەورێک دەبین لە رۆژئاواو دەیت، دەلێن ئیستا: باران دەبارێت. ھەروا دەبێت. ⁵⁵کاتیک باى باشوور ھەلەدەکات، دەلێن: گەرم دایت! ھەروا دەبێت. ⁵⁶ئەى دوورووان! ئێو دەزانن چۆن دیمەنى زەوی و ئاسمان لیک جیا بکەنەو، کەواتە

چۆن لەم سەردەمە تێناگەن؟⁵⁷ بۆچی تێناگەن کە چى لەبارەى خۆتانەووە پراستە؟⁵⁸ بۆیە لەکاتێکدا لەگەڵ نەیارەکەت دەپرویت بۆ دادگا، هەموو هەولێک بەدە بۆ ئەوەى لەگەڵیدا نایشت بێتەووە، نەک پراوەستى دادوەرت بکات، چونکە دادوەر پراوەستى پاسەوانت دەکات، پاسەوانیش دەتخاتە زیندانەووە.⁵⁹ پێت دەلێم، تا دوا فەلس قەرەکانت نەدەیتەووە ئازاد نابیت!»

¹له هه مان کاتدا چهن که سیک هاتن و باسی خه لکی گهللیان بۆ کرد که پیلانئوس کوشتیوونی خوئینیان تیکه ل به خوئنی قورانییه کان کردبوو. ²وه لامي دایه وه و فهرمووی: «ئایا پیتان وایه ئه م گهللیانه گوناهاتر بوون له گهللییه کانی دیکه، که تووشی ئه م چاره نووسه بوون؟³ پیتان ده لیم: نه خیر، به لام نه گهر پاشگه ز نه بنه وه هه مووتان به هه مان شیوه له ناو ده چن! ⁴یان پیتان وایه ئه وه هه ژده که سه ی که تاوه ری شیلوتا به سه رباندا پروخا و کوژران، له هه موو دانیشتووانی یورشه لایم گوناهاتر بوون؟⁵ پیتان ده لیم: نه خیر، به لام نه گهر پاشگه ز نه بنه وه، هه مووتان به هه مان شیوه له ناو ده چن! پاشان ئه م نموونه ی بۆ هینانه وه: «که سیک دار هه نجیرکی له باخی ترپیه که پدا چاندبوو. هات بۆ به روبوومه که ی، به لام هیچی نه دۆزه وه. ⁷به جووتیاره که ی گوت: ئه مه سئ ساله، من بۆ میوه دیمه لای ئه م دار هه نجیره و هیچ ده ست ناکه ویت: بییره وه، بۆچی وازی لئ ناھیتی، زه ی پیداکیر ده که یه ت؟⁸ به لام جووتیاره که وه لامي دایه وه و گوتی: گه وره م ئه مسال با پروات، بنکولی ده که م و په ینی ده خه مه ژر. ⁹به لکوو به ره م بگریت! ئه گه رنا، ده بییره وه!»¹⁰ له په کیک له شه باته کاند له که نیشته کان وانه ی ده گوته وه. ¹¹زئیک هه بوو گیرۆده ی گیانیکی پیس بوو بۆ ماوه ی هه ژده سال نه خووشی خستبوو. پشتی کۆم بوو و نه یده توانی ریک بپته وه. ¹²کاتیک یه شوا بیینی، بانگی کرد و پتی فهرموو: «خاتوون، تۆ له نه خووشیه که ت رزگار بوویت!»¹³ ده سنی خسته سه ری، ریک بۆوه و شکۆمه ندی خودای راگه یاند! ¹⁴به لام پپشه وای که نیشته که تووره بوو، چونکه یه شوا له شه باتدا چاکی کردبووه، به خه لکه که ی گوت: «شه ش پرۆژ له هه فته یه کدا هیه بۆ کار کردن. وهرن له و پرۆژانه چاک بنه وه، نه ک له پرۆژی شه باتدا!»¹⁵ په روه ردگار وه لامي دایه وه و گوتی: «ئهی دوو رووه کان! ئایا هه ره په کیک له ئیوه پرۆژی شه بات گا یان که ره که ی له ناخوره که ناکانه وه و نایا ئوی بدات! ¹⁶سه باره ت به م ژنه ش، کچی ئافراهام بوو، شه باتان بۆ ماوه ی هه ژده سال به ستیویه وه، نه ده بوو له پرۆژی شه باتدا له م به نده ئازاد بکریت؟»¹⁷ کاتیک ئه مه ی فهرموو، هه موو نه یاره کانی شه رمه زار بوون و جه ماوه ره که ش دلخۆش بوون به وه هه موو کاره شکۆمه ندانه ی که کردوویه تی. ¹⁸په روه ردگار فهرمووی: «شانیشینی خودا چۆنه؟ به چی به راوردی بکه م؟¹⁹ وه ک تۆوی خه رده لیک وایه که مروفتیک بردی و له باخه که ی خۆیدا چاندی، گه شه ی کرد، بوو به داریکی گه وره و بالنده ی ئاسمان هیلانه یان تیدا دروست کرد.»²⁰ هه روه ها فهرمووی: «شانیشینی خودا به چی به راورد بکه م؟²¹ وه ک هه ویرترشیک وایه که زئیک وه ریکرت و تیکه لی سئ پیوانه ئاردی کرد تا هه موو هه ویره که هه لپیت!»²² له رینگای یورشه لایم به شار و گونده کاند تیده په ری و فیرکاری ده کرد. ²³که سیک لپی پرسى: «گه وره م، چهن که من ئه وانه ی رزگاریان ده بیته؟» به لام به هه مووانی فهرموو: ²⁴«هه ولپه دن له ده رگا ته نگه که وه بچه ژووره وه، پیتان ده لیم چونکه زۆر که س، به دواى چوونه ژووره وه ده گه رپن، به لام ناتوانن. ²⁵پاشان دواى ئه وه ی خاوه ن ماله که هه ستا و ده رگا که ی داخست، له ده ره وه ده وه ستن و له ده رگا که ده دن و ده لپن: په روه ردگار، ده رگامان له سه ر بکه ره وه! وه لامتان ده دانه وه و ده لپت: نازانم خه لکی کوئن! ²⁶پاشان ده لپن: ئیمه به ئاماده بوونی تۆ خواردمان و خواردمانه وه، تۆش له شه قامه کانماندا فیرت ده کردین! ²⁷ئه ویش ده لپت: پیتان ده لیم، نازانم ئیوه خه لکی کوئن! لاچن له به رده مم، هه موو ئیوه ئهی خراپه کاران! ²⁸کاتیک ئه فراهام و بتساخ و باکووف و هه موو پیغه مبه ره کان له شانیشینی خودا ده بینن و ئیوه فیردراونه ته ده ره وه، جا گریان و جیره ی ددان له وئ ده پت. ²⁹خه لک له پرۆژه لات و پرۆژاوا و له باکوور و باشووره وه دین و له شانیشینی خودا داده نیشن. ³⁰پاشان دوا هه مینه کان په که م ده بن و په که مینه کان دوا هه مین.»³¹ هه ره له وکانه دا هه ندپک له فهرسییه کان لپی چوونه پپش و پپیان گوت: «خۆت رزگار بکه! لیره هه لئ، چونکه هیرۆد به نیازه بنکوژیت.»³² پپی فهرموون: «پرۆن به م رپویه بلین: سه یرکه من خپوه کان ده رده که م و ئه مپرو و سه ی نه خووشه کان چاک ده که مه وه.» له پرۆژی سته همداهه موو شتیک ته واه ده بیته. ³³به لام ده بیته ئه مپرو و سه ی و پرۆژی دواى ئه وه رینگاکه م ته واه بکه م، چونکه هیچ پیغه مبه ریک له ناو ناچیت ته نها له یورشه لایم نه بیته! ³⁴ئهی یورشه لایم، ئهی یورشه لایم، بکوژی پیغه مبه ران و به رده بارانکه ری تیردراوان. چهن جار وستم منداله کانت کۆبکه مه وه وه ک چۆن مریشکیک جووکه کانی له ژر باله کانیدا کۆده کانه وه، به لام تۆ نه تویت! سه یرکه، ³⁵ئه وه تا ماله که ت به که لاوه یی بۆت به جیماوه! پیت ده لیم: من نابینیت، تا ئه و کانه ی که ده لپت: پیرۆزه ئه و که سه ی به ناوی په روه ردگار وه ده پت!»

¹ پرۆڭىكى شەبات بۇ خواردن چووه مالى يەككە لى سەرۆك فەرىسىيەكان، چاويان لى سەرى بوو. ² لەبەردەمىدا كەسك بوو كە تووشى نەخۇشى سى وشكە بوو. ³ يەشوا پرووى لى زانايانى تەوارت و فەرىسىيەكان كرد و لى پەرسين: «ئايلا لى پرۆڭى شەباتدا چاككردنەوه هەيه، يان نا؟» ⁴ بەلام بىدەنگ بوون. نەخۇشەكەى چاك كردهوه و پەروانەى كرد. ⁵ ديسان گەرايەوه لى پەرسين: «كام لى ئيوه ئەگەر گوڭدېڭ يان گايەك لى پرۆڭى شەباتدا بىكەوتتە ناو بېرىكەوه، دەرى ناھىيىتەوه؟» ⁶ ئەبانتوانى لىم بارەبەوه وەلامى بدەنەوه. ⁷ نموونەبەكى بۇ بانگهشتكرارهكان هېناپەوه، دواى ئەوهى تېپىنى ئەوهى كرد كە چۆن لى سەرەوه يان هەلبىزاردووه بۇ دانىشتن، پىي فەرموون: ⁸ «كاتىك كەسك بانگهشتكران دەكات بۇ ئاھەنگى ھاوسەرگىرى، رىزى پېشەوه مەگرن، پەنگە كەسكى پە بالائىر لى تۆى بانگهشت كرىڭ، ⁹ بۆبە ئەوهى هەردووكتانى بانگهشت كردهوه دېت و پېت دەلېت: شوپنەكە بدە بەم پياوه! و ناچار بە شەرمەزارىيەوه دەكشېتەوه بۇ ئەوهى بچىتە شوپنى دواوه. ¹⁰ بەلام، كاتىك بانگهشت دەكرېت، پىرۆ و لى دواوه دانىشتە، تا كاتىك ئەو كەسەى بانگهشتى كردهويت، پېت دەلېت: ھاوړىم! هەستە وەرە پېشەوه دانىشتە! ئەو كاتە رېزى زىارت دەپت لەبەردەم ئەو كەسانەى كە لەگەلدا دانىشتوون. ¹¹ چونكە هەركەسك خۆى بەرز بىكەتەوه، نىزم دەپتەوه، هەركەسك خۆى بچووك بىكەتەوه، بەرز دەكرېتەوه». ¹² هەرەوه ھا بەو كەسەى كە بانگهشتى كردهوه فەرمووى: كاتىك خوانى نيوەرۆ يان ئىوارە پېشكەش دەكەيت، ھاوړى و برا و خزم و دراوسى دەولەمەندەكانت، بانگهشت مەكە تاكوو ئەوانىش لى بەرامبەردا بانگهشت بىكەتەوه، و پاداشت بدەنەوه. ¹³ كاتىك خوانىك رېكەدەخەيت، بانگهشتى هەزاران و شەل و پەككەوتە و نابىنايان بىكە! ¹⁴ ئەوكاتە تۆ بەركەتدار دەپت، چونكە هېچيان نىيە پاداشت بدەنەوه، لى كاتى هەستانەوهى راستودرووستاندا پاداشت دەكرېتەوه». ¹⁵ يەك لى دانىشتووان كە ئەم قسانەى بىست، پىي گوت: «خۆزگە بە ئەوانەى لى شانشىنى خودا نان دەخۆن!» ¹⁶ پىي فەرمووى: «مرۆفك ئىوارە خوانىكى گەورەى سازكرى، و زۆر كەسى بانگهشت كرد. ¹⁷ پاشان لى كاتى نانخواردنى ئىوارەدا خزمەتكارەكەى نارد تا بە بانگهشتكرارهكان بلىن: وەرە، چونكە هەموو شىك ئامادەيه! ¹⁸ هەمووان يەك بە يەك داواى لىيوردن يان كرد. بەكەميان پىي گوت: من كېلگەيەكم كېرەوه، دەپت بچم بىيىنم، تىكايە لىم بېرە! ¹⁹ كەسكى تر گوتى: پېچ جووت مانگام كېرەوه، بېرە تاقىيان بىكەمەوه، داواى لىيوردن دەكەم! ²⁰ يەككى تر گوتى: زىم هېناوه، بۆبە ناتوانم ئامادە بم! ²¹ خزمەتكارەكە گەرايەوه و گەورەكەى ئاگادار كردهوه. پاشان خاوەن ماله كە توورە بوو و بە خزمەتكارەكەى گوت: خېرا بچۆرە دەرەوه بۇ شەقام و كۆلەكانى شار، هەزاران و شەل و پەككەوتە و نابىنايان بېتە. ²² (كە گەرايەوه) خزمەتكارەكە گوتى: گەورەم، ئەوهى فەرمانت پىكرىبوم جىبەجىن كرا، هېشتا شوپن ماوه. ²³ گەورەكە بە خزمەتكارەكەى گوت: پىرۆ دەرەوه بۇ شەقام و گۆرەپانەكان، خەلك ناچار بىكە بېتە ژوورەوه تا ماله كەم پىر بېت، ²⁴ چونكە پېت دەلېم: هېچ كام لەوانەى بانگهشتكران تامى ئىوارە خوانەكەم ناكەن!» ²⁵ جەماوهرىكى زۆر لەگەلدا دەرۆشتن، ئاوى دايەوه و پىي گوتن: ²⁶ «ئەگەر كەسك بېتە لام، و پىكى لى باوك و دايكى و ژنەكەى و مندالەكانى و براكانى و خوشكەكانى، و تەنانت رقى لى خۆبىشى نەپت، ئەو ناتوانېت بېتە قوتابى من. ²⁷ هەركەسك خاچەكەى هەلنەگرېت و شوپنم نەكەوت، ناتوانېت قوتابى من بېت. ²⁸ كام لى ئيوه كە حەز لى دروستكردى خانووبەك دەكات، سەرەتا دانانىشت و تېچووى ناخەملىيېت تا بزانت ئايا بەشى تەواوكردەكەى هەيه؟ ²⁹ ئەوكە بناغەكەى بۇ دابنېت و تواناى تەواوكردى نەپت. ئايا هەموو ئەوانەى دەپىن گالتەى پىناكەن. ³⁰ نالېن: ئەم مرۆفە دەستى كرد بە دروست كرىنى بىناكەى و نەيتوانى تەواوى بىكات؟ ³¹ يان چ پاشايەك بېرارى شەر لەگەل پاشايەكى تردا دەدات، ئەگەر سەرەتا دانەنىشت و پراوتز نەكات بۇ ئەوهى بزانت ئايا دەتوانېت بە دە هەزار كەس بەرەورووى ئەو بېتەوه كە بىست هەزارى لەگەل. ³² ئەگەر نا كاتىك، دوژمن هېشتا دوورە، شاندىكى بۇ دەنېر، پىرسىار دەكا كە بەچى ناشى دەستەبەر دەپت. ³³ هەربەم شىو، هەركەك لى ئيوه كە واز لى هەموو ئەو شتانه نەهېن كە هەيهتى، ناتوانېت بېتە قوتابى من. ³⁴ خۆ باشە. بەلام ئەگەر خۆ تامى خۆى لەدەست بدا چۆن سوپرىيەكەى بۇ دەگەرېتەوه؟ ³⁵ چىترىو خاك و پىتاندن ناگونجېت، بۆبە فېر دەرېتە دەرەوه. يا ئەوهى گوتى هەيه بۇ بىست، با بىست!»

¹ ھەموو باجگرەکان و گوناھبارەکان ھاتنە لای بۆ ئەوێ گۆپی لێگرن. ² ھەریسیھەکان و زانایان سەرزشتیان کرد و گوتیان: «ئەم پیاوھ پێشوازی لە گوناھباران دەکات و لەگەڵیان نان دەخوات!» ³ ئەم نموونەیی بۆ گێرانەوھ و ھەرمووی: ⁴ کام لە ئێوھ کە سەد مەری ھەبە ئەگەر یەکیکیانی لێ ون بێت، ئایا نەوھ و نۆبە کە لە دەشت و دەر بەجێناھێڵێت و بە دوای مەری ونبووھ کەدا ناریات تا دەیدۆزێتەوھ؟ ⁵ پاشان کە دۆزیوھ، بە خۆشحالییەوھ لەسەر شانێ ھەلیدەگرێت، ⁶ پاشان دەگەرێتەوھ مألەوھ، و ھاورێ و دراوسێکانی، بانگ دەکات و پێیان دەلێت: لەگەڵم شاد بن، چونکە مەرە ونبووھ کەم دۆزیوھ! ⁷ پێتان دەلێم لە ئاسماندا خۆشی زیاتر دەبێت سەبارەت بە تاوانبارێک کە پاشگەز بۆتەوھ لە نەوھ و نۆ کەسی راستودروست کە پێویستیان بە پاشگەز بوونەوھ نیە! ⁸ یان چ ژێک کە دە درھەمی ھەبە، ئەگەر یەک درھەمی ون بێت چرایەک داناگیرسێت و مألە کە پاک ناکاتەوھ بەدوایدا ناگەرێت تا دەیدۆزێتەوھ؟ ⁹ پاشان کە دەیدۆزێتەوھ بانگی ھاورێ و دراوسێکانی دەکات و دەلێت: لەگەڵم شاد بن، چونکە ئەو دراوھم دۆزیوھ کە لێم ون بیو. ¹⁰ پێتان دەلێم: ھەریەم شێوھ لە ناو فریشتەکانی خودا خۆشی دەبێت لەسەر یەک گوناھبار کە پاشگەز دەیتەوھ. ¹¹ ھەرمووی: «پیاوێک دوو کوری ھەبوو. ¹² بچووکەکیان بە باوکی گوت: ئەی باوکە، بە شە میراتە کەم پێ بدە کە ھی منە! بۆیە ھەموو ئەو شتانەیی کە خواھەنی بوو بەسەرماندا داھەش کرد. ¹³ دوای تێپەر بوونی ماوھەیک کورە بچووکە کە ھەموو ئەوھ ھەیبوو، ھەلێگرت و چوو بۆ ولاتیکی دوور. لەوێدا پشکی خۆی لە سامانە کە لە ژباڵیکی خراپەکاریدا بەفێرۆدا. ¹⁴ بەلام کاتێک ھەموو شتێکی بە فێرۆ دا، برسیتیھەکی سەخت لەو ولاتەدا پروویدا و ئەویش ھەستی بە نیازمەندی کرد. ¹⁵ بۆیە چوو پەییوھەندی بە یەکیک لە ھاوولتباانی ئەو ولاتەوھ کرد و ئەویش ناردی بۆ ناو کێلگەکانی خۆی بۆ ئەوھ چاودێری بەرازەکانی بکات. ¹⁶ چەن تەمەزرۆی ئەوھ بوو سکی بە لەوھەری بەرازەکان تێر بکات، بەلام کەس بەشی نەدەدا! ¹⁷ ئینجا بە خۆیا ھاتەوھ و وتی: زۆرێک لە کرێکارەکانی باوکم خۆراکی پێویست و تەنانت زیادەیان ھەبە، لێرەش من خەریکە لە برسان ئەمەم. ¹⁸ دەگەرێتەوھ بۆ لای باوکم و پێی دەلێم: باوکە، من بەرامبەر بە ئاسمان و دەربارەیی تۆوھ ھەلەم کردوھ! ¹⁹ ئێتر شاہستەیی ئەوھ نیم بە کوری تۆ بانگ بکێم: من بکە بە یەکیک لەو خەمەتکارانەیی بەکرێت گرتوون! ²⁰ بۆیە ھەستا و گەراپەوھ لای باوکی. بەلام باوکی کە ھێشتا دوور بوو لێی، بینی، و بەزەبی پێدا ھاتەوھ و ڕایکرد بۆ لای و لە باوھشی گرت و بە گەرمی ماچی کرد. ²¹ کورەکەش پێی گوت. باوکە، من ھەلەم کردوھ بەرامبەر بە ئاسمان و لەبەردەم تۆدا، ئێتر شاہستەیی ئەوھ نیم کە بە کوری تۆ بانگ بکێم. ²² بەلام باوکە کە بە خەمەتکارەکانی گوت: خێرا باشترین جل و بەرگ بێن و لەبەری بکەن و ئەلقەییەک لە پەنجەیی بکەن و پێلاوی لە پێ بکەن. ²³ گۆرە کە قەلەوھ کە بەپێن و سەری بپەن! با بخۆین و دلخۆش بین! ²⁴ چونکە ئەم کورەم مردبوو و زیندوو بۆتەوھ، ون بیو و دۆزراوھتەوھ. بۆیە با دلخۆش بین! ²⁵ کورە گەورە کە لە کێلگە کەدا بوو. کاتێک ھاتەوھ و لە مألە کە نزیک بۆو، گۆپی لە مۆسیقا و سەما بوو. ²⁶ یەکیک لە خەمەتکارەکانی بانگ کرد و لێی پرسى کە چی رووی داوھ. ²⁷ لە وەلامدا گوتی: براکەت گەراپەوھ، بۆیە باوکت گۆرە کە قەلەوھ کە سەرپیری چونکە بە سەلامەتی گەراوھتەوھ. ²⁸ بەلام تورە بوو و نامادە نەبوو بچێتە ژوورەوھ. باوکی چووھ دەرەوھ و لێی پاراپەوھ. ²⁹ لە وەلامی باوکیدا گوتی: ئەوھ تا چەندین سألە خەمەت دەکەم، لە ھەرمانەکانت سەرپێچیم نەکردوھ، بەلام تۆ کارلەبەکت پێ نەدام تا لەگەڵ ھاورێکانم پێی دلخۆش بێم. ³⁰ بەلام کاتێک ئەم کورەیی تۆ کە لەگەڵ ژنە خراپەکان پارەکتەیی خوارد و گەراپەوھ، گۆرە کە قەلەوھ کەت بۆ سەرپیری! ³¹ پێی گوت: کورم، تۆ ھەمیشە لەگەڵمدا، ھەرچیم ھەبە ھی تۆیە! ³² بەلام باش وایە ئێمە شاد و دلخۆش بین، چونکە براکەت مردبوو و زیندوو بۆتەوھ، ون بیو و دۆزراوھتەوھ!»

¹ ھەرۋەھا بە شاگردەكانى فەرموو: «پياۋىكى دەۋلەتمەند سەرىشتىيارىكى ھەبوو. تۆمەتبار كرابوو بەۋەى پارەكانى بەفیرۆ داو. ² بۆيە بانگى كرد و لىي پرسى: ئەمە چىيە كە لەبارەى تۆۋە دەبىيستم؟ ۋەرە ھەژمارى سەرىشتارىيەكەت بخە بەردەست، چونكە چىتر ناتوانىت بەرپۆيەبەرى من يىت! ³ ئىنجا بەرپۆيەبەرەكە لە دلى خۆيدا گوتى: «چى بكەم، چونكە گەرەكەم سەرىشتارىيەكەم لىدەستىيىتەۋە؟ من ئەۋەندە بەھىز نىم كە زەۋى بكتىلم. شەرم دەكەم سۈاللىش بكەم! ⁴ دەرنام چى بكەم، بۆ ئەۋەى كاتىك لە سەرىشتىكردن دوور كەۋتمەۋە، ھاورىكانم لە مالەكانىيان پىشۋازىم لىيەكەن. ⁵ يەك بە يەك قەرزدارەكانى گەرەكەى بانگ كرد. لە يەكەمىيانى پرسى: چەند قەرزدارى ئاغاكەمى؟ ⁶ لە ۋەلامدا وتى: سەد گۆزەى پرۆن. پىي گوت: پسولەكەت ۋەرىگرە و خىرا دابىشە و پەنجا بنووسە! ⁷ پاشان بە ئەۋىترى گوت: ئەى تۆ، چەند قەرزدارى؟ لە ۋەلامدا وتى: سەد پرەبە گەنم. پىي گوت: پسولەكەت ۋەرىگرە، ھەشتا بنووسە! ⁸ گەرەكەى دەستخۆشى لە سەرىشتىيارە ناپاكەكەى كرد چونكە ژىرانە مامەلەى كرد. ھەرىبەم شىۋە پرۆلەكانى ئەم جىھانە لەناو نەۋەى خۆپاندا ژىرتىر لە پرۆلەكانى پرووناكى. ⁹ پىتان دەلىم: ھاورىيەتى بە دەست پىنن بە سامانە نارەۋاكان. بۆ ئەۋەى كاتىك سامانەكەتان تەۋاۋ بوو، لەمالى ھەتاھەتاي ۋەرىگىرىن! ¹⁰ ئەۋەى لە كەم دەستپاكە لە زۆرىش دەستپاكە، ئەۋەى لە كەم دەستپاك نىيە لە زۆرىشدا دەستپاك نىيە. ¹¹ ئەگەر تۆ بە سامانى نارەۋا دەستپاك نىيەت، كەۋاتە كى سامانى راستى بە تۆ دەسپىرت؟ ¹² ۋە ئەگەر دەستپاك نىيەت بەۋەى كە ھى كەسانى ترە، كى ئەۋەى ھى خۆتە پىت دەبەخشىت؟ ¹³ ھىچ خزمەتكارىك ناتوانىت كۆيلەى دوو گەرە بىت: چونكە يان پرقي لە يەككىيان دەبىتەۋە و ئەۋەى دىكەيانى خۆشەۋىت! يان يەككىيان دەرگىرت و ئەۋەى دىكەيان جىدەھىلىت. ئىۋە ناتوانن ھەم بەندەى خودا بن و ھەم ھى پارە بن». ¹⁴ فەرىسىيەكان كە پارەيان خۆش دەۋىست، ھەموو ئەمانەيان بىست و گالەيان پىكرىد. ¹⁵ پىي فەرموون: «ئىۋە لەبەردەم خەلكدا خۆتان پىتاۋان دەۋىنن، بەلام خودا دلتان دەرانتىت. ئەۋەى مرۆفەكان بە پلەيەكى بەرز دادەنن، لاي خودا قىزەنە. ¹⁶ تەۋرات و پىغەمبەران تا سەردەمى پۆخەنان مانەۋە: لەۋ كاتەۋە مزگىنى شانشىنى خودا راگەيندرا، ھەر كەسە ھەۋل دەدات پرگاي خۆى بكاتەۋە بۆ چوونە ژوورەۋە. ¹⁷ لەناۋچوونى ئاسمان و زەۋى ئاسانتەرە لە لەناۋچوونى يەك خالى تەۋرات: ¹⁸ ھەركەسىك ژنەكەى تەلاق بدات، و ھاۋسەرىگىرى لەگەل كەسىكى تر بكات داۋىنپىسى كردوۋە. ھەركەسىك ھاۋسەرىگىرى لەگەل ژنىك بكات كە لە مېردەكەى جىابوۋىتەۋە داۋىنپىسى كردوۋە. ¹⁹ پياۋىكى دەۋلەتمەند ھەبوو، جل و بەرگى ئەرخەۋانى و جوانى لەبەر دەكرد، جەژنى دەگىرا، چىژى لە ھەموو پرۆزەكانى ۋەردەگرت. ²⁰ پياۋىكى ھەزار ھەبوو بە ناۋى ئىلغارار، لەبەردەم دەرگاي مالەكەيدا پالەكەۋىتوۋ، توۋشى برىن بوو، ²¹ جەزى دەكرد لەۋ پاشماۋەى لە خوانى دەۋلەتمەندەكە دەمايەۋە بخوات. تەنانت سەگەكانىش دەھاتن و برىنەكانىيان دەلىستەۋە. ²² پياۋە ھەزارەكە مرد و فرىشتەكان ھەلىانگرت بۆ ئامپىزى ئەفراھام. پاشان پياۋە دەۋلەتمەندەكەش مرد و بە خاك سىپىردا. ²³ كاتىك چاۋەكانى بەرز كەردەۋە لە جىھانى مردوۋان لە نازاردا بوو، ئەفراھامى لە دوورەۋە بىنى و ئىلغارار كە لە ئامپىزىدا بوو. ²⁴ بانگى كرد و گوتى: ئەى باۋكم ئەفراھام! بەزەيىت پىمدا بىت، ئىلغارار بىنپەرە تا نوكى پەنجەى خۆى لە ئاۋەكەدا تەر بكات و زمانمى پى فېنك بكاتەۋە: چونكە من لەم بلىسەيەدا نازار دەچىژم. ²⁵ بەلام ئەفراھام گوتى: كورم لەبىرت بىت كە تۆ لە ماۋەى ژبانتدا ھەموو شتە باشەكانت ۋەرگرتوۋە، ئىلغارارىش نازارەكانى ۋەرگرتوۋە. بەلام ئىستا لېرە دلتەۋاى دەدرىت، تۆش لەۋىت و نازار دەچىژىت. ²⁶ جگە لە ھەموو ئەمانە، لە نىۋان ئىمە و ئىۋەدا مەۋدايەكى گەرە جىگىر كراۋە، بەجۆرىك ئەۋانەى لېرەن ناتوانن بىپەرەۋە بۆ ئەۋى، ئەۋانەى ئەۋىش ناتوانن بىپەرەۋە بۆ لاي ئىمە! ²⁷ گوتى: ئەى باۋكە لىت دەپارمەۋە كە پرگەم پىدەى، بگەرپمەۋە بۆ مالى باۋكم، ²⁸ چونكە پىنچ برام ھەيە، تاكو شايبەتالىيان پى بدەم وشىار بن، نەك ئەۋانىش بىنە ئەم شوتىنى نازارە. ²⁹ بەلام ئەفراھام پىي گوت: موشە و پىغەمبەرانىيان ھەيە: با گوتيان لىيگرن! ³⁰ گوتى: نەخىر ئەى باۋكە ئەفراھام، ئەگەر كەسىك لە مردوۋەكان بچىتە لايان، ئەۋا پاشگەز دەبنەۋە! ³¹ فەرموۋى: ئەگەر گوتى لە موشە و پىغەمبەران نەگرن، ئەۋا تەنانت ئەگەر يەككىك لە مردنىش ھەستىتەۋە باۋەر ناكەن!

¹ به قوتايه كاني فرموو: «به ربه ست هەر ده بێت. به لام هاوار بهو كه سه كه له سەر دهستی ئه و بێت! ² بۆ ئه و باشتەر وابوو به رداشك له ملی به سترایه و فری بدرتته ناو ده ریاوه، له وهی كه بێتته كۆسیك بۆ یه كێك له م بچووكانه. ³ ئاگاداری خۆتان بن: ئه گەر براكهت هه لهی كرد، ئه و سهرزه نشتی بكه. ئه گەر پاشگهز بۆوه، لێ خۆشبه. ⁴ ئه گەر له رۆژكدا جهوت جار هه لهی به رامبهرت كرد، و جهوت جار گه ریاوه لات و گوتی: پاشگهز ده بمه وه! پێویسته لێ خۆش بیت». ⁵ ئێر دراوان به پهروه رداگاریان گوت: «باوه رمان زیاد بكه!» ⁶ به لام پهروه رداگار فرموو: «ئه گەر به قه د تۆوه خه رده لێك باوه رتان هه بێ، به م دار تۆوه بلی: له ره گه وه هه لێكه نه و برۆ ناو ده ریاوه! ئه و گوتیه لئان ده بێ! ⁷ به لام، كام یه ك له ئیوه ئه گەر خه زمه تكارێكی هه بێت كه كاری كێلگه یان له وه راندنی ئاژه له كانی بۆ ده كات، له كاتی گه رانه وهی له كێلگه كه پێی ده لێت: به كسه ر وه ره و پال به ره وه و دانیشه؟ ⁸ ئایا پێی نا لێ: شتێك بۆ بێنه بیخۆم، به شتێت به سه ته و خه زمه تم بكه تا بخۆم و بخۆمه وه و پاشان تۆ ده خۆیت و ده خۆیت به؟ ⁹ ئایا خه زمه تكار سوپاسی ده كرتت چونكه ئه و كاره ی كردوو كه فره مانی پێكرا بو؟ ¹⁰ كه واته ئیوه ش، كاتێك هه موو ئه و كارانه ده كن كه فره مانئان پێكراوه، بلین: ئیمه كۆپله ی بێ كه لێكن، ئه وه مان كرد كه له سه رمان بوو بیه كین!» ¹¹ كاتێك به ره و یورشه لایم ده رۆشیت، به ناوچه كانی سامری و گه لیلی تێپه ری. ¹² چوو ناو گوندێكه وه، ده پیاوی تووشبوون كه گولیان هه بوو. ¹³ له دووره وه وه ستابوون، و هاواریان كرد و گوتیان: «یه شوا گه وره م، به ره ییت پیماندا بێته وه!» ¹⁴ بینی و پێی فره موون: «پروڤ خۆتان پێشانی كاهینه كان به دن!» ¹⁵ له كاتێكدا ده رۆشیتن، پاك بوونه وه. ¹⁶ یه كێكیان بینی پاكبۆته وه، گه ریاوه وه و به ده نگیكی به رز شكۆمه ندی خودای پراگه یاند، ¹⁷ و خۆی خسته به رده می و سوپاسی كرد، ئه مه سامری بوو. ¹⁸ یه شوا قسه ی كرد و فره مووی: مه گەر ده كه س پاك نه بوونه وه؟ ئه ی نۆبه كه له كوێن؟ ¹⁹ ئایا جگه له م بێگانه كه س نه بوو بگه رتته وه و شكۆمه ندی خودا پراگه یه نیت؟» ²⁰ پاشان پێی فره موو: «هه سه ته و برۆ: باوه ره كه ت رزگاری كر دوویت!» ²¹ فره بسیه كان لێیان پرسی: «كه ی شانیشینی خودا دێت؟» وه لامی دایه وه و فره مووی: «شانیشینی خودا به نیشانه یه كی بێنراو نایه ت. ²² ئاگوترت: ئه و ته لێره یه، یان: ئه و ته له وێه! شانیشینی خودا له ناختماندا یه!» ²³ پاشان به قوتايه كانی فره موو: سه رده میك دێت كه تامه زرۆی بینی ته نانه ت یه كێك له رۆژه كانی رۆله ی مرۆف ده بن، به لام نایین. ²⁴ وه هه ندێكیان پێتان ده لێن: ئه و ته لێره، یان: ئه و ته له وێه! مه رۆن و شوپیان مه كه ون: ²⁵ هه روه ك چۆن ئه و هه وربروسكه كه له ژر ئاسمانه وه یه له لایه كه وه بۆ لایه كی تر رۆشن ده كاته وه، رۆله ی مرۆف به هه مان شێوه ده بێ له رۆژی گه رانه ویدا. ²⁶ به لام سه ره تا ده بێت ئازاری زۆر بچێژ و له لایه ن ئه م نه وه یه ره ت بگرتته وه! ²⁷ ئه وه ی له سه رده می نواخ پروویدا، له سه رده می رۆله ی مرۆفیشدا پرووده دات: ²⁸ خه لك ده یانخوارد و ده یانخوارد وه و هاوسه رگه ریان ده كرد تا ئه و رۆژه ی نواخ چوو ناو كه شتییه كه وه و لافا و هات و هه مووانی له ناو برد. ²⁹ به هه مان شێوه، وه ك له سه رده می لوت پروویدا: خه ربكی خواردن و خواردنه وه، كهرن و فرۆشتن، كشتوكال و خانوو درووست كردن بوون، ³⁰ به لام له رۆژكدا كه لوت له سۆدۆم هاته ده ره وه، (خودا) ئاگر و گوگردی، له ئاسمانه وه باراند و هه مووانی له ناو برد ³¹ هه ربه م شێوه ش له رۆژی ده ركه وتنی رۆله ی مرۆفدا پرووده دات. ³² جا هه ركه سه پك ئه و رۆژه له سه ربان بێت و كه لویه له كه ی له ماله وه بێت با نه چێته خواره وه بۆ هه لگرتنی، به هه مان شێوه هه ركه سه پك له كێلگه دا بێت، با نه گه رتته وه بۆ دواوه. ³³ زه كه ی لوتتان له بیر بێت! ³⁴ هه ركه سه پك هه ولێ رزگاركردنی ژبانی خۆی بدات، له ده ستی ده دات، هه ركه سه پك له ده ستی بدات ده پیا رتت. ³⁵ پێتان ده لێم: ئه و شه وه دوو كه س له سه ر جێگا به ك ده خه ون، یه كێكیان ده بردرتت و ئه و دیكه یان به جێ ده هێلدرتت! ³⁶ دوو ژنیش پێكه وه ده ستار ده گێرن، یه كێكیان ده بردرتت و ئه و دیكه یان به جێ ده هێلدرتت. ³⁷ پرسه ریان كرد: «له كوێ ئه ی پهروه رداگار؟» پێی فره موون: «كه لاك له كوێ بێت، داله كان له وێ كۆده بنه وه!»

¹نمونەپەکی لە نزاکردنی بەردەوام و بە بێ بێزار بوونی بۆ ھێنانەو،²فەرمووی: لەشارێکدا دادوهرێک ھەبوو نە لە خودا دەترسا و نە پێزی لە مەژۆ دەگرت.³لەو شارەدا بێوھژنێک ھەبوو دەھاتە لای و دەیگوت: مافم لە نەیارەکم بستیئە! بۆ ماوھەیک بەردەوام داواکارییەکی پەتەکردووە. بەلام پاشان لە دلی خۆیدا گوتی: تەنانت ئەگەر لە خودا نەترسم و پێز لە مەژۆش نەگرم،⁵ھەرچییەک بێت، با من دادپەرەری بۆ ئەم بێوھژنە بکەم، دەنا بێزارم دەکات، بەردەوام دێت و تووشی سەرئێشەم دەکات!⁶پەرورەدگار فەرمووی: «گوێ بگرن کە دادوهری نادادپەرورە چى دەلێت. ⁷ئایا خودا دادپەرورە بۆ ھەلبێزێردراوھەکانی ناکات کە شەو و پڕۆژ ھاواری بۆ دەبەن؟ ئایا پەلە ناکات لە وەلامدانەوھەیان؟⁸ پێتان دەلێم: بە خێرای دادپەرورەیان بۆ جێبەجێ دەکات. بەلام کاتێک پڕۆلەى مەژۆ، دەگەرێتەو، ئایا باوەر لەسەر زەوی دەدۆزێتەو؟⁹ ھەرۆھە ئەم نمونەى بۆ کەسانێک خستووئە روو کە متمانەیان بە خۆیان ھەبە کە راستدروستن و سووکابەتى بە کەسانی تر دەکەن: ¹⁰«دوو مەژۆ سەرکەوتن بۆ پەرستگا، بۆ نزاکردن، بەکێکان فەریسی و ئەوی دیکەیان باجگر بوو. ¹¹فەریسییەکە وەستا و نزاى کرد: خودایە سوپاست دەکەم، چونکە من وەک مەژۆھەکانى دیکە نیم، وەک چاوەچنۆکان، نادادپەرورەران، داوپیسان و وەک ئەم باجگرە نیم: ¹²ھەفتەى دووجار بەرپۆژوو دەیم و دەپەکی ھەموو داھاتەکم دەدەم!¹³ بەلام باجگرەکە کە لە دورووە وەستانبوو، نەپۆترا چاوەکانى بەرەو ئاسمان بەرز بکاتەو، بەلکو لە سنگى خۆى دا و گوتی: بەزەبیت پێمدا بێتەو، ئای خودا من گوناھبارم!¹⁴ پێتان دەلێم: ئەم پیاو بە بێتاوانى چوو بۆ مائەکەى خۆى، بە پێچەوانەى ئەوى دیکەو. چونکە ھەرکەسێک خۆى بەرز بکاتەو، نزم دەکەرێتەو؛ ھەرکەسێک خۆى نزم بکاتەو، بەرز دەکەرێتەو.»¹⁵ ھەندێکیشیان منداڵانیان لەگەڵ خۆیان ھێنا بوو بۆ ئەوێ دەستان لە سەر دا بێت. بەلام قوتابیەکانى کە ئەوھەیان بینی، سەرزەنشتیان کردن. ¹⁶بەلام بەشوا بانگی کردن بۆ لای خۆى و فەرمووی: «بەریان لێ مەگرن با بچووکەکان بێنە لام، چونکە شانیشینی خودا ھى ئەمانە!¹⁷ راستیتان پێ دەلێم: ئەوێ وەک منداڵێکى بچووک شانیشینی خودا وەرنەگرت، ھەرگیز ناچێت ناویەو!»¹⁸ یەکیک لە پێشەوايان لێی پرسى و گوتی: «مامۆستای چاک، چى بکەم بۆ ئەوێ ژبانی ھەتاهەتایى بە میرات بگرم؟¹⁹ بەشوا پێی فەرموو: «بۆچى بە چاک بانگم دەکەیت؟ کەس چاک نییە تەنیا یەکیک نەبێ، ئەویش خودایە!²⁰ راستیارەکان دەزانن: زینا مەکە! مەکوژە! دزی مەکە! شایەتى بە درۆ مەدە! پێز لە باوک و دایکت بگرە!»²¹ فەرمووی: «ھەموو ئەمانەم ھەر لە منداڵیەو جێبەجێ کردووە.»²² یەشوا کە ئەمەى بیست، پێی فەرموو: «یەک شت کەم بوو: ھەموو ئەوێ ھەتە بیفرۆشە و بەسەر ھەزاراندا دا بەشى بکە، گەنجینەپەکت دەبێت لە ئاسمانەکاندا. پاشان وەرە شوێنم بکەو!»²³ بەلام کاتێک ئەمەى بیست، زۆر دلەنگ بوو، چونکە زۆر دەوڵەتمەند بوو. ²⁴کاتێک یەشوا ئەمەى لێ بینی، فەرمووی: «چەند قورسە بۆ دەوڵەتمەندەکان بچنە ناو شانیشینی خودا!²⁵ چونکە ئاسانتەر و شتر بە کونى دەرزیدا تێپەرێت، لەوێ دەوڵەتمەندێک بچێتە ناو شانیشینی خوداوە.»²⁶ ئەوانەى ئەمەیان بیست گوتیان: «کەواتە کێ پرزگاری دەبێت؟»²⁷ فەرمووی: «ئەوێ لای مەژۆھەکان ئەستەمە لای خودا دەبێت!»²⁸ پەترۆ گوتی: «سەبرکە ئێمە ھەموو شتێکمان بەجێھێشت و شوێنت کەوتین!»²⁹ پێی فەرموون: «بەرستى پێتان دەلێم: ھەر کەس مالى و ژن و برا و دایک و باوک و منداڵى بەجێھێشتوو لە پێناو شانیشینی خودا،³⁰ ھەر لەم سەردەمە چەندین ھێندەى ئەو وەرەگرت، و لە سەردەمى داھاتوو ژبانی ھەتاهەتایى بە دەست دەھێتێت!»³¹ پاشان دوازدەکەى بردە لایەک و پێی فەرموون: «ئێمە بەرەو بورشەلایم، سەردەکەوین و ھەموو ئەو شتانەى پێغەمبەرەکان نووسیویانە دێنە دى، لەبارەى پڕۆلەى مەژۆھە.»³² دەدرێتە دەستى گەلان و گالئە و سووکابەتى پێدەکرت و تەقى لێدەکەن. ³³پاش ئەوێ بە قامچى لێ دەدەن، دەیکوژن وە لە پڕۆزى سێھەمیشدا ھەلەستیتەو!»³⁴ بەلام ئەوان لە ھیچ کام لەوانە تێنەگەشتن. چونکە ئەمەیان لێ شاراوہ بوو، و تێنەگەشتن کە چى گوتراو. ³⁵کاتێک ھاتە دوروبەرى یەریخۆ، نابینایەک لە کەنارى ڕێگا کە دانیشیبوو و سوالى دەکرد. ³⁶کاتێک گوێی لە تێپەربوونی خەلکە بە بوو، پرسىاری کرد کە چ باسە. ³⁷پێی گوترا: «یەشوا ناسیرەى بەویدا تێدەپەڕی.»³⁸ بانگی کرد: «یەشوا کورى داڤید، بەزەبیت پێمدا بێتەو!»³⁹ ئەوانەى لە پێشەو بوون سەركۆنەیان کرد کە بێدەنگ بێت. بەلام زیاتر و زیاتر ھاواری کرد: «کورى داڤید، بەزەبیت پێمدا بێ!»⁴⁰ یەشوا وەستا و فەرمانى دا بھێتن بۆ لای. کاتێک نزیک بوو ھەوێ لێی پرسى: ⁴¹«دەتەوێت چیت بۆ بکەم؟» گوتی: «ئەى پەرورەدگار، بینایم بۆ بگەرێتەو!»⁴² یەشوا پێی فەرموو: «بینە! باوەرەکت چاکى کردیتەو.»⁴³ دەستبەجێ بینایى بۆ گەراوہ و شوێنى کەوت پڕوشت و خدای شکۆدار کرد. کاتێک ھەموو خەلکە ئەوھەیان بینی، ستایشى خودایان کرد.

¹ پاشان چوو بۇ ناو يەريخۇ و بەناويدا تېپەرى. ² پياويك ھەبوو بە ناوي زەخا، دەولەمەند و سەرۆكى باجگرەكان بوو. ³ ھەولیدا بېيىت بزانت يەشوا كېتە، بەلام بەھۇ قەرەبالغى نەيتوانى، چونكە كور تە بالا بوو. ⁴ بۇيە ھەلات و سەرکەوتە سەر دارىكى ھەنجىر تا يەشوا بېيىت، چونكە بىريار بوو لەوتوھ تېپەرىت. ⁵ كاتىك يەشوا ھاتە ئەو شوتە، سەرى بەرز كردهو و بىنى و پىي فەرموو: «زەخا، بەلە بکە و وەرە خوارەو، چونكە ئەمىرۇ لە مالى تۆ دەمىنمەو!» ⁶ بۇيە بەلە ھاتە خوارەو و بە خۆشپىيەو پىشوازي لىكرد. ⁷ كاتىك ھەموويان ئەمەيان بىنى، سەرزشتيان كرد و دەبانگوت: «دەچىتە مالى پياويكى گوناھبار!» ⁸ بەلام زەخا وەستا و بە پەرورەدگارى گوت: «پەرورەدگار، نبوہى ئەوہى ھەمە دەيدەم بە ھەزاران. ئەگەر شىتېكم لە ھەر كەسېك داگىر كرديت، چوار ئەوہندەى بۇ دەگەرېنمەو!» ⁹ يەشواش پىي فەرموو: «ئەمىرۇ بىزگار بوون ھاتوھ بۇ ئەم مالى، ئەويش كورى ئەفراھامە. ¹⁰ چونكە رۆلەى مرؤف ھاتوھ بەدواى ونبوھەكاندا بگەرې و بىزگار يان بكات.» ¹¹ لە كاتىكدا گوپيان لەم قسانە دەگرت، دېسانەو نمونەبەكى ھىناپەو، چونكە لە يورشەلايم نىك بوو و پىيان وابوو كە شانشىنى خودا رابگەيەنرېت، ¹² فەرموو: «پياويكى خانەدان چووہ و لاتىكى دوور بۇ ئەوہى شانشىنىك بۇ خۆى وەرېگرت و دواتر بگەرېتەو. ¹³ بۇيە دە خزمەتكارەكى بانگ كرد و دە كېسە زىوى بۇ دانان، و پىي گوتن: بازراگى پىوھ بگەن تا دەگەرېمەو. ¹⁴ بەلام خەلكى و لاتەكى رقيان لىي بوو، بۇيە شاندېكيان بەدوادا نارد و گوپيان: ئىمە نامانەوت ئەم پياوھ فەرمائەوايىمان بكات!» ¹⁵ كاتىك پاش وەرگرتنى شانشىنەكە گەراپەو، فەرمانى دا ئەو خزماتكارانەى كە پارەكەى بۇ دانابوون بانگېشت بگرتن، بۇ ئەوہى بزانت، ھەريەكەيان لە بەشەكەى خۆيان چيان دەست كەوتوھ. ¹⁶ يەكەميان ھاتە پىشەو و گوتى: گەرەم، تۆ دە كېسەت قازانچ كر دوو!» ¹⁷ پىي گوت: باشە ئەى خزمەتكارى چاك. چونكە تۆ دەستپاك بوويت لەوہى كە كەم بوو، ئەو دەسەلانداری دە شار بە! ¹⁸ دووھميان ھاتە پىشەو و گوتى: گەرەم، پىنج كېسەت قازانچ كر دوو!» ¹⁹ بەويشى گوت: تۆ دەبىتە دەسالاتارى پىنج شار! ²⁰ پاشان خزمەتكارىكى تر ھاتە پىشەو و وتى: گەرەم ئەوہتا كېسە زىوہەكە لە دەسمايكا پىچابوومەو و پارىزگارېم لىكرد. ²¹ مەن لىت دەترسام چونكە تۆ مرؤفېكى دلرەقبت، ئەوہى نەتسپاردوھ وەرېدەگرت، ئەوہى نەتچاندوھ دروتەى دەكەت! ²² پىي گوت: بە زارى خۆت بىريارت لەسەر دەدەم، ئەى بەندەى خراپەكار: تۆ زانېت كە مەن پياويكى دلرەقم، ئەوہى نەمسپاردوھ وەرېدەگرم و ئەوہى نەمچاندوھ دروتەى دەكەم. ²³ بۇچى نەتسپارد بە پارەگورەوھەكان، بۇ ئەوہى كە ھاتمەو قازانچەكەى وەرېگرم؟ ²⁴ پاشان بەوانەى لەوئ وەستابوون گوتى: زىوہەكى لى وەرېگرن و بىدەن بە خاوەنى دە كېسەك. ²⁵ پىيان گوت: گەرەم دە كېسەى ھەيە! گوتى: ²⁶ پىيان دەلېم ھەركەسېك ھەيىت پىي دەرت: وە سەبارەت بەو كەسەى كە نىيەنى، تەنانت ئەوہيش كە ھەيەتى لىي دەسەندرتەو. ²⁷ ئەو دوژمنانەى كە نەپاندەويست مەن پاشايان مە، بىانھىنە ئېرە و لەبەردەمندا سەريان بىرن!» ²⁸ پاش ئەم قسانە، بەرەو يورشەلايم بەرېكەوت. ²⁹ كاتىك لە بىتفاگە و بىت ئەنيا نىك بوو، لە چىاي ناسراو بە زەيتون، دوو لە قوتابىيەكانى نارد و پىي فەرموو: ³⁰ «پروژ بۇ گوندى بەرامبەرتان، كاتىك دەچنە ناو گوندەكە جاشكېك دەبىن كە بەستراوہتەو، كە تا ئىستا ھىچ كەسېك سواری نەبوو. گورېسەكەى بگەنەو و بېھىن بۇ ئېرە. ³¹ ئەگەر كەسېك لىي پىرسىن: بۇچى گورېسەكەى لى دەكەنەو؟ ئەمەى پى بلىن: چونكە پەرورەدگار پىويستى پىي ھەيە!» ³² دوو قوتابىيەكە، رېويشتن و ھەك چۆن پەرورەدگار پىي فەرموو بوون دۆزىيانەو. ³³ لە كاتىكدا كە جاشكەكەيان دەكرەو، ئەوانەى لای جاشكەكە بوون لىيان پىرسىن: «بۇچى جاشكەكە دەكەنەو؟» ³⁴ گوپيان: «چونكە پەرورەدگار پىويستى پىيەتى!» ³⁵ پاشان ھىنايان بۇ لای يەشوا! جەلكانيان خستە سەر جاشكەكە يەشوا سواری بوو. ³⁶ كاتىك دەرېويشتن، خەلكى جەلكانيان لەسەر رىگاكدە بۇ رادەخست. ³⁷ كاتىك نىك بوو (لە يورشەلايم)، و گەيشتە بنارى چىاي زەيتون، قوتابىيەكانى بە خۆشخالىيەو بە دەنگى بەرز ستايشى خودايان دەكرد بۇ ھەموو ئەو پەرچووانەى كە بىنيويانە ³⁸ دەيانگوت: «پىرۆزە ئەو پاشايەى كە بە ناوي پەرورەدگارەو دېت! ئاشتى لە ئاسمان و شكۆمەندى لە بەرزترىندا!» ³⁹ بەلام ھەندېك لە فەرىسيەكان لەناو خەلكەكدە پىيان گوت: «مامۇستا، سەرزەنشتى قوتابىيەكانت بگە!» ⁴⁰ وەلامى داپەو و فەرموو: «پىيان دەلېم ئەگەر ئەمانە بىدەنگ مە، بەردەكان ھاوار دەكەن!» ⁴¹ كاتىك نىك بوو، و شارەكەى بىنى، بۇى گىراو ⁴² فەرموو: «خۆزگە تۆش لەم رۆژدا بزانتيا لە چ ئاشتىەكدەيت! بەلام ئەوہ ئىستا لە چاوەكانت شاراوەيە. ⁴³ رۆژانىك دېت دوژمنەكانت دېنەسەرت و چواردەورت دەگرن، گەمارۆت لە سەر توند دەكەن لە ھەموو لايەكەو، ⁴⁴ وپرانت دەكەن بە سەر رۆلەكانتدا. بەرد بە سەر بەردتەو نامېن: چونكە كاتى بەسەر كردهوہى خودات نەزانى.» ⁴⁵ كاتىك چووہ ناو پەرسىنگاكە، دەستى كرد بە دەر كرىنى ئەوانەى كە تپيدا كرىن و فرۆشتىيان دەكرد، ⁴⁶ پىي فەرموو: نووسراوہ: «مالەكەم مالى نزا كرده. ئېوہ كردهن، بە ئەشكەوتى تالانچەكان!» ⁴⁷ ھەموو رۆژ لە پەرسىنگاكە فېركارى دەكرد. سەرۆك كاھىنەكان و زانايانى تەورات و كەسايەتپە ديارەكانى گەليان ھاندەدا بىكوژن. ⁴⁸ بەلام نەپاندەزانى چى بگەن، چونكە ھەموو خەلكەكە بۇ گوپگرتن پەيوەست بوون پىيەوہ.

¹کاتیک خەلکەکی لە پەرستگا فێردەکرد و مزگینى دەدا، سەرۆک کاهینەکان و زاناى تەورات و پیران، لەگەلى کەوتنە وتووێژ و گوتیان: ²«پێمان بۆ، بە چ دەسەلاتیک ئەم کارە دەکەیت؟ یان کێ ئەم دەسەلاتەى پێداوێت؟»³ یەشوا وەلامى داىووە و فەرمووی: «منیش یەک شتتان لێ دەپرسم و وەلام بەدەنەو: ⁴ئایا لە ئاوهەلکیشانی یۆحەنان لە ئاسمانەو بوو یان لە مەرقەو؟»⁵ بۆیە لە نێوان خۆیاندا پراوتزبان کرد و گوتیان: «ئەگەر بۆین: لە ئاسمانەو»، دەلێت: بۆ باوەرتان پێی نەبوو؟⁶ وە ئەگەر بۆین: لە مەرقەکان، هەموو خەلک بەردبارانمان دەکەن، چونکە پێیان وایە کە یۆحەنان پێغەمبەر بوو».⁷ وەلامیان داىووە کە نازانین لە کوێو. ⁸یەشوا پێی فەرموون: «کەواتە منیش پێتان نایم بە چ دەسەلاتیک ئەو کارانە دەکەم!»⁹ بە نموونە لەگەل خەلکە کە قەسەى ئەکرد: «پیاویک رەزەکی چاند و دای بە پەرەوانان و بۆ ماوێکەى زۆر گەشتی کرد.»¹⁰ لە وەرزی درویندا خزمەتکارێکی بۆ لای پەرەوانان نارد، تا لە بەرھەمی پەرەزەکی پێدەن. بەلام پەرەوانەکان لێیان دا و بە دەستی بەتال پەرەوانەیان کردووە.¹¹ بۆیە خزمەتکارێکی تری نارد. بەلام ئەویش لێیاندا و سوکاپەتیان پێکرد و بە دەستی بەتال ناردیانەو.¹² پاشان دیسان خزمەتکاری سێھەمی نارد، ئەویشیان بریندار کردو لە پەرەزە کە فێریاندا بەدەنەو.¹³ خاوەنى باخی ترێ گوتی: چى بکەم؟ کورە خوشەوێستەکەم دەتێرم، چونکە سێلى لێ دەکەنەو! ¹⁴بەلام ھەر کە پەرەوانەکان بێنیا، لە نێوان خۆیاندا پراوتزبان کرد و گوتیان: ئەمە میرانگەرکە، بۆیە با بیکوژین بۆ ئەوێ میرانەکە بۆ ئێمە بەجى بمانێت.¹⁵ ئینجا کوشتیان و لە پەرەزە کە فێریاندا بەدەنەو. کەواتە خاوەنى پەرەزە کە چیان لێدەکات؟¹⁶ دێت و ئەو پەرەوانانە لەناو دەبات، پەرەزەکی رادەستى خەلکی تر دەکات». کە ئەمەیان بیست گوتیان: «لە ئێمە بە دور بێت!»¹⁷ بەلام سەیری کردن و فەرمووی: «ئینجا مانای ئەم پەرگە بە چى بە نووسراو: ئەو بەردەى بیناسازەکان پەرەیان کردووە هەمان ئەو بەردەى کە بوو بە بەردى بناغە؟¹⁸ ھەرکەسێک بکەوێتە سەر ئەم بەردە تێک دەشکێ، و بە سەر ھەر کەسێکیشدا بکەوێت پانی دەکاتو؟»¹⁹ سەرۆک کاهینەکان و مامۆستایانى تەورات ھەر ئەوکات ھەولیان دا بیکوژن، بەلام لە خەلکە دەترسان، چونکە تێگەشتن کە نموونە کە مەبەستى لەوانە.²⁰ بۆیە چاودێریان دەکرد و سیخوورەکان بەدەوریدا بۆابوونەو و وا خۆیان پێشان دەدا کە راستگۆن، بۆ ئەوێ بە وشەیک کە دەیفەرموو، بیکوژن و رادەستى دادوور و فەرمانرەوای بکەن.²¹ پاشان لێیان پرسى: «مامۆستا، ئێمە دەزانین کە تۆ بە راستى قەسە دەکەیت و فێر دەکەیت، پێگەى مەرقەکان لەبەرچاوا ناگریت، بەلکو پێگەى خودا بە راستى فێر دەکەیت: ²²ئایا پێگەپێدراو بۆ ئێمە باج بە قەیسەر بەدەن، یان نا؟»²³ بە ئێلە کەیانى زانى، پێی فەرموون: ²⁴«دینارێکم پێشان بەدەن: وێنە و نەخشى کێى لەسەرە؟» ئەوانیش وەلامیان داىووە: «ھى قەیسەرە!»²⁵ پێی فەرموون: «کەواتە ئەوێ ھى قەیسەرە پێدەنەو بە قەیسەر و ئەوێ ھى خودایە پێدەن بە خودا». ²⁶ ئەوانتوانى بە وشەیک کە فەرمووی لەبەردەم گەلدا بێخەنە داووەو، بەو شتەى بیستیان سەرسام بوون.²⁷ ھەندێک لە سەدوکیمەکان کە یروایان بە ھەستانەوێ مردووان نەبوو، لەگەلى کەوتنە وتووێژ و پرسباریان لێکرد و گوتیان: ²⁸«مامۆستا، موشە بۆى نووسوین: ئەگەر کەسێکی وەجاخ کوێر بمریت، لەسەر براکەبەتێ ھاوسەرگێرى لەگەل براژنەکەى بکات و لە سەر ناوی براکەى وەجە بختەو».²⁹ ھەوت برا ھەبوون، یەکەمیان ژنى ھێنا و بە وەجاخ کوێرى مرد،³⁰ پاشان دووھەمى لەگەل ژنەکەى ھاوسەرگێرى کرد، پاشان سێھەمین برا ھێنا،³¹ ھەرچەوت براکە ژنەکەیان ھێنا و بە وەجاخ کوێرى مردن.³² دواى ھەموویان ژنەکەش مرد.³³ لە ھەستانەو، دا، ژنەکە دەپێتە ژنى کامیان، چونکە ژنى ھەر ھەوتیان بوو».³⁴ یەشوا وەلامى داىووە و فەرمووی: «پۆلەکانى ئەم سەردەمە شوو دەکەن و ژن ئەخوازن.³⁵ سەبارەت بەوانەى کە شایستەن لە پۆزى دواى ھەلستەو، نە شوو دەکەن و نە ژن دەھێنن.³⁶ چونکە چێژ ناتوانن بمرن، ئەوان وەک فەریشتەکان و پۆلەى خودان، پۆلەى زیندووبوونەو».³⁷ وە سەبارەت بە زیندووبوونەوێ مردووەکان، تەنانت موشە ئامازەى بەو شتە کردووە کاتیک باس لە دەوونە دەکات، کە تێیدا پەرورەدگارى، بە خودای ئەفراھام و، خودای ییتساخ و خودای یاکووف بانگ کرد.³⁸ بەلام خودا خوداى مردووەکان نییە، بەلکو خوداى زیندووەکانە، چونکە ھەمووان بەو دەژین!»³⁹ ھەندێک لە زاناى گوتیان: «مامۆستا، فەرماپشتەکان راستە!»⁴⁰ پاش ئەو کەس نەپوێرا ھېچى لێ پەرسیت. ⁴¹پێی فەرموون: «چۆن دەگوتریت مەسیح کورى داڤیدە،⁴² لە کاتیکدا داڤید خۆى لە سیپارەى زەبوورەکاندا دەلێت: پەرورەدگار بە پەرورەدگارى فەرموو: لە راستەى من دانیشە ⁴³تا دۆژمنەکان دەکەمە تەختەپێت؟ ئەوێ داڤید بە پەرورەدگار بانگی دەکات، ئێتر چۆن دەتوانیت کورى ئەو بێت؟»⁴⁴ لە کاتیکدا ھەموو خەلک گوتیان لێ بوو: بە قووتابییەکانى فەرموو: ⁴⁵«ئاگادارى مامۆستایانى تەورات بن، کە ھەز دەکەن بە جل و بەرگی رازاو بەبێدرن، لە گۆرەپانە گشتیەکان، و لە کەنیشەکان لە پرزى پێشەو دانیشن و لە ئاھەنگەکانیشدا لای سەرەو بگرن!»⁴⁷ مالى پێوژنەکان دەخۆن و شانازی بە نزاى دێژەو دەکەن. ئەمانە پیرارى توندتریان لە سەر دەدرت!»

¹سەپرى كرد و يىنى دەولەمەندەكان پىشكەشپىيەكان دەخەنە ناو گەنجىنەى پەرستگاگە. ²هەرۆهەا يىنى يئوھژىتىكى ھەزار دوو فلىسى خستە ناوى. ³فەرمووى: «پراستىتان پى دەلیم ئەم يئوھژنە ھەزارە لە ھەموویان زیاترى خستۆتە ناوى. ⁴چونکە ھەموو ئەم خەلکە لەوێ کە لىيان زیادەيە دەبەخەنە ناو گەنجىنەکەو. بەلام ئەو سەرەرای نیازمەندییەکەى، ھەرچى ھەيىو بۆ بژێوى خۆى بەخشى!» ⁵لە کاتیکدا ھەندىکيان باسيان لەو دەکرد کە پەرستگاگە بە بەردى جوان و ئەو دياربىنەى بۆ خودا تەرخان کراون پرازاوہتەو، ⁶فەرمووى: «ئەو پڕۆژە دیت کە بەرد بەسەر بەردیەو نامپنئ و دەروخپت». ⁷لىيان پرسى و گوتمان: «مامۆستا، کەى ئەمانە پروودەدەن؟ ئەو نیشانەيە چيە کە لە کاتى نزیک بوونەوێ پرووداوەکە دەرەکەو پت؟» ⁸فەرمووى: «ئاگادار بن! ھەلنەخەلپن! چونکە زۆر کەس بە ناوى منەو دپن و دەلپن: من ئەوم و کاتەکە نزیکە، شوپنپان مەکەون! ⁹کاتیک گوتمان لىيوو کە شەر و بەرەککەتن لە ئارادايە، تووشى شەلزان مەبن، چونکە سەرەتا دەپت ئەم شتانە پروو بەدن لە پيش ھەموو شتیکەو، بەلام ئەو ھىشتا کۆتايى نىيە، پاشان من دپم!» ¹⁰ئىنجا پى فەرموون: «نەتەو دژى نەتەو و شانشين دژى شانشين دەووستنەو، ¹¹لە زۆر شوپن بوومەلەرزەى گەرە و برستى و نەخۆشى و دەرد پروودەدات، نیشانەى ترسناک و گەرە لە ئاسمانەو دەرەکەون. ¹²بەلام پيش ھەموو ئەمانە خەلک دەتەنگرن و دەتەنچەوسپنەو و پراستى کەنیش و بەندىخانەکانتان دەکەن، لەبەر ناوى من دەتەنخەنە بەردەم پاشا و فەرمانپەرەواکان. ¹³ئەو دەرەتەتەن پدەدات کە شايتەحال بن. ¹⁴بۆيە بىخەنە دلانەو تاپشەوختە خۆتان بۆ بەرگرى کردن ئامادە نەکەن، ¹⁵چونکە من وشە و داناييتان پت دەدەم کە ھەموو نەیارەکانتان ناتوانن پەتە بکەنەو و دژايەتى بکەن. ¹⁶تەنەت دایک و باوک و برا و خزم و ھاویرى، پراستەستان دەکەن و ھەندىکتان دەکوژن ¹⁷لەبەر ناوى من پرقیان لپتان دەپتەو. ¹⁸بەلام تالە موویەک لە سەرتان بە ھىچ شپوھەک نافەوتن. ¹⁹بۆ ھەموو ئەگەرکى نەخوارا و خۆتان ئامادە بکەن! ²⁰کاتیک یورشەلايم دەبين کە لەلایەن سوپاوە گەمارۆ دراو، برانن کە لەناوچوونى نزیکە. ²¹ئىنجا با ئەوانەى لە ناوچەى پەھوديان بەرەو شاخەکان ھەلپن، و ئەوانەى تپيدان لە شارەکە پڕۆن و نەچنە ناو گوندەکان: ²²چونکە ئەم پڕۆژانە پڕۆژانى تۆلەسەندەو و ھەموو ئەوێ کە نووسرايو دپتە دى. ²³ھاوار بۆ ئەوانەى دووگيان و ئەوانەى شیر دەدەن لەو پڕۆژانەدا، چونکە ناخۆشپىيەکى مەزن بەسەر زەوى و توورەيىيەکى گەرە بەسەر ئەم گەلەدا دپت، ²⁴بەزەبرى شمشير پەلکيشتان دەکەن و بە دىلى بۆ ناو نەتەوکان پراپنچ دەکرن، یورشەلايم لەلایەن گەلانەو پيشپيل دەکرت تا سەردەمى نەتەوکان کۆتايى پت دپت. ²⁵نیشانەکان لە خۆر و مانگ و ئەستىرەکاندا دەرەکەون و نەرەختى لەسەر زەوى بۆ ئەو گەلانە دروست دەپت کە لە سەرلپشپواويدان، دەريا و شەپۆلەکان دەھەژپن، ²⁶خەلکەکە لە ترس و چاوەروانى ئەوێ جىھان دەگرتەو پتەوش دەبن، ھىزى ئاسمانەکان دەھەژپت. ²⁷پاشان پڕۆلەى مړۆف دەبين کە لە ھەرەکاندا بە ھىز و شکۆمەندیيەکى گەرەو دپت. ²⁸بەلام کاتیک ئەم شتانە دەستيان بە پروودان کرد، ھەستەن و سەرتان بەرز بکەنەو چونکە پزگار بووتان نزیک دەپتەو». ²⁹نموونەيەکى بۆ ھىتانەو: «سەپرى دار ھەنجير و ئەو دارانەى تر بکەن! ³⁰کاتیک دەبين گەلای دەرکردووە ئەوسا دەرزان کە ھاوین نزیکە. ³¹ئيوھش کاتیک دەبين ئەم شتانە پروودەدەن، برانن کە شانشينى خودا نزیکە. ³²پراستىتان پدەلیم ئەم نەوہە ھەرگيز لەناو ناچپت تا ھەموو ئەمانە پروو نەدەن. ³³ئاسمان و زەوى بەسەر دەچن، بەلام وشەکانى من ھەرگيز بەسەر ناچن. ³⁴بەلام ئاگادارى خۆتان بن نەکا چپژ و سەرخۆشى و خەمى ژيان دلان رەق بکات! ³⁵ئەو پڕۆژە لەناکا وەک تەلە بەسەرتاندا دپت چونکە بە سەر ھەموو ئەوانەدا دەدات کە لەسەر زەوى نیشەچپن. ³⁶بە ئاگابن و لە ھەموو کاتیکدا نزا بکەن، تاکو بتوانن لە ھەموو ئەمانە پزگارتان پت کە خەریکە پروودەدەن، پاشان لەبەردەم پڕۆلەى مړۆفدا بوەستن». ³⁷بەپڕۆژ لە پەرستگاگە فپرى دەکردن، شەويش دەچوو دەرەو و لەو چيايە ناسراو بە چياى زەيتون دەمايەو. ³⁸ھەموو خەلک بەيانيان زوو دەچوونە پەرستگا تا گوپى لپگرن.

¹جەژنى فەتيرە، كە بە جەژنى پەسخە ناسراو نەزىك بۆۋە ²سەرۆك كاھىنەكان و مامۇستايانى تەورات ھىشتا ھەولۇ كوشىتىنى يەشوايان دەدا، چۈنكى لە گەل دەرسان. ³شەيتان چوۋە ناو يەھودا كە ناسراو بە ئىسخرىۋىتى، و لە دوازەكە بوو. ⁴جا چوۋ لەگەل سەرۆك كاھىنەكان و سەرکردەكانى پاسەوانى پەرسىگا قەسەى كەرد كە چۆن بە گرتى بدات. ⁵بۆيە دىلخۆش بوون، و پرىككەوتن كە پرىك پارەى پىت بدەن. ⁶پەزەمانەند بوو، و چاۋەرپى دەرفەتەك بوو تا دوور لە چاۋى خەلك پرا دەستيانى بكات. ⁷پروژى فەتيرە ھات، كە پىرپار بوو جەژنى پەسخە (بەرخ) بىكرىتە قورىانى. ⁸پاشان يەشوا پەترو و پۆخەناى نارد و پىي فەرموون: «پىرون ئامادە كارى خوانى جەژنى پەسخەمان بۆ بىكەن!» ⁹لېيان پىرسى: «دەتەۋىت لە كوئى ئامادەكارى بىكەن؟» ¹⁰پىي فەرموون: «ھەر كە چوۋنە ناو شارەو، چاۋتان بە پىاۋىك دەكەۋىت كە گۆزەبەكى ئاۋى ھەلگرتوۋە، بەداۋىدا پىرون بۆ ئەو مالىە كە دەچىتە زوورەو. ¹¹بە خاۋەنى ئەو مالىە بىلن: مامۇستا پىت دەلېت: كوا ئەو زوورى مېواندارىيە كە تىپىدا پىرپارە لەگەل قوتابىيەكانم ناننى جەژنى پەسخە (بەرخ) بخۆم؟ ¹²زوورپىك پىشان دەدات لە نھۆمى سەرەو، گەرە و تەرخانكراۋ، ئەۋىم بۆ ئامادە بىكەن!» ¹³چوۋن و دۆزىيەنەو، ھەك ئەۋەى پىي فەرمووبون، و ئامادەكارىان بۆ جەژنى پەسخە كەرد. ¹⁴كاتەكەى كە ھات، لەگەل تىردراۋان دانىشت، ¹⁵پىي فەرموون: «پىش ئەۋەى ئازار بچىژم تامەزرو بووم لەم پەسخەبەدا لەگەلئان بخۆم. ¹⁶چۈنكى پىتان دەلېم: ئىتر لىي ناخۆم، تا لە شانشىنى خۇدا بەدى دېت.» ¹⁷جامىكى ھەلگرت و سىپاسگوزارى كەرد، فەرموۋى: «ئەمە بىگرن و لە ئىۋانتاندا دابەشى بىكەن. ¹⁸چۈنكى پىتان دەلېم تا شانشىنى خۇدا نەپەت، لە بەرھەمى تىرى ناخۆمەو!» ¹⁹پاشان نانكى ھەلگرت، سىپاسگوزارى كەرد، و لەتى كەرد، و پىيدان و پىي فەرموون: «ئەمە جەستەى مەنە كە لە پىناۋتان دراۋە. بۆ يادى مەن ئەمە بىكەن!» ²⁰بە ھەمان شىۋە دۋاى ناخۋاردن جامەكەى ھەلگرت و فەرموۋى: «ئەم جامە پەيمانى نۆپە بە خۋىنى مەن كە بۆ ئېۋە دەرپىت. ²¹دەستى ئەو كەسەى بە گىرم دەدات لەسەر مېزەكە لەگەلئەدا. ²²چۈنكى پىرون مەۋى دەپىت ھەك چۆن دىارى كراۋە پىرات، بەلام ھاۋار بەو پىاۋەى كە بە گىرتى دەدات!» ²³بۆيە لە ئىۋان خۇياندا دەستيان كەرد بە پىسارىكەردن: كى لەۋان خەرىكە ئەم كارە دەكات. ²⁴ئاكۇكىيەك لە ئىۋانپاندا دروست بوو كە كامىان بە مەزىتەن ھەژمار دەكرىت. ²⁵پىي فەرموون: «پاشاكەى گەلان فەرمانىرەۋايان لە سەر دەكەن و ئەۋەنى دەسەلەتەن ھەپە پىيان دەۋىتەن چاكەكار. ²⁶بە لاي ئېۋە و نەپەت، بەلكو گەرەتەن بىتان ھەك پىچوۋىكەن و سەر كەردە ھەك خەمەتكار پىت. ²⁷كى گەرەتەن: ئەو كەسەى كە پالى داۋەتەۋە پان ئەو كەسەى كە خەمەت دەكات؟ بەلام مەن ھەك خەمەتكارپىك لە ئىۋانتاندا. ²⁸ئېۋەن لە تاقىكەرنەۋەكانمدا لەگەل مەنەۋە. ²⁹مەن شانشىنىيەكان بۆ ئامادە دەكەم، ھەك باۋىكەم بۆ دىارى كەرد، ³⁰تا لە شانشىنى مەن لەسەر مېزەكەم بخۆن و بخۆنەۋە و لەسەر تەخت دانىشتن و دادۋەرى دوازە ھۆزى يەسرائىل بىكەن.» ³¹پەرۋەردگار فەرموۋى: «شىمۆن، شىمۆن! پىرانە شەيتان دەخۋازى تاقىتان بىكەنەۋە ھەك گەنە لە ھىلەكان بدات، ³²بەلام مەن نزام بۆ كەردىت كە باۋەرەكەت نەفەۋىتى. تۆش كە گەراپتەۋە براكانت بەھىزەكە. ³³پىي گوت: «پەرۋەردگار، مەن ئامادەم لەگەل بچەم بۆ زىندان و تەنەت بۆ مردىش!» ³⁴فەرموۋى: «مەن پىت دەلېم پەترو ئەمىرو پىش ئەۋەى كەلەشپىر بخۋىت تۆ سى جار نكۆلى لە ناسىنى مەن دەكەيت!» ³⁵ئىنجا پىي فەرموون: «كاتىك ئېۋەم نارد بەپى كىسە پارە و جاتا و پىلاۋ، ئاپا پىۋىستان بە ھىچ شىك بوو؟» گوتيان: «نەخىر!» ³⁶پىي فەرموون: «ئىستا ھەركەسپىك كىسە پارەى ھەپە ھەلگىرت؟» بە ھەمان شىۋە ئەو كەسەى كە توورەكەى پىخۇرى ھەپە. ھە ھەركەسپىك نەپەتى با كەۋاكەى بىفروشىپ و شىمشىپىك بىكرىت. ³⁷لەبەر ئەۋە پىتان دەلېم: ئەمەى كە نوسراۋە لەگەل تاۋانباران داندرا، دەپت لە مەندا پىتەدى، چۈنكى ھەموو پىشنىيەكان سەبارەت بە مەن جىيەجىيە دەپت!» ³⁸گوتيان: «پەرۋەردگار لىرەدا دوو شىمشىپىر ھەپە.» پىي فەرموون: «بەسە!» ³⁹پاشان پىشنىۋە ھەك نەپەتى خۇى چوۋە جىيە زەپىتوۋن و قوتابىيەكانىش بەداۋىدا پىشنىش. ⁴⁰كاتىك گەپىشە شىۋەكە پىي فەرموون: «نزا بىكەن تا نەچنە ناو تاقىكەرنەۋە.» ⁴¹بە دوورى نەپەتى فەردانى بەردىك لىيان دوور كەۋتەۋە و لە نزا كەۋتە سەر ئەژنۆ و ⁴²فەرموۋى: باۋەك، ئەگەر بىتەۋىت با ئەم جامە لە مەن تەپەرىت. بەلام نەك بە ۋىستى مەن بەلكو، با بە ۋىستى تۆ پىت.» ⁴³فەردىشەپەك لە ئاسمانەۋە بۆ دەرەكەۋت و بەھىزەكە كەرد. ⁴⁴چۈنكى لە مەلانىدا بوو، بەۋەپىرى گىروپىنەۋە نزاى دەرەك: بەجۆرىك ئارەقەكەى ھەك دىۋى خۋىن بوو كە دەكەۋىتە سەر زەۋى. ⁴⁵ئىنجا لە نزا كەردن بۆۋە و ھانە لاي قوتابىيەكان و بىنى لە خەفەتدا خەۋتوۋن. ⁴⁶پىي فەرموون: بۆچى خەۋتوۋن؟ ھەستەن و نزا بىكەن تا نەخىرە ناو تاقىكەرنەۋە!» ⁴⁷كاتىك ھىشتا قەسەى دەرەك، بىنيان كۆمەلە خەلپىك نەزىك دەپنەۋە ئەۋەى پىشيان كەۋتوۋە بە يەھودا بانگىان دەرەك، كە يەكپىك بوو لە دوازەكە. بۆيە چوۋە لاي يەشوا تا ماچى بكات. ⁴⁸يەشوا پىي فەرموۋى: «بەھودا، تۆ بە ماچىك پىرون مەۋى بۆ گەرتن ئەدەپت؟» ⁴⁹كاتىك دەرۋەپىرى بىنيان چى پروۋدەدات، گوتيان: «پەرۋەردگار، بە شىمشىپىر لىيەم؟» ⁵⁰يەكپىكان لە خەمەتكارى سەرۆك كاھىنەكەى دا و گوتى پىراستى پىرى. ⁵¹يەشوا ۋەلامى داۋەۋە و فەرموۋى: «زادەپەرەۋەى مەكە!» دەستى لە گوتىدا و چاكى كەردەۋە. ⁵²يەشوا بە سەرۆك كاھىنەكان و سەرکردەكانى پاسەوانى پەرسىگا و پىران، و ئەۋەنى بەرۋەروۋى دەھان فەرموۋى: «ئېۋە بە شىمشىپىر و دارەۋە ھەك ئەۋەى بۆ نەزىك ھانۋون؟ ⁵³لە كاتىكدا ھەموو پىرونپىك لە پەرسىگا لەگەلئان بووم، دەستتان بۆ نەبەردم. بەلام ئەمە كانى ئېۋەى و دەسەلەتى ئىستاش بۆ تارىكىيە!» ⁵⁴دەستگىريان كەرد، بىردىان بۆ ناو كۆشكى سەرۆكى كاھىنەكان. پەترو لە دوورەۋە شىۋىنى كەۋتوۋ. ⁵⁵ئاگرپىك لە ھەۋشەكەدا كراپەۋە و ھەندىكپان لە دەۋرى دانىشتن، پەتروپىش لە ئىۋاندا دانىشت. ⁵⁶خەمەتكارپىك بىنى لە لاي پروۋناكى دانىشتوۋە، و بە وردى سەپىرى كەرد و گوتى: «ئەمە لەگەل بوو!» ⁵⁷بەلام نكۆلى كەرد و گوتى: «ئەى ژن، مەن ناپاسم!» ⁵⁸دۋاى ماۋەپەكى كەم كەسپىكى تىرى بىنى و گوتى: «تۆ يەكپىك لەۋان!» بەلام پەترو گوتى: «كاپرا، مەن نىم!» ⁵⁹دۋاى نەزىكە كاتىمپىرىك، كەسپىكى دىكە گوتى: «بەراستى ئەم پىاۋەش لەگەلېدا بوو، چۈنكى خەلپىك گەلېلە!» ⁶⁰پەتروپىش گوتى: «كاپرا، نازانم تۆ چى دەلېت!» ⁶¹دەستەجى، لە كاتىكدا ھىشتا قەسەى دەرەك، كەلەشپىرەكە خۋىتەدى. ⁶²بۆيە پەرۋەردگار پروۋى كەردە پەترو. پاشان پەترو قەسەى پەرۋەردگارى پىر كەۋتەۋە، كاتىك پىي فەرموۋى: «پىش ئەۋەى كەلەشپىرەكە بخۋىتەت، تۆ سى جار نكۆلىم لىت دەكەى.» ⁶³چوۋە دەرەۋە و گىرپانىكى بە كۆل گىرا. ئەۋە پىاۋەنى كە پاسەوانى يەشوايان دەرەك، دەستيان كەرد بە گالئەكەردن و لىدانى و، ⁶⁴دەموچاۋيان داۋۇشى و لىيان پىرسى: «ئادەى پىش بىنى بىكە! كى لىي دايەت؟» ⁶⁵و چەندىن سوۋكايەتى تىران پىكرىد. ⁶⁶كاتىك پىرون بۆۋە، كۆۋنەۋەى پىرانى گەل لە سەرۆك كاھىنەكان و مامۇستايانى تەورات پىكەت، و بىردىانە بەردەم كۆۋنەۋەكەيان. ⁶⁷گوتيان: «ئەگەر تۆ مەسپىحىت، پىتان بىل!»

⁶⁸ پىي فەرموون: «ئەگەر پىتان بلىم باوەر ناکەن و ئەگەر لىتان پىرسم وەلامم نادەنەو. ⁶⁹ بەلام لە ئىستاوہ پۇلەى مرۇف لە راستەى ھىزى خودا دادەنىشت! ⁷⁰ ھەمويان گوتيان: «کەواتە تۆ پۇلەى خودايت؟» پىي فەرموون: «ئىوہ گوتتان، من ئەوم!» ¹ گوتيان: «ئایا پىوستان بە شايتەحال ھەبە؟ سەیرکەن، ئەوہتا لە زارى خۆپەوہ بىستان!»

¹ ھەموو جەماوەرەكە ھەستان و پەشوايان بىرە لای پىلاتۆس.² دەستیان كرد بە تۆمەتبارکردنى و گوتیان: «بۆ ئێمە پروون بوووە وەك ئەمە گەلەكەمان بەلاریدا دەبات، و پێگى دەكات لە پێدانى باج بە قەيسەر و بانگەشەى ئەو دەكات كە ئەو مەسیحەكە و پاشايە!»³ پىلاتۆس لێى پرسى: ئایا تۆ پاشای پەھودیت؟ لە وەلامدا وتى: «تۆ گوت!»⁴ ئینجا پىلاتۆس بە سەرۆك كاهینەكان و جەماوەرەكەى گوت: «من ھىچ تاوانێك لەم پیاویدا نادۆزمەو!»⁵ بەلام ئەوان بەردەوام بوون و گوتیان: «ئەو گەل دەورۆژنێت، فێركارى دەكرد لە ھەموو پەھودیا، لە گەللییەو تا ئێرە!»⁶ كاتێك پىلاتۆس بىستى باسى گەللیى كراو، پرسى پاشاى كرد: «ئایا پیاوێكە خەلكى گەللییە؟»⁷ كاتێك زانى كە سەر بە دەسلەلتى ھېرۆدە، پەروانەى لای ھېرۆدى كەردووە كە لەو پەرۆژانەدا لە یورشەلايم بوو.⁸ كاتێك ھېرۆد پەشواى بىنى، دلخۆش بوو، چونكە تەمەرزۆى بىنى بوو، زۆر شتى لەبارەبەرە بىستبوو، ئارەزووى دەكرد نېشانەبەك لەسەر دەستى ئەنجام بدرت.⁹ لەبارەى زۆر بابەتەو پرسى پاشاى لێكرد، بەلام وەلامى ھىچى نەدايەو.¹⁰ سەرۆك كاهینەكان و مامۆستايانى تەورات وەستان و بە توندى تۆمەتباریان كرد.¹¹ ھېرۆد و سەربازەكانى سووكایەتى و گالتهيان پێكرد، جلیكى درەوشاوەیان لەبەر كرد و ناردیانەو. بۆ لای پىلاتۆس.¹² ئەو پەرۆژە پىلاتۆس و ھېرۆد بوونە ھاورى، چونكە پێشتر دۆژمنايەتیان ھەبوو.¹³ پىلاتۆس سەرۆك كاهینەكان و رێبەران و گەلەكەى كۆكردووە.¹⁴ پێى گوتن: «ئەم مەرۆفەتان ھێنا كە خەلك گومرا دەكات. ئێستا من، دواى ئەوێ لە بەردەمتاندا لە بابەتەكەم كۆلێو، ھىچ تاوانێك لەم پیاویدا نەدۆزیووە لەوێ كە ئێو پێى تۆمەتبار دەكەن.»¹⁵ ھەرەھا ھېرۆدیش ھىچ تاوانێكى نەدۆزیووە، و ناردیەو بۆ لای ئێمە. سەركەن، ھىچ شتێكى نەكردووە كە شایەنى مردن بێت.¹⁶ كەواتە قامچى لێدەدەم و وازى لێدەھێنم.¹⁷ وە دەبوو ھەموو جەژنێك بەك زیندانیاان بۆ ئازاد بكات. بەلام ھەموویان ھاواریان كرد: «ئەمە بكۆژە و بارابامان بۆ ئازاد بكە!»¹⁹ كە بە ھۆى ئازاو و كوشتنەو خرابوو بەندیخانە.²⁰ پىلاتۆس جارێكى تر قەسەى لەگەل كردن، حەزى دەكرد پەشوا ئازاد بكات. ھاواریان كرد: «لە خاچى بدە! لە خاچى بدە!»²² بۆ جارى سێھەم لێى پرسین: «ئەمە چ خرابەبەكی كەردووە؟ ھىچ تاوانێك تێدا نەدۆزیووە كە سزاكەى مردن بێت. قامچى لێدەدەم و وازى لێدەھێنم!»²³ بە دەنگێكى بەرز ھاواریان كرد، داوايان لێكرد لە خاچ بدرت! دەنگەكانیان زāl بوو،²⁴ و پىلاتۆس پیرايدا كە داواكارىبەكەیان چێبەجێ بكرت.²⁵ ئەو كەسەى بە تاوانى ئازاو و كوشتن زیندانى كرابوو، و داوايان دەكرد ئازاد بكرت، بۆى ئازاد كردن. سەبارەت بە پەشوا، پىلاتۆس پراوەستى وىستى ئەوانى كرد.²⁶ لە كاتێكدا دەیانبرد (بۆ لە خاچدان)، پیاویكى خەلك قیرەوان بوو بە ناوى شیمۆن، كە لە كێلگەكە دەگەرايەو و گرتیان و ناچاریان كرد خاچەكەى ھەلبگریت.²⁷ كۆمەلێكى زۆر لە جەماوەر و ژنان شوپى كەوتن و بۆى دەگریان و دەیانلواندەو.²⁸ پەشوا پرووى تێكردن و فەرمووى: «كچانى یورشەلايم، بۆ من مەگرین، بەلكو بۆ خۆتان و بۆ منداڵەكانتان بگرین!»²⁹ سەركە پەرۆژانێك دین كە خەلك دەلێن: خۆزگە بەو ژنە نەزۆكانەى كە نە دووگیان بوون و نە شیریان داو!³⁰ بە شاخەكان دەلێن: پرووختن بە سەرماندا، بە گردەكان دەلێن: ئێمە داپۆشن!³¹ ئەگەر كاتى دارەكان سەوزن ئەمانە روو دەدەن، ئەى كاتى وشك دەبن چى روودەدات؟»³² ھەرەھا دوو تاوانبار لەگەل پەشوا بۆ كوشتن بردران.³³ كاتێك گەیشتنە ئەو شوپنەى كە پێى دەوترت كاسەسەر، لەوێ لەگەل تاوانباران لە خاچیان دا، بەكێكیان لەلای راست و ئەوى دێكەیان لەلای چەپ.³⁴ پەشوا فەرمووى: «باوكە، لێیان خۆشە، چونكە نازان چى دەكەن!» بە تیروپشك جەلەكانیان لە تێوان خۆیان دا بەش كرد.³⁵ خەلكەكە لەوێ وەستابوون و چاودێریان دەكرد، سەرۆكەكان گالتهيان پێدەكرد و دەیانگوت: «ئەو ئەوانى دێكەى پزگار كەرد! با خۆى پزگار بكات، ئەگەر ئەو مەسیحەبەكە خودا ھەلبێزاردووە!»³⁶ سەربازەكانیش گالتهيان پێكرد، ھاتنە لای و سەركەیان پێدا، و³⁷ گوتیان: «ئەگەر تۆ پاشای پەھودى، خۆت پزگار بكە»³⁸ لە زوور سەریبەرە نووسراوەبەك ھەبوو كە لەسەرى نووسرابوو: «ئەمە پاشای پەھودە».³⁹ پەكێك لە تاوانبارە لە خاچ دراووەكان، كوفرى پێدەكرد و گوتى: «مەگەر تۆ مەسیحەكە نیت؟ كەواتە خۆت و ئێمە پزگار بكە!»⁴⁰ بەلام ئەوى تریان لێى راخوری و گوتى: «ئایا تۆ تەنەت لە خوداش ناترسى، لە كاتێكدا ھەمان سزا دەچێژت؟»⁴¹ ئێمە سزاكەمان لەبەر ئەوەبە كە پاداشتێكى دادپەرەرانە وەردەگیرن لەسەر ئەو كارەى كەردومانە. بەلام ئەم مەرۆفە، ھىچ ھەلەبەكی نەكردووە!»⁴² پاشان وتى: «ئەى پەشوا، مەنت لە بیر بێ كاتێك بە شانیشینیەكەتەو دەیت!»⁴³ پەشوا پێى فەرموو: «راستیت پێ دەلێم: ھەر ئەمپرو لەگەل دەبیت لە بەھشتدا!»⁴⁴ نزیکەى كاتژمێر شەش (كاتژمێر دوانزەى نیوەرۆ)، تاریكى بەسەر ھەموو زەویدا بەلێ كێشا تا كاتژمێرى نۆ (كاتژمێر سێى پاشنیوەرۆ).⁴⁵ خۆر تاریك بوو، پەردەى پەرستگاگە لە ناوەرەستەو دەرا.⁴⁶ پەشوا بە دەنگێكى بەرز فەرمووى: «باوكە، گێم پراوەستى تۆ دەكەم!»⁴⁷ ئینجا ئەمەى فەرموو، گێمى سپارد.⁴⁷ بۆبە كاتێك سەریبەرەكە بىنى چى پروویداو خوداى شكۆمەند كرد و گوتى: بەراستى ئەم پیاو پراستدرووست بوو.⁴⁸ ھەموو ئەو خەلكەى بۆ ئەم دیمەنە كۆبیوونەو، كاتێك ئەو پەشوا بىنى كە پروویدا، بە سنگكوتانەو دەگەرانەو.⁴⁹ بەلام ھەموو ناسیاوەكانى و ئەو ژنانەى لە گەللییەو دواى كەوتبوون، لە دورووە پراوەستابوون و سەیری ئەم رووداوانەیان دەكرد.⁵⁰ لە ئەنجومەنى بالا كەسێك ھەبوو بە ناوى یۆسپ، كەسێكى پراستدرووست و خوداپەرست بوو،⁵¹ لەگەل پیراى ئەندامانى ئەنجومەنەكە نەبوو، خەلكى پراما بوو كە پەكێك بوو لە شارەكانى پەھودیا و ئەو پەكێك بوو لەوانەى كە چاوەروانى شانیشینی خودا بوون.⁵² ئینجا ھاتە لای پىلاتۆس و داواى تەرمى پەشواى كرد.⁵³ پاشان (لە خاچ) دايبەزاند و بە كەتان كفى كرد و لە گۆرێك كە (لە تاشەبەرد) ھەلكەندرابوو داینا كە پێشتر كەسى تێدا نەنێزرابوو.⁵⁴ ئەو پەرۆش پەرۆزى ئامادەكارى بوو بۆ شەبات كە نزیک بۆووە.⁵⁵ ئەو ژنانەى لەگەل پەشوا لە گەللیى ھاتبوون، شوپن یۆسپ كەوتن و گۆرەكەیان بىنى و تەرمەكەش كە داندراوو.⁵⁶ پاشان گەرانەو و بۆن و بەرامەیان ئامادە كرد و بە پێى پراستدرووستە پەشوايان دا.

¹له يه کم پرژي ههفته دا، سەر له به يانی زوو، ژنه کان ئەو بۆن و بهرامی نامادهيان کردبوو ههتيان و هاتنه سەر گۆره که. ²بينيان بهرده که لا دراوه. ³چوونه ژووره وه، بهلام تهرمه که يهروهردگار يه شوایان نه دۆزیه وه. ⁴ههشتا له مه سهرسام بوون، له پیر دوو پیاو به جلی دره وشاوه له تهنه شتيان پراوهستان. ⁵تس داگرتن وه پروودا کهوتن. پیاوه کان پتيان گوتن: «بۆچی له نێو مردووان به دواي زیندووه کهدا ده گه پرت؟» ئەو لێره نیه، به لکو ههستاوه تهوه! وشه کانينان له بېر بێ که ههشتا له گه لیلی بوو ⁷فهرمووی: پرۆله ی مرۆف ده بێت بدرېته دهست خه لکی گوناهاير، له خاچ بدرېت و له پرۆزی سېهم ههستېته وه. ⁸ئینجا وشه کانينان هاته وه ياد. ⁹کاتیک له گۆره که گه رانه وه، هه والی هه موو ئەم بابته يان به يازده قوتابيه که و هه موو ئەوانی دیکه دا. ¹⁰ئهوانه ی هه والیان به نێردراوان دا ميريامی مه گدەلین و یونا و ميريامی دایکی ياکوڤ و ئەوانی دیکه ی له گه لیان پرۆشيتوون. ¹¹قسه که يان له لای نێردراوان وه ک ورتنه بوو، باوهريان پت نه کردن. ¹²بهلام په ترۆ ههستا و به رهو گۆره که رايکرد. که دانهويه وه، بینی که تانه که به تهنه دانراوه، ئینجا پرۆشيت و سهرسام بوو له وه ی پروویدا بوو. ¹³لهو پرۆزه دا دووان له وان ده چوونه گوندیک به ناوی ئەمواس که شهست تیرهاوێژ (نزیک حموت میل) له يورشه لایم دوور بوو. ¹⁴له گه ل يه کتر باسی هه موو ئەو شتانه يان ده کرد که پروویدا بوو. ¹⁵کاتیک باس و وتووێژيان ده کرد يه شوا خوی لتيان نزیک بووه وه و له گه لیان ده پرۆشيت. ¹⁶بهلام چاويان له ناسینی دا پۆشرا بوو. ¹⁷لێ پرسين: «ئهوه پیکه وه به پرۆه باسی چی ده کهن؟» ¹⁸به پرووگرزیه وه پراوهستان. يه کتيان ناوی کلیڤاس بوو وه لامی دایه وه: «ئایا تهنه تۆ له يورشه لایم پيگانهيت و ئاگات لهو شتانه نیه که له م پرۆژانه دا پروویدا؟» ¹⁹پێی فهرموون: «چی پروویداوه؟» وه لامیان دایه وه: «باسی يه شوای ناسیره یی ده که ی، که پيغمه ریکی توانا دار بوو له وتار و کرداردا، له بهردهم خودا و هه موو گه ل، ²⁰ئهوه ی که چۆن سهرۆکی کاهينه کان فهرمانه ر واکانمان پراده ستی سزای مردنيان کرد و له خاچيان دا. ²¹بهلام ئيمه ئاواته خواز بووین ئەمه ئەو که سه بێت که به سرائيل ده کړېته وه. جگه له مانه، ئەمړۆ سېهم پرۆه ئەمه پروویداوه. ²²که چی هه ندېک له ژنه کان تووشی سهرسوورمانيان کردین، به يانی زوو له سهر گۆره که بوون و ²³تهرمه که يان نه بينيوو، هاتنه وه گوتيان، دوو فريشته مان بينيوه ده لێن ئەو زیندووه. ²⁴هه ندېک له ئيمه چوونه سهر گۆره که و بينيان که وایه، وه ک ئەوه ی که ژنه کان گوتيان، بهلام ئەوان نه بينيوو! ²⁵ئهويش پێی فهرموون: «ئهی که م تېگه يشتووان و دلخواه کان که باوه ر ده که ن به هه موو ئەوه ی پيغمه مبه ران باسيان کردووه! ²⁶نه ده بووايه مه سيح ئەم نازارانه بچێژت و بچێته ناو شکۆمه نديه که ی خوی؟» ²⁷پاشان ده ستی کرد به پروونکردنه وه بۆيان، به پشتبسته ن به موشه و هه موو پيغمه مبه ران، ئەوه ی له سهرجه م په رتووه کانداهاتووه. ²⁸کاتیک نزیکي ئەو گونده بوون که بۆی ده چوون، يه شوا وای پيشان دا که به رهو شوئيکی دوورتر ده چیت. ²⁹ئهوانيش زۆر لێ پارانوه و گوتيان: «له لمان بمېنهره وه، چونکه وا ئیواره به و پرۆژ ئاوا ده بێت». جا چووه ژووره وه تاکو له گه لیان بمېنېته وه. ³⁰کاتیک له گه لیان دانېشتبوو، نايتکی هه لگرت، به ره که تداري کرد، پاشان له تی کرد و پيديدان. ³¹ئینجا چاويان کرايه وه و ناسيانه وه، ئیتر له به رچاويان ون بوو. ³²يه کيان به وتری گوت: «ئهری کاتیک له پرگا قسه ی بۆ ده کردین و په رتووه ک پيرۆزه کانی بۆمان پروون ده کرده وه دلمان له ناخماندا گری نه گرتبوو؟» ³³ده ستبه جت ههستان و هاتنه وه يورشه لایم، بينيان يازده قوتابيه که و ئەوانه ی له گه ليانان کۆبوونه ته وه ³⁴و ده لێن: «به راستی پهروهردگار ههستاوه ته وه و بۆ شيمۆن ده رکه وتووه». ³⁵ئهمانيش باسی ئەو شتانه يان کرد که له پرگا به سهریان هاتبوو، ههروه ها ئەوه ی که چۆن له کاتی نان له تکرده کهدا پهروهردگار يان ناسيوه ته وه. ³⁶که باسی ئەمه يان ده کرد، يه شوا خوی له ناوه راستيان پراوه ستا، و پێی فهرموون: «ئاشتی بۆ ئیوه بێت! ³⁷سام داگرتن و ترسان، وایان ده زانی جنۆکه ده بين. ³⁸پێی فهرموون: «بۆچی په شوکاوان؟ بۆچی گومان ده که وېته ناو دلان؟ ³⁹سه ریری ده ست و پيم بکه ن، يروا بکه ن، منم ئەوه خۆم. ده ستم لئ بدن و با بۆتان روون بېته وه، چونکه جنۆکه گۆشت و ئيسقانی نیه وه ک ده بين من هه مه». ⁴⁰که ئەمه ی فهرموو، ده ست و پێی پيشاندان. ⁴¹له خۆشی و سهرسوورماندا ههشتا باوهريان نه ده کرد، پێی فهرموون: «لێره خواردنتان هه يه؟» ⁴²ئهوانيش پارچه يک ماسی برزاويان پيدا. ⁴³وه رگرت و له به رچاويان خواردی. ⁴⁴ئینجا پێی فهرموون: «ئمه ئەو وشانه ن کاتیک له نێوانتاندا بووم پيم گوتن: پۆسته هه موو ئەوانه ی له تهوراتی موشه و پيغمه مبه ران و زه بووردا ده باره ی من نووسراون بېنه دی». ⁴⁵ئینجا هزی کردنه وه، تاکو له نووسراوه پيرۆزه کان تېگه ن. ⁴⁶پێی فهرموون: «ئاوا نووسراوه، که مه سيح نازار ده چێژت و له پرۆزی سېهم له نێو مردووان هه لده ستېته وه، ⁴⁷به ناوی ئەويش پاشگه ز بوونه وه بۆ لېخۆشبوونی گونا هه به هه موو گه لان مزگیني ده درېت ئەمه ش له يورشه لایمه وه ده ستپېده کات. ⁴⁸ئيوه شایه تی ئەم شتانه ن. ⁴⁹ئهوه تا من ئەوه تان بۆ ده بێرم که باوکم به لێنی داوه. بهلام له شار بمېننه وه، هه تا له ئاسمانه وه هێز له به رده که ن». ⁵⁰ئینجا بردنی بۆ ده ره وه ی گوندي بېت ئەنیا، ده ستی به رز کرده وه و به ره که تداري کردن. ⁵¹کاتیک به ره که تداري ده کردن، لتيان جيا بووه وه و به رز بۆوه بۆ ئاسمان. ⁵²ئهوانيش کړنوشيان بۆ برد و به شاديه کی مه زنه وه گه رانه وه يورشه لایم. ⁵³به رده وام له په رستگا بوون و ستایشی خودايان ده کرد و پيرۆزی خودايان پراده گه ياند.

John

Chapter 1

¹له سه ره تادا، وشه که هه بوو، وشه که له لای خودا بوو. وشه که خۆی خودا بوو. ²ئهو له سه ره تاوه له لای خودا بوو. ³هه موو شتيک به و به دېهاتووه، بێ ئەوه ی شتيک به دینه هاتووه له وانە ی که به دېهاتوون. ⁴ژبانه که له ئەودا بوو. ژبانه که ش پرووناکی بوو بۆ مرۆف. پرووناکیه که له تاریکیدا ده ره وشېته وه، و تاریکی په ی پرووناکیه که نه برد. ⁶مرۆفیک ده رکه وت خودا ناردبووی، ناوی بۆخه نان بوو، ⁷هات شایه تی بۆ پرووناکیه که بدات، تاکو هه مووان له پرگه ی ئەوه وه باوه ر به یتن. ⁸ئهو پرووناکیه که نه بوو، به لکو بوو به شایه تی بۆ پرووناکیه که، ⁹ئهو پرووناکیه راستیه که به ئەوه ی هه موو مرۆفه کان پرووناک ده کاته وه هاتووه بۆ جيهان. ¹⁰ئهو له جيهاندا بوو، به ئەو جيهان

بەدېھات، كەچى جېھان نەيناسى. ¹¹ئەو ھات بۇ لاي گەلەكەي بەلام ئەوان پىشوازيان لىت نەكرد. ¹²بەلام ئەوانى پىشوازيان لىكرد، ئەوانى باوەريان بە ناوى ھېتا، مافى ئەوئى پىدان بىنە پرۆلەي خودا، ¹³ئەوانى نە لە خوڭن لە دايك بوون، نە بە ئارەزووى جەستە، نە بە ويستى مرۆف، بەلكو لە خوداوون. ¹⁴ۋىشەكە بوو بە جەستە، و لە ئىوانماندا نىشتەجى بوو، ئىمە شكۆمەندى ئەومان بىنى، شكۆمەندى تاقانەيك لە لاي باوك، پىروو لە بەخشىش و راستى. ¹⁵يۆخەنان شاھەتى بۇ داو ھاوارى كرد گوتى: «ئەمە ئەوئەيە لەبارەيەو گوتم: ئەوئى دواى من دىت پىشم كەوتوو، چونكە پىش من ھەبوو». ¹⁶لە پىرتى ئەوئەو ھەموومان بەخشىش لەدواى بەخشىمان وەرگرت، ¹⁷چونكە تەورات لە رىگەي موشە درا، بەلام بەخشىش و راستى لەيەشواى مەسېحەكەدا بوونى ھەيە. ¹⁸ھىچ كەس خوداى نەبىيو. تەنھا پرۆلە تاقانەكە، ئەوئى لە ئامىزى باوكدايە، ئەو خوداى دەرخت. ¹⁹ئەمەش شاھەتتەيكەي يۆخەنانە كاتىك رابەرانى يەھود لە پۇرشەلايم ھەندىك كاھىن و لىقىيان ناردە لاي و پىسارىيان لىكرد: «تۆ كىت؟» ²⁰ئەو دانى پىدانا و نكۆلى نەكرد، بەلكو بى دوودلى گوتى: «من مەسېحەكە نىم». ²¹پىسارىيان لىكرد: «ئەي كىت؟ ئايا تۆ ئىلياي؟» گوتى: «ئەو نىم!». «ئەي تۆ پىغەمبەرەكەي؟» گوتى: «نەخىرا! ²²گوتيان: «باشە تۆ كىت، تاكو وەلامى ئەوانە بەدەينەو كە ئىمەيان ناردوو؟ دەربارەي خۆت چى دەلىي؟» ²³گوتى «من ئەو دەنگەم كە لە چۆلەوانى ھاوار دەكات: رىگا بۆ پەروەردگار رىك و ئامادە بكەن، وەك پىغەمبەر ئىشاي گوتىوي». ²⁴ئەوانى لەلايەن فەرىسېيەكانەو نىردىرايوون، ²⁵جارتىكى دىكە لىيان پرسى: «ئەگەر تۆ مەسېحەكە نىت، و ئىلياي نىت، و پىغەمبەرەكە نىت، كەواتە بۆچى خەلكى لە ئا ھەلدەكىشەيت؟» ²⁶وەلامى دانەو: «من خەلكى لە ئا ھەلدەكىشم! بەلام يەكەك لە ئىوانتان دايە نايانسان، ²⁷ئەوئى لەدواى من ھاتوو، من شايانى ئەو نىم كە قەيتانى پىلاوكانى بۆ بكەمەو». ²⁸ئەمانە لە بىت ئەنبا پروواندا، لەوبەرى ئەردەن، لەو شوئەي يۆخەنان خەلكى لە ئا ھەلدەكىشا. ²⁹بۆ پرۆزى دواتر يۆخەنان يەشواى بىنى بەرەو پرووى دىت، ھاوارى كرد و گوتى: «ئەوئە بەرخى خودا، ئەوئى گوناھەي جېھان لادەبات. ³⁰ئەمە ئەوئە بە دەربارەي گوتم، پياوڭ دواى من دىت كە پىشم كەوتوو، چونكە پىش من ھەبوو. ³¹منىش نەمدەناسى بەلام ھاتووم لە ئا ھەلىكىشم بۆ ئەوئى ئەو بۆ يەسرائىل دەرەكەوئ. ³²ئىنجا يۆخەنان شاھەتى دا و گوتى: «بىنم گىانەكە لە شىوئەي كۆتەك لە ئاسمانەو دابەزى و لەسەرى جىگىر بوو. ³³منىش نەمدەناسى، بەلام ئەوئى منى ناردوو خەلك لە ئا ھەلىكىشم پىي گوتم: ئەوئى دەبىنن گىانەكە دىتە خوارەو و لەسەرى جىگىردەبىت ئەو لە گىانى پىروژتان ھەلدەكىشەيت. ³⁴خۆم بىنم و شاھەتى دەدەم ئەو، پرۆلەي خودايە». ³⁵بۆ پرۆزى دواتر يۆخەنان لەگەل دووان لە قوتابىيەكانى پراوئەستا بوو، ³⁶سەيرى يەشواى دەكرد كە دەرۆشەيت و گوتى: «ئەوئە بەرخى خودايە». ³⁷كاتىك دوو قوتابىيەكە گوتيان لەوئە بوو شوئەن يەشوا كەوتن. ³⁸يەشوا ئاورى دايەو و بىنى بە شوئەيدا دىن، پىسارىي لىكردن: «چىتان دەوئە؟» گوتيان: «رايى، لەكوئ دەمىتتەوئ؟» رايى، وانا مامۇستا. ³⁹وەلامى دانەو: «وئەرن، تەماشىا بكەن». ئەوانىش لەگەلى رۆشەيتن و بىنيان لەكوئ دەمىتتەوئ، ئەو پرۆزە لەگەلى مانەوئ؛ نىكەي كاترەمىر چوارى پاش نىوەرۆ بوو. ⁴⁰ئەندىرا براى شىمۆن پەترۆ، يەكەك بوو لەو دووانەي كە گوتيان لە يۆخەنان بوو شوئەن يەشوا كەوتن، ⁴¹كە ئەندىرا شىمۆنى براى دۆزىيەو و پىي گوت: «مەسېحەكەمان دۆزىيەو» وانا دەستىشانىكراوئەكە. ⁴²ئىنجا شىمۆنى ھىنايە لاي يەشوا. جا يەشوا بەوردى لىي روانى و فەرمووى: «تۆ شىمۆنى كورى يۆناى، بەلام بە كىفا بانگت دەكەم» وانا تاشەبەرد. ⁴³بۆ پرۆزى دواتر يەشوا ويستى بچتە گەلىلى، فېلىپپوسى دۆزىيەو، پىي فەرموو: «شوئەن بكەوئ!» ⁴⁴فېلىپپوس خەلكى بىت سىدۆن بوو، شارەكەي ئەندىرا و پەترۆ. ⁴⁵فېلىپپوس نەتەنئىلى دۆزىيەو، پىي گوت: «ئەوئى موشە لە تەورات و پىغەمبەرانىش لە پەرتووكەكانيان لەسەريان نووسىو دۆزىمانەو، يەشواى كورى يۆسپە خەلكى ناسىرەيە». ⁴⁶نەتەنئىل پىي گوت: «ئايە لە ناسىرە شتى چاك ھەلدەكەوئ؟» فېلىپپوس پىي گوت: «وئەرە بىنە!» ⁴⁷يەشوا نەتەنئىلى بىنى بۆ لاي دىت: دەربارەي فەرمووى: «ئەوئە يەسرائىلى رەسەن، ھىچ گومانى تىدانىيە!» ⁴⁸نەتەنئىل پىسارىي لىكرد: «چۆن دەمناسىت؟» يەشوا وەلامى دايەو: «پىش ئەوئى فېلىپپوس بانگت بكات، تۆم لەزىر دار ھەنجىرەكەدا بىنى». ⁴⁹نەتەنئىل ھاوارى كرد و گوتى: «رايى، تۆ پرۆلەي خودايت! تو پاشاكەي يەسرائىلىت!» ⁵⁰يەشوا پىي فەرموو: «باوەرت ھىنا چونكە پىم گوتىت لەزىر دار ھەنجىرەكە تۆم بىنى؟ شتى مەزىنەر دەبىنيت!» ⁵¹پاشان پىي فەرموو: «راستى راستىتان پى دەلىم: دەبىنن ئاسمان كراوئەوئ، و فرىشتەي خودا لەسەر پرۆلەي مرۆف سەردەكەون و دادەبەزن!»

¹له پرۆژی ستيهه له كاناي گهليلی، شاييهك ههبوو، دايكى يهشوا لهوئيوو. ²يهشواو قوتاييههكانى بۆ شاييهكه بانگكرايون. ³كاتيك شهراپ نهما، دايكى به يهشواي گوت: «شهرايان نهماوه!» ⁴يهشوا وهلامى دايهوه: «ئەي ژن چيت لهمن دهوت؟ هيتشتا كاتى من نههاتوهوه!» ⁵ئينجا دايكى به خزمهتكارانى گوت: «ئوه بكن كه فهرمانتان پئدهكات». ⁶شەش كوپه ي بهردين، لهو جۆره ي كه يههوديهكان بۆ پاكرندنهوه بهكاربان دههينا، لهوئ دانرابوون (ههريهكه ي ههشتا ههتا سهه و بيست ليتريان دهگرت). ⁷جا يهشوا به خزمهتكارهكانى فهرموو: «كوپهكان پريكن له ئاو». ئهوانيش تا لپژان كوپهكانيان پركرد. ⁸پاشان پي فهرموون: «ئيتستا لپي دهريهين و بۆ گهوره ي شاييهكه ي بهن!» ئهوانيش برديان. ⁹كاتيك گهوره ي شاييهكه تامى ئه و ئاوه ي كرد كه بيووه شهراپ، سهراچاوهكه شى نهدهزاني، بهلام خزمهتكاران دهيازاني، ئهوانه ي ئاوهكه يان دهريهينبوو. ئهوسا گهوره ي شاييهكه زاواي بانگكرد، ¹⁰پي گوت: «هه موو كهس يهكه م جار شهراپه چاكه كه دادهين، كاتيك مهست بوون، ئينجا خراپهكه. بهلام تۆ ههتا ئيتستا شهراپه چاكه كهت هيتشتوهتهوه!» ¹¹ئهو پهرجووه ي يهشوا له كاناي گهليلی كردى، يهكه م پهرجوى بوو كه بههۆيهوه شكۆمه ندى خۆى دهريهين، قوتاييههكانيشى باوهريان پي هينا. ¹²دواي ئهوه له گه ل دايكى و براكانى و قوتاييههكانى بهره و شارى كه فهرناخوم پرۆيشتن، چەند پرۆيپك لهوئ مانهوه. ¹³كه جهژنى پهسخه ي يههوديهكان نزيك بۆوه، يهشوا چو بۆ يورشلايم، ¹⁴له حوشه ي پهريستگا فرۆشيارانى گاو مهر و كۆترى بينى، پاره گۆره وانيش لهسه ر ميژهكانيان دانيتبوون. ¹⁵قامچيهكى له گوريس دروستكرد و هه مووانى له حوشهكانى پهريستگا دهركرد، مهر و گا پيكهوه، ميژهكانى سه ره وژر كرد، ¹⁶به كۆتر فرۆشاني فهرموو: «ئەم شتانه لپره بهنه دهروهه. مالى باوكم مهكه نه مالى بازراگاني!» ¹⁷قوتاييههكانى بيربان هاتهوه له پهريهكه كه دا نووسراوه: ئيره يى بۆ ماله كهت ده مسووتيت». ¹⁸يههوديهكان پرڤريان ليكرود به يهشوايان گوت: «پهرجوو پكمان پيشان به تاكلو دهسه لاتي كردنى ئەم كارانهت بههلميت!» ¹⁹يهشوا پي فهرمون: «ئەم پهريستگايه ي پرووختين، به سئ پرۆر هه ليده ستيتيهوه». ²⁰يههوديهكان پييان گوت: «ئەم پهريستگايه به چل و شەش سال بنيات نراوه، تۆ به سئ پرۆر هه ليده ستيتيهوه؟» ²¹بهلام ئه و ئاماژه ي بۆ پهريستگاي جهسته ي خۆى دهكرد. ²²له بهر ئهوه كاتيك له ناو مردووان ههستايهوه، قوتاييههكانى هاتهوه بيربان كه ئەمه ي فهرموو بوو، ئهوسا باوهريان به نووسراوه پيرۆزه كه هينا و به و قسه يه ي يهشوا فهرمووى. ²³له كاتيكدا يهشوا له جهژنى پهسخه له يورشلايم بوو، زۆر كهس باوهريان به ناوى هينا چونكه ئه و پهرجووانه يان بينى كه دهيكرد. ²⁴بهلام يهشوا له لاي خۆيهوه متمانه ي پي نهكردن، چونكه هه موو خهلكى دهناسى ²⁵ئهو پيويستى به كهس نهبوو دهرياره ي مرۆف شايهتى بۆ بدات، چونكه خۆى دهيازاني دلي مرۆف چي تيدايه.

¹ يەككە لە فەرىسيەكان، ناوی نیکۆدیمۆس بوو، ئەندام بوو لە ئەنجومەنی یەهود،² بە شەو ھاتە لای یەشوا و پتی گوت: «مامۆستا، دەزاین تۆ مامۆستایەکی لە خوداو ھاتوو، چونکە کەس ناتوانیت ئەو پەرچوانە بکات کە تۆ دەیکەیت ئەگەر خودای لەگەڵ نەبێت.»³ یەشوا وەلامی دا یەو: «راستی راستیت پێ دەلێم: ھیچ کەسێک ناتوانیت شانشینی خودا ببینێت تا سەرلەنوێ لەدایک نەبێتەو.»⁴ نیکۆدیمۆس پرسباری لێکرد: «مرۆف کە پیر بیت چۆن دەتوانیت لە دایک بێتەو؟ خۆ ناتوانیت دووبارە بچیتەو سکی دایکی و لەدایک بێتەو؟»⁵ یەشوا وەلامی دا یەو: «راستی راستیت پێ دەلێم: کەس ناتوانیت بچیتەو شانشینی خودا تا لە ئاو و لە گیان لەدایک نەبێت. ئەوێ لە جەستە لەدایک بوو جەستە، ئەوێ لە گیان لەدایک بوو گیان.»⁷ سەرسام مەبە کە پێم گوتی دەبێت سەر لەنوێ لە دایک ببنەو. ⁸ بۆ کوێ بیهوێت ھەڵدەکات و گوێت لە دەنگەکی دەبێت، بەلام نازانیت لەکوێو دێت و بۆ کوێ دەچێت. ھەرکەسێکیش لە گیانە لەدایک بوو ئاواپە.»⁹ ديسان نیکۆدیمۆس پرسباری کرد: «چۆن دەکرێ ئەمانە ڕووبەدە؟»¹⁰ یەشوا وەلامی دا یەو: «تۆ مامۆستایەکی یەسرائیلی و ئەمە نازانیت! راستی راستیت پێ دەلێم: ئەوێ دەزاین دەلێن و ئەوێ دەبینین شایەتی بۆ دەدەین، ئێویش شایەتیمان پەسەند ناکەن.»¹² من باسی شتە زەمینیەکان دەکەم و باوەڕ ناکەن، جا چۆن باوەڕدەکەن ئەگەر باسی شتە ئاسمانیەکانتان بۆ بکەم؟¹³ کەس سەرنەکووتوو بۆ ئاسمان جگە لەوێ لە ئاسمان دا یەزبوو، ئێویش ڕۆلە مرۆفە ئەوێ لە ئاسمان بوو.¹⁴ وەک موشە لە چۆلەوانی مارەکی ھەلواسی، دەبێت ئاواش ڕۆلە مرۆف ھەلواسرێت،¹⁵ تاکو ھەرکەسێک باوەڕی پێ بھێنێت ژبانی ھەتاھەتایی ھەبێت.¹⁶ لەبەر ئەوێ خودا ئەوێ دەدە جیھانی خۆشویست تەنانت ڕۆلە تاقانەکی بەختکرد، تاکو ھەرکەسێک باوەڕی پێ بھێنێت لەناو نەچێت، بەلکو ژبانی ھەتاھەتایی ھەبێت.¹⁷ چونکە خودا ڕۆلەکی ئەناردە جیھان تاکو جیھان داوھری بکات، بەلکو جیھان بە ئەو ڕزگاری بێت،¹⁸ ئەوێ باوەڕی پێ بھێنێت تاوانبار ناکرێت، بەلام ئەوێ باوەڕ ناھێنێت ئەوا تاوانبار دەکرێت، چونکە باوەڕی بە ناوی ڕۆلە تاقانەکی خودا نەھێناو.¹⁹ ئەمەش داوھریەکیە: ڕووناکیەکی ھات، بۆ جیھان بەلام خەلک تارکییەکیان خۆشتر وێست، لە ڕووناکیەکی، چونکە کردووە کانیاو خراپ بوو.²⁰ چونکە ھەرکەسێک خراپە بکات ڕقی لە ڕووناکیەکی دەبێت و نابەتە لای ئەوێ کردووەکانی ئاشکرا بێت.²¹ بەلام ئەوێ بەگوێرە راستیەکی بیروات دێتە لای ڕووناکیەکی تاکو دەریکەوێت کردووەکانی بەتوانای خودا ئەنجامداو.²² لە دواي ئەمانە یەشوا و قوتابیەکانی ھاتنە خاکی یەھودیا، لەوێ لەگەڵیان مایەو و خەلکی لە ئاو ھەڵدەکێشا.²³ یۆخەنان لە ئەینونی نزیک شاری شالیم خەلکی لە ئاو ھەڵدەکێشا چونکە لەوێ ئاو زۆر بوو، ئێتر خەلک دەھاتن و لە ئاو ھەڵدەکێشان.²⁴ چونکە یۆخەنان ھێشتا نەخراپوو زیندانەو.²⁵ لەوێ دەربارە پاكکردنەو گەفتوگۆیەکی کەوتە نێوان قوتابیەکانی یۆخەنان و یەھودیەکی.²⁶ قوتابیەکانی ھاتنە لای یۆخەنان و پێیان گوت: «مامۆستا، ئەو پیاوێ لەوێ ڕووباری ئەردەن بینیمان لەگەڵت، ئەوێ شایەتی بۆ دا، ئەوێتە خەلک لە ئاو ھەڵدەکێشت و ھەموو خەلک دەچنە لای ئەو!»²⁷ یۆخەنان وەلامی دا یەو: «کەس ناتوانیت شتێک بەدەست بھێنێت ئەگەر لە ئاسمانەو پێ نەدرا بێت! ئێو شایەتی کە گوتم: من مەسیحەکی نی، بەلکو ئێردراوم تاکو ڕێگاکە بۆ ئامادە بکەم.²⁸ ئەوێ بووکی ھەبە، ئەوێ زاواکەبە! سەبارەت بە ھاوڕێی زاوا، کە لە نزیک وەستاو و گوێی لەدەنگی دەبێت، ئێویش خۆشچال دەبێت بە دەنگی زاوا. ئەوێتە خۆشیەکی کۆتایی ھات.³⁰ دەبێت ئەو زیاد بکات و منبش کەم.»³¹ ئەوێ لە سەرەو دێت لە سەرەو ھەمووانە. بەلام ئەوێ لە زەوییەو دێ، ئەوێ زەمینی، و ھەوێ کەسێکی زەمینی دەدوێت. ئەوێ لە ئاسمانەو دێت لە سەرەو ھەمووانە،³² ئەو شایەتی ئەو دەدات کە بینوویی و بیستوویی، بەلام کەس شایەتیەکی وەرناگرێت!³³ ئەوانە شایەتیەکی وەرەگرن، پشت راستی دەکەنەو کە خودا راستە،³⁴ چونکە ئەوێ خودا ناردوویی بە پەيامی خودا دەدوێت لەبەر ئەوێ خودا بێ سنوور گیان دەبەخشێت.³⁵ باوک ڕۆلەکی خۆشدەوێت، و ھەموو شتێکی داوھتە دەستی.³⁶ ئەوێ باوەڕ بە ڕۆلەکی بھێنێت، ژبانی ھەتاھەتایی دەبێت. ئەوێ رەتییکاتەو باوەڕ بە ڕۆلەکی بھێنێت، ھەرگیز ژانەکی ناھێنێت، بەلکو توورەیی خودای لەسەر چێگەر دەبێت.

¹كاتىك يەشوا زانى فەرىسىيەكان بىستويانە كە ئەۋىش قوتابى ھەيە و لە يۆخەنان زياتر خەللى لى ئاۋ ھەللىشاۋە،² ھەرچەندە يەشوا خۆى خەللى لى ئاۋ ھەللىدەكېشا بەلكو قوتابىيەكانى،³ ناۋچەى يەھۇدىي بەجھېتىشت و گەرايەۋە گەللىلى.⁴ جا دەبوۋايە بە ناۋچەى سامرىدا تېپەپرېت،⁵ ئېتر گەبىشتە شارۋچكەيەك، پى دەگوترا سۆخار، نىك بوو لەو پارچە زەۋىيەى ياكۇف دابوۋە يۆسىپ كورى،⁶ بىرەكەى ياكۇف لەۋى بوو. جا لەبەر ئەۋەى يەشوا لەگەشتەكە ماندوو بوو، لەلئوۋارى بىرەكە دانېشت، نىكەى كاتىمىر شەش بوو.⁷ ئىككى سامرىيە ھات بۇ ئەۋەى ئاۋ بىات، يەشوا پى فەرموو: «ھەندىك ئاۋم بەدەرئ!»⁸ لەو كاتەدا قوتابىيەكانى چوۋبوۋنە ئاۋ شار تاكو خواردن بىكرن.⁹ جا ئىنە سامىرىيەكە پى گوت: «تۆ يەھۇدى و منېش سامرىيە، چۆن داۋاي ئاۋم لى دەكەيت؟» چۈنكە يەھۇدىيەكان تېكەلى سامىرىيەكان ناين.¹⁰ يەشوا ۋەلامى دايەۋە: «ئەگەر بەخشىنى خۇدات بىزنايە، و ھەرۋەھا ئەۋەش كېپە كە پىت دەلېت: ئاۋم بەدەرئ، ئەۋسا تۆ داۋات لى دەكرد و ئەۋىش ئاۋى زىانى پىدەدايت!»¹¹ ئىنەكە پى گوت: «بەلام گەرەم، دۆلكەت پىت نى، و بىرەكەش قوۋلە. ئىتر تۆ ئاۋى زىانت لەكوئ بوو؟»¹² تاخۇ تۆ لە ياكۇفى باۋكمان گەرەترىت كە ئەۋ بىرەى بۇجھېتىشتوۋن، خۆى و كورەكانى و مالاكەكانىشى لىيان خواردۆتەۋە؟»¹³ يەشوا پى فەرموو: «ھەر كەسىك لەم ئاۋە بخوانەۋە جارىكى دىكە تىنوۋى دەپتەۋە.¹⁴ بەلام ئەۋەى لەۋ ئاۋە بخوانەۋە كە من دەيدەمى، ھەرگىز تىنوۋى نايت، بەلكو ئەۋ ئاۋەى من دەيدەمى تىيدا دەپتە كىياۋىك و ھەلدەقۇلېت زىانى ھەناھەتايى دەبەخشېت.»¹⁵ ئىنەكەش پى گوت: «گەرەم، ئەۋ ئاۋەم بەدەرئ تاكو تىنوۋ نەم و نەيەمەۋە ئىرە بۇ ئاۋكېشان.»¹⁶ يەشوا پى فەرموو: «پىرۆ مىردەكەت بانگ بىكە و بگەرپۆە ئىرە.»¹⁷ ئىنەكە ۋەلامى دايەۋە: «مىردم نى!» يەشوا پى فەرموو: «راست دەكەيت كە دەلېت: مىردم نى»¹⁸ لە راستىدا پىنج مىردت ھەبوو، ئەۋەى ئىستاش لەگەلى دەزى مىردت نى. ئەمەشت بە راستى گوت!»¹⁹ ئىنەكە پى گوت: «گەرەم، ۋاي دەبىنم كە تۆ پىغەمبەر بىت.²⁰ باۋاپىرانمان لەم شاخەدا خۇدايان بەرستوۋە، بەلام ئىۋە دەلېن پۇرشەلايم ئەۋ شۇپنەيە كە پىۋىستە بەرستى لى بىكرېت.»²¹ يەشوا پى فەرموو: «ئەى زىن باۋەرم پى بىكە، كاتىك دېت ئىۋە باۋك دەپەرستىن، بەلام نە لەسەر ئەم شاخە و نە لە پۇرشەلايم.²² ئەۋەى ئىۋە دەپەرستىن نايناسن، بەلام ئىمە ئەۋە دەپەرستىن كە دەبناسىن، چۈنكە پىرگارى لە يەھۇدەۋەيە.²³ بەلام كاتىك دېت، كە ئىستايە، خاپەرستە راستەقىنەكان بە گىان و راستى باۋك دەپەرستىن. چۈنكە باۋك داۋاي ئەم جۆرە خاپەرستىيە دەكات.²⁴ خۇدا گىانە، ۋە پىۋىستە ئەۋانەى دەپەرستىن بە گىان و راستى بىيەرستىن.»²⁵ ئىنەكە پى گوت: «دەزانم مەشپاخ دېت، كە پى دەگوتىر مەسىح، كە كاتىك ھات ھەموو شىتېكمان پى رادەگەيەتت.»²⁶ ئەۋىش ۋەلامى دايەۋە: «من ئەۋم، ئەۋەى قىسەت لەگەل دەكات!»²⁷ لەو كاتەدا قوتابىيەكانى گەيشتىن، و سەرسام بوون كە لەگەل ئىك قىسە دەكات. بەلام كەس پى نەگوت: «چىت لى دەۋىت؟» يان «بۆچى قىسەى لەگەل دەكەيت؟»²⁸ ئىنجا ئىنەكە گۆزەكەى بەجھېتىشت، چوۋە ئاۋ شار و بە خەللكەكەى گوت: «ۋەرن ئەۋ كەسە بىنن كە ھەرچەكەم كىردوۋە بۆى ئاشكرا كىردم! لەۋانەيە مەسىحكە بىت؟»³⁰ ئىتر خەللكەكە لە شار ھاتە دەرەۋە و چوۋنە لاي.³¹ لەو كاتەدا قوتابىيەكان تىكايان لى كىرد: «مامۇستا، شىتېك بخۆ»³² بەلام پى فەرموو: «من خواردېتىم ھەبە دەبخۆم كە ئىۋە نايزان.»³³ جا قوتابىيەكان لە بەكايان پىرسى: «كەس ھېچى بۇ ھىناۋە بىخوات؟»³⁴ يەشوا پى فەرموو: «خواردىن من ئەۋەيە خۇاستى ئەۋە ئەنجام بەدم كە ناردوۋىمى و كارەكەى تەۋاۋ بىكەم.³⁵ ئەى ئىۋە نالېن: دۋاي چۋار مانگىتر كاتى درۋىتە دېت! منېش پىتان دەلېم: چاۋتان ھەلېرن و سەبرى كىلگەكان بىكەن ۋا زەرد ھەلگەراۋن بۇ درۋىتە.³⁶ درۋىتەكار كىر ۋەردەگىرېت، و بۇ زىانى ھەناھەتايەكەى بەرھەم كۆدەكانەۋە، تاكو تۆۋچىن و درۋىتەكار بىكەۋە دلشاد بن،³⁷ تا ئەۋ و تەبە راست دەرچىت: بەكىك تۆۋ دەكات و بەكىكى دىكە درۋىتە دەكات.³⁸ من ئىۋەم بۇ درۋىتەيەك ناردوۋە كە پىۋەى ماندوو نەبوون، كەسانى دىكە پىۋەى ماندوو بوون، و ئىۋە بەرھەمى ماندوۋبوۋن دىن دەخۇن.»³⁹ زۆر لە سامىرىيەكانى ئەۋ شارە باۋەريان بەيەشوا ھىنا بەھۋى قىسەى ئەۋ ئىنە كە شايتىدا: «ھەرچەكەم كىردوۋە بۆى ئاشكرا كىردم.»⁴⁰ ۋە كاتىك لاي بىرەكە پىگەيشتىن تىكايان لىكرىد لەلايان بىمىتتەۋە، ئەۋىش دوو پۇرۆ لەۋى ماپەۋە،⁴¹ زمارەيەكى زۆر زىاترىش بەھۋى قىسەكانىيەۋە باۋەريان ھىنا،⁴² بە ئىنەكەيان گوت: «چىتر بەھۋى قىسەى تۆۋە ئىمە باۋەر ناھىيىن، چۈنكە خۇمان بىستمان و ناسىمان ئەۋە بەراستى پىرگاركەرەكەى جىھانە!»⁴³ پاش ئەۋ دوو پۇرۆ يەشوا سۆخارى، بەجھېتىشت و چوۋ بۇ ناۋچەى گەللىلى،⁴⁴ چۈنكە خۆى فەرموو بوۋى: «پىغەمبەر لە شارى خۆى پىزى لى ناگىرېت!»⁴⁵ كاتىك گەبىشتە گەللىلى خەللكەكەى پىشۋازىيان لى كىرد، چۈنكە ئەۋانىش بۇ جەزىن ھاتبوون و ھەموو ئەۋ شتەنەيان بىنى بوو كە لە جەزىنە پەسخە، لە يورشايم كىردبوۋى.⁴⁶ يەشوا گەبىشتە كانا لە ناۋچەى گەللىلى، كە لەۋى ئاۋى گۆرى بو بۇ شەراب. لە شارۋچكەى كەفەرناخوم كاربەدەستىكى پاشا ھەبوو، كورېكى نەخۆشى ھەبوو.⁴⁷ كاتىك بىستى يەشوا لە يەھۇدىيە ھاتوۋەتە گەللىلى، چوۋە لاي و لى پارايەۋە كە بىت بۇ كەفەرناخوم بۇ ئەۋەى كورەكەى چاك بىكەتەۋە كە لە سەرەمەرگدا بوو.⁴⁸ يەشوا پى فەرموو: «ئىۋە باۋەرناھىيىن ئەگەر پەرچوۋى سەرسورھىنەر نەبىن!»⁴⁹ كاربەدەستەكەش لى پارايەۋە و گوتى: «گەرەم، پىش ئەۋەى كورەكەم بىمىرېت ۋەرە!»⁵⁰ يەشوا پى فەرموو: «پىرۆ! كورەكەت دەزىت!»⁵¹ پياۋەكە باۋەرى بەۋ قىسەيە كىرد كە يەشوا پى فەرموو، و پىشېشت.⁵² كە بە پىگەۋە بوو، كۆپلەكانى توۋشى بوون و ھەۋالايان پىدا كە كورەكەى زىندوۋە،⁵³ پىسارى لىكرىد لە چ كاتىكدا چاك بۆۋە، ۋەلامىيان دايەۋە: «دوئىت كاتىمىر يەكى پاش نىۋەرۆ، تايەكە بەرىدا.»⁵⁴ باۋكەكە زانى لەو كاتە بوۋە كە يەشوا پى فەرموو بوۋى: «كورەكەت دەزىت.» ئەۋسا خۆى و خاۋخىزانى ھەموو باۋەريان ھىنا.⁵⁵ ئەمەش دوۋەم پەرچوۋ بوو كە يەشوا كىردى دۋاي ئەۋەى لە يەھۇدىيە ھاتە گەللىلى.

¹ پاش ماوه يېك له كانی جه ژنيكى په هوديه كان په شوا چوو بۇ پورشه لایم،² له پورشه لایم له لای دهر وازه میره كان حوزیک هه بوو به عیبری پیتان ده گوت بیت حسدا، به دهریدا پیتنج هولی هه بوو.³ له وئ خه لککي زور راکشاپوون، له نه خوش و کوپر و شمل و گۆج، چاوه ری جوولانه وهی ناوه که بوون،⁴ چونکه هه ندیک جار فریشته یه یک داده یزی ناوی حوزه که ی ده جولاند، جا نه وهی په که مجار ده چوو ناوی، هه نه خوشیبه کی هه بووایه چاک ده بووه وه.⁵ نه خوشیک بۇ ماوهی سی و هه شت سال له لای حوزه که بوو،⁶ په شوا بینی له وئ پالکه وتوو ده یزانی ماوه یه کی زوره وایه، پیی فهرموو: «ده ته وئ چاکیته وه؟» نه خوشه که وه لایمی دایه وه: «گهره م، که سم نیه بمخاته ناو حوزه که وه کاتیک ناوه که ده جولیت. چه ندین جار هه ولمداهه برۆمه ناوی، په کیکي دیکه پیتش من ده چیته ناوی.»⁸ په شوا پیی فهرموو: «هسته نونه که ت هه لیکره و برۆ.» هه رله وکاته دا کابرا چاک بووه نونه که ی هه لگرت و رۆشیت. نه و رۆزه ش شهابت بوو.⁹ په هودیه کان به و کابرایه یان گوت که چاک بیووه: «نه میرۆ شه باته. برنگه پیدارو نیه نونه که ت هه لگرت!»¹¹ وه لایمی دانه وه: «نه وهی چاکیکر دمه وه پیی فهرموو: نونه که ت هه لیکره و برۆ.»¹² لیان پرسى: «نه و که سه کپیه که پیی گوتی: نونه که ت هه لیکره و برۆ؟»¹³ به لام کابرای چاکبووه نه یدنه زانی کپیه، چونکه په شوا له وشوینه دور که وتوه، که خه لک لپی کوپیوونه وه.¹⁴ دواى نه وه په شوا نه وى له په رستگا بینیه وه، و پیی فهرموو: «نه وه نا چاکبووینه وه. ئیتر گونا هه مه که نه وه ک خراپرت به سه ریئ!»¹⁵ پایاوه که زانی نه وهی چاکى کردوته وه په شوا یه، خپرا رۆشیت و هه والی به رابهرانی په هوود دا.¹⁶ په هودیه کان ده ستیان کرد به چه وسانه وهی په شوا له به رته وهی نه و کارانه ی له رۆزی شه باتدا ده یکرد.¹⁷ به لام په شوا پیی فهرموو: «هه نا ئیستا باوکم کار ده کات، منیش کار ده کم!»¹⁸ له بهر نه م هویبه ش په هودیه کان هه ولی زیاتریان ده دا بیکوژن، نه ک تنه ا له بهر نه وهی شه باتی شکاند، به لکو ده یگوت که خودا باوکیه تی، خوی به خودا په کسان ده کرد.¹⁹ په شوا پیی فهرموو: «راستی راستیتان پت ده لیم رۆله که ناتوانیت له خویبه وه هیچ شتیک بکات، به لکو نه وه ده کات که ده بیئت باوک ده یکات، چونکه هه رچی باوک ده یکات، رۆله که ده یکات،²⁰ باوک رۆله که ی خوی خوشده وپت، و هه موو نه وانه ی پیشان ده دات که ده یکات، کاری له مانه ش مه زنتری پیشان ده دات، تاوه کو سه رسام بین.²¹ هه روه ک باوک مردووان هه لده ستیئته وه و زیندوو ده کاته وه، رۆله که کپی بیه وپت زیندوو ده کاته وه.²² باوک که س داوه ری ناکات، به لکو هه موو داوه ریبه کی به رۆله که داوه،²³ تاکو هه موو ریزی رۆله که بگرن وه ک چون ریزی باوک ده گرن. نه وهی ریزی رۆله که نه گری ریزی باوکی نه گرتوه که ناردوویه تی.²⁴ راستی راستیتان پت ده لیم: نه وهی گوئ له وته کانه بگریئ و باوهر به ئیتت به وهی ناردوومی ژپانی هه تا هه تایی ده بیئت و له رۆزی دواپی تاوانبار ناکریت، چونکه له مردنه وه بۇ ژپان گواستراوه ته وه.²⁵ راستی راستیتان پیده لیم: نه و کاته ی که مردووه کان گوپیان له ده نگى رۆله ی خودا ده بیئت، دپت که ئیستایه نه وانه ی گوپیان لیده بیئت زیندوو ده بنه وه.²⁶ چونکه وه ک چون باوک ژپانی له خویدایه، به رۆله که دراوه ژپانی له خویداییت،²⁷ ده سه لانی داوه ریشی داوه تی، چونکه نه و رۆله ی مرۆقه.²⁸ له وه سه رسام مه بن: چونکه کاتیک دپت هه موو نه وانه ی له ناو گوردان ده نگى ده بیستن،²⁹ لپی دپت ده روه: نه وانه ی کرداری چاکیان کردوو هه لده ستنه وه به ره و ژپان، به لام نه وانه ی کرداری خراپان کردوو هه لده ستنه وه به ره و داوه ریبه ده چن.³⁰ وه من له خۆمه وه هیچ شتیک ناکه م، به لکو وه ک ده بیستم داوه ری ده کم، داوه ریبه که شم داده روه رانه یه، چونکه هه ولی هپانه دی خواستی خۆم نادم به لکو خواستی نه وهی ناردوومی. باوک شایه تی ده دات بۇ رۆله که³¹ نه گهر خۆم شایه تی بۇ خۆم بده م، شایه تیبه که م راست نیه،³² به لام په کیکي دیکه شایه تیم بۇ ده دات، من ده زانم شایه تیبه که ی نه و له سه رمن راسته.³³ ئیتر دراوتان نارده لای یۆخه نان نه ویش شایه تی بۇ راستیه که دا.³⁴ من شایه تی مرۆف وه رناگرم، نه مانه ش ده لیم له پیتا و رزگار بوتان،³⁵ یۆخه نان چرایه کی هه لگیرساو و دره وشاوه بوو، ده تانویست بۇ ماوه یه کی دیار یکراو چپژ له رووناکیه که ی وه ریگرن.³⁶ به لام من شایه تیبه که مه یه له وه یۆخه نان مه زنتره، شایه تی نه و کارانه ی باوک رایسپاردم ته وای بکه م، نه م کارانه که ده یان که م خویان شایه تیم بۇ ده دن و ده ریده خه ن که باوک منی ناردوو،³⁷ باوکیش که ناردوومی خوی شایه تیم بۇ ده دات. ئیوه هه رگیز ده نگیتان نه بیستوه، و رواله تیتان نه بینیه،³⁸ وته کانی له دلئ ئیوه دا ناچه سپیت، چونکه ئیوه نه و که سه به راست نازان که ناردوویه تی.³⁹ ئیوه په رتووک ده پشکن، چونکه پیتان وایه به ره و ژپانی هه تا هه تایی ریئمانیتان ده کات. نه م په رتوکانه ش شایه تیم بۇ ده دن،⁴⁰ به لام په تیده که نه وه بیته لام تاوه کو ژپانتان هه بیئت.⁴¹ شکۆمه ندی له خه لک وه رناگرم.⁴² به لام ده تاناسم، ده زانم که خۆشه وستی خودا له دلئاندا نیه.⁴³ به ناوی باوکمه وه هاتووم وه رتان نه گرتم، به لام پیتشوازی له وه ده کهن که به ناوی خۆیه وه دپت.⁴⁴ چون باوهرم پیده که ن له کاتیکدا شکۆمه ندی له په کتر وه رده گرن، به بیئ نه وهی به دواى نه و شکۆمه ندیه دا بگه رپن نه وهی تنه ا خودا ده بیه خشیت!⁴⁵ وا گومان مه به ن له لای باوک سکالانان لئ بکه م، په کیکیر له وئ هه یه سکالانان لئ بکات، نه ویش موشه یه نه وهی هیوانان پییه تی.⁴⁶ نه گهر باوهرتان به موشه بکرایه، باوهرتان به منیش ده کرد، چونکه له باره ی منه وه نووسیویه تی.⁴⁷ نه گهر ئیوه نووسراوی موشه به راست نه زانن، چون وته کانی من به راست ده زانن؟»

¹دوای ئەمە یەشوا چوو بۆ ئەوبەری دەریاچە گەلیلی، کە دەریاچە کینەرەتە،² خەلکیکی زۆر شوێنی کەوتیوون دوای ئەوێ ئەو یەشوا پەرچوانەیان بینی کە نەخۆشەکانی چاک دەکردەوه.³ ئینجا یەشوا و قوتابییهکانی چوونە سەر شاخ و لەوێ دانیشتن.⁴ جەژنی پەسەخی یەهودیەکان نزیك بوو. کاتێک یەشوا چاوی هەلیری و خەلکیکی بینی بەرەو ڕووی دێن، بە فیلیپۆسی گوت: «لەکوێ نان بکڕین و نان بەمانە بدەین؟»⁵ ئەمە فەرموو بۆ ئەوێ تاقی بکاتەوه، چونکە یەشوا دەیزانی کە چی دەکات.⁷ فیلیپۆس وەلامی داوەوه: «ئەگەر بابی دوو سەد دینار نان بکڕین بەشیان ناکات، ئەگەر هەریەکەیان کەمێکی بەریکەوت!»⁸ ئەندریا، برای شیمۆن پەترو، یەکیک بوو لەقوتابییهکانی پێی گوت: «کورێک لێرەبە پێنج نانی جو و دوو ماسی بچوکی پێیە. بەلام ئەوەندە چە بۆ ئەم هەموو»¹⁰ یەشوا فەرمووی: «دایان بنیشێن!» ئەو شوێنە گیایەکی زۆری لێبوو. جا پیاوێکەکان کە پێنج هەزار دەبوون دانیشتن.¹¹ یەشوا نانەکانی وەرگرت و سۆپاسی کرد، پاشان بەپێی پتویست داوەشی کرد بەسەر ئەوانە دانیشتیوون. بۆ دوو ماسیەکش هەمان شتی کرد.¹² کاتێک هەمووان تیربوون، یەشوا بە قوتابییهکانی فەرموو: «ئەو پەلکە نانە ماوەتەوه کۆی بکەنەوه تاکو هیچی بەفیرۆ نەروات!»¹³ ئەوانیش کۆیان کردەوه، و دوازدە سەبەتیان پێک کرد لە پەلکە نانی ئەو پێنج نانە جۆبەیی کە مابوووه.¹⁴ خەلکەکە ئەو پەرچوێکیان بینی کە یەشوا کردی، گوتیان: «بە راستی ئەمە پێغەمبەرەکە یەهوانە بۆ جیهان». ¹⁵ یەشوا زانی ئەوان بە نیازن بپڕیتن تاکو بیکەنە پاشا، بە تەنها گەڕایەوه سەر شاخ.¹⁶ کە ئێوارە داهاات قوتابییهکانی بۆ لای دەریاچەکە چوونە خوارەوه،¹⁷ سواری بەلەمێک بوون بەرەو کەفەرناخوم بەرێکەوتن بەرەو ئەو بەری دەریاچەکە. تاریک داهاات و یەشوا هێشتا نەگەشتیوو لایان.¹⁸ رەشەبا هەلیکرد و دەریاچە شلەزا.¹⁹ قوتابیەکان نزیکی سێ بۆ چوار میل سەولیان لێداو، یەشوايان بینی لە بەلەمەکە نزیك دەپتەوه بەسەر دەریاچەکەدا دەروات، جا ترسیان لێ نیش،²⁰ وری بەرزکردنەوه فەرمووی: «ئەو منم، مەترسن!»²¹ کاتێک داوايان لێکرد سواری بەلەمەکە پێت، تا بەلەمەکە گەشتە ئەو کەنارە بۆی دەچوون.²² بۆ ڕۆژی دواتر، ئەو خەلکە لێو بەری دەریاچەکە ڕاوەستایوون بپنیاان لە بەلەمێک زیاتر لەوێ نەبوو. یەشوا لەگەڵ قوتابییهکانی سواری بەلەم نەبوو (دوتن)، بەلکو قوتابییهکانی بە تەنها بەرێکەوتیوون.²³ ئینجا بەلەمی دیکە لە شاری کینەرەت، هاتە نزیك ئەو شوێنە نانەکیان لێی خوارد و دوای ئەوێ سۆپاسی پەرورەدگاری لەسەر کرابوو.²⁴ کاتێک خەلکەکە بپنیاان نە یەشوا لەوتێ و نە قوتابییهکانی، سواری بەلەمەکان بوون و چوونە کەفەرناخوم بە شوێن یەشوا دا گەران.²⁵ کە لەوبەری دەریاچەکە دۆزیانەوه، لێیان پرسی: «مامۆستا، کە یەشوا گەشتی نێر»²⁶ یەشوا وەلامی دانەوه: «راستی راستیان پێ دەلێم: ئێوه بەدوامدا دەگەڕێن نەک لەبەر ئەوێ نیشانەکانتان بینی، بەلکو لەبەر ئەوێ لە نانەکەتان خوارد و تێر بوون.²⁷ هەول بۆ خۆراکیکی لەناوچومەدەن، بەلکو بۆ خۆراکیک کە تا ژبانی هەتا هەتایە دەمێنێتەوه، ئەوێ ڕۆلە مەژۆف دەتاندات، چونکە ئەم خۆراکە خودای باوک مۆری لێداوه». ²⁸ لێیان پرسی: «چی بکەین تاکو ئەو کارانە بکەین خودا داوای دەکات؟»²⁹ یەشوا وەلامی دانەوه: «کاتێک کە خودا داوای دەکات باوەڕ بەو کەسە بهێنن ناردوووەتی». ³⁰ لێیان پرسی: «چ پەرچوێک دەکەیت تاکو ببینین و باوەڕت پێ بکەین؟ دەتوانی چی بەکەیت؟»³¹ باوای پیرانمان لە جۆلەوانی مەنیاان خوارد وەک لە پەرتوکی نووسراوه: لە ئاسمانەوه نانی دانێ تاکو بپخۆن!»³² یەشوا وەلامی دانەوه: «راستی راستیان پێ دەلێم: موشە نەبوو نانەکی لە ئاسمانەوه دانێ، بەلکو باوکە ئەوێ ئێستا لە ئاسمانەوه نانە راستیەکان دەدات،³³ چونکە نانی خودا ئەوێ کە لە ئاسمانەوه داوەزێوه و ژبان دەبەخشێتە جیهان». ³⁴ پێیان گوت: «گەرەم، هەموو کاتێک ئەو نانەمان بدەر». ³⁵ یەشوا وەلامی دانەوه: «من ئەوم نانی ژبانەکە. ئەوێ پێتە لام هەرگیز برسی ناییت، ئەوەش باوەڕم پێ بهێنیت هەرگیز تینووی ناییت. ³⁶ بەلام پێم گوتن، مەن ئاسمانەوه داوەزێوم، بەلکو بەدیهێنای خۆستم، بەلکو خواستی ئەوێ ناردووومی. ³⁹ خواستەکی ئەمە هیچ کەسێک لەوانە نەچن کە پێی داوم، بەلکو لە ڕۆژی دوایدا هەلیان دەستێنمەوه. ⁴⁰ بەلێ! خواستی باوکم ئەمە یە: هەرکەسێک ڕۆلە بپێت و باوەڕی پێ بهێنێت ژبانی هەتا هەتایە دەپێت، وە من لە ڕۆژی دوایدا هەلی دەستێنمەوه». ⁴¹ یەهودیەکان دەستیان بە بۆلەبۆلکرد لەسەر یەشوا چونکە فەرمووی: «من نانەکەم ئەوێ لە ئاسمانەوه داوەزێوه». ⁴² گوتیان: «ئایا ئەمە یەشوا نیە کوری یۆسپ، ئێمە دایک و باوکی دەناسین، ئەمە چۆن دەلێت: لە ئاسمانەوه داوەزێوم؟»⁴³ یەشوا وەلامی دانەوه: «لەناو خۆتاندا بۆلەبۆل مەکن! ⁴⁴ کەس ناتوانێت پێتە لام ئەگەر باوک ڕایەنەکشێت ئەوێ ناردووومی. من لە ڕۆژی دوایدا هەلێدەستێنمەوه. ⁴⁵ لە پەرتوکی پێغەمبەرەکاندا هاتو: هەمووان لە خودا فێر دەبن. جا ئەوێ لە باوکەوه بپستێت و فێربوویت پێتە لام. ⁴⁶ ئەمە مانای ئەو نیە کەس باوکی بپنێوه: هەرگیز نەبێنراوه تەنها ئەوێ لەگەڵ خودایە. تەنها ئەو باوکی بپنێوه. ⁴⁷ راستی راستیان پێ دەلێم: ئەوێ باوەڕم پێ بهێنێت ژبانی هەتا هەتایە دەپێت. ⁴⁸ من نانی ژبانەکە. ⁴⁹ باوای پیرانمان لە جۆلەوانیدا مەنیاان خوارد و پاشانیش مردن،⁵⁰ ئەوەتا لێرەبە ئەو نانە لە ئاسمانەوه داوەزێوه تاکو هەرکەسێک لێی بخوات نەمرێت. ⁵¹ من نانە زیندوووەکەم کە لە ئاسمانەوه داوەزێوه. ئەگەر یەکیک لەم نانە بخوات بۆ هەتا هەتایە دەژیت. ئەو نانەش کە من دەبەخشیم، جەستەمە، دەبەخشیم تاکو جیهان بژیت». ⁵² یەهودیەکان لەناو خۆیان دەمەقالتکی توندیان کرد، دەیانگوت: «ئەمە چۆن دەتوانێت جەستە خۆیمان بدات بپخۆن؟»⁵³ یەشوا وەلامی دانەوه: «راستی راستیان پێدەلێم: ئەگەر جەستە ڕۆلە مەژۆف نەخۆن و خۆتی نەخۆن ئەوێ ژبان لەناو ئێوهدا نیە. ⁵⁴ ئەوێ جەستەم بخوات و خۆتیم بخوات ئەوێ ژبانی هەتا هەتایە هەبە، من لە ڕۆژی دوایدا هەلێدەستێنمەوه،⁵⁵ چونکە جەستەم خۆراکی راستەقینە، و خۆتیشم خواردنەوه راستەقینە. ⁵⁶ ئەوێ جەستەم بخوات و خۆتیم بخوات، لەم دەجەستە و منیش لەئەودا. ⁵⁷ وەک من زیندوو بە باوکی زیندوو کە ناردووومی، هەر بەم شێوە ئەوێ لە جەستە من بخوات بەهۆی منەوه زیندوو. ⁵⁸ ئەمە ئەو نانە کە لە ئاسمانەوه داوەزێوه، نەک وەک ئەوێ باوای پیرانمان خواردیان و مردن. ئەوێ لەم نانە بخوات هەتا هەتایە دەژیت». ⁵⁹ یەشوا هەموو ئەمانە فەرموو کە کەفەرناخوم لە کەنیش خەلکی فێرکردەوه. ⁶⁰ کە زۆرێک لە قوتابییهکانی گوتیان لەو فەرمایشتە یەشوا بوو گوتیان: «ئەم قەسە زۆر نەستەمە! کێ گوتی لێدەگرت؟»⁶¹ یەشوا لە دلی خۆیدا زانی قوتابییهکانی بەهۆی ئەمەوه بۆلەبۆل دەکن، پرسیاری لێکردن: «ئایا ئەمە دەپتەوه هۆی گومان کردن لەخۆتان؟»⁶² ئەو ئەگەر بپنیا ڕۆلە مەژۆف بەرز ئەپتەوه بۆ ئەو شوێنە یەکەم جار لێی بوو؟⁶³ گیان ئەوێ ژبانەکە دەدات، بەلام جەستە بەکەلکی هیچ نایەت. ئەو قسانە پێم گوتن گیان و ژبان. ⁶⁴ بەلام هەندێ لەئێوه باوەڕ

ناھيئن! يەشوا لە سەرەتادا دەيزانی ئەوانە کيڤن کە باوەري پيڤناھيئن، ھەر ھە دەيزانی کيڤن ناپاکی ليڤدە کات.⁶⁵ پاشان فەرمووی: «لەبەر ئەوە پيڤم گوتن: کەس ناتواني بيڤت بۆلام تەنھا ئەوەی باوک پريگەي پيڤدە دات». ⁶⁶ لەو کاتە ھە زۆريک لە شوپيڤکەوتە کانی بە جتيان ھيڤشت، ويڤتر نەگەرانی ھە کە شوپيڤنی بکەون! ⁶⁷ بە دوازدە قوتاييە کەي فەرموو: «ئيوەش دەتانی ھوئ ھەک ئەوان پيڤون؟» ⁶⁸ شيموڤن پەترو ھەلامی دا يە ھە: «پەروەردگار، بچيڤنە لای کيڤ؟ وشە کانی ژيانی ھەتاھەتايی لە لای تو يە. ⁶⁹ ئيڤمە باوەرمان ھيڤنا و زانيان کە تو پيڤرۆزە کەي خودايڤت!» ⁷⁰ يەشوا پيڤی فەرموون: «ئایا من ئيوەي دوازدەم ھەلنەبازردو ھە، لە گەل ئە ھەشدا يە کيڤک لە ئيوە شە يانی؟» ⁷¹ بە ھە ئامازەي بە يە ھودای کوري شيموڤنی ئيسخاريوڤتی کرد، چونکە سەرەري ئە ھەي کە يە کيڤک بوو لە دوازدە قوتاييە کە، کە پاشان بە گرتنيڤدا!

¹دوای ئەمانە یەشوا بە گەلێلیدا دەگەرا، و نەیدەویست بە ناو یەهودیا بگەری، چونکە یەهودیەکان دەیانویست بیکۆژن. ²کاتیک جەزنی کەپرەشینە یەهودییەکان نزیک بوو، ³براکانی پێیان گوت: «ئێرە بە جێبەجێ و پڕۆ بۆ ناوچە یەهودیا تاکو فوتاییەکانی خۆشت کارەکانت ببینن کە تۆ دەیکەیت، ⁴هیچ کەسێک بە نەینێ شتێک ناکات ئەگەر بیهوێت ناویانگ دەربکات. ئەگەر ئەم شتانه دەیکەیت، خۆت بۆ جیهان ئاشکراکە». ⁵چونکە تەنانەت ئەوانیش باوەریان پێی نەدەکرد. ⁶یەشوا وەلامی دانەو: «کاتی من هێشتا نەهاتوو، بەلام کاتی ئێوە هەردەم گونجاو. ⁷جیهان ناتوانێت ڕقی لێتان ببێتو، بەلام ڕقی لە منە، چونکە من شایەتی لەسەر دەدەم کە کارەکانی خراپن. ⁸ئێوە دەچن بۆ جەژن، بەلام من ئێستا ناچمە ئەم جەژنە، چونکە هێشتا کاتی من نەهاتوو». ⁹ئەمانە ی پێگوتن لە گەلێلی مایەو. ¹⁰کاتیک براکانی چوونە جەژنە، ئەویش ڕۆبێشت بەلام بە ئاشکرا نا، بەلکو بە نەینێ. ¹¹پراوەرانی یەهود لە جەژنەدا، بەشوێنیدا دەگەران و دەیانگوت: «ئەو پیاو لە کوێ؟» ¹²لەتێو خەلکەدا مشتومێرێکی زۆری لەسەر بوو، هەندێکیان دەیانگوت: «پیاوێکی چاکە» خەلکی دیکەش دەیانگوت: «نەخێر! بەلکو خەلک گومرا دەکات» ¹³بەلام کەس نەیدەوێرا بە ئاشکرا باسی بکات، لە ترسی یەهودیەکان. ¹⁴کاتیک نیوێ جەژنەکە تێپەری، یەشوا چوووە پەرستگا و دەستی کرد بە فێرکردنی خەلکی. ¹⁵یەهودییەکان سەرسام بوون و پرسییان: «ئەمە کە فێرنەکراوە چۆن لەبارە ی ئەم پەرتووکە زانیاری هەیە؟» ¹⁶یەشوا وەلامی دانەو: «فێرکردنم هی خۆم نیە، بەلکو هی ئەوێه کە ناردوومی ¹⁷ئەگەر کەسێک بیهوێت خواستی خۆدا ئەنجام بدات ئەوا دەزانێت ناخۆ فێرکردنەکانم لە خوداوێه یان لە خۆمەو قسە دەکەم. ¹⁸ئەوێ لە خۆیەو بدوێت، داوای شکۆمەندی بۆخۆی دەکات: بەلام ئەوێ داوای شکۆمەندی ئەوێ بکات کە ناردووییەتی ئەمە راستگۆیە و ناپەرەوایی تێدا نیە. ¹⁹ئایا موشە تەوراتی پێنەداون؟ بەلام کەس لە ئێوە کاری پێ ناکات! بۆچی هەوێی کوشتنم دەدەن؟» ²⁰خەلکەکە وەلامیان داو: «خۆی تێدا بە! کێ هەوێی کوشتنم دەدات؟» ²¹یەشوا پێی فەرموو: «کارێکم کرد و هەمووتان سەرسام بوون لە ڕۆژی شەبات. ²²موشە خەتەنەکردنی پێ سەپاردوون هەرچەندە خەتەنەکردن بۆ موشە ناگەرێتو، لە موشەو نەبوو بەلکو لە باوکەوێه بەلەرئەوێه مەرۆف خەتەنە دەکەن گەر ڕۆژی شەباتیش بێت. ²³ئەگەر کور لە ڕۆژی شەبات خەتەنە بکەرێت تاکو تەوراتی موشە نەشکێت، بۆچی لە من توورە دەبن کە لە ڕۆژی شەبات سەرپای مەرۆفێکم چاککردو؟» ²⁴بە ڕوالت داوهری مەکەن، بەلکو دادێکی دادپەرەوانە دەن. ²⁵لەبەر ئەوێ هەندێک لە خەلکی یۆرشەلایم دەیانگوت: «ئەمە نیە ئەوێ دەیانەوێت بیکۆژن؟» ²⁶ئەوێ بە ئاشکرا قسە دەکات و هیچی پێ نالێن. ئایا سەرۆکەکان بە راستی بۆیان دەرکەوتوو کە ئەمە مەسیحەکیە؟ ²⁷کاتیک مەسیحەکە دێت کەس نازانێت لە کوێو دێت، بەلام ئێمە بنەچە دەزانین!» ²⁸یەشوا لە پەرستگا بەردەوام بوو، لەسەر فێرکردنی خەلکی و هاواری دەکرد، دەیفەرموو: «ئێوە دەمناسن و دەزانن هی کویم! لە خۆمەو نەهاتووم، بەلام ئەوێ منی ناردوووە راستە، ئێوە نایانسن. ²⁹بەلام من دەیناسم، چونکە لە ئەوم و ئەویش منی ناردوو. ³⁰لەبەر ئەوێ هەولیان دەدا بیگرن، بەلام کەس دەستی بۆ دێرێ نەکرد، چونکە هێشتا کاتی نەهاتوو. ³¹زۆر لە خەلکەکەش باوەریان پێی هێنا، و گوتیان: «ئایا کاتیک مەسیحەکە، دێت، پەرچووی زیاتر دەکات لەوێ ئەم کردووییەتی؟» ³²فەریسییەکان گوتیان لێبوو کە خەلکەکە لەبارە ی بەشواوێه چرەچرپ دەکەن، کاهینانی بالا و فەریسییەکان پاسەوانیان نارد تاوێکو بیگرن. ³³یەشوا پێی گوتن: «ماوەبەکی کەم لەگەڵتان ماو، ئێنجا دەجمەو لای ئەوێ ناردوومی. ³⁴بەدوامدا دەگەرێن بەلام نامدۆزنو، هەر وەها ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنە ی من لێی دەبم.» ³⁵ئێر یەهودییەکان لەتێو خۆباندان پرسیاریان دەکرد: «ئەمە بە نیازە بۆ کوێ پروات کە ناتوانن بیدۆزنو؟ ئایا بۆ شارە یۆنانییەکان دەروات، کە یەهودیەکانی، تێدا بلاق بۆتو تاکو یۆنانییەکان فێر بکات؟» ³⁶مەبەستی لەم قسە یە چیه: داوام دەکەن بەلام نامدۆزنو، و ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنە ی من لێی دەبم؟» ³⁷لە گەورەترین کۆتا ڕۆژی جەژندا، یەشوا پراوەستا و بەدەنگی بەرز فەرموو: «ئەگەر یەکیک تینووی بوو یا بێتە لام و بخواتو. ³⁸وێک لەپەرتووکەدا هاتو، ئەوێ باوەرم پێ بهێنێت لە ناخییەو پرووبارەکانی ئاوی زیان دەروات.» ³⁹یەشوا ئەمە گوت مەبەستی لە گیانی پیرۆز بوو کە ئەوانە ی باوەری پێدەهێنن دواتر وەریدەگرن. بەلام هێشتا گیانی پیرۆز نەدراوو چونکە یەشوا شکۆمەند نەبوو. ⁴⁰ئامادەبوون کە گوتیان لەم قسانە بوو، گوتیان: «ئەمە بە راستی پێغەمبەرەکیە.» ⁴¹هەندێکی دیکە گوتیان: «ئەمە مەسیحەکیە.» بەلام هەندێک گوتیان: «ئایا مەسیحەکە لە گەلێلی دەرەکوێت؟» ⁴²ئایا پەرتووکەکە نافەرمووێت کە مەسیحەکە لە ڕەچەلەکی داڤید، و لە بێت لەخمەو دێت، ئەو گوندە ی کە داڤیدی لێبوو؟» ⁴³بۆیە بەهۆی ئەوێ دووبەرەکی کەوتە تێوان خەلکەکە. ⁴⁴هەندێک لەوان وێستیان بیگرن؛ بەلام کەس دەستی بۆ نەبرد. ⁴⁵پاسەوانەکان گەرانو لای سەرۆکی کاهینەکان و فەریسییەکان، ئەوانیش لێیان پرسیان: «بۆچی نەتانهێنا؟» ⁴⁶وەلامیان داو: «هەرگیز کەس وێک ئەمە قسە ی نەکردوو!» ⁴⁷بەتورە یی وەلامیان دانەو: «ئایا ئێوەش گومرا بوون؟» ⁴⁸باشە کەست دیو لە سەرۆکەکان یان فەریسییەکان باوەری پێ هێنایێت؟ ⁴⁹تەنھا ئەم خەلکانە نەبێت کە لە تەورات نازانن نەفرەتێان لێنێت!» ⁵⁰نیکۆدیمۆس یەکیک بوو لەوان، کە پێشتر بەشەو هاتوو لای یەشوا، ⁵¹پێیگوتن: «پێتان وایە تەوراتمان داوهری یەکیک دەکات پێش ئەوێ گوتی لێ بگرێت و بزانیێت تاوانەکی چیه؟» ⁵²وەلامیان داو: «تۆش گەلێلیت؟ پەرتووکەکە بخوێنەو بزانه کە هیچ پێغەمبەرێک لە گەلێلی دەرناکوێت!» ⁵³ئێر هەرەیکە چوووەو مالی خۆی.

¹ به لām په شوا، چوو بۆ کتوی زه یتوون. ² له بهر به یاندا گه راپه و په رستگا، خه لکتیکی زور، له دهوړی کووونه و نه ویش دانیشت و دهستی کرد به فیرکردنیا. ³ ماموستایان ته ورات و فیرسییه کان ژنکیان هینا که له کانی داوتپیسیدا گیرابوو، له ناوهراستی خه لکه که راپانگرت، ⁴ پینان گوت: «ماموستا، تم ژنه له کانی نه جامدانی داوتپیسیدا گیراوه. ⁵ موشه له تهراند راپسپاردوین که سی ناوا بهردباران بکرت، تۆ له م باره ووه چی ده لیت؟» ⁶ نه مه یان بۆ تافیکردنه ووهی په شوا گوت، تاکو تاوانباری بکن و داوه ری بکن. به لām په شوا خوی چه مانده ووه به په نجه دهستی کرد به نووسین له سر زه وی. ⁷ کاتیک تهوان پیداکیران کرد له پرسپاره که، په شوا هه ستابه ووه و پئی فهرموون: «کئ له تپوه بئ گونا هه با په کم جار به ردی تیگریت!» ⁸ دیسان خوی چه مانده ووه و دهستی کرده ووه به نووسین له سر زه وی. که گوپیان له و قسه به بوو یک له دوا ی په ک پاشه کشه یان کرد، سه رتا له پیرانه ووه. نه وسا په شوا به تنها مایه ووه، ژنه که ش له وئ پراوه ستابوو. ¹⁰ په شوا هه ستا و پئی فهرموو: «نه ی ژن تهوان له کوپن؟ که س تاوانباری کردیت؟» ¹¹ وه لām دایه ووه: «نه خیر گه ووه». په شوا پئی فهرموو: «منیش تاوانبارت ناکم. برو تیر مه گرتوه سر گونا هه که ت!» ¹² دیسانه ووه په شوا قسه ی بۆ کردن و فهرمووی: «من پروونکی جیهانم. نه ووهی دوام بکه ویت هرگز به تاریکیا ناروات به لکو پروونکی ژبانی ده پیت.» ¹³ فیرسییه کان به ره لستیان کرد و پینان گوت: «تنها خوت شایه تی بۆ خوت دده پیت، شایه تییه که ت راست نیه.» ¹⁴ وه لām دانه ووه: «له گهل نه ووهی شایه تی بۆ خوم دده م شایه تییه که ت راسته، چونکه ده زانم له کوپوه هاتووم و بۆ کوئ دهرؤم؛ به لām تپوه نازان من له کوپوه هاتووم یان بۆ کوئ دهرؤم. ¹⁵ تپوه به گوپری پتوانه کانی مرؤف داوه ری ده کن، به لām من که س داوه ری ناکم، ¹⁶ نه گهر داوه ریش بکم داوه ری بکم دایه ووه رانه یه، چونکه به تنها داوه ری ناکم، به لکو من و باوک نه ووهی ناروومی. ¹⁷ له تهراتی تپوه شدا نووسراوه که شایه تی دوو که س راسته: ¹⁸ من شایه تی بۆ خوم دده م، باوکیش شایه تیم بۆ دده ت نه ووهی ناروومی.» ¹⁹ لپیان پرسى: «باوک له کوپیه؟» وه لām دانه ووه: «تپوه نه من دهناسن، و نه باوکیشم. نه گهر متان بناسیایه نه و باوکمتان دهناسی.» ²⁰ په شوا نه و قسانه ی فهرموو له په رستگا له نریک گهنجینه ی به خشین بوو. به لām که س نه یگرت، چونکه هینتا کانی نه هاتبوو. ²¹ دیسان په شوا پئی فهرموون: «من دهرؤم و تپوه به دوامدا ده گهرین، تپوه ناتوانن بیتنه نه و شوپنه ی من بۆی ده چم، به لām له ناو گونا هه کانتان دهرمن.» ²² له بهر نه ووه په هودیه کان پرسپاریان کرد و گوپیان: «مه بهستی چه له و قسه به یی ده لئی ناتوانن بیتنه نه و شوپنه ی که من لئی ده بم؟ نایا خوی ده کوپیت؟» ²³ په شوا وه لām دانه ووه: «تپوه هی خواره ووه. من هی سه ره ووه م. تپوه هی تم جیهانه ن. من له و نیم. ²⁴ له بهر نه ووه پیم گوتن: له ناو گونا هه کانتان دهرمن، چونکه نه گهر باوهر نه هینن که من نه ووم، نه و له ناو گونا هه کانتان دهرمن.» ²⁵ لپیان پرسى: «تۆ کیت؟» په شوا وه لām دانه ووه: «له سه ره تاوه پیم گوتن! ²⁶ زور شتم هیه به یلیم و تپوه ی پت تاوانباریکم. به لām نه ووهی ناروومی جپی متمانه یه، هرچیم له و بیستووه به جیهانی ده لیم.» ²⁷ نه وان تپنه گه بشتن له ووهی په شوا فهرمووی نامازه یه بۆ باوک. ²⁸ له بهر نه ووه په شوا پئی فهرموون: «کاتیک پرؤله ی مرؤف هه لده واسن نه وسا ده زانن که من نه ووم، له خومه ووه هیج کاریک ناکم، به لکو به و جوړه قسه ده کم که باوک فیری کردووم. ²⁹ نه ووهی ناروومی له گه لمدایه، و به تنها به جپی نه هیش تووم، چونکه هه میسه نه ووه ده کم که جپی په زامه ندی نه ووه.» ³⁰ کاتیک په شوا تم قسانه ی ده کرد، زور که س باوهریان پپی هینا. ³¹ په شوا به و په هودیانه ی فهرموو که باوهریان پپی هینابوو: «نه گهر له سر فیرکردنه کانم بچه سپین، نه و به راستی قوتابی من. ³² راستیه که دهناسن، راستیه که نازدانان ده کات.» ³³ په هودییه کان به ریه رچیان دایه ووه: «تیمه نه ووهی نه فراهامین، هرگز کوبله ی که س نه بووین! تیر چۆن ده لئی: تپوه نازاد ده بن؟» ³⁴ په شوا وه لām دانه ووه: «راستی راستیتان پت ده لیم: هر ریه کیک گونا هه بکات ده بیتنه کوبله ی گونا هه. ³⁵ کوبله هه تاهه تابه له مالی گه ووه که ی نامیتته ووه؛ به لām کور هه تاهه تابه ده میتته ووه. ³⁶ نه گهر پرؤله که نازادی کردن نه و به راستی نازاد ده بن. ³⁷ من ده زانم تپوه له نه ووهی نه فراهامین. به لām هه ولی کوشتنم دده ن، چونکه وته کانم له دلی تپوه دا جیگای ناپتته ووه. ³⁸ من نه ووه ده لیم که له لای باوکم ببینومه، تپوه ش نه و کاره ده کن له باوکانه ووه بیستووه.» ³⁹ به ناره زایه ووه گوپیان: «باوکمان نه فراهام!» نه ویش پئی فهرموون: «نه گهر پرؤله نه فراهام بوویه، کرداره کانی نه فراهامان ده کرد. ⁴⁰ به لām تپستا هه ولی کوشتن که سیک دده ن که راستی پت گوتن نه ووهی له خودا بیستویه تی. نه فراهام نه و کارانه ی نه کردووه. ⁴¹ تپوه کرداره کانی باوکتان ده کن!» جا پینان گوت: «تیمه به زولی له دایک نه بووین. یه ک باوکمان هیه نه ویش خودایه.» ⁴² په شوا پئی فهرموون: «نه گهر خودا باوکتان بوویه متان خو شده ویت، چونکه له خوداوه دهرچووم و هاتووم. له خومه ووه نه هاتووم، به لکو نه و ناروومی. ⁴³ بۆچی له وته کانم تپتاگه ن؟ چونکه تپوه ناتوانن گوئ له وته کانم بگرن! ⁴⁴ تپوه له شه یانی باوکتان، ده تانه ویت ناره زووه کانی باوکتان جپه جت بکن. نه و له سه ره تاوه بکوژی مرؤف بووه، له راستی نه چه سپاوه چونکه راستی له نه ودا نیه! کاتیک درؤ ده کات نه ووهی تیابه تی ده ری ده کات، چونکه درؤ زنه و باوکى درؤیه! ⁴⁵ هر بۆیه کاتیک من راستی، ده لیم تپوه باوهرم پت ناکن. ⁴⁶ کئ له تپوه ده توانیت گونا هیکم له سر بسه لمیتت؟ مادام راستی ده لیم، بۆچی به راستم نازان؟ ⁴⁷ نه ووهی به راستی له خوداوه بیت، گوئ له وشه ی خودا ده گرتیت. به لām تپوه وشه ی خودا پرته ده که نه ووه، چونکه له خوداوه نین!» ⁴⁸ په هودییه کان گوپیان: «نایا تیمه راست ناپین که تۆ سامریت و خوت تیدایه؟» ⁴⁹ وه لām دانه ووه: «خپوم تیدا نیه، به لām پرتزی باوکم ده گرم و تپوه ش سووکیه تیم پت ده کن. ⁵⁰ من داوا ی شکومه ندی بۆ خوم ناکم، له وئ په کیک هیه که بوم داوا ده کات و داوه ری ده کات. ⁵¹ راستی راستیتان پت ده لیم: نه گهر په کیک گوپرایه لی وته کانم بیت هرگز مردن نابینت.» ⁵² په هودییه کان پینان گوت: «تپستا زانیمان خوت تیدایه. نه فراهام و پیغه مبه ران مردن، که چی تۆ ده لیت نه ووهی گوپرایه لی وته کانم بیت هرگز تامی مردن ناکات. ⁵³ نایا تۆ له نه فراهامی باوکمان مه زنتری که مرد؟ تنانته ی پیغه مبه رانیش مردن؛ خوت به چی ده زانیت؟» ⁵⁴ وه لām دانه ووه: «نه گهر من خوم شکومه ندی بکم، نه و شکومه ندیه کم هیج نیه، نه و باوکمه که شکومه ندیم ده کات نه ووهی تپوه ده لپن خودامانه. ⁵⁵ هه رچنده تپوه ناپناسن. به لām من دهناسم. نه گهر بلیم ناپناسم، وه ک تپوه ده بیه درؤرن. به لām دهناسم و کاربه وته کانی ده کم. ⁵⁶ نه فراهامی باوکتان دلشاد بوو هیوا ی بینینی ررؤزی منی هه بوو، جا نه و ررؤزی بینی و دلخوش بوو» ⁵⁷ په هودییه کان پینان گوت: «تۆ تپستا ته ممنت نه بووه به په نجا سال، تیر چۆن ده لیت که نه فراهامت ببینوه؟» ⁵⁸ پئی فهرموون: «راستی راستیتان پت ده لیم: من هه م پینش نه ووهی نه فراهام هه بیت.» ⁵⁹ بهردیان هه لگرت تاکو بهردبارانی بکن، به لām په شوا خوی ونکردو دهرچو له په رستگا.

¹کاتیک یه شوا به پرتگادا تیده پیری، پیاوکی بینی که به زگماک نابینا بوو، ²قوتاییه کانی لیتان پرسی: «ماموستا، کت گوناوهی کردووه: ئه م پیاوه یان دایک و باوکی، که به نابینایی له دایک بووه؟» ³یه شوا وه لآمی دانهوه: «نه ئه مه گوناوهی کردووه نه دایک و باوکی، به لکو تاکو کاره کانی خودای تیدا به درکه ویت. ⁴هتا پرۆزه له سهرمه کاری ئه وه بکه م که ناردوومی چونکه شهو دادیت. و کهس ناتوانیت کاری تیدا بکات. ⁵مادام له جیهاندام، من پرووناکی جیهانم. ⁶ئه مه ی فهرموو، و تفی له سهر خۆل کرد، به تفه که قوری، گرتوه و خستیه سهر چاوی نابیناکه، ⁷پئی فهرموو: «پرۆ له گۆمی شیلوام خۆت بشۆ»، شیلوام وانا نیردراو. جارۆبشت خۆی شوبشت و به چاوی ساغه وه گه رایه وه. ⁸دراوسیه کانی پرساریان کرد و ئه وانه ی پشتر بینوویان سوال ده کات گوتیان: «ئه مه ئه وه نیه داده نبشت و سوالی ده کرد؟» هندیکی گوتیان: «ئه وه خۆبه تی. ⁹هندیکی دیکه گوتیان: «نه خیر، به لآم له وه ده چیت!» به لآم ئه وه لآمی دانهوه و گوتی: «من ئه وم! ¹⁰پیان گوت: «ئه ی چۆن چاوت کرایه وه؟» ¹¹وه لآمی دایه وه: «پیاوکی به ناوی یه شوا، قوری گرتوه و چاومی سواخدا، پئی گوتم: پرۆ له گۆمی شیلوام خۆت بشۆ. منیش پرۆبشتم خۆم شوبشت بینایم بۆ گه رایه وه!» ¹²لیتان پرسی: «ئیتستا نه وه له کوپیه؟» گوتی: «نازانم!» ¹³ئه وه پیاوه ی پشتر نابینا بوو بریدانه لای فهرسییه کان. ¹⁴ئه وه پرۆزه ی که یه شوا قورکه ی گرتوه و چاوی کرده وه شه بات بوو. ¹⁵له بهر ئه وه فهرسییه کان لیتان پرسی که چۆن چاوی چاک بۆته وه. پیاوه که وه لآمی دانهوه: «قوری خسته سهر چاوم، منیش شوبستم، و ئیتستا ده بینم!» ¹⁶هندیکی له فهرسییه کان گوتیان: «ئه م پیاوه نابیت له خوداوه بیت، چونکه شه بات ناپارێزیت». به لآم هندیکیان گوتیان: «چۆن پیاوکی گوناهار ده توانیت به رجووی له م جۆره بکات؟» ئیتر دووبه ره کی که وته نتوانیان. ¹⁷دیسان پرساریان له نابیناکه کرد: «تۆ ده رباره ی ئه وه چی ده ئیت، چونکه چاوی تۆی چاک کرده وه؟» گوتی: «پهغه مبه ره!» ¹⁸راهه رانی یه هوود باوه ریان نه کرد که ئه مه نابینا بووه و ئیتستا ده بینیت، جا دایک و باوکی پیاوه که یان بانگکرد ¹⁹پرساریان لیکردن: «ئایا ئه مه کورتانه که ده لێن به نابینایی له دایک بووه؟ ئه ی ئیتستا چۆن ده بینیت؟» ²⁰دایک و باوکی وه لآمیان دایه وه: «ده زانین ئه مه کورمانه و به نه بینایی له دایک بووه. ²¹به لآم نازانین ئیتستا چۆن ده بینیت، وه کت چاوی چاک کردۆته وه. لئی بیرسن، ئه وه گه وره یه، له باره ی خۆبه وه و لآمیان ده دانه وه!» ²²دایک و باوکی ئه مه یان گوت له ترسی راهه رانی یه هوود، چونکه یه هو دیه کان کۆک بوون له سهر ئه وه ی ههرکه سیک دانیت که یه شوا مه سیحه که یه، له که نبشت ده ربه که ن. ²³له بهر ئه وه دایک و باوکی گوتیان: «ئه وه گه وره یه، له خۆی بیرسن.» ²⁴دیسان فهرسییه کان، ئه وه پیاوه ی پشتر نابینا بوو بانگیان کرد، و پیان گوت: «شکۆمندی بۆخودا! ئیمه ده زانین ئه م پیاوه گوناهاره.» ²⁵وه لآمی دایه وه: «ئه وه گوناهاره، ئه وه نازانم! ته نها یه ک شت ده زانم، من نابینا بووم و ئیتستا ده بینم!» ²⁶دووباره لیتان پرسی: «چی لیکردیت؟ چۆن چاوی تۆی کرده وه؟» ²⁷وه لآمی دانهوه: «پیم گوتن گوتیان لئ نه گرتم، بۆچی دیسان ده تانه وئ بیستن؟ ئیوه ش ده تانه وئ بینه قوتایی ئه و؟» ²⁸جوتیان پیدای و پیان گوت: «تۆ قوتایی ئه ویت! به لآم ئیمه قوتایی موشه یه. ²⁹ئیمه ده زانین موشه له گه ل خودا قسه ی کرد، به لآم نازانین ئه وه له کوپیه هاتوه!» ³⁰پیاوه که وه لآمی دانهوه: «ئه مه شتیکی سه ره! ئه وه چاوی کردوومه ته وه، ئیوه ش ده لێن نازانین ئه وه له کوپیه هاتوه!» ³¹ئیمه ده زانین خودا وه لآمی گوناهاران ناداته وه، به لآم گوئ له یه کیک ده گرت خۆپارێز بیت و خواستی پهیره و بکات، ³²به درێزایی نه وه کان نه یستراره یه کیک چاوی به زگماک نابینا بکاته وه! ³³ئه گه ر ئه وه له خوداوه نه بیت، نه یه تانه وئ هیج شتیکی بکات.» ³⁴هاواریان به سه ریدا کرد: «تۆ به ته واوی له گوناوه له دایک بوویت تۆ فیرمان ده که یه!» جا ده ریان کرد ده ره وه ی که نبشت. ³⁵یه شوا بیستی ده ریان کردۆته ده ره وه، دۆزیه وه و پئی فهرموو: «باوه ر به پرۆله ی خودا ده که یه؟» ³⁶وه لآمی دایه وه: «گه وره م ئه وه کتیه تاکو باوه ری پت بکه م؟» ³⁷یه شوا پئی فهرموو: «ئه وه ی بینوته، ئه وه ی قسه ت له گه ل ده کات، ئه وه خۆبه تی!» ³⁸ئه ویش گوتی: «په ره ردگارم باوه ر ده که م!» ئینجا کپرنۆشی بۆ برد. ³⁹یه شوا فهرمووی: «بۆ داوه ری هاتوومه ته ئه م جیهانه: تاکو ئه وانه ی نابینان بینن، و ئه وانه ی ده بینن کوپربن!» ⁴⁰هندیکی فهرسی که له گه لی بوون گوتیان له مه بوو لیتان پرسی: «ئایا ئیمه ش کوپربن؟» ⁴¹یه شوا وه لآمی دانهوه: «ئه گه ر ئیوه به راستی کوپر بوونایه گوناھتان نه ده بوو. به لآم ئیوه بانگه شه ی ئه وه ده که ن ده بینن، له بهر ئه وه گوناوه که تان ده مپیتته وه.»

¹كەسپىك نەخۇش كەوت ناۋى ئىلغار بوو، خەلكى يىتتەنيا بوو. گوندى مىريام و مارتاى خوشكى. ²مىريام ئەوۋەبوو كە مەسىحى پەرۋەردگارى بە بۆن چەور كىرد بە پرچى پىيەكانى سىرىيەو، ئىلغار نەخۇشەكە براى بوو. ³خوشكەكان ھەۋالپان بۇ يەشوا نارد و گوتيان: «گەرەم، ئەوۋى تۆ خۇشت دەۋى نەخۇشە». ⁴كاتىك يەشوا ئەمەى بىست فەرموۋى: «ئەم نەخۇشە بەمردن كۆتايى ناپەت، بەلكو دەپتە شىكۆمەند كىردىنى خودا، تاكو بەھۆيەو پرۆلەى خودا شىكۆمەند دەپت». ⁵لەگەل ئەوۋى يەشوا مارتا و خوشكەكەى و ئىلغارى خۇش دەۋىست، ⁶كاتىك بىستى نەخۇشە دوو پرۆزى دىكە لەو شۆپەى لىى بوو ماپەو. ⁷دوای ئەمە بە قوتايىيەكانى فەرموۋ: «با بگەرپىنەو بە ناۋچەى يەھودىا!» ⁸قوتايىيەكان پىيان گوت: «مامۇستا، ماۋەيەك لەمەو بەر يەھودىيەكانى ئەۋى، دەيانوبىست بەردبارانت بىكەن دىسان دەگەرپتەو ئەۋى؟» ⁹يەشوا ۋەلامى داپەو: «ئاي پرۆز دوازە كاتزىمىر نى؟ ئەۋى بە پرۆزى پروات پىى ھەلنەكەۋىت چۈنكە پروونكى ئەم جىھانە دەپىنەت. ¹⁰بەلام ئەۋى بە شەو پروات پىى ھەل دەخلىسكىت، چۈنكە پروونكى تىدا نى». ¹¹پاشان پىى فەرموۋ: «ئىلغارى دۆستمان نوستوۋ، بەلام دەرۇم تاكو خەبەرى بىكەمەو». ¹²قوتايىيەكان گوتيان: «گەرەم، ئەگەر ئەو نوستوۋ، ھەلدەستىتەو». ¹³يەشوا باسى مردىنى ئەۋى كىرد: بەلام ئەوان واپانزانى باس لە نوستى ئاساى دەكات. ¹⁴يەشوا بە ئاشكرا پىى فەرموۋ: «ئىلغارى مردوۋ. ¹⁵لەبەر ئۆۋە دىلشاد كە لەۋى نەبوم، تاكو باۋەر بېتىن. ۋەرن با پرۆپىن بۇ لاي!» ¹⁶تۆما، كە بە دوۋانە بانگ دەكرا، بە قوتايىيە ھاۋەلەكانى گوت: «با ئىمەش لەگەل ئەۋا پرۆپىن تاكو (لەگەلى بىرىن). ¹⁷كاتىك يەشوا گەپتە يىت عەنيا، ئىلغارى چوار پرۆزى بوو نىزاربوو. ¹⁸يىت ئەنپاش نىزىكەى پازە تىرھاۋىز (سى كىلۆمەتر). لە يۆرشەلايم دور بوو. ¹⁹ژمارەيكەى زۆر لەو يەھودىيەكانى ھاتىۋونە لاي مارتا و مىريام تاكو سەرەخۇشى براكەيان لى بىكەن. ²⁰مارتا كە بىستى يەشوا ھاتوۋە، بەرەو پىرى چوۋ، بەلام مىريام لە مالمەۋە ماپەو. ²¹مارتا بە يەشۋاى گوت: «گەرەم، ئەگەر لىرە بوۋىتايە، براكەم نەدەمرد. ²²من دىنپام ھەرچى لە خودا داۋا بىكەت پىتدەدات». ²³يەشوا پىى فەرموۋ: «براكەت ھەلدەستىتەو». ²⁴مارتا پىى گوت: «دەزانم لە زىندوۋوۋەنەۋى پرۆزى داۋىدا ھەلدەستىتدەتتەو!» ²⁵يەشوا ۋەلامى داپەو: «منم ھەستانەو و ژانەكە. ئەۋى باۋەرم پى بېتىت، ئەگەر بىشمىرت زىندوۋ دەپتەو. ²⁶ۋە ھەركەسپك كە زىندوۋ و باۋەرم پى بېتىت، ھەرگىز نامىرت. باۋەر بەمە دەكەپت؟» ²⁷ۋەلامى داپەو: «بەلئ گەرەم. باۋەرم ھىتاۋە كە تۆ مەسىحەكەپت پرۆلەى خوداى ئەۋى دىت بۇ جىھان!» ²⁸ئەۋى گوت، چوۋ مىريامى خوشكى بانگىرد، و بە نەپتىنى پىى گوت: «مامۇستا لىرەيە، بانگت دەكات!» ²⁹مىريام كە ئەمەى بىست خىرا ھەستا، و ھاتە لاي يەشوا. ³⁰يەشوا ھىشتا نەھاتىۋوۋە ناۋ گوندەكە، بەلكو لەو شۆپە بوو كە مارتاى لى پىنى. ³¹ئەو يەھودىيەكانى، لە مالمەۋە لەگەلى بوون و دىنەۋاپيان دەكرد، بىنيان خىرا ھەستا و چوۋە دەرەو، شۆپىنى كەۋىن، واپانزانى دەچىتە سەرگۆرەكە تاكو لەۋى بگىرت. ³²كاتىك مىريام گەپتە ئەۋ شۆپەنى يەشۋاى لىپوۋ و ئەۋى بىنى، بەسەر پىدا كەۋىت و پىى گوت: «گەرەم، ئەگەر تۆ لىرە بوۋىتايە، براكەم نەدەمرد!» ³³يەشوا كە بىنى دەگىرى و ئەۋ يەھودىيەكانى كە لەگەلى ھاتىۋون دەگىرىن، دلى زۆر پىروو لە پەژارە، ³⁴پىرسارى كىرد: «لەكوتيان دانائە؟» ۋەلامىيان داپەو: «گەرەم، ۋەرە و بىنە!» ³⁵لەۋكاتە يەشوا گىرا. ³⁶يەھودىيەكان بە يەكترىان گوت: «سەبىر بىكەن، چەندى خۇشەدەۋىست!» ³⁷بەلام ھەندىپكان گوتيان: «ئەمە كە چاۋى ناپىناكەى كىردەۋە ئاي نەپدەتۋانى ۋاى بىكردايە ئىمىش نەمردايە؟» ³⁸دوۋبارە يەشوا لە دىلەۋە توشى پەژارەبوو. لە گۆرەكە نىزىك كەۋتەو، كە ئەشكەۋىت كەۋىت بوو بەردىكى گەۋەرەى سەرخابوۋ. ³⁹فەرموۋى: «بەردەكە لادەن!» مارتا پىى گوت: «پەرۋەردگار، ئەۋە پرۆزى چوارەمە، بۆگەنى كىردوۋە» ⁴⁰يەشوا پىى فەرموۋ: «ئەى پىم نەگوتى: ئەگەر باۋەر بىكەپت شىكۆمەندى خودا دەپىنەت؟» ⁴¹ئەۋسا بەردەكەيان لابرە، يەشوا چاۋى ھەلپىرى بۇ ئاسمان و فەرموۋى: «باۋكە، سوپاست دەكەم كە گوت لى گىرت، ⁴²دەمزانى كە تۆ ھەمىشە گوتىم لى دەگىرت. بەلام لەبەر ئەۋ خەلگەى لەم ناۋە پراۋەستاۋن ئەمەم گوت تاكو باۋەر بىكەن كە تۆ من ناردوۋە». ⁴³كە ئەمەى فەرموۋ بە دىنگىكى بەرز ھاۋارى كىرد: «ئىلغارى ۋەرە دەرەۋە!» ⁴⁴ئەۋسا مردوۋەكە ھاتە دەرەۋە، دەست و قاچى بە كىن بەستراۋو، پروۋشى بە دەسماپىك پىچراۋو. يەشوا بەۋانەى دورى فەرموۋ: «بىكەنەۋە، بېلئ با پروات!» ⁴⁵زۆر لە و يەھودىيەكانى كە بۇ دىنەۋاپى ھاتىۋونە لاي مىريام ئەمەيان بىنى كە يەشوا كىردى، باۋەريان پىپىنا. ⁴⁶بەلام ھەندىپكان چوۋە لاي فەرىسىيەكان و ئەۋى يەشوا ئەنجامى داۋو پىيان پراگەياندىن. ⁴⁷سەرۆك كاھىيان و ئەنجومەنى فەرىسىيەكان كۆۋنەۋە، وگوتيان: «چى بىكەن؟ چۈنكە ئەم پىاۋە پەرچوۋى زۆر دەكات. ⁴⁸ئەگەر بەم شۆپە بەۋازى لىپىپىن ھەموۋ خەلگەكە باۋەرى پى دەپىن، پىرۆمانىيەكانىش دىن پەرستگى پىرۆزمان دەرۋوچىن و نەتەۋەكەمان لەناۋ دەچىت!» ⁴⁹يەكپك لەۋانە، بە ناۋى كەپافا ئەۋ سالە سەرۆكى كاھىيان بوو پىى گوتن: «ئۆۋە ھىچ نازان!» ⁵⁰تىناگەن ۋا باشترە پىاۋىك لە جىاتى گەل بىمىرت لەۋەى ھەموۋ گەلەكەمان لەناۋىچىت». ⁵¹قېافا ئەۋەى لە خۇبەۋە نەگوت، بەلكو لەۋ سالەدا سەرۆكى كاھىيان بوو، پىشپىنى كىرد كە يەشوا لە جىاتى گەل دەمىرت، ⁵²ئەك تەنھا لە جىاتى ئەۋ گەلە، بەلكو تاكو پرۆلەكانى خودا كە پەرەۋازە بوون كۆبانىكەۋە و بىنانكات بەيەك. ⁵³لەۋرۆۋەۋە يەھودىيەكان بىربارىندا يەشوا بىكۆژن. ⁵⁴لەپاش ئەۋە چىتر يەشوا بە ئاشكرا نەدەگەرا، بەلكو چوۋ شارپىك ناۋى ئەفرايم بوو، كە نىزىك چۆلەۋانى بوو، لەگەل قوتايىيەكانى لەۋى ماپەو. ⁵⁵ئەۋكاتە جەژنى پەسخەى يەھودىيەكان نىزىك بىۋەۋ، زۆر كەس لەگوندەكانەۋە ھاتىۋون بۇ يۆرشەلايم بۇ مەراسىمى پاك بوۋنەۋە لە پىش جەژن. ⁵⁶جا بە شۆپن يەشوا دەگەران، كاتىك لە پەرستگى كۆۋىنەۋە پىرسارىان لە يەكترىكرد دىان گوت: «پراتان چىيە؟ ئاي بۇ جەژنەكە ناپەت؟» ⁵⁷سەرۆك كاھىيەكان و فەرىسىيەكان فەرمانىپكان دەر كىردوۋ كە ھەركەسپك يەشوا بىدۆرتەۋە ئاگادارىان بىكانەۋە تاكو بىگىرن.

¹ شەش پرۇژ پىش جەزنى پەسخە يەشوا ھاتە بەيت ئەنيا، زېدى ئىلغارار كە لە مردن ھەلىساندېۋو. ² بۇيە ئىۋارەخوانىكى بۇ پىشكەش كرا، و مارتاش خزمەتى كىرد، و ئىلغارار يەككى بوو لەوانەى لەگەلدا پالى دابوۋو. ³ مىريام مەناپەك (واتە يەك لەسەر سىلى لىترىك) لە بۇنى يىگەرد ھىئا كە زۆر گران بەھايە، پىيەكانى يەشواى پى چەوركىد، پاشان بە پرچى سىرىيەو، بۇنە خۇشەكەى ھەموو مالىكەى پىركىد. ⁴ يەككى لە قوتايىيەكان، بە ناوى يەھوداى ئىسخرىۋى، ئەوۋى بەتەمابوو ناپاكى لە يەشوا بىكات، گوتى: ⁵ «بۇچى ئەم بۇنەتان بە سى سەد دىنار نەفرۇشت و بەسەر ھەزارەكاندا دابەشتان بىكرىدە؟» ⁶ ئەمەى نەگوت لەبەر ئەوۋى بەزەبى بە ھەزاراندا دەھاتەو، بەلكو لەبەر ئەوۋى دىزبوو، چونكە ئەمىندارى گەنجىنە بوو گەندەلى لەو شتەنە دەكرد كە دەيان خستە ناوى. ⁷ يەشوا ۋەلامى دابەو: «ۋازى لىپىن! ئەمەى بۇ پرۇژى ناشتەم پاراستىبو، ⁸ چونكە ھەزاران ھەموكات لەگەلتان؛ بەلام من ھەموكات لەلاتان نىم». ⁹ ژمارەبەكى زۆر لە يەھودىيەكان زانىيان يەشوا لە پىت ئەنبايە، ھاتن نەك تەنھا بۇ بىنىنى يەشوا، بەلكو ئىلغارار پىش كە لەتو مردووان ھەلىستاندەو. ¹⁰ سەرۋك كاھىنەكانىش پىريارىندا كە ئىلغارار پىش بىكوزن، ¹¹ چونكە ژمارەبەكى زۆر لە يەھودىيەكان ۋازيان لىت دەھىتانن و باوهرىيان بەيەشوا دەھىئا. ¹² بۇ پرۇژى دواتر، جەماۋەرىكى زۆر لە خەلك كە ھاتىبون بۇ جەن، زانىيان كە يەشوا دىت بۇ يۇرشەلايم. ¹³ لىقە دارى خورمايان برد و بەرەوپىرى چوون، ھاۋارىيان دەكرد: «ھوشىيەنا! پىرۇژە ئەوۋى بە ناوى پەرۋەردگار دىت! ئەوۋە پاشاكەى يەسرائىلە!» ¹⁴ يەشوا جاشكىكى بىنى سۋارى بوو، ۋەك نووسراۋو: ¹⁵ «مەترسە ئەى كچى سەھىۋن، ئەوۋە پاشايەك بۆلات دىت بە سۋارى جاشى ماكەرىك». ¹⁶ قوتايىيەكانى لەسەرتادا لەمانە تىنەگەبىشتن ئەوۋە ھاتەندى پىشپىيەكان بوو. بەلام پاش ئەوۋى يەشوا شىكۆمەند كرا بىريان كەوتەو كە ئەمانە لەسەر ئەو نووسراون، ئەوانىش ئەمەيان لەپىناۋى ئەودا كىردوۋو. ¹⁷ ھەموو ئەو خەلكەش كە لەگەلى بوون كاتىك ئىلغارارى لەناو گۆرەكەو بانگىرد و لەتو مردوواندا ھەلىستاندەو، شاھەتپان بۇى دەدا. ¹⁸ لەبەر ئەوۋە بوو خەلكەكە چوونە دەرەوۋە بۇ ئەوۋى پىشۋازى لىت بىكەن، چونكە بىستپان ئەو پەرچۋى كىردوۋو. ¹⁹ فەرىسىيەكانىش بە يەكترىيان گوت: «دەبىن ھىچمان لە دەست ناپەت؟ ئەوۋە ھەموو جىھان شۋىنى كەوتوۋە!» ²⁰ ھەندىك يۇنانى لەتو ئەوانە بوون كە ھاتىبونە يۇرشەلايم لە جەزىدا ۋاپەرستى بىكەن، ²¹ ئەوان ھاتەنە لى فېلىپپۇس، ئەوۋى خەلكى پىت سىدۇنى گەلىلى بوو، پىتان گوت: «گەرەم، دەمانەۋىت يەشوا بىنىن». ²² فېلىپپۇس ھات و بە ئاندېرى گوت، ئىنجا بەيەكەو چوون و بە يەشوا يان گوت. ²³ يەشوا پىتى فەرموون: «كاتى شىكۆمەندبوونى پرۇلەى مرۇف نىزىك بۆتەو. ²⁴ راستى راستىيان پىت دەلېم: دەنكە گەنم ئەگەر نەكەۋىتە ناۋ زەۋى و نەمرىت، بە تەنھا دەمىتتەو. بەلام كە مرد، ئەوسا بەرھەمى زۆر دەدات. ²⁵ ئەوۋى دەست بە ژانىيەو بىگىرت، دەيدۇرئىت. ئەوۋى لەم جىھاندا دەستى لىپەردات، ئەوا بۇ ھەتەتايە ژانى دەپارتىت. ²⁶ ئەوۋى بىپەۋىت خزمەتم بىكات با شۋىتم بىكەۋىت. ئىتر من لە ھەر شۋىتېك بىم خزمەتكارىشم لەۋىيە. ئەگەر يەككى خزمەتم بىكات باۋكەم رىزى لىت دەگىرت. ²⁷ دەرۋىم ئىستا خەمبارە، چى بىلم؟ باۋكە لەم كاتەى دىت رىزگارم بىكە؟ بەلام نەخىرا! بۇ ئەم كاتە ھاتووم. ²⁸ ئەى باۋك، ناۋت شىكۆمەند بىكە!» دەنگىك لە ئاسمانەو ۋەلامى دابەو: «شىكۆمەندم كىردوۋو و شىكۆمەندى دىكەمەو. ²⁹ ھەندىك لە ئامادەبووان گوتپان لىبوو گوتيان: «ھەرۋەترىشە بوو!» ھەندىكى دىكەيان گوتيان: «فېرىشتەبەك بوو قەسەى لەگەل كىرد». ³⁰ يەشوا فەرموۋى: «ئەو دەنگى ھات لەبەر من نەبوو بەلكو بۇ ئىۋە بوو. ³¹ ئىستا كاتى داۋەرى كىردى ئەم جىھانەيە! ئىستا سەرۋكى ئەم جىھانە دەرەكەرتتە دەرەوۋە! ³² كاتىك لە زەۋىيەو بەرز دەبمەو ئەوا ھەمووان بۇ لى خۆم رادەكىشم». ³³ ئەمەى گوت ئامازەى بەو مردنەكەى كىرد كە دەمرىت. ³⁴ ھەندىك لە ئامادەبووان دەيانگوت: «تەۋرات فېرى كىردىن كە مەسىح ھەتەتايە دەژى، كەۋاتە چۆن دەلېت كورى مرۇف دەبىت ھەلىۋاسرت؟ ئەم پرۇلەى مرۇفە كىيە؟» ³⁵ يەشوا پىتى فەرموون: «پرووناكىيەكە ماۋەبەكى كەمى لەگەلتان ماۋە. كەۋاتە بەردەوام بە لە رۇبىشتن تا پرووناكىيەكە بەسەرتدا دەرەۋىشتەو، نەۋەك تارىكىتان بەسەردايت، چونكە ئەوۋى لە تارىكىدا دەرۋات نازانېت بۇ كۆئ دەرۋات. ³⁶ مادام پرووناكىيەكە لەگەلتانە، باۋەر بە پرووناكىيەكە بىكەن. تا بىنە پرۇلەى پرووناكىيەكە». دۋاى ئەوۋى يەشوا ئەمەى فەرموۋ، خۆى ونگىرد. ³⁷ لەگەل ئەوۋى پەرچۋى زۆرى لەبەردەمىان كىرد، بەلام باۋەرىيان پىت نەھىئا، ³⁸ تاكو ۋەتى ئىشاي پىغەمبەر پىتە دى كە گوتى: «ئەى پەرۋەردگار كى باۋەرى بە ۋەكەمان كىرد؟ و دەستى پەرۋەردگار بۇ كى دەرەكەۋت؟» ³⁹ لەبەر ئەوۋە نەپانتۋانى باۋەر بېتىن، چونكە ئىشاي لە شۋىتېكى دىكە گوتى: ⁴⁰ «چاۋبانى كۆپر و دلىانى رەق كىردوۋو، بۇ ئەوۋى بە چاۋبان نەبىنن و بە دلىان تىنەگەن، نەۋەك بىگەرئەوۋە و منىش چاكىيان بىكەمەو». ⁴¹ ئىشاي ئەمانەى گوت، چونكە شىكۆمەندى پەرۋەردگارى بىنى و باسى كىرد. ⁴² ھەرچەندە ژمارەبەكى زۆر لە رابەرەكانىش باۋەرىيان بەيەشوا ھىئا، بى ئەوۋى باۋەرەكەيان رابىگەبىنن، لەترسى ئەوۋى لە كەنىشت دەرەكەرتن، ⁴³ چونكە ئەو شىكۆمەندىيەى لە مرۇفەكانەۋە دىت بە باشتر دەزانن لەو شىكۆمەندىيەى كە لە خوداۋە دىت. ⁴⁴ يەشوا بە دەنگى بەرز فەرموۋى: «ئەوۋى باۋەرەم پىت بېتىت، ئەوۋە باۋەر بە من ناھىتت، بەلكو بەۋى ناردوۋومى، ⁴⁵ ئەۋەش كەدەمىتت، ئەۋە دەبىتت كە ناردوۋومى ⁴⁶ من ۋەك پرووناكى ھاتوۋمەتە جىھان، بۇئەۋەى ھەر كەسك گوتى لە ۋەكەنم بىگىرت لە تارىكىدا نەمىتتەو. ⁴⁷ ئەگەر يەككى گوتى لە ۋەكەنم بوو كارى پىت نەكرد، من تاۋانبارى ئاكەم، چونكە نەھاتووم تاكو جىھان تاۋانبار بىكەم، بەلكو جىھان رىزگار بىكەم. ⁴⁸ ئەۋەى رەتم بىكانەۋە و ۋەكەنم ۋەرنەگىرت، يەككى ھەيە داۋەرى بىكات: ئەو قەسەبەى كە من كىردم لە پرۇژى داۋىدا داۋەرى دەكات: ⁴⁹ من لە خۇمەۋە قەسەم نەكردوۋو، بەلكو ئەو باۋكەى كە ناردوۋومى، بەچى راسپاردووم ⁵⁰ دەزانم راسپاردەى ئەو ژانى ھەتەتايە: ھەر بۇيە ھەرچى بىلم، بەو چۆرە دەلېم كە باۋكەم پىتى فەرمووم».

¹ پيش جهزنى په سخته، په شوا دهيزانى كاتى هاتووه نهم جيهانه به جپهئليټ و بۇ لاي باوك بگهړتتهوه جا نهوانه ى هى خوى بوون له جيهاندا خوښيدهويستن، هه تا نهويهرى خوښويستن: ² له كاتى ژهمى ئتوار، شهيتان خستيه دلى په هوداى ئيسخاريوتى كورى شيمون كه ناپاكى له په شوا بكات، ³ په شوا دهيزانى باوك هه موو شتيكى خستووته ژرر دهستى، هه روه ها له خوداوه هاتووه و بۇ خوداش ده گهړتتهوه، ⁴ له سهر خوانى شتوان، هه ستا و كه واكه داكه ند و ده سمالتيكى هه لگرت و له ناوقه دى به ست، ⁵ پاشان ناوى كرده ناو ته شتيك، و ده ستى به شويشتنى پي قوتابيه كاني كرد و بهو ده سماله ى كه به ناوقه ديهوه به ستبووى پييه كاني ده سريتهوه. ⁶ كاتيگ گه بشته سهر شيمون په ترؤ، شيمون پي گوت: «گه ورهم تۆ پي من ده شويت!» ⁷ په شوا وه لامي دايهوه: «تۆ له وه تيناگهيت كه ئيستا ده بكم، به لام دواتر تيده گهيت». ⁸ په ترؤ پي گوت: «نه خيهر هه رگيز پيم ناشويت!» په شوا وه لامي دايهوه: «نه گه ر پيت نه شويم، له گه ل من به شت نايټ!» ⁹ شيمون په ترؤ پي گوت: «گه ورهم، ته نها پيم نا، به لكو ده ست و سهر بشم هه روه ها!» ¹⁰ په شوا پي فهرموو: «نه وه ى خوى شويشتني هه مووى پاكه ته نها پيويستى به پي شويشتن هه يه، ئيوه ش پاكى به لام هه مووتان نا». ¹¹ په شوا نه وه ى فهرموو چونكه دهيزانى كى ناپاكى ليده كات، بويه فهرموو: «هه مووتان پاك نين». ¹² كه له شويشتنى پيتان ته واو بوو، كه واكه ى خستوه سهر شانى و دانستهوه، لي پريسني: «ايا له وه تيگه يشتن كه بوم كردن؟» ¹³ ئيوه به ماموستا و گه وره بانگم ده كهن، و راست ده كهن، چونكه من وام. ¹⁴ جا كه من گه وره و ماموستانم و پيم شويشتن، ئيوه ش له سهر تانه پي يه كترى بشون ¹⁵ من نمونه به كم پيدان تاكو نه وه ى بوم كردن ئيوه ش بيكن. ¹⁶ راستى راستيان پيده ليم: كويله له گه وره كه ى ريزداتر نيه، نيزدراوېش له وه ى نارديو به تى ريزداتر نيه. نه گه ر نه مانه تان زانى، ¹⁷ خوژگه ده خواز پي به ئيوه نه گه ر په پيره وتان كرد. ¹⁸ «باسى هه مووتان ناكم، نه وانه ده ناسم هه لميزاردوون. به لام تاوه كو نه وه ى له نووسراوه پيروزه كده هاتووه پيته دى كه ده لئ: نه وه ى نمكى كردم، ناپاكى له گه لم كرد!» ¹⁹ من نه وانه پي ده ليم پيش نه وه ى روويدات، تاكو كاتيگ روويدا، باوه ر بكن كه من نه وم. ²⁰ راستى راستيان پي ده ليم: نه وه ى پيشوازي له وه بكات كه ده بئيرم، نه وا پيشوازي له من ده كات، نه وه ى پيشوازي له من بكات، پيشوازي له وه ده كات كه نارديو مى». ²¹ كاتيگ په شوا نه مانه ى فهرموو، دهر وني غه مبار بوو رايگه ياند و فهرموو: «راستى راستيان پي ده ليم: به كيگ له ئيوه به گرتم ده دات!» ²² قوتابيه كاني به سهر سورمانه وه سهر ى يه كتريان ده كرد و نه باند زانى نه وه كنيه به گرتمى ده دا. ²³ نه و قوتابيه ى كه په شوا خوښيدهويست له گه لى پاليدابووه، ²⁴ شيمون په ترؤ نامازه ى بۇ كرد تاكو پرسيار له په شوا بكات كه مبه ستى له كيته. ²⁵ نه وېش شانى خسته سهر سنگى په شوا و پي گوت: «گه ورهم نه و كه سه كيته؟» ²⁶ په شوا وه لامي دايهوه: «نه و كه سه يه كه نه م پارووه نانه له قاپه كه هه لده كيتم و ده بده مئ». ئينجا پارووه كه ى له قاپه كه هه لكيشا و داى به په هوداى كورى شيمونى ئيسخاريوتى. ²⁷ هه ركه پارووه كه ى وه رگرت، شهيتان چووه ناوه وه. په شوا پي فهرموو: «خيتر ا بكه له وه به ته ماي بيكهيت!» ²⁸ هيچ كه سيك له وانه ى له سهر خوانه كه له گه لى دانېشتوون تينه گه يشتن بوجى نه مې گوت، ²⁹ هه نديكيان و ايانزاني پي ده لئ كه چيان پيويسته بۇ جه زن بيكرېت، يان هه ندي پارې بداته هه ژاران، چونكه نه ميندارى سندوق بوو. ³⁰ نه وېش كه پارووه كه ى خوارد، و چووه دهر وه شه وېو تاريك داهاتبوو. ³¹ كه په هودا چووه دهر وه، په شوا فهرموو: «ئيسا رولله ى مروؤ شكومه ندېو و خودا تييدا شكومه ند بوو. ³² جا نه گه ر خودا تييدا شكومه ند بوو، خودا رولله كه له خويدا شكومه ند ده كات، ده سته جي شكومه ندې ده كانه وه. ³³ رولله كانم، ماوه يه كى كورت له گه لئاندا ده يم، جا به دوامدا ده گه رېن، به لام وه ك چون به په هودا ديه كانم گوت ئيسا به ئيوه شى ده ليم: ئيوه ناتوانن پينه نه و شوته ى كه من بوى ده چم. ³⁴ من راسپاردېه كى نوپتان ده ده مئ: يه كترتان خوښبويت، وه ك من خوښم ويستن، ئيوه ش بهو جوړه يه كترتان خوښبويت. ³⁵ به م هه مووان ده زانن كه قوتابى منن: نه گه ر يه كترتان خوښه ويست». ³⁶ شيمون په ترؤ لي پرسى: «گه ورهم، بۇ كوئ ده چيت؟» په شوا وه لامي دايهوه: «نه و شوته ى بوى ده چم، ئيسا ناتوانيت شوتم بكه ويت، به لام دواتر دوام ده كه ويت». ³⁷ ديسان په ترؤ لي پرسى: «گه ورهم، بۇ چى ئيسا ناتوانم شوتم بكه وم؟ من ژيانم بۇ تۆ داده نيتم!» ³⁸ په شوا وه لامي دايهوه: «ژيان بۇ من داده نيتم؟ راستى راستيت پيده ليم: كه له شير ناخوئى، تا تۆ سى جار نكوليم لينه كه يت!»

¹ «با دلەراوكتان نه بئيت. ئيوه باوهرتان به خودايه، ههروهها باوهر به من بکه. ² له مالى باوكم ژورى زور ههيه، نهگەر ئاوا نهبووايه پيم دهگوتن. من دهچم تاكو شوپنتان بۆ ئاماده بکه. ³ پاش پرويشتم شوپنتان بۆ ئاماده دهکه، و دهگهريمهوه لاتان و دهتانبهه لای خۆم، تاكو ئيوهش لهو شوپنه بن که من لای دهيم. ⁴ ئيوه دهزانن من بۆ کوئ دهچم و پرڭاکهش دهزانن». ⁵ توما پي گوت: «گهوره، نازانين بۆ کوئ دهچيت، چۆن پرڭاکه بزانين؟» ⁶ يهشوا وهلامى دايهوه: «من ئهوم پرڭاکه و راستيهکه و ژبانکه. کهس نايهته لای باوک به من نه بئيت. ⁷ نهگەر ئيوه منتان ناسيپيت، ئهوا باوکمتان ناسيوه. له ئيستاهه ناسيوتانه و بينيوتانه». ⁸ فليپپوس پي گوت: «گهوره، باوکمان پيشان بده و بهسمانه!» ⁹ يهشوا وهلامى دايهوه: «له دواى ئهم ماوه دوورو درېزه لهگه لئانم تايستاهه تناسيوم ئه فليپپوس؟ ئهوهى منى بينيوه باوکى بينيوه، ئير چۆن ده لئيت: باوکمان پيشان بده؟ ¹⁰ ئايا باوهر ناکهى من له باوکدام، و باوکيش له مندايه؟ ئه و قسانه پيتانى ده لئيم له خۆمهوه نايليم، به لکو ئه و باوکى له مندايه، ئه و کارهکان دهکات. ¹¹ باوهرم پي بکه من له باوکدام و باوکيش له مندايه، نهگه رنا بههوى ئهم کارانهوه باوهرم پي بکه. ¹² راستى راستيتان پي ده لئيم: ئهوهى باوهر به من بهيئيت ئه و کارانه دهکات که من ديهکه، له مانهش مهزتر دهکات، چونکه دهچم بۆ لای باوک. ¹³ ههريههک به ناوى منهوه داوا بکه بۆتانی دهکه، تاكو باوک له پرۆله کهدا شکومه ند بئيت. ¹⁴ نهگەر شتيکتان به ناوى منهوه داوا کرد، ئهوه من ديهکه. ¹⁵ نهگەر ئيوه منتان خۆشدهوئت کار به راسپارده کانم بکه. ¹⁶ من داوا له باوک دهکه يارمه تيدهرى دیکه تان بدات تاهه تايه لهگه لئان بهيئيهوه، ¹⁷ گيانى راستيه، که جيهان ناتوانيت وهريگرئيت، چونکه نايبيئيت و نايئاسيت. به لام ئيوه دهيناسن، چونکه له نيوانتان ده بئيت و له ناوتان ده بئيت. ¹⁸ به ههتيوى به جيتان ناهيليم، به لکو دهگهريمهوه لاتان. ¹⁹ پاش ماوه بهکى کهم جيهان ناميبيئيت. به لام ئيوه ده ميبن. له بهر ئهوهى من زيندووم، ئيوهش زيندوو دهينهوه. ²⁰ له و پرۆزه دهزانن من له ناو باوکدام، ئيوه له ناو مندان، وه من له ناو ئيوه دام. ²¹ ئهوهى راسپارده کانى منى، له لايه و کاربان پي دهکات، ئهوا منى خۆشدهوئت. ئهوهى منى خۆشبوئت، باوکمى خۆشدهوئت، وه من خۆشدهوئت و خۆمى بۆ دهرده خهه». ²² ئينجا يههودايه کى دیکه، که يههوداى ئيسخاريوتى نه بوو، لتي پرسى: «گهوره، بۆچى ئهتهوئ خۆت بۆ ئيمه دهرخهيت به لام بۆ جيهان نا؟» ²³ يهشوا وهلامى دايهوه: «ئهوهى منى خۆشبوئت، کار به وته کانم دهکات، باوکم خۆشيدهوئت، و من و باوک دپينه لای و له لای ئه و نيشته جي ده بين. ²⁴ ئهوهش که منى خۆشناوئت کار به وته کانم ناکات. ئهم وتانهى گوپتان لتي ده بئيت هى من نيه، به لکو هى ئه و باوکيه که ناردوومى، ²⁵ من ئهم شتانهه پيگوتن که هيتشتا له لاتانم. ²⁶ به لام يارمه تيدهرهکه، گيانى پيرۆز، ئهوهى باوک به ناوى منهوه ده بئيرئيت، ئه و هه موو شتيکتان فیردهکات، و هه موو ئه و شتانهى پيم گو توون بيرتان ده هيتتهوه. ²⁷ تاشيتان بۆ به جیده هيلم. تاشتى خۆمتان ده ده مئ. ئهوهى جيهان ناتاندات من ده تان ده مئ. دلتان نه له رزئ، و مه ترسن. ²⁸ گوپتان لتيوو من پيم گوتن: دهرۆم له لاتان و پاشان دهگهريمهوه لاتان. نهگەر منتان خۆشبوئ، دلشاد ده بن که دهچمه لای باوک، چونکه باوک له من مهزتره. ²⁹ ئهوه تا ئيستاي پيش پروودانى پيم گوتن، تاكو کاتيک پروویدا باوهر بهيئن. ³⁰ له مه ولا زور قسه تان لهگه ل ناکه، چونکه سه روکى ئهم جيهانه وا ديت، هيج ده سه لاتىکى به سه ر مندا نيه. ³¹ به لام ئه و ديت تاكو جيهان بزانيئت باوکم خۆشدهوئت، و به و شيوه يه کار دهکه که باوک راسپاردووم. هه ستن! با لئره بيرۆن!

¹ من مٿوه ڀرسته ڦينه ڪم، باوڪيشم ڀرزه وانه ڪهيه. ² همر لڦيڪ له مندا بهر نه گريٽ لٿي ده ڪاتهوه؛ همر لڦيڪيش بهر بگريٽ پاڪي ده ڪاتهوه تاڪو بهرهمي زياتر بدات. ³ ٿيوه ٿيستا پاڪن بههوي ٿو قسهيهي پوتانم ڪرد. ⁴ له من بجهسپين و منيش له ٿيوه. چونڪه لق بهتتها ناتوانيت بهرهم بدات ٿه گهر به مٿوه ڪهوه نه چهسپيت، ٿيوهش ههروهه، تتهها ٿه گهر به منهوه بجهسپين. ⁵ من مٿوه ڪم و ٿيوهش لقه ڪانن. ٿوهي به منهوه بجهسپيت و منيش بههوه، ٿوا بهرهمي زور ده پيت. چونڪه بهيٽ من ناتوانن هيج شتيڪ بڪن. ⁶ ٿه گهر به ڪيڪ به منهوه نه چهسپيت وهڪ لق ڦرڀده درپته دهرهوه؛ وشڪ ده پيت و ڪوڏه ڪرپتهوه، ڦرڀده درپته ناو ناگر و دهسووتيت. ⁷ ٿه گهر به منهوه بجهسپين، و وته ڪانم له ناختان بجهسپيت، ههرچيهه ڪتان دهوٽ داواي بڪن پوتان ده پيت. ⁸ بهمه باوڪم شڪومه ند ده پيت؛ ٿه گهر ٿيوه بهرهمي زور بهيٽن و بهراستي بينه قوتابي من. ⁹ وهڪ باوڪ ڇوشيوستوم، منيش ڇوشيوستن، جا بجهسپين به ڇوشهويستيهه ڪمهوه. ¹⁰ ٿه گهر ڪارتان به ڀرسيارده ڪانم ڪردو، چهسپان به ڇوشهويستيهه ڪمهوه، ههروهڪ من ڪارم به ڀرسيارده ڪاني باوڪم ڪردوه و چهسپاوم به ڇوشهويستيهه ڪهيهوه؛ ¹¹ ٿه مانم پٽ گوتن تاڪو ڇوشي منتان ٿيڊا پيت، و ڇوشيتان ڀرو تهواو پيت. ¹² ڀرسيارده ڪم بڻ ٿيوه ٿه ميهه: يه ڪتريتان ڇوشيوٽ وهڪ من ڇوشم ويستن. ¹³ هيج ڪهس ڇوشهويستيهه له مهه مزنتري نيه؛ ڪه يه ڪيڪ ٿياني ڇوي بڻ دڙسته ڪاني دابيت. ¹⁴ ٿيوه ڇوشهويستيهه منن ٿه گهر ڪاربه ڀرسيارده ڪانم بڪن. ¹⁵ له مهه دوا به ڪڙيله ناوتان ناهم، چونڪه ڪڙيله نازانيت گهره ڪي چي ده ڪات. به لام ناوي ڇوشهويستيهه لٿيان چونڪه ههموه ٿه مانم پٽ گوتن ڪه له باوڪمهوه بيسٿووم. ¹⁶ ٿيوه منتان ههله ٿيارد، به لڪو من ٿيوه ههله ٿيارد دهسٿيشانم ڪردن تاڪو ڀرڙن بهرهم بهيٽن و بهرهمه ڪه تان بهر دهوام پيت، باوڪ ههموه ٿه مانه تان پڌه دات ڪه به ناوي من داواي ده ڪن. ¹⁷ به مانه ڀراتان دهسپيرم: تاڪو به ڪتريتان ڇوشيوٽ. ¹⁸ ٿه گهر جيهان ڀرقي لٿيان پيتتهوه، ٿوهه بزائن پيش ٿيوه ڀرقي له من بڻتهوه ¹⁹ ٿه گهر ٿيوه هي جيهان بوونايه، ٿوا جيهان ٿه وانهي ڇوشدهوٽ ڪه هي ڇوين، ٿيستا ٿيوه هي جيهان نين به لام من ٿيوه له جيهانوه ههله ٿياردوه، له بهر ٿوهه جيهان ڀرقي لٿيان ده پيتتهوه. ²⁰ بيران پيت ٿوهي پيم گوتن: ڪڙيله له گهره ڪي مهزنتريه. ٿه گهر خه لڪي جيهان من بجهوسپيتتهوه، ٿيوهش ده چهوسپيتتهوه؛ ٿه گهر ڪار به وته ڪانم بڪن، ٿوهه ڪار به وته ڪاني ٿيوهش ده ڪن. ²¹ به لام ههموه ٿه مانه تان پٽ ده ڪن له بهر ناوي من، چونڪه ٿوهه ناناسن ڪه نارڊووم. ²² ٿه گهر نه هاتام و قسهه بڻ نه ڪرديان، گوناهايان نه ده بوو؛ به لام ٿيستا بيانويان نيه بڻ گوناهاه ڪه يان. ²³ ٿوهي ڀرقي له من پيت، ڀرقي له باوڪمه. ²⁴ ٿه گهر من ٿوهه ڪارانهه له ٿيوانياندا نه ڪردياهه ڪه ڪهسيتر نه يڪردوه، گوناهايان نه ده بوو. ههرچهنده ٿه ڪارانهه يان بيني. به لام ڀرقيان له من و باوڪم بوو، ²⁵ ٿه مهه ڀروويڊا تاڪو ٿه مهه وته يه پيتته دي ڪه له ته ورانه ڪه ياندا نووسراوه: به پٽ هڙ ڀرقيان لٿم بووهوه؛ ²⁶ ڪاٿيڪ ڀارمه تيدهره ڪه دپت، ٿوهي من له لايمن باوڪمهوه پوتان ده پيرم، گياني ڀراستي ڪه له باوڪمهوه ههله ڦوللاهوه، شاپه تيم بڻ ده دات، ²⁷ ٿيوهش شاپه تيم بڻ ده دهن، چونڪه له سههه تاهوه له گهلهم بوون.

¹ئەمانەم پىت گوتىن تاكو نەشلەژىن. ²لە كەنىشتەكان دەردەكرىن، بەلكو كاتىك دېت ئەوھى دەتانكوژىت وادەزانىت خزمەتى خوداى كىردوھ. ³ئەمانەتان بەسەردېن چۈنكە نە باوكيان ناسىوھ، نە من. ⁴بەلام ئەمانەم پىت گوتىن تاكو كاتىك ھات ئەمانە پرووباندا بىرتان بىكەوتتەوھە كە من پىم گتوون. لە سەرەتادا ئەمانەم پىت نەگوتىن چۈنكە لەگەلتان بووم. ⁵ئىستا دەچمە لای ئەوھى ناردوومى، و كەستان لىم ناپرسىت: بۇ كوئ دەچىت؟ ⁶كەچى ئەمەم پىت گوتىن دلتەنگ بوون. ⁷بەلام راستىتان پىت دەلىم: باشتە بۇتان كە پرۆم، چۈنكە ئەگەر نەپرۆم، يارمەتیدەرەكەتان بۇ ناپەت. بەلام ئەگەر پرۆم بۇتانى دەنېرم. ⁸كاتىك ئەو دېت، جىھان سەرکوئە دەكات لەسەر گوناھە لەسەر راستودروستى و داوهرىكرىن: ⁹لەسەر گوناھە، چۈنكە باوهرىم پىت ناھىتن، ¹⁰لەسەر راستودروستى، چۈنكە دەچمە لای باوك و ئىتر نامىين: ¹¹لەسەر داوهرىيش، چۈنكە گەورەى ئەم جىھانە پىرىارى لەسەر دراوھ و داوهرىكراوھ. ¹²ھىشتا شتى زۆرم ھەبە پىتتانی بلیم، بەلام ئىستا ناتوان بەرگەى بگرن. ¹³بەلام كاتىك ئەو دېت، كە گىانى راستىتە، ئەو بۇ تەواوى راستىتەكە پىنماپىتان دەكات، چۈنكە لە خۆبەوھە ھىچ نالیت، بەلكو ئەوھى گوتى لىت دەپىت دەپىت و ۋە پىتان رادەگەپەنىت كە چى پروودەدات. ¹⁴ئەو شكۆمەندم دەكات چۈنكە ھەموو ئەوانەتان پىت دەلىت كە لە منوھە دەردەچىت. ¹⁵ھەموو ئەوھى ھى باوكە، ھى منە. لەبەر ئەوھى گوتم ئەوھى پىتتانی دەلىت لە من دەردەچىت. ¹⁶دواى كەمىك نامىين، لە دواى كەمىكىتر دەمىينەوھ! ¹⁷ھەندىك لە قوتابىيەكانى بە يەكتىران گوت: «ئەمە چىيە كە پىمان دەفەرمووت: دواى كەمىك نامىين، لە دواى ماوھەكى كەم دەمىين، چۈنكە دەچمە لای باوك؟» ¹⁸گوتيان: مەبەستى لە ماوھەكى كەم چىە؟ تىنەگەبىشتىن چى دەلىت! ¹⁹يەشوا زانى كە ئارەزو دەكەن پىرىارى لىت بگەن، بۇبە پىت فەرموون: «ئایا لەبەر ئەمە پىرىارى لە يەكتىرى دەكەن كە گوتم: دواى كەمىك ئىتر نامىين، دواى كەمىكى تر دەمىين. ²⁰راستى راستىتان پىت دەلىم: ئىوھ دەگرىپن و شىوھن دەكەن، بەلام جىھان دلشاد دەپىت. ئىوھ دلتەنگ دەبن، بەلام دلتەنگىكەتان دەپىتە شادى. ²¹كاتىك ژن مندالى دەپىت خەم دايدەگرىت. چۈنكە كاتى ھاتووه. بەلام كە مندالەكەى بوو، لە خۆشى ئەوھى مروتىك لە جىھان لەداپك بوو، ژانەكەى لەبىر دەكات. ²²ۋەك ئىستا ئىوھ، دلتەنگن: بەلام كاتىك دەگرەتمەوھ دىدارتان دلخۆش دەبن، كەسبىش ئەو خۆشپىيەتان لىت ناسىتن. ²³ۋە لەو رۆژەدا ھىچ پىرىارىك لىت ناكەن. راستى راستىتان پىدەلىم: باوك ھەموو ئەو شتەنەتان پىدەدات كە بەناوى من داواى دەكەن. ²⁴ھەتا ئىستا بە ناوى من ھىچتان داوا نەكردووه. داوا بگەن ۋەرىدەگرن، تاكو خۆشپىيەكەتان تەواپىت. ²⁵ئەموونەم بۇ ھىتەنەوھ لەقسەكانم، بەلام كاتىك دېت ئىتر بە نموونە بۇتان نادوتم، بەلكو بە ئاشكرا باسى باوكتان بۇ دەكەم. ²⁶لەو رۆژەدا بە ناوى من داوا لە باوك دەكەن. ئىتر پىتان نالیم لەلاى باوك بۇتان داوا دەكەم، ²⁷چۈنكە باوك خۆى ئىوھى خۆشەووت، لەبەر ئەوھى مىتان خۆشپىستووه، و باوهرتان كىر كە لە لای خوداۋە دەرچوم. ²⁸لە لای باوكەوھە دەرچوم بۇ جىھان. ئىستاش جىھان بەچىدەھىلم و دەگرەتمەوھ لای باوك. ²⁹قوتابىيەكانى گوتيان: «ۋا ئىستا بە پروونى و بەئى نموونە قسەمان لەگەل دەكەيت. ³⁰ئىستا دەرزانىين كە تۆ ھەموو شتىك دەرزانىت. و پىوىست ناكات كەس پىرىارىت لىت بكات. بەمەش باوهر دەكەبن كە لە خوداۋە ھاتووت. ³¹يەشوا ۋەلامى دانەوھ: «ئایا ئىستا باوهر دەكەن؟» ³²كاتىك دېت و ئىستا ھاتووه، كە پەرتەۋازە دەبن، ھەرىكە بۇ مالى خۆى و بە تەنھا بەچىم دەھىلن. بەلام من بە تەنھا نىم، چۈنكە باوك لەگەلمە. ³³ئەمانەم ھەموو پىت گوتىن تاكو لە مىندا ئاشتىتان ھەپىت. ئىوھ لە جىھاندا توشى تەنگانە دەبن. بەلام ۋەرتان بەرز پىت، من بەسەر جىھاندا سەرکەوتم!»

¹كائىك يەشوا لەقسەكانى تەواو بوو، چاوى بەرەو ئاسمان ھەلپىرى، و فەرمووى: «باوكە، كاتەكە ھاتووە! پرۆلەكەت شكۆمەند بکە، تاكو پرۆلەكەت شكۆمەندت بکات. ²ھەروەك دەسەلاتت پىداوە بەسەر ھەموو مرۆفدا، تاكو ژيانى ھەتاھەتايى بە ھەموو ئەوانە بىەخشىت كە پىتداوە. ³ژيانى ھەتاھەتايى ئەوہە تۆ بناسن، تۆ خودای راستەقىنەى، و يەشواى مەسىح ئەوہى كە ناردووتە. ⁴من لەسەر زەوى شكۆمەندم كىردىت بە تەواوكردنى ئەو كارەى پىتسپاردبووم. ⁵ئىستا لە ئامادەى خۆتدا شكۆمەندم بکە، ئەى باوك، بەو شكۆمەندىەى كە پىش بوونى جىهان لەلاى تۆ ھەمبوو. ⁶ناوى تۆم بۆ ئەو كەسانە ئاشكراكرد لە جىھاندا بە منت دان. ئەوان ھى تۆ بوون. بە منت دان و كاریان بە وتەكانت كىرد، ⁷ئىستا دەزانن ھەرچىبەك پىم داوہ لە تۆوہە، ⁸ئەو راسپاردانەم پىدان كە راتسپاردبووم، ئەوانىش وەربانگرت، و بە راستى زانىيان لە تۆوہ دەرجوم، باوہريان كىرد كە تۆ منت ناردووتە. ⁹لە پىناوى ئەوان نزا دەكەم. بۆ جىهان نزا ناكەم، بەلكو بۆ ئەوانەى بە منت داو، چونكە ھى تۆن. ¹⁰ھەرچىبەك ھى منە، ھى تۆہە، ھەرچىبەك كە ھى تۆہە؛ ھى منە، من لە ئەواندا شكۆمەند بووم. ¹¹ئەمان لە جىهان دەمىننەوہ، بەلام من تىيدا نامىننەوہ، چونكە من دەگەرئەمەوہ لاى تۆ. ئەى باوكى پىرۆز، بە ناوى خۆت بىانپارزە ئەوانەى بە منت داوہ، تاكو بىنە يەك وەك ئىمە يەكین. ¹²كائىك لەگەلپان بووم، بەناوى تۆ دەمپاراستن. ئەوانەى بە منت دابوو، كەسيان لەناو نەچوون تەنھا پرۆلەى لەناوچوو نەبىت بۆ ئەوہى نووسراوى پەرتوكەكە بىتەدى. ¹³ئىستاش دەگەرئەمەوہ لاى تۆ، باسى ئەمانە دەكەم من تاكو ئىستاش لەجىھاندا، تاكو شادىم پىرو تەواو بىت لە ئەواندا. ¹⁴وشەى تۆم بە ئەوان دا، جىهان پرى لىيان بۆوہ چونكە ھى جىهان نىن. ¹⁵داوا ناكەم لە جىھاندا بىانەبەتەوہ، بەلكو لە خراپەكار بىانپارزە. ¹⁶ئەوان ھى جىهان نىن، وەك من ھى جىهان نىم. ¹⁷لە راستىدا پىرۆزىان بکە؛ چونكە وشەى تۆ راستىبەكەى. ¹⁸وەك چۆن تۆ منت نارد بۆ جىهان، منىش ئەوانم نارد بۆ جىهان. ¹⁹لەبەر ئەوان خۆم پىرۆز دەكەم، تاكو ئەوانىش لە راستىبەكەدا پىرۆز بىن. ²⁰تەنھا بۆ ئەمان نزا ناكەم، بەلكو بۆ ئەوانەش كە باوہرم پىدەھىنن بەھۆى قسەى ئەمانەوہ، ²¹تاوہكو ھەمويان يەكین؛ ئەى باوكە، وەك چۆن تۆ لە مندايت و منىش لە تۆدام، بۆ ئەوہى ئەوانىش لە ئىمەدا يەكین، تا جىهان باوہر بکات كە تۆ منت ناردووتە. ²²من ئەو شكۆمەندىبەم پىبەخشىون كە تۆ پىت بەخشىووم، تاكو ئەوانىش يەك بىن وەك ئىمە يەكین. ²³من لە ئەواندا، تۆش لە منداى، تا ئەوان بىن بە يەك، تاكو جىهان بزانت كە تۆ منت ناردووتە و خۆشت وىستوون وەك چۆن خۆشت وىستووم. ²⁴ئەى باوكە، دەمەوتت ئەوانەى پىت بەخشىووم لەگەلپ بىن لەو شوپنەى كە من لىئى دەبم، و شكۆمەندى من بىين كە تۆ پىت بەخشىووم، چونكە تۆ پىش دروستبوونى جىهان خۆشتووستووم. ²⁵باوكى راستودروست، جىهان تۆى نەناسىوہ، بەلام من تۆم ناسىوہ، ئەمانەش زانىان كە تۆ منت ناردووتە، ²⁶ناوى تۆم پىت ناساندن، وە پىيان دەناسىنم، تاوہكو ئەو خۆشەووستىبەيان تىدايت كە منت پىت خۆش وىست، تا منىش لە ئەواندا بىم».

¹له‌دوای ئه‌وه‌ی یه‌شوا نزاكه‌ی ته‌واو كرد، له‌گه‌ڵ قوتابیه‌كانی به‌رێكه‌وت بۆ ئه‌وبه‌ری دۆلی كه‌درۆن له‌وئ باخچه‌یه‌كی لێبوو، خۆی و قوتابیه‌كانی چوونه‌ ناوی. ²یه‌هودای ناپاكیش شوپنه‌كه‌ی ده‌زانی چونكه‌ یه‌شوا زۆر جار له‌گه‌ڵ قوتابیه‌كانی له‌وئ كۆده‌بووه. ³ئێتر یه‌هودا چوووه‌ ئه‌وئ و كۆمه‌لیك سهر باز و پاسه‌وانی په‌رستگای له‌گه‌ڵ خۆی هێنا، كه‌ سه‌رۆك كاهینه‌كان و فه‌ریسییه‌كان ئارده‌بووان، مه‌شخه‌ل و چرا و چه‌كیان هه‌لگرته‌بوو. ⁴یه‌شوا هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی ده‌زانی كه‌ به‌سه‌ریدا دێت، بۆیه‌ هاته‌ لای ئه‌وان و گوتی: «كێتان ده‌وێت؟» ⁵وه‌لامیان دا به‌وه: «یه‌شوا ناسیره‌یی». پێی گوتن: «من ئه‌وم». یه‌هودای ناپاكیش له‌گه‌ڵیان وه‌ستابوو. ⁶وه‌ كاتێك پێی گوتن: «من ئه‌وم»، گه‌رانه‌ داوه‌ و كه‌وته‌ سه‌ر زه‌وی! ⁷یه‌شوا دیسان لێیان پرسی: «كێتان ده‌وێت؟» وه‌لامیان دا به‌وه: «یه‌شوا ناسیره‌یی». ⁸فه‌رمووی: «پێم گوتن: من ئه‌وم، ئه‌گه‌ر ئێوه‌ منتان ده‌وێت، با ئه‌مانه‌ پێژن». ⁹بهمه‌ش ئه‌و قسه‌یه‌ی هاته‌دی كه‌ گوتبوی: «ئه‌وانه‌ی پێت دا بووم كه‌سیان له‌ناو نه‌چوون!» ¹⁰شیمون په‌ترۆ شمشێرێکی پێبوو هه‌لیكێشا وه‌شاندی و گوتی: «یه‌شوا كه‌ی ده‌وێت؟» ¹¹یه‌شوا به‌ په‌ترۆی گوت: «شمشێره‌كه‌ بخه‌ره‌ ناو كێلانه‌كه‌ی! ئایا نه‌و سه‌رۆك كاهینه‌كه‌ی پیری. خزمه‌تكاره‌كه‌ش ناوی مه‌لخۆت بوو. ¹²ئێتر تێپه‌ سه‌ر بازه‌كه‌ و فه‌رمانده‌كه‌یان و پاسه‌وانانی په‌رستگا یه‌شوايان گرت و به‌ستینه‌وه‌. ¹³یه‌كه‌م جار بر دیا نه‌نایا، كه‌ خه‌زوواری كه‌یافا بوو سه‌رۆکی كاهینان بوو له‌و ساڵه‌. ¹⁴كه‌یافاش ئه‌و پیاوه‌ بوو راوێژری بۆ رابه‌رانی یه‌هودیه‌كان كردبوو كه‌ باشتیه‌ پیاوێك له‌ جیاتی هه‌موو گه‌ل به‌ریت. ¹⁵شیمون په‌ترۆ له‌گه‌ڵ قوتابیه‌كه‌ی دیکه‌ به‌شوپن یه‌شوا كه‌وتن. ئه‌و قوتابیه‌ ناسراو بوو له‌ لایه‌ن سه‌رۆکی كاهینان، له‌گه‌ڵ یه‌شوا چوو بۆ كۆشکی سه‌رۆکی كاهینان. ¹⁶به‌لام په‌ترۆ له‌ ده‌ره‌وه‌ له‌ به‌رده‌رگا كه‌ راوه‌ستابوو. قوتابیه‌كه‌ی دیکه‌ كه‌ سه‌رۆکی كاهینان ده‌بناسی. هاته‌ ده‌ره‌وه‌ و قسه‌ی له‌گه‌ڵ ده‌رگاوانه‌كه‌دا كرد و په‌ترۆی هێنایه‌ ژووره‌وه‌. ¹⁷ده‌رگاوانه‌كه‌ له‌ په‌ترۆی پرسی: «ئایا تۆ به‌كێك نیت له‌ قوتابیه‌كانی ئه‌م كابراه‌یه‌؟» وه‌لامی دا به‌وه: «نه‌خێر، له‌ وان نیم!» ¹⁸كه‌ش و هه‌وا سارد بوو، خزمه‌تكار و پاسه‌وانه‌كان ئاگریان كردبووه‌وه‌ و راوه‌ستابوون خۆیان گه‌رم ده‌كرده‌وه‌، په‌ترۆ له‌گه‌ڵیان وه‌ستابوو خۆی گه‌رم ده‌كرده‌وه‌. ¹⁹سه‌رۆکی كاهینان په‌رسیاری له‌ یه‌شوا كرد ده‌رباره‌ی قوتابیه‌كانی، و فێر كردنه‌كه‌ی. ²⁰یه‌شوا وه‌لامی دا به‌وه: «به‌ ئاشكرا قسه‌م بۆ جیهان كرد، به‌رده‌وام له‌ كه‌نیشته‌ و په‌رستگادا خه‌لكم فێر ده‌كرد، كه‌ هه‌موو یه‌هودیه‌كان لێی كۆده‌بنه‌وه‌، هه‌یج شتێكم به‌ نه‌هێنی نه‌گوتوه‌. ²¹بۆ په‌رسیار له‌ من ده‌كه‌یت؟ له‌وانه‌ پێرسه‌ كه‌ گوتیان لێم بووه‌ چیم پێیان گوتوه‌وه‌، ئه‌مانه‌ ده‌زانن چیم گوتوه‌وه‌!» ²²كاتێك یه‌شوا ئه‌مه‌ی گوت یه‌كێك له‌ پاسه‌وانه‌كان زله‌یه‌كی لێدا و پێی گوت: «ئاوا وه‌لامی سه‌رۆکی كاهینان ده‌ده‌ینه‌وه‌؟» ²³یه‌شوا وه‌لامی دا به‌وه: «ئه‌گه‌ر قسه‌ی خراپم كردوه‌، شایه‌تی له‌سه‌ر خراپه‌كه‌ بده‌، ئه‌گه‌ر باشیشه‌، بۆچی لێم ده‌ده‌یت؟» ²⁴پاشان ئه‌نایا یه‌شوا به‌ ده‌ستی به‌ستراوه‌وه‌ ئارده‌ بۆلای كه‌یافای سه‌رۆکی كاهینان. ²⁵په‌ترۆ له‌وئ راوه‌ستابوو و خۆی گه‌رم ده‌كرده‌وه‌، لێیان پرسی: «ئایا تۆ له‌ قوتابیه‌كانی ئه‌و نیت؟» نكوڵی كرد و گوتی: «نه‌خێر» ²⁶یه‌كێك له‌ كۆپله‌كانی سه‌رۆکی كاهینه‌كان خزمی ئه‌وه‌كه‌سه‌ بوو كه‌ په‌ترۆ گوتی: «ئایا تۆ له‌ باخچه‌كه‌دا تۆم له‌گه‌ڵ ئه‌و نه‌بینی؟» ²⁷دیسان په‌ترۆ جارێكتر نكوڵی كرد. له‌و ساته‌ كه‌ له‌شێر خوتندی. ²⁸به‌یانی زوو یه‌شوا یان له‌ مالی كه‌یافاوه‌ بۆ كۆشکی فه‌رمانیه‌وه‌ی پرۆمه‌كان برد، ئه‌وان نه‌چوونه‌ ناو كۆشك، نه‌وه‌ك گلاو بین و نه‌توانن له‌ به‌رخه‌ په‌سخه‌ بخۆن. ²⁹پیلاتۆس هاته‌ ده‌ره‌وه‌ و په‌رسیاری لێیان كرد: «ئه‌م پیاوه‌ به‌چی تاوانبار ده‌كهن؟» ³⁰وه‌لامیان دا به‌وه: «ئه‌گه‌ر تاوانبار نه‌بوايه‌، نه‌مانده‌دا به‌ ده‌ستته‌وه‌!» ³¹پیلاتۆس پێی گوتن: «بیه‌ن، به‌گوێره‌ی ته‌وراتی خۆتان دادگایی بكهن». وه‌لامیان دا به‌وه: «مافی ئه‌وه‌مان نیه‌ كه‌س بكوژین!» ³²وه‌ ئه‌مه‌ پرویدا تاكو ئه‌و قسه‌یه‌ی یه‌شوا بێته‌ دی كه‌ له‌سه‌ر شێوازی مردنه‌كه‌ی گوتبوی. ³³پیلاتۆس چوووه‌ ناو كۆشكه‌كه‌ی، یه‌شوا بانگ كرد و لێی پرسی: «تۆ پاشای یه‌هودیه‌یه‌كانی؟» ³⁴یه‌شوا وه‌لامی دا به‌وه: «تۆ له‌ خۆته‌وه‌ ئه‌مه‌ ده‌لێی، یاخود كه‌سانی دیکه‌ له‌باره‌ی من قسه‌یان بۆ كردووی؟» ³⁵پیلاتۆس ووتی: «ئایا من یه‌هودیم؟ گه‌له‌كه‌ت و سه‌رۆك كاهینه‌كان تۆیان راده‌ستی من كردوه‌. چیت كردوه‌؟» ³⁶یه‌شوا وه‌لامی دا به‌وه: «شانیشینی من له‌م جیهانه‌ نیه‌، ئه‌گه‌ر شانیشینی من له‌م جیهانه‌ بووايه‌، ئه‌وسا خزمه‌تكاره‌كانم ده‌جه‌نگان تاكو راده‌ستی رابه‌رانی یه‌هود نه‌كریم. به‌لام ئێستا شانیشینه‌كه‌م لێره‌ نیه‌». ³⁷پیلاتۆس لێی پرسی: «كه‌واته‌ تۆ پاشای؟» وه‌لامی دا به‌وه: «تۆ وت من پاشام، بۆ ئه‌مه‌ له‌دايك بووم و بۆ ئه‌مه‌ هاتوومه‌ ته‌ جیهان: تاكو شایه‌تی بۆ راستیه‌كه‌ بده‌م. هه‌ركه‌سێك له‌ راستیه‌وه‌ بێت گوێ له‌ ده‌نگم ده‌گرێت». ³⁸پیلاتۆس پێی گوت: «راستیه‌كه‌ چییه‌!» پاشان چوووه‌ ده‌ره‌وه‌ بۆ لای یه‌هودیه‌كان و پێی گوتن: «هه‌یج تاوانی تێدا نابینم! ³⁹لای ئێوه‌ نه‌ریتێك باوه‌ كه‌ له‌ جه‌ژنی په‌سخه‌دا یه‌كێكتان بۆ ئازاد بكه‌م. بۆیه‌ ده‌تانه‌وێت پاشای یه‌هودتان بۆ ئازاد بكه‌م؟» ⁴⁰تێكرا هاواریان كرد: «ئه‌مه‌ ئازاد مه‌كه‌، به‌لكو بارابا». بارابا كه‌سێكی دزبوو!

¹ ئېتىر پىلاتۇس فەرمانىدا يەشوا بىيەن و بەقامچى لېيى بىيەن. ² سەربازەكان لە درك تاجىكيان چنى و خستىيانە سەر سەرى، و كەواپەكى ئەرەخەوانيان لەبەر كەرد. ³ لېيى دەچوونە پېشەو دەيانگوت: «سلاو، ئەي پاشاى يەهودا!» ئېنجا زەليان لېدا. ⁴ پىلاتۇس جارېكىتر ھاتە دەرەو و بۆلەي خەلکەكە و پېي گوتن: «دەپھتەمە دەرەو و بۆلاتان تاكو بزەنن ھېچ تاوانى تېدا نابېنم!» ⁵ يەشوا ھاتە دەرەو بە تاجىكى دېركاويەو و كەواپەكى ئەرەخەوانى لەبەر كرابوو. پىلاتۇس پېي گوتن: «ھا ئەو ھا پياوھەكە!» ⁶ كاتېك سەرۆكى كاھىنەكان و پاسەوانان بېنيان، ھاواريان كەرد: «لە خاچى بە! لە خاچى بە!» پىلاتۇس پېي گوتن: «ئېو بېيەن و لە خاچى بەن، چونكە مەن تاوانى تېدا نابېنم!» ⁷ يەهودىيەكان وەلاميان داپەو: «تەوراتمان ھەيە، بەگوتەرى تەورات دەپتە بمرېت، لەبەر ئەو ھى خۆي كەردە بە پۆلەي خودا». ⁸ كاتېك پىلاتۇس گوتى لەم قەسەيە بوو ترسەكەي زىاد بوو. گەرپاەو ناو كۆشكەكە و بە يەشواي گوت: «خەلکى كوئى؟» بەلام بەشوا ھېچ وەلامىكى نەداپەو. ¹⁰ پىلاتۇس پېي گوت: «قەسەم بۆ ناكەيت؟ ئايا نازانېت دەسەلاتم ھەيە كە نازادەت بكەم، و لە خاچىشت بەدەم؟» ¹¹ يەشوا وەلامى داپەو: «ھېچ دەسەلاتىك بەسەر مندە نە، گەر لە سەرەو پېت نەداپەيت. چونكە ئەو ھى مەنى ڤرادەستى تۆ كەردو و گوناھەكەي گەرەتە. ¹² لەبەر ئەمە پىلاتۇس ھەولە دەدا نازادەي بكات، بەلام يەهودىيەكان ھاواريان دەكەرد: «ئەگەر ئەمە نازادەت بكەيت، خۆشەويستى قەيسەر نېت. ھەركەسېك خۆي بكاتە پاشا، ئەوا دژاپەتى قەيسەر دەكات». ¹³ كاتېك پىلاتۇس گوتى لەم قەسەنە بوو، يەشواي ھەنایە دەرەو، وە لەسەر كورسى دادوهرى دانېشت، لە شوئېك پېي دەگوتى: «بەردېژ كراو»، كە بە عېبرى پېي دەلېن: «گەباسا». ¹⁴ نەزىكەي كانترېر شەش بوو، لە پۆزى ئامادەكارى بۆ جەژنى پەسخە. پىلاتۇس بە يەهودىيەكانى گوت: «ئەو ھا پاشاكەتان!» ¹⁵ بۆيە ھاواريان كەرد: «بېيە! بېيە! لە خاچى بە!» پىلاتۇس لېيى پرسېن: «ئايا پاشاكەتان لە خاچ بەدەم؟» سەرۆك كاھىنەكان وەلاميان داپەو: «ئېمە جگە لە قەيسەر ھېچ پاشاپەكمان نە». ¹⁶ ئېنجا پىلاتۇس ڤرادەستى كەردن بۆ لە خاچدان. ¹⁷ يەشوا ھاتە دەرەو خاچەكەي خۆي ھەلگرت و بەرەو ئەو شوئەي كە پېي دەگوترا كاسەسەر، بە عېبرى: «گۆلگۇسا»، ¹⁸ لەوئى لەگەل دوو كەسى دېكە لە خاچاندا، ھەربەكە لە لاپەكېيەو، يەشواش لە ناوهراسەتيان. ¹⁹ پىلاتۇس تەختەبەكەي لەسەر خاچەكە ھەلواسى كە لەسەرى نووسرابوو: «يەشواي ناسېرېي پاشاكەي يەهودا». ²⁰ يەهودىيەكەي زۆر نووسرابو ھەيان خۆتەدەو، كە بە عېبرى و لاتېنى و يۆنانى نووسرابوو، چونكە ئەو شوئەي يەشوا تېدا لە خاچدراوو لە شارەكە نەزىك بوو. ²¹ سەرۆك كاھىنەكانى يەهود بە پىلاتۇسيان گوت: «مەنووسە: پاشاكەي يەهودا، بەلكو بنووسە: خۆي گوتى مەن پاشاكەي يەهودا». ²² پىلاتۇس وەلامى داپەو: «ئەو ھى نووسىومە، نووسىومە!» ²³ كاتېك سەربازەكان يەشوايان لە خاچدا، جەلەكانيان برد و كەرديان بە چوار بەشەو، ھەر سەربازېك بەشېكى بەركەوت. كراسەكەيان برد، كراسەكە نەدوورا بوو، ھەموى بە يەك پارچە چنرابوو. ²⁴ ئېنجا سەربازەكان بە يەكترېان گوت: «پېويست ناكات بېدېرېنېن، با تېروپېشكى لەسەر بكەن بزەنن بۆ كە دەپت!» ئەمەش ڤروویدا تاكو ئەو ھى لەپەرتوكە ھاتو ڤېتەدى: «جلوبەرگەكەي مەيان لەتو ڤوڤان بەشكرد، و تېروپېشكان لەسەر كراسەكەم كەرد». ئەو بوو كە سەربازەكان كەرديان. ²⁵ لەوئى، لەلای خاچەكەي يەشوا، مېربامى داېكى ڤراووستابوو، مېربامى ڤوورى كە ژنى كلۆياس بوو، و مېربامى مەگدەلېن. ²⁶ كاتېك بەشوا داېكى بېنى، لە نەزىك ئەو قوتابېيەي كە ئەم خۆشەيدەويست، بە داېكى فەرموو: «ژنەكە، ئەو كورى تۆبە!» ²⁷ پاشان بە قوتابېيەكەي فەرموو: «ئەو داېكتە». ئېتر لەو كاتەو قوتابېيەكەي بېرېيەو مالى خۆي. ²⁸ دواي ئەمە يەشوا بېنى كە ھەموو شېك تەواو بوو، و فەرموو: «تېنوومە»، تا ئەو ھى لە پەرتوكەكەدا ھاتو ڤېتەدى. ²⁹ لەوئى قاپېكى پېر لە سەركە ھەبوو، ئېسەفەنجېكان لە سەركەكەدا ھەلگېشا، و خستىيانە سەر قامېشېك و بەرزيان كەردە بۆ دەمى. ³⁰ كاتېك يەشوا تامى سەركەكەي كەرد، فەرموو: «تەواو بوو!» پاشان سەرى دانەواند و گيانى بەدەستەو. ³¹ وە كاتېك ئەو پۆزە ئامادەكارى دەكرا، يەهودىيەكان داوايان لە پىلاتۇس كەرد كە قاجى ئەو كەسانە بېشكېتېت كە لە خاچ دراو، بۆ ئەو ھى تەرمەكانيان لەشەبات لەسەر خاچ نەمېتېت، ئەو شەباتە پۆزېكى مەزن بوو. ³² بۆيە سەربازەكان ھاتن و قاجى ھەردو پياوھەكان شكاند كە لەگەل يەشوا لە خاچ درابوون. ³³ سەبارەت بە يەشوا، كاتېك ھاتە لای، بېنيان مردوو، بۆيە قاچەكانيان نەشكاند. ³⁴ بەلكو يەكېك لە سەربازەكان ڤمېكى لەكەلەكەي دا، و يەكسەر خۆن و ئاو دەرچوو. ³⁵ ئەو ھى ئەم شتەنى بېنى شاپەتى دەدات و شاپەتېيەكەي ڤراستە. ئەو بە تەواوى دەزانېت كە ڤراستى دەلېت، بۆ ئەو ھى ئېو ھەش باوهرېنېن. ³⁶ ئەمەش ڤروویدا تاكو ئەو ھى لە پەرتوكەكەدا ھاتو ڤېتەدى: «ھېچ ئېسكېكى ئەو نەشكېت!» ³⁷ ھەرەو ھا لە شوئېكى تری پەرتوكەكەدا ھاتو: «سەبىرى ئەو كەسە دەكەن كە ڤمیان لېدا». ³⁸ دواي ئەو ھى يۆسپ كە خەلکى ڤرامە بوو مۆلەتى لە پىلاتۇس وەرگرت بۆ بېردنى تەرمى يەشوا، ئەم يۆسپە بەنھېنى قوتابى يەشوا بوو چونكە لە يەهودىيەكان دەرەسا، بۆيە پىلاتۇس مۆلەتى پېدا. ئېنجا يۆسپ ھات و تەرمى يەشواي برد. ³⁹ ھەرەو ھا نېكۆدېمۇس ھات كە پېشتر بە شەو ھاتو ھەلە لای يەشوا، وە نەزىكەي سەن لېتر مورى تېكەلەوى بە بخور لەگەل خۆي ھېنا. ⁴⁰ جا تەرمەكەي يەشوايان برد و بە كەتان لەگەل بۆن پېچاينەو، وەك چۆن نەرتى يەهودىيەكان بوو لە ناشتن. ⁴¹ لەو شوئەي يەشوا لە خاچدرا باخچەيەكى لېبوو، لە باخچەكەدا گۆرېكى نوئى لېبوو، پېشتر كەسى تېدا نەتېزراوو. ⁴² يەشوا لەو گۆرە نېزرا، چونكە گۆرەكە نەزىك بوو، ئەو پۆزەش پۆزى ئامادەكارى بوو لای يەهودىيەكان.

¹له يه کم پرژي ههفته دا، ميريامي مه گدولين زوو چووو سهر گوري يه شوا، هيشتا تاريک بوو، بيني بهردي بهر ده رگای گوره که لادراوه. ²به خپرايی پرايکړد و هاته لای شيمون په ترڅ و قوتاييپه که دیکه که يه شوا خوشيده ويست و پتي گوتن: «نهوان په روه ردگاربان له گوره که ده رهيئا، و نازانين له کوئ داياناوه!» ³پتر په ترڅ و قوتاييپه که دیکه چوون بهر و گوره که. ⁴پیکه وه پرايکړد. به لام قوتاييپه که دیکه پيش په ترڅ کهوت و زوتر گه يشته گوره که، ⁵دانه ويپه وه و که تانه که بيني دانراوه، به لام نه چووو ژور ووه. ⁶نينجا شيمون په ترڅ که شوپني کهوتبوو هات و چووو ناو گوره که، بيني که تانه که له سهر زه ويپه که دانراوه. ⁷نهو ده سمالي که به سهری يه شواوه پچرابوو، له گهل که تانه که دانه نرابوو، به لکو به چيا له شوپنيک پچرابوو. ⁸نهوسا قوتاييپه که دیکه که يه کم جار هاتبوو سهر گوره که چووو ژور ووه، بيني و باوه ری هينا. ⁹قوتاييپه کان تا نهو کاته هيشتا له پيشيني په توكه که تپنه گه بشتبوون که ده بوايه له نيو مردووان هه ستيته وه. ¹⁰دواتر دوو قوتاييپه که گه رانه وه ماله کانی خويان. ¹¹به لام ميريام له بهر دم گوره که له ده روه پراوه ستابوو ده گريا. لهو کاته که ده گريا، دانه ويپه وه و سهری ناو گوره که کرد. ¹²دوو فريشته ی به جل و بهرگی سپيه وه بيني، لهو شوپني که ترمه که ي يه شواي لئ دانرابوو دانيشتبوون، يه کيکيان له لای سهره وه و نهوی دیکه له لای پتيه کانی. ¹³لييان پرسى: «نهی ژن، بچی ده گريت؟» وه لامی دانه وه: «گه وره میان بردوو، نازانم له کوئ داياناوه». ¹⁴نه می گوت ناوری دايه وه، بيني يه شوا پراوه ستاوه، به لام نه پزانی يه شوايه. ¹⁵پرسياړی ليکړد: «نهی ژن بچی ده گريت؟ به دواي کيدا ده گريت؟» وايزانی باخوانه که يه، پتي گوت: «گه وره، نه گه ر تۆ بردووته پيم بلئ له کوئ داتناوه تاكو بيه مه وه». ¹⁶يه شوا بانگی کرد: «ميريام!» نهو يش ناوری دايه وه و به عیبری پتي گوت: «پراپوني»، وانا ماموستا. ¹⁷يه شوا پتي فهرموو: «دهستم لئ مه ده، چونکه هيشتا بهر زنه بومه ته وه لای باوک. به لکو پړو لای برايانم و پتيان بلئ: من بهر زه دهمه وه بۆ لای باوکم و باوکتان، خودام و خوداتان!» ¹⁸ميريامي مه گدولين گه رايه وه مژده ی دا به قوتاييپه کان و گوتي: «من په روه ردگارم بيني!» نهو هشی پئ گوتن که پتي فهرموو بوو. ¹⁹له تيواره ی هه مان پړوژ، که يه کم پرژي ههفته بوو، له ترسي يه هوديه کان، قوتاييپه کان ده رگا کانی نهو ماله يان داخستبوو که ليپوون، يه شوا له ناوه راستياندا ناماده بوو و پتي فهرموون: «ناشتی بۆ ئيوه!» ²⁰که نه می فهرموو، دهستی و که له که ی پيشاندان، جا قوتاييپه کان زور دلشادبوون که په روه ردگاربان بيني. ²¹يه شوا ديسان پتي فهرموون: «ناشتی بۆ ئيوه. وهک باوک ناردوومی، منيش ده تاننيرم». ²²که نه می فهرموو، فووی ليکړد، پتي فهرموون: «گيانی پيرور وهر بگرن. ²³نهو هی ئيوه گوناهی بيه خشن، به خشراوه. نهو هی ئيوه گوناهی نه به خشن، نه به خشراوه!» ²⁴به لام توما، که يه کيک بوو له دوازه قوتاييپه که، و به دووانه ناسرابوو، لهو کاته له گهل قوتاييپه کان نه بوو که يه شوا به ده رکه ووت. ²⁵قوتاييپه کانی دیکه پتيان گوت: «په روه ردگارمان بيني!» وه لامی دانه وه: «نه گه ر جيگای بزماره کان به ده ستيپه وه نه بينم، په نجه نه خمه شوپني بزماره کانه وه، دهست نه خمه ناو که له که ی هه رگيز باوه ر ناکه م!» ²⁶له دواي هه شت پړوژ، قوتاييپه کانی دووباره له ژوروی ماله که کوبونه وه و توما يان له گهل بوو، ده رگا کانيش داخرابوون، يه شوا ده رکه ووت له ناوه راستيان پراوه ستا فهرموو: «ناشتی بۆ ئيوه!» ²⁷نينجا به توماي فهرموو: «په نجه ت بپنه ئيره، و دهستم بينه، دهستت بخه ره ناو که له که م. بيپاوه ر مه به به لکو باوره ت هه پيت!» ²⁸توما هاواری کرد: «په روه ردگار و خودام». ²⁹يه شوا پتي فهرموو: «له بهر نهو هی منت بيني، باوه رت کرد؟ خوزگه به وانه ی بئ نهو هی بيني باوه رده که ن». ³⁰يه شوا له بهر دم قوتاييپه کانيدا په رجووی دیکه زور کرد که له م په رتووکه دا نه نووسراوه. ³¹به لام نه مانه نووسراون تاكو ئيوه باوه ر بکه ن که يه شوا مه سيحه که يه پړولای خودايه، تاكو ژبايان هه پيت نه گه ر باوه ر به ناوی نهو بهيئن.

¹دوای ئەمە یەشوا جارێکتر بۆ قوتابییهکان بەدەرکەوت لە لای دەرپاچە کینەرەت. بەم شێوەیە بۆیان بەدەرکەوت: ²شیمۆن پەترو و تۆما کە بە دیدمۆس ناسرابوو، لەگەڵ نەتەنائیل کە خەلکی کانای گەلیلی بوو، ھەروەھا کورەکانی زەفدی و دوو قوتابی دیکە کۆبوونەو. ³شیمۆن پەترو پێی گوتن: «بۆ ڕاو دەچم!» پێیان گوت: «ئێمەش لەگەڵت دێین». ئینجا ڕۆشتن و سواری بەلەم بوون، بەلام لەو شوێندا هیچیان نەگرت. ⁴کە بەرەبەیان داھات، یەشوا لە کەناری دەرپاچە کە ڕاوەستابوو، بەلام قوتابییهکان نەیاناسی کە ئەو یەشوا یە. ⁵یەشوا پرسباری لێکردن: «کورینە، هیچ ماسیتان پێ نە؟» وەلامیان داوێو: «نەخێر!» پێی فەرموون: «تۆرە کە ھەڵدەنە لای راستی بەلەمە کە، ماسی دەبیننەو!» جا ھەڵیاندا و ئیتر لەبەر زۆری ئەو ماسییانە تێیدا بوو نەیان توانی تۆرە کە ڕابکێشنە ناو بەلەمە کە! ⁷ئەو قوتابییهی کە یەشوا خۆشیدەویست، بە پەتروۆی گوت: «ئەو پەرورەدگارە!» کاتێک پەتروۆ بیستی کە ئەو پەرورەدگارە، خۆی بە جلەکانی داپۆشی چونکە ڕووت بوو، خۆی ھەڵدایە ناو ئەو کەو مەلە ی کرد. ⁸قوتابییهکانی دیکە بە بەلەمە کە ھاتن و تۆری ماسییە کەیان ڕادەکێشا، چونکە ئەنا دوو سەد بال لە کەنارە کە دوور بوون. ⁹کاتێک لە کەنارە کە داوێن پشکۆی خەلوزیان لەوئ یینی ماسیان لە سەردانراو وە نانی. ¹⁰یەشوا پێی فەرموون: «لەو ماسییانە بھێنن کە ئێستا ڕاوانەکرە!» ¹¹شیمۆن پەتروۆ سەرکەوت و تۆرە کە ڕابکێشا سەر و شکانی، سەد و پەنجا و سێ ماسی گەورە تێدا بوو، لەگەڵ زۆریە کەشی تۆرە کە نەدرا بوو. ¹²یەشوا بە قوتابییهکانی فەرموو: «وەرن بخۆن». هیچ کام لە قوتابییهکان نەیانوترا پرسباری لێ بکەن: «تۆ کێیت؟» چونکە زانیان ئەو پەرورەدگارە. ¹³یەشوا ھاتە پێش ناو کە ی ھەلگرت و پێدان، ماسییە کەش بە ھەمان شێوە. ¹⁴ئەمە سێیەم جار بوو کە یەشوا پاش ھەستانەو ی لەئێو مردووێ بۆ قوتابییهکانی بەدەرکەوت. ¹⁵دوای ئەو ی نانیان خوارد بە شیمۆن پەتروۆی فەرموو: «ئە ی شیمۆنی کوری یۆنا، منت لەوانە خۆشتر دەوێت؟» وەلامی داوێو: «بەلێ پەرورەدگارم، تۆ دەزانیت کە من تۆم خۆش دەوێت!» پێی فەرموو: «بەر خەکانم بلەوێرێت!» ¹⁶دوبارە پێی فەرموو: «شیمۆنی کوری یۆنا، منت خۆش دەوێت؟» وەلامی داوێو: «بەلێ پەرورەدگارم، تۆ دەزانیت من تۆم خۆش دەوێت!» پێی فەرموو: «شوانا بەتێ بۆ مەرەکانم بکە» ¹⁷جاری سێیەم پێی فەرموو: «شیمۆنی کوری یۆنا، منت خۆش دەوێت؟» پەتروۆ دڵگران بوو، چونکە سێ جار پێی فەرموو: «منت خۆش دەوێت.» پێی گوت: «پەرورەدگارم، تۆ ھەموو شتێک دەزانیت. دەزانیت کە خۆش دەوێت!» یەشوا پێی فەرموو: «مەرەکانم بلەوێرێت!» ¹⁸راستی راستیت پێ دەلێم، کاتێک گەنج بوویت پشیتنە کەت بە ناو قەدەو دەبەست و بۆ ھەر کوێ بتووستیا دەچوویت. بەلام کاتێک پیر دەبیت دەستت درێژ دەکەیت و یەکیکی دیکە پشیتنە کەت دەبەستیت و دەباتە شوێنێک کە ناتوێت! ¹⁹ئەمە ی گوت وەک ئامازە کردنێک بۆ ئەو مردنە ی کە پەتروۆ پێی دەمریت و خودای پێ شکۆمەند دەکات. لەدوای ئەمە پێی فەرموو: «شوێنم بکەو.» ²⁰پەتروۆ ئاوری داوێو و یینی، ئەو قوتابییهی کە یەشوا خۆشی دەوێت شوێنێک کەوتوو، ئەو ی لە کاتی نانی ئێوارەدا شانی بە سنگی یەشوادا داوێو پێی گوتی: «گەرەم، کێی ئەو ی ئەو ی ناپاکیت لەگەڵ دەکات؟» ²¹کاتێک پەتروۆ ئەو ی یینی بە یەشوا ی گوت: «پەرورەدگارم، ئە ی ئەمە چی لێدێت؟» ²²یەشوا وەلامی داوێو: «ئەگەر بمەوێت دەمبێت ئەو ھەتا دێمەو، بە تۆ چی؟ تۆ شوێنم بکەو!» ²³ئێرئەم ھەواڵە و لەئێو برايان بڵا و بۆو کە ئەو قوتابییه نامریت. بەلام یەشوا بە پەتروۆی نە فەرموو نامریت، بەلکو فەرموو: «ئەگەر بمەوێت دەمبێت ئەو ھەتا دێمەو، بە تۆ چی؟» ²⁴ئەم قوتابییه ئەو کەسە ی کە شاہەتی بۆ ئەم ڕووداوانە دەدات و لێرەشدا نووسیبووەتی. وە ئێمە دەزانین کە شاہەتی ئەو راستە. ²⁵و زۆر شتی دیکە ھە یە کە یەشوا کردووەتی، پێم وایە ئەگەر یەک بە یەک بنوسریتەو، ھەموو جیھان جێگای ئەو پەر توو کە نوسراوانە ی تێدا نەدەبوو!

Acts

¹لە یە کەم پەر توو کەمدا، تیوفیلۆس، ھەموو کار و فێرکارییەکانی یەشوام بۆ باس کردیت، ھەر لە سەرەتای پە یامە کە یەو ²تا ئەو ڕۆژە ی کە بەرەو ئاسمان بەرزبوو، پاشان ڕاسپارە دەکانی خۆی، بە گیانە پیرۆزە کە، بە خشی بەو نێردراوانە ی کە ھەلێبارد. ³لە ماوێ چل ڕۆژ دوای ئازارە کە ی، چەندین جار بۆیان دەرکەوت، بە چەندین بەلگە ی کەلاکەرەو بۆ سەلماندن کە زیندوو، و لەبارە ی شانیشینی خوداوە قسە ی بۆ کردن. ⁴کاتێک لەگەڵیان کۆبوو، فەرموو: «بۆرشە لایم بە جێ مەھێلن، بەلکو لەوئ بھێننەو و چاوەرێی تەواو کردنی بەلێنەکانی باوک بن، کە پێشتر لە بارە یەو قسەم بۆ کردوون. ⁵بۆخەنان خەلکی لە ئا و ھەلەدە کێشیت؛ بەلام چەند ڕۆژێکی کەم ئێو لە گیانی پیرۆز ھەلەدە کێشێن!» ⁶ئەوانە ی لەگەڵدا کۆبوونەو لێیان پرس: «ئە ی پەرورەدگار، ئایا لەم کاتەدا شانیشین بۆ یەسرائیل دەگەریتەو؟» ⁷وەلامی دانەو: «بۆ ئێو نییە ئەو کات و ساتانە بزانی کە باوک بە دەسەڵاتی خۆی دیاری کردووە. ⁸بەلام کاتێک گیانە پیرۆزە کە دێتە سەرتان ھێز وەر دەگرن، و شاہەتالی من دەبن لە یۆرشە لایم و سەر جەم یەھودیا، و سامرە، تا ئەو پەری زە ی.» ⁹ئەمە ی فەرموو لە کاتێکدا سەیریان دەکرد بەرزبوو بۆ ئاسمان. پاشان ھورپک لە بەر چاویان شار دێیەو. ¹⁰لە کاتێکدا سەیری ئاسمانیان دەکرد و ئەویش بەرەو ئاسمان دەرۆشت، دوو پیاو بە جل و بەرگی سیبێو دەرکەوتن، ¹¹و پێیان گوتن: «ئە ی گەلێلییەکان، بۆچی ڕاوەستان و سەیری ئاسمان دەکەن؟ یەشوا، کە لەلای ئێو ھەلگیرا بۆ ئاسمان، ھەر وەک چۆن بێنێوانە بەرز دەبێتەو بۆ ئەوئ لەوێشەو دەگەریتەو!» ¹²پاشان نێردراوان لە چای ناسراو بە زەیتون گەرانەو بۆ یۆرشە لایم، کە بە رادە ی زۆرە تێکە ی رێگە پێدراو لە شەباتدا لە یۆرشە لام نزیکە. ¹³کە گەشتن سەرکەوتن بۆ ژوورپک لە نھۆمی سەرەو کە تێیدا دەمانەو، ئەوانیش بریتی بوون لە: پەتروۆ، یۆخەنا، یاکووف و ئاندریا، فیلیپۆس و تۆما، بەرتۆلمیو و مەتا، یاکووفی کوری ھەلفای و شیمۆنی دڵگەرم، و یەھودا برای یاکووف. ¹⁴ھەموویان بە یەک دڵو بەردەوام بوون لە نزا کردن و لەگەڵیاندا چەند ژێک بوون، میریام دایکی یەشوا و براکانی. ¹⁵کاتێک نزیکە سەد و بیست کەس لە برايان یێکەو کۆبوونەو، پەتروۆ لە نێوانیاندا وەستا و قسە ی لەگەڵ کردن و گوتی: ¹⁶«ئە ی برايان، دەبێت ئەو

پیش بینیهی که گیانی پیرۆز له زمانی دافیدی پیغه مبه ره وه گوتویه تی بیتهدی، سه بارهت به یه هودا ئه وهی که هه لگه پرایه وه پرتنمای ئه وه که سانهی ده کرد یه شوایان ده سته سه ر کرد.¹⁷ یه هوداش به یه کیک له ئیمه داده نرا، و به شداری له خزمه ته که ماندا ده کرد.¹⁸ پاشان به و پاره بهی که بۆ ناپاکیه کهی وه ریگرتیوو، کیکه به کی کیری و به پروودا که وت، له ناوه راسته وه دوولت بوو و هه موو ریخۆله ی هاته ده ره وه.¹⁹ خه لکی یۆرشه لایم هه موویان ئاگاداری ئه م پروودا وه بوون، ناوی کیکه که یان ناوه خه قل ده مه خ، به زمانی خۆیان، واتای کیکه ی خۆین.²⁰ که واته پیشبینیهی کهی په رتووی زبوره کان هاته دی: ماله کهی وێران ده بیته، و کهس تپیدا نیشه جی نابیت. وه هه ره ها : با ئه رکه کهی پرا ده ستهی که سیکێ تر بکریته! بۆیه ده بیته یه کیکه تر له و پیاوانه هه لکیشا تا ئه و پڕۆزه ی له لای ئیمه وه به رزبۆوه بۆ په ره رده گار یه شوا له گه لمان به سه ری بر دووه،²² له و کاته وهی یۆخه نان له ئاوی هه لکیشا تا ئه و پڕۆزه ی له لای ئیمه وه به رزبۆوه بۆ ئاسمان، تا له گه لمان شایه تحالی هه ستانه وهی یه شوا بیت». ²³ تاماده بووان دوو پیاویان به رزبۆر کرد: یۆسپ به بارسابا بانگ ده کراو نازناوی یوستیۆسی بوو، وه له گه ل ماتیاس.²⁴ پاشان نزیان کرد و گوتیان: «ئهی په ره رده گار که دلی هه موو مروقه کان ده زانیت، نیشانمان ده کام له م دوو پیاوه هه لده بزیریت»²⁵ بۆ ئه وهی له گه ل ئیمه به شداری له خزمهت و په یامه که دا بکات له بری یه هودا که چوو ه ئه و شوینهی که شایه نی بوو». ²⁶ ئینجا تیرویشکیان کرد، و که وته سه ر ماتیاس، و زیادیان کرد به یازده نیردراوان.

¹ کاتیک رۆژی پەنجاهەم ھات، براکان لە یەک شوپن کۆبوونەو، ² لەناکاو دەنگێک لە ئاسمانەو ھات وەک دەنگی بابەکی بەھێز، ئەو مალە یێر کرد کە تێیدا دانیشتیوون. ³ پاشان زمانەکان وەک ئەوێ ئاگر بن بۆیان دەرکەوتن، و دابەشیوون و سەر ھەر یەکتایاندا، ⁴ ھەموویان یێر بوون لە گیانە پیرۆزەکە، و دەستیان کرد بە قسەکردن بە زمانەکانی تر، ھەر وەک ئەوێ گیانەکە دەسەلاتی قسەکردنی پێخشیبن. ⁵ لەو کاتەدا پۆرشەلایم بە ھۆی ئەو یەھودیە لەخواترسانە لە سەر جەم نەتەوێکی جیھانەو ھاتبوون قەرەباڵغ بوو. ⁶ کاتیک گوتیان لەم دەنگە بوو، جەماوەرەکە بە سەرسورمانەو کۆبوونەو، چونکە ھەریەکەیان گوتیان لە قسەکردن بە زمانی خۆیان بوو. ⁷ ھەمووان سەریان سورمابوو. پرسیاریان دەکرد: «ئایا ئەمانە کە قسە دەکەن سەر جەمیان خەلکی گەلیلی نین؟» ئەو چۆنە ھەر یەکتێک لە ئێمە زمانی ئەو وڵاتە دەبیستێت کە تێیدا لەدایک بوو؟ ⁹ ھەندێکمان پارت و ماد و ئیلامین. ھەندێکمان خەلکی میزۆپۆتامیا و یەھودیا و کەبادۆکیا و بۆنتۆس و ئاسایین. ¹⁰ ھەندێک لە فریگا و پامفیلیا، میسر و بەشەکانی لیبیا بەرامبەر قیرەوانین. لە ناوماندا زۆرێک لە رۆمەو ھەموو بۆ سەردان ھاتوون، ¹¹ یەھودی و ئەوانە یێر بوون بە یەھودی. ھەندێکیان کێتیی ھەندێکی عەرەبن. ئەوێ گوتیان ئێمە کە بە زمانەکانمان قسەمان لەگەڵ دەکەن و کارە مەزنەکانی خودامان پێداگەین. ¹² ھەمووان بە سەرسورمان و سەرلێشتاوی لە یەکتریان دەپرسی: «مانای ھەموو ئەمانە چییە؟» ¹³ ھەندێکیان بە گالئە جارێو دەیانگوت: «ئەوان جگە لە سەر خۆش ھێچی تر نین!» ¹⁴ پاشان پەتروو لەگەڵ یازدە نێردراوان وەستا، و بە دەنگێکی بەرز و تەری بۆ دان، و گوتی: «ئەو یەھودیەکان، و ھەموو ئەوانە یێر پۆرشەلایم نیشتەجێن! گوێ لە قسەکانم بگرن بۆ ئەوێ راستی بابەتەکە بزانی!» ¹⁵ ئەمانە سەر خۆش نین، وەک ئەوێ ئێو یێر لێ دەکەنەو، خەلکی کاترۆمێر نۆی بەیانی سەر خۆش نابن. ¹⁶ ئەمە ھەر ئەوێ کە لە زمانی پێغەمبەر یوئێلەو و تراو: ¹⁷ «خودا دەفەرموێت: لە رۆژانی کۆتاییدا گیانی خۆم بەسەر ھەموو مەروفاوەتیدا دەڕژم، کور و کچەکانتان پێشینی دەکەن، گەنجەکانتان بێن و پیراتان خەون دەبین. ¹⁸ لەو رۆژانەدا لە گیانی خۆم بەسەر ھەموو خەمەتکارەکاندا دەڕژم، چ ژن و چ پیاو، ئەوانیش پێشینی دەکەن. ¹⁹ نیشانی سەرسورھێنەر لە ئاسمان و زەوی ئەنجام دەدەم، خۆپ و ئاگر و دوکەلی چەر دەبێت! ²⁰ و پێش ئەوێ رۆژی پەرورەدگار بێت، ئەو رۆژە مەزن و بەناوبانگە، خۆر تاریک دەبێت، مانگ دەگۆرێت بۆ رەنگی خۆپ. ²¹ بەلام ھەرکەسێک بە ناوی پەرورەدگار بانگی بکات رزگاری دەبێت! ²² ئەو ئەوێ یەسرائیل، گوێ بگرن لەم فسانە: بەشوای ناسیرەیی مەروفاوەکە خودا بۆتانی سەلماند لە رێگە ئێو پەرچوو و سەرسورھێنەر و نیشانی ھاوڕێکاروانە یێر ئەو لە نێوانتاندا کردوویەتی، وەک خۆتان دەزانن. ²³ بەلام خودا بەپێی خواست و زانستی پێشووەختی دیاریکراوی خۆی، رێگە دا کە بێگرن و لە خاچی بدەن و بە دەستی گوناھیاران بکوژرێت. ²⁴ بەلام خودا لە مردن ھەڵبەستاندەو، لە ئازارەکانی مردن رزگاری کرد، وەک چۆن نەدەکرا مردن لە چنگی خۆیدا بھێڵێتەو! ²⁵ چونکە داوید لەو بارەو دەبێت: من ھەمیشە پەرورەدگارم لە پێش خۆمەو دەبینی چونکە ئەو لە راستی منە تاوێک نەھێژم، ²⁶ بۆیە دلم شادە و زامان شادی دەردەپیری. جەستەم بە ھیاو ھەوێش دەدات. ²⁷ گیانم لە ناو مردووەکاندا بەجێ ناھێلیم، و رێگە نادەیت تاکە پیرۆزەکە گەندەلی بێنیت، ²⁸ بۆ رێنمایی کەم بۆ رێگەکانی ژبان، بێننی پروخسارت یێر دەکات لە شادی! ²⁹ ئەو برايان، با راشکاوانە پێتان بڵێم کە داویدی باوکمان مرد و بە خاک سپێردرا، و گۆرەکە تا ئەمڕۆش لای ئێمە. ³⁰ چونکە داوید پێغەمبەر بوو، دەبزانن کە خودا سوێندی بۆ خواردووە کە مەسیح لە رەچەلەکی ئەو ئەبێت و لەسەر تەختەکی دادەنیشێت، ³¹ باسی ھەستەوێ مەسیحی کرد وەک چۆن پێشتر بێنبووی، گوتی لە جیھانی مردوواندا نەمایەو، جەستە یێر گەندەلی وەرەگرت. ³² بەشوا لە مردن ھەستایەو و ھەموومان شاھتەحالی ئەوین. ³³ کاتیک بەرزبوو بۆ راستی خودا، و گیانە پیرۆزەکە یێرندراوی لە باوک وەرگرت، و بەسەر ئێمەیدا ڕشت. ئەوێ ئێستا دەبین و دەبیستن دەرئەنجامی ئەوێ. ³⁴ چونکە داوید بە جەستە خۆیەو بەرز نەکرایەو بۆ ئاسمان. پاشان بۆ خۆی دەبێت: پەرورەدگار بە پەرورەدگاری فەرموو: لە راستی من داوید ³⁵ تا دوژمنەکان بەکەم تەختە پێت. ³⁶ کەواتە با ھەموو ئەوێ یەسرائیل بە دلتایەو بزانی، کە خودا بەشوای ئەوێ ئێو لە خاچتاندا، پەرورەدگار و مەسیح! ³⁷ ئەوانە ئامادەبوون ئەم قسانەیان بیست، کاری کرد لە دلایان، بۆیە لە پەتروو و نێردراوانی دیکەیان پرسی: «برایان، چی بکەین؟» ³⁸ پەتروو وەلامی دانەو: «پاشگەز بێنەو، و بە ناوی بەشوای مەسیح لە ئاوەلکێشێن خودا لە گوناھەکانتان خۆش دەبێت و گیانە پیرۆزەکە بە دیاری وەرەگرن، ³⁹ چونکە بەلێنەکە بۆ ئێو و منداڵەکانتان و ھەموو ئەوانە بە کە دوورن، ھەرکەسێک پەرورەدگار خودامان بانگھێشتی کردبێت وەرەگرت! ⁴⁰ پاشان پەتروو شاھتەحالی بۆ ئامادەبووان دا و بە چەندین وتاری تر ئامۆزگاری کرد، و گوتی: «خۆتان لەم نەو لارییە رزگار کەن!» ⁴¹ ئەوانە قسەکانیان پەسند کرد لە ئاوەلکێشێن. نزیکە سێ ھەزار کەس لەو رۆژەدا بەیوھەندیان کرد. ⁴² ھەمووان بەردەوام بوون لە وەرگرتنی فیکاری نێردراوان، و ژبانی ھاوێش و شکاندنی نان و نراکردن. ⁴³ کاتیک زۆر سەرسورھێنەر و نیشانی لەلایەن نێردراوانەو ئەنجامدرا، ھەمووان تووشی سەرسامی بوون. ⁴⁴ ھاوڕێداران ھەموویان پێکەو یەگرتوو بوون، و لە ھەموو ئەو شتانە یێر ھەیانوو بوون بە ھاوێش، ⁴⁵ کەلوپەلی خۆیان دەرۆشت و بەھاکیان بە پێی پتووستی ھەر کەسە دابەش دەکرد، ⁴⁶ رۆژانە بە یەک دل و بەردەوام دەچوون بۆ پەرستگا، و لە مەلەو نایان دەشکاند، و بەدڵخۆشی و دلفراوانییە پێکەو نایان دەخوارد، ⁴⁷ ستایشی خودایان دەکرد، و لەلایەن ھەموو گەلەو پێشوازییەکی باشیان لێکرا. پەرورەدگار، ھەموو رۆژێک، ئەو کەسانە یێر بۆ کێساکە زیاد دەکرد کە رزگار یان بوو.

¹ پرۆژیک کاترمیر سینی پاشنیوهرۆ پەترۆ و یۆخەنا چوونە پەرستگا بۆ نزاکردن. ² لە لای دەروازەى پەرستگاگە کە ناوی دەروازەى جوانە، پیاویک دانیشتیوو کە لە زگمەکەووە کەم ئەندام بوو، ھەموو پرۆژیک ھەلیان دەگرت و لەوێ دایاندەنا و داواى بەخشینی لەوانە دەکرد کە دەچوونە ناو پەرستگاگە. ³ کاتیک بینی پەترۆ و یۆخەنا دەچنە ژوورەو، داواى بەخشینی لێکردن، ⁴ بە وردى سەیریان کرد، پەترۆ پێی گوت: «سەیری ئێمە بکە!» ⁵ چاوی لەسەریان بوو، چاوەڕپى ئەووە بوو بەخشینیکی پێ بەدەن. ⁶ پەترۆ گوتی: «من زیو و زێرم نییە، بەلام ئەوێ ھەمە پێت دەبەخشم: بە ناوی یەشوای مەسیحی ناسیرەیی، ھەستە و پرۆ!» ⁷ بە دەستی راستی ھەلیستاند، دەستبەجێ ھێز چوووە ناو پێ و پاژنەى ⁸ ھەستا و دەستی کرد بە پرۆبشتن، و لەگەڵیان چوووە ناو پەرستگاگە و لە خۆشیان بازى دەدا و ستایشی خودای دەکرد. ⁹ ھەموو ئەوانەى لەوێ بوون بینیان کە دەرۆبشت و ستایشی خودای دەکرد، ¹⁰ ئەوان دەیانزانى ئەو ھەر ئەو سۆلکەرە کەم ئەندامە بە لە بەردەم دەروازەى جوان دادەنیشت، بۆیە سەرسام بوون و سەریان سورماوو بەو شتەى بۆی ڕویدا بوو! ¹¹ کاتیک لەگەڵ پەترۆ و یۆخەنا لە ھۆلى پەرستگاگە بوون کە بە ھۆلى شلۆمۆ ناسراو، خەلکیکی زۆر بە خیرایی و سەرسۆرمانەو لە دەوریان کۆبوونەو، ¹² پەترۆ کە ئەمەى بینی پێی گوتن: «ئەى ئەوێ یەسرائیل، بۆچی سەرسام بەوێ کە ڕووبداو، بۆچی ئاوا چاومان لێدەکەن وەک ئەوێ بە ھێز و توانای خۆمان کاریکمان کرد ئەم پیاو بە ڕیگادا یروات؟» ¹³ خودای ئەفراھام و یتساخ و پاکۆف، خودای باوباپیرانمان، بەندەى خۆى شکۆمەند کردووە، یەشوای کە ڕادەستتان کرد بۆ ئەوێ بکوژرێت لە بەردەم پیلانۆسدا نکلۆتیا لێکرد، ھەرچەندە یربارى دابوو ئازادى بکات. ¹⁴ ئێو نکلۆتیا لێکرد لە پیرۆزە راستوورووستەکە و داواى لێخۆشیووتن بۆ بکوژیک کرد، ¹⁵ ئێو بەدیھێنەری ژباستان کوشت. بەلام خودا لە مردن ھەلیستاندەو و ئێمەش شاھەتھالی ئەوین. ¹⁶ بە بەخشینی باوەر بە ناوی ئەو، ناوی ئەو ھێزى بۆ ئەم پیاو گەرانەووە کە دەبینن و دەبناسن. باوەر بە یەشوای ئەوێ کە تەندروستى تەواوى بە ئامادەبوونی ھەمووتان بەم کەسە بەخشى. ¹⁷ ئەى برايان دەزانم کە ئێو و سەرۆکەکانتان بە نەزانى رەفتارتان لەگەڵ مەسیح کردووە، ¹⁸ بەلام خودا ئەوێ بۆ ھەموو پێغەمبەرەکانى ئاشکرا کردبوو، کە مەسیحە کە دەبێت نازار ببینێت، ھێنا بە دى. ¹⁹ کەواتە پاشگەز ببنەو و بگەرێنەو بۆ ئەوێ خودا گوناھەکانى بسپرتەو، ²⁰ پرۆژانى رزگاريتان دپت لەلایەن پەرورەدگارەو، یەشوای مەسیح کە بۆ جارى دووم دەگەرێتەو، وەک چۆن پێشتر بۆتان دیاری کراو، ²¹ چونکە مەسیح دەبێت لە ئاسمان بمیشتەو تا ئەو کاتەى کە چاکسازى ھەمەلایەنە لە ھەموو شتیکی ڕوودەدات وەک خودا لە کۆنەو بە سروش بۆ پێغەمبەرە راستوورووستەکانى ئاشکرای کردووە. ²² موشە فەرمووی: خودا پێغەمبەریکی وەک من لە ناو براکاتانەو بۆتان دەنیرێت بۆیە گوێ لە ھەموو ئەو شتانە بگرن کە پێتان دەلێت. ²³ بەلام ھەرکەسیک گوێ پێ نەدات لە ناو خەلکدا لەناو دەچێت. ²⁴ بە ھەمان شێوە ھەموو پێغەمبەرە پێشبینى ئەم کاتانەیان کردووە، لە شموئیلەو تا ئەوانەى دواى ئەو ھاتوون، ²⁵ وە ئێو ئەوێ ئەم پێغەمبەرەن، و پرۆلەى ئەو پەیمانەن کە خودا لەگەڵ باوباپیرانمان دایناو کاتیک بە ئەفراھامى فەرموو: لە پرێگەى ئەو کاتەو گەلانى زەوى بەرەکەتدار دەبن. ²⁶ لە پێناو ئێوەدا پێش ھەموو شتیکی خودا یەشوای لە مردن ھەستاندەو و ناردى بۆ ئەوێ بە دوورخستەو ھەریەکیکتان لە خراپەکارییەکانى بەرەکەت بخاتە سەرتان».

¹له کاتیکدا پەترو و یۆخەنا قسەیان لە گەڵ ئامادەبووان دەکرد، کاهینەکان، و فەرماندە یاسەوانی پەرستگاکە و سەدوکیمەکان هاتن بۆ لایان،² ئەوان بێزار بوون چونکە ئەمان خەڵکیان فێر دەکرد و پرایان دەگەیان بە هەستانەوێ مردووێکان ئەو راستییە بە هەستانەوێ یەشوا پشتر استکراوەتەو،³ بۆیە دەستگیران کردن و تا پرۆژی دواتر خستیانە زیندانەو، چونکە ئێوارە بوو.⁴ زۆریک لەوانە گوتیان لە وشەکە بوو باوەریان هێنا کە ژمارە ی پیاو و باوەردارەکان نزیکە ی پێنج هەزار کەس بوون.⁵ بەیانی پرۆژی دوا ی سەرکردە و پیران و مامۆستانای یەهوود لە یۆرشەلایم کۆبوونەو،⁶ ئەنانای سەرۆک کاهینان، و کەیفایا، و یۆخەنا، و ئەسکەندەر، و هەموو ئەوانە ی لە خێل سەرۆک کاهینەکان بوون لە گەڵیان بوون.⁷ پەترو و یۆخانیان بانگ کرد و لێیان پرسین: «بە چ هێزیک و بە ناوی کێ ئەم کارەتان کردووە؟»⁸ ئینجا پەترو پیر بوو لە گەڵانی پیرۆز و وەلامی دانەو: «ئە ی رێبەران و پیرانی گەل، ئە گەر ئەمیرۆ بەهۆی چاکەبەک لە گەڵ پیاویکی نەخۆش لێرسینەو هەمان لێ بکەن،¹⁰ کەواتە بزانی، و با هەموو گەلی یەسرائیل بزانی، کە بە ناوی یەشوای مەسیحی ناسیرەیی، کە لە خاچتان دا، و لە مردن هەستایەو، بە ناوی ئەووە ئەم پەککەوتە بە تەندروستی یەشوای تەواووە لە بەردەمتان وەستاو!»¹¹ یەشوا ئەو بەردەیه کە ئێوێ تەلارسانان پەتەن کردووە، و خۆی بوو بە یەکەم بەردی بناغە. پرگاریبوون لە هیچ کەسیکی تردا نییە،¹² هیچ ناویکی تر لە ژێر ئاسماندا نییە کە بە مەروف بەخشیاری پێت تا بەهۆیەو پرگاریمان پێت!»¹³ ئامادەبووان سەرسام بوون بە بوێری پەترو و یۆخەنا، کاتیک زانیان کە ئەوان خۆتەواری نین و لە خەلکی ئاسایی، تێگەشتن کە ئەوان لە گەڵ یەشوا بوون.¹⁴ کاتیک بینیان ئەو پیاو کەم ئەندامە ی کە چاک بۆتەو لە گەڵیان وەستاو، هێچیان نەدۆزیووە کە دژایەتیان بکەن!¹⁵ بۆیە فەرمانیان پێکردن کە ئەنجومەنەکە بە جێهێڵن، تا لە نێوان خۆیاندا پراویژ بکەن.¹⁶ و گوتیان: «چی لەم دوو پیاو بکەن؟ بۆ هەموو خەلکی یۆرشەلایم پرووونە کە پەرچووبەکی گەورە لە سەر دەستی ئەوان پروویداو، و ناتوانین نەکوێ لێکەین!»¹⁷ بە لام بۆ ئەوێ ئەم بابەتە لە نێو گەلدا زیاتر بڵاو نەبێتەو، با هەر شەیان لێکەین کە لە ئێستاو ئەم ناوێ لای کەس نەهێنن.¹⁸ پاشان هێنایان و فەرمانیان پێکردن بە ناوی یەشوا قسەمە کەن یان خەلکیش ئاوا فێر مەکەن.¹⁹ بە لام پەترو و یۆخەنا گوتیان: «خۆتان پیران بەدەن: ئایا لە بەردەم خودادا راستە کە گوێزایی فەرمانەکانی ئێو بێن و یاخود فەرمانەکانی خودا؟»²⁰ ناتوانین واز لە باسکردنی ئێو بێنین کە بێنیومان و بێستوویمان».²¹ ئەنجومەنەکە توندتر هۆشدار ی پێدان، بەبێ ئەوێ پرگەبەک بۆ سزادانیان بدۆزیتەو، لە ترسی راپەرینی گەل فەرمانی ئازادکردنیان دەرکرد و هەمووان خودایان بۆ ئەو پەرچوو شکوێند کرد،²² چونکە ئەو پیاوێ ئەم نیشانی چاکبوونەو لێی پروو تەمەنی لە سەر ووی چل سألەو بوو!²³ هەر کە پەترو و یۆخەنا ئازاد کران، گەرانیووە بۆ لای هاوڕێکانیان و هەموو ئەو شتانە ی کە سەرۆک کاهینەکان و پیران گوتیبوویان بۆیان گێرانەو،²⁴ بۆیە بە یەک دلەو بە نزا پروویان لە خودا کرد، و گوتیان: «ئە ی پەرورەدگار، بە دیهێنەری ئاسمان و زەوی و دەریا و هەموو ئەو شتانە ی تێیدا،²⁵ ئە ی تۆ کە بە گەلی پیرۆز لە پرگە ی دافیدی خزمەتکار تەو وت: بۆچی گەلان ئەو نەدە تورە بوون؟ بۆچی کاتەکانیان بە پلانی بێهۆدە بە فیرۆ ئەدەن؟»²⁶ پاشاکانی زەوی و رێبەرەکانیان کۆبوونەو و یەکتریان گرت بۆ دژایەتی پەرورەدگار و مەسیحەکی!²⁷ ئەم قسانە لە راستیدا هاتنە دی، وەک چۆن هیرۆد و پۆنتیۆس پلاتۆس و بێهەرستەکان و هۆزەکانی یەسرائیل، هاو پەیمان بوون بۆ بەرەنگاربوونەو ی پیرۆزەکە یەشوا، کە تۆ کردت بە مەسیح،²⁸ و هەموو ئەو شتانەیان لە گەلدا کرد کە دەست و خواستی تۆ پیراری دا بوو.²⁹ ئێستا ئە ی پەرورەدگار، بێنە چۆن هەر شەمان لێ دەکەن، بوێری بە ئێمە ی خزمەتکار تەبەخشە با وشەکان تەرابگە یەنین،³⁰ دەستت درێژ بکە بۆ چاکبوونەو، تاکو بە ناوی یەشوا خزمەتکارە پیرۆزەکە تەو پەرچووی سەر سۆر هێنەر ئەنجام بدرێت».³¹ لە کاتیکدا نزیان دەکرد ئەو شۆتە ی کە لێی کۆبیوونەو لەرز ی، هەموویان پیر بوون لە گیانی پیرۆز، بۆیە بە هەموو بوێریەکەو دەستیان کرد بە راکە یاندنی وشە ی خودا!³² کۆمەلگە ی باوەرداران یەک دل و دەروون بوون، و کەس نەیدەگوت هەر شتی کە هەببوو تەنها هی خۆیەتی، بە لکو هەموو شتی کە بە هاو بەشی هی هەمووان بوو.³³ نێردراوان شایەتی هەستانەوێ یەشوای پەرورەدگاریان دەدا، هێز و بەخششیک مەزن بە سەر هەموویاندا دادەبەزی.³⁴ لە نێوانیاندا هیچ هەزارێک نەبوو، چونکە هەموو ئەوانە ی کێلگە و خانوویان هەبوو دەیانفرۆشت و بە هاکیان دەهێنا.³⁵ لە بەر پێی نێردراوان دا یان دەنا، و بە پێی پێویست بە سەر هەر کەسیکدا دا بەشیان دەکرد.³⁶ لە نێو ئەمانەدا یۆسپ ناویک بوو کە نێردراوان پێیان دەگوت بەرنا یا واتە کوری هاندان، ئەو لە هۆزی لېقی، و خاوەنی پرەگەزنامە ی قوبرسی بوو.³⁷ خاوەنی کێلگەبەک بوو، فرۆشتی و بە هاکی هێنا و لە بەر پێی نێردراوان دا ینا!

¹ به لام پیاوئیک به ناوی ئەنانیا، له گەڵ سافیرای هاوسەری ڕێککەوتنیان کرد و خواوەنی کێلگەپەک بوون و فرۆشتیان،² به ناگاداری خێزانی بەشیک له پاره‌کەیی بۆ خۆی هێشتەوه، ئەوهی مابوووه هێتای و له بەردەم نێردراوان داينا.³ پەترو پیتی گوت: ئەنانیا، بۆچی ڕێگەت دا شەیتان دلت پیر بکات، و درۆت له گەڵ گیانی پیرۆز کرد، و بەشیک له بەهای کێلگەپەک بۆ خۆت هێشتەوه؟⁴ ئایا پێش ئەوهی بفرۆشیت هی تۆ نەبووه؟ وه دواي ئەوهی فرۆشرا ئایا پاره‌که له‌بەردەستدا نەبوو؟ چی وای لێکردی بێر له ئەنجامدانی کارێکی لهو شێوهیه بکەیتەوه؟ ئێوه تەنها درۆتان له گەڵ مرۆفەکان نەکردووه، بەلکو له گەڵ خوداتان کردووه!»⁵ کاتیک ئەنانیا ئەمەیی بیست دەستبەجێ کەوتە سەر زهوی و مرد! ترسێکی زۆریش دەستی بەسەر هەموو ئەوانەدا گرت که بهم ڕووداوه‌یان زانی. ⁶ پاشان هەندیک گەنج هات و تەرمی ئەنانیايان هەلگرت و بردیانە دەرەوه و ناشتیا.⁷ نزیکەیی سێ کاتژمێر دواتر ژنەکی هاتە زوورەوه نەیدەزانی چی ڕووداوه،⁸ پەترو لێی پرسى: «پێم بڵێ: ئایا ئەمە ئەو پاره‌ی کێلگەپەکە تۆ و ئەنانیا فرۆشتان؟» ژنەکی گوتی: «بەلێ، ئەوه بەهاکەیتى.»⁹ پەترو پیتی گوت: «بۆچی له گەڵ مێردەپەکە گیانی پەرەوهر دگارتان تاقیکردەوه؟ هێشتا ئەو پیاوانەیی مێردەپەکیان ناشت له بەر دەرگا کەدان، و تۆش دەبەنە دەرەوه!»¹⁰ لهو ساتەدا له بەر پیتی پەترو کەوت و مرد! پاشان گەنجەکان هاتنە زوورەوه و به مردوویی بێنیا، و هەلپانگرت و له تەنیش مێردەپەکەیه‌وه به خاکیان سپارد.¹¹ ترسێکی گەوره دەستی بەسەر هەموو کێلگەپەکان گرت، و هەموو ئەوانەیش که هەوالی ئەم ڕووداوانە یان بیست.¹² نێردراوان چەندین نیشانه و سەر سور هێنەریان له‌ناو خەلک ئەنجامدا. هەموو باوەرداران به یەک دلبیوه له هۆلی شلۆمۆ پیکه‌وه کۆدەبوونه‌وه.¹³ کەسی تر نەیدەوترا له دەرەوه پەيوەندیاان پێوه بکات، هەرچەندە لەلایەن گەله‌وه ڕێژێکی زۆریان لێدەگیرا.¹⁴ سەرەرای ئەوەش ژن و پیاو زیاتر و زیاتر باوەریان به پەرەوهر دگار دەهێنا و ژمارەیان بەردەوام زۆر دەبوو.¹⁵ خەلکانیک بوون نەخۆشەکانیان به پێخەفەوه دەهێنا سەر شەقامەکان، و دایانەدان بۆ ئەوهی لانیکم سیپەری پەترو بکەوتتە سەر هەندیکیان له کاتی تێپەربوونیدا.¹⁶ هەرەها خەلکێک له شارۆچکەکانی دەرەوه‌ی پۆرشەلابمەوه کۆبوونه‌وه و نەخۆشەکانیان و ئەوانەیی که لەلایەن گیانه ناپاکەکانەوه، نازار دەدران دەهێنا و هەموویان پاکبوونه‌وه.¹⁷ پاشان سەرۆک کاهینەکه و کۆمەڵەیی که سەر به رێبازی سەدوکیه‌کان بوون، پیر بوون له ئێرەیی به‌نسبەت نێردراوان،¹⁸ بۆیه نێردراوانیان گرت و خستیانە زیندانی گشتی.¹⁹ به‌لام له شەوا فریشتەپەکی پەرەوهر دگار دەرگای زیندانەکی کردەوه و دەرپێتان، فەرمووی: «پیرۆن له پەرستگا بۆ هەموو خەلک مەگێنێ ئەم ژبانه نوێیه به‌تەواوی ڕاگەیه‌نن!»²¹ بەرەبەیان وەک ئەوهی پێیان کوترابوو چوونه‌ ناو پەرستگا و دەستیان کرد به‌فێرکردنی خەلک. له کاتیکدا ئەنجومەنەکه کۆبوونه‌وهی ئەنجامدا، له‌سەر بانگهێشتی سەرۆک کاهین و جەماوەره‌کە، هەموو پیرانی یەسرائیل بەشدارییان کرد و فەرمانیان دا که نێردراوان له زیندانەوه به‌ئێرین،²² به‌لام پاسەوانەکان له‌زیندان نەپاندۆزینەوه! بۆیه گەڕانەوه و هەوالیان پێدان²³ گوتیان: «زیندانەکه به‌شێوه‌پەکی پارێزراو داخراوو، پاسەوانەکان له‌بەردەمیا وه‌ستابوون، به‌لام کاتیک کردمانەوه، کەسمان له‌ زوورەوه نەدۆزینەوه!»²⁴ فەرماندەیی پاسەوانی پەرستگا که و سەرۆک کاهینەکان کاتیک ئەمەیان بیست سەریان سوورما و پێیان سەیر بوو، و پیرساریان کرد: «ئەم بابەته چۆن کۆتایی دێت؟»²⁵ پاشان کابرایەکی هاتە ئەنجومەنەکه و گوتی: «ئەو پیاوانەیی که ئێوه‌ خستۆتانەته زیندانەوه، له پەرستگا وه‌ستان و خەلکی فێر دەکەن.»²⁶ بۆیه فەرماندەیی پاسەوانەکان له‌گەڵ پیاوه‌کانیدا ڕۆپشت، و به‌بێ توند و تیزی نێردراوانی هێنا، چونکه دەرسان خەلک بەردەبارانیان بکەن.²⁷ نێردراوان هێنرانە زوورەوه بۆ بەردەم ئامادەبووانی ئەنجومەنەکه بۆ ئەوهی له‌لایەن سەرۆک کاهینەوه لێرسینەوه‌یان له‌گەڵدا بکری. ²⁸ گوتیان: «ئێمه فەرمانی توندمان پێدان که بهم ناوه‌ فێرکاری نەکەن. به‌لام ئێوه پۆرشەلابمەتان پیر کردووه له‌فێرکاریه‌کانتان و بێرارتان داوه به‌پرشتنی خۆتیی ئەم پیاوه‌ تاوانبارمان بکەن!»²⁹ پەترو و نێردراوانی دیکه له‌ وه‌لامدا گوتیان: «ئێمه‌ دەبێت گوێڕایەلی خودا بێن ئەک خەلک! ³⁰ یەشوا که خودای باوباپیرانمان له‌ مردن هەڵیستاندەوه له‌ سەر‌خاچ هەڵتانواسی و کوشتتان. ³¹ به‌لام خودا بەرزێ کردەوه بۆ راستەیی خۆی و کردی به‌سەر‌کرده و ڕزگار‌کەر بۆ ئەوهی پاشگەزبوونه‌وه و لێخۆشبوونی گونا‌هه‌کان به‌یسرائیل به‌خشیت؛³² ئێمه‌ شایەت‌حالی ئەم‌شتانەین، هەر‌وه‌ها گیانی پیرۆزیش که خودا به‌خشیویه‌تی به‌و کەسانەیی گوێڕایەلی دەکەن.»³³ که ئەمەیان بیست، توورە بوون و دەیانویست بیانکوژن،³⁴ به‌لام فەریسییه‌ک به‌ ناوی گەماله‌ئیل، که مامۆستای تەورات بوو شوێنکه‌وتووی رێبازی فەریسی بوو، و له‌لایەن هەموو خەلک‌وه ڕێژی لێدەگیرا، له‌ ئەنجومەن‌ه‌که هەستا و فەرمانی دا که پیاوه‌کان بۆ ماوه‌پەکی که‌م بێردرێنه‌ دەرەوه،³⁵ روویکرده کۆمه‌له‌که‌و گوتی: «پیاوانی یەسرائیل، به‌ وردی بێر له‌وه بکەن‌وه که به‌نیازن چی له‌گەڵ ئەم‌ پیاوانه‌ بکەن. ³⁶ ماوه‌پەکی له‌مه‌و‌به‌ر تێوداس دەرکەوت و بانگە‌شەیی ئەوهی دەکرد که‌سێکی مه‌زنه و نزیکەیی چوار سەد کەسی له‌گەڵ بوو، کوژرا و هەموو شوێنکه‌وتووانی ب‌لا‌وه‌یان پێکرا، و کۆتایی پێهات. ³⁷ دواي ئەو یه‌هودای گەلێلی له‌ ڕۆژانی سەر‌ژمێردا دەرکەوت و سەر‌کردایه‌تی کۆمه‌لێک خەلکی کرد بۆ ڕاپه‌ڕین، ئەویش کوژرا و هەموو شوێنکه‌وتووانی پەرش و ب‌لا‌و بوون. ³⁸ بۆیه‌ نامۆزگاریتان ده‌کەم له‌م پیاوانه‌ گەڕین به‌ئێل با برۆن. چونکه‌ ئەگەر مه‌به‌ستیان ئەوه‌بێت چالاکیه‌که‌یان له‌ خەلک‌وه‌ بێت، ئەوا شکست ده‌هێنن،³⁹ به‌لام ئەگەر له‌ خوداوه‌ بێت ناتوانن ڕێگریان لێکەن، تەنها خۆتان ده‌بیننه‌وه که‌ شەر له‌گەڵ خودا ده‌کەن.»⁴⁰ وتاره‌کەیی ئەوانی ڕازی کرد، نێردراوانیان بانگ کرد و به‌ قامچی لێیان‌دان پاشان فەرمانیان پێکردن به‌ ناوی یەشوا قسه‌ نەکەن، و وازیان لێهێتان. ⁴¹ نێردراوان به‌ خوشحالیه‌وه ئەنجومەن‌ه‌کیان به‌جێهێشت، چونکه‌ به‌ شایسته‌یی ئەوه‌ هه‌ژمار کرابوون که له‌ پێناوی ناوی یەشوا سوکا‌به‌تیاان پێکراوه. ⁴² هه‌موو رۆژێ، له‌ پەرستگا و ماله‌کان، بێ‌پیرانه‌وه‌ فێرکاریان ده‌کرد و به‌ یەشواي مه‌سیح مەگێنیاان ده‌دا.

¹له و پروژانهدا كه ژماره‌ی شاگردەكان زیاتر بوو، یه‌هودیه‌ی یۆنانیه‌كان له‌ئێواندا گله‌ییان له‌غیرییه‌كان ده‌کرد، چونكه‌ یۆهه‌ژنه‌كانیان یاره‌مه‌تی پرۆژانه‌ی خۆراکیان وه‌رنه‌ده‌گرت. ²بۆیه‌ دوانزه‌ كه‌سه‌كه‌ هه‌موو شاگردەكانیان كۆكرده‌وه‌ و گوتیان: «راس‌ت نییه‌ ئیمه‌ خزمه‌ت‌كردنی قسه‌ی خودا پشت‌گۆی‌ بخه‌ین سه‌رقالی‌ دابه‌ش‌ كردنی یاره‌مه‌تییه‌كان بێن. ³خوشك‌ و برایان، حه‌وت پیاو له‌ ئیوانتاندا هه‌لبێژن، كه‌ شابه‌ت‌ حالی‌ باشیان هه‌یه‌، وه‌ پیرن له‌ گیانی‌ پیرۆز و دانایی، بۆ ئه‌وه‌ی ده‌ست‌بشانیان بکه‌ین بۆ ئه‌نجامدانی ئه‌م ئه‌ركه‌. ⁴با ئیمه‌، به‌رده‌وام بێن له‌ نزا و خزمه‌ت‌كردنی وشه‌كه‌». ⁵هه‌مووان ئه‌م بۆچونه‌یان پێباش‌ بوو؛ ئه‌وان ستیفانۆسیان هه‌لبێژارد، پیاوێکی پیر له‌ باوه‌ر و گیانی‌ پیرۆز، هه‌روه‌ها فیلیپۆس، پرۆكۆرۆس، نیکانۆر، تیمۆن، پارمیناس و نیکۆلاس له‌ ئانتیاخوس، كه‌ گۆرابوون بۆ ئایینی یه‌هودی. ⁶پێشكه‌شی نێردراوانیان كرد، ئه‌وانیش نزیان كرد و ده‌ستیان له‌سه‌ر دانان. ⁷بۆیه‌ وشه‌ی خودا ب‌لاو بۆوه‌وه‌، ژماره‌ی قوتابیان له‌ بۆرشه‌لایم به‌ خێرای زیادی كرد، و كۆمه‌لێکی زۆر له‌ كاهینه‌كانیش گۆپرايه‌لی باوه‌ر بوون. ⁸به‌و پێیه‌ی ستیفانوس، پیاوێکی پیر له‌ باوه‌رو هێز، سه‌رسوره‌ینه‌ر و نیشانه‌ی مه‌زنی له‌ناو خه‌لكدا ئه‌نجام ده‌دا. ⁹به‌لام هه‌ندێك له‌ ئه‌ندامانی كۆیله‌ نازادكراوه‌كان دزایه‌تیان كرد، پشنگیریان ده‌كرا له‌ لایه‌ن هه‌ندێك یه‌هودیه‌كانی قیره‌وان و ئه‌له‌كساندريا جگه‌ له‌وه‌یش له‌ هه‌ریمی کیلیکیا و ئاسیا، ده‌ستیان كرد به‌ مشتومڕ له‌گه‌ڵیدا. ¹⁰به‌لام نه‌یان ده‌توانی به‌ره‌نگاری ئه‌و داناییه‌ و گیانه‌كه‌ ببنه‌وه‌ كه‌ قسه‌ی پێ ده‌کرد. ¹¹بۆیه‌ هه‌ندێك كه‌سیان به‌ به‌رتیل‌ رازی‌ كرد كه‌ بڵێن: «ئیمه‌ گۆتمان له‌ ستیفانۆس بووه‌ كه‌ كوفری به‌رامبه‌ر به‌ موشه‌ و خودا كرده‌وه‌!» ¹²ئه‌م تۆمه‌ته‌ خه‌لك و پیر و زانایانی وروژاند له‌ دژی ستیفن، بۆیه‌ ده‌ستگیریان كرد و هینایان بۆ ئه‌نجومه‌ن، ¹³شابه‌ت‌حالی‌ درۆینه‌یان له‌ سه‌ردا ده‌یانگوت: «ئه‌م كه‌سه‌ به‌رده‌وام دژی ئه‌م شوینه‌ پیرۆزه‌ و دژی ته‌ورات قسه‌ی ده‌کرد ¹⁴بیه‌ستمان ده‌یگوت یه‌شوا‌ی ناسیره‌یی ئه‌م په‌رستگا‌یه‌ وێران ده‌كات و پرۆپه‌رسمه‌كان ده‌گۆرێت كه‌ له‌ موشه‌ وه‌رمانگرتوه‌» ¹⁵هه‌موو ئاماده‌بووانی ئه‌نجومه‌ن بێنیان پرووخساری وه‌ك پرووخساری فریشته‌یه‌ك وایه‌.

¹ پاشان سەرۆك كاهينه كه له ستيفانوسى پرسى: «ئاي ئەم تۆمەتەنە راستن؟» ² ۋەلامى دايمەو: «براياڻ و باوكان گويم لئ بگرن، خوداي شكۆمەندى بۆ ئەفراھام باوكمان دەرەكوت كە ھىشتا لە نىوان دوو رووبار بوو، پىش ئەوھى لە خاران نىشتەجىت يىت، ³ پىي فەرموو: خاك و ھۆزەكەت بەجىيەنلە و پىرۆ بۆ ئەو زەويەي كە رىتوئىت دەكەم بۆي. ⁴ «بۆيە گوپرايەلى كرد و ولانى كلدانەكانى بەجىيەشت و لە خاران نىشتەجىت بوو، لەوئ مايمەو تا باوكى كۆچى دوايى كرد پاشان خواي گەورە ناردى بۆ ئەم خاكە كە ئىستا ئيوە تىيدا دەژىن، ⁵ لىرە ھىچ زەوى و پىگەيەكى پىنەدا، ھەرچەند مندالى نەبوو، بەلام خودا بەلئىي پىدا كە لە دواي خۆي ئەم نىشتمانە بدا بە خۆي و نەوھەكانى دواي خۆي. ⁶ خودا فەرموويەتى: نەوھەكانى تووشى دەرەدەرى دەبن لە ولاتىكدا كە ھى ئەوان نىيە، بۆ ماوھى چوار سەد سال، لەو ماوھەدا پرووھەرووي كۆيلابەتى و خراپ مامەلەكردن دەبنەو؛ ⁷ بەلام من سزاي ئەو گەلە دەدەم كە ۋەك كۆيلە خزمەتيان دەكەن، دواتر لەوئ دېنە دەرەوھە و لەم شوپتە دەمپەرستەن. ⁸ پاشان خودا داواي لە ئەفراھام كرد كە نىرەنەكانى ناو خىزانەكەي خەتەنە بكات ۋەك نىشانەي ئەو پەيمانەي كە لەگەلدا كردبوو. ئەفراھام يتساخى بوو و دواي ھەشت ڕۆژ لە لەدايكبوونى خەتەنەي كرد. دواتر يتساخ بوو بە باوكى ياكوف، ياكوفيش دوانزە كورەكەي خەتەنە كرد، كە باوكانى يەكەم بوون. ⁹ «بەھۆي ئەوھى باوكانى يەكەم ئىرەبىيان بە يۆسپ برد، ۋەك كۆيلەيەك فرۆشتيان بە ميسر. بەلام خودا لەگەلى بوو، ¹⁰ و لە ھەموو ناخۆشەيەكانى پرزگارى كرد، بەخشىش و دانايى لاي فیرعەونى پاشاي ميسرى بە يۆسپ بەخشى، بۆيە فیرعەون كردى بە فەرمانرەواي ميسر و ھەموو كۆشكەكەي. ¹¹ پاشان برسيتيەك ھەموو ميسر و كەنعانى گرت، و نازارتي زۆرى بەدواي خۆيدا ھىتا، و باوبايرانمان نەيانتوانى خواردن بدۆزنەو. ¹² كاتيك ياكوف بىستى كە دانەوتلە لە ميسر ھەبە باوبايرانى ئىمەي نارد بۆ ميسر. ¹³ بۆ جارى دووھەم كە چوون، يۆسپ خۆي بە براكانى ناساند و فیرعەونيش بنەمالەي يۆسپى ناسى. ¹⁴ دواي ئەمە يۆسپ ياكوفى باوكى، و ھەموو بنەمالەو براكانى بانگەيشت كرد كە بە گشتى ھەفتا و پىنج كەس بوون. ¹⁵ پاشان ياكوف چوو بەرەو ميسر، لەوئ خۆي و باوبايرانمان مانەوھە تا كۆچى دوايان كرد، ¹⁶ تەرمەكانيان ھىترانەوھە بۆ شەخەم و لە نيو ئەو گۆردەدا دانران كە ئەفراھام لە كوراني خەمۆر لە شەخەم بە پىرگ زىو كىربووي. ¹⁷ «لەگەل نىزىكوونەوھى كات بۆ ئەوھى خودا بەلئىيەكەي بۆ ئەفراھام جىيەجىت بكات، زمارەي گەلەكە لە ميسر زۆر زىادي كردبوو. ¹⁸ پاشان پاشايەكى نوئ كە ھىچى دەربارەي يۆسپ نەدەزاني لە ميسردا دەسەلاتى گرتە دەست. ¹⁹ ستمەي لە گەلەكەمان كرد، و خراپ لەگەل باوبايرانمان مامەلەي كرد بە ناچاركرديان بۆ فیرداني كۆريە تازە لەدايكبووھەكانيان بۆ مردن. ²⁰ لەو كاتەدا موشە لەدايك بوو. زۆر جوان بوو، بۆ ماوھى سى مانگ لەلايەن خىزانەكەيەوھە لە مالەوھە چاودىري دەكرا، ²¹ بە ناچارى وازيان لئ ھىتا، بەلام كچەكەي فیرعەون بردى و ۋەك كورى خۆي بەخىو و پەرەردەي كرد. ²² موشە بە زانبارى ميسرىيەكان رۆشنير كرابوو، و تا لە قسەكردن و كارداردا بەھىز بوو. ²³ كاتيك تەمەنى چل سال بوو، بىربارىدا سەردانى برايانى خۆي بكات كە لە نەوھى يەسرائيلن، ²⁴ بىنى يەكپىكان لەلايەن ميسرىيەكەوھە ستمەي لىدەكرىت، بۆيە لايبەنگرى ستمەلپىكراوھەكەي كرد و بە كوشتنى ميسرىيەكە تۆلەي لىكردەوھە، ²⁵ موشە پىي وابوو برايانى خۆي لەوھە تىدەگەن كە خودا بەكارى دەھىتت بۆ پرزگاركرديان. بەلام ئەوان تىنەگەيشتن! ²⁶ ڕۆژى دواتر موشە دووان لە برايانى بىنى كە شەريان بوو، ھەولیدا بەم شىوھە ناستيان بكاتەوھە و پىي گوتن، پياوھەكان، ئيوە براى يەكەن، بۆچى دزايەتى يەك دەكەن؟ ²⁷ بەلام ئەو پياوھى خراپ رەفتارى لەگەل ئەوتىردا دەكرد پالى بە موشەوھە نا، و گوتى: كئ تۆي كىردووە بە سەرۆك و دادوهر لە سەر ئىمە؟ ²⁸ دەتەوئ من بكۆزىت ۋەك چۆن دوتىت ميسرىيەكەشت كوشت؟ ²⁹ موشە لە ميسر ھەلات بۆ ميديان، لەوئ ۋەك بىگەنەيەك نىشتەجىت بوو. دوو كورى بوو. ³⁰ دواي تىيەربوونى چل سال، پەرەردگار لە بلئىسەي دەوھەتيكى گىرگرتوودا لە بىبابانەكانى نىزىك چپاي سينا، بۆ موشە دەرەكوت. ³¹ موشە كاتيك تەمەي بىنى سەرسام بوو بەو دىمەنە، لئى چووە پىش بۆ ئەوھى بزانت چى روويداو، گوپى لىوو پەرەردگار بانگى دەكات: ³² من خوداي باوبايرانتم، خوداي ئەفراھام و يتساخ و ياكوفم! موشە لە ترسدا دەلەرزى و نەيدەوترا سەبرى بكات. ³³ پاشان پەرەردگار پىي فەرموو: كەوشەكانت داكەنە چۆنكە ئەو شوپتەي لئى وەستاويت زەويەكەي پىرۆزە! ³⁴ ستمەي گەلەكەم لە ميسر بىنيو، من گويم لە گريانى ئەوان بوو، و ھاتومەتە خواروھە بۆ ئەوھى نازاديان بكەم. ئىستا، دەتتيرمەوھە بۆ ميسر! ³⁵ ئەمە ھەمان ئەو موشەيە كە بەم وشانە رەتيان كىردبۆوھە: كئ تۆي كىردووە بە فەرمانرەوا و دادوهر؟ ئەو لەلايەن خوداوە نىردراوھە بۆ ئەوھى بىتتە سەرۆك و پرزگاريدەريان، كاتيك پەرەردگار لەناو دەوھەنەكەدا بۆي دەرەكوت! ³⁶ لەگەلەكەي لە ميسر دەرھىتا و لەوئ، و لە دەرياي سوور، و لە بىبابانەكاندا بۆ ماوھى چل سال كارى سەرسورھىتەر و پەرچووي ئەنجامدا. ³⁷ ئەمە ئەو موشەيە كە بە نەوھى يەسرائيل دەلئت: خودا پىغەمبەرتكى ۋەك مەتان بۆ ھەلدەبژىرت لە نيو براكانان. ³⁸ ئەو كەسە بوو كە سەركردايەتى گەلى دەكرد لە بىبابانەكاندا، رۆلى نىوانگىري دەبىنى لە نىوان ئەو فرىشتەيەي كە لە چپاي سينا قسەي لەگەل دەكرد و لەگەل باوبايرانىشمان، وە راسپاردەكانى خوداي زىندووي پىت گەياندن. ³⁹ بەلام باوبايرانمان رەتيانكردەوھە گوپرايەلى موشە بن، دانيان پىدانەنا ۋەك پرايەرى خۆيان، و دلان تامەزرۆي گەرانەوھە بوو بۆ ميسر، ⁴⁰ بە نارۆيان گوت: خودايەكمان بۆ دروست بكە كە لە پىش ئىمەوھە پروات. چۆنكە نازانين چ بە سەر ئەو موشەيە ھات كە ئىمەي لە ميسر دەرھىتا! ⁴¹ ئەو كات بىتكيان لە شىوھى گۆلك دروست كرد. قوربانيان بۆ دەھىتا و بەو شتانە خۆشچال بوون كە دەستكردى خۆيان بوو. ⁴² بەلام خودا رووي لئ وەرگىران و بە ديار پەرستنى خۆر و مانگ و ئەستىرەكانەوھە بە جىي ھىشتن. ھەروا كە لە نووسراوھى پىغەمبەراندا نووسراوھە: ئەي نەوھى يەسرائيل، ئاي چل سال لە بىبابان پىشكەشى و قوربانيتان بۆ ھىتام؟ ⁴³ نا، بەلكوو خىوھەتەكەي مۆلۆخ، و ئەستىرەي خوداوەندەكەتان رەمفان، و ئەو بتانەي كە بۆ پەرستنيان دروستتان كىردوھە ھەلتانگرتوھە! بۆيە دوورتان دەخەمەوھە بۆ ئەويەري بايل! ⁴⁴ باوبايرانمان لەگەل خۆيان چادري شايبەتيان ھەلگرتبوو بۆ بىبابان. بەو شىوھەي كە خودا بە موشەي راسپاردبوو كە بەپىي ئەو نموونەي كە پىشانى دابوو، جىگىري بكات! ⁴⁵ پاشان چوونە ئەم ولانە كە بە سەركردايەتى بەشوع داگىريان كرد، دواي ئەوھى خودا ئەو گەلانى لەوئ دەزيان لە پىشيان دەركرى. باوبايرانمان بەردەوام بوون لە پەرستنى خودا لە چادەركەدا تا سەردەمى داڤيد ⁴⁶ كە پەسندكراي خوداوبوو، بۆيە ھەولیدا مالتيك بۆ خوداي ياكوف بدۆزىتەوھە. ⁴⁷ ئەم ئارەزووھە بە دى ھات لە سەر دەستى شلۆمۆ كە پەرەستگاكي دروست كرد. ⁴⁸ لەگەل ئەوھەشدا خوداي ھەرەبەرز لەو مالانەدا نازى كە بە دەستى مەروڤ دروستكراون، ۋەك پىغەمبەرەكە دەفەرمووت: ⁴⁹ ئاسمان تەختى منە، و زەويش

تەختە پىمە. چ جۆرە مالىكىم بۇ دروست دەكەن؟ پەرورەردگار دەرەمۆپت. يان شوپنى پشودانەكەم لە كوئ دەيت؟⁵⁰ ئايا بە دەستى من ھەموو ئەم شتەنە بەدى نەھاتوو؟⁵¹ پاشان ستيفانوس وتى: «ئەي ئەو ياخيەنەي و دل و گوپتان خەتەنە نەكراو! ئۆو ھەميشە بەرەنگارى گيانى پىرۆز دىنەو. وەك چۆن باوبايرانتان كىرديان ئۆو ش دەكەن!⁵² چ پىغەمبەرەك لە چەوسانەو ەرزگارى بوو كاتىك ئەوانەي پىشەنگايەتى ھاتنى چاكەكارىان دەكرد، كە خۆتان ەرادەستتان كىرد و كوشتتان!⁵³ ئەوراتتان لە دەستى فرىشتەكان وەرگرتوو، بەلام گوپرايەلى نەبوون!»⁵⁴ كاتىك ئەوانەي كۆبوونەو ئەم قسانەي ستيفانوسيان بىست، توورە بوون و ددانيان لىي چىر دەكردەو.⁵⁵ بەلام ستيفانوس كە پىر بوو لە گيانى پىرۆز، سەرى بەرز كىردەو بۇ ئاسمان، و شكۆي خوداي بىنى و يەشوا كە لە راستەي خودا بوو.⁵⁶ گوتى: «سەركەن، ئاسمان بە كراوۋى دەبىنم و رۆلەي مەروڤىش لە راستەي خودادا وەستاو!»⁵⁷ بە بىستنى ئەم قسەيە گوپچكەي خۆيان گرت، و بە ھەموويان ھېرشيان كىردە سەرى،⁵⁸ بىرديانە دەرەوۋى شار، و دەستيان كىرد بە بەردبارانكردنى. لەم نۆۋەندەدا شايتەتالەكان كەواكانيان لە بەر پىي گەنجىك دانا كە ناوى شائۇل بوو بۇ ئەوۋى ئاگاي لىيان بى.⁵⁹ لە كاتىكدا بەرديان لىدەدا، ستيفانوس نىزاي دەكرد: «يەشوای پەرورەردگار، گيانم وەرەگرە!»⁶⁰ ئىنجا كەوتە سەر چۆك و ھاواری كىرد: «پەرورەردگار، ئەمەيان بە گوناھە لە سەر ھەژمار مەكە!» كە ئەمەي وت، نووست.

¹ شائول يەكك بوو لە شاھتەحالەكان و ھاوړا بوو لەسەر كوشتنى ستيفانوس . شەپۆلى چەوسانەوہەكى توند لەو پرۆژانەدا دەستى بە سەر كۆتسادا گرت. ھەموو برايان جگە لە تێردراوان بەسەر ناوچەكانى يەھوديا و سامريدا پەرتەوازە بوون. ² ھەندىك پياوى لەخواترس ھاتن، و بە ماتەمىنيەكى زۆرەوہ ستيفانوسيان بە خاك سپارد. ³ بەلام شائول دەچوو بۆ ھەموو شووتىك بۆ لەناوبردى كۆيساكە، مال بە مال دەرگەرا و ژن و پياوى راپێچى زىندان دەرکرد. ⁴ بەلام ئەوانەى كە پەرش و بڵاو بوون شوپن بە شوپن دەچوون بە وشەكە مەزگىيان دەدا. ⁵ فېليپۆس چووہ شارێك لە ناوچەى سامرى، و دەستى بە بانگەشەى مەسىح كرد ⁶ چەماوەرەكە بە يەك دلەوہ گوتيان لە قسەكانى گرت، وەك چۆن سەبارەت بە ئەو نېشانانەى كە كردووبەتەى بېستبوويان، يان بۆ خۆيان بېنېوويان، ⁷ فەرمانى بە گيانە ناپاكەكان دەرکرد، ھاواريان دەرکرد و ئەوانەيان بە جێ دەھێشت كە تێياندا بوون، زۆرێك لەوانەى كە گۆج و ئفليج بوون چاك بوونەوہ، ⁸ بۆيە خۆشپىيەكى زۆرئەو شارەى گرتەوہ. ⁹ پێش ئەوہ جادووگەرێك لەو شارەدا ھەبوو بە ناوى شيمۆن، كە جادووى دەرکرد و خەلكى سامرى سەرسام دەرکرد و بانگەشەى ئەوہى دەرکرد كە پياوێكى مەزنە. ¹⁰ ھەمووان بە گەورە و بچووكەوہ گوتيان لێ دەرگرت، و ديانگوت: «ئەم پياوہ ھێزى مەزنى خودايە!» ¹¹ بە وردى گوتيان لێدەرگرت چونكە ماوہيەكى زۆر بوو بە فێلە جادوويەكانى فريويان خواردبوو! ¹² كاتێ باوہريان بە قسەى فېليپۆس ھێنا كە بە شانشىنى خودا و بە ناوى يەشوای مەسىحى مەزگىنى پێدەدان، ژن و پياوى لە ئاوەلدەكيشا. ¹³ پاشان شيمۆن خۆى باوہرى ھێنا و لە ئاوەلكيشرا، لە ھەموو شووتىك شوپن فېليپۆس دەرگەوت، و سەرسام بوو بەو نېشانە و پەرچووہ مەزنانەى فېليپۆس ئەنجامى دەدا. ¹⁴ تێردراوان لە پۆرشەلايم بېستيان كە خەلكى سامرى وشەى خودايان وەرگرتوہ، بۆيە پەترۆ و پۆخەنايان نارد بۆ ئەو. ¹⁵ ھەر كە گەيشتن نزيابان كرد لە پێناوياندا تاوہكو گيانى پېرۆز وەرگرن. ¹⁶ ھېشتا گيانى پېرۆز بەسەر ھېچ كامياندا نەھايتو، چونكە تەنھا بە ناوى يەشوای پەرورەردگارەوہ لە ئاوەلكيشرابوون. ¹⁷ پاشان پەترۆ و پۆخەنا دەستيان خستە سەريان، و گيانى پېرۆزيان وەرگرت. ¹⁸ كاتێك شيمۆن كە بېنى گيان بەخشاوہ كاتێك تێردراوان دەستيان خستۆتە سەر خەلك، پارەى پېشنيار كرد بە پەترۆ و پۆخەنا، بۆ كېرنى ئەم دەسەلانە. پێى گوتن: ¹⁹ «با منبش ئەم دەسەلانەم ھەيئەت بۆ ئەوہى كاتێك دەست لەسەر خەلك دادەتەم گيانى پېرۆز وەرگرن». ²⁰ بەلام پەترۆ وەلامى دايەوہ: «با پارەكەت لەگەلت لەناو بچێت! چونكە پێت وايە ديارى خودا دەتوانرێت بکەردرێت! ²¹ ئەم کارەدا ناتوانیت ھېچ بەشێكت ھەيئەت، چونكە دلت لەگەلت خودادا راست نيبە. ²² لە خراپەكارىيەكانت پاشگەز بئوہ و لە پەرورەردگار بپارێوہ، رەنگە لە نيازى دلت خۆش بێت، ²³ چونكە من دەبينم كە پېرى لە ئېرەپى ئال و بە ديل گېراوى لەلايەن گوناھەوہ!» ²⁴ شيمۆن گوتى: «لاى پەرورەردگار بۆ من نزا بکە تا ئەم شتە ترسانكانەى كە گوتت بەسەرمدا نەيەت». ²⁵ دواى شاھتەحالى و بانگەشە بە وشەى پەرورەردگار لە ناوچەى سامرى، پەترۆ و پۆخەنا گەرانوہ بۆ پۆرشەلايم لە زۆرێك لە ناوچەى سامرى لە سەر رېڤگا دەوہستان بۆ بانگەشەى مەزگىنيەكە. ²⁶ پاشان فريشەيەكى پەرورەردگار بە فېليپۆسى فەرموو: «پېرۆ بەرەو باشوور، بەو رېڤگايى بابانەدا كە لە پۆرشەلايمەوہ دەرواوت بەرەو غەزە». ²⁷ جا ھەستا و رۆيشت . كە پياوێكى خەساوى خەلكى ئيسىؤيا كە لە ژېر دەسەلانەى كەنداكە، شائزنى ئەسىؤيا بوو، بۆ پەرستن چووبوہ پۆرشەلايم ²⁸ لە گالىسكەكەيدا دانېشتوو و دەرگەرايەوہ، پەرتووكى ئېشاي پېغەمبەرى دەخوتندەوہ. ²⁹ گيانەكە بە فېليپۆسى فەرموو: «پېرۆ پێش و لە تەنېشت گالىسكەكەوہ پېرۆ!» ³⁰ فېليپۆس بە خېراپى گەيشتە لاى و گوپى لېبوو خەساوہكە ئېشاي پېغەمبەرى دەخوتندەوہ، لېى پرسى: «ئاي تېدەگەيت چى دەخوتنېتەوہ؟» ³¹ لە وەلامدا گوتى: «چۆن دەتوانم، ئەگەر كەسێك رېنمايم نەكات؟» فېليپۆسى بانگەيشت كرد كە بچێتە ناو گالىسكەكە و لەگەلیدا دانېشێت. ³² خەساوہكە لەكانى خوتندەوہى تەوراندا گەيشتە ئەو بەشەى كە دەلێت: «وەك چۆن مەريك بەرەو سەريرين دەبەردرێت، و وەك چۆن بەرختىك لە بەر دەم ئەوانەى خورپەكەى دەپرنەوہ بېدەنگە، ئەو دەمى نەكردەوہ! ³³ لە ماوہى خۆنەويستىيەكەيدا بە نەرەوا نادادپەرورەرى مامەلەى لەگەلدا كرا. كئ ياسى نەوہكانى بكات؟ چونكە ژيانى لە زەوى ھەلگېرا!» ³⁴ خەساوہكە لە فېليپۆسى پرسى: «پېم بلى: ئاي پېغەمبەرەكە بەم قسە ئامازە بۆ كئ دەكات؟ بۆ خۆى يان كەسێكى تر؟» ³⁵ فېليپۆس لە سەربنەماى ئەم كئېبى پېغەمبەرە مەزگىنى يەشوای پێدا. ³⁶ كاتێك لە گالىسكەكەدا لە گەلێ دەرويشت، گەيشتنە ھەندېك ئاو و خەساوہكە گوتى: «ئەوہ ئاوہ چى رېگريت لێ دەكات لە ئاوم ھەلکېشى؟» ³⁷ فېليپۆس وەلامى دايەوہ: «ئەمە دەرکريت ئەگەر بە ھەموو دلنەوہ باوہرت ھەيئەت. پاشان پياوہكە گوتى: من باوہرم وايە يەشوای مەسىح پۆلەى خودايە». ³⁸ فەرمانى بە گالىسكەكە كرد كە بوەستېت، و پېكەوہ دابەزين بۆ ئاوەكە، و فېليپ خەساوہكەى لە ئاوەلكيشا. ³⁹ كاتێك لە ئاوەكە ھاتنە دەرەوہ گيانى پەرورەردگار فېليپۆسى برد، چيتر خەساوہكە نەبېنى. بە خۆشحالىيەوہ درێژى بە گەشتەكەدا. ⁴⁰ فېليپۆس لە شارۆچكەى ئارۆتوس بېنرا، لەوئ و لە ھەموو شارەكان مەزگىنى دەدا تا گەيشتە كەيسەرييە.

¹ به لām شائۆل هیشتا هه ره شهی له قوتاییه کانی پهروهردگار ده کرد و دهیکوشتن. بۆه چوو له سهرۆک کاهین،² و داوای نامه ی لیکرد بۆ که نیشته کانی په هود له دیمه شق بۆ ئه وهی ئاسانکاری بۆ بکه ن بۆ گرتنی ئه و ژن و پیاوانه ی که ئه م پرنگایه ده گرنه بهر، له هه ر شوپنیک بیان دۆزیته وه، بۆ ئه وهی به به ندرکراوی بیانیات بۆ یۆرشه لایم.³ کاتیک ده چوو بۆ دیمه شق و له وئ نزیک بۆوه، له ناکاو پرووناکیه ک له ئاسمانه وه به ده وریدا دره وشایه وه،⁴ که وته سهر زه وئ و گوئی له ده نگیگ بوو پی گوت: «شائۆل! شائۆل! بۆچی ده مچه وسپنیه وه؟»⁵ شائۆل پرسى: «گه وهره م تۆ کیت؟» وه لāmى دایه وه: «من په شوام، ئه وهی که تۆ ده بچه وسپنیه وه». ⁶ به له رز و سهر لیشیواوای گوتى: «پهروهردگار، ده ته ویت چی بکه م؟» پهروهردگار پیتی فهرموو: «ههسته و بچۆ ناو شاره که، له وئ پیت ده و تریت چی بکه ت». ⁷ ئه و پیاوانه ی له گه ل شائۆل گه شتیان ده کرد سهر سام و پیده نگ له وئ وه ستابوون، گوئیان له ده نگه که بوو به لām که سیان نه بینى. ⁸ شائۆل هه ستا، به لām کاتیک چاوه کانی کرده وه هیچی نه بینى، جا ده ستیان گرت و هینایان بۆ دیمه شق،⁹ سئ پرۆژ مایه وه به بئ بین و خواردن و خواردنه وه. ¹⁰ له دیمه شق قوتاییه کی پهروهردگار هه بوو به ناوئ ئه نایا، پهروهردگار له بینیتیدا بانگی کرد و فهرموو: «ئى ئه نایا!» وه لāmى دایه وه: «به لئ ئى پهروهردگار!»¹¹ پهروهردگار پیتی فهرموو: «پرۆ بۆ مالى په هودا له و شه قامه ی ناسراوه به راست، و داوای پیاوکی خه لکی ته رسوس بکه به ناوئ شائۆل. چونکه خه ریکه نزا ده کات. ¹² له بینیتیدا پیاوکی بینیه به ناوئ ئه نایا هاته ژووره وه و ده ستی له سهر دانه ت، بینى». ¹³ ئه نایا به پهروهردگاری گوت: «پهروهردگار، زۆر هه وālم بیستوه ده رباره ی ئه م پیاوه و هه موو ئه و زیانانه ی که له یۆرشه لایم به گه له پرۆژه که تى گه یاندوه، ¹⁴ به ده سه لانی سهرۆکی کاهینه کانه وه هاتۆته ئیره بۆ ئه وهی هه موو ئه وانه ی بانگه شه ی ناوئ تۆ ده که ن ده ستگیر بکات». ¹⁵ پاشان پهروهردگار فهرمانی پیکرد: «پرۆ! ئه م پیاوه هه لژ بر دراوی منه تاکو بیته ده فیک ناوئ من بۆ نه ته وه کان و پاشاکان و بۆ نه وهی په سرائیل بگوازیته وه. ¹⁶ نیشانی ئه ده م که چه نده ده پیت له پتاو ناوئ من نازار بچیزیت!»¹⁷ ئینجا ئه نایا چوو مالى په هودا و ده ستی خسته سهر شائۆل و گوتى: «ئى شائۆلی برا، پهروهردگار په شوا، که له پرنگادا بۆت ده رکه و کاتیک ده هاتیه تیره، منی ناردوه بۆ ئه وهی جاریکى تر بینى و پر بیت له گیانه پیرۆژه که». ¹⁸ ده ستیه جئ شتیکی وه ک توپک له چاوه کانی شائۆل که وته خواره وه، ئینجا بینى، پاشان له ئاوه لکیشرا. ¹⁹ خواردنی خوارد هینى بۆ گه رپاوه وه و چه نده پرۆژیک له گه ل قوتاییه کان له دیمه شق مایه وه. ²⁰ ده ستیه جئ ده ستی کرد به بانگه شه له ناو که نیشته کان که په شوا پرۆله ی خودایه. ²¹ هه موو ئه وانه ی گوئیان لئ بوو سهریان سورما، و پرسیاریان کرد: «ئمه ئه و پیاوه نییه که له یۆرشه لایم هه موو ئه وانه ی بانگه شه ی ئه م ناوه یان ده کرد له ناوئ ده بردن؟ مه گه ر نه هاتوه بۆ ئیره تا به به ندرکراوی بیانیاته لای سهرۆک کاهینه کان؟»²² به لām شائۆل به خرۆشى زیاتره وه وتاری ددها، و په هودیه کانی دانیشتووی دیمه شقی تووشی سهر لیشیواوای کرد به و به لگانه ی که ده بیسه لماند په شوا مه سیحه که یه. ²³ دواى تیپه ربوونی چه ندىن پرۆژ، پیلانیک له نئو په هودیه کاند دروست بوو بۆ کوشتنی، به لām شائۆل به پلانه کیه یانى زانى. ²⁴ شه و پرۆژ به وردی چاودیری ده روازه کانی شاریان ده کرد بۆ ئه وهی ئه گه ر رۆبشته ده ر بیکوژن. ²⁵ به لām هه ندیک له قوتاییه کان به شه و بردیان و له ناو سه به ته به کدا، به گوربس به سهر شوورای شاره که وه شقیران کرده وه. ²⁶ کاتیک شائۆل گه بشته یۆرشه لایم هه و لیدا بچیته پāl قوتاییه کانی ئه وئ، به لām هه موویان لپی ده ترسان، باوه ریان نه ده کرد که بوو پیت به قوتایی پهروهردگار. ²⁷ بهرنا با بردی بۆ لای تیردراوان، پی گوتن که چۆن شائۆل له گه شته که یدا پهروهردگار بۆی ده رکه و تووه و قسه ی له گه ل کرده وه، و چۆن له دیمه شق به ناوئ په شوا به چاوه تره سى بانگه شه ی کرده وه. ²⁸ ئیتر ده ستی کرد به هاتن و چوون له گه لیان له یۆرشه لایم، و به بویری مرگینی ئه دا به ناوئ پهروهردگاری. ²⁹ له گه ل په هودیه یۆناییه کان قسه و مشتومری ده کرد، به لām ئه وان هه ولیان دا بیکوژن. ³⁰ کاتیک باوه رداران زانیان بر دیا نه بۆ که یسه ریا، وه لوتوه ره وانه ی ته رسوسیان کرد. ³¹ له م تئوه نده دا کلپسا له ناوچه کانی په هودیا و گه لیلی و سامیره چیزیان له ناشتی وه رده گرت. له ترسی پهروهردگرا رچکه ی گرتوو گه شه ی ده کرد، به پشیتوانی گیانی پرۆژ. ³² له کاتیکدا په ترۆ له شوپنیکه وه ده رۆبشت بۆ شوپنیکتر، سهردانى دانیشتوانی لیدای کرد،³³ له وئ پیاوکی بینى به ناوئ ئه نیاس، که ئیفلیج بوو و هه شت سāl بوو له جیگادا بوو. ³⁴ په ترۆ پی گوت: «ئنیاس، په شوای مه سیح چاکت ده کاته وه. ههسته و بۆخۆت پخه فه که ت کۆبکه ره وه!»³⁵ ده ستیه جئ هه ستا. ³⁵ هه موو ئه وانه ی له لیدیا و شارۆن ده ژبان، بینیان و گه رانه وه بۆ لای پهروهردگار. ³⁶ له شارى یافا قوتاییه ک هه بوو به ناوئ تابیتا، واته: مامز، هه میشه چاکه ی ده کرد و یارمه تی هه ژارانى ددها. ³⁷ له و کاته دا نه خۆش که و ت و مرد، شو ر دیا ن و له ژووریک له نه و می سهر وه دایانا. ³⁸ کاتیک قوتاییه کانی یافا بیستیان که په ترۆ له لیدیا به. یافا نزیک بوو له لیدیا، دوو پیاویان نارد داویان لیکرد و پیاان گوت: «له گه لمان وه ره به بئ دوا که و تن!»³⁹ هه ستا و له گه لیان پرۆبشت و کاتیک گه بشته ئه وئ بر دیا نه سهر وه بۆ ژووره که، هه موو بئوه ژنه کان له ده وری کۆبیوونه وه و ده گریان، و ئه و کراس و جلوه رگانه ی پیشان ددها له کاتیکدا له گه لیان بوو دوو ربووی. ⁴⁰ په ترۆ داوای له هه موو ناماده بووان کرد که له ژووره که بچه ده ره وه؛ چۆکی دادا و نزا ی کرد، پرووی له تهرمی مردوه که کرد و گوتى: «ئى تابیتا، ههسته!» چاوی کرده وه و که په ترۆی بینى دانیشیت،⁴¹ ده ستی بۆ درپژ کرد و یارمه تی دا بۆ هه ستانه وه، پاشان بانگی باوه رداران و بئوه ژنه کانی کرد، و به زیندووبیوی گه راندنه وه. ⁴² هه وālئ ئه م په رجوه له هه موو یافا بلاء و بۆوه و زۆر که س باوه ریان به پهروهردگار هینا. ⁴³ په ترۆ چه نده رۆژیک له یافا له گه ل چه رمسازیک به ناوئ شیمۆن مایه وه.

¹له كهيسه ربا سهره لپك هه بوو به ناوى كۆرتيلپۆس، سهر به يه كه يهك بوو كه به يه كه ي ئيتاليا ناسرابوو. ²ئەو و هه موو خيترانه كه ي له خوداترس بوون، له گه ل خه لك زۆر به خشنده بوو، و به به رده وامى بۆ خودا نزاى ده كرد. ³پرۆژىك نزيكه كاترمير سبى پاش نيوهرۆ بينيتكى هه بوو، به پروونى فريشته يه كى خوداى بينى كه هاته لاي و فهرمووى: «كۆرتيلپۆس!» كۆرتيلپۆس به ترسه وه سهرى ده كرد، پرسى، «بهرموو گهره م» فريشته كه وه لامى دابه وه: «نزا و به خشنه كانت بۆ هه ژاران وهك قوربانپه كى يادگارى هاته به رده م خودا. ⁵ئيسا كه سبى بنيره بۆ يافا تا پياوئىك به ناوى شيمۆن كه به به ترۆ ناسراوه به يئن بۆ ئيره. ⁶لاى شيمۆنى چهرمساز ده ميئته وه، كه ماله كه ي له كه نار ده رپايه. ⁷كاتيئىك فريشته كه رۆشيت، كۆرتيلپۆس دوو له خزمه تكاره كانى و سهر بازىكى دلسوژى بانگ كرد، كه يه كپىك بوو له به رده سته كانى، ⁸هه موو ئەو شتانه ي بۆ گيترانه وه، كه پروویدا و ناردنى بۆ يافا. ⁹نزيكه ي نيوهرۆى رۆژى دواتر، كاتيئىك له گه شته كه ياندا بوون و له يافا نزيك ده بوونه وه، به ترۆ چوو سهربان بۆ ئەوه ي نزا بكات. ¹⁰زۆرى برسى بوو، و حەزى لىبوو شتيك بيخوات، و له كاتيئىكا ژمه كه ناماده ده كرا، خەوى لىكه وت، ¹¹بينيتكى دى: ناسمانى بينى كه كرايه وه، و شتيكى وهك پارچه يه كى گهره ي قوماش به چوار گۆشه كه يه وه ده خرته خواره وه بۆ سهر زهوى، ¹²پر بوو له هه موو چۆرە ناژه لىكى سهرزهوى چوار پت، و ههروه ها خشۆك و بالنده ي ناسمان. ¹³پاشان ده نكيك پتئى گوت: «به ترۆ هه سته، سهرپره و بخۆ!» ¹⁴به ترۆ وه لامى دابه وه: «به دلنيايه وه نه خيتر، په روه رديگار، من هه رگيز شتيكى رپكه نه دراو يا ناپاكم نه خواردوه». ¹⁵ده نكه كه ديسان پتئى گوت: «به شتيك كه خودا پاكى كردۆته وه با ناپاكى مه زانه!» ¹⁶ئەمە سبى جار پروویدا، و پاشان پارچه قوماشه كه به رزكرايه وه بۆ ناسمان. ¹⁷له كاتيئىكا كه به ترۆ بيرى له ماناى بينينه كه ي ده كردوه، ئەو پياوانه ي كه كۆرتيلپۆس ناردبووى له مالى شيمۆنى چهرمسازبان ده برسى و له بهر ده روازه كه وه ستان ¹⁸پرسباربان كرد: «ئابا شيمۆنى ناسراو به به ترۆ له وئى ده ميئته وه؟» ¹⁹به ترۆ هيشتا بيرى له ماناى بينينه كه ده كردوه، گيانه كه پتئى گوت: «شيمۆن، سبى پياو به دواى تۆدا ده گهرين ²⁰بچۆ خواره وه بى دوودلى له گه لپان يرۆ، چونكه من ئەوانم ناردوه». ²¹به ترۆ رۆشيت خواره وه و به پياوه كانى گوت: «من ئەو كه سەم كه ئيوه به دوايدا ده گهرين. بۆچى هاتوون؟» ²²پياوه كان وه لاميان دابه وه: «ئيمه له لايەن كۆرتيلپۆسى سهره له وه هاتووين پياوئىكى راستودروست و له خوداترسه، هه موو گه لى به هوود شايه تى له سهر ده دن. خودا له رپى فريشته يه كى پيرۆز پتئى فهرموو داوات لىيكات بيئته ماله كه ي بۆ ئەوه ي قسه كانت ببستيت». ²³پاشان به ترۆ پياوه كانى بانگه يشت كرد بۆ ماله وه تا بنه ميوانى. رۆژى دواتر به ترۆ له گه لپان به رپى كه وت و هه نديك له باوه ردارانى يافاش له گه لپاندا رۆشيتن، ²⁴پرۆژىك دواتر گه يشتنه كهيسه ربا. كۆرتيلپۆس چاوه روانى ئەوان بوو، و خزم و هاوړى نزيكه كانى كۆكرديووه. ²⁵كاتيئىك به ترۆ هاته ناو ماله كه وه، كۆرتيلپۆس كړنوئى بۆ برد. ²⁶به لام به ترۆ هه لپستانده وه و گوتى: «هه سته! منيش مرۆفكم وهك تۆ!» ²⁷به دم قسه كردنه وه به ترۆ له گه لپدا چوو زووره وه، و جه ماوه رپكى گهره ي خه لكى بينى، ²⁸پتئى گوتن: «ئيوه باش ده زانن كه پتچه وانە ي ياساى ئيمه يه كه به هوديه ك هاوئيشنى له گه ل نه ته وه كان بكات يان بچپته مالىان. به لام خودا نيشانى دام كه نايبت كه س به ناپاك بزائم. ²⁹بۆيه كاتيئىك بانگم كرا به يئ ئەوه ي هيج ناره زايه تيه كم هه يئ، وه لامى بانگه يشته كه تم داوه. كه واته ده توانم بيرسم بۆچى ناردوته به دواما؟» ³⁰كۆرتيلپۆس وه لامى دابه وه: «چوار پرۆز له مەوه بهر، له كاترمير سبى پاش نيوهرۆدا له ماله كه مدا نزام ده كرد له ناكاو پياوئىك به جلى دره وشاوه له به رده ممددا ده ركه وت و ³¹پتئى گوتم: كۆرتيلپۆس، خودا نزاكانى تۆى ببستوه و به خشنه كانتى بۆ هه ژاران له ياده. ³²ئيسا پياوه كانت بنيره بۆ يافا، بانگه يشتنى شيمۆن بكه كه پتئى ده وتريت به ترۆ. ئەو ميوانه له مالى شيمۆنى چهرمساز كه له كه نارى ده ربا ده زى. ³³بۆيه ده سته بچ نارد به دواتا. ئەوه له چاكه ت بوو كه هاتى. ئيسا هه موومان ليره ين له به رده م خودادا بۆ ئەوه ي گوتى له هه موو ئەو شتانه بگريه كه په رورديگار فهرمانى پيكردوويت پتمان بلپيت». ³⁴به ترۆ ده ستنى كرد به قسه كردن: «ئيسا تيدده گم كه لاي خودا كه س له ووتر مەزتر نيه، ³⁵به لكو ئەو كه سه وه رده گريت كه چاكه كار و له خودا ترسه به بئ ئەوه ي گرينكى به ره گەزى بدات. ³⁶ئينجا وشەى خۆى بۆ گەلى په سرائيل نارد، مزگينى ناشتى له رپكه ي به شوای مه سيحه وه راگه ياند كه په روه رديگارى هه مووانه. ³⁷ده زانن چى پروویداوه له سهرانسهرى پارترگاي يه هوڊيا، كه له گه لپليه وه ده ستنى پيكردوه دواى ئەو يوخه نا بانگه شەى بۆ له ئاوه لكيشان ده كرد. ³⁸خودا به شوای ناسيره يى به گيانى پيرۆز و هيزه وه ده ستنيشان كرد، پاشان له شوپتيكه وه بۆ شوپتيكىتر ده رۆشيت چاكە ي ده كرد، و هه موو ئەوانه ي چاك ده كرد وه كه له ژر ده سه لائى شه يتان بوون، چونكه خودا له گه لپدا بوو. ³⁹ئيمه شايه تحالى هه موو ئەو كارانه ين كه له ناوچه ي يه هوڊيا و له يورشه لاييم كردوويه تى، به راستى له سهر خاچه كه كوشتيان. ⁴⁰به لام له پرۆزى سته مدا له مردن هه سته به وه، و وايبكرد ده ريكه وت ⁴¹نه بۆ هه موو گه ل، به لكو بۆ شايه تحاله كانى كه خودا پتشت هه لپزاردبوون، بۆ ئيمه كه دواى هه سته به وه ي له مردن له گه لپدا خواردمان و خواردمانه وه. ⁴²فهرمانى پيكردين مزگينى به خه لك بدين، و شايه تحالى ئەوه بدين ئەو هه مان كه سه كه خودا وهك دادوه رى زيندوو و مردوو ده ستنيشانى كردوه. ⁴³هه موو پتغه مبه ران له سهرى شايه تى ده دن كه هه ركه سيك باوه رى پتئى بيت له رپكه ي ناوى ئەوه وه ليخوشبوونى گونا هه كانى وه رده گريت». ⁴⁴له كاتيئىكا به ترۆ هيشتا ئەم قسانه ي ده كرد، گيانى پيرۆز هاته سهر هه موو ئەوانه ي گوتيان له په يامه كه بوو. ⁴⁵ئەو باوه رداره يه هوڊيانه ي له گه ل به ترۆ هاتبوون، سهربان سورما كه به خششى گيانى پيرۆز ته ناته به سهر نه ته وه كانيشدا رزاوه، ⁴⁶چونكه گوتيان لئ بوو كه به زمانه كان قسه يان ده كرد، و ستايشى خودايان ده كرد. پاشان به ترۆ گوتى: «ئابا كه سيك ده توانيت رپكا له ئاوه لكيشان بگريت له كاتيئىكا ئەوانيش وهك ئيمه گيانى پيرۆزيان وه رگرتوه؟» ⁴⁸بۆيه فهرمانى دا كه به ناوى به شوای مه سيح له ئاوه لكيشرين. پاشان داوايان له به ترۆ كرد كه چەند پرۆژىك له گه لپان بميتته وه.

¹ ئىزدراوان و براكانى سەرتاسەرى يەھودىا بېستيان كە نەتەۋەكانىش وشەي خودايان ۋەرگرتوۋە، ² بۆيە كاتىك پەترۇ گەرايەۋە بۇ يۆرشەلايم، باۋەردارە خەتەنەكراۋەكان پەرخەنيان لى گرت و گوتيان: ³ «چۇن چوۋى بۇ مالى پياۋىكى خەتەنەنەكراۋ، و لەگەليان خواردنت خوارد؟» پەترۇ لە سەرەتاۋە ئەۋەي روۋى دابوۋ بۆي گىترانەۋە، و گوتى: ⁵ «لە شارى يافا بووم نزام دەكرد، خەۋ دايگرتەم، بېنىنىكم بىنى و شىتىكى ۋەك پارچە قوماشىكى گەۋرەم بىنى كە لە ئاسمانەۋە بە چوار لاکەيەۋە بەستراپوۋە دادەبەزىت، و ھاتە خوارەۋە بۆلام. ⁶ كە وردېۋومەۋە ئازەلى چوار پى زەۋى و دېرنە و خشۇك و بالندەي ئاسمانم بىنى، ⁷ پاشان گوتم لە دەنگىك بوو كە پىي گوتى: پەترۇ، ھەستە سەرىرە و بخۇ! ⁸ ۋەلامم دايەۋە: نەخىر پەرۋەردگار، ھىچ شىتىكى ناپاك و رىگەپىنەدراۋ ناخۆم. ⁹ دەنگە ئاسمانىيەكە دېسان گوتى: شىتىك كە خدا پاكى كردۆتەۋە بە ناپاكى مەزانە. ¹⁰ ئەمە سى جار پروۋىدا، پاشان ھەموۋى ھەلگىشرايەۋە بۇ ئاسمان. ¹¹ ھەر لەۋ كاندە سى پياۋ كە لە كەيسەريائەۋە ئىزدراۋوۋ گەبىشتە ئەۋ مالى كە من لى دەمامەۋە، ¹² گيانەكە فەرمانى پىنكردم ھىچ دوۋل مەبە بۇ چوۋن لەگەليان، بە رىكەۋتم، و ئەم شەش برايش لەگەلمدا ھاتن. كاتىك چوۋىنە مالى پياۋەكە، ¹³ باسى ئەۋەي بۇ كردين كە چۇن بېنىۋەتى فېرىشتەيەك لە مالىكەيدا دەرەكەۋتوۋە و فەرمانى پىنكردوۋە: پياۋەكانت بىترە بۇ يافا، بە دواي شىمۇن كە پىي دەۋىرت پەترۇ، ¹⁴ ئەۋ پەيامىكەن بۇ دەھىتەك لە رىگەيەۋە تۆ ۋە ھەموۋ بىنەمالەكەت رىزگارتان دەپىت. ¹⁵ كاتىك دەستم كەرد بە قسەكرىن، گيانى پېرۆز ھاتە سەريان ۋەك چۇن لە سەرەتاۋە ھاتېۋە سەر ئىمە ¹⁶ پاشان بىرم ھاتەۋە كە پەرۋەردگار چى پىمان فەرموۋ: بۇخەنان خەلكى لە ئاۋەلدەكېشا، بەلام ئۆۋە لە گيانى پېرۆز ھەلدەكېشېن. ¹⁷ بۆيە ئەگەر خدا ھەمان ئەۋ ديارىيەي پىدبان كە بە ئىمەي بەخشى، كە باۋەرمەن بە پەرۋەردگار يەشۋاى مەسىحە، من كىم كە رىگىر لە خدا بىكەم؟» ¹⁸ كاتىك نارازىيەكان ئەمەيان بېست، بېدەنگ بوون، و ستايىشى خودايان كەرد و گوتيان: «كەۋاتە، تەنانت خدا پاشگەزىۋونەۋەي لە گوناھە بە نەتەۋەكانىش بەخشى كە دەپتە ھۆي ژيان». ¹⁹ ئەۋانەي بەھۆي ئەۋ ئازارەۋە كە لە كاتى كوزرانى ستىفانۇسدا سەرىبەلدا، پەرتەۋازە بېوون، تا فېنىقى و قوبرس و ئەنتاكىە رېۋىشتن، و تەنھا لەناۋ يەھودىيەكاندا بانگەشەيان بۇ وشەكە دەكرد. ²⁰ بەلام ھەندېكيان، خەلكى قوبرس و قېرەۋان بوون، چوۋن بۇ ئەنتاكىە، و مزگېنى يەشۋاى پەرۋەردگارىان بە يۆنانىيەكان راگەياند. ²¹ دەستى پەرۋەردگار لەگەليان بوو، ژمارەيەكى زۆر لە خەلك باۋەريان ھىنا و پروۋيان لە پەرۋەردگار كەرد. ²² ھەۋالى ئەمە گەبىشتە كلىساي يۆرشەلايم و بەرناباشيان نارد بۇ ئەنتاكىە. ²³ كاتىك گەبىشتە لاي و بىنى بەخشىشى خدا چى كردوۋە، دلخۇش بوو، و ھەموۋانى ھاندا كە بە ھەموۋ دلەۋە لە پەرۋەردگاردا چەسپاۋ بن. ²⁴ بەرنابا پياۋىكى باش بوو پىر بوو لە گيانى پېرۆز و باۋەر. و ژمارەيەكى زۆر خەلكى پەيۋەست كەرد بە پەرۋەردگارۋە. ²⁵ پاشان بەرناباش چوۋە تەرسۇس بۇ ئەۋەي بەدۋاى شائۇلدا بگەپىت. ²⁶ كاتىك دۆزىيەۋە ھىناي بۇ ئەنتاكىە، بۇ ماۋەي سالىكى تەۋاۋ بەرنابا و شاول لەگەل كلىساكان كۆدەبوۋنەۋە، و ژمارەيەكى زۆر خەلكيان فېركەرد. بۇ يەكەم جار لە ئەنتاكىە قوتابىيەكانى پەرۋەردگار ناويان لىنرا مەسىحىيەكان. ²⁷ لەم ماۋەيدا ھەندېك پىغەمبەر لە يۆرشەلامەۋە ھاتن بۇ ئەنتاكىە، ²⁸ بەكېكيان كە ناۋى ئەگابوس بوو، لە رىگەي گيانەكەۋە پىشېنىي كەرد كە برىسېتىيەكى قورس بەسەر ھەموۋ ولتادا بلاۋىتتەۋە. ئەم برىسېتىيە لە سەردەمى كلۇدېۋسى قەبىسەردا پروۋىدا. ²⁹ قوتابىيەكان بە پىي توانايان بېرياريان دا، يارمەتى بۇ ئەۋ خوشك و برايانە بىنر كە لە يەھودىا دەژيان. ³⁰ ئەمەيان كەرد، و يارمەتىيەكانىان بە بەرنابا و شائۇل بۇ پىران نارد.

¹ ھەر لھم کاتەدا بوو کە پاشا ھیرۆد ھەندیک کەسی بە مەبەستی نازاردانیان دەستگیرکرد کە سەر بە کلێساکە بوون، ² یاکوڤی برای یۆخەنا کوژرا. کاتیک بینی کە ئەمە یەھودیەکان پرازی دەکات، پیریاری دا پەترۆیش دەستگیر بکەن، ئەمەش لە کانی جەژنی نانی فەتیرە پروویدا. ⁴ دواى دەستگیرکردنى، خستىە زیندانەو و لەلایەن چوار کۆمەڵەو پاسەوانی دەکرا کە ھەر یەکەیان چوار سەرباز بوون. ھیرۆد بەنیازی ئەو ھەوای جەژنی پەسخە پرا دەستی یەھودی بکات، ⁵ بۆیە پەترۆیان لە زینداندا ھێشتەو. بەلام باوەرداران لە کلێساکە بە پەرۆشەو لە خودا نزیان بۆ دەکرد. ⁶ شەوی پێش ئەو ھیرۆد پرا دەستی بکات، پەترۆ لە نێوان دوو سەربازدا خەوتبوو، بە دوو زنجیر بەسترابۆ، و پاسەوانەکان لە بەردەم دەرگای زیندانەو و ستابوون. ⁷ لەناکاو فریشتەیکى پەرورەدگار دەرکەوت، و پرووناکییەک لە زیندانەو کەدا درەوشایەو. فریشتەیکە پەترۆی لە خەو ھەلساند و فەرمووی: «خێرا ھەستە!» پاشان زنجیرەکان لە مەچەکی پەترۆ کەوتنە خوارەو. ⁸ پاشان فریشتەیکە پێی فەرموو: «پشتێنەکەت بەستە، و پێلاوەکانت لە پێت بکە!» پەترۆیش وایکرد. پاشان پێی فەرموو: «کەواکەت لە بەریکە و شوێنم کەو!» ⁹ پەترۆ بەدوایدا ھاتە دەرەو لە زیندانەو، بەلام پێی وابوو خەریکە بینییک ئەبینن، نەیدەزانی ئەو ھەوای لەسەر دەستی فریشتەیکە پروو دەدات پراستەقینە. ¹⁰ بە پاسەوانی یەکەم و دووھەمدا تێپەڕین. گەشتنە ئەو دەروازە ئاسنییە کە بەرەو شار دەچوو دەروازەیکە بۆخۆی کرایەو، ئەوانیش چوونە دەر. کە لە شەقامەیکە پەڕینەو، دەستبەجێ فریشتەیکە بەجێ ھێشت. ¹¹ پاشان پەترۆ بە خۆیدا ھاتەو و گوتی: «ئێستا بێ گومان دەزانم کە پەرورەدگار فریشتەیکە خۆی ناردووە و لە چنگی ھیرۆد، و لە ھەموو ئەو شتەیکە کە گەلی یەھوود ھیوایان دەخواست پروویدات پزگاری کردووم!» ¹² کاتیک بەمەى زانی، چوووە مالى مەریەم دایکی یۆخەنا، کە پێی دەگوترا مارکۆس، ژمارەیکە زۆر لە باوەرداران لەوئ کۆبیوونەو و نزیان دەکرد. ¹³ لە دەرگاکی دا، و کچیکى خزمەتکار بە ناوی پڕۆدا ھات بۆ ئەو ھەوای دەرگا کە بکاتەو. ¹⁴ کاتیک دەنگی پەترۆی ناسیووە ئەو ھەندە دلخۆش بوو، لەبری ئەو ھەوای دەرگا کە بکاتەو پرایکردەو ژوورەو و مژدە بە ھەمووان دا کە پەترۆ لە بەردەم دەرگا کە وەستاو. ¹⁵ پێیان گوت: «ئەو ھەوای تێکچووی!» کاتیک پێداگری کرد، گوتیان: «پەترۆ فریشتەیکە پەترۆیت!» ¹⁶ لەم نێو ھەندەدا پەترۆ بەردەوام لە دەرگەى دەدا. کە دواجار دەرگا کەیان کردەو و بینیان سەرسام بوون! ¹⁷ بە ئامازە تێگەیاندن کە بێدەنگ بن، و پێی گوتن کە چۆن پەرورەدگار لە زیندان دەرپھێناو، گوتی: «بە یاکوڤ و براکانی تر بڵێن چی پروویداو». و پاشان چوو بۆ شوێنیکی تر. ¹⁸ بەیانیکەى ئازاوہیکى گەرە لە نێو سەربازەکاندا دروست بوو، لەیەکتریان دەپرسی: «چی بەسەر پەترۆدا ھاتووە؟» ¹⁹ ھیرۆد ئەگريپا فەرمانی دا کە بە بەدوایدا بگەرێن کاتیک نەدۆزرایەو، ھیرۆد لیکۆلینەو لە پاسەوانەکان کرد، و سزای لەسێدارەدانى بەسەردا سەپاندن. دواى ئەو ھیرۆد یەھودیای بەجێھێشت، بۆ ئەو ھەوای بۆ ماوەیک لە کەیسەریە بمیشتەو. ²⁰ ھیرۆد زۆر تۆرە بوو لە خەلکی سور و سیدوون. بۆیە شاندىکیان نارد بۆ ئەو ھەوای بیانیاریژن، چونکە شارەکانیان بۆ خۆراک وابەستەى شانیشینی ھیرۆد بوون. ²¹ لەو پڕۆژەى کە بۆ دیداری شانەیکە دیاریکرایو، ھیرۆد جلە پاشایەتیەیکە لەبەرکرد، و لەسەر تەختەیکە دانیشت و قسەى بۆ کرد. ²² خەلکەیکە دروشمیان دەدا و ھاواریان دەکرد: «ئەمە دەنگی خودایە نە دەنگی مرۆڤ!» ²³ پاشان فریشتەیکە پەرورەدگار یەکسەر لێیدا چونکە شکۆمەندى بە خودای نەبەخشى بۆیە کرم خواردی و مرد! ²⁴ وشەى خودا بەردەوام گەشەى دەکرد و بڵاو دەبوو. ²⁵ کاتیک بەرنابا و شائۆل ئەکرەکیان لە یۆرشەلایم تەواو کرد، گەرنەو و یۆخەنا ناسراو بە مارکۆسیان لەگەڵ خۆیان برد.

¹ ھەندىك پىغەمبەرەن و مامۇستايانى كلىساي ئەتاكىيە؛ لەوانە بەرنايا؛ شىمۆن كە پىتى دەگوترا ڕەشەكە؛ لوسىۆس خەلكى قىرەوان؛ مەنائىن كە بە مندالى لەگەل ھىرۆد فەرمانىرەواى تىترار ك پەرەردە ببوو؛ و شائۆلىش. ² ڕۆژىك، كە بەرۆژووھە پەرەردگاربان پەرستش دەكرد، گىيانى پىرۆز پىتى فەرموون: «بەرنايا و شائۆل بۆ ديارى بکەن بۆ ئەو كارەى كە بانگم کردوون». ³ بۆيە دواى ئەوێ بە ڕۆژوو بوون و نزاىيان كەرد دەستيان لە سەر دانان و ڕەوانەيان كەردن. ⁴ كاتىك گىيانە پىرۆزەكە بەرنايا و شائۆلى نارد، چوون بۆ بەندەرى دەربابى سۆلۆكيا، و پاشان بە كەشتى بەرەو دوورگەى قوبرس ڕۆيشتن. ⁵ كە گەيشتنە دوورگەكە لە شارۆچكەى سالامىس دابەزىن، لە كەنىشتەى يەھودىيەكان بانگەشەى وشەى خودايان كەرد، و يۆخەنا ماركۇسىس ۆك يارىدەدەر لەگەلىان ڕۆيشتن. ⁶ ھەموو دوورگەكەيان تىيەراند تا گەيشتنە پافۆس. لەو ئ چاويان بە جادووگەرێكى يەھودى و پىغەمبەرێكى درۆزن كەوت كە ناوى بارىەشوع بوو، ⁷ لە سىرگىۆس پاولۆس، فەرمانىرەواى قوبرس نزيك بوو. فەرمانىرەوا زىرەك بوو، بۆيە بەرنايا و شائۆلى بانگ كەرد، داواى لىكەردن بە وشەى خودا قسەى لەگەل بکەن. ⁸ جادووگەرە زاناکە، ئەمە ماناي ناوھەكەبەت، دزايەتتى كەردن، ھەولیدا فەرمانىرەوا لە باوەر لابەت. ⁹ بەلام شائۆل كە ناوى پۆلس بوو، پىر بوو لە گىيانى پىرۆز، سەيرى جادووگەرەكەى كەرد و گوتى: ¹⁰ «ئەى پىر لە فیل و خراپەكارى! ئەى كورى شەيتان! ئەى دوژمنى ھەموو راستدروستىيەك! ئايا واز لە بەلاردا بردنى پىرگا راستەكانى پەرەردگار ناھىتى؟ ¹¹ ئىستە دەستى پەرەردگار بۆت درێژ دەكرێت و كۆتر دەبیت و بۆ ماوەيەك ڕووناكى نابىيت». دەستبەجێ ھەورێكى ڕەش بەسەر چاوەكانىدا كەوت، و بەدواى كەسێكدا دەگەرا دەستى بگرێ و بە ڕى بكات! ¹² كاتىك فەرمانىرەوا بىنى چى ڕوويەدا، باوەرى ھىتا و سەرسام بوو بە فەرمانىرەواى پەرەردگار. ¹³ پۆلس و ھاوڕىكانى لە پافۆسەو بە كەشتى بەرەو پىرگا لە پامفيليا ڕۆيشتن. لەو ئ يۆخەنا لە پۆلس و بەرنايا جيا بۆو و گەرايەو يۆرشەلايم. ¹⁴ ئەوانيش لە پىرگاوە ڕۆيشتن بۆ ئەتاكىيە كە سەر بە پارێزگای پىسېدبايە. لە ڕۆژى شەباتدا چوونە ناو كەنىشتەيكەى يەھودى و دانىشتن. ¹⁵ دواى خويەندەنەوى تەورات و نووسراوەكانى پىغەمبەرەن، سەرۆكانى كەنىشتەكە داوايان لىكەردن و گوتيان: «براياي، ئەگەر شىتێكان ھەبە لە كۆبونەوكان بانگەشەى بۆ بکەن و، بىلێن». ¹⁶ پۆلس ھەستا، و بە دەست ئامازەى كەرد، و گوتى: «گوێ بگرن ئەى نەوێ يەسرائىل، ئەى لەخواترەسەكان: ¹⁷ خوداى ئەم گەلەى يەسرائىل باوایىرانی ئىمەى ھەلێنارد، و بە درێژايى مانەوھەيان لە مېسەر پىگەى گەلەكەمانى بەرزكردەو، پاشان بە ھەيزى بازووى خۆى ھىتايە دەرەو. ¹⁸ نزيكەى چل سال لە بياياندا بەخپوى كەردن، ¹⁹ پاشان ھەوت گەلى لە خاكى كەنعان دوورخستەو، و خاكەكەى بە ميراث پێدان، ²⁰ بۆ ماوەى نزيكەى چوار سەد و پەنجا سال. پاشان داوھەرى بۆ دانان كە دواھەمىنيان پىغەمبەر شىمۆئىل بوو. ²¹ جا نەوێ يەسرائىل داوايان لىكەرد پاشايەكيان بۆ دابىيت، بۆيە خودا شائۆلى كورى كيشى، دانا بەسەرباندا، لە ھۆزى بنيامين، و چل سال فەرمانىرەواى بەسەردياندا كەرد. ²² پاشان خودا دوورى خستەو، و داڤيدى لە جىي ئەو دانا، كە شاھەتتى بۆ دا و فەرمووى: بەراستى من داڤيدى كورى يسام دۆزىوھە پياوئەكە بەدلەم، ھەموو ئەوێ من دەمەوت دەيكات. ²³ خودا بۆ يەسرائىل لە نەوێ داڤيد ڕزگاريدەرتكى نارد ئەويش بەشوايە، بۆ جىيەجىكەردنى بەلێنەكەى. ²⁴ يۆخەنان پيش بەشوا ھات، بۆ ئەوێ ھەموو گەلى يەسرائىل بانگەيشت بكات بۆ لە ئاھەلەكيشانى پاشگەز بوونەو. ²⁵ كاتىك يۆخەنان ئەركەكەى تەواو دەكرد، گوتى: پێتان وايە من كىم؟ من ئەو نيم (ڕزگاريدەركە)، بەلكو ئەو دواى من دىت. وە من شاھەتتى ئەو نيم قەيتانى پىلاوھەكانى بکەمەو! ²⁶ ئەى برايان، ئەى نەوھەكانى رەگەزى ئەفراھام، و ھەموو ئەوانەى لە خوداترسن و لێرە ئامادەن: خودا وشەى ئەم ڕزگارايەى بۆ ئىمە ناردووه! ²⁷ چونكە خەلكى يۆرشەلايم و سەرۆكەكانيان كاربان كەرد بۆ جىيەجىكەردنى ئەو پىشبينايەى كە ھەموو ڕۆژىكى شەبات بۆتان دەخويەندرتەو، بەلام نەياندەزانى. كاتىك بىرايان لە سەر يەشوادا بە مردنى، ²⁸ ھەرچەندە ھىچ تاوانىكيان لە دزى نەدۆزىوھە كە شاھەتتى مردن دىت، بەلام داوايان لە پىلاوتۆس كەرد بىكوژت. ²⁹ دواى ئەوێ ھەموو ئەو شتايەى لەسەرى نووسرايوو، لە ئەودا جىيەجىت كران، لە خاچ دايانەزانە، و لە گۆرێكدا ناشيان. ³⁰ بەلام خودا لە مردن ھەليساندەو، ³¹ چەند ڕۆژىك بۆ ئەوانەى لە گەلىيەوھە بۆ يۆرشەلايم لەگەلیدا بوون دەرەكەوت. ئىستاش لەبەردەم خەلكدا شاھەتتى بۆ ئەو دەدەن. ³² ئەوھەتا ئىمەيش مژدەى ئەو بەلێنەتان پىدەدەين كە خودا بە باوایىرمانى دابوو، ³³ و بۆ ئىمەى ڕۆلەكانيان بەدبەيتا بە ھەستانەوێ يەشوا لە مردن بەپى ئەوێ لە زەبورى دووھەمدا نووسراو: تۆ كورى منى، ئەمىرۆ بوم بە باوكت. ³⁴ سەبارەت بەو راستىيەى كە خودا يەشواى لە مردن ھەستاندەو و ڕىگە نادات ئىتر لەناوچوون دەستى بەسەردا بگرێت، ئەمە لە فەرموودەكەيدا ھاتووه: بەخششە پىرۆزە راستەقىنەكانتان پى دەبەخشەم، كە بەلێنم بە داڤيد دا. ³⁵ داڤيد لە زەبورى كەردا دەلێت: ڕىگە نادەيت تاكە پىرۆزەكەت لەناوچوون بىيىت. ³⁶ داڤيد دواى خزمەتكەردنى گەلەكەى لە سەردەمى خۆيدا بەپى خواستى خودا مرد، و بە خاك سپێردرا، پەيوەست بوو بە باوایىرانيەو، و لە ناوچوون بە سەردا ھات. ³⁷ بەلام ئەو كەسەى كە خودا ھەليستاندەو، ھەرگىز تووشى لەناوچوون نەبووه. ³⁸ ئەى برايان، بزەن بە يەشوا مژگىنى لىخۆشبوونى گوناھەكانتان پىدەدرت، ³⁹ ھەرەكەسىك باوەر بھىيتت بە ئەو بىتاوان دەرەتت لە ھەموو شىتێك كە تەوراتى موشە نەيتوانيوھە بىتاوانى بكات. ⁴⁰ ئاگادار بن با ئەوێ لە پەرتووكى پىغەمبەرەندا ھاتووه بەسەرتاندا نەيەت: ⁴¹ بىيىن، ئىوھى گالەجارەكان، سەرسام بن و لەناو بچن! چونكە من لە ڕۆژگارى ئىوھەدا كارێك دەكەم كە ئەگەر كەسىك پىي بگوتايە باوەرتان پىي نەدەكرد! ⁴² لە كاتىكدا ئامادەبووان دەرۆيشتن، داوايان لە پۆلس و بەرنايا كەرد كە ڕۆژى شەباتى دواتر بپنەو و باسى ئەم بابەتەيان بۆ بکەن. ⁴³ دواى كۆبونەوھە زۆرێك لە يەھودىيەكان و ئەوانەى گۆرابوون بە يەھودى داوايان كەوتن، ئەوانيش قسەيان لەگەل كەردن و ھانايان دان لە بەخششى خودادا چەسپاو بن. ⁴⁴ لە شەباتى دواتر، نزيكەى ھەموو خەلكى شارەكە كۆبونەوھە بۆ گۆيگرتن لە وشەى خودا. ⁴⁵ كاتىك يەھودىيەكان خەلكەكەيان بىنى، پىر بوون لە ئىرەيى و دەستيان كەرد بە كوفر كەردن دزايەتتى قسەكانى پۆلسيان دەكرد. ⁴⁶ پاشان پۆلس و بەرنايا بە بوئىرەوھە گوتيان: «پىويست بوو سەرتا وشەى خوداتان پىي بگەيەنم، بەلام ئىوھەرتان كەردەو و دەرناخست كە شاھەتتى ژيانى ھەتاھەتايى نين. ئەوا ئىمە ڕوو لە نەتەوھەكان دەكەين! ⁴⁷ چونكە پەرەردگار رايىسپاردىن و فەرمووى: تۆم كەردووه بە ڕووناكىيەك بۆ گەلان، تاكوو بىيىت ڕىگای ڕزگاربوون تا ئەوپەرى زەوى!» ⁴⁸ كاتىك نەتەوھەكان ئەمەيان بىست، زۆر دلخۆش بوون و وشەى پەرەردگاربان شكۆمەند كەرد. ھەموو ئەوانەى خودا بۆ ژيانى ھەتاھەتايى ئامادەى كەردبوون باوەريان ھىتا. ⁴⁹ بەم شىوھە وشەى پەرەردگار بە ھەموو ناوچەكەدا بڵاويووه. ⁵⁰ بەلام يەھودىيەكان ژنە ناودارەكان و ئاينىيەكان و كەسايەتيە ديارەكانى شارەكەيان ھاندا

بۇ چەوساندەۋەي پۇلس و بەرنابا ، تا لە ولاتەكەيان دەريان بکەن،⁵¹ بۆيە تۆز و خۆلى ئەوتپان لە پتيەکانى خۆيان تەکاند و بەرەو شارى
کۆنيا رۆيشتن.⁵² سەبارەت بە قوتاييەکان، پىر بوون لە خۆشى و گيانى پىرۆز.

¹له کۆنیا پۆلس و بهرنا با وهک داب و نهریتی خۆيان چوونه ناو نهجومه نى په هوديه کان، و دهستان کرد به قسه کردن تا جه ماوه رىكى زۆر له به هود و یۆنانيه کان باوهريان هيتا. ²به لام ئه و په هوديه نى که باوهريان نه هيتابوو، نه ته وه کانيان هان دا دژى براکان، و بيرکردنه و هان گهندهل کردن. ³به لام پۆلس و بهرنا با بۆ ماوه يه کى زۆر له وئ مانه وه، به هه موو بو تر يه که وه به پهروه ردگار مزگينيان ده دا، و پهروه ردگار پشتگيرى کردن به شايه تيدان بۆ وشه ي به خششه که ي به و نيشانه و سه رسور هينه رانه ي که له سه ر ده ستى ئه وان ئه نجاميدا. ⁴بۆه خه لکى کۆنبا دابهش بوون به سه ر دوو به ره دا: هه ندیکيان له گه ل په هوديه کان بوون، و هه ندیکيان له گه ل دوو ئيردراوان. ⁵کاتیک نه ته وه کان و به هوديه کان و سه رۆکه کانيان خه ریک بوون سووکايه تى به دو ئيردراوه که بکه ن و به رده بارانيان بکه ن، ⁶به وه يان زانى و هه لاتن بۆ شاره کانى لیستره و دېربى، و ناوچه ي ده ورو به ريان که ده که وئته هه رىمى ليکانيا، ⁷له وئيش ده ستیان کرد به مزگينيدان. ⁸له شارى لیسترا پياوئى که م ئه ندام ده زيا که له زگما که وه په ککه وته بوو و هه رگيز به پت نه رۆيشتبوو. ⁹له کاتیکدا گوپى له وتاره که گرتوو پۆلس باوه رىكى تيدا بينى که پى چاک ده بۆوه. ¹⁰پاشان به ده نگیكى به رز بانگى کرد: «هه سته و له سه ر پتیه کانت پراوه سته!» پياوه که بازىكى دا و ده ستى کرد به رۆيشتن. ¹¹کاتیک ئاماده بووان بينيان که پۆلس چى کرد به زمانى ليکايۆنى دروشميان ده کوت: «خوداکان شپوهى مرۆفیان گرت و هاتنه خواره وه بۆ ناومان!» ¹²بارنايان به زبوس و پۆلسيان به هيرميس بانگ ده کرد، چونکه ئه و گفتوگوکى به رپوه ده برد. ¹³له ده روازه ي شاره که په رستگايه ک بۆ خودا وه ند زبوس هه بوو، کاهينه که ي به سه ر سه رى جه ماوه رىکه وه له شاره که وه هات، تاجه گولنه يان هه لگرتوو و گايان هيتابوو، بۆ ئه وه ي بیکه نه قوربانى بۆ پۆلس و بهرنا با. ¹⁴کاتیک ئه و دوو ئيردراوانه ئه وه يان بيس، جله کانيان دراند و به به له چوونه لای ئه وانى کۆبوونه وه. ¹⁵هاواريان ده کرد: «خه لکينا بۆچى ئه م کاره ده که ن؟ ئيمه جگه له مرۆفى لاواز وهک ئپوه هيجى تر نين، مزگينيتان پیده ده بن له م شته بي هوده يانه بگه رتته وه به ره و خودای زیندووی به ديته رى ئاسمان و زه وى و ده ربا، وه هه موو ئه وه ي تپياندايه، ¹⁶نه ته وه کانى سه رده مى رابردووی به چپه ئيشت تا به پرنگا کانی خۆياندا يرو، ¹⁷له گه ل ئه وه شدا به چپى نه هيتشوون به يئ شايه تحالیک که ئماژه بکات به و. به خششه که ي به چاکه له سه رتان به رده وامه، له ئاسمانه وه باران و وه رزه کانى به ره مدارتان بۆ دابين ده کات، و به خواردن تترتان ده کات و دلئان خۆش ده کات». ¹⁸بم قسانه توانيان دواى کۆششیکى زۆر خه لک پرازی بکه ن که قوربانيان پيشکهش نه که ن. ¹⁹پاشان هه ندیک په هودى له ئه تاکيه و ئیکۆنيۆمه وه هاتن، و ده ستیان به سه ر جه ماوه ره که دا گرت، و ئه وه نده پۆلسيان به ردباران کرد که پيان وابوو مردوو و فرتياندايه ده ره وه ي شاره که. ²⁰کاتیک قوتابيه کان ده وريان دا، هه سته و گه رايه وه بۆ شار. رۆژى دواتر له گه ل بهرنا با گه شتيان کرد بۆ دېربى. ²¹مزگينيان به خه لکه که ي دا، زۆر پکيان بوون به قوتابى پهروه ردگار. پاشان گه رانه وه بۆ لیسترا، و له وئيشه وه بۆ کۆنبا، و له کۆتاييدا بۆ ئه تاکيه. ²²له هه موو ئه م شوئانه دا، وه ي قوتابيه کانيان به هيزتر ده کرد و هانيان ده دان که له باوه ردا چه سبا و بن، دلئيان ده کردنه وه که چوونه ناو شانشينى خودا پيويستى به وه يه به رگه ي سه ختى زۆر بگرين. ²³له هه موو کليسا يه کدا پيرانيان بۆ قوتابيه کان دبارى ده کرد. پاشان به رۆژوو بوونه وه نزيان ده کرد و هه موويانيان ده سپارد به ده ستى پهروه ردگار ئه وه ي که باوه ريان پتیه هه بوو. ²⁴پاشان له هه رىمى پيسيدا وه گه شتيان کرد، و گه يشته پامفيليا. ²⁵له پيرگا به وشه ي خودا مزگينيان دا، پاشان گه شتيان کرد بۆ ئه تاليا. ²⁶له وئيشه وه به ده ريدا گه رانه وه بۆ شارى ئه تاکيه، له و شوئنه ي که باوه رداران راده ستى به خششى خودايان کردبوون بۆ ئه و کاره ي هه ستابوون به ئه نجامدانى ته وای بکه ن. ²⁷کاتیک گه يشتن، کليسا يان بانگه ئيشت کرد بۆ کۆبوونه وه يه ک، و هه والى هه موو ئه و شتانه يان پيدان که خودا له پتگه ي ئه وان وه کردبووى، و ده رگاى باوه رى بۆ نه ته وه کان کردۆته وه. ²⁸و بۆ ماوه يه کى زۆر له گه ل قوتابيه کان له وئ مانه وه.

¹ ھەندىك لە يەھۇدىيەكان كە باوەريان بە مەسىح ھەبوو لە ناوچەى يەھۇدىاوە ھاتنە ئەنتاكىيە، و دەستيان كرد بە فېركردنى براكان و گوتيان: «ناتوانن پرزگارتان بېت ئەگەر بە پېتى تەوراتى موشە خەتەنە نەكرېن»² پاشان پۇلس و بەرنا با مشتومېركى تونديان لەگەلدا كردن. دواى مشتومېرەكە، باوەردارانى ئەنتاكىيە بېريان دا كە پۇلس و بەرنا بەلگەل ھەندىك باوەرداردا بچن بۆ ئەوەى لە يۆرشەلايم چاويان بە نېردراوان و پېرەكان بگەوت، بە دوا چوون بگەن بۆ ئەم بابەتە³ دواى ئەوەى كلىسا مائناوايان لېكردن، گەشتيان كرد بۆ يۆرشەلايم بە شارەكانى فېنقىا و سامرىدا تېپەرين، برايانى ئەوتيان ئاگادار كردەو كە نەتەوكانىش بەرەو مەسىح رېتمايى كراون، بەم شېوہەش خۆشپىيەكى زۆر لەنېو ھەموو براياندا بلاق بوو. ⁴كاتىك گەپشتنە يۆرشەلايم، كلىسا پېشوازيان لېكردن بە نېردراوان و پېرانييەو، لە ھەموو ئەو شتانە ئاگاداريان كردنەو كە خودا لە رېگەى ئەوانەو كەردبوو. ⁵بەلام ھەندىك لەوانەى كە لە سەر رېتايى فەرسىيەكان بوون، پاشان باوەريان ھېتابوو، ھەستان و گوتيان: «ئەو باوەردارانەى كە بەھودى نين دەيت خەتەنە بكرېن و پاھەنديان بگەن بە تەوراتى موشە كار بگەن». ⁶نېردراوان و پېران كۆبوونەو بەكيان ئەنجامدا بۆ لېكۆلېنەو ئەم بابەتە. ⁷دواى مشتومېركى زۆر، پەترۆ ھەستا و گوتى: «ئەى برايان، دەرزانن كە زۆر لەمەوہەر خودا وېستى نەتەوكان وشەى مەگىنپىيەكە لە زمانى مەنەو ھەبېسن و باوەريان ھېتا. ⁸خوداى زانا بەوەى لە دلەكاندايە شاھەتيدا لە سەر وەرگرتنى ئەوان، كاتىك گيانى پېرۆزى پېتەخشين وەك چۆن بە ئېمە بەخشى. ⁹گەواتە ئەو لە ھېچ شىكدا جياوازي لە نېوان ئېمە و ئەواندا نەكرد، كاتىك دلەى ئەوانى بە باوەر پاك كردەو. ¹⁰گەواتە بۆچى دژايەتى خودا دەكەن بارتىكى قورس بە قوتابىيەكانى پەرەردگار ھەلدەگرن كە باوكان ناتوانا بوون لە ھەلگرتنى و ئېمەش ناتوانن ھەلېگرن؟ ¹¹ئېمە باوەرمان وايە كە پرزگارمان دەبېت، وەك چۆن ئەوان پرزگاريان دەبېت، بە بەخشى پەرەردگار يەشا». ¹²پاش ئەوەى مشتومېرەكانى نېوان ئامادەبووان وەستا، و گوتيان لە بەرنا با و پۇلس گرت باسى ئەو نېشانە و سەرسورھەنرەيان بۆ كردن كە خودا لە رېگەى ئەوانەو لەناو نەتەوكاندا كەردووەتە. ¹³دواى ئەوەى قەسەكەيان تەواو كرد، ياكۆف وتى: ¹⁴«ئەى برايان گوت بگرن: شېمۆن ئاگادارى كردنەو كە چۆن خودا لە سەرەتاوە بەدواى نەتەوكاندا گەرا بۆ ئەوەى لە نېواندا گەلېك وەرېگرت كە ناوى ئەو ھەلېگرت»¹⁵ ئەمەش لەگەل قەسەى پېغەمبەراند بەكەگرتەو، وەك لە پەرتووكەدا ھاتوو. ¹⁶دواى ئەمە دەگەرمەو و چادەر رووخاوەكى دافىد ئاوەدان دەكەمەو پاشان وېرانەكانى ھەلدەستېنەو و سەرلەنوئ بنياى دەنېم، ¹⁷بۆ ئەوەى خەلگىتر و ھەموو ئەو گەلانەى كە ناوى مېيان ھەلگرتوو، بەدواى پەرەردگاردا بگەرين، پەرەردگار دەفەرموېت، ئەوەى ئەم كارانە دەكات ¹⁸لە سەرەتاوە ناسراو. ¹⁹بۆە من پېم وايە نايتت بارگرانى بخەينە سەر ئەو كەسانەى كە لە ناو نەتەوكان بەرەو خودا رېتوونى كراون، ²⁰بەلكو نامەكيان بۆ دەنووسېن كە تايادا راياندەسپېرن خۇيان بە دوور بگرن لە خواردنى قوربانى ناپاكى پېشكەشكراو بە بتەكان، و داوئېيسى، و گۆشتى ئازەلە خنكېتراوھەكان، و خوېن. ²¹چونكە موشە، ھەر لە كۆنەو، شوئىكەوتووانى لە ھەموو شارېكدا، ھەموو شەباتىك تەوراتەكى دەخوئىنەو و لە كەنېشتەكاندا بانگەشەى بۆ دەكەن». ²²ئېنجا نېردراوان و پېران و ھەموو كۆمەلگاكە رېككەوتن لەسەر ئەوەى لەنېو برايان دوو پياو ھەلېژېرن بۆ ئەوەى لەگەل پۇلس و بەرنا بايانېرن بۆ ئەنتاكىيە. بۆە يەھودا يان ھەلېژارد، كە پېتى دەگوترا بارسابا، و سېلاس، كە پېنگەبەكى بالاي ھەبوو لە نېو براياندا. ²³و ئەم نامەيان پرادەست كردن: «لە نېردراوان و پېران و برايانەو، بۆ برايانى باوەردار لە نەتەوكان لە ھەرمەكانى ئەنتاكىيە و سورىا و كېلىكيا: سلا! ²⁴زانېومانە كە ھەندىك كەس لە ئېمەو ھاتوون بۆ لاى ئېو، بەىخ مۆلەتى ئېمە بە قەسەكانيان پېشويان لە نېوانتاندە دروست كەردوو و بېركردنەوكانتانيان تېكداو. ²⁵بۆە ئېمە بە يەك بۆچوون رېككەوتن كە دوو پياو ھەلېژېرن كە ژيانى خۇيان تەرخان كەردوو بۆ ناوى پەرەردگارمان يەشوای مەسىح، لەگەل برا خۆشەوېستەكانمان بەرنا با و پۇلس دەيانېرن بۆلەن. ²⁷بۆە يەھودا و سېلاسمان نارد، بۆ ئەوەى پەيامەكە بە زارەكى پېتان بگەيەن. ²⁸گيانى پېرۆز و ئېمە بە باشمان زانى كە ئېمە ھېچ بارىك لە سەرووى ئەوەى كە لەسەرەتە، نەخەينە سەرتان. ²⁹بەلكو لەسەرەتە خۇتان بەدوور بگرن لە خواردنى قوربانى پېشكەشكراو بە بتەكان، لە خواردنى خوېن و گۆشتى ئازەلە خنكېتراوھەكان، و لە داوئېيسى. كارىكى باشە بۆتان ئەگەر خۇتان لەم بابەتەن بيارېرن. خوا لېتان خۆشېت! ³⁰بۆە ھەلگەرانى نامەكە بەرېكەوتن، و گەشتيان كرد بۆ ئەنتاكىيە، لەوئ كۆمەلەكەيان بانگەپشت كرد بۆ كۆبوونەو، ³¹و نامەكەيان پېشكەش كردن. كاتىك خوئېدیانەو، شاد بوون بەو ھاندانەى كە تېيدا بوو. ³²بەھودا و سېلاش پېغەمبەر بوون، بۆە زۆر ئامۆزگارى براكانيان كرد، ورەيان بەھېژر كردن. ³³دواى ماوہەك برايانى ئەنتاكىيە بە ئاشتى ئەو كەسانەيان پرەوانە كەردەو كە ناردبوويان. ³⁴بەلام سېلاس پېتى باش بوو لە ئەنتاكىيە بېتېتەو، بۆە يەھودا بە تەنيا گەرايەو. ³⁵ھەرەوھا پۇلس و بەرنا باش لەوئ مانەو و بە وشەى پەرەردگار، فېركاريان دەكرد و مەگىنپان دەدا. زۆر كەسى دېكەش ھاوکاریان دەكردن. ³⁶دواى چەند رۆژىك پۇلس بە بەرنا باى گوت: «با بگەريئەو و بزاینن بارودۆخى ئەو شارانە چۆنە كە بە وشەى پەرەردگار مەگىنپان تيا داو». ³⁷بەرنا با پېشنيارى كرد يۆخەنا كە نازناوى ماركۇس بوو لەگەل خۇيان بېن. ³⁸بەلام پۇلس پرەتيكردەو لەگەل خۇيان بېيات، چونكە لە پامفېليا لېيان جيا بېو، لە خەمەتدا ياوہرى نەكربوون. ³⁹ناكۆكېيەكى وا كەوتە نېوانيان كە لەيەكتر جيابوونەو. بەرنا با ماركۇسى ھەلگرت و بە كەشتى گەشتيان كرد بەرەو قوبرس. ⁴⁰پۇلس سېلاسى ھەلېژارد كە لەگەلېدا بېت. جيا برايانى بە بەخشى خودا سپارد، ⁴¹بە ھەرمەكانى سورىا و كېلىكيدا گەشتى دەكرد و كلىساكانى بەھېژر دەكرد.

¹ پۇلس گەيشتە دېرى، پاشان بەرەو لىسترا، لەوئى فوتايىيەكى ھەبوو بە ناوى تيمۇساوس، دايكى يەھودى بوو و باوەرى بە مەسيح ھەبوو، باوكى يونانى بوو. ² برايان كە لە لىسترا و كۇنيا بوون بە شايتىيەكى باش شايتىيان بۇ تيمۇساوس ئەدا. ³ پۇلس پىتى خۇش بوو لەگەلدا بىت لە گەشتەكەيدا. لەبەر ئەوئەي يەھودىيەكانى ئەو ناوچەبە دەيانزانى باوكى يۇنانىيە، پۇلس بردى و خەتەنەي كرد. ⁴ پۇلس و ھاوړىكانى لە شارىكەو بۇ شارىكى تر دەروېشتن، ئەو پراسپاردانەيان بە باوەرداران رادەگەياند كە لەلایەن نېردراوان و پيرانەو لە يۇرشەلايم بېربارى لە سەر دراوو، بۇ ئەوئەي كارى پېكەن. ⁵ كلىنساكان لە باوەردا بەھىتر دەبوون، و ژمارەيان رۆژ لە دواى رۆژ، زباد دەبوو. ⁶ گيانى پېرۆز پېرگى لېكردن لە مەزگىنيدا لە پارىزگاي ئاسيا، بۆيە لە ھەرىمەكانى فريگيا و گەلاتيدا گەشتيان كرد. ⁷ كاتىك گەيشتە سنوورەكانى ھەرىمى مېسيا، بەرەو پارىزگاي بېتىنيا بەرىكەوتن، بەلام گيانى يەشوا پېرگى ئەدا بېنە ناوى، ⁸ بۆيە بەرەو شارى تروئاس رۆيشتن و بە مېسادا تېپەرىن. ⁹ ئەو شەو پۇلس لە بېنىتىكدا پياوړىكى خەلكى مەكەدۇنيائى بۇ دەرەكەوت. لېئى دەپارايەو و دەيگوت: «وەرە بۇ مەكەدۇنيا و يارمەتيمان بدە!» ¹⁰ پاشان دۇنيا بووين كە پەرورەدگار بانگەيشتى كردووين بۇ مەزگىنيدان لە مەكەدۇنيا. بۆيە دەستبەجئ بەرەو ئەوئى رۆيشتن. ¹¹ بۆيە لە بەندەرى تروئاسەو بە كەشتى بەرەو دوورگەي ساموتراكى رۆيشتن. رۆژى دواتر بەردەوام بووين لە گەشتەكەمان بۇ بەندەرى ناپوليس. ¹² لەوئەو بۇ شارى فيليپ، گەرەتەرىن شارى ھەرىمى مەكەدۇنيا، كە لە ژېر دەسەلانى رۆمانىيە، چەند رۆژىك لەوئى ماينەو. ¹³ لە رۆژى شەبەتا چوونە كەنارى پروبارىك. لە يەككە لە گەرەكەكانى شار كە بە شۆبەيكە نەرىتى نزاى تېدا دەرە. بۆيە دانېشتن قەسەمان لەگەل ئەو ژانەدا دەرەك كە كۆدەبوونەو، ¹⁴ لەئېواندا بازارگانىكى ئەرەخان ھەبوو خەلكى شارى تياتېرە بوو، ژېتىكى خوداپەرسى بوو، ناوى لېديا بوو، كاتىك گوتى دەرەك خەللى كەردەو بۇ وەرەگرتى قەسەكانى پۇلس. ¹⁵ كاتىك ئەو و بنەمالەكەي لە ئاوەلەكېشان، پېداگىرى كرد مېوانداریيەكەي قبول بېكەن و گوتى: «ئەگەر بېربارتان داوھ كە من باوەردارم بە پەرورەدگار، وەرەن بۇ خان لە مالەكەم». بۆيە ناچار بووين بانگەيشتەكەي قبول بېكەن. ¹⁶ ئەو رۆژە دەرۆيشتن بۇ نزاكردن، كارەكەرىكەمان تووش بوو گيانى فالىجىيەتى تېداوو، بە فالىجىيەتەكەي قازانچىكى زۆرى بۇ خاوەنەكانى بەدەست دەھىتا. ¹⁷ بەدواى پۇلس و ئېمە دەكەوت و ھاواری دەرەك و دەيگوت: «ئەم مەروفا نە خەمەتكارى خوداى ھەرەبەرز، پىنگاي رىزگاربتان پېرادەگەينەن». ¹⁸ رۆژانچىكى زۆر ئەمەي دەرەك، تاكو پۇلس بېزار بوو، ئاورى داوەو و بە گيانەكەي گوت: «بە ناوى يەشواى مەسيح فەرمانت پت دەكەم، لېئى دەرچوو!» لەو كاتەدا چووە دەرەو. ¹⁹ كاتىك گەرەكەكانى بېنىيان سەرچاوەي بىرۆيان بېراو، پۇلس و سىلاسيان دەستبەسەر كرد، پەلەكېشيان كردن بۇ گۆرەپانى شار بۇ دادگايى كردن. ²⁰ بىردىيان بۇلاى دادوهران و گوتيان: «ئەم پياوھە شارەكەمان دەشتوتن!» يەھودىيە ²¹ ئەوان بانگەواز بۇ ئەو نەرىتەنە دەرەك كە ئېمەي رۆمانى پېرگەپېدراو نېن وەرەبىگىرەن و كاربان پېكەين!» ²² كۆمەلەكە لە دېزان راپەرىن، و فەرمانەرەواكان جەلەكانىان بىراند و فەرمانىيان دا بە قامچى لېئان بدەن، ²³ زۆربان بە قامچى لېئان و خىستيانە زېندانەو، پاسەوانى زېندانەكەيان پراسپارد كە بە توندى پاسەوانىيان لە سەر بكات. ²⁴ ئەوئەش ئەم پراسپاردەيە بەتوندى جېبەجئ كرد. فېرېدانە نۆ زېندان، و پېئانى خستە نۆ كۆتېكى دارەو. ²⁵ لە نېوئە شەودا پۇلس و سىلاس نزاىان دەرەك و ستايشى خودايان دەرەك، بەندكراوانېش گوتيان لئى گرتبوون، ²⁶ لەناكاو بوومەلەرزەيكە بە ھېز پرووېدا، بناغەكانى زېندانەكەي ھەژاند، دەستبەجئ ھەموو دەرەگان كرانەو، و كۆت و بەندى ھەموو زېندانىيەكان كەوتە خوارەو. ²⁷ بوومەلەرزەكە پاسەوانى زېندانەكەي لە خەو ھەلەساند. كاتىك بېنى دەرەگانى زېندانەكە كراونەتەو، پىتى وابوو زېندانىيەكان ھەلەلەوون، شمشىرى ھەلەكېشا بەتەمابوو خۆى بكوژت. ²⁸ پۇلس بەدەنگى بەرز ھاواری لېكرد: «ھېچ لە خۆت مەكە! ھەموومان لېرەين!» ²⁹ داواى چرايەكى كرد، بەپەلە چووە زوورەو و لە ترسان دەلەرزى، خۆى خستە بەردەم پۇلس و سىلاس. ³⁰ پاشان بىردىيە دەرەو و لېئى پىرسىن: «ئەي گەرەكەكانم، پتويستە چى بكمە تاكو رىزگارم بىت؟» ³¹ وەلەمیان داوەو: «باوەر بە پەرورەدگار يەشواى مەسيح بېتەنە خۆت و بنەمالەت رىزگاربتان دەبىت!» ³² ئېنجا بە وشەي پەرورەدگار مەزگىنەيان بە خۆى و بنەمالەكەيدا. ³³ لەو كاتىمېرەي شەودا بىردى و بىرنەكانى شۆردن و دەستبەجئ خۆى و ھەموو بنەمالەكەي لە ئاوەلەكېشان. ³⁴ پاشان بىردى بۇ مالەو و خواردى بۇ دانان، خۆى و ھەموو بنەمالەكەي زۆر زۆر شاد بوون، كە باوەريان بە خدا ھېناو. ³⁵ كە پېرۆبوو و دادوەرەكان چەند پياوړىكان نارد بە پاسەوانەكە رابگەيەن پۇلس و سىلاس ئازاد بكات. ³⁶ پاسەوانەكە پۇلسى لە بابەتەكە ئاگادار كەردەو، و گوتى: «فەرمانەرەوايان فەرمانىيان ناردووە بە ئازاد كەردنتان بۆيە ئېستا وەرە دەرەو و بە ئاشتى پېرۆن!» ³⁷ پۇلس نەرەزايەتى دەرېرى و گوتى: «بىت دادگايى كردن لەبەردەم خەلكا بە قامچى لېئانداين، ئېمەش ھاوالتى رۆمانىن، فېرېندانە زېندان. كەواتە ئېستا چۆن بە نھىتى ئازادمان دەرەك! نەخېر! با خۆيان بىن و ئازادمان بكمە!» ³⁸ پياوھەكان ئەم نەرەزايەتەيان بە دادوەرەكان راگەياند، كاتى زانىيان ئەوان رۆمانىن ترسان. ³⁹ بۆيە ھاتن و داواى لېئوردن لېكردن، بىردىانە دەرەو و داوايان لېكردن شارەكە بەجىھتېل. ⁴⁰ پۇلس و سىلاس لە زېندانەكە چوونە دەرەو چوون بۇ مالى لېديا، لەوئى چاوبان بە برايان كەوت و ھانىيان دان و دواتر شاربان بە جئ ھېشت.

¹ پۇلس و سىلاس گەيشتن تەسالونىكى پاش ئەوۋى بە ئەمفيلوپس و ئەپولونىدا تېپىرىن. لە تەسالونىكى كەيشتىيەكى يەھودى ھەبوو. ² ۋەكو نەرىتى خۇي چوو بۇ لايا، سى شەبات لەسەر يەك بە بەلگەي پەرتووكە كەشتومىرى لەگەل دەكردن، ³ بۇ پروون كەرنەو ھە مەسيح دەبوو ئازار بچىزىت و لە مردن ھەستىتەو، ھەروھە «مەسيحەكە كە چاۋەپرى دەكەن يەشوايە كە ئىستا من بەو مزگىتپان پىدەدەم!» ⁴ ھەندىك لە ئامادەبووان پروايان كەرد و پەيوەندىيان بە پۇلس و سىلاسەو كەرد. لە ئىواندا ژمارەيەكى زۆر پۇنانى خوداپەرەست و زۆرىك لە ژنە دەسەلاتدارەكان ھەبوون. ⁵ ئەمەش ئىرەيى يەھودىيەكانى وروژاند كە باۋەريان نەدەھىنا، بۇيە ھەندىك كەسى خراپەكارى لە شەقامەو ھىنا، جەماۋەرىكان كۆكرەو ھە خەلىكان ھاندا تاكو پىشپى لە شارەكەدا بىنەو، پاشان ھىرشيان كەردە سەر مالى ياسۇن داۋايان كەرد كە پۇلس و سىلاس پادەستى خەلكەكە بىرپە. ⁶ كاتىك لەوئ نەباندوزىنەو، ياسۇن و ھەندىك لە براكانيان پەلگىش كەرد بۇ لاى فەرمانىرەواكانى شارەكە، و گەلىيان لە دىيان كەرد و ھاۋاريان كەرد: «ئەم دوو پياۋە جىھانىان گۆرىو و ھەر بۇ ئەوۋەش ھاتوون بۇ شارەكەمان، ⁷ ياسۇن مياندارىي كەردون. ھەمويان سەرىچى لە فەرمانەكانى قەيسەر دەكەن، و بانگەۋازى پاشايەكى دىكە دەكەن كە ناۋى يەشوايە». ⁸ بەم قىسانە كۆمەلەكە و فەرمانىرەوايانى شاريان وروژاند. ⁹ بۇيە دادۋەرەكان بارمەتيان لە ياسۇن و ئەوانى لەگەلى بوون ۋەرگرت پاشان ئازايدان كەرد. ¹⁰ لە شەۋدا برايان پۇلس و سىلاسيان بەرەو بىرپە بىرپە كەرد. كاتىك گەيشتن، چوونە كەيشتە پەھودىيەكانى ئەوئ. ¹¹ يەھودىيەكانى بىرپە لە يەھودىيەكانى تەسالونىكى رىزدارتر بوون، بە تامەرزىي زۆرەو ۋەشى خودايان ۋەرگرت، پۇژانە لىكۆلىنەو ھەيەن لە پەرتووكە دەكرە بۇ دىلپاۋون لە دروستى فېركارىيەكە. ¹² ژمارەيەكى زۆريان باۋەريان ھىنا، ھەروھە ژنە دەسەلاتدارە پۇنانىيەكان و ژمارەيەكى زۆر لە پياۋان. ¹³ يەھودىيەكانى تەسالونىكى دەيانزانى كە پۇلس لە بىرپە بە ۋەشى خودا مزگىتى داۋە، بۇيە بەدۋايدا پۇشش و خەلىكان ھاندا دىر راپەرن. ¹⁴ دەستىجە ھەندىك لە براكان پۇلسيان بەرەو دەريا برد بۇ ئەوۋى گەشت بىكات، سىلاس و تىموساۋس لەوئ مانەو. ¹⁵ براكان لەگەل پۇلس بوون تا گەياندىانە ئەسپنا، پاشان گەرانەو دۋاى ئەوۋى پۇلس پىن راسپاردىوون كە سىلاس و تىموساۋس بە خىرايى بگەنە لاى. ¹⁶ كاتىك پۇلس لە ئەسپنا چاۋەپرى دەكردن، شارەكەي بىنى پىر بوو لە بت و گيانى نوۋشى تەنگانە بوو. ¹⁷ كەوتە قەسەكرەن لەگەل يەھودىيەكان و خوداپەرەستەكانى دىكە لە كەيشتەكەدا، و ئەوانى كە ھەموو پۇژىك لە گۆرەپانى شارەكەدا چاۋى پىيان دەكەت. ¹⁸ مەشتومىر لە ئىۋان ئەو و ھەندىك لە فەيلەسوفانى ئىپىكۆرى و سىۋىك پرويدا. كاتىك بۇيان دەرەكەوت كە ئەو بە يەشۋا و ھەستەنەۋى لە مردن مزگىتى دەدات، ھەندىكيان گوتيان: «ئەم بانگەۋازكەرە گەمژەيە مەبەستى چىيە لە قەسەكانى؟» ھەندىكى تىرىش دەيانگوت: «پىدەچەت بانگەۋاز بۇ خوداۋەندىكى نامۇ بىكات». ¹⁹ پاشان برديان بۇ كەردى ئارىۋاگۇس (ئەنجومەنى شارەكەي لەوئ بوو) و لىيان پىرسى: «دەتۋاين بزائىن ئەو رىبازە نوپە چىيە كە بانگەۋازى بۇ دەكەيت؟» ²⁰ قەسى نامۇت لى دەيىستىن و دەمانەۋىت مانايان بزائىن. ²¹ خەلكى ئەسپنا و ئەو بىيانىنەي لەوئ دەژيان كاتى بەتالى خۇيان بە مەشتومىر لەسەر بىروپۇچوونە نوپەكان بە سەردەبرد. ²² ئىنجا پۇلس لە ناۋەرەستى ئارىۋاگۇس ۋەستا و گوتى: «ئەي خەلكى ئەسپنا، دەيىم كە ئىۋە لە ھەموو شىتەدا زۆر دىندارن. ²³ كاتىك لە شارەكەتەندا دەگەرەم و سەيرى پەرسىتاكاتتەم دەكرە، پەرسىتاكەم دۆرەو كە لە سەرى نووسراۋو 'بۇ خوداى نەناسراۋ'. كەۋاتە بەم خودايەي كە دەيەرستىن و ناپاسن، مزگىتپان پىدەدەم. ²⁴ ئەو خودايە كە گەردوون و ھەموو شىتەي كە تىدايە بەدەپناۋە، ئەوۋى نىشتەجى ناپىت لەو پەرسىتاكەي بە دەستى مرۇف بىياتراۋە، چونكە ئەو پەرورەدگارى ئاسمانەكان و زەۋىيە. ²⁵ پىۋىستى بە خەمەنگوزارىيەك نىيە كە لەلەيەن خەلكەۋە پىشكەشى بىرپە. چونكە ژيان و گيان و ھەموو شىتەي بە ھەموو بەدەپنارۋان دەبەخىشەت. ²⁶ ھەموو گەلانى لە يەك بىنەچە دەرھىنا، و لە ھەموو ولاتانى زەۋىدا نىشتەجىي كەردن، و پىشۋەختە سەردەمى بوونيان و سىۋورى نىشتەمانەكانىنى دىارى كەرد، ²⁷ بۇئەۋى بە دۋاى خودادا بگەپرىن پەنگە دەستى لىدەن و بەرەو لاى ئەو رىتمايى بىرپە! ئەو لە ھىچ كام لە ئىمە دوور نىيە، ²⁸ ئىمە بە ئەو دەژىن و دەجولپىن و بوونمان ھەيە، يان ۋەك ھەندىك لە شاعىرەكانتەن گوتۋىانە: ئىمەش زادەي ئەۋىن! ²⁹ مادام ئىمە زادەي خوداين، ناپىت لە خواپەتى بىروانين ۋەك ئەۋى بىتەكە لە ئالتون، زىو، يان بەرد كە مرۇف بىتۋانەت بىتاشىت يان ۋىتاي دەكات يان بەو شىۋەيە دايپەنپىت كە خەيالى دەكات! ³⁰ خودا ئىستا لە ھەموو شىۋىتەي بانگەپىشتى ھەموو مرۇفەكان دەكات كە بە پاشكەزىۋونەۋە بگەپىنەۋە لاى، و چاۋى لە سەردەمى نەزانى كە تىپەرەۋە داخستۋە. ³¹ چونكە پۇژىكى دەست نىشانكردۋە تىايدا بە دادپەرۋەرى لە سەر جىھانىريار دەدات، بە پياۋىك كە دىارى كەردوۋە بۇ ئەۋە، ھەموو بەلگەيەكىشى بە ھەموۋان داۋە، كە لەئىۋ مردوۋان ھەلىستاندەۋە». ³² ئامادەبوۋان كاتىك باسى ھەستەنەۋە لە مردىيان بىست، ھەندىكيان دەستيان كەرد بە گالئە پىكرەن. بەلام ھەندىكى تر بە پۇلسيان گوت: «پىمان خۇشە جارپىكى تر لەسەر ئەم بابەتە قەسمان لەگەل بگەپتەۋە». ³³ بەمشىۋە پۇلس لە ئىۋان چوۋە دەرەۋە. ³⁴ بەلام ھەندىكيان پەيوەندىيان بە پۇلسەۋە كەرد و باۋەريان ھىنا لە ئىۋاندا دىۋىسيۇس كە ئەندامى ئەنجومەنى ئارىۋاگۇس بوو، و ژىتەك بە ناۋى دامارىس و ھەندىكى تىرىش جگە لەۋان.

¹دوای ئەو پۇلس ئەسینای بەجێهێشت، و گەشتی کرد بۆ شارێ کۆرنسۆس. ²ئەو ئاوی بە یەهودیەک کەوت بە ناوی ئاکایلا، خەلکی شارێ پۆنتۆس، کە بەم دوابیانە لەگەڵ پریسیلای هاوسەری لە ئیتالیاوە ھاتبوو، چونکە کلۆدیۆسی قەیسەر فەرمانی دەرکردنی جولەکەکانی لە پڕۆما دابوو، بۆیە پۇلس چوو لە ئاوی ئەوان. ³بەو پێشە ھاویشەیی بوو، کە دروستکەری چادر بوو، لەلایان مایەو و کاری دەکرد. ⁴ھەموو شەباتیک لەگەڵ ئەوانە لە کەنیشتەکاندا ئامادە دەبوون مشتومیری دەکرد بۆ ئەوەی یەهودیەکان و یۆنانیەکان پرازی بکات. ⁵کاتیک سیلاس و تیموساوس لە ھەرمی مەکەدۆنیاوە گەیشتن، پۇلس بە تەواوی خۆی بۆمرگێنیدان تەرخان کرد، شایەتھالی لای یەهودیەکان دەدا کە یەشوا مەسیحەکیە. ⁶بەلام دزایەتی شایەتھالیەکیان کرد و دەستیان کرد بە کوفر کردن. جلەکانی تەکاند و پێی گوتن: «خوێنتان لە ئەستۆی خۆتانە. من بێتاوانم! لە ئێستا بەولاوە مرگێنی بە ناوەیەکان دەدەم». ⁷پاشان پۇلس شوێنی نیشتهجێبونەکی بەجێهێشت، و ھەک میوان لە مالی پیاویک لە نەتەوێکان کە خۆدایەرەست بوو مایەو، ناوی تیتۆس یۆستۆس بوو، مאלەکی لە تەنیشت کەنیشتەکی بوو. ⁸ئینجا کریسپوس سەرۆکی کەنیشتەکی، خۆی و ھەموو بنەمالەکی باوەریان بە پەرورەدگار ھینا. زۆریک لە خەلکی کۆرنسۆس بانگەشەکی پۇلسیان بێست، بۆیە باوەریان ھینا و لە ئاوەلکێشان. ⁹شەویک پۇلس لە بێنییکدا پەرورەدگاری بۆ دەرکەوت پێی فەرموو: «مەترسە، بەلکو قەسە بکە و بێدەنگ مەبە، ¹⁰چونکە من لەگەڵئام، و کەس ناتوانێت زیانێت پێ بگەیەنێت، چونکە من گەلێکی زۆرم لەم شارەدا ھەیە». ¹¹پۇلس بۆ ماوەی ساڵیک و شەش مانگ لە کۆرنسۆس مایەو و خەلکەکی فێری وشەیی خۆدا دەکرد. ¹²کاتیک فەرمانەرەوای پڕۆمانی گالیۆن فەرمانەرەوای ولاتی ئەخایا بوو، یەهودیەکان بە یەک دەنگ دژی پۇلس کۆبونەو، و بردیانە دادگا، ¹³سکاڵایان لێکرد و گوتیان: «ئەم پیاو ھەولەدات خەلک پرازی بکات کە خۆدا بپەرستێت بە شێوەیەکی کە دژی تەوراتەکانە». ¹⁴کاتیک پۇلس دەستی کرد بە بەرگری کردن لە خۆی، گالیۆن بە یەهودیەکانی گوت: ئەو یەهودیەکان، ئەگەر بابەتەکان تاوانیان گوناوە بوو، لە ئەستۆم ئەگرت ھەک چۆن دادپەرورە فەرمانی پێدەکات. ¹⁵بەلام بابەتەکان لەسەر وشە و ناو و تەوراتەکانە، خۆتان چارەسەری بکەن. چونکە من نامەوت لەم بابەتەدا داوھەری بکەم!» ¹⁶پاشان لە دادگا دەری کرد، ¹⁷بۆیە سۆسانیس سەرۆکی کەنیشتەکان گرت و لەبەردەم دادگادا لێیان دا، بەلام گالیۆن گرینگێ بە ھێچکام لەوانە نەدا! ¹⁸پۇلس بۆ ماوەیەکی زۆر لە کۆرنسۆس مایەو، پاشان مالتاواپی لە براکان کرد و بە دەربادا گەشتی کرد بەرھەو سوریایا، لەگەڵ پریسیکیلا و ئەکیلا، دوای ئەو لە شارێ کەنکریا سەری تاشی، چونکە نەزریکی لەسەر بوو. ¹⁹کاتیک گەیشتن ئەفەسۆس پۇلس لەوێ بەجێ ھێشتن، و چوو ئەو کەنیشتە یەهودیەکان و قەسەیی بۆ کردن. ²⁰بۆیە داوايان لێکرد بۆ ماوەیەکی زیاتر لەگەڵیان بمانێت، بەلام پەرەتیکردەو، ²¹مالتاواپی لێکردن و گوتی: «ئەگەر خۆدا بپەرستێت دەگەرتمەو بۆ لاتان! پاشان لە ئەفەسۆس بە دەربادا گەشتی کرد. ²²لە بەندەری کەیساریا داھەزی و پاشان سەرکەوت و سلواپی لە کلێساکە کرد، پاشان داھەزی بەرھەو شارێ ئەنتاکیە. ²³ماوەیەکی لەوێ بە سەر برد. پاشان بە ھەرمەکانی گەلاتیە و فریگیادا گەرا و لە شارێکەو بۆ شارێکی دیکە دەرویشت و ورەیی ھەموو قوتابیەکانی بەھێزتر کرد. ²⁴یەھودیەکی بە ناوی ئەپولۆس ھاتە ئەفسوس، لەداکیبوی ئەلکساندرا بوو، زمان خۆش و شارەزای زۆری لە پەرتووکیەکاندا بوو. ²⁵بەرێگی پەرورەدگار فێر کرابوو. بە خرۆشیک زۆرەو قەسە دەکرد، راستییەکانی تاپەت بە یەشواپی بە فێرکردنێکی دروست فێر دەکرد. لەگەڵ ئەوەشدا کە تەنھا لە ئاوەلکێشان یۆخەنان نەیدەزانی، لە کەنیشتەکاندا بە بوێری قەسە دەکرد. ²⁶کاتیک ئاکایلا و پریسیکیلا گوتیان لێی بوو، و بردیان بۆ لای خۆیان و بە وردی پێگای خۆیان بۆ پروون کردەو. ²⁷ئەپولۆس پیرایدا گەشت بکات بۆ ولاتی ئەخایا، بۆیە براکان ھانیندا و بۆ قوتابیەکانی ئەو ئامەییکیان نووسی بۆ ئەوەی پێشوازی لێبکەن. کاتیک گەیشتن ئەو ئامەییەکی گەورەیی باوەرداران دا بەوەی لە بەخششەکی ھەیبوو: ²⁸لە مشتومەر ئاشکراکانی لەگەڵ یەھود بوێر بوو، بە پێشتەستن بە پەرتووکیە بەلگەیی بۆ دەھێتەو دەیسەلماند کە یەشوا مەسیحەکیە.

¹لە کاتێکدا ئەپۆلۆس لە کۆرنسۆس بوو پۆلس گەشتە ئەفسوس، دواى ئەوەى بە ناوچەکانى ناوڤۆى وڵاندا تێپەرى. لەوئ ھەندىک قوتابى دۆزىيەو،² بۆيە لێى پرسىن: «ئایا گيانى پیرۆزتان وەرگرت کاتیک باوەرتان ھینا؟» وەلامیان دايمەو: «نەخێر! تەنانت دەربارەى بوونى گيانى پیرۆزىش نەمانبستوو!»³ پرسىارى کرد: «لەسەر چ بناغەبەک لە ئاوهەلکیشران؟» وەلامیان دايمەو: «لە سەر بناغەى لە ئاوهەلکیشرانى یۆخەنان!»⁴ پۆلس گوتى: «یۆخەنان بۆ پاشگەزبونەو لە گوناھەکانتان لە ئاوى ھەلدەکیشان، و خەلکى بانگھێشت دەکرد باوەر بەو بەکەن کە دواى خۆى دێت، واتە یەشوا».⁵ کاتیک ئەمەیان بیست، بە ناوى پەرورەدگار یەشوا لە ئاوهەلکیشران.⁶ ھەر کە پۆلس دەستى خستە سەریان تا گیانە پیرۆزەکە بێتە سەریان، دەستیان کرد بە قسەکردن بە زمانەکان و پێشبینیکردن.⁷ ژمارەیان نزیکەى دوانزە پیاو بوو. پۆلس بۆ ماوەى سێ مانگ بەردەوام دەچوو بۆ کەنیشتە، بە بوئرییەو قسەى دەکرد، لەگەڵ ئامادەبووان مشتومپى دەکرد و ھەولێ دەدا بیروایان پێ بێت بە راستییەکان سەبارەت بە شانیشنى خودا.⁹ بەلام ھەندىک کەلە رەق بوون و بیروایان پێ نەدەکرد و لە بەردەم ئەوانەى کۆبونوونەو دەستیان کرد بە سووکایەتیکردن بەم رێبارە. پۆلس لەگەڵ قوتابیيەکانى، لێیان جیا بوو، و ھەموو پۆزێک لە قوتابخانەى پیاوێک بە ناوى تیرانۆس مشتومپى دەکرد،¹⁰ بۆ ماوەى دوو سالی بەردەوام بوو لە سەر ئەمە. بەم شێوێ و شەى پەرورەدگار گەشتە ھەموو دانیشتوانى ھەرێمى ئاسیا بە یەھود و یۆنانییەکانەو.¹¹ خوداش لە سەر دەستى پۆلس پەرچووی گەورەى ئەنجام دەدا،¹² تەنانت دەسماڵ و ئەو جلانەى بەر جەستەى دەکووتن، دەبانخستە سەر نەخۆش، و نەخۆشى نەدەما و گیانە خراپەکارەکان لێیان دەرەچوون.¹³ ھەندىک لە یەھودییە گەرۆکەکان کە شارەزا بوون لە دەرکردنێ گیانە خراپەکارەکان ھەولیان دا ناوى پەرورەدگار یەشوا بە کار بھێنن، دەیانگوت: «ئیمە بە ناوى سەکاوا بوو،¹⁵ ئینجا گیانە خراپەکارەکە وەلامى دايمەو: «من یەشوا دەناسم، و دەربارەى پۆلس دەزانم. بەلام، تۆ کێیت؟»¹⁶ ئینجا پیاوێکە کە گیانە خراپەکارەکەى تێدا بوو، پەلامارى دان و بەسەر ھەموویاندا زالیو، بۆيە بە پرووتى و بریندارییەو لەو ماڵە ھەلانت.¹⁷ ھەوالى ئەمە لەناو یەھود و یۆنانییەکانى دانیشتووى ئەفسەسۆدا بڵاوبوو، و ترس دەستى بە سەر ھەموواندا گرت. ناوى پەرورەدگار یەشوايان شکۆمەند دەکرد.¹⁸ پاشان زۆریک لەوانەى باوەریان ھینابوو ھاتن و دانیان نا بەو شتانەى کردبوویان.¹⁹ زۆریک لەوانەى کە کارى جادوویان دەکرد پەرتووکەکانیان کۆ کردەو و لەبەردەم ھەموواندا سوتاندىان. نرخەکەى ھەژمارکرا، دەرکەوت پەنجا ھەزار پارچە زىو بوو.²⁰ بەم شێوێ و شەى پەرورەدگار بەھێز بڵاوکرایەو و بەھێزتر بوو.²¹ پاش ئەوەى ئەمانە رویدا، پۆلس پیرارى دا بە ھەرێمەکانى مەکەدۆنیا و ئەخايدا تێپەریت و گەشت بکات بۆ یۆرشلايم، گوتى: «دواى مانەو ھەم لەوئ، دەبێت سەردانى رۆماش بکەم!»²² ئینجا دووان لەوانەى یارمەتیاں دەدا ناردنى بۆ مەکەدۆنیا، تیمۆساوس و ئەرسەسۆس، خۆى بۆ ماوەبەک لە ھەرێمى ئاسیا مايمەو.²³ لەو ماوەیدا بەھۆى ئەم رێبارەو پشێوییەکی مەترسیدار لە ئەفسەسۆس روویدا.²⁴ چونکە زیوگەرێک بە ناوى دیمەتریوس کە نمونەى بچووکى زىو بۆ پەرستگاکانى خوداوەندى ئارتەمیس دروست دەکرد، بەمەش قازانجێکى زۆرى بۆ خۆى و کرێکارەکانى دەھینا،²⁵ ھاوپیئەکانى بانگھێشت کرد و پێى گوتن: «ئەى پیاوێکە دەرزان کە ژبانى ئیمە پەيوەستە بەم پێشەیانەو،²⁶ بێنیوتانە و بیستووتانە کە ئەم پۆلسە ژمارەبەکى زۆرى خەلکى گومرا کردوو، نەک تەنھا لە ئەفسەسۆس، بەلکۆ لە نزیکەى ھەموو ھەرێمى ئاسیا، و باوەرى پێ ھینان کە ئەو خوداوەندانەى بە دەست دروستکاران خوداوەند نین.²⁷ ئەمەش نەک ھەر لە پێشەیانەمان کەم دەکاتەو، بەلکۆ پەرستگای خوداوەندە مەزنەمان ئارتەمیس ھەبەتەکەى لە دەست دەدا. ترسمان لەو ھەبەتە کە رێزى کەم بێتەو و مەزنییەکەى لە دەست بەدا چونکە ئەو کەسەبە کە ھەموو دانیشتوانى ئاسیا، و ھەموو جیھان دەپەرستن!»²⁸ کاتیک ھاوپیئەکان ئەم قسانەیان بیست توورە بوون و دەستیان کرد بە ھاوارکردن: «مەزنە ئارتەمیس خوداوەندى ئەفسەسۆسییەکان!»²⁹ پشێوییەکە بە ھەموو شارەکەدا بڵاوبوو. جەماوەریکى زۆر لە خەلک ھێرشیان کردە سەر گاپۆس و ئەربستارخۆسى مەکەدۆنى ھاویرى پۆلس لە گەشتەکدا، پەلکیشیان کردن بۆ گۆرەپانى یاربگاکە.³⁰ پۆلس ویستى پرووبەرووی جەماوەرەکە بێتەو، بەلام قوتابیيەکان پێگريیان لێکرد،³¹ ھەروا ھاویریکانى لە نێو کەسایەتیە ديارەکانى ئاسيادا تکیان لێکرد خۆى نەخاتە بەر مەترسى بۆ چوون بۆ یاربگاکە،³² لەناو خەلکەکەدا سەرلێشێواوى دروست بوو، ھەندیکیان ھاواریان بۆ شتیک دەکرد، ھەندیکى تریان بۆ شتیکى تر، تا ئەو رادەبەى زۆربەیان نەباندەزانى ھۆکارى کۆبونوونەو کە چە.³³ لەناو خەلکەکەدا یەھودییەک ھەبوو بە ناوى ئەسکەندەر، یەھودییەکان پالیاں پێو نا بۆ پێشەو، ھەندیکیان بانگھێشتیان کرد بۆ قسەکردن. بە دەست نامازەى کرد تا کوو لە بەرامبەر گەلدا بەرگری لە خۆى بکات.³⁴ بەلام جەماوەرەکە دەبانزانى کە ئەو یەھودییە، پێکەو بۆ ماوەى دوو کاترێمتر بەک درووشمیان دەگوتەو: «مەزنە ئارتەمیس خوداوەندى ئەفسەسۆس!»³⁵ ئینجا کاربەدەستیکى شار جەماوەرەکەى ھێورکردەو و گوتى: «ئەى خەلکى ئەفسەسۆس، کێ ھەبە نەزانیت کە شارى ئەفسەسۆس پاسەوانى پەرستگای ئارتەمیسى مەزن و ئەو پەیکەرەبە کە لە ئاسمانەو ھاتۆتە خوارەو؟³⁶ چونکە ھیچ ناکۆکیەک لەم بابەتەدا نییە، پێوستە ھێمن ببنو و بە پەلە ھیچ مەکەن.³⁷ ئەم دوو پیاوێ لێرە ئامادەن، نە دزییان لە پەرستگا کردوو، و نە کوڤریان بە خوداوەندەکەتان کردوو.³⁸ بەلام ئەگەر دیمتریوس و ھاوپیئەکانى سکالایان ھەبێت، ئیمە دادگا و دادوەرمان ھەبە. با سکالاکەیان پێشکەشى دادوەرەکان بکەن.³⁹ ئەگەر سکالایەکی تەرتان ھەبە لە دانیشتیکی یاسیدا تاوتوئ دەکریت.⁴⁰ بەلام ئێستا ھەموومان مەترسى ئەو ھەمان لەسەرە کە بە تۆمەتى ئازاوەگێرى دادگایى بکریین، بەھۆى ئەوەى ئەمێر روویدا، و ھیچ بیانوویەکمان نییە بۆ ئەوەى پاساو بۆ ئەم کۆبونوونەو بھێننەو!»⁴¹ بەم قسەبە جەماوەرەکەى لە گۆرەپانەکە دوورخستەو.

¹دوای کۆتایی ھاتنی پشٹیویپه، پۆلس قوتاییپه کانی بانگهتشت کرد و ھانیدان، پاشان مائلاواپی لیکردن و گهشتی کرد بۆ ھەریمی مەکه دۆنیا،² لهوئ گهشتی ده کرد و له ههموو شوپنیک بانگهشه و ئاموژگاری ده کرد و ھانی خوتندکارانی دھدا. له کۆتاییدا گهشتی پۆنان،³ سئ مانگ لهوئ بوو، له کاتیکدا خۆی ئاماده ده کرد به دهریادا بۆ سوریا گهشت بکات، زانی که په هودیپه کانی پیلانیکیان دهرشتوو به کوشتنی. بۆیه بیراییدا به رینگای مەکه دۆنیا بگه رتتهوه.⁴ له گهشته کهدا سۆپاتریس کوری پیرتس خه لکی بێریا؛ ئهریستارخۆس و سیکۆندۆس له تهسالونیکی؛ گایۆس و تیمۆسوس له دیربی، و تخیخۆس و ترۆفیمۆس له ههریمی ئاسیا هاوه لئ بوون.⁵ ئه مانه پيش ئیمه له گه ل پۆلس رۆبشتن و له ترۆئاس چاوه ریمان بوون.⁶ دوای جه زنی فه تیره ی په هودیپه کانی، له فیلیپیه وه، به دهریادا گه شتمان کرد، دوای پینچ رۆژ گه یشتینه ترۆئاس، په یوه ندیما پتوه کردن، و جهوت رۆژ له ئ ماینه وه.⁷ له به کهم رۆژی ههفته دا، کاتیک کۆبیوینه وه بۆ شکاندنی نان، پۆلس وتاری بۆ ئه وانه دا کۆبیوینه وه. چونکه به نیاز بوو رۆژی دواتر گهشت بکات، وتاری تا نیوه شهو درتژ کردوه.⁸ کۆبیوینه وه که مان له ژووریکدا له نهۆمی سه ره وه بوو، و چراهه کی زۆر لهوئ داگیرسیندرا بوو. گه نچیک به ناوی ئه فیتیخۆس له سه ر په نجه ره که دانیشبوو، و خه وپکی قوول داگیرتوو، له کاتیکدا پۆلس به رده وام بوو له وتاره دوور و درتژه که ی، له نهۆمی سییه مه وه که وته خواره وه و، به مردووی هه لگیرا.¹⁰ پاشان پۆلس رۆبشته خواره وه و خۆی دا به سه ریا و باوه شی پیدا کرد و گوئی: «نیگه ران مه بن! ده ژی!»¹¹ دوای ئه وه پۆلس سه رکه وته وه و نانه که ی شکاند و خواردنی خوارد، پاش ئه وه ی تا به ره به یان به رده وام بوو له قسه کانی، پاشان به وشکانیدا رۆبشت (بۆ ئه سوؤس).¹² سه باره ت به گه نجه که ش به زیندووی هینایان، و ئه وه دلنه واییپه کی مه زن بوو بۆ ئه وان.¹³ سه باره ت به ئیمه ش پيش پۆلس به دهریادا به ره و ئه سوؤس رۆبشتین، لهوئ چاوه رپی ھاتنی بووین به پپی ئه و پلانه ی که داینا بوو چونکه به نیاز بوو به پپی بێت.¹⁴ کاتیک گه یشتینه ئیمه، سواری که شتیپه ک بووین، و به دهریادا به ره و به نده ری میتیلین رۆبشتین.¹⁵ به رده وام بووین له گه شته که و رۆژی دواتر گه یشتینه به رده م دوورگه ی خیۆس. له رۆژی سییه مدا له نزیک دوورگه ی سامۆس تیپه رین، رۆژی چواره م گه یشتینه میلیتیۆس.¹⁶ پۆلس بیراری دابوو به دهریا به ئه فه سوؤسدا تیپه رپت بۆ ئه وه ی دوا نه که ویت له ههریمی ئاسیا، ده ویت تا بیتانیت به خیرایی له رۆژی په نجاهه مین بگاته یۆرشه لایم.¹⁷ له میلیتیۆسه وه پۆلس بانگهتشتی پیرانی کلئسای کرد له ئه فه سوؤس.¹⁸ کاتیک ھاته لای، پپی گوئی: «ده زانن به درتژی ئه و ماوه ی که له نیتوانتاندا به سه رم بره، هه ر له به کهم رۆژی ھاتنم بۆ ههریمی ئاسیا چۆن ره فتارم له گه ل ئیوه دا کردوه.¹⁹ من به ههمو بئ فیزی، و به فرمیسکیکی زۆره وه، خزمه تم به په ره وردگار کرد، من به ده ست ئه و ته نگانه وه ده نالئیم که به پیلانی په هودیپه کانی به سه رمدا ھاتوو.²⁰ هه رگیز هیچم له و شتانه پشت گوئ نه خستوو که سوود به خشن و پیم راگه یاندوون، به ئاشکرا و ماله به مال فترم کردوون.²¹ بۆیه داوام له په هودی و یونانیپه کانی کرد که پاشگه ز بینه له گوناھه کانیان و به ره و لای خودا و باوه ر به ئین به په ره وردگارمان به شوا.²² من ئه میرۆ ده چمه یۆرشه لایم، به پالنه ری گیانه که، نازانم لهوئ چی چاوه رپم ده کات.²³ به لام گیانه پیرۆزه که له ههموو شاریک که ده رۆم پیم راده گه به نیت که زیندان و ته نگانه چاوه رپم ده کات.²⁴ به لام ژبانی من هیچ به ھایه کی نیه، تا ئه و کاته ی هه ول ده دم بۆ پیگه یشتووی ئامانه که م و ته واکردنی ئه و خزمه ته ی که په ره وردگار به شوا پپی سپاردووم: شابه تی ده دم به مزگینی به خشنی خودا.²⁵ ده زانم له ئه میرۆ به دواوه رووخساری من نابین، ئیوه ههموو ئه وانه ی که من له نیتوانیاندا ده گه رام و مزگینی شانیشینی خودام دھدا.²⁶ بۆیه ئه میرۆ شابه تیتان بۆ ده دم که له خوتنی ههمووتان بیه ریم،²⁷ چونکه خۆم له گه یاندنی ههموو مه به سه ته کانی خودا به ئیوه به دوور نه گرتوو.²⁸ که واته ئاگاتان له خۆتان و له ههموو میگه له که بیت، ئه وه ی گیانه پیرۆزه که وه ک چاودتری دایان و بۆی، بۆ شوانی کلئسای خودا که به خوتنی خۆی کپیوه تیپه وه.²⁹ چونکه ده زانم پاش رۆبشتنم گورگی رقیته ر دینه نیتوان، به زه یی به میگه له که دا نایه ته وه.³⁰ به لکوو له نیتو خۆتاندا که سانیک سه ره له ده دن فیرکاری لاریتان فیر ده که ن، تا کو قوتاییپه کانی به دوای خۆیاندا رابکپشن.³¹ بۆیه وریا بن، و له بیرتان بیت که، بۆ ماوه ی سئ سال، شه و و رۆژ نه وه ستام له ئاموژگاریکردنی هه ریبه کیکتان به فرمیسکه وه.³² ئیستاش راده ستی خودا و وشه ی به خشنه تواناداره که یان ده که م بۆ ئه وه ی بنیاتان بنیت و میراتیکتان پیدات به هاو به شی له گه ل سه رجهم پیرۆزکراوان بۆ خودا.³³ من هه رگیز ئاره زووی زیو و زیر و جل و به رگی که سم نه کردوو.³⁴ ده زانن من به ده ستی خۆم کارم کردوو بۆ داینکردنی پیداو یستیپه کانی خۆم و هاوه له کانه م.³⁵ به روونی نیشانم داوون که چۆن ده بیت کۆشش بکه ین له یارمه تیدانی نیازمه ندان، وشه کانی په ره وردگار به شوا، به پیر به ئینیپه وه، کاتیک فهرمووی: خۆشیه که له به خشنیدا په زبانه له وه ی که له وه رگرتندایه!»³⁶ دوای ئه م قسانه، پۆلس له گه ل ههموویان چۆکی دادا و نرای کرد.³⁷ ههمووان زۆر گریان، و پۆلسیان له باوه ش گرت و به گه رمی ماچیان کرد،³⁸ زۆر دلته نگ بوون، به تابه ت له به ر ئه وه ی پپی وتبوون که جاریک تر رووخساری نابیننه وه. پاشان له گه لیدا رۆبشتن بۆ لای که شتیپه که و مائلاواییان لیکرد.

¹ کات لئان جیابوونیه، به دهریادا یریک بهرهو کووس پړوشتین. پړوژی دواتر گه پشیتینه دوورگه ی پړودس، لهویشیهو بهرهو به ندری پاترا، ² لهوئ که شتییه کمان بین دپو بهرهو فینیقیا، سواربووین و پړوشتین. ³ دورگه قوبرس له بهر دهمان دهرکوت، بویه به لای باکوری خوماندا تپهرین، و بهر دهمان بووین له گه شتکردن بهرهو سوریا، گه پشیتینه به ندری سور و لهوئ دابیزین، چونکه که شتییه که یربار بوو باره کی لهوئ دابیزیت. ⁴ لهوئ له گه ل قوتاییه کان قسه مان کرد، و حموت پړوژ له لایان ماینهو، نه وانیس به سرووش له گیانه که، ناموژگاری پۆلسیان دهر کرد که نه چته یورشه لایم. ⁵ به لام کات ماوهی مانوه مان کوٹایی پتهات لهوئ رویشیتین بۆ ته واکو کردنی گه شته که مان، همموویان تاکو دهرهوهی شار به زن و مندالیانهوه له گه لمان هاتن و مالئاواییان لیکردین. له که ناری دهریا که چۆکمان دادا و نرمان کرد، ⁶ پاشان مالئاواییان له به کنری کرد، و سواری که شتییه که بووین، نه وانیس گه رانهوه مالئاواییان. ⁷ له گه شته دهریا به که مان له سوریهو بهر دهمان بووین بهرهو بۆتولمایس، لهوئ سلأومان له یرایان کرد و پړوژیک له لایان ماینهو. ⁸ بۆ پړوژی دواپی رویشیتین بۆ شار کیسه ریه و میوانی مالی فیلپووسی مرگینیدر بووین، که یه کتیک له حموت بهرتهو بهرهو که، ⁹ نهو چوار کچی پاکیزه ی هه بوو که پشیتینیان دهر کرد. ¹⁰ چهند پړوژیک ماینهو. له کاتیکدا تیمه لهوئ بووین، پیغه مبه ریک به ناوی نه گابوس له ناوچه ی هه دیاوه هاته لامان. ¹¹ پشیتینه کی پۆلسی وهرگرت، و خوی و دهست و پیغه کانی پت به ستهوه و گوتی: «گیانی پیرور ده لیت بهم شتیوه خاوهی نه م پشیتینه له لایان یه هودییه کانی یورشه لایمهوه ده به سترتهوه، و رادهستی بیانییه کان دهر کرد». ¹² کاتیک نه ممان بیست هه موومان، تیمه ی هاوریکانی پۆلس و باوه ردارانی شاره که، تکامان له پۆلس کرد که نه چته یورشه لایم، ¹³ به لام پتی گوتین: «بوی دهرگین و دلم دهرکین؟ من نامادم نه که ته نها له یورشه لایم کوٹ و بهند بکرم، به لکو له پتیاو ناوی په روه ردار یه شوا بمرم!» ¹⁴ کاتیک نه ماتوانی رازی بکه یین بدنگ بووین و گوتمان: «با به خواستی په روه ردار بئ!» ¹⁵ دواي ماوه یه ک خومان بۆ گه شت ناماده کرد و بهرهو یورشه لایم بهر پیکه ویتین. ¹⁶ له گه ل هندیکی کوتایی خه لکی کیسه ریه، تیمه یان برده مالی مه نه سوئی قوبرسی که قوتاییه کی کون بوو، تیمه ش بووینه میوانی نهو. ¹⁷ کات گه پشیتینه یورشلایم، یرایان به خوشیهوه پشواریان لیکردین. ¹⁸ له پړوژی دواپیدا پۆلس له گه لمان هاته لای پاکوٹ، هه موو پیرانیس کو بیوونهوه له گه لایان. ¹⁹ پاشان پۆلس سلأوی لیکردن و دهستی کرد به گپرانوهی یه که له دواي یه که هه موو نهو شتانه ی که خودا له ریکگی خرمه ته کیسه وه له تپو نه ته وه کاند کردو به تی. ²⁰ کاتیک هه والی نه وانه یان بیست، خودایان شکموه ند کرد، و پتیاو گوت: برا که م ده بینیت نهو یه هودییه ی باوه ریان به په روه ردار هتیاوه زماریان هه زارانه، و به په روشه وهن بۆ تهورات، ²¹ نهوان بیستوویانه که تۆ بانگه پشیتی نهو یه هودییه ده که یه که له تپو نه ته وه کاند ده زین بۆ هه لگه رانهوه له موشه، و ناموژگاریان ده که یه که مندالیه کانیان خه ته نه که ن و نهو داپ و نه ریتانه ی به میرات ماوه تهوه په پیره ی نه که ن، ²² گه واته چی بکه یین، چونکه ده بیت بیستیتیان که هاتوویت؟ ²³ گه واته نهوه ی پت ده لپین بیکه: تیمه چوار پیاومان هه به که نه زریان له سهره، ²⁴ بیانه بۆ په رستگا و له گه ل خوت پاکیان بکه وه، به خشیی سهر تاشینه کیه یان بده، بۆ نهوه ی هه مووان بزنان نهوه ی له باره ی تۆوه بیستوویانه راست نیبه، وه توش وه که نهوان به ریکگی کارکردن به تهورات رهفتار ده که یه که. ²⁵ دهرباره ی نهو باوه ردارانه ی که یه هودی نین، نامه به که مان بۆ ناردوون و رمانسپاردن تپدا خویان له خواردنی قوربانی پشکه شکارو به بته کان، و خواردنی خوین، و له خواردنی گوشتی نازه لی خنکیندراو، و له داوتپسی بیارتن. ²⁶ وه بهو شتیوه یه ش بوو. بۆ پړوژی دواپی پۆلس چوار پیاوه کی برد؛ و له گه لایان خوی پاک کردوه، چوه ناو په رستگا که بۆ نهوه ی نهو رۆژه تۆمار بکات که تپیدا هه فته ی پاککردنهوه کوٹایی هات، تانهو پشکه شکردنه ی به ناوی ههر یه کیکانه وه که له سهرانه بدریت. ²⁷ کات خهریک بوو حموت پړوژ که ته واکو بیت، یه هودییه کانی ههر تیمی ناسیا له تپو په رستگا پۆلسیان بین، هه موو کۆمه له که یان وروژاند، و دهست به سهریان کرد، ²⁸ هاوریان دهر کرد: «نه نهوه ی یه سرائیل فریابکه ون! نه م نهو پیاوه یه که بانگه پشیتی خه لک ده کات له هه موو شویتیک دژ به گه ل و تهوراته که مان و نه م شوینه، ته نانهت یونانیه کانی هتیاوه په رستگا و نه م شوینه پیروزه ی گلاو کرد!» ²⁹ چونکه تر پیمووسی نه فسه سوسیان له شاره که دا له گه لی بینبوو، وایانزانی پۆلس له گه ل خوی هتیاوه تی بۆ په رستگا. ³⁰ ئینجا هه موو خه لکی شاره که شله ژان، و هپرشیان کرده سهر پۆلس و په لکیشیان کرد بۆ دهرهوه ی په رستگا که، له وکاته دا دهرگا کانیان داخست. ³¹ له کاتیکدا هه ولی کوشتیان دها فرمانده ی یه که ی پرمییه کان بیستی که له هه موو یورشه لایم پشوی دروست بووه. ³² ده سته جئ کۆمه لیک سهر باز و سهر یه لی برد و به خیرایی ناماده بوو. کاتیک یه هودییه کان فرمانده و سهر بازه کانیان بین، وازیان له هپرشکردنه سهر پۆلس هتیا. ³³ فرمانده که چوه پش و گرتی و فرمانی به سهر بازه کانی کرد به دوو زنجیر بیبه ستهوه، پرسپاری کرد: «نهوه کییه، و چی کردووه؟» ³⁴ هه ندیکان بانگه وازیان بۆ شتیک دهر کرد و هه ندیک تر بۆ شتیک تر. کاتیک به هوی پشپویه که نه یوانی راستی بابه ته که روون بکاتهوه، فرمانی کرد پۆلس بیرته سهر بازگه که. ³⁵ کاتیک گه پشتنه سهر پلیکانه کان، سهر بازه کان ناچار بوون هه لیگرن بۆ نهوه ی له توندوتیزبی جه ماوه ره که رزگاری بکه ن. ³⁶ جه ماوه ره که به دواپیدا دهر پشتن و هاوریان دهر کرد: «له سیداره ی بدهن!» ³⁷ پش نهوه ی پۆلس بچته ناو سهر بازگه که، به زمانی یونانی به فرمانده کی گوت: «ده توانم شتیک پت بلیم؟» فرمانده که گوتی: تۆ به زمانی یونانی قسه ده که یه که؟ ³⁸ تۆ پیاوه میسرپیه که نیت ماوه یه که له موه بهر نازاوه یه که نایه وه و به چوار هه زار بکوژه وه بهرهو بیابان هه لات! ³⁹ پۆلس گوتی: «من یه هودییه کی خه لکی ته رسوسم، که شاریکی به ناویانگی ههر تیمی کیلیکیه. تکات لیده که م پریگم بده له گه ل گه ل قسه بکه م». ⁴⁰ فرمانده مۆله تی پپدا. پۆلس له سهر پلیکانه که وهستا، و به دهستی نامازه ی به خه لکه که کرد. کاتیک ییده نگی زال بوو، دهستی کرد به قسه کردن له گه لایان به زمانی عبیری و گوتی:

¹ئەي برايان و باوكان، ئىستا گوئى لە بەرگىرىكردنەكەم بگرن». ²كاتىك بىستيان بە زمانى غىبرى قىسەيان لەگەل دەكات، ھىمىنتر بوون، گوئى: ³«من پياوئىكى يەھودىم، لە تەرسوس لەدايك بووم كە دەكەوتتە ھەرىمى كىلىكيا، بەلام لەم شارە گەرە بووم و لە لاى گەمالئىلى پىغەمبەردا پەرەردە بووم بە تەواوەتى بە پىتى تەوراتى باوایپىرانمان. منىش بە پەرۆشم بۆ بابەتەكانى خودا، وەك چۆن ئەمىرۆ ھەمووتان بەپەرۆشن. ⁴بۆيە ئەم رىبازەم ھەتا مردن چەوساندەو، شوپىنكەوتووانىم گرت لە پياو و ژن، فېرېمدانە زىندانەكان. ⁵سەرۆك كاھىن و ئەنجومەنى پىران شاھتەحالى راستى قىسەكانم. نامەم لى وەرگرتن بۆ براكانيان لە دىمەشق بۆ ئەوئى يارمەتىم بەدەن بۆ دەستگىركردنى ئەوانەى لەوئى بوون، تا بىانبەم بۆ پۆرشەلايم تا سزاكەيان وەرگرن. ⁶كاتىك گەبىشتەم نىزىكى دىمەشق و كاتەكە نىزىكى نېوەرۆ بوو، لەناكاو پرووناكىيەكى سەرسورھىنەر لە دەوروپەردا درەوشاپەو، ⁷كەوتەم سەر زەوى، و گوتم لە دەنگىك بوو پىتى گوتم: شائۆل، شائۆل، بۆچى دەمچەوسىننەو؟ ⁸وہلام داپەو: تۆ كىيت ئەي گەرەم؟ پاشان گوئى: من يەشوای ناسىرەم، كە تۆ ئەچەوسىننەو. ⁹ھاورىكانم پرووناكىيەكەيان بىنى، بەلام گوپيان لە دەنگەكەى قىسەى لەگەلم دەكرد نەبوو. ¹⁰بۆيە پىرسىم: پەرەردگار چى بكەم؟ پاشان پەرەردگار وەلامى دامەو: ھەستە و پىرۆ ناو دىمەشق، لەوئى پىت دەگوتىت كە دەپىت چى بكەيت. ¹¹ھاورىكانم دەستيان گرتەم تا گەياندىانم بە دىمەشق، چونكە بەھۆى چى ئەو پرووناكىيە درەوشاپەو نەمدەتوانى بىنىم. ¹²لە دىمەشق پياوئىك ھەبوو بە ناوى ئەنانياس، خودا پەرەست بوو وەك تەورات داواى دەكات، ھەموو يەھودىيەكانى دىمەشق شاھتەى باشيان لەسەر دەدا. ¹³ھاتە لام و وەستا و گوئى: بىرام شائۆل، بىنە. دەستبەجى بىنىم بۆ گەراپەو، بەردەمى خۆم دى، ¹⁴پاشان گوئى: خوداى باوایپىرانمان، پىشەوختە تۆى ھەلئاردووە بۆ ئەوئى خواستى ئەو بزانى و راستودروست بى و لە دەمى خۆبەو دەنگى بىسى. ¹⁵چونكە تۆ شاھتەحالى دەبى بۆ ئەو، لەبەردەم ھەموو خەلكدا، بەو شتانەى كە بىنىوتە و بىستوتە. ¹⁶ئىستا بۆ داواى دەخەى؟ ھەستە، با لە ئاوەھەلگىشەرى و لە گوناھەكانت خۆت بشۆو، بە ناوى پەرەردگارەو بانگەواز بكە. ¹⁷داواى ئەو گەرەمەو بۆ پۆرشەلايم. لە كاتىكدا لە پەرستگا نزام دەكرد لە ھۆش خۆم چووم، ¹⁸پەرەردگارم بىنى پىتى فەرمووم: پەلە بكە و بە خىراى پۆرشەلايم بە جىبەتە، چونكە خەلكەكى رەتەدەكەنەو شاھتەم بۆ بەدەن. ¹⁹گوتم: ئەي پەرەردگار، ئەوان دەزانن كە من لە كنىشتەكاندا دەگەرتم بۆ ئەوانەى باوەريان بە تۆ ھەيە، تا زىندانىان بكەم و قامچيان لىبەدەم. ²⁰من ئامادە بووم كاتىك شاھتەدەرت ستىفانووس كوژرا، منىش بە كوشتنى ئەو پىرازى بووم، پاسەوانى جل و بەرگى بكوزەكانىم دەكرد. ²¹بەلام پىتى گوتم: من دەتتېرم بۆ دوور بۆ نەتەوكان! ²²جەماوەرەكەش بەردەم بوون لە گوئى گرتن تا ناوى نەتەوكانى ھىنا، ئىنجا ھاواريان كرد بۆ فەرماندەكە: «لەسەر پرووى زەوى مەپەتە! چونكە ئەو شاھيانى ژيان نىيە!» ²³پاشان ھاواريان كرد و بەجلەكانيان تۆزىان بە ھەوادا دەكرد. ²⁴فەرماندەكە فەرمانى دا پۆلس بىنە ژوورەو بۆ سەربازگەكە و بە زەبرى قامچى لى بۆكۆلنەو، تاكو بزائىت ھۆكارى ئەو دروشمانەى لە دژى دەيدەن چى. ²⁵كاتى سەربازەكان بەستیانەو تاكو بە قامچى لى بەدەن پۆلس بە سەرىەلى سەدەكە كە لەوئى وەستا بوو گوئى: «ئایا رىگە پىدراو بۆتان پىش دادگايىكردنى كەسپىكى پرومانى بەر قامچى بەدەن؟» ²⁶كاتى سەرىەلەكە گوئى لىبوو، چووە لاى فەرماندەكە، ھەوالى بابەتەكەى پىدا، و گوئى: «دەزانن ئەگەر لەم پياو بەدەن بە چ پىشپىلكارىيەك تاوانبار دەكرىن؟ ئەو بە رەگەزنامە پرومانىيە!» ²⁷فەرماندەكەش بۆ خۆى ھات بۆ لاى پۆلس و پىتى گوئى: «ئایا بەراستى تۆ پرومانىت؟» وەلامى داپەو: «بەلئ!» ²⁸فەرماندەكە گوئى: «من پارەيەكى زۆرم دا بۆ بە دەستھىنانى رەگەزنامەى پرومانى». پۆلس گوئى: «بەلام من بە لەدايك بوون بە دەستم ھىناو!» ²⁹ئەو سەربازانەى كە راسپىردىرەبوون بە زەبرى قامچى لىپرسىنەو لەگەلدا بكەن لى دووركەوتنەو، و خودى فەرماندەكەش ترس داىگرت لە دەرتەنجامەكانى بەستەوئەى بە زنجىر، داواى ئەوئى دەركەوت كە پرومانىيە. ³⁰بۆ پۆزى دواتر فەرماندەكە وىستى لە راستى ئەو تۆمەتە بۆكۆلنەو كە يەھودىيەكان ئاراستەى پۆلسيان كرىبوو، كۆت و بەندەكانى كرىدەو، و فەرمانى كرد ھەموو سەرۆكەكانى كنىشتەكە و ئەندامانى ئەنجومەنى يەھودىيەكان ئامادە بن، و پۆلسى بانگ كرد ولە بەردەمیان وەستاندى.

¹ پۇلس سەيرى ئەنجومەنەكەي كرد و گوتى: «ئەي برايان، تاكو ئەمپىرۇ بە وېژدانىكى پاك بۇ خودا ژياوم». ² ئەنئەنىي سەرۆك كاھىن فەرمانى بە يەككە لەوانە دا كە لەلاي پراوھەستابوون تاكو بە دەمىدا بكتىش. ³ پۇلس پىي گوت: «خودا لىت بدات، ئەي دىوارى گۆرستانى سىي! چۆن دانىشتووى بەگوتىرەي تەورات پىريار دەدەيت، كە چى پىچەوانەي تەورات فەرمانى لىدانم دەدەيت؟» ئەوانەي لەلاي پراوھەستابوون گوتيان: «ئاي سوكايەتى بە سەرۆكى كاھىنى خودا دەكەيت؟» ⁵ پۇلس وەللامى دايەو: «ئەي برايان نەمدەزانى سەرۆك كاھىنە چۈنكە لە پەرتووكەكەدا نووسراو: بە خراپە باسى سەركردەيەكى گەلەكەت مەكە!» ⁶ پۇلس دەيزانى ھەندىك لە ئەندامانى ئەنجومەنەكە سەر بە رىبازى سەدوكىمىن، و ھەندىكەيان فەرىسىن، بانگى ئەنجومەنەكەي كرد: «ئەي برايان، مەن فەرىسى كورى فەرىسىم، ئىستە لە دادگادام چۈنكە باوهرم واپە مردووەكان ھىواي ھەستانەوھەيان ھەيە!» ⁷ تاكو كى كەوتە نىوان فەرىسى و سەدوكىمەكانى ئەنجومەنەكە، ئامادە بووان داھەش بوون. ⁸ چۈنكە سەدوكىمەكان نكۆلى لە ھەستانەوھە و فرىشتە و گىبانەكان دەكەن، بەلام فەرىسىيەكان دان بە ھەموو ئەمانەدا دەتەن. ⁹ ھاوار بەرزبۆو، ھەندىك لە مامۇستايانى تەورات و لايەنگرى فەرىسىيەكان، بە خرۆشەوھە نازەزايەتتەيان دەرپىرى و گوتيان: «تاوان لەم پياوھەدا نايىن، رەنگە گىيانىك يان فرىشتەيەكى خودا لەگەلدا دووايت!» ¹⁰ كاتى تاكو كىيەكە پەرەي سەند، فەرماندەكە ترسا پۇلس پارچە پارچە بکەن، فەرمانى بە سەربازەكان دا داھەزەن و لەنىوانىندا و بىيەنەوھە سەربازگە. ¹¹ بۇ شەوى دوايى پەرەردگار بۇ پۇلس دەرگەوت و فەرمووى: «نازا بە، چۈنكە وەك لە يۆرشەلايم شايتەت بۇ دام، ھەرۋەھا دەت لە پرمۇش ئەوھە بکەيت». ¹² كاتى رۆژ بۆو ھەندىك يەھودىيەكان پىلانىان گىرا، خواردن و خواردنەوھەيان لەسەر خۇيان قەدەغە كرد تاكو ئەوكتەي پۇلس دەكوژن. ¹³ ئەوانەي ئەم پىلانىان دەرشت نرىكەي چل پياو بوون. ¹⁴ چۈنەن لاى سەرۆك كاھىنان و پىران، گوتيان: «لە سەر خۇمان خواردن و خواردنەوھەمان قەدەغە كردوھە تاكو پۇلس دەكوژن. ¹⁵ داوا بکەن لە فەرماندە وەك ئەندامانى ئەنجومەن، كە پۇلس ئامادە بکاتەوھە بە بىانووى پىداچوونەوھە بە بابەتەكەدا، و ئىمە ئامادە دەيىن پىش ئەوھە بگاتە ئەنجومەنەكە بىكوژن!» ¹⁶ بەلام ھەوالى ئەم پىلانگىرىيە بە خوشكەزاي پۇلس گەبىشت، بۆيە چوۋە سەربازگەكە و ئاگادارى كردوھە. ¹⁷ ئىنجا پۇلس يەككە لە سەريەلەكانى بانگ كرد و داواي لىكرد خوشكەزايە بىانە لاى فەرماندەكە تا بابەتتىكى گىرنگى پىن بلىت. ¹⁸ بىرىيە لاى فەرماندە و گوتى: «پۇلسى زىندانى بانگى كردم و داواي لىكردم ئەم گەنجە بىيەنم بۇلات، چۈنكە بابەتتىكى گىرنگى ھەيە كە دەيەوېت پىت بلىت». ¹⁹ فەرماندە دەستى گەنجەكەي گرت، و بە تەنبا لەگەلدا پىش، و لىتى پرسى: «ئەو بابەتە چىيە كە دەتەوېت ئاگادارم بکەيتەوھە لىتى؟» ²⁰ گوتى: «يەھودىيەكان پىلانىكەيان لە دىزى پۇلس دەرشت، و داوانان لىدەكەن بىيەننە ئەنجومەنەكەيان، بە بىانووى ئەوھە بە بابەتەكەدا چىنەوھە، ²¹ بۆيە داواكەيان پىرەتەكەوھە، چۈنكە زياتر لە چل كەسيان خواردن و خواردنەوھەيان لە سەر خۇيان قەدەغە كردوھە و بۆسەيان داناوھە بۇ كوشتنى، ئىستاش ئامادەكارىيان كردوھە بۇ ئەوھە، چاۋەرپى جىيەجىكردى داواكارىيەكەيان!» ²² فەرماندەكە گەنجەكەي بەرپىكرد و پىسپارد: «بە كەس نەلپىت كە ئەمەت بە مەن گوتوھە!» ²³ ئىنجا دووان لە سەريەلەكانى بانگ كرد، و فەرمانى پىكردن و گوتى: «دووسەد سەرباز ئامادە بکەن كاتىمىر نۆي شەو بچن بۇ كەيسەرىيە لەگەل حەفتا سوار و دووسەد پىم ھەلگىر، ²⁴ چەند سوار كە پۇلس ھەلگىرن و بە پارىزراوى بىگەيەننە لاى فېلىكىسى فەرمانىرەو». ²⁵ نامەيەكى بۇ فەرمانىرەو نووسى و تىيدا گوتى: ²⁶ «لە كلۇدپۇس لىسپاسەوھە بۇ جەنابى فەرمانىرەو فېلىكىس: سىلا!» ²⁷ ئەم پياوھە لەلايەن يەھودىيەكانەوھە دەستگىركرا و وىستىان بىكوژن. زانىم ھاوولائىيەكى پىرمانىيە، بۆيە لەگەل چەند سەربازىكدا بەپەلە گەيشتە لاى و پىزگارم كرد. ²⁸ دەمبىست بزانم بە چى تاوانبارى دەكەن، بىردەم بەردەم ئەنجومەنەكەيان، بۆم روون بۆوھە لە سەر بابەتتى تايەت بە تەورائەكەيان تاوانبار كراوھە. ھىچ تاوانىكەم تيا نەدۆزىيەوھە كە شايانى مەرگ يان زىندانىكردن بىت. ³⁰ دواتر بۆم روون بۆوھە يەھودىيەكان پىلانىكەيان بۇ كوشتنى دەرشتوھە، خىراي بۇ لاى تۆم نارد، فەرمانم بە سكاللاركان كرد چىيان لەسەرى ھەيە لەلاي تۇ پىشكەشى بکەن». ³¹ بەم شىۋەيە سەربازەكان شەوانە پۇلسيان گواستەوھە بۇ ئەنتىپاترىس، ئەو فەرمانانەي كە بۇيان دەرگىرپو جىيەجىيان كرد. ³² سەر لە بەيانى گەرانەوھە بۇ سەربازگەكە، سوارەكانيان بەجىيەشت بۇ ئەوھە لەگەل پۇلس چىنە كەيسەرىيە. ³³ لەوئى لەگەل نامەكەدا پىرادەستى فەرمانىرەو پىان كرد. ³⁴ فەرمانىرەو نامەكەي خوتىدەوھە، و پىسپارى كرد كە پۇلس سەر بە كام ھەرىمە. كاتىك زانى خەلكى كىلىكيايە ³⁵ پىي گوت: «كاتىك سكاللارەكان دىن، سەيرى بابەتەكەت دەكەم». فەرمانى دا كە پۇلس لە كۆشكى ھىرۆد، دابىرپىت لە ژىر چاۋدېرىدا.

¹دوای پېنج پروژ شاندېک هاتنه کيسهريه، پېکها تيوو له نهانياس، سهرؤک کاهين، و هه نديک له پيران، و پاريزه رېک به ناوی تهرتولوس، بؤ نهوهی سکالاکيان له دژي پؤلس بخه نه بهردم فهرمانيرهوا. ²فهرمانيرهوا پؤلسی بانگه پشيت کرد، و تهرتولوس دهستی کرد به تۆمه تيار کردنی، و گوتی: «نهو ناشتی زوره و چاکسازيه که به به خششی تۆ گه له که مان سوودی لئ ده بينن به هؤی گرینگی پيدانی تۆوه بووه ³جه نابی فهرمانيرهوا فيلیکس ئيمه به تهواوی، و له هه موو شوپنیک، به سواسپکی زوره وه پيشوازی لیده که بن. ⁴له بهر نهوهی نامه و پت ماندووت بکه به قسه کانم، هیوادارم نهوه نده میهره بان بی که گوئ له پيشکه شکردنی کورتی داواکارییه کهم بگری: ⁵ئيمه ئهم تۆمه تياره مان به و ترانکه رېک زانیوه، و ئازاوهی له نيوان هه موو په هودییه کان له سهرجه م و لاته که دا دروست کردووه، و نهو سهرکردا به تی رتيازی ناسری ده کات. ⁶کاتیک هه ولیده دا په رستگا که مان گلاو بکات، ئيمه ده سترگيرمان کرد و ويستممان به پيئ ته و راته که ی خۆمان دادگایي بکه بن. ⁷به لام فهرمانده ليسانس هات و به زور له دهستی ئيمه ده رهتتا، ⁸پاشان فهرمانی به سکالا کاره کان کرد داوا که یان بهرر بکه نهوه بؤ بهردم تۆ. ئيستا ده توانی دلنابی له دروستی داواکارییه که مان به لپرسينه وه له سهر ئهم بابته! ⁹نه نامانی په هودی شانده که پشنگيريان له داواکاری پاريزه ره که کرد و پشتراستيان کرده وه که نهوه راسته. ¹⁰فهرمانيرهوا ئامازهی به پؤلس کرد بهرگری له خوی بکات، نهویش وه لامی دایه وه گوتی: «ده زانم که تۆ سالانتيکی زوره فهرمانيرهوا کاروباری په هودییه کانیت، بۆ به ئاسووده يیه بهرگری خۆم ده خمه بهرده مت. ¹¹ده توان به خپرایي بزنان که من دوانزه پروژ زياتر نيه که گه پشنتوومه يورشه لایم، بؤ په رستش. ¹²یه که کس له په هودییه کان هه رگیز نه یانينيم که له په رستگا که دا له گه ل که سدا مشت و میر بکه من له په رستگا و نه له شه قامه کانی شاره که دا ئازاوه دروست بکه م. ¹³ئهمان ناتوان نهو کارانه بسه لمین که منی پئ تۆمه تيار ده که ن. ¹⁴به لام دان به ودا ده نیم که من شوپن رتيازه که ده کهوم، که ئیوه پيئ ده لپن لایرئ، من خودای باو پیرانمان ده په رستم، باوهرم به تهورات و هه موو نهو شتانه هه به که له په رتووی پيغه میهراندا نووسراون، ¹⁵من هه مان هیوام به خودا هه به که ئهم پیاوانه هه بانه: نهو هه م چاکه کاران و هه م ناره واکان هه لده ستنپته وه. ¹⁶بۆ به منیش خۆم راهتتا ده که م که هه میشه به وپژدانیکی پروون له بهردم خودا و خه لکدا بزیم. ¹⁷دوای نهوهی چهنه سالیک له يورشه لایم دوور که و تمه وه، گه رامه وه بؤ نهوهی هه نديک به خشین بؤ گه له که م به ئیم و پيشکه شکردن پيشکه ش بکه م. ¹⁸له کاتی نه نجام دانی له په رستگه هه نديک په هودی هه رتمی ناسیا، له په رستگا که دا منیان بیني که خه ریکی ته واکردنی رتوره سمی پاککردنه وه بووم. نه فهره بالعی له ده ور به رم بوو و نه ئازاوه گپريم کرد، ¹⁹نه گه به لگه یان له دژي من هه بوايه، ده هاتنه بهرده مت و به پيئ پتويست سکالایان له سهر من تۆمار ده کرد. ²⁰ئيستا، با بیري ئاماده بووان به ئیمه وه چ تاوانتيکیان له مندا دۆزیه وه، کاتئ له بهردم نه نجومه نه که بؤ دادگایيکردنم راوه ستام، ²¹جگه له وهی کاتئ له بهردم میان رامگه باند گوتم: به هؤی باوهرم به هه ستانه وهی مردووانه ئهمرو ئیوه پیرارم له سهر ده دن». ²²فیلیکس له نزیکه وه ده رباره ی رېنگا که ده بزانی، بۆ به کاتیک گوپی له بهرگریکردنی پؤلس بوو ده رکردنی پیراره که ی دواخت، و به شاندي سکالاکاره که ی گوت: «له سهر داواکارییه که تان پیرار ده دم کاتیک فهرمانده ليسانس ده گاته ئیره». ²³پاشان سهر به له که فهرمانی دا که پؤلس بخرتته ژیر چاودېرییه وه، بؤ نهوهی هه نديک ئازادی هه پیت، و هاوړیکانی رېنگه یان پیدرېت سهردانی بکه ن و خزمه ته که ی نه نجام بدات. ²⁴دوای چهنه پروژیک فیلیکس له گه ل هاویره که ی دروسیل هات، که په هودی بوو، پؤلسی بانگ کرد و گوپی له قسه کانی گرت ده رباره ی باوهر به مه سیجی په شوا. ²⁵کاتیک پؤلس باسی راستودروستی و دانه خۆداگرتن و لپرسينه وهی داهانووی کرد فیلیکس ترسا، و به پؤلسی گوت: «ئيستا پړو، کاتیک کاتم هه بوو جاریکتر بانگت ده که مه وه». ²⁶فیلیکس هیواي نهوه بوو که پؤلس بیریک پاری پیدات بؤ نهوهی ئازادی بکات، بانگه پشيتی ده کرد و زورجار قسه ی له گه لدا ده کرد. ²⁷دوو سال تپه ری و پؤلس له م دۆخه دا مایه وه. له کۆتاییدا پورخیؤس فیتستؤس وه که فهرمانيرهوا ده ستنیشان کرا بؤ نهوهی شوپنی فیلیکس بگریته وه. فیلیکس ویستی ره زامه ندی په هودییه کان به ده ست به ئیت پؤلسی له زیندان به چپه پشيت.

¹سى رۇژ دواي دەست بەكاربۇنى لە پىڭگەي خۇي فېستۇس، لە كەيسەرەيەو چو بۇ يۇرشەلايم. ²پاشان سەرۇك كاھىنەكە و كەساپەتتە گەرەكانى يەھود ھاتتە لاي و داواكارىيان لە دژى پۇلس پېشكەشى كرد و داوايان لىكرد ³ھانىياندا بۇ ئەوئەي رېزبان لىگىرېت بە ھىنانى پۇلس بۇ يۇرشەلايم. لە رېگادا بۇسەيان بۇ دانابو بۇ كوشتى. ⁴فېستۇس وەلامى دابەو كە پۇلس لە كەيسەرە دەست بەسەر دەمىننەو و خۇي دواي ماوئەكە كورت دەگەرېتەو كەيسەرە. ⁵گوتى: «با كەسە ناودارەكانى ناو ئېوئە لەگەلمدا بىن؛ ئەگەر ئەم پياوئە ھەر تاوانىكى لەسەرە، لەبەردەمدا تۆمەتبارى بكن!» ⁶فېستۇس ھەشت بان دە رۇژ زباتر لە يۇرشەلايم نەمايەو، پاشان گەرايەو كەيسەرە. رۇژىك دواي گەيشتنى لەسەر كورسى دادوئەرى دانېشت، و فەرمانى دا پۇلس بېئىرېت. ⁷كاتىك ئامادە بوو يەھودىيەكان كە لە يۇرشەلايمەو ھاتبوون، لە دەورى كۆبوونەو و چەندىن تۆمەتى گەرەكان خستە سەر، كە نەبانتوانى بېسەلمېن. ⁸پۇلس بەرگرى لە خۇي كرد و گوتى: «من ھىچ تاوانىكەم لە دژى تەورائى يەھود و بەرسنگا و قەيسەر ئەنجام نەداو». ⁹لەگەل ئەوئەشدا فېستۇس وېستى رەزامەندى يەھودىيەكان بەدەست بېئىت، بۇيە لە پۇلسى پرسى: «ئايادەتتە بچىتە يۇرشەلايم، لەوئ بە ئامادە بوونى من داداگايى بكرېت لە سەر ئەم تۆمەتەن؟» ¹⁰پۇلس لە وەلامدا گوتى: «ئىستە لە داداگاي كەيسەرە، و لەبەردەمدا دەبى داداگايى بكرېم. من تاوانىكەم بەرامبەر يەھودىيەكان ئەنجام نەداو، و ئېوئەش زۇر باش ئەم دەزان. ¹¹ئەگەر تاوانىكەم ھەبوو، كە شاينى سزاي لەسەدارەدان بوومايە، لە مردن پرگارم نەدەبوو. بەلام تا ئەو كاتەي تۆمەتەكانى ئەم كەسانە لە دژى من بى بناغە بن، كەس مافى ئەوئەي نېيە من رادەستى ئەوان بكات بۇ ئەوئەي بېرىم لەسەر بەدەن. من داواي پىداچوونەو لە قەيسەر دەكەم!» ¹²فېستۇس لەگەل راپوژكارەكانى باسى ئەو بابەتەي كرد، پاشان بە پۇلسى گوت: «مادام داواي پىداچوونەو لە قەيسەر دەكەيت، دەچىتە لاي قەيسەر!» ¹³دواي چەند رۇژىك پاشا ئەگرىيا و بېرىخى ھاتتە كەيسەرە بۇ ئەوئەي سلاو لە فېستۇس بكن. ¹⁴بۇ چەندىن رۇژ لەوئ مانەو. فېستۇس بابەتەي پۇلسى خستە بەردەم پاشا و گوتى: «لېرە پياوئەك ھەيە كە فېلىكس بە زېندانى بەچىي ھېشتو. ¹⁵كاتىك چوومە يۇرشەلايم سەرۇك كاھىنەكان و پېرەكان، سكالايان لىكرد و داوايان دەكرد بېرىارى لەسەر دەرېكرېت. ¹⁶بۇيە پىم گوتن لە داب و نەرىنى رۇمانىيەكاندا نېيە كەسېك پىش ئەوئەي پرووېرووى تۆمەتبارەكانى بېئىتەو بېرىارى لەسەر دەرېكرېن، بۇ ئەوئەي دەرەفى بەرگرېكردن لە خۇي ھەبېت. ¹⁷كە ھاتتە ئېرە رۇژى دواتر بەپەلە دانېشتىكەم ئەنجامدا بۇ ئەوئەي بەدواداچوون بۇ بابەتەكە بكم فەرمانم دا تۆمەتبارەكە بېئىرېت. ¹⁸كاتىك سكالايان رۇوېرووى بوونەو، باسى يەك تاوانيان نەكرد وەك ئەوئەي چاوەرېم دەكرد پىي تۆمەتبار بكن. ¹⁹بەلكو لەگەلېدا مېشتومېريان لەسەر بابەتەكانى تايەت بە ئايىنەكەيان و لەسەر پياوئەك بوو بە ناوئەي يەشوا كە مردو، و پۇلس دەلېت كە لە ژياندا! ²⁰بۇيە بەدواداچوونم بۇ بابەتەكە كرد، و پىشنيارم كرد كە تۆمەتبارەكە بچىتە يۇرشەلايم و لەوئ داداگايى بكرېت، بەلام داواي پىداچوونەوئەي لە جەنابى قەيسەر كرد بۇ ئەوئەي بە ئامادەبوونى ئەو داداگايى بكرېت، بۇيە فەرمانم دا چاودېرى بكرېت تا ئەو كاتەي كە دەبىرېم بۇ لاي قەيسەر». ²²پاشان ئەگرىيا بە فېستۇسى گوت: «جەز ئەكەم بزائەم ئەم پياوئە چى دەلېت». وەلامى داو: «سبەي گوتېت لى دەبېت». ²³رۇژى دواتر ئەگرىيا و بېرىنسى ھاتن و بە ئاھەنگىكى گرانىيە پىشوازيان لىكر، بە دەورەدانى فەرماندە سەربازىيەكان و كەساپەتتە ديارەكانى شارەكە چوونە ناو ھۆلەكە، فېستۇس فەرمانى دا پۇلس بېئىرېت. ²⁴كاتىك ھېنايان، فېستۇس گوتى: «ئەي پاشا ئەگرىيا، و ھەموو ئەو گەورەئەي لېرە ئامادەبوون: لەبەردەمتاندا ئەم پياوئە ھەيە كە ھەموو گەلى يەھود لە يۇرشەلايم سكالايان لىكرد و ھاواريان دەكرد كە ناپېت لە ژياندا بېئىتەو. ²⁵بۇم پروون بۇو كە ھىچ شىتېكى نەكردو، كە شايسەتى سزاي لەسەدارەدان بىت. بەلام داواي پىداچوونەوئەي لە جەنابى قەيسەر كردو، بۇيە بېرىارمدا بىئىرەم بۇ لاي. ²⁶بەلام ھىچ شىتېكى نە لىتې دلىنا بىم كە بۇ جەنابى قەيسەر بىنوسم. بۇيە ئەوم ھېنايە بەردەم ھەمووتان، و بە تايەتەي لەبەردەمت ئەي پاشا ئەگرىيا، بۇ ئەوئەي بە پىشكىن لە بابەتەكە شىتېك بدۆزمەو كە لەسەرى بىنوسم. ²⁷زېرمەندانە نېيە، وەك من دەبىنم، زېندانىيەك بەت ئەوئەي تۆمەتەكانى لەسەر ديارى بكرېت بىئىردىتە لاي قەيسەر!»

¹ پاشان ئەگرىيا بە پۇلسى گوت: «ئىمە رېگەت پىدەدەين بەرگىرى لە خۆت بکەيت». پاشان پۇلس بە دەستى ئامازەى کرد، و دەستى کرد بە بەرگىکردن و گوتى: ² «ئەى پاشا ئەگرىيا، خۆشخالم کە لە بەردەم تۆدا بەرگىرى لە خۆم بکەم، و ھەموو ئەو شتانە پوچەل دەکەمەو کە يەھودىيەکان منى پى تۆمەتبارم دەکەن، ³ بە تايەت لە بەر ئەوئە تۆ بە تەواوى رېتورەسم و مشتومرەکانيان دەزانيت. داواکارم بە سنگ فراوانىيەو گوتىم لى بگرە. ⁴ ھەموو يەھودىيەکان لە سەرەتاوہ بنەچەى من دەزانن. من لە مندالېيەوہ لە نېوگەلەکەمدا لە پۇرشەلايم ژباوم. ⁵ بەو پېيەى ھەر لە سەرەتاوہ منيان دەناسى، ئەگەر بيانويستايە شاہەتى ئەوہيان دەدا کە من فەرسىم، واتە پەيرەوى توندترين رېبارى ئايينەکەمان. ⁶ ئەمىرۆ دادگايى دەکرېم چونکە ھىوام ھەبە خودا ئەوئە بەلېنى بە باوبايرانمان دابوو جېيەجېى بکات. ⁷ دوانزە ھۆرى گەلەکەمان شەو و رۆژ بەردەوامن لە پەرسىن و ھىواى بەدھاتنى. لە پېناو ئەم ھىوايە، ئەى پاشا، يەھودىيەکان تۆمەتبارم دەکەن. ⁸ بۇ باوەر ناكەن خودا مردووہکان ھەلدەستېتتەوہ؟ ⁹ وە باوەرم وابوو کە دەيت ھەموو کۆششېک بکەم بۇ بەرەنگار بوونەوئەى ناوى يەشوای ناسيرەيى. ¹⁰ من کارم کرد بۇ جېيەجېکردنى پلانەکەم لە پۇرشەلايم بە ئەركىكى تايەت لەلايەن سەرۆک کاھينەکانەوہ، ژمارەپەكى زۆر لە پېرۆزەکانم فېرېدايە زېندان. من دەنگى پەسەندکردنم دەدا کاتېک ئەنجومەن بېريارى لەسېدارەدانىيانى دەدا. ¹¹ زۆر جار لە کەنىشتەکاندا سزامان دەدان بۇ ئەوئە نەفرەت لە يەشوا بکەن. ھېندە بە توندوتېژى دزى ئەوان بووم تەنەت لە شارەکانى دەرەوہشدا پراوہدووېانم دەنا. ¹² بە مۆلەت و دەسەلاتى سەرۆک کاھينەکانەوہ بەرەو شارى ديمەشق پۇرېشتم، ¹³ پاشان ئەى پاشا، نېوہرۆ لە رېگادا پرووناكېيەكم بېنى، کە لە خۆر گەشاوہتر بوو بە دەورى خۆم و ھاوہلەکانمدا دەرەوشايەوہ. ¹⁴ ھەموومان کەوتېنە سەر زەوى. گوتىم لە دەنگىک بوو بە زمانى عېبرى پېى گوتى: شائۆل، شائۆل، بۇچى دەمچەوسېتتەوہ؟ ¹⁵ بۇيە پەرسىم: تۆ كېت ئەى گەرورەم؟ وەلامى داہوہ: من يەشوام کە تۆدەيچەوسېتتەوہ. ¹⁶ ھەستە و لەسەر پېيەكانت بوہستە، چونکە من بۆت دەرکەوتم کە تۆ دەستېشان بکەم وەك خرەمتکار و شاہەتخالى ئەم بېينەى کە ئېستا دەمبېيت، و ئەو بېينانەى کە دوايېش دەبېيت. ¹⁷ وە من لەو گەل و نەتەوانە پرزگارت دەکەم کە ئېستا دەتتېرم بۆيان، ¹⁸ بۇ ئەوئەى چاوبان بکەيتەوہ تا لە تارىكېيەوہ بگەرېتەوہ بۇ پرووناكى، و لە دەسەلاتى شەيتانەوہ بگەرېتەوہ بۇ لاى خودا، بۇ ئەوئەى لېخۆشبوونى گوناھە وەرېگرن و بەشيان ھەبىت لە نېو ئەوانەى کە بە باوەر بە من پېرۆز کراون. ¹⁹ لەو کاتەوہ بەرەنگارى بېينى ئاسمانى نەبوومەوہ، ئەى پاشا ئەگرىيا. ²⁰ بۇيە سەرەتا مزگېنېم بە خەلکى ديمەشق و پاشان گەلى پۇرشەلايم و ھەموو ناوچەى يەھودىيا، و پاشان بېگانەدا. بۇيە بانگەوازي ھەمووانم کرد کە پاشگەز بېنەوہ لە گوناھە و بگەرېتەوہ بۇ لاى خودا، و کارېک بکەن کە شاہەتى پاشگەز بوونەوہ. ²¹ بەھۆى مزگېنى منەوہ يەھودىيەکان منيان لە پەرسىگاکەدا گرت و ھەولياندا بىکوژن. ²² بەلام خودا تاكو ئەمىرۆ پاراستومى، بە يارمەتى ئەو لە بەردەم سادە و مەزەکاندا وەستاوم وەك شاہەتخالى ئەو من لەوہ لانادەم کە موئە و پېغەمبەران پېشېنيان کردووہ، ²³ کە مەسېح ئازار دەچېرېت و يەکەم کەس دەيت لە مردن ھەستېتەوہ، و مزگېنى بە پرووناكى بە گەلەکەمان و گەلانېترېش بدات. ²⁴ ھەر کە پۇلس لە بەرگىکردندا گەبشتە ئەو ئاستە، فېستوس قسەکانى بېرى و بە دەنگىكى بەرز گوتى: تۆ شېتى پۇلس! شارەزايېت لە زانستدا شېتى کردووى!» ²⁵ پۇلس گوتى: «جەنابى فەرمانرەوا فېستوس من شېت نېم، چونکە قسەى راستى و راست دەلېم. ²⁶ ئەو پاشايەى ئېستا بەراشکاوى قسەى لەگەل دەکەم ئەم بابەتانە دەزانېت کە باسى دەکەم، و دلېنام ھېچيان لېى شاراوہ نېن، چونکە لە گۆشەپەكى تارىکدا پرووان نەداوہ! ²⁷ ئەى پاشا ئەگرىيا باوەرەت بە قسەى پېغەمبەران ھەيە؟ دەزانم باوەرەت پېى ھەيە!» ²⁸ ئەگرىيا وەلامى داہوہ: «دواى کەمېکتر، پرايزم دەکەيت کە بېمە مەسېحى!» ²⁹ پاشان پۇلس گوتى: «کەمېک بېت يان زۆر، نزاى من بۇ خودا لە پېناو تۆ و بۇ ھەموونامادەبوووان لېرە ئەوہيە وەك من بېن، بەلام بى ئەم زنجيرانە!» ³⁰ دواى ئەوہ پاشا و فەرمانرەوا و بېرنېخى و ئەوانەى نامادەبوون ھەستان و ³¹ ھۆلەکەيان بەجېھېشت، و بە يەکتريان گوت: «ئەم پياوہ ھېچى نەکردووہ کە شاہەتى مردن يان زېندانى کردن بېت». ³² ئېنجا ئەگرىيا بە فېستوسى گوت: «ئەگەر ئەم پياوہ داواى پېداچوونەوہى لە قەيسەر نەکردبايە، لەوانەبە ئازاد بکرايە!»

¹لە کۆتایدا بیرار درا که لە دەریاوێ گەشت بکەین بۆ ئیتالیا، بۆیە پۆلس و ھەندیک لە زیندانییەکانی دیکە لەلایەن سەرپەرێک بە ناوی جولیۆس کە سەر بە تیمی ئۆگستۆس بوو، پاسەوانیان لێدەکرا. ²بۆیە سواری کەشتییەک بووین کە لە ئەدرامیتەو دەھات، بەرەو بەندەرەکانی ھەریمی ئاسیا دەرۆشت. ئاریستارخۆس لە شاری تەسالۆنیک سەر بە ھەریمی مەکەدۆنیا لەگەڵمان بوو لە گەشتەکەدا. ³پروژی دواتر گەشتینە سیدۆن. جولیۆس مامەلەبەکی باشی لەگەڵ پۆلسدا کرد و پرڤگە پێدا سەردانی ھاوڕێکانی بکات لە سیدۆن بۆ ئەوێ ئەو شتانەیان لێ وەرگرت کە پێویستی بوو. ⁴لە بەندەری سیدۆنەو بەرپرکەوتین، و بە درێژی کەنارەکانی قوبرس گەشتمان کرد، چونکە با پێچەوانەی ئاراستەی گەشتەکەمان بوو. ⁵لە دەریای تەنیشت ھەریمی کیلیکیا و پامفیلیا پەڕینەو، گەشتینە بەندەری میرا لە ھەریمی لیکیا. ⁶لەوێ سەرپەرێکە کەشتییەکی بینی کە لە ئەسکەندەرەو ھاتوو دەچوو بەرەو ئیتالیا، بۆیە ئیمەش سواربووین لەگەڵی. ⁷کەشتییەکە بۆ ماوەی چەند پرۆژیک بە ھێواشی دەرۆشت، ئیمەش دوا ھەندیک ھەولێکمان دا لە کەناری کینیدۆس نزیک بووینەو، بەلام بە نەیتیشت بچینە ناو بەندەرەکەو، بۆیە نەمانتوانی لەوێ داوەزین، بۆیە نزیک بووین لە کەناری دوورگە کریت، لە نزیک سالمونی بەوێدا تێپەڕین. ⁸دوا ھەندیک ھەول گەشتینە شوئیتیک بە ناوی بەندەری جوان نزیک شاری لەسایا. ⁹ماوەیەکی زۆرمان لەوێ بەسەر برد، تا ھاوین تێپەڕی و چونکە گەشتکردن بە دەریا مەترسیدار بوو، بەو پێشە بەرۆزوو بووینیش تێپەڕبوو، بۆیە پۆلس ئامۆزگاری دەریاوانانی کەشتییەکی کرد ¹⁰وتی: «ئەی پیاوان، من ئێستا لە سەفەرەکاندا مەترسی و زەرەریکی مەزن دەبینم، نەک تەنھا بۆ کەشتی و بارەکی، بەلکو بۆ ژبانی ئیمەش». ¹¹بەلام سەرپەرێکە مەیلی بەرەو قسەکانی کەشتیوان و خاوەنی کەشتییەکە بوو، نەک قسەکانی پۆلس. ¹²بەو پێشە بەندەرەکە گونجاو نەبوو بۆ سەربەردنی زستان، زۆربە دەریاوانەکان بیراریان دا بە جێی ھێلن، بەو ھیوا بەی بگەنە بەندەری فۆنیکس بۆ ئەوێ زستان لەوێ بەسەر بەرن، ئەم بەندەرە لە کریت پرووی لە باشوور و باکووری پرۆژاوا بوو. ¹³بایەکی ھێواش لە باشوورەو ھەلکێرد، دەریاوانەکان پێیان وابوو پالان دەتێت بەرەو فۆنیکس، بۆیە لەنگەریان بەزکردهو و بە کەشتی نزیک لە کەناری کریت تێپەڕین. ¹⁴بەلام بایەکی زریانای ناسراو بە بای باکووری پرۆژەلات دوا ماوەیەکی کەم ھەلکێرد، ¹⁵پالێ بە کەشتییەکەو دەنا و نەیتوانی بەرگی بایەکە بگرێت، بۆیە خۆمان داوەستەو. و زریانەکە ئیمە ھەلگرت ¹⁶بۆ شوئیتیک نزیک دوورگەیکە بچوک بەناوی کلەودی، بە ئاستەم توانیمان بەلەمەکانی پرزگاروون راگیر بکەین. ¹⁷پاشان دەریاوانەکان بە خێرای پێشووین پتوستان گرتەبەر، ناوەراستی کەشتییەکیان بە گوریس توندتر کردەو. لە ترسی ئەوێ نەکا پێژنە کەنارە لەماویەکان، چارۆکەو و گوریسەکانیان داوەزاند، و با دەستی کرد بە پالانێ کەشتییەکە. ¹⁸لە پرۆژی دووھەدا زریانەکە لەسەرمان بەھێزتر بوو، بۆیە دەستیان کرد بە سووککردنی بارەکە. ¹⁹لە پرۆژی سێھەمدا بە دەستی خۆیان کەلپەلی کەشتییەکیان فرێدا. ²⁰پرۆژ لە دوا پرۆژ زریانەکە بەھێز دەبوو، تا چەند پرۆژیک خۆر و ئەستێرەکانمان نەبینی و ھەموو ھیوا بەی بۆ مانەو لەدەست چوو. ²¹گەشتیارەکان بۆ ماوەیەکی زۆر خۆیان لە خواردن بەدوور گرتبوو، بۆیە پۆلس ھاوێش لایان و گوتی: «ئەی پیاوان، دەبوو گوێ لە قسەکانم بگرن و لە کریتەو رێ نەکەوتیان، بۆیە تووشی ئەم مەترسی و زیانە بووین. ²²بەلام ئێستا داواتان لێدەکەم دڵنیا، ھێچ کامتان ژبانی خۆتان لەدەست نادن. بەلام تەنھا کەشتییەکە لەناو دەچێت. ²³ئەم شەو فریشتەبەک بۆم دەرکەوت لەو خۆدایە کە من ھی ئەوم و خزمەتی دەکەم، ²⁴پێی فەرمووم: مەترسە پۆلس! دەبێت لەبەردەم قەیسەردا دەرکەوت. خۆدای گەرە ژبانی ھەموو ئەوانە پێ بەخشیی کە لەگەڵدا سەفەر دەکەن! ²⁵کەواتە دڵنیا پیاوان چونکە باوەرم بە خۆدا ھەبە و ئەوێ پێی گۆتم بەدی دێت. ²⁶بەلام دەبێت کەشتییەکە بگاتە یەکیک لە دوورگەکان». ²⁷لە ناوەراستی شەو چوارەھەمدا، لە کاتێکدا باکان لە دەریای ئادریدا دەیانبردین بەرەو شوئیتیک کە نەماندەزانی، دەریاوانەکان پێیان وابوو لە وشکانی نزیک بووینەو. ²⁸بۆیە قوولی ئاوەکیان پێوانە کرد و بۆیان دەرکەوت کە بیست بالایە. دوا کەمێک قوولایەکیان پێوانە کرد و بۆیان دەرکەوت کە پانزە بالایە. ²⁹دەترسان کەشتییەکە بکەوێ بەسەر بەردەکاندا، بۆیە چار لەنگەریان لە پشەوێ کەشتییەکە داوەزاند و چاوەرێی ھاوێشیان بوو. ³⁰کەشتیوانان ھەولیان دا لە کەشتییەکە ھەلێن، بەلەمی پرزگاروونیان بۆ دەریا شۆرکردەو بە بیانووی ئەوێ دەیانەوێ چەند لەنگەریک داخەن لە پێشەوێ کەشتییەکە. ³¹پۆلس بە سەریل و سەربازەکانی وت: «ئەگەر ئەمانە لە کەشتییەکەدا نەمێن ئێوەش پرزگارتان نابێت». ³²سەربازەکان گوریسی کەشتییەکیان بری و وازیان لێھێنا بکەوتنە نا ئاوەکە. ³³کاتێک نزیک بوو پرۆژ پێتەو، پۆلس تکیا لە ھەمووان کرد نان بخۆن، گوتی: «ئەمە چوارەو رۆژە و ئێوە چاوەروان و بەردەوامن بۆ ئەوێ ھێچ بخۆن. ³⁴بۆیە تکانان لێ دەکەم نان بخۆن، چونکە ئەمە بۆ پرزگاروونتانە. کەستان تالێکی سەری ناکەوێت». ³⁵پاشان نانێکی ھەلگرت، و لەبەردەم ھەمووان سوپاسی خۆدای کرد، ئینجا شکاندی و خواردی، ³⁶ھەمووان تێر بوون و خواردیان. ³⁷ژمارە ئیمە لە کەشتییەکەدا دوو سەد و حەفتا و شەش کەس بوو. ³⁸دوا ئەوێ تێر بوون گەنمەکیان فرێدایە ناو دەریاوێ بۆ ئەوێ باری کەشتییەکە سووکتر بکەن. ³⁹کاتێک پرۆژبوو، نەیان دەتوانی وشکانی و دەریا لێک جیاکەنەو، بەلام کەنداویکیان بینی کەناری ھەبوو، پیاوان دا ئەگەر بتوانن کەشتییەکە بەرەو ئەوێ ببەن. ⁴⁰ئینجا لەنگەرەکانیان پساند و وازیان لێھێنا نوqm بین، لە ھەمان کات گوریسی سەولەکانی ئاراستەکردیان شل کرد و چارۆکەیان بۆ ھەلکێرد، و بەرەو کەنارەکە رۆشتن. ⁴¹بەلام کەشتییەکە گەشتە شوئیتیک کە ناوی کەم بوو لە ئێوان دوو تەنکە ئاو. بۆیە لەگەڵدا تا کەنار رۆشتن کە پێشی کەشتییەکە لە جوولە کەوت، لە کاتێکدا پێشی کەشتییەکی ھەلوەشایەو بەھۆی توندوتیژی شەپۆلەکانەو. ⁴²بیراری سەربازەکان ئەو بوو کە بەندکراوان بکوژن نەوێک کەسیان مەلە بکات و ھەلێت. ⁴³بەلام سەرپەرێکە دەیویست پۆلس پرزگار بکات، بیرارەکیانی راگرت، فەرمانی دا ئەوانی دەتوانن مەلە بکەن با یەکەمجار ئەوان خۆیان فرێدەن و بگەنە وشکانی. ⁴⁴ئەوانی دیکەش ھەندیکیان بە تەختە و ھەندیکیان بە پارچەکانی کەشتییەکە. ئێتر ھەموو بە سەلامەتی گەشتینە وشکایی.

¹دوای ئه‌وه‌ی ڕزگارمان بوو زانیان ئه‌و که‌ناراه‌وه‌ی که‌ گه‌یشتی‌نه‌ ئه‌وئ دوورگه‌ی مالتایه‌. ²خه‌لکی ئه‌و دوورگه‌یه‌ به‌ میهره‌بانییه‌کی زۆره‌وه‌ پێشوازیان لێکردین. کاتیک باران ده‌باری و که‌ش و هه‌وا سارد بوو، ئاگرێکیان بۆ داگیرساندین و پێشوازیان لێکردین. ³پۆلس داره‌کانی کۆکرده‌وه‌ و فیرێدایه‌ ناو ئاگره‌که‌وه‌ وله‌ناکاوه‌ به‌هۆی گه‌رما ماریکی زه‌هراوی له‌ داره‌که‌ هاته‌ ده‌ره‌وه‌ و دای به‌ ده‌ستی‌وه‌. ⁴ئینجا خه‌لکی مالتا ماره‌که‌یان بینی که‌ به‌ ده‌ستی‌وه‌ دابوو، به‌ یه‌کتریان گوت: «ئهم پیاوه‌ ده‌بێ بکوژ بێت، چونکه‌ دوای ئه‌وه‌ی له‌ ده‌ریا ڕزگاری بوو دادپه‌روه‌ری نه‌به‌یشت بژی». ⁵به‌لام پۆلس ماره‌که‌ی فیرێدایه‌ ناو ئاگره‌که‌وه‌ به‌بێ ئه‌وه‌ی زبانی پت بگه‌به‌نێت. ⁶چاوه‌ڕپێ ئه‌وه‌ بوون جه‌سته‌ی هه‌لئاوسێت یان له‌ناکاوه‌ بمه‌یت. زۆر چاوه‌ڕپیان کرد، پت ئه‌وه‌ی هه‌یج زبانیکی پت بگات، بۆیه‌ بۆچوونیان له‌باره‌یه‌وه‌ گۆری و گوتیان: «ئهو خودایه‌!» ⁷له‌ نزیک که‌ناره‌که‌ که‌ له‌وئ دابه‌زین کێلگه‌کانی فه‌رمایه‌وه‌ی دوورگه‌که‌، پۆلیۆس بوو، بانگه‌یشتی کردین و بۆ ماوه‌ی سێ ڕۆژ میوانداری کردین. ⁸باوکی پۆلیۆس له‌ جێگادا بوو به‌هۆی تا و سکچوونی تونده‌وه‌ نه‌خۆش بوو. پاشان پۆلس سه‌ردانی کرد و نزای کرد و ده‌سته‌کانی له‌سه‌ر دانا، چاکی کرده‌وه‌. ⁹پاشان هه‌موو نه‌خۆشه‌کانی دیکه‌ی ئه‌و دوورگه‌یه‌ش هاتن و چاکبوونه‌وه‌. ¹⁰چهن‌دین دیاریان پێداین، له‌ کاتی ڕۆشتندا ئه‌و شتانه‌یان بۆ دابین کردین که‌ پتوێستمان بوو بۆ گه‌شته‌که‌مان. ¹¹دوای سێ مانگ له‌ ئه‌سکه‌نده‌ره‌وه‌ به‌ که‌شتیه‌که‌وه‌ به‌ریکه‌وتین، وێنه‌ی دووانه‌ (واته‌ دوانه‌)مان پێیوو، که‌ زستانی له‌ مالتا به‌سه‌ر برده‌بوو. ¹²کاتیک گه‌یشتی‌نه‌ شاری سیراکیوز سێ ڕۆژ له‌وئ بووین، ¹³پاشان به‌ که‌شتی ڕۆیشتین و به‌ پت له‌ که‌ناره‌که‌وه‌ تا گه‌یشتی‌نه‌ شاری ریگیون. ڕۆژی دوای ڕای باشوور هه‌لێکرد و به‌ دوو ڕۆژ گه‌یشتی‌نه‌ شاری پوتیولی. ¹⁴له‌وئ هه‌ندیک برامان دۆزیه‌وه‌، داوايان لێکردین هه‌وت ڕۆژ له‌گه‌ڵیان به‌سه‌ر به‌رین. و به‌م شێوه‌یه‌ گه‌یشتی‌نه‌ ڕۆما. ¹⁵کاتیک براکان هه‌والی هاتنی ئێمه‌یان بیست، هاتنه‌ ده‌ره‌وه‌ بۆ گۆره‌پانی ئه‌پیۆس و له‌ سێ میوانخانه‌که‌دا پێشوازیان لێکردین. کاتیک پۆلس ئه‌وانی بینی سوپاسی خودای کرد و هانی دان. ¹⁶کاتیک چوونه‌ ناو ڕۆما سه‌ره‌له‌که‌ ڕێگه‌ی به‌ پۆلس دا له‌ مالتیکی تایه‌تا به‌میته‌وه‌ وله‌گه‌ڵ سه‌ربازێک که‌ پاسه‌وانی ده‌کرد. پۆلس له‌ ڕۆما له‌ ژێر چاوه‌ڕپیدا وتاری ده‌دا ¹⁷دوای سێ ڕۆژ پۆلس بانگه‌واری بۆ که‌سایه‌تییه‌ دیاره‌کانی یه‌هودیه‌کان کرد و پتی گوتن: «ئهی برایان، هه‌رحه‌نه‌ هه‌یج شتیکی خراپم له‌ گه‌ڵ گه‌ڵ، و ڕۆژه‌سه‌می باوایه‌یرانمان نه‌کردوه‌، به‌لام له‌ یۆرشه‌لایم زیندانیکرام و یراده‌ستی ڕۆمانیه‌یه‌کان کرام، ¹⁸لێرسینه‌وه‌یان له‌گه‌ڵدا کردم و ده‌یانویست نازادم بکه‌ن، چونکه‌ هه‌یج شتیکی نه‌بوو به‌وه‌ی شایسته‌ی له‌ سێداره‌دان بم. ¹⁹به‌لام یه‌هودیه‌یه‌کان ناره‌زایه‌تیان ده‌ریی، بۆیه‌ ناچار بووم داواي پێداچوونه‌وه‌ له‌ قه‌یسهر بکه‌م. ئه‌مه‌ به‌و مانایه‌ نیه‌ که‌ من گله‌یی له‌ هاوینشتمانایم ده‌که‌م. ²⁰هه‌ر بۆیه‌ داوام کرد بتایینم و قسه‌تان له‌گه‌ڵ بکه‌م؛ چونکه‌ من به‌م زنجیره‌ به‌ستراومه‌ته‌وه‌ له‌ پێتاه‌ هیواي یه‌سرائیل». ²¹گوتیان: «له‌ یه‌هودیاوه‌ هه‌یج په‌یامێکمان له‌باره‌ی ئێوه‌وه‌ پێنه‌گه‌یشتی‌وه‌، هه‌یج نێردراویک له‌ برایانمانه‌وه‌ نه‌هات هه‌یج شتیکیان پت بلیت، یان گله‌یی له‌ تۆ بکات. ²²به‌لام ئێمه‌ به‌ گونجای ده‌زاین بۆچوونی تۆ ببیستن، چونکه‌ ده‌زاین که‌ خه‌لک له‌ هه‌موو شویپێک دزایه‌تی ئهم رێبازه‌ ده‌کهن!» ²³بۆیه‌ کاتیکیان بۆ کۆبوونه‌وه‌یه‌کی داهاوتو دیاری کرد، که‌ تێیدا له‌گه‌ڵ زۆر که‌س هاتنه‌ مالتی پۆلس. بۆیه‌ له‌ به‌بانییه‌وه‌ تا ئێواره‌ شایه‌تی بۆ ده‌دان، بابه‌ته‌کانی شانشینی خودای بۆ ڕوون ده‌کردنه‌وه‌ و هه‌ولی ده‌دا بابه‌ته‌کانی تایه‌تا به‌ یه‌شوايان پت به‌سه‌لمیته‌ت به‌ پشت به‌ستن به‌ ته‌وراتی موشه‌ و په‌رتوکی پیغه‌مبه‌ران. ²⁴هه‌ندیکیان به‌ قسه‌کانی یروایان ده‌کرد، و هه‌ندیکیان یروایان نه‌ده‌کرد. ²⁵بۆیه‌ له‌ نێوان خۆبایدا ناکۆک بوون، و ڕۆیشتن دوای ئه‌وه‌ی پتی گوتن: «گیانی پیرۆزرستی ده‌کرد کاتیک له‌ ڕێگه‌ی ئیشایا پیغه‌مبه‌ره‌وه‌ به‌ باوایه‌یرانتانی گوت: ²⁶په‌رۆنه‌ لای ئهم گه‌له‌ و پێیان بلێن: ده‌بیستن به‌لام تێناگه‌ن! وه‌ ده‌روان، به‌لام نایبین!» ²⁷چونکه‌ دلی ئهم گه‌له‌ ره‌ق بووه‌، گوتیان گران بووه‌، چاویان نوقاندوه‌، نه‌وه‌ک به‌ چاویان بینن وه‌ گوتیان ببیستن، به‌ دلیان تێبکه‌ن و بگه‌ڕێنه‌وه‌، منیش چاکیان بکه‌مه‌وه‌!» ²⁸پۆلس له‌ کۆتایی قسه‌کانیدا گوتی: «که‌واته‌ بزانی که‌ خودا ئهم ڕزگاربوونه‌ی خۆی بۆ گه‌لانی دیکه‌ ناردوه‌، ئه‌وانیش گوئی لێده‌گرن!» ²⁹کاتیک ئهم قسه‌نه‌ی گوت، یه‌هودیه‌یه‌کان ڕۆیشتنه‌ ده‌ر و به‌ توندوتیژی مشتومڕیان ده‌کرد. ³⁰پۆلس دوو سالی ته‌واو له‌و خانوه‌دا ژیا که‌ به‌کری گرتوو، پێشوازی له‌ هه‌موو ئه‌وانه‌ ده‌کرد ده‌هاتن بۆ سه‌ردانی، ³¹مزگینتی به‌ شانشینی خودا ده‌دا، وبابه‌ته‌کانی تایه‌ت به‌ په‌روه‌ردگار یه‌شواي مه‌سیحی فیر ده‌کرد به‌ هه‌موو بوته‌یه‌ک و به‌بێ به‌ره‌سه‌ت.

Romans

Chapter 1

¹له‌ پۆلسه‌وه‌ خزمه‌تکاری یه‌شواي مه‌سیح، نێردراو و بانگه‌راو و ته‌رخانه‌راو بۆ مزگینتی خودا، ²ئهو مزگینیه‌ی خودا پێشته‌ به‌لێنی دابوو له‌ سه‌ر زمانی پیغه‌مبه‌ره‌کانی له‌ نوسراوه‌ پیرۆزه‌کاندا، ³ئهو تایه‌ته‌ به‌ ڕۆله‌که‌ی ئه‌وه‌ی له‌ نه‌وه‌ی داڤید هات له‌لایه‌نی جه‌سته‌یه‌یه‌وه‌؛ ⁴له‌ لایه‌نی گیانی پیرۆزییه‌وه‌، به‌ده‌رکه‌وت که‌ ئه‌و ڕۆله‌ی خودایه‌ به‌هیزی هه‌ستانه‌وه‌که‌ی له‌تێو مردووان. ئه‌و یه‌شواي مه‌سیحی په‌روه‌ردگارمانه‌ ⁵که‌ به‌ ئه‌و و له‌ پێتاه‌ی ناوی ئه‌ودا به‌خشش و په‌یاممان پێه‌خشا بۆ گوتپرایه‌لی باوه‌ر له‌ تێو هه‌موو گه‌لان، ⁶له‌ تێو ئه‌وانیشدا ئێوه‌ بانگه‌راوی یه‌شواي مه‌سیح. بۆ هه‌موو خۆشه‌ویستان و پیرۆزکراوانی خودا که‌ له‌ ڕۆمان. با به‌خشش و ئاشتی له‌ خودای باوکمان و په‌روه‌ردگار یه‌شواي مه‌سیحه‌وه‌ بۆ ئێوه‌ بێت! ⁸سه‌رته‌ا، به‌ یه‌شواي مه‌سیح سوپاسی خوداکه‌م ده‌که‌م له‌ پێتاه‌ هه‌مووتان، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی باوه‌رتان له‌ هه‌موو جیهاندا باس ده‌کریت. ⁹چونکه‌ خودا ئه‌وه‌ی به‌ گیانم خزمه‌تی ده‌که‌م له‌ ڕاگه‌باندنی مزگینتی ڕۆله‌که‌ی، ئه‌و شایه‌تمه‌ که‌ چۆن ناوه‌ستم له‌ یادکردنتان ¹⁰وه‌ له‌ نزاکاندا، هه‌میشه‌ ده‌پاریمه‌وه‌ ره‌نگه‌ ئێستا بتوانم به‌ خواستی خودا بۆ جارێکی دیکه‌ بێمه‌ لاتان. ¹¹چونکه‌ به‌په‌ڕۆشم بتانینم، تاكو به‌ره‌که‌تی گیانیتان بۆ به‌یتم بۆ چه‌سپاندنتان، ¹²تاكو به‌کتری هانیده‌ین به‌و باوه‌ره‌ هاوبه‌شه‌، باوه‌رتان و باوه‌رم. ¹³پاشان برایان، نامه‌وئ لێتان بشارمه‌وه‌، زۆر جار ویستم بێمه‌ لاتان، تاكو له‌تێو ئێوه‌شدا به‌ره‌مم هه‌بێت، وه‌ک له‌تێو نه‌ته‌وه‌کانی دیکه‌، به‌لام تانیستا به‌ره‌ستم هاتوته‌ پێش ¹⁴به‌لام من قه‌رزازی یۆنانی و ده‌شته‌کیم، داناکان و

نەزانەكان. ¹⁵ لە بەرئەوه، لەگەڵ ھەموو ئەو شتەنەى كە ھەمە، زۆر بە پەرۆشم مەزگىنى لەئێو ئێوەش بەدەم ئێوەى خەلكى رۆما. ¹⁶ شەرم بە مەزگىنى نى، چونكە ھىزى خودايە بۆ رزگاربوونى ھەموو ئەوانەى باوەر دەھێت، يەكەمجار بۆ يەھودىەكان پاشان بۆ يۆنانى. ¹⁷ كە تێيدا ئەو پراستودروستىيە پراگەرباندرا كە خودا لەسەر بناغەى باوەر دەپەخشێت. ئەوەى بەرەو باوەر دەچێت، وەك نووسراوە: «ئەوێ بە باوەر بێتوان دەبێت، بە باوەر دەژيێت». ¹⁸ نوورەى خوداى لە ئاسمانەو پراگەياندا لە سەر ھەموو ئەو كارانەى كە خەلكى دەپەن لە خراپەكارى و ياخيونى ئەوانەى پراستى بە خراپە دادەپۆشن. ¹⁹ ئەوەى لەبارەى خوداوە دەزانرێت لەلای ئەوان پروونە، لەبەر ئەوەى خودا بۆ دەرخستوون. ²⁰ ئەوەى لەبارەى خوداوە نابینرێت، توانا و ئەزەلى و خودايەتییەكەبەتەى، كە لە دروستکردنى جیھانەو، بەروونى ديارە ژيێت پەيان پێدەبات لە پێگەى دروستكراوەكانیەو. تائەوێ مەوێ بێ بيانو ماوەو. ²¹ لەگەڵ ئەوەى كە خودايان ناسى، بەلام شكۆمەنديان نەكرد وەك خودا، و سوباسيان نەكرد بەلكو گەمزانە بيران كەردەو و لەبەر گێلايەتى دليان تاريكبوو. ²² وایان دادەنا كە دانان، بەلام بوونە نەزان، ²³ شكۆمەندى خوداى زیندوو پەيان گۆريەو بە پەيكەر و وێنەى مەوێ لەناوچوو و بالندە و چوارپە و خشۆك. ²⁴ ھەر لەبەر ئەو خودا پراستى كەردن بە ، ئارەزووى دليان، بە گلاوى، بۆ ئەوەى لە ئێوان خۆياندا سوكايتەى بە جەستەيان بكەن. ²⁵ ئەوان پراستى خودايان گۆريەو بە شتى پوچ، و ترسيان لە بەدھێنراوەكان ھەبوو پەريستيان لەجياتى بەدھێنەريان، ئەوێ بۆ ھەتھەتايە پیرۆزە. ئامین! ²⁶ ھەر لەبەر ئەم ھۆكارەش خودا پراستى ئارەزوو خراپەكانيانى كەردن. مێينەكانيان بەكارھێنانى جەستەيان بە شپۆزىكى سروشتى گۆري بۆ بەكارھێنانى شپۆزىكى كە پێچەوانەى سروشتيان بێت. ²⁷ ھەرۆھا نێرينەكانیش ھەلگەرانەو وازيان لە جووتبوونى سروشتى لەگەڵ مێينەكان ھێنا، گريان گرت لە ئارەزوو بۆ پەيكەرى، پياو لەگەڵ پياو بەدروشتى دەكرد، جا لە خۆياندا شايەنى وەرگرتنى سزای دادپەرورەنە بوون لەسەر گومرا بوونيان. ²⁸ سەرەراى ئەمەش نەباندەويست لە ناسينى خودا بەردەوام بن، خودا ئەوانى داھەست ھەزرىكى لەكاركەوتوو كە تواناى جياكارى نى، و بەرەو پياو كەردنى كارى نەشايوى بردن. ²⁹ پيروون لە ھەموو نەرەوايى و خراپە و چاوتووكى و بەدكارىيەك، لە ئېرەيى و كوشتن و دژايەتى و قەتلىارى و زيان بەخشى. ئەوانە زۆر دەلێن، ³⁰ بوختانكەرن، رقيان لە خودايە، شەرفروشن، لووتبەرز، خۆھەلکێشن، پێشنيارکەرن بۆ خراپەكارى، گوپراپەلى داك و باوكيان نين. ³¹ تێگەبشتن لای ئەوان نى و دلسۆز نين، و بێ بەزەيین. ³² ئەوان دەزانن دادگەرى خودا دادپەرورەنەيە : ئەوانەى ئەو كارانە نەجامدەن شايەنى مردن؛ لەگەڵ ئەو شتەدا، دلخۆش بەوێ نەجاميان داو.

¹كهواته، هيچ بيانويكت نيبه ئه ئو مرؤفهى كه خهلكى تاوانباردهكهى، ئينجا ههرهكك بېت. خۆت تاوانباردهكهيت: چونكه تۆ پيريار لهسهر ههمان ئهوكارانه دهدهيت كه خۆت دهيان كهيت. ²بهلام ئيمه دهزايين پيريارى خودا راسته، لهسهر ئهوانهى ئهم جوړه كارانه دهكهن، ئهوه به گوږهه راستيهكهيه. ³ئهى ئو مرؤفهى ئهوانه تاوانباردهكهيت كه ئو جوړه كارانه دهكهن خۆشت ههمان ئو كارانه دهكهيت، پېت وايه له لېږسينهوهى خودا پرزگارت دهپېت؟ ⁴يان سووكايهتى به پشودرېژى و دهولهمهندى و مېهرهبانى و ئارامى و خۆراگرېبهكهى دهكهيت و نازانيت بهزهېى خودا هانت دهوات بۆ پاشگهزبونوهه له گوناوه كردن؟ ⁵بهلام تۆ بههؤى دلېرهقيت و پاشگهزنبونوهه، تورهېى بۆ خۆت ههلهدگريت بۆ رۆژى توورهېى، كه لهو رۆژهدا لېږسينهوهى دادپهروهانهى خودا برادهگهبنرېت. ⁶چونكه ههرهكك بهگوږهه كارهكانيان پاداشت دهواتهوه. ⁷زبانى ههتاھتايى بۆ ئهوانهيه كه بهدواى شكۆمهندي و رېژر و نهمريدا دهگهريپن له سهر كارى چاكه بهردهوام دهبن؛ ⁸وه توورهېى و برق بۆ ئهوانه دهپېت كه رهميدهكهنوهه گوږپهه لى راستى بن بهلكو ملكهچى خراپهكارى دهبن. ⁹بهلام ناخۆشى و تهنگان لهسهر دهروونى ههموو مرؤفكه كه خراپهكارى دهكات، يهكهم يههوديهكان پاشان يۆنانيهكان؛ ¹⁰شكۆمهندي و رېژر و ناشتى بۆ ههموو ئهوانهيه كه چاكه دهكهن يهكهم جار بۆ يههوديهكان، پاشان بۆ يۆنانيهكان. ¹¹چونكه خودا لايهنگرى ناكات. ¹²ههموو ئهوانهى كه تهراتيان نيه و گوناوه دهكهن، ههر به تهورات لهناودهچن؛ ههموو ئهوانهش كه لهژېر دهسهلاتى تهوراتدان گوناوه دهكهن، به تهورات تاوانبار دهكرېن. ¹³چونكه ئهوانهى تهورات دهبيستن لهبردهم خودا بيتاوان نين؛ بهلكو ئهوانه بيتاوان دهكرېن كه كار بهتهورات دهكهن. ¹⁴كهواته نهتهوهكان كه تهراتيان نيه، كاتېك به شېوهيهكى سروشتى ئهوهى له تهوراتدا ههيه پيرهوى دهكهن، تهوراتيكن بۆخويان، لهگهله ئهوهشدا كه تهورات هى ئهوان نيبه. ¹⁵ئهوانه كېرؤكى ئو تهوراته پيشان دهدهن كه له دلپاندا نووسراوه، ويژدان و بيركردنهوهكانيان لهناخياند شايهتى ئهوهن، ههنديك جار تۆمهتباريان دهكات، ههنديك جارېش بې تاوانيان دهكات. ¹⁶لهو رۆژهدا كه خودا بهگوږهه مزگېنى من، لهسهر دهستى يهشواى مەسيح، پيريار لهسهر نهپېيهكانى خهلك دهوات. ¹⁷بهلام، تۆ ئهوهى خۆت به يههودى ناودهپيت؛ پېشت بهتهورات دهبهستيت؛ وه شانازى به خوداوه دهكهيت؛ ¹⁸به گوږهه ئهوهى له تهورات فيربوويت ئهوه جياپكهروهه كه باشترينه، ¹⁹وه متمانهت بهخۆت ههيه كه تۆ رېبهرى نابيناكان و پرووناكيت بۆ ئهوانهى له تاريكيدان، ²⁰و سهركۆنهكهرى نهزانانهكانى، و مامۆستاي مندالانيت؛ تۆ له تهوراتدا وېنهى زانبارى و راستيهكهت ههيه؛ ²¹كهواته تۆ، ئهى ئهوهى خهلكى فير دهكهيت، بۆ خۆت فير ناكهيت؟ تۆ كه ئامۆزگارى دهكهيت دزى مهكهن، خۆت دزى ناكهيت؟ ²²تۆ كه دهلپى داوېنېيسى مهكهن، خۆت داوېنېيسى ناكهيت؟ تۆ كه بتهكان پردهدهكهپتهوه، پرستگاكان تالان ناكهيت؟ ²³تۆ ئهوهى كه شانازى به تهوراتهوه دهكهيت، ئايا به سهرپېچكردنى تهورات سووكايهتى به خودا ناكهيت؟ ²⁴چونكه «به هؤى ئېوه لهناو نهتهوهكاندا كوفر به ناوى خودا دهكرېت» ههروهك وهك نووسراوه. ²⁵خهتهنهكردن ئهوكاته سوودى دهپېت كه كار به تهورات بكهيت. بهلام ئهگهر سهرپېچى تهوراتت كرد، خهتهنهكردنت وهكو ئهوهيه كه خهتهنه نهكراييت. ²⁶ئهگهر، خهتهنه نهكراوېك كار به تهورات بكات، ئايا خهتهنه نهكراوېبهكهى به خهتهنهكراوى بۆ ههژمار ناكريپت؟ ²⁷ئوهى كه به سروشت خهتهنه نهكراوه، بهلام تهورات پهپرهو دهكات، تۆ تاوانبار دهكات كه پېچهوانهى تهوراتيت و له كاتېكدا پهرتووك و خهتهنه كردنت ههيه. ²⁸ئوهى به رواهت يههودى بېت ئهوه بههودى نيه، ئهوهى به رواهت به گۆشت خهتهنه كراوه به خهتهنهكراوى ههژمار ناكريپت. ²⁹بهلكو بههودى ئهويه لهناخهوه يههودى بېت، خهتهنهكردن ئهويه كه به دل و به گيان خهتهنه كراييت نهك به پيت. ئهوه لهلايهن خهلكهوه ستايشى بۆنايت بهلكو له خوداوه!

¹كهواته، يه هوديه كان چيان زياتره؟ ياخود سوودی خهته نه كردن چييه؟ ²له هه موو لايه كه وه زۆرن، گرنگترينيان نه وه به كه وته كانی خودا به نه مانهت خراوته نيوان دهستان. ³كهواته چي پرووده دات؟ نه گهر هه نديكيان ناپاكيان له نه مانه ته كه كرد، ئايا ناپاكيان دلسوزی خودا پوچهل ده كاته وه؟ ⁴نه خيتر! به لام تا خودا راستگوييت و هه موو مروفيك درۆزن، هه رووك چۆن نووسراوه: «ئهی خودايه، تاكو له قسه كانت راست بيت و سهركه وتوو بيت كاتيک بيرارده ديت». ⁵به لام نه گهر ناره وایي ئيمه راستودروستی خودا ده رىخات، چي بليين؟ ئايا خودا ناداپه روه ره نه گهر توره بيه كه ی دابه زنيته سه رمان؟ من ليتر به تيروانيی مروف قسه ده كه م: ⁶هه رگير! نه گينا، خودا چۆن جيهان تاوانبار ده كات؟ ⁷به لام، نه گهر درۆكانم راستی خودا زياتر ده رىخات بۆ شكۆمه ندى ئه و، ئيتر بۆچي تاوانبارم ده كه ن وهك گوناھبارك؟ ⁸ئايا نه وه بوختان نيه بۆمان ده كه ن وهك چۆن درۆمان به ده مه وه ده كرېت و گوايه ئيمه وامان گوتوه: «با خراپه بكه ين تا چاكه ي به دواوه ييت؟». نه وانه تاوانباركرنيان دادپه روه رانه يه. ⁹كهواته چي؟ ئايا ئيمه ي به هودی باشتريين؟ نه خيتر به هيج شيوه يه! ئيمه له رابردودا يه هوديه كان و يۆنانيه كانمان به وه تاوانبار ده كرد كه هه موويان له ژير ده سه لاتی گوناھه دان، ¹⁰وهك نه وه ي نووسراوه: «هيج يه كيک راستودروست نيه، ته نانهت يه كيکيش. كه س له وه ناگات. ¹¹يه كيک نيه به دواي خودادا بگه رېت. ¹²هه موو خه لك گومرaboون، هه موويان بيسود بوون. يه كيک نيه چاكه بكات، ته نانهت يه كيکيش. ¹³قورگيان گوري كراوه يه؛ زمانيان نامرازی فيلكردنه؛ لئوه كانيان ژه هري ماره كوشنده كان ده شارنه وه؛ ¹⁴دهميان پره له نه فره تی و تالی، ¹⁵پتيان خيترابه بۆ خوتيرشتن؛ ¹⁶وترا نه یی و نه هاهمه تی له پرنگا باندایه؛ ¹⁷به لام پرنگای ناشتيان نه ده زانی؛ ¹⁸وه ترس له خودا له بهر چاو ناگرن». ¹⁹ئيمه ده زانيين كه هه رچی ته ورات ده بلييت ناراسته ي نه وانه كراوه كه له ژير ده سه لاتی ته وراتن، بۆ نه وه ي هه موو ده ميک دابخريت و هه موو جيهان بکه وېته ژير لپيرسينه وي خوداوه. ²⁰چونكه هيج مروفيك له بهر ده ميديا به و كارانه ي كه ته ورات داواي ده كات بيتاوان ناييت. چونكه ته ورات بۆ ده رخستنی گوناھه يه. ²¹به لام ئيتستا، نه و راستودروستيه ي راگه باند كه خودا ده بيه خشيت، جيا له ته ورات، و شا به تی بۆدراوه له ته ورات و پيغه مبه رانه وه، ²²نه و راستودروستيه خودا ده بيه خشيت له سه ر بناغه ي باوه ره به يه شوای مه سيح بۆ هه موو نه وانه ي باوه ر ده هينن. به يت جياوازی، ²³له بهر نه وه ي هه مووان گوناھيان كرد ده سه وه ستان بون له گه يشتن به وه ي خودا شكۆمه ند بکه ن. ²⁴نه وان به خورايی بيتاوان کران، به قوربانيه كه ي يه شوای مه سيح. ²⁵نه و قوربانيه ي خودا پيشكه شي كرد، له پرنگه ي باوه ره وه، به خوتنی خۆی. ²⁶تاكو سه ر راستی خودا به ده ركه وېت كاتيک به ليپورديه خودايه كه ي چاوپوشي له و گوناھانه كرد كه له رابردودا پروويان دابوو، تاكو له سه رده می ئيتستادا سه ر راستيه كه ي به ده ركه وېت: بۆيه به ده ركه وت كه سه ر راسته، نه وانه ش بيتاوان ده كرېن كه باوه ر به يه شوا دېنن. ²⁷كهواته، كوا شاناز به كه؟ پوچهل كراوه ته وه! وه له سه ر چ بناغه يه ك؟ له سه ر بناغه ي كرادار؟ نه خيتر، به لكو له سه ر بناغه ي باوه ر، چونكه گه يشتونه نه و نه نجامه ي كه مروف به باوه ر بيتاوان ده ييت، دوور له و كارانه ي كه له ته ورات داواكراون. ²⁹ئايا خودا ته نها خودای به هوديه كانه؟ ئايا خودای نه ته وه كانيش نيه؟ به لي، نه و خودای نه ته وه كانيشه، ³⁰له بهر نه وه ي خودا يه كه خه ته نه كراو و خه ته نه نه كراو له سه ر بناغه ي باوه ر بيتاوان ده كات. ³¹كهواته، ئايا ئيمه به باوه ر ته ورات پوچهل ده كه بيه وه؟ دوور ييت ليتمان، به لكو ئيمه به و ته ورات پشتراست ده كه بيه وه.

¹ئىستى، چى بلىن دەر بارى ئەفراھام كە بە پىي جەستە باوكمانە؟ چى دۆزرايەو؟² ئەگەر ئەفراھام لەسەر بناغى كاره كانى بىتاون بوايە، ئەوا مافى خۇي بوو شانازى بكات، بەلام نەك لەبەردەمى خودا.³ چۈنكە پەرتوك چى دەلەت؟ «ئەفراھام باوهرى بە خودا ھىتا ئەوھشى بە راستودروستى بۇ دانرا»⁴. ئەوھى كار دەكات، كرىپەكەي بە بەخشش بۇ ھەژمار ناكريت، بەلكو ئەوھ مافى خۇيەتى. بەلام ئەوھى كار ناكات⁵ بەلكو باوهرى بە ئەو ھەيە كە تاوانبار بىتاون دەكات، باوهرەكەي بە راستودروستى بۇ ھەژماردركرت.⁶ ھەرۈەك چۆن داڧىد خۆزگە دەخوازيت بەو مروفى كە خودا بەي كرددار بە راستودروست ھەژمارى دەكات، كە دەلەت:⁷ «خۆزگە دەخوازيت بە ئەوانەي گوناھەكانيان بەخسراوھ.⁸ خۆزگە دەخوازيت بەو پياوھى پەرۋەردگار گوناھەكانى ھەژمارناكات!»⁹ ئايا ئەو خۆزگە خواستە تەنھا بۇ ئەوانەيە كە خەتەنە كراون، يان بۇ ئەوانەشەكە خەتەنە نەكراون بەھمان شېئو؟ ئېمە دەلەت ئەفراھام بە باوهر بىتاونكر.¹⁰ ئەوھى لە چى كاتىكدا بۇ ھەژمار كرا؟ دواي خەتەنە كرددن يان پېش خەتەنە كرددن؟¹¹ پاشان ئەفراھام نېشانەي خەتەنە كرددن وەرگرت، مۆر درا لە راستودروستىيەكەي كە بە باوهر بەدەستى ھىتابو لەو كاتەي خەتەنە نەكرايو، تاكو بېتە باوكى ھەموو ئەو خەتەنە نەكراوانەش كە باوهر يان ھىتابو بە راستودروستى بۇيان ھەژماركراوھ.¹² ۋە باوكى ئەو خەتەنە كراوانەش كە پېشتر خەتەنە نەكرايوون، بەلكو بە شوپن پىي ئەو باوهرەدا پېرۆن كە ئەفراھامى باوكمان ھەيىو لەو كاتەي ھىشتا خەتەنە نەكرايو.¹³ جا ئەو بەلەتەي بە ئەفراھام و نەوھەكەي درا كە بېنە مېرئىگرى جېھان، لەسەر بناغى ئەو راستودروستىيە بوو كە لە پىگاي باوهرەو دېت،¹⁴ ئەگەر خەلكى بەھۇي تەورات مېرئىگر بوونايە، باوهر بېسود دەبوو و بەلەتەكە دەشكىنرا.¹⁵ چۈنكە تەورات تۈرەيى لېدەكە وپتەو؛ ئەگەر تەورات نەبوايە سەرپىچى پرووى نەدەدا.¹⁶ چۈنكە بەلەتەكە لەسەر بناغى باوهر بوو، تاكو بە بەخشش ھەژمار بكرت، بېتە دلىبايى بۇ ھەموو نەوھەكانى: بۇ ئەوانەش كە خاوەنى تەورات نېن، ئەوانەي باوهرەكەيان ۋەك ئەفراھامە. چۈنكە باوكى ھەموومانە،¹⁷ ۋەك نووسراوھ: «تۆم كرده باوكى زۆر لە نەتەوھەكان.» (ئەو باوكى ئېمەيە) لە پېش چاوى ئەو خودايەي كە باوهرى پىي ھەبوو، كە مردووان زېندو دەكاتەو و ئەوھى ھەموو شىتەكى لە نەبوونەو ھىتابو بوون.¹⁸ ھەرچەندە بى ھىوابو، بەلام ئەفراھام باوهرى وابو كە دەبېتە باوكى زۆر لە نەتەوھەكان، بەگوئەرى ئەوھى پىي گوترايو: «نەوھەكەت بەو شېئو بە زۆر دەبېت»¹⁹. باوهرى لاواز نەبوو كە بىنى جەستەي مردووه، كە نرىك بۆتەو لە تەمەنى سەد سالى، و ساراي ھاوسەرىشى بە ھەمان شېئو مندالدىنى مردبوو؛²⁰ بىباوهر نەبوو و گومانى لە بەلەتەي خودا نەكرد، بەلكو باوهرى بە ھىزبوو، بۆيە خوداي شىكۆمەند كردد.²¹ تەواوى دلىباو ئەوھى خودا بەلەتەي پىداو، دەتوانت بىكات؛²² بۆيە ئەوھشى بە راستودروستى بۇ ھەژماركرا.²³ ۋەك نووسراوھ ئەوھى بە راستودروستى بۇ ھەژماركرا، تەنھا لەبەر ئەو نا،²⁴ بەلكو لە پىناوى ئېمەش، بۇ ئېمە وا ھەژماردەكرت كە باوهرمان ھىتابو، بەوھى يەشواي پەرۋەردگارمانى لە مردن ھەستاندەو²⁵ ئەوھى لەبەر گوناھەكانمان رادەستى مردن كرا و لە پىناو بىتاونكر دىمان ھەستايەوھ.

¹لەگەڵ ئەوەی ئێمە لەسەر بناغەی باوەڕ بێتاوان بووین، لەگەڵ خودا ئاشت بووینەو بە پەرورەدگارمان یەشوای مەسیح. ²هەرۆهە بەو باوەرۆهە چووینە ناو ئەو بەخششە کە ئێستا تێیدا نیشتەجێن؛ ئێمە شانازی بەو هیوایە دەکەین و چێژ دەبینین بە شکۆمەندی خودا. ³ئەک هەر ئەو، بەلکو لەناو تەنگانەشدا شانازی دەکەین، دەزانین تەنگانە خۆراگری بەرھەم دەھێنێت، ⁴خۆراگری وامان لێ دەکات سەرکەوتوو بین لە تاقیکردنەو، سەرکەوتنیش هیوامان پێدەبەخشێت، ⁵ھیواش بێ ئومێدمان ناکات، چونکە خودا خۆشەویستی خۆی ڕشتە ناو دڵمانەو بە گیانە پێرۆزەکە کە پێی بەخشین. ⁶کاتێک هێشتا لاواز بووین، مەسیح لە کاتی دیاریکراودا بۆ سەریچی کاران مرد. ⁷ئەستەمە یەکیک لە پێناو یەکیکی راستودروست بمریت، بەلکو ڕەنگە یەکیک بوێری ئەوەی هەبێت لە پێناو یەکیکی چاک بمریت. ⁸بەلام خودا خۆشەویستی خۆی بۆ ئێمە سەلماند، لە کاتێکدا ئێمە هێشتا گوناھبار بووین، ⁹مەسیح لە جیاتی ئێمە مرد. ئێستا بە خۆتی ئەو بێتاوانکارین، وە چەندە زیاتر بەئەو ڕزگارمان دەبێت لەو توورەییە کە لە داھاتودا دێت! ¹⁰لە پێشتەر، ئێمە دوزمن بووین، بە مردنی ڕۆلەکە لەگەڵ خودا ئاشت بوینەو، چەندە زیاتر بە ژبانی ئەو ڕزگارمان دەبێت دواي ئەوەی ئاشت بووینەو! ¹¹تەنھا ئەو نا، بەلکو شانازی بە خوداوە دەکەین، بە پەرورەدگارمان یەشوای مەسیح، کە ئێستا بە ئەو ئاشتەوايیمان بە دەست هێناو. ¹²لەبەر ئەمە، وەک چۆن گوناھە لە ڕێگەی یەک مەرۆفەو هاتە ناو جیهان، و بە هاتنە ناوەوێ گوناھە مردنیش هاتە ناوەو، بە هەمان شێوە مردن بۆ هەموو مەرۆفەکان هات، چونکە هەموویان گوناھەیان کرد. ¹³گوناھە پێش هاتنی تەورات لە جیهاندا بەرێلاو بوو. بەلام گوناھە تۆمار نەدەکرا، چونکە تەورات بوونی نەبوو. ¹⁴بەلام مردن، لە ئادەمەو تا موشە فەرمانیروایی کردوو، تەنانت بەسەر ئەو کەسانە کە گوناھێکی هاوشێوەی سەریچی ئادەمیان نەکردوو، ئەوێش هێمای ئەو کەسانە کە لە پاش ئەو دێن. ¹⁵بەلام کاریگەری سەریچی وەک کاریگەری بەخششە کە نییە! چونکە ئەگەر زۆر کەس بەهۆی سەریچی یەک مەرۆفەو مردن، بەلام چەندە زیاتر لە ڕێگەی یەک مەرۆفەو کە یەشوای مەسیح بەخششی خودا بەخشا بەبێ بەرامبەر. ¹⁶پاشان کاریگەری گوناھێ یەکیک وەک کاریگەری دیاریبە کە نییە! تاوانبارکردن لە ئەنجامی یەک سەریچیدا دەبێتە هۆی لێڕسینەو. سەبارەت بە کاری بەخشش، لە سەریچی زۆرەو بێتاوانی هێنایە کایەو. ¹⁷مادام مردن بە سەریچی یەک مەرۆف فەرمانیروایی کرد، چەندە زیاتر بە یەک یەشوای مەسیح کە فەرمانیروایی ژبان دەکات، بۆ ئەوانە بەخششێکی زۆری راستودروستی بێرامبەر بەدیاری وەرەگرن. ¹⁸بۆیە وەک چۆن سەریچیەک سزای بۆ هەموو مەرۆفەکان هێنا، بە هەمان شێوە یەک راستودروستی بێتاوانی دەهێنێت کە دەبێتە هۆی ژبان بۆ هەموو مەرۆفەکان. ¹⁹هەر بەهەمان شێوە بە سەریچی یەکیک زۆر کەس گوناھبار کران، بە هەمان شێوە بە گوێرایەلی یەکیک زۆر کەس بێتاوان دەکڕن. ²⁰تەورات بۆ دەرخیستی زۆری سەریچی هاتە ئاراو. بەلام، لەو شوێنە کە گوناھە زۆرە، بەخشش زۆر زیاتر، ²¹بەجۆریک کە وەک چۆن گوناھە لە ڕێگەی مردنەو فەرمانیروایی کرد، بە هەمان شێوە بەخشش فەرمانیروایی دەکات لەسەر بناغەی راستودروستی، کە بەرەو ژبانی هەتاھەتایی دەچێت بە یەشوای مەسیحی پەرورەدگارمان.

¹كهوانه چى دهلىين؟ ئايا بەردەوامىين لە گوناھە كردن تا بەخشىش زۆر بىت؟ ²نەخىر! ئىمە مردىن سەبارەت بە گوناھە، ئىتر بۆچى تىيدا بژىن؟ ³يان لىتان شاردرارووتەو كە ئىمە ھەموومان، بە لە ئاوهەلکىشانمان لە گەل مەسىحى يەشوا يەكمانگرت، بە لە ئاوهەلکىشانەكەمان يەكمانگرت لە مردنەكەيدا؟ ⁴بە ھۆى ئەووە ئىمە بە لە ئاوهەلکىشان بۆ مردن لە گەلدا تىزراين، ھەر وەك چۆن مەسىح بە شكۆمەندى باوك لە مردن ھەستايەو، بە ھەمان شىوہ ئىمەش لە ژيانىكى نويدا بژىن. ⁵مادام ئىمە لە مردنىكى ھاوشىوہى مردنەكەى لە گەلدا يەكمانگرت، لە ھەستانەوہشى لە گەلدا يەكدەگرين. ⁶ئىمە ئەو دەزانين: مرۆفە كۆنەكە تياماندا لە گەلى لە خاچ دراو، بۆ ئەوہى جەستەى گوناھيارمان لە ناوبچىت، تاكو چىتر بە كۆيلەى گوناھە نەمىينەوہ. ⁷چونكە ئەوہى بمرىت، لە گوناھە ئازاد ئازاد دەبىت. ⁸مادام لە گەل مەسىح مردىن، باوہرمان وايە كە لە گەلدا دەژين، ⁹چونكە دلنباين كە مەسىح لە مردن ھەستاوہتەو، بۆ جارى دووہم نامرىت، بۆيە لەمەودوا مردن دەسەلاتى بەسەريدا نىيە. ¹⁰چونكە يەكجار لە پىتاو گوناھەدا مرد؛ بە ژيانى، بۆ خودا دەژى. ¹¹بە ھەمان شىوہ ئىوہش خۆتان بە مردوو دابىين سەبارەت بە گوناھە و زىندوو بۆ خودا لە يەشواى مەسىحدا. ¹²بۆيە، مەھىلن گوناھە دەست بەسەر جەستەى لە ناو چووتان بگريت بە ئارەزوى خۆى بەرپۆتەتان ببات. ¹³ئەندامەكانتان وەك چەكىك پىشكەشى گوناھە مەكەن، بەلكو خۆتان پىشكەش بە خودا بكەن وەك ھەستاوہى نىو مردووان، با ئەندامەكانتان بۆ خودا چەكى راستودروستىيىت. ¹⁴باگوناھە بەسەرتاندا زال نەبىت، چونكە ملكەچى تەورات نين، بەلكو بەخشىش. ¹⁵ئىستا چى؟ ئايا گوناھە بەكەين چونكە ملكەچى تەورات نين بەلكو بەخشىش؟ نەخىر! ¹⁶ئايا نازانن كاتىك خۆتان وەك كۆيلە ملكەچى يەكەك دەكەن، دەبنە كۆيلەى ئەوہى ملكەچن بۆى: جا بۆ گوناھە كە بەرەو مردنە، يان بۆ گوپرايەلى كە بەرەو راستودروستىيە؟ ¹⁷بەلام سوپاس بۆ خودا، ئىوہ پىشتر كۆيلەى گوناھە بوون، لە دلەوہ ملكەچى ئەو شىوہ فىركردنە بوون كە پىتان سىپىردراوہ. ¹⁸ئىستاش، لە گوناھە ئازاد بوون، بوونە خزمەتكارى راستودروستى. ¹⁹وەك مرۆف لەبەر لاوازى جەستەتان قسە دەكەم. وەك چۆن پىشوتر ئەندامەكانى لەشتان وەك كۆيلەى گلاوى و خراپە پىشكەشى خراپە كرد، ئىستاش ئەندامەكانتان وەك كۆيلەى راستودروستى لە خزمەتى پىرۆزىدا پىشكەش بكەن. ²⁰چونكە كاتىك كۆيلەى گوناھە بوون، سەبارەت بە راستودروستى ئازاد بوون. ²¹بەلام لەو كاتەدا چىتان بەرھەم ھىتا جگە لەو شتانەى كە ئىستا پى شەرمازارن، ئەنجاميان جگە لە مردن ھىچى تر نىيە؟ ²²بەلام ئىستا، كە لە گوناھە ئازاد بوون و بوونە خزمەتكارى خودا، بەرھەمتان بۆ پىرۆزىيە، كە چارەنووسەكەى ژيانى ھەتاھەتايە. ²³چونكە كرى گوناھە مردنە، بەلام ديارى خودا ژيانى ھەتاھەتايە لە مەسىحى يەشواى پەروەردگارماندا.

¹ئەي برايان ئايا ئەو لە ئۆيە شاراوەيە، مەن قەسە لەگەڵ ئەوانە دەكەم لە تەورات دەزانن، چونكە تەورات دەسەڵاتی بەسەر مەوۇدا هەيە تا ئەو كاتەي لە ژياندا بێت؟²تەورات ژنی مەرددار بە مەردەكەيەو دەبەستێتەو تا مەردەكەي لە ژياندا بێت. بەلام ئەگەر مەردەكەي مەرد، ئەو تەورات ئازادی دەكات. ³بۆيە تا مەردەكەي لە ژياندا بێت بە داوێنپيس دادەنرێت ئەگەر هاوسەرگيري لەگەڵ پياوێكي ديكە بكات. بەلام ئەگەر مەردەكەي بمرێت، ئەو لە تەورات ئازاد دەبێت، و ئەگەر لەگەڵ پياوێكي ديكە هاوسەرگيري بكات ئەو نايێتە داوێنپيس. ⁴بەهەمان شۆيە ئۆيەش، ئەي براكانم، چونكە بەهۆي جەستەي مەسيح كە مەرد، ئۆيەش مەردن سەبارەت بەتەورات، بۆ ئەوێي بێنە هي يەكێكتر، هي خودي مەسيح ئەوێي لە ئۆي مەردوان هەستايەو، تاكو بيبەن بەروبوومي خودا. ⁵كاتێك لە جەستەدا بووين، خولياي ئەو گوناھانە بووين كە لە تەورات پراگەيەندرابوون، لە ئەندامەكانماندا كارا بوون، تاكو مەردن بەرھەم بھێنن. ⁶بەلام ئێستا، ئێمە لە تەورات ئازاد بووين، مەردن سەبارەت بەو شتەي كە ئێمەي كۆت و بەند كەردبوو، بۆ ئەوێي بتوانين بيبەن خەرمەتكارێك كە گونجاو بێت لەگەڵ پەرساي گيانە نوێيەكە، نەك بە پەرساي نووسراو كۆن. ⁷كەواتە، چي دەلێين؟ ئايا تەورات گوناھەيە؟ نەخێر! بەلام مەن گوناھم نەدەناسي تەنها لە پەرساي تەوراتەو نەبێت. مەن لەبارەي ئارەزووێي هېچم نەدەزاني ئەگەر تەورات نەي گوتبا: «ئارەزوو مەكە!» ⁸بەلام گوناھە ئەو پراسپاردەي لەمندا قۆستەو و هەموو ئارەزووێكي لە مندا وروژاند. ئەگەر تەورات نەبوايە، گوناھە مەردبوو. ⁹سەبارەت بە مەن پێشتر دايراو لە تەورات دەژيام؛ بەلام كاتێك تەورات ھات، گوناھە ژيا، ¹⁰مەيش مەردم. وە ئەو پراسپاردەي كە بەرھەو ژيان دەچێت مەن بەرھەو مەردن برد. ¹¹چونكە گوناھە ئەو پراسپاردەي قۆستەو، فريوي دام و مەني پێكوشت. ¹²كەواتە تەورات پيرۆزە، پراسپاردەكەش پيرۆزە، داپەرھەر و چاكە. ¹³ئايا ئەوێي چاكە بۆ مەن بۆتە مەردن؟ نەخێر! بەلام گوناھە، بۆ ئەوێي نيشانی بدات كە گوناھەيە، مەردن بۆ مەن بەرھەم ھێنا بەهۆي ئەوێي چاكە، گوناھە بەراستی ھەلەيە بەهۆي پراسپاردەكەو. ¹⁴چونكە ئێمە دەزانين كە تەورات گيانپەي؛ بەلام مەن جەستەم وەك كۆيلە فرۆشراو بە گوناھە. ¹⁵كەواتە ئەوێي دەيكەم هېچ دەسەڵاتم بەسەریدا نەي؛ ئەوێي دەمەوێت نايكەم، و ئەوێي رەقەم لێيەتي دەيكەم. ¹⁶مادام ئەو دەكەم كە نامەوێت، چاكی تەورات پەشت راست دەكەمەو. ¹⁷كەواتە، ئێستا، ئەوانەي دەيان كەم مەن نيم، بەلكو ئەو گوناھەيەي لەمندا نيشتەجێيە. ¹⁸مەن دەزانم، لەمندا وانا لەجەستەمدا، چاكە نيشتەجێي نەي : مەگەر چاكەم بۆيت، ئەو لەبەردەستمدايە؛ ئەوێي دەمەوێت بيكەم ناتوانم بيكەم. ¹⁹مەن ئەو چاكەيە ناكەم كە دەمەوێت؛ بەلام ئەو خراپەيەي كە نامەوێت دەيكەم. ²⁰بەلام، ئەگەر ئەوێي نامەوێت بيكەم، ئێتر ئەو مەن نيم كە دەيكەم، بەلكو ئەو گوناھەيە كە لە مندا دەژی. ²¹كەواتە، خۆم وا دەبينم، ئەوێي دەمەوێت ئەوێي كاری چاكە بيكەم، بۆ ملكەچي ياساكە. ²²مەن خراپەم لايە. چونكە، بەگوێرەي مەوۇقي ناوھەو، بە تەوراتي خودا دلشادم. ²³بەلام لە ئەندامەكانمدا ياسايەكتر دەبينم كە دژی ئەو تەورات شەر دەكات و كە ھەزم دەبەوێت، و دەمكاتە ديلي ياساي گوناھە كە لە ئەندامەكانمدايە. ²⁴چەند مەوۇقيكي بەدەختم! كێ لەو جەستەيەي مەرك ئازاد دەكات؟ ²⁵سوپاس بۆ خودا بە يەشوای مەسيحي پەرورەدگارمان! كەواتە، مەن خۆم لە روانگەي ھەرزەو، وەك خەرمەتكار خەرمەتي تەوراتي خودا دەكەم؛ بەلام بە جەستە، وەك بەندە خەرمەتي ياساي گوناھە دەكەم.

¹كهوانه ئىستا ئەوانەى لە مەسىحى يەشوادان ئىتر تاوانبارناكرپن. ²چونكه ياساى گيانى ژيان لە مەسىحى يەشوا لە ياساى گوناھە و لە مردن ئازادى كردووم. ³تەورات نەيتوانى پرزگارمان بكات بەھۆى لاوازی سروشتى گوناھبارمانەو، بۆيە خودا ئەوھى كرد كە تەورات نەيتوانى بىكات. پرۆلەكەى بە جەستەيەكى ھاوشپۆھى جەستەيەى گوناھباران ئارد كۆتايى ھاتنى دەسلالانى گوناھەى بەسەر ئيمەدا پراگەيانە بە بەخشىنى پرۆلەكەى وەك كە فارەتېك بۆ گوناھەكانمان. ⁴بۆ ئەوھى ئەو راستدروستىيەى كە تەورات بەدوايدا دەگەرپت، لە ئيمەدا بەدى بھپنرپت، كە بەجەستە ناپرۆين بەلكو بە گيانەكە. ⁵چونكه ئەوانەى بەگوپرەى جەستەن گرنكى بە شتە جەستەيەكان دەدەن، بەلام ئەوانەى بە گوپرەى گيانەكەن گرنكى بە شتە گيانەكان دەدەن. ⁶گرنكىدان بەجەستە مردنە؛ بەلام گرنكىدان بە گيانەكە ژيان و ئاشتيە. ⁷چونكه گرنكىدان بە جەستە دوژمنايەتيە لەگەل خودا، لەبەر ئەوھى ملكەچى تەوراتى خودا نيە، بەلكو ناستوانپت. ⁸ئەوانەى لە ژپر دەسلالانى جەستەن ناتوان خودا پرازی بكەن. ⁹بەلام ئپوھ لە ژپر دەسلالانى جەستەدا نين، بەلكو لە ژپر دەسلالانى گيانەكەدان، ئەگەر بەراستى گيانى خودا لەناوتاندا نيشتەجئ بپت. بەلام ئەگەر بەكېك گيانى مەسىحى نەبوو، ئەوا ھى مەسىح نيە. ¹⁰و ئەگەر مەسىح لە ناوتاندا بپت، ھەرچەندە جەستە بەھۆى گوناھەو مردوو، بەلام گيانەكە ژيانە بۆ ئپوھ بەھۆى راستدروستىيەكەى. ¹¹ئەگەر گيانەكە ئەوھى يەشواى لە نپو مردووان ھەستاندەو لەناو ئپوھدا نيشتەجئ بپت، ئەوا ئەوھى مەسىحى لە نپو مردووان ھەستاندەو جەستەى لەناو چوئ ئپوھش زبندوو دەكاتەو بەھۆى ئەو گيانەى كە لە ناوئپوھدا نيشتەجئپ. ¹²بۆيە، ئەى برايان، چ شتيك بە جەستەو پەيوەستان دەكات كە بە پپى جەستە بژين. ¹³چونكه ئەگەر بە گوپرەى جەستە بژين، دەمرن، بەلام ئەگەر بە گيانەكە كردارەكانى جەستە بيمرپن، ئەوا دەژين. ¹⁴ھەموو ئەوانەى ملكەچى پرايەتي گيانى خودا، پرۆلەى خودا. ¹⁵چونكه گيانى كۆيلايەتيتان وەرەگرتوھ كە بەرەو ترس بتان گپرتەو، بەلكو گيانى پرۆلایەتيتان وەرگرتوھ كە بەھۆيەو ھاوار دەكەين: «باوكە باوكمان!» ¹⁶گيانەكە خۆى لەگەل گيانى ئيمەدا شايتەى ئەوھ دەدات كە ئيمە پرۆلەى خوداين. ¹⁷مادام پرۆلەين، ميرانگريشين، ميرانگري خودا و ھاوبەشى مەسىحين لە ميرات. و ئەگەر ئىستا ھاوبەشى ئازارەكانى بين، ئەوا ھاوبەشى شكۆمەندىەكەشى دەبين. ¹⁸چونكه من پروام وابە كە ئازارەكانى ئىستا ھيچ نين كاتيک بەراورد دەكرپن بەو شكۆمەندىەى كە لە داھانوودا تياماندا دەرەكەوئت. ¹⁹لەبەر ئەوھ دروستكراوھەكان بە تامەزرۆيەو چاوەروانى دەرکەوتنى پرۆلەكانى خودا، ²⁰چونكه بەدپيتراوان ملكەچى پووجيەتى بوون بەويستى ئەو نا، بەلكو لەلايەن ئەوھى ملكەچيەتى، ²¹ھەرۆھە پرزگار دەپيت لە كۆيلايەتى گەندەلى بۆ ئازادى شكۆمەندى كە ھى مندالەكانى خودايە. ²²چونكه دەزانيں تا ئىستا ھەموو بەدپيتراوان پيکەوھ دەنالپن. ²³ئەك تەنھا ئەو، بەلكو ئيمەش كە نۆبەرەى گيانەكەمان ھەيە، خۇمان لە لەناخماندا دەنالپن چاودپرى پراگەيانەنى پرۆلایەتيمان دەكەين بەقوربانى كردنى جەستەمان. ²⁴چونكه ئيمە پرزگارمان بوو، بەھيوا؛ بەلام ھيوا؛ كاتيک دەبينين ھيوا نيە، مرؤف چى دەبييت بۆچى ھيشتا ھيواى پيدەخوازپت؟ ²⁵بەلام، ئەگەر ھيوامان بەو شتە ھەبپت كە نايبين، ئەوا بە ئارامىيەو چاوەرپى دەكەين. ²⁶بەھەمان شپۆھ گيانەكە يارمەتيمان دەدات بۆ زالبوون بەسەر لاوازيەكانماندا. چونكه ئيمە نازانيں چۆن نزا بكەين كە شايتەيەتى، بەلام گيانەكە خۆى لەجياتى ئيمە داکۆكى دەكات كە لە سەروى دەرپرينەكانمانەو. ²⁷ئەوھى دلەكان دەپشكنپت مەبەستى گيان دەزانيں، چونكه گيانەكە بە شپۆھەك لە پپرۆركراوان داکۆكى دەكات كە لەگەل خودا ھاویرايە. ²⁸ئيمە دەزانيں كە خودا وادەكات ھەموو شتەكان پيکەوھ كاربەن لەپيناو چاكەى ئەوانەى خۆشيان دەوئت، كە بەگوپرەى مەبەستى خۆى بانگى كردوون. ²⁹بۆ ئەوانەى ناسيوبانە، پيشوھەختە ديارى كردبوو كە لەگەل وئنى كورەكەيدا بگونجپن، بۆ ئەوھى بپيتە نۆبەرە لە نپوان زۆرپك لە براكاندا. ³⁰ئەوانەى پيشتر ديارى كردبوون بانگى كردن. ئەوانەى بانگى كردن بپتاوانيكردن. ئەوانەى بپتاوانى كردن شكۆمەندى كردن. ³¹دواى ئەمە چى بلپين؟ ئەگەر خودا لەگەلمان بپت كئ دەتوانپت دژى ئيمە بپت؟ ئەوھى بۆ ئيمە دەستى بە پرۆلەكەى خۆيەو نەگرت، ³²بەلكو لە پيناو ھەموومان بەخشى، چۆن لەگەلیدا ھەموو شتيكمان نادات؟ ³³كئ ھەلپزاردراوھەكانى خودا تۆمەتار دەكات؟ خودا ئەوھە كە بپتاوان دەكات، ³⁴كپيە تاوانباردەكات؟ ئەوھ مەسىحى يەشوايە كە مرد، يان باشتەر بلپين ئەوھى ھەستايەو، ھەرۆھە ئەو لە راستەى خودادايە، ھەرۆھە داکۆككارمانە. ³⁵جا كئ لە خۆشەويستى مەسىح جيامان دەكاتەو؟ ئايا تەنگانە يان ناخۆشى يان چەوسانەو يان برسپتى يان پرووتى يان مەترسى يان شمشير؟ ³⁶ھەرۆھە نووسراوھ: «لە پيناو تۆدا بە درپزايى پرۆژ پروو، پرووى مردن دەبينەو. وەك مەر بۆ سەرپرين دادەنرپن!» ³⁷بەلام لە ھەموو ئەوانەشدا سەرکەوتنى زياتر بەدەست دەھپن بەوھى كە خۆشى دەوئن. ³⁸چونكه من باوهرم وابە نە مردن و نە ژيان، نە فريشتەكان و نە سەرۆكەكان، نە شتەكانى ئىستا نە شتەكانى داھانوو، نە ھپزەكان، ³⁹نە بەرزيابەكان و نە قوولايەكان و ھيچ بەدپيتراوپك ناتوانپت لە خۆشەويستى خودا جيمان كاتەو كە لە مەسىحى يەشواى پەرورەدگارماندا ھەمانە.

¹ من له مەسحدا راستیەكە دەلیم، درۆ ناكەم، وێژدانم شایەتم بۆ دەدات بە گیانه پیرۆزەكە،² كە زۆر دلتهنگم و له دلما نازاریكى نەپراوه هەیه.³ پێشتر هیوا خواربووم كە من خۆم له پێناو براكانم، كەس و كار بە پێی جەستە، له مەسیح پێشەش بێم.⁴ چونكە ئەوان یەسرائیلیین، و یرێگیان پێدرا شكۆمەندی و پەیمان و تەورات و پەرسشت و بەلێنەكان وەرێگرن،⁵ باوكانمان لەوان و مەسیحیش بەگوێرەى جەستە لەوانەو هاتوو، ئەو له سەرۆكى هەمووانە خودایەكی پیرۆزە و هەتا هەتا ییە. ئامین.⁶ مەبەستم ئەو هەیه كە وشەى خودا هیواى تێدا نەبوو. چونكە هەموو ئەو هەیه سەرائیل یەسرائیلی نین؛⁷ چونكە، هەموو ئەوانەى ئەو هەیه ئێفرایام، پەرلەى خودانین، بەلكو، وەك نووسراوه: «له پێساخدا ئەو هەیه كە دەپێت كە ناوی تۆ هەلدهگرێت».⁸ واتە پەرلەكانى جەستە پەرلەكانى خودا نین، بەلكو بە پەرلەكانى بەلێنەكە دادەنرێن.⁹ ئەو هەیه وشەى بەلێنەكە یە: «لەو كاتەدا دەگەرێمەوه و سارا كۆرێكى دەپێت».¹⁰ ئەك تەنها ئەو، بەلكو بەرەبەكە له پیاویك دووگیان بوو، كە ئێساخى باوكمان،¹¹ مندالەكانیش هێشتا لەدایك نەبوون و هێشتا چاكە و خراپەیان نەكردبوو، تاكو مەبەستى خودا دەربارەى هەلزاردنەكە بمێنێتەوه.¹² كە لەسەر بنەمای كێشەیان، بەلكو لەسەر بنەمای ئەو بانگكردنە بوو كە لەلایەن ئەو هەیه، پێی گوترا: «مندالە گەرەكە دەپێتە كۆلەى بچووكەكە»،¹³ وەك نووسراوه: «ياكوڤم خۆشویست، رەقەم له ئێساف بوو».¹⁴ چى بێت، ئایا لاى خودا سەتم دەپێت، هەرگیز!¹⁵ چونكە بە موشەى فەرەمۆ: «بە بەزەى دەبەم لەگەڵ ئەو هەیه بەزەیم پێدا دێتەوه، مێهرەبان دەبەم لەگەڵ ئەو هەیه بمەوێت مێهرەبان بێم!»¹⁶ كەواتە بابەتەكە پەيوەندى بە وێست و هەولدانى مەرۆفەو هەیه، بەلكو تەنها پەيوەندى بە بەزەى خوداوه هەیه.¹⁷ چونكە خودا له پەرتوكەكەدا بە فەرەمۆ: «هەر بۆ ئەو مەبەستە تۆم هێشتوتەوه: تا هێزى خۆم له تۆدا پێشان بەدەم و ناوم له هەموو زەویدا پراگەێنم».¹⁸ بۆیه خودا بەزى بە هەر كەسێكدا دێتەوه كە بپەوێت، سزای هەر كەسێش دەدات، كە بپەوێت.¹⁹ لێرەدا پێم دەلێت: «بۆچى گەلەى دەكەیت؟» كى بەرەنگارى مەبەستەكەى دەپێتەوه؟²⁰ بۆیه دەلێم: ئەى مەرۆف تۆ كێیت تا وەلامى خودا بەدەپەتەوه؟ ئایا ئەو شتەى كە دروستكراوه بە دروستكەرەكەى دەلێت: بۆچى مەن بەم شێوەیە دروست كردوو؟²¹ ئایا گۆزەكەر دەسەڵاتى بەسەر گەلەكەدا نییه له گرتێك قاپێك بۆ ڕێزێنان و بەكێكى دیکەش ئاسایى دروستكەت؟²² چى دەبوو ئەگەر خودا وێستى توورەبى خۆى پێشان بەدات و توانای خۆى پراگەپەنێت، بە هەموو سەیرەو بەرگەى جامى توورەبى گرت لەوانە كە شایەنى ئەوانەبوو،²³ لەبەر ئەو مەبەستەبوو دەولەمەندى شكۆمەندى خۆى له دەرەكەى بەزەبى پراگەپەنێت كە پێشتر بۆ شكۆمەندى ئامادەى كردبوو،²⁴ لە ئێمەدا كە بانگى كێشەیان نەك تەنها له ئێو یەهودیەكان بەلكو له ئێو نەتەوەكانیش؟²⁵ وە ئەو هەیه بەگوێرەى ئەو هەیه كە له پێشبینى هۆشە دەلێت: «ئەوانەى گەلەى مەن نەبوون بە گەلەكەم بانگیان دەكەم و ئەوانەى خۆشەوێست نین بە خۆشەوێستەكەم بانگیان دەكەم».²⁶ وە له كوێ پێیان گوترا: ئێو گەلەى مەن، لەوێ پێیان دەوترێت پەرلەكانى خودای زیندوو».²⁷ بەلام ئێشایا، باسى یەسرائیل دەكات و دەلێت: «ئەگەرچى ئەو هەیه یەسرائیل وەك لى دەربا زۆر دەبن، بەلام پاشماوەیان ڕزگارى دەپێت».²⁸ چونكە پەرەردگار یریار لەسەر بابەتەكە دەدات و بە خێرایى قسەكەى جێبەجێ دەكات لەسەر زەوى».²⁹ وەك ئێشایا پێشتر گوتیبەت: «ئەگەر پەرەردگار سۆپاسالار ئەو هەیه بۆ نەهێشتابێن، وەك سۆدۆم و وەك عەمۆرە دەبۆن!»³⁰ كەواتە كۆرتەى قسەكە چیه؟ ئەو نەتەوانەى كە بەدواى راستودروستیدا نەدەگەران گەشتە راستودروستى، بەلام راستودروستى لەسەر بناغەى باوەرە.³¹ بەلام یەسرائیل هەولێندا بەتەورات بە ئامانجى راستودروستى بگەن، تەنانەت بە تەوراتیش پێنەگەشتن و شكستیان هێنا.³² بەج هۆكارێك؟ چونكە هەولەكانیان لەسەر بناغەى باوەر نەبوو، بەلكو لەسەر بناغەى كێشەیان. بە بەردێكى كۆسپ تووشى كۆسپ بوون³³ وەك نووسراوه: «ئەو هەتا مەن له سەهۆن بەردى كۆسپ و تاشەبەردى كەوتن دادەنێم ئەو هەیه باوەرى پێنێت بێ هیوا نابێت».

¹ئەي برايان، ئارەزوي دلم و پارەنەوهم لە خودايە بۆ ئەوان، كە پرزگاريان بێت. ²من شايتە بۆ ئەوان دەدەم كە دلگەرميان بۆ خودا هەيه، بەلام لەسەر بناغەي زانياري نيبە. ³چونكە ئەوان لە راستودروستی خودا بێت ئاگا بوون و هەوليان دەدا راستودروستی خويان بسەلمێنن، ملكە چي راستودروستی خودا نەبوون. ⁴ئامانجى تەورات مەسيحە بۆ بێتاوان بونی هەموو ئەوانەي باوەريان هەيه. ⁵موشە لەبارەي ئەو راستودروستيبەي كە لە تەوراتدا دېتە ئاراوه نووسيوەتە: «هەر مرقفیک کار بەمانە بکات، ئەو پێی دەژی». ⁶بەلام ئەو راستودروستيبەي كە لە باوەرەو سەرچاوه دەگرێت ئەمە دەلێت: «لە دلتدا مەلئ: كئ بەرەو ئاسمان بەرز دەبێتەو؟» (واتە با مەسيح دابەزێت)، ⁷نەخێر: «كئ دادەبەزێت بۆ قوولاي؟» و ئاتا بۆ ئەو مەسيح لە مردن هەستېتەو! ⁸كەواتە چي دەفەرموێت؟ دەفەرموێت: «وشەكە لێت نزيكە. لە دەم و لە دلتدايە!» و ئەو وشەيە هېچ نيبە جگە لە وشەي باوەر كە ئېمە مۆژدەي پێدەدەين: ⁹ئەگەر بە دەمت دان بەو دەدا بنیيت يەشوا پەروەردگارە، و لە دلتدا باوەر ت بەو هەبێت كە خودا لە تێو مردواندا هەڵساندەو، ئەو پرزگارت دەبێت. ¹⁰چونكە بە دل باوەر هێنان دەبێتە هۆي راستودروستی، و بە دەم دانپێدانان دەبێتە هۆي پرزگاريوون، ¹¹چونكە پەرتوكەكە دەلێت: «هەريەكێك باوەري پێي بهێنێت نا ئومێد نابێت». ¹²جياوازي يەهودی و یۆنانی نيبە، چونكە هەمووان يەك پەروەردگاريان هەيه، دەولەمەندن ئەوانەي بانگی دەكەن. ¹³«چونكە هەريەكێك بە ناوي پەروەردگاريانگی بکات پرزگاري دەبێت». ¹⁴بەلام، چۆن بانگی دەكەن كە باوەرتان پێي نەبێت؟ وە چۆن باوەر بەو دەكەن كە نەتان بېستېت؟ چۆن دەبېستن بەبێ مزگينيدەر؟ ¹⁵چۆن يەكێك مزگينی دەدات ئەگەر پېشتەر نەنێردرايێت؟ وەك نووسراو: «چەند جوانە پێپەکانی مزگينيدەران بە چاکە!» ¹⁶بەلام هەمووان گۆپرايەلي مزگينيبە نەبوون. چونكە ئېشايە دەلێت: «ئەي پەروەردگار! كئ باوەري بەو وشانە كرد كە بېستمان؟» ¹⁷بۆيە باوەر دەرئەنجامی بېستە، بېستېش ئەو يە مزگينی بەي بە وشەي مەسيح! ¹⁸بەلام من دەلێم: ئايا ئەوان نەيانبېست؟ بەلئ، چونكە مزگينيدەرەكان «دەنگيان گەبشتە هەموو زەوي، و قسەكانيان دەگاتە ئەوپەري جيهان». ¹⁹و دەگەر تەمەو دەلێم: ئايا ئەوان لە يەسرائيل تېناگەن؟ موشە، يەكەمجار، دەلێت: «وادەكەم ئېرەبي بەئەوانە بېن كە نەتەو نېن، بەنەتەو يەك تېنەگەبشتوو تورەتان دەكەم!» ²⁰و ئېشاياش بەبوپرەو دەلێت: «ئەوانەي بەدوامدا نەگەران، دۆزيمانەو و بۆ ئەوانەي كە نەيانوېستم دەرکەوتم». ²¹بەلام لەبارەي يەسرائيل دەلێت: «بە درېزايي پرۆژ دەستم بۆ گەليکی ياخی و دژەبەر درېژ کردوو!»

¹وہ لیرہدا دہلیم: ئایا خودا گہلہکە ی رەتکردهوہ؟ نەخیر! منیش یەسرائیلیم، لە نەوہی ئەفراھام و لە ھۆزی بنیامین. ²خودا گەلەکە ی رەت نەکردهوہ کە ھەڵبژاردبوو. ئایا نازانن پەرتوکە کە چی دەلێت دەربارە ی ئیلیا کاتیک سکاڵای لەسەر یەسرائیل بۆ خودا بەرزکردوہ و دەلێت: ³«ئە ی پەرورەدگار؟ پیغەمبەرە کاتیان کوشت، قوربانگا کەتیان وێران کرد، منیش بە تەنیا ماومەوہ و بەدوای کوشتمدا دەگەرین!» ⁴بەلام، وەلامی خودام بۆ ئەو چی بوو؟ حەوت ھەزار پیاوم بۆ خۆم ھێشتەوہ کە چۆکیان بۆ بەعل دانەداوہ!» ⁵کەواتە، لە سەردەمی ئیستادا، ھێشتا پاشماوہ یەک ھەبە کە لەلایەن خوداوہ بە بەخشش ھەڵبژێردراون. ⁶بەلام بەو پیبە بە بەخشش بە دیھاتوہ، نەک لەسەر بناغە ی کردار، ئەگینا بەخشش ئیتر بەخشش نییە. ⁷کەواتە پوختە ی قسە کە چییە؟ ئەوہی یەسرائیل بەدوایدا دەگەر، بەدەستیان نەھێنا، بەلام ھەڵبژێردراوان بەدەستیان ھێنا، ئەوانە یتریش کوێر بوون، ⁸بەگوێرە ی ئەوہی نووسراوہ: «گیانێکی تەمبەلی پیبەخشین وچاویک کە نابینت و گوێیان کە نابیسیت، تەنانەت ھەتا ئەمپروش». ⁹بە ھەمان شێوہ داڤید دەلێت: «با خوانەکانیان بپیتە داو و تەلە، کۆسپ و سزا. ¹⁰با بەر چاویان تاریک بیت تا نەبینن، پشتیان ھەمیشە چەماوێت!» ¹¹پاشان دەلیم: ئایا ئەوان کەوتن تا جارێکتر ھەڵنەستەوہ؟ نەخیر! بەلکو لە پرڤگە ی کەوتیانوہ پرزگاری بۆ گەلان داوین کرا، رەنگە بەمە ئیرەیی بیانگرت. ¹²ئەگەر کەوتیان بۆ جیھان دەوڵەمەندی بویت، وە زیانەکانیان بۆ نەتەوہکان دەوڵەمەندی بویت، ئەوا کەمڵ بونیان چەندە زیاتر دەبوو؟ ¹³چونکە من وەک ئێردارو بۆ نەتەوہکان قسە لەگەڵ ئێوہ دەکەم و پەیا مەکەم شکۆمەند دەکەم، ¹⁴تاکو گەلەکەم بۆ ئیرەیی بورژنم و ھەندیکیان پرزگار بکەم. ¹⁵ئەگەر دورکەوتنەوہیان دەرڤەتیکە بۆ ئاشتبوونەوہی جیھان، ئەوا پەسەندکردنیا چییە جگە لە زیانەوہ لە نێو مردوان؟ ¹⁶وہ ئەگەر پارچە ی یەکەمی ھەویرە کە پیرۆز بیت؛ ئەوا ھەموو ھەویرە کە پیرۆز، وہ ئەگەر رەگی درختە کە پیرۆز بیت، ئەوا لقەکانیش پیرۆزن. ¹⁷کەواتە ئەگەر ھەندیک لە لقەکانی زەیتون بێردان، ئەوا تۆیان لە زەیتونە خۆرسکە ھێناو مۆتربەیان کردی، لە پرەگ و خۆراکی زەیتونە کە بەژدار بویت ¹⁸شانازی بە سەر لقەکانیترەوہ مەکە. وہ ئەگەر شانازی بکەیت، ئەوہ تۆ نیت کە پرەگە کەت ھەلگرتوہ، بەلکو پرەگە کەبە تۆی ھەلگرتوہ. ¹⁹لەوانەبە بلێت: «ئەو لقانە بێردراون بۆ ئەوہی من مۆتربە بکرتەم» ²⁰راستە! ئەو بەھۆی بێ باوہرەوہ براوہ، تۆش بەھۆی باوہرەوہ مۆتربە کراویت. لەخۆبا یی مەبە، بەلکو بترسە ²¹چونکە ئەگەر خودا بەزەیی بە لقە سروشتییەکاندا نەپەتەوہ ئەوا بەزەیی بە تۆشدا نایەتەوہ. ²²کەواتە میھرەبانی و توندی خودا لەبەرچاو بگرە: سەبارەت بە توندییەکە ی، بۆ ئەوانەبە کە کەوتوون؛ میھرەبانی خودا بۆ تۆبە تا ئەو کاتە ی کە بەردەوامیت لە میھرەبانیدا. وہ ئەگەر تۆ خۆراگر نەبیت، تۆش دەپرێتەوہ. ²³ئەوانیش ئەگەر لە بێ باوہریدا بەردەوام نەبن، مۆتربە دەکرتەوہ، چونکە خودا توانای ئەوہی ھەبە مۆتربەیان بکاتەوہ. ²⁴ئەگەر لە دار زەیتوونێکی خۆرسک بربوویتەوہ، و بە پیچەوانە ی نەرتی دار زەیتوونێکی چاک مۆتربە کراویت، ئەوانە کە لە لقە پرەسەنەکن، چەندە زیاتر لە دار زەیتوونەکە ی خۆیان مۆتربە دەکرتن. ²⁵چونکە برا یان، نامەوت ئەم نەپتییەتان لێ بشاردرتەوہ، نەک لەبەرچاوی خۆتان دانا بن، کە یەسرائیل بەشێکی کوێر بووہ تا ھاتنە ناوہوہی تەواو ی نەتەوہکان. ²⁶بەم شێوہە ھەموو یەسرائیل پرزگاری دەبیت، وەک نووسراوہ: «پرزگارکەر لە سەھیۆنەوہ دیت، خوانەناسی لە پاکۆف دووردەخاتەوہ. ²⁷ئەوہش پەیمانی منە لەگەڵ ئەوان کاتیک گوناھەکانیان دادەمالم». ²⁸تا ئەو شوئە ی پەیوہندی بە مزگنێبەکەوہ ھەبە، ئەوان دوژمنی ئێوہ لە پێناوی خودا. سەبارەت بە ھەڵبژاردنی خودایی، ئەوان بە بۆنە ی باووایرەوہ خۆشەوێستن. ²⁹چونکە خودا پاشگەزناپیئەوہ لە بەخشین و بانگھێشتکردنەکە ی. ³⁰راستیئەبە کە ئەوہبە وەک چۆن ئێوہ لە یرابردوودا سەریچی خوداتان کرد، بەلام ئیستا لە ئەنجامی گوێرایەل نەبوونی ئەوان بەزەبیتان وەرگرتوہ، ³¹ئیستا ئەوان کە گوێرایەلی خودا نین. ئەوانیش بەزەبیان وەرگرت، بەھۆی ئەو بەزەبیئە ی ئێوہ وەرطان گرت. ³²خودا ھەمووانی پیکەوہ زیندانی کرد لە بێ گوێرایەلیدا تاکو بەزەبی بە ھەموواندا پیئەوہ. ³³سامان و دانایی و زانستی خودا چەند قوولە! بربارەکانی چەندە دوورن لە پشکنین و پرڤگانی پە ی پت نەبراون! ³⁴«چونکە کت بیری پەرورەدگاری زانی؟ یان کت پراوێزکاری بووہ؟ کت شتیکی پت بەخشوہ تاکو بۆی بگەرێت پیئەوہ؟» ³⁵چونکە ھەموو شتەکان لە ئەوہ و بەھۆی ئەوہ و بۆ ئەوہ. ھەتاھەتا بە شکۆمەندی بۆ ئەوہ. ئامین!

¹ بۆيە برايان، لە بەر بەزەیی خودا لێتان دەپارێتمەو، جەستەتان وەک قوربانیەکی زیندوو پیشکەشی بکەن، کە لەلای ئەو پەسەندکراو، کە ئەوەش پەرستنی ژیرمەندانەتانه. ² شپۆی جیھان وەرەگر، بەلکو بە نوێکردنەوەی بیرکردنەوەتان بگۆڕن، تا بزانی خواستی چاک و پەسەندکراوی تەواوەتی خودا چیه. ³ چونکە بەو بەخششەکی کە پێم دراو، فەرمان بە ھەربەکیکتان دەکەم کە بەھای خۆیان بەرزتر نەکەنەو لەوێ شایەنیەتی، بەلکو لە بیرکردنەوەیاندا ھۆشیار بن، بەپێی ئەو باوەڕی کە خودا بەسەر ھەربەکیکتاندا داوەشی کردووە. ⁴ وەک چۆن لە یەک جەستەدا ئەندامی زۆرمان ھەیە، بەلام ھەموو ئەم ئەندامانە یەک ئەرکیان نییە، ⁵ بە ھەمان شپۆ ئێمەش کە زۆرین، لە مەسحدا یەک جەستەین و ھەموومان ئەندامی یەکترین. ⁶ بەلام، ئەو بەھرانەکی کە بە پێی بەخشش پێماندراو، (با بەکاری بھێنین): ئەوێ پێشینی پێدراو، با پێشینی بکا بە پێی ئەو باوەڕەکی کە ھەیەتی؛ ⁷ ئەوێ بەھرەکی خەمەتکردنی ھەیە، با خەریکی خەمەتکردن بیت؛ یان فێرکردن، با فێرکات؛ ⁸ یان وتاردان، با وتاریدات؛ یان بەخشین، با بەخشندەیی بێخەشیت؛ یان رابەرایتی، با بە پەرۆشەو رابەرایەتی بکات؛ یان پیشاندانی بەزەیی، با بە خۆشحالیو بەبەزی بیت. ⁹ با خۆشەویستیان بیت. دوورووی بیت. دور بکەوئەو لە خراپە، بە چاکەو بەجەسپین. ¹⁰ بە خۆشەویستی برايانە یەکتەرتان خۆش بویت، بەرێزەو یەکتەرتان پێ باشتربیت. ¹¹ لە تێکۆشانتان سست مەبن، بەلکو لەگیان دڵ گەرمین، خەمەتکاری پەرورەدگاری، ¹² لە ھیوادا شاد بن، لە تەنگانەدا ئارام بن، چەسپاوی بن لە نزاکردندا، ¹³ ھاوکارین لە دایین کردنی پێداویستی پێرۆزکراوان، و بەردەوام بن لە پیشوازی کردنی نامۆکان. ¹⁴ چەوسپنەرانتان بەرەکەت داربکەن. بەرەکەتداری بکەن و نەفرەت مەکەن! ¹⁵ شاد بن لە گەل ئەوانەکی دلخۆش، بگرین لە گەل ئەوانەکی دەگرین. ¹⁶ لە گەل یەکتەرتا تەبا بن، گرینگێ بە پایەبەرزێ مەدە، بەلکو ھاوسەنگ بن لە گەل ئەوانەکی پێگەیان نزمە، خۆتان بەدانا دامەنن. ¹⁷ وەلامی ھیچ خراپەبەک بە خراپە مەدەنەو، بەلکو تێیکۆشە ئەوێ چاکە لەبەردەم ھەموو خەلکیدا پیشکەشی بکە. ¹⁸ ئەگەر دەکرێت، تا ئەوێ کە پەيوەندی بە ئێو ھەبە، لە گەل ھەموو خەلکیدا بە ناشتی بژین. ¹⁹ خۆشەویستان خۆتان تۆلە مەکەنەو، بەلکو تۆرەیی خۆتان بۆ خودا جێبھێلن، چونکە نووسراو: «تۆلە کردنەو ھی منە، منم سزا دەدەم، پەرورەدگار دەفرمۆت». ²⁰ بەلکو «ئەگەر دۆژمنەکەت برسی بوو، خواردنی پێ بدە، ئەگەر تینوی بوو، ئاوی پێدە. بەم کارە پشکو لەسەر سەری کۆدەکەیتەو». ²¹ مەھێلە خراپە بەسەرتدا زال بیت، بەلکو بە چاکە بەسەر خراپەدا زال ببە.

¹له سەر ھەموو يەكئیکە ملکەچی دەسلاتی دادوهری یت. هیچ دەسلاتیکی نییه له خوداوو نهییت، ئەو دەسلاتیانە ھەن لەلایەن خوداوو پریک دەخرین. ²ئەنانت ئەوانە بەرەنگاری دەسلات دەبنەو، بەرەنگاری پریکخستنی خودا دەبنەو ئەوانە بەرەنگاری دەبنەو سزا بەسەر خۆیاندا دەھێنن. ³دادوهران لە چاکەکاران ناترسن، بەلکو لە خراپەکار. کەواتە دەتوێت لە دەسلات نەترسیت؟ ئەوێ چاکە بیکە، ستایش دەکرییت، ⁴چونکە خزمەتکاری خودایە بۆ تۆ لە پێناو چاکە و باشە بەلام ئەگەر خراپەت کرد، بترسە، چونکە دەسلات شمشیر لە خۆرا ھەلناگرییت، ئەوێ خزمەتکاری خودایە، ھەرئەوێ کە تۆلێ تورەیی خۆی دەکاتەو لە خراپەکاران. ⁵بۆیە پێویستە ملکەچ بن، نەک تەنھا بۆ ئەوێ لە تورەیی دوور بکەونەو، بەلکو بۆ لەبەر چاوترنی وێژدانیشتان. ⁶ھەر لەبەر ئەو ھۆکارە ئێو بەج دەدەن، چونکە پیاوی دەسلاتدارەکان خزمەتکاری خودان کە خۆیان بۆ ئەم کارە تەرخان کردووە. ⁷کەواتە مافی ھەمووان بەدەن: باج بۆ خاوەن باج، سەرانە بۆ خاوەن سەرانە و ڕێژ بۆ خاوەنی ڕێژ. ⁸با قەرزاری کەس نەبن، جگە لەوێ یەکتەیان خۆشیو، چونکە ئەوێ خەلکی دیکە خۆشیو، ڕاسپاردە تەوراتی تەواو کردو، ⁹راسپاردە ئەوێ «داوینپییسی مەکە، مەکوژە، دزی مەکە، شایەتی درۆ مەدە، ھەوسباز مەبە»، ڕاسپاردەکانیتر پوختە ئەو وشە: «نزیکەت وەک خۆت خۆش بویت!» ¹⁰خۆشەویستی خراپە لەگەڵ نزیکەکی ناکات. بەم جۆرە خۆشەویستی تەواوکردنی ھەموو تەوراتە. ¹¹جگە لەوێش ئێو کاتە دەزانن و ئیستا ئەو کاتە کە دەیت لە خەو بەئاگا بێن. ئیستا ڕزگاریمان لێ نزیکتەر لەو ڕۆژە کە باوەرمان ھێنا: ¹²شەو خەریکە تەواو دەبێ و ڕۆژ خەریکە ھەلدێت. با کارەکانی تاریکی فیرئ بەدەین و چەکی ڕووناکی لەبەر بکەین. ¹³لەو ڕۆژدا، با بەشیوێکی گونجاو ھەلسوکەوت بکەین: نەک لە ڕابواردن و سەرخۆشیدا، نەک لە خراپەکاری و بەدرەوشتیدا، نەک لە شەڕ و ئیرەیدا. ¹⁴بەلکو بەشواي مەسیحی پەرورەدگار لەبەر بکەن و سەرقال مەبن بە پلاندانان بۆ جەستە و بۆ تێکردنی ئارەزووەکانی.

¹ئەوئەي لە باوەردا لاوازە، لە ئیوانتان پىشوازى لىكەن بى ئەوئەي لەسەر بۆچونەكانى پىربارى لەسەر بدەن. ²ھەندىك خەلك پىيان واىە مافى ئەوئەيان ھەيە ھەموو شىتەك بخۆن. بەلام بۆ لاوازەكان با سەوزە بخۆن. ³ئەوئەي ھەموو شىتەك دەخوات نايىت سووكايتەى بەو كەسە بكات كە ناخوات و ئەوئەي ناخوات نايىت پىربارى لەسەر بدرىت لەلايەن ئەوئەي كە دەخوات، چونكە خودا پەسەندى كردوو. ⁴ئۆ كىت بۆ ئەوئەي پىربار لەسەر خزمەتكارى يەككىتەر بدەيت؟ ئەو لە چاوى گەورەكەيدا جىگىر دەيىت يان دەكەوت. جىگىر دەيىت، چونكە پەرورەدگار تواناي ھەيە جىگىرى بكات. ⁵لە ئۆ خەلكدا ھەيە كە پىر لە پىرۆژىك دەگرىت بە دور لە ئەوانىتر، لە ئۆياندا ھەيە كە ھەموو پىرۆژەكان بە يەكسانى دەزانىت. يان يەككىل لە ھەزرى خۆيدا بۆچونى خۆى بەرەوا دەيىت. ⁶يەككىل پىرۆژىكى ديارىكرار پەرەچاودەكات لە پىناو پەرورەدگاردا؛ ھەر شىتەك كە دەخوات لە پىناو پەرورەدگار دەخوات، چونكە سوپاسى خودا دەكات؛ ئەوئەي نەخوات لە پىناو پەرورەدگار ناخوات، چونكە سوپاسى خودا دەكات. ⁷ھىچ كام لە ئىمە بۆ خۆى نازى و كەسبىش بۆ خۆى نامرىت. ⁸ئەگەر بىزىن، بۆ پەرورەدگار دەيىن؛ وە ئەگەر بىمىن، بۆ پەرورەدگار دەمىن. بىزىن يان بىمىن، ئىمە ھى پەرورەدگار. ⁹چونكە مەسىح لە پىناو ئەوئەي مرد و گەرايەو بۆ ژيان؛ بۆ ئەوئەي بىيئە گەورەى مردووان و زىندووان. ¹⁰بەلام، بۆچى پىربار لەسەر براكەت دەيىت؟ وە تۆش، بۆچى سووكايتەى بە براكەت دەكەيت؟ ھەموومان لەبەردەم تەختى خودادا پادەوئەستىن بۆ لىپرسىنەو. ¹¹چونكە نووسراو: «من زىندووم، پەرورەدگار دەفرمويىت، ھەموو ئەژنۆيەك بۆ من چۆك دادەدات، و ھەموو زمانىك دان بە خودادا دەنىت!» ¹²كەواتە، ھەريەككىل لە ئىمە دەيىت ھەژمارى خۆى بداتە خودا. ¹³ئىتر بەسە باواز لە پىرباردان لەسەر يەكتىرى بىيىن، بەلكو پىربارى ئەوئەيدەن: كە كەس كۆسپ يا تەلە لەبەردەم براكەيدا دانەنىت. ¹⁴چونكە دەزانم و دلنايم دراوئەى لەلايەن يەشوای پەرورەدگارو كە ھىچ شىتەك خۆى لە خۆيدا پىس نەيە. بەلام ئەگەر يەككىل شىتەك بە ناپاك بزانىت، ئەوا لە چاوى خۆيدا ناپاكە. ¹⁵ئەگەر بە خواردنەكەت بىيئە ھۆى خەم و پەژارە بۆ براكەت، ئىتر بە شىوئەيەك پەرەفتار ناكەى كە لەگەل خۆشەويستىدا بگونجىت. بۆيە بە خواردنەكەت ئەوئەي لەدەست مەدە كە مەسىح لە پىناويدا مرد. ¹⁶كەواتە، با چاكەكانت بە قەسەى خراب پەرەختەى لى نەگىرىت. ¹⁷چونكە شانشىنى خودا بە خواردن و خواردنەوئەي نەيە، بەلكو راستودروستى و ناشتى و شادىە لە گيانە پىرۆژەكەدا. ¹⁸ھەريەككىل بەم شىوئەيە خزمەتى مەسىح بكات، لەلايەن خوداوئەي پەسەند دەكرىت و لەلايەن خەلكەوئەي ستايش دەكرىت. ¹⁹كەواتە باھەول بۆ ئەوئەي بدەين كە بەرەو ناشتى و بىياتنانى يەكترمان دەبات. ²⁰بەھۆى خۆراك كارى خودا وىران مەكە! راستە ھەموو خۆراكەكان پاكەن، بەلام خراپەيە كاتى كە مەرۆف شىتەك بخوات كە دەيىتە ھۆى كۆسپ. ²¹باشترە نە گۆشت بخۆيت و نە شەراب بخۆيتەو، نە كارىك بەكەيت كە بىيئە كۆسپ بۆ براكەت. ²²ئەگەر پىروات بەوئەي ھەيە؟ كەواتە لەبەردەم خودا ھى خۆت يىت! خۆزگە دەخوازىت بەوئەي خۆى تاوانبار ناكات لەسەر ئەوئەي كە پەسەندى دەكات. ²³بەلام ئەگەر يەككىل گومانى كرد كاتىك نان دەخوات تاوانبار دەكرىت، چونكە لە باوەرەوئەي نەيە. ھەر شىتەك كە لە باوەرەوئەي نەيىت گوناھەيە.

¹ئىمەي بەھىز لەسەرمانە بەرگەي لاوازي لاوازان بگيرن، و خۇمان پرازي نەكەين. ²با ھەربەكەمان ھەولەيدەين بۇ رازىکردنى نەزىكەكانمان لە پروانگەي چاكەكارىمەو لە رىگەي بنیاتنانەو. ³تەنانت مەسحيش ھەولى پرازي کردنى خۆي نەدەدا، بەلكو بەگوپرەي ئەوەي كە نووسرابوو: «رسوايى ئەوانەي پرسوات دەكەن كەوتنە سەر من». ⁴چونكە ھەموو ئەوانەي پىشتەر نووسراون، بۇ فېرکردنمان نووسراو، بۇ ئەوەي ھىوامان بە پەرتووكى ئارامى و دلنەوايى ھەبىت. ⁵خودا ئارامگري و دلنەوايى و تەبايىتان پىبەخشىت بەگوپرەي مەسحىيە شوا، ⁶تا خوداي باوكى پەرورەدگارمان بەشواي مەسح شىكۆمەند بكن، بە يەك دل و يەك دەم. ⁷بۆيە يەكترى پەسەند بكن، وەك چۆن مەسح پەسەندى کردین بۇ شىكۆمەندى خودا. ⁸بۆيە دەلیم مەسح بوو بە خزمەتکاری خەتەنەكراوان وەك پىشاندانى راستى خودا و پىشتراستکردنەوەي بەلنەكانى بۇ باوكان، ⁹نەتەوكان شىكۆمەندى خودا دەكەن بۇ بەزەبەكەي، بەگوپرەي ئەوەي نووسراو: «لەبەر ئەو لەناو گەلان دانت پىدا بىتن و پەسنى بۆناوت بلن!» ¹⁰ھەرورەھا گوتراو: «ئەي گەلان، لەگەل گەلەكەي دلشادین». ¹¹و ھەرورەھا: «ھەموو گەلان ستايشى پەرورەدگار بكن و با ھەموو گەلان سوپاسگوزارى بن». ¹²ھەرورەھا ئىشاي دەلنەت: «لە پرەگى يەسا دەردەكەوت، ھەلدەستىت، تا بىتتە سەرورە بەسەر نەتەوكاندا: گەلان ھىوايان بەو دەبىت». ¹³خوداي ھىوا پرتان بكات لە ھەموو خۆشىي و ئاشتىيەك لە باوهرتان تا بە ھىزى گيانى پىرۆز ھىوانان زىاد بكن. ¹⁴و ھەم خۆم لە ئۆو دلنایم برايان، كە پىرن لە چاكە و پىرن لە ھەموو زانىارىك، ھەرورەھا تواناي ئامۆزگارى کردنى يەكترىتان ھەبە. ¹⁵بەلام بە بوپرى زياترەو سەبارەت بە ھەندىك بابەت بۆم نووسىن، بەو بەخششەي كە خودا پىي بەخشىوم. ¹⁶تاكو بىمە خزمەتکاری بەشواي مەسح، نىردراو بۇ گەلان، ھەلگري مزگىنى خودا، وەك ئەوەي بە خزمەتى كاھىنى ھەستم، بە مەبەستى پىشكەش کردنى قورىانى لە ئۆو نەتەوكاندا بۇ خودا تاكو پەسەندكراو و پىرۆزكراو پىت بەگيانى پىرۆز. ¹⁷كەواتە من مافى ئەو ھەبە شانازى بە بەشواي مەسحەو بەكەم بەو خزمەتکردنەم كە بۇ خودا دەگەرپتەو. ¹⁸بوپرى ئەو ھەم نىبە باسى ھىچ شىك بەكەم جگە لەو كارانەي مەسح لە پرەگەي مەوە كرديوپەتى بۇ رىنمايىکردنى گەلان بۇ گوپراپەلى بە قسە و كردار، ¹⁹و بە ھىزى نىشانەي سەرسورھىنەر، و بە ھىزى گيانى خودا، بەجۆرىك كە من، لە پۇرشەلايم و دەوروبەرى تا ھەر ئىلپىرىكۆم، بەتەواوي مزگىنى مەسحىم پراگەباند. ²⁰پىداگريم لەو ھەكرد مزگىنى لەو شۆپنەدا بەدەم كە ناوي مەسحىي تىدا نەھىنراو، بۇ ئەوەي لەسەر بناغەي يەككىتەر بنیات نەتیم، ²¹بەلكو وەك ئەوەي نووسرابوو: «ئەوانەي مژدەي ئەويان پىنەدراوو دەبىن و ئەوانەي نەيانىستبوو تىدەگەن». ²²ھەر لەبەر ئەو ھۆكارەش زۆرجار پىگريم لئ كراو لە ھاتنم بۇ لای ئۆو. ²³بەلام ئىستا، لەبەر ئەوەي كە ئىتر شۆپنى كارکردنم لەو شۆپنەدا نەماو، و بە درپزاي ئەو سالانە تامەزرۆ بووم بىمە لای ئۆو، ²⁴كايتك دەچمە ئىسپانيا ھىوادارم بەلای ئۆو ھەدا تىپەرىم و بتانىنم و ئاسانكارىم بۇ بكن تا بەردەوام بم لە گەشتەكانم دواي ئەوەي چىژم لە بىننى ئۆو ۋەردەگرم، تەنانت ئەگەر بۇ ماوہەكى كورتىش بىت. ²⁵بەلام ئىستا دەچم بۇ پۇرشەلايم بۇ خزمەتکردنى پىرۆزكراوان. ²⁶لەبەر ئەو ۋە پەرەدارانى مەكەدۆنيا و ئەخايا پىيان باش بوو ھاوکاری بۇ ھەزارانى ئۆو پىرۆزكراوانى پۇرشەلايم كۆبەنەو. ²⁷ئەو بۇ ئەوان باشە كە قەرزاری ئەو پىرۆزكراوانەن: ئەگەر نەتەوكان بەشدارىيان لە شتە گيانىيەكانى ئەواندا كرديوو، ئەوا دەبى ئەوانىش لە شتە مادىيەكان خزمەتيان بكن. ²⁸دواي ئەوەي ئەو ئەركەم تەواو كرد، و ئەو بەرھەمەم گەباندە پىرۆزكراوان، بەرەو ئىسپانيا بەرپەدەكەوم، بۇلای ئۆو. ²⁹و ھەزانم كە كايتك دىم بۇ لاتان، بە پىرى بەرەكەتى مەسح دىم. ³⁰بۆيە برايان، بە پەرورەدگارمان بەشواي مەسح و بە خۆشەويستى گيانى، داوانان لىدەكەم، كە لەگەلدا تىكۆش لە نزاكردن بۇ خودا لە پىناوى من، ³¹بۇ ئەوەي پىزگارم بىت لەو پىناوہرانەي لە يەھوديان، و خزمەتەكم بۇ پىرۆزكراوان لە پۇرشەلايم تاكو لای ئەوانىش پەسەند بىت، ³²تا بە خواستى خودا بە خۆشى بىمە لاتان و بىوژمەو و پشوو بەدەم. ³³خوداي ئاشتى لەگەل ھەمووتان بىت. ئامىن!

¹سەبارەت بە بقیی خوشکمان پارانەدەسیترم کە خزمەتکارە لە کلێسای کەنخرا. ²لە پەرورەدگاردا پیتشوازی لێکەن بە شێوەیک کە شایەنی پیرۆزکراوان بێت و ھەر پێداویستکی ھەبوو پێیدەن، چونکە یارمەتیدەر بوو بۆ زۆر کەس و بۆ منیش. ³سلاو لە پریسیلا و ئەکیلا بکەن، ھاوکارەکانم لە خزمەتی یەشوای مەسیحدا، ⁴ئەوان گەردنی خۆیان بۆ پەراندن پیتشکەش کرد بۆ پرزگار کردنی ژانم، تەنھا من سوپاسیان ناکەم، بە لکو ھەموو کلێسای نەتووەکانیش. ⁵سلاوبکەن لەو کلێسایە کە لە مالمە کەیدا. سلاو لە ئەپیتۆسی خۆشەویستم، بکەن کە یەکەم نۆبەرە مەسیحە لە ئاسیا. ⁶سلاو لە میریام بکەن پیتش ئێو زۆر تیکۆشانی کردوو لە خزمەتکردنمان. ⁷سلاو لە ئەندرۆتیکۆس و بۆنیاس بکەن، نزیکەکانم کە لەگەڵم بەندکراون، ئەوان لە ئێو نێردراوان بەناویانگن، پیتش منیش لە مەسیحدا بوون. ⁸سلاو لە ئەمیلیاس بکەن، خۆشەویستمە لە پەرورەدگاردا. سلاو لە ئوربانوس بکەن، ھاوکارمان لە خزمەتکردنی مەسیح، و ئیستاخیس خۆشەویستم. ¹⁰سلاو لە ئەپۆلەس بکەن، کە خۆراگری خۆی لە مەسیحدا پیشاندا. سلاو لە بنەمالە ئەرستۆیۆلوس بکەن. ¹¹سلاو لە ھیرودیۆنی نزیکم بکەن، سلاو لە خانەوادە ئەرکیسیۆس بکەن کە لە پەرورەدگاردا. ¹²سلاو لە تەریفاینا و تەریفۆسا بکەن کە خۆیان لە خزمەتکردنی پەرورەدگاردا ماندوو دەکەن. سلاو لە پەرسیس خۆشەویست بکەن کە زۆری تیکۆشاوە لە خزمەتکردنی پەرورەدگاردا. ¹³سلاو لە پڕۆپۆس بکەن کە لە پەرورەدگار ھەلیژپردارو. ھەرۆھا لە دایکی کە دایکەم. ¹⁴سلاو لە ئەسینکریتۆس، و فەلیگۆن، و ھەرمیس، و پاتروباس، و ھرماس، و ئەو براوانەش بکەن کە لەگەڵیاندا. ¹⁵سلاو لە فیلولوگۆس، و یولیا، و نیریۆس، و خوشکەکی، و ئولومپاس بکەن و ھەموو ئەو پیرۆزکراوانە کە لەگەڵیان. ¹⁶بە ماچیک پیرۆز سلاو لە یەکتەر بکەن. ھەموو کلێساکانی مەسیح سلاوتان لێدەکەن. ¹⁷بەلام، لیتان دەبارمەو، براکانم، ئاگاداری ئەوانەن کە دوبرەکی کۆسپ دەنێنەو، بە پێچەوانە ئێو فێرکردنە فیری بوون، لیتان دوور بکەوونەو. ¹⁸چونکە ئەو جۆرە کەسانە خزمەت بە یەشوای مەسیح پەرورەدگارمان ناکەن بە لکو خزمەتی سکیان دەکەن، بە قسە باشەکانیان و قسە خۆشەکانیان دلی مرۆفەکان فریو دەدەن. ¹⁹ھەوایی گۆپرایەلی ئێو گەبشتووەتە ھەموو لایەک. بۆیە دلشادم بە ئێو، بەلام دەمەوێت لە چاکدا زبیر بن و لە خراپە بێیەری بن. ²⁰خوای ئاشتیی بە خێرای شەیتان لە زبیر پێیەکاندا تیکدەشکێت. بەخششی پەرورەدگارمان یەشوای مەسیح لەگەڵتان بێت. ²¹تیمۆساوسی یاریدەدەرم، و لویکوس و یاسون و سوسپاترۆس و نزیکەکانم سلاوتان لێدەکەن. ²²و من، تەرتیۆسم کە نوسەری ئەو نامەیەم، لە پەرورەدگاردا سلاوتان لێدەکەم. ²³گایۆسی خانەخوێ من، و ھەموو کلێساکە، سلاوتان لێدەکەن. ئەرستۆسی گەنجینەداری شار، و برا کوارتۆس سلاوتان لێدەکەن. ²⁴«بە بەخششی پەرورەدگارمان یەشوای مەسیح لەگەڵتان بێت. ئامین!» ²⁵ئیستا ھەموو شکۆمەندییەک بۆ خودا کە توانای بەھێزکردنی ھەیە، ھەرۆک چۆن مەزگینییەکەم دەلێت ئەم پەيامە سەبارەت بە یەشوای مەسیح پلانەکی بۆ ئێوە نەتووەکان ئاشکرا کردوو، پلانیک کە لە سەرەتای زەمانەو بە نھیتی ھێلراو تەو. ²⁶بەلام ئیستا ئاشکراو بە فەرمانی خودای ھەتاھەتایی کە لە پەرتووەکانی پێغمەبەران نوسراو، لە پێناو ھەموو گەلان بۆ گۆپرایەلی باوە. ²⁷ھەموو شکۆمەندییەک بۆ تاکە خودای دانا، لە پێگەی یەشوای مەسیحەو، بۆ ھەتاھەتایی. ئامین!

1 Corinthians

¹لە پۆلسەو، نێردراوی مەسیحی یەشوای، کە بە خواستی خودا بانگکراو، لە سوستیانیسی برامانەو، ²بۆ کلێسای خودا لە شاری کۆرنسۆس، بۆ ئەوانە کە لە یەشوای مەسیحدا پیرۆز بوون، کە ناویان لیتراو، پیرۆزکراوان؛ بۆ ھەموو ئەوانە کە ناوی پەرورەدگارمان یەشوای مەسیح لە ھەموو شوێنیک پراوەگەینەن وەک پەرورەدگاری خۆیان و ئێمەش. ³بەخشش و ئاشتییان بۆ بێت لە خودای باوک و پەرورەدگارمان یەشوای مەسیح! ⁴ھەمیشە سوپاسی خودا دەکەم لە پێناوتاندا و بۆ ئەو بەخششی خودا، کە لە یەشوای مەسیحدا پێتان بەخشاو. ⁵چونکە لە پێگەی ئەووە دەوڵەمەند بوون لە ھەموو شتێکدا، و لە ھەموو قسەکردن، و لە ھەموو زانیاریە کدا، ⁶تائەو پراوەی کە شایەتە مەسیح لە ئێوەدا پرەگی دا کوتاوە. ⁷تەنانت پێوستیتان بە ھیچ بەھرەیک نییە لە کاتێکدا چاوەروانی دەرکەوتنی پەرورەدگارمان یەشوای مەسیح دەکەن. ⁸خۆی تا کۆتایی دەتان چەسپێت بۆ ئەووە لە پڕۆزی مەسیحی پەرورەدگارمان بێ کەموکوری بن. ⁹چونکە خودا دلسۆزە، و بانگی کردوون بۆ ھاوێشی لەگەڵ پۆلەکی یەشوای پەرورەدگارمان. ¹⁰بەلام برايان، بە ناوی یەشوای مەسیحی پەرورەدگارمانەو لیتان دەبارمەو ھەمووتان یەک دەنگتان ھەبێت و لە ئێواندا دوو بەرەکی نەبێت. بەلام پێوستە ھەمووتان لە بیرکردنەو و بۆچووندا بەگرتوو بن. ¹¹برایان، مالی کلۆی ئاگاداریان کردمەو، کە ناکۆکی لە ئێواندا ھەبێ. ¹²مەبەستم ئەوەیە کە یەکتێک لە ئێوە دەلێت: «من لەگەڵ پۆلسم» یەکتێکی دیکەش: «من لەگەڵ ئەپۆلۆسم»، و یەکتێکی دیکە: «من لەگەڵ پەتروۆم»، و یەکتێکی دیکە: «من لەگەڵ مەسیح». ¹³ئایا مەسیح بەشکراو؟ یان پۆل لە پێناوتاندا لە خاچ دراو، یان بە ناوی پۆل لە ئاوە لکێشراو؟ ¹⁴سوپاسی خودا دەکەم کە جگە لە کریسپوس و گایۆس ھیچ کام لە ئێوەم لە ئاوە لکێشاو، ¹⁵بۆ ئەوەی کەس نەلێت بە ناوی منووە لە ئاوە لکێشراو. ¹⁶ھەرچەندە من خێزانی ستیفانۆسم لە ئاوە لکێشاو، بەلام لە بیرم نییە کە کەسی ترم لە ئاوە لکێشایێت. ¹⁷چونکە مەسیح منی نەاردوو بۆ لە ئاوە لکێشان، بە لکو بۆ مەزگینیدان، پشتم بە دانایی قسە نەبەستوو، نەک ئەوەی کە خاچی مەسیح بێ سوود بێت. ¹⁸چونکە مژدەیی خاچ لای لە ناوچووان گێلایەت؛ لە لای ئێمە دلسۆزان، ئەوە توانای خودایە. ¹⁹چونکە نووسراو: «دانایی داناکان لەناو دەبەم و تێگەبشتنی تێگەبشتان بەلاو دەبێم!» ²⁰کەواتە، مرۆفی دانا لە کوێ؟ نووسەر لە کوێ؟ لەم کاتەدا مشتومێرەکان لە کوێ؟ ئایا خودا دانایی دۆنیای نەکردوو بە گێلایەتی؟ ²¹خودا مەبەستی بوو، بە دانایی خۆی بیناسن، نەک بە دانایی جیھان، نھیتی خودا ئەوە بوو لە پێگەی مەزگینیەو باوەرداران پرزگار بکات ئەو

مزگئییی به گئیلایه تی ده زان. ²² یه هودییه کان داوای نیشانه ده کهن، و یۆنانییه کان به دواى دانايدا ده گه پرتن. ²³ به لام ئیمه به مه سیحی له خاچدراو مزگئییی ده دهین، ئه مهش به ربه سئیکه بۆ یه هودییه کان و گئیلایه تییه بۆ نه ته وه کان، ²⁴ سه بارهت به وانه ی بانگکراون، جا یه هودی بن یان یۆنانی، مه سیح هئزی خودا و دانا یی خودایه. ²⁵ ئه مهش له بهر ئه وه یه که «گئیلایه تی» خودا له مرۆقه کان دانا تره، ههروه ها «لاوازی» خودا له مرۆقه کان به هئز تره. ²⁶ که واته وانه یه که له بانگه وازه که تانه وه وه ربه گرن برایان؛ له نۆ ئۆه دا زۆر که من ئه وانه ی به دانا یی مرۆف ژیرن، نه پیشکه وتوو ان زۆرن، نه ئه وانه ی ریز لئگه راون زۆرن. ²⁷ به لکو خودا نه زانه کانى جیهانی هه لئزارد بۆ ئه وه ی دانا کان شه رمه زار بکات. خودا لاوازه کانى جیهانی هه لئزارد بۆ ئه وه ی ده سه لئداره کان شه رمه زار بکات. ²⁸ خودا بئ با به خه کانى جیهان و یزرا وه کان و ئه وانه ی که هه ی نه بوون هه لئزارد، تا کو ئه وانه لاهه رت که خۆیان به شت ده زانن، ²⁹ بۆ ئه وه ی هه ی مرۆفیک نه توانیت شانازی بکات له بهردهم خودادا. ³⁰ به چاکه ی خودا پئگه تان هه به له یه شوای مه سیحدا که بۆ ئیمه ی کرده دانا یی خودا و راستودروستی و پیرۆزی و رزگاری، ³¹ وه ک نوسرا وه ئه وه ی شانازی ده کات، با شانازی به پهروه ردگاره وه بکات.

¹برايان، منيش، کاتیک هاتمه لای ئیوه بۆ ئەوێ شایهتخالی خوداتان بۆ پرابگهیهنم، به قسهی زل و دانایی نههاتم. ²لهبهرئوهی پیرایم دابوو له نێو ئیوهدا جگه له یهشواى مهسیح ههچى تر نهزانم، ئهویش بناسم به له خاچدراوی. ³منیش به لاوازی و ترس و لهزێکی زۆرهوه لهلاتان بووم. ⁴قسه و مزگینیدانم لهسهر بنهمای پرازیکردن نهبووه به قسهی دانایی، بهلکو لهسهر بنهمای ئەوێ گیان و ههیز پرابدهگهیهنیت. ⁵ئهمهش بۆ ئەوهیه که باوههرت لهسهر دانایی خهڵک بنیات نهئیت، بهلکو لهسهر ههیزی خودا. ⁶بهلام ئیمه داناییمان ههیه بۆ قسهکردن له نێو پیگههشتواندا. بهلام ئەو داناییه نه هی ئهم جیهانه و نه هی سهروکه کاتییهکانی ئهم جیهانهیه. ⁷بهلکو باسی دانایی خودا دهکهین که له نهئیهیدا شاردرارهتوه، ئەو داناییه شاردرارهتیه که خودا پێش سهردهمهکان بۆ شکۆمهندیان ئامادهی کردووه. ⁸ئەو داناییه ههچ کام له سهروکهکانی جیهان نهیاناسیوه. ئهگەر ئهویان بناسیایه، ⁹ئەو پهروهردگاری شکۆمهندیان له خاچ نهدهدا! بهلام، نووسراوه: «ئوهی ههچ جاوێک نهبینیوه، ههچ گوێهک نهیستووه، و به بیرى ههچ مرۆفکدا نههاتووه ئەوێ خودا ئامادهی کردووه بۆ ئەوانهێ خۆشیان دهوێت!» ¹⁰بهلام خودا ئهمه به گیان بۆمان ئاشکرا کرد. چوونکه گیانهکه له ههموو شتی که دهکۆلێتهوه، تهنانهت قولایی خوداش. ¹¹کێ له خهڵکی دهزانیت چی له مرۆفدا ههیه جگه لهو گیانهی که تێیدایه؛ به ههمان شێوه ئەوێ له خودادایه جگه له گیانی خودا کهس نایزانیت. ¹²بهلام ئیمه گیانی جیهانمان وهرنهگرتووه، بهلکو ئەو گیانهمان وهرنهگرتووه که له خوداوهیه، بۆ ئەوێ ئەو شتانه بزاین که لهلایه خوداوه پێمان دراوه. ¹³ئیمه دهرباره ئهوشتانه قسهدهکهین که فیرکاری دانایی مرۆف نهیه، بهلکو بهو قسانه که گیانی پیرۆز فیرمان دهکات، گوزارشت له راستیه گیانییهکان دهکهین له پێگه ئامرازه گیانییهکانهوه. ¹⁴بهلام مرۆفیک که گیانهکهی تێدانییه شته گیانییهکانی خودا وهرنهگرت چوونکه به گێلایهتی دهزانیت، و ناتوانیت بیانناسیت چوونکه جیاکردنهوهیان تهنها پێویستی به ههستیگی گیانی ههیه. ¹⁵سهبارهت به مرۆفی گیانی، ههموو شتی که جیادهکاتهوه، و لهلایه کهسهوه پیرای لهسهر نادریت. ¹⁶چونکه «کێ بیرى یهزدانی ناسیوه؟» وه کێ فیری دهکات؟ سهبارهت به ئیمهش، بیرى مهسیحمان ههیه!

¹ به لام برايان، نه متواني وهك مروفي گيانى فسه تان بو بكم، به لكو وهك ئيوه جسته يى و ساوايهك له مه سىحدا قسم له گهل كردن. ² شيرم پيداون نهك خواردنى به هيز، چونكه تواناي ئوه تان نه بوو، ئىستاش ئه و توانايه تان نييه. ³ چونكه ئيوه هيشتا جسته يين. تا ئيره يى و ناكوكى و (دووبه رهكى)، له نيوانتندا هه بئيت، ئايا ئيوه جسته يى نين و به پئى مروف رهفتار ناكهن؟ ⁴ نه گهر ئيوه بلين: من له گهل «پولسم»، يه كيكى تريبش بلين: من له گهل «ئه پولوسم»، ئايا ئيوه جسته يى نين؟ ⁵ پولس كييه؟ ئه پولوس كييه؟ ئه وان ته نها دوو خزمه تكارن كه له پرنگه يانه وه باوه رت هيناوه، و وهك چوډ پهره رديگار به ره كه تى بو هه ره كه يان به خشيوه. ⁶ من چاندم و ئه پولوس ئاوى دا؛ به لام خدا گه شه ي پيكره. ⁷ ئه وهى ده چينيت و ئه وهى ئاو ده دات هيج نين، به لكو خودايه كه گه شه ده به خشيپ. ⁸ ئه وهى ده چينيت و ئه وهى ئاوى ده دات يه كسانن. به لام هه ره كه يان كرپى خو ل به رامبه ر مان دوو بوونه كه ي وه رده گرپت. ⁹ چونكه هه موومان كرپكارى خوداين، ئيوه ش كئلگه و مالى خودان. ¹⁰ به پئى ئه و به خشي شه ي خودا پييدام، من بناغه كم دانا وهك ته لار سازى كى لته اتوو، جگه له من هى ديكه ش له سه رى بنياتى ده نيپت. ¹¹ به لام، پئويسته هه موو كه سيك وريا ييت كه چوډ له سه رى بنيات ده نيپت. ناكربت كه س بناغه يه كى تر دابنيپت جگه له و بناغه يه ي كه دانراوه، ئه وپش يه شوا مه سيحه. ¹² نه گهر كه سيك له سه ر ئه م بناغه يه به زير و زيو و به ردى گرانبه ها بنيات بنيت، يان به دار و پوش و په لاش، ¹³ كارى هه ر يه كيك ده رده كه وپت چونكه له و پرۆزه ي به ناگر ئاشكرا ده كرپت، ئاگره كه به هاى كاره كانى هه ره كه يان تاقى ده كاته وه. ¹⁴ هه ره كه سيك كاره كه ي كه له سه ر بناغه كه دروست كر دووه بمينيته وه، كرپكه ي وه رده گرپت. ¹⁵ هه ره كه سيك كاره كه ي بسووتيت له ده ستى ده دات، به لام خو ل پرزگارى ده نيپت؛ به لام وهك كه سيك كه به دۆزه خدا تپده پهرپت. ¹⁶ ئايا نازان كه ئيوه پرستگاي خودان و گيانى خودا له ئيوه دا نيسته جييه؟ ¹⁷ نه گهر كه سيك پرستگاي خودا ويران بكات، خودا ويرانى ده كات، چونكه پرستگاي خودا پيرۆزه، ئه و پرستگايه ش ئيوه ن. ¹⁸ ئاگاداريه خو ت فريو نه ده يت! هه ره كه يك له ئيوه له م جيهانه دا خو ل به دانا ده زانيپت، با بيته گيل بو ئه وهى به راستى بيته دانا. ¹⁹ چونكه دانايى جيهان له چاوى خودا دا گيلايه تيه. چونكه نووسراوه: «ئو داناكان به فيله كانيان ده گرپت» ²⁰ هه روه ها: «په روه رديگار بيرى داناكان ده زانيپت و ده يانناسيپت كه پوچه لن!» ²¹ بو به با كه س شانازى به مروقه وه نه كات، چونكه هه موو شتيك هى تويه، ²² پولس يان ئه پولوس يان به ترو يان جيهان يان ژيان يان مردن يان ئيستا يان داهاتوو: هه موو ئه مانه هى ئيوه ن، ²³ ئيوه ش هى مه سيحن، مه سيحيش هى خودا.

¹ با خەلک وەک خزمەتکاری مەسیح و بریکاری نەتییەکانی خودا بێنن. ² ئەوەی لە بریکارەکان داوا دەکەیت، لە پێش ھەموو شتیکەو، ئەوەیە کە ھەریەکەیان دڵسۆز بێت. ³ سەبارەت بە منیش کەمترین شت کە گرنگی پێدەدەم ئەوەیە کە لە پێش ئێوە یان دادگایەکی مەروفاوە دادگایی بکەیم. بەلکو من بێزار لەسەر خۆم نەدەم. ⁴ وێژدەم من تاوانبار ناکات بۆ هیچ شتیک، بەلام پەشت بەو نەبەستم بۆ ئەوەی پاساو بۆ خۆم بھێنمەو. چونکە ئەوەی بێزارم لەسەر دەدات پەرورەدگارە. ⁵ بۆیە، پێشوەختە بێزار لەسەر هیچ شتیک مەدەن، تا پەرورەدگار دەگەرێتەو کە پرۆشنامی دەخاتە سەر ئەو شتانە کە ئێستا لە تاریکیدا شاردراونەتەو، و نیازی دڵەکان ئاشکرا دەکات، ئەو کاتە ھەموو کەسێک مافی ستایشی خۆی لە خوداو وەرەگرێت! ⁶ بایان لە رابردوودا، خۆم و ئەبۆلۆسم وەک نموونە بەک بۆ ئێوە پێشکەش کرد، بۆ ئەوەی لە پرێگە ئێمەو فێرین بیکردنەو کانتان لە سەرۆکی ئەوەی نووسراوە دانەنێن، لەبەر لایەنگری لەگەڵ کەسدا شانازی بە بەکترەو مەکن. ⁷ کۆت تۆی لە کەسانی تر جیاکردۆتەو؟ وە ھی تۆ جیبە کە بە دیاری وەرت نەگرت؟ مادام وەرتگرتوو، بۆچی وا خۆت پێشان ئەدەیت وەک ئەوەی وەرت نەگرتبێت؟ ⁸ ئێوە تێر و دەولەمەند بوون! ئێوە بوون بە پاشا و وازتان لێ ھێناین! خۆزگە بەراستی ئێوە پاشا بوونایە تا ئێمەش لەگەڵ ئێوە فەرمانرەوایمان بکەدایە! ⁹ چونکە من دەبینم کە خودا، ئێمە نێردراوان، لە کۆتایی کاروانەکەدا وەک ئەوەی بە مردن سزا دراوین، نمایشی کرد، چونکە بووین بە نمایشێک بۆ جیھان، بۆ فریشتەکان و مەروفاکان پێکەو. ¹⁰ ئێمە لە پێناو مەسیحدا بووین بە گێل، بەلام ئێوە لە مەسیحدا دانان. ئێمە لاوازی و ئێوەش بەھێز. ئێوە پێر لێگراو و ئێمەش سوکایەتی پێکراو. ¹¹ تا ئەمڕۆش برسی و تینوو و پرووتین و لێماندراو، و لە شوێنی مانەویش بێبەشین. ¹² ئێدەکووشین و بەدەستەکانمان کار دەکەین. سوکایەتیمان پێدەکەیت و داوای بەرەکەت دەکەین و دەمان چەوسێننەو و بەرگە دەگرین. ¹³ ئەگەر بریندار بووین ئارام دەبین. ئێمە وەک پێسی جیھان و زبێ و خاشاکی ھەمووان بووین، و ئێستاش ھەر وای! ¹⁴ من ئەمە بۆ شەرمەزارکردنتان نانوسم، بەلکو بۆ ئاگادارکردنەو تان وەک منداڵە خۆشەویستەکانم. ¹⁵ لەوانە بە دەھزار رابەرت ھەبێت لە مەسیحدا، بەلام باوکانت زۆر نییە! لەبەر ئەوە لە بەشوای مەسیحدا من بووم بە باوکتان لە پرێگە مەزگێنەکەو. ¹⁶ بۆیە داوتان لێدەکەم ئەوە بکەن کە من دەیکەم. ¹⁷ ھەر لەبەر ئەمەش تیمۆساوس، کورە خۆشەویست و دڵسۆزەکم لە پەرورەدگارداناردە لاتان، چونکە ئەو پرێگایانەتان بێردەخاتەو کە لە مەسیحدا پێیدا رویشتم، وەک چۆن لە ھەموو شوێنیک و کلیساکان ئاوا فێردەکەم. ¹⁸ چونکە ھەندیکتان پێیان وابوو کە نایەمە لای ئێوە و لە خۆبەزلزانیئەو خۆیان گەورە کرد! ¹⁹ بەلام ئەگەر خودا بێھوێت، بە خێرای دیم بۆ لاتان، و نەک قەسە ئێمە خۆبەزلزانە بەلکو توانا شیان تاقی دەکەمەو. ²⁰ چونکە شانشینی خودا بە قەسە نییە، بەلکو بە دەسەلاتە. ²¹ چۆنتان پێ باشە من بێمە لاتان: بە گۆچان یان بە خۆشەویستی و گیانی نەرم و نیانی؟

¹له راستیدا دنگوی ئه وه بـلاو بووه ته وه كه داوتنپيسى له نـتوانـتـانـدا هـهـيه. ئـهـو جـۆـره داوتنپيسيه تهـنـهـت له نـتـو نهـتـهـوه كـانـيـشـدا بوونى نـيـه. ئـهـمـهـش لهـبـهـر ئـهـو هـيه كه پـياوـك له نـتـو هـهـل گـهـل باوهـژـهـكهـى دهـخـهـوتـ. ²لهـگـهـل ئـهـو هـشـدا، خـۆـبـهـزـلـان و لـووت بهـرـزن، لهـبـرى ئـهـو هـ شـيـوهـن بـگـيـرن تا ئـهـنـجـام دهـرى ئـهـم كـاره لهـناو خـۆـتـانـدا بـنـپر دهـكـهـن! ³چـونـكه له كـاـتـيـكـدا مـن له جـهـسـتهـدا له لـاتـان نـيـم، بهـلـام به گـيـان له لـاتـانم، وهـك ئـهـو هـى ئـامـاده بـم پـرـيارم لهـسـهـر تاوانـبـارهـكه داوه: ⁴كـاـتـيـك به ناوى پـهـرـوهـرـدـگـارـمان يـهـشـواى مـهـسـيـح كـۆـدـهـبـهـوه، گـيـانى مـن لهـگـهـلـتـانـدا يـه، به دهـسـهـلـاتـى يـهـشـواى مـهـسـيـحى پـهـرـوهـرـدـگـارـمان، ⁵پـرـيار بـهـن ئـهـنـجـام دهـرى ئـهـم كـاره رادهـسـتى شـهـبـتان بـكـرـيـت، بـۆ ئـهـو هـى جـهـسـتهـى لهـناو بـچـيـت؛ سـهـبـارهـت به گـيـانى ئـهـو يـش له رـۆـژى يـهـشـواى پـهـرـوهـرـدـگـار رزگارى دهـبـيـت. ⁶شـانـاز بـكـردـهـكـهـت له شـوـپـتى خـۆـيدا نـيـه! نـازـانـن كه كـهـمـيـك هـهـو بـرـتـش هـهـمـو هـهـو بـهـكه هـهـلـدـهـهـيـت؟ ⁷خـۆـتان له هـهـو بـرـتـشى كـۆـن پـاك بـكهـنـهـوه تاكو بـيـنه هـهـو بـرـتـكى نوـئ، چـونـكه ئـتـوه فـهـتـيـرهـن! لهـبـهـر ئـهـو هـى بهـرخـى پـهـسـخـهـمان، وا تا مـهـسـيـح، سـهـرـبـردـا. ⁸كـهـوا ته با جـهـژن بـگـيـرن، نهـك به هـهـو بـرـتـشى بهـسـهـر چـوو، نه به هـهـو بـرـتـشى كـيـنه و خـراپـه، بهـلـكو به فـهـتـيـرهـى رزگارى و راستى. ⁹له نامـهـكهـمـدا بـۆم نووـسيـون كه تـيـكهـلى داوتنپيسى نهـبـن. ¹⁰بهـهـيـچ شـيـوهـيهـك مـهـبـهـسـتم له داوتنپيسانى جـيـهان نـيـه يان چـاوچـنـۆـكان يان دزهـكان يان بـتـپـهـرـسـتان، ئـهـگـينا ناچار دهـبوون كۆمـهـلـگـاى مـرـۆـفـايـهـتى بهـجـيـهـيـلـن! ¹¹بهـلـام ئـيـسـتا بـۆـتان دهـنووسـم هاوبهـشى كهـسـيـك مـهـكـهـن كه پـتـى دهـوتـرـيـت برا و داوتنپيس بـيـت چـاوچـنـۆـك بـيـت بـتـپـهـرـسـت بـيـت جـنـيـو فـرـۆش بـيـت سـهـر خـۆش بـيـت يان دز بـيـت. هاوبهـشى كهـسـيـكى ئاوا مـهـكـهـن لهـگـهـلـيدا دامهـنـيـشـن بـۆ خـوارـدن. ¹²چ پـهـيوهـنـدـيـهـكـم لهـگـهـل ئـهـوانـهـى دهـرهـوهـى (كـلـيـسا) هـهـيه تا دادـوهـريـان بـكهـم؟ ئاـيا ئـتـوه پـرـيار لهـسـهـر ئـهـوانـهـى ناوهـوه نـادهـن؟ ¹³سـهـبـارهـت بهـوانـهـى له دهـرهـوهـن، خـودا پـرـيارـيان لهـسـهـر دهـدات. «كهـوا ته خـراپـهـكار له نـتـو خـۆـتـانـدا دوور بـخـهـنـهـوه».

¹ ئەگەر كەسبىك لە ئۆيە سكالالى لەسەر كەسبىكى تر ھەيىت، ئايا دەۋىر ئۆت لاي نادادپەرۋەرەكان تۆمارى بىكەت نەك لاي پىرۋىزىراۋان؟
² ئايا نازانىت پىرۋىزىراۋان داۋەرى جىھان دەكەن؟ بەۋ پىيە دەتەۋىت بىرلار لەسەر جىھان بدەيت، ئايا شايسىتەى ئەۋە نىت بىرلار لەسەر شتە سادەكان بدەيت؟³ ئايا نازانن ئىمە بىرلار لەسەر فرىشتەكان دەدەين؟ ئايا ئىمە شىۋى ئەۋە نىن بىرلار لەسەر شتەكانى ئەم ژبانە بدەين؟ ئەگەر، ناكۆكى لە ئىۋانتاندا ھەۋو سەبارەت بە پرسەكانى ئەم ژبانە، ئەۋا مىندالان لە كلىپسادا دادەنىش بۇ دادگايان.⁵ مەن ئەمە دەلېم بۇ شەرمە زارىتان. ئايا يەككىكى دانانان تېدا نىيە بتاۋىت دادۋەرى لەئىۋ بىرلانى بىكەت! بەلام بىرايەك سكالالى لەسەر بىرايەك تۆمار دەكەت، و ئەۋەش لە پېش چاۋى بىياۋەراندا.⁷ لە راستىدا بەتەۋاۋى شەرمەزارىيە بۇ ئۆيە كە سكالالى لەسەر بەكتر تۆمار بىكەن. باشتىرىيە بۇتان بەرگەى سىتەم و خراپى يەكتر بىگرن؟⁸ بەلام ئۆيە سىتەم و فېل دەكەن تەنەت لە برايانىشتان.⁹ ئايا نازانن سىتەمكاران شانىشىنى خودا بە مىرات ناگرن؟ فرىۋ مەخۇن: نە داۋىنپىسان و نە بىتەرستان و نە خراپەكاران و نە ھاورەگەزبان شانىشىنى خودا بە مىرات ناگرن¹⁰ نە دزەكان و نە چاۋچىنۆكان و نە سەرخۆشەكان و نە جىۋىفرۇشان و نە قۇرخكاران.¹¹ ھەندىك لە ئۆيەش بەم شىۋەيە بوون، بەلام شۆردراۋن، پىرۋىزىراۋان، بىتاۋان كران، بە ناۋى پەرۋەردگار يەشۋاى مەسىح و گىيانى خودامانەۋە.¹² ھەموو شىتەك بۇ مەن پىرگە پىدراۋە، بەلام ھەموو شىتەك سودى نىيە. ھەموو شىتەك بۇ مەن پىرگە پىدراۋە، بەلام ناھىلەم ھىچ شىتەك زال بىت بەسەرمدا.¹³ خواردن بۇ سىكە، سىكىش بۇ خواردنە؛ بەلام پەرۋەردگار ھەردوۋىكىان لە ناۋ دەبات. بەلام جەستە بۇ داۋىنپىسى نىيە، بەلكو بۇ پەرۋەردگارە؛ پەرۋەردگار بىش بۇ جەستەيە.¹⁴ خودا پەرۋەردگارى لە مردن ھەلستاندەۋە، بە ھىزى خۆى ئىمەش ھەلدەستىنپىتەۋە!¹⁵ ئايا نازانن جەستەتان ئەندامى مەسىحە؟ ئايا دروستە بۇ مەن ئەندامەكانى مەسىح ۋەرىگرم و بىكەمە ئەندامى داۋىنپىسىك؟ خوا نەكا!¹⁶ ئايا نازانن ھەركەسبىك لەگەل زىناكارىك يەكدەگرىت لەگەلدا دەبىتە يەك جەستە؟ چوونكە دەفەرموۋىت: « ئەۋ دوۋانە دەبنە يەك جەستە».
¹⁷ ھەركەسبىك لەگەل پەرۋەردگار يەكبىگىرت، لەگەلدا بوۋە بە يەك گىيان!¹⁸ لە داۋىنپىسى راكەن! ھەر تاۋانپىك مرؤف ئەنجامى بدات لە دەرەۋى جەستەى خۆبەتى، ھەركەسبىك داۋىنپىسى بىكەت، سوۋكايەتى بە جەستەى خۆى دەكەت.¹⁹ ئايا نازانن جەستەتان پەرستگاي گىيانى پىرۋىزە كە لە تۇدا دەژى و لە خوداۋە بىتان دراۋە و تۆ ھى خۆت نىت؟²⁰ چوونكە ئۆيە بە نرختىك كىردراۋن. جا بە جەستەتان خودا شىكۆمەند بىكەن.

¹سەبارەت بەو بابەتەنەي کە بۆتان نووسیوم، باشتەرە پیاو دەست لە ژن نەدات. ²بەلام بۆ دوورکەوتنەو لە داوتییسی، با ھەر پیاوێک ژنی خۆی ھەبێت، ھەر ژنیکیش مێردی خۆی ھەبێت. ³پێویستە مێرد مافی شایستەي ژنەکی بدات، ژنەکش بە ھەمان شێوە. ⁴ژن ھێچ دەسەلاتێکی بەسەر جەستەي خۆیدا نییە، بەلام مێردەکی دەسەلاتی ھەیە. بە ھەمان شێوە مێرد ھێچ دەسەلاتێکی بەسەر جەستەي خۆیدا نییە، بەلکو دەسەلاتی ژنەکیەتی. ⁵نابێت ھێچ کام لە ئێوە پرێگری لە ئەوێتر بکات تەنھا کاتێک نەبێت کە ھەردووکتان پرەزامەند بن لەسەری، وە بۆ ماوەیەکی دیاریکراو، بە مەبەستی تەرخانکردنی خۆتان بۆ نزاکردن. دواي ئەو بەگەرێتەو بۆ پەيوەندیەکی پێشوو، بۆ ئەوێ شەیتان تاقیتان نەکاتەو لەبەر نەبوونی خۆراگریتان. ⁶بەلام ئیستا ئەمە وەک ئامۆزگاری دەلێم نەک فەرمان؛ ⁷ھیوادارم ھەموو خەلکی وەک من بن. بەلام ھەر مەروڤێک بە ھەری تەبەیی خۆی ھەبە لە خوداوە: ھەندیکیان ئاوا و ھەندیکیان ئاویە. ⁸بەلام ئەو کەسانەي کە ھاوسەرگیریان نەکردووە و زگورتان پێتان دەلێم بۆ ئەوان باشتەرە وەک من بمێنەو. ⁹بەلام ئەگەر نەبانتوانی خۆراگری، با ھاوسەرگیری بکەن. چونکە ھاوسەرگیری باشتەرە لە سووتان. ¹⁰سەبارەت بەوانەي ھاوسەرگیریان کردووە، من راسپاردەيەکتان پێدەدەم نەک لەلایەن منەو بەلکو لەلایەن پەرورەدگارەو، کە ژنەکە لە مێردەکی جیا نەبێتەو. ¹¹ئەگەر ئێی جیا بووینتەو، ئەوا دەبێت بێ مێرد بمێنیتەو، یان دەبێت لەگەڵ مێردەکی تاشبیتەو مێردەکش نابێت ژنەکی بەجێ بھێڵێت. ¹²سەبارەت بە ئەوانی تریش، من پێیان دەلێم، نەک پەرورەدگار: ئەگەر بڕایەک ژنیک ھەبێت کە باوەردار نییە، و ئەویش ئامادە بوو لەگەڵیدا بژی، نابێت بەجێ بھێڵێت. ¹³ئەگەر ژنیک مێردێکی ھەبوو باوەردار نەبوو، و ئەویش ئامادە بوو لەگەڵیدا بژی، نابێت بەجێ بھێڵێت. ¹⁴ئەمەش لەبەر ئەوەیە کە پیاوی بیاوەر لە ژنەکیدە پیرۆز کراو، ژنە بیاوەرەکش لە مێردەکیدە پیرۆز کراو. ئەگینا منداڵی ناو ھاوسەرگیرییەکی لەو شێوەیە گلاو دەبوون، بەلام ئیستا پیرۆز. ¹⁵بەلام ئەگەر بیاوەر جیاوۆ، با جیا بێتەو؛ خوشک یان برا لە دۆخی ئاوادا ھێچ نەبەستراوەتەو، بەلام خودا بانگی کردوویت بۆ ئەوێ بە ناشتی بژی. ¹⁶ئەي ژن چۆن دەزانیت، مێردەکت بە تۆ پرزگاری دەبێت؟ یان ئەي مێرد، چۆن دەزانیت، ژنەکت بە تۆ پرزگاری دەبێت؟ ¹⁷لە ھەر دۆخێکدا، با ھەر کەسێک ژبانی خۆی بژی بەو شێوەیە کە پەرورەدگار بەشی پێداو و ئەو بنەمايەي خودا بانگی کردوون بۆی ئەوێ کە من فەرمانی پێدەکم لە ھەموو کڵیساکاندا. ¹⁸ئەوێ بە خەتەنەکراوی بانگکراو، نابێت خەتەنە نەکراو، ئەوێش بە خەتەنە نەکراوی بانگکراو، نابێت خەتەنە نەکراو. ¹⁹خەتەنەکردن ھێچ نییە، وە خەتەنە نەکردن ھێچ نییە، بەلام ئەوێ گرنە کارکردن بە راسپاردەکانی خودا. ²⁰با ھەر کەسێک لەو بارودۆخدا بمێنیتەو کە تێیدا بوو کاتێک خودا بانگی کردووە. ²¹ئایا تۆ کۆیلە بوویت کاتێک بانگ کرایت؟ گرنگی بەو شتە مەدە. بە راستی ئەگەر دەر فەتی ئازادبوونت ھەبێت، باشتەرە بیکەیت. ²²چونکە ئەوێ بەندەيە کاتێک پەرورەدگار بانگی دەکات، ئەو دەبێت ئازادکراوی پەرورەدگار. بە ھەمان شێوە ئەوێش کە ئازاد بوو، کاتێک بانگکراو ئەو دەبێت خەمەتکاری مەسیح. ²³ئێوە بە نرخێک کێردراون، بۆیە مەبەن بە کۆیلەي مەروڤ. ²⁴برایان، با ھەرکەتان لەگەڵ خودا بمێنیتەو، لەو دۆخەي کە تێیدا بوو کاتێک بانگ کرا. ²⁵سەبارەت بەو کەسانەي ھاوسەرگیریان نەکردووە، من راسپاردەيەکی تەبەتە نییە لەلایەن پەرورەدگارەو بۆیان، بەلام بۆچوونیک دەدەم وەک چۆن لە پەرورەدگار بەزەبیم وەرگرتووە بۆ ئەوێ بتوانم متمانە پێکراو بم. ²⁶بەھۆ ئەو تەنگانەيە ئیستا، پێموایە باشتەرە بۆ مەروڤ وەک خۆی بمێنیتەو. ²⁷ئەگەر بە ژنەو پەيوەستبیت، بەدواي جیابوونەو مەگەرێ، وە ئەگەر بە ژنەو پەيوەست نیت، بەدواي ژندا مەگەرێ. ²⁸بەلام، ئەگەر ژن بھێت گوناھت نەکردووە. ئەگەر پاکیزەش مێرد بکات، گوناھي نەکردووە. بەلام ھاوشێوەي ئەمانە تووشی سەختی ژبان دەبنەو، من دەمەوێت لەوانە بتان پارێزم. ²⁹چونکە، ئەي برایان، پێتان دەلێم کاتە کورت دەبێتەو. سەبارەت بە بابەتەکانی تر، با ئەوانەي ژبیان ھەبە وەک ئەوێن کە ژبیان نەبێت. ³⁰ئەوانەي دەگرن وەک ئەوێ نەگرن، ئەوانەي شادن وەک ئەوێ شاد نەبن، ئەوانەي دەکرن وەک ئەوێ ھێچیان نەبێت، ئەوانەي ئەم دونیایە دەقۆزنەو وەک ئەوێ نەیان قۆزیتەو. ئەمەش لەبەر ئەوەیە کە شێوازی ئەم جیھانە زوو بەسەر دەچێت. ³²دەمەوێت ئێوە دوورین لە نیگەرانی. کەسی بێ ھاوسەر گرنگی بە بابەتەکانی پەرورەدگار دەدات. ³³ئامانجی رازیکردنی پەرورەدگار. سەبارەت بە پیاوی خێزاندار خەمی کاروباری جیھانە و ئامانجی رازیکردنی ژنەکیەتی، ³⁴بەرژەوێندیە کە دا بەش دەبێت. بە ھەمان شێوە ژبانی بێ مێرد و پێگەبشتوو گرنگی بە بابەتەکانی پەرورەدگار دەدەن و ئامانجیان پیرۆزییە لە جەستە و گیاندا. سەبارەت بەو ژنەي مێردی ھەبە خەمی کاروباری جیھانە و ئامانجی رازیکردنی مێردەکیەتی. ³⁵ئەمە بۆ چاکەي خۆتان دەلێم، نەک بۆ ئەوێ تەلەبەکتان بۆ دابنێم، بەلکو لە پێناو ئەوێ کە گونجاو و سەرنجتان بەرەو پەرورەدگار رابکێشم بەبێ شەژان. ³⁶بەلام، ھەرکەسێک نیگەرانی لەوێ کە پرەنگە بە شەرەفمەندانە رەفتار لەگەڵ ئەو پاکیزەيە نەکات، کە دەستگیرانیەتی و ئەگەر ئارەزووێ کانی زۆر بەھێز بن و ھەست دەکات کە دەبێ ھاوسەرگیری بکات، ئەوا پێویستە بەو شێوەیە کە دیەوێت بیکات. گوناھە ناكات. با ھاوسەرگیری بکات. ³⁷سەبارەت بەو کەسەي بە دل برباری داو، و ناچار نییە، بەلکو بە تەواوي خۆراگرە، و خۆی ھەلیدەبزیرت کە پرەبەن بیت، ئەوا چاکە دەکات. ³⁸کەواتە، ھەرکەسێک ھاوسەرگیری بکات باش دەکات، ھەرکەسێک ھاوسەرگیری نەکات باشتەر. ³⁹ژنەکە تا مێردەکی بژی بە ئەوێ گێردراو. ئەگەر مێردەکی مرد، ئازاد دەبێت و مافی ئەوێ ھەبە ھەر پیاوێک بھێوێت ھاوسەرگیری لەگەڵدا بکات، بەلام تەنھا لە پەرورەدگارد. ⁴⁰بەلام، بە بۆچوونی من، ئەو دلخۆشتر دەبێت ئەگەر وەک خۆی بمێنیتەو، و پێموایە کە منیش، گیانی خودام ھەبە!

¹سەبارەت بەو قوربانیانەى پێشکەش بە بتهکان دەکریت، ئێمە دەزانین و بۆ هەموومان زانراوە. زانین لووتیەرز دەکات، بەلام خۆشەویستی بنیات دەنێت. ²هەرکەسێک پێی وابە شتێک دەزانێت، هێشتا هیچ شتێک بە راستی نازانێت. ³بەلام هەرکەسێک خودای خۆش بویت، خودا دەناسێت. ⁴سەبارەت بە خواردنی قوربانی بتهکان، دەزانین کە بت خودایەک نییه کە لە گەردووندا بوونی هەبێت، و تەنها یەک خودا هەیە. ⁵تەنانهت ئەگەر بەناو خوداوەندەکان لە ئاسمان یان لەسەر زەوی هەبن و چەند خوداوەند و پەروەردگاریان هەبێت! ⁶ئێمە تەنها یەک خودامان هەبێت کە باوکە، کە هەموو شتەکان لێیەو سەرچاوە دەگرن، و ئێمەش لە ئێوین؛ یەک پەروەردگار هەبێت، یەشوای مەسیح، کە هەموو شتێک و ئێمە بە ئێو هەین. ⁷بەلام هەموو کەس ئێمە راستییە نازانێت: هەندێکیان خوویان گرتووە بەوێی کە بتهکان لە راستیدا بوونیان هەبێت، و هێشتا لەو قوربانیانە دەخۆن وەک ئەوێی لە راستیدا پێشکەشییە بێ بۆیان، بۆیە وێژدانیان پیس دەبێت بەهۆی لاوازیەکانیانەو. ⁸بەلام خواردن لە خودا نزیکمان ناکاتەو، ئەگەر لێی بخۆین پێگەمان بەرز نابێتەو، وە ئەگەر لێی نهخۆین پێگەمان کەم نابێتەو! ⁹بەلام ئاگاداربە ئێمە مافێ ئێو نەبێتە تەلەپەک کە لاوازیەکان بکەوێت ناویەو. ¹⁰ئەى مرۆفێ زانا، ئەگەر کەسێک بێنیی دانیشنوویت بۆ خواردن لە پەرستگای بتهکان، ئایا وێژدانی لاوازی بەهێز نابێت، بۆ خواردنی لە قوربانیی بتهکان، ¹¹بەم شێوەیە ئێو کەسە لاوازی، کە براى تۆیە کە مەسیح لە پێناویدا مرد، بەهۆی زانیاری تۆ لەناو دەچێت! ¹²کاتێک بەم شێوەیە گوناھە دەکەیت بەرامبەر براکانت و وێژدانی لاوازیان بریندار دەکەیت، ئەوا گوناھە دەکەیت دژی مەسیح. ¹³بۆیە ئەگەر هەندێک خواردن تەلەپەک بێت بۆ ئەوێ براکەم بکەوێت ناویەو، ئەوا هەرگیز گۆشت ناخۆم، بۆ ئەوێ نەبمە هۆی کەوتنی براکەم!

¹ ئايا من ئازاد نيم؟ ئايا من نيردراو نيم؟ ئايا يەشوای پەروەردگار مان نەبينيوه؟ ئايا ئيوە کارى دەستەکانم نين لە پەروەردگاردا؟ ² ئەگەر من نيردراو نەبم بۆ ئەوانى تر، ئەوا من نيردراوم بۆ ئيوە، چونکە ئيوە مۆرى نيردراوتى منن لە پەروەردگاردا. ³ ئەمە بەرگرى منە بۆ ئەوانەى لپيرسينه وەم لیدەکەن: ⁴ ئايا مافى خواردن و خواردنە وەمان نيبه؟ ⁵ ئايا ئيمە مافى ئەوەمان نيبه يەکیک لە خانمانى باوەردار بکەينه هاوسەرمان بۆ ئەوەى لەگەڵمان بێت، وەک نيردراوانى دیکە و براکانى پەروەردگار، و پەترۆ؟ ⁶ ئايا من و بەرنايا بەتەنها مافى ئەوەمان نيبه واز لە کارکردن بھێنین؟ ⁷ کام سەرباز لەسەر خەرجى خۆى دەچیتە جەنگەو؟ چ جوتيارىک پرەزىک دەچینیت و بەرەکەى ناخوات؟ ⁸ يان چ شوانىک مېگەلێک دەلەوەرینیت و لە شيرى مېگەلەکە ناخوات؟ ⁹ پێتان وایە من بە تېگەبشتنى مرۆفانە ئەم قسانە دەکەم؟ ئايا تەوراتىش ئاوا پرايەنە سپاردوين؟ ¹⁰ چونکە لە تەوراتى موشە نووسراو: «ناپیت دەمى گا بگريت لە کاتیکدا گیرەى دانەوێلە دەکات». دەبينیت، کە خودا گرنگى بە گامپش دەدات، ¹¹ ئايا هەمووى لە پێناو ئیمەدا فەرموو؟ بەلێ، لە پێناو ئیمەدا نووسراو، چونکە مافى جووتیارە بە هیواو بەچینیت، ئەوەى گیرەدەکات بەو هیوايە بیکات، کە بەشى لە بەرھەمەکەدا هەبە. ¹² بەو پێشەى ئیمە شتە گیانیەکانمان بۆ ئيوە چاندوو، ئايا زۆرە بۆ ئیمە کە شتە مادىيەکان لە ئيوەدا دروینە بکەین؟ ¹³ ئەگەر کەسێکى تر ئەم مافەى بەسەر ئيوەدا هەبیت، ئايا ئیمە مافى زیاترمان نيبه؟ بەلام ئیمە ئەم مافەمان بەکارنەهینا؟ بەلکو بەرگەى هەموو شتیک دەگرین، لە ترسى ئەوەى هەر بەرەبەستێک بخەینە بەردەم مەسح! ¹⁴ ئايا نازانن ئەوانەى لە پیرۆزگاگان کاریان دەکرد لەو شتەکانى قوربانگاگەدا دەکرد؟ ¹⁵ هەرەھا بەم شێوە پەروەردگار فەرمانى داوێ مەزگینیدەر ژيانى لەسەر مەزگینیەکەى دەبیت. ¹⁶ بەلام من هیچ کام لەم مافانەم بەکارنەهیناوه. من ئیستا ئەمەم نەنووسیوه بۆ ئەوەى شتیک بەدەست بھێنم. من پێم باشتەرە بمرم لەوەى کەسێک شانازی بەکەم تیکبەدات. ¹⁷ کاتیک مەزگینی ئەدەم، شانازی پێو ناکەم، چونکە پێوئەستەو ئەرکە لەسەرم، هاوار بەم ئەگەر مەزگینی ئەدەم! ¹⁸ ئەگەر خۆبەخشانە ئەم کارە بکەم، پاداشتم دەدرتەو. بەلام، ئەگەر ناچار بم، بەرپرسبارتیم وەرگر توو، ¹⁹ کەواتە پاداشتى من چیه؟ ئەوەیە کە بە خۆرایى مەزگینی ئەدەم، بەبێ ئەوەى سودى تەواو لە مافەکەم وەرگیرم لە بەرامبەر مەزگینیدانەکەم. ²⁰ هەرچەندە لە هەمووان ئازادم، بەلام خۆم کردوو بە کۆیلە بۆ هەمووان، بۆ ئەوەى زۆرتریان بەدەست بھێنم. ²¹ بۆیە وەک یەھودییەک بۆ یەھودییەکان دەرکەوتم، بۆ ئەوەى یەھود بەدەست بھێنم؛ وە بۆ ئەوانەى ملکەچى تەوراتن وەک ئەوەى منیش ملکەچم هەرچەندە ملکەچى نيم تا ئەوانەى ملکەچى تەوراتن بەدەست بھێنم؛ ²² بۆ ئەوانەى بێت یاسان خۆم وەک و بێت یاسا لیکرد هەرچەندە لەگەڵ خودا بێت یاسا نيم بەلام ملکەچى یاسای مەسح بۆ ئەوەى ئەوانەى بەدەستبھێنم کە بێت یاسان. ²³ بۆ لاوازەکان لاواز بووم، بۆ ئەوەى لاوازەکان بەدەستبھێنم. من بووم بە هەموو شتیک بۆ هەمووان، بۆ ئەوەى هەندیکیان پرزگاری بەم گرنگ نيبه تێچووکەى چیه. ²⁴ هەموو شتیک دەکەم لە پێناو مەزگینیدان بۆ ئەوەى لەگەڵ ئەوانى تر دا هاوبەش بم تێیدا. ²⁵ ئايا نازانیت هەموو پێشیرکێکاران لە مەیدانەکەدا پراوەکەن بەلام تەنها بەکێکیان خەڵاتەکە دەباتووه؟ بەم شێوەیە پراپکە تا دەبەیتەو! ²⁶ هەموو پێشیرکێکارێک لە بوارە جیاکێکاندا پراپێنانى توند دەکات. بۆ بردنەوێ تاجیکى لەناوچوو، لە کاتیکدا ئیمە بۆ بردنەوێ تاجیکى لەناو نەچوو ئەو دەکەین. ²⁷ کەواتە، من بەم شێوە پراوەکەم، نەک وەک کەسێکى بێ ئامانج، بەم شێوەیە من بۆکسێن دەکەم، نەک وەک کەسێک مشت لە هەوا بەدات، ²⁸ بەلکو مشت لە جەستەم دەدەم و دیکەم بە دێل، لە ترسى ئەوەى وا دەرکەوێت کە من شایستە نيم (بۆ خەڵاتەکە) پاش ئەوەى کەسانى دیکەم بانگهێشت کرد بۆ!

¹ چونكه نامەوت ئەوەتان لئ بشاردتتەو، باریان كە باواییرانمان ھەموویان لە ژێر ھەورەكەدا بوون، و ھەموویان بە دەریادا تێپەڕین،
² جا ھەموویان بە شوێنكەوتوو موسە، لە ھەور و لە دەریادا لە ئاوەلکێشرا،³ ھەموویان یەك خواردنیان خوارد كە ئامازەبەكی گیانی ھەبوو،
⁴ ھەموویان یەك خواردنەو ھەوێن خواردنەو كە ئامازەبەكی گیانی بوو، وەك چۆن لە بەردێکی گیانی دەیانخواردنەو كە شوێنیان كەوتبوو،
⁵ ئەو بەردەش مەسیح بوو. لەگەڵ ئەوەشدا، زۆربەیان مایە پرەزامەندی خۆدا نەبوون بۆ بە مردوویی فێردرانە بیابان. ⁶ بەلام ئەم شتانە نموونەبەك بوون بۆ ئێمە، بۆ ئەوەی وەك ئەوان ئارەزووی خراپەکاری نەكەین. ⁷ وەك ھەندێك لەوان بت پەرسە مەین، وەك ئەوەی نووسراو: «گەل دانیشتن بۆ خواردن و خواردنەو، پاشان ھەستان بۆ سەماکردن و خوشی». ⁸ با داوێنپرسی نەكەین وەك ھەندێك لەوان كریان، لە یەك پرۆژدا بیست و سێ ھەزار كەسیان لێكەوت. ⁹ با پرۆژەدار تاقی نەكەینەو وەك چۆن ھەندێكیان تاقیان كەردەو، و بە مار لەناوچوون. ¹⁰ بۆلەبۆل مەكەن، وەك ھەندێكیان كریان و بە دەستی فریشتە لەناو بەر لەناوچوون. ¹¹ ھەموو ئەمانە وەك نموونەبەك بەسەریاندا ھات، و وەك ئاگادار كەردنەو ھەبەك بۆ ئێمە نووسراون، كە كۆتایی سەردەمان بەرپۆتە. ¹² ھەركەسێك پێی وایە پراوەستانو، با ئاگاداری ئەو بێت كە نەكەوت. ¹³ ھیچ تاقیكەردنەو ھەبەك بەسەرتدا نەھاتوو تەنھا ئەوانە نەبێت كە بە وێستە مەرووف دەژیت. بەلام خۆدا دڵسۆز و جێی متمانە، پێگە نادات تاقی بکړیتتەو لەو زیاتر كە بەرگە دەگرت، بەلكو لەگەڵ تاقیكەردنەو كەدا پێگەبەك بۆ دەربازبوون داوین دەكات بۆ ئەوەی بەرگە بکړیت. ¹⁴ بۆ ھەوێن وێستە، لە بێپەرسە پراپەك. ¹⁵ قەسەكانم بۆ ژیرمەندەكان: بۆ پیریاردەن لەسەر ئەوەی چی دەلێم. ¹⁶ ئایا ئەو جامی بەرگەتە كە ئێمە بەرگەتاری دەكەین بەشداربەكردن نییە لە خۆتێ مەسیحدا؟ ئایا ئەو نانە كە دەیشكێن بەشداربەكردن نییە لە جەستە مەسیحدا؟ ¹⁷ ئێمە زۆرین یەك نانین، واتە یەك جەستەین، چونكە ھەموومان لە یەك ناندا ھاوبەشین. ¹⁸ وەك مەرووفێك سەیری یەسرائیل بكەن: ئایا قوربانی خۆرەكان بەشداربەكردنیان لە قوربانگادا ھاوبەش نییە؟ ¹⁹ كەواتە مەبەستم چیە؟ ئایا ئەوەی دەكرێت قوربانی بت نرخى ھەبە یان بت نرخى ھەبە؟ ²⁰ نەخێر، بەلام ئەوەی بت پەرستان دەبەكەنە قوربانی، بۆ شەیتانی دەكەن نەك بۆ خۆدا. من نامەوت ئێوە لەگەڵ شەیتاندا ھاوبەش بن. ²¹ ناتوانن جامەكە پەرۆردگار و جامی شەیتان پێكەو ھەبەو، ²² ھەروەھا ناتوانن ھاوبەش بن لە خۆی پەرۆردگار و خۆی شەیتان پێكەو، یان ھەولەدەین ئیرەیی پەرۆردگار بورژنێن؟ یان ئێمە لە ئەو بەھێزترین؟ ²³ ھەموو شتیك پێگە پێدراو، بەلام ھەموو شتیك سوودی نییە. ھەموو شتیك پێگە پێدراو، بەلام ھەموو شتیك بنیاتنەر نییە. ²⁴ كەس بەدوای بەرژەو ھەندى خۆیدا نەگەرت، بەلكو بەدوای بەرژەو ھەندى ئەوانى تردا بگەرت! ²⁵ ھەرچیەك لە بازاری گۆشت فرۆشاندا دەفرۆشیت، لێی بخۆ، بەبێ ئەوەی پرسیار بكەیت بۆ پرازیكردنى وێژدان. ²⁶ چونكە زەوى و ھەموو ئەوەی تێیدا ھى پەرۆردگارە. ²⁷ بەلام ئەگەر بێباوەرێك بانگھێشتی كەردیت و وێستە یاوەری بكەیت، ھەرچی لە پێش دانایت بێخۆ، بەبێ ئەوەی پرسیار بكەیت بۆ پرازیكردنى وێژدان. ²⁸ بەلام ئەگەر كەسێك پێت بڵێت: «ئەمە قوربانیهكە بۆ بتهكان»، لەبەر پێزگرتن لەو كەسەى پێی وتوون و بۆ پرازیكردنى وێژدانان لێی مەخۆن. ²⁹ كاتێك دەلێم «وێژدان» مەبەستم وێژدانى خۆت نییە بەلكو مەبەستم وێژدانى ئەوتیرە. بۆچی وێژدانى كەسێكى تر پیریاردەن لەسەر ئازادیم بدات؟ ³⁰ مادام شتیك دەخۆم و سوپاسى خۆدا لەسەر دەكەم، بۆچی دەبێت بوتەرت خراپ بۆ ئەو شتەى سوپاسى لەسەر دەكەم؟ ³¹ جا بخۆیت یان بخۆیتەو یان ھەر كارێك دەبەكەیت، ھەموو شتیك بكە بۆ شكۆمەندى خۆدا. ³² مەبە ھۆكار بۆ كەوتنى ھیچ كەسێك، جا یەھودى بێت، چ یۆنانى یان كلیسای خۆدا. ³³ چونكە بە ھەمان شێو ھەول دەدەم لە ھەموو شتیكدا دلى ھەمووان پرازی بكەم، گرنگى بە بەرژەو ھەندى تاییەتى خۆم نادەم، بەلكو گرنگى بە بەرژەو ھەندى زۆر كەس دەدەم، بۆ ئەوەى پرازیار بێت.

¹ ۋەك من بىكەن ھەروەك چۆن مېنىش ۋەك مەسىھ دەكەم! ² ستايشتان دەكەم چۈنكە لە ھەموو بابەتلىكدا يادىم دەكەن و فېركارىيەكان دەپارتىزىن ۋەك چۆن من پىم گەياندوون. ³ بەلام دەمەۋىت بزانىن كە مەسىھ سەرى ھەموو پياۋىكە؛ سەرى ئىش پياۋە، سەرى مەسىھىش خۇدايە. ⁴ ھەر پياۋىك نزا بىكات يان پىشېنى بىكات. بە سەرى داپۇشراۋ، ئەو شەرمەزارى بەسەر خۇدا دەھىتتە. ⁵ ھەر ئىك نزا بىكات يان پىشېنى بىكات، بەبى داپۇشېنى سەرى، شەرمەزارى بەسەر خۇدا دەھىتتە، ۋەك سەر تاشراۋىك. ⁶ ئەگەر ئىن سەرى دانەپۇشېت، با قىزى بېرىت! بەلام، ئەگەر بۇ ئىن شەرمەزارى قىزى بېرىت ياخۇد بېتاشېت، با سەرى داپۇشېت. ⁷ ئەمەش لەبەر ئەوئەبە كە پياۋ ناپىت سەرى داپۇشېت، چۈنكە ۋىتە و شىكۆمەندى خۇدايە. سەبارەت بە ئىش، ئەو شىكۆمەندى پياۋە. ⁸ چۈنكە پياۋ لە ئىكە ۋەرنەگىرا، بەلكو ئىكە لە پياۋەكە ۋەرنەگىرا! پياۋ لە پىناۋ ئىندا بوۋى نەبوۋە، بەلكو ئىن لە پىناۋ پياۋدا بوۋى ھەبوۋە. ¹⁰ بۇئە ئافرەت دەھىت دەسەلات لەسەر سەرى بېت، لەبەر فېرىشتەكان. ¹¹ بەلام لە پەرۋەردگاردا ئىن بى پياۋ نىيە، و پياۋىش بى ئىن نىيە. ¹² ھەروەك چۆن ئىن لە پياۋ ۋەرنەگىراۋە، پياۋىش لەلايەن ئىنە ۋە ۋەكەرت، بەلام ھەموو شىتېك لە خۇداۋەيە. ¹³ كەۋاتە بۇ خۇتان بېرىار بەدىن: ئايا گونجاۋە ئىن بە سەرى دانەپۇشراۋ نزا بۇ خۇدا بىكات؟ ¹⁴ ئايا سىروشت خۇي فېرتان ناكات كە شەرمەزارىيە بۇ پياۋ كە قىزى دېرېز بىكاتەۋە، ¹⁵ لەكاتىكدا ئافرەتېك قىزى دېرېزىت بۇ جىگىي شىنازىيە، چۈنكە قىز ۋەك داپۇشېرېك پى دراۋە. ¹⁶ بەلام ئەگەر كەسېك بىيەۋىت ناكۆكى نىشان بىدات، نە ئىمە داب و نەرىتى ۋامان ھەبە نە كلىساكانى خۇداش! ¹⁷ بۇئە لە سەرمە، بەردەۋام بىم لە پراسپاردنتان بەمە، ستايشتان ناكەم، چۈنكە كۆبۇنەۋەكانتەن زىانى زىاترە لە سوود. ¹⁸ سەرەتا بىستىم، كە كاتېك كۆمەلەكەت كۆدەبېتەۋە، ناتەبايى لە ئىۋانتاندا دروست دەبېت. ¹⁹ باۋردەكەم كە پراسىت بېت، بېگومان دەبېت لە ئىۋانتاندا جياۋازى ھەبېت، تاكو شاپىستەكان لە ئىۋانتاندا دەرېكەۋن. ²⁰ كاتېك لە بەك شۇن كۆدەبىنەۋە، كۆنابنەۋە بۇ خۇاردنى خۇانى پەرۋەردگار، ²¹ چۈنكە ھەركەسېك پىش دەكەۋىت بۇ خۇاردنى ئىمى ئىۋارەي خۇي، بۇئە پەكېكىان بىرسى دەمېتتەۋە، ئەۋى تىران دەۋاتەۋە تا سەرخۇش دەبېت! ²² مالتان نىيە بۇ خۇاردن و خۇاردنەۋە؟ يان سووكايەتى بە كلىساي خۇدا دەكەن و سووكايەتى بەو كەسانە دەكەن كە ھىچيان نىيە؟ چىت پى بىلم؟ ستايشتان بىكەم؟ بۇ ئەمەش ستايشى ئىۋە ناكەم! ²³ چۈنكە ئەۋى بە ئىۋەم بەخشىۋە لە پەرۋەردگار ۋەرمگرتۋە. ئەۋەبە كە يەشۋاى پەرۋەردگار، ئەۋ شەۋەي بە گرتن درا، ناتىكى ھەلگىرت، ²⁴ سوپاسى كرد، پاشان ناننى شىكاند و فەرموۋى: «ئەمە جەستەي مەن كە لە پىناۋى ئىۋەدا دەشكىت ئەمە بىكەن بۇ يادى مەن». ²⁵ بەھەمان شىۋە دۋاى نانخۇاردن، جامەكەي ھەلگىرت و فەرموۋى: «ئەم جامە پەيمانى نۇتې بە خۇتى مەن ئەمە بىكەن و بىخۇنەۋە، بۇ يادى مەن». ²⁶ بۇئە ھەركاتېك ئەم نانەتان خۇارد و ئەم جامانەتان خۇاردەۋە، مردنى پەرۋەردگار پرادەگەيەنن، تا دەگەرپتەۋە. ²⁷ ھەركەسېك لە نانەكە بخوات، يان لە جامەكەي پەرۋەردگار بخواتەۋە بە شىۋەيەكى ناشاپستە، تاۋانبار دەبېت بەرامبەر بە جەستە و خۇتى پەرۋەردگار. ²⁸ بەلام با مەۋف خۇي بېشكىتتە، پاشان لە نانەكە بخوات و لە جامەكە بخواتەۋە. ²⁹ ئەۋانەي دەخۇن و دەخۇنەۋە ئەگەر جەستەي مەسىھ نەناسن خۇيان تاۋانبار دەكەن. ³⁰ لەبەر ئەم ھۆكارە زۆرىك لە ئىۋە لاۋاز و نەخۇش، زۆرىش ۋەك نوستوۋ وان. ³¹ ئەگەر خۇمان دادۋەرى خۇمان بىن، بېرىارمان لەسەر خۇمان نە دەدا. ³² بەلام، لەبەر ئەۋە دادۋەرىمان لەسەر كراۋە، لەلايەن پەرۋەردگارەۋە تەمبىت دەكرېن بۇ ئەۋە لەگەل جىھاندا تاۋانبار نەكرېن. ³³ براكانم كاتېك كۆدەبىنەۋە بۇ خۇاردن چاۋەرپى يەكتر بىن. ³⁴ ئەگەر كەسېك بىرسى بوۋ با لە مەلەۋە نان بخوات، بۇ ئەۋەي كۆبۇنەۋەكەتان بۇ دادۋەرىتان نەبېت. سەبارەت بە پىرسەكانى تىرىش كە ھاتم پىكىان دەخەم.

¹سه بارهت به بههره گيانپهه كان برايان، نامه و پت لپتان شاردراره و پت. ²ئيوه دهران، كاتيك له نيو گهلاندا بوون، بولاي به لاله كان دهه نران ههروهك چووشن. ³بويه پتان ده لپم تا بزنان نهوهي به گيانى خودا قسه بكات نالپت: «نه فرهت له يه شوا (نه فرهت ليكراو)!» به هه مان شيوه كه س ناتوانيت بلپت: «يه شوا پهروه ردگار» ته نها به گيانى پيروز نه پت. ⁴بههره جياواز هه به، به لام يهك گيانه. ⁵ليزه خزمه تي جياواز هه به، به لام پهروه ردگار يه كه. ⁶ههروه ها كاري جياواز هه به، به لام خودا يه كه، و له هه موو شتيكدا كارده كات له هه موواندا. ⁷به لام هه كه سيك بههره يه كي پده درپت كه تپيدا گيانه كه ي تپدا دهره كه و پت له پتاو سود گه ياندن. ⁸يه كيك له ريگه ي گيانه كه وه، قسه ي داناي پده درپت، يه كيكي تر قسه ي زانباري به خودي هه مان گيان، بو يه كيكي ديكه ش باوهر به هه مان گيان. بو يه كيكي ديكه بههره ي چاككر دنه وه به هه مان گيان، ¹⁰يه كيكي ديكه ش كاري په رجوو، بو نهوي ديكه پيشيني كردن بو نهوي ديكه جياكر دنه وه ي گيانه كان، بو نهوي ديكه قسه كردن به زمانى جياواز، نهوهي ديكه وه ريگيراني زمانه كان. ¹¹به لام هه موو نه مانه له لايه ن هه مان گيانه وه كارده كات، بههره كان دابه ش ده كات، به سهر هه يه كيكياندا، بهو شيوه يه كي كه خو ي ده يه و پت. ¹²ههروهك چون جهسته يه كه و نه ندامى زوري هه به، به لام هه موو نه ندامه كانى جهسته هه چنده زورن به لام يهك جهسته پيكد هه يتن، له مه سيحيشدا به هه مان شيوه يه. ¹³چونكه ئيمه، به يهك گيان، له ناو هه لكيشراين بو نهوهي بيينه يهك جهسته، جا يه هودي بين يان يوناني بين، كويله بين يان نازاد، هه موومان له يهك گيان ده خوينه وه. ¹⁴جهسته يهك نه ندام نييه به لكو كومه ليك نه ندامه. ¹⁵ته گهر پييه كانت بلپت: «له بهر نهوهي ده ست نيم، هي جهسته نيم!» نايا له راستيدا ده پته هي دهره وه ي جهسته؟ ¹⁶وه ته گهر گوئ وتي: «چونكه من چاو نيم، من له جهسته نيم!» نايا له راستيدا ده پته هي دهره وه ي جهسته؟ ¹⁷ته گهر هه موو جهسته چاو بووايه، چون دهمان بيس؟ ته گهر هه مووي گوئ بووايه، چون بومان ده كرد؟ ¹⁸به لام خودا هه ربهك له نه ندامه كانى ناو جهسته ي بهو شيوه يه كي كه خو ي ويستوبه تي ريكخستوه. ¹⁹ته گهر هه موويان يهك نه ندام بووايه، جهسته چون دروست ده بوو؟ ²⁰راستيبه كه نهوه يه نه ندامه كان زورن، به لام جهسته يه كه. ²¹به م شيوه يه چاو ناتوانيت به ده ست بلپت: «پتويستم پت نييه!» ههروه ها سهر يش ناتوانيت به پييه كان بلپت: «پتويستم به تو نييه!» ²²به لكو نهو نه ندامه ي له ش، كه پده چپت لاواز ترين بن له هه مان كاتدا پتويستن، ²³نهو نه ندامه ي له ش كه وا دهرانين ريزي كه متره، به ريزه وه دايا ن ده پوشين. نهو نه ندامه ي كه شايسته نين نه بنه شياو ترين؛ ²⁴دهرباره ي شايسته يي، پتويستى بهو شته نييه. به لام خودا جهسته ي به تو كمه يي دروست كرد، ريزي زياتري به وانه به خشي كه له ريزيان كه م بوو. ²⁵به جور يك كه له جهسته دا دابه شبوون نه پت به لكو يهك گرنگيدان له نيوان نه ندامه كاندا هه پت بو بهرزه وه ندى جهسته. ²⁶كاتيك نازار و كاريگه ري له سهر يه كيك له نه ندامه كان ده پت، نه ندامه كانى ديكه له گه ليذا هه ست به نازاره كه ده كن. كاتيك يه كيك له نه ندامه كان ريز وه رده گرپت، نه ندامه كانى ديكه له گه ليذا شاد ده بن. ²⁷راستيبه كه ي نهوه يه ئيوه جهسته ي مه سيح، هه ربه كه تان نه ندامى نهون. ²⁸خودا كه ساني تايه تي له كليسادا داناوه: يه كه م نيردراوان، دووهم پيغه مبه ران، سته م ماموستايان، و دواي نهوه نه وانه ي بههره ي په رجويان هه به يان نه وانه ي بههره ي چاكردنه وه يان هه به يان يارمه تيداني كه ساني ديكه يان بهر يوه بردني كاروباره كان يان قسه كردن به زمانه جياواز هه كان. ²⁹نايا هه موويان نيردراون؟ نايا هه موويان پيغه مبه رن؟ نايا هه موويان ماموستان؟ نايا هه موويان بههره ي په رجويان هه به؟ ³⁰نايا هه موويان بههره ي چاكردنه وه يان هه به؟ نايا هه موويان به زمانه كان قسه ده كن؟ نايا هه موويان وه ريگيران ده كن؟ ³¹به لام تامه زرو ي بههره گه و ره كان بن. ئيستا ريگه يه كي زور باشترتان پيشان ده دم.

¹ ئەگەر بە زمانی مەرۆف و فریشتەکان قسەم بکردایە و خۆشەویستیم نەبووایە، جگە لە دەنگی دەهۆل و دەف هیچی تر نەدەبووم!
² ئەگەر من بەهرە پێشبینی، و پیغمبەراییەتیم هەبێت و هەموو نەتییەکان و هەموو زانستەکان بزانی، و باوەری تەواوەتیم هەبێت و شاخەکان بچولێنم، و خۆشەویستیم نەبێت، ئەوا من هیچ نیم! ئەگەر هەموو سامانم بەدەمە خۆراک بۆ هەزاران، و لەشم پراوەستی سووتان بکەم، بەلام خۆشەویستیم نەبێت، ئەوا هیچ سوودێکم نابێت.⁴ خۆشەویستی پشودرێژیە؛ سۆزی خۆشەویستی. ئیرەبی نییە. خۆشەویستی شانازی نییە لووتبەرزى نییە.⁵ پەفتاری نەشیاو ناکات، و بەدوای بەرژەوێندی خۆیدا ناگەرێت. خێرا سەرکۆنە ناکات، وە خراپەى بۆ کەس نابێت.⁶ بە ستم کردن دلخۆش نابێت، بە لکو دلخۆش دەبێت بە راستی.⁷ هەموو شتێک دادەبۆشی، باوەر بە هەموو شتێک دەکات، هیوای بە هەموو شتێک دەبێت، بەرگەى هەموو شتێک دەگرێت.⁸ خۆشەویستی هەرگیز بەسەر ناچێت. بەلام بەهرەى پێشبینیەکان بەسەر دەچێت، بەهرەى قسەکردن بە زمانەکان کۆتایی دێت، زانیاریش بەسەر دەچێت،⁹ زانیاری و پێشبینیمان سنوردارە.
¹⁰ بەلام، کاتێک ئەوێ کامڵ و تەواوە دێت، سنورداریەتیمان نامێنێت.¹¹ کە منداڵ بووم، وەک منداڵێک قسەم دەکرد، هەستم دەکرد کە منداڵم، وەک منداڵێک بیرم دەکردەو. کە بوومە پیاو، ئەوێ منداڵانە بوو وازم لێ هێنا.¹² ئێمە ئێستا لە ئاوتنەپەکی لێل و تاریکەو سەیری شتەکان دەکەین و بە ناپروونی دەیانبینین. بەلام دواجار پروو بە پروو دەبینین. ئێستا، من بەشیکی دەزانم. بەلام دواتر، من دەزانم وەک ئەوێ دەزانم.¹³ بەلام ئێستا، ئەم سێیە ماونەتەو: باوەر، هیوا، خۆشەویستی. بەلام مەزنتریان خۆشەویستیە!

¹ به دواى خوشهويستيدا بگهړئ، و تامهزرؤى بههرى گيانى بن، يان باشتېر بلين بههرى پيشينى. ² نه مهش له بهر نهويه كه نهو كهسه به زمانىكى ناپار قسه دهكات قسه له گهل خلك ناكات بهلكو خودا. بهلام كهس لپي تيناگات، چوونكه به گيانكه قسه په نهانى دهكات. ³ سه بارهت بهو كهسه كه پيشينى دهكات، به وشه بنيا تهر و هاندان و دلنهوايكر قسه له گهل خلكيدا دهكات. ⁴ نهويه به زمانىكى نه ناسراو قسه بكات خوى بنيا ت دهنيټ؛ بهلام نهويه پيشينى دهكات كلنسا بنيا ت دهنيټ. ⁵ تاوانه خوارم هه مووتان به زمانه ناپاره كان قسه بكن، بهلام پيشينى بكن. چوونكه نهويه پيشينى دهكات باشتېر لهويه به زمانه كان قسه بكات، مه گهر (نهويه دهليټ) وهريگرديرت بؤ نهويه كلنسا بنيا ت بنيټ. ⁶ نيستا، نهى برايان، گريمان ديم بؤ لاتان و به زمانه نه ناسراو كان قسه دهكهم، چ سووديكم لئ وهريگرديرت، مه گهر به ناشكرا و پيشينى و زانست و فتر كردن قسه تان له گهل بكم؟ ⁷ نه گهر ته نانه ت اميره دهنگيه بئ گيانه كانيش، وهكو شمشال و قيساره ناوازي جياواز نه دات، چؤن گونگر بزانيټ كام ناواز له لايه ن شمشال يان قيساره وه ديت؟ ⁸ نه گهر كهړنه ناي جهنگيش دهنگيكى ناپار لبيدات، كئ خوى بؤ شمر تاماده دهكات؟ ⁹ كاتيك به زمانه ناپاره كان قسه دهكيت، و وشه جياواز به كارد هنيټ، گوټگران چؤن تيده گهن لهويه دهليټ؟ ¹⁰ توهك كهسيك وايټ كه له هه وادا قسه دهكات! ¹¹ ينگومان زؤر زمانى جؤراو جؤر له جيهاندا هيه، و هيچيان بئ وانا نين. ¹² نه گهر من له ماناي قسه يهك تينه گهم، من بؤ قسه كهر ينگانه دهيم، نهويش بؤ من ينگانه دهنيټ! ¹³ به هه مان شيوه نيوهش، بهو پييه تامهزرؤى بههره گيانيه كانن، زياتر به دواياندا بگهړن بؤ بنيا تاني كلنسا. ¹⁴ بؤيه دهنيټ قسه كهرى زمانىكى نه ناسراو داواى بههرى وهريگران له خودا بكات. ¹⁵ چوونكه نه گهر به زمانىكى ناپار نزا بكم، گيانم نزا دهكات، بهلام ميټشم بئ بهر هه مه. ¹⁶ كهواته چي بكهين؟ به گيان نزا دهكهم، بهلام به ميټشكيش نزا دهكهم. به گيان سروود دهليم، بهلام به ميټشكيش سروود دهليم. ¹⁷ نه گهر ته نها، به گيان سواسي خودا بكهيت، چؤن كهسيك بئ نهزموون ده توانيټ بليټ: «تامين» كاتيك تؤ سواسيگوزارى دهكيت نه گهر تينه گات له قسه كانه؟ ¹⁸ ينگومان تؤ به شيويه كي باش سواسيگوزارى دهكيت، بهلام نهواني تر بنيا ت نانيټ. ¹⁹ سواسي خودا دهكهم كه له هه مووتان زياتر به زمانى نه ناسراو قسه دهكهم. ²⁰ بهلام، كاتيك له كلنسام، پيم باشه پيټج وشه به ميټشم بليم، بؤ نهويه كهساني ديكهش فتر بكم، نهك ده هزار وشه به زمانىكى ناپار بليم. ²¹ نهى برايان، له بير كردنه وادا مندا ل مه بن، بهلكو له خراپه د مندا ل بن. سه بارهت به بير كردنه وه، پيگه يشتو وه. ²² چوونكه له توراتدا نووسراوه: «من به زمانى تر، و به لپوي نامؤ، له گهل نه م كه له قسه دهكهم؛ بهلام، نهو كانهش، گوټم لئ ناگرن، پهروهر دگار ده فرمويټ». ²³ بؤيه قسه كردن به زمانه نه ناسراو كان نيشانه يه نهك بؤ نهواني باوهريان هيه، بهلكو له پيناوي پيناوه ران. سه بارهت به پيشينى كردن، بؤ پيناوه ران نييه، بهلكو بؤ نهواني به كه باوهريان هيناوه. ²⁴ نه گهر هه موو كلنسا كوښنه وه، و هه مووان به زمانه ناپاره كان قسه بكن، پاشان هه نديك كهسي بئ نهزموون يان پيناوه ر بئنه ژووره وه، تايا نالين نيوه تيكچوون؟ ²⁵ بهلام، نه گهر هه مووان پيشينى بكن، پاشان كهسيكي پيناوه ر يان بئ نهزموون بچيټه ژووره وه، نهوا له لايه ن هه مووانه ويټي دهسه لميټريټ، و له پيش هه مووان پيرارى له سر دهريټ، ²⁶ كاتيك نهيني دليان دهركوت، بهروودا دهكهن و كيرنوش بؤ خودا دهبن، و دان به وودا دهنيټ كه خودا به راستي له نيوه دايه. ²⁷ كهواته برايان چي بكهين؟ ههركاتيك كوډه بنه وه، ههريه كيك تان زبور يك، يان فتر كردنيك، يان قسه كردنيك به زمانىكى نه ناسراو، يان ناشكرا كريدنيك، يان هه ر ليكدانه ويه كتان هيه. با هه مووي به مبهستي بنيا تانه وه نه نجام بدرټ. ²⁸ نه گهر كهسيك تان به زمانىكى قسه كي كرد، با دوو كهس يان زؤر ترين سي كهس قسه بكن، ههريه كيان، به نؤره ي خؤبان، ²⁹ با يه كيك له نيوه وهريگران بكات. نه گهر له نيو نيوه داه وهرگير نه بو، نايټ قسه كهر له بهر ده م گرويه كدا هيچ بليټ، بهلكو به نهيني له گهل خوى و له گهل خودا قسه بكات. ³⁰ با دوو يا سي كهسيش كه پيشينى دهكهن با قسه بكن و نهواني تريش دادوه ري بكن. ³¹ نه گهر بؤ يه كيك له دانيشتوان سرو شيك هات، با يه كه م قسه كهر يدهنگ بټ. ³² چوونكه هه مووتان ده توانن يهك به يهك پيشينى بكن، بؤ نهويه هه مووان فترين و هه مووان هان بدن. ³³ بهلام بههرى پيشينى ملكه چي خاوه نه كانيان. ³⁴ خودا خوداي پشوي نييه بهلكو خوداي ناشتويه، وهك نهويه له هه موو كلنسا پيرؤز كراواندا هيه، ³⁵ دهنيټ ژنان له كلنسا دا يدهنگ بن، پريان پينه دراوه قسه بكن، بهلكو دهنيټ گوئ رايه لين، وهك تورات رايه سيار دوون. ³⁶ بهلام، نه گهر ده يانه ويټ شتيك فترين، با له ماله وه پريار له ميټره كانيان بكن، چوونكه قسه كردن له كلنسا دا شور هيه. ³⁷ تايا وتي خودا له نيوه سه رچاوه ي گرتووه، يان به ته نها گه يشتو وه ته دهستان؟ ³⁸ نه گهر كهسيك به م شتانه، نه فام بوو نهوا به بههرى گيانى ده زانيټ، با بزانيټ نهويه بؤتان دنووسم فهرمانى پهروهر دگار ه. ³⁹ نه گهر ههركهسيك به م شتانه، نه فام بوو نهوا به نه فامى ده ميټته وه! ⁴⁰ بؤيه برايان، تامهزرؤى پيشينى كردن بن، و قسه كردن به زمانه ناپاره كان قدهغه مه كهن. بهلكو، با هه موو شتيك به شيويه كي شايسته و به ريكيويكي نه نجام بدرټ.

¹ به لأم براین ئو مرگینه تان، بیرده خه مه وه که بۆم پراگه یاندوون، وه رانگرت و به رده وام پتوهی پابه ندن،² ههروه ها به وه رزگارتان ده بیت، ئه گهر ده ست به و وشه یه وه بگرن که بۆم پراگه یاندن، ئه گینا باوه رتان بیته ده یه.³ له راستیدا، من یه کم شت، ئه وهی وه رمرگرت، پراده ستی ئتوه م کرد، ئه ویش ئه وه یه که مه سیح له پتئاو گونا هه کانماندا مرد به پتی ئه وهی له ته ورتدا هاتوه،⁴ ئه و نیژرا، و له رۆژی سیته مدا هه ستایه وه به پتی ئه وهی له ته ورتدا نووسراوه،⁵ وه ئه و بۆ په ترۆ ده رکه وت، و پاشان بۆ قوتابییه کانی تریش.⁶ دوا ی ئه وه به به که وه بۆ زیاتر له پینج سه د برا ده رکه وت که زۆربه یان له ژباند ماون، و ئه وانی تر مردوون.⁷ پاشان بۆ یاکو ف ده رکه وت، دوا ی ئه وه ش بۆ هه موو نێردراوان.⁸ پاش هه موویان، بۆ منیش ده رکه وت، وه ک ئه وهی منالیک بم که له کاتیکی هه له دا له دایک بووم!⁹ چونکه من بچوو کترینی نێردراوانم، شایه نی ئه وه نیم پیم بلین نێردراو چونکه کلێسای خودام چه وساندۆته وه.¹⁰ به لأم، به به خشی خودا بوومه ئه وهی ئیستام، و ئه و به ره یه ی که وه رمرگرت بیته وه نه بوو، چونکه له هه موو نێردراوانی دیکه زیاتر ماندوو بووم. به لأم ئه وه من نه بووم کارم ده کرد، به لکو به خشی خودا بووم که له گه لمد بوو.¹¹ جا من بم یان ئه وان، ئیمه به م شتیه به بانگه واز ده کین، ئتوه ش به م شتیه به باوه رتان هینا.¹² ئیستا مزده ی ئه وه ده درپت که مه سیح له مردن هه ستایه وه، چۆن هه ندیکتان ده لپن هه ستانه وهی مردووه کان نییه؟¹³ ئه گهر هه ستانه وهی مردووه کان بوونی نه بیت، ئمه مانای ئه وه یه که مه سیحیش هه لئه ستاوه ته وه! ئه گهر مه سیح هه لئه ستا بیته وه،¹⁴ بانگه شه ی ئیمه بیته وه ده بوو و باوه رکه شتان بیته وه ده بوو،¹⁵ ئه و کاته ئه وه پروون ده بوو که ئیمه شایه تحالی درۆین بۆ خودا، چوونکه شایه تی ئه وه ماندا که مه سیح له مردن هه ستاوه ته وه، ئه گهر ئه و هه لئه ستایه ته وه راست ده بوو مردووه کانیش هه لئه ده ستاوه ته وه.¹⁶ بۆیه ئه گهر مردووه کان هه لئه ستیته وه، ئه و مه سیحیش هه لئه ستاوه ته وه.¹⁷ ئه گهر مه سیح هه لئه ستایه ته وه، باوه ره که ت بیته وه ده بوو، و هه ر له گونا هه کانتدا ده مایته وه،¹⁸ ئه گهر وایت ئه وانی له گه ل مه سیح یه ک یان گرت له ناو ده چوون!¹⁹ ئه گهر هیوامان به مه سیح ته نها به م ژبانه سنووردار بووایه، له هه موو مرۆفه کان به ده ختر ده بووین!²⁰ به لأم ئیستا مه سیح له مردن هه ستایه وه نۆبه ری نوستوه کانه.²¹ به و پییه ی مردن له مرۆفه وه هاتوه، هه ستانه وهی مردووه کانیش به مرۆف ده بیت.²² چونکه هه مووان له ئاده مدا مردن، هه مووان له مه سیحدا زیندوو ده کرتیه وه،²³ به لأم هه ره یه که پله ی تابه تی خۆی هه یه یه که م: مه سیح وه ک نۆبه ره؛ پاشان که گه رپیه وه ئه وانه ش که هی خۆین،²⁴ پاشان کۆتایی دیت کاتیک شانشینی پراده ستی خودای باوک ده کات دوا ی ئه وهی هه موو ده سه لات و هیزکی له ناو برد.²⁵ ده بیت پاشایه تی بکات «تا هه موو دوژمنه کانی بخاته ژیر پییه کانی وه».²⁶ دوا دوژمن که له ناو ده چیت مردنه. چونکه «هه موو شته کانی خسته ژیر پییه کانی وه».²⁷ به لأم له وتی ئه وهی که هه موو شته کان ملکه چی بوون، به پروونی خودا به در ده کات که هه موو شتیکی ملکه چی پرۆله که کردوه.²⁸ کاتیک هه موو شتیکی له ژیر ده سه لاتی ئه ودا یه، پرۆله خۆی ده خاته ژیر ده سه لاتی خودا وه، به جوړیک خودا که ده سه لاتی به سه ر هه موو شتیکی به پرۆله که به خشی، به ته وای بالاده ست ده بیت به سه ر هه موو شتیکی و له هه موو شتیکی!²⁹ ئه گهر ئیستا، هه ستانه وه له مردن نه بیت، ئه وانی بۆ مردووه کان له ئاوه لده کیشرین چی ده کن؟ ئه گهر مردووه کان به هیج شتیه یه که هه لئه ستیه وه، بۆچی خه لک له ئاوه لده کیشرین؟³⁰ بۆچی هه موو کاتیک خۆمان ده خه یه مه ترسیبه وه؟³¹ براین، له بهر ئه وهی شانازیتان پتوه ده که م له به شوای مه سیحی په ره ودرگارماندا، شایه تحالی ئه وه ده دم که هه موو رۆژیک ده مر!³² ئه گهر له ئه فسوس شه یرم له گه ل درنده کتوبیه کان کردیت و له هیوای مرۆفانه زیاترم نه ب، چیم ده ستکه وتوو؟ ئه گهر مردووه کان زیندوو نه کرتیه وه، «با بخۆین و بخۆینه وه، چونکه سه ی ده مرین»³³ به رتگی گومریدا مه رۆن: په یوه ندی خراب په وشتی باش گه ندل ده کات!³⁴ وه ک پیوسته بگه رتیه وه بۆ ئه وهی راسته و گونا هه مه کن، چونکه هه ندیکتان به ته وای بێ ناگان له خودا، ئمه ده لیم بۆ ئه وهی شه رمه زار بن!³⁵ به لأم ره نگه که سیکی بلین: چۆن مردووه کان هه لئه ستیه وه؟ به چ جه ستیه که ده گه رتیه وه؟³⁶ ئه ی بێ ناگا! ئه وهی ده چیت تان نه مریت نازی.³⁷ ئه وهی ده چیت ئه و جه ستیه نییه که سه ره له ده ات به لکو ته نها ده نکه گه نمیکه بۆ نمونه تووکی تر.³⁸ پاشان خودا ئه و جه ستیه ی پده به خشی که خۆی ده یویت، هه ره وک چۆن هه ر جوړه تووکی جه ستی خۆی ده دات.³⁹ هه موو جه ستیه ی که وه کو یه که نییه به لأم مرۆفه کان جه ستیه یه ک یان هه یه و ئاژه له کان جه ستیه یه کی دیکه ماسی جه ستیه یه کی دیکه و بالنده کانیش جه ستیه یه کی دیکه یان هه یه.⁴⁰ پاشان جه ستی ئاسمانی و جه ستی زه مینی هه یه. به لأم جه ستی ئاسمانیه کان شکۆمه ندیان هه یه، جه ستی زه مینییه کانیش شکۆمه ندیه کی جیاوازیان هه یه.⁴¹ خۆر شکۆمه ندیه کی هه یه، و مانگ شکۆمه ندیه کی دیکه، ئه ستیره کانیش شکۆمه ندیه کی جیاوازیان هه یه، چونکه هه ر ئه ستیره یه که له شکۆمه ندیه که یدا جیاوازه له ئه ستیره که ی تر.⁴² بۆ هه ستانه وهی مردووانیش به هه مان شتیه ده بیت: به جه ستی فه وتاو ده چترپت، به نه فه وتاوی هه لئه ستیترته وه،⁴³ به شه رمه زاری ده چترپت، و به شکۆمه ندیه وه هه لئه ستیترته وه، به لاواری ده چترپت، و به هیزره وه هه لئه ستیترته وه،⁴⁴ وه ک جه ستیه کی مادی ده چترپت، و وه ک جه ستیه کی گیانی هه لئه ستیترته وه. به و پییه جه ستیه کی مادی هه یه، جه ستیه کی گیانی هه یه.⁴⁵ به م شتیه یه ش نووسراوه: «مرۆفی یه که م، ئادم، بوو به گیانیکی زیندوو» به لأم ئاده می کۆتایی گیانیکی ژبان به خشه.⁴⁶ به لأم گیانییه که یه که م نه بوو، به لکو مادییه که یه که م جار هات پاشان گیانییه که: «مرۆفی یه که م له خۆلی زه وی دروست بوو؛ سه باره ت به مرۆفی دووهم له ئاسمانه وه بوو.⁴⁸ ئه وانی له خۆل، له و که سه ده چن که له خۆل دروست بوو، ئاسمانیه کانیش له و که سه ده چن که له ئاسمانه وه هاتوه.⁴⁹ هه ره وک چۆن وینه ی ئه ومان وه رگرتوه که له خۆل دروستکراوه، به هه مان شتیه وینه ی ئاسمانیش وه رده گرین.⁵⁰ پاشان براین، دلنیا تان ده که مه وه، که جه ستی گوشت و خوین ناتوانیت بیته میرانگری شانشینی خودا، هه ره وک چۆن فه وتاو ناتوانیت بیته میرانگری نه فه وتاو.⁵¹ لیره دا نه پییه کتان بۆ ئاشکرا ده که م: ئیمه نامرین، به لکو هه موومان ده گۆردرین،⁵² له ساتیکدا، به لکو له چاوتروکانیکدا کاتیک دوا که ره نا لیده درپت. له بهر ئه وهی که ره نا که لیده درپت، مردووانیش بێ فه وتان هه لئه ستیترته وه. به لأم ئیمه ده گۆردرین.⁵³ چونکه هه ر ده بیت ئهم جه ستی فه وتاوه نه فه وتاوی بپوشیت، و له ناوچوو ده بیت نه مری بپوشیت.⁵⁴ دوا ی ئه وهی فه وتاو نه فه وتاوی پۆشی، و له ناوچووش نه مری، ئه و وشه یه کی نووسرا بوو دیته ی: «مردن له سه رکه وتندا قووت ده درپت!»⁵⁵ ئه ی مردن، له کو پییه، پتوه دانت؟ ئه ی مردن، له کو پییه سه رکه وتنت؟⁵⁶ جا پتوه دانی مردن گونا هه یه، هیزری گونا هه ش ته وراته.⁵⁷ به لأم سوپاس بۆ خودا

بە يەشوای مەسیحی پەرۋەردگارمان سەركەوتىنمان يىتدە بەخشىت! ⁵⁸بۆيە، برا خوشەويستەكانم، چەسپاوين و خۇراگىن، بەردەوام تىيىكۇشەن لە كارى پەرۋەردگاردا، دەزانن كە تىيىكۇشانتان لە پەرۋەردگاردا بە فيرۇ نىروات!

¹سەبارەت بە کۆکردنەوێ بەخشین بۆ پیرۆزکراوان، وەک چۆن کڵێساکانی ھەرێمی گەلاتیام ڕاسپاردو، ئێوەش ھەروا بکەن. ²لە یەکەم ڕۆژی ھەفتەدا، پێویستە ھەریەک لە ئێوە ئەوێ لە تواناندا یە لەو پارەییە کە بە دەستی دەھێنن بێخەنە لایەک؛ بە لای خۆی بھێڵێتەو، بۆ ئەوێ لەو کاتەدا کۆنەکرتەوێ کە دێمە لای ئێوە. ³لە کاتی گەشتەت، ھەریەکە سێکتان پێت خۆشە لەوێ پەسەند کراوێ کە بە میھرەبانییەو داینتان کردووە بێھەن بۆ یۆرشەلایم، دواي ئەوێ نامەیان بۆ دەنێرم. ⁴ئەگەر بۆم گونجا بوو دەتوانن لەگەڵمدا بێن. ⁵بەلام کاتێک بە ھەرێمی مەکەدۆنیادا تێدەپەرم، دێمە لای ئێوە، ⁶پەنگە ماوێبەک لەگەڵتان بەسەر بەرم، یان پەنگە تەواوی زستانەکە لەگەڵتان بێم. پاشان پێگەي گەشتەکەم بۆ ئاسان بکەن بۆ ھەر شوێنێک کە دەچم. ⁷نامەوێت ئەمجارە وەک پێوارێک سەردانتان بکەم، ھیوادارم ماوێبەکی زۆر لەگەڵتان بێمەو ئەگەر پەرورەدگار پێگە بدات. ⁸بەلام تا ڕۆژی پەنجەھەمین (واتە جەژنی دروێنی یەھودیەکان) لە ئەفسەس دەمێنمەو. ⁹چونکە دەرگایەکی گەورە و کاریگەر بۆ کراوەتەو، و ئەوانەي دزایەتیم دەکەن زۆرن! ¹⁰ئەگەر تیمۆساوس گەشتە لاتان، گرنگی پێدەن و بە لاتان دانیانێت، چونکە وەک من کاری پەرورەدگار دەکات. ¹¹بە کەس بە کەمی نەزانیت، بەلکو پێگەي بۆ ئاسان بکەن تا بە ناشتی بگەڕێتەو بۆ لای من، چونکە من چاوێتی گەشتی ئوم، لەگەڵ برايان. ¹²سەبارەت بە ئەپۆلوسی برا، زۆر لێ پارامەو کە یاوێراکان پێت بۆ ھاتنە لای ئێوە. بەلام، نەپویست ئیستا بیت. بەلام کاتێک دەرەتی گونجاوی بۆ پەرخسا دێتە لاتان. ¹³بە ئاگابن و وریابن. لە باوەردا چەسپاوبن. پیاوبن. بە ھێزبن. ¹⁴و ھەر کاریک دەیکەن، بە خۆشەویستیەو بیکەن. ¹⁵بەلام برايان، ئەم داوایەتان لێ دەکەم: ئێوە بێھەنە سێکتان دەناسن، نۆبەری ئەخایە، خۆیان تەرخان کردووە بۆ خەزەتکردنی پیرۆزکراوان. ¹⁶جا ملکەچی ئەوان و کەسانی دیکەي ھاویشوێ ئەوان بن، و ھەریەکە سێک کە بە کۆششەو کاریان لەگەڵ دەکەن. ¹⁷زۆر دلخۆش بووم بە ھاتنی سێکتان و فۆرتوناتۆس و ئەخابکۆس. چونکە شوێنی ئێوەیان گرتەو. ¹⁸گیانی من و تۆیان بووژاندەو. شاھینی ئەو چۆرە پێزانین! ¹⁹کڵێساکانی ھەرێمی ئاسیا سلاوتان لێدەکەن. بە گەرمی سلاوتان لێدەکەن لە پەرورەدگارا، ئەکیلا و پریسکیلا، لەگەڵ کڵێساکەیان کە لە مالاکیاندا. ²⁰ھەموو براکان سلاوتان لێدەکەن. بە ماچیکێ پاک سلاو لە یەکتەر بکەن. ²¹سلاوتان لێدەکەم، من بۆلەس، بە دەستووسی خۆم. ²²ئەگەر کەسێک پەرورەدگاری خۆش نەویست، بە «ئانائیم» بیت (واتە نەفرەت لێکراو)! «ماراناسا» (ئەي پەرورەدگارمان وەرە)! ²³بەخششی پەرورەدگار یەشوای مەسیح لەگەڵتان بیت! ²⁴خۆشەویستیم بۆ ھەمووان لە یەشوای مەسیحدا! ئامین.

2 Corinthians

Chapter 1

¹لە بۆلەسەو، کە نێردراوی مەسیحی یەشوای بە خواستی خودا، لە تیمۆساوسی براتانەو، بۆ کڵێسای خودا لە کۆرنسۆس، و ھەموو گەلی پیرۆزی خۆی لە ھەموو ئەخایا. ²بەخشش و ناشتی بۆتان بیت لەلایەن خودای باوکمان و پەرورەدگار یەشوای مەسیحەو! ³سوایس بۆ خودا، باوکی پەرورەدگارمان یەشوای مەسیح، باوکی میھرەبانی و خودای ھەموو دڵنەوايێک. ⁴ئەوێبە کە لە ھەموو تەنگانەیکەدا کە پێیدا تێدەپەرین ھانمان دەدات، بۆ ئەوێ ھانی ئەو کەسانە بدەن کە لە ھەر تەنگانەیکەدا، بەو ھاندانەي کە خودا ھانمان دەدات. ⁵و ھەچ چۆن نازارەکانی مەسیح بەسەر ئێمەدا ڕژاوە، ھەرواش ھاندانەکانی مەسیحیش بەسەر ئێمەدا ڕژاون. ⁶ئەگەر لە تەنگانەدا بوون، ئەمەش بۆ ھاندان و ڕزگاری ئێوە؛ و ئەگەر ئێمە ھانداین، ئەو بۆ ھاندانی ئێوە، کە وا دەکات ھەمان ئەو نازارە ھەلگیرێت کە ئێمەش تووشی دەبین. ⁷ھیوای ئێمە بۆ ئێوە ھیوایەکی پتەو. بە زانیی ئەوێ کە ئێوە ھاوێش لەگەڵ ئێمە لە بەرگەگرتنی نازارەکان، ھەروەھا بەشدار دەین لە بەدەستپێتانی ھاندان. ⁸کەواتە برايان، دەمانەوێت ئاگاداری ئەو تەنگانە بن کە لە ھەرێمی ئاسیا پێیدا تێپەرین. کاریگەرییەکی لەسەر ئێمە زۆر قورس بوو و لە سەرووی توانامانەو بوو، تا ئەو ڕادەیکە کە لە ژبانی خۆمان بۆ ھیوا بووین. ⁹بەلام ھەستمان کرد، لە خۆماندا، سزای مردنمان بۆ دانراو، بۆ ئەوێ متمانەمان بە خۆمان نەیت، بەلکو متمانەمان بەو خودایە ھەیت کە مردووەکان ھەلدەستپێتەو! ¹⁰ئەو لەم مردنە قێزەونە ڕزگاری کردین، تەنانت ئیستاش ڕزگارمان دەکات و متمانەي تەواومان ھەبە کە بەراستی دواتر ڕزگارمان دەکات! ¹¹ئێوەش بە نزاکاتان یارمەتیدەرن بۆ ئێمە؛ تاكو ئەوێ پیمان دەدرێت و ئەلامیک بیت بۆ نزای زۆر کەس، پالەنرێکن بۆ زۆر کەس بۆ ئەوێ سوایسی ئێمە بکەن. ¹²ئێمە شانازی بەمەو دەکەین: وێژدانمان شاھەتالی دەدات، کە ھەلسوکەوتمان لە جێھاندا، بەتایەت بەرامبەر بە ئێوە؛ ئەمەش بە دانایی مروڤ نەبوو، بەلکو بە بەخششی خودا بوو. ¹³ئێمە تەنها ئەو شانەتان بۆ دەنووسین کە دێخووتنەو و لێی تێگەیشتون. ھیوادارم بە تەواوی لێی تێگەین، ¹⁴و ھەچ بەشیک لە ئێمە کە تێگەیشتون دەبینە شانازی بۆ ئێوە، ھەروەک چۆن ئێوە شانازین بۆ ئێمە، لە ڕۆژی پەرورەدگارمان یەشوای. ¹⁵جا بەم دڵنیاییەو بە نیاز بووم کە یەکەم جار بێمە لاتان، بۆ ئەوێ جارێکی تر شادیتان ھەیت، ¹⁶لە پێگام بۆ ھەرێمی مەکدۆنیا و لە گەڕانەوێدا لەوێ ئێوەدا تێپەردەبم، پاشان ئێوە لە گەشتەکەم بۆ ناوچەي یەھودیە ئاسانکاریم بۆ بکەن. ¹⁷پێتان وایە لە پەسەندکردنی ئەم پلانەدا بە سوکی مامەلەم کردووە، یان ئەوێ کە پیریارەکانم بە پێی تیروانییێکی مروڤانە دەدەم، لە قسەکانما بەلێ بەلێبە و نەخێر نەخێر، لە ھەمان کاتدا؟ ¹⁸خودا راستگۆیە، ئەو شاھەتەي ئەو دەدات کە قسەکانمان بۆ ئێوە نە بەلێن و نە ھەردووکیان! ¹⁹چونکە ڕۆلەي خودا، یەشوای مەسیح، کە لە ئێوان ئێوەدا مژگینی ئەومان دا، لەلایەن من و سیلفیانۆس و تیمۆساوس، نە بەلێ ھەبوو و نە ھەردووکیان، بەلام بەلێ تێیدا بوو. ²⁰چونکە خودا چەند بەلێتیکی داو، لە مەسیحدا ھەمووان «بەلێن»، و بەم شێوێ بەلێتیکی ئەووە ئامین لەلایەن ئێمەو بۆ شکۆمەندی خودا. ²¹بەلام ئەوێ دەستپیشان و چەسپاوی کردوون لە مەسیحدا، و ئەوێ مەسیحی کردوون، خودایە، ²²ھەروەھا مۆری خۆی لەسەر ئێمە داناو، و گیانی پیرۆزی پێخەشیوین وەک بەلێننامەیک لە دڵماندا. ²³بەلام خودا

دەكەم بە شايتەتخاڭ بۇ خۆم كە تەنھا لەبەر بەزەيى بۇ ئۆيە بوو كە نەگەرامەو بۇ كۆرنىسۆس.²⁴ ئەمە بەو مانايە نىيە كە ئۆمە دەسەلاتمان بەسەر باوەرەكەتاندە ھەيە. بەلكو ئۆمە يارمەتيدەرى ئۆيە بۇ خۆشى ئۆيە كاردەكەين. چونكە بە باوەرتان چەسپاون.

¹لەبەر ئەوە پیرامدا ھاتنی من بۆ لاتان نەبێتە ھۆکارێک بۆ خەم و پەزارەتان،² ئەگەر من خەمبارتان بکەم کێ دڵخۆشم بکات جگە لە ئێوە کە خەمبارم کردوون؟³ ھەر لەبەر ئەم ھۆکارە ئەوەی لێرە دەنووسم بۆتان، بۆ ئەوەی کاتێک ھاتم خەمبار نەبم لەوانەى پێویستە پێیان شادبم. متمانەم بە ھەمووتان ھەبە کە خۆشی من خۆشی ھەمووتانە.⁴ ئەوەی پێشتر بۆم نووسیویون لە تەنگانە و خەمۆکیبەکی زۆرەو ھەسەرچاوەی گرتووە لە دڵمدا، و بە فرمەسکی زۆرەو ھەسەرچاوە بوو. مەبەستم نەبوو دلتەنگتان بکەم، بەلکو بۆ ئەوەی ئەو خۆشەویستییە سەررێژە بزانی کە من بۆتانم ھەبە.⁵ ئەگەر کەسێک بۆتە ھۆی غەمباری، ئەوا تەنھا منی غەمبار نەکردووە، بەلکو تاكو پراوەیەکی ھەمووتانی غەمبار کردووە، ئەگەر بۆ ئەمە زیادە پەرەویم نەکردیبت!⁶ ئیستا، ئەو سزایەکی کە زۆربەتان بەسەردا سەپاندووتانە بەسە بۆ ئەم پیاو ھاوانبارە.⁷ بەپێچەوانەو، ئیستا باشتەر بۆ ئێوە لێی خۆشین و ھانی بدەن، ئەگینا لەوانەبە تووشی خەم و پەزارەبەکی زۆر بین.⁸ بۆیە داواتان لێدەکەم کە لە خۆشەویستی خۆتان دڵنای بکەنەو.⁹ ئەوەی بۆم نووسین بە ئامانجی تاقیکردنەوێشتان بوو، تا بزانی پراوەی گوێرایەکی ئێوە لە ھەموو شتێکدا چەندە.¹⁰ ئەگەر لە شتێکدا لێی خۆش بوون، منیش لێی خۆش دەبم. ئەگەر منیش لەبەر شتێک لەو پیاو خۆش بووم، لەبەر خاتری ئێوە لەبەردەم مەسیحدا لێی خۆش دەبم.¹¹ بۆ ئەوەی شەیتان دەستمان بە سەردا نەگرتێت چونکە ئێمە لە پیلانەکانی ئەو بێ ئاگانین.¹² کاتێک لە پێناو مزگینى مەسیح گەیشتمە شارى ترۆناس، پەرەردگار دەرگایەکی بۆ کەردمەو ھەبۆ ئەوەی خزمەت بکەم¹³ گیانم پشوی نەدا چونکە تیتۆسى برام نەدۆزیووە. بۆیە مالتاواييم لە باوەردارانى ئەوئ کرد و بەرەو ھەریمی مەکەدۆنیا رۆیشتم.¹⁴ بەلام، سوپاس بۆ خدا کە ھەمیشە سەرکردایەتیمان دەکات لە کاروانى سەرکەوتن لە مەسیحدا، و بۆنى خۆشی زانستەکەى لەگەڵ ئێمەدا لە ھەموو شوێنێک بڵاودەکاتەو.¹⁵ چونکە ئێمە بۆنى خۆشی مەسیحین کە بەرەو خدا بەرز دەبێتەو، ھەم لەنێو ئەوانەى پرزگاریان دەبێت و ھەم لەنێو ئەوانەى لەناو دەچن بڵاودەبێتەو:¹⁶ ھەندێکیان بۆنێکی تێدا بەرەو مردن و بەرەو مردن، ئەوانیش بۆنێک لە ژيانەو بەرەو ژيان. ئایا کێ شیاو ھەبۆ ئەنجامدانى ئەم کارانە؟¹⁷ ئێمە وەک زۆر کەس بازارگانى بە قسەى خوداوە ناکەین، بەلکو بە دڵسۆزی و لەخوداوە، لەبەردەم خودادا، بە مەسیح قسە دەکەین.

¹ پیتان وایه جاریکی تر دەست بکەینەو بە ستایشکردنی خۆمان؟ یان پیتان وایه هەندیکمان پتوستان بە نامەی پشتگیری هەیە کە بۆ ئێوە یان لە ئێوەوە وەریگیرن؟² ئێوە ئەو نامەی پشتگیریەن، کە لە دلماندا نووسراوە، کە هەموو مرقەکان دەتوانن بیزان و بێخوێنەو. ³ وە بەم شتێوەیە پروون دەبێتەو کە ئێوە پەلامەکی مەسیح کە ئێمە خزمەتمان کردوو، بە مەرەکەب نەنووسراوە بە لکو بە گیانی خودای زیندوو، نەک لەسەر تەختە بەرد، بە لکو لە سەر پەرە دلی مرقف. ⁴ ئەمە متمانەی مەزنی ئێمە بە رامبەر بە خودا بە مەسیح؛ ⁵ ئەوە نییە کە ئێمە خۆبژێو بین بۆ ئەوەی بانگەشە شتیک بکەین بۆ خۆمان، بە لکو لێهاتوویی ئێمە لە خوداوەیە. ⁶ کە وای لێکردین بتوانین خزمەتکاری پەیمانیکێ نوێ بین کە نەک لەسەر بنەمای پیت بە لکو لەسەر بنەمای گیان. پیتە کە بەرەو مردن دەتانیات؛ بە لام گیانە کە ژبان دەبەخشێت. ⁷ بە لام، ئەو کاتە خزمەتە کە بوو هۆی مردن کە پیتەکانی لەسەر تەختەیک بەرد هەلکەندرابوون، بە شکۆمەندی دەستی پیکرد، تەنانت ئەوەی پەسرا ئیل نەیانئوانی سەیری پرووخساری موشە بکەن، لەبەر شکۆمەندی پرووخساری، ئەو شکۆمەندییە زوو بەسەر چوو، ⁸ ئایا گونجاوتر نییە کە خزمەتکردنی گیانە کە لە شکۆمەندیدا ڕەگی داکوتاییت؟⁹ ئەگەر ئەو خزمەتە کە تاوانبارکردنی هینا شکۆمەند بێ، ئەو خزمەتە کە راستودروستی دەهێنێت چەندە شکۆمەندترە! ¹⁰ تەنانت ئەوەی پێشتر شکۆمەند بوو بەم شتێوەیە شکۆمەند نەبوو، بە لەبەرچاوگرتنی ئەو شکۆمەندییە کە سەرکەوتووترە. ¹¹ ئەگەر شکۆمەندی هاورپی ئەو شتە بێت کە زوو بەسەر دەچێت، ئەو ئەوەی هەمیشەییە چەند زیاتر شکۆمەندە! ¹² بەو پێیە ئێمە هیوایەکی پتەومان هەیە، بە بوێرییەکی زۆرەووە کار دەکەین. ¹³ ئێمە وەک موشە نین پرووی خۆی دادەبۆشی تاکو ئەوەی پەسرا ئیل تەماشای کۆتایی شکۆی بەسەرچووی نەکەن. ¹⁴ بە لام بێر کوێر بوون، چونکە ئەو داپۆشراویە تا ئەمڕۆش کە پەیمانێ کۆن دەخوێنرێتەو هێشتا هەیە، و تەنها لە مەسیحدا لا دەچێت ¹⁵ بە لام ئەو داپۆشینە لە ئەمڕۆشدا لە سەر دلیان دانراوە کە پەرتووکی موشە دە خوێننەو. ¹⁶ بە لام کاتیک بە دل پروویان لە پەروەردگار کرد، ئەو داپۆشراویە لادەبرێت. ¹⁷ چونکە پەروەردگار گیانە کە بەو گیانی پەروەردگار لە کوێ بێت، ئازادی لەوێیە. ¹⁸ لە کاتیکدا هەموومان بە پرووخساریکەو وەک ئاوتنەبەکی دانەبۆشراو سەیری شکۆمەندی پەروەردگار دەکەین، لە شکۆمەندییە کەو دەگۆردرین بۆ شکۆمەندییە کە تر بۆ ئەوەی بگۆردرین بۆ سەروێنە ئەو، ئەمەش لە پەروەردگارەووەیە کە گیانە کە یە.

¹ئا ئو كانهى له پرىگهى به خششى خوداوه ئم خزمهتەمان هەييت، ورەمان لاواز نابيت. ²بەلكو لەم پرىگايەدا شتە شاراوو و شەرمەزارىيەكانمان پرەتكردۆتەوه، به قىلەوه هەلس و كهوت نايكەين، و وشەى خودا دەستكارى ناكەين، بەلكو به پراگەياندى راستىيەكان له ويزدانى هەموو كەسيكدا، ستايشى خۆمان دەكەين، لەبەردەم خودادا. ³بەلام ئەگەر مزگىنيەكەمان داپۆشراو بىت، ئەوا بۆ ئەوانەى لەناو دەچن داپۆشراو، ⁴لەناو ئو بياوهرانەدا كە بهۆى خوداى ئم جيهانە بيركردنەوهيان كوێر بوو تاهەكو پرووناكى مزگىنيەكە كە تايبەت به شكۆمەندى مەسيحە كە وئەى خودايە بۆيان نەدرەوشپتەوه. ⁵چونكە ئيمە بانگەشە بۆ خۆمان ناكەين، بەلكو بانگەشەى يەشوای مەسيح دەكەين وەك پرەوردگار، ئيمە هيج نين جگە لەخزمەتكاران له پێناو يەشوادا. ⁶چونكە خودا، كە فەرمانى به پرووناكى كردوو له تاريكىدا بدرەوشپتەوه، ئو ئو كەسەبە كە پرووناكى له دلماندا دەرەوشپتەوه، بۆ ئو وەى زانىنى شكۆمەندى خودا كە له پرووخسارى مەسيحدا دەرەوتوو بەدرەوشپتەوه. ⁷بەلام ئيمە ئم گەنجينەيه لەناو گۆزەى گليەندا هەلدەگرين، بۆ ئو وەى پروون بپتەوه كە دەسلالانى بالا له خوداوه ديت و له ئيمەوه نايەت. ⁸له هەموو لايەكەوه كيشەمان هەيه، بەلام ناپرووخين. چارەسەرێكى گونجاو نادۆزینەوه، بەلام بئ ئوميد نابين. ⁹چەوسانەوه دەرەدەرى كردووين، بەلام خودا وازمان لێناهييت. به زهويدا دەرپين، بەلام نامرين. ¹⁰وه بۆ هەر شوپنێك بچين، هەميشە مردنى يەشوا له جەستەماندا هەلدەگرين بۆ ئو وەى زيانى يەشواش له جەستەماندا دەرېكەوت. ¹¹چونكە ئيمەى زيندوو هەميشە له پێناو يەشوادا پرادهستى مردن دەرپين، بۆ ئو وەى زيانى يەشوا له جەستەى لەناوچووشماندا دەرېكەوت. ¹²بەم شپۆهيه، مردن له ئيمەدا كارېگرە؛ بەلام زيان له ئيوەدا چالاكە. ¹³لەبەر ئو وەى ئيمە هەمان گيانى باوهرمان هەيه، كە لەسەرى نووسراو: «باوهرم هينا، بۆيه قسەم كرد»، ئيمەش باوهرمان هەيه، و بۆيه قسە دەكەين، ¹⁴ئيمە دەرزانين كە ئو وەى يەشوای پرەوردگار له مردن هەستاندەوه، ئيمەش لەگەل يەشوا هەلدەستپتەوه، و لەبەردەم ئو وەى لەگەل ئيوەدا ئامادەمان دەكات. ¹⁵چونكە ئيمە هەموو شتێك له پێناو ئيوەدا دەرپين، تاكو ئو به خششى كە ئيستا دەگاتە خەلكى زياتر، بپتەوهى پرزانی سويسگوزارى بۆ شكۆمەندى خودا. ¹⁶بۆيه، با ورەمان لەدەست نەدەين! بەلكو، ئو كانهى مرۆڤى دەرەوهمان لەناو دەچيت، مرۆڤى ناووهمان پرۆژ به پرۆژ نوێ دەرپتەوه. ¹⁷ئەمەش لەبەر ئو وەيه كە ئو تەنگانە سادە و كاتيه كە ئيستا بيزارمان دەكەن، ئو بىركى بپتەندازە له هەتاھەتايى شكۆمەنديمان بۆ بەرھەم دەھيئن. ¹⁸وەك چۆن چاوەكانمان له سەر شتە بپنراوكانە با بۆ شتە نەبپنراوكان پروانين. چونكە ئو شتانەى كە دەبپنرين تەنها بۆ ماوھيەكن؛ بەلام ئو شتانەى كە نابپنرين هەتاھەتايين.

¹چونکه ده زانين كاتيك چادره زه مينيه كه مان كه ئىستا تيدا ده ژين ويران ده بټ، مائىكمان ده بټ له لاي خدا: خانووپهك كه به ده ستي مروف دروست نه كراوه، هه تا هه تا ييه له ئاسمانه كان. ²راستيه كه ئوه يه، له كاكتيدا له چادره، نه نالئين و تامه زرؤي ئوه ين ماله ئاسمانيه كه ي سهره وه مان بوشين، ³چونكه نه گهر پوشيمان به پروتي نابيرين. ⁴چونكه ئيمه، له بهر ئوه ي له چادره دا ده ژين له بهر بارگراني ده نالئين، چونكه نامانه وټ دايكه ين به لكو بو ئوه ي شوټي نيشته جټيووني ئاسمانيمان به سهريدا له بهر بكه ين، بو ئوه ي ژيان ئوه ي له ئيمه دا مردووه قوتي بدات. ⁵ئو كه سه ي كه ئيمه ي بو ئم باه ته ئاماده كردووه خودايه، ههروه ها گياني وهك پيشه كييهك پيه خشيون. ⁶بو به هه ميشه متمانه مان به خومان هه يه، ده زانين تا له جه سته دا بژين، له بهر وه ردگار نامؤ ده ين. ⁷چونكه ئيمه به باوه ردوڤن نهك به بينين. ⁸كه واته ئيمه متمانه مان به خومان هه يه، و رازين به نامؤ بوون له جه سته و مانه وه له گه ل بهر وه ردگار. ⁹هه ر بو به ئيمه ش هه ولده ده ين دلخوشي بكه ين، جا دانيشتوو بين يان په ناهه نده. ¹⁰پئويسته هه موومان به ئاشكرا له بهر ده م ته ختي مه سيحدا بوه ستين، بو ئوه ي هه ر يه كيي كه له ئيمه ئو كاره وه ر بگرت كه له جه سته دا بوو، چ باش بټ يان خراب! ¹¹له بهر ترسمان له بهر وه ردگار، هه ولده ده ين خه لك رازي بكه ين. به لام ئيمه له بهر ده م خودادا ده ركه وتووين، هيوا دارم له وټراني ئوه شدا ده ركه وين. ¹²ئوه نيه كه ئيمه له پيش ئوه دا دووباره به خوماندا هه ل بده ين؛ به لكو پاساوكتان پيشكه ش ده كه ين كه شانازي به ئيمه وه بكه ن، بو ئوه ي به لگه بټ بو ئو كه سانه ي كه شانازي به پرواله ته كانى ده ره وه ده كه ن نهك ئوه ي له دلدايه. ¹³نه گهره وشمه نديمان له ده سته داوه؟ ئمه له پيناو خودايه. نه گهر يش هوشمه ند بين؟ ئمه له پيناو ئوه دايه. ¹⁴خوشه ويستي مه سيح زاله به سهرماندا، ئيمه ش ئم بيرباره مان داوه: مادام يه كيي كه له برى هه مووان مرد، ئمه ماناي ئوه يه كه هه مووان مردوون؛ ¹⁵ئو له برى هه مووان مرد بو ئوه ي ئه وانى ده ژين چتر بو خويان نه ژين به لكو بو ئو ئوه ي له پيناويان مرد و هه ستايه وه. ¹⁶بو به له مه ودوا كه س نانسين له پرووي زانايي مرؤفانه وه. به لام نه گهر ئيمه پيشتر مه سيحمان به مرؤفانه ناسيووه، ئىستا ئتر به و شپوه يه نابناسين. ¹⁷چونكه نه گهر كه سيك له مه سيحدا بټ، ئه وا به ديپئراوټكي نوټيه: شته كو نه كان تپه رين و سه بركه، هه موو شته كان نوټ بوونه وه. ¹⁸هه موو شتيك له خودا وه به كه له رټگه ي مه سيحه وه ئيمه ي له گه ل خويدا ئاشتكرده وه، پاشان خزمه تكردي ئم ئاشتبوونه وه ي به ئيمه ي سپارد. ¹⁹ئمه ش له بهر ئوه يه كه خودا له مه سيحدا بوو كه جيهاى له گه ل خويدا ئاشت كرده وه، گونا هه كانيانى له بهر چاونه گرت و په يامى ئم ئاشتبوونه وه ي خسته نيو ده سته كانمان. ²⁰پاشان ئيمه بالوتري مه سيحين و خوداش له رټگه ي ئيمه وه به ناوى مه سيحه وه بانگه واز ده كات: «له گه ل خودا ئاشت بينه وه!» ²¹چونكه ئوه ي گونا هه نه ده ناسى، خودا له پيناوي ئيمه كردي به گونا هه، تاكو بينه راستودروستي خودا له ناو ئه ودا.

¹ به و پئيهی ئيمه پئكه وه كرپكاري خوداين، داواكارين به خشيشی خودا بئهووه وهرمه گرن. ² چونكه ده فهرمويت: «له كانی په سه ندردگرم گوتم لپگرتيت، له پرۆزی پرزگارىدا يارمه تيم دايت». ئيستا كاتی په سه نكرده. ئه ميرۆ پرۆزی پرزگارىبونه! ³ ئيمه هيج رهفتاريك نه نجام نادهين كه بيته كۆسپ بۆ هيج كهس، بۆ ئه وهی نه وهك گله یی بيته سهر خزمه ته كه. ⁴ له هه موو شتيكدا به شيوه يهك مامه له ده كه ين كه ده ربه خات به راستی خزمه تكاری خوداين: به دانه خوډاگرتنی زۆرمان؛ له تهنگانه، پتويستی و ناخوشي و ليقه ومان ⁵ له ليدان و زبندان و ئاژاوه و ماندوو بوون و شه ونخونی و برسييتي؛ ⁶ له پاکی و زانست و ليبورده یی و ميه ره بانيدا؛ له گيانی پيرۆز و خو شه ويستی پاکی به يی دوو رووی؛ ⁷ له وشه ی راستی و هيزی خودا؛ به چه کی چا كه له هيرش و بهرگریدا بن؛ ⁸ به شكۆ و سووكايه تی؛ به ناوزراوی يا ناوبانگيکی باش. كاتيک راستگۆ بين وهك گوميرا مامه له مان له گه ل ده كرپت، ⁹ وهك نه ناسراو و له گه ل ئه وه شدا ناسراوين، وهك مردوو و له گه ل ئه وه شدا ده زين، وهك سزادراو و نه كوژراو، وهك خه مبار، له گه ل ئه وه شدا هه ميشه شادمانين، ¹⁰ وهك هه زار، له گه ل ئه وه شدا زۆرينه ده وله مهنده كه ين، وهك ئه وهی هيجمان نه يی، و هه موو شتيكمان هه يه. ¹¹ ئيمه قسه مان له گه ل ئيوه كرد، ئه ی خه لکی كۆرنه سووس، به راشكاوی و دلفراوانی. ¹² ئيوه له تهنگانه يان، نهك له بهر ئيمه به لكو به هۆی تهنگانه ی هه ست و سوۆزی خو تانه وه ¹³ به لام، به هه مان شيوه، وهك منداليك قسه تان له گه ل ده كه م، بۆ ئه وهی دلتان فراوان يی! ¹⁴ له گه ل بيئاوه يراندا مه چنه ژپريهك نيره وه. چ په يوه ندييهك هه يه له نيوان راستودروستی و نا ره وا؟ چ هاو به شيههك له نيوان پرووناکی و تاريكيدا هه يه؟ ¹⁵ مه سيح چ هاو به يمانيهه کی له گه ل شه يتان هه يه؟ باوه ردارچ پشكيکی له گه ل بيئاوه ردا هه يه؟ وه په رستگای خودا چ پريكه وتنيکی له گه ل بته كاندا هه يه؟ ¹⁶ چونكه ئيمه په رستگای خودای زيندووین، به يی ئه وهی خودا فهرمو به تی: «من له نيوانياندا ده ژيم و له نيوانياندا ده رۆم و ده بمه خودايان و ئه وانيش ده بنه گه لی من». ¹⁷ بۆيه «له بهر ئه وه له نيوانيان برۆنه ده ره وه، و به جتيان به ئيلن»، په ره ردارگه ر ده فهرمويت، «ده ست له شته پيسه كان مه ده ن، ¹⁸ ئينجا په سه ندتان ده كه م»، و «من ده بمه باوك بۆ ئيوه، ئيوه ش ده بنه كور و كچم»، ئه مانه په ره ردارگاری هه ره به توانا ده فهرمويت.

¹ مادام ئەم بەلئانەمان وەرگرتوو، ئەي خۆشەويستان، با خۆمان پاک بکەينەو، لە ھەموو شتێک کە جەستە و گيانمان پيس دەکات، بە پيرۆزبەکی تەواو لە ترسی خودادا.² با لە دلتاندا شوپتیکمان ھەيیت: ئيمە بە ئارەوا مامەلەمان لەگەڵ کەسدا نەکردوو، ئيمە زيانمان بە کەس نەگەيان، کەسبشمان بەکارنەھيئاو.³ ئەمە ئاليم بۆ سەرکۆنەکردنی ئيو. چونکە، وەک پيشتر وتمان ئيو لە دلی ئيمەدان، بە پراڊەيەک کە ئامادەين لەگەڵتان بمرين و لەگەڵتان بژين! ⁴ متمانەبەکی زۆرم بە ئيو ھەيە، زۆر شانازی بە ئيو ھەو دەکەم. لە ھەموو تەنگانەماندا من پرم لە ھاندان و سەرريژ لە خۆشی. ⁵ کاتێک گەيشتينە پارێزگای مەکەدۆنيا جەستەمان تامی پشودانی نەکرد، چونکە تەنگانە لە ھەموو ئاراستەبەکەو ھەروەروومان بۆو: مەلانیخ لە دەوروەرمەمان زياتی کردوو، ترسيش لەناو ئيمەدا زياتی کردوو. ⁶ جگە لەوێ خودا، ئەوێ ھانی تیکشکاوان دەدات، لە پرتگەي ھاتنی تیتۆسەو ھانی ئيمەي دا، ⁷ ئەک تەنھا بە ھاتنی، بەلکو بەو ھاندانەي کە لە ئیوانتاندا وەرگرت. بۆي گيپراينەو لەبارەي پەرۆشی و پەزارە و دڵگەرمیتان بۆ من، دڵخۆشيبەکەم دوو ھيئەدە بوو. ⁸ ئەگەر نامەکەم خەمباری کردبن، ئەو پەشيمان نيم، ھەرچەندە پەشيمان بوومەو، چونکە دەينيم بۆ ماوہەک ئەو نامەبە خەمباری کردن. ⁹ ئیستا دڵخۆشم، ئەک لەبەر ئەوێ خەمبار بوون، بەلکو لەبەر ئەوێ خەم و پەزارە وای لیتان کرد لە گوناھەکانتان پاشگەزبەنەو. چونکە ئيو بە شيوہەک ئازارتان چەشتوو کە لەگەڵ خواستی خودادا گونجاو، بۆ ئەوێ لە لایەن ئيمەو ھيچ ئازاریکتان پت نەگات. ¹⁰ خەمێک کە لەگەڵ ويستی خودادا بگونجیت پاشگەزبونەو بەرھەم دەھيیت کە ئەمەش ئەنجامەکەي رزگارپە، ھيچ پەشيمانپەکی تیدا نيە. بەلام خەمی دونيا مردن بەرھەم دەھيیت. ¹¹ کەواتە بيبن، ئەم خەم و پەزارەبە کە لەگەڵ خودا ھاویرايە، چەندە ھەولێ لە ئيوەدا بەرھەم ھيئاو، تەنانەت داوای لیبوردن، نکلۆی کردن، ترس، لە تامەزرۆي، ئیرەي، سزا! لە ھەموو شتێکدا دەرتانخست کە بیتاوانن لەو بابەتە. ¹² ئەوێ کە پيشتر بۆم نووسيبوون لە پتیاو تاوانبار و تاوانلێکراو نەبوو، بەلکو ويستم لە بەرامبەر خودا ئەو دەربخەم کە چەند دڵگەرمەن بۆ گوپرايەلیمان. ¹³ ھەر لەبەر ئەم ھۆکارەش دڵنەواييمان پیدرا. لەسەر و دڵنەواييمان، ئيمە بەھۆي دڵخۆشی تیتۆسەو لە پراڊەبەدەر دڵخۆش بووين چونکە گيانی بە ھەمووتان حەسايەو. ¹⁴ ئەگەر بە شتێک شانازيم پيوە کردبیت، دەربارەي ئيو، شەرم نەکردوو؛ بەلام ھەر وەک چۆن ھەموو شتیکمان بە راستگويی پت گوتن، شانازيکردنمان بۆ تیتۆسيش راستگويانە بوو. ¹⁵ خۆشەويستی بۆ ئيو زياتر دەبیت کاتیک يادی گوپرايەلێ ھەمووتان دەکاتەو کە چۆن بە ترس و لەرزەو پيشوازيتان لیکرد. ¹⁶ دڵخۆشم کە متمانەم بە ئيو ھەيە لە ھەموو شتیکدا.

¹ ئىستا، ئەي برايان، ئەو بەخششەي خوداتان پى دەناستىن كە بە كلىساكانى ھەرىمى مەكەدۇنيا بەخشراو. ² ھەرچەندە لە تاقىكرىدەنەوئەيەكى قورسدا بوون، زۆردلخۇش بوون سەرەراي ھەزارى زۆريان بەلام دەلەمەندىيەكى بەخشندانەي بۇ بەرھەمھېتان. ³ مەن شاھەتى دەدەم كە ئەوان بە دەستپىشخەرى خۇيان بەخشىنيان كىردو، نەك تەنھا بەپىي تواناي خۇيان، بەلكو لە سەرۋوي تواناي خۇشيانەو. ⁴ بە پارانەو پىداگىرىيەكى زۆر رازى بوون بە بەخشىنەكانيان بەشدار بن بۇ يارمەتيدانى پىرۇزكراوان. ⁵ ھەرۋەھا لەوئەي كە چاۋەرمان دەكرد زياتر بوو، ۋەك چۆن سەرەتا خۇيان تەرخان كىرد بۇ پەرۋەردگار و پاشان بۇ ئىمە بە خواستى خودا، ⁶ ئەمەش واى لىكرىدىن داوا لە تىتۇس بىكەن ئەو كارە تەواو بىكات كە پىشتەر لەگەل ئىوئەدا دەستى پىكرىدبوو. ⁷ بەلام، ھەرۋەك چۆن ئىوئە ھەموو شىتكتان زۆر: لە باۋەر، لە وشەكە، لە زانين، لە كۆششكرىد لە ھەموو شىتكتا، و لە خۇشەويستىتان بۇ ئىمە، لەم بەخششە ئەم بەخشىنەدا زۆر بن. ⁸ مەن فەرمانت پى ناكەم، بەلام دەمەوئە بە بەراۋەركىرەن لەگەل دىگەرمى كەسانى دىكە، دىلسۆزى خۇشەويستىت تاقى بىكەمەو. ⁹ چۈنكە ئىوئە بەخششە پەرۋەردگارمان يەشۋاى مەسىح دەزانن: لە پىناو ئىوئەدا ھەزار بوو، كە ھەرچەندە دەلەمەند بوو تاكو بە ھەزارىيەكەي دەلەمەند بن. ¹⁰ مەن بۇچوونى خۇم لەسەر ئەو بابەتەنە دەردەيرم. چۈنكە ئەمە قازانجى ھەيە بۇ ئىوئە، كە لە سالى رابىردوۋە دەستتان پىكرىدو، نەك تەنھا ئەنجامتان داۋە، بەلكو ئارەزووتان دەكرد كە ئەنجامى بدەن: ¹¹ ئىستا كارەكە تەواو بىكەن، ھەرۋەك چۆن، پىشتەر ئامادە بوون و ئارەزووى ئەوئەتان دەكرد، ھەرۋەھا دەپىت ئامادە بن چۈنكە بەوئەي كە ھەتائە كارەكە تەواو دەكەن. ¹² ھەركاتىك ئامادەپىتان ھەپىت، بەپىي ئەوئە مەرۇف ھەپەتى پەسەند دەكرىت كە پىدەرت، نەك بەپىي ئەوئە كە نىيەتى. ¹³ ئەمە بەو ئامانجە نىيە كە ئەوانى دىكە بەسپەنەو و تۇش لە تەنگاندا بىت، بەلكو لەسەر بنەماي يەكسانىيە: ¹⁴ لە ھەلومەرجى ئىستادا، زۆرىي ئىوئە پىويستىي ئەوان دابىن دەكات، بەجۆرىك كە لە داھانودا زۆرىي ئەوانىش پىويستىي ئىوئە دابىن بىكاتەو، تاكو يەكسانى بەدى بىت، ¹⁵ بەگۆرەي ئەوئە نوسراو: «نە ئەوئە زۆرى كۆكرىدوئەتەو زىادى كىردوۋە و نە ئەوئە كەمى كۆكرىدوۋەتەو كەمى كىردوۋە». ¹⁶ بەلام، سوياس بۇ خودا كە دىگەرمىيەكى واى خستە دلى تىتۇسەو بۇ ئىوئە. ¹⁷ نەك تەنھا لە پراستىدا ۋەلامى داۋاكارىيەكەي ئىمە داپەو، تەننەت بە دەستپىشخەرى خۇي دىت بۇ لاتان چۈنكە زۆر دىگەرمتر بوو. ¹⁸ ئەو برايمەن لەگەلدا نارد كە بە ھۆي خزمەتكىردنى بە مزگىنيەكە لە نىو ھەموو كلىساكاندا ستايشى دەكەن. ¹⁹ نەك تەنھا ئەو، بەلكو لەلايەن كلىساكانەو ۋەك ھاورىي گەشتەكەمان ھەلپىردا بۇ ئەوئە ئەم ديارىيە بگەيەنەت كە پىشكەشى دەكەين بۇ شكۆمەندكىردنى پەرۋەردگارمان بۇ ئەوئە پىشانى بدەين كە ئىمە گىنگى بە يەكتر دەدەين. ²⁰ ئىمە زۆر ھەز دەكەين كەس لۆمەمان نەكات سەبارەت بەم بەشدارىيە گەرەپەي كە ئىمە ئەنجامى دەدەين. ²¹ ئىمە ھەزەمان لە دەست پاكىيە نەك تەنھا لەبەردەم پەرۋەردگار، بەلكو لەبەردەم خەلكىشدا. ²² لەگەل ئەواندا براپەكمان نارد، كە لە پىگەي ئەزموونەو جار لە دواي جار بۆمان دەرەكەوتوۋە، كە دىگەرمى زۆرى ھەيە بۇ زۆرىشت، ئىستا بەھۆي مەمانەي زۆرى بە ئىوئە دىگەرمتر. ²³ سەبارەت بە تىتۇس، ئەو ھاۋكار و يارمەتيدەرمە لە پىناو بەرئەوئەندى ئىوئە. سەبارەت بە دوو براكەي ترمان، ئەوان نىردراۋى كلىساكان و شكۆمەندى مەسىح. ²⁴ لە بەردەم كلىسادا بە بەلگەي خۇشەويستىتان شانازىكرىدەنمان بە ئىوئە بىسەلمىتن.

¹چونكه پتويست ناكات له سه يارمه تيدانى پيرۆز كراوان بۆتان بنووسم، ²چونكه من تامه زړوى ئيوه بۆ يارمه تيدان ده زانم و شانازى به ووه ده كم لاي مه كه دؤنييه كان و پتيان ده ليم: له سالى رابردووه ئيوه له ئه خايا ئاماده ن بۆ به خشين. و دل گهرميتان پالنه ر بووه بۆ زۆريه برايان. ³به لام برايان ده نيرم، بۆ ئه وه شانازيكرنمان بۆ ئيوه له م بابته دا نه گورپت بۆ شانازييه كي بيهوده تاكو ئاماده بن ههروهك گوتم؛ ⁴چونكه ئه گه ره ره مه كه دؤنييه ك له گه لم بپت، و ئيوه بيبيت ئاماده نين، ئه وا ئيمه شه ره زار ده بين به و متمان ه مه زنه ي كه هه مانه. ⁵بۆيه به پتويستم زاني داوا له برايان بكه م پيشوه خته سه ردان تان بكه ن و تا ئه و به خشينه ئاماده بكه ن كه پيشتر راگه يه ندرابوو، بۆ ئه وه ي وهك به خششيك ئاماده بپت نهك وهك ئهركيكى قورس! ⁶كه واته راسته ههركه سيك كه م بچينپت، كه مپيش ده دروپته وه، ههركه سيك به به ره كه ته وه بچينپت، به به ره كه تيش ده دروپته وه. ⁷با ههركه سيك ئه وه ي له دلى خويدا مه به ستى بووه بي به خشپت، نه له په شيما نى و نه له پتويستى، چونكه خودا ئه وان ه ي خو ش ده وپت كه به خو ش حال ييه وه ده به خشن. ⁸خودا تواناي ئه وه ي هه يه هه موو به خششيك تان بۆ زياد بكات، بۆ ئه وه ي له هه موو شتيك و له هه موو كاتيكا، ئه و شتانه تان هه پت كه پتويستانه و سه ررئز بن له هه موو كاريكي باشدا؛ ⁹به پتي ئه وه ي نووسراوه: «به به خشنده يى دابه ش ده كه ن، ده يدن به هه زاران، راستودروست ييه كه يان بۆ هه نا هه تايه به رده وام ده بپ!» ¹⁰ئه وه ي تۆو بۆ چاندين، و نان بۆ خواردن دابين ده كات، تۆوه كه ت بۆ دابين ده كات و زۆر ده كات و به ره مه مى راستودروست ييت زياد ده كات؛ ¹¹له هه موو شتيكا ده وله مه ند ده پيت بۆ هه موو به خشنده ييه كي خو به خشانه، كه له ئه نجامدا سوپاسگوزارى خوداي لئ ده كه وپته وه. ¹²ئه مه ش له به ر ئه وه يه كه خزمه ت كردنى خودا به م يارمه تيه نهك ته نها پتويستى پيرۆز كراوان دابين ده كات، به لكو وا ده كات كه زۆر كه س سوپاسى خودا بكه ن. ¹³كاتيك پيرۆز كراوان، ئه م خزمه ته ئه زموون ده كه ن، خودا شكۆمه ند ده كه ن بۆ گوپرايه لى ئيوه له شايه تى مرگپنى مه سيح و بۆ به خشنده يى خو به خشانه تان له به شداريكرن له گه لياندا بۆ ئه وان و بۆ هه مووان. ¹⁴ههروه ها نزانان بۆ ده كه ن، تامه زړوى بيبينى ئيوه ن، به هوى ئه و به خششه ي خودا كه به ئيوه دراوه. ¹⁵سوپاس بۆ خودا بۆ ئه و به خشينه بي به رامبه ر ه ي كه له وه سف كردن به رزتره!

¹ به لّام من به نەرمی و نیانی و لیئوردەیی مەسیح بانگهێشتان دەکەم، من پۆلسم، به «به بێفیزی» له ئێو ئێوەدا ئامادەم، وله کاتێکدا له ئێو دوورم بەرامبەر تان «بۆتەرم»، ² بهو هیوایهی کاتێک دێم، پرەنگه پتووست نەکات ئێوەندە بۆتەرم که چاوەڕپی دەکەم بەرامبەر به هەندێک کەس که پێیان وایه ئێمه به پتوهرهکانی ئهم جیهانه دەژین. ³ هەرچەندە ئێمه له جەستەدا دەژین، به لّام به پێی جەستە ناجەنگین. ⁴ چونکه ئێو چەکانە ئێمه شەریان پێدەکەین جەستەیی نین، به لّکو له خودادا هێزبان هەیه بۆ پروخاندنی قەلّاکان: بهو بۆچوونهکان له ناو دەبەین ⁵ هەرشێک بەرهنگاری زانیی خودا دەبێتووه دەرۆخت، و ئێمه هەموو بێرکردنەوێهەک بۆ گوێرایه لّی مەسیح به دیل دەگیرن. ⁶ ئێمه ئامادەین بۆ سزادانی هەموو سەریچێهەک، دواى ئێوێ ئێو تەواو گوێرایه لّ بوون. ⁷ ئایا به پێی رواله تیان بیرار له سەر شتەکان دەدەن؟ ئهگەر کەسێک متمانهی به خۆی هەیه که هێ مەسیحه، با له ناو خۆیدا بیر لهو بکاتووه که وهک چۆن ئێو هێ مەسیحه، هەروها ئێمهش هێ مەسیحین. ⁸ ئهگەر، کەمێک زۆر شانازی به دەسلالته کەمانهوه بکەم، که پەرورەدگار پێی به خشیوین بۆ ئێوێ ئێو بنیات بنێن و نەرۆختین، پتووست ناکات شەرم بکەم، ⁹ بۆ ئێوێ وا دەرئەکەوم که به نامەکان دەتاترسیتیم. ¹⁰ چونکه هەندێک دەلّین: «نامەکانی فۆرس و زۆر به هێزن، به لّام له پرووی کەسییهوه سەرنجراکێش نییه و قسەکردنی هێج نییه». ¹¹ با ئێو جۆره کەسانه ئاگادارین ئێمه له نامەکانماندا که دەیتیرین چۆن دەرئەکەوین کاتیکیش له لاتان ئامادەین به هەمان شێوهین. ¹² چونکه ئێمه ناوتیرین خۆمان پۆلّین بکەین، یان بهراورد بکەین، له گەلّ ئێوانهی که له ناو ئێوهدا ستایشی خۆیان دەکەن. چونکه ئێو کەسانه خۆیان به خۆیان دەپۆن، و خۆیان به خۆیان بهراورد دەکەن، ئێتر هێج تێناگەن! ¹³ سەبارەت به ئێمهش، شانازی بهو شتانهوه ناکەین که سنوور تێدەپەرتنیت، به لّکو له سنووری ئێو یاسابهدا به کده گرێتووه که خودا بۆی داناوین تاکو ئاستێک که بگهینه ئێوهش. ¹⁴ چونکه ئێمه سنوورەکانمان تێناپەرتن و هک ئێوێ نهگەشتینه ئێوه، چونکه به راستی به مزگێنی مەسیح گەشتینه ئێوه! ¹⁵ هەروها ئێمه شانازی به ماندوو بوونی کەسانی دیکهوه ناکەین. به لّکو هیوادارین، له گەلّ گەشەکردنی باوهرتان، ئێمه به پێی یاساکەمان له ئێوانتادا پێشیکهوین، ¹⁶ بۆ ئێوێ بانگەشە مرگێنمان بدەینه ئێو ناوچانهش که له ئێوه دوورن، بۆ ئێوێ شانازی بهو شتانهوه نەکەین که له یاسای کەسێکی تردا به دەست هاتووه. ¹⁷ به لّام «ئێوێ شانازی دەکات، با شانازی به پەرورەدگار بکات!» ¹⁸ چاکەکارئێو کەسه نییه که ستایشی خۆی دەکات، به لّکو ئێو کەسهیه که پەرورەدگار ستایشی دەکات.

¹خۆزگە ئېۋە لە راستىدا بەرگەى ھەندىك گىلايەتى منتان دەگرت، لە راستىشدا ئېۋە بەرگەم دەگرن. ²چونكە من بە ئېرەبىيەكى خودايانە ئېرەبىيان پت دەبەم، لە پياۋىك نىشانەم كردن كە مەسىحە، تا ۋەك پاكىزەپەك پىشكەشتان بگەم. ³بەلام دەترسم كە ئەقلتان لە دلسۆزى و پاكى بەرامبەر مەسىح بەلاپىدا پروات ھەروەك چۆن مار بە فېلبازىيەكەى ھەواى فرېودا. ⁴جا ئەگەر ھەركەسىك بىتە لاتان بانگەشەى يەشۋايەكى تر بكات كە ئىمە بانگەشەمان بۆ نەكردوۋە، يان گىيايىكى تر ۋەرىگرن جياواز لەۋەى ۋەرتانگرتوۋە، يان مەزگىيىك پەسەند بگەن جياواز لەۋەى پەسەندتان كەردوۋە، ئەوا بە ھەموو خۆشەبەكە ۋەرى دەگرن. ⁵لە ھېچ شتىكدا خۆم لە تېردراۋە بالاكەن بە كەمتر دانائىم. ⁶ھەرچەندە بە زمانى خەلكى ئاسايى قسە دەكەم كە رەۋان نىيە، بەلام زانبارىم كەم نىيە. ئىمە تەنھا لە ھەموو شتىكدا بە ئامادەبوۋنى ھەموۋان ئەمەمان بۆ ئېۋە ئاشكرا كەردوۋە. ⁷كەۋانە ئايا تاۋانى مەن كە بەئ ھېچ پاداشتىك مەزگىيەكەم پت پراگەباندوۋن، بەم شىۋە رىزى خۆم كەم كەردوۋە بۆ ئەۋەى ئېۋە رېزدار بن؟ ⁸مەن بە ۋەرىگرتى بەخشىن لە كلىساكانى تر سەتمەم كەرد تا بتوانم خەمەتتان بگەم. ⁹كاتىك لەگەل ئېۋە بووم و پىۋىستىم ھەبوو، بۆ ھىچتان نەبوومە بارگرنى. پىۋىستىيەكانى مەن لەلايان ئەو برايانە كە لە ھەرئەم مەكەدۇنيا ھاتبوۋن دابىنكرا. مەن خۆم پاراستوۋە، خۆشەم دەپارم، لەۋەى لە ھەر شتىكدا كە بىتە بارگرنى بۆ ئېۋە. ¹⁰تا ئەو كاتەى راستى مەسىح لە مندايە، كەس لە ناۋچەكانى ئەخايا ئەم شانازىيەم لئ ۋەرتانگرت! ¹¹بۆچى؟ ئايا چونكە ئېۋەم خۆشناۋىت؟ خودا دەزانىت! ¹²بەلام، ئەۋەى ئەنجامى دەدەم و دەپكەم بۆ ئەۋەى ھەلى ھەلپەرستان بىنر بگەم كە شانازى دەكەن ۋەدەۋاى ھەلىكدا دەگەپىن وا پىشان بەدەن ۋەك ئىمەن. ¹³ئەم جۆرە كەسانە تېردراۋانى درۆزن، و كرىكارى فېلبازن، كە خۇيان ۋەك تېردراۋى مەسىح نىشان دەدەن. ¹⁴سەبىر نىيە! شەيتان خۆى ۋەك فرىشتەى پروۋناكى ئاشكرا دەكات. ¹⁵كەۋانە شتىكى سەبىر نىيە ئەگەر خەمەتكارانى خۆى لە شىۋەى خەمەتكارى راستدوروستى دەرخت. سزاكەيان بەپىي كەردەۋەكانىان دەپىت. ¹⁶دېسان دەپىتمەۋە: با كەس وا بىر نەكاتەۋە كە مەن گېلم، ئەگەر گەمژەش بىم پەسەندەم بگەن، بۆ ئەۋەى مەنىش كەمىك شانازى بگەم! ¹⁷ئەۋەى لىرەدا باسى دەكەم، بەپىي پەرۋەردگار قسە ناكەم، بەلكو ۋەك لە گىلايەتتەۋە بىت، و ئەم مەمانەيەم ھەبە كە وا دەكات شانازى بگەم: ¹⁸بەۋ پىيەى زۆر كەس شانازى بەو شتەۋە دەكەن كە لەگەل جەستەدا گونجاۋە، مەنىش شانازى دەكەم. ¹⁹لەبەر ئەۋەى خۇتان ئەۋەندە ژېرن، بە خۆشخالىيەۋە بەرگەى گەمژەكان دەگرن! ²⁰چونكە بەرگەى ھەموو ئەۋانە دەگرن، كە دەتەكەنە كۆپلە، و دېرنە، و بەكارتان دەھىتن، خۇيان بەگەۋرە دانەپىن بەرامبەر بە ئېۋە، و لىتان دەدەن. ²¹چ سووكايەتتەۋە! چەند لاۋاز بوۋىن لە مامەلەكەردنمان لەگەل ئېۋە! بەلام، كە گەمژانە قسە دەكەم، ھەرچىيەك ئەۋان دەۋىرن بىكەن، مەنىش دەۋىرم. ²²ئەگەر ئەۋان غىبىرانى بن، مەنىش ھەروا. يان پەسرايىلى بن، مەنىش ھەروا! يان لە ئەۋەى ئەفراھام بن! مەنىش ھەروەھا! ²³ئەگەر ئەۋان خەمەتكارى مەسىح بن، ۋەك ئەۋەى ژېرمەندىم لەدەستدا بىت كاتى قسە دەكەم، چونكە مەن لەۋان بالائەرم: زۆرتىن زەخمەتم كىشاۋە، لەرادەبەدەر داركارى كراوم، لەۋان زياتر لە زېنداندا بووم، زۆر جارېش پروۋبەروۋى مردن بوومەتەۋە. ²⁴يەھۇدىيەكان بە قامچى پىنج جار لىيان داوم، ھەر جارېك بە بى كەمكەردنەۋە چل قامچيان لىداوم. ²⁵سئ جار بە دار لىمدراۋە. جارېك بەردباران كراوم. سئ جار لە كەشتىدا نوقم بووم. شەۋ و رۆژىكەم لە قوۋلايى دەربادا بەسەر برد. ²⁶بەھۆى زۆر گەشتكەردنمەۋە! پروۋبەروۋى مەترسى لافاۋ، و چەتە و، مەترسى لەلايەن گەلى خۆم و تېپەرەستان و مەترسى ناۋ شارەكان، و بىابان، و دەريا، و مەترسى برا درۆزەكان بوومەۋە. ²⁷چەند ماندوۋ بووم ئازارم چەشت و بە زەخمەت كىشان و شەۋخونى زۆر، و برىستى و توۋنىيەتى و بە رۆژوۋگرتى زۆر، و سەرما و پروۋتى. ²⁸جگە لەۋ مەترسىيە دەرەكپانە، رۆژ لە دۋاى رۆژ فىشارەكان لەسەرم زياتر دەبن، بەو شىۋە بارگرنى ھەموو كلىساكان لەسەرمە. ²⁹ئايا كەسىك ھەبە لاۋاز بىت و مەن لەگەلى لاۋاز نەبم، ۋە كەسىك ھەبە كۆستى كەوتىت و مەن بۆى نەسوتايەم؟ ³⁰ئەگەر شانازىكەردن پىۋىست بوو، شانازى بەو شتەۋە دەكەم كە لاۋازىم دەرەخەن. ³¹خودا و باۋكى يەشۋاى پەرۋەردگار، پىرۆزە بۆ ھەتەھەتايە، دەزانىت كە مەن درۆ ناكەم. ³²ئەۋ ھاكەمى كە لەلايەن پاشا ئارتاسەۋە بۆ پارىزگارى دىمەشق دەستىشانكراۋو، پاسەۋانى شارى دىمەشق توندتر كەرد، وىستى دەستگىرم بكات. ³³بەلام لە لەناۋ سەبەتەپەكەۋە لە پەنجەرەى شوراكە ميان شۆركەدەۋە، بۆيە لە دەستى دەرېاز بووم.

¹ به لئ، شانازيکردن هېچ سووډيکي بۆ من نښه؛ به لام پروو ده که مه ئو شتانهی که په روه ردگار له پرووی بینین و ږاگه ياندنه کانه وه بوی ناشکرا کردووم. ² من پياوښک له مه سېحدا ده ناسم که چوارده سال له مومبر به رو ئاسمانی سېيم بر در؛ ئایا له ږنگه ی جهسته یوه بوو؟ نازانم؛ یان جگه له جهسته بوو؟ نازانم. خودا ده زانیت! ³ ده زانم ئو مرقه، به جهسته یوه بوو یان به ی جهسته یوه خوی؟ نازانم؛ خودا ده زانیت! ⁴ ئو بۆ به هشت بر در، له وئ گوډی له بابته ی سهرسور هېنر بوو که ده رنابر درېت و هېچ مرقه یک مافی ئوه ی نښه باسی بکات. ⁵ له مه دا شانازی ده که! به لام شانازی به و شتانه وه ناکم که به شپوه به کی تابه ت په یوه ندی به منوه هه به مه گهر شانازی به شتانه وه بکه که په یوه ندی به لاوازی منوه هه به. ⁶ ته گهر به وېت شانازی بکه، گېل نایم، چونکه راستی ده لیم. به لام خوم ده پازم، نه وک په کیک زیاتر له وه ی لیم ده بین و لیم ده بیستن گومان بکات. ⁷ بۆ ئوه ی له بهر گهره یی ئم ږاگه ياندانه خوبه زلزان نه م، ډرکیک له جهستمدا پېدرا وک ئوه ی له لایه ن شه پتانه وه نېر درایت تاکو نازارم بدات، تاکو لووتنه رز نه م! ⁸ هر له بهر ئم هؤکاره سی جار له په روه ردگارم پارامه وه که له کو لم بکانه وه ⁹ پاشان پی فهرمووم: «به خششی من به سه بۆ تۆ، چونکه هینری من له لاوازیدا ته واده ییت!» من رازیم به خوشحالی یوه شانازی به و خاله لاوازان ده که که له مندا یه، بۆ ئوه ی به هینری مه سېح داپوشراو بم. ¹⁰ بویه له پیناوی مه سېحدا، به لاوازی و سووکایه تی و ناخو ش و چه وسانه وه و ته نگانه دلخوش ده م، چونکه هر کاتیک لاوازی م، ئو به هینرم! ¹¹ ډیره دا بوومه ته گیل! به لام، ئوه ناچار تان کردم! ده بویه ئوه ستایش تان بکر دمایه، چونکه من له هېچ شتیکم له نېر دراوه بالا کان که متر نښه، ته ناته ته گهر هېچیش نه م. ¹² ئو نیشانه ی که نېر دراوان جیا ده که نه وه، به وپه یی دانه خودا گرته وه له نیوانتانا نه نجام در، به نیشانه و کاری موزن و په رجوو. ¹³ له چ پروو به که وه له کلېساکانی تر بچو وکترن جگه له وه ش که من بار گرانیه کی قورس نه بووم به سهر تانه وه؟ له هه له به م خوشین! ¹⁴ نیستا نامده م بۆ جاری سېيم بیم بۆ لاتان، نایم بارکی قورس له سهر تان. چونکه ئوه ی من په دوا یدا ده گهر یم ئوه نښه که لای ئوه به به لکو ئوه ئوه: چونکه ئه رکی مندا له کان نښه که بژپوی دایک و باوکیان دابین بکه، به لکو دایک و باوک ده ییت بژپوی مندا له کانیا ن دابین بکه. ¹⁵ منیش به وپه یی شادی یوه، ئوه ی هه مه خه رچی ده که م، خوشم داده نیم بۆ ئوه، هر چه نده تا زیاتر خوشم بوین، خوشه ویستی که متر و ده گرم. ¹⁶ به لام، با واییت. (ئوه ده لین) من خوم نه بووم بار گران ی به سهر تانه وه، به لکو فریودر بووم و به فیل لیم سه ندوون. ¹⁷ ئایا هېچم ده سکه و تووه له و که سانه ی که من بۆ لای ئوه م ناردوون؟ ¹⁸ داوام له تیتؤس کرد بیته لاتان، ئو براه شم له گیل نارد، ئایا تیتؤس به هوی ئوه وه هېچی ده سکه و ت؟ ئایا ئیمه له گیل ئوه، من و تیتؤس، به هه مان گیان و هه مان هه نگاو مامه له مان نه کرد؟ ¹⁹ نیستاش ئوه وای بیر ده که نه وه که ئیمه به رگری له خومان ده که یی له لای ئوه! به لام ئیمه له به رده م خودا له مه سېحدا قسه ده که یی. خوشه ویستانم هه موو ئه مانه، بۆ بنیاتنای ئوه به. ²⁰ چونکه ده ترسم کاتیک دیم بۆ لاتان به و جوړه نه تانینم که ده مه وېت و ئوه ش به و جوړه ی که ده تانه وېت نه مبین! واته کاتیک که ناکوکی و ئیره یی و ږق و کینه و بوختان و قسه هینان و بردن و خوبه زلزانین و سهر لېشپواوی له نیوانتانا زور بیت. ²¹ ده ترسم کاتیک جارکی تر دیمه وه لاتان، خودا من له نیوانتانا بت بایه خ بکاته وه و خم و په زار هم زور بیت به هوی زوریک له وانه ی که پیشتی گونا هیان کردوه و پاشگه ز نه بوونه ته وه بۆ ئو گلاوی و داو تپیس ی و به د ره وشتیه که کردو یانه!

¹ئەمە سىيەم جارە كە دېم بۇ لاتان. بە شايەتى دوو يان سى شايەتھال ھەموو بابەتتە دەسەلمىتتە. ²پىشتىرىش پرامگە ياندووه، لېرەشدا پىشەختە دەپلەم لە كاتىكدا كە نامادە نەبووم، ھەرەك چۆن وەك دووم جار نامادەبووم لەلاتان گوتەم، بۇ ئەوانەى لە پرابردودا گوناھيان كەردووه و بۇ ھەموو ئەوانەى دىكەش: كە دەگەر تەمەو بۇ لای ئۆو بەزەيىم ناپت، ³تا ئەو كاتەى داواى بەلگە دەكەن كە مەسىح لە رېگەى مەنەو دەدوتت. بەرامبەر ئۆو لاواز نېيە، بەلكو لە ئۆوانتانا بەھىزە. ⁴ھەرچەندە لە لاوازىدا لە خاچ درا، بەلام ئىستا بە ھىزى خودا زىندووه. ئىمەش تېدا لاوازين، بەلام، بە مامەلە كەردن لەگەل ئۆو، بە ھىزى خودا لەگەلدا زىندووه دەيىن. ⁵بۆيە خۆتان بېشكەن بۇ ئەوئەى بزەن ئايا باوەر دارن يان نا. خۆتان تاقى بکەنەو. ئايا نازانن كە يەشواى مەسىح لە ئۆوئەى، جگە لەوہ بېسەلمېنن كە شكست خواردوون؟ ⁶بەلام ھىوادارم بۆتان پروون بېتەو كە ئىمە شكست خواردوون نېن. ⁷ئىنجا لە خودا دەپارېنەو كە ھېچ خراپەبەك نەكەن، نەك بۇ ئەوئەى بزەن ئۆو ئىمە چاكەمان ھەبە، بەلكو بۇ ئەوئەى ئۆو ئەوئەى راستە بېكەن، تەنەت ئەگەر ئىمەش وەك دۆراو بېن. ⁸چونكە ئىمە ناتوانن ھېچ شىتەك لە دۆرى راستى بکەين، بەلكو لە پىناوى راستىدا. ⁹ئىمە چۆن دلخۆش نەبېن كاتىك ئىمە لاوازين و ئۆوئەى بەھىزەن؛ تەنەت نزاكانمان بۇ كامل بوونى ئۆوئەى! ¹⁰ھەر لەبەر ئەمەشە كە مەن ئەم شتەنە دەنووسم كاتىك لەلاتان نېم، بۇ ئەوئەى كاتىك دېم پىوست نەكات توند بېم لە بەكارھىتەنى دەسەلەتم، ئەوئەى پەرورەدگار پى بەخشىم بۇ بىنانانى ئۆو نەك بۇ پرووخەندى ئۆو. ¹¹لە كۆتايىدا، ئەى برايان: دلشاد بېن، تەواو بېن، دلگەرم بېن، لە بۆچووندا ھاوړا بېن؛ بە ئاشتى بېن. ئەوسا خوداى خۆشەوېستى و ئاشتى لەگەلئان دەپت! ¹²بە ماچكى پاك سلاو لە يەكتر بکەن. ¹³ھەموو پېرۆز كراوان با ئاشتيتان بۇ بېت. ¹⁴بەخشى پەرورەدگارمان يەشواى مەسىح، و خۆشەوېستى خودا و ھاوېشى گيانى پېرۆز لەگەل ھەمووتان بېت. ئامېن!

Galatians

¹لە پۆلسەو، ئەوئەى نېردراو، نە لەلایەن خەلکەو نە بە دەسەلەتى مەروۇ، بەلكو بە دەسەلەتى يەشواى مەسىح و خوداى باوك كە لە ناو مردووان ھەلېستاندەو. ²لە ھەموو ئەو برايانەو كە لەگەلمەن، بۇ كلىساكانى ھەرىمى گەلاتيا. ³بەخشى و ئاشتيتان بۇ بېت لەلایەن خوداى باوكمان و پەرورەدگارمان يەشواى مەسىحەو. ⁴كە لە پىناو گوناھەكانمان خۆى بەخشى بۇ ئەوئەى لەم جېھانە خراپەى ئىستا پزگارمان بکات، بەپىي وېستى خودا و باوكمان. ⁵شكۆمەندى بۇ ئەوئەى بەخشى و ھەتا ھەتايە. ئامېن! ⁶سەرسام! چۆن وا خېرا لەو كەسە ھەلەگەر پىنەو كە بە بەخشى مەسىح بانگ كراون، وە پروو لە مەزگىنى نامۆ دەكەن؟ ⁷مەبەستم ئەوئەى نېيە كە مەزگىنىكى تر ھەبېت، بەلكو مەبەستم ئەوئەى كە ھەندېك ھەن كە سەرلېشتووى لە ئۆوانتانا دروست دەكەن، دەيانەوت مەزگىنىيەكى مەسىح بېشپۆت. ⁸بەلام، ئەگەر ئىمە يا لە فرېشتەبەك لە ئاسمانەو، مەزگىنىيەكى تری پىدان جگە لەو مەزگىنىيەكى كە ئىمە پىماندان، يا نەفرەتى لئ بېت! ⁹وەك چۆن پىشتەر گوتمان، ئىستا دووبارەى دەكەمەو: ئەگەر كەسېك مەزگىنىيەكى دىكەتان پت رابگە پىنېت جگە لەوئەى كە وەرتانگرتووه، يا نەفرەتى لئ بېت! ¹⁰ئايا ئىستا بەدوای بەدەستھېنانى پىشتووانى خەلکدا دەگەرېم يان خودا؟ يان دەمېنن داواى پزەزامەندى خەلک بکەم؟ ئەگەر ھەتا ئىستا خەرىكى بە دەستھېنانى پزەزامەندى خەلک بوومايە نەدەبوومە خەزمەتكارى مەسىح! ¹¹ئاگادارتان دەكەمەو، برايان، كە ئەو مەزگىنىيەكى كە پىم پراگە ياندوون مەزگىنى مەروۇ نېيە. ¹²لە ھېچ مەروۇتەك وەرم نەگرتو، و فېربان نەكردووم، بەلكو بە سەروۇش لە يەشواى مەسىحەو بۆم ھاتووه. ¹³چونكە بېستووتانە ژيانى پرابردووم لە ئايىنى يەھودىدا چۆن بووه، كە چۆن كلىسای خودام بە خراپەترىن شۆو چەوساندۆتووه، و بەدوای لەناوبردنى دەگرام، ¹⁴چۆن مەن لە ئايىنى يەھودىدا لە زۆرىك لە نەوئەى نەتەوئەكەمدا بالائر بووم چونكە مەن زياتر لەوان بە پەروۇش بووم بۆ نەرىتى باوایپىرانم. ¹⁵بەلام، خودا دلخۆش بوو، كاتىك كە لە سكى دايكەمدا بووم تەرخانى كردم و دواتر بە بەخشى خۆى بانگى كردم، ¹⁶بۆ ئەوئەى پۆلەكەى لە مندا پراگەبەنېت و لە نېو نەتەوئەكاندا بانگەشەى بۆ بکەم، لە ھەمان كاتدا پراوئېزم بە گوشت و خۆن نەكرد، ¹⁷ھەرەو ھەنچوومە پۆرشەلايم بۆ ئەوئەى چاوم بەو كەسانە بکەوتت كە پىش مەن نېردرا بوون، بەلكو بەرەو عەرەبستان بەرېكەوتت، و دواى ئەوئەى گەرەمەو دېمەشق. ¹⁸پاشان دواى سى سالى، چوومە پۆرشەلايم بۆ ئەوئەى چاوم بە پەترۆ بکەوتت. پانزە پۆز لەگەلئەى مامەو. ¹⁹بەلام جگە لە ياكوف براى پەرورەدگار، ھېچ نېردراوئەكى ترم نەبېنى. ²⁰ئەوئەى لېرە بۆتان دەنووسم، وە لېرەش لەبەردەم خودا، درۆى تېدا ناکەم. ²¹و دواى ئەوئەى، ھاتمە ولانى سوربا و كېلىكيا. ²²بەلام مەن بە شۆوئەى كەسى نەناسرا بووم لە كلىساكانى يەھوديا كە لە مەسىحدان. ²³بەلام ئەوان تەنھا دەيان بېست «ئەو كەسەى پىشتەر دېچەوساندېنەو، ئىستا بانگەشەى مەزگىنى باوەردەكات كە پىشتەر ھەولئ لەناوبردنى دەدا!» ²⁴ئەوانېش بەھۆى مەنەو خودايان شكۆمەند كرد.

¹ ئىنجا دواى چواردە سال، لەگەل بەرنايا بەرەو يۆرشەلايم سەرکەوتىن، تىتۆسىشيم لەگەل خۆم برد. ² بەلام لە وەلامى سىرودا سەرکەوتم بۆي؛ ئەم مەزگىنيەم لەبەردەمياندا پراگەياندا لە نۆو نەتەوکاندا بانگەشەم بۆ دەکرد، بە تايپەتى لەبەردەم ئەوانەى ناوبانگيان ھەبوو، بۆ ئەوھى ھەولەکانم لە ئىستا و پرايردودا بىت ھوودە نەيىت. ³ بەلام، تەنانت تىتۆسى ياوەرم كە يۆنانى بوو، ناچارىان نەکرد خەتەنە بکرىت. ⁴ بابەتەكە بەھۆى ئەو برا درۆزانەوھ سەرپەلدا كە بە نەپتى ھاتبوونە ئېومان، بۆ ئەوھى سىخورى بەسەر ئەو ئازادىيەوھ بکەن كە لە يەشوای مەسىحدا ھەمانە، بۆ ئەوھى بمانگەرتنەوھ بۆ كۆپلەيتى؛ ⁵ بەلام ئېمە ملکەچيان نەبووين خۆمان پراەستيان نەکرد و تەنانت بۆ يەك كاترمېرىش، بۆ ئەوھى پراستى مەزگىنيەكە لەلای ئېوھ بەچەسپاوى بىمىتتەوھ. ⁶ سەبارەت بەوانەى كە بە ناوبانگ بوون، بۆ من ھىچ جىاوازيەكى نىيە ھەر پىگەيەكيان ھەيىت تا ئەوكانەى خودا گرینگى بە شكۆمەندى كەسپك دەدات، چونكە ئەوان ھىچيان بۆ ئەو شتەنە زىاد نەکرد كە من بانگەشەى بۆ دەكەم. ⁷ بە پىچەوانە، بىنيان پەيمانى مەزگىنى بۆ خەتەنەنەكراوھكان بە من سپىردراوھ، ھەرۆك چۆن خەتەنەكراوھكان بە پەترۆ سپىردرا. ⁸ چونكە ئەو كەسەى لە ئىردراوھكانى خۆيدا پەترۆى بەكارھىتا بۆ خەتەنەكراوھكان، مەيشى بەكارھىتا بۆ پەيوەندى لەگەل نەتەوھكان. ⁹ كاتىك ئەو بەخششەى كە پىم دراوھ بۆ ياكۆف و پەترۆ و پۆخەنا پروون بۆوھ كە وەك كۆلەكەيەك دياربوون، دەستى پراستيان بۆ من و بەرنايا درىژ كرد وەك نىشانەى بەشدارىکردن، بۆ ئەوھى ئېمە پروو لە نەتەوھكان بکەين و ئەوانىش خەتەنەكراوان. ¹⁰ بە مەزگىك بابەتى ھەزاران فەرامۆش نەكەين، كە مەيش ھەمىشە بۆ ئەو كارە كۆششم كردوھ. ¹¹ بەلام كاتىك پەترۆ ھاتە شارى ئەنتاكىە، پرووبە پروو بەرەنگارى بوومەوھ، چونكە شايبەنى لۆمەكردن بوو، ¹² چونكە پىش ئەوھى ھەندىكيان لای ياكۆفەوھ بىن، پەترۆ لەگەل برا نەتەوھكان ناڤان دەخوارد؛ بەلام ھەر كە ھاتن؛ كىشاپەوھ و خۆى داڤرى، لە ترسى خەلكى خەتەنەكراو. ¹³ باقى برا بەھودىەكانىش لە دوو پرووبەكەيدا ھاوبەش بوون. تەنانت بەرناياش چووھ پال دوو پرووبى ئەوان. ¹⁴ كاتىك بىنيم كە ئەوان بەپى پراستى مەزگىنيەكە رەفتار ناكەن، لەبەردەم ھەموويان بە پەترۆم گوت: «ئەگەر تۆ كە بەھودىت وەك نەتەوھكان بژىت و وەك يەھودى نەيىت، چۆن دەتوانىت نەتەوھكان ناچار بکەى وەك يەھودىەكان بژىن؟» ¹⁵ ئېمە بە يەھودى لەدايىكبووين، نەك نەتەوھى گوناھبار. ¹⁶ بەلام ئېمە دەزانين مەروۇف بەگوئەرى ئەو كارانەى كە تەورات لىى داوا دەكات بىت تاوان نايىت، بەلكو تەنھا بە باوهر بە يەشوای مەسىح، ھەرۆھە ئېمەش باوهرمان بە يەشوای مەسىح ھەيە، بىتاوان كراين لە سەر بنەماى باوهرمان بەو، نەك لە سەربنەماى كارکردن بە تەورات، لە بەر ئەوھى كارکردن بە تەورات ھىچ كەسپك بىتاوان ناكات. ¹⁷ بەلام، كاتىك ھەولمان دەدا لە مەسىحدا بىتاوان بىن، خۆمان لە نۆو گوناھباراندا بىيىنەوھ، ئايا مەسىح دەيىتە خەمەتكارى گوناھ؟ دووربىت لەو! ¹⁸ ئەگەر ئەوھى كە پرووخاندومە دووبارە بنىاى بىنەمەوھ، ئەوھ خۆم دەكەمە سەرپىچىكار. ¹⁹ چونكە لە رىگەى تەورات بۆ تەورات مردم، بۆ ئەوھى بۆ خودا بژىم. ²⁰ من لەگەل مەسىح لە خاچ درام، ئىتر ئەوھ من نىم كە دەژىم بەلكو مەسىحە كە لە مندا دەژى. سەبارەت بەو ژيانەى كە ئىستا لە جەستەدا دەژىم، بە باوهر بە رۆلەى خودا دەژىم، كە منى خۆشويست و خۆى لە پىناومدا بەخشى. ²¹ من كارىگەرى بەخششى خودا پووچەل ناكەمەوھ، چونكە ئەگەر پراستودروستى لە تەوراتدا بووا، ئەو مردنى مەسىح كارىكى بىھودە دەبوو.

¹ نهی گه لاتییه گیله کان! کت جادووی له بیر کردنه وه تان کردووه، که له پتیش چاوتان وپنه یه شوای مه سیح به له خاج دراوی کیشرا؟
² نهها دهمه ویت نه وه تان لئ فیر بم: ئایا گیانه که تان وهرگرتووه، له سهر بنه مای کارکردن به پیتی ته ورات یان له سهر بنه مای باوه ربوون به مزگینه که؟³ ئایا ئیوه نه وه نده گیلن؟ پاش نه وهی که به گیانه که دهستان پیکرد ده تانه وئ به جهسته کاملی بکه ن؟⁴ ئایا تافیکردنه وه درێخابه تان بپهووده بوو، نه گهر به راستی بپهووده بوو؟⁵ نه وهی که گیانتان پیده به خشیت، له نیوانتانا پهرجوو نه جام دعات، ئایا له سهر بنه مای کاره کانی ته ورات نه مه ده کات یان له سهر بنه مای باوه ربوون به مزگینه که؟⁶ بهم شیوه به «نه فراهام باوه ری به خودا هپنا، به راستودروستی بوی هه ژمار کرا». ⁷ که واته بزانه نه وانهی که بنه مای باوه ربووه ده که ن به راستی نه وهی نه فراهامن. ⁸ پاشان په رتوو که که، دواي نه وهی پیشینی نه وهی کردبوو که خودا له سهر بنه مای باوه ربووه نه وهکان بیتاوان ده کات، پیشوخته مزگیندا به نه فراهام و فهرمووی: «له تۆدا هه موو گه لان به ره که تدار ده بن!»⁹ جا نه وانهی له سهر بنه مای باوه ربوون له گه ل نه فراهامی باوه ردار به ره که تیان پیده درت. ¹⁰ سه باره ت به هه موو نه وانهی که بنه مای کاره کانی ته ورات په پیره و ده که ن، نه وان له ژیر نه فره تان، چونکه نووسراوه: «نه فره ت له ههر که سیگ که چه سپاو نه بیت له هه موو نه و شتانهی که له ته وراتا نووسراون!»¹¹ سه باره ت به وهی که هیچ که سیگ له به رده م خودا به هوی ته ورات بیتاوان ناکریت، نه وه پروونه، چونکه «ههر که سیگ به باوه ربوون بکریت، به باوه ربوون ده ژی». ¹² به لام ته ورات بنه مای باوه ربوون له بهر چاو ناگریت، به لکوو «ههر که سیگ نه م راسپارده به جیه جئ بکات، به وه ده ژی». ¹³ مه سیح له رپگی خۆبه خت کردن پرزگاری کردین له نه فره تی ته ورات، له بری ئیمه بوو به نه فره ت لیکراو، ههر وه که که نووسراوه: «ههر که سیگ له سهر دار هه لواسراییت نه فره ت لیکراوه»،¹⁴ بۆ نه وهی به خششی نه فراهام بگاته نه ته وه کان له مه سیحی به شوادا، بۆ نه وهی گیانی به لیکندراو وهر بگرین له رپگی باوه ربووه. ¹⁵ نهی برابان، به بۆچوونی مروفانه ده لیم ته نانه ت په یمانیک که ته نها مروفیک په سه ندی کردبیت، که س ناتوانیت هه لیبوه شینیتته وه یان شتیکی بۆ زیاد بکات. ¹⁶ به لینه کان ناراسته ی نه فراهام و نه وه کانی بوون، نه و نالیت «بۆ نه وه کان» وه که نه وهی ئامازه به زۆریک بکات، به لکو ئامازه بۆ په یکیک ده کات، کاتیک ده لیت «بۆ نه وهی تۆ»، واته مه سیح. ¹⁷ که واته نه وهی من ده لیم نه مه به: په یمانیک که خودا پیشتر په سه ندی کردبوو، به و یاسایه ی که چوار سه د و سی سال دواي نه وه هات هه لده وه شینته وه، وه که نه وهی به لینه که هه لیبوه شینته وه. ¹⁸ نه گهر میرانه که له سهر بنه مای ته ورات بووایه، نه وابه ته که په یوه ندی به به لینه که وه نه ده بوو. به لام خودا، به به لین، میراتیکی به نه فراهام به خششی. ¹⁹ که واته بۆچی ته ورات؟ ته نها بۆ پیشاندانی سه ریچیه کان زیادکرا، تا هاتی نه و «نه وه» په که به لینه که ی پیدرابوو، و له رپگی فریشته کانه وه دراوه و به ناوی یوانیک سپیدراوه. ²⁰ به لام کاتیک به لینه که به شیوه په کی تاک لایه نه ده درت، پتویست ناکات نیوه ندگیری هه بیت. نه وهی لیره به لین دعات ته نها خودایه. ²¹ ئایا ته ورات پیچه وانه ی به لینه کانی خودایه؟ نه خیر! نه گهر یاسایه که هه بووایه که توانای ژبان به خشینی هه بیت، له راستیدا راستودروستی له سهر بنه مای ته ورات ده بوو. ²² به لام په رتوو که که هه مووانی له گونا هه دا زبندانی کرد، به جۆریک که به لینه که، له سهر بناغه ی باوه ربوون به یه شوای مه سیح، به و که سانه درا که باوه ربووه ده هین. ²³ پتیش هاتی باوه ربووه، ئیمه له ژیر چاودیری ته وراتا بووین، به ندرکرا بووین بۆ نه و باوه ربووهی که چاوه ربی راگه یاندنی ده کرا. ²⁴ بۆیه ته ورات تا هاتی مه سیح، ته میکاربوو بۆ نه وهی له سهر بناغه ی باوه ربوون بکریتن. ²⁵ به لام دواي هاتی باوه ربووه له ده سه لاتی ته میکار پرزگارمان بوو. ²⁶ چونکه هه مووتان رو لای خودان به باوه ربوون به یه شوای مه سیح. ²⁷ چونکه، هه مووتان له مه سیحدا له ئاوه لکیشران، مه سیح تان له بهر کردووه. ²⁸ نیر جیاوازی له نیوان یه هوودی و یوانی، یان کۆبله و نازاد، یان نیر و میدا نیه، چونکه هه مووتان په کن له یه شوای مه سیحدا. ²⁹ نه گهر ئیوه هه ی مه سیح بن، نه وابه ئیوه نه وه و میراتگری نه فراهامن به پیتی به لینه که.

¹ ھەرۋەھا دەلېم تا مېرانتگر مندا لېكى كەم تەمەن يېت، ھېچ جياوازيەك لە ئىوان ئەو و كۆيلەدا نى، ھەرچەندە خاوەنى تەواۋى مېرانتەكەيە، ² بەلكو بە ملكەچى سەرپەرشتىار و نوپنەرەكانى دەمىننەتتەو تا ئەو ماوەيەى كە باوكى ديارى كردوو. ³ ئەمەش بارودۆخى ئېمەيە: كاتىك مندا ل بووين، ئېمە كۆيلەى بنەماكانى جىهان بووين. ⁴ بەلام كاتىك كاتەكە تەواو بوو، خودا پڕۆلەكەى نارد كە لە ژنىك لەداپك بوو كە ملكەچى تەورات بوو، ⁵ بۆ ئەوەى بە خۆبەخشىن ئەوانە ئازاد بكات كە ملكەچى تەورات بوون، تاكو ھەموويان بىنە پڕۆلەى خودا. ⁶ لەبەر ئەوەى ئېو پڕۆلەى ئەون، خودا گيانى پڕۆلەكەى ناردۆتە ناو دلمانەو، بۆيە بانگى دەكرد: «باوكە، ئەى باوكمان». ⁷ كەواتە، تۆ چىتر كۆيلە نىت، بەلكو پڕۆلەيت. ئەگەر پڕۆلە بىت، خودا تۆى كردۆتە مېرانتگر. ⁸ بەلام، بەو پېيەى لەو كاتەدا خوداتان نەدەناسى، لە دۆخى كۆيلەتيدا بوون. ⁹ بەلام ئېستا كە خودا دەناسن، يان باشتەر بلېن خودا دەتاسېت، چۆن دەگەرئەو سەر ئەو بنەما ھەزار و داپراو كە ئارەزوو دەكات سەرلەونوى بئانكەتەو بە كۆيلە؟ ¹⁰ تۆ ئاھەنگ دەگېرىت بۆ پڕۆز و مانگ و وەرز و سال! ¹¹ دەترسم ھەول و ماندووبوونم لە پېناواتاندا بېھوودە بوويەت. ¹² برايان، ئامۆزگاريتان دەكەم كە وەك من بن، چونكە منيش وەك ئېو. لە ھېچ شتېكدا ستەمتان لە من نەكردوو، ¹³ وەك دەزانن بەھۆى نەخۆشپەكەو بوو كە بۆ يەكەمجار مەگىتېم پېدان! ¹⁴ ھەرچەندە نەخۆشى لە جەستەمدا تاقىكرنەو يەك بوو بۆ ئېو، سووكاپەيتان پت نەكردم و لېم دوو نەكەوتنەو، بەلكو وەك ئەوەى فرېشتەيەك بىم لەلايەن خوداو، يان يەشوای مەسىح بىم، پېشوازيەتەن لېكردم. ¹⁵ كەواتە كوا خۆشپەكەتان؟ چونكە من شايتەيتان بۆ دەدەم ئەگەر بئانئايناپە چاوەكانتان دەرەھىنا، و پېشكەشتان دەكردم! ¹⁶ ئايا ئېستا بووم بە دوژمنى ئېو چونكە پراستپەكەتان پت دەلېم؟ ¹⁷ ئەمانە (مامۇستابان) دلگەرمى بەرامبەرتان پېشان دەدەن، بەلام بە دلسۆزپەو نى، بەلكو ئاواتە خاوان كە ئېو لە ئېمە داپېرن، ¹⁸ بۆ ئەوەى دلگەرم بىم بۆيان. جوانە دلگەرمى پېشان بەدەم بۆ ئەوەى كە پراستە، ھەموو كات، نەك تەنھا ئەو كاتانەى كە لەگەلتان ئامادە دەبىم. ¹⁹ مندا لەكانم، جارېكى تر ژانم پېتانەو گرتو بۆ ئەوەى و پېنە مەسىح لە ئېو دا درووست يېت. ²⁰ چەند جەز دەكەم ئېستا لەگەلتان ئامادە بىم، و بە شېوازيكى تر جگە لەمە لەگەلتان بدوېم، چونكە لە كاروبارى ئېو دا سەرم لى شېواو. ²¹ پېم بلېن، ئېو كە ئارەزووى گەرانەو تان ھەيە بۆ كۆيلەيتى بۆ تەورات، ئايا نەتانبىستوو كە چى لە تەوراتا ھاتوو؟ ²² چونكە نووسراو ھەقراھام دوو كورى ھەبوو: يەكېيان لە ژنىكى كارەكەر، و ئەوى تريان لە ژنىكى ئازادەو. ²³ سەبارەت بە كورى كارەكەرەكەش، كە بە پېى جەستە لەداپك بوو. سەبارەت بە كورى ژنە ئازادەكەش لە ھاتنەدى بەلئەكەدا بوو. ²⁴ ئەم پراستپەش ماناكەى ھېمادارە. ئەم دوو ژنە ھېماى دوو پەيمانن: يەكەميان لە چىاى سىناو ھاتوو، كە ئەوانەى لە ئەو لەداپك دەبن لە دۆخىكى كۆيلەتيدا دادەنرېن و ھېماكەشى ھاگەر. ²⁵ وشەى ھاگار ئامازەيە بۆ چىاى سىنا، لە عەرەبستان، پۇرشەلايمى ئېستا دەنوتېت، چونكە لەگەل مندا لەكانى لە كۆيلەتيدا. ²⁶ سەبارەت بە دوو ھېماى ئازادە، كە نوپنەراپەتى پۇرشەلايمى ئاسمانى دەنوتېت كە داپكى ئېمەيە. ²⁷ چونكە نووسراو: «ئەى نەزۆك، دلشادبە، ئەى ئەوەى مندا ل نەبوو، ئەى ئەوەى ژانت نەگرتوو، لە خۆشيدا بە دەنگى بەرز ھاوار بكە، چونكە مندا لى ژنى بەجھېلپراو زياترن لەوەى مېردى لەگەلئەتى!» ²⁸ برايان، ئېو شە مندا لى بەلئەكەن وەك پېتساخ. ²⁹ بەلام، وەك چۆن لە رابردوودا ئەوانەى بەگوتەى جەستە لەداپك دەبوون ئەوانەيان دەچەوساندەو كە بە پېى گيانەكە لەداپك دەبوون، ئېستاش بە ھەمان شېو پڕوودەدات. ³⁰ بەلام پەرتووكە كە چى دەلېت؟ «ژنە كارەكەرەكە و پڕۆلەكەى دەرېكە، چونكە پڕۆلەى ژنە كارەكەرەكە لەگەل پڕۆلەى ژنە ئازادەكەدا مېرات ناگرت!» ³¹ كەواتە، ئەى برايان، ئېمە مندا لى كارەكەرەكە نىن، بەلكو مندا لى ئازادەكەين.

¹مەسیح ئازادی کردین تاكو به ئازادی بژین. بۆیه چەسپاوی بن، و جارێکی دیکە ملکه چى نیری کۆیلايه تى مەبن. ²ئەو هتا، من پۆلسم پێتان دەلێم: ئەگەر خەتەنە بکړن، مەسیح هیچ سوودێکی بۆ ئێوه نییه. ³جارێکی تر شایەتخالی بۆ هەموو خەتەنە کراویک دەدەم که پابەندە به جێبهجێکردنی هەموو تەورات. ⁴ئێوه که دەتانەوت بە تەورات بێتان، له مەسیح بێهەش دەبن و له بهخشش دەکەون! ⁵بۆیه ئێمه، به گیان لەسەر بناغەى باوەڕ چاوەڕێی ئێو هیوايه دەکەین که راستو دروستی بهرهمى دههێنێت. ⁶له یهشواى مەسیحدا، خەتەنەکردن ونەکردنی سودی نیه، بەلک و باوەڕ کاردەکات له پرێگەى خۆشهویستییهوه. ⁷ئێوه زۆر بوێر بوون، بەلام کت وای لێکردن تاكو ملکه چى راستی نهبن؟ ⁸ئەم گومراییه لهوهوه نییه که بانگهێشتی کردوون! ⁹به کهمیک ههویتترش تهواوی ههویتیه که ههڵدێت. ¹⁰بەلام متمانه به ئێوه ههیه له پهروهردگارد که بۆچوونێکی تر له نامێز ناگرن. وه ههركهسێک سهڕلێشپواوی له ئیوانتان دروست بکات لهسەر ئێوه سزا دهدرێت، جا ههركهسێک بێت. ¹¹ئەى برايان، سهبارهت به من، ئەگەر راسته بانگهشەى خەتەنەکردن دەکەم، بۆچی هێشتا تووشی چەوسانهوه دەبم؟ دەبوو ئێو کۆسپەى که له خاچدا ههیه نههێنێت! ¹²خۆزگه ئهوانهى سهڕلێشپواوی له ئیواناندا دروست دهکەن، خۆيان له ئێوه بێهەرى دهکرد! ¹³ئەى برايان، ئێوه بۆ ئازادی بانگکراون، بەلام ئازادیتان مەکەنە بیانوو بۆ رازیکردنی جەستەتان، بەلام به خۆشهویستییهو خزمەتى یهکتر بکەن. ¹⁴چونکه هەموو تەورات به یهک راسپارده جێبهجێ دهیئت: «نزیکهکەت وهک خۆت خۆشبویت». ¹⁵وهک دێرنده پهلامارى یهکترمهدهن، بۆیه ئاگادارین یهکێکتان ئهوهى تر لهناو نهبات! ¹⁶من تهنها دهلێم: به پرێگەى گیانهکهدا پرۆن. ئێو کاته ههركیز ئارهزوهکانى جەسته بهدى ناهێنن. ¹⁷جەسته ئارهزووی پێچهوانهى گیان دهکات، گیانیشت ئارهزووی پێچهوانهى جەسته دهکات؛ ئەم دووانه دژایهتى یهکتر دهکەن بۆ ئهوهى ئێوه ئهوهى ئارهزووی دهکەن نهیکەن. ¹⁸بەلام ئەگەر له ژێر پرێهاریهتى گیانهکه بن، ئهوا کۆیلهى تەورات نین. ¹⁹کرداره جەستهییهکان دیارن: داوێنیسی و گلاوی و بهدرهوشتی، ²⁰بتههرستی و جادووگهری، دوژمنایهتى و ململائ و ئیرهیی و تورهیى، خۆپههرهستى و دابهشیوون و دهمارگیری، ²¹چاوچنۆکی و سهرخۆشى و رابواردن، و هاوشیوهکانى. به لهبهرجاو گرتنى ئەمانه، ئېستا پێتان دهلێم، وهک پێشتر گوتم، ئەوانهى ئەم جوړه کارانه دهکەن شانیشى خودا به میرات ناگرن! ²²بههرههه مى گیانهکهيش ئەمانه: خۆشهویستی و شادی و ناشتی، لێبووردهیى و مېهرهبانى و چاکهکارى و سههراستى ²³نهرم و نیانى و خۆراگرى. هیچ یاسایهک نییه پرێگرى لهو جوړه چاکهکارانه بکات. ²⁴بەلام ئەوانهى بوون به هی مەسیح، جەستەیان به خولیا و ئارهزووهکانییهوه له خاچ دا. ²⁵ئەگەر به گیانهکه بژین، با به گیانهکهیش رهفتار بکەین. ²⁶با ئاوانهخوازی شکۆمەندى بیهوده نهبین و گالته به یهکتر نهکەین و ئیرهیی به یهکتر نههین!

¹ ئەى برايان، ئەگەر ھەر يەككە لە ئىوھ كەوتۆتە ھەر ھەلەيەكەوھ ئىوھى گيانى، بە گيانىكى نەرم و نيان راستى بىكەنەوھ. ئاگادارى خۆت بە نەوھك تۆپىش تاقى بىكرىتەوھ. ² با ھەربەككەن بارگرانى ئەوېتر ھەلگىرى و بەم شىوھە ياساى مەسىح جىيەجى بىكەن. ³ چۈنكە ئەگەر مەروۇف خۆى بە شىتېك بزانىت، ئەو لە راستىدا ھىچ نىيە، ئەوھ خۆى فېرېو دەدات. ⁴ با ھەر يەككە كارەكانى خۆى بېشكىت، ئەوكات دەتوانىت شانازى بەو شتانەوھ بىكات كە تايپەتە بە خۆى و نەك ئەوانەى كە تايپەتە بە كەسانى تىر. ⁵ ھەركەسەو بارى خۆى ھەلدەگرېت. ⁶ ئەو كەسەى فېرى وشەكە دەبېت، با لە ھەموو كارە چاكەكاندا ھاوېشى بىكات لەگەل ئەو كەسەى كە فېرى دەكات. ⁷ فېرېو مەخۆ: خودا گالتەى پى ناكىر. مەروۇف ھەرجىك بېشكىت، ئەوھ دروېتە دەكات. ⁸ چۈنكە ھەركەسېك بۆ جەستە بېشكىت، لە جەستەكەى خراپەكارى دروېتە دەكات. ھەركەسېك بۆ گيانەكە بېشكىت، لە گيانەكە زىيانى ھەتاھەتايى دروېتە دەكات. با لە چاكە كردندا شىكست نەھىتىن. ⁹ با ئېمەش، لە چاكە كردندا ماندوو نەبىن چۈنكە لە كاتى خۆىدا، دروېتە دەكەين، ئەگەر كۆل نەدەين. ¹⁰ تا ئەو كاتەى دەرەفتمان ھەبە، با چاكە لەگەل ھەمووان بىكەين، بە تايپەتى لەگەل باوھرداران. ¹¹ بزانە بە چ پىتېكى گەورە ئېرە بە دەستى خۆم بۆم نووسىون: ¹² ئەوانەى دەيانەوېت لە جەستەدا باش دەرەكەون، ھاتان دەدەن خەتەنە بىكەن، تەنھا بۆ ئەوھى بەھۆى خاچى مەسىحەوھ نەچەوسىندىرەتەوھ. ¹³ تەنەت ئەوانەى خەتەنەكراون، پەيرەوھى لە تەورات ناكەن، بەلكو دەيانەوېت خەتەنە بىكرېن بۆ ئەوھى شانازى بە جەستەيانەوھ بىكەن. ¹⁴ دوور بېت لە من ئەگەر جگە لە خاچەكەى پەرۋەردگارمان يەشۋاى مەسىح شانازى بە شىتېكى ترەوھ بىكەم، كە بەھۆبەوھ جىھان بۆ من لە خاچ دراو، مېنىش بۆ ئەو لە خاچ درام. ¹⁵ خەتەنەكردن و نەكردنى ھىچ نىيە، بەلكو (ئەوھى گرنگە مەروۇف) كە دەبېتە بەدېتېراوېكى نوئ. ¹⁶ تاشتى و بەزەبىي بۆ ھەموو ئەوانە بېت كە بەپى ئەم بىنەمايە دەرۋىن، ھەرۋەھا لەسەر يەسرائىلى خودا بېت. ¹⁷ لەمەودوا با كەس گرقتم بۆ دروست نەكات، چۈنكە لە جەستەدا نازارەكانى پەرۋەردگار يەشۋام ھەلگرتەوھ. ¹⁸ ئەى برايان، با بەخشى يەشۋاى مەسىحى پەرۋەردگارمان، لەگەل گىانتان بېت. ئامىن!

Ephesians

¹ لە پۆلسەوھ، تېردراوى مەسىحى يەشۋا بە خواستى خودا، بۆ پېرۋزكراوھ دۆلسۆزەكانى مەسىحى يەشۋا، [كە لە ئەفسۇس نىشتەجىن]. ² بەخشىش و تاشتى لەلايەن خوداى باوك و پەرۋەردگارمان يەشۋاى مەسىح بۆ ئىوھ بېت. ³ پېرۋز بېت خودا، باوكى پەرۋەردگارمان يەشۋاى مەسىح كە بە ھەموو بەخشىشكى گيانى لە شوئە ئاسمانىيەكان بەرەكەتدارى كردىن. ⁴ ۋەك چۆن پېش دامەزراندنى جىھان ئېمەى لە خۆىدا ھەلېزارد بوو، تا لەبەردەمىدا پېرۋز و بى گەلېى بىن. ⁵ پېشۋەختە ئېمەى بە خۆشەوېستى ديارى كردوھ تا بە يەشۋاى مەسىح ۋەك مندالى خۆى ۋەرمان بگرېت. ئەوھش بۆ ئەو مەبەستە بوو كە پېى خۆشحال بوو، ⁶ بە مەبەستى ستايشكردنى شىكۆمەندى بەخشىشەكەى كە بەھۆى خۆشەوېستىيەكەيەوھ پېشەخىشۋىن: ⁷ چۈنكە بە خوتى ئەو رىزگاربووېن، واتە لېخۆشۋىون لە گوناھەكان؛ بەپى دەولەمەندى بەخشىشەكەى ⁸ ئەوھى بەپەرى دانايى و تېگەبىشتەوھ بەسەرماندا رىزاندى. ⁹ كاتېك نېئى خواستى خۆى بۆ تاشكرا كردىن بە پېى ئەو رەزامەندىيەى لە خۆىدا مەبەستى بوو، ¹⁰ بۆ پېكەتەننى، ھەموو شتەكان لە زېر دەسەلاتدارىيەتى مەسىحدا يەكخست، ھەموو ئەوانەى لە ئاسمانەكان و لەسەر زەوېن. ¹¹ ھەرۋەھا لە مەسىحدا ئەو مىراتەمان بەدەست ھېناوھ كە پېشۋەختە بۆمان ديارى كراوھ، بەگۆرەى مەبەستى ئەو، ئەوھى كە ھەموو شىتېك بەپى خواستى خۆى ئەنجام دەدات. ¹² ئامانجى ئەوھى كە بېتە ھۆكارىك بۆ ستايشكردنى شىكۆمەندى ئەو، لە بەر ئەوھى پېشتر ھىواى خۆمان بە مەسىحەوھ گرېداوھ. ¹³ ئېوھش لە ئەودا (ھىواى خۆتان دابىن) كاتېك گۆت لە وشە راستىيەكە بوو، واتە ئەو مەزگىتېيەى كە رىزگاربووتانى تېدايە؛ ئېوھش بە ھەمان شىوھ لە ئەودا مۆر كران، چۈنكە باوھرتان بە گيانى پېرۋزى بەلېندراو بوو. ¹⁴ ئەم گيانە، كە بەلېنى مىراتمانە تا رىزگاركردى ئەوھى بەدەستمان ھېناوھ بەدى بېت بە مەبەستى ستايشكردنى شىكۆمەندىيەكەى. ¹⁵ بۆبە مېنىش گۆم لە باوھرتان بوو بە يەشۋاى پەرۋەردگار و خۆشەوېستىتان بۆ ھەموو پېرۋزكراوان، ¹⁶ ھەرگىز لە سوپاسگوزارى خودا نەوھستام لە پېناوتاندا و يادتان دەكەم لە نزاكاندا، ¹⁷ بۆ ئەوھى خوداى پەرۋەردگارمان يەشۋاى مەسىح، باوكى شىكۆمەندمان، گيانى پەبېتېردن و دانايىتان پى بەخشىت: بۆ ئەوھى بە تەواوى بىناسن ¹⁸ كاتېك بە تېروانىنەكانى دۆلتان رۆشن دەبېتەوھ، كەواتە بزانن چى ھىوايەك لە بانگېشتەكەيدايە بۆ ئېوھ، ھەرۋەھا دەولەمەندى شىكۆ مىراتەكەى لە پېرۋزكراواندا جىيە، ¹⁹ ئەو ھىزە مەزەنە جىيە كە بۆ ئېمەى باوھرداران دابەزىوھ، بەپى كارى دەسەلاتە بەھىزەكەى ئەو. ²⁰ ئەوھى لە مەسىحدا كرد، بە ھەستانەوھى لە مردووان. وای لېكرد لە راستەى خۆى لە ئاسمانەكان دابىنىشت، ²¹ كە بەرزنرە لە ھەموو سەرۋىك و دەسەلات و ھىز و سەرۋەرىك، و لە سەرۋى ھەموو ناۋىكەوھ، نەك تەنھا لەم جىھاندا، بەلكو لە ئەوھى لە داھاتوشدا دى. ²² لە زېر پېتەكانىدا ھەموو شىتېكى ملەكەچ كرد، و ئەوھى لە سەرۋى ھەموو شىتېكەوھ كرد بە سەرى كۆپسا ²³ كە جەستە و كاملىوونى خۆبەتى، ئەوھ ئەو كەسەيە كە ھەموو شىتېك بە گشتى تەواو دەكات.

¹ئېۋە پېشىر بەھۇي تاوان و گوناھەكانتان مردبوون، ²كە بەپىي شىۋازى ئەم جېھانە دەرۋىشتىن، شوپىنكەوتوۋى سەرۋكى ھىزەكانى با، ئەو گىيانەي كە ئىستا لە پۇلەكانى سەرپىچىكار كاردەكات، ³ئېمەش پېشىر بە ئارەزوۋى جەستەمان لە نىۋانىندا دەرۋىشتىن، ئەۋەي بە جەستە و بىر كەرنەۋەكانمان ئارەزوۋى ئەنجامدانىمان دەرۋىشتىن، و ئېمەش بەپىي سىروشت مىندالى تۈرەيى بوۋىن ۋەك ئەۋانى دىكە. ⁴سەبارەت بە خودا، ئەو لە مېھرەبانىدا دەۋلەتمەندە، بەھۇي ئەو خۇشەۋىستىيە مەزنەي كە ئېمەي پى خۇ خۇشۋىستوۋە، ⁵ھەرچەندە ئېمە بە گوناھەكانمان مردبوۋىن، لەگەل مەسىحدا زىندوۋ بوۋىنەۋە، كە بە بەخشىش پىزگارتان بوۋە، ⁶لەگەل ئەۋدا ھەستاپنەۋە و لە ئاسمانەكاندا لەگەل مەسىحى يەشۋا دانىشتىن. ⁷ئەمەش بۇ ئەۋەيە كە لە سەردەمەكانى داھاتوۋدا دەۋلەتمەندى بەخشىشەكەي لە مېھرەبانىيەكەيدا بۇ ئېمە لە مەسىحى يەشۋادا دەرۋىشتىن. ⁸چۈنكە بە بەخشىش پىزگارتان بوۋە، بەباۋەر، ۋە ئەمەش لە ئېۋەۋە نىيە. ئەمە دىارى خودايە، ⁹لەسەر بناغەي كىردارنىيە، تاكوۋ كەس شانازى نەكات. ¹⁰چۈنكە ئېمە شاكارى خوداين و لە يەشۋاي مەسىحدا بۇ كارە چاكەكان بەدى ھانوۋىن، كە پىش ۋەختە ئامادەي كىردوۋە بۇ ئەۋەي تىيدا پىرۋىن. ¹¹بۇيە لەبىرتان بىت، ئېۋە لە نەتەۋەكان لەدايك بوۋىن، و ئەۋانەي خەتەنە كراۋن ناۋتان دەبەن بە خەتەنە نەكرادەكان كە ئەمە كارپكى جەستەيە كە بە دەست ئەنجام دەرپىت، ¹²چۈنكە لەۋ كاتەدا ئېۋە بىت مەسىح بوۋىن، لە كۆمەلەي يەسرايىل بىگانە بوۋىن، و بە پەيمانە بەلپىندراۋەكان نامۇ بوۋىن، ھىچ ھىۋايەكتان نەبوۋ، نىكۆلىتان لە خودا دەرۋىشتىن لە جېھاندا. ¹³ئېۋە ئىستا، كە لە مەسىحى يەشۋادان، پېشىر دوور بوۋىن بەلام بە خۇپنى مەسىح نىزىك بوۋىنەۋە. ¹⁴كەۋاتە ئەۋ ئاشتىمانە، ئەۋ كەسەيە كە جىۋاۋزىيەكانى لاپىر و كىردىنى بە يەك نەتەۋە و ئەۋ بەرەستەنەي شىكاند كە جىيى دەكرىنەۋە. ¹⁵ۋاتە دوژمنايەتى: كاتىك بە جەستەي خۇي ياسا و پىسپاردەكانى تەۋراتى ھەلۋەشاندەۋە، بەجۆرپىك كە لە دوۋ لاپەنەكە مەۋقۇپكى نوئ ھەبى، بۇ ئەۋەي ئاشتى لە نىۋانىندا پىك بىت، ¹⁶بۇ ئاشتىكرىنەۋەيان لە يەك جەستەدا لەگەل خودا بەھۇي خاچەۋە كە دوژمنايەتتەيەكەي لەناۋىر. ¹⁷پاشان ھات و مۆردەي ئاشتى بۇ ئېۋە پىراگەپاند كە دوورن، (ۋەك چۆن مۆردەي ئاشتى پىراگەپاند) بۇ ئەۋانەي نىزىك بوۋىن. ¹⁸بە ئەۋ ھەموۋمان بە يەك گىيان لە باۋك نىزىك دەبىنەۋە. ¹⁹كەۋاتە، ئېۋە چىتر نامۇ و بىگانە نىن، بەلكو ھاۋلاتىن لەگەل پىرۋىزكراۋان و ئەندامانى خىزانى خودا، ²⁰ئېۋە لەسەر بناغەي تىردراۋان و پىغەمبەران بىيات نراۋن و خودى مەسىحى يەشۋا بەردى بناغەكەيە، ²¹كە لە ئەۋدا ھەموۋ بىناكە بەيەكەۋە پىك دەرۋىشتىن و بەرز دەبىتەۋە بۇ ئەۋەي لە پەروەردگارىدا بىيتە پەرىستىگايەكى پىرۋىز. ²²ئېۋەش لەناۋ ئەۋدا پىكەۋە بىيات نراۋن و بوۋنەتە شوپىنى نىشتەجىت بوۋىن بۇ خودا بە بوۋنى گىيانەكە.

¹لەبەر ئەم ھۆکارە، من پۆلس بەندکراوی یەشوای مەسیح لە پێناو ئێوەی نەتەووەکان، ²بە لەبەرچاوغرتنی ئێوەی کە پلانی بەخششی خوداتان بیستوووە کە پێم بەخشراوە بۆ ئێوە؛³وێک چۆن پێشتریش بە کورتی نووسیویوم، نەتێیە کە بە سرووش بۆم ئاشکرا بوو،⁴بەم شێوەیە، کاتێک ئێوەی من نووسیوم دەخوێننەو، دەتوانن پەی بە زانیاری من بێن لە سەر نەتێی مەسیح،⁵ئێوە ئێوە نەتێیە کە لە نەوکانی پراپرودا بۆ مرۆفەکان ئاشکرا نەکراو ھەرۆک چۆن ئێستا بە سروشی گیانە کە بۆ ئێردراوان و پیغمبەرە پیرۆزکراوان ئاشکرا کردوو؛⁶ئەمەش ئێوەیە کە نایەھوودییەکان ھاوبەشن لەگەڵ یەھوودییەکان لە میراتدا، و ئەندامانی یەک جەستەن لەگەڵ یەکدا، ھەرۆھا مافی ئێوەیان ھەبە سوود لە بەلێنە کە وەرگیرن. ئەمەش لە مەسیح یەشوایە و بە بەخششی مەزگێنە کە⁷مێش بووم بە خزمەتکاری ئێوە بەپێی ئێوە بەخششی خودا پێدایم بەپێی کارەکانی ھێزی خۆی.⁸ھەرچەندە، من لە بچووکتێنی پیرۆزکراوان کە مەترم، ئەم دیارەم پێخشی: بۆ ئێوەی مەزگێنە بێ سنوورە کە لە ئێوە نەتەووەکاندا رابگەنم⁹بۆ ھەمووانی ڕوون بکەمەو بە زانیی ئێوەی کە ئێوە رێکخستە نەتێیە چییە کە خودای دروستکەری ھەموو شتەکان بۆ چەندین نەو بە نەتێی ھێشتوو بەتێووە.¹⁰ئامانج ئێوەیە دانایی فرەلایەنە خودا ئێستا لە بەردەم میرنشین و دەسەلاتدارانی ئاسمانەکاندا ئاشکرا بێت،¹¹بەپێی ئێوە مەبەستە ھەمیشەییە کە خودا لە مەسیحی یەشوای پەرورەدگارمان مەبەستی بوو،¹²بە ئێوە و لە رێگە یابوەر بەو بە ئازادی و متمانەو لە خودا نزیک ببینەو.¹³بۆیە داواتان لێدەکەم وەرەتان لە دەست نەدەن بە ھۆی ئێوە ناخۆشیانە کە لە پێناو ئێوەدا بەسەرم دێت، ئەمەش شانازییە بۆ ئێوە.¹⁴لەبەر ئەم ھۆکارە چۆک بۆ باوک دادەدەم¹⁵کە ئێوە سەرچاوی ھەموو باوکایەتییە کە لە ئاسمان و لە سەر زەوی،¹⁶بۆ ئێوەی بەپێی دەولەمەندییە کە شۆمەندی خۆتان پێ بەخشیت، تا کو گیانە کە ھێزی ناووەی ھەریەکیکتان دا بین بکات.¹⁷بۆ ئێوەی مەسیح بە باوەر لە دلتاندا نیشە جێ بێت؛ بۆ ئێوەی لە خۆشەویستیدا رەگ داکوتن و جێگیر بن،¹⁸تۆ بە تەواوی دەتوانیت تێگەیت، لەگەڵ ھەموو پیرۆزکراواندا، پانایی و درێژی و بەرزی و قوولی چییە،¹⁹خۆشەویستی مەسیح بزانی کە لە زانست زیاترە، ئینجا پیر دەبیت تا ئێوە رادەبە ی کە دەگەیتە ھەموو پیری خودا.²⁰وہ بۆ ئێوە کەسە کە توانای ئەنجامدانی ھەبە، بەپێی ئێوە ھێزە کە لە ناوماندا کار دەکات، بێ سنوور گەورەترە لە ھەموو ئێوە شتانە کە داوای دەکەین یان وێنای دەکەین،²¹شۆمەندی بۆ ئێوە بێت لە کلێسادا، لە مەسیحی یەشوادا، بە درێزایی نەو و سەردەمەکان! ئامین.

¹بۆيە، من كە بەندكراونېكم لە پىناوى پەرورەدگاردا، لىتان دەپارتمەو كە بە شياوى ئەو بانگەوازە ھەلسوكەوت بكەن كە بۆى بانگ كراون، ²بە ھەموو خۆنەويستى و نەرم و نىانى و لىبور دەيى، لە خۆشەويستىدا بەرگەي يەكتىرى بگرن، ³ھەولېدەن يەكگرتوبى گيانەكە بيارتېزن. چونكە يەك جەستە و يەك گيان ھەبە، ⁴ھەرەك چۆن بانگتان كراو، ھەمووتان، بۆ يەك ھىوا بانگھېشت كراون. ⁵بۆ ئۆوھش يەك پەرورەدگار و يەك باوەر و يەك لە ئاوەھەلکېشان ھەبە. ⁶يەك خودا و باوكى ھەمووان ھەبە و ئەو لە سەرروى ھەمووان، بۆ ھەمووان و لە ھەموواندايە. ⁷بەلام ھەر يەكېك لە ئىمە بەخشىپكى پېدراو كە ھاوتايە لەگەل ئەو كە مەسيح پىي بەخشىوين. ⁸بۆيە سىروش دەفەرموېت: «كاتېك بەرەو ھەرەبەرزى سەرکەوت، دېلەكانى لەگەل خۆى برد، و ديارى بە مەروڤەكان بەخشى!» ⁹سەبارەت بە ئەمەش «بەرزبۆو»، ئەمە ماناي چيە جگە لەو كە ئەويش دابەزبۆو بۆ بەشەكانى خوارەو كە زەوى؟ ¹⁰ئەو كەسەي دابەزى ھەمان ئەو كەسەبە كە لە سەرروى ھەموو ئاسمانەكانەو بەرزبۆو بۆ پىر كەردنەو كە ھەموو شىتېك. ¹¹ئەو رېنگەي دا ھەندېكيان نىردراوان بن، ھەندېكيان پىغەمبەر بن، ھەندېكيان مزگىنېدەر بن و ھەندېكېشيان شوان و مامۇستا بن، ¹²بۆ نامادەكەردنى پىرۆزكراوان بۆ خزمەتكردن، بۆ بنىاتنانى جەستەي مەسيح، ¹³تا ھەموومان دەگەينە يەكتى باوەر و يەكگرتوبى ناسىنى رۆلەي خودا، بۆ مەروڤىكى تەواو پىگەيشتوو، بە ئەندازەي بالاي پىروونى مەسيح. ¹⁴ئەمەش بۆ ئەو كە چىتر مندال نەبين بە ھەموو بايەكى فېركارى كە لەسەر بنەماي فېرودانى خەلگە و بەرەو گومراييمان دەبات و بەملاو لادا نەمانبات، ¹⁵بەلكو بە خۆشەويستىيەو دەست بە راستىيەو دەگرن، بۆ ئەو كە لە ھەموو شىتېكدا بەرەو ئەو كەسە گەشە بكەين كە سەرە، واتە مەسيح. ¹⁶ھەموو جەستە لە ئەو كەسە يەكگرتوبى و پەيوەندىي خۆى بە پالېشتى ھەر جومگەبەكەو وەردەگرېت بە پىي پىرى ئەو كارەي كە بۆ ھەر بەشېك تەرخانكراو، بۆ بەرھەمھېنانى گەشەكردن كە دەپتە ھۆى بنىاتنانى جەستە، بنىاتنانى خۆى لە خۆشەويستىدا. ¹⁷كەواتە ئەمە دەلېم، ولە پەرورەدگاردا شاپەتى دەدەم، بەو ھىوايەي كە ئۆو چىتر وەك نەتەوكان لە بى بەرھەمى بىر كەردنەو كە رەفتار نەكەن، ¹⁸چونكە بە ھۆى نەفامى و دلېرەقييەو چاويان تارىك و لە ژيانى خودا دووركەوتوونەتەو. ¹⁹ئەم خەلگە، كە ھەموو ھەستېكيان فېرېداو بوو لايەك، خۆيان رادەستى چەواشەكارى كرد ھەموو پىسيەكيان بە ئارەزوئەيەكى تىرنەكرا و نەكوژاوە ئەنجامدا. ²⁰سەبارەت بە ئۆوھش، بەم شىوئەيە فېرى مەسيح نەبوون، ²¹ئەگەر بە راستى بىستووتانە و فېركارىيەكەتان وەركرتوو كە ھاوتايە لەگەل ئەو راستىيەي كە لە يەشوادا ھەبە! ²²ئەو كە پەيوەستە بە ژيانى رابردووتەو دايكەنە: مەروڤە كۆنەكە بە ئارەزووى فېلپازانەي خۆى گەندەل بوو، ²³و لە گيانى ھەرتاندا نوئ بىنەو، ²⁴مەروڤىكى نوئ لەبەر بكەن كە بەدېھانوو لە سەر شىوئەي خودا لە راستودروستى و پىرۆزىدا. ²⁵بۆيە درۆ مەكەن، و راستگۆ بن لەگەل نزيكەكانتان، چونكە ئىمە ئەندامى يەك جەستەين، ²⁶ئەگەر تۆرە بوويت گوناھە مەكە! مەھىلن خۆر بە سەر توورەپىتاندا ئاوا بى، ²⁷و دەرفەت بە شەپتان مەدەن! ²⁸و ئەو كەسەي كە دزە، با چىتر دزى نەكات، بەلكو با رەنج بكېشېت و بە دەستەكانى كارى چاكە بكات بۆ ئەو كە شىتېكى ھەبېت لەگەل ئەوانەي كە پىويستيان پىيەتى ھاوبەشى پى بكات. ²⁹با ھىچ قسەبەكى خراپ لە دەمتان دەرەنچېت، بەلكو تەنھا ئەو كە يارمەتيدەرە بۆ بنىاتنانى ئەوانى تر بە پىي پىويستىيەكانيان، بۆ ئەو كە سوودى بۆ ئەو كەسانە ھەبېت كە گوپيان لېدەگرن. ³⁰گيانى خودا، گيانى پىرۆز، كە بە ھۆيەو مۆر كرابوون بۆ پىرۆزى رىزگاربوون، خەمبار مەكەن. ³¹ھەموو رىق و تۆلە و تۆرەي و جەنجالى و سووكايەتى و ھەموو خراپەيەك لە خۆتان دابمالن. ³²لەگەل يەكتەر مېھرەبان بن، دلسۆز بن، ھەرەك چۆن خودا لە مەسيحدا لىتان خۆش بوو.

¹كهواته هاوشيوهى خودا بن وهك مندا له خو شه ويسته كان، ²وه به خو شه ويستى رهفتار بكن وهك چون مهسيح خو شى ويستويين و ژيانى خو له پئناوماندا بهخت كرد وهك قوربانپهكى بوخوش پيشكهشى خوداى كرد. ³سه بارهت به داوتنييسى، و هر پيسييهك يان ئاره زوييهكى تيرنه كراو، ته نانهت ناويشى له نيوانتانداندا نه هتيريت، وهك نه وهى شابهنى پيرؤز كراوانه. ⁴به همان شيوه قسه قيزهون، ناشرين و گالته جارى، نه مانه هه موو نه شياون. باشتريه سوياسگوزارى خودا دهر بيريت! ⁵چونكه ئيوه نه مه باش دهران: هر داوتنييسيك يان كه سيكى ناپاك، يان كه سيك كه ئاره زويى تيرنه كراوى هه به، هيج نيه جگه له بتيه رستيك كه هيج ميراتيكي له شان شينى مهسيح و خودادا نيه. ⁶با كهس به قسه پوچ فريوتان نه دات! به هوئى نه شتانه وه تووره يى خودا ده كه وپته سهر مندا لاني سهر يچيكار، ⁷بويه، هاو به شيان مه كن: ⁸جاران ئيوه تاريكى بوون، به لام ئيستا ئيوه پرووناكين له پروه ردگاردا. كهواته وهك مندا لاني پرووناكى رهفتار بكن. ⁹چونكه به ره هه مى پرووناكى له هه موو چاكه و راستگويى و راستيدا به ¹⁰بهم شيوه نه و شتانه نه زموون ده كن كه به روه ردگار رازى ده كن. ¹¹نهك هر ده بت خو له به شداريكردن له كرده وه بيهوده كانى تاريكىدا به دوور بگريت، به لكو ده بيت نه و انيش ناشكرا بگريت. ¹²چونكه نه و كارانه ي كه به نه ينى ده يكن، ته نانهت باس كرديشيان شه رمه زاركه ره. ¹³هر شتيك بكه وپته بهر پرووناكى، ناشكرا ده بيت: ¹⁴چونكه نه وهى هه موو شتيك ناشكرا ده كات پرووناكيه. هر بويه ده وتريت: «نهى نووستوو به خه به ريت، له ناو مردووان هه سته وه، پرووناكى مهسيح به سهرتا نه دره وشپته وه!» ¹⁵بويه زور به وريايه وه گرينگى به چونيى هه لسوكه وت بد، نهك وهك نه زانه كان به لكو وهك كه سانى ژير، ¹⁶باشتريه سوود وهر بگرن له كات، چونكه پرؤزه كان خراپن. ¹⁷بويه نه زان مه بن، به لكو تيبگه خواستى به روه ردگار چيه. ¹⁸به شه راب مه ست مه به، له ناويدا خراپه كاريه، به لكو پيره له گيان، ¹⁹به زبور و سروود له گه له يه كتر بدوين، به دلتان سروود بو به روه ردگار بلين: ²⁰له هه موو كاتيكا و بو هه موو شتيك سوياسى خودا و باوك بكن، به ناوى به روه ردگارمان به شوای مهسيح: ²¹گوپرايه لى يه كتر بن له ترسى مهسيح. ²²نهى ژنه كان، گوپرايه لى ميڤرده كانى خو تان بن، وهك چون گوپرايه لى به روه ردگارن. ²³ميڤرده سهرى ژنه هه روهك چون مهسيح سهرى كلنسا به (جه سته نه و)، و خو پزرگار كهرى جه سته كه به. ²⁴هر وهك چون كلنسا گوپرايه لى مهسيح بوو، ژنه كانيش گوپرايه لى ميڤرده كانيان بن، له هه موو شتيكا. ²⁵نهى ميڤرده كان، ژنه كانتان خو شبوپت وهك چون مهسيح كلنساى خو شه ويست و خو له پئناويدا بهخت كرد، ²⁶بو نه وهى پيرؤزى بكات و پاكي بكا ته وه به شوڤردنى ناو، و به وشه كه، ²⁷وهك نه وهى كلنسا به كهرى دره وشاوه پيشكهشى خو بكات كه هيج چرچ و لوچى و كه مو كورى هاوشيوه ي تيا نه بيت به لكو زياتر پيرؤز بيت و بت كه مو كورى بيت. ²⁸بهم نمونه به پيوسته ميڤرده كان ژنه كانيان وهك جه سته خو يان خو ش بوپت، نه وهى ژنه كهى خو ش بوپت، خو خو ش ده وپت. ²⁹هر گيز كهس رقى له جه سته خو نيه، به لكو خو راكى پيڤده دات و ناگادارى ده بيت، هه روهك چون مهسيحيش له گه ل كلنسادا واده كات. ³⁰چونكه ئيمه نه دنامه كانى جه سته نه وين. ³¹بويه ميڤرده سهر به خو به له باوك و دايكى، و له گه ل هاو سه ره كه ي يهك ده گرن، بويه نه و دووانه ده بنه يهك جه سته. ³²نه نه ينيه گه وره به به لام ئاماژه ي پيڤده كه م بو مهسيح و كلنسا! ³³به لام ئيوه ش، هه ربه كه تان به ته نيا، ژنه كهى وهك خو خو ش بوپت. سه بارهت به ژنيش، ده بت ريز له ميڤرده كهى بگريت.

¹ئەي منداﻻن، گوڭپرايەﻟﻰ داﻳﻚ و باوكتان بن له پەروەردگاردا. ھەر ئەمەيە چاكە: ²واتە: «پەرز لە باوك و داﻳﻚ بگرە» ئەمە يەكەم پراسپاردەيە كە بەستراوھتەو بە بەﻟﺘﻨﻪكەو ³» واتە بۆ ئەوﻱ چاكەيەك بەدۆزەو بە تەمەن درﯾﺰﻧﺎن لەسەر زەوﻱ! ⁴ئﯾﻮ، ئەي باوكان، منداﻟﻪكانتان تۆرە مەكەن. بەﻻم بە پﯾﻨﻤﺎﻱ پەروەردگار و پراسپاردەكانﻱ پەروەردەيان بكن. ⁵ئەي خزمەتكاران، بە ترس و لەرزەو گوڭپرايەﻟﻰ گەورەكانتان بن، بە راستگوﻳﻴﻪو، وەك كەسﻴﻚ كە گوڭپرايەﻟﻰ مەسﻴﻲ ﺑﻴﺖ، ⁶ئەك تەنھا كاتﻴﻚ چاوھەكانﻴﺎن لەسەر ئﯾﻮﻳﻪ كاری زۆر بكن وەك كەسﻴﻚ كە بۆ رازﻳﻜردنﻱ خەﻟﻚ ھەول دەدات، بەﻟﻜﻮ لەسەر بنەماﻱ خزمەتکردنﻱ مەسﻴﻲ، ⁷لە دﻟﻪوﻩ خواستﻱ خودا ئەنجام بدەن، ھەر وەك چۆن بە وﻳﺴﺘﻰ باش بۆ پەروەردگاری بكن، ئەك بۆ خەﻟﻚ. ⁸چونكە دەزانن ھەركەسﻴﻜﺘﺎن چەندە چاكە بكات، پاداشﺘﻴﻚ لە پەروەردگار وەردەگرتﯾﺖ، جا كۆﻳﻠﻪ ﺑﻴﺖ ﻳﺎن ﺋﺎزاد. ⁹ئﯾﻮﻩﺵ، ئەي گەورەكان، بەم شﯾﻮﻩ مامەﻟﻪﻳﺎن لەگەﻝ بكن بەﻳﺖ ئەوﻱ پەنا بۆ ھەريەشە ﺑﻴﻪن، بە زانﻴﻨﻰ ئەوﻱ كە گەورەكەتان و گەورەكەﻳﺎن لە ئاسمانە، و ئەمەﺵ لە بەرزەوھەندﻱ كەسدا نﻴﻴﻪ. ¹⁰لە كۆتايﻳدا، لە ھﯧﺰﻱ دەسەﻻﺗﻰ پەروەردگاردا بەھﯧﺰﻳﻦ. ¹¹چەكﻱ تەواوﻱ خودا لەبەر بكن، بۆ ئەوﻱ لە دژﻱ ﻓﻴﻠﻪكانﻱ شەﻳﺘﺎن خۆراگر بن. ¹²شەھری ئﯾﻤﻪ لە دژﻱ گوﻏﺸﺖ و خۆﭘﻦ نﻴﻴﻪ، بەﻟﻜﻮ لە دژﻱ سەرۆكەكان، دەسەﻻتداران، گەورەكانﻱ جﻴﻬﺎن و فەرمانﯾﻪواكانﻱ تاريكﻴﻴﻪ، لە دژﻱ ھﯧﺰﻱ گﻴﺎنە خراپەكان لە ئاسمانەكانداﻳﻪ. ¹³بۆﻳﻪ چەكﻱ تەواوﻱ خودا ھەﻟﻠﯩﮕﺮﻥ، بۆ ئەوﻱ ﺑﺘﻮﺍﻧﻦ ﺗﺎ لە پرۆژﻱ خراپەدا خۆراگر بن، ھەروەھا دوای گەﻳﺸﺘﻦ بە ھەموو ئامانجﻴﻚ چەسپاو بوﻩﺳﺘﻦ. ¹⁴بۆﻳﻪ خۆراگر بن دوای ئەوﻱ پراسﺘﻴﻴﻪكان وەردەگرن وەك پﺸﺘﻴﻦ لە ناوقەدەﺗﺎﻧﻰ ﺑﻴﻪﺳﺘﻦ، پراسﺘﻮدروستی قەﻟﻐﺎﻧﻴﻜﻪ بۆ سنگتان، ¹⁵وﻩ ئامادەﻳﻴﺘﺎن وەك پﻴﻼو بۆ ﭘﻴﻴﻪكانتان لە پﻲ بكن بۆ ﭘﺮاگەﻳﺎندنﻱ مژگﻨﻴﻰ ﺋﺎﺷﺘﻰ. ¹⁶وﻩ لە سەرﻭوﻱ ھەمووشﻴﺎنەو، باوﻩر وەك قەﻟﻐﺎﻧﻴﻜﻪ ھەﻟﻠﯩﮕﺮﻥ، بەو قەﻟﻐﺎﻧﻪ دەﺗﻮﺍﻧﻦ ھەموو تﻴﺮﻩ گﻴﺮدارەكانﻱ خراپەكارەكە بكوژﻧﻨﻪو. ¹⁷پرزگاریﻱ وەك كﻼو بۆ سەرتان، وشەﻱ خودا وەك شەمشﯾﺮﻱ گﻴﺎنەكە وەربگرن. ¹⁸لە ھەموو بارودۆخﻴﻜدا نزا بكن، لەگەﻝ ھەموو نزاو پارانەوﻳﻪك لە گﻴﺎندا، و بۆ ھەمان مەبەسﺖ ئﯾﺸﻚ بگرن، لە ھەموو پارانەوﻳﻪكدا بە تەواوﻱ بە پەرۆﺵ بن لە ھەموو داواكارﻴﻴﻪك لە پﻴﻨﺎو ھەموو پﻴﺮۆزكراوان. ¹⁹لە پﻴﻨﺎو مەﻳﺸﻴﺪا بۆ ئەوﻱ ھەركاتﻴﻚ دەمەم كردۆتەو بۆ قەسەكردن سەروﺷﻢ پﻴﻨﺪرﯾﺖ بۆ ئەوﻱ بە بوﻧﯾﻴﻪوﻩ نەﻳﻨﻰ مژگﻨﻴﻰ ﭘﺮاگەﻳﻪﻧﻢ. ²⁰من ئەو ﺑﺎﻟﯧﻮﺯﻩﻡ بە زنجﻴﺮﻩوﻩ بەستراوھتەو، بۆﻳﻪ دەﻳﺖ بوﻧﯾﺮ ﺑﻪ ﭘﺮاگەﻳﺎندﻨﻰ وەك چۆن دەﻳﺖ قەسە بكن. ²¹وﻩ بۆ ئەوﻱ بارودۆخ و ھەواﻟﻰ كارەكانﻢ ﺑﺰﺎﻧﻦ، ﺗﻴﺨﻴﻜﯘﺱ، ﺑﺮاﻳﻪكﻱ خۆﺷﻪوﻳﺴﺖ و خزمەتكارﻲﻜﻰ دﻟﺴﯚﺯﻩ لە پەروەردگاردا، ھەمووشﺘﻴﻜﺘﺎن پﻲ ﭘﺮادەگەﻳﻨﯾﺖ. ²²ﻣﻨﻴﺶ ھەر بۆ ئەم مەبەسﺘﻪ ناردوومە بۆ ﻻﺗﺎن: بۆ ئەوﻱ بارودۆخﻰ ﻣﻦ ﺑﺰﺎﻧﻦ و دﻟﺘﺎﻥ ھﺎﻥ ﺑﺪﻩﻡ. ²³ﺋﺎﺷﺘﻰ بۆ ﺑﺮاﻳﺎﻥ، وﻩ خۆﺷﻪوﻳﺴﺘﻰ بە باوﻩﻳﺮﻩوﻩ، لە خوداﻱ باوك و پەروەردگارﻣﺎﻥ ﻳﻪﺷﻮﺍﻱ مەسﻴﻪو! ²⁴بەخشﻴﺶ بۆ ھەموو ئەوانەﻱ پەروەردگارﻣﺎﻥ ﻳﻪﺷﻮﺍﻱ مەسﻴﻲﺧﺎﻥ خۆﺷدەوﯾﺖ بە خۆﺷﻪوﻳﺴﺘﻴﻴﻪكﻱ نەفەﺗﻮﺍ!

Philippians

¹لە پﯘﻟﺲ و ﺗﻴﻤﯘﺳﺎﻭﺱ، خزمەتکاری مەسﻴﻲ ﻳﻪﺷﻮﺍ، بۆ ھەموو پﻴﺮۆزكراوان لە مەسﻴﻲ ﻳﻪﺷﻮﺍ، كە نﻴﺸﺘﻪﭼﯩﻲ ﺷﺎﺭﻱ ﻓﻴﻠﻴﭙﭙﻴﻦ، لەگەﻝ ﺷﻮﺍﻥ و سەرﭘﻪﺭﺷﺘﻴﻜﺎﺭﻥ. ²ﺑﺎ بەخشﻴﺶ و ﺋﺎﺷﺘﻰ بۆ ئﯾﻮﻩ ﺑﻴﺖ لەﻻﻳﻪﻥ خوداﻱ باوكﻣﺎﻥ و پەروەردگار ﻳﻪﺷﻮﺍﻱ مەسﻴﻲ. ³ھەركاتﻴﻚ ﻳﺎﺩﺗﺎﻥ دەكەمەوﻩ، سوﻳﺎﺳﻰ خوداﻱ خۆﻡ دەكەم، ⁴لە ھەموو نزاكانﻣدا بە دﻟﺨﯘﺷﻰ بۆ ھەموﻧﺎﻥ دەﭘﺎﺭﻳﻤﻪوﻩ، ⁵بەھﯘﻱ بەﺷﺪﺍﺭﻳﻜردﺗﺎﻥ لە ﺑﻼﻭكردنەوﻱ ئﻴﻨﺠﻴﻞ لە پرۆژﻱ ﻳﻪكەمەوﻩ ﺗﺎ ﺋﯩﺘﺴﺘﺎ. ⁶ﻣﻨﻴﺶ ﻟﻪو ﺑﺎﺑﻪﺗﻪ دﻟﻨﻴﺎﻡ: خودا كە ئەو كارەﻱ دەﺳﺖ ﭘﯩﻜردوﻭﻩ لە ئﯾﻮﻩدا ھەﺗﺎ پرۆژﻱ مەسﻴﻲ ﻳﻪﺷﻮﺍ تەواوﻱ دەكات. ⁷كەواتە ﭘﺮاستە كە ﻣﻦ ئەو ھەسﺘﻪﻡ بەﺭﺍﻣﺒﻪﺭ ھەموﻧﺎﻥ ھەﻳﺖ، چونكە لە دﻟﻤدا دەﺗﺎﻧﻬﻴﻠﻤﻪوﻩ، دەﺗﺎﻧﻜﻪﻣ ھاوﻳﻪﺷﻰ خۆﻡ لە بەخشﻴﺸﻪكە، جا لە كۆﺕ و بەﻧﺪ ﺑﻢ ﻳﺎﺧﻮﺩ لە كاتﻱ ﺑﻪﺭگﺮﻱ كردن وچەسپﺎﻧﺪنﻱ مژگﻨﻴﻴﻪكە، ⁸چونكە خودا ﺷﺎﻳﻪﺗﺤﺎﻟﻰ ﻣﻨﻪ كە لە سۆﺯﻩكانﻱ مەسﻴﻲ ﻳﻪﺷﻮﺍ ﺗﺎﻣەزۆﻱ ھەموﻧﺎﻡ. ⁹نزاﻱ ﻣﻦ بۆ ئﯾﻮﻩ ئەمەﻳﻪ: ﺗﺎ خۆﺷﻪوﻳﺴﺘﻴﺎﻥ بە ئەوﻳﻪﺭﻱ ﺯﺎﻧﺴﺖ و ﺗﻴﮕﻪﺑﻴﺸﺘﻨﻪوﻩ ﺯﻳﺎﺗﺮ و ﺯﻳﺎﺗﺮ بكات، ¹⁰بۆ ئەوﻱ ﺷﺘﻪ ﻧﺎﻳﺎﺑﻪكان ﭘﻪﺳﻨﺪ بكن، و لە پرۆژﻱ مەسﻴﻲﺧﺪا ﭘﺎﻙ و ﺩﻭﺭ لە ﺗﺎﻭﺍﻥ بن، ¹¹كﺎﻣﻞ بن لە ﺑﻪﺭﻭﺑﻮﻭﻣﻰ ﭘﺮاستﻰ و ﺩﺭﻭﺳﺘﻰ، كە بە ﻳﻪﺷﻮﺍﻱ مەسﻴﻲ ﺩﻳﺖ بۆ ﺷﻜﯚﻣﻪﻧﺪﻱ و ﺳﺘﺎﻳﻴﺸﻰ خودا. ¹²بەﻻﻡ دەﻣﻪﻭﯾﺖ ﺑﺰﺎﻧﻦ ﺑﺮاﻳﺎﻥ، كە لە ﭘﺮﺎﺳﺘﻴﺪا ﺑﺎﺭﻭﺩۆخەكەم ﺑﻮﻭﻩﺗﻪ ھﯘﻱ ﺑﻼﻭﺑﻮﻧﻪوﻱ مژگﻨﻴﻴﻪكە بە ﺷﯾﻮﻩﻳﻜﻰ سەرﻛﻪﻭﺗﻮﻭﺍﻧﻪ، ¹³بەجۆﺭﯾﻚ كە ھەموو ﭘﺎﺳﻪﻭﺍﻧﺎﻧﻰ ئﻴﻤﭙﺮﺍﺗﯘﺭ و ھەموو ئەوانﻱ ﺩﻳﻜﻪ ﺯﺎﻧﻴﺎﻥ كە كۆﺕ و بەﻧﺪﻳﻴﻪكە ﻣﻠﻲ ﭘﻴﻨﺎو مەسﻴﻲﺧﺪا! ¹⁴ھەروەھا زۆﺭﻳﻪﻱ ئەو ﺑﺮاﻳﺎﻧﻪ، كە بەھﯘﻱ كۆﺕ و بەﻧﺪﻱ ﻣﻨﻪوﻩ ﻣﺘﻤﺎﻧﻪﺩﺍﺭﻥ بە پەروەردگار، بوﻧﯾﺮﺍﻧﻪ و بەﻳﺖ ﺗﺮﺱ مژگﻨﻴﻰ وشەﻱ خودا ئەﺩﻩﻥ. ¹⁵ﺑﻪﺭﺍﺳﺘﻰ ھﻪﻧﺪﯾﻚ لە ﺑﻪﺭ ﺋﻴﺮﻩﻳﻰ و ﻧﺎﻛﯚﻛﻰ بە مەسﻴﻲ مژگﻨﻴﻰ دەﺩﻩﻥ: ﺳﻪﺑﺎﺭﻩﺕ ﺑﻪﻭﺍﻧﻴﺘﺮﻳﺶ، بە ﻧﻴﺎز ﭘﺎﻛﻴﻴﻪ. ¹⁶ئەﻣﺎﻧﻪ خۆﺷﻪوﻳﺴﺘﻴﻴﻪكە ﭘﺎﻟﻨﻪﺭﻳﺎﻧﻪ، دەﺯﺍﻧﻦ كە ﻣﻦ بۆ ﺑﻪﺭگﺮﻳﻜردن لە مژگﻨﻴﻴﻪكە دەﺳﺘﻴﺸﺎﻧﻜﺮﺍﻭﻡ! ¹⁷وﻩ ئەوانەﻱ ﻻﻳﻪﻧﮕﺮﻱ ﭘﺎﻟﻨﻪﺭﻳﺎﻧﻪ، ﺑﺎﻧﮕﻪﺷﻪ كردﻧﻴﺎﻥ بە مەسﻴﻲ دﻟﺴﯚﺯﺍﻧﻪ ﻧﻴﻪ، ﻭﺍ ﺑﻴﺮ دەكەﻧﻪوﻩ كە دەﻳﻨﻪ ھﯘﻱ تەﻧﮕﺎﻧﻪﻱ ﺯﻳﺎﺗﺮ بۆ كۆﺕ و بەﻧﺪﻩكانﻢ. ¹⁸كەواتە ﭼﻰ؟ ھەﺭﭼﻴﻴﻪك ﺑﻴﺖ و لە ھەر دۆخﻴﻜدا مەسﻴﻲ ﭘﺮﺍﻳﺪﻩگەﻳﻨﻪﻧﺪﺭﯾﺖ، جا بە ﭘﺮﻭﻭﻛﻪﺵ ﺑﻴﺖ ﻳﺎﻥ بە ﭘﺮﺎﺳﺘﻰ. بەﻣﻪﺵ دﻟﺨﯘﺷﻢ و دﻟﺨﯘﺵ دەﺑﻤﻪوﻩ! ¹⁹چونكە دەﺯﺍﻧﻢ كە ئەمە دەﻳﺘﻪ ھﯘﻱ ﺋﺎﺯﺍﺩ كردﻢ، بە نزاكانﺗﺎﻥ و ﻳﺎﺭﻣﻪﺗﻰ گﻴﺎﻧﻰ ﻳﻪﺷﻮﺍﻱ مەسﻴﻲﺧﻪو! ²⁰بەﻳﺘﻰ ئەوﻱ چاوﻩﺭﯾﻢ دەكرد و ھﻴﻮﺍﻡ بۆ دەﺧﻮﺍﺳﺖ: لە ھﻴﭻ ﺷﺘﻴﻚ ﺷﻜﻪﺳﺘﻢ نەﻳﺘﺎ، بەﻟﻜﻮ لە ھەموو بوﻧﯾﺮﻳﻴﻪكدا وەك ھەﻣﻴﺸﻪ، ئﯾﺴﺘﺎﺵ مەسﻴﻲ لە جەﺳﺘﻪﻣﺪا ﻣﻪﺯﻥ دەﻳﺖ، جا بە ﺯﻳﺎﻥ ﺑﻴﺖ ﻳﺎﻥ بە ﻣﺮﺩﻥ. ²¹بۆ ﻣﻦ ﺯﻳﺎﻥ مەسﻴﻲﺧﻪ، و ﻣﺮﺩﻧﻴﺶ ﻓﺎﺯﺍﻧﺠﻪ بۆ ﻣﻦ. ²²بەﻻﻡ ئەگەر ﺑﺘﻮﺍﻧﻢ لە جەﺳﺘﻪدا ﺑﺰﻳﻢ، ﺯﻳﺎﻧﻢ بۆ كاری ﺑﻪﺭھﻪﻣﺪﺍﺭ ئﺎﻣﺎﺩﻩﻡ دەكات. ﻧﺎﺯﺍﻧﻢ ﻛﺎﻡ ﻟﻪو ﺩﻭﻭﺍﻧﻪ ھەﻟﺒﯩﺮﯾﻢ! ²³ﻣﻦ لە ﺯﻳﺮ ﻓﻴﺸﺎﺭﻱ ھەﺭﺩﻭﻭﻛﻴﺪﺍﻡ: ئﺎﻣﺎﺩﻩﻡ ﭘﻴﺮﯾﯘﻡ و لەگەﻝ مەسﻴﻲﺧﺪا ﺑﻤﻴﺘﻤﻪوﻩ، ئەوﻩﺵ بە ﭘﺮﺎﺳﺘﻰ زۆﺭ ﺑﺎﺷﺘﺮﻩ! ²⁴بەﻻﻡ ﻣﺎﻧﻪوﻩﻡ لە جەﺳﺘﻪدا لە ﭘﻴﻨﺎو ئﯾﻮﻩدا ﭘﻴﯘﻳﺴﺘﻪ. ²⁵ﺗﺎ ﻣﺘﻤﺎﻧﻪﻡ بەﻡ ﺷﺘﻪ ھﻪﻳﺖ، دەﺯﺍﻧﻢ لەگەﻝ ھەموﻧﺎﻥ دەﻣﻴﺘﻤﻪوﻩ و نﻴﺸﺘﻪﭼﯩﻲ دەﺑﻢ، بۆ ﭘﯧﺸﻜﻪﻭﺗﻦ و خۆﺷﻴﺎﻥ لە ﺑﺎﻭﻩﺭﺩﺍ، ²⁶بەھﯘﻱ ﻣﻨﻪوﻩ ﺷﺎﻧﺎﺯﻳﺘﺎﻥ بە مەسﻴﻲﺧﻪوﻩ ﺯﻳﺎﺩ دەكات لەگەﻝ ﺑﻮﻭﻧﻰ ﻣﻦ لە ﺗﻴﻮﺍﺗﺎﻧﺪﺍ. ²⁷تەنھا ﺯﻳﺎﻧﻴﻚ ﺑﺰﻳﻦ كە ﺷﺎﻳﻴﺴﺘﻰ مژگﻨﻴﻰ

مه‌سیح بئ، بۆ ئه‌وه‌ی نه‌گهر هاتم و چاوم پیتان كه‌وت یان لیتان دوور بم، هه‌والتان ببیستم، بزاتم كه‌ ئتوه له‌ یه‌ك گیاندا چه‌سپاون، به‌ یه‌ك هه‌سته‌وه‌ پێكه‌وه‌ هه‌ول ده‌ده‌ن بۆ ئه‌و باوه‌ره‌ی كه‌ له‌ مرگینه‌كه‌دا پراگه‌یه‌ندراوه‌،²⁸ له‌ هیج شتی‌كه‌دا مه‌ترسه‌ له‌ لایه‌ن ئه‌و كه‌سانه‌ی كه‌ به‌ره‌نگارتان ده‌بنه‌وه‌، چونكه‌ به‌ره‌نگارییان به‌لگه‌یه‌ بۆ له‌ناوچوونی خۆیان و پرزگاربوونی ئتوه‌، و ئه‌مه‌ش له‌ خوداوه‌یه‌.²⁹ له‌ پیتاوی مه‌سیحدا، پیتان دراوه‌، نه‌ك ته‌نها باوه‌رتان پێی هه‌بیت، به‌لكو له‌ پیتاویدا نازار بچێژن،³⁰ هه‌مان تێكۆشانتان هه‌یه‌ ئه‌وه‌ی له‌ مندا بینیتانه‌ و ئه‌وه‌ی ئیستا له‌ منی ده‌بیستن.

¹ بەردەوام لە مەسحدا ھاندانمان ھەبە، و دڵنەوایی لە خۆشەویستی دا، و ھاوبەشییمان لێ گياندا، بەزەي و مېھربانی لە ئێمە دا،
² خۆشحالی من بەدیدیەت کە یەك ھەلۆتست بن و یەك خۆشەویستییمان ھەبیت و یەك دەرون بن و یەك بیر بن. ³ با ھیچ شتیك لە نێوانتاندا
نەبیت بە گیانیکی بەش بەش و خۆھەلکێشانێکی پوچ، بەلام با خۆبەكەم زان بن و ھەربەكەتان گۆزارشت لەوێ کەتان بکات و ئەوێ
تر لە خۆی بە باشتر بزانیەت. ⁴ تەنھا گرینگی بە بەرژەوھەندی خۆی نادات بەلكوو بۆ بەرژەوھەندی ئەوانی تریش ھەروەك خۆی. ⁵ با ئەم
بیرکردنەوھە لەئێوەدا بێت کە لە یەشوای مەسحدا بوو، ⁶ ئەو کە بەراستی بە سروشت خودا بوو وای دەرنەخست ھاوتایە
بەخودا، ئەوھەشی بۆ خۆی نەقۆستەو، ⁷ بەلكو خۆی دامالی، شپۆھە بەندەي وەرگرت، گۆردرا بەلیك چۆی مرۆف؛ ⁸ ئیتر بەروخساری
مرۆف بیندرا، لەسادەي و خاکی بوندا روچوو، بەو شپۆھەيە ملکەچ بوو تا مردن، بە مردنی خاچ. ⁹ ھەر لەبەر ئەمەش خودا بەزەي کردو،
ناویکی پێدا لە سەر و ھەموو ناویکەو، ¹⁰ بۆئەوھەي ھەموو ئەزەنۆبەك بەشەوای مەسح پەرورەدگار، بۆشکۆی خودای باوک، ¹² ھەربۆیە
زەوی و لە ژێر زەوی، ¹¹ بۆ ئەوھەي ھەموو زمانیک دان بەودا بێت کە یەشوای مەسح پەرورەدگار، بۆشکۆی خودای باوک، ¹² ھەربۆیە
خۆشەویستیان گۆی راپەلم بوون بەردەوام، نەك وەك ئەوھەي من تەنھا ئامادە بۆم، بەلكو زۆر زیاتر ئیستا کەنادیارم، بۆیە بە ترس و
لەرزەو ھەول بەدەن پرزگار بونتان تەواو بکەن، ¹³ لەبەر ئەوھەي خودا لەناوتاندا خواستی چاندوھە تا کار بکەن بۆ پەرەزەمەندی ئەو.
¹⁴ ھەمووکارێك بکەن بێ گەلەي و دەمەقالتی کردن، ¹⁵ پۆلەي خودا بن و بە ھیچ شتیك لەکەدارنەکرێن لە ناو ئەوھەي لادەرو خراپەکار،
بەرەوشپنەو لە نێوانیاندا ھەروەك پرووناکی لە جیھاندا، ¹⁶ ھەلگری وشەي ژیان بن، تا وەكو لە پرۆژی مەسحدا جیگای شانازی بن
بەوھەي من ھەولێکی پوچم نەداو و تێنەکوشتاوم بپھودە. ¹⁷ ئەگەر خۆتیشم بیرزێت و جۆگەلە بپەستێ لەسەر قوربانیدانی باوھەرەكەتان و
خزمەت کردنی، من لەگەلتان شادو دلخۆش ئەبم. ¹⁸ ھەروھا دلخۆش دەبم کە ئێو شادو دلخۆش دەبن لەگەلم. ¹⁹ بەلام ھیوادارم لە
یەشوای پەرورەگارمان کە بەم نزیکانە تیمۆساوس تان بۆ بنێرێت، بۆ ئەوھەي دلیا بێم لەزانیی بارودۆختان. ²⁰ کەسێکی ترم نیە جگە لە
ئەو کە وەك من دلسوزانە گرینگی بدا بە بارودۆختان. ²¹ بەراستی ھەمووان بەدوای بەرژەوھەندی تاییەتی خۆیانەو، نەك لە پێناو
مەسحی یەشوای. ²² بەلام تیمۆساوس، تاقی کرایەو ئێوھەش ئەو دەزانن، وەك چۆن لەگەل مندا بانگەشەي مزگینێ دەدات وەك ئەوھەي
منداڵیک یارمەتی باوکی بدات. ²³ بۆیە لەو ھیواخوازم بپنێرم کاتێ بۆم پروون بۆوھە کارو بارم چون دەروا. ²⁴ بەلام من متمانەم ھەبە بە
پەرورەدگار کە من، خۆم، بەم زووانە دێمە لاتان. ²⁵ بەلام بە پتووستم زانی ئەبیفرودیئۆس بپنێرم بۆلاتان براو ھاوکار و ھاوھەلی خەباتم،
لەلایەن ئێوھە پێردرا بوو کاری لەسەر پێکردنەوھەي پتووستەکانم دەکرد، ²⁶ بەراستی پیری ھەمووتان دەکەم، خەبارم کە لیتان ئەبپستم
ناساگە. ²⁷ تەخۆش بوو تا خەریک بوو بمرێت، بەلام خودا بەزەي پێدھاتەو، نەك تەنھا بەو، بەلكو بەمنیش تاوھەكو دووبارە توشی دل
تەنگی نەبم. ²⁸ لەبەر ئەوھە زۆرم پەلە بوو تاوھەكو بپنێرم بۆلاتان، تاكو سەرلە نوێ ببینەو ئێوھە شاد بن وە منیش کەمێك خەبار بێم.
²⁹ کەواتە بەو پەری شادیەو، بەناوی پەرورەدگارو پێشوازی لێبکەن رێز لەوانەش بگرە کە وەك ئەو. ³⁰ لە پێناو کارکردن بو مەسح
نزیك بۆوھە لە مردن، ژبانی خوی خستە مەترسیەو تاكو ئەو خزمەتە بکات کە ئێوھە نەتان توانی بۆمنی بکەن.

¹ له گهل ئهوه شدا، براكانم، دلشادبن به پهره ردگار. بيزارم ناكات كه هه مان شت بۆ ئيوه بنووسم، چونكه ئهوه بۆ پاراستنى ئيوهيه.

² ئاگادارى "سهگهكان" بن، له كرپكارانى خراپهكار، له جهسته بیرهكان. ³ چونكه ئيمه گهلى خهته نهكراوى راسته قينهين، چونكه تهنها به پړۆخ خودا دهپرستين و شانازى به يه شوای مهسيحه وه دهكەين، و پشت به شته جهسته بیهكان نابەستين، ⁴ ههرحنده منيش مافى ئهوهم ههيه پشتى پى بيهستم. بهلام مهترسیداره كه سێك وابسته بپت لهسەر بابهتى جهسته، من كه مافى ئهوهم ههيه؛ ⁵ سهبارەت به خهته نهكردن، له ههشته مين پړۆژى ژياندا خهته نه كرام؛ منيش له پرهگهزى په سرائيلم، له هۆزى بنيامين، عیبریهك له عیبرانییهكان؛ بهگوپرهى تهورات، من فهربسیم؛ ⁶ لهرووى دلگهرمیهوه، چهوسپنههرى گلپسابووم؛ سهبارەت بهو راستودروستییهى كه تهورات داواى دهكات، ئيوه بى تاوان بوون. ⁷ بهلام، ههه قازانچىكم ههبوو، به زيانم دهزانى، له پیناو مهسيحدا. ⁸ بهلكو ههموو شتيك به زيان دهزانم، بۆ ئهوه بههياى كه مهسيحى يه شوای پهروهردگارم بناسم؛ له پیناو ئهودا بهرگهى لهدهستدانى ههموو شتيك گرت و وه ههموو شتيك به زبلى دهزانم، بۆ ئهوهى مهسيح بهدهست بهيتم ⁹ وه من پيگهيهكم تيدا ههيه، وهك چۆن راستودروستى خووم نيه لهسەر بنه ماى تهورات، بهلام ئهو راستودروستییهى كه له باوهربوون به مهسيحه وه دپت، ئهو راستودروستییهى كه له خوداوهيه لهسەر بنه ماى باوهر. ¹⁰ مه بهستم ئهوهيه كه مهسيح بناسم هتري زیندوو بوونه وهى و هاوبه شيكردن؛ له نازاره كانيدا تاوهك ئهويم له مردنه كيدا، ¹¹ لهسەر هيوای ههستانه وه له مردن! ¹² من بانگه شهى ئهوه ناکه كه خهلاته كه به دهسته پیناوه يان گه بهشتوومه ته تيگه يشتنى تهواو. بهلام هيشتا به داواى به دهسته پینانيدا دهگهريتم، ههروهك چۆن يه شوای مهسيح منى به دهسته پیناوه. ¹³ ئهوى برايان، من وا دانايتم كه خهلاته كه به دهستم هیناوه، بهلام تهنها يهك شت دهكهم: پرابردو لهبير دهكهم و بهرهو پيش ههنگاو دهنيتم، ¹⁴ له كاتيكا ههول دهدهم بۆ ئامانجه كه، بۆ به دهسته پینانى ئهوه خهلاته كه خودا له يه شوای مهسيحدا بانگمان دهكات بۆى. ¹⁵ ههموو پيگه يشتوان له نيوانماندا، با ئهو بيركردنه ويان هه پيت. وه ئهگەر جگه لهو بيركردنه وه شتيكى تراتان ههيه، ئهوهش خودا بۆتان ئاشكرا دهكات. ¹⁶ بهلام، با بهردهوام بين به وهى پي گه يشتوين، لهو پرتبازه دا. ¹⁷ ههمووتان برايان، وهك من بكهن. وه سه رنج بدنه ئهوه كه سانهى كه شوپن ئهوه نموونه به دهكهون كه له ئيمه دا بينيان. ¹⁸ چونكه زۆرىك لهوانهى له نيوانتاندا، كه زۆر جار باسم كردوون و ئيستاش به فرميسكه وه بۆتانی باس دهكهم، به شيوه يهك ههلسوكهوت دهكهن وهك ئهوهى دوزمنى خاچى مهسيح بن. ¹⁹ ئهوانه چاره نووسيان له ناوچونه، خودايان سكيانه، شانازيان له شه رمه زاريدايه و بيركردنه وه كانيان بۆ بابهتى زه ميني ته رخانكردوه. ²⁰ سهبارەت به ئيمهش نيشتمانمان له ئاسمانه كاندايه، له وپوه چاوه رپى گه رانه وهى پرزگار كه رمان يه شوای مهسيحى پهروهردگار بن. ²¹ ئهوهى جهستهى كه ساسمان بۆ وپنهى جهستهى شكودارى خۆى دهگوريت، بهگوپرهى كاركردنى هتري خۆى كه دهتوانيت ههموو شتيك ملكه چى خۆى بكات.

¹بۆيە، ئەي برايانى خۇشەويستىم تامەزىرۇتەنم، ئەي خۇشەيىيەكانىم و تاجەكانىم، بەو شىۋەيە لە پەرۋەردىگاردە چەسپاۋ بىن ئەي خۇشەويستەن. ²داۋا لە ئەفۇدىيە دەكەم، ۋەك چۆن داۋا لە سىنتىخى دەكەم، يەك بىر بىن لە پەرۋەردىگاردە، ³بەلئ، داۋا لە تۆش دەكەم، ھاۋكارە دىلسۆزەكەم، يارمەتيان بەدەت، چۈنكە ئەوان لەگەل مىندا تىكۆشاۋن لە خىزمەتكردىنى مەزگىنەيەكەدا، ئەوان و ئەكلىمەندۆس و ھاۋكارەكانى دىكەم، كە ناۋەكانيان لە تۆمارى ژباندە نووسراۋە. ⁴ھەمىشە لە يەشاۋى پەرۋەردىگاردە شاد بىن، دىسان دەيلىمەۋە: شاد بىن. ⁵با پىشۋودىرژىتەن بۆ ھەموو خەلگە ناسراۋ يىت. پەرۋەردىگار نىزىكە. ⁶ئىگەرەنى ھىچ شىتەك مەبىن، بەلكو لە ھەموو شىتەكدا با داۋاكارەكانتەن بۆ خۇدا زانراۋ يىت، بە نزا و داۋاكارى، لەگەل سۈپاسگوزارى. ⁷ئارامى خۇدا، كە بە ھىزرتان ناتوان لىي تىيگەن، دىل و بىركرەنەۋەتەن لە مەسىحدا دەپارژىت. ⁸لە كۆتايىدا، خوشكان و برايان: ھەموو ئەو شىئەنى كە راستىن، رىزدارىن، دادپەرۋەر، و پاكىن، خۇشەويستىن و ناۋبانگ باشىن، رەۋىشت بەرز، و شايانى ستايىش، ھۆشەنە بىدەن. ⁹كار بەۋە بىكەن لە من فېربوون و ۋەرتانگرت و بىستەن و بىنەتەن ئەۋە جىيەجى بىكەن. پەرۋەردىگارى ئاشتى لەگەلئەن دەيىت. ¹⁰پاشان من دىلخۆش بووم بە پەرۋەردىگار بە خۇشەيىەكى مەزەن كە جارىكى تر گىرىگىداتەن بە من نوئى كىرەۋە. ھەر چەند پىشتىر ئارەزوۋى ئەۋەتەن ھەبوو، بەلام ئەۋ دەرفەتەتەن لە بەردەستەنە بوو. ¹¹ئەۋە ئالەم لەبەر ئەۋەي پىۋىستىيەكە ھەبىت، چۈنكە فېربووم لە ھەموو بارودۇخىكدا رازىم. ¹²دەزانم چۆن لە ھەزارىدا بىزىم، و چۆن بە تېرى بىزىم. چۈنكە، لە ھەموو شىتەك، و لە ھەموو بارودۇخىكدا، رايىتىراوم لەسەر تېر و بىرسىيەتى، و لە ھەبوونى و نەبوونىدا بىزىم. ¹³من ھەموو شىتەك دەتوانم، لە مەسىحدا كە بە ھىزەم دەكات. ¹⁴بەلام باش بوو يارمەتەتەن دام و ھاۋبەش بوون لە كەمكرەنەۋەي تەنگەنەمدا. ¹⁵ھەرۋەھا دەزان ئەي باۋەردارەنى فېلىپپى، كاتىك دەستەم بە خىزمەتكردىنى مەزگىنەيەكە كىرە، ۋەك چۆن لە پارىژگايەكى مەكەدۇنيەۋە رېۋىشتىم، جىگە لە ئىۋە ھىچ كلىسايەك لەگەلئەمدا بەشدارى نەكرەلە حسابى بەخشىن و ۋەرگرتىن. ¹⁶ئەۋەي پىۋىستىم بوو بۆتان ناردىبووم، نەك جارىك بەلكو زىاتىر. ¹⁷لە راستىدا من بەدۋاي بەخشىندا ناگەرېم، بەلكو بەدۋاي قازانجى زىادكرۋادا دەرگەرېم بۆ بەرژەۋەندى ئىۋە. ¹⁸ئېستە ھەموو شىتەك ھەيەكە بە زىادەۋە پىۋىستىيەكانىم پىردەكاتەۋە. ئېتر من لە ھىچ شىتەك كەم نىيە بەۋەي كە لە ئەفۇدەۋىستىم ۋەرگرت كە تۆ بۆت ناردىبووم، بۆتەكى بۆنخۆش، و قوربانىيەكە خۇدا بەسندى دەكات و پىي دىلخۆش. ¹⁹خۇداي من ھەموو پىدۋىستىيەكانتەن بە تەۋاۋى دايىن دەكات، بەپىي دەۋلەتەندىيەكەي لە شىكۆمەندىدا، لە مەسىحى يەشۋادا. ²⁰شىكۆمەندى بۆ خۇداي باۋكەمان بۆ ھەتەھەتايە. ئامىن! ²¹سلاۋ لە ھەموو پىرۋىزكرۋايتىك بىكەن لە يەشاۋى مەسىحدا. ²²ئەۋ برايانەي لەگەلئەن سلاۋتان لىدەكەن. ھەموو پىرۋىزكرۋاۋان، بە تايەت ئەۋانەي لە دەۋرۋەرى قەيسەرن. ²³با بەخشىشى پەرۋەردىگارمان يەشاۋى مەسىحى لەگەل گىتانتان يىت. ئامىن!

Colossians

¹لە پۇلسەۋە كە نىردراۋى يەشاۋى مەسىحە بەخۋاستى خۇدا، ھەرۋەھا لە تىمۆساۋسى برامانەۋە، ²بۆ برايانى پىرۋىزكرۋاۋ و دىلسۆز لە مەسىحدا، دانيشتۋانى شارى كۆلۋسى. با بەخشىش و ئاشتى لە خۇداي باۋكەمان و يەشاۋى مەسىحى پەرۋەردىگارمان لەگەلئەن يىت. ³ئىمە بەردەۋام سۈپاسى خۇدا دەكەين، باۋكى پەرۋەردىگارمان يەشاۋى مەسىح كاتىك نىزادەكەين لەپىتانتان. ⁴چۈنكە ھەۋالى باۋەرى ئىۋەمان بە يەشاۋى مەسىح پىگەيشتە لەگەل ئەۋ خۇشەويستىيەي لەئىۋەدايە سەبارەت بە ھەموو پىرۋىزكرۋاۋان، ⁵بە ھۆي ئەۋ ھىۋايەي كە لە ئاسمانەكاندا بۆتان تەرخان كراۋە، ئەۋ ھىۋايەي كە پىشتىر لە ۋىشە راستىيەكە بىستەن كە لە مەزگىنەيەكەدايە ⁶كە گەيشتە لاتان ۋە ئىستە بەھەموو جىھاندا بىلاۋ دەيىتەۋە، ۋە بەرۋىۋى بەرھەمەكەي لەئىۋانتاندا گەشە دەكات، بەو شىۋەيە لە ئىۋانتاندا پروۋەدات لەۋ كاتەۋەي كە بە بەخشىشى خۇدا گوتان لى بوۋە و بەراستى ئەزەمەتەن كىرە، ⁷بەۋ پىيەي لە ئەپەفراسى ھاۋبەشى خۇشەويست فېر بوون، ئەۋ خىزمەتكارىكى دىلسۆزى مەسىحە لەلەي ئىۋە ⁸خۆي باسى ئەۋ خۇشەويستىيەي بۆ كىردىن كە لە گىبانەكەدا ھەتەنە. ⁹بەلەر ئەۋە ئېمەش، لەۋ رۆژۋەۋەي ھەۋالى ئىۋەمان بىست، بەردەۋام لە پىتائى ئىۋەدا نزا دەكەين و دەپارپىنەۋە، تاۋەكو پىرەن لە تەۋاۋى زانىبارى و خۋاستى خۇدا بە ھەموو دانايى و تىگەيشتى گىيانى، ¹⁰تاۋەكو بە شىۋەيەك بىزىن كە شىۋاي پەرۋەردىگار يىت لە ھەموو شىتەك جىگاي رەزەمەندىي ئەۋ يىت، لە ھەموو چاكەكارىيەك بەرھەمدار بىن و بەتەۋاۋى لە ناسىنى خۇدا گەشە بىكەن. ¹¹بەھىزىر بىن بە ھەموو ھىزىك ھاۋتاي ھىزى شىكۆمەندىيەكەي، تا كامىل بىن و بە پىشۋودىرژىيەۋە خۇراگر بىن، ¹²بە خۇشەۋىيەۋە سۈپاسى باۋكەن كە ۋاي لى كىردىن شايستەن لە مىراتى پىرۋىزەكان لە پروۋناكىدا، ¹³ئەۋەي رىزگارى كىردىن لە دەسەلەتە تارىكى و گۋاستىيەۋە بۆ شانىشىنى رۆلە خۇشەويستەكەي خۆي ¹⁴لە ناۋ ئەۋدا رىزگار بوونمان ھەيە، ۋاتا لىخۇشۋىۋىنى گوناھەكان. ¹⁵ئەۋ ۋىنەي خۇداي نەبىنراۋى، پىش ھەموو بەدپىتىراۋانە، ¹⁶چۈنكە بە ئەۋ ھەموو شىتەك بەدپىتىندىران: ھەرچى لە ئاسمان و لە زەۋىدايە، بىنراۋ و نەبىنراۋ، جا تەخت بىت، يان فەرمانىرەۋا يان مىرنىشەن يا دەسەلات. ھەموو ئەۋەي لە گەردۋىنەدايە بە ئەۋ و بۆ ئەۋ بەدپىتەۋە. ¹⁷ئەۋ پىش ھەموو شىتەك ھەبوۋە، و بە ئەۋ ھەموو شىتەك بەردەۋامى ھەيە. ¹⁸ئەۋ سەرى جەستەكەيە، ۋاتە كلىسايە، سەرەتا و نۆبەرى ھەستەۋەي ئىۋە مردۋانە، بۆ ئەۋەي لە ھەموو شىتەكدا يەكەمىن يىت. ¹⁹چۈنكە پىت خۇشەۋىيە بۆ بەھەموو پىرى خۆي لەۋدا ئاۋىتە يىت، ²⁰بەۋەھەموو شىتەك لەگەل خۆي ئاشت بىكەتەۋە، ۋەك چۆن ئاشتى ھىتايە دى بە خۇيى خۆي لەسەر خاچ، لەۋدا ھەموو شىتەكى ئاشتەدەۋە، جا چ لەسەر زەۋى يىت يان لە ئاسمانەكاندا. ²¹ۋە ئىۋەش، لەۋانەبوون كە لە رابىردۋىدا بىگانە و دۋىزىم بوون لە بىركرەنەۋەدا، بەھۆي كارە خراپەكانتەن، ²²ئىستە ئاشتى كىردەۋە بە مردن لە جەستەي مۇقەنەدا. بۆ ئەۋەي كە ئىۋە ئامادە بىكات بە پىرۋىزكرۋاۋى و بىت كەمۇكورى لەبەردەمىدا دەرەكەۋە. ²³بە راستى لە باۋەردە چەسپاۋىن، دامەزراۋىن و رەگ دابىكوتىن و نەگۋىزىن دەرەبارەي ھىۋاي مەزگىنەيەكە ئەۋەي بىستەن، ئەۋەي رايەدەگەننىن

بۆھموو بەدېھنراوانى ژېر ئاسمان، منىش كە پۇلسم بومە خزمەتكارى.²⁴ ئىستا دلشادم بە ئازارەكانم لە پىناوى ئىوھدا دەيچىزم، ئەو تەواو دەكەم لە جەستەمدا كە لە تەنگانەكانى مەسىحى كەم بوو لە پىناو جەستەى ئەودا كە كلىسايە،²⁵ من بووم بە خزمەتكار بە پىتى ئەوھى خودا پىتى بەخشيوم لە پىناوتان، تاوھكو وشەى خودا تەواو بكەم، بە راگەياندىنى²⁶ ئەو نھىيە شاردرابووه بەدرىزايى سەردەمەكان و نەوھكان، ئىستا بۇ پىرۆزكروانى ئاشكرا كردوھ²⁷ خودا ويستوبەتى بۆيان ئاشكرا بكات كە شكۆمەندى ئەم نھىيە لە نۆوگەلندا چەندە دەولەمەندە: مەسىح لە ئىوھدايە و ئەو ھىواى شكۆمەنديە،²⁸ ئىمە نھىيەكە راگەيەنن، ئامۆزگارى ھەموو مروڤىك دەكەين، ھەموو مروڤىك فېر دەكەين، بە ھەموو دانايىيەكەوھ تاكو ھەموو مروڤىك بەتەواوى ئامادە بكەين لە مەسىحدا.²⁹ وھەر لەبەر ئەم ھۆكارەش منىش رەنج دەكىشم و كۆشش دەكەم، بە تواناكەى ئەو كە بە ھىزەوھ لە مندا كاردەكات.

¹چونكه دهموئيت بزائن چهنده تيكوشاوم بۇ ئيوه و ئهوانه لى شارى لادىكيان، تيكوشاوم بۇ هممو ئهوانه لى پرووبهرو نه يانناسيوم، ²بۇ ئهوانه لىيان هان بدرت و هممويان له خوشهويستيدا يه كىگرن، بۇ ئهوانه لى بگهينه تىگه يشتىكى تهاوا، بۇ ئهوانه لى نهپنى خودا بزائين، واته مەسيح، ³كه هممو گه نچينه كانى دانايى و زانبارى تيدا هه لگيراون. ⁴ئهمه ده لىم بۇ ئهوانه لى كهس به قسه لى فېلبازانه فريوتان نه دات. ⁵هه رچهنده به جهسته له گه لئان نيم، به لام له گياندا له گه لئان نامادهم، دلخوش ده بم كاتيك رېكخستن و جهسپاوى ئيوه له باوه ر به مەسيح ده بينم. ⁶كه واته وهك چۆن به شواى مەسيحتان وهك پهروه ردگار وه رگرتووه، به هه مان شيوه له ئودا به ردهوام بن ⁷وه ئيوه له ئودا رهگ دابكوتن و خوتان بنياد بنين. وهك فېربوون له باوه ردا رېوچن ههروه ها سهر رېژبن به سوياسگوزارى. ⁸ئاگاداربىن كهس نه تانكاته نيچيرى فەلسەفە و خو به زلزانينى بيھوده، به پيى نه ريتى خەلک و بنه ماکانى جيهان؛ كه له گەل مەسيحدا هاوړاين. ⁹چونكه خودا به پيرى خوځى، له جهسته لى، مەسيحدا ناو تېه بوو، ¹⁰وه ئيوه ش له ئودا تهاواون. ئهويش سهرى هممو ميرنشين و دهسه لاتيكه؛ ¹¹ههروه ها ئيوه ش له ودا خه تهنه كران خه تهنه يهك كه به دهست نه جام نه دراوه، كاتيك جهسته لى مروقى گونا هبارانه تان لئ دامالدا نه مەش خه تهنه كردنى مەسيح: ¹²له كانى له ئاوه لگيتشاندا له گەل ئودا نيژران، ههروه ها له گەل ئهويش ههستانه وه، به هوى باوه رتان به توانادارى خودا كه له نيو مردووان هه لىستانده وه. ¹³كاتيك ئيوه، له گونا هه كانتاندا مردوون، وه به جهسته خه تهنه نه كرابون، هممو مان له گەل ئه و زيندوو بوينه وه؛ له تيكراى گونا هه كانمان خوشبوو. ¹⁴چونكه ئه و رېساپانه لى سېروه توه كه له دژى ئيمه نووسراون، و پچه وانه لى به رژه ونه ندى ئيمه يه، به لكو له و نيوهنده لاي بردوو و به بزمار له سهر خاچ دايكوتى. ¹⁵وه ميرنشينه كان و دهسه لاتدارانى له چهك دامالى، به ئاشكرا ئاپرووى بردن، له كاروانه كه ياندا سهر كردايه تى كردن و سهر كه وتوو بوو به سهر ياندا. ¹⁶بو به با كهس ده ربارى خواردن و خوار دنه وه يان ئه و جه ژانه لى په يوه ستن به ئاهنگى ده ستيكى مانگه كان يان شه بات داوه ريتان نه كات؛ ¹⁷ئهمانه سيپهرى ئه وهن كه دېت، واته ئه و پراستيه بوو كه مەسيح. ¹⁸با كهس له پاداشته كهت بئ به شت نه كات، به هاندانى تۆ بۇ ئهوانه لى ئه و كاره بكه يت كه ئه و ئاره زوى ده كات بۇ په ره ستنى فريشته كان به خو نهويستى، ئه و ده چيته ناو بينينه خه يالپيه كان، كه به پيرى جهسته لى هه لئاوساون، ¹⁹وه ئهويش دهست ناگرېت، به سهر يه وه كه جهسته به هو يه وه هممو خو راكى خوځى وه رده گرېت، كه له رېگه لى جومگه و به سته ره كانه وه به يه كنروه به سترانه ته وه، به و شيوه يه لى كه خودا ده يه وئت گه شه ده كات. ²⁰له كاتيكدا ئيوه سهاره ت به بنه ماکانى جيهان له گەل مەسيحدا مردن، ئيتىر بوچى وهك ئهوانه لى جيهاندا ده ژبن، ملكه چى ئهم ئهركانه ده بن: ²¹مه يگره، تامى مه كه، ده ستنى لئ مده ²²وه ئهم شتانه ده خورېن و له ناو ده چن. چونكه ئه و ياساپانه پراسپاردو فېركارى مروفن. ²³ئهو دانايى ده ركه وئنى هه يه بۇ ئهوانه لى تيدا يه له زياده ره وى په رستنى ده سترىد، خو به كم زانين، و چهوسانده وه لى جهسته؛ ئه و شتانه لى كه هيج به ها يه كيان نييه، و ته نيا بۇ تير كردنى مه بلى مروقه.

¹له بهر ئه وهى ئه وهى له گه ل مه سىحدا هه ستاونه ته وه، بۆ ئه و شتانهى كه له سه ره وه ن تىكۆشن، چونكه مه سىح له راستهى خودا دانىشتووه. ²گرنگى بدهن به و شتانهى كه له سه ره وه ن، نهك به شته زه مبنه كان. ³چونكه ئه وه مر دبوون، و ژبا تان له گه ل مه سىح له خودادا شاراو ته وه. ⁴كاتىك مه سىح كه ژبا نى ئه مه يه، كه ده ركه ت، ئه وا ئه وهى له گه لىدا به شكۆمه ندى ده رده كه ون. ⁵كه واته ئاره زوو ه زه مبنه كان تان به مر تىن: دا و تىبىسى، گلاوى، هه وه سبازى، ئاره زوو خراب، چا ورسىتى كه بته رسته يه. ⁶به هۆى ئه م گونا هانه وه تو و ره يى خودا داده به زىت، ⁷ئيه پىشتى به م رىگه دا رۆبىشتوون، كاتىك تىيدا ژبا بوون. ⁸به لام ئىستا، هه موو ئه م گونا هانه له خۆتان دامالن: تو و ره يى، قىن، ئاره زوو خراپه كارى، كو فر، و قسه ي نه شيا و كه له ده متان دپته ده ره وه. ⁹درو له گه ل يه كتر مه كه ن، چونكه مرو و قى كۆن و كرده وه كانى تان دا كه ندوو ه و ¹⁰مرو و قىكى نو پتان له بهر كرده وه ئه وهى نو ئى بۆ ته وه بۆ پىگه بىشتن له زانبارى ته وا و به پى و تبه ي به دپه نه ره كه ي. ¹¹له و پشدا جيا وازى نيه له نى وان بۆ نانى و يه هودى، يان خه ته نه كرا و و خه ته نه كرا و، يان شارستانى و دوا كه وتو و بى، يان كۆيله و ئازاد، به لكوو مه سىح هه موو شتى كه و له هه موو شتى كدا. ¹²بۆيه، ئه وه كه گه لى پىرو زى خۆشه وىست و هه لىزى درا وى خودا ن، ميه ره بانى و نىانى و بىففىزى و دلنه رمى و پشوو درى زى له بهر بكه ن، ¹³به رگه ي يه كتر بگرن و له يه كتر خۆش بن. ئه گه ر هه ريه كى كه ئه وه سكا لالى له ئه وهى دىكه هه بىت، وهك چۆن پهروه ردا ر لى تان خۆش بوو، ئه وهى هه روا. ¹⁴وه له سه رو وى هه موو شى يانه وه خۆشه وىستى له بهر بكه كه په يوه سته به كام ل بوونه وه. ¹⁵با ناشتى مه سىح فه رمان له سه ر دل تان بكات، كه به يهك جه سته بۆ ئه و بانگه رابوون! سوپاسگوزار بن! ¹⁶با وشه ي مه سىح به ده و له مه ندى له ئه وه دا نىشته جى بىت، به و پىرى دانا ييه وه، ئامو زگارى يه كتر بكه ن و يه كتر فىر بكه ن، زه بور و سه رو وى گىانى له دل تاندا بۆ خودا بلىن، ستا يشه كان تان بۆ ئه و به رز بكه نه وه. ¹⁷گرىنگه هه رچى بهك ده كه ن، به قسه يان به كردار، با هه مو وى به نا وى په شو اى پهروه ردا ر وه ئه نجام بدرىت، سوپاسگوزارى تان به و به زرى بكه نه وه بۆ خودا ي با و ك. ¹⁸ئهى ژبا ن ملكه چى مپرده كان تان بن وهك چۆن له پهروه ردا ردا گونجا و (بۆزبان). ¹⁹ئهى مپرده كان، ژنه كان تان خۆش بو پت، و دل ره قانه مامه له يان له گه ل مه كه ن. ²⁰ئهى مندا لان، له هه موو شتى كدا گو پرا يه لى دا يك و با و ك تان بن، چونكه ئه مه له پهروه ردا ردا ما يه ي ره زامه نديه. ²¹ئهى با و كان، له مناله كان تان تو ره مه به ن، نهك شكست به يتن. ²²ئهى كۆيله له هه موو فه رمانى كدا گو پرا يه لى گه و ره كان تان بن، نهك ته نها ئه و كانه ي كه چا و دپرى تان ده كه ن بۆ ئه وهى دللى خه لكى رازى بكه ن، به لكوو به دللىكى راستگۆ يانه، له پهروه ردا ر بترسن. ²³هه رچى بهك ده كه ن، به هه موو دل تانه وه كۆششى بۆ بده ن، وهك بۆ پهروه ردا رى بكه ن نهك بۆ خه لكى، ²⁴ده زانن كه پا دا شت ده درپه نه وه به مى را تىك له پهروه ردا ر وه. چونكه ئه وه خزمه تكارى مه سىحى پهروه ردا رن ²⁵به لام هه ريه كى خراپه كارى بكات پا دا شتى كار ه خراپه كه ي وه رده گر پت، و خودا لا يه نگرى لى ناكات.

¹ئەي گەرەيان، لە گەل خزمەتکارە کانتان بە دادپەرورەرانە مامەلە بکەن، ئێوەش دەزانن، بە ھەمان شێوە، گەرەتان ھەيە لە ئاسمان. ²بەردەوام بێن لە نزاکردن، و سوپاسگوزاری، ³پێکەو ھە نزا بو ئێمەش بکەن، تاكو خودا دەرگایە کمان بۆ بکاتەو ھە بۆ گەياندن پەيامەکە، تا بە نھێنی مەسیح بدوێن کە منیش لە پێناویدا بەندکران، ⁴تاوھکو ئەو ھە بێم کە پتووستە پرايگەيەنم. ⁵زێرانە ماملە لەگەل ئەوانەي دەرەوھي کلتسادا بکەن، کاتەکە بە باشترين شێوھە بھۆزنەوھ. ⁶ھەميشە وە کانتان لەگەل بەخشش دا بێت، وە خوێ سوێر کرا بێت، تا بزانی چۆن وەلامی ھەربە کێکیان بدەنەوھ. ⁷سەبارەت بە ھەموو بارودۆخەکانم، تەخیکۆس، ھاورێ و براي خۆشەووست، خزمەتکاری دلسۆزی پەرورەدگارم، ئەو پێتان پراڤەگەبە نیت، ⁸بۆ ھەمان مەبەست بۆ لای ئێوھە ناردووە، بۆ ئەوھي بارودۆخی ئێمە بزانی و دلتان ھان بدات، ⁹بە یاوھري ئونیسیموس، ئەو برا دلسوز و خۆشەووستەي کە لە لاتانە، لێرەوھە لە بارودۆخی ئێمە ئاگادارتان دەکەنەوھ. ¹⁰ئەریستاکروس ھاوزیندانم سلاوتان لێ دەکات، و مارکوس کوری خۆشکی برنابا، دەربارەي ئەو ھەندێک پراسپاردەتان پێگەبشتووھ : پێشوازی لێکەن؛ ¹¹یەشوا کە بە یەسوع ناسراوھ. ئەمانە ھەموویان لە خەتەنە کراوھکانن، تەنھا ئەوان یارمەتی دەري من بۆ شانیشینی خودا، دلتەوايی بوون بۆ من. ¹²ئەپافراس کە یەکیکە لە ئێوھ، و خزمەتکاری یەشوای مەسیحە سلاوتان لێ دەکات، ھەميشە لە نزاکانیدا تێدەکوشت لە پێناوی ئێوھدا بۆ ئەوھي دلتیای تەواوتان ھەبێت سەبارەت بە ھەموو خواستی خودا. ¹³من شاھینەي ئەوھ دەدەم زۆر تێدەکوشت بۆ ئێوھ و ئەوانەي لە شارێ لاودیکیا و ئەوانەي لە شارێ ھیراپولیسدان. ¹⁴لۆکاس پزیشکی خۆشەووست؛ و دیماس سلاوتان لێدەکەن. ¹⁵سلاو لە برايانی لاودیکیا، نیفاس، وە ئەو کلتسیایە کە لە مالتەیدا تێیدا کۆبونەتەوھ. ¹⁶دواي ئەوھي ئەم نامەیانە بۆ خوتندرایەوھ، بێنێر بۆ کلتسیای باوھردارانێ لاودیکیا بۆ ئەوھي بخوتندرتەوھ، ئەو نامەي کە ھەیانە بیبە تا ئێوھش بتوانن بېخوتنەوھ. ¹⁷بە ئارکیپوس بلی: « ئاگاداری ئەو خزمەتە بە کە لە پەرورەدگار وەرگرتووھ، بە تەواوي ئەنجامی بدات! » ¹⁸من پۆلسم، ئەم سلاوھ دەستتوسی خۆمە. یادی کۆت وەندیم بکەن. با بەخشش لەگەلن بێت.

1 Thessalonians

¹لە پۆلس و سیلفانۆس و تیمۆسەسەوھ، بۆ کلتسیای باوھردارانێ تەسالۆنیکی ئەوانەي لە خودای باوک و یەشوای مەسیحی پەرورەدگاردان. بەخشش و ئاشتی بۆ ئێوھ بێت لە خودای باوکمان و پەرورەدگارەوھ یەشوای مەسیح. سوپاس لە پێناوی باوھري باوھردارانێ تەسالۆنیکی ²ھەميشە سوپاسی خودا دەکەین لە پێناو ھەمووتان، کاتیک لە نزاکانماندا بەبێ وەستان یادی ئێوھ دەکەین؛ ³لەبەردەم خودا و باوکماندا، کارەکانی باوھري و کۆششی خۆشەووستی و ھيوای چەسپاوتان، لە پەرورەدگارمان یەشوای مەسیح، لە بېر بێت؛ ⁴ئێمە، ئەي برايان و خۆشەووستانی خودا، پراستی ھەلێاردنی ئێوھ لەلایەن خوداوە دەزانین: ⁵چونکە بانگەشەي مرگێنەکەمان بۆ ئێوھ تەنھا قسە نەبووھ، بەلکو ھێز و گیانی پیرۆز و دلتیای تەواوي لەگەلدا بووھ. ھەرۆک چۆن بە تەواوي دەزانن ئێمە لە نێوانتاندا لە پێناو بەرزەوھندی ئێوھ چی بووین، ⁶ئێوھش بوونە نموونەبەک لە ئێمە و پەرورەدگار، کاتیک لە ناو پراستی تەنگانەي گەرەدا بە خۆشی گیانی پیرۆزەکە وشەي خوداتان وەرگرت. ⁷تەنانت بوون بە نموونە بۆ ھەموو ئەو باوھردارانەي کە لە ھەرێمی مەکەدۆنیا و ئەخایا نیشتەجین. ⁸لە ئێوھ وشەي پەرورەدگار بڵاوبووھ، نەک تەنھا لە مەکەدۆنیا و ئەخایا، بەلکو باوھرتان بە خودا لە ھەموو شوێنیک بڵاوبووھ، بەجۆرێک پتووست ناکا ئێمە ھېچی تر بلین. ⁹چونکە ھەمان ئەو باوھردارانە خۆیان باسی دەکەن کە چۆن بۆ یەکەمجار ھاتین بۆ لای ئێوھ، و چۆن لە بتەکانەوھ پرووتان لە خودا کرد، بۆ ئەوھي خزمەتی خودای زیندووي پراستەقینەکە بکەن، ¹⁰لە ئاسمانەکانەوھ چاوھرێی پڕۆلەکی بن، کە لەنێو مردووان ھەلیستاندەوھ، یەشوای پزگارکەرمان لەو توورەبیەي کە دێت.

¹ چونكه، ئه‌ی بربايان، بزنان كه هاتمان بۆ لای ئیوه بیهوده نه‌بوو. ² هه‌رچه‌نده ئیمه له شاری فیلیپی، نازار و سووکایه‌تیمان به‌سه‌ردا هاتبوو، به‌لام هه‌روا كه ده‌زانن ئیمه له خوداماندا بو‌ترین كه مرگینیه‌كه‌ی خوداتان پت پلپین له پرووبه‌روو بوونه‌وه‌ی دژایه‌تییه‌کی به‌هێزدا. ³ بانگه‌وازه‌كه‌مان له گومرای و پیسییه‌وه نه‌هاتوو، تیکه‌ل به‌فیلباری نه‌ی، ⁴ به‌لكوو ئیمه وه‌ك كه‌سێك قسه ده‌كه‌ین به‌ تاقیکردنه‌وه‌ی خودا ده‌ركه‌وتوو كه شایه‌نی ئه‌وه‌ین متمانه‌مان پت بکړت له مرگینیه‌كه‌دا، نه‌ بۆ پرازیکردنی خه‌لكی به‌لكو بۆ ئه‌و خودایه‌ی كه دله‌كانمان ده‌پشکنیت. ⁵ وه‌ك ئیوه‌ش ده‌زانن، ئیمه هه‌رگیز به‌ مه‌راییه‌وه قسه‌مان له‌گه‌ل ئیوه نه‌کردوو، نه‌مانکردوو به‌ بیانبه‌ك بۆ چاوچنۆکی خودا شایه‌ته ⁶ هه‌ولمان نه‌داوه شكۆمه‌ندی له خه‌لكه‌وه به‌ده‌ست به‌پینن، نه‌ له ئیوه و نه‌ له كه‌سانی تریش، ⁷ هه‌رچه‌نده ئیمه مافی ئه‌وه‌مان هه‌یه وه‌ك نێردراوی مه‌سیح خۆمان به‌سه‌رتاندا به‌سه‌پینن. به‌لام ئیمه له‌گه‌ل ئیوه نه‌رم و نیان بووین وه‌ك دایکی شیرده‌ر كه ناگاداری منداڵه‌کانی ده‌پیت. ⁸ رۆر میه‌ره‌بان بووین له‌گه‌لئان، په‌زامه‌ند بووین نه‌ك ته‌نها مرگینیه‌كه‌ی خودا به‌لكو خودی خۆشمان پشكه‌شتان بکه‌ین، چونكه ئیوه بۆ ئیمه خۆشه‌وستن. ⁹ له‌بیرتان بیت، ئه‌ی بربايان، هه‌ول و ماندووبوونمان، کاتیک مرگینیه‌كه‌ی خودامان پێدان شه‌و و رۆژ کارمان ده‌کرد بۆ ئه‌وه‌ی نه‌بینه‌ بارێکی گران له‌سه‌ر هه‌یج کام له ئیوه. ¹⁰ ئیوه شایه‌تن، خوداش بینایه، كه ئیمه له ناو ئیوه‌دا چۆن ره‌فتارمان کرد، ئیوه‌ی باوه‌ردار، به‌ پاکی و راستگۆیی و دووربوون له‌ سه‌ركۆنه، ¹¹ هه‌روا كه ده‌زانن وه‌ك چۆن باوکیك مامه‌له‌ له‌گه‌ل منداڵه‌کانی ده‌كات هه‌روا له‌گه‌لئان ره‌فتارمان کردوو، بۆیه نامۆزگاری هه‌ر یه‌ك له ئیوه‌مان ده‌کرد و هانمان ده‌دان ¹² و داوامان ده‌کرد به‌ شێوه‌یه‌ك په‌فتار بکه‌ن كه شایه‌نی خودا بیت، ئه‌وه‌ی كه بانگه‌پشتان ده‌كات بۆ شانشین و شكۆمه‌ندییه‌كه‌ی. ¹³ هه‌ر بۆیه ئیمه‌ش به‌یت وه‌ستان سوپاسگوزاریمان بۆ خودا به‌رز ده‌که‌ینه‌وه، چونكه کاتیک وشه‌ی مرگینیه‌كه‌تان له خوداوه‌رگرت، وه‌ك ئه‌وه‌ی قسه‌ی مرۆف بیت وه‌رتان نه‌گرت، به‌لكو وه‌ك ئه‌وه‌ی له راستیدا هه‌یه: به‌ وشه‌ی خودای بزنان كه له ئیوه‌ی باوه‌رداراییدا کار ده‌كات. ¹⁴ چونكه، بربايان، ئیوه له‌ کلپساکانی خودا ده‌چن كه له ناوچه‌ی به‌هودیان و له په‌شوای مه‌سیحدا. ئیوه‌ش به‌ده‌ست گه‌لی خۆتانه‌وه نازارتان چه‌شت هه‌مان نازار كه ئه‌وان له سه‌ر ده‌ستی به‌هودیه‌کان چێشتیان ¹⁵ ته‌وانه‌ی په‌روه‌ردگار به‌شوا و پیغه‌مه‌ره‌کانیان کوشته و ئیمه‌شیان چه‌وسانده‌وه، ئه‌وان خودا رازی ناکه‌ن و دوژمنایه‌تی هه‌موو خه‌لكی ده‌که‌ن، ¹⁶ پێگه‌رمیان لێده‌که‌ن مرگینیه‌كه‌ به‌ گه‌لان رابگه‌یه‌نین بۆ ئه‌وه‌ی پزگاریان بیت، به‌م شێوه‌یه‌ له هه‌موو کاتیکدا به‌رده‌وام ده‌بن له‌ گونا‌هه‌کانیان، به‌لام ئه‌وپه‌ری تووره‌یی خودا دپته سه‌ریان. ¹⁷ به‌لام ئیمه، بربايان، كه بۆ ماوه‌یه‌کی کورت له ئیوه جیا بووینه‌وه، به‌ پرووخسار نه‌ك به‌ دل، هه‌ولێکی زۆرمان دا بۆ بینینی پروخسارتان و له ئه‌وپه‌ری تامه‌زڕۆیدا پت بۆ ئیوه. ¹⁸ هه‌ر بۆیه بربارماندا بیینه‌ لای ئیوه، به‌ تایه‌ت من پۆلس جار له دوا‌ی جار، به‌لام شه‌یتان پێگری لیکردین. ¹⁹ كه‌واته هیوامان یان خۆشیمان یان تاجی شانازیکردمان چه‌ له‌به‌رده‌م په‌شوای په‌روه‌ردگارمان کاتیک ده‌گه‌رته‌وه؟ ئایا ئیوه‌ نه‌ین؟ به‌لێ، ²⁰ به‌ دلنیا‌یه‌وه به‌ ئیوه شانازی ده‌که‌ین و دلخۆشین.

¹بۆيە كاتىك بەرگەي دايرانمان لە ئۆيە نەگرت، باشتەر بوو بۆ ئۆيە بە تەنيا لە شارى ئەسپنا بىمىنەنەو،²بۆيە تىمۆساوسى برامان، كە لە خزمەتکردنى خودا بە راگەياندىنى مەزگىنەيەكە يارمەتيدەرمانە، ناردمان بۆ ئۆيە بە ھىزتان بکات و ھانتان بدات لە باوەرەكەتاندا،³تا لەم تەنگانەيەداھىچ کامتان نەلەرزىن. چونكە دەزانن ئۆيە بۆ ئەم مەبەستە دەستىنشان كراوين،⁴پىشتەر، پىتمان گوتىبون كە توپى تەنگانە دەبين، وەك دەزانن پاش ئۆيە پروویدا.⁵بەرگەي دايرانى ئۆيەمان نەگرت ھەر لەبەر ئەم ھۆكارەش، ناردم تاوھەكو ھەوالى باوەرتان بزانم نەكا تاقىكار تاقىتان بکاتەو و كۆششمان بپھودە بىت.⁶بەلام ئىستا، تىمۆساوس لە لاى ئۆيە گەراوھتەو بۆ لاى ئۆيە و مژدەي باوەر و خۆشەويستى ئۆيە پىداين، و ئۆيە كە لە ھەموو كاتىكدا بە باشى يادى ئۆيە دەكەنەو، و تامەزرۆي بىيىنى ئۆيەمان بە ھەمان ىرادە كە ئۆيە تامەزرۆين بۆ بىيىنتان،⁷لە ئۆيەدا برايان دلنەوايمان لە ناو تەنگانە و ناخۆشەيەكانماندا دۆزىوھ سەبارەت بە باوەرتان.⁸زبان بۆ ئۆيە خۆشە تا ئۆيە كاتەي ئۆيە لە پەرەردگاردا چەسپاوين!⁹چۆن سوپاسى خودا بکەين لەبىرى ئۆيە، لە پىناو ئۆيە شاگەشكەبوونەمان بە ھۆي ئۆيە خۆشەيەكە ھەتائە لەبەردەم خوداماندا،¹⁰شەو و ىرۆژ بە نزا دەپارتيەنەو بۆ بىيىنى پرووخسارتان و تەواوکردنى ئۆيە لە باوەرتاندا كەم بوو؟¹¹بەلكو خوداى باوكمان، و پەرەردگارمان يەشوای مەسىح، بۆ خۆي ىرنگاي بەردەممان بەرەو ئۆيە ئاسان باكات.¹²پەرەردگار بىيىتە ھۆي گەشە كردن و سەررىزبوونتان لە خۆشەويستى بۆ ئۆيە يەكتر و سەرچەم مەرفەكانتان خۆشبوپت وەك چۆن ئۆيە ئۆيەمان خۆش دەووت،¹³بۆ ئۆيە دلنەو بىت تاوان بىت لە پىرۆزىدا لەبەردەم خودا و باوكماندا چەسپاوي بىت كاتىك يەشوای پەرەردگارمان دەردەكەوتت و لەگەل ھەموو پىرۆزكراواندا دەگەرپتەو.

¹دواى ئهوه، برايان، ئېوه له ئېمهوه فېربوون كه چۆن ده پېت رهفتار بكن بۆ ئهوهى خودا پرازى بكن، وهك چۆن ئېوه دهيكهن، بۆيه تكانان لېدهكهن و نامۆزگاربتان دهكهن له پهرورهردگار بهشوادا پېشكهوتنهكانتان لهم بابته دوو هېنده زياتر و زياتر بكن. ²كهواته ئهه و راسپاردانه دهزانن كه ئېمه له پهرورهردگار بهشواوه فېرمان كردن. ³چونكه خواستى خودا ئهههه: پېرۆزيتانه. ئهههش بۆ قهدهغه كردنى داوئېنېسيه، ⁴ههروهها ههر يهكېكتان بزائېت چۆن جهستهى خۆى به پاكى و رېزهوه بيارېزېت ⁵نهك به ئارهزووى بى سنوورى بسپېرن وهك ئهه و بېهرستانهى كه خودا نانس، ⁶دهست درېژى بۆسهر مافى براكهيان نهكهن و لهم بابتهدا ئازارى نهدهن، چونكه پهرورهردگار تۆلهسېنهرى ههموو ئهه تاوانانهيه، ههروهك چۆن پېشتر ئاگادارمان كردنهوه و به پراستى شاههتيمان بۆدان. ⁷چونكه خودا بانگمان ناكات بۆ پېسى بهلكو بۆ (زبان) له پېرۆزېدا. ⁸ئهگهر ههركهسېك لهم بابتهدا سووكايهتى به براكهى بكات، سووكايهتى به مرۆف ناكات بهلكو به خودا دهكات، ئهوهى كه به پراستى گېانى پېرۆزى خۆى پېهخشېون. ⁹سهبارت به خۆشهويستى برايان، پېويست ناكات من لهبارهيهوه بۆتان بنووسم، چونكه ئېوه خۆتان له خوداوه فېربوون بهكترتان خۆش بوېت، ¹⁰چونكه ههر بهم شېوهيه مامهله لهگهله سهرجهم براكتان له ناوچهى مهكهدۆنيا دهكهن. هانتان دهدهين، برايان، ئههه دوو هېنده زياتر و زياتر بكن، ¹¹پېويسته به تهواوى ههولېدهن به هېمنى بړېن و گرېنگى به كاروبارى خۆتان بدهن، و بژېوى ژيانتان به كارى دهستهكانتان پهيدا بكن، ههر وهك رامانسپاردوون. ¹²تا ئهه و كاتهى پرهفتارهكانتان ناويانگېكى باشيان دهپېت بۆ ئهوانهى دهرهوهى كلېسا، و پېويستان به هېچ شتېك نابېت. ¹³چونكه ئېمه دهمانهويېت، برايان، بابتهى ئهه و كهسانهى نوستوون لېتان شاراوه نهه، بۆئوهى وهكوو كهسانى تر كه هېچ هېوايهكيان نيه تووشى خهه و پهژاره نهه ¹⁴مادام باوهرمان وايه كه بهشوا مردووه و پاشان ههستايهوه، خودا ئهوانهش لهگهله ئهودا ئاماده دهكات كه له بهشوادا نوستوون. ¹⁵كهواته ئههه به وشهپهك له پهرورهردگار هوه پېتان دهلېين: ئېمه تا گهرانهوهى پهرورهردگار به زيندووى دهمنېنهوه، ئېمه پېش ئهوانه ناكهوين كه نوستوون. ¹⁶چونكه پهرورهردگار خۆى له ئاسمانهوه دادهبهزېت ههر كه فهرمانى كۆكردنهوهكه درا، و فرېشتهكه بانگى دهكا، و كهپهنايهكى خوداى لېدهدات، سهههتا ئهوانهى له مهسيحدا مردوون ههلهستههوه. ¹⁷پاشان ئېمه كه زيندوو ماوين، ههموومان له ههورهكاندا دهبردېين بۆ ئهوهى به پهرورهردگار كۆ بېينهوه له ئاسماندا. بهم شېوهيه ئېمه بهردهوام لهگهله پهرورهردگار دهمنېنهوه. ¹⁸ئېوهش بهم قسانه يهكتر هان بدهن.

١. سهارهټ به پرسۍ سهردهم و کاته ديارېکراوه کان پټويست ناکات دهر باره يان بۆتان بنووسم. ² چونکه به دلنایيپوه ده زانن که پرؤژۍ په روه ردگار دېټ وهک چؤن دز له شهودا دېټ. ³ له کاتېکدا خه لک ده لېن: ناشتی و نارامی هه به! له ناوچوونکي له ناکاو دېته سهریان، وهک نازاری ژنېکی دووگيان، و ههرگيز ناتوانن لېی دهرجن. ⁴ جگه له وه ټپوهش، ئه ی برابان، ئه ورؤژۍ که وهک درئ له ناکاو دېټ له نارېکېدا ناین. ⁵ چونکه ههمووتان پرؤله پروونکی و پرؤژن. ⁶ ئېمه نه خه لکی شهوین و نه خه لکی تاریکی. ⁷ بۆبه، با نه خهوین وهک چؤن ئهوانی تر ده خهون، به لکو با به ناگا و هؤشباری بمېنېپوه، ⁸ چونکه ئهوانه ی به شهو ده خهون با بخهون و، ئهوانه ی له شهودا سهرخؤشن با سهرخؤش بن ⁹ به لام ئېمه، که خه لکی پرؤژین، ده بېټ به ناگایي بمېنېپوه، و باوه پر و خؤشهويستی بکېن به قه لغايتېک بؤ سينگمان، و هيوای پرزگار بوون کلاو بؤ سهرمان. ¹⁰ چونکه خودا ئېمه ی دباری کردووه نهک بؤ ئهوی تووره یی به سهرماندا بېټ به لکو بؤ ئهوی به په شوای مه سېحی په روه ردگارمان پرزگارمان بېټ، ¹¹ که له پېناو ئېمه دا مرد بؤ ئهوی ههموومان له گه لېدا بژین، چا ج له به ناگابوونی ژياندا بين يان له خهوی مردندا! ¹² بۆبه دلنهوایي په کتر بکهن و په کتر به هئز بکهن، ههروهک چؤن دهکهن. ¹³ به لام داواتان لېدهکهن، برابان، ئهو که سانه بناسن که له نيوانتاندان زؤر کؤشش دهکهن، وهک چؤن په روه ردگار دهپه وېټ شوانايه تيتان دهکهن، و نامؤزگاريتان دهکهن، ¹⁴ پرزيان بگرن به پرزليټنایي خؤشهويستی له پېناو کارهکانيان. به ناشتی له گه ل په کتردا بژين. ¹⁵ داواتان لېدهکهن، ئه ی برابان، نامؤزگاری تېکدهرهکان، و بټ ورهکان بکهن، و پشنگيری لوازهکان بکهن، و به پشوو درټيپوه له گه ل ههمووان رهفتار بکهن. ¹⁶ ناگادار بن هېچ کام له ټپوه خراپه به خراپه وهلام نه ده نهوه هاوشپوهی ئهوان. به لکو به ردهوام ههولېدهن به چاکه له گه ل په کتر وله گه ل ههمووان رهفتار بکهن. ¹⁷ به ردهوام شاد بن! ¹⁸ بټ پرانهوه نزا بکهن! ¹⁹ له ههمو بارودؤچکېدا سوياسگوزار بن: چونکه ئه مه خواستی خودايه بؤ ټپوه له مه سېحی په شواد. ²⁰ کيانه که خامؤش مهکهن، ²¹ سووکايه تی به پيشبينيه کان مهکهن! ²² به ههمو شتهکان تاقی بکهنهوه و دهست به باشهوه بگرن. ²³ خؤټ به دوور بگره له ههمو شټېک که گومانی خراپه ی تېدايه. ²⁴ خودای ناشتی خوی به تهواوی پيرؤژنان بکات، و خؤتان و گيان و جهسته نان تهنديروست بکات، تا له گه رانهوای په روه ردگارمان په شوای مه سېحدا بټ که موکوری بن. ²⁵ چونکه خودا که بانگه يشتان دهکات راستگؤبه، و نهووش به ئه نجام ده گه په نېټ. ²⁶ ئه ی برابان، له پېناو ماندا نزا بکهن. ²⁷ به ماچېکی پاکه وه سلاو له ههمو برابان! ²⁸ به په روه ردگار داواتان لېدهکهم که ئه م نامه يه بؤ ههمو براکان بخوتندرتنهوه. ²⁹ به خششی په روه ردگارمان په شوای مه سېح له گه لټان بټ.

2 Thessalonians

١ له پۇلس و سيلقاڻوس و تيموساوسهوه، بۆكلىساي باوهردارانى تهسالونيكى كه له خدای باوكمان و پهروهردگار يهشواى مهسیدحان.
 ٢ بهخشش و ناشتيتان بۆ بىت له لايهن خدای باوك و پهروهردگار يهشواى مهسيعهوه.^٣ تهركى ئيمهيه بهردهوام سوياسى خودا بكهن له پيناو ئيوه ئه برابان. ئهمهش پراستيه: چونكه باوهرتان بهردهوام له گهشه دايه، و خوشه ويستيتان بۆ يه كتر له نپو ههموتاندا پرژاوه.
 ٤ نهانته ئيمه، خوښمان، شانازيتان پيوه ده كهين له كلىساكانى خودادا بهووى خوڙاگرى و باوهرتان له ناو ئه وهه موو چهسانه وه و تنگانته به كه بهرگه يتان گرتووه.^٥ ئهمه به لگهيه له سهر پيرارى خودا كه داپهروه ره، به مه بهستى ئه وهى به شايهينى شانشينى خودا هه ژمار بكړن، كه به هوپوه نازار ده چيژين.^٦ داپهروه ري لاي خودا ئهويه به پراستى به تنگانته سزاي ئه وه كه سانه دهدات كه نازارتان ددهن،^٧ وه پاداشتى ئيوه ددهاته وه، ئيوه كه نازارتان چيستووه، ههروهك چۆن پاداشتى ئيمه ددهاته وه، به و ئاسوودهيه كاتيك يهشواى پهروهردگار له ئاسمانه وه، به ئاشكرا له گه ل فريستته كانى به دهسه لائى خوپه وه دردهكه وپت،^٨ له ناوراستى ئاگرى كه وهردا، به تهواوى تۆله له وه كه سانه دهكاته وه كه خودا نانس و گوپرايه لى مرگنپه كه ي پهروهردگارمان يهشوا نان.^٩ ئه وان تووشى سزاي له ناوچوونى هه تاهه تايب دهن، به دور دهن له ئاماده يى و شكۆ و دهسه لائى پهروهردگارا،^{١٠} كاتيك له و پرژوده ده گهرتتوه بۆ ئه وهى له پيرۆزيبه كهيدا شكۆمند بىت و بپته جپى سه رسامى بۆ هه موو ئه وانى باوهرتان هپناوه، وه ئيوه باوهرتان هپناوه به شايه تيه كه مان بۆ ئيوه!^{١١} هه ره له بهر ئهم هوكاره ش بهردهوام نراتان بۆ ده كهين، تا خودامان بتانكاته شايهينى ئه و بانگه پشته كه بوى كردوون، به هپزى خو، هه موو ئه و شتانه ي كه دلخ خوش ده كهن له چا كه و چالاكى باوهر، له ئيوه ده به دى بپت،^{١٢} تا ناوى يهشواى پهروهردگارمان له ئيوه دا شكۆمند بىت و ئيوه ش له ناو ئه ودا شكۆمند دهن به پپى بهخششى خودا و پهروهردگارمان يهشواى مهسيع.

¹ داوانان لیدەكەین باریان دەربارەى گەرانەوێ پەرەردگارمان یەشوای مەسیح و کۆبوونەوێمان لەگەڵ ئەو ² مەهێلن بێرکردنەوێکانتان خێرا تووشی شلەزان و دلەراوکتان بکات، هیچ پێشنیار و هەوَال و پەيامێک نییە کە بە درۆ لەلایەن ئێمەوێ، بانگەشەى ئەوێ بکات کە پرۆژى پەرەردگار پێشتر هاتووێ. ³ مەهێلن کەس بە هیچ شتێوەکە فریوتان بدات! چونکە ئەو پرۆژە نایەت ئەگەر پێشتر لادان و مرۆفی سەرپێچیکار، و پرۆلەى لە ناوچوو دەرئەکەوێت، ⁴ ئەو کەسەى کە دژایەتى هەموو شتێک دەکات کە پێى دەوترێت خودا یان پەرستراو، و خۆبەزلزانانە دۆژمانەتى دەکات. لە پەرستگای خودا شوێنێک بۆ خۆى دەکاتەوێ، هەول دەدات بێسەلمێنێت کە ئەو خودایە. ⁵ ئایا لەبیرتان نییە کە زۆرجار کاتێک لەگەڵتان بووم ئەم قسانەم پێتان دەگوێ؟ ⁶ وە ئێستا دەرزانن چى رابگرتووێ بۆ ئەوێ نامادە نەبێت تەنها لەو کاتەدا کە بۆى دبارى کراوێ. ⁷ سەرپێچیکارەکە ئێستا بە شاراوێبى کار دەکات وەک ئەوێ نەپێت بێت. تا ئەو کاتەى ئەوێ کە دەست بەسەرى دەکات و لەو نێوەندە دوورى دەخاتەوێ. ⁸ مرۆفە یاخیووەکە بە پروونی دەرئەکەوێت و پاشان یەشوای پەرەردگار بە هەناسەى دەمى و لە گەرانەوێدا بە شکۆمەندى دەرئەکەوێت لەناوى دەبات. ⁹ سەبارەت بە دەرئەکەوێت یاخیووەکە، بە رادەى شەیتان توانایى دەبێت بۆ ئەنجامدانى پەرچوو وە هەموو نیشانە سەرسورھێنەرە درۆینەکان، ¹⁰ تا بە هەموو جۆرە گومرايێک لەناوچووێکان رابکێشێت بۆ سەرپێچى، چونکە خۆشەوێستى راستیەکەیان وەرئەگرتووێ تا رزگار یان بێت. ¹¹ لەبەر ئەم هۆکارە، خودا وزەى گومراکردنیان بۆ دەتێرێت بۆ ئەوێ باوەر بەو شتە بکەن کە فێلە، ¹² کەواتە بێرار دەدرێت لە سەر هەموو ئەو کەسانەى کە باوەریان بە راستیەکە نەبووێ بەلام بە ناپاکى دلخۆش بوون. ¹³ سەبارەت بە ئێمەش، ئەركى ئێمە بە بەردەوام سوپاسى خودا بکەین لە پێناو ئێو، ئەو برايانەى پەرەردگار خۆشى دەوێن، چونکە خودا هەر لە سەرەتاوە ئێوێ هەلبژاردووێ بۆ رزگار بوون، پێرۆزکردنى گیان و باوەرتان بە راستى. ¹⁴ بۆ ئەم مەبەستە بە مەزگێنى ئێمە بانگهێشتى کردوون، بۆ ئەوێ شکۆمەندى پەرەردگارمان یەشوای مەسیح بە دەست بھێنین. ¹⁵ بۆیە برايان، چەسپاو بن و دەست بگرن بەو فێرکاریانەى کە لە ئێمەوێ وەرئانگرتووێ، جا چ بە قسە یان بە نامەکانمان. ¹⁶ خودى پەرەردگارمان یەشوای مەسیح، و خودای باوکمان، کە خۆشى وێستووین و بە بەخشى خۆى ئاسوودەیکە هەتاھەتایى و هیوايەکی باشى پێبەخشیوین، ¹⁷ دلئان هان دەدات و رەگتان دادەکوێت لە هەموو کردەوێ و تەپەکی چاکدا!

¹پاشان، ئەي برايان، نزامان بۆ بکەن، تا وشەي پەرورەدگار بە خیرایي بڵاويیتەو و شکۆمەند بێت وەک چۆن لە ئێوەدا ھەبە، ²و خودا لە مەروفي خراپەکار ڕزگارمان بکات، چونکە باوەر بەشی ھەموو کەسێک نایە. ³بەلام پەرورەدگار دڵسۆزە؛ چەسپاوتان دەکات و لە ھەموو خراپەبەک دەتانیارتێت. ⁴ئێمە پیرین لە متمانەي پەرورەدگار بە ئێوە سەبارەت بە ئەنجامدانی ئەوێ ئێمە پیمان ڕاسپاردوون و ئێوەش کاری پێدەکەن. ⁵خودا دڵەکانتان ڕێنوی بکات بۆ ئاراستەي خۆشەویستی خۆي و خۆراگری مەسیح. ئەي برايان، بەناوي پەرورەدگارمان یەشوای مەسیح، ڕاتان دەسپێرین، خۆتان جیا بکەنەو لە ھەر براپەک کە ڕەفتاری ئازاوەگیرانە ھەبە، لەگەڵ ئەو فێرکردنەدا بەک ناگرتەو کە لە ئێمەو وەرتانگرتوو. ⁷ئێوە خۆتان دەزانن چۆن دەبێت وەک ئێمە بن، چونکە ڕەفتارەکانمان لەناو ئێوەدا ئازاوەگیرانە نەبوو. ⁸نانمان لەلای کەس بە خۆراي نەخواردوو، بەلکو شەو و ڕۆژ بە رەنج و ماندوو بوونەو کارمان دەکرد، بۆ ئەوێ نەبێنە بارگرانی لە سەرھێج کامتان. ⁹ئەمە بەو مانایە نایە کە ئێمە مافمان نایە، بەلکو زیاتر بۆ ئەو بوو خۆمان بکەینە نموونە بۆ ئەوێ ئێوەش وەک ئێمە بکەن. ¹⁰کاتێک لەگەڵتان بووین بەم بنەمایەمان راناسپاردن: ھەر یەکیک نەبویست کار بکات، بە نەخوات! ¹¹بێستوویمانە لە ئێوە ئێوەدا ھەندێک کەس ئازاوەگیرانە ھەلسوکەوت دەکەن و خۆیان بە ھێج شتیکەو سەرقال ناکەن بە کاروباری ئەوانی تر نەبێن. ¹²بۆ ھاوشتیوێی ئەمانە ڕایاندەسپێرین، لە پەرورەدگار یەشوای مەسیحدا، بژێوی ژبانی خۆیان پەیدا بکەن، بە ھێمنی کار بکەن. ¹³بەلام، ئێوە ئەي برايان، لە کاری چاکە سست مەبن. ¹⁴و ئەگەر کەسێک لەم نامەيەدا گوێرايەلێ قەسێ ئێمە نەبوو، بۆیە جیان بکەنەو و مامەلەیان لەگەڵ مەکەن، بۆ ئەوێ شەرمەزار بن. ¹⁵بە دۆزمنی خۆتان مەزانن، بەلکو وەک براپەک ڕێنوی بکەن. ¹⁶پەرورەدگاری ئاشتی خۆي ھەمیشە و لە ھەموو بارودۆخێکدا ئاشتیمان پێ بێخسێت! پەرورەدگار لەگەڵ ھەمووتان بێت! ¹⁷ئەمە سلاوي منە، من پۆلس، بە دەستووسی خۆم. ئەمە نیشانی جیاکەرەوێ بە لە ھەر نامەيەک کە لە منەوێ. من بەم شێوێ دەنووسم. ¹⁸بەخششی پەرورەدگارمان یەشوای مەسیح لەگەڵ ھەمووتان بێت!

1 Timothy

¹لە پۆلسەو، نێردراوي یەشوای مەسیح بە پیتی فەرمانی خودای ڕزگارکەرمان و مەسیحی یەشوای ھیوامان، ²بۆ تیمۆسائوس کوری راستەقینەي من لە باوەردا. بەخشش و مېھرەبانی و ئاشتیمان بۆ بێت لەلایەن خودای باوکمان و پەرورەدگارمان مەسیحی یەشوای! ³ھەر وەک چۆن ئامۆژگاریم کردیت کاتێک بەرەو ھەرتەمی مەکەدۆنیا دەرۆشتیت، (داوات لێدەکەم) لە شاری ئەفسۆس بمانیتەو، بۆ ئەوێ ڕێگری لە ھەندێک مامۆستا بەکەیت کە فێرکاری بەکەنەو کە پێچەوانەي فێرکاری بەدروستەکەبە، ⁴باوەرداران ڕاباسپێرە کە سەرقال نەبن بە ئەفسانە و ڕەچەلەک ناسی بێ کۆتا. بەم بابەتانە مشتومری بێسوود دەورۆژن لە ئاستی پلانی خودادا نایە کە بە باوەر جێبەجێ دەبێت. ⁵سەبارەت بەو مەبەستەي کە ڕامسپاردووت، ئەو خۆشەویستیەي کە لە دڵێکی پاک و وێژدانێکی باش و باوەرێکی بێ دووری سەرچاوەي گرتوو. ⁶ھەندێک لاینداو، و سەرقالی مشتومری بێ بەرھەمن، ⁷دەیانەوێت بێنە مامۆستا لە یاسای تەوراتدا، بەلام تێناگەن چی دەلێن و بیرار لەسەر چی دەدەن! ⁸دەزانین یاسای تەورات خۆي لە خۆیدا باشە، ئەگەر بە پیتی تەورات بەکار بھێنرێت. ⁹تەورات بۆ راست و دروستان نەھاتوو، بەلکو بۆ خراپەکاران و یاخیووان، ناپاک و گوناھبارەکان، و ئەوانەي باوک و دایکیان دەکوژن، و مەروفەکان دەکوژن، ¹⁰داوتنیس و ھاوڕەگەزباز، و ڕفێنەر و درۆزن و شاہتخالی درۆزن. و ئەوانەي لەگەڵ ھەموو خراپەبەکی تر کە پێچەوانەي فێرکاری راستن ¹¹ھاوتای مەزگینی شکۆمەندی خودای پیرۆز، کە بە من سپێردراو. ¹²چەندە سوپاسی مەسیحی یەشوای پەرورەدگارمان دەکەم کە دەسەلاتی پێدام و منی وەک خزمەتکاری خۆي دەستنیشان کرد، چونکە منی بە شاہستەي متمانەي خۆي زانی، ¹³ھەرچەندە لە ڕابردوودا کوفرم دەکرد، و خەلکم تازار دەداو پیاوێکی توند و تیز بووم! بەلام بە سۆزەو مامەلەم لەگەڵ کرا، چونکە ئەوێ کردم لە نەزانی و بێ باوەریم کردم. ¹⁴بەلام بەخششی پەرورەدگارمان بۆ ئەندازە بەسەرمدا ڕژاوە، لەگەڵ باوەر و خۆشەویستی، بە یەشوای مەسیح. ¹⁵ئەم قەسەي چەندە راستە، و شاہینی باوەرێکی تەواوەتی: یەشوای مەسیح ھاتە جیھان بۆ ڕزگارکردنی گوناھباران، منبش بەکەمینان بووم! ¹⁶بەلام لەبەر ئەم ھۆکارە بە مېھرەبانی مامەلەم لەگەڵ کرا، بۆ ئەوێ یەشوای مەسیح من بکاتە نموونەي پشوو درێژی خۆي، بۆ ھەموو ئەوانەي باوەریان پێ ھەبە بۆ بەدەستھێنانی ژبانی ھەتاهەتایی. ¹⁷بۆ پاشای ھەمیشەي، تاکە خودای نەبیراو و نەمر، ڕێزو شکۆمەندی بۆ ئەو ھەتاهەتایی. ئامین! ¹⁸تیمۆسائوسی کورم ئەو ڕاسپاردانەم، پێسپاردیت بە پیتی پێشبینیەکانی پێشوو سەبارەت بە تۆ، ئامانج ئەوێ کە تۆ خەباتەکت لە شەری گیانی خۆتدا باشتەر بکەیت، ¹⁹دەستگرتن بە باوەرەو، بە وێژدانێکی باش، وێژدانێک کە ھەندێکیان وازی لێ ھێنا، و کەشتی باوەریان تێکشکا. ²⁰لەوانە ھیمتیاووس و ئەسکەندەر، ئەوانم داہ دەستی شەیتان بۆ ئەوێ فێرین و تەمبێ بن کفر نەکەن.

¹ پيش ھەموو شتتەك داواكارم، با نزا و پارانەو و سوپاسگوزارىتان بۆ ھەموو خەلک بىت، ² لە پىتاو پاشاكان و دەسەلاندانان، تاكو بە ئاشتى و ھىمنى و لەخواترىسى و پىزەو ھەبىن. ³ چونكە ئەم شتە لاى خوداى پىزگار كەرمان باشە و جىگەى پىزەمەندى ئەو، ⁴ ئەو دەبەوت ھەموو مەوۋەكان، راستى بناسن و پىزگاربان بىت، ⁵ چونكە خودا يەكە، و نىوان گىرى خودا و مەوۋەش يەكە، و ئەو پىش مەسحى يەشوايە، ⁶ كە ژبانى خۆى كەردە قورىانى بۆ ھەمووان. ئەم شاھەتتە لە كاتى خۆيدا درا، ⁷ مەش مەگىنەدەر و نىردراوى ئەوم، راستى دەلیم و درۆ ناكەم، مامۇستاي باوەر و راستىم بۆ نەتەوكان. ⁸ لەبەر ئەو دەمەوت، پىاوان لە ھەموو شوپىنك نزا بكن، دەستى پاكيان بەرز بكنەو، و ھىچ ىرق و گومانىك لەخۆ نەگرن. ⁹ ھەروەھا دەمەوت، خانمان بە شاھستە و جل و بەرگىكى داپۇشراو دەرەكەون، و بە ھەيا و پىزەو خۆيان پىزەننەو، نەك بە زىر و مروارى و جل و بەرگى گرانەھا، ¹⁰ بەلكو ھەك ئەو ھەيا شاپەنى ئەو ژانەيە كە بە ئاشكرا دان بەو ھەدا دەنن كە لە ترسى خودادا دەژىن، لە پىگەى كەردەو ھەياكەنەو! ¹¹ پىوشتە ژان بە پىدەنگى و بە گۆپىرەلى تەواو ھەو ھەياكەرى ھەبىگرن. ¹² پىگە نادەم ژن فىرى بكات و دەسەلاتى بەسەر پىاودا ھەبىت. بەلكو دەبىت لە ھىمنىدا بىت. ¹³ ئەمەش لەبەر ئەو ھەيا كە نادەم سەرەتا دروست بوو، پاشان ھەوا: ¹⁴ ئەو نادەم نەبوو كە فرىودرا (بە فرىودانى شەيتان)، بەلكو ژنەكە فرىودرا، و كەوتە ناو گوناھەو. ¹⁵ بەلام بە مندال بوون پىزگارى دەبىت، بە مەرجىك لە باوەردا بچەسپىن لە خۆشەوشتى و پىرۆزىدا بىننەو!

¹ ئەم قەسەيە راستە ئەگەر يەككە ئارەزووی لە چاودێری بێت چاوەڕێیە بۆ کاری چاک. ² بۆیە شوان دەبێت بێت کەموکۆری بێت، هاوسەرگیری لەگەڵ یەک ژندا کردبێت، و زیرەک و بەرەوشت و میوان دۆست بێت، و توانای فێرکاری هەبێت؛ ³ مەشروب خۆر و توندوتیژ نەبێت؛ بەلکو نەرم و نیاں بێت، خووی بە شەڕ و ناخۆکییەوه نەگرتبێت، و حەزی لە پارە نەبێت، ⁴ خێزانەکە ی بە باشی بەرپۆه ببات، وە منداڵەکانی بە گوێرايەلی و پێزەوه پەرەردە بکات. ⁵ ئەگەر کەسێک مالهەکە خۆی بە باشی بەرپۆه نەبات، چۆن گرنگی بە کلێسای خودا دەدات؟ ⁶ ھەرۆھە ناوێت تازە بێت لە باوەڕ، نەک بە لووتبەرز و خۆبەزلزانی، بکەوتتە ناو ھەمان تاوانی شەیتان! ⁷ پێویستە شاہتجالی باشی ھەبێت لەلایەن ئەوانە دەروەھە کلێسا، بۆ ئەوێ نەکەوتتە ناو شەرمەزاری و تەلەبی شەیتان. ⁸ سەبارەت بەوانە خزمەتکارن، دەبێت ھۆشیار بن، و دوو زمان، و ئالوودە مە ی نەبن، و بەدوای قازانجی خراپدا نەگەرێن. ⁹ بە وێژدانیکێ پاک دەست بگرن بە راستیە شاراوەکانی باوەرەوه. ¹⁰ ھەرۆھە دەبێت سەرەتا خزمەتکارەکان تاقی بکەن، ئەگەر دەرکەوت ھیچ سکالایەکیان لەسەر نییە، ئینجا دەبێت دەست بە خزمەتکردن بکەن. ¹¹ بە ھەمان شێوە زانیشت دەبێت ھۆشیار بن، بوختانکەر نەبن، و دڵسۆز بن، لە ھەموو شتێکدا. ¹² ھەرۆھە پێویستە ھەموو خزمەتکارێک مێردی یەک ژن بێت، و منداڵ و خێزانەکە ی بە باشی بەرپۆه ببات. ¹³ ئەوانە خزمەتکارن با کارەکانیان بە باشی ئەنجام بدەن، پێگەییەکی باش و بوێرییەکی گەورە بۆ خۆیان بەدەست دەھێنن، بە باوەرێکی چەسپاو بە یەشوای مەسیح! ¹⁴ ئەم راسپاردانەتان بۆ دەنووسم، وە ھیوادارم بە زووترین کات بێمە لاتان، ¹⁵ ئەگەر لە ھانتیشم دواکەوتم فێرە چۆن پەرەتار بکەیت لە مالی خودا، واتە کلێسای خودای زیندوو، پایە و پالێشتی راستی. ¹⁶ ھەمووان دان بەویدا دەنێن، کە نھێنی خودا پەرستی مەزنە: خودا لە جەستەدا دەرکەوت، راست و دروستی گیانەکە بێنرا، فریشتەکان بێیان، لەنێو نەتەویدا کان پراگەبندار، لە جیھاندا باوەری پیکرا، پاشان بە شکۆمەندی بەرزبۆو.

¹ به لام گيانه كه به پروونی پرايده گه يه نيت كه مرؤفه كان له دوا سهرده مه كاندا له باوه پرده كه يان هه لده گه پرتنه وه، شوپن گيانه گوميراكان و فېركارييه شه يان ييه كان ده كه ون، ² نه وهی له شه پۆلكی دووروویدا كه له لایه ن مامۆستا درۆزنه كانه وه بلاق كرايه وه كه ویزدان یان به ناگر داخكراوه. ³ هاوسه رگیری قه دهغه ده كه ن، وه فرمان ده دن نه و خواردنه نه خۆن كه خودا بۆ باوه ردارانی به ده پیناوه و نه وانه ی راستی ده ناسن و به سوپاسه وه ده بخۆن. ⁴ هه موو شتیك كه خودا به ده پیناوه چاكه، وه هېچ كامیان رته ناكړتته وه نه گهر مرؤف به سوپاسه وه بېخوات؛ ⁵ چونكه به وشه ی خودا و نزا پیرۆز ده پیت. ⁶ نه گهر ئه م شتانه له به رده م براكاندا ئاسان بكه ی، ئه و ده پیته خزمه تكارێكی باشی یه شوای مه سیح، به وته ی باوه رمه ندانه و فېركاری باش كه منیش به ته وای شوپنی كه وتم. ⁷ سه باره ت به ئه فسانه ی پوچی پیرێزان، خۆت به دوور بگره. به لكو له پړنگای خودا په رستیدا خۆت پراپه ئنه. ⁸ وه رزشی جه سته یی تا پرا ده یه ك سوودی هه یه. به لام خودا په رستی بۆ هه موو شتیك سوودی هه یه، چونكه به لپنی ژبانی ئیستا و ژبانی داها توو تیدا به. ⁹ ئه م قسه به جه نده راسته، وه جه نده شایه نی باوه ر كرده! ¹⁰ له بهر ئه م هۆكاره به په رۆشه وه كار ده كه ی و تووشی نه شكه نجه بووین، چونكه ئومیدمان به خودای زیندوو هه یه كه پارتزهری هه موو خه لكییه، به تایبه تی باوه رداران. ¹¹ به م شتانه پرا بسپتره و فېر بكه! ¹² با كه س ته مه نی گه نجیت به كه م نه زانیته. به لكو نمونه یه ك به بۆ باوه رداران، له قسه كردن و ره فتار و خۆشه وستی و پاکی له باوه ردا. ¹³ تا ئه و كاته ی دیم، خۆت ته رخان بكه بۆ خۆپنده وه ی په رتوك، و وتاردان، و فېر كردن. ¹⁴ نه و به خششه تایبه ته فه رامۆش مه كه كه له تۆدایه، كه له پړنگه ی پشبینییه وه پیت دراوه و كاتیك پیران ده ستیان له سه ر دانایته. ¹⁵ خۆت بۆ ئه م با به تانه ته رخان بكه، وه به ته وای سه رقāl به پیا نه وه، بۆ نه وه ی پشكه و تنه كانه ت بۆ هه مووان پروون پیت. ¹⁶ گرنگیه کی زۆر به خۆت بده بۆ فېر كردن. نه گهر له م كار هدا به رده وام بیت، خۆت و گوێگرانیشته رزگار ده كه یته.

¹ دل ږه فانه سهرزهنشتی پیر مه که، به لکو ناموژگاری بکه وهک نهوهی باوکت بیت. گهنجان وهک نهوهی برات بیت؛ ² پیرهزنه کان وهک نهوهی دایکت بن؛ کچه گهنجه کان وهک نهوهی خوشکت بن، به هه موو پاکیه که وه. ³ ږیز لهو بیوه زنانه بگرن نهوانه ی هچ بژیوی ژبانیان نییه. ⁴ نه گهر بیوه ژن منډال یان نهوهی هه بوو، به کیک له نه که کانی به که میان فیروونه که ږیز له خیزانه کانیان بگرن و مافه کانی دایک و باوکیان به چیهین. ⁵ هم کاره له چاوی خودا په سهند کراوه. ⁶ به لام نهو بیوه ژنه ی به تهنه ده ژی و بژیوی ژبانیان نییه، به تهنه هیوای به خوا هه به و شهو و ږوژ به رده وامه له نزا کردن. ⁷ به لام نهوهی، به چیری دنیای دهر بیت، به زیندووی مردووه. ⁸ بیویسته به مانه رایانسیپریت، بو نهوهی هه مووان بی گله پی بن. ⁹ نه گهر که سپک گرنگی به نریکه که ی نهدات به تایبهت خانه واده که ی، نهوا نکولی له باوه ږ کردووه، وه له بیباوه ږ خراپره. ¹⁰ نه بیت به چاکه کار بناسریت، و منډالی په روه رده کردیت، پیشواری له کهسانی نامو کردیت، پی پیرورکراونی شوږدیت، یارمه تی لیکه و ماوانی دایت، هه موو کاریکی باشی نه جام دایت! ¹¹ به لام بیوه ژنای گهنج، تومار مه که ن. چونکه کاتیک ناره زووه کانیان پالنه ریانه پشت له مسیح ده که ن، و هاوسه رگیری ده که نه وه. ¹² شایسته ی توله سهندنه وه ده بن، چونکه په یمانی په که میان شکاندووه. ¹³ له هه مان کاتدا خوو ده گرن به یتکاری و مالان گهرییه وه. یتکاری بو نهوان بهس نییه، به لکو خویان تهرخان ده که ن بو قسه و قسه لوک و شتگه لیک که په یوه نندیان پیوه ی نییه. ¹⁴ بویه دهمه ویت بیوه ژنه گهنجه کان هاوسه رگیری بکه ن، و منډالیان بیت، و ماله که یان به ږتو به یه ن، و ږیگه نه دهن ناحه زانیان ږه خنه له ږه فتاره کانیان بگرن. ¹⁵ چونکه هندیکیان به راستی لایانداوه و شوپن شهبان که وتوون. ¹⁶ نه گهر ژنه باوه ږداریک له نیو که سوکاری بیوه ژنیک هه بوو با یارمه تی بدات و نه بیت به بار به سهر کلپساوه، تا کو کلپسا یارمه تی نهو بیوه ژنانه بدات که به راستی هه ژارن. ¹⁷ سه بارهت بهو پیرانه ی که له ږابه رابه تیدا باشن، با دوو هینده ږتزیان لپیگریت، به تایبهت نهوانه ی هه ول ددهن له بلاو کردنه وهی وشه که و له ږیر کردن. ¹⁸ چونکه ده فهرمویت: «له کاتی گیره کردن دهمی گا مه گره»، چونکه: «کریکار شایانی کری خویه تی». ¹⁹ تومه تیک که ناراسته ی پیریک ده کرت په سهند ناکرت، نه گهر دوو یان سئ شایه تحال پشتگیری نه کات. ²⁰ نه گهر سه لمیندرا تومه تبار هه له یه، له به رچاوی هه مووان سهرزهنشتی بکه، بو نهوهی نهوانی تر بترسن! ²¹ داوانان لیده که م له به ردهم خودا و مسیح و فرشته هه لیز ږدراوه کاند به بی ږه چاو کردنی که سه کان، به پیی هم ږاسپاردانه کاریکه ن و هچ شتیک به دهمارگیرییه وه مه که ن. ²² به په له ده ست له سهر که س دامه نئ. به شداری له گوناهی کهسانی تردا مه که. وه خوت پاک ږاگره. ²³ نیر ته نها ناو مه خوره وه. له نیستا به دواوه شه رابیش بخو بو چاره سهر کردنی نه خوشی گه دت و نهو نه خوشیه ی که زوو زوو بوت ده گهر ته وه ²⁴ که سانیک هه ن پیش دادگای کردن گونا هه کانیان ږوونه؛ هندیک که س هه ن تا دواي دادگای کردن گونا هه کانیان دهرناکه ون. ²⁵ به به راورد کردن، کاره چاکه کان پیشوه خته ږوون؛ نهو کرده وانه ی که باش نین ناتوان به شاراوه یی بمیننه وه.

¹ ھەموو ئەوانەي لەژێر نیری کۆیلايەتیدان دەپیت گەورەکانیان بە شایستەي ھەموو پێژیک بزانی، بۆ ئەوەي کوفر بە ناوی خودا و فێرکردنەکەي نەکریت. ² ئەوانەي گەورەي باوەرداران ھەبە با پێژیزیان پت نەکەن چونکە برايان، بەلکو بە گوێرايەلێبەو ھەمەتیان بکەن، چونکە ئەوانەي سودمەندن لە ھەمەتکردنیا باوەردار و خۆشەویستن. ³ بەلام ئەگەر کەسێک بە پێچەوانەو فێرکاری بکات و گوێ بە وتە راستەکان نەدات، وتەکانی یەشوای مەسیحی پەرورەدگارمان و ئەو فێرکردنە نەپیت کە لەگەڵ خودا پەرستیدا دەگونجیت، ⁴ ئەو لەخۆیابوو، و ھیچ شتێک نازانیت، بەلکو ھەزێ لە مشتومیر و ناکوکی زارەکیبە، کە ئیرەیی و مەلانی و بوختان و نیازی خراپ لێبەو ھەمەلەدەدات، ⁵ جۆرەھا مەلانی لە نۆوان کەسانی بیرگەندەل، خالی لە راستی، کە خودا پەرستی بە بازگانی دەزان. ⁶ بەلام خودا پەرستی لەگەڵ پرازیبوون بازگانیبەکی مەزنە. ⁷ ئێمە بە دەستی خالی ھاتینە جیھان، بە دەستی خالی لێ دەردەچین. ⁸ مادام خواردن و جلوبەرگمان ھەبە، با پتی پرازی بین. ⁹ سەبارەت بەو کەسانەي دەیانەوت دەولەمەند بن، دەکەونە تۆ تاقیکردنەو و تەلەو و تێو دەگلێن لە چەندین ئارەزووی گەمزانە و زیانبەخش کە مەروڤەکان نوڤمی وێرانی و لە ناوچوون دەکات. ¹⁰ خۆشەویستی پارە رەگی ھەموو خراپەيەکە؛ وەک چۆن ھەندیکیان بەدوایدا دەگەران، لە باوەر لایاندا، و بە ھەم و پەزارەيەکی زۆرەو ھەوێنە کرد. ¹¹ بەلام تۆ ئەي پیاوی خودا لەم شتە پراپکە، و بەدواي راستدروستی و خودا پەرستی و باوەر و خۆشەویستی و ئارامی و نەرم و نیناد بگەرێ. ¹² لە شەری جوانی باوەردا بە باشی تێبکۆشە. دەست بەو ژیانە ھەتاهەتایبەو بگرە، کە بانگراویت بۆي، و دانپێدانانیکی باش کردوو (بە باوەر) لەبەردەم زۆریک لە شاہتەلەکاندا. ¹³ پراتان دەسپێرم، لەبەردەم خودا کە ژیان بە ھەموو شتێک دەبەخشیت، وە یەشوای مەسیح کە لەبەردەم پلاتۆسی پۆنتی شاہتەي دا و دانپێدانانیکی باشی کرد، ¹⁴ تا پڕۆزی دەرکەوتنی یەشوای مەسیحی پەرورەدگارمان پراسپاردەکە بیاریزە دووریە لە ھەموو کەموکویری و تاوانیک. ¹⁵ ئەم دەرکەوتنە خودا لە کاتی خۆیدا دەبکات، ئەو تاکە گەورە و پیرۆزەکە، پاشای پاشاکانە و پەرورەدگاری پەرورەدگارەکان، ¹⁶ ئەو یە تەنھایە کۆتایی نییە، لە پرووناکیدا نیشتەجێبە و کەس لێی نزیک نابێتەو، و نەبیینیو ناتوانیت ببینیت. پێر و دەسەلاتی ھەتاهەتایی بۆ ئەو. ¹⁷ ئامین! دەولەمەندەکانی ئەم سەردەمە پراسپێرن کە خۆبەزێزان نەبن، با متمانەیان بە سەرۆت و سامانی ناچێگر نەپیت، بەلکو بە خودا کە ھەموو شتێکمان بە فراوانی پێدەبەخشیت بۆ ئەو ی چۆی لێ وەرگیرین، ¹⁸ بۆیە چاکە کارین، دەولەمەندین لە کاری چاکدا، دەستکراو بن لە بەخشیندا، و ھەمیشە ئامادەبە ھاوێشێ کاری چاکەي کەسانی ترە. ¹⁹ بەم شێوەيە سەرمایە بۆ داھاتووی خۆتان داين دەکەن، بۆ ئەو ی بتوانن دەست بە ژيان راستەقینەو بگرن. ²⁰ ئەي تیمۆسائوس، ئەو متمانەي پیت سپێردراو بیاریزە. دوو بەکەوەرەو لە قسەي خراپ و پووج و ئەو دژایەتیانەي کە بە درۆ ناوێراو «زانست». ²¹ کاتێک ھەندیکیان بانگەشەي ئەم زانستە گومانایبەیان کرد، لە باوەرەکە لایاندا. ²² بەخششی خودا لەگەڵتان. بێت!

2 Timothy

¹ لە پۆلسەو، کە بە خواستی خودا، نێردراوی مەسیحی یەشوایە بۆ بەلێنی ژیانەکە کە لە مەسیحدا، ² بۆ تیمۆسائوس، کوری خۆشەویستم بەخشش و مېھرەبانی و ئارامیتان بۆ بێت لەلایەن خودای باوک و پەرورەدگارمان مەسیحی یەشوای. ³ چەند سوپاسی خودا دەکەم، کە بە وێژداتیکی پاکەو دەپەرستم وەک چۆن لە باوایپیرامەو بۆم ماوەتەو، شەو و پڕۆز لە نزاکاندا یاد دەکەم؛ ⁴ کاتێک فرمیسکەکانم بیر دێتەو (ئەو کاتەي جیاوونەو) زۆر نامەزرۆی بینەو ئەم بۆ ئەو ی پیرم لە خۆش. ⁵ ھەرەو ھا باوەرەکەم لەبیرە، کە بێ دووڕوویی بوو، ئەو باوەرەي کە لەناو تۆدا بەیەکەمجار لە داپیرت لويس و دواتر لە ئفنیکی دایکتەو ھات، و دلنایم کە لە تۆشدا ھەبە. ⁶ لەبەر ئەم ھۆکارە بېرت دەھێنمەو ئەو بەھەرەي خودا داگیرسێت کە لە تۆدا بە دەست دانانم لەسەرت. ⁷ خودا گیانی ترسنۆکی پت نەبەخشیوین بەلکو گیانی ھێز و خۆشەویستی و تێگەیشتی پێبەخشیوین. ⁸ بۆیە شەرم مەکەن لە شاہتەلێ پەرورەدگارمان، وە شەرم لە من مەکەن کە لە پێناو ئەودا زیندانیم، بەلکو لە پێناو راگەیانندی مەگنێبە ھاوێش بن لە دژواریبەکاندا، متمانە بە ھێزی خودا بکەن. ⁹ پێرگاری کردوین، و بە بانگەوازیکی پێرۆز بانگی کردوین بۆ لای خۆي، نەک لەسەر بنەمای کارەکانمان، بەلکو بە پیتی خواست و بەخششەکەي کە لە یەشوای مەسیحدا پێش سەرەتای زەمەن پێمانی بەخششی، ¹⁰ ئێستا بە دەرکەوتنی پێرگاریبەکانمان یەشوای مەسیح راگەیانەندراو، کە مردنی لە ناوێر و ژیان و نەمری بە مەگنێبەکەي پڕۆش کردوو ¹¹ ئەو کە منی وەک مەگنێبەر و نێردراو و مامۆستا دەستیشان کرد. ¹² لەبەر ئەم ھۆکارەش ئێستا تووشی ئەم ئازارە دەبم، بەلام شەرم ناکەم، چونکە دەزانم باوەرم بە کت ھەبە، متمانەي تەواوم ھەبە کە ئەو توانای ئەو ی ھەبە ئەو ی پتی سپاردووم بیاریزیت تا ئەو پڕۆزە. ¹³ ئەو وشە راستەي کە لە منەو بیستووتە بیکە نموونەیک بۆ ئەو باوەر و خۆشەویستی و ھەر تێگەشتی و ھەر تێگەشتی مەسیحدا. ¹⁴ ئەو متمانە بەخشندەي بیاریزە کە پیت سپێردراو، بە گیانی پێرۆز لەناو ئێمەدا نیشتەجێبە. ¹⁵ ئەمە دەزانیت ھاوکارەکانم لە ھەریمی ئاسیا وازیان لێ ھێنام، لەوانە فیکەلۆس و ھەرموگینیس. ¹⁶ پەرورەدگار بەزەي بە خێزانی ئۆنیسفوڑۆسدا بێتەو، چونکە زۆر جار منی بووژاندۆتەو و شەرمی لە زیندانی بوونم نەکردوو، ¹⁷ کاتێک لە شاری پڕۆما بوو، ھەلێکی زۆریدا و بەدوامدا گەرا تا منی دۆزیو. ¹⁸ پەرورەدگار ئەو ی پت بێخشیت کە لەو پڕۆزدا بەزەي لە پەرورەدگار وەرگیریت! ئەو کاتەي لە شاری ئەفەسۆس بووم، ئێو باش دەزانم زۆرباش خەمەتي کردم.

¹ تۆش كۆرى خۇم، بەھئەزىپە لەو بەخشىشەي كە لە يەشوای مەسىحدايە. ² ئەو فېركارپانەي كە لە منەوە بېستوتوئە لە بەردەم چەندىن شايتەتخالد، بىانسىپىرە بە كەسانى متمانە پىكرائو، كە دەتوانن كەسانى تر فېر بىكەن. ³ بەشداربە لە بەرگەگرتنى ئازارەكان وەك سەربازىكى باش بۇ مەسىحى يەشوا. ⁴ ھىچ سەربازىك خۆي لەگەل كاروبارى ژيان تىكەل ناكات بۇئەوئەي ئەوكەسە پرازى بكات كە سەربازى بۇ دەكات. ⁵ ھەرۈەھا زۆرانىاز تاجەكە بە دەست ناھىيىت ئەگەر بە پىيى ياساكان زۆرانىازى نەكات. ⁶ بەھەمان شىۋە ئەو جوتبارەي زياتر كار دەكات دەپت يەكەم كەس يىت كە پىشكى خۆي لە بەرھەمەكە وەرېگىرېت. ⁷ بىر لەو بەرھەمەكە دەپت، چۈنكە پەرۋەردگار لە ھەموو شىتېكدا تېگەبىشتىتەن پىدەبەخشىت. ⁸ يەشوای مەسىحت لە بىر يىت كە لە مردن ھەستايەو، ئەو لە پەرچەلەكى داڧىدە، وەك لە مزگىنيەكەمدا پرايدەگەبەنم ⁹ لە پىناو مژدەدانى ئەودا لە زىندان دەنالىنم وەك ئەوئەي خراپەكارىك بىم. بەلام وشەي خودا زىندانى ناكىرېت. ¹⁰ لەبەر ئەم ھۆكارە بە خۆراگىرەبە دەست بېتىن، كە لە يەشوای مەسىحدايە لەگەل شىكۆمەندى ھەتائەتايى. ¹¹ راستە ئەو وتەيە: «ئەگەر لەگەل ئەودا مردىن، لەگەل ئەوئەي شىدا دەژىن؛ ¹² ئەگەر ئازارمان چەشت، لەگەل ئەوئەي شىدا پاشايەتى دەكەين؛ ئەگەر نكۆلى لى بىكەين، ئەوئەي نكۆلىمان لى دەكات؛ ¹³ ئەگەر واز لە دىلسۆزى خۇمان بېتىن، ئەو بە دىلسۆزى دەمىنئەتەو، چۈنكە ناتوانىت نكۆلى لە خۆي بكات!» ¹⁴ ئەم بابەتەن بىر بەرھەمەك، وەك شايتەتخالىك لە بەردەم خودا كە نابى ناكۆكى زارەكى سەرھەلېدات، وە ھىچ سوودىكى نىيە، تەنھا بۇ لەناوبردنى گوڭرەكانيان نەپىت. ¹⁵ تېپكۆشە و خۆت پىشكەشى خودا بىكە وەك براوۋەك لە تاقىكردنەوئەكەدا، وەك كرىكارىك كە ھىچ ھۆكارىك نىيە بۇ شەرمكردن، و گەباندنى راستى وشەكە. ¹⁶ سەبارەت بە قسەي پوچ و درۆ، لىيان دوور بىكەوئەرەو؛ ئەوانەي خۇيان بۇ ئەو تەرخان دەكەن پىشپىرەون بۇ ترسناكتىن بى پرەوشىتى. ¹⁷ قسەكانيان وەك خواردن بە چىژە، لە نىو ئەوانەدا ھىمىنايۇس و فېلېتۇس ھەن، ¹⁸ ئەوانەي لە راستى لايدانەو؛ ئەوان بانگەشەي ئەو دەكەن كە ھەستەنەو پرووېداو، و باوۋەرى ھەندىك كەس لەناو دەبەن. ¹⁹ بەلام بناغەي خودا جىگىرە، و ئەم مۆرەي لەسەر دانائە: «پەرۋەردگار ئەوانەي ھى خۇي دەيانناسىت»، ھەرۈەھا: «ھەركەسىك ناوي پەرۋەردگار دەھىنئەت با لە تاوانكارى جيا بىتەو!» ²⁰ بەلام، لە مالىكى گەرەدا، ھەموو كەلوپەلەكان لە زىر و زىو نىن، بەلكو ھەندىكان لە دار و گل دروست دەكرىن. ھەندىكان بۇ بەكارھىتەن ئاستى بەرزە، ھەندىكىشيان بۇ بەكارھىتەن ئاستى نزمە. ²¹ كەوانە ئەوئەي خۆي لە دووھەمىيان جيا بىكەتەو و خۆي پاك بىكەتەو، دەپتە قاپىك بۇ بەكارھىتەن ئاستى بەرز، پېرۇز دەكرىت، سوود بەخش بۇ خاوەن مال، و ئامادە دەپت بۇ ھەموو كارىكى باش. ²² بەلكو لە ئارەزووۋەكانى گەنجى ھەلپىن، و بەدواي راستودروستى و باوۋەر و خۆشەويستى و ئاشتىدا بگەرېن، لەگەل ئەوانە ھاوۋەش بىن كە لە دلىكى پاكەوۋە بانگى پەرۋەردگار دەكەن. ²³ سەبارەت بە مشتمىرى گەمزانە و پوچ، خۇتان بەدوور بگرن، بزەن كە شەر و ئازاۋەي لى دروست دەپت. ²⁴ خزمەتكارى پەرۋەردگار نابى شەر بكات، بەلكو دەپت نەرم و نىان يىت بەرامبەر ھەمووان، تواناي فېرکردنى ھەپت و بە خۆراگىرەبە بەرگەي دژوارىيەكان بگىرېت، ²⁵ نەرم و نىان بى لەگەل ئەوانەي دژايەتى باوۋەر دەكەن رى نىشادەريان يىت، بەو ھىوابەي خودا دەرەتەي پاشگەزىوئەوئەيان پىدات، تاكو راستىيەكان بە تەواۋى بزەن. ²⁶ دەگەرئەوۋە بۇ ئەوئەي راستە لە تەلەي شەپتان پىرگارىان دەپت، ئەوئەي بۇ ئەنجامدانى وىستى خۆي بەندى كردن.

¹ئەمە بزان: پرۆژانى كۆتايى دژوار دەيىت؛ ²چونكى خەلكى خۇيان خۇشەدەي، پارە پەرستىن، لووتبەرزىن، خۇھەلگىشىن، زىمان پىسىن، گوپرايەلى دايىك و باوك نابىن، سوپاسگوزار نىن، گلاون، ³بىت خۇشەويستىن، لىيوردە نىن، بوختانكەرن، بەسەرخۇدا زالىنبوون، دىرنەن، ھەز لە چاكە ناكەن، ⁴ئاپاكن، توند پەرەن، خۇدەرخەرن، زياتر ھەزبان لە چىژە نەك خۇشەويستى خۇدا، ⁵بە پروالەت خۇدا پەرستىن، بەلام نكۆلى لە ھىزەكەي دەكەن، بۆيە دوورىكەونەو لەم كەسانە! ⁶ئەوانە لەو جۆرە كەسانەن كە بە دىيەو دەچنە مالەكان، ژنە لاوازەكان دەخەنە داوى خۇيانەو كە بارگرانى گوناھەن، و شوپىن ئارەزووكانىيان كەوتوون، ⁷ھەمىشە گوئى لە فېركردن دەگرن، بەلام ھەرگىز ناتوان بە تەواوى بگەنە ناسىنى راستىيەكە! ⁸ھەرەك چۆن دوو (جادوگەرەكە) يەنىس و يەمىرىس بەرەنگارى موشە بوونەو، بە ھەمان شىئە ئەم دووانە بەرەنگارى راستى دەبنەو؛ كەسانىك كە بىركردنەو ھەيان گەندەلە، و سەلماندوويانە كە شايستەي باوەر نىن. ⁹بەلام زياتر يېش ناكەون، چونكى گەمژەيى ئەوان بۆ ھەمووان دەردەكەوت، ھەرەك چۆن گەمژەيى ئەو دوو پياوھى باسگران دەركەوت. ¹⁰بەلام تۆ، پەرەردە، و پەرەفتار، و باوەر، و ئامانچ، و بەرگەگرتى دژوارى، و خۇشەويستى، و خۇراگرى، مەن باش دەزانى. ¹¹ھەرەھا ئەو چەوسانەو، و ئازارانەي كە بەسەرمدا ھات لە شارەكانى ئەتاكىيە و كۆنيا و لىسترا و شارەكانى تر؛ بەرگەم گرت، و پەرەردگار لە ھەموويان پرزگارى كردم! ¹²بەراستى، ھەموو ئەوانەي پىربار دەدەن ژيانىكى خۇداپەرستانە لە يوشواي مەسىحدا بژىن تووشى چەوساندەو دەبن. ¹³سەبارەت بە خەلكانى خراپەكار و چەواشەكار و فېلپازەكان، لە خراپەكارىدا پىشەنگن، و ئەوانى تىرىش گومرا دەكەن ھەرەك خۇيان گومرا بوون! ¹⁴بەلكو پىئويستە لەسەر ئەو شتەنەي فېربوويت بە چەسپاوى بىمىتتەو و بە تەواوى دلىيا بىت، چونكى دەزانىت لەسەر دەستى كى فېربوويت. ¹⁵بزانە لە گەنجىيەو نووسراو پىرۆزەكانت ناسىو، كە تواناي ئەو ھەيان ھەبە دانات بكەن بۆ گەبىشتن بەو پرزگارىيەي كە لە پىگەي باوەر بوونە بە يەشواي مەسىح. ¹⁶نووسراو ھەكان ھەموو ئەو ھەي تىيىدا، سىرووشى خۇدايە؛ بەسوودە بۆ فېركردن و سەرزەشتكردن و راستەپىركردن و پراھىنانى مروؤف لە راستودروستىدا، ¹⁷بۆ ئەو ھەي خىزمەتكارى خۇدا بە تەواوى ئامادەيىت، بۆ ھەموو كارىكى باش.

¹ له بهر دهم خدا و مه سىحدا كه پريار له سهر زېندووان و مردووان ديدات، له بهر دهر كه ووتنى خوى و شانښينه كه داوات ليدنه كه،
² به ته واولى سهر قالى پراگه باندنى وشه كه به، ناماده به له كاتى گونجاو و نه گونجاو دا خه لكى راسته پري بكه سهر زه نشته بكه و هانيان
 بده و به وپه پري پشودر تر بيه و هه ولى فتر كردنيان بده. ³ چونكه كاتيك ديت خه لكى بهر گه فتر كاري دروست ناگرن، به لام به پي
 ناره زووى خويان ماموستابان بۇ خويان كوده كه نه وه (نه و قسانه يان بۇ ده كه ن) كه به گوتيان خوښه. ⁴ گوتيان له راستى لاده دهن، و پروو
 له گپلايه تى ده كه ن. ⁵ به لام تو، له هه موو شتيكدا چاو كراوه به، بهر گه دژواري بگره، كاري مزگينيدان بكه، خزمه ته كه خوت ته واول
 بكه. ⁶ سهاره ت به من، ناماده م له ئيستاه وهك خواردنه وهى قوربانى پريژم، و كاتى مردنم نريكه. ⁷ من تيكوشايتيكى باش تيكوشاوم،
 ئيستاش گه پشوو مته كوئاي پيشير كيكه، و باوه ركه م پاراستووه. ⁸ به لام ئيستاه چاوه پري تاجى راستودروستيم كه بوم تهر خانكراوه،
 كه په روه ردگار دادوهى راستودروست له و روزه دا پتم ديدات؛ ته نها به من نادريت، به لكو به هه موو نه وانهى كه تامه زر وى بينى
 نه ون. ⁹ كوشش بكه خيرا وه ره لام، ¹⁰ چونكه ديماس، كه هم ژيانى ئيستاي خوښه ووست، جى هيشتم و چوه شارى ته سالونيكى.
 سهاره ت به كريسكيس، نه و چوه هه ريمى گه لانيه، و تيتوس بۇ ده لمانيا ¹¹ ته نها لوقا به ته نيا له گه لمدا ماوه ته وه. پري لاي ماركوس و
 له گه ل خوتا بيه پنه، چونكه له خزمه تكدندا سوودى بۇ من ده پيت. ¹² سهاره ت به تيكوشوس، من ناردم بۇ شارى نه فسه سوس. ¹³ كاتيك
 هانيت، نه و كه وايه له گه ل خوت بيه نه كه له تر وئاس له لاي كاريوس به جيم هيشته، توماره كانيش بيه نه، به تاييه ت ده ستووسه كان.
¹⁴ نه سكه ندهرى مسگر زور خراپه كاري كردوه، په روه ردگار به پي كاره كاني سزاي ديدات. ¹⁵ ناگاداري نه و بن، چونكه به توندى
 به رهنكاري قسه كاني ئيمه بوته وه. ¹⁶ كاتيك بۇ به كه مچار له دادا گيه كه مدا بهر گريم له خوم كرد، كه س پشنى نه گرتم، به لكو هه مووان
 وازى ليته نام، خدا له سهر نه مه لپرسينه وه يان له گه ل نه كات! ¹⁷ به لام په روه ردگار له تنيشتيم وه ستا و هيزى پيدام، بۇ نه وهى مرده له
 پريگه منى نه وه پراگه به نريت، تا هه موو نه ته وه كان بيبست؛ كه له دهمى شير دهر باز بووم. ¹⁸ په روه ردگار له هه موو كاريك خراپ
 رزگارم ده كات و دهمپاريت بۇ شانښينه ئاسمانيه كه. شكومه ندى بۇ نه وه هه تاهه تايه، ئامين! ¹⁹ سلاو له پريسكيلا و نه كيلا، و خيزانى
 ئونيسيفوروس بكه. ²⁰ نه راستوس له كورنسوس مايه وه. به لام تروفيموس، له ميليتوس به نه خوښى به جيه پشته. ²¹ كوشش بكه پش
 هاتنى زستان يتي بۇ لام. يو پولوس و پوديس و لينوس و كلوديا و هه موو خوشك و براكان سلاوتان ليدنه كه ن. ²² په روه ردگار له گه ل
 گيانت بيت، با به خششت له گه ل بيت!

Titus

¹ له بولسه وه، به ندهى خدا و نيردراوى په شوای مه سىح له پيناوى باوه پري نه وانهى خدا هه لپيژاردوون، و نه و راستيه يان ناسى كه
 هاوتايه له گه ل خودا به رسته، ² وانا هيوای ژيانى هه تاهه تايى، نه و خودا بهى به لپيى داوه به وه فابه، له نه زلوه بهر له سهر دهمان،
³ باشان وشه كه له كاتى دياريكراودا پروون كرده وه: له گه ل نه و مزگينه به منى راستپاروده به فهرمانى خوداى رزگار كه رمان. ⁴ بۇ
 تيتوس، كوره راسته قينه كه م له و باوه رهى كه هاويه شين. به خشش و ناراميتان بۇ بيت له لايه ن خوداى باوك، و مه سىحى په شوای
 رزگار كه رمانه وه! ⁵ له دورر گه كريت به جيم هيشته بۇ نه وهى نه و كارانهى كه ماونه ته وه ته واولان بكه پت رتيكان بخيه ت و له هه موو
 شاريكدا پيران دانييت، وهك نه وهى فهرمانم پيكردوى؛ ⁶ به مهرچيك په كيك بيت بن تاوانيت له هه موو تومه تيك، په ك رنى هه بيت، و
 مندا له كاني باوه ردارين و تاوانبار نه بن به سهر پيچى و به دره وشتى. ⁷ نه ممش له بهر نه وه به كه شيوان ده بيت بيتاوان بيت له هه موو
 تومه تيك چونكه برىكاري خودا به، سهر سام نه بيت به خوى و ناكاري خراپى نه بيت، نالودهى مهى نه بيت، توندوتيز نه بيت، به دواى
 ده سكه وتى ناره وادا نه گه ريت؛ ⁸ به لكو ميوان دوست بيت، و حزي له چاكو، هوشيارو، راستگوو، راستودروست، له خواترس و به سهر
 خويدا زالييت، ⁹ پابه ندى وشه راسته كه بيت كه گونجاوه بۇ فتر كردن، بۇ نه وهى بتوانيت هانى باوه رداران بدات به فتر كاريه كى دروست
 و پوه پرووى نه يارانيش بيه ته وه. ¹⁰ چونكه زورن ماموستاي دروزن و باخى و فريوده رى هزرى خه لك به تاييه تى خه ته نه كراوان. ¹¹ نه م
 خه لكه ده بن دهميان دابخريت؛ به كومه ل ماله كان تيك ده دهن، فتر كردنى نادروستيان فترده كه ن، له پيناو ده سكه وتى ناره وادا، ¹² په كيك
 له وان، كه پيغه مبه رتيك تاييه ته به خويان هه بوو گوتى: «خه لكى كريت هه ميشه دروزن و درندهى توندوتيزن، سكه رو و ته مبه ل».
¹³ نه و شايه تيه ش راسته. بۇ به توندى سهر زه نشتيان بكه ن، تاكو له باوه ردا تندرست بن. ¹⁴ سهرنج و هزرتان مه خه نه سهر نه فسانه
 په هوديه كان و راستپاردهى نه و خه لكانهى كه هه لگه راونه ته وه و له راستى دورر كه وتونه ته وه. ¹⁵ لاي پاكه كان، هه موو شتيك پاكه. به لام
 لاي پيس و بباوه ران، هيج شتيك پاكي نيه، به لكو ميتشك و ويژدانيان پيس بووه. ¹⁶ شايه تى ده دهن دان به وده ده پين كه خدا ده ناسن،
 به لام به كاره كانيان نكولى لئ ده كه ن، چونكه بيزراون و گوتريال نين، پروون بووه ته وه شايه نى هيج كاريكى چاكه نين.

¹ به لّام تۆ، ده ييت فيرکردنى دروست پيشكەش بکەي: ² پيرەکان پيوسته ساده و سەنگين، پەيوەست بن بە دروستى باوەر و خۆشەويستى و ئارامگرى. ³ بە هەمان شێوە پيرئزان دەبێ پرەفتاريان لەگەڵ پيرۆزیدا بگونجێت، نەك بوختانچى يان ئالوودەى مەى بن، بە لکو خەلکى فيرى چاکە بکەن، ⁴ ژنە گەنجەکانيش رابھێنن بۆ ئەوێ خۆشەويست بن لەگەڵ مێردو منداڵەکانيان، ⁵ ھۆشيار بن، پاک و خاويں بن، بە باشى ئاگادارى مائەکانيان بن و گوپرايەلى مێردەکانيان بن، بۆ ئەوێ کەس وشەى ناشرين لەسەر قسەى خودا نەکات. ⁶ بە هەمان شێوە ئامۆزگارى گەنجەکان بکە کە ھۆشيار بن، ⁷ لە ھەموو شتێک خۆت بکە بە نمونە بۆ کارە چاکەکان، لە فيرکردنە کەتدا پاکى و سەنگينيت پيشان بە ⁸ بە وشەى راستى کە ناتوانرێت پرەخنەى لێ بگيرێت، تا ئەوێ بەرەنگارت دەيیتەوێ شەرم بکات کاتێک شتێکى خراب نادۆزیتەوێ لەسەرمان بێت. ⁹ خزمەتکارەکان فيرکە گوپرايەلى گەرەکانيان بن، لە ھەموو شتێکدا دليان رازيبکەن؛ کە لە پرەق نەبن؛ ¹⁰ دزى مەکەن، بە لکو دلسۆزيبەکى تەواو و باش پيشان بەن، بۆ ئەوێ لە ھەموو شتێکدا رازاوێ بن بە فيرکاري خوداي پرزگارکەرمان. ¹¹ بەخششى خودا کە پرزگارى بۆ ھەموو خەلک دەھييت، دەرکەوت. ¹² ئەوێ فيرمان دەکات پەيوەنديمان لەگەڵ بەدرەوشتى و ئارەزووێ دونيايەکان بچرێنن، و لە سەردەمى ئيستادا بە ژيانىکى ژيرمەندانە و راستودروستى و لە خوداترسى بژين، ¹³ لە ھەمان کاتدا چاوەرپى ھاتنەدى ھيوا خۆشەگەمانين، پاشان دەرکەوتنى ئاشکراى شکۆمەندى خوداي پرزگارکەر و مەزەمان يەشوای مەسيح، ¹⁴ خۆى لە پێناو ئێمەدا بەخت کرد تا لە ھەموو نەرەوايەک پرزگارمان بکات و پاکمان بکاتەوێ بۆ خۆى وەک گەلێکى تايبەت کە بە پرۆشەوێ ھەول دەدەن بۆ ئەنجامدانى کارە چاکەکان. ¹⁵ بە ھەموو دەسەلاتیکەوێ ئامۆزگارى بکە و فيرکە و سەرزنشت بکە رێگە بە ھيچ يەکێک مەدە بەکەمت بزانييت!

¹بەبەر باوەرداران بەتەنەو کە گوترايەلی فەرمانپەرەوا و دەسەڵاتداران بن، گوترايەلی یاسا بن، نامادەبن بۆ ھەموو کارێکی باش،² قەسە خراپ بە کەس نەلێن، دزایەتی نەکەن، بەلکو مېھرەیان بن و بە نەرم و نایانی تەواو مامەڵە لەگەڵ ھەموواندا بکەن.³ چونکە ئێمەش لە پرابردوودا نەزان بوینو گوترايەل نەبوین و لە خراپە و تاریکیدا بووین، کۆیلە بووین خزمەتی ھەوێس و چێژە جۆراوجۆرەکانمان دەکرد، لە خراپەکاری و ئیرەیییدا دەژیاين، خۆشەویست نەبوین و ڕقمان لە پەکتربوو.⁴ بەلام کاتێک مېھرەبانی خودای پزگاکەرمان، و خۆشەویستیەکی بۆ مرۆفەکان دەرکەوت،⁵ پزگاری کردین، نەک لەسەر بناغەي کارە راستودروستەکان کە کردوومانە، بەلکو بەھۆی بەزەبیەکیەو، بەتەواوی شۆردراپنەو تا بېینە دروستکاروێکی نوێ بە گبانە پیرۆزەکە،⁶ ئەوێ بەدەولەمەندی بەسەرماندا پزاند بە یەشوای مەسیحی پزگاکەرمان.⁷ کە کاتێک بە بەخششی ئەو پیتاوان دەبین، دەبینە میرانگر، بەگوتەری ھیوامان بە ژانی ھەتاھەتایی.⁸ ئەم وتە پراستە! وە دەمەوت ئەم بابەتانە بە شێوەیەکی پەکلاکەرەو بەکلائی بکرتتەو، تاکو ئەوانەي باوەریان بە خودا ھەبە وریا بن لە ھەولدان بۆ ئەنجامدانی کارە چاکەکان. ئەم شتانە باشن و بەسوودە بۆ خەلکی.⁹ دەربارەي بابەتی گەمژانە، وەک پەرچەلەک، و دوزمناپەتی، و دووبەرەکی لەسەر تەورات، خۆتان بەدوور بگرن، چونکە بێ سوودە و پوچە.¹⁰ ئەوێ گومپایی بڵاو دەکاتەو، پەيوەندی لەگەڵا بچپرتنە دواي ئەوێ بۆ جاری یەکەم و دووھم ئاگادارت کردو،¹¹ دەزان ئەوانە لادەرن و لە گوناھەدا دەمیتنەو و خۆیان پیرار لەسەر خۆیان دەدەن!¹² ھەر کە ئارتیماس یان تیخیکۆس بۆ ناردی، ھەولێدە پیتە لام بۆ شارێ نیکۆپۆلیس، چونکە پیرارم داو، زستان لەوێ بەسەر بەرم.¹³ ھەولێک بەدە بۆ ئەوێ یارمەتی زیناسی پارێزەر و ئەپۆلۆس بەدەیت بۆ ئازادبوونیان، پاشان دلتیا بیت لەوێ ھەموو پیدایستیان داين کراو.¹⁴ خێزانەکانمان فێری کاری چاکە بن بۆ داينکردنی پیدایستەکانیان، بۆ ئەوێ بێ بەرھەم نەبن.¹⁵ ھەموو ئەوانەي لەگەڵمن سلاوتان لێدەکەن. سلاو لە ھەموو خۆشەویستان بکە لە باوەردا. بەخشش لەگەڵ ھەمووتان بیت!

Philemon

¹لە پۆلسەو، کە لە پیتاوی یەشوای مەسیحدا بەندکراو، وە لە تیمۆساوسی برامانەو، بۆ فلیمۆنی خۆشەویست و ھاوێشمان لە کارکردن،² بۆ خوشکە ئەفقییە، و ئەرخیبۆس کە ھاوێشمان لە سەربازیدا، بۆ ئەو کلیسیایە کە لە مالاکەتدايە.³ با ناشتی و بەخشش لە خودای باوکمان و پەرورەدگارمان یەشوای مەسیح بۆتێو بیت!⁴ ھەمیشە سوپاسی خودای خۆم دەکەم، کە بەردەوام لە نزاکانیدا یادت دەکەم،⁵ چونکە خۆشەویستی و دلسۆزی تۆم بیستووە بۆ یەشوای پەرورەدگار، و ھەرۆھە بۆ ھەموو پیرۆزکراوان،⁶ داواکارین کە بەشداریکردنتان لە باوەردا لەگەڵ ئێمە کاریگەر بیت، بۆ ئەوێ بە تەواوی درک بە ھەموو چاکەکارییەکانی ناو ئێمە بکەن لە پیتاوی مەسیحدا.⁷ ئەي برا، بۆمن شادبەکی زۆربوو وە ھاندرا، و بەھۆی باشی تۆو سۆزی پیرۆزکراوان ژبايەو!⁸ بۆیە، ھەرچەندە من مافی تەواوم ھەبە لە مەسیحدا فەرمانت پێدەم ئەوێ پتویستە بیکەیت،⁹ بەلام، لەبەر پزێری خۆشەویستی، ھەلمیزارد داواکارییەکی پێشکەشی تۆ بکەم، منی پۆلسی پیر و ئیستا بەندکراو لە پیتاوی یەشوای مەسیح.¹⁰ منی کۆت و بەندکراو لێت دەپارتمەو لە پیتاوی مندا! لەکەم ئۆنسیمیۆسی کورم، کاتێ کە لە زیندان بووم لە دایک بوو،¹¹ ئەوێ پێشتر بۆ تۆ بێ کەلک بوو، بەلام ئیستا کەلکی بۆ من و بۆ تۆش ھەيە.¹² ئەو بۆلات دەتیرمەو، وەک ئەوێ پارچەیک لە جگەرم بیت!¹³ پێمخۆش بوو لەلای خۆم بھێنمەو، تاکو لە جیاتی تۆ خزمەتم بکات، لە کۆت وەبەندی مزیگنیەکەدا.¹⁴ بەلام نەمویست بێ پەرەزەمەندی، تۆھیج کاریک بکەم، تاکو ئەو چاکەيەت بەرەزەمەندی بیت نەک بە ناچاری.¹⁵ لەوانەيە لەبەر ئەمە بوو بیت بۆ ماویەکی کورت لێت دوورکەوتەو: تاکو بۆ ھەتاھەتایە بپیتەو ھی خۆت،¹⁶ ئیتەر کۆیلە نییە، بەلکو چاکترە لە کۆیلە، بڕایەکی خۆشەویستە، بە تابیەتی بۆ من، ئاخۆ چەندە زیاتر دەیت بۆ تۆ، چ لەجەستە و چ لە پەرورەدگارا!¹⁷ ئەگەر من بە ھاوێشێ خۆت دەزانێ، وەک ئەوێ من بێ وەریبگرە.¹⁸ ئەگەر بە ھەر شێوەیک ستمی لێکردوویت، یان بە شتێک قەرزازی تۆیە، کەواتە ئەو بە قەرزێک بزانی لە سەر من.¹⁹ ئەوێتا من پۆلس بە دەست نووسی خۆم ئەمەم نووسیو: من ئەتدەمەو. نامەوێ بېرت بھێنمەو کە تۆ خۆت قەرزدار ی منی.²⁰ بەلێ، ئەي برا، داوات لێدەکەم بەم بەخششە لە پەرورەدگارا، سوودمەندم بکەیت: سۆزەکانم لە مەسیحدا بپیتەو²¹ بەو پیتەي متمانەم بە گوترايەلی تۆ ھەبوو، بۆیە ئەم نامەيەم بۆت نووسی، دەمزانی تۆش لەمە زیاتر دەکەیت کە من داوای دەکەم.²² جگە لەمەش شۆتیتکم بۆ نامادە بکە تا لەگەڵتان بپیتەو، چونکە ھیوادارم بە ئیو شاد بيمەو وەک وەلامێک بۆ نزاکاتان.²³ تیپافراس، ھاویندانم لە یەشوای مەسیحدا، سلاوت لێدەکات.²⁴ ھەرۆھە مارکۆس، و ئەریستارخۆس، و دیماس، و لۆکاس، کە ھاوێشمن لەکارکردن.²⁵ بەخششی یەشوای مەسیحی پەرورەدگار لەگەڵ گیانتان بیت!

Hebrews

¹لە سەردەمی پرابردوودا خودا لە پزگەي پێغەمبەرەو قەسەي لەگەڵ باوکمان دەکرد کە ئەوانیش بە شێوەي جۆراوجۆر (پراگەباندنەکانیان دەگەیان).² بەلام ئیستا، لەم سەردەمانەي داويیدا، بەرۆلەکی قەسەي لەگەڵ کردین، ئەوێ بوو میرانگری ھەموو شتێک، بە ئەو ھەموو گەردوون بەدبھاتو! ئەو درەوشاوێ شکۆمەندی خودا و پتەي کرۆکەيەتی. بەتوانای وشەکی ھەموو شتێک لە

گەردووندا دەپارزىت. دواى ئەوھى لە گوناھەكانمان پاكى كىرىنەو، لە بەرزايەكاندا دانىشت لە راستەى مەزنايەتى خودايدا.⁴ بەم شىۋەيە پىگەى مەزىتەر بوو لە فرىشتەكان، ئەو ناوھى بۆ ماوئەو لە سەروو ناوې ھەموو فرىشتەكانە! ⁵ئىتر چى جارىك خودا بە كام يەك لە فرىشتەكانى فەرموو: «تۆ پرۆلەى منى، ئەمپرۆ باوكى تۆم!» يان فەرمووئەتى: «من دەبمە باوكى، ئەويش دەيتتە پرۆلەم؟» ⁶كاتىك پرۆلە نۆبەرەكە دەگەرئىتتەو بۆ جىھان، دەفەرمووئەتى: با ھەموو فرىشتەكانى خودا كىرئۆشى بۆ بھن! ⁷لەبارەى فرىشتەكانىش دەلەيت: «فرىشتەكانى كىرە با، خزمەتكارەكانىشى كىرە بلىسەى ئاگر!» ⁸بەلام پروو لە پرۆلەكە دەكات و دەفەرمووئەتى: «ئەى خودايە، تەختەكەت بۆ ھەتاھەتايە، چەسپاوە و گۆچانى پىرپارەكانت دادپەرور و راستە. ⁹تۆ راستودروستىت خۆشويست و ىرقت لە خراپە بوو. بۆيە پەرورەدگارى خودات تۆى بە پاشا دەستىشان كىر، زياتر لە ھاوئەكانت زەيتى شادى بەسەرتدا پرزانددووە!» ¹⁰وھەك دەفەرمووئەتى: «تۆ ئەى پەرورەدگار، لە سەرەتاو بىناغەى زەويت دانا. وە ئاسمانەكان كارى دەستت. ¹¹ئەوان لەناو دەچن، تۆ دەمىنئەو. ھەموويان وھەك جل و بەرگ كۆن دەبن، ¹²وھەك كەوا دەپىچىتەو، پاشان دەپانگۆرىت. بەلام تۆ ھەتاھەتايە دەمىنئەت، و سالانت كۆتايان نايەت!» ¹³ئايە خوداتا ئىستا بە ھىچ كام لە فرىشتەكانى وتوو وھەك ئەوھى بە پرۆلەكەى فەرموو: «لە راستەم دانىشە تا دوژمنەكانت بكمە تەختەپىت؟» ¹⁴نەخىر! فرىشتەكان ھىچ نىن جگە لە گيانىكى خزمەتكار نىردراون بۆ خزمەتكردى ئەوانەى پرزگارى بە مىرات دەگرن.

¹ بۆيە دەپت بە وردى گىرنگى بەو وشانە بەدەين كە بىستوو مانە، وريا بين لەوہى لىيان لا نەدەين.² چونكە دەزانين كە ھەر قسەيەك كە فرىشتەكان دەيگەيەن، پروونە و چەسپاوە، ھەموو سەرپچىكارىك سزا يەكى دادپەرورەرانەى وەرگرتووہ.³ چۆن پرزگارمان دەپت ئەگەر ئەم پرزگار بونە مەزنە پشتگوئى بخەين؟ چونكە (يەشوای) پەرورەدگار خۆى سەرەتا پرايگە ياندوہ، پاشان لەلايەن ئەوانەى پراستەوخۆ بىستوو يانە بۆمان دەسەلمپندرئ.⁴ خوداش بە نيشانەى سەرسورھەنەر و پەر جووى جۆراوچۆر، پشتگىرى شاپەتھالى ئەوانى دەکرد، بە بەھرەكانى گيانە پيرۆزەكە بەگوێرەى خواستى خۆى كە دابەشى كرديوو! پاشان «ئەو جيانەى كە دپت» كە زۆر باسى دەكەين، ملكەچى فرىشتەكانى نەكردووہ.⁶ تەنەت يەكپەك لە شوپىكى پەرتوكە كەدا شاپەتيدا گوتى: «مرۆف چيە تا گىرنگى پت بەدەيت؟ يان پرۆلەى مرۆف، كە بەم پرۆزەوہ پرۆرى لئ بگرن؟⁷ بۆ ماوہ يەك لە فرىشتەكان نزمترى كرد، پاشان تاجى شكۆمەندى، و پرۆرت لەسەر دانا و دەسەلاتت بەسەر ھەموو ئەو شتانەدا پيدا كە دەستەكانت دروستيان كردووہ.⁸ ھەموو شتتەك خستە ژر پيئى!» مادام خودا ھەموو شتتەكى بۆ ملكەچ كردووہ، ھىچ شتتەكى نەھيشتووہ كە ملكەچى ئەو نەپت. بەلام ئىستا ھەموو شتتەك لە ژر دەسەلاتى ئەودا نابيين.⁹ بەلام ئىستا دەبين يەشوا تاجى شكۆمەندى و پرۆرى لەسەر، لەبەر مردنە دلرەقەنەكەى. ئەمەش دواى ئەوہ بوو كە بۆ ماوہ يەك لە فرىشتەكان نزمتر بووہوہ، بۆ ئەوہى بە بەخشىشى خودا مردن بچيژيئ لەجيانى ھەر يەككىمان.¹⁰ خودا مەبەستى بوو، كە ھەموو شتتەك لە پيناو ئەو بە ئەو بوونيان ھەپت، پرۆلەى زۆر بھيژيئ بۆ شكۆمەندىيەكەى وا لە پرايەرەكەيان دەوہ شايموہ پرزگار يان بكات لەرگاي تازاراكاني.¹¹ چونكە مەسيح ئەوانەى باوہريان پيئى ھەيە پيرۆريان دەكات و ئەوانيش خۆيان پيرۆز دەكەن، يەك باوكيان ھەيە. لەبەر ئەم ھۆيەشە مەسيح شەرم ناكات ئەوانەى باوہريان پيئى ھەيە بە براى خۆى ناويان ببات.¹² وە دەلپت: «ناوى تۆ بۆ براكانم پرا دەگەيەنم. وە لە پيو ھەموواندا ستايشت دەكەم!»¹³ ھەر وەھا دەفەرمويئ: «پشت بە ئەو دەبەستم!» وە ھەر وەھا: «ئەوہ تا من لەگەل ئەو پرۆلانەم كە خودا پيئى بەخشيوم!»¹⁴ كەواتە لەگەل ئەوہى كە ئەم پرۆلانە لە جەستەدا لە گوشت و خويندا ھاويەشن، مەسيحيش لە گوشت و خوين ھاويەشبوو بەوہى لەشى مرۆفانەى وەرگرت. بەم شيوەيە توانى بمرئ، و ئەوہى دەسەلاتى مردنى ھەبوو، واتە شەپتان لەناو ببات،¹⁵ ئەوانەش تازاد بكات كە بە درتزيى تەمەنيان لە مردن دەرسان و بيوونە كۆيلەى.¹⁶ بەلئ مەبەستى پرزگار كردنى فرىشتەكان نەبوو، بەلكو نەوہكانى ئەفراھام.¹⁷ بۆيە دەبوو لە ھەموو پروويەكەوہ لە براكانى بچيئ، بۆ ئەوہى بپتە سەرۆك كاھينىكى بەبەزەيى و دلسۆز، لە كارەكانى لەپيناو خەلك لەبەردەم خودادا، و بپتە قوربانى بۆ گوناھەكانيان.¹⁸ بەو پتيەى خۆى، تازارى چەشتوہ تاقى كراوہتوہ، توانايى يارمەتيدانى ئەوانەى ھەيە كە ئامادەى تاقى كردنەوہن.

¹ که واته ئه‌ی برا پیرۆزه‌کان که به‌شداریتان له بانگه‌یشتی ئاسمانیدا کردوو، له یه‌شوا قول بیهوه: نێردراو و سه‌رۆک کاهینی ئه‌و باوه‌ریه‌ که پابه‌ندین پێیه‌وه. ² ئه‌و دلسۆز بوو بۆ خودا له‌و ئهرکه‌ی که بۆ دیاری کردوو، هه‌روه‌ک چۆن موشه‌ دلسۆز بووه‌ له جێبه‌جێ کردنی خزمه‌ته‌که‌ی له‌ مائی خودادا. ³ به‌لام ئه‌و شایه‌نی شکۆمه‌ندییه‌کی مه‌زنتره‌ له‌ شکۆمه‌ندی موشه‌، وه‌ک چۆن یه‌کیک مایک دروست ده‌کات، رێزو و ستایشی زیاتر وه‌رده‌گرێت له‌و ماله‌ی که دروستی کردوو! ⁴ بێگومان هه‌موو مایک ده‌بێت دروستکه‌ریکی هه‌بێت و خودا خۆی دروستکه‌ری هه‌موو شتیکه‌. ⁵ موشه‌ له‌ هه‌موو مائی خودادا دلسۆز بوو، وه‌ک خزمه‌تکار. شابه‌ت بوو له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی خودا دواتر رایگه‌یاند. ⁶ به‌لام مه‌سیح، دلسۆزه‌ وه‌ک پرۆله‌ که سه‌ره‌رشتی ماله‌که‌ی ده‌کات. ئه‌م ماله‌ ئیمه‌ی باوه‌ردارین، بۆیه‌ با ده‌ست به‌و متمانه‌ و شاناری هیوایه‌مانه‌وه‌ بگرین تاکۆتایی. ⁷ له‌به‌ر ئه‌وه‌ گیانه‌ پیرۆزه‌که‌ ئاگادارمان ده‌کاته‌وه‌ ده‌فه‌رموێت: «ئه‌میرۆ ئه‌گه‌ر گوێتان له‌ ده‌نگی بوو، ⁸ دلتان ره‌ق مه‌که‌ن، وه‌ک ئه‌وه‌ی له‌ کۆندا پروویدا، که باوکانتان تووره‌یی منیان وروژاند، له‌ تاقیکردنه‌وه‌که‌ له‌ بیابان. ⁹ له‌وئ تاقییان کردمه‌وه‌ ئه‌زمونیان کردم، چل سال کاره‌کانمیان بینی. ¹⁰ بۆیه‌ تووره‌یی من له‌سه‌ر ئه‌و نه‌وه‌یه‌ جۆشا و فه‌رمووم: دلیان هه‌میشه‌ گومرایان ده‌کات و رێگای منیان نه‌زانیوه‌ هه‌رگیز! ¹¹ له‌به‌رئهمه‌، له‌ تووره‌یمدا، سوێندم خوارد و فه‌رمووم: ناچنه‌ ناو شوێنی پشووکه‌مه‌وه‌!» ¹² ئێوه‌ی برایان ده‌بێت وریا بن، نه‌ک دلی هه‌ریه‌کیکتان بیاوه‌رو خراپ بێت، له‌خودای زیندوو هه‌لگه‌رته‌وه‌. ¹³ به‌لکو هه‌موو پرۆژیک یه‌کتري هانیده‌ن، ئه‌وه‌نده‌ی پتی ده‌گوترێت: «ئه‌میرۆ». ئه‌مه‌ش بۆ ئه‌وه‌یه‌ که گوناوه‌ له‌ رێگه‌ی قیله‌که‌یه‌وه‌ دلی هیچ کام له‌ ئێوه‌ ره‌ق نه‌کات. ¹⁴ ئه‌گه‌ر به‌رده‌وام ده‌ست به‌و متمانه‌یه‌وه‌ بگرین که له‌ سه‌ره‌تاوه‌ ده‌ستمان پێکردوه‌، و تا کۆتایی به‌ چه‌سپاوی بیهێلینه‌وه‌، ئه‌وا هاوبه‌شی مه‌سیح ده‌بین. ¹⁵ ئێستاش ئاگاداریه‌که‌ ئاراسته‌ی ئیمه‌ کراوه‌: «ئه‌میرۆ ئه‌گه‌ر گوێتان له‌ ده‌نگی بوو، دلتان ره‌ق مه‌که‌ن، وه‌ک چۆن له‌ کۆندا پروویدا تووره‌یی منیان وروژاند!» ¹⁶ ئه‌وانه‌ کێبون گوێیان له‌ بانگه‌یشتی خودا بوو و په‌رتیان کرده‌وه‌ تووره‌یی خودایان وروژاند؟ ئه‌و گه‌له‌ بوون به‌ رابه‌رایه‌تی موشه‌ میسرین به‌جێهێشت! ¹⁷ بۆ ماوه‌ی چل سال تووره‌یی خودا له‌سه‌ر کۆ وروژندرا؟ له‌سه‌ر ئه‌وانه‌ی گوناھیان کرد، لاشه‌یان به‌ په‌رش و بلاوی له‌ بیاباندا که‌وت! ¹⁸ خودا سوێندی به‌ کۆ خوارد که ناچنه‌ شوێنی پشووکه‌ی؟ ئه‌وانه‌ی له‌ فه‌رمانه‌که‌ی یاخ‌ی بوون! ¹⁹ به‌م شیوه‌یه‌، ده‌بینین بیاوه‌ریان رێگری لێکردن بچنه‌ شوێنی پشودانی.

¹ تا ئېستا بەلئىنى چوونە ژوورەوہ بۆ پشوووانى خودايى ماوہ، با بترسین: لەوانەيە دەرکەوتییت کە ھەندیکتان شکست بێنن لە چوونە ژوورەوہ. ² چونکە موزدەى بەلئە کە بە ئیمەش گەیشتووە، ھەرەک چۆن بەو گەلە گەیشت. بەلام موزدە بەھێچ شێوەیەک سوودی نەبوو بۆ ئەوانەى بیستیان، چونکە ئەوانە پێشتر رەتیان کردووە باوەرى پێیھێن. ³ ئیمە کە باوەرمان بەم موزدە بە ھێنا، دەچینە ناو پشوووانى خودايى. لەبارەى ئەوانەى باوەریان نەدەکرد فەرمووی: « بەم شێوەیە، لە توورەى خۆمدا، سوپندم خوارد و گووتم: ناچنە شوپنى پشووہە کەم!» ئەم پشووہ لەو کاتەوہى خودا بناغەى جیھانى تەواو کرد ئامادەيە. ⁴ لە شوپنیکدا لە کتیبە کەدا ئاماژەى بە رۆژى ھەوتەم کرد: «پاشان خودا لە رۆژى ھەوتەمدا لە ھەموو کارەکانى پشوویدا». ⁵ پاشان گەرایەوہ و فەرمووی: ناچنە ناو شوپنى پشووہە کەم!» ⁶ بەم شێوەیە پروونە، کە پشوووانى خودايى چاوەرێى ئەوانە دەکات کە دەچنە ناویەوہ. ئەوانەى بۆ یەکەمجار مژدەى ئەویان پێگەیشت بەھۆى یاخیونیانەوہ نەچوونە ناویەوہ، ⁷ خودا دەر فەتھى نوێى ڕاگەیاندا، فەرمووی: «ئەمڕۆ» لە دواى ماوہێکى دوور و درێژ لە گووتنى ئەمە لەسەر زمانى دافید، فەرمووی: «ئەمڕۆ، ئەگەر گویت لە دەنگى بوو، دلان رەق مەکن». ⁸ ئەگەر یەشوع گەلەکەى بەھنايەتە ئارامییەوہ، خودا دواى ئەوہ باسى بەرواریکی نوێى بۆ چوونە ژوورەوہى نەدەکرد بە گووتنى: «ئەمڕۆ». ⁹ بۆیە تا ئیستاش پشووی راستەقینە بۆ گەلەى خودا ئامادەيە. ¹⁰ ئەوہى بچیتە ناو ئەو پشووہوہ، لە کارەکانیشى پشوو دەدات، ھەرەک چۆن خودا لە کارەکانى پشویدا. ¹¹ لەبەرئەمە، با ھەموومان ھەولیدەین بچینە ناو ئەو پشووہوہ، بۆ ئەوہى ھێچ کام لە ئیمە وەک ئەوانەى سەرپێچى فەرمانى خودایان کرد نەکوین. ¹² لەبەر ئەوہى وشەى خودا زیندوو، و کاریگەرە، لە ھەموو شمشیرێکى دوو لیوار تێترە، بۆجیاکردنەوہى ناخ و گیان، جومگەکان و مۆخى ئیسکەکان، توانای جیاکردنەوہى بێرکردنەوہ و مەبەستەکانى دلای ھەبە. ¹³ یەک بەدیھێنراو نییە لە چاوی خودا شاراوہ بێت، بەلکو ھەموو شتێک پرووت و ئاشکرایە لەبەردەم چاوی ئەودا، ئەوہى ھەژمارى خۆمانى دەخەینە بەردەست. ¹⁴ چونکە سەرۆک کاهینى مەزنا ھەبە کە بۆ سەرۆکی ئاسمانەکان بەرز بووئەوہ، ئەوہش بەشواى رۆلەى خودایە، با بەردەوام پابەند بین بە دانپێدانان بەو. ¹⁵ لەبەر ئەوہى سەرۆک کاهینمان بێتوانا نییە لە تێگەیشتن لە لاوازییەکانمان، بەلکو ئەویش تاقیکراوئەوہ، بەلام ئەو بەی گوناھەبوو. ¹⁶ با بەمتانەوہ لە تەختى بەخششی نزیک ببینەوہ، تاكو بەزەبى بەدەست بێنین و بەخشش بدۆزینەوہ بۆ یارمەتییمان لە کاتى پتووستیدا.

¹سەرۆك كاهين له نئو خەلكەوه هەلبژێردراوه، بۆ كاروباری خودایی وەك نوێنەری خەلك تا دیاری و قوربانی، بۆ خودا بەرزكاتهوه له پێناو گوناھەیان. ²دەتوانیشت بەزەیی بە نەزان و گومراكاندا بێتەوه چونكە خۆشی بە دەست لاوازیەوه دەنالیشت. ³بەھۆی لاوازیەكەییەوه، دەبوايە قوربانی بۆ گوناھەكانی خۆی و ھەروەھا گوناھەكانی ئەوانی دیکەش بکات. ⁴ھیچ یەكێك ئەم پلە پزێدارە ی بۆ خۆی وەرئەدەگرت، بەلكو لە لایەن خودا بانگ دەکرا، وەك چۆن بانگی ئارونی کرد. ⁵بە ھەمان شێوە مەسیح خۆی بەرز نەکردەوه بۆ ئەوێ بێتە سەرۆك كاهین، بەلكو ئەو خودابوو پێی فەرمووی: « تۆ پڕۆلەیی منی، ئەمڕۆ بووم بە باوکی تۆ!» ⁶لە شوێنێکی تریش پێی دەفەرموو: «تۆ كاهینیت بۆ ھەتا ھەتایە لە پلەیی مەلخیسەدەك!» ⁷لە پڕۆژانی بە جەستە بوونی داکۆکیکار بوو بۆ پزێگاری لە مردن بە ھێزی ئەو گریان و فرمێسكەیی وەك قوربانی پێشتر پێشكەش کرابوو. ⁸بە ھەمان شێوەی پڕۆلەكە، ئێمەیش لە ئەو فێر بووین كە ئازار بچێزین. ⁹لەبەر ئەوێ شایەنی ئەركەكەیی بوو، بوو ھۆكاری پزێگاری ھەتا ھەتایی بۆ ھەموو ئەوانەیی گوتراوەیی دەبن. ¹⁰خودا پشنگیری ئەمەیی کرد، پرایگەیاندا سەرۆك كاهینە لە پلەیی مەلخیسەدەك. ¹¹لەبارەیی ئەم سەرۆك كاهینە، قسەم زۆرە، بەلام قورسە بۆ پرافەکردن وادیارە ئێوە بە دەست كەم تیگەیشتنەوه دەنالیشت. ¹²ئێستا دەبوايە بتوانن ئەوانیتر فێربكەن، لە دواي ئەو ماوێ درێژە لە پزێگاربوتنان. بەلام ھێشتا پتویستتان بەوانەییە بنەما سەرەكییەكانی وتەكانی خوداتان فێربكات. لێرەدا دیسان پتویستتان بە شیرە! چونكە ناتوانن خواردنی بە ھێز ھەرس بكەن. ¹³ھەربەكێك شیر بخوات بێ ئەزمونە لە فێركردنی بە ھێزو دروستدا، چونكە ھێشتا منداڵێكی پێنەگەیشتنووه. ¹⁴ئەوانەش كە لە گیاندا بە ھێز ناتوانن خواردنی بە ھێزبان ھەبە: چونكە پراھێنایان لە سەر ھەستەكانیان كردووه، بۆ جیاكردنەوهی چاكە و خراپە.

¹له بهر نهوه، با نهو بابه ته سهره تاييانه له باره ی مه سیخ، به جت بهیلین و به ره وو پنگه یشتنیکي کامل یتشیکه وین. تا ناگه رینه وه بو نهو بناغانه ی یتشتر که فیریبوبین، که نه مانه ن: پاشگه زیوونه وه لهو کارانه ی دینه هو ی مردن، باوه ربوون به خودا،² نهو ریکه خستنه ی تاییه ته به رپوره سمی له ناوه له کیشان. ده ست له سهر دانان، و هه ستانه وه ی مردووان، و سزای هه تا هه تایی.³ وه نه گهر خودا ریکا بدات، نه مانه ش ده که یین!⁴ نه مه ش له بهر نه وانه یه که جاریک بهر پرووناکی باوه ری مه سیخ که وتن، تامی به خشیني ئاسمانییان کرد، بوونه هاویه شی گیانه پیرۆزه که،⁵ تامی وشه ی باشی خودایان کرد. و په رجوی «جیهانی داها توو» یان بیی،⁶ پاشان هه لگه رانه وه، نه سته مه جاریکی تر نوئ بینه وه و پاشگه زینه وه. چونکه نه وانه رۆله ی خودا بو جاری دووه له خاچ دهن و شهرمه زاری ده که ن.⁷ سه بر نییه، نهو خاکی که چه ندین جار لهو بارانه ده خواته وه که به سهریدا ده باریت، پاشان پروهک به ره هم ده هینیت که سوودی بو نه وانه ده بیت که ده کیلن، بهر که ت له خودا وهرده گرن!⁸ به لام نه گهر درک و گیای کئوی به ره هم بهینیت، نهوا ره تده کرتنه وه و شایه نی نه فره ت ده بیت، کو تاییه که ی جگه له ناگر هچی تر ناییت.⁹ نه ی خو شه ویستان، هه رچه نده مه به ستم بوو بهو شتانه ی لیره دا گووتم ناگادارتان بکه مه وه، به لام باوه رم وایه و گومانم له رزگار بووتان نیه. چونکه کاریکی باشتان کردوه که هاوتای نه م رزگار یه ن.¹⁰ خودا زۆردار نییه که کاره کانتانی له بیربچیت له پیشاندانی خو شه ویستان بو ی له ریکه ی خزمه ته که تان بو پیرۆزکراوان بو ریزگرتن له ناوه که ی، که یتشتر کردوتانه، ئیستاش ده یکه ن!¹¹ هیوادارین هه ر به کیک له ئیوه تیکۆشانی هاوشپوه پیشان بدات تاکۆتایی بو پاراستنی متمانیه ته وای به هیواکه ی.¹² نه مه ش بو نه وه ی ته مبه ل نه بن، به لکو لاسایی نه وانه بکه نه وه که به لپنی خودا به میرات وهرده گرن، له ریکه ی باوه رو و ئارامیه وه.¹³ با به لپنی خودا بو نه فراهام به نموونه وهریگرین. کاتیک نهو به لپنه ی پییدا، سویندی به خو ی خوارد، چونکه که س له خو ی مه زتر نییه سویندی پیخوات.¹⁴ پیی فهرموو: «من بهر که تدارت ده که م و نه وه یه کی زۆرت پی ده به خشم!»¹⁵ به م شپوه به، نه فراهام به ئارامیه وه چاوه رپی کرد و نهو به لپنه ی پیدرا بوو وهریگرت.¹⁶ له راستیدا مرۆفه کان سویند به مه زترینه کان ده خو ن و بو نه وان سویند کو تایی به هه موو نا کو کییه که ده هینیت و بابه ته کان په کلای ده کاته وه.¹⁷ به هه مان شپوه خودا ویستی به شپوه به کی په کلاکه ره وه بو میرانگرانی به لپنه که ی که هه رگیز ناگۆرت، به سویند بیسه لمینیت.¹⁸ له سهر بنه مای به لپن و سویندی خودا، که بابه تی جیگیر و نه گۆرن و نه سته مه خودا درۆیان تیدا ناکات، هاندانی به هیز به ده ست ده هینین، دوا ی نه وه ی په تامان برده بهر چه سپاندن بهو هیوایه ی که له بهر ده ممان دانراوه.¹⁹ نه م هیوایه مان هه یه که وه که له نگه ره بو ده روونمان، چه سپاو و راگره. ده چیته ناو شوینی هه ره پیرۆز له پشت په رده که.²⁰ له ویدا په شوا یتشتر و له بری ئیمه چه ناوی دوا ی نه وه ی یوه سه روکی کاهینان بو هه تا هه تاییه له پله ی مه لخیسه ده که!

¹ چونکه مه‌لخيسه‌ده‌ک که پيشتر باسماں کرد، له سهرده‌میکدا پاشای شاری شالۆم و کاهینى خودای ههره‌برزبووه. پيشوازی له ئه‌فراهام کرد که به سهرکه‌وتوبى له شهردا گه‌رايه‌وه که تيدا ژماره‌یه‌ک پاشای به‌زاند، به‌ره‌که‌تى خسته سهرى. ² ئه‌فراهام ده‌یه‌کى پيدا که له شهره‌که‌دا ده‌ستى که‌وتبوو. له لایه‌که‌وه ناوى مه‌لخيسه‌ده‌ک به واتای «پاشای دادپه‌روه‌رى» دیت له لایه‌کى تره‌وه نازناوى «پاشا شالۆم» بوو به واتای «پاشای ئاشتى». ³ سروش باسى باوک و دایکى و په‌چه‌له‌ک، و له‌دایکون و مردنى نه‌کردوو. به‌دروستى هیمای رۆله‌ی خودایه، که کاهینى هه‌تاهه‌تایه. ⁴ بیرکه‌نه‌وه ئه‌م که‌سه چنده مه‌زنبوو. ته‌نانه‌ت ئه‌فراهام، باپیره گه‌وره‌مان، ده‌یه‌کى ده‌سکه‌وتى پيدا. ⁵ ئیمه ده‌زانين ته‌وراتى موشه فه‌رمان به‌و کاهینانه ده‌کات که له لیڤیه‌وه هاتوون ده‌یه‌ک له گه‌له‌که وه‌ریگرن، واته له براکانیان، هه‌رچه‌نده سهرچاوه‌ی هه‌مويان ده‌گه‌رته‌وه بۆ ئه‌فراهام. ⁶ به‌لام مه‌لخيسه‌ده‌ک که هاویره‌چه‌له‌کى ئه‌م خه‌لکه نه‌بوو، ده‌یه‌کى له ئه‌فراهام وه‌رگرت و به‌ره‌که‌ت داریکرد، له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی ئه‌فراهام به‌لئى به‌ره‌که‌تى له‌خودا وه‌رگرتبوو. ⁷ که‌واته، هه‌چ نا‌کۆکیه‌ک نیه‌ که مه‌لخيسه‌ده‌ک له ئه‌فراهام مه‌زنتیره، نه‌گه‌رنا به‌ره‌که‌تى نه‌ده‌خسته سهرى! ⁸ جگه له‌وه‌ش ئه‌و کاهینانه‌ی له نه‌وه‌ی لیڤى هاتوون و به‌گۆپه‌رى ته‌ورات ده‌یه‌ک وه‌رده‌گرن هه‌رچه‌نده مرۆڤن و ده‌مرن. به‌لام مه‌لخيسه‌ده‌ک که ده‌یه‌کى له ئه‌فراهام وه‌رگرتوو، شایه‌تى بۆ ده‌دریت که زیندوو. ⁹ باشتیکتان پیلیم: ته‌نانه‌ت لیڤى ئه‌وه‌ی نه‌وه‌کى که ده‌یه‌ک وه‌رده‌گرن، ئه‌ویش له رێگه‌ی ئه‌فراهامه‌وه ده‌یه‌کى به مه‌لخيسه‌ده‌ک داوه. ¹⁰ هه‌رچه‌نده هه‌شتا لیڤى له‌دایک نه‌ببوو، به‌لام له پششى ئه‌فراهامى باپیره‌یدا ناماده بوو کاتیک مه‌لخيسه‌ده‌ک چاوى پێی که‌وت. ¹¹ ته‌وراتى موشه هه‌مووی له‌باره‌ی رێورسمى کاهینایه‌تیه که ئه‌رکه‌کانى له‌لایه‌ن نه‌وه‌کانى لیڤیه‌وه نه‌جام ده‌دا. به‌لام ئه‌و رێکخسته نه‌گه‌یشه‌ کمال بوون بۆ ئه‌و که‌سانه‌ی که له‌سهر بناغه‌ی ئه‌و رێکخسته خودایان ده‌په‌رست. نه‌گه‌نا پېوستى به دانانى کاهینیکى دیکه نه‌ده‌کرد له پله‌ی مه‌لخيسه‌ده‌ک، نه‌ک له پله‌ی ئارون! ¹² کاتیک هه‌ر گۆرانکاریه‌ک له کاهینایه‌تیدا پرووده‌دات، پېوسته گۆرانکاریه‌ک له یاسای کاهینایه‌تیدا بکرت. ¹³ مه‌سیح، سه‌رۆک کاهینامانه، له هۆزى لیڤى نه‌بووه، که کاهینه‌کانى به‌هۆده‌یه‌کان لیڤیه‌وه هاتوون. ¹⁴ له پرووی میژویه‌وه پروونه که په‌روه‌ردگارمان سهرچاوه‌ی به‌جسته بوونه‌کى ده‌گه‌رته‌وه بۆ به‌هۆدا. له ته‌وراتى موشه باسى به‌یوه‌ندى نیاوان نه‌وه‌کانى به‌هۆدا و ئه‌رکى کاهینایه‌تى نه‌کراوه. ¹⁵ ئه‌وه‌ی بابه‌ته‌که زیاتر پروونت ده‌کاته‌وه ئه‌وه‌یه کاهینه نوێیه‌که هاوشتیه‌ی مه‌لخيسه‌ده‌که، ¹⁶ نه‌ک له‌سهر بنه‌مای ته‌ورات سه‌باره‌ت به په‌چه‌له‌که‌کى به‌لکو له‌سهر بناغه‌ی ئه‌و هه‌یزه‌ی له ژيانیه‌وه سهرچاوه‌ی گرتوو که هه‌رگیز به سهر ناچیت بووه به کاهین. ¹⁷ ئه‌مه‌ش له‌به‌ر ئه‌وه‌یه که سروش شایه‌تى بۆ ده‌دات و ده‌لێت: «تۆ کاهینیت بۆ هه‌تاهه‌تایه به پله‌ی مه‌لخيسه‌ده‌ک!» ¹⁸ به‌م شێوه‌یه پروون ده‌بێته‌وه که رێکخستى کۆنى کاهینایه‌تى هه‌لوه‌شاوه‌ته‌وه، چونکه لاوازو بێ سودبوو. ¹⁹ ته‌ورات نه‌یتوانى خودا په‌رسته‌کان به‌ره‌وه کمالی ببات. بۆیه خودا بناغه‌یه‌کى نوێى دانا بۆ نه‌یکوونه‌وه لی، هیوايه‌کى باشتى پيشکه‌ش کردین. ²⁰ دانانى مه‌سیح وه‌ک سه‌رۆکى کاهین به سوێند پشگیری کرا. ²¹ کۆره‌کانى لیڤى، به‌ئ هه‌چ سوێندیک بوون به کاهین. ئه‌م سوێنده له قسه‌کانى خودا پروونه: «په‌روه‌ردگار سوێندى خواردوه و پاشگه‌زنايێته‌وه: تۆ بۆ هه‌تاهه‌تایه کاهینى» ²² له‌سهر بناغه‌ی ئه‌و سوێنده، به‌شوا په‌یمانیکى باشتى ده‌سته‌به‌رکرد! ²³ سه‌ره‌رای ئه‌مه‌ش، کاهینه‌کان له گۆراندا بوون، چونکه مردن رێگه‌یه‌وه‌یه‌مان. ²⁴ به‌لام مه‌سیح، بۆ هه‌تاهه‌تایه زیندوو، وه‌ک خاوه‌ن کاهینه‌تیکى به‌سه‌رنه‌چوو ده‌میتێته‌وه! ²⁵ بۆیه هه‌میشه ده‌توانیت ئه‌وانه به کمالی رزگار بکات که له خودا نه‌یک ده‌بنه‌وه. ئه‌و له ناماده بونی خودادا، هه‌میشه زیندوو بۆیان ده‌پارته‌وه و به‌رگريیان لێده‌کات! ²⁶ به‌لێ، ئه‌مه ئه‌و سه‌رۆک کاهینه‌یه که پېوستمان پێی بوو. ئه‌و پیرۆزه، که موکوری تێدانیه، بێگه‌رده، له گوناها‌باران جیا‌بۆوه و به‌رز بۆوه به‌رزتر له ئاسمانه‌کان. ²⁷ ئه‌و پېوستى به‌و شته نیه‌ که هه‌موو سه‌رۆک کاهینیک له کۆندا پېوستیان پێی بوو: رۆژانه قوربانى پيشکه‌ش بکات بۆ لیڤیه‌شبوونى گوناها‌هه‌کانى خۆى سه‌ره‌تا، پاشان بۆ گوناها‌هه‌کانى گه‌ل، چونکه جاریک قوربانى بۆ گوناها‌هه‌کانیان کرد، کاتیک له پێنا‌و‌ب‌اندا خۆى پيشکه‌ش کرد. ²⁸ که‌واته، ته‌ورات هه‌موو سه‌رۆک کاهینه‌کانى له نێو خه‌لکى لاوازه‌وه ده‌ستنيشان ده‌کرد. سه‌باره‌ت به وشه‌ی سوێند که‌دواى ته‌ورات هات، رۆله‌ی خودای دانا که به ته‌واوى شایسته‌ی ئه‌رکه‌کى بوو، وه‌ک سه‌رۆک کاهین بۆ هه‌تاهه‌تایه!

¹ پوختهی قسه کهم نهو په، مه سیح نهو سه روک کاهینه مانه، که لیره دا باسی کاهینه که مان کرد. ئیستا له ئاسمان له راسته ی ته خته ی مه زبانه ی خودایدا دانېستوه. ² له وئ ئه رکه که ی جیه جئ ده کات، له شوپنی هره پیرۆز: له چادری پرستنی راسته قینه نهو په ی پروه ردگار دایناوه، نه ک مروؤ. ³ ئه رکی هه ر سه روک کاهینیک پئشکه شکردنی قوربانیه بۆ نزیک بوونه وه ی له خودا. پئویست بوو وه ک سه روک کاهینه که مان شتیک هه بیئ پئشکه شی بکات. ⁴ ئه گه ر مه سیح زه مینی بووایه، نه ده بووه کاهین. که سانیت هه ن که به گویره ی ته ورات، قوربانی ده که ن و ته نیا له نهو په ی لئقین. ⁵ ئه وان ته نها خزمه ت به و شتانه ده که ن هئما و سیپه ری شته ئاسمانیه کان پیک ده هئین. ئه مه ش پروونه پئش نهو په ی موشه چادری پرستن دروست بکات خودا پئی راگه باند بوو. بۆیه سروشی بۆ هات و پئی فه رموو: «ئاگاداره! ده بیئ چادره که و هه موو شته کانی ناوی تیدا دروست بکه ی به گویره ی نهو نموونه به ی که له سه ر چیا که پېشانم دایت!» که واته سه روک کاهینه که مان خزمه تیک باشتری له کاهینه به تی زه مینی به ده ست هئناوه، چونکه نهو ئیوانگیره په یمانیکی نوپی راگه یاند، که باشتره له په یمانه کۆنه که، و نهو په یمانه نوپی به لئنی باشتر له خۆده گرت. ⁷ ئه گه ر په یمانی پئشوو بئ که موکوری بوایه، پئویستی به په یمانیکیتر نه ده بوو بۆ جیگرته وه ی. ⁸ له راستیدا خودا لۆمه ی گه له که ی ده کات و ده فره مووت: رۆژانیک دادیت، پروه ردگار ده فره موئ په یمانیکی نوئ له گه ل نهو په ی یسرائیل و نهو په ی هودا به ده ست. ⁹ نهو په یمانه نوپی وه ک نهو په یمانه نییه که له گه ل باوایپیرانیان به ده ست، کاتیک ده ده ستم گرتن و له خاکی میسر ده رمه پتان. له بهر نهو په ی نهو په یمانه یان شکاند، منبش فره موئشم کردن، پروه ردگار ده فره مووت! ¹⁰ چونکه ئه مه نهو په یمانه به که دوا ی نهو رۆژانه له گه ل نهو په ی یسرائیل ده بیه ده ست، پروه ردگار ده فره مووت: یاساکانم ده خمه ناو ویزدانیان و له سه ر دلان ده یانووسم، من ده بمه خودایان و ئه وانیش ده بیه گه لی من. ¹¹ دوا ی نهو په، که س فیری براکه ی ناکات و بلئت: پروه ردگار بناسه! له بهر نهو په ی هه موویان من ده ناسن، له بچوکتینه وه تا گه وره ترین. ¹² چونکه له تاوانه کانیان خۆش ده بم و ئیتر گوناوه و سه ریچییه کانیان به بیر خۆم نا هئنه وه! ¹³ خودا که باسی په یمانی نوئ ده کات، واتا په یمانه که یتر کۆن بووه. سروشتیه هه ر شتیک کۆن و بیر بیئ، مانای وایه به ره و له ناوچوونه!

¹لە پەیمانی کۆن پێرەسم و یاسا و پێکخستنی پەرستنی خودا لە چادریکی پیرۆزدا لەسەر ئەم زەویە دانرا،² ئەم چادەرە گەورە دوو بەشبوو بە پەردەیک لەبەگێڕاوەوە. بەشی یەکەم کە ناوی «پیرۆزەکە» بوو، چارادانێکی زۆرین و میژێکی تێدابوو کە نانی نزیکیوونەو لە خودای لەسەر دانرابوو.³ بەشی دووەم دەکەوتە پێشت پەردەکەو، ناوی «پیرۆزی ھەرە پیرۆزەکان»،⁴ بخوردانێکی لە زێر دروستکراوی تێدابوو، تابوتیک کە ھەمووی بە زێر پڕبوو شکرابوو پێی دەگووترێت «سندووقی پەیمان». لەناو سندووقەکە قاپیک لە زێر دروستکراو ھەندیک مەنی تێدابوو. گۆچانەکی ئارۆن کە گەلای سەوزی دەرکردبوو؛ لەگەڵ دوو تەختە بەردەکە کە فەرمانەکانی پەیمانان لەسەر ھەلکەندرابوو.⁵ لەسەر سندووقەکە، دوو کەروبی شکۆمەندی (پەیکەری دوو فریشتە) ھەبوون، بە بالەکانیانەو سێبەرمان کردبوو سەر قاپەکی کە پێی دەگوێرا «کورسی بەزی»، لێرەدا، ئەو وردەکارییە بەسە. دەرھەت نیە زیاتر بەوردی باسی بکەین.⁶ بەو پێیە ئەم شتانە بەم شێوەیە پێکھاتبوو، کاهینەکان دەچوونە ناو بەشی یەکەم، لەوێ ئەرکەکانی خزمەتەکان جێبەجێ دەکرد.⁷ بەلام بەشی دووەم، تەنھا سەرۆک کاهینەکە دەچوو ژوورەو، سالانە جارێک. پێویست بوو لەسەری خۆن ھەلگیرێت و بێرژێت سەر کورسی بەزەیی وەک قوربانی بۆ خۆی و بۆ ئەو ئاوانانە کە گەلەکی بە نەزانی کردیانە. بەم شێوەیە گیانە پیرۆزەکان نامازە بەو دەکات پێکای «پیرۆزی ھەرە پیرۆزەکان» ی، راستەفینە لە ئاسمان ھێشتا نەکرابوو. چونکە نیشینگە یەکەم ھێشتا مابوو.⁹ ئەو ھێمای سەردەمی ئیستایە کە بەگوتەری پێکخستنی پەیمانی کۆن قوربانی پێشکەش دەکەیت. بەلام ناتوانیت وێژدانێ ئەوانە پاک بکاتەو کە لەو پێگەییەو لە خودا نزیک دەبنەو، ھەرەھا ناتوانیت بەرەو بیتاوان بوونیان بیات و وێژدانیان پاک بکاتەو.¹⁰ بەو پێیە پەیمانەکی پێشوو سنووردار بوو بە قەدەغەکردنی ھەندیک خواردن و خواردنەو و پێگەپێدانی بە ھەندیکتر، دانانی پێسا و یاسا تاییبە بە ئەنجامدانی شۆردن و پێرەسمی جیاواز. بەلکو ھەموو ئەو شتانە لەو یاسای جەستەیی بوون کە کاتی چاکسازی ھات کارەکانیان کۆتایی پێھات.¹¹ لەبەر ئەوەی بەرەگەتە ئاسمانییەکان لە مەسیحدا بەدیھات. ئیستا سەرۆک کاهینمانە ئەرکی خۆی لە چادەرە راستەفینەدا ئەنجام دەدات، کە لە چادەرە زەمینەکە گەورەتر و کاملترە. لە ئاسماندا بە دەستی مەرۆف دروست نەکرابوو سەر بەم جێھانە نیە.¹² لەم چادەرەدا، مەسیح جارێک ھاتە ناو «پیرۆزی ھەرە پیرۆزەکان»، خۆینی خۆی ھەلگیریبوو، نەک خۆینی بز و گۆبەرەکە. ئەمەش دوا ئەو بوو لەبری ئیمە خۆینی خۆی پێشت. قوربانی ھەتاهەتایی بۆمان دەستبەرکرد.¹³ ھیچ سەیر نییە! بە پێی پێکخستنی پێشوو خۆینی گا و بز لەگەڵ خۆلەمیشی گۆبەرەکە بەسەر گلاوەکاندا دەپێژێرا، جەستەیان پاک دەکردەو.¹⁴ خۆینی مەسیح کە بە گیانی ئەزەلی خۆی پێشکەش بە خودا کرد وەک قوربانییەکی بێ تاوان، چەندە زیاتر وێژدانمان لە کارە مردووکان پاک دەکاتەو بۆ ئەوەی خودای زیندو و پەرسێن.¹⁵ بۆیە، مەسیح پێکھەری پەیمانی نوێیە. تاکو بانگێراوان بە پێنی میراتی ھەتاهەتایی وەرگیرن، چونکە مردنەکی بە ھای خۆینە بۆ ئازادکردن لەو گوناھانە کە لە پەیمانی یەکەمدا کردوویانە.¹⁶ کاتیک بەکێک دەمێرێت و ھەسبەتنامەیک بەجێدەھێلێت، دەبێت مردنەکی بەسەلمێرێت بۆ ئەوەی سوود لە ھەسبەتنامەکی وەرگیرێت.¹⁷ کەواتە ھەسبەتنامەکە ھیچ ھێزێکی نییە تا خاوەنەکی لە ژبەدا بێت. ھەسبەتنامە تەنھا بە مردنی خاوەنەکی دەسەلمێرێت.¹⁸ بەم شێوەیە، پەیمانی کۆنیش جێبەجێ نەکرا تەنھا بە پێژاندنی خۆن نەبێت.¹⁹ موشە ھەموو فەرمانەکانی تەوراتی بۆ گەلەکی خۆیندەو. خۆینی گۆبەرەکە و بز ھەندیک ئاویش، خوری سور و گیای زوفا لەگەڵ خۆی برد بە سەر پەرتوکی تەورات و گەلەکیدە پێژاند.²⁰ گوتی: ئەمە خۆینی ئەو پەیمانە بە خودا پرایسپاردوون جێبەجێ بکەن.²¹ ھەرەھا خۆینی بەسەر چادەرەکی، پەرسن و کەرەستەکانی خزمەتکردن کە لە ناویدا بوون پێژاند.²² بەگوتەری تەورات نزیکە ھەموو شتیک بە خۆن پاک دەپێتەو. لێخۆشبوونی گوناھەش بەبێ رشتنی خۆن نابێت!²³ بەو پێیە پاککردنەو چادەرە زەمینەکە پێویستی بە پێژاندنی خۆینی قوربانی ئازەلەکان بوو، چادەرە راستەفینەکە خۆینی قوربانیکی باشتەری دەوێت لە قوربانیەکی دیکە.²⁴ مەسیح، سەرۆک کاهینەکەمان، نەچوو ناو «پیرۆزی ھەرە پیرۆزییەکان» ی زەمینی، کە بە دەستی مەرۆف دروستکراو و تەنھا سێبەری راستییەکە، بەلکو چو ناو ئەوەی ئاسمان، کە ئیستا نوێنەرایەتیمان دەکات لەئامادەیی خودا.²⁵ ئەو نەچوو ژوورەو بۆ ئەوەی چەندجارێک خۆی وەک قوربانی پێشکەش بکات، وەک چۆن کاهینی بال لەسەر زەوی سالانە جارێک بە خۆن دەچوو ناو «پیرۆزی ھەرە پیرۆزییەکان» بەخۆتیک کە خۆینی خۆی نەبوو.²⁶ ئەگەرنا مەسیح لە سەرەتای دامەزراندنی جێھانەو چەندین جار ناچار دەبوو لە ئازاردا بمرێت! بەلام ئیستا، لە کۆتایی زەماندا، جارێک دەرکەوت بۆ ئەوەی ھیزی گوناھە پووجەل بکاتەو بە پێشکەشکردنی خۆی وەک قوربانییەکی بۆ خودا.²⁷ وەک چۆن بۆ چارەنووسی مەرۆفەکان دانراو جارێک بمرن و دواتر لێپرسینەو بەلگەل بکەیت،²⁸ بە ھەمان شێوە مەسیح: جارێک مرد خۆی کردە قوربانی و گوناھە زۆرینە ھەلگیرت، لەجای ئەوان خۆی پێشکەشکرد. و دەبێت دووبارە دەرکەوتەو. نەک بۆ چارەسەرکردنی گوناھەکان، بەلکو بۆ پرگارکردنی یەكجارەکی بۆ ھەموو ئەوانە چاوەڕێ دەکەن!

¹ پاسای موشه سېټېرېکی لاوازی ئو شته باشانې له خوگرتېوو که مەسیح دەبېتتا، وېتە راستیەکی وەک خوی پېشان نەدەدا. بۆیە نەیتوانی ئو کەسانە بگەپەنیتە کەمەل بوون که لەو ڕێگەپەو له خودا نزیک دەبوونەو، هەمیشە هەمان قوربانی سالانەیان پێشکەش دەکرد، ² ئەگینا هیچ ھۆکارێک نەدەبوو بۆ بەردەوام بوون لە پێشکەشکردن! چونکە وێژدانی خودا پەرستان، کاتێک یەكجار بەتەواوی پاککرانەو، چیتەر پێویست ناکات بۆ جاری دووهم پاکبکێنەو: هەستکردن بە تاوانباری نامۆیت. ³ بەلام قوربانیکردنی دووبارە سالانە، گوناھەکانیان بێردەخستەو. ⁴ چونکە ئەستەمە خوێنی گا و بزێن گوناھێ مرۆفەکان لابەت. ⁵ بۆیە کاتێک مەسیح ھاتە سەر ئەم زەویە فەرمووی: قوربانی و پێشکەشکردنەکان ئەوێ بە کەم و بێستەم. بەلام تۆ جەستەپەکی مرۆفەت بۆ ئامادە کرد. ⁶ بەو ئازەلەنە کە لەبەردەمتدا وەک کەفارەتی گوناھ سەرپرەراوون و سووتێنران رازی نەبوویت. ⁷ پاشان گووتە: من لێرەم ھاتووم بۆ ئەوێ و بستی تۆ جێبەجێ بکەم خودای من. ئەوێ لە پەرتوو کەدا دەربارە نووسراو! ⁸ دواي ئەوێ مەسیح نازەزایەتی خودای لە قوربانی و پێشکەشکردنەکان دەربەری لەگەڵ ئەوێ بەگوێرە تەورات پێشکەش دەکران. ⁹ جارێکتر دەفەرمووت: «ئەو ھاتووم ئەوکارە بکەم کە دەتەوت!» کەواتە، پێسای یە کەم لادەبات و پێسایێکی نوێ لە شوێنی دادەتێت. ¹⁰ بەھۆی ئەو خواستە خوداییە، ئێمە پێرۆز بووین کە یشوای مەسیح، جارێک، جەستە خۆی لە جیاتی ئێمە پێشکەش کرد! ¹¹ کۆندا ھەموو کاهینیک ڕۆژانە لەبەردەم قوربانگاکەدا ھەمان ئو قوربانیانە پێشکەشی خودا دەکرد، کە ھەرگیز نەیان دەتوانی گوناھە لابەرن. ¹² بەلام مەسیح، سەرۆک کاهینە کەمان، یەک قوربانی بۆ گوناھەکانمان پێشکەش کرد، پاشان بۆ ھەتاهەتایە لە راستەي خودادا دانیش، ¹³ چاوەڕێیە ھەموو دوژمنەکانی بێنە تەختە پێھەکانی. ¹⁴ چونکە بە یەک قوربانی ئەوانە پێرۆزی کردن بۆ ھەتاهەتایە کامەل کرد. ¹⁵ گیانە پێرۆزە کە خۆی شاھەتیمان بۆ ئەدا بۆ ئەم راستیە. کاتێک بۆ بەکەمجار فەرمووی: ¹⁶ ئەمە ئو پەیمانە بە کە دواي ئو ڕۆژانە لەگەڵان دەبێستەم، پەرورەدگار دەفەرمووت: وشەکانم دەخەمە دلێانەو، و لەھەزریاندا دەیان نووسم. ¹⁷ پاشان دەفەرمووت: «ھەرگیز گوناھ و سەرپێچییەکانیان بە بیرێ خۆم ناھێنمەو». ¹⁸ کاتێک لێخۆشبوون بۆ گوناھەکان دەستەبەر کران، ئێتر پێویست بە پێشکەشکردنی قوربانی ناکات! ¹⁹ ئێستا برايان، مافی ئەو ھەمان ھەبە بە متمانەو نزیک بێنەو. ²⁰ بە پێدەکردنی ئەم ڕێگا نوێیە زیندوو مەسیح ئەوپەردەپەیی دوولەتکرد، واتە بە جەستەي خۆی. ²¹ کاهینیک مەزنا ھەبە کە دەسەلاتدارە بەسەر مالەکی خودادا. ²² بە دایکی راست و بەباوەر و متمانەپەکی کامەلەو لێی نزیک بێنەو، دواي ئەوێ بە پێژاندی خۆین دلمانێ پاککرەو لە ھەستکردن بە تاوان، و بە ئاویکی پاک جەستەمانی شۆرد. ²³ بە ھەمیشە دەست بە ھیوایەو بگرین و دانی پێدانین، یێگومان بێن کە دێتە دی، چونکە ئەوێ بە لێنی پێداوین سەرراست و راستگۆیە. ²⁴ لەسەرمانە کە ھەربە کەمان ئاگاداری ئەوێتر بێت، بۆ ئەوێ ھانی یەکتەری بەدین بۆ خۆشەووستی و کاری چاکە. ²⁵ پێویستە، واز لە کۆبوونەو ھەمان لەگەڵ بەکتر نەھێنین، وەک ھەندێکتان راھاتون. چونکە ئێو شاھانی ئەو ھەندەری یەکتەری، و بەردەوام بێن لەسەری وە دەبێن ڕۆژە کە نزیک دەبێتەو. ²⁶ ئەگەر ئێمە بە ئەنقەست گوناھمان کرد بە ڕەتکردنەو مەسیح دواي ئەوێ راستیمان ناسی، ھێج قوربانیک نە بۆ لێخۆشبوونی گوناھەکان، ²⁷ بە لکو چاوەروانی سزای بێستەي ئاگرین کە یاخووان دەخوات. چاوەروانییەکی چەندە ترساناکە! ²⁸ دەزانن ئەوێ تەوراتی موشەي پێشێل دەکرد سزاکەي مردن بوو بێ بەزیانە، بەمەرجێک تاوانەکی دوو سێ شاھەتی ھەبووین. ²⁹ کەواتە بە بۆچونی ئێو سزای ئەو چەندە کە ڕۆلەي خودا پێشێل دەکات، و کە پێی وایە خوێنی پەیمانە، کە بەھۆیەو پێرۆز دەکرت، خۆتێکی گلاو، بەم شێوێ بێرێزی بەگیانی بەخششەکی دەکات؟ ³⁰ ئێمە دەزانین کێ فەرمووی: «تۆلەسەندەو ھی منە، منم سزادەدەم، پەرورەدگار دەفەرمووت!» وە ھەر ھە: «پەرورەدگار پێرەر لەسەر گەلەکی دەدات!» ³¹ بە راستی چەندە ترساناکە کە بکەوێتە دەستی خودای زیندوو! ³² ھەرگیز ئو ڕۆژانەي رابردوو لەبیر مەکەن دواي ئەوێ ڕووناکی باوەرتان بە مەسیح بەسەرماندا ھەلھات، بەرگەي تێکۆشایێکی زۆرتان گرت، ئازارێکی زۆرتان چەشت. ³³ کاتێک توشی سوکا پەتی و تەنگانە بوون لەلایەکی، لە لایەکی دیکەش لەگەڵ ئەوانە ھاو بەشیتان کرد کە بەم شێوێ مامەلەیان لەگەڵدا کراو. ³⁴ ھاوسۆزی زیندانەکان بوون، بە خۆشییەو تالانکردنی مۆلک و مالی خۆتان پەسەندکرد، دەزانن لە ئاسماندا سامانیکی باشتەر و نەپراوەتان ھەبە. ³⁵ کەواتە، واز لە متمانەکردن بە پەرورەدگارمان مەھێن. پاداشتیکی مەزنا ھەبە. ³⁶ پێویستە بە ئارامی و خۆراگرییە بۆ ئەوێ خواستی خودا جێبەجێ بکەن، ئو بەرە کەتە وەر بگرین کە بە لێنتان پێدراو. ³⁷ بەم نزیکانە دێت، دێتەو و دەر فەت نادات. ³⁸ بەلام ھەربە کێک بە باوەر راستو دروست بێت، بە باوەر دەژی. وە ھەربە کێک ھەلگەرتەو گیانم پێی شاد نابێت! ³⁹ بەلام ئێمە ھەلگەراو نین تاکوو بەرەو لەناوچوون بچین، بە لکو سەر بەو باوەرەین کە بەرەو ڕزگاریمان دەبات!

¹ چونکه باوهر، متمانیه بهووی هیوامان پتیهتی، و دلنیا بوونه لهووی نابینین له راستیدا بوونی ههیه. ² بهم باوهره پیاوونی خودا له کۆندا شایهتی باشیان له بهردهم خودا و خه لکدا به دهسته پتیا. ³ له ریگی باوهره وه تیده گهین که هه موو گهردوون به وشهیهکی فه رمان له لایهن خوداوه هاتۆته بوون. تهنانهت جیهانی بیدراوی ئیمهش، له شته نه بیدراوه کان هاتونه بوون! ⁴ به باوهر، هابیل قوربانیهکی باشتري پیشکesh به خودا کرد لهووی که قاین پیشکeshی کرد. له سهر ئه و بناغهیه، خودا شایهتیدا که هابیل راستودروسته، ئه و قوربانیهی پیشکeshی کرد په سهند کرا. ههر چه نده هابیل کوژرا، به لام هیشتا باوهره کی په نده بۆمان. ⁵ به باوهر، خه نوخ به بی ئه ووی بمریت چوو له ناو ئاماده یی خوداوه. له سهر ئه م زه ویه ونبوو چونکه خودا بر دیه لای خۆی. پیش ئه ووی ئه و پروویدات، شایهتی بۆدرا که خودای رازی کردوو. ⁶ تهسته مه خودا رازی بکهیت به بی باوهر. چونکه ههریه کی که له خودا نزیک پتیه وه، ده بی باوهری به وه هه بی که خودا بوونی ههیه و پاداشتی ئه و که سانه ده داته وه که به دوایدا ده گه برن. ⁷ به باوهر نواخ، کاتیک خودا له ریگی سروشه وه ناگاداری کردوه له لافاوه کی داهاتوو، ترسی خودا هانیدا که که شتیه کی گه وره دروست بکات وه ک نامرازکی رزگار که ر بۆ خۆی و خترانه کی، ههر چه نده پتیشوتر لافای نه بینوو. به م کاره، جیهانی تاوانبار کرد و بوو به میرانگری راستودروستی له سهر بناغه یی باوهر. ⁸ به باوهر، ئه فراهام وه لامی بانگه وازی خودای دایه وه، و لاته کی به جته پتشت و چه خاکیکی تر، که خودا به لئنی پتدا به میرات پتیدات. کاتیک ماله کی به جته پتشت نهیده زانی به ره و کوئ دهر وات. ⁹ به باوهر، وه ک نامۆیک له شوپنیکه وه بۆ شوپنیکتر له و خاکه کی که خودا به لئنی پتداوو وه ک ئه ووی خاکیکی نامۆ پت گه شتی ده کرد، له گه ل یتساخ و یا کو ف، له چادره کاند ده ژبان، که هاویه شی بوون له میراتگری هه مان بلن. ¹⁰ چونکه چاوهر پی چوونه ناو شاره ئاسمانیه که بوون ئه ووی بناغه یه کی جیکیری ههیه، که دروست که ر و بنیان هه ره کی خودایه. ¹¹ ههروه ها به هو ی باوهره وه، سارای، هاوسه ری ئه فراهام، توانی کورکی بی که ههر چه نده ته مهنی دوو گیانی تییه راندبوو. له به ر ئه ووی متمانیه به خودا هه بوو، ئه و به لئنه ی که پیدابوو بۆ دیتته دی. ¹² به م شپوه یه له ئه فراهام کورکی بوو ههر چه نده توانای نه وه خسته وه ی نه بوو، گه لئکی گه وره «هینده ی ئه ستره کانی ئاسمان، و لمی که ناری دهریا، بی شمار بوون». ¹³ ته وانه تا کۆتایی، باوهره که یان پاراست. پیش ئه ووی به لئنه کی خوداش بۆیان پتیه دی له ژباندابوون. به لام ئه وان له دووره وه بینویه، و چاوهر پی بوون له داهاتوودا به ته وای به ده ستنی به تین. چونکه باوهر یان به و به لئنه خودایه هه بوو زانیان ته وان نامۆن له سهر زه و ی که به سهر دان هاتون و تیتدا تییه رده بن. ¹⁴ ته و ه ش ئه ومان پیده لیت، ته وان چاویان له سهر نیشتمانی راسته قینه ی خۆیان بوو. ¹⁵ ته گه رادی ئه و نیشتمانه زه مینیه یان بکرا دایه ته وه که جیان هیشتیوو، ته و ده رفه تیان ده فۆسته وه و بۆ ده گه رانه وه. ¹⁶ به لام، نه ختر، ئیستا ته وان چاوهر وانی نیشتمانیکی باشتري، واته نیشتمانی ئاسمانی. به هو ی باوهره که یانه وه خودا شهرم ناکات ناوی لئ بنریت خودای ته وان، چونکه شارکی بۆ ئاماده کردوون! ¹⁷ به باوهر، ئه فراهام کاتیک خودا تاقیکرده وه، یتساخی کوری پیشکesh کرد. چونکه به لئنه کانی خودای په سهند کرد، کوره تاقانه کی کرده قوربانی، ¹⁸ ههر چه نده خودا پی فهرموو بوو: «له ریگی یتساخه وه نه ویه که کت لیده که و پتیه وه که ناوی تۆ هه لده گرن!» ¹⁹ ته فراهام باوهری هه بوو که خودا ده توانیت یتساخ له مردن هه سیتیتته وه. راستیه که ته ویه ته فراهام کوره کی له مردن گه راندوه، وه ک نمونه یان هیمایه ک. ²⁰ به باوهر، یتساخ به ره که ته ی به یا کو ف و ئیسا ف به خشی. ²¹ به باوهر، یا کو ف پیش مردنی، به ره که ته ی خسته سهر هه ریه ک له کوره کانی یۆسپ، و خۆی به سهر گوچانه که داداو کیرنۆشی برد. ²² به باوهر، یۆسپ پشستی به به لئنی خودا به ست که نه ووی به سرائیل له خاکی میسر دهر به تیت، راسپاردیه کی به جته پتشت روفاته کی له گه ل خۆیان به نه وه. ²³ به باوهر موشه تا ته مهنی سی مانگ له لایهن دایک و باوکی شاردرایه وه، چونکه وه ک مندالئکی جوان ده یانینی، له و فره مانیه ی پاشا نه ترسان که پاشا دهریکردبوو. ²⁴ به باوهر، موشه که گه وره بوو، ره تیکرده وه به که مزای فیرعه ون بانگ بکرت. ²⁵ له بری ئه ووی بۆ ماوه یه کی کانی چتر له گونا هه وه ریکرت، ئه ووی هه لئزارد له گه ل گه لی خودا له تانگانه دا بیت. ²⁶ رسوا بوونی له پتتا و مه سیح، به سامانیکی مه زتر له گه نجینه کانی میسر ده زانی، چونکه چاوهر پی پاداشته کی ده کرد. ²⁷ به باوهر میسری به جته پتشت، له تووره یی پاشا نه ترسا. به رده وام بوو له جیه جی کردنی بیراره کی، وه ک ئه ووی خودای نه بینراو له پالی بیت. ²⁸ به باوهر جه ژنی په سخی کردو خونه کی پرژاند، بۆ ئه ووی له ناو به ر ده ست له ه یچ کام له رۆله ی گه له کی نه دات. ²⁹ به باوهر گه له کی به دهریای سوردای تییه رین وه ک ئه ووی زه ویه کی وشک بیت. سه باره ت به میسریه کان، کاتیک ئه ویان تاقیکرده وه خنکان! ³⁰ به باوهر شووراکانی شاری به ریخو پروخا دای ئه ووی گه له کی ماوه ی جه و ت رۆژ به دهریدا ده سوورانه وه. ³¹ وه ک پاداشتی باوهر، راخایی له شفرۆش له گه ل یاخیوو ه کاند له مردنکی دلنیا رزگاری بوو، دای ئه ووی به ناشتی پتیشوازی له سیخوره کان کرد. ³² ئایا هیشتا پتیبست به نمونه ی زیاتر هه یه؟ کاتیک ته وام نییه بۆ ئه ووی هه واله کانی باوهر بکیرمه وه دهریایه: گه دعو، باراخ، شه مشو، یه فتاخ، دافید، شمۆیل و پیغه مه ران. ³³ ته مانه به باوهر به سهر شانشینی دوژمندا زال بوون و به داپه روه رانه دادوه ریان کرد و ئه ووی خودا به لئنی پیدابوون به ده ستیان هینا. به وه ده می شیره کانیان به ست، ³⁴ هینزی ناگریان پووچه لکده وه و له کوژرانیان به شمشیر له مردن رزگاریان بوو. ههروه ها به وه هینزیان به ده سته پتتا دای لاواریان و له شه ره کاند، به هینز بوون و سوپای نامۆکانیان گه راندوه دواوه. ³⁵ به باوهر، ژنان مردوو ه کانیان وه رگرتوه زیندوو کرانه وه. هه ندیکی تریش هه بوون که نه شکنه نه دهران، ره تیانه کردوه ئازاد بکرن، بۆ ئه ووی زیندوو بوونه وه کی باشتري به ده سته پتین. ³⁶ هه ندیکیان پروو به روی گالته کردن و لیدان، و تهنانهت کۆت و به ند و زیندانیکردن بوونه وه. ³⁷ به رداران کران؛ به مشار دوولت کران؛ به شمشیر کوژران. به پتستی مه ر و بز نه وه ده گه ران، لانه واز کران و چه وسیتدرانه وه خراپ مامه له یان له گه لدا ده کرا. ³⁸ جیهان شایسته ی ته وان نه بوو، وه ک چۆن له ده شتایی و شاخ و نه شکوته کاند سهر گه ردان بوون. ³⁹ ته م خه لکان هه موو ئه و شتانه یان به ده ست نه هینا که خودا به لئنی پیدابوون، ههر چه نده شایه تحالی باشیان هه بوو سه باره ت به باوهره که یان. ⁴⁰ به و پتیه ی خودا شتیککی باشتري بۆ دایر شتووین بۆ ئه ووی ته نها له گه ل ئیمه دا کامل بین.

¹ مادام ئىمە بە ھەورېكى وەھا گەورەى شاھتەئال دەورە دراوېن، با ھەموو شىتېك كە پرېگرى دەكات، و ئەو گوناھە فېرئ بەدەين كە ئەوئەندە بە ئاسانى ئېكەل دەپت، وە با بە كۆلئەدان لەو پېشېركىيە رابكەين، كە بۆمان ديارى كراو،² بەردەوام چاومان لە يەشوايە: پېشەنگ و تەواوكەرى باوەرمان. كە بەرگەى مردنى گرت بە خاچ، گرېنگى بەو شەرمەزارىيە ئەدا كە لە خۆى گرتبوو، ئەو سەيرى ئەم خۆشپەى دەگرد كە چاوەرپى بوو، پاشان لە پراستەى تەختى خودا دانېشت. ³ بە وردى بېر لەو بەكەنەو بەرگەى چى گرتو بە مامەلە توندوتېرىيەى گوناھاران لەگەلئان كەردوو، بۆ ئەوەى ماندوو نەبن و نەروخېن!⁴ ھېشتا بەرەنگارى گوناھە نەبوونەتەو تا ئەو پراڊەيەى خوتنەن بېرېت. ⁵ ئەو ئامۆزگارىيەى خوداتان لەبېر كەردوو كە وەك مندالەكانى خۆى لەگەلئان دەدوېت؟ كە دەفەرموېت: «رۆلەكەم، سەرزەنشكردنى پەرەردگار بە كەم مەزانە. وەرە بەرمەدە كاتېك سەرزەنشت دەكات لەسەر ھەلەبەك. ⁶ چونكە ئەوەى پەرەردگار خۆشى بوېت تەمبىي دەكات. وە ھەريەكېك بە رۆلەى خۆى بزائېت بە قامچى لئيدەدات!»⁷ كەواتە، بەرگەى تەمبىكردنى پەرەردگار بگرن. كە وەك رۆلەكانى خۆى مامەلەتان لەگەل دەكات: چ رۆلەبەك ھەيە باوكى تەمبىي نەكات؟⁸ ئەگەر ئەو تەمبىكردنە وەرەنگرن كە ھەموو رۆلەكانى خودا تېيدا ھاوبەشن، ئەمە ماناى ئەوەيە كە ئېو زۆلن و رۆلەى ئەو نېن. ⁹ باوكە زەمبىيەكان كە مندال بووېن تەمبىيان دەگردن، ئېمەش رېزمان لئيدەگرتن. دەبى ئىستا چەندە زياتر ملەكەچى باوكى گيانيمان بېن، بۆ ئەوەى بە باشتەر بژېن؟¹⁰ باوكانمان بۆ ماوەبەك تەمبىيان كەردن، بەو شېوہەي كە بە گونجاويان دەزانى. بەلام خودا ھەمىشە لە پېناو بەرزەوئەندى ئېمەدا تەمبىيان دەكات: بۆ ئەوەى ھاوبەشى بېن لە پېرۆزىيەكەيدا. ¹¹ بېگومان ھەموو تەمبىكردنېك نابېتە ھۆى خۆشى، بەلكو ھۆى دل تەنگى. بەلام پاشان، بە ئاشتايە بەرھەمى پراستودروستى لەوانە بەرھەم دەھېتېت كە وەرى دەگرن. ¹² بۆيە دەستە لەرزاو و ئەژنۆى لاوازتان بەھېز بەكن. ¹³ پرېگاي يەكسان بۆ پېيەكانتان دروست بەكن، بۆ ئەوەى شەلەكان كەم ئەندام نەبن، بەلكو چاك بېنەو!¹⁴ با ئامانجان ئەوہېت لەگەل ھەموو خەلکەدا لە ئاشتى دابن، ژيانېكى پېرۆز بژېن، بەبى پېرۆزى ھېچ بەكېك ناتوانېت پەرەردگار بېيېت. ¹⁵ ئاگاداربىن ھېچ كام لە ئېوہى خۆى لەبەخششەكانى خودا بېيەش نەكات، نەك پرەگى تالېتان تېادا داکوتېت و سەرلېشېواوى دروست بكات و زۆرېكتان پېس بكات. ¹⁶ وە ئاگاداربىن لە ناوتاندا كەسېكى داوتېيېس، يان وەك ئېساف لە خودا بېياك نەپت، كە مافى نۆبەرايەتى خۆى بە ژەمېك خواردن فرۆشت. ¹⁷ ئېوہى باش دەزانن كاتېك وېستى ئەو بەرەكەتە لە باوكى وەرېگرتەو، دواى ئەوەى بېرېزى پېكردبوو، پەرەترايەو چۆنكە ھېچ بواریكى نەدۆزەو بەو پاشگەزبوونەو، ھەرچەندە بەرشتنى فرمېسك داواى بەرەكەتەكى دەگرد. ¹⁸ ئېوہى لە شاخېك نېك نەكەوتەتەو كە دەستى لئيدرېت، كە بە ئاگر داگېرسايت، نە لە تەم و تارىكى و نەرەشەبا، ¹⁹ پاشان دەنگى كەرەنايەك لئېدرا و قسەى پروونى لئوہەردەچوو و ئەوئەندە ترسناك بوو ئەوانەى گوپيان لئېوو داوايان لئېگرد واز لە قسەگردن بھېتېت. ²⁰ چۆنكە بەرگەى ئەم فەرمانەيان نەدەگرت كە بۆيان دەھات: «تەنانەت ئەو ئازەلەى بەر ئەو شاخە بکەوتايە، دەبوايە بەردباران بکړېت و بکوژرېت!»²¹ لە پراستېدا دېمەنەكە ئەوئەندە ترسناك بوو، واى لە موشە كړد بليت: «زۆر دەترسم، تەنانەت لە ترسان دەلەرز!»²² بەلكو ئېوہى لە چياى سەھيۆن نېك بوونەتەو، بۆ شارى خوداى زېندوو، پۆرشەلايمى ئاسمانى. ئېوہى ھاتونە ئاھەنگېك كە ژمارەبەكى بېشومارى فرېشتە تېيدا كۆبوونەتەو، ²³ بۆ كلىسايەك كە رۆلە نۆبەرەكانى خودا كۆدەكانەو، كە ناوہكانيان لە ئاسماندا نووسراو. بەلكو بۆ خودى خودا، دادوہرى ھەمووان، بۆ گيانى ئەوانەى خودا بېتاوان و كاملى كەردوون. ²⁴ بەو شېوہەى ئېوہى ھاتونە لاى يەشوا، رېكخەرى پەيمانى نوئ، بۆ خوتنە پېرزاوہكەى، كە قسە دەكات بە داواكارى باشتەر لەوہى كە خوتنى ھايل داواى دەگرد. ²⁵ كەواتە ئاگاداربە ئەو كەسە پەت نەكەيتەو كە قسە دەكات! مادام ئەوانەى ئامادە نەبوون گوئ لەو كەسە بگرن كە لەسەر ئەم زەويە قسەى لەگەل كەردوون، ھەرگېز لە (سزا) پرزگاريان نەبوو، چەندە زياتر دوورېن لە پرزگار بوونمان ئەگەر لەو كەسە دوور بکەوينەو كە لە خودى ئاسمانەو قسەمان لەگەل دەكات! ²⁶ وە كاتېك خودا لە كۇندا قسەى دەگرد، بە دەنگى خۆى زەوى ھەژاند، بەلام ئىستا جارېكېتر دەفەرموېت: «جارېكېتر، نەك بەتەنھا زەوى، بەلكو ئاسمانەكانېش دەھەژنم!»²⁷ بە گوئى: «جارېكېتر»، ئامازە بەوہ دەكات كە ھەموو ئەو شتانە لا دەبات كە بناغەبەكى تۆكەيان نېيە چۆنكە دروستكراون، تاكوو ئەو شتانە بېننەو كە بناغەبەكى جېگېريان ھەبە. ²⁸ بەو پېيەى شانشىنېكى سەقامگېرمان بەدەستھېناو كە لە ناوناچېت، با خودا بېەرستېن و بە سوپاسەوہ خزمەتى بکەين، بە شېوہەك كە پېى خۆش بېت، بە ھەموو پېر و ترسېكەوہ، ²⁹ با لەبېرتان بېت كە خودامان ئاگرېكى سووتېنەرە!»

¹ بچەسپىن لە خۆشەويستى برايانە. ² ميوانداری نامۆكان پشنگوئ مەخەن، چونكە لەو ڕێگەيەووە هەندىك لە پيشينان بەبئ ئەوێ بزاسن ميوانداری فرىشتەيان كردووە. گرتگى بە بەندكراوەكان بەدەن، وەك ئەوێ لەگەڵيان بەندكرابوین. وە هاوسۆزى ستمەليكرابوان بن، وەك ئەوێ لەگەڵ ئەوان ستمە ليكرابوین. ⁴ با هەموان ڕێزى هاوسەرگيرى بياريزن، نوێنى هاوسەرىتان پاك رابگرن. چونكە خودا ئەوانە سزا دەدات كە لەناو گوناھەي بەرەلایى و داوتپيىسى نوقم دەبن. ⁵ لە سەرۆكى خۆشەويستى پارووە هەلسوكەوت بكەن، بەوێ هەتانه رازيبن، چونكە خودا دەفرمۆت: «هەرگيز وازت لێناھيتم، و هەرگيز دەست بەردار نایم!» ⁶ كەواتە دەتوانين، بە هەموو متمانە و بوێريەكەو بەلێن: «پەرورەدگار لەگەڵمە، لە چى بترسێم! مرۆف چيم لئ دەكات؟» ⁷ هەميشە ڕابەرەكانتان لەبيريكت كە فێرى وشەى خودايان كردوون. هەلسوكەوتەكانيان لەبەر چاو بگرن و لاسايى باوەرەكەيان بكەنەو. ⁸ بەشواي مەسيح وەك خۆيەتى دوتت و ئەمرو و بۆ هەتاهەتايە. ⁹ هەلنەخەلەتت و دواي فێركردنى سەير و سەمەرە و جۆراوجۆر بكەو، چونكە باشتەرە دڵ بە بەخشش بەهتەر بێت نەك بە ڕيخستنى خۆراكى كە سوودی نيە، بۆ ئەوانەي پيئەووە پابەندن. ¹⁰ بەلام ئيمە، «قوربانگاہەك» مان هەيە ئەو كاهينانەي كە خزمەت بە چادرە زەمىنيەكە دەكەن مافى خواردنيان نيە. ¹¹ لە كۆندا، تەنھا سەرۆك كاهين خويى ئازەلەكانى هەلدەگرت و دەپهتايە ناو «پيرۆزى هەرە پيرۆزيەكان»، لەوئ وەك قوربانى گوناھە پيشكەشى دەكرد، لاشەي ئەو ئازەلەنە لە دەرەوێ ئەو شوپنە دەسووتنەران كە خەلكەكەي تيدا نيشتەجئ بوو ¹² هەر بۆيەيەشوا لە دەرەوێ دەرەوێ شارەكە ئازارى چەشت، بۆ ئەوێ بە خويى خۆي گەل پيرۆز بكات. ¹³ كەواتە با بچينە دەرەوێ ئوردوگاكە، بەرەو مەسيح يرۆين و ئامادەبين لەگەڵدا بەرگەي شەرمەزاري بگريين! ¹⁴ ئيمە ليرە هيچ شارپكمەن بۆ نامپيتتەو، بەلام بەدواي ئەو شارەي داھاتوودا دەگەرپيئ. ¹⁵ با بە مەسيح، (سەرۆك كاهينەكەمان)، هەميشە قوربانى سوپاسگوزاري و ستايش پيشكەش بە خودا بكەين، واتە ئەو بەرھەمانەي كە لە دەمانەو بەرھەم دپت دان بە ناوەكەيدا دەتيت. ¹⁶ هەرەوھا كەمتەرەمى مەكەن لە ئەنجامدانى كاري چاك و يارمەتى ئەوانەش بەدەن كە پيويستيان هەيە: چونكە ئەو جۆرە «قوربانانە» خودا دلخۆش دەكەن! ¹⁷ گوپرايەلئ ڕابەرەكان بن و ملكەچيان بن، چونكە ئەوان چاوديري بەرژەوەنديە گيانپەكانتان دەكەن، هەرەو كە چۆن بەكێك بەررسياريتى هەلدەگرت چاوديري كاروباري خۆي دەكات. پاشان، بەبئ گلەپيكردن بە خۆشيەو ئەركەكەيان جينەجئ دەكەن. گلەيى كردنيان هيچ سوودپكى بۆ ئيوە نايئت! ¹⁸ نزامان بۆ بكەن، چونكە يروامان هەيە كە ويزدانتيكى چاكمان هەيە و ئارەزووى چاكەكردنى هەلسوكەتمان هەيە لە هەموو شتيكدا. ¹⁹ بەتايەتى هيوادارم خودا بە زووترين كات بمگەرپيتتەو لاي ئيوە. ²⁰ داوا لە خودا ئاشتى دەكەم، كە يەشواي پەرورەدگارمان شوانى گەرەي مەرەكانى لە مردن زبندوو كردووە بەھۆي خويى خۆيەو كە پەيمان هەميشەي پئ مۆر كرد ²¹ بۆ ئەوێ ئامادەتان بكات بە تەواوي خواستى بەدپهتايەن لە هەموو كارپكى چاكدا كە لە ئيمەدا دەيكات بەو شيوەيەي يەشواي مەسيح رازيە، با شكۆمەندى بۆ ئەو بێت هەتاهەتايە. ئامين! ²² برايان، داوانان ليدەكەم، بەرگەي ئەو وشە و نامۆزگاريانە بگرن كە بە كورتى بۆم نوسييون! ²³ با بزاسن تيمۆساوسى برامان لە زبندان ئازاد بوو. ئەگەر خيرا بپتە لام، پێكەو دەين بۆ بينيتان. ²⁴ سلاو لە هەموو ڕابەرەكان و هەموو پيرۆزەكرابوان بكەن. ئەوانەي لە ناوچەي ئيتاليان سلاواتان ليدەكەن. ²⁵ بە بەخشش لەگەڵ هەمووتان بپت!

James

¹ لە ياكۆفەو، بەندەي خودا و پەرورەدگار يەشواي مەسيح، بۆ دوازدە ھۆزى يەھود، ئاشتى بۆ ئەوانەي لە هەموو شوپتيك پەرەتەوازەن! ² براكانم، كاتيک تافيكردنەو و ناخۆشى جۆراوجۆر بەسەرتاندا دپت، وا بزاسن ڕيگايەكە بۆ دلخۆشيتان. ³ وە دلپايان كە ئەم تافيكردنەو يە لە باوەرەكەتاندا دانپەخۆدگرتن بەرھەم دەھيئت. ⁴ با خۆراگريتان كاري تەواوي خۆي لە ئيوەدا بكات، بۆ ئەوێ پێگەيشتان تەواو بپت و بەھيئ بن و بتوانن ڕووبەرۆي هەموو بارودۆخەكان ببەو. ⁵ ئەگەر هەريەكێك لە ئيوە پيويستى بە دانايبە، با داوا لە خودا بكات كە بە دلسۆزيەو دەبپەخشپتە هەمووان و سەرزەنش ناكات. و پيئ دەدرپت. ⁶ بەلام، دەپيت بە باوەرەو داواي ئەمە بكات، بەبئ هيچ دوودلئ و گومانپك. چونكە ئەوێ گومانى هەيە وەك شەبۆلى دەريا وايە، باكان ياري پيدەكەن و دەپهتايەن و دەبيەن! ⁷ ئەو كەسەي گومانى هەيە با بير لەو نەكانەو كە شتيك لە پەرورەدگار وەرگريئ. ⁸ كاتيک مرۆف دوو بۆچوونى هەيئت، لە هەموو كاروبارەكانيدا پابەند نايئت بە پيرايپكەو. ⁹ ئەوێ ھەزارە و باوەردارە، دەبئ شانازى بە پێگە بەرزەكەيانەو بەكەن. ¹⁰ سەبارەت بە دەولەمەند، دەپيت ئەوە بزانيئت كە سامانەكەي لە خودا بئ نيازى ناكات: چونكە وەك گولئ گزويگيا لە ناو دەچپت. ¹¹ كاتيک خۆرە دەريا سووتپتەرەكەيەو دەرەوشپتەو، ئەم گيايانە وشك دەبن، و گولەكانيان هەلدەوهرپت، و جوانى ديمەنەكەيان كال دەپتەو. بەم شيوەيە دەولەمەندەكان لە ڕيگاكانياندا تيا دەچن! ¹² بەختەوەرە ئەو كەسەي بە خۆراگري بەرگەي ناخۆشيەكان دەگريئ. بۆيە، دواي ئەوێ بە سەركەوتووبى لە تافيكردنەو كە دەرچوو، «تاجى ژيان» وەرەدگريئ كە پەرورەدگار بەلپيئ بەو كەسانە داو كە خۆشيدەوئ! ¹³ ئەگەر كەسيك لەگەل هەندىك تافيكردنەو روبەرۆ بۆو، با نەلپت: «من لەلايەن خوداو تافيكرامەو!» چونكە خودا بە خراپە تاقى ناكريئتەو و ئەو هيچ كەسيش تاقى ناكاتەو. ¹⁴ بەلام مرۆف كاتيک بە ئارەزووەكەيەو فريو دەخوات، دەكەوتپتە ناو تافيكردنەو. كاتيک بە ئارەزوو دووگيان دەپيت، گوناھە لەداپك دەپيت. ¹⁵ كاتيک گوناھە پيدەكات، مردن بەرھەم دەھيئت. ¹⁶ كەواتە برا خۆشەويستەكانم، بەلاپيدا مەرۆن: ¹⁷ هەموو بەخششپكى باش و بەخششپكى تەواو لە سەرەو دپتە خوارەو، لە باوكي ڕووناكيەكانەو كە هيچ گۆرانكارى، و تاريكى تپدا نيە چونكە نەگۆرە. ¹⁸ ئەويش دەپەوتت ئيمە بكاتە ڕۆلەي خۆي، بە وشەي ئەو لەداپك بووين، وشە پراستەكە. ئامانجى ئەو بوو ئيمە يەكەم بەرھەمى بەدپهتايەكانى بين. ¹⁹ هەر بۆيە، برا خۆشەويستەكانم، هەريەكێكتان خيرا بپت لە گوپگرتن، پەلە نەكەن لە قسەكردن،

و له سمر خو بن. ²⁰ته گهر مرؤف، تورېر بوو، نهو چاکه يه ناکات که خدا ديه ویت. ²¹که واته، پرزگارتان ده بیت له هه موو پیسی و زیادبوونی خراپه کاری له ژياتاندا. به لکو ئیوه به وهرگرتنی نهو وشه يه که خدا له دلان چاندووبه تی، به نهرمی نهو وشه يه وهرگر. ²²ته نها گوپی لئ مه گرن، به لکو نه جامدهری وشه که بن، نه گینا خو تان فربو ددهن. ²³ته وهی گوپی له وشه که بیت و کاری پینه کات، وهک که سیک وایه که سه بری ناوینه بکات و پروخساری خو تیدا بییت. ²⁴دواي ته وهی خو دی بییت، دهروات و په کسه وینه که ی له بیر ده کات. ²⁵سه بارهت بهو که سه ی که به وردی سه بری یاسا ته واهه که ده کات، وه یاسای نازادی، له وه دا به رده وام بیت، وهک نهو که سه وایه که وشه که جیه جی ده کات نهک وهک ته وهی بییستیت و له بری بکات، چونکه خدا له هه موو کاریکدا به رده که تی زوری پیده به خشت. ²⁶ته گهر که سیک وایزانیته که باوه رداره، به لام به سمر زمانتدا زال نه بیت، نه وه دلی خو فربو ددهت، باوه رداریه که ی هیچ سووډکی نییه! ²⁷نایینی پاک و پاک، له چاوی خدای باوکدا، له سهردانیکردنی هه تیو و بیوه نه کاند دهرده که ویت بۆ یارمه تیدانیان له تن گانه دا، هه روه ها له پاراستنی گیان له پیسبون به گنده لی جیهان.

¹ئەي برايان، بە لەبەرچاوغرتنى باوەرتان بە پەرورەدگارمان يەشوای مەسیح، پەرورەدگاری شکۆمەند، بە لایەنگری و جیاکاری لەگەڵ خەڵکدا مامەلە مەکەن! ²گريمان دوو کەس ھاتنە ناو کۆبوونەووەکەتەنەو، يەکیکیان دەولەمەند بوو، جل و بەرگی گرانەھای لەبەردا بوو و پەنجەکانی بە ئەلقەي زېرین پرازاندىووە، ئەوی دیکەیان ھەزار بوو، بە جل و بەرگی کۆنەو. ³ئەگەر بەخێرھاتنى پیاو دەولەمەندەکە بکەن، بڵێن: «تکايە، لێرە لای سەرەو دابنیشە!» پاشان بە کەسە ھەزارەکە بڵێ: «تۆش، لەوئ بوەستە، یان لێرە لەسەر زەوی لە بەر پێی من دابنیشە!» ⁴ئەو پشتراست دەکاتەو کە ئێو جیاوازی چىنايەتى دەکەن لە نێوان مەزەکاندا، خۆتان دەکەنە دادوەر بە بێکردنەوێ خراپ! ⁵کەواتە برا خۆشەويستەکانم، ئایا خودا ئەو کەسانەي ھەلنەبژارد کە لە چاوی خەڵکدا ھەزار بوون بۆ ئەوێ لە باوەرەکەياندا دەولەمەنديان بکات، و مافی ئەوەيانى پێداو کە شانىنيیەکە بە میرات بگرن کە بەلێنى داو بە خۆشەويستەکانی؟ ⁶بەلام ئێو بەبێ پرتزییەو مامەلەتان لەگەڵ ھەزارەکاندا کردووە. ئایا دەزانن دەولەمەندەکان ئەوانەن کە زالن بەسەرتاندا و بەلکیشی ناو دادگاكانتان دەکەن، ⁷و گالە بە مەسیح دەکەن کە ئێو ھەلگەری ناوی جوانی ئەو؟ ⁸چەند کارێکی باش دەکەن کاتیگ ئەو بنەما شاھانە يە جێبەجێ دەکەن کە لە تەوراتدا ئامازەي پیکراو: «نێکەکەت وەک خۆت خۆش بویت!» ⁹بەلام کاتیگ بە لایەنگری و جیاکارییەو مامەلە لەگەڵ خەڵک دەکەن، توشى گوناھە دەبن و تەورات وەک سەرپێچیکار پیرارتان لەسەر دەدات. ¹⁰دەزان ھەرکەسێک گوێرایەلێ ھەموو ئەو راسپاردانە پێت کە لە تەوراتى موشەدا ھاتووە، و تەنھا لە يەکیکیان سەرپێچی بکات، تاوانبار دەبێت، ھەرەک ئەو کەسەي سەرپێچی لە ھەموو راسپاردەکان بکات. ¹¹بۆنموونە، بۆخودا، فەرموویەتى: «داوئینیسی مەکەن» ھەرەک چۆن فەرموویەتى: «مەکوژە!» ئەگەر داوئینیسی نەکەت، بەلام کەسێک بکوژیت، ئەو تەورات پێشێل کردووە. ¹²ئەگەر، بە قسە و کردار بەپێی یاسای ئازادی مامەلە بکەن، بە پێی ئەو دادگایی دەکری. ¹³چونکە پیراردان بۆ ئەو کەسانەي کە بەزەیان نیە دەبێ پیراردکی بێ بەزەیانە پێت. بەلام بەزەیی بالانترە لە پیرار! ¹⁴ئەي برايان، ئایا سوودی ھەبە کەسێک بانگەشەي ئەو بکات کە باوەردارە، بەلام ھیچ کردارێکی نییە بۆ سەلماندنی ئەمە، ئایا باوەرێکی لەم شێوہە دەتوانیت پرزگاری بکات؟ ¹⁵گريمان خوشک یان برايەک پێوئستییەکی زۆری بە بۆشاک و خواردنی پرۆزانە ھەبوو، ¹⁶یەکیکتان پێتان گوت: «ھىواخوارم ھەموو چاکەکان بۆ ئێو بێت. جلوبەرگی گەرم لەبەر بکەن، و خواردنی باش بخۆن!» بەبێ ئەوێ جلوبەرگ و خواردنی پێوئستی بۆ دابین بکەن، لەوہدا چ سوودێک ھەبە؟ ¹⁷کەواتە بەم شێوہە دەبیین کە باوەر بە تەنیا و بەبێ کردووە مردووە. ¹⁸رەنگە يەکیک لە ئێو بڵێت: «ئێو باوەرتان ھەبە، منیش کردووەم ھەبە». پێشانم بدە چۆن ئەبێت باوەرەکەت بە بێ کردار، و منیش پێشانم دەدەم باوەر بە کردارەکانمەو چۆن. ¹⁹ئایا باوەرت وایە کە خودا يەکە؟ کارێکی باش دەکەیت! شەیتانەکانیش باوەریان بەم راستییە ھەبە، بەلام لە ترسان دەلەرز. ²⁰ئەمەش دلنایات دەکاتەو، ئەي مەزەي گێل، باوەری بێ کردار باوەرێکی مردووە! ²¹بەنموونەيک لە ئەفراھامی باوکمان وەرگری: چۆن راستودروست بوو؟ ئایا بە کردارەکانی نەبوو، کاتیگ يتساخی کوری لەسەر قوربانگاگە پێشکەش کرد ²²دەبیین باوەرەکەي ئەفراھام لەگەڵ کرداری يەک بوو. بە کردارەکان باوەر تەواو دەبێت. ²³بەم شێوہە، ئەو تەورات دەيگوت جێبەجێ بوو: «ئەفراھام باوەری بە خودا ھێنا، و ئەوێ بە راستودروستی بۆ ھەژمار کرا»، تا ئەو پراڊەيەي کە ناوی لێترا «دۆستی خودا». ²⁴کەواتە دەبیین مەزەي تەنھا بە باوەری خۆي راستودروست نابێت، ھەرەوہا بە کردارەکانیشی. ²⁵ھەرەوہا لەسەر ئەم بناغەيە، رەخایی داوئینیسی بە راستودروست ھەژمار کرا: کاتیگ ئەو دوو پیاوێ کە نێردرابوون بۆ لای پێشوازي لیکردن، و بە پێگایەکی دیکەدا رەوانەي کردن. ²⁶وہک چۆن جەستەي مەزەي ئەگەر گيانی لێ دەرچیت، بە ھەمان شێوہ باوەریش دەمریت ئەگەر کردار لەگەڵیدا نەبێت!

¹ئەي برايان، كىيىركىت مەكەن بۇ ئەۋەي خۇتان بىكەنە مامۇستا بۇ ئەۋانى تر و ژمارەي مامۇستايان زىاد بىكەن! لەبىرتان بىت كە، ئىمەي مامۇستايان توندتر لەۋانى تر لىپرسىنەۋەمان لەگەل دەكرىت. ²ھەموومان لە ئاستى كەۋتە ناۋ ھەلەي زۆرىن. بەلام ئەۋەي زامانى خۇي رابگرى و لە قسەكانىدا ھەلە نەكات، پىگەبىشتوۋە و توانايى دانەخۇداگرىتى بە سەر تەۋاۋەتى سىروشتى خۇيدا ھەيە. ³كاتىك ئەسپىك لغاۋ دەكەين، دەتۋانين بەو ئاراستەي بىيەن كە دەمانەۋىت. ⁴گىرنگ نىيە كەشتىبەك چەندە گەۋرە بىت و ئەۋ بايانەي كە دەبەئىن و پالى پىۋەدەنن چەندە بەھىزىن، چونكە بە سەۋلىكى بچووك كەشتىۋانەكە دەيگىرتە دەست و دەبىيات بۇ ئەۋ ئاراستەيەي كە دەبەۋىت. زامانىش بە ھەمان شىۋەيە: ئەندامىكى بچووكە، ⁵بەلام چەند كارىگەرە! سەيركەن: پرىشكىكى بچووك دارستانىكى گەۋرە دەسۋىتت. ⁶زمان ۋەك ئاگر مەترسىدارە: ئەۋ بە تەنيا، لە نىۋ ئەندامانى جەستەدا، ھەموو خراپەيەك كۆدەكانەۋە، و ھەموو جەستە بە گەندەلى پىس دەكات. بازەي گەردوون ئاگر تىبەردەدات، ئاگرىك كە دۆزەخى ھەلگىرساندوۋە! ⁷بۇ مرۇف ئاسانە دىرنە و بالندە و پەلەۋەر و ئازەلە دەريايەكان لە ھەموو جۆرەكانى دەستەمۇ بىكات، دەبىينىن كە پروویداۋە. ⁸بەلام كەس ناتۋانپت زمان دەستەمۇ بىكات. خراپەكارىيەك كە توانات بە سەريا نىيە، پىرە لە زەھرى كوشندە! ⁹بە زمان ستايش و سوپاسگوزارى بۇ پەروەردگار و باوك بەرز دەكەينەۋە، ھاۋكات سووكايەنى بەو كەسانە دەكەين كە خودا لە سەر شىۋەي خۇي بەدەپناۋە. ¹⁰و بەم شىۋەيە، بەخشىش و نەفرەت لە يەك دەم دىتە دەرەۋە. ئەي براكانم، ئەمە ھەرگىز نابىت پروویدات! ¹¹ئايە بىستۋوتانە ئاۋى شىرىن و تال لە يەك كانىيەۋە سەر چاۋەۋە بگرىت؟ ¹²ئايە دەكرىت، ئەي برايانم، كە دار ھەنجىر زەيتوون بگرىت، يان رەزەنجىر بگرىت؟ بە ھەمان شىۋە ناكىرئ كانىۋىكى خۇي ئاۋى شىرىن بدات. ¹³ئايە لە نىۋ ئىۋەدا ھەندىك كەسى ژىر و تىگەبىشتوۋەن؟ بۇيە، دەبىت ئەم كەسانە پەفتارىكى باش بىكەن، بە كردارەكانيان ئەۋ نەرم و نىانييە نىشان بدەن كە تايەتمەندى دانايىيە (راستەقىنەكەيە). ¹⁴بەلام ئەگەر دلتان پىر بوۋە لە تالىي و ئىرەيى و خۇپەرستى، شانازى بە دانايى خۇتەۋە مەكەن، و نكۆلى لە راستىيەكە مەكەن. ¹⁵ئەم دانايىيە كە ئىۋە بانگەشى بۇ دەكەن لە خوداۋە نەھاتوۋە، بەلكو «دانايىكى» زەمىنى و مرۇفانە و شەيتانىيە. ¹⁶لە كۆپدا تالىي ئىرەيى و خۇپەرستى ھەبىت، ناتەبايى و ئائارامى و ھەموو خراپەيەك بىلاۋدەپتەۋە. ¹⁷سەبارەت بەو دانايىيە كە لە خوداۋە دىت، پاك و خاۋتە، پىش ھەموو شىتىك. ھەروەھا ھاندەرى خاۋەنەكەيەتى بۇ ئارامى و نەرم و نىانى. گوپرايەلە، پىرە لە مېھربانى و چاكە كارى: جىاكارى و خۇپەرستى و دوۋروۋى مەكەن. ¹⁸راستدروستى بەروبوۋى ئەۋ چاندەيە كە ئاشتىخۋازان لە ئاشتىدا دەپچىن.

¹ململائى و پرکابرى ئىتوانتان له کوټوه سەرچاوه دهگرېت؟ ئايا بههوى ئارهزووه خراپه کانتانهوه نېيه که له ئندامهکانى لهشتاندا دهجهنگن؟ ²ئيوه ئارهزووى ئهوهتان ههيه خاوهندارتى ئه و شتانه بکهن که هى خوتان نېيه، بهلام ئهوهى دهتووت بهدهستى ناهيتيت، کهواته دهکوژن، و ئيرههه دههبن، و تواناي گهيشتن به ئامانجهکهتان نېيه. وه بهم شيوهه پرکابرى و تیکووشان دهکهن! ئهوهى دهتانهوت ئهوهتان نېيه، چونکه له خودا داواى ناکهن. ³ئهگر داواى شتيكى لى بکهن، بهدهستى ناهيتن: چونکه به پالنهريكى خراپ داواى دهکهن، بهو پييهه ئيوه بهنيزان ئهوهى بهدهستى دههيتن تهها بو تيرکردنى ئارهزووهکانتان بهکارى بهيتن. ⁴ئهى ناپاکان! ئايا نازان دۆستايهتى لهگهلى جيهاندا دوژمنايهتيکردنه لهگهلى خودا؟ بوئه ئهوهى بيهوت بيته دۆستى جيهان، ئهوه بوته دوژمنى خودا. ⁵پيتان وايه تهورات بيهوده قسه دهکات! ئايا گيانهکه که له ئيمهدا نيستهجييه ئارهزووى ئيرههه دهکات؟ نهخير، بهلکو بهخششيكي گهورهترمان پى دهبهخشيت. ههر بوئه تهورات دهليت: «خودا بهرهنگارى لوټبهزهرهکان دهبيتهوه، بهلام بهخشش به بى فيزهکان دهبهخشيت». ⁷کهواته، ملکهچى خودا بن. بهرهنگارى شهيتان بېنهوه و ئهويش ليتان هلدېت. ⁸له خودا نزىک بېنهوه و ئهويش ليتان نزىک دهبيتهوه. ئهى گوناھباران دهستهکانتان پاک بکهنهوه، ئهى خهلىکى راپرا دلان پاک بکهنهوه. ⁹خهفت بخون و بگريتن و شيوهه بکهن. پيکهنييتان بگريتن بو گريان و خوشيتان بو خهفت. ¹⁰لهبهردهم پهروهردگاردا بى فيز بن، ئهويش بهرزتان دهکانهوه! ¹¹ئهى براکانم، زهمى يهکتر مهکهن. ههرکهسيک ئهم کاره بکات و براکهى تاوانبار بکات، سوکايهتى به تهوراتى خودا دهکات و بيربارى له سهر دهکات. ئهگر له سهرتهورات بيربار بدهيت، ئهوا تو کار به تهورات ناکهيت، بهلکو خوت دهکايهت به دادوه بهسهر بيهوه. ¹²تهها يهک دادوه ههيه بو تهورات، ئهويش خودايه که دانهر بيهيتى، ئهوه به تهنيا دهسهلاتى ههيه که بيربار بدات له سهر پرزگار بوون يا لهناوچوون. بهلام تو کيى بيربار لهسهر کهسانى تربدهيت؟ ¹³ئيوه، ئهوانهى پلانتان ههيه دهليتن: «ئهمرو يان سبهى، دهچينه فلان شارپک، و ساليک لهوئ بهسهر دههبن، و بازرگاني دهکهين و قارايچ دهکهين». ¹⁴لهسهرهخوئه! ئيوه نازان سبهى چى پروودهکات! ژبانتان چى بهسهر ديت؟ ئهوه ههلمپکه، بو ماوههکى کورت دهردهکهوت و دواتر ناميئيت! ¹⁵لهبرى ئهوه، که وهلام بدهنهوه و بليتن: «ئهگر پهروهردگار خواستى لهسهر بوو و ژباين، و ئهم يان ئهوه کاره دهکهين!» ¹⁶لهبهرئهوه، ئيوه لوت بهرز و خوئهزلزان. ههموو شانازيههکى لهو شيوه، شانازيههکى خراپه. ¹⁷ههرکهسيک بزائيت چ کارپک چاکهيه، و نهکات، ئهمهش بو ئهوه به گوناوه دادنهريت.

¹ئەي دەولەتمەندەكان، ئىستىبا بە ھۆي ئەو نەھامەتتەيەي كە چاوەرەتتەن نەدەكرد، بگريڻ و بناليتن. ²سامانە زۆرەكەتان لە ناوچوو، جلە جوانەكانتان مۇرانە دەيخوات ³ئالتون و زىوہەكەتان ژەنگى ھىناو، ژەنگەش شايتەتالان دەيت و گۆشتان دەخوات وەك ئاگر ئايا بۆ پرۆژانى دوايى سامانتان كۆكردۆتەو؟ ⁴و ئەمە كرىي ئەو كرىكارانەيە كە كىلگەكانتان دروئە دەكەن، ئەو كرىيەي كە تا ئىستاش بە ناپرەوا لىيان پراڊەگىرېت، ھاوار دەكەن، وە ھاواري ئەو كرىكارانە لەلايەن پەرورەدگارى سوباسالارەو ھىستراو! ⁵ئېو لەسەر زەوى بە خۆشگوزەرانى دەژىڻ و خۆتان بە خۆشى و چىژەو سەرقال دەكەن؛ دلتان قەلەو بىكەن وەك ئەوئەي ئامادەبىن بۆ پرۆژى قوربانى. ⁶ئېو بىتوانتان تاوانبار كرد و كوشتان، ئەويش بەرەنگارتان نەبۆو! ⁷سەبارەت بە ئېوئەش، ئەي براكانم، بۆيە دانبەخۆتاندا بگريڻ، چاوەرېت گەرەنەوئەي پەرورەدگار بن. وانەبەك لە جووتيارەكە وەرېگريڻ: چاوەرېت زەويەكەي دەكات تا بەرھەمى گرانبەھاي پىيدەت، وەك چۆن دان بەخۆدادەگرېت تاوھەكو بارانى پايز و بەھار بەسەر زەويەكەيدا بيارېت. ⁸بۆيە ئارام بگريڻ و دلتان بەھىز بىكەن، چونكە گەرەنەوئەي پەرورەدگار نزيكە. ⁹ئەي برايان، لە بەرامبەر يەكتەردا مېرومۆچ مەين، تاكو بربار بەسەرتاندا نەدرېت. ھەميشە لەبىرتان بىت كە دادوەر زۆر نزيكە، لەبەردەم دەرگاگەدايە. ¹⁰ئەي براكانم، لە بەرگەگرتنى ئازار و دانبەخۆداگرتن، وەك پىغەمبەران بن كە بەناوى پەرورەدگارەو قسەيان كردووە. ¹¹سەبارەت بەوانەي لە ئازاردا دانبەخۆدا دەرگەن دەلېين: «خۆزگە بەوان!» ئېو گوپتان لە ئارامى و خۆراگرى ئېوڤ بوو، بىنيان كە پەرورەدگار لە كۆتاييدا چۆن مامەلەي لەگەلدا كردووە. ئەمەش ئەو دەرەخات كە پەرورەدگار زۆر مېھرەبان و بە بەزەيە. ¹²بەلام پىش ھەموو شتېك، ئەي برايانم، نە بە ئاسمان و نە بە زەوى و نە بە ھېچ سوپىدېكى تر سوپىد مەخۆن. بەلام با «بەلئ» تان بۆ بەلئ بىت، و «نەخېر» تان ئەگەر نەخېر بىت. ئەمەش بۆ ئەوئەيە بربارتان لە سەر نەدرې. ¹³ئايا كەسېك ھەيە لە ئېو ئېوئەدا ئازار بچىژىت؟ با نزا بكات! ئايا لە ئېو ئېو كەس ھەيە دلخۆش بىت؟ با سروود بۆ خودا بلىت! ¹⁴ھەركەسېك لە ئېو نەخۆشە، با بانگى پىرەكانى كلىسا بكات، بۆ ئەوئەي نزاى بۆ بىكەن و بە ناوى پەرورەدگار بە زەيت چەورى بىكەن. ¹⁵ئەو نزاى كە بە باوەر بەرزەدەكرېتەو، نەخۆشەكە چاك دەكاتەو، وەك چۆن پەرورەدگار تەندروستى بۆ دەرگەگرېتەو. ئەگەر نەخۆشەيەكەي بەھۆي گوناھىكەو بوويت، پەرورەدگار لىي خۆش دەبىت. ¹⁶با ھەر يەككە لە ئېو دان بە تاوانەكەيدا بىتت بەرامبەر بە براكەي، نزا بۆ يەكتەر بىكەن، تاكو چاك ببنەو. ئەو نزا بە تىنەي كە مروفى چاكەكار دەيكات كارىگەريەكەي زۆرى ھەيە. ¹⁷ئىلياش وەك ئىمە مروف بوو، لە پىنگەي نزاو داواي لە خودا كرد كە بارانەكە پرايگريت. بەم شىوئەيەش بوو، بۆ ماوئەي سىت سالى و شەش مانگ دلۆپىك باران نەبارى بەسەر ئەو زەويەدا. ¹⁸پاشان نزاى دووھەمى كرد، لە ئاسمان باران بارى و زەوى بەرھەمى دا! ¹⁹ئەي برايان، ئەگەر كەسېك لە ئېو لە راستى لادەت، و كەسېكى تر بىگەرېتتەو، ²⁰با دلنيا بىت ھەركەسېك گوناھيارىك لە گومرايەكەي رزگار بكات، وەك ئەوئەيە كەسېك لە مردن رزگار بكات و گوناھى زۆر دادەپۆشېت!

1 Peter

¹لە پەترۆو، نىردراوى يەشوای مەسيح، بۆ پەرەگەندە ئاوارەكان لە بۆتۆس و گەلاتىيە و كەپادوكيا و ئاسيا و بىتىنيا، ²ئەوانەي خوداي باوك ھەلبىزاردن بەگوتىرەي زانىنى پىشوو پاشان پىرۆزى كردن بە گيان بۆ گوپرايەلى يەشوای مەسيح تا پاك ببنەو بە پىرژاندى خويى خۆي بەسەرياندا. بەخشىش و ئاشتى زياترتان لەسەر بىت. ³پىرۆزە خوداي باوكى پەرورەدگارمان يەشوای مەسيح، لە مېھرەبانى و مەزنايەتى خۆيەو لەدايكيوونى دووھى پىشەخشيون، پىر لە ھىوا، لەسەر بناغەي ھەستانەوئەي يەشوای مەسيح لە ئېو مردوواندا، ⁴بۆ ميرايتك كە لەناو ناچىت و گەندەل نايت و بە سەر ناچىت، لە ئاسمانەكاندا بۆتان پارىزراو. ⁵ئېو بە تواناي خودا پارىزراون كە لە پىنگاي باوەرەكەتان لە كاردايە، تا لەكۆتاييدا ئەو رزگار بەدەست بھيڻ كە بۆتان ئامادەكراو، ئەوئەي لە كۆتايى زەمانەدا خۆي دەرەكەوئە. ⁶ئەمەش بانگتان دەكات بۆ شاد بوون، ھەرچەندە ئىستا دەبىت بۆ ماوئەيەكى كورت لە ژىر قورسايى تاقىكرەنەو جۆراوجۆرەكاندا خەمبار بىن! ⁷بەلام مەبەست لەو تاقىكرەنەوانە ئەزموناندى راستى باوەرتانە. وەك چۆن ئاگر زىر تاقى دەكاتەو و پاكى دەكاتەو، تاقىكرەنەوئەكان راستى باوەرتان ھەلەدەسەنگىڻ كە زۆر لە زىرى لەناوچوو بەنرخترن. بەم شىوئەيە، باوەرەكەتان دەبىتە ھۆكارىك بۆ ستايش و پىز و شكۆمەندى بۆتان، كاتىك يەشوای مەسيح بە شكۆمەندييەكەي دەرگەرتەو و دەرەكەوئە. ⁸ئېو مەسيحجان نەبىنيو، بەلام خۆشتان دەوئە. ھەرچەندە ئىستا ئەو ناينىن، بەلام باوەرتان پىي ھەيە و شاگەشكە دەين بە خۆشەيەكى شكۆمەندانەي پىناسەنەكراو. ⁹ئېو بە ئامانجى باوەرەكەتان گەيشتن، كە رزگار يى خۆتانە. ¹⁰پىغەمبەران لە كۆندا لىكۆلىنەو و گەريانيان بۆ ئەم رزگار بوونە كردووە! چونكە ئەوان پىشيني ئەو بەخشىشەي خودايان كرد كە بۆتان ئامادە كرابوو، ¹¹ئەوان ھەوليان دەدا ئەو كات و بارودۆخە بزەن كە پىروحي مەسيح ئامژەي پىدەكرد كە تىياندا كاري دەكرد، كاتىك پىشەوختە شايتەي ئەو ئازارانەي، بۆدان كە چاوەرەوانى مەسيح بوون و ئەو شكۆمەنديانەي كە لە دواي ئەوانەو دىڻ. ¹²بەلام خودا پىي پراگەياندىن كە ھەولەكانيان بۆ بەرزەوئەندى خۆيان نەبوو، بەلكو بۆ بەرزەوئەندى ئېو بوو. ئەمەش لە پىناو ئەو مەزگىتيە بوو كە لە سەردەمى ئىستادا نىردراوان موزدەي پى دەدەن بە گيانى پىرۆز كە لە ئاسمانەوئە نىردراو. ئەمانە ئەو پرووداوانەن تەنانتە فرىشتەكانىش بە ئاوان لىيان وردبەنەو! ¹³بۆيە بەردەوام ورباي بىرتان بن، ئاگادار بن و ھەموو ھىواكانتان بخەنە سەر ئەو بەخشىشەي بۆتان دىت كاتىك يەشوای مەسيح بە شكۆمەندييەكەيەو دەرگەرتەو و دەرەكەوئە! ¹⁴چونكە ئېو بوونەتە مندالى خودا و گوپرايەلى ئەون، مەگەرئەوئە بۆ ئەوئەي لەگەل ئەو ئارەزووانەدا بگونجىڻ كە پىشتەر لە پرۆژانى نەزائىتاندا بەسەرتاندا زالى بوون. ¹⁵لە ھەموو شتېكدا بە پىرۆزى ھەلسوكەوت بىكەن، لاساي ئەو پىرۆزە بىكەنەو كە بانگى كردوون، ¹⁶چونكە نووسراو: «پىرۆز بن، چونكە من پىرۆزم!» مادام دان بەو دادەتتەن خودا باوكتانە، ئەو بربار

لهسهر هموو مرؤفئیک دهدات به گوږه‌ی کاره‌کانی به‌ی لایه‌نگری، به ترسی ئه‌وه‌وه هه‌لسوکوت بکه‌ن له‌و ماوه‌ کورته‌ی له‌سه‌ر زه‌وین.¹⁸ هه‌روه‌ها بزانه‌ ئیوه‌ کیرانه‌وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی له‌و ژبانه‌ پوچه‌ پرزگارتان بێت که به‌ نه‌ریت له‌ باوکانتان وه‌رتانگرتووه‌. ئهم کیرنه‌وه‌یه‌ به‌ شتی له‌ناوچووی وه‌ک زیڕ و زیو نه‌بوو،¹⁹ به‌لکو به‌ خوڤئیکی گرانه‌ها بوو، خوڤئی مه‌سیح، ئه‌و به‌رخه‌ پاکه‌ی که هه‌چ که‌موکوری و په‌له‌یه‌کی تیا‌دا نه‌بو! ²⁰هه‌رحه‌نده‌ خودا پێش دامه‌زراندنی جیهان مه‌سیحی بۆ ئهم مه‌به‌سته‌ ده‌ستپیشان کردبوو، به‌لام تا ئهم سه‌رده‌مانه‌ی دوا‌یی بۆ به‌رژه‌وه‌ندی ئیوه‌ ئاشکرای نه‌کردبوو ²¹ئیه‌وه‌ که به‌هۆی مه‌سیحه‌وه‌ باوه‌رتان به‌ خودا هه‌یه‌ که له‌ مرده‌ن هه‌لیستانده‌وه‌ و شکۆمه‌ندی پێدا، بۆ ئه‌وه‌ی خودا ئامانجی باوه‌ر و هیوا‌تان بێت.²² له‌وه‌ته‌ی ملکه‌چ بوون بۆ راس‌تی، ده‌رووتان پاک بۆته‌وه‌ و توانیان به‌ی دو‌ورو‌یی خه‌لکانی تران خۆش بو‌یت، هه‌روه‌ها به‌ خۆشه‌ویستی براه‌نه‌ یه‌کتران خۆش بو‌یت که له‌ دایکی پاکه‌وه‌ دێت! ²³ئیه‌وه‌ دو‌وباره‌ له‌دایک بو‌ونه‌وه‌ نه‌ک له‌ تۆوی مرؤفی له‌ناوچوو، به‌لکو به‌وه‌ی له‌ناو ناچیت، به‌ وشه‌ی خودا که بۆ هه‌تاهه‌تایه‌ زیندوو و ده‌میڤته‌وه‌.²⁴ زانی مرؤف وه‌کو گژوگیا وایه‌، هه‌موو شکۆمه‌ندییه‌که‌ی وه‌ک گولی گژوگیا وایه‌. ده‌بێت له‌ناو بجیت هه‌روه‌ک چۆن گژوگیا وشک ده‌بێت و گوله‌که‌ی ده‌که‌ویت! ²⁵به‌لام وشه‌ی په‌روه‌ردگار، بۆ هه‌تاهه‌تایه‌ به‌ به‌رده‌وامی ده‌میڤته‌وه‌، ئهمه‌ ئه‌و وشه‌یه‌به‌ که‌ مزگنیه‌به‌کانه‌ یه‌گه‌یشتوو!

¹ بۆ ئوۋى، پرزگارتان بىت لە ھەموو كارىگەرىيەكى خراپە و فېل و دووروۋى و ئىرەبى و بوختان. ² ۋەك مندالى تازە لەدايكىوۋو تامەرزۆ شىرى گيانى خاۋىن بن تاكو بەمە گەشە بىكەن بۆ ئوۋى بىگەنە پرزگارى، ³ چونكە بەرراستى تامتان كىردوۋە، پەرۋەردگار چاكە! ⁴ ئۆۋە ھاتونەتە لاي، بەردە زىندوۋەكە ئوۋى خەللى رەتبان كىردەۋە، خودا ھەلىبزارد، و گرانىھايە لەلای. ⁵ بۆيە ۋەك بەردى زىندوۋ لەگەلدا بەك بگرن، خانوۋىيەكى گيانى دروست بىكەن، كە تېيدا دەبنە كاھىنى پېرۆز، قوربانى گيانى پەسەندىراۋ پېشكەشى خودا بىكەن بە چاكە يەشۋاى مەسىح. ⁶ ۋەك لە پەرتوكەكەدا ھاتوۋە: «ئوۋەتا من لە سەھيۆن بەردى بناغەكە دادەتېم ھەلىبژىردراۋ و گرانىھايە. ئوۋى باۋەرى پىت بېئىتت بىت ئومېد نايىت!» ⁷ ئەم بەردە لە چاۋى ئۆۋەدا گرانىھايە، و باۋەرتان پىت ھىناۋە. سەبارەت بەۋانەى كە باۋەريان پىت نىيە، «ئەم بەردەى بىناسازان رەتبان كىردەۋە، بوۋە بەردى بناغەى گۆشەى مالىكە»، ⁸ ھەرۋەھا «دەبىتە بەردىك بۆ كۆسپ تاشە بەردىكېش كە لىت بىكەنە خوارەۋە!» بۆيە دەكەن چونكە رەتەى دەكەنەۋە باۋەرى بە وشەكەى بىكەن. ⁹ كەوتىيان مەسۆگەرە! بەلام ئۆۋە كۆمەلە كاھىنىكى شاھانەن، نەۋەيەك كە خودا ھەلىبزاردوۋە، نەۋەيەك كە ئەم بۆ خۆى تەرخانى كىردوۋە و گەلىك كە ئەم خاۋەندارتى كىردوۋە. ئەمەش بۆ ئوۋەيە چاكەكانى پەرۋەردگار رابىگەيەن، كە لە تارىكىيەۋە بانگى كىردوۋە بۆ ناۋروۋناكىيە سەرسورھىنەكەى خۆى! ¹⁰ چونكە لە رابىردوۋا ئۆۋە نەبىۋونە گەل! بەلام ئىستا، ئۆۋە «گەلى خودان، و پىشتر چىزتان لە بەزەيى خودا نەبىيۋە، بەلام ئىستا چىزى لىت ۋەردەگرن!» ¹¹ خۆشەۋىستان، ئۆۋە نامۇن لەسەر زەۋى بەسەردانىكى كاتى تېيدا تېپەر دەبن. بۆيە داۋاتان لىت دەكەم لە ئارەزوۋە جەستەيەكان دوۋر بىكەنەۋە كە لەگەل گياندا مەملانئ دەكەن. ¹² با رەفتارەكانتان باش بن لە نۆۋ گەلندا. ھەرچەندە بە درۆ تۆمەتبارتان دەكەن بەۋەى خراپەكارن، بەلام كاتىك سەرنجى كارە چاكەكانتان دەدەن، جا لەۋرۆژەدا كە بەسەر دەكرتەۋە خودا شىكۆمەند دەكەن. ¹³ ۋەك رېزىك بۆ پەرۋەردگار، ملكەچى ھەموو رېسايەك بن كە كاروبارى خەللى بەرپۆۋە دەبات: بۆ پاشا، كە خاۋەن دەسەلانى بالايە، ¹⁴ بۆ دادوۋەران، كە نۆپەرى پاشان كە سزى تاۋانبار دەدەن و ستايشى چاكەكاران دەكەن. ¹⁵ چونكە ئەمە خواستى خودايە: كە بەردەۋام چاكە بىكەن، و بەم شىۋەيە نەزانى مەۋقە گېلەكان ئاشكرا بىكەن! ¹⁶ ۋەك مەۋقە ئازادى راستەقىنە مامەلە بىكەن، نەك ۋەك ئەۋانەى ئازادى ۋەك پەردەيەك بۆ ئەنجامدانى خراپەكارى بەكار دەھىن بەلكو ۋەك ئوۋى خەمەتكارى خودان. ¹⁷ رېزى لە ھەموو خەللى بگرن. براياتان خۆش بوپت. لە خودا بترسن. رېزى پاشا بگرن. ¹⁸ ئەى خەمەتكاران بە رېزىكى دروستەۋە گۆپرايەلى گەۋرەكانتان بن. نەك ھەر بۆ گەۋرە باش و نەرم و نىانەكان، بەلكو بۆ ستەمكارە دلرەقەكانىش! ¹⁹ چەند جوانە مەۋقە بەرگەى غەم و پەژارە بگرت كاتىك ئازار دەچىزىت و ستەمى لىت دەكرت، بە پالئەرى وىژدانى كە ملكەچى خودايە! ²⁰ لە راستىدا چ شىكۆمەندىيەكە ئەگەر ئارام بگرن كە سزى ھەلەكانتان ۋەردەگرن؟ لەلای خودا ھىچ پاداشىكتان نىيە مەگەر بە ئارامىيەۋە بەرگەى ئازارەكان بگرن ئەۋە كارىكى چاك دەكەن. ²¹ چونكە خودا بانگى كىردن بۆ ئوۋى بەشدارى ئەم جۆرە ئازارانە بىكەن. مەسىح كە لە پىناۋاتاندا ئازارى چەشت، ئەم پىشەنگە كە پىۋىستە لاسايى بىكەنەۋە. كەۋاتە بەدۋاى ھەنگاۋەكانىدا يىرۆن: ²² نەنەت يەك ھەلەشى نەكرد، فېل لە دەمىدا نەبوو. ²³ ھەرچەندە سوكاپەتى پىكرا، بەلام ۋەلامى نەدایەۋە. كاتىك بەرگەى ئازارەكانى گرت، ھەرەشەى تۆلەسەندەۋەى نەكرد، بەلكو كارەكانى بە خودا سىپارد كە بە دادپەرۋەرەنە دادوۋەرى دەكات. ²⁴ ئەم گوناھەكانمانى لە جەستەى خۆيدا ھەلگرت (كاتىك بە خاچ مرد) لەسەر دارەكە، تاكو سەبارت بە گوناھە بمرىن، بەراستودروستى بىزىن. بە بىنەكانى ئەم چاك بوۋىنەۋە، ²⁵ ۋەك مەرى ونبوۋ بوۋن، بەلام ئىستا گەرانەۋە لاي شۋان و پاسەۋانەكەى خۆتان!

¹ به ههمان شتوه، ژنهكان ملکه چي ميتردهكانتان بن. تهنات نهگرميترد باوهری به وشهكه نهبيت، ژنهكی پرايدهكيشيت بؤ باوهر به پرهفتاری گونجاي خوی بهب قسه. ² نهو کاتهی که سهرنجی پرهفتاره پاک و سهنگينيهكهی ديدات. ³ تافرهت ناپيت پشت به پرازاندنهوهی دهرهکی بهستيت بؤ نهوهی جوانيهكهی دهرخات، به لؤچکردنی قزی، به ئالتون يان له بهرکردنی جلو بهرگی گرانبهها. ⁴ بهلکو ناخيان پرازواه بيت، بؤ نهوهی دلپان به گيانی نهرم و نپان و ئارامی پرازواه بيت. نهمه نهو پرازاندنهو بهیه که ههرگيز له ناو ناچيت، ههروهها له چای خودادا زور گرانبههايه! ⁵ له پرابردودا ژناني خوداپهرست خویان پي پرازاندنهو و ههریهكه يان پشتيان به خودا ده بهست و گوپرايهلی ميتردهكانيان بوون. ⁶ بؤ نموونه سارا گوپرايهلی نهفراهامی هاوسهری بوو و به «گهرهم». بانگی دهکرد نهو ژنه باوهردارانهی وهک نهو دهکهن، دهریده خهن که کچی نهون، بهو پييهی پرهفتاریکی باش دهکهن، و له هيچ ههره شهیهک ناترسن. ⁷ ههروهها نيوهی ميترد، کاتيک له گهل ژنهكانتان دهژين، دهرانن که نهوان له نيوه لاوازترن، پرتزيان لن بگرن به هاويهشی خوتانيان بزانن له ميراني بهخششی ژيان، بؤ نهوهی نهبيتته کؤسپ بؤ نزاکانتان. ⁸ بوختهكهی نهويه، ههمووتان يهک بير بن، بهزهبيتان به يهکتردا بيتتهوه، خؤشهويستی پراپانهتان ههبيت، هاوسؤز و ساکار بن. ⁹ خراپه به خراپه، جنيو به جنيو وهلام مهدهنهوه. به پتچهوانهوه: بهرهکته بکهن، بهرهکته به ميرات وهردهگرن، چونکه خودا بؤ نهم مه بهسته بانگی کردوون. ¹⁰ ههریهکيک دهيويت چيژ له ژيانی خؤش وهبرگريت و پروزهکاني باش بن، با زماني خوی له خراپه و لئوی له فيل پياريتريت. ¹¹ دوور بکهوئتهوه له خراپه و چاکه بکات. با داوای ئاشتی بکات و ههولگی بهديپتانی ديات. ¹² چونکه پهروردهگار خوی ئاگاداری راستودروستان دهبيت، و وهلامی نزاکانيان ديداتوه. بهلام دژی نهوانه وهستاوه که خراپه دهکهن. ¹³ کي زبانتان پیدهگه به نيئت نهگرم به پهرؤش بن بؤ چاکه؟ ¹⁴ ههروهها نهگرم له پيناو راستودروستيدا دهبيت نازار بچيژن، خؤزگرم به خوتان! له ههره شهی نهوانه مهترسن که دهتانجه وسپنهوه، وه دل پراوکتان نهبيت. ¹⁵ بهلام له دلوه خوتان بؤ مهسيحي پهروردهگار تهرخان بکهن. ههروهها ههميشه ئاماده بن وهلاميکی دلپاکرم بدنه ههریهکيک که پرسپارتان لن دهکات له بارهی نهو هيوایي که له ناوتاندايه، ¹⁶ با نهمش به نهرم و نيانيهوه بيت و ويژدانی پاکتان پياريترن، ههلسوکهوتان له مهسيحدا باش بيت، نهوانه بت هيوادين که تۆمتهی درؤتان بؤ ههله بهستن و سووکا به تپتان پیدهکهن وهک نهوهی خراپهتان کردبيت. ¹⁷ نهگرم خواستی خودا بيت نيوه نازار بچيژن با له بهر چاکهکردن نازار بچيژن نهک خراپه. ¹⁸ مهسيح خوی جاريک مرد بؤ ليخؤشبوونی گونا ههکانمان. ههرچهنده راستودروست بوو، بهلام له پيناو ئيمه گونا ههباردا نازاری چهشت، بؤ نهوهی له خودا نزیک بينهوه، به لهشی مروفانه مرد، پاشان له گياندا بهزيندووی هاتهوه. ¹⁹ ههر بهو گيانه چوو مرگيتيدا به گيانه بهندکراوهکان. ²⁰ نهمش دواي نهوه بوو که مرگيتيان پرهتردهوه له سهردهمی نواخدا، کاتيک خودا به ئارامی و به دريژاي نهو ماويهی که نواخ کهشتيهكهی دروست دهکرد، نهوهی بههؤيهوه چهنده کهسيکی کهم له ئاوهکهدا پرزگاريان بوو، تهنه ههشت کهس بوون! ²¹ نهم کاری پرزگار بوونه به لهئاوهه لکيشان ويناکراوه ، مه بهست ليی شؤردنی گلاوی جهستهمان نييه، بهلکو به ليی ويژدانیکي چاکه له بهردهم خودادا به چاکهی ههستانهوهی يهشواي مهسيح، ²² نهوهی چووه ئاسمان، و ئيستا له راستهی خودا دانبيشتوه؛ فريشتهکان و دهسهلاتداران و دهسهلاته (گيانيهکان) ملکه چي نهون!

¹ بهو پٽيهي مهسيح بهرگه نازاري جهستهي گرتووه له پٽناو ٿيوه، خوتان چهكدار بكن ههميشه ناماده بن بؤ بهرگه گرتي نازار. نهوهي بهرگه نازاري جهستهي بگرت له گوناھكردن دايراوه. ² ههروهه مهبهستيتي تا كوتايي تهمني لهو جهستهيدا بڙيت، نهك بؤ نارزووي خلكي، بهلكو بؤ خواستي خودا. ³ بهسه نهو كاتانهي رابردوو له ڙيانتاندا، كه وهك بټپهرستهكان پرهفتارتان دهكر، كاتيگ له بهرهلای و ههوه سبازي و ئالوده بووني ئاههنگه كاني سهرخوشي، و پهرستني بته قهدهغه كراوه كاندا ده ڙيان. ⁴ ههروهه هاوريكاني پيشووتان له م ڙبانده سهربان سورده مټيت كه ټيوه له گه لايان ناچنه ناو لافاوي نه م به دره وشتيه، نه وانيش ناويانگنان دهرين. ⁵ هه ڙماري خويان دهدهنه بهردهم نهوهي لپرسينهوه له زيندووان و مردووه كان دهكات. ⁶ له بهر نه م هوكاره مزگيني به مردووه كانيش درا، بؤ نهوهي ههميشه به گيانكه له گه ل خودادا زيندوو بن، هه رچه نده سزاي مردن به سهر جهسته ياندا جيته جي بووه، نه وانيش وهك مرؤفه كاني تر مردن. ⁷ كوتايي ههموو شتيگ نزيك بؤتهوه. بؤيه ئاگادار بن و له بهر زكر دنهوهي نزاكاتان بهردهوام بن. ⁸ به لام گرنگترين شت نهويه كه به پهروشيوه به كترينان خؤش بويت. چونكه خؤشهويستي زؤر خراپه داده پؤشيت. ⁹ ميوانداري به كتر بكن به بټ نهوهي گلهي بكن. ¹⁰ هه ر په كيكنان به گوتري نهو به هره يه خودا پييداوه، خزمته يه كتری پټيكن بهو پٽيهي ټيوه بريكاري نهو به هره جؤراوجؤرانهن كه خودا به به خشش دهيدات. ¹¹ نهوهي قسه دهكات ده بټ به گوتري فهرمايشته كاني خودا بټ؛ نهوهي خزمته دهكات، ده بټ به گوتري نهو هټري كه خودا پټي به خشيوه خزمته بكات. نه م ش بؤ نهويه كه خودا له ههموو شتيگدا شكؤمهنده بټ، به يه شوای مهسيح، كه ههموو شكؤمهندي و دهسه لاتيگش هه ر بؤ نهوه هه تاهه تايه. ¹² خؤشهويستان، سهرتان سوور نه مټيت كه ئاگري چهوسانهوه له نيوانتاندا هه لگيرساوه تا تاقيتان بكانهوه، وهك نهوهي شتيكي سهيروسه مه رتان به سهر هاتيپت! ¹³ به لام دلشاد بن: چونكه ههروهك چؤن ټيستا هاوبه شي نازاره كاني مهسيح، ده بټ دلخؤش بن به هاوبه شيكردي شادي له گه ليډا كاتيگ به شكؤمهنديبه كه ي دهرده كه وټ. ¹⁴ به لام نه گه ر سوكا به تيتان پيكر له بهر نهوهي ناوي مهسيحان هه لگرتووه، خؤرگه تان پټ ده خواريت! چونكه گياني شكؤمهنديبه كه ي واته گياني خودا له سهرتان جيگير ده بټ. ¹⁵ با كه سيك له نيؤ ټيوه ده بټ كه وهك سزايهك نازار بجيژيت له سهر خراپه يهك كه نه جامي داوه: وهك كوشتن، دزي، يان هه ر تاوانيكي تر، يان دهستوهردان له كاروباري كه ساني تر. ¹⁶ به لام نه گه ر په كيك له ټيوه له بهر نهوهي «مهسيحيه» نازاري چه شت، با شهرم نهكات، بهلكو له پٽناوي نه م ناوه خودا شكؤمهنده بكات! ¹⁷ بهراستي كاتي نهوه هانووه لپرسينهوه له خلكي مالي خوداوه دهست پټ بكات. نه گه ر په كه مجار لپرسينهوه له ټيمهوه دهست پټ بكات، چاره نووسي نهوانه ي باوهريان به مزگيني خودا نييه چيه؟ ¹⁸ نه گه ر چاكه كاران به هه ولدان رزگار يان بټ، چي به سهر خراپه كار و گوناھياراندا دټ؟ ¹⁹ بؤيه پټويسته نهوانه ي به پټي خواستي خودا نازار ده چيژن خويان ملكه چي به ديپهنهري دلسؤز بكن، و بهردهوام بن له سهر كاري چاكه!

¹ئەمە پراسپاردەى مەنە بۇ ئەو پىرانەى كە لە ئىوتاندان، ۋەك پىرىكى ھاۋرى بۇيان، شايتەتەلى ئازارەكانى مەسىح و ھاۋىيەشى ئەو شىكۆمەندىيەى بن كە ئاشىكرا دەپت: ²مىگەلى خۇدا بىلمەپىرىن، كە لە ئىوتاندان، ۋەك چاۋدېر، نەك ۋەك ئەرك، بەلكو بە خۇبەخشىيەۋە، ۋەك خۇدا دەپەۋىت، نەك بۇ دەسكەۋى ناپەجى، بەلكو ئەو خىزمەتە بە پەرۋشى و ئارەزومەندانە پىت. ³خۇتان زال مەكەن بەسەر ئەو مىگەلى خۇدا پىي سپاردوون، بەلكو پىشەنگ بن بۇيان. ⁴ھەرۋەھا كاتىك سەرۋكى شوانەكان دەرەكەۋىت، تاجى شىكۆمەندى ۋەردەگىر كە ھەرگىز لەناۋ ناچىت. ⁵گەۋاتە ئەى گەنجان، ملكەچى گەرەكان بن. ھەموۋتان لە مامەلەكەردن لەگەل پەكتىردا بەرگى پىغىزى لەبەر بىكەن. چۈنكە خۇدا دىۋاپەتەى لوۋتەرزەكان دىكەت، بەلام بەخشىش بە سادەكان دەبەخشىت. ⁶گەۋاتە خۇتان لە ژېردەستى بە ھىزى خۇدا پى فېز بىكەن تا لە كاتى خۇدا بەرزتان بىكەتەۋە، ⁷قورساى ھە موۋ نىگەرانيەكانتان بىخەنە سەر ئەو، چۈنكە گىنگىتان پى دەت. ⁸زېر و رىا بن. شەيتانى دوزمىتان ۋەك شىرىكى بەنەرەنەرە، بەدۋاى تىچىردا دىگەرپىت بۇ ئەۋەى قوتى بدات. ⁹بۇبە بەرەنگارى بىنەۋە، لە باۋەردا چەسپاۋ بن. بىر لە براكانتان بىكەتەۋە كە لە سەرانسەرى جىھاندا بىلاۋ بوۋنەتەۋە بە ئىو ئەو ئازارانەدا تىدەپەرن. ¹⁰دۋاى ئەۋەى بۇ ماۋەپەكى كورت ئازارتان چەشت، خۇدا، كە خۇداى ھەموۋ بەخشىشكە بانگتان دىكەت بۇ ئەۋەى ھاۋىيەشى شىكۆمەندىيە ھەتاھەتايەپەكى بن لە مەسىحدا، ۋادەكات كامىل و چەسپاۋ بن و بە ھىزىرەگىتان دادەكوتى. ¹¹ھەموۋ شىكۆمەندى و دەسەلەتەى بۇ ئەۋەى ھەتاھەتايە. ئامىن! ¹²بە دەستى سىلفىانوۋسدا براى دىسۆز ئەم كورتە نامەپەتان بۇ دەنېرم. مەبەستەم ئەۋەپە كە ئامۇزگاربتان بىكەم و شايتەتەى بۇ بدەم كە ئەو بەخشىشەى كە چىزى لى ۋەردەگىر بەخشىش پراستەقىنەى خۇداپە كە ئىۋە تىيدا چەسپاۋ. ¹³لە بابلىشەۋە، ئەۋەى خۇدا لەگەل ئىۋەدا ھەلىبىزاردوۋە سىلاۋتان لى دىكەت، و ماركوۋسى كورىشم. ¹⁴بە ماچىكى خۇشەۋىستى سىلاۋ لە پەكتىر بىكەن. ئاشتى بۇ ھەموۋتان پىت ئىۋە كە لە مەسىحدا.

2 Peter

¹لە شىمۆن پەترۇۋە، خىزمەتكار و ئىردراۋى يەشۋاى مەسىح، بۇ ئەۋانەى كە ھاۋىيەشمانن لە پەك باۋەرى بەھاداردا كە ھەموۋمان بە يەكسانى بە دەستى دەھىپىن بە پراستودروستىيەكەى خۇداى رىزگاركرەمان يەشۋاى مەسىح! ²بە بەخشىش و ئاشتى زىاترتان لەگەلدا پىت بە بەرەكەتى ناسىنى خۇدا و يەشۋاى پەرۋەردگارمان! ³ئەو، بە ھىزە خۇداپەكەى ھەموۋ شىتەكى پىيەخشىۋىن كە پىتۋىستمانە بۇ زىاتىكى خۇاپەرىستانە بۇ ناسىنى خۇى ئەۋەى بانگى كرەپىن بۇ شىكۆمەندى چاكەكانى، ⁴لە پىرگەپەۋە خۇدا بەرەكەتە مەزەنە بەنرخەكانى خۇى پىيەخشىن كە بەلنى دابوۋ. بەم شىۋەپە دەۋانن رىزگاربتان پىت لەو گەندەلەپە ۋە ھەۋەسپازىيەى كە جىھان بىلاۋى دىكەتەۋە، بە بەشدار بوۋن لە رىسا خۇداپەكەى. ⁵لەبەر ئەمەش دەپىت، ھەموۋ ھەۋل و تىكۆشانتان لە جىپەجى كرەنى باۋەرتان چالاك بىكەن كە بەرەۋ چاكەتان دەبات. بە دەستگرتن بە چاكەۋە لە زانىارىدا پىشەكەۋن، ⁶لە زانىارىشدا دانىبەخۇداگرتن، لەدانىبەخۇداگرتن ئارامى و خۇپارنى. ⁷لە خۇپارنى سۆزى براپانە، لە سۆزى براپانە خۇشەۋىستى. ⁸كاتىك ئەم خۇۋە باشانە لە ناۋتانداپىت، و زىاد بىكات، ۋاتان لىدەكات زىاتر بەرەمدارىبن لە ناسىنى يەشۋاى مەسىح پەرۋەردگارمان. ⁹بەلام ئەۋەى خاۋەنى ئەو رەفتارانە نەپىت، لەرۋى گىانيەۋە كوتەرە. كورت بىنە، لە بىرى چۈۋە كە لە گوناھە كۆنەكانى پاك بۆتەۋە! ¹⁰باشترە بۇتان براپان تىكۆشۇن تا بە كردار بىسەلمىپىن كە خۇدا بەرەستى بانگى كرەۋون و ھەلىبىزاردوۋن. ئەگەر ئەم كارە بىكەن ھەرگىز ناكەۋن! ¹¹بەم شىۋەپە خۇدا دەرگاى فراۋانتان بۇ دىكەتەۋە بۇ چۈنە ناۋ شانشىنە ھەتاھەتايەپەكى، شانشىنى پەرۋەردگار و رىزگاركرەمان يەشۋاى مەسىح. ¹²بۇبە دەمەۋىت بەردەۋام ئەم شتەنەتان بەبىر بېئىمەۋە، ھەرچەندە دەپانزانن، و لەۋ پراستىيە چەسپاۋن كە لاتانە. ¹³تا لەم چادىرى لاشەپەم دابم، ئەركى خۇمە بەبىرتان بېئىمەۋە. ¹⁴چۈنكە دەزانم بە زوۋى ئەم چادىرى لاشەپەم بەجىدەھىلم، ھەرۋەك چۇن يەشۋاى مەسىح پەرۋەردگارمان بۇ دەرخستەم. ¹⁵بۇبە تىدەكۆشم لەبىرەپەنەۋەى ئەم شتەنە تاكو دۋاى زىان ئاۋاپىم ھەردەم ئەم شتەنەتان بە بىرپىتەۋە. ¹⁶كاتىك باسماۋن لە تۋانادارپى پەرۋەردگارمان يەشۋاى مەسىح و گەرەنەۋەى شىكۆمەندانەكەى كرە، ئىمە لە ئەفسانەى دروستكاراۋى لىھانۋى خۇمان نەمان ھىناۋە. بەلكو، ۋەك شايتەتەلى بىنىنى گەۋەرەپى مەسىح قەسمان كرە. ¹⁷چۈنكە لە خۇداى باۋكەۋە رىزو و شىكۆمەندى ۋەرگرتوۋە، كاتىك لە شىكۆمەندىيەكى پى ۋىتەدا دىنگىك بۇ ھات و فەرموۋى: «ئەمە رۆلەى خۇشەۋىستەمە كە پى دىلشادىم!» ¹⁸ئىمە خۇمان گۇمان لەو دىنگە بوۋ كە لە ئاسمانەۋە ھات كاتىك لەگەلدا بوۋن لەسەر چىاى پىرۆز. ¹⁹بەم شىۋەپە، وشەى پىغەمبەرپەتەى لە ئىۋە تىمەدا جىگىرتەر بوۋ. چاك دىكەن ئەگەر لە دىلتاندا گىنگى بەم وشەپە بدەن. چۈنكە ۋەك چراپەك ۋاپە لە شىۋىتىكى تارىكدا بدەرەشىتەۋە، تا رۆژ ھەلەپت و ھەسارەى بەپانى دەرەكەۋىت. ²⁰بەلام، پىش ھەموۋ شىتەى، ئەۋە بزەن كە ھەموۋ پىشنىيەك كە لە پەرتوكەكەدا ھاتوۋە، پرافە ناكىرت بە كۆشنى تاپەت. ²¹چۈنكە ھىچ پىشنىيەك بە ۋىستى مەۋى ھەتوۋە، بەلكو ھەموۋ پىاۋە پىرۆزەكانى خۇدا سىروۋشى گىانە پىرۆزەكە پالەنەريان بوۋە.

¹بەلام، وەك چۆن لەكۆندا لەناو گەلدا پێغەمبەری درۆزن ھەبوون، بە ھەمان شێوە مامۆستای درۆزن لە تێو ئێوەدا دەبن. ئەمانە بەنھێنی داھێنراوی لەناوەر بڵاودەكەنەو و نكۆلی لەو گەورە دەكەن كە بۆ خۆی كەرنیەو. بەم شێوەیە لەناوچوونی خێرا، بەسەر خۆیاندا دەھێنن. ²زۆریك بە دواي بەدرەوشتیەكانی ئەواندا دەڕۆن. بەھۆی ئەوانەو سووكایەتی بە ڕیگا راستییەكە دەكرێت. ³بە مەبەستی چاوچنۆکی، بە قسەي شێواو و دەستگرد بازرگانیتان پێوە دەكەن وەك ڕابردوو. بەلام پێشتر پیریاربان لە سەر دراو و لەناوچوونیان دواناكویت. ⁴چونكە خودا بەزەیی بەو فریشتانەدا نەھاتەو كە گوناھیان كرد، بەلكو فریشتانە قوولایی تاریکی و لەوێ بە زنجیر بەسترانەو، تا ڕۆژی لیپرسینەو بەبەند كراوی دەمێننەو. ⁵بە ھەمان شێوە بەزەیی نەھاتەو بە جیھانی كۆن كاتێك لافاوەكە بەسەر جیھانی بیاوەرەكاندا ھێنا، بەلكو ناخی پاراست كە بانگەشەي راستودروستی و دادپەروەری خودای دەكرد. ناو خەكێك بوو لەو ھەشت كەسەي لە لافاوەكە ڕزگاربان بوو. ⁶كاتێك خودا شارەكانی سۆدۆم و ەمۆرای وێران كرد، كەردی بە خۆلەمێش، و كەردنی بە پەند بۆ ئەوانەي ژیايتی بەدرەوشتانە دەژيان. ⁷بەلام (لووت) ی راستودروستی ڕزگار كرد كە زۆر دڵتەنگ بوو بە ڕەفتاری لەشفرۆشی خەلكی خراپەكاری سەردەمی خۆی. ⁸لە كاتێكدا لە تێوانیاندا دەژیا، و پیاویكی راستو دروست بوو، ناخی پاكی ڕۆژانە ئازاری دەچێژت بەھۆی ئاوانەكانیانەو، كە دەبیینی یان دەبیست. ⁹بەم شێوەیە دەبینن كە پەرورەدگار دەزائیت چۆن خۆپارێزەكان لە نەھامەتی ڕزگار بكات، و خراپەكاران لە زبندان بھێڵتەو بەئەو پیریاربان لەسەر بدات و سزایان بدات لە ڕۆژی پیراردان. ¹⁰سزاكە چەند سەختە، بەتایبەتی بۆ ئەوانەي كە مەیلی جەستەیان ھەلگرتو و وەلامی ھەوەسی گلاو دەدەنەو و سووكایەتی بە سەرورەي خودا دەكەن! چەندە بێ ڕەوشتن، سەرسام بەخۆیان، ناترسن لە قسەي جێو و سووكایەتی بەرامبەر ئەوانەي شكۆمەندكاران. ¹¹لەگەڵ ئەوێشدا، تەنانت، فریشتەكانیش كە لەوان بە ھێزتر و توانادارترن، ھیچ تۆمەتێكی نەروا ناھێنن بەردەم پەرورەدگار. ¹²بەراستی ئەم مامۆستا درۆزانە قسەي گالتهجاری لە بابەتگەلێك دەكەن كە خۆشیان لێی نازان، وەك ئازەلی دێندەي ئازیر وان، لەو ئازەلانی دەچن كە مەرۆف ڕاوبان دەكەن دەیان كۆزن. بە دڵناییەو دەبێ بەو شێوەیە لەناو بچن. ¹³لەناوچوونیان پاداشتی ئەو ئاوانانە بە كەردووبانە. ئەوان زۆر ئارەزووی ئەو دەكەن لە ڕۆژی ڕووناكدا خۆیان بە چێزە خراپەكانەو سەرقال بكەن. ئەوان پیس و خراپە كارن. ھەول دەدەن فریوتان بەدەن بۆیە لە ھەموو شتێكدا بەشدار دەبن لەگەڵتان. ¹⁴چاوەكانیان تەنھا نیگای داوتپیسی دەبینن و لە گوناھە تێر نابن. چەند گیانی لاواز دەكەون تەلەكانیانەو! بەلام دڵەكانیان، بە ھەوەسبازی و چاوچنۆکی ڕاھێنراون. ئەمان بەراستی ڕۆلەي نەفرەتن! ¹⁵كاتێك لە ڕیگا راستەكە لایاندا، گومراوون. ئەوان لەسەر ڕیگای بەلامی كوری باعور دەڕۆن، كە زۆر حەزی لە وەرگرتنی پارە بوو وەك پاداشتی گوناھەكەي. ¹⁶بەلام سەرزەنش كرا لەسەر ئەم سەرتیچیەي كە ئەنجامیدا. چونكە گوێدەرێزە بێزمانەكە بەدەنگی مەرۆفانە قسەي كرد، سنووری بۆ گەمژەیی ئەو پێغەمبەرە دانا! ¹⁷ئەوانە وەك كانی بێ ئاوان، ھەورن بە گەردەلوول دەڕۆن. ئەوپەری تاریکی ھەتاهەتایان بۆ ھەلگیرا! ¹⁸چونكە بە قسەي گەورە و پووج دەدوین، ھاندراون بە ئارەزووەكانی سەروشتی دنیایی و بە بەرەلایی، ئەوانەش ھەل دەخەلەتێنن كە تازە ھەلاتوون لە دەست ئەوانەي لە تاریکی و گومراییدا دەژین. ¹⁹بەلێنی ئازادیان پێدەدەن، كەچی خۆیان كۆیلەي گەندەلێن! چونكە مەرۆف كۆیلەي ھەر شتێكە كە بەسەردا زال بێت. ²⁰بۆ ئەوانەي دواي ناسینی پەشواي مەسیحی پەرورەدگار و ڕزگارەكەر، لە پیسی دنیا ھەلدێن، ئینجا دەگەرێنەو و تێو دەگلینەو، ئەو پیسییانە كە بەسەریاندا زال دەبێت، كۆتاییان لە سەرەتاكیان خراپتر دەبێت. ²¹لەراستیدا، باشتربوو بۆ ئەوان ڕیگای راستودروستیان نەزانیا، لەوێ كە بیزان و یاشان لەو ڕاسپاردە پیرۆزە ھەلگەرێنەو كە ڕادەستیان كرا. ²²ئەو پەندە ڕاستەیان لەسەر جێ بەجێ دەبێت: «سەگ گەرایەو سەر ڕشانەو، بەرازی شۆردراو گەرایەو ناو چلكاو!»

¹ئەي خۇشەويستان، ئىستا نامەي دووھمتان بۇ دەنووسم. لە ھەردوو نامەكەدا، مەبەستم ئەوھە ھەزرى بىگەردتان ئاگادار بىكەمەو، ئەو پراستیانەتان بىر بېتەمەو كە دەزان. ²مەبەستم ئەوھە قسەي ئەو پىغەمبەرە پىرۆزانەتان لەبىر بېت كە لە كۇندا پرايانگەياندوو، ھەروھە پراسپاردەي پەرورەدگار و پزگارگەر، كە لە لاھەن تىردراوھەكان پىتان گەبشتوو. ³پىش ھەموو شتىك بزەن، لە پزۆزانى كۇتايىدا گالته چارەكان دېن گالته بە پراستى دەكەن، بە دواي ئارەزووھەكانى خۇياندا دەرۆن. ⁴وہ دەلېن: «بەلېنى گەپرانەوھى مەسېح لە كوئىھ؟ لەوھەي باوكانى بەكەممان كۆچى دوايان كروو، يان تەنەت لە سەرھەي دروستكردنەو، ھەموو شتىك وەك خۇي ماوھەتەو!» ⁵بە ئەنقەست لەبىرخۇيانى دەبەنەو كە بە وشەبەكى فەرمان لەلاھەن خۇداوھ ئاسمانەكان زۆر لەمەوېر دروست بوون و زەوى لە ئاوەكە جياكردەو و بە ئاو دەورېدا. ⁶ھەروھە بە وشەي ئەو، ئەوجىھانەي ئەوكات ھەبو، ژېر ئاو كەوتوو لەناوچوو. ⁷بەلام ئاسمان و زەوى ئىستا، دەمىنەو و بەو وشەبە ھەلگىراوھ بۇ ناگر ھەتا پزۆرى لېپرسىنەو و لەناوبردنى بى پەرەشتان! ⁸بەلام، ئىوھ خۇشەويستان، نابىت ئەم پراستىيە لەبىر بىكەن: پزۆرىك لە بەرچاوى پەرورەدگاردا ھەزار سال، و ھەزار سالىش وەك پزۆرىك واھ. ⁹كەواتە، پەرورەدگار، خاوبىيە لە جىبەجىكردى بەلېنكەيدا، وەك ھەندىك كەس بىرى لېدەكەنەو، پىشوو درېژە لەگەلئان، چونكە ناھەوت كەس لەناو بچىت، بەلكو دەبەوت كەس ھەموو مەروھەكان پاشگەزىنەو و بگەپنەو لای. ¹⁰بەلام «پزۆرى پەرورەدگار» دېت وەك دزىك لە شەودا. لەو پزۆردە، ئاسمانەكان بە دەنگىكى بەرز نامىن و توخمەكان بە ناگرى توند دەتوئەو، و زەوى و ھەموو ئەوھى تىپدايە دەسوتىن. ¹¹لەبەر ئەوھى ھەموو ئەم شتانە دەتوئەو، پىويست دەكات ئىوھ خاوەن ھەلسوكەوتى پىرۆز و خۇيارىزىن، ¹²چاوپرې «پزۆرى خودا» ھەتاهەتايى دەكەن داواي چارەسەرى خىرا دەكەن. لەو پزۆردە، ئاسمانەكان، بە ناگرىكى تووند دەتوئەو و توخمەكانىش دەسوتىن و دەتوئەو. ¹³بەلام، بەگوئەرى بەلېنى پەرورەدگار، چاوپرې ئاسمانى نوئ و زەوبەكى نوئ دەكەن، كە پراستودروستى تىپدا نېشتەجىيە. ¹⁴لە كاتىدا چاوپرې ھاتنە دى ئەم بەلېنە دەكەن، خۇشەويستان، ھەولېدەن بۇ ئەوھى پەرورەدگار بە ئاشتى بتاندۆزىتەو، دوور لە گلاوى و كەموكورى. ¹⁵دلىباين دواكەوتى پەرورەدگارمان لە گەرانەوھدا دەرھەتەكە بۇ پزگارېووتان. پۇلس براى خۇشەويستان بە پىي ئەو دانايىيە كە پەرورەدگار پىي بەخشیو، لەسەر ھەمان ئەم بابەتەنە بۇ نووسىون. ¹⁶ئەوھى لە نامەكەيدا بۇ ئىوھى نووسىو، لەگەل نامەكانى تر كە نووسىو، ھارايە. لە ھەموو ئەو نامانەدا بابەتەكە ھەن كە تىگەپشتىيان ئەستەم، و لەلاھەن نەزانەكان و ئەوانە پەرەگيان لە پراستىدانىيە، دەستكارى دەكەن ھەروەك چۆن ئەوانە دىكەش كە بە سىروش نوسرابوون، ئەوانە لەناوچووون بەسەر خۇياندا دەھىن. ¹⁷بەلام ئىوھ ئەي خۇشەويستان، بەو پىيەي پىش پرودانى مەترسىيەكە ئاگادار كرانەو، ئاگادارىن لە چەسپاوتان نەكەون بە خراپەي چەواشەكاران گومرانەن. ¹⁸بەلام، لە بەخشىش و لە ناسىنى پەرورەدگار و پزگارگەرمان يەشواي مەسېحدا زياتر گەشە بىكەن. شكۆمەندى بۇ ئەو، ئىستا و تا ھەتاهەتايە.

1 John

¹ئىمە سەبارەت بەو شتانە بۇتان دەنووسىن كە لە سەرھەتاو سەبارەت بە وشەي ژبانەكە پروویداو: دەرپارەي ئەوھى بىستوومانە، و بە چاومان بىنومەنە، وشاپەتى بووين، و دەستمان لېداو. ²«ژبانەكە» لەبەردەمماندا ئاشكرا بوو، دواي ئەوھى لە پراستىدا بىنيمان، ئىستا شاھتەتالى ئەو دەدەين. ئەوھە ئىمە ھەوالى ئەم ژبانە ھەتاهەتايەتان بۇ دەگوزىنەو كە لای باوك بوو و پاشان بۇمان دەرەكەوت! ³كەواتە ئىمە ئەوھى بىنومەنە و بىستوومانە پىتانى پراگەيەن، تا ئىوھ ھاوبەشى ئىمە بن. ھەروەك ھاوبەشىمان لەگەل باوك و پزۆلەكەي يەشواي مەسېح. ⁴ئىمە ئەم شتانەتان بۇ دەنووسىن تا خۇشپىيەكەتان تەواو بكات! ⁵ئەمە ئەو ھەوالەيە كە لە مەسېحەو بىستمان و پىمان پراگەباندن: خودا پرووناكىيە، و تارىكى تىدا نىيە. ⁶ئەگەر ئىمە بانگەشەي ئەوھى بىكەن كە ھاوبەشىمان لەگەلېدا ھەيە، و لە تارىكىدا دەژىن، ئەوا ئىمە درۆزىن و بە راستىيەكە كار ناكەن. ⁷بەلام، ئەگەر ئىمە بەراستى لە پرووناكىدا بژىن، وەك چۆن ئەو لە پرووناكىدايە، ئەوا بەراستى ھاوبەشىمان لەگەل يەكتردا ھەيە، و خوتى يەشواي پزۆلەكەي خۇي لە ھەموو گوناھىك پاكمان دەكەتەو. ⁸ئەگەر بانگەشەي ئەوھى بىكەن كە گوناھمان نىيە، فېل لە خۇمان دەكەن، و راستىيەكە لەناو ئىمەدا نىيە. ⁹بەلام، ئەگەر دان بە تاوانەكانماندا بنىن، ئەوا ئەوھى جىي متمانەيە و دادپەرورە، لە گوناھەكانمان خۇش دەبىت و لە ھەموو قىزەونىيەك پاكمان دەكەتەو. ¹⁰ئەگەر بانگەشەي ئەوھى بىكەن كە گوناھىكمان نەكردوو، خودا دەكەينە درۆزن و وشەكەي لەناو ئىمەدا نىيە!

¹منداڵه بچووکه کانم، ئەم شتانهان بۆ دەنووسم بۆ ئەوەی گوناوێک نەکەن. بەلام، ئەگەر یەکێک لە ئێوە گوناوێک بکات، ئێمە داوکیکارمان ھەیە، لەلای باوک ئەویش یەشواى مەسیحى راستدروستە. ²ئەو کە فارەتى گوناوێکەکانمانە، نەک تەنھا بۆ گوناوێکەکانى ئێمە، بەلکو بۆ گوناوێکەکانى ھەموو جیھان. ³ئەوەی دنیامان دەکاتەوێک بە راستى ئەومان ناسیو، ئەوەیە کە بە راسپاردەکانى ئەو کاربکەن. ⁴ئەوەی بانگەشەى ئەو دەکات کە ئەو ناسیو، بەلام کار بە راسپاردەکانى ناکات، درۆزە و راستى لە ئەودا نییە. ⁵بەلام ھەرکەسێک بە پێى وشەکەى کار بکات، خۆشەویستى خودا لەناو ئەودا تەواو. بەم شێوەیە دەزانین کە ئێمە ھى ئوین. ⁶ھەرکەسێک دان بەوەدا بنێت کە لە ئەودا چەسپاو، دەبێت بە ھەمان شێوەى ئەو رەفتار بکات. ⁷ئەى خۆشەویستان، لێرەدا راسپاردەبەکی نوێتان بۆ نانووسم، بەلکو راسپاردەبەکی کۆتاتان بۆ دەنووسم کە لە سەرەتاوە لەلاتان بوو، ئەویش وشەکەبە کە پێشتر بیستوواتە. ⁸بەلام ئەو راسپاردەى کە بۆتان دەنووسم، ھەمیشە نوێیە، و راستییەکەى لە مەسیحدا پروون دەبێتەوێک وەک چۆن لە ئێوەشدا روون دەبێتەوێک. ئەمەش لەبەر ئەوەیە کە تارىکی دەستى کردوو بە نەمان لەوکاتەوێک پرووناکییە راستەقینەکە درەوشاوەتەو، کە ئیستاش دەرەوشیشتەو. ⁹ھەرکەسێک بانگەشەى ئەو بکات کە لە پرووناکیدا دەژیت، بەلام رقى لە یەکێک لە براکانى بێت، ھەتا ئیستا لە تارىکیدا ماوەتەو. ¹⁰ئەوەی براکەى خۆش بویت، ئەو کەسەبە کە بە راستى لە پرووناکیدا دەژى و ھیچ شتێک ناتوانیت داگیریت. ¹¹بەلام ئەوەی رقى لە یەکێک لە براکانى بێت، لە تارىکیدا ون دەبێت، بە دواى پرڤاى خۆیدا دەگەریت و نازانیت پروو لە کوێ بکات، چونکە تارىکی چاوەکانى کوێر کردوو! ¹²پرۆلەکانم من بۆتان دەنووسم، چونکە خودا لە گوناوێکەکانتان خۆش بوو لە بەر پرترى ناوى مەسیح. ¹³ئەى باوکەکان بۆتان دەنووسم، چونکە مەسیحان ناسیو کە ھەر لە سەرەتاوە ھەبە. ئەى گەنجان بۆتان دەنووسم، چونکە ئێوە بەسەر شەیتانى خراپەکاردا زال بوون. ئەى پرۆلە بچووکه کانم بۆم نووسیون، چونکە باوکەکان ناسیو. ¹⁴ئەى باوکەکان بۆتان دەنووسم چونکە مەسیح دەناسن کە لە سەرەتاوە ھەبوو. ئەى گەنجان بۆم نووسیون، چونکە ئێوە بەھێزن، وشەى خودا لە دلتاندا پرەگى داوێت، شەیتانى خراپەکاران بەزاند. ¹⁵ئە جیھانتان خۆش بویت، نە ئەو شتەش کە لە جیھاندا یە. ئەوەى جیھانى خۆش بویت، خۆشەویستى باوک لە دلتا نییە. ¹⁶چونکە ھەموو ئەو شتەى لە جیھاندا ھەن، لە ئارەزووى جەستە و چاو و شتە گرانبەھاکانى ژيانە، لە باوکەوێک نین، بەلکو لە جیھانەوێک. ¹⁷جیھان و ھەموو ئارەزووەکانى بە سەردەچن، بەلام ئەوەى بە خواستى خودا بکات، بۆ ھەتا ھەتایە دەمیتێتەو! ¹⁸پرۆلەکان، بزانی ئیستا لە پرۆژانى کۆتاییدا دەژین. وەک چۆن بیستوواتە کە لە سەردەمى کۆتاییدا «دژە مەسیح» دیت، تا ئیستا زۆرێک لە دژە مەسیحەکان کە بەرەنگارى مەسیحەکە دەبنەوێک دەركەوتوون. لێرەو دلتا دەبین کە لە پرۆژانى کۆتاییدا دەژین. ¹⁹ئەم دژە مەسیحانە لە ئێمە جیا بوونەتەو، بەلام لە راستیدا لە ئێمە نەبوون. ئەگەر لە ئێمە بوونایە، ئەوا لەگەڵ ئێمەدا دەمانەو. داپرانیان لە ئێمە بەلگەبە لەسەر ئەوەى کە ئەوان لە ئێمە نین. ²⁰بەو پێیە دەستیشان کراون لەلایەن پرۆزەکەرەو، ھەموواتان راستییەکە دەزانن. ²¹من بۆتان دەنووسم نەک لەبەر ئەوەى راستییەکە نازانن، بەلکو لەبەر ئەوەى دەزانن و تێدەگەن کە ھەر شتێک کە درۆبە لە راستییەو نایەت. ²²درۆزن کێبە؟ ئەو کەسەبە کە نکوێ لەو دەکات کە یەشوا بە راستى مەسیحەبە. ئەو دژە مەسیحێکە کە نکوێ ھەم لە باوک و ھەم لە پرۆلە دەکات. ²³ھەرکەسێک نکوێ لە پرۆلە بکات، ھیچ بەشێکى لە باوک نیە. ھەرکەسێک دان بە پرۆلەدا بنێت، باوکیشى ھەبە. ²⁴بەلام سەبارەت بە ئێوە، یا ئەو وشانەى لە سەرەتاوە بیستوواتە، لە ئێوەدا پرەگ داوێت. کاتیک ئەو وشەبە لەناو ئێوەدا پرەگى داوێت، پەيوەندیتان لەگەڵ پرۆلە، و باوکدا بەھێزتر دەبێت. ²⁵چونکە خودا خۆی بەلێنى ژبانى ھەتاھەتایى پێداوین. ²⁶ئەمەم بۆ ئێوە نووسیو ئەمەبە بۆ ئەو کەسانەى کە ھەول دەدەن گوماران بکەن. ²⁷ئێوە لەلایەن خوداوە دەستیشان کراون کە بەردەوام لە ئێوەدا دەمیتێتەو. بۆیە پێویست ناکات کەس فێرى راستیەکەتان بکات. ھەر ئەو دەستیشان کراوێک ھەموو شتێکەتان فێر دەکات. ئەو راستییە و درۆ نییە. وەک چۆن فێرم کردن، لە مەسیحدا چەسپاو بن. ²⁸ئیستا، ئەى منداڵان، لە مەسیحدا چەسپاو بن، بۆ ئەوەى لەبەردەمیدا متمانمان ھەبێت، و شەرمەزاری نەبین کاتیک دەگەریتەو. ²⁹مادام دەزانن خودا راستدروستە، ئەو بەزانن کە ھەرکەسێک چاکە دەکات، نیشان دەدات کە بە راستى لە خوداوە لەدایک بوو.

¹قوول بېنەو له ئو خۆشەوېستېيە مزنەي که باوک ئېمەي پت خۆشەوېستوو، تا ئو رادەپەي که پيمان دەگوترئ «رۆلەي خدا»، و ئېمە بەراستی رۆلەي ئوېن. بەلام، چونکه خەلکی جيهان خدا ناسن، ئېمەش ناسن. ²ئەي خۆشەوېستان، ئېستا ئېمە رۆلەي خداين. ئېمە ھېشتا نازانين دەبين بە چي، بەلام دەرزانين که کاتېک مەسيح دەرەکەوېت، ئېمەش وەک ئو دەبين، چونکه ئو کاتە وەک خۆي دەبينين! ³وہ ھەرکەسېک ئەم ھېوايەي بە مەسيح ھەيئەت، خۆي پاک دەرکاتەو، ھەر وەک چۆن مەسيح پاکە. ⁴بەلام ئوہي گوناھ دەرکات، ياساي خدا پېشپل دەرکات؛ چونکه گوناھ ياسا پېشپل دەرکات. ⁵وہ دەرزان کہ مەسيح ھاتووہ بۆ ئەم زەوييہ بۆ ئوہي گوناھەکان ھەلگيرت، ھەرچەندە پت گوناھ بوو. ⁶ھەرکەسېک لە ئو دا چەسپاو بېت، گوناھە ناکات. بەلام ئوانەي گوناھە دەرکەن، ھەرگير نەيانبيئوہ و نەيانناسيوہ. ⁷ئەي مندالانی بچووک، مەھپلن کەس گومراتان بکات. دلنباين ھەرکەسېک چاکەکاری بکات، راستدروستېيەکەي دەرەکەوېت، ھەر وەک چۆن مەسيح راستدروستە. ⁸بەلام ھەرکەسېک گوناھە بکات، ئوہ دەرەدەخات کہ يەکېکە لە مەنلەکانی شەيتان، چونکه شەيتان ھەر لە سەرەتاوہ گوناھي کردووہ. رۆلەي خدا ھاتە سەر زەوي بۆ پوچەل کردنەوہي کارەکانی شەيتان. ⁹ھەرکەسېک لە خداوہ، لەدايک بووېت گوناھ ناکات، چونکه سروشتی خودای تېدا چەسپاوہ. بەلکو ناتوانيت گوناھ بکات، چونکه لە خداوہ لەدايک بووہ. ¹⁰کەواتە، ئەمە ئو پتوہرەپە کہ ئېمە بەھۆپەوہ جياوازي دەرکەين لە نتيوان رۆلەکانی خدا و مندالانی شەيتان. ئوہي چاکە نەکات لە خدا نييە. بە ھەمان شتوہ ئو کەسەي براکانی خۆش نەوېت! ¹¹ئو راسپاردەي کہ لە سەرەتاوہ بېستوانە، ئوہەپە يەکترتان خۆش بوېت، ¹²وہک قاين نەين کہ براکەي کوشت. نەک وەک قاين کہ براکەي کوشت. قاين يەکېک بوو لە مندالەکانی شەيتانی خراپەکار. بۆچي براکەي کوشت؟ کوشتی چونکہ کردەوہي خۆي خراپ بوو، بەلام کردەوہي براکەي باش بوو. ¹³بەلام، برايانم، پيتان سەبر نەبېت ئەگەر خەلکی دونيا ړقيان لېتان بېت! ¹⁴خۆشەوېستيمان بۆ براکانمان ئوہەمان بۆ دەرەدەخات کہ لە مردنەوہ بۆ ژيان تېيەرين. ئوہي براکانی خۆش نەوېت، لە مردندا دەمېتېتەوہ. ¹⁵ھەرکەسېک ړقي لە براکەي بېت، ئەوا بکوژە. دەرزان کہ بکوژ ژيانی ھەتاھەتايی نييە. ¹⁶پتوہري خۆشەوېستی ئو کارەپە کہ مەسيح کردی کاتېک ژيانی خۆي لە پيناو ئېمەدا بەخشی. ئېمەش دەبێ ژيانی خۆمان بەخت بکەين لە پيناو براکانمان. ¹⁷ئو کەسەي کہ پارەي ھەپە و دەتوانيت لە خۆشگوزەرانيدا بژی، و دلي بۆ براھەزارەکەي ناسووتيت، چۆن خۆشەوېستی خودا ږەگ و ږيشەي تېدا دانەکووتيت؟ ¹⁸ئەي مندالانی بچووک، خۆشەوېستی ئېمە نابيت تەنھا رووکەش بېت بە وشە و زمان، بەلکو دەبیت خۆشەوېستېيەکی بەکردەوہي راستەفینە بېت. ¹⁹ئەوکات دلنبا دەبينەوہ کہ بە پتي راستېيەکە رەفتاردەکەين، و لە نامادەبوونی خودادا لە خۆمان دلنبا دەبين، ²⁰تەنانت ئەگەر دلمان سەرکۆنەمان بکات؛ خودا لە دلمان مەزنترە و بە ھەموو شتېک زانايە. ²¹ئەي خۆشەوېستان، ئەگەر وېژدانمان سەرکۆنەمان نەکات، متمانەپەکی زۆرمان ھەپە بەرامبەر بە خودا، ²²ھەرچېيەک لە نزا داواي لېدەکەين، وەربدەگرين؛ چونکہ ئېمە گوپرايەلي ئو شتە دەبين کہ ئو پتي راسپاردووين، و ئەو کارە دەرکەين کہ ئو رازي دەرکات. ²³راسپاردەکەيشی ئوہەپە کہ باوەرمان بە ناوي رۆلەکەي پەشوای مەسيح ھەيئەت، و يەکترمان خۆشبوېت وەک ئوہي راسپاردووين. ²⁴ھەرکەسېک گوپرايەلي راسپاردەکانی خودا بېت، لە ناو خودادا دەرچەسپي، و خوداش لەودا. ئوہي دلنبايمان دەرکاتەوہ کہ خودا لە ئېمەدا چەسپاوہ، گيانە پېرۆرەکەپە کہ پتي بەخشيون.

¹خۆشەويستان، باوەر بە ھەموو گيانتيك مەكەن، بەلكو گيانەكان تافی بکەنەو ھەموو ئەوێ بزانن ئایا لە خوداوێن یاخود نا، ژمارەيەکی زۆر لە پێغەمبەری درۆزن لە جیھاندا بڵاوبووونەتەو. ²لەم رێگایەو دەتوانن بزانن ئایا گيانتيك بەراستی لە خوداوێنە یان نا: ئەگەر ئەو گيانە دان بەویدا بنیّت کە یەشواي مەسیح بە جەستە ھاتووە بۆ زەوی، ئەو لە خوداوێنە. ³ئەگەر نكۆلی لە ئەمە بکات، ئەو لە خوداوێنە، بەلكو لە دژە مەسیحەوێ کە بیستووێتە دێت و ئیستا لە جیھاندا. ⁴ئەو منداڵانی بچووک، ئێو لە خوداوێن و زالن بەسەر ئەوانە دژایەتی مەسیح دەکەن: چونکە گيانە پیرۆزە کە لە ئێویدا دەژی بەھێزترە لەو گيانە خراپەکارە کە لە جیھاندا بڵاوبووونەتەو. ⁵ئەم بەرھەڵستکارانە لە جیھانەوێن، قسەکانیان لە جیھانەوێن، بۆیە خەلکی دونیاش گوێیان لێدەگرن. ⁶بەلام ئێمە، لە خوداوێن، بۆیە تەنھا ئەوانە خودا دەناسن گوتمان لێدەگرن. بەلام ئەوێ لە خوداوێن، گوتمان لێ ناگرت. بەم شێوەیە جیاوازی دەکەین لە نێوان گيانە راستیە کەو گيانی گومراي. ⁷خۆشەويستان، با بەکترمان خۆش بویت: چونکە خۆشەويستی لە خوداوێن سەرچاوە دەگرت. بۆیە ئەوێ خۆشەويستی ھەبێت، لە خوداوێن لەدایک بوو و خودا دەناسێت. ⁸ئەوێ خۆشەويستی نەبێت، ھەرگیز خودا نەناسیووە چونکە خودا خۆشەويستیە! ⁹خودا خۆشەويستی خۆی بۆ ئێمە نیشان دا بە ناردنی تاقانە پڕۆلە کە بۆ جیھان تاکو بەو بژین. ¹⁰لەمەدا خۆشەويستی راستەقینە دەبینن، نەک خۆشەويستیمان بۆ خودا، بەلكو خۆشەويستی ئەو بۆ ئێمە. لە خۆشەويستی خۆبەو، پڕۆلە کە نارد وەک قوربانییە ک بۆ گوناھەکانمان. ¹¹مادام خودا بەم خۆشەويستیە مەزنەو خۆشی وستیوین، خۆشەويستان، ئێمەش دەبێت یەکترمان خۆش بویت. ¹²ئای ئیستا کەس خودا نەبینووە. بەلام، کاتی کە یەکترمان خۆشدەوێت، نیشان دەدەین کە خودا لەناو ئێمەدا دەژی، و خۆشەويستیە کە لەناو ئێمەدا تەواوە. ¹³ئەوێ دنیامان دەکاتەو کە ئێمە لە خودادا چەسپاوی، و ئەویش لە ئێمەدا چەسپاوە ئەوێ کە گيانی خۆی پێخشیوین. ¹⁴ئێمە شایەتی ئەوێن کە باوک پڕۆلە کە وەک پرزگاریدەری جیھان ناردووە، چونکە بە چاوی خۆمان بینیومانە. ¹⁵ھەرکەسێک دان بەویدا بنیّت کە یەشوا پڕۆلە خودایە، خودا لەودا دەچەسپێ، ئەویش لە خودادا، ¹⁶ئێمەش ئەو خۆشەويستیەمان ئەزموون کرد کە خودا پێی بەخشیوین، ئێمەش متمانەمان بەو. خودا خۆشەويستیە. ئەوێ لە خۆشەويستییدا بچەسپێت، لە خودادا چەسپووە، و خوداش لە ئەودا. ¹⁷بەم شێوەیە خۆشەويستی لەناو ئێمەدا تەواو دەکرت بۆ ئەوێ لە پڕۆزی لێپرسینەو متمانەمان ھەبێت: لەم جیھاندا ئێمە وەک مەسیحین. ¹⁸لە خۆشەويستییدا ترس نییە. بەلكو خۆشەويستی ترس دەخاتە دەرەو. ترسە کە لە سزاو دەیت. ئەوێ دەترسێت خۆشەويستی خودا لە ناویدا ناتەواوە. ¹⁹و ئێمە خۆشمان دەوێت، چونکە یەکەم جار خودا خۆشی وستیوین. ²⁰ئەگەر کەسێک بلیت: «خودام خۆشدەوێت!» بەلام رقی لە براکە خۆی بێت، درۆزنە، چونکە ئەگەر ئەو برايە کە بینیوێتی خۆشی نەوێت، چۆن خودا خۆش دەوێت کە ھەرگیز نەبینیووە؟ ²¹ئەم راسپاردە لە خودی مەسیحەو بۆ ئێمە ھاتووە: ئەوێ خودا خۆش بویت، براکە خۆش دەوێت!

¹ ھەركەسىك بەراستی باوەری بەو ھەیتتە کە یەشوا مەسیحە کە، لە خوداوە لەداک بەو. وە ھەركەسیك باوکی خۆش بویت، دەیت ئەو کەسانەشی خۆش بویت کە لای لەداک بوون. ² ئەوێ خۆشەوێستیمان بۆ پرۆلەکانی خودا دەسەلمێت ئەوێ کە خودامان خۆشدەوێت و راسپاردەکانی جێبەجێ دەکەین. ³ خۆشەوێستی راستەقینە بۆ خودا ئەوێ کە ئەو کارە بکەن کە پێی راسپاردوون. ئەو راسپاردەبەکمان پێ نادات کە لە سەرۆکی توانامانەوێت. ⁴ ئەمەش لەبەر ئەوێ کە ئەو کەسێ لە خوداوە لەداک بوو، جیهان دەبەزێت. باوەرئەوێ کە وامان لێدەکات بەسەر جیهاندا سەرکەوین. ⁵ کێ سەردەکەوێت بە سەر جیهاندا جگە لەوێ کە باوەر بکا کە یەشوا پرۆلە خۆدایە؟ ⁶ یەشوا مەسیح بە تەنیا بە ئاو و خۆن ھاتە لای ئێمە. نەک تەنھا بە ئاو، بە لکو بە ئاو و خۆن پێکەو. گیانە پیرۆزە کە، شاہتەحالی ئەم راستیە: چونکە ئەو خودی راستیە کە بە. ⁷ چونکە لە ئاسمان سێ شاہتەحالی ھەن، باوک و وشە کە و گیانە پیرۆزە کە، و ئەم سیانە بەک. ⁸ لەسەر زەویش سیان شاہتەحالی: گیانە کە و ئاو کە و خۆن کە. وە ئەم سیانە لە بەکدان. ⁹ ئەگەر باوەرمان بەو شاہتیە بێت کە خەلک ئەبەن، ئەو ئەو شاہتەحالیە کە خودا پێشکەشی دەکات گەرەترە، چونکە خودا بە شاہتەحالیەکی خودایی شاہتی بۆ پرۆلە دەدات. ¹⁰ ھەركەسیك باوەری بە پرۆلە خودا ھەیتتە، لە دڵەو متمانە ھەبە سەبارەت بە درووستی ئەم شاہتیە. بەلام ئەگەر کەسیك باوەر بە خودا نەکات، چونکە رەتی دەکاتەو باوەر بەو شاہتیە بکات کە بۆ پرۆلە دراو، ئەو خودا تاوانبار دەکات بە درۆ. ¹¹ وە ئەم شاہتەحالیە ئەوێ کە خودا ژبانی ھەتاهەتایی پێبەخشیوین، و ئەم ژبانە لە پرۆلە کەدایە. ¹² ھەركەسیك پرۆلە خودای ھەبە، ژبانە کە ھەبە. ھەركەسیك پرۆلە خودای نەبێت ژبانە کە نییە! ¹³ ئێو کە باوەرمان بە ناوی پرۆلە خودا ھەبە، ئەم شتانەم بۆتان نووسیبووە تا بزانی لە ئێستایە ژبانی ھەتاهەتایی ھی ئێو. ¹⁴ ئێمە متمانەبەکی مەزەمان بە خودا ھەبە ئەمەش دلبامان دەکاتەو کە گوپی لەو داواکارانە دەیت کە بۆ بەرز دەکەنەو، ئەگەر لەگەڵ خواستی ئەو داوکارانە بگونی. ¹⁵ مادام دلبانی کە ئەو گوپی لێمان دەیت، ھەر داواکاریە کمان ھەیتتە، متمانەمان ھەبە کە ئەو داواکارانەمان بە دەست ھێناو. ¹⁶ ئەگەر کەسیك بینی براکە گوناھە دەکات کە نابێت ھۆی مردن پێوستە لای خودا نزی بۆ بکات، لە پێناوی ئەوێ کە لە ژبان بێتتەو، من ئەمە دەلیم دەربارە ئەوێ ئەم گوناھە دەکات و بە مردن کۆتایی پێ نایەت. گوناھێک ھەبە کە بە مردن کۆتایی دێت. بێگومان لێرەدا، مەبەستم ئەم گوناھە نییە. ¹⁷ ھەموو تاوانێک گوناھە، ھەموو گوناھەبە کە بە مردن کۆتایی نایەت. ¹⁸ ئێمە دلبانی کە ھەركەسیك لە خوداوە لەداک بێت گوناھە ناکات، چونکە پرۆلە خودا دەپارێت، بۆ ئەوێ شەیتانی خراپەکار دەستی لێ نەدات. ¹⁹ ھەر وەھا دلبانی کە ئێمە لە خوداوەین، و ھەموو جیهان ملکہە شەیتانی خراپەکار. ²⁰ وە دەزاین کە پرۆلە خودا ھاتۆتە سەر زەوی و ھەزەمانی پرووناک کردۆتەو تا خودای راستەقینە بناسین. ئێستاش ئێمە لە ئەو داوکارانە، چونکە لە پرۆلە کەیدا یەشوا مەسیح. ئەو خودای راستەقینە و ژبانی ھەتاهەتایی. ²¹ ئەو مندالانی بچووک خۆتان لە بێگانەکان بپارێن!

2 John

¹ لە یۆخەنای پیرەو، بۆ ئەو خاتوونە کە خودا ھەلیژاردووە، و مندالەکانی کە بەراستی ھەمووانم خۆشدەوێت، نە تەنیا تاکە کەس نیم کە خۆشم دەوێت، بە لکو ھەموو ئەوانەش کە راستی دەناسن. ² بە پێی ئەو راستیە لە دلباندا نیشەجی، و ھەتاهەتایی لەگەڵمان دەیت، ³ بە خەش و مېھربانی و ئاشتیان، لە خودای باوک و پەروەردگار یەشوا مەسیحی کوری باوکەو، بە راستی و خۆشەوێستیەو لەگەڵت بێت. ⁴ زۆر دلخۆش بووم کاتیک ھەندیک لە مندالەکانم بینی کە بە پێی راستی دەرۆن، بە پێی ئەوێ باوک راسپاردوون. ⁵ ئێستا، ئەو خاتوون، داوات لێ دەکەم، و بە راسپاردەبەکی نوێ مەزانە. بەلام ئەمە ئەو راسپاردەبە کە لە سەرەتاوە ھەمانووە: یەکترمان خۆش بویت. ⁶ ئەمە ھەبە خۆشەوێستیە: بە پێی راسپاردەکانی ئەو پیرۆن. راسپاردە کە ئەمە، ھەر وە کە لە سەرەتاوە بێستووانە: کە بە خۆشەوێستی ھەلسوکەوت بکەن! ⁷ جیهان پیر بوو لە چەواشەکار کە نازان یەشوا مەسیح بە جەستەبەکی مرقانەو ھاتۆتە سەر زەوی. ئەمانە گیانێ چەواشەکار و دژە مەسیح! ⁸ بۆیە گرنگی بە خۆتان بەن، بۆ ئەوێ ئەو ھەولێ ئێمە لە رێگای ئێو داومانە بەفیرۆ نەچێت، بە لکو پاداشتی ئەو وەرگیر. ⁹ چونکە ھەركەسیك لە فێرکاری مەسیح بەردەوام نەبێت و سەریچی بکات، بەشی لە خودادا نییە. بەلام ھەركەسیك لەم فێرکردنە بەردەوام بێت، ھەم باوک و ھەم کوری ھەبە. ¹⁰ ئەگەر کەسیك بە پێ ئەم فێرکاریە ھاتە لایان، لە مالە کەتان وەریمەگرن و سلاوی لێ مەکەن، ¹¹ چونکە ھەركەسیك سلاوی لێ بکات، ھاوبەشە لە کارە خراپەکانیدا. ¹² زۆر شتم ھەبوو بۆتان بنووسم بەلام نامەوێت لێرە بە مرە کەب و کاغەز بینووسم. ھیوادارم بۆخۆم سەردانمان بکەم و بتوانین ڕووبەرۆ قسە بکەین. تاکو ئەو دلخۆش بین. ¹³ مندالەکانی خوشکت کە خودا ھەلیژاردوون سلاوت لێدەکەن.

3 John

¹ لە یۆخەنای پیرەو، بۆ گایۆسی خۆشەوێست ئەوێ کە بەراستی خۆشم دەوێت ² خۆشەوێست، دەمەوێت لە ھەموو شتێکدا سەرکەوتوو بێت، وە بۆ ئەوێ تەندروستی جەستە بەقەد تەندروستی گیانیت بەھێز بێت. ³ چەن خۆشیەکی مەزەم ھەبوو کە ھەندیک

له برابری پرتوار به لامدا تپه پری پتیان پراگه یاندم که به گوپره ی راستیه که دهرۆیت، شایه تیان بۆ ئه و راستیه دا که له تۆدا چه سپاوه!⁴ چهن مه زنه ئه و خۆشیه که دلم پیر ده کات کاتیک ئه و مزده خۆشه ده بیستم که پشتراستی ده کاته وه منداله کانم به پتی راستی پره فتار ده کهن!⁵ ئه ی خۆشه و بیست، مامه له ی باشت له گه ل برا و نامۆکاندا نامازه یه بۆ ئه وه ی که تۆ راستگۆیا نه مامه له ده که یه به رامبه ر به خودا.⁶ ئه گه ر ئه و شتانه یان بۆ دابین بکه یه که پتو بیستیان پیته ی بۆ گه شتکردن کاریکی باشت ده بیست. ده زانی ئه مه مایه ی پره زامه ندی خودایه،⁷ چونکه ئه م برابانه بۆ خزمه تکردنی مه سیح به ریکه وتوون، وه هیچ یارمه تیه ک له بیباوه ران وه رنا گرن.⁸ پیو بیسته پششوازی له که سانی وه ک ئه مانه بکه ی بۆ ئه وه ی به راستی بتوانین هاو به شی ئه وان بین له خزمه تکردنی راستیه که.⁹ شتیکم بۆ کلێسا نووسی له سه ر ئه م بابته: به لām دیوتریفۆس که حمز ده کات وه ک سه رکرده یه ک خۆی به سه رباندا به سه پیته، ئیمه په سندن اکات.¹⁰ بۆیه سه رنجی بۆ ئه و کارانه پرا ده کیشم که ده یات کاتیک دیم. تۆمه تی درۆینه دژی ئیمه ده ورۆتیت، به شپوه یه کی کین له دلانه قسه ده کات. به م شته پرازی نییه، به لکو پره تیده کانه وه پششوازی له برا رپواره کان بکات، پریگری له و که سانه ده کات که ده پانه ویت وه ربانگیر و له کلێساش ده ربان ده کات.¹¹ ئه ی خۆشه و بیست، لاسایی خراپه مه که ره وه، به لکو لاسایی چاکه بکه ره وه. هه رکه سیکی چاکه بکات، له خودا وه یه. ئه وه ی خراپه کاری بکات ئه وه نیشان ده دات که هه رگیز خودای نه ناسیوه.¹² سه باره ت به دیمتریۆس، هه مووان شایه تحالی باشی ئه وه ن. ته نانه ت راستیه که خۆی شایه تی بۆ ده دا. هه ره وه ها ئیمه ش شایه تحالی بۆ ده ده ین. وه ئیوه یش متمانه تان به راستی ئه و شتانه هیه که ئیمه شایه تی بۆ ده ده ین.¹³ زۆر شتم هه بوو بۆت بنووسم. به لām نامه ویت لیره به پتیووس و مه ره که ب بینووسم.¹⁴ هیوا خوازم که به یه ک بکه ین به م نزیکانه، روبه رو وتووێژ بکه ین!¹⁵ سلاوت لی بیست! خۆشه و بیستیان لیره سلاوتان لێده کهن. به ناو له هه ر یه کیک له ئازیرانت سلاو بکه.

Jude

Chapter 1

¹ له به هوداوه، خزمه تکاری یه شوای مه سیح برای یاکوف، بۆ ئه وانه ی خودای باوک بانگی کردوون، خۆشه و بیستانی ئه و، وه پارتیزاون له پیناو یه شوای مه سیح.² به زهی و ناشتی و خۆشه و بیستیان بۆ زیاتر و زیاتر بیست! خۆشه و بیستیان، به نیازم بووم بۆتان بنووسم سه باره ت به پرزگاریوون ئه وه ی هه موومان پییدا هاو به شین. به لām، ئیستا هه ست به ناچار ی ده کم بنووسم بۆ ئه وه ی هانتان بده م بۆ تیکۆشان بۆ ئه و باوه ریه ی که بۆ ته نها یه کجار درا به پیرۆزکراوان.⁴ چونکه هه ندیک فیرکار خۆیان خزانده ت نه توانان به دلنیا وه پره به روی دادوه ری و سزای هه تاهه تایه دهنه وه، هه ره وک چۆن له میژه وه له سه ربان نو سراه. ئه وانه خراپه کارن له خودا ناترسن، ئه وان له به خشی شی پره وه ردگار که لک وه ره دگرن بۆ به ره لایی و خراپه کاریه کانیا ن، ئه وان نکۆلی ده کهن له گه وره مان و تاقه پره وه ردگارمان یه شوای مه سیح.⁵ ئیستا، ده مه ویت ئه و شتانه تان بیر بخمه وه که ده زانن. که وانه ده زانن که پره وه ردگار، دوا ی ئه وه ی که له که ی له میسر پرزگار کرد، گه رپا وه و ئه وانه ی له ناو برد که له و گه له دا باوه ربان نه بوو.⁶ سه باره ت به و فربشته نه ی که پیکه ی به رزی خۆیان نه باراست، به لکو شوپنی خۆیان به جیه پیشت، بۆیه پره وه ردگار زبندانی کردوون به زنجیریکه هه تاهه تایه له قولای تارکیدا به ستراونه ته وه، چاوه رپی سه رکو نه ی رۆژه مه زنه کهن.⁷ وه ده زانن پره وه ردگار چی به سه ر شاره که م سو دۆم و عه مۆرا و شاره کانی ده وره به رباندا هینا. چونکه خه لکی ئه م شاره نه وه ک ئه و مامۆستایانه بوون، پالنه ر بوون بۆ داوین پیسی، و سه رقالی ئاره زوه کانی پیچه وانه ی سروشت بوون. بۆیه پره وه ردگار سزای ئه م شاره نه ی به ئاگری هه تاهه تایه دا، وێرانی کردن. تابین به په ند بۆ ئه وانه یتر.⁸ له گه ل ئه وه شدا، ئه و مامۆستا خه یال خاوانه ی ئه و پریگایه په ی ره و ده کهن که خه لکی ئه و شاره نه پییدا پڕۆیشتوون. وه ک چۆن جه سته یان به گلاوی پیس ده کهن، و سووکایه تی به سه ره وه ی خودایه ده کهن، و به سووکایه تییه وه قسه له سه ر بوونه شکۆمه نده کان ده کهن!⁹ ته نانه ت میخائیل، که سه روکی فربشته کان بوو، بوپری ئه وه ی نه بوو به سووکایه تییه وه فه رمان به سه ر شه پتان بدات کاتیک به ره به رکه کانی له گه ل ده کرد سه باره ت به جه سته ی مو شه، به لām به س بوو پیی بلێت: «پره وه ردگار سه ره زه نشت بکات!»¹⁰ به لām ئه م مامۆستایانه که به سووکایه تییه وه قسه له سه ر ئه و شتانه ده کهن که نازانن. سه باره ت به وه ی که به هه وه سه وه لپی تیده گهن، وه ک ئاژه له نازی به رکه کان، به و شته خۆیان له ناو ده بن.¹¹ هاوار بۆ ئه وان! چونکه به پریگای قایندا پڕۆیشتن، بۆ ده سته کوته ی پاره خۆیان دایه ده ست گونا هه کانی به لعام، ئه وانی ش یاخی بوون وه ک چۆن کۆراخ یاخی بوو خۆیان له ناو برد.¹² ئه وانه تاشه به رده مه تر سیداره کانی له کۆبوونه وه پیر له خۆشه و بیستیه کانتان به بئ ترس به شدار نه بن! ته نها خۆیان تیرده کهن! وه ک هه ورکی بئ بارانن که با لیان ده خو ریت، وه ک داری پاییز بئ به رن، که خاوه نه کانیا ن له پره گه وه هه لیکه ندون، بۆیه دوو جار مردوون.¹³ وه به کاره شه رمه زاره کانیا ن خۆیان ئاشکرا ده کهن وه ک شه پۆله توره کانی ناو ده ریا پیسی فیریده دهن. وه ک ئه سپی ره یه کی ونبوون له بۆشایی، چاره نو سیان تاریکی هه تاهه تایه!¹⁴ ده رباره ی ئه مانه و هاو شپوه کانیا ن، خه نۆخ پی شینی کرد، له نه وه ی حه وته می دوا ی ئاده مه، گو تی: «ئه وه تا پره وه ردگار به یا وه ری ده یان هه زار پیرۆزکرا و دیت،¹⁵ بۆ دادگایکردنی هه موو مرۆقه کان، و سزادانی هه موو خراپه کاران ئه وانه ی له خودا ناترسن، به هۆی هه موو کاره خراپه کانیا نه وه که کردوویانه و هه موو قسه تونده کانیا ن که سووکایه تیان پیکرد، و ته نها له گونا هه باران و خودا نه ناسانه وه دیت!»¹⁶ ئه وانه بۆله بۆلکه ر و به گومانن، به و بیستی ئاره زوه ووه کانیا ن هه لسو که و ده کهن زمانیا ن قسه ی به فیز ده کات، بۆ به رژه وه ندی خۆیان ستایشی ئه و که سانه ده کهن که سه رسامن پییان!¹⁷ سه باره ت به ئیوه ی خۆشه و بیست، هه می شه له بیرتان بیست که نێردراوانی پره وه ردگارمان یه شوای مه سیح چیان وتوو.¹⁸ پیشتتر ئاگادارمان کردوونه ته وه که، له کۆتایی کاته کاند، گالته جاره کان ده رده که ون که ده ژین و نوقوم بوون له نپو ئاره زوه ووه خراپه کانیا ن.¹⁹ ته مانه ن که ده بنه هۆی لیکترازان، ئه وان په ی ره ی له ئاره زوه ووه ئاژه لپییه کانیا ن ده کهن نه ک به گیانی پیرۆز که تییاندا به!²⁰ سه باره ت به ئیوه ی خۆشه و بیست، خۆتان له سه ر پیرۆزترین باوه رتان بنیان بنن! و هه می شه له گیانی پیرۆزدا نرا بکه ن.²¹ وه خۆتان له خۆشه و بیستی خودادا بپارتزن، چاوه رپی به زهی مه سیحی پره وه ردگارمان بن، کاتیک ده گه رتته وه و ده تانبات بۆ ئه وه ی له گه لیدا بژین بۆ هه می شه.²² هه ندیک که س به هۆی گومانه کانیا نه وه پیو بیسته به به زه ییه وه مامه له یان له گه لدا بکه یه ت.²³ ده بیست هه ندیکیان

له ناگري پرفتنه رزگار بکهیت. هه نډیکى تریش ده بئیت به به زه یی و وریایه وه مامه لایان له گه لدا بکهیت، ته نانه ت ږقت له و جلوهرگانه بئیت که خوځان پښ گلاو ده کهن.²⁴ وه بۆ ئه و که سه ی که توانای ئه وه ی هه یه له که وتنت بپارێژیت ده تبات بۆ ئه وه ی به شادی و شکۆمه نډیه وه بۆ که موو کوری له به رده میدا ده ریکه ویت.²⁵ بۆ تاکه خدا، رزگار که رمان په شوای مه سیحی په روه رډگارمان شکۆمه نډی و مه زنا به تی توانا و ده سه لانی، پښ ئه و کات بوو، ئیستاش و بۆ هه موو سه رده مه کان، ئامین!

Revelation

Chapter 1

¹ ئه مه بېنېتکه له لایه ن خودا وه به په شوای مه سیح دراوه، بۆ ئه وه ی ئه و شتانه بۆ خزمه تکاره کانی ئاشکرا بکات که ده بئیت به م زووانه پروو به ن. مه سیحیش له ږتگه ی فریشته که په وه بۆ یو خه نای به نډه ی ئاشکرا کرد. ² شایه تحالی یو خه نا له سه ر وشه ی خودا و شایه تحالی په شوای مه سیح، و هه موو ئه و شتانه ی که بېنوه تی. ³ به خته وه ره ئه و که سه ی ئه م په رتووکى پښېنیه ده خو تښته وه و بۆ ئه وانه ی ده بېست، و چاودېرى ئه وه ده کهن که تښدا هاته، چونکه واده ی هاته نډه ی پښېنیه که نږیکه! ⁴ له یو خه نا، بۆ حه وت کلېسا که ی هه رېمى ئاسیا: به خشش و ئاشتیتان بۆ بئیت له وه ی که هه بووه و که هه یه و که دېت، و له حه وت گپانه که ی به رده م ته خته که ی، ⁵ له په شوای مه سیحه وه شایه تحالی دلسۆز، نۆبه رى ئه وانه ی له مردن هه ستانه وه، پاشای پاشاکانی زه وى، له به ر خو شه وېستیه که ی بۆ ئېمه له پښاوماندا مرد و به خو ښى خو ى له گونا هه کانمان شو ږدېنیه وه، ⁶ وه ئېمه ی کرده شانشین، و کاهین بۆ خودای باوکى، شکۆمه نډی و ده سه لات بۆ ئه وه بۆ هه مېشه و هه تاهه تابه. ئامین! ⁷ ئه وه تا ئه و له گه ل هه وره کان دېت! هه موو چاوپک ده بېنېت، ته نانه ت ئه وانه ش که ږمیان لېدا، هه موو هۆزه کانی سه ر زه وېش به هۆى ئه وه وه ماته مېنى ده گېرن! به لئ، ئامین! ⁸ «من ئه لف و ېم» (سه رتا و کو تابه). ئه مه ده فهرمو یت په روه رډگارى خودا که هه بووه و هه به و دېت، توناداره که به سه ر هه موو شتېکدا. ⁹ من، یو خه نای براتنم و هاو به شى ته نگانه و شانشینى ئارام گرتن له په شوادا، دورخراوه بۆ دوورگه یه ک که پېى ده وتړت په تمۆس، له پښاوى وشه ی خودا و شایه تحالی په شوا. ¹⁰ له ږۆزى په رورډگار، له گپانه که دا بووم، له پښتمه وه گو یم له ده نگیکی به رز بوو وه ک که ره نا ¹¹ ده فهرمو یت: «ئه وه ی ده بېنېت له په رتووکىکدا بېنوه سه، و بېنېره بۆ حه وت کلېسا که: له نه فسۆس، سمیرنا، په رگامۆس، سباتیرا، ساردس، فیلادلفیا و لاودیکیا». ¹² کاتیک ئاورم داپه وه بۆ ده نگه که، حه وت چرادانى زېړنیم بېنى، ¹³ که پرووم کرده ده نگه که، په کیکى وه ک ږۆله ی مرؤفم بېنى له ناوه راستى حه وت چرادانه زېړنه که دا وه ستابوو، چلېکى درېزى له به ردا بوو تا به رېښى، وه پښتېنیکى زېړنې له سڼگپه پچا بوو. ¹⁴ مووى سه رى وه کو خورى بېگه رد وه ک به فر سپى بوو، چاوه کانی وه ک بلېسه ی ئاگر بوون. ¹⁵ پېیه کانی برېقه دار بوو وه ک مس که به ئاگر پوخته کرابېت، ده نگېشى وه ک هاژه ی تافگه و ابوو، ¹⁶ پروو خسارى وه ک خو ږى نپوه ږو به پروونا کى ده دره وشاپه وه. حه وت ئه ستېره ی له ده ستى راستى بوو، شمښېړکى تېزى دوو لېوار له ده مى ده رچوو. ¹⁷ کاتیک بېنیم وه ک مردوویه ک که وتمه به ر پېیه کانی، به ده ستى راستى ده ستى لېدام و فهرمو ى: «مه ترسه! من په کم و دوا هه مېنم، ¹⁸ منم زېندووه که. مردبووم، به لام ئه وه تا ئېستا بۆ هه تاهه تابه زېندووم. کلېله کانی مردن و جېهانی مردووانم پېیه. ¹⁹ بنووسه چیت بېنى، و ئېستا چى پرووده دات، وه ئه وه ی خه ریکه له داهاتوودا پرووده دات. ²⁰ نه ږنى ئه و حه وت ئه ستېره یه که لای راستم بېنیت، و حه وت چرادانه زېړنه که ش ئه مه په: حه وت ئه ستېره که فریشته کانی حه وت کلېسا که ن، حه وت چرادانه که ش خودى حه وت کلېسا که ن.

¹ بۇ فرېشتە كلىساكى ئەفسۇس بىنۇسە: ئەۋەي كە ھەت ئەستېرەكەي بە دەستى راستى گرتوۋە و لە ئىۋان ھەت چرادانە زېرىنەكەدا دەروات دەفەرمۇت: ² مەن كىدار، و ھەۋلەكانت، و ئارام گرتت دەزانم، و دەزانم كە تۇ بەرگەي خراپەكاران ناگىر، و بە وردى لەو كەسانەت كۆلپوۋتەۋە كە بانگەشەي ئەۋە دەكەن كە نېردراۋ، بەلام نېردراۋ نېن، بۇت پروون بۆۋە كە ئەۋان درۆزىن! ³ لە پېناۋ ناۋى مەن ئازارت چەشت خۆت راگىرت و كۆلت نەدا. ⁴ بەلام ئەمەم لەسەرت ھەيە تۇ خۆشەۋىستىيەكەي بەكەمىنت واز لېھىناۋە! ⁵ كەۋاتە بېرت بېت لە كوئى كەۋتوۋىت، وە پاشگەز بەرەۋە، بگەرپوۋە بۇ كارەكانى پېشوو، ئەگىنا دېم و چرادانەكەت لە شوپى خۆي لادەبەم ئەگەر پاشگەز نەبېتەۋە! ⁶ سەبارەت بەۋەي لە تۆدایە دلخۆشم دەكات ئەۋىش ئەۋەيە كە تۇ رقت لە كىردەۋەي نېكۆلەپەكانە كە مېنىش رىقم لېتەي. ⁷ ئەۋەي گوپى ھەيە با بېستېت كە گىانەكە چى بە كلىساكان دەفەرمۇت! ئەۋەي سەرىكەۋىت مەن لە بەرى دارى ژبانى دەدەمىن لە بەھەشتى خودا. ⁸ بۇ فرېشتە كلىساكى سىمىرا بىنۇسە: ئەۋەي بەكەمىن و دواھەمىنە، ئەۋەي مردوۋ بوو و زىندو بۆۋە دەفەرمۇت: ⁹ دەزانم چەندە توۋشى تەنگانە و ھەژارى بوپ، ھەرچەندە دەۋلەمەندېت. وە مەن قىسەي ھەلەستراۋ ئەۋانەش دەزانم كە بانگەشەي ئەۋە دەكەن يەھۇدى نېن، بەلكو كەنىشتى شەيتان! ¹⁰ لەۋ ئازارانە مەترسە كە چاۋەرېت دەكەن، چۈنكە شەيتان ھەندېكتان دەخاتە زىندان بۇ ئەۋەي تاقى بىكرتەۋە، و دە رۆژ توۋشى چەۋسانەۋە دەبن. جا تا مردن وەفادار بن، مېنىش تاجى ژبانتان پېدەبەخىشم. ¹¹ ئەۋەي گوپى ھەيە با بېستېت گىانەكە چى بە كلىساكان دەلېت! ئەۋەي سەرىكەۋىت بە مردنى دوۋەم زىبانى پى ناگات! ¹² بۇ فرېشتە كلىساكى پىرگامۇس بىنۇسە: ئەۋەي شىمشىرى بېرىنى دوۋ لېۋارى ھەيە دەفەرمۇت. ¹³ دەزانم لەكوئى دەژىت، ئەۋەي شوپى تەختى شەيتانى لېتە! لەگەل ئەۋەشدا دەستت بە ناۋى مەۋە گرتوۋە، تەنەت لەۋ رۆژانەش كە ئەنتىپاسى شاپەتدەرى دلسۆزم لەلاتان شەھىد كرا، لەۋ شوپى شەيتان نېشتەجىيە، پەتت كىردەۋە نكۆلى لە باۋەرى مەن بەكەت! ¹⁴ بەلام ھەندېك شىم لەسەرت ھەيە لېۋەردەي لەگەل ئەۋە ھۆزەي پابەندن بە فېركىردى بەلەمەۋە ئەۋەي بالاكى پاشا فېردەكرد كە ئەۋەي بەسرايىل لە ناۋىبات بە تېۋەگلان لە داۋىن پىسى و لەۋ قوربانىيە بىخۆن كە پېشكەشى بىتەكان كراۋن، ¹⁵ بە ھەمان شېۋە ھەندېكىشتان ھەيە كە پابەندن بە فېركارىيەكانى نېكۆلەپەكانەۋە! ¹⁶ بۆيە پاشگەز بەرەۋە، ئەگىنا بەم زوۋانە دېمە لات و بە شىمشىرەكەي دەمەم لەگەل گومىراكان دەجەنگم. ¹⁷ ئەۋەي گوپى ھەيە با بېستېت گىانەكە چى بە كلىساكان دەفەرمۇت! ئەۋەي سەرىكەۋىت لە مەنى شارۋەي دەدەمىن، ھەرۋەھا بەردىكى سېى بچوكى پېدەدەم كە ناۋىكى نوپى لەسەر ھەلگۆلدراۋە جگە لەۋەي ۋەرىدەگىرت كەس نايزانىت! ¹⁸ بۇ فرېشتەي كلىساكى سياتىرا بىنۇسە: رۆلەي خودا ئەۋەي چاۋەكانى ۋەك گېرى ناگرە و پىيەكانى ۋەك مىسى يېگەردە دەفەرمۇت: ¹⁹ كارەكانت، و خۆشەۋىستىت، و باۋەرەكەت، و قوربانىدەكەت، و ئارام گرتتەكەت دەزانم! دەزانم كارەكانى ئەم دواپىيەت زياترە لە ۋانەي پېشوو! ²⁰ بەلام ئەمەم لەسەرت ھەيە تۇ رېت بەۋرە داۋە كە ناۋى ئېلىشابات، خۆي بە پېغەمبەر دەزانىت، خىزمەتكارەكانم گومىرا دەكات فېربان دەكات تاكو داۋىپىسى بىكەن و لەۋ قوربانىيە بىخۆن كە پېشكەشى بىتەكان دەكرېت. ²¹ ماۋەبەكى پېدرا بۇ پاشگەزۋەنەۋە لە داۋىن پىسەكەي، بەلام پاشگەز نەبۆۋە. ²² لەبەر ئەۋە فېرى دەدەمە سەر جىگاي نەخۆشى، ئەگەر ئەۋانەي داۋىپىسىيان لەگەلى كىردوۋە لە كىردارەكانىيان پاشگەز نەبەۋە، دەپانخەمە ناۋ تەنگانەبەكى توندەۋە. ²³ مەن مەندالەكانى بە مردن لەناۋ دەبەم، بۇ ئەۋەي ھەمۋو كلىساكان بزانن مەن ئەۋەي كە بىر و دلەكان دەپشكىت، و بەپىي كىردەۋەكانتان پاداشتى ھەرىكەتكان دەدەمەۋە. ²⁴ بەلام ئېۋە، ئەۋانەي لە سياتىرا ماۋنەتەۋە، ئەۋانەي ئەم فېركىردەن گەندەلەيان پەسەند نەكرد، و نەپاندەزانى نەپتى قولى شەيتان چىيە، مېنىش بارگرانىيەكى نوئى ناخەمە سەرتان. ²⁵ تەنھا ئەۋەي ھەتەنە دەستى پېۋە بگىرن ھەتا دېم. ²⁶ ئەۋەي سەرىكەۋىت بېت، و تا كۆتايى بەردەۋام بېت لەسەر ئەۋەي پەزەمەندى مەن بەدەست بېتت، دەسەلتى بەسەر نەتەۋەكاندا دەدەمىن، ²⁷ بە گۆچانچىكى ئاسنىن فەرمانىرەۋايان دەكات، ۋەك گۆزەپەكى گلىن وردوخاشيان دەكات، ھەرۋەك چۆن مېنىش لە باۋىك دەسەلتى فەرمانىرەۋايم ۋەرگرتوۋە، ²⁸ ۋە ئەستېرەي بەرەبەيانى دەدەمىن! ²⁹ ئەۋەي گوپى ھەيە با بېستېت گىانەكە چى بە كلىساكان دەلېت!

¹بۇ فرېشتەي كلىساي ساردس بنووسە: ئەوئەي ھەوت گيانى خودا و ھەوت ئەستېرەكەي ھەيە دەفەرموئەت: مەن كارەكانت دەزانم. تۆ بە ناو زىندووئەت، بەلام لە راستىدا مردووئەت. ²ھەستە، ئەوئەي ماوتە پېش ئەوئەي بمرېت زىندووئەي بگەرەو، چۈنكە كارەكانتەم لە پېش چاوى خوداكەمدا بە ناتەواوى بىنى. ³ئەوئەي پېشتەر پەسەندەت كىردوو و بىستووئە لەبىرت بېت، دەست بگرە بەوئەي كە باوئەرت پېتەت، پاشگەز بەرەو! ئەگەر گىرنگى پېت نەدەيت، وەك دىك دېمە لات، تۆش نازانىت لە چ كاتىكدا دېمە سەرت! ⁴بەلام چەند كەسكىتان ھەيە لە ساردس كە جەكانيان بە پېسى گلاو نەكردوو. ئەمانە بە جلى سېپىو لەگەلمدا دەرۆن. ⁵ئەوئەي سەردەكەوئەت، جلىكى سېي لەبەر دەكات، مېش ناوى ئەو لە تۆمارى ژياندا ناسېرمەو، مېش لەبەردەم باوكم و فرېشتەكانىدا دان بە ناوئەكەيدا دەئېم. ⁶ھەركەسېك گوئى ھەيە با بېبىستېت گيانەكە چى بە كلىساكان دەلېت! ⁷بۇ فرېشتەي كلىساكەي فېلادلفيا بنووسە: ئەوئەي پېرۆز و راستە، كلىلەكەي داڧىدى لە دەستە، ئەوئەي دەيكاتەو و كەس دايناخات، دايدەخات و كەس نايكاتەو دەفەرموئەت. ⁸كردارەكانت دەزانم. ھەرچەندە ھىزىكى كەمت ھەيە، بەلام گوئىرايەلى وشەي مە بوئەت و نكۆلېت لە ناوى مە نەكرد، بۆيە دەرگايەكم بۆت كىردۆتەو كە كەس ناتوانېت داىخات. ⁹سەبارەت بەوانەي كە لە كەنىشتى شەيتان، و بە درۆ دەلېن يەھودىن، ناچارىان دەكەم كىرئۆش بۇ پېتەكانت بېن و دان بەوئەدا بېن كە خۆشم وىستووئەي. ¹⁰لەبەر ئەوئەي وشەي مەنت پاراست دانت بە خۆتدا گىرت، ھەروەھا لە كانى تاقىكردنەوئەكە دەتپارېزم كە بەسەر ھەموو جېھاندا دېت بۇ تاقىكردنەوئەي ئەوانەي لەسەر زەوى نېشتەجېن. ¹¹مەن زوو دېم، دەست بگرە بەوئەي كە ھەتە، تاكو كەس تاجەكەت لى نەستېت. ¹²ھەركەسېك سەرىكەوئەت دەيكەم بە پاىەيك لە پەرسىگاي خودام، ھەرگىز لېي دەرناتچېت، ناوى خودام و ناوى شارى خودام پۇرشەلايمى نوئى، لەسەرى دەنووسم، ئەوئەي لەلاي خودامەو لە ئاسمانەو دېتە خوارەو و ناوى نوئى خۆمى لەسەرى دەنووسم. ¹³ئەوئەي گوئى ھەيە با بېبىستېت گيانەكە چى بە كلىساكان دەلېت! ¹⁴بۇ فرېشتەي كلىساي لاودىكا بنووسە: شاىتەتەلى دلىسۆز و راستگۆ، فەرمانىروئەي دروستكراوئەكانى خودا: ¹⁵مەن كارەكانت دەزانم، دەزانم كە تۆ نە ساردىت و نە گەرمىت. خۆرگە سارد بونپايە يان گەرم! ¹⁶بەلام لەبەر ئەوئەي شلەتېنېت، نە ساردىت و نە گەرمىت، دەمەوئەت لە دەممەو بىتفېنمەو! ¹⁷تۆ دەلېت: مەن دەولەمەندەم، و دەولەمەند بووم و لە ھىچم كەم نېيە! بەلام نازانىت بەدەخت و داماو و ھەزار و كوئىر و پرووتىت. ¹⁸نامۆزگارېم بۇ ئۆو ئەوئەي كە زېرى پاكىم لى بېرن، كە بە ئاگر پاككراوئەو، بۇ ئەوئەي بەراستى دەولەمەندەن، ھەروەھا جى و بەرگى سېي بۇ داپۆشىنى پروونى شەرمەزارىتان، ھەروەھا كل بۇ چاككردنەوئەي چاوەكانتان بۇ ئەوئەي بېنېتان بۇ بگەرېتەو. ¹⁹ئەوانەي خۆشم بوئەن سەرزەنشتان دەكەم و تەمبېيان دەكەم. بۆيە دلىگەرم بە و پاشگەز بەرەو لە گوناھەكانت! ²⁰ئەوئەت لە بەردەرگا وەستاوم و لە دەرگا دەدەم. ئەگەر يەكېك گوئى لە دەنگم بوو و دەرگا كەي كىردەو، لېي دېمە ژوورەو و نانى لەگەل دەخۆم ئەوئەي لەگەل مەن. ²¹ئەوئەي سەرىكەوئەت لەگەل خۆم لەسەر تەختەكەم دايدەنېشېنم، وەك چۆن مېش سەركەوئەم و لەگەل باوكم لەسەر تەختەكەي دانېشتم! ²²ئەوئەي گوئى ھەيە، با بېبىستېت گيانەكە چى بە كلىساكان دەلېت!»

¹دوای نهوه دهرگایه کی کراوهم بینی له ناسماندا، نهو دهنګه ی پښتر گوټم لټ بوو وهک که پر نه فسه ی له گه ل کړدم، و فهرمووی: «وهره سهره وه بۆ ئیره و نیشانت ددهم که ده پټ دوای نه مه چی پرویدات». ²له و کاته دا بوومه گیان، له ناسمان ته خټکم بینی که که سټک له سهری دانیشتیوو ³نهوه ی سهر ته خته که وهک به ردی په شب و یاقووتی سوور بوو. په لکه زترینه په کیش وهک زموود له دهوړی ته خته که ددهرو شاپه وه. ⁴ته خته که به بیست و چوار ته خت دهوړه درابوو، بیست و چوار پیر له سهری دانیشتیوون که جل و بهرگی سپیان له بهر دا بوو، تاجی زیرینیان له سهر سهریوو. ⁵دهنګ و هه وړه گرمه و بروسکه له ته خته که وه هاتنه دهره وه، و له بهر ده میدا هوت چرای داگیرساو هه بوو، نهوه ش هوت گیانه کانی خودایه. ⁶وا دیار بوو دهریاه کی پروون وهک بلوری له بهر ده د ته خته که دا درټر بوو پټه وه، وه له ناوه راستی ته خته که و دهوړه ریدا چوار بوونه وهر هه بوو که له پټشه وه و له دواوه به چاوټکی زور داپوشرا بوون: ⁷بوونه وهری به کم وهک شپړ بوو، دووه هم وهک جوانه گا، سټهم پروخسارټکی وهک مروقی هه بوو. چواره هم وهک هه لویه کی فیریو بوو. ⁸هه بوونه وهر ټک شه ش بالی هه بوو، له ناوه وه و دهره وه به چاو داپوشرا بوون. نه م چوار زینده وهره شه و پروژ به بیت وهستان دروشم ده لټنه وه و ده لټن: «پروژه پروژه پروژه، په روه ردگار خودای هره به توانا، که بووه و هیه و دټ». ⁹هه موو نه م بوونه وهرانه شکومه ندی و رټز و ستایش پټشکه شی دانیشتووی سهر ته خته که ده کن، زیندووه و بۆ هه میشه و هه تاهه تاپه، ¹⁰بیست و چوار پیره که کپرنوش ده بن له بهر ده دانیشتووی سهر ته خته که که بۆ هه تاهه تاپه زیندووه، و تاجه کانی خو یان ده خنه بهر ده د ته خته که ی و دروشم ده لټنه وه: ¹¹«تو په روه ردگار و خودای نیمه شاپه نی شکومه ندی و رټز و ده سه لاتیت، چونکه تو هه موو شته کانت دروست کردووه، و به خواستی توش بوونیان هه یه و دروست بوون!»

¹لە لای پراستی دانیشتووی سەر تەختەکە تۆمارێکم بینی کە لە ناوێوە و دەرێوە لێی نووسرابوو، بە حەوت مۆر مۆرکرا بوو. ²و فریشتەیکە بە ھێزم بینی کە بە دەنگێکی بەرز بانگی کرد: «کێ شایەنی ئەوێە مۆرەکانی تۆمارەکە بشکێنێت و بیکاتەو؟» ³ھیچ کەسێک لە ئاسمان و لە سەر زەوی و ژێر زەوی نەیتوانی تۆمارەکە بکاتەو یان سەیری بکات! ⁴بۆیە بە کۆل دەستم کرد بە گریان چونکە کەس نەبوو شایەنی ئەوێە بێت تۆمارەکە بکاتەو یان سەیری بکات. ⁵بەلام یەکیەک لە پیرەکان پێی گوتم: «مەگری! شێرەکە ی ھۆزی یەھودا، کە پرەگی لە داڤیدە، سەرکەوت و شایەنی ئەوێە تۆمارەکە بکاتەو و حەوت مۆرەکە بشکێنێت». ⁶سەیرم کرد و بینم لە ناو پراستی نیوان تەختەکە و چوار بوونەوێرە زیندووێکە و پیرەکاندا بەرخێک دەرکەوت وەک ئەوێە سەیردرابێت. حەوت قۆچ و حەوت چاوی ھەبوو. کە نوێنەرایەتی ئەو حەوت گبانە ی خودایان دەکرد کە بۆ ھەموو زەوی ناردبوو. ⁷جا چوو پێشەو و تۆمارەکە لە دەستی پراستی دانیشتووی سەر تەختەکە وەرگرت. ⁸بیست و چوار پیرکەو چوار بوونەوێرە زیندووێکە کێرئۆشیان بۆ بەرخەکە برد، ھەریەکەیان قیسارە و جامێکی زێرنی پر لە بخوریان بەدەستەو بوو، کە نزای پیرۆزکراوەکانە. ⁹دەستیان کرد بە گوتنەوێ سەرودێکی نوێ تیایدا گوتیان: «تۆ شایەنی ئەوێەیت تۆمارەکە وەرگیریت و مۆرەکانی بشکێنیت، چونکە سەر یەدرایت، و بە خۆتێ خۆت لە ھەموو ھۆز و نەتەو و گەل و زمانێک، خەلکێت بۆ خودا کێبوو، ¹⁰ئەوانیشت کردە شانشین و کاهین بۆ خودامان، و فەرمانێرەوایەتی زەوی دەکەن». ¹¹پاشان سەیرم کرد، و گوتم لە سەرووی ملیۆتان فریشتە بوو کە دەوری تەختەکە و بوونەوێرە زیندووێکان و پیرەکانیان دا بوو، ¹²بەدەنگێکی بەرز دروشمیان دەگوتەو: «بەرخە سەیردراوێکە شایستە ی وەرگرتنی توانا و دەولەمەندی و دانایی و ھێز و شکۆ و پێرە». ¹³پاشان بیستم ھەموو بەدیھێنراوان لە ئاسمان و سەر زەوی، و ژێر زەوی و سەر دەریا، ھەموو ئەوانە ی لەویدا بوون، دەبانگوت: «با پێر و شکۆ و دەسەلات بۆ دانیشتووی سەر تەختەکە و بەرخەکە بێت، ھەتاھەتایە». ¹⁴چوار زیندووێکە وەلامیان دا یەو: «ئامین!» پیرەکانیش چۆکیان دادا و کێرئۆشیان برد.

¹ بهر خه کم بینی یه کم مۆری له حهوت مۆره که شکاند، گوتم له یه کتیک له چوار بوونه وه ره زیندوه که بوو که به دهنگیکی وه که هوره گرمه بانگی ده کرد: «وه ره!» ² سه یرم کرد له بهرده ممدا ئه سیپکی سپیم بینی، سواره که ی که وانیک هه لگرتیوو تاجیکی له سه ر سه ربوو، به سه ر که وتنه وه ده رچوو تا کو سه ریکه ویت. ³ پاشان بهر خه که مۆری دووه می شکاند، گوتم له بوونه وه ره دووه هم بوو که بانگی ده کرد: «وه ره!» ⁴ پاشان ئه سیپکی سوور ها ته ده ره وه، سواره که ی شمشیرکی مه زنی پیدرا، و ده سه لاتی پیدرا که ناشتی له سه ر زهوی دابمالیت و مروقه کان یه کتر بکوژن. ⁵ کاتیک بهر خه که مۆری سیپه می شکاند، گوتم له بوونه وه ره سیپه م بوو که بانگی ده کرد: «وه ره!» ئه سیپکی ره شم بینی، سواره که ی ته رازوویه کی به ده سه ته وه بوو. ⁶ له نپو ئه و چوار زینده وه ره دا گوتم له ده نگیک بوو که ده بگوت: «یه ک پتوانه گه نم به دینار یک، سئ پتوانه جو به دینار یک. سه باره ت به رۆن و شه راب ده ستیان لئ مه ده». ⁷ پاشان بهر خه که مۆری چواره می شکاند گوتم له بوونه وه ره چواره م بوو که بانگی ده کرد: «وه ره!» ⁸ ئه سیپکی «سه وزی کال» م بینی، که ناوی سواره که ی «مردن» بوو دواتر ئه سیپکی دیکه که ناوی سواره که ی «جیهانی مردوان» بوو، ده سه لاتیان پیدرا چاره کیکی زهوی له ناویه رن به شمشیر و بر سیتی و تاعون و به درنده ی زیانه خشی زهوی! ⁹ بهر خه که مۆری پینجه می شکاند، و قوربانگایه کم بینی که له ژیره وه گیانی ئه و که سانه بوو که خوتیان پرژابوو له پتتاو وشه ی خودا، و ئه و شایه تحالییه ی که دایان، ¹⁰ به ده نگیکی به رز هاواریان بو پهره ر دگار کرد و گوتیان: «هه تاکه ی، ئه ی گه و ره ی پیرۆز و راست، سزادانی خه لکی زهوی دوا ده خه ی له سه ر ئه وه ی که به سه ر ئیمه یاندا هینا؟ که ی تۆله ی خوتنی ئیمه یان لیده که یته وه؟» ¹¹ پاشان هه ربه که یان جلیکی سپیان پیدرا، و پیتان گوترا که بو ماوه یه کی که م ئارام بگرن تا ژماره ی هاو خزمه تکار و براکانیان که وه ک ئه وان ده کوژرین ته واو ده بیت. ¹² پاشان سه یرم کرد، بهر خه که م بینی مۆری شه شه می شکاند، و ببنیم زهوی به بوومه له رزه به کی گه و ره له رزی و خۆر ره ش بووه وه و وه ک په رۆیه کی له موو چندراو، مانگ وه ک خوین سوور هه لگه را، ¹³ ئه ستیره کانی ئاسمان که وتنه سه ر زهوی وه ک دار هه نجیر که بایه کی توند ده به ژنیت و به ره که ی ده که ویت. ¹⁴ ئاسمان وه ک تۆمارکی لولکراو پتچراپه وه، هه یچ چیا و دوور گه به ک له شوینی خۆی نه ما. ¹⁵ پاشا کانی زهوی و پیاوه گه و ره کان و سه ر کرده کان و ده و له مه نده کان و ده سه لاتداره کان و کۆبه کان و ئازاده کان هه موویان له ئه شکه وت و به ردی شاخه کاند خۆیان شار ده وه، ¹⁶ به شاخ و به رده کان ده لێن: به سه رماندا بکه ون، و له پرووی دانیشوی سه ر ته خته که و له تووره یی بهر خه که بمانشار نه وه! ¹⁷ چونکه پرۆزی تووره ییه مه ز نه که به سه رماندا ها تووه، و کت ده توانیت له به رده میدا رابوه ستیت؟

¹دوای ئهوه چوار فریشتهم بینی له چوار گۆشه‌ی زه‌وی وه‌ستابوون، چوار بای زه‌ویان راگرتیوو، بۆ ئه‌وه‌ی هیچ بایه‌ک به‌سه‌ر وشکانی و ده‌ریا و دره‌ختدا هه‌لنه‌کات. ²پاشان بێنیم فریشته‌یه‌کی تر له‌ پرۆژه‌لانه‌وه‌ هات و مۆری خودای زیندوو هه‌لگرتیوو، به‌ ده‌نگێکی به‌رز بانگی ئه‌و چوار فریشته‌یه‌ی کرد که ئه‌رکی زیانگه‌یانده‌ن به‌ وشکانی و ده‌ریایان پێسیڤردرابوو. ³«چاوه‌روان بن! زیان له‌ خاک و ده‌ریا و دره‌خته‌کان مه‌ده‌ن، تا مۆری خودا که‌مان له‌سه‌ر نیوچه‌وانی خزمه‌تکاره‌کانی داده‌نیین». ⁴بێستم که ژماره‌ی مۆرکه‌راوه‌کان، سه‌د و چل و چوار هه‌زار که‌س بوون، له‌ هه‌موو هۆزه‌کانی نه‌وه‌ی یه‌سرائیل: ⁵له‌ هۆزی یه‌هودا دوازه‌ هه‌زار مۆرکه‌راو؛ له‌ هۆزی یه‌روشلایم دوازه‌ هه‌زار؛ له‌ هۆزی گادیش دوازه‌ هه‌زار؛ ⁶له‌ هۆزی ئاشیور دوازه‌ هه‌زار؛ له‌ هۆزی نه‌فتالیش دوازه‌ هه‌زار؛ له‌ هۆزی مه‌نه‌شیخ دوازه‌ هه‌زار؛ ⁷له‌ هۆزی شیمۆن دوازه‌ هه‌زار؛ له‌ هۆزی لێثی دوازه‌ هه‌زار؛ له‌ هۆزی یساکار دوازه‌ هه‌زار؛ ⁸له‌ هۆزی زه‌فولون دوازه‌ هه‌زار؛ له‌ هۆزی یۆسپ دوازه‌ هه‌زار؛ له‌ هۆزی بێنایم دوازه‌ هه‌زاری مۆر کرد. ⁹پاشان سه‌یرم کرد، و بێنیم جه‌ماوه‌ریکی بێشومار، له‌ هه‌موو نه‌ته‌وه‌ و هۆز و گهل و زمانیکه‌وه‌، له‌به‌رده‌م ته‌خته‌کو و له‌به‌رده‌م به‌رخه‌که‌دا وه‌ستابوون، جل و به‌رگی سپییان له‌به‌ردا بوو په‌لکه‌ خورمایان به‌ده‌سته‌وه‌ بوو، ¹⁰به‌ ده‌نگی به‌رز دروشمیان ده‌گوته‌وه‌: «پرگاری له‌ خودامانه‌وه‌یه‌ که‌ له‌سه‌ر ته‌خته‌که‌ دانیشتوو و له‌ به‌رخه‌که‌وه‌یه‌!» ¹¹له‌ ده‌وری ته‌خته‌که‌ فریشته‌کان، و پیره‌کان و چوار بوونه‌وه‌ره‌ زیندووکه‌، کۆبوونه‌وه‌ و له‌به‌رده‌م ته‌خته‌که‌ به‌رودا که‌وتن و کێنۆشیان بۆ خودا ده‌برد، ¹²ده‌یانگوت: «ئامین! شکۆ و دانایی و سوپاس و پێژ و توانا و هێز بۆ خودامانه‌ هه‌تا هه‌تایه‌. ئامین!» ¹³یه‌کیک له‌ پیره‌کان لێی پرسیم: «ئایا ده‌زانی ئه‌م که‌سانه‌ی جلی سپییان له‌به‌ردایه‌ کێن، و ده‌زانیته‌ له‌ کوپه‌ هاتوون؟» ¹⁴منیش وه‌لامم دایه‌وه‌: «تۆ ده‌زانی گه‌وره‌م!» وتی: «ئهمانه‌ له‌ ته‌نگانه‌ مه‌زنه‌که‌وه‌ هاتوون، و جله‌کانیان شۆردوو و به‌ خویته‌ به‌رخه‌که‌ سپییان کردوو ته‌وه‌. ¹⁵هه‌ر بۆیه‌ له‌به‌رده‌م ته‌ختی خودادان و شه‌و و پرۆژ له‌ په‌رستگا که‌یدا خزمه‌تی ده‌که‌ن دانیشتوو سه‌ر ته‌خته‌که‌ به‌ چاده‌که‌ی دایان ده‌پۆشیت، ¹⁶ته‌ برسی ده‌بن و نه‌ تینوو ده‌بن، نه‌ خۆر و هیچ گه‌رمایه‌ک لێیان نادات، ¹⁷چونکه‌ به‌رخه‌که‌ که‌ له‌ ناوه‌راستی ته‌خته‌که‌دایه‌، و شوایه‌تیان ده‌کات و ده‌یانباته‌ سه‌ر کانیاهه‌کانی ئاوی ژبان، خوداش هه‌موو فرمێسکه‌کانی چاویان ده‌سپێته‌وه‌».

¹ کاتیک بهر خه که مۆری حوته می کرده وه، نزیکه ی نیو کاتزمیر ناسمان بت دهنگ بوو. ² حوت فریشته کهم بینی که له بهردهم خودا وه ستابوون و حوت که ره نایان پیدرا. ³ پاشان فریشته یه کی تر هات و بخوردانیک زپرینی پیوو له لای قوربانگا که وه ستا، بخورنیک زۆری پیدرا بۆ ئه وه ی له گه ل نزا ی پرۆزکراواندا له سهر قوربانگا زپرینه که ی پیش ته خته که پیشکه شی بکات، ⁴ پاشان دوکله ی بخور له دهستی فریشته که وه بهرزبووه وه له گه ل نزا ی پرۆزکراواندا، بۆ ئاماده بوونی خودا. ⁵ پاشان فریشته که بخوردانه که ی پر کرد له ناگر که له سهر قوربانگا که بوو و فرییدایه سهر زهوی، و هه وره گرمه و دهنگی بروسکه و بوومه له رزه روویدا. ⁶ حوت فریشته ی، خاوهن حوت که ره ناکه، خۆیان ئاماده کرد بۆ لیدانی. ⁷ کاتیک فریشته ی به کهم که ره ناکه ی لیدا، ته رزه و ناگری تیکه ل به خوین که وته سهر زهوی و سئ به کی زهوی، و سئ به کی دره خته کان سووتان له گه ل هه موو گزو گیابه کی سه وز. ⁸ کاتیک فریشته ی دووهه م که ره ناکه ی لیدا، شتی که وه ک شاختی که مه زنی ناگردار فریدرایه ناو ده ربا که، و سئ به کی ده ربا که بوو به خوین، ⁹ سییه کی به دیهنراوه زیندوووه کانی ناوی مردن، وه سییه کی که شتیبه کانی ش تیکشکان. ¹⁰ پاشان فریشته ی سییه م که ره ناکه ی لیدا، ئه ستیره یه کی مه زن وه ک بلیسه ی ناگر له ئاسمانه وه که وته خواره وه، و که وته سهر سئ به کی پرووباره کان و کانیواوه کان. ¹¹ ناوی ئه ستیره که «زه فنه بووت» بوو. به ک له سهر سیی ناوه کان تال بوون، و خه لکی که زۆر به هۆی تالی ناوه که وه مردن. ¹² کاتیک فریشته ی چواره م که ره ناکه ی لیدا، لیدانیک له سییه کی خۆر و سییه کی مانگ و سییه کی ئه ستیره کان بوو، بۆ به سییه کی نه وان تاریک بوون و پرۆر سییه کی پرووناکی خۆی له ده ستدا، هه روه ها شه ویش. ¹³ پاشان سه یرم کرد هه لۆیه کهم بینی که له ناوه راستی ئاسماندا ده فریت و گویم لئ بوو به دهنگی که بهرز هاوار ده کات و ده لیت: «هاوار هاوار هاوار بۆ دانیشتووانی زهوی بۆ ئه وه ی چیان به سهر دیت کاتیک ئه و سئ فریشته یه کی که ماون که ره ناکه یان لیدهن!»

¹ کاتیک فریشتەى پىنجەم کەرەناکەى لىدا، بىنپىم ئەستىرەيەک لە ئاسمانەووە کەوتە سەر زەوى، و کلىلى جىهانى مردوانى پىدرايوو.

² کاتیک کردیپەووە دووکەلێک لە شێوێى دووکەلێ کورەيەکی مەزن لێى بەرزبۆو، و خۆر و کەشەکەى تارىک کرد. ³ لە دووکەلەکەووە کوللە ھاتە دەرەووە بۆ سەر زەوى، دەسەلانى وەک دويشکيان پىدرايوو، ⁴ فەرمانيان پىدرا کە زيان بە گژ و گياى زەوى و کىلگە و ھىچ درەختیک نەگەيەن تەنھا زيان بەوانە بگەيەن کە مۆرى خودا لەسەر نۆچەوانيان نىيە، ⁵ بۆ ماوێ پىنج مانگ ئەشکەنجەيان دەدات بەئى ئەوێ بىانکۆزىت، ئەو ئازارەى کە دەباندات ھاوشپۆەى ئازارى پتوهدانى دويشکە. ⁶ لەو مانگانەدا مەوۆفەکان ھەولێ پرزگاربوون لە ژبايان دەدەن بەلام ناتوانن! ئەوان ئارەزووى مردن دەکەن، بەلام مردن لىيان رادەکات. ⁷ ئەم کوللانە لەو ئەسپانە دەچوون کە بۆ شەپ ئامادەکراون، ئەوێ لەسەر سەريان بوو وەک تاجى زىرين وابوو، پرووخسارىشيان وەک پرووخسارى مەوۆف وابوو، ⁸ قزىکى درىزان ھەبوو وەک قزى زن، ددانەکانيان وەک ددانى شىر بوو، ⁹ سنگيان وەک قەلغانى ئاسن بوو، دەنگى بالەکانيان وەک زاوہزاوى گالىسکەى ئەسپەکان بوو کە دەچنە شەپەرەو، ¹⁰ کلکيان وەک دويشک چروى ھەبوو. دەسەلانى ئەوھيان ھەبوو بە کلکيان زيان بە مەوۆف بگەيەن بۆ ماوێ پىنج مانگ. ¹¹ پاشاکەيان «فریشتەى جىهانى مردوان» بوو، بە عىبرى ناوى «ئەبەدۆنە»، و بە یونانى ناوى «ئەپۆلیۆنە». ¹² ھاوار و نەھامەتى يەکەم تىپەرى، و دوو ھاوار و نەھامەتى ترىش دىت! ¹³ پاشان فریشتەى شەشەم کەرەناکەى لىدا، و دەنگىکى بىست کە لە چوار قۆچەکەى قوربانگا زىرینەکەى بەردەم خوداوہ ھات، ¹⁴ بە فریشتەى شەشەمى دەگوت کە کەرەناکەى پىبوو: «چار فریشتە بەستراوہکەى لای پرووبارى گەرەى فورات ئازاد بکە». ¹⁵ ئەم چار فریشتە بە ئامادەکرايوون بۆ ئەو کاتریمىر و رۆژ و مانگ و سالە، بۆ ئەزادکران بۆ کوشتنى يەک لەسەر سىى مەوۆفایەتى. ¹⁶ بىستم سوپاکەيان دەگەيشتە دوو سەد ملیۆن جەنگاوەر! ¹⁷ لە بىننەکەدا ئەسپەکانم بىنى سواريان لەسەر بوو زرى لەبەردا بوو ھەندىکيان سوورى ئاگرين، و ھەندىکيان وەنەوشەبى، و ھەندىکيان زەردى گۆگردى بوون. سەرى ئەسپەکان وەک سەرى شىر بوون، ئاگر و دوکەل و گۆگرديان لە دەميانەووە دەرەکرد. ¹⁸ يەک لەسەر سىى خەلکە بەھۆى ئەم سى بەلایە کوژران، بە ئاگر و دوکەل و گۆگرد کە لە دەمى ئەسپەکانەووە دەرەچوو. ¹⁹ ھىزى کوشتندەى ئەسپەکان لە دەم و کلکياندا بوو، چونکە کلکەکانيان لە مار دەچوو کە سەرى زىانبەخشى پتوہبوو! ²⁰ بەلام ئەو خەلکەى لەم بەلایانە پرزگاريان بوو، لە کارەکانيان پاشگەز نەبوونەووە، و بەردەوام بوون لە کىرئۆش بردن بۆ شەيتان و بۆ ئەو بتانەى کە لە زىر و زىو و مس و بەرد و دار دروستيان کردبوون، لەگەل ئەوێ نەياندەتوانى بىنن و بىستن و بجولین! ²¹ لە کوشتن و جادوو داوئىپىسى و دزى پاشگەز نەبوونەووە!

¹ پاشان بېنېم فرېشته يه کی به ټيزی تر له ناسمانه وه دابه زی، و به هور پوشرابوو، په لکه زېړینه له سهر سهری بوو؛ پرووخساری وهک خور وایوو، و پییه کانی وهک ستوونی ناگرېن، ² تۆماریکې بچووکې کراوه ی به دهسته وه بوو. پتی راستی له سهر دهریا و چه پی له سهر زهوی دانا، ³ هاواریکرد به هاواریکې مه زن وهک نهری شتر، حوت هه وره گرمه که به دهنکه کی هاتنه دوان. ⁴ کاتیک خوم ناماده کرد بو ئه وهی ئه و شتانه ی بنووسم که هه وره گرمه کان ده یانگوت، گویم له دهنگیک بوو له ناسمانه وه پی گوتم: «مه نووسه، چونکه ئه وهی هه وره گرمه کان گوتیان ده بیت به نهینی بمینه وه». ⁵ پاشان ئه و فرېشته یی که بېنیم له سهر دهریا و زهوی وه ستابوو دهستی راستی به ره و ناسمان به رزکرده وه، ⁶ سوئندی به زیندووی هه تاهه تای خوارد که ناسمان و ئه و شتانه ی که تییدان و زهوی و ئه و شتانه ی تییدان و دهریا و ئه و شتانه ی تییدان به دیه پناون، ئیتر دهرهت نییه، ⁷ هر که فرېشته ی حوته م که ره ناکه ی لیدا، پلانه شاراهه کی خودا جیه جی ده بیت، به و شیوه یی بو خرمه تکار و پیغه مبه ره کانی ناشکرا کردوه! ⁸ پاشان دهنکه ناسمانیکه دوباره قسه ی له گهل کردم و گوتی: «برو، تۆماره بچوکه کراوه که له فرېشته راوه ستاوه کی سهر دهریا و زهوی وه رېگره». ⁹ بویه چوومه لای و داوای تۆماره که م لیکرد، ئه ویش وه لامي دایه وه: «بیه و بیخو. تامه کی له ده متدا وهک ههنگوین شیرین ده بیت، به لام گه دهت نال دهکات!» ¹⁰ له دهستی وهرمگرت و خواردم، وهک ههنگوین له ده ممدا شیرین بوو، به لام هر که قووتم دا گه ده می پر کرد له تالی! ¹¹ پیم گوترا: «پتویسته پیشینی زور له سهر گهل و نه توه و زمان و پاشاکان بکهیت».

¹داریکی پټوانه کړدښم پندرا، فرمانم پټکرا که پرستگای خودا و فوربانگاکه بیتوم، و ژماره ی نزاکه رانی تیدا بژمیرم. ²پټیم گوترا: «گوره پانی دهره وه مه پټوه چونکه بۆ نه توه کان ترخان کراوه، و بۆ ماوه ی چل و دوو مانگ شاره پیرۆزه که پټشیل ده کهن، ³به لام من دهره فته به دوو شایه تحاله کهم ددهم بۆ ماوه ی هزار و دوو سهد و شهست پړۆ پټشینی بکهن، به جلی گوشه وه». ⁴نهم دوو شایه تحاله بریتین له دوو دار زهیتون و دوو چرادنه که ی له بهر دهم په روه ردگاری زه ویدا وه ستاون. ⁵ته گره که سپک هه ولی زیانگه یان دنیان بدات ناگر له دهمیان دهره چیت و دوژمنه کانیاں ده خوات. ده بیت نه وه چاره نووسی هره که سپک بیت که هه ولی زیانگه یان دنیان ددهات. ⁶نه و دوو شایه تحاله ده سه لانی نه وه یان هه به که ناسمان دابخه ن بۆ نه وه ی باران نه باریت به درټزایی ماوه ی پټشینی به یان، و ناوی پروبار و دهریاکان بکه نه خوین، و به لا بخه نه سهر زه وی، هره کاتیک بیان ه ویت. ⁷کاتیک شایه تحالی خوین ته واد ده کهن درنده که ی جیهانی مردووان هه لده ستیت، له گه لیاں ده چهن گیت، و شکستیان پیده هیتیت و ده بانکوژیت ⁸ته رمه کانیاں له گوره پانی نه و شاره گه وره یدا ده که ویت که هیمای «سودوم» یان «میسره»، که په روه ردگاره که یان له خاچ دراوه. ⁹خه لکی گهل و هوز و زمان و نه توه جیاوازه کان، ست پړۆ و نیو ده یانین، و هیچ که سپک بۆ نییه بیانیتیت. ¹⁰خه لکی سهر زه وی شانازیان به سهر دا ده کهن، و دلخوش ده بن وه که نه وه ی له جه زن دابن، و دیاری نالوگور ده کهن، چونکه نهم دوو پیغه مبه ره زور نه شکسته یان دابوون. ¹¹دوای تپه ربوونی ست پړۆ و نیوه که، خودا گایانی ژیان ده یتیت بۆ نه و دوو پیغه مبه ره، نه وانیش هه لده ستن و راده وه ستن، و ترسکی توند نه و که سانه داده گرت که سهر یان ده کهن. ¹²دهنگیکی بهرز له ناسمانه وه بانگیاں ده کات و ده لیت: «وهرن بۆ یتره»، نه وانیش له هه ور یتکا به ره و ناسمان بهرز ده بنه وه له بهر چاوی دوژمنه کانیاں. ¹³له هه مان کاتدا بوومه له رزه به کی به یتز پروودهات، که ده به کی شاره که وټران ده کات، و جهوت هه زار دانیشتووانی شاره که دهمرن. پرزگار بووان ده ترسن و خودای ناسمان شکومه ند ده کهن. ¹⁴هاوار و نه هاهمه تی دووه م تپه ری، نه وه تا سته م به خیرایی دټ! ¹⁵فریشته ی جهوتم که ره نا که ی لټدا و چهن دهنگیکی به رزم له ناسمانه وه بیست که ده بانگوت: «شانشین جیهان بووه ته شانشین په روه ردگارمان و مه سیحه که ی. بۆ هه تاهه تابه فرمانیه وای ده کات». ¹⁶تینجا بیست و چوار پیره که که له سهر ته خه کانیاں دانیشتوون له بهر دهم خودادا به روودا که وتن و کپرنوشیان بۆ خودا برد. ¹⁷وتیان: «نه ی خودای هه ره به توانا سوپاست ده که ی، نه وه ی هه بووه و هه به، چونکه تیتستا ده سه لاته به یتز و مه زنه که ت گرتنه ته ستو و ده ست به فرمانیه وایی خوت کرد. ¹⁸گهلان لیت توره بوون، وهرچه رخی توره یی توش له دزی نه وان هات. کاتی سزادانی مردووان هانووه، وه پاداشتی به نده کانت و پیغه مبه ران و پیرۆز کراوه کان و نه وانه ی له ناوت ده ترسن، گه وره بچوک، هه روه ها له ناو بر دنی نه وانه ی زه ویان وټران ده کرد!» ¹⁹پرستگای خودا له ناسمان کرایه وه، و سندوقی په یمان له ناویدا ده رکه وت. هه وره گرمه و بروسکه بومه له رزه دهستی پټکرد، و تهرزه ی گه وره باری.

¹ نیشانیه کی گه وره له ئاسماندا دهرکهوت: ژنیک خوری له بهر کردبوو، مانگ له ژیر پییه کانیدا بوو، تاجیکی دوازدۀ ئهستیره ی له سهر سهر بوو. ² سکی هه بوو و له تاو ژانی مندالبوون هاواری دهکرد. ³ نیشانیه کی تر له ئاسمان دهرکهوت: ئهژدیهایی گه وره ی سوور که ههوت سهری هه بوو، هه ریه که بان تاجیک، و ده قوچیان هه بوو، ⁴ پاشان به کلکی سییه کی ئهستیره کانی ئاسمانی پراکتشا و فرییدایه سهر زهوی. پاشان ئهژدیهاکه له کاتی مندال بووندا له بهردهم ژنه که دا وهستا، بۆ ئهوه ی منداله که ی قووت بدات! ⁵ ژنه که کوریک ی بوو، ئهویش به گۆچانیکی ئاسنین فه رمانیره وایی هه موو گه لان دهکات. منداله که بهر زکرایه وه بۆ بهردهم خودا و ته خته که ی. ⁶ سه بارهت به ژنه که ش هه لات بۆ چۆله وانی، له وئ خودا شوپنیک ی بۆ ئاماده کرد بۆ مانه وه ی بۆ ماوه ی هه زار و دوو سه د و شه ست پرۆژ. ⁷ له ئاسمان جه نگ هه لگیرسا، میخائیل و فریشته کانی هیرشیان کرده سهر ئهژدیهاکه و فریشته کانی، ⁸ جه نگیان له گه ل ئهژدیها و فریشته کانی کرد، و تیکیان شکاندن و هیچ شوپنیکیان بۆ نه ما له ئاسمان، ⁹ فریدرانه سهر زهوی. ئه م ئهژدیها گه وره یه ماره کۆنه که یه، که پتی دهوترت شه یتان ئه وه ی که هه موو جیهان گومراده کات. ¹⁰ جا گویم له دهنگیک ی بهرز بوو له ئاسماندا ده یفه رموو: «تیس تا رزگاری و هیز و شانشینی خودامان، و ده سه لاتی مه سیحه که ی ها تووه! چونکه سکا لاکار فریدرایه خواره وه ئه وه ی خوشک و براکانمانی تاوانبار ده کرد له بهردهم خودا به شه و به پرۆژ. ¹¹ ئه وان به خوینی بهر خه که و به و شایه تییه ی که دایان به سه ریدا سه رکه وتن، ژبانی خۆیان له لا خۆشه و یست نه بوو، تا وه کو مردن. ¹² ئه ی ئاسمانه کان شادبن، ئه ی ئه وانه ی له وئ ده ژین دل خوشبن، هاوار به ئیوه ش نیشته جی زهوی و ده ریا، چونکه شه یتان به تووره ییه کی زۆره وه بۆتان دابه زیوه، ده زانی ت پرۆژانیکی که می ماوه». ¹³ کاتیک ئهژدیهاکه یینی که فریدراوه ته سهر زهوی، دهستی کرد به پراوه دووانی ئه و ژنه ی که منداله کوره که ی لئ ببوو، ¹⁴ ژنه که دوو بالی هه لۆیه کی مه زنی پیدرا، تا له گه لیان بفریت بۆ چۆله وانی، بۆ ئه و شوپنه ی که بۆ ئاماده کرابوو، بۆ ئه وه ی له ماره که پارێزراوی ت، بۆ ماوه ی سئ سأل و نیو. ¹⁵ ماره که ش له ده میه وه شتیکی رشت به دوا ی ژنه که دا وه ک پروبار وابوو بۆ ئه وه ی نوقم بیت تیدا، ¹⁶ به لام زهوی یارمه تی ژنه که ی دا، بۆیه ده می کرده وه و ئه و پروباری قووتدا که ئهژدیهاکه له ده می هتیا به دهره وه! ¹⁷ پاشان ئهژدیهاکه له ژنه که توره بوو جهنگی له گه ل منداله کانی تری ده ستپیکرد چونکه کاریان به راسپارده کانی خودا ده کرد و شایه تیان بۆ یه شوا ده دا.

¹پاشان خۆم يىنى لەسەر لمى دەرياکە راواستابووم، ئىنجا دىرندە يەكەم يىنى لە دەرياکە دەھاتە دەرەو، دە قۇچ و ھەوت سەرى ھەبوو، دە تاجىش لەسەر قۇچەکانى بوون، لەسەر سەرەکانىشى ناوى کوفرکردن نوسرابوو. ²دىرندەكەش شپۆھى لە پلنگ دەچوو و قاچەکانى وەك قاچى ورج و دەمى وەك دەمى شپىر! ئەژدېھاکەش و تەختەكەى و توانا و دەسەلاتەكەى خۆى پېئەخشى. ³يەكەك لە سەرەکانى وا دەرکەوت کە بە شپۆھەكى کوشندە سەرپرەرايىت، بەلام برىنە کوشندەكەى چاک بۆو و دانىشتوانى زەوى بەم شتە سەريان سورما، و دواى دىرندەكە کەوتن. ⁴خەلکەكە کىرئۆشيان بۆ ئەژدېھاکە برد چونکە دەسەلاتى خۆى بە دىرندەكە بەخشى، ئەوانىش دىرندەكەيان دەپەرست و دەيانگوت: «کئ وەك دىرندەكە وایە؟ کئ دەتوانىت لەگەلى بجهنگىت؟» ⁵ئەژدېھاکە دەمى دا بە دىرندەكە بۆ ئەوھى قسەى خۆبەزلزانی و کوفر بکات، ⁶دەسەلاتى پېدا بۆ ماوھى چل و دوو مانگ کار بکات. پاشان دىرندەكە دەستى کرد بە جىئودان بە ناوى خودا، و جىئودان بە مالەكەى و دانىشتوانى ئاسمان. ⁷دىرندەكەش دەسەلاتى پېدرا لە دژى پىرۆزکراوان بجهنگىت و شکستيان پېئەيتىت و دەسەلاتى بەسەر ھەموو ھۆز و گەل و زمان و نەتەوھەکدا ھەيت. ⁸ئىنجا ھەموو دانىشتوانى سەر زەوى کىرئۆش بۆ دىرندەكە دەبەن ئەوانەى ناوھەکانيان لە تۆمارى ژياندا نە نوسرا بۆ بەرخەكە کە لەسەرەتاي دامەزراندنى جىھانەوھ سەرپرەرا. ⁹ئەوھى گوئى ھەيە با بىيىستىت: ¹⁰ئەوھى کەسەك راپىچ بکات، ئەوا راپىچ دەکرىتەوھ؛ ئەوھى بە شمشىر بکۆزىت بە شمشىر دەکۆزىتەوھ! لېرەدا دان بەخۆداگرتن و باوھى پىرۆزکراوان دەرەكەوئە. ¹¹پاشان بىيىم دىرندەكەى تر لە زەوھەوھ ھاتە دەرەو، دوو قۇچى بچووکى وەك مەرى ھەبوو، بەلام دەنگى وەك دەنگى ئەژدېھا بوو، ¹²دەسەلاتى خۆى لە يەكەم دىرندە وەرگرتووھ کە لە دەرياوھ ھاتە دەرەوھ بۆ ئەوھى لە ئامادەبوونى خۆدا بەکارى بھيتىت، بۆھ دانىشتوانى زەوى کىرئۆشيان بۆ يەكەم دىرندە برد کە لە برىنە کوشندەكەى چاک بۆوھ. ¹³دىرندەى دووھەمىش نېشانەى لە توانا بەدەرى ئەنجامدا، بەجۆرک ئاگرى لە ئاسمانەوھ ھېتايە سەر زەوى و ھەموو خەلکەكە بىنيان، ¹⁴بۆھ دانىشتوانى زەوى فريودا بەو پەرچووانەى کە لەبەردەم دىرندەى يەكەمدا ئەنجامىدا. فەرمانى بە دانىشتوانى زەوى کرد يەيکەرى يەكەم دىرندە دروست بکەن کە بە شپۆھەكى کوشندە برىندار ببو بەلام دەژيا! ¹⁵دەسەلاتى پېدرا کە گيان بىترتە ناو يەيکەرەكە بۆ ئەوھى بتوانىت قسە بکات، ھەروھە دەستى درتژ بکات بۆ کوشتنى ھەرکەسەك کە رەتیدەکاتەوھ کىرئۆش بۆ يەيکەرى دىرندەكە ببات، ¹⁶فەرمان بە ھەموو کەسەك دەدات، گەورە و بچووک، دەولەمەند و ھەزار، نازاد و کۆيلە، نېشانەيەك ھەلېگرن لەسەر دەستى راستيان يان لەسەر نىچەوانيان، ¹⁷ھىچ کەسەك ناتوانىت بکرىت و بفرۆشيت ئەگەر نېشانەى دىرندەكەى نەيت، يان ئەو ژمارەيە کە ھىماى ناوھەكەيتى! ¹⁸لېرەدا تېگەبشتن پىويستە: ئەوانەى زانستيان ھەيە دەيت ژمارەى ناوى دىرندەكە بژمىرن. ژمارەى مرقۇفە و ژمارەكە «شەش سەد و شەست و شەش».

¹پاشان بهرخیکم بینی لهسهر چای سههتۆن وهستاوو سهه و چل و چوار ههزاریشی لهگهڵ بوو که ناوی خۆی و باوکی لهسهر نۆچهونیان نووسراوو. ²له ئاسمانهوه دهنگیکم بیست وهک هازهی تافکه یان دهنگی ههورهگرهیهکی بههتێ. ئهوه دهنگی که گوتم لیبوو وهک دهنگی سروود خوتنان بوو که قیسارهکانیان دهژهن³ لهبهردهم تهختی خودا، و لهبهردهم چوار بوونهوه ره زیندوووه که و پیرهکاندا سروودیکی نوپیان دهوتهوه. کهس نهیتوانی فیری ئهم سرووده بیت جگه لهو سهه و چل و چوار ههزاره که له زهوییهوه کێردرابوونهوه، ⁴ئهوانه ئهوه کهسانه که خۆیان لهگهڵ تافهت گلاو نهکردوووه چونکه پاک بوون، و شوپن بهرخه که دهکون بۆ ههر کوئ پروات، ئهوانه لهنیو خهڵک کێرداونهتهوه وهک نۆبه ره بۆ خودا، و بهرخه که، ⁵دهمی ئهوان درۆی نهدهگوت، ههچ کهموکوربان تیدا نهبوو. ⁶پاشان بینیم فریشتهیهکی تر له ناوهراستی ئاسماندا دهفیری، مزگینیی ههمیشهیی پیبوو که مژدهی پیدهدا بۆ خهڵکی زهوی و بۆ ههموو نهتهوه و هۆر و زمان و گهلیک. ⁷بهدهنگی بهرز بانگهوازی دهکرد: «له خودا بترسن و شکۆمهنی بکهن، چونکه کاتی دادگایی کردنه. کێنۆش بۆ ئهوه بهن که ئاسمانهکان و زهوی و دهريا و کانیاوهکانی بهدیتهناوه». ⁸فریشتهی دووههم لهگهڵی وتی: «کهوتیت، بابلی مهن کهوتیت کهوت ئهوهی گهلانی جیهان له شهراپی توورهی داوتپیبسی ئهویان خواردوه!» ⁹پاشان فریشتهی سیههم لهگهڵیان به دهنگیکی بهرز بانگهوازی کرد: «ههموو ئهوانه کێنۆشیان بۆ درنده که و پهیکه ره کهی بردوووه، و نیشانهی ئهویان لهسهر دهستیان یان لهسهر نۆچهوانیان وهگرتهوه، ¹⁰دهبیت ئهوان، له ئامادهبوونی فریشته پیرۆزهکان و لهبهردهم بهرخه کهدا، له شهراپی توورهی بخۆنهوه، که دهڕژته ناو جامی توورهی خوداوه، و بهم شیویه ئازاری سوتان و ئاگری گوگرد دهبین، ¹¹دوکهلی ئهشکه نهجیان بۆ ههتا ههتا بهرز دهبیتوه. ڕۆژ و شهو پشوو نییه بۆ ئهوانه درنده که یان دهپهرست و کێنۆشیان بۆ پهیکه ره کهی دهبرد و نیشانهی ناوه که یان وهگرتهبوو. ¹²لیره دا خۆراگری ئهوه پیرۆزکراوانه درنده که ویت که راسپاردنهکانی خودا دهپارێزن و باوهریان به یهشوا ههیه!» ¹³گوتم له دهنگیک بوو له ئاسمانهوه دهگوت: «بنووسه: خۆزگه بهو مردووانه که له مهودوا له ناو پهروهردگادا دهمرن! گیانه که دهفهرمویت: بهلێ! با له ناخۆشیهکانیان پشوو بدهن، چونکه کردوه کهکانیان لهگهڵاندایه». ¹⁴پاشان سهیرم کرد، ههریکی سپیم بینی بهکێک لهسهری دانیشنبوو که له ڕۆلهی مرۆف دهچوو، تاجیکی زێڕین لهسهر سهیری بوو، داسیکی تیزی له دهستدا بوو. ¹⁵فریشتهیهکی تر له پهڕستگا که هاته دهرهوه و به دهنگی بهرز بانگهوازی کرد: «داسه کهت بنیره بۆ دروینه، چونکه کاتی دروینه هاتوووه و دروینهی زهوی پێگه یشتوووه». ¹⁶ئینجا دانیشنبوو سهر ههروه که داسه کهی فیردایه سهر زهوی و دروینهی زهوی کرا. ¹⁷پاشان فریشتهیهکی دیکه له پهڕستگا کهی ئاسمان هاته دهرهوه، ههروه ها داسیکی تیزی پیبوو. ¹⁸ئینجا فریشتهیهکی دیکه له قوربانگا کهوه هاته دهرهوه که دهسهلاتی بهسهر ئاگریدا ههبوو، به دهنگیکی بهرز بانگی ئهوه فریشتهیهی کرد که داسه تیره کهی پیبوو پێگوت: «داسه تیره کهت بنیره و هیشوووه ڕهزه کهانی زهوی کۆبکه رهوه چونکه تریکهی پێگه یشتوووه». ¹⁹پاشان فریشته که داسه کهی فیردایه سهر زهوی و هیشوه کهانی ڕنی و فیردایه ناو گوشه ری توورهی خودا، ²⁰گوشه ره کهی به پێیه کهانی له دهرهوهی شاره که گوشه، خوینی لێ دهرچوو بوو به پروباریک به بهرزی لغاوی ئهسپیک، به درێژایی (سێ سهدوو بیست کیلۆ مهتر).

¹پاشان له ئاسماندا نیشانه یه کی تری گه وړه و سهر سور هینه رم بیښی: حوت فریشته راسپږدرابوون بۆ دابه زاندنی حوت به لای کۆتایی له سهر زهوی که به وان تووره یی خودا ته و او ده بیت. ²ههروه ها شتیکم بیښی که له ده ریا په کی شووشه ی تیکه ل به ناگر ده چوو، هه موو نه وانه ی که درنده که و په یکه ره که ی و ژماره ی ناوه که یان شکست پته پنا بوو، له سهری وه ستابوون و قیساره ی خودایان هه لگرتبوو، ³سروودی موشه خزمه تکاری خودا، و بهر خه که یان ده گوته وه: «ئه ی پهروه ردگار، کاره کانت مه زن و سهر سور هینه رن خودای توانادار به سهر هه موو شتیکدا، ئه ی پاشای سهر ده مه کان رښکا کانت داد پهروه ر و راستن. ⁴کټ هه یه له تۆ نه تر سیټ پهروه ردگار و ناوه که ت شکومه ند نه کات؟ ته نها تۆ پیرۆزیت! هه موو گه لان دښ و کړنۆشت بۆ ده بن، چونکه داوه ریه که ت به پروونی ده رکه وت». ⁵دوای ئه وه سهر یرم کرد و بینیم، چادری په رستگای شابه تحالی له ئاسمان کراوه ته وه، ⁶ئه و حوت فریشته یه ی لښهاته دهروه که راسپږدرابوون حوت به لای کۆتایی بخه نه سهر زهوی، جل و بهرگی که تان و دره وشاوه یان له بهردا بوو، پشستینی زږیرنیان له سنگیان به ستبوو. ⁷یه کیڅک له چوار بوونه وه ره زیندووه که حوت جامی زږیرنی پیر له تووره یی خودای زیندووی هه تاهه تایی دایه ده ست ئه م حوت فریشته یه. ⁸په رستگا که پیر بوو له دوکه لی شکومه ندی و توانای خودا، که س نه یده توانی بچته ناو په رستگا که، تا ئه و کاته ی حوت فریشته که ته و او بوو له دابه زاندنی حوت به لاکه بۆ به سهر زهوی.

¹گوڤم له دهنگيكي بهرز بوو كه له پهرستگاكهوه دهات و فهرمانى به حموت فرېشتهكه دهكرد: «پرؤن ئيسنا حموت جامهكهى توورهىي خودا پرژنه سهر زهوى». ²پاشان فرېشتهى يهكهم چوو جامهكهى بهسهر زهويدا پرشت، برينى پيسى لټ دهرچوو، كارېگهرى لهسهر ههموو ئهوكهسانه دروستكرد كه نيشانهى درندهكهيان ههموو وه كړنؤشيان بؤ پهيكهرهكهى دهربرد. ³پاشان فرېشتهى دووههم جامهكهى پرشت بهسهر دهرپاكهدا، بوو بهخوږن وهك خوږنى مردوو، وه ههموو بهديهنراوانى ناوى مردن. ⁴فرېشتهى سېههم جامهكهى پرشت به سهر پرووبار و كانپاوهكاندا، و ههموويان بوون به خوږن. ⁵گوڤم له فرېشتهى ئاوهكان بوو كه دهېگوت: «ئهى خوداى پرؤز، كه ههموو وه ههميه، تؤ له داوهريپهكهتدا داد پهرههرېت، ⁶خهلك خوږنى پرؤزكراون و پيغهمبهرانپان پرشتووه، ئهوهتا تؤش خوږن دهدهيت به بكؤزهكانپان! ئهوهيان بهدهست هټنا كه شايهينى بوون!» ⁷گوڤم له فرېشتهى قوربانگاكه بوو كه دهېگوت: «داوهريپهكهت راست و دادپهروهرن ئهى پهرهردگارى توانادار بهسهر ههموو شتيكدا». ⁸فرېشتهى چوارهم جامهكهى بهسهر خؤردا پرشت، و پرځگهى به خؤردا بؤ ئهوهى خهلك به ناگر بسوتيتيت، ⁹خهلكى بههؤى گهرماى به هيزهوه سووتان. بهلام ئهوان بؤ شكؤمهندى خودا له گوناهاهكانپان پاشگهز نهبوونهوه، بهلكو كوفرپان به ناوى خودا كرد كه دهسهلانى بهسهر ئهم بهلايانهدا ههميه. ¹⁰پاشان فرېشتهى پينجهم جامهكهى پرشته سهر تهختى درندهكه، و تاريكيپهكى تهواو دابهزيه سهر شانشينپيهكهى، وايكرد شوپنكهوتووانى لهبهر بازار زمانى خؤپان بگهزن. ¹¹بهلام له كاره خراپهكانپان پاشگهز نهبوونهوه، بهلكو كوفرپان به خوداى ئاسمان كرد كايتك تووشى بازار و برين بوون! ¹²فرېشتهى شهشم جامهكهى پرشته سهر پرووبارى گهورهى «فورات» و ئاوهكهى وشكى كرد، و بوو به پريرهوږك بؤ پاشاكان كه له پرؤزههلاتهوه دههاتن. ¹³لهم كاتهدا سئ گپانى ناپاكم بينى كه له بؤق دهچوون له دهمى ئهژدپهاكه، و له دهمى درندهكه، و له دهمى پيغمبهره درؤزنهكهوه هاتنه دهرهوه، ¹⁴ئهوانه گپانى شهبتان كه تواناى ئهجامدانى پهرجوويان ههميه، دهچنه لاي ههموو پاشاكانى زهوى و كؤپان دهكهنهوه بؤ جهنگ لهو پرؤزه مهزهدا، پرؤزى خوداى توانادار بهسهر ههموو شتيكدا. ¹⁵«ئهوهتا من ديم وهك چؤن دزېك دپت، خؤزگه به ئهوهى چاوهرپى من دهكات، و ئيتشك دهگرپت و پاسهوانى له جلهكانى دهكات، نهك به پرووتى پروات و خهلكيش پرووتپيهكهى بينن!» ¹⁶گپانه شهبتيانپيهكان ههموو سويپاكانى جيهاپيانى له شوپنېك كؤكردهوه كه به زمانى عيبرى پپى دهگوترا «ئارماگدؤن». ¹⁷ئينجا فرېشتهى حموتهم جامهكهى پرژاند به ههوادا، دهنگيكي له تهختهكه و له پهرستگا ئاسمانپيهكهوه دهنكى داپهوه و دهېگوت: «تهواو بوو!» ¹⁸پاشان ههوره گرمه و بروسكه و بوومهلهرزپهكهى بههيز پروويدا لهو كاتهوهى مرؤف لهسهر زهوى بوونى ههميه هاوشپوهى ئههمى نهديبوو، چونكه بوومهلهرزپهكهى وپرانكهه بوو! ¹⁹ئينجا اشاره گهورهكه بهسهر سئ بهشدا دابهش بوو، وپرانكارى بهسهر اشارهكانى نهتهوهكاندا هات. خودا باسى بابلى گهورهى كرد تاكو جامى شهرابى ههلچووى تورپهى خؤى بخواتهوه. ²⁰ههموو دوورگهكان ههلاتن، و شاخهكان ون بوون. ²¹تهزهى گهوره له ئاسمانهوه بهسهر خهلكدا بارى، كه قورساپيهكهى يهك تالنت دهبوو، خهلكيش كوفرپان به خودا كرد لهبهر ئهوه بهلا له ناوبهرى به سهرپاندا هاتبوو.

¹ په کيک لهو حوت فرېشته يه ي که حوت جامه که ي هه لگرتيوو هات و پتي وتم: «وهره سزای له شفرؤشه گهورهت پيشان ددهم که له سهر ناوټکی زور دانېشتووه،² پاشاکانی سهر زهوی داوتېپسيان له گهل کرد، و خه لکی سهر زهوی به شهرابی داوتېپسيه که سهرخوش بوون.»³ فرېشته که به گيان هه لگرتي بؤ چؤلوهوانی، ژنيکم يینی که سواری درنده يه کی قرمزی بيوو که حوت سهر و ده قوچی هه بوو، ناوی کوفر له سهر هه موو جهسته ی نووسرايوو.⁴ ژنه که جل و بهرگی ئه رخهوانی و قرمزی له بهردا بوو، به زير و بهردی به نرخ و مرواری رازا بووه، جاميکی زيرینی له ده ستدا بوو که پير بوو له داوتېپسيه قيزهون و گلاوه که ی،⁵ له سهر نيوچهوانی ناوټک نووسرايوو: نهټی: «بابلی گهوره، دایکی له ش فرؤشانی زهوی و بته قيزهونه کان.»⁶ ژنه کم يینی که سهرخوش بوو چونکه زور له خوټی پيرؤزکراوان، و خوټی شهيدانی په شوا که کوشتيوونی خواردبووه. سهرم سورما که بينيم،⁷ پاشان فرېشته که لټی پرسيم: «بؤچی سهرسام بوويت؟ پټی ده لټم هټمای ژنه که و ئه و درنده يه چيه، که حوت سهر و ده قوچی هه يه: ⁸ ئه و درنده يه رؤژټک هه بووه، و ئېستا نييه، به لام خهريکه له بيري بخ بن درده چټت و بؤ له ناوچوون دهروات. دانېشتووانی زهوی ئهوانه ی له دامه زرانندی جيهانه وه ناويان له پهرتووکي ژياندا نه نووسراوه کاتيک درنده که ده بين سهرسام دهن، چونکه درنده که پيشتتر هه بووه و ئېستا نييه، پاشان له داهانوودا دټه وه!»⁹ لټره دا ده پټت ژيرمه ندي هه پټت: حوت سهرکه هټمای ئه و حوت گرده يه که ژنه که له سهری داده نيشټت، هه روه ها هټمای حوت پاشايه،¹⁰ پټنجيان رؤيشتون، ئېستا شه شه م فه رمانپره وایي ده کات، حوته ميش دټت، به لام ماوه ی فه رمانپره وایه تيه که ی کورت ده پټت.¹¹ سه باره ت به و درنده يه که هه بووه و پاشان نه ما، ئه وه پاشای هه شته مينه که پيشتتر وه ک په کيک له حوته که فه رمانپره وای کردووه، به ره و له ناوچوون دهروات.¹² سه باره ت به و ده قوچه ی که بينيتان، ده پاشان که هټشتا شان شينيان وه رنه گرتووه، و بؤ ماوه ی په ک کاتر مټر ده سه لاتی پاشايه تی ده گر نه ده ست له گهل درنده که دا،¹³ له سهر په ک بؤچوون رټک ده کون بؤ ئه وه ی توانا و ده سه لاتی خوټان بده نه درنده که.¹⁴ پاشان له گهل په رخه که ده جن گن، به لام به رخه که تيکيان ده شکټټټ، چونکه ئه و په روه رداري په روه رداره کانه و پاشای پاشاکانه، ئهوانه ی له گهلدا بانگکراون، هه لټر پردراوه کان، و دلسؤزه کان.»¹⁵ پاشان فرېشته که پتي گوتم: «ئه و ئاوانه ی که بينيت که له شفرؤشه که له سهری دانېشتی بوو، هټمای گهلان و خه لک و نه ته وه و زمانه کان.»¹⁶ ده شاخه که که بينيت، وه درنده که، ږق له له شفرؤشه که هه لده گرن و پرووتی ده که نه وه، گوښته که ی ده خوځ و به ناگر ده يسووتټين،¹⁷ چونکه خودا دلی واليکردن به پټی مه به ستی ئه و نه جامی بده ن، وه ئه و انيش رټککه و تن له سهر ئه وه ی شان شيني خوټان بده نه درنده که، بؤ ئه وه ی قسه کانی خودا بټته دی.¹⁸ سه باره ت به م ژنه که بينيت، هټمای شاره گهوره که يه که فه رمانپره وای پاشاکانی زهوی ده کات.»

¹ دواى ئەمە فرېشتەيەكى ترم يېنى كە لە ئاسمانەوۋە دادەبەزىت، دەسەلاتىكى زۆرى ھەبوو، شىكۆكەى زەوى پرووناك كىردەوۋە.
² بەدەنگىكى بەرز ھاۋارى كىرد: «كەوت، بابلى مەزن كەوت، و بۆتە كۆشكى جىۋكەكان و پەناگەيەك بۇ ھەموو گىياتىكى ناپاك و ھەموو بالندەيەكى بىزرا و گلاۋ،³ لەبەر ئەۋەى ھەموو نەتەۋەكان لە شەرابى داۋىتپىسى ئەۋيان خواردەوۋە، پاشاكانى زەوى داۋىتپىسىيان لەگەلداكىرد، بازىرگەكانى زەوى بە خۆشگوزەرانى ئەۋ دەۋلەمەند بوون!»⁴ پاشان گوپم لە دەنگىكى تر بوو كە لە ئاسمانەوۋە بانگەۋازى دەكىرد: «ئەى گەلەكەم لېى دەرىچىن، نەك بەشدارى گوناھەكانى بىكەن، و توۋشى بەلاكانى ئەۋىبن، گوناھەكانى كەلەكە بوون تا گەبشتە ئاسمان، خودا ئەۋ گوناھانەى بىر ھېنايەۋە كە كىردىۋى! ئەۋەى لەگەل بىكەن كە ئەۋ لەگەلتان كىردى، سىزاكەيان دوو ھېندە بىكەن لەسەر ئەۋ كارەى كە كىردىۋى. لەۋ جامەى تېكەلى كىرد بۇ كەسانى تر، دوو ھېندەى بۇ تېكەل بىكەنەۋە.⁷ ھېندەى ئەۋەى كە خۆى بە مەزن و خۆشگوزەران دانائە، ئەشكەنچە و نەھامەتى بدەئ. چۈنكە دەبگوت: من ۋەك شازىن دانىشتووم، و بئوۋەزىن نىم، ھەرگىز تامى خەم و پەزارە ناكەم.⁸ بۇيە لە يەك رۇژدا بەلاكان بەسەرىدا دېن، لەۋانە مردن و خەم و بىرسىتى، ۋە بە تاگر دەسوتىنرېت، چۈنكە ئەۋ خودايەى داۋەرى دەكات پەرۋەردگارى ھەرە بەتۋانايە.⁹ پاشاكانى سەر زەوى كە داۋىتپىسىيان لەگەل كىرد و لەگەلدا خۇش بەخت بوون، كاتىك سەيرى دوكلەى سوۋتەنەكەى دەكەن، شىۋەنى بۇ دەگىرن،¹⁰ لە ترسى سىزادانەكەى، لە دوۋرەۋە دەۋەستىن، و ھاۋار دەكەن و دەلېن: ئەى ھاۋار، ئەى ھاۋار ئەى شارە مەزنەكە، بابلى بەھىز! چۈنكە لە كاتىمىرېكدا سىزات بەسەردا ھات!¹¹ بازىرگانانى زەوى بۇى دەگىرن و ماتەمىنى بۇ دەگىرن، چۈنكە كەس نەما كەلۈپەلەكانيان بىكرېت،¹² زېر و زىو و بەردى بەنرخ و مروارى، و كەتان و ئەرخەۋان و ئاورىشم و قىرمز، و ھەموو جۆرە دارىكى بۇنخۇش و كەلۈپەلى عاج و كارى دەستى دارى بەنرخ، و مىس و ئاسن و مەرمەرىان لى دەگىرن،¹³ دارچىن و بەھارات، و بۆن و بەرام و بخور، و شەراب و رۆن و ئارد و دانەۋىلە، و ئازەل و مەپ، و ئەسپ و گالىسكە، و جەستە و گىانى مرۇف¹⁴ دەلېن: ئەۋ بەرھەمەت لەدەست داۋە كە گىانت ئارەزوۋى دەكىرد! ھەموو لايەنەكانى خۆشگوزەرانى و مەزنايەتى لە تۇدا نەماۋن، و ھەرگىز ناگەپنەۋە!¹⁵ ئەم بازىرگانانە كە بەھۇى بازىرگانى كىردن لەگەلدا دەۋلەمەند بوون، لە دوۋرەۋە ۋەستاۋن لە ترسى سىزادانەكەى، و دەگىرن و شىۋەن دەگىرن¹⁶ دەلېن: ھاۋار، بۇ شارە مەزنەكە! بە باشتىن كەتان و ئەرخەۋان و قىرمز، پۇشراۋىۋىت، بە زېر و بەردى بەنرخ و مروارى رازابوۋىتەۋە،¹⁷ ئەم ھەموو دەۋلەمەندىە لە يەك كاتىمىردا نەما! ھەموو كەشتىۋانان سەرنىشىنيان و كىكارانى نىۋ كەشتى لەگەل ھەموو ئەۋانەى لە دەريادا كار دەكەن، لە دوۋرەۋە دەۋەستىن¹⁸ سەيرى دوكلەى سوۋتەنەكەى دەكەن، و ھاۋار دەكەن: چ شارېك ۋەك ئەم شارە مەزنە بوو؟¹⁹ خۆل بەسەرى خۇپاندا دەكەن دەگىرن و ھاۋاردەكەن: ئەى ھاۋار، ئەى ھاۋار بۇ ئەۋ شارە گەۋرەيە كە سامانەكەى ھەموو خاۋەن كەشتىەكانى دەۋلەمەند كىردوۋە! ئەۋەتا لە يەك كاتىمىردا نەما!²⁰ شادى بۇ تۆ بېت ئەى ئاسمان! شادى بۇ ئېۋە بېت ئەى پىرۋىزكراۋان و تېردراۋان و پېغەمبەران، خودا ئەۋەى بەسەر ھېنان كە بەسەر ئېۋەياندا ھېناۋو.²¹ فرېشتەيەكى بەھىز بەردىكى ۋەك بەرداشىكى گەۋرەى ھەلگىرت و فېرىدايە ناۋ دەرياكە و گوتى: «بەم شىۋەيە بابلى شارە مەزنەكە، پال دەنرېت و فېرى دەنرېت و بۇ ھەمىشە نامېنېت!²² چىتر زەنېنى مۇسقىقا لە ئېۋەدا نايىستىرېت، نە دەنگى قىسارە و نە شىمشال و نە كەپرەنا، ھېچ پېشەيەك لە تۇدا ئەنجام نادەدرېت، و نە دەنگى ئاش لە تۇدا دەبىستىرېت²³ پرووناكى چىرا لە تۇدا نادەرەۋىشېتەۋە. دەنگى بووك و زاۋا لە تۇدا نايىستىرېت. بازىرگانەكانت گەۋرەى زەوى بوون، و بە جادوۋەكەت ھەموو گەلانت بەلارېدا بىرد.²⁴ خوتىنى پېغەمبەران و پىرۋىزكراۋان و ھەموو ئەۋانەى لەسەر زەوى كوزراۋان، تىيدا دۆزرايەۋە».

¹دوای نهمه گوتم له دهنګیکې بهرز بوو و هک نهووی له جهماوهریکې زورهووه بیت له ناسمان و دهیگوت: «ههللوویا! پرزگاری و شکومهندی و پرز و تواناداری هی پروهردگاری خودامانه ²داوهریهکانی راست و دادپهروهرن، چونکه سزای نهو داوتپیسهی گهورهیهی دا که زهوی گهندهل کرد، تولهی خوینی خزمهتکارهکانیشی لی سندهوه» ³دووباره دروشمیان دهگوتهوه: «ههللوویا! دوکلهی ناگرهکهی بوهاته تابه بهرز دهپیتهوه!» ⁴بیست و چوار پیرکه و چوار بوونهوهره زیندووهکه چهمانهوه و کړنوشیان بوه خودای دانیشتوی سهر تهخته که برد، دروشمیان دهگوتهوه: «نامین! ههللوویا!» ⁵دهنګیک له تهخته هاته دهرهوه و دهیگوت: ستایشی خوداکه مان بکهن ههموو خزمهکارهکانی نهوانه لی دهترسن، گهنج و پیر!» ⁶پاشان گوتم له دهنګیک بوو و هک نهووی دهنګی جهماوهریکې زور بیت یان هازهی تافکه یان هوره گرمهپهکی بهیتر، دهیگوت: «ههللوویا! چونکه پروهردگاری خودامان و تواناداره که بهسهر ههموو شتیکدا فرمانیرهوای دهکات، ⁷با شاد و دلخوش بین و شکومهندی بکهین، چونکه کانی زهماوهندی بهرخه که هاتووه، و بووکهکی خوی ناماده کردووه، ⁸وه پرتهکی پیدا که تانیکې سپی گهشاوهی له بهر بکات!» که تان هیمای نهو کاره چاکانهیه که پیروزهکراوان نهجامیان دابوو. ⁹فریشته که پتی گوتم بنووسم: «خوشبهختن نهوانه یانگهپشت کراون بوه زهماوهندی هاوسهرگیری بهرخه که». پاشان وتی: «خودا خوی نهم راستیهی دهفرموت». ¹⁰بویه من له بهر پتی که وتم بوه خوی بیهیم، نهویش پتی وتم: «وامه که! من بهندهی خودام، و هک توه هاوباوهره کانت که شایه تحالی یهشویان هیه: کړنوش بوه خودا به! چونکه شایه تحالی سهارهت به یهشوا گیانی پیشینیکردنه». ¹¹پاشان بنیم ناسمان کرایهوه، نهسیکی سپیم بینی که سوارهکی ناوی «دلسوز و راستگو» بوو داوهری دهکات به دادپهروهری دهجنګیت. ¹²چاوهکانی و هک بلنسهی ناگر بوو، لهسهر سهری تاجی زور ههبوو و ناوېک لهسهر نیوچهوانی نووسرا بوو که جگه له نهو کهس نایزانت. ¹³جلیکی له بهردا بوو که له خویندا نوقم ببوو؛ ناوی «وشهی خودا» ¹⁴به لشکرهکانی ناسمانیش به سواری نهسپی سپی به دوایدا دهروپشتن، وکتهانی پاک و سپی بیگهردیان له بهردا بوو. ¹⁵له دهمیوه شمشیریکې تیژ دهردهچوو تاکو پتی له نهتهوهکان بدات به گوچانیکې ناسنین فرمانیرهواتیان دهکات، له گوشهری شهرابی توورهی خودای ههره به توانادا ژر پیان دهنیت. ¹⁶لهسهر جلهکی و لهسهر رانی نووسرا بوو «پاشای پاشاکان و پروهردگاری پروهردگار هکان». ¹⁷پاشان بنیم فریشتهیهک له بهر خوردا وهستابوو، و به دهنګیک بهرز بانگی بالندهکانی دهکرد که له ناوهراستی ناسماندا دهفرین و دهیگوت: «وه رهن کوینهوه بوه ناههنگه گهورهکی خودا! ¹⁸وه رهن گوشتی پاشا و سهرکرده و پالنهوانهکان، و نهسپ و سوارهکانیان، و گوشتی ههموو مروفهکان بخون، هی نازاد و کوپله، گهنج و پیر». ¹⁹بنیم درنده که و پاشاکانی زهوی و سوپاکانیان کوپونهتهوه بوه جنګ لهگهل سواره که و سوپاکه. ²⁰جا نهو درندهیه دهسنگیرکرا، لهگهل پیغمبهیره دروزه که نهووی له بهردم درنده که دا پهرجووی نهجامدا بوه گومرا کردنی نهوانه که نیشانهی درنده که یان وهگرتیوو و کړنوشیان بوه پهیکره کهی بردبوو. ههردووکیان به زیندووی فریدرانه ناو دهریاچهی ناگری به گوگرد داگیرساو، ²¹نهو شمشیرهی له دهمی سواره که دهرچوو ههموو نهوانی دیکه کیوشت، و ههموو بالندهکانیش له گوشته که یان تیر بوون.

¹ پاشان بېنېم فرېشتېهېک له ئاسمانهوه دادهبەزېت، کليلی جيهانی مردوان و زنجيرېکی گهوره له دهستدا بوو ² ئەژدېهاکەى بەستەوه، واتە مارە کۆنەکە که شەیتانە، و بۆ ماوهی هەزار سال زیندانی کرد، ³ فېرېدایە ناو جيهانی مردوان و داخېست لەسەری، و مۆری کرد، تاكو واز له فربودانی نەتەوهکان بھێنێت، تا هەزار سالەکە تەواو دەبێت. بەلام دەبێت دواى ئەوه بۆ ماوهیەکی کورت بێتە دەرەوه. ⁴ پاشان چەند تەختېکم بېنی ئەوانەى لەسەری دانېشتبوون مافى دادوەریان پێدرا. گيانى ئەو کەسانەم بېنی که له پێناو شایەتجالى بەشوا و له پێناو وشەى خودا کوژرابوون، و ئەوانەى پەتەیان کردەوه کەرنۆش بۆ دەرندەکە و پەیکەرەکەى بېن، و ئەوانەى که نیشانەکەى سەر دەست و نۆچەوانیان وەرەگرت، گەرەنەوه بۆ ژيان، و هەزار سال لەگەڵ مەسیح فەرمانپەرەوايان کرد. ⁵ ئەمە هەستانەوهى پەکەمە. سەبارەت بە مردووهکانى دیکە، تا هەزار سال تېنەپەرېت، ناگەرېتەوه بۆ ژيان. ⁶ چەند دلخۆش و پېرۆرن ئەوانەى له هەستانەوهى پەکەمدا بەشيان هەبووه! مردنی دووهم دەسەلاتى بەسەریاندا نابێت، بەلکو کاهینى خودا و مەسیح دەبن، و هەزار سال لەگەڵدا فەرمانپەرەواى دەکەن. ⁷ کاتێک هەزار سالەکە تەواو بوو، شەیتان له زیندانەکەى نازاد دەبێت، ⁸ وە دەچێتە دەرەوه بۆ فربودانى نەتەوهکانى چوار گۆشەى زەوى، گۆگ و ماگۆگ، کۆدەکاتەوه بۆ جەنگ، ژمارەیان زۆرە وەک لەمى دەریا! ⁹ دەچنە سەر پانتایى دەشتەکانى زەوى، و له هەموو لایەکەوه ئۆردوگای پېرۆزکراون و شارە خۆشەویستەکە گەمارۆ دەدەن، بەلام ئاگر له ئاسمانەوه بەسەریاندا دەبارێت و دەیانخوا. ¹⁰ ئەو شەیتانەى گومراى دەکردن فېرېدراپە دەریاچەى ئاگر و گۆگرد، که دەرندەکە و پێغەمبەرە درۆزنەکەى لێیە. هەتا هەتایە شەو و رۆژ نازار دەدرێن. ¹¹ پاشان تەختېکی مەزنى سېم بېنی و ئەوهى لەسەرى دانېشتبوو ئاسمان و زەوى لەبەر دەمى هەلأت، و شوپیان بۆ نەمایەوه. ¹² مردووهکانم بېنی گهوره و بچووک، لەبەردەم تەختەکەدا وەستابوون. پەرتووکەکان کرانەوه، پاشان پەرتووکېکی تر کرایەوه که تۆمارى ژيانە، مردووهکان بەپێى ئەوهى لهو پەرتووکەدا تۆمار کرابوو، هەریەکەیان بەپێى کردەوهکانى خۆى داوهرى کران. ¹³ دەریاش مردووهکانى ناوخرۆی پرا دەست کرد، هەروەها مردن و جيهانی مردووان مردووهکانى خۆیان پرا دەست کرد، و هەریەکە و بەپێى کردەوهکانى داوهرى کران. ¹⁴ جيهانی مردووان مردووهکانى فېرېدراپە ناو دەریاچەى ئاگرەوه، که مردنی دووهمە. ¹⁵ هەریەکەسێک ناوى له تۆمارى ژياندا نەنووسرابوو فېرېدراپە ناو دەریاچەى ئاگرەوه!

¹ پاشان ئاسمانىكى نوئ و زەويىيەكى نوئم بىنى كە دەرياي تېدا نەبوو، چونكە ئاسمان و زەوى كۆنەكە بەسەرچوون. ² شارە پېرۆزەكەم بىنى، پۇرشەلايمى نوئ، لە ئاسمانەو لەلای خوداوە ھاتە خوارەو، وەك بوو كېك ئامادەكرايوو كە بۇ زاواكەى پرازاوئەتەو. ³ گوئم لە دەنگېك بوو كە لە تەختەكەو بەنگەوازی دەکرد: «ئېستا نىشىنگەى خودا لەگەل خەلکداپە، ئەو لەئوياندا نىشتەجئ دەيئ، ئەوانىش دەبنە گەلەكەى. خودا خۇى وەك خوداى ئەوان لەگەلئان دەيئ! ⁴ وە ھەموو فرمېسكەكانى چاويان دەسېرئەتەو. مردن و دلئەنگى و ھاوار و ئازار نامېئ، چونكە ھەموو شتە كۆنەكان بەسەر چوون!» ⁵ دانيشتووى سەر تەختەكە فەرمووى: «ھەموو شتېك نوئ دەكەمەو». پاشان پىي گوئم: «ئەمە بنووسە، چونكە ئەوئ دەيئم پراستگويە و راستە». ⁶ پاشان پىي فەرمووم: «ھاتە دى. من ئەلف و ييم (سەرەتا و كۆتاييم). لە كانى ئاوى ژيان بەخۇرايى دەدەمە تېنووەكان. ⁷ ئەمە بەشى ھەموو سەرکەوتووبەكە، منىش دەبەمە خوداى ئەو، ئەويش دەيئە كورم. ⁸ سەبارەت بە ترسنۆكەكان و بېئاوەرەكان، و گەندەلەكان و بكوژەكان و داوتېيسان، و ئەوانەى پەيوەستن بە شەيتانەو ھەموو بېئەرستان و درۆزنەكان، چارەنووسيان بۇ ئەو دەرياچەپە كە بە ئاگر و گوگرد داگېرساوە، كە مردنى دووھەمە». ⁹ پەكېك لەو حەوت فرېشتەپەى كە جامەكانى حەوت بەلای كۆتاييان بەئال كرىڭو، ھات و پىي وتم: «وەرە بووكى بەرخەكەت پېشان دەدەم». ¹⁰ بە گيان بردمى بۇ لوئەكى شاخىكى زەبەلاح و بەرز، و شارە پېرۆزەكەى پېشاندام كە پۇرشەلايم بوو كە لە ئاسمانەو لەلای خوداوە دادەبەزى ¹¹ شكۆمەندى خوداى ھەپە، وە وەك بەردى بەنرخ دەدرەوشېئەو، وەك ئەوئ لە بەردى پەشەب بلورى دروستكرايئ! ¹² شوورايەكى زەبەلاح و بەرزى ھەپە و دوانزە دەروازەى ھەپە كە دوانزە فرېشتە پاسەوانى دەكەن، و ئاوى دوانزە ھۆزى پەسرائىل لەسەرى نووسراو، ¹³ لە پۇژھەلئەو سى دەروازە؛ لە باكور سى دەروازە، و لە باشوور سى دەروازە؛ و لە پۇژئاواش سى دەروازەى ھەپە. ¹⁴ شووراي شارەكە لەسەر دوازە ستوون وەستاو كە ئاوى دوازە نېردراوەكەى بەرخەكەى لەسەر نووسراو. ¹⁵ ئەو فرېشتەپەى كە قسەى لەگەل دەكردم قامېشېكى زېرىنى بەدەستەو بوو بۇ پېوانەكردنى شارەكە و دەروازەكانى و شووراكەى. ¹⁶ خاكى شارەكە چوارگۆشە بوو، درېزىيەكەى يەكسان بوو بە پانېيەكەى، بۇيە كاتېك بە قامېشەكە پېوانەى كرد دەركەوت كە لايەكەى يەكسانە بە دوو ھەزار و چوار سەد كېلۆمەتر، ئەوئەش يەكسانە بە درېزى و پانى و بەرزىيەكەى. ¹⁷ پاشان شوراكەى پېوانە كرد، دەركەوت كە يەكسانە بە سەد و چل و چوار بال، فرېشتەكە پېوانەپەكى ھاوتاي بالى مرؤفى بەكاردەھتئا. ¹⁸ شارەكە لە زېرى پاك دروستكرايوو، پروون وەك شووشەى پاك. سەبارەت بە شوراكەى، لە پەشەب دروستكرا بوو، ¹⁹ بناغەى دوازە ستوونە كە بە بەردى بەنرخ جېگېر كرايوو: ستوونى يەكەم لە پەشەب؛ دووھەميان لە ياقوتى شېن؛ سېھەميان لە گەوھەرى سېي؛ چوارەميان لە زەمروود؛ ²⁰ پېنجەم لە شىلانە؛ شەشەميان لە گەوھەرى سوور؛ حەوتەميان زەبەرگەد؛ ھەشتەميان لە زەمروودى سەوز؛ نۆبەميان لە ياقوتى زەردە، و دەبەميان لە گەوھەرى سەوز؛ وە يازدەھەمىن ئەسماگۆنى؛ دوازەھەميان لە گەمشت. ²¹ دوازە دەروازەكەش دوازە مروارېيە: ھەر دەروازەپەك يەك مروارېيە. گۆرەپانى شارەكە لە زېرى بېگەرد دروستكراو، وەك شووشەى پروون. ²² ھېچ پەرستگاپەك لە شارەكەدا نەدۆزىو، چونكە پەرورەدگارى خوداى ھەرە بەتوانا و بەرخەكە پەرستگاي ئەون. ²³ شارەكە پېويستى بە پرووناكى خۆر و مانگ نەبوو، چونكە شكۆمەندى خودا پرووناكى دەكرەو، بەرخەكەش چراى بوو. ²⁴ گەلان بە پرووناكېيەكەيدا دەرۆن، و پاشاكانى زەوى بە گەنجىنەكانيانەو دېنە لاي. ²⁵ بە درېزايى پۇژ دەرگاكانى داناخرېن، چونكە شەو بەسەريدا نايەت! ²⁶ گەنجىنە و شكۆى گەلانى بۇ دەھىنرېت. ²⁷ ھېچ شتېكى گلاو ناچېتە ئاوى، نە ئەوانەش كە قېزەون و خراپەكارن، بەلكو تەنھا ئەوانەى كە ئاويان لە پەرئووكى ژيانى بەرخەكەدا نووسراو!

¹پاشان فرېشته که پروباری ناوی ژبانی پیشاندام، که وهک بلوری پروونه، که له تەختی خودا و بەرخەکەووە سەرچاوەی گرتوووە ²دەچتتە ناو گۆرەپانی شارەکەووە، له کەنارەکانیدا درەختی ژبانە که دوازدە جار بەرھەم دەدات، مانگانە جارێک بەرھەم دەھێت. گەلاکانی دەرمانیکە نەتەووەکان چاک دەکاتووە. ³جارێکی تر ھەرگیز نابێتە نەفرەت. چونکە تەختی خودا و بەرخەکە له شارەکەدا جێگیرە، خزمەتکارەکانی لەوئ خزمەت دەکەن ⁴پرووخساری دەبینن، و ناوی لەسەر نۆچەوانیان نووسراوە. ⁵لەوئ شەو نابێت، و پتووستیان بە پرووناکی چرا و خۆر نابێت، چونکە پەرورەدگار خودا بەسەرپاندا دەرەوشپتەووە، و بۆ ھەتاهەتایە فەرمانپەرەوای دەکەن! ⁶فرېشتهکەش پێی وتم: «ئەم وتانە راستگۆیی و راستن. پەرورەدگار خودا گیانی پیغەمبەرەکان فرېشتەیی خۆی نارد بۆ ئەوێ بە خزمەتکارەکانی بلیت که دەبێت بەم زووانە چی پرووبدات. ⁷من خێرا دێم! خۆشەختە ئەوێ که پەرچاوی ئەو شتانە بکات که لەم پەرتووکی پێشبینیەدا ھاتوووە!» ⁸من یۆخەنام ھەموو ئەمانەم بینی و بیستم. دواي ئەوێ ھەموو ئەو شتانەم بیست و بینیم، خۆم فرێدایە بەر پێی ئەو فرېشتەیی که نیشانی دابوو بۆ ئەوێ کێرۆشی بۆ بیەم. ⁹پێی گوتم: «مەیکە! من خزمەتکارێکم وەک تۆ و برا پیغەمبەرەکانت، وەک ئەوانەي که چاودێری ئەو شتانە دەکەن که لەم پەرتووکی ھاتوووە. کێرۆش بۆ خودا بیە!» ¹⁰پاشان پێی وتم: «مۆر لەسەر ئەوانە مەدەن که لەم پەرتووکی پێشبینیەدا ھاتوووە، چونکە کاتی ھاتنەدی نزیک بۆتەووە. ¹¹ھەرکەسیک ستمەکارە، با ستمەکار بیت! ھەرکەسیک گلاو بوو، با ھەر گلاو بیت! ئەوێ چاکە، با ھەولێ چاکەکاری بدات! ھەرکەسیک پیروۆزکراو، با ھەولێ پیروۆزیتى بدات!» ¹²«خێرا دێم، پاداشتەکە لەگەڵمە بۆ ئەوێ پاداشتی ھەرکەسیک بەدەمووە بەپێی کارەکەي. ¹³من ئەلف و ییم، یەکەمین و دواھەمین، سەرەتا و کۆتاییم. ¹⁴خۆزگە بە ئەوانەي جل و بەرگەکانیان دەشۆن، چونکە دەسەلاتیان بەسەر درەختی ژباندا ھەبە، مافی ئەوێان ھەبە له دەروازەکانەووە بچنە ناو شارەکەووە! ¹⁵له دەرەوێ شارەکە، سەگ و جادووگەر، و داوئنیس و بکوژ، و بتپەرست و درۆزن و فیلبار ھەبە! ¹⁶من یەشوام فرېشتەکەمم ناردوووە بۆ ئەوێ شایەتی بەدەم دەربارەي ئەو شتانەي له کڵیساکاندان. من بنەچە و پرەچەلەکی داڤیدم. من ئەستێرەي پریشنگداری بەیانیم.» ¹⁷گیانەکە و بووک دەفرموون: «وەرە!» ئەوێ گۆپی لیبە با بانگەوازەکە دووبارە کاتووە: «وەرە!» ئەوێ تینووبەتی با بیت! ئەوێ دەپەوێت، با بەخۆرایي له ناوی ژبان بخوانەووە! ¹⁸من شایەتی لەسەر ھەموو ئەوانە دەدەم که گوتیان له وشەکانی پێشبینی ئەم پەرتووکی دەبێت: ئەوێ شتیکی زیاد بکات بۆ ئەوێ تێیدا نوسراو، ئەوا خودا ئەو بەلایانەي لەسەر زیاد بکات که باسکران، ¹⁹ئەگەر کەسیک شتیکی له وتەي پێشبینیەکانی ئەم پەرتووکی لایەرت، خودا له درەختی ژبان و له شارە پیروۆزەکە بیەشی دەکات، ئەوێ لەم پەرتووکی ھاتوووە باسکران. ²⁰ئەوێ شایەتەحالی ئەمانەي دەفرمویت: «بەلێ! بە پەلە دێم». ئامین! وەرە ئەي یەشوای پەرورەدگار! ²¹بەخششی پەرورەدگارمان یەشوای مەسیح لەگەڵ ھەمووتان بیت.